

החברה לישראל בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2010

החברה לישראל בע"מ
דוח תקופתי לשנת 2010

תוכן העניינים

תאור עסקי התאגיד לשנת 2010	פרק א' -
דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לשנת 2010	פרק ב' -
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010	פרק ג' -
פרטים נוספים על התאגיד לשנת 2010	פרק ד' -
דוח ממשל תאגידי, אפקטיביות הבקרה וביקורת פנים לשנת 2010	פרק ה' -
חוות דעת בנושא שווי הון ודירוג - Standard & Poor's Maalot	פרק ו' -

החברה לישראל בע"מ

***תיאור עסקי התאגיד
לשנת 2010***

חלק א' - תיאור עסקי התאגיד - תוכן עניינים

עמוד	פרק ראשון – תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד
9	1. פעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקיו
12	2. תחומי פעילות
13	3. השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו
13	4. רכישה, מכירה או העברה של נכסים
13	5. חלוקת דיבידנדים
פרק שני - מידע אחר	
14	6. מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של התאגיד
18	7. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד
פרק שלישי - תיאור עסקי התאגיד לפי תחומי פעילות	
21	8. כימיקלים לישראל בע"מ
149	9. צים שירותי ספנות משולבים בע"מ
221	10. בתי זיקוק לנפט בע"מ
319	11. השקעות נוספות שאינן עולות לכדי תחום פעילות
פרק רביעי – תיאור עסקי התאגיד – שונות	
409	12. מבנה ארגוני והון אנושי

409	מימון	.13
413	מיסוי	.14
414	מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד	.15
414	אירועים מהותיים	.16
415	הליכים משפטיים	.17
416	יעדים ואסטרטגיה עסקית	.18
416	גורמי סיכון	.19

תיאור החברה ועסקיה

בפרק זה מובא תיאור עסקי התאגיד ליום 31 בדצמבר 2010, הסוקר את תיאור התאגיד והתפתחות עסקיו, כפי שחלו במהלך שנת 2010 (להלן: **"תקופת הדו"ח"**), לעיתים תוך התייחסות לתקופות מוקדמות יותר (היינו לשנים 2008 ו-2009) ולעיתים תוך הרחבה לתקופה הסמוכה למועד פרסום דו"ח זה, והכל בהתאם לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת תשקיף - מבנה וצורה), תשכ"ט - 1969 (**"תקנות התשקיף"**), בשינויים המחויבים.

פרק זה כולל מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הנו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בחברה בתאריך הדו"ח, וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה מתכוונת", "החברה סבורה", "החברה צופה" וכד', אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים, וככלל הדבר יצוין מפורשות.

בפרק זה להלן יובאו פרטים על החברות המהותיות מבחינתה של החברה, מבין חברות הקבוצה. לעניין זה חברה מהותית מבחינתה של החברה היא חברה שסכום ההשקעה של החברה בה, כפי שהוא רשום בספרי החברה, מהווה 5% או יותר מההון העצמי של החברה בהתאם לדוחותיה הכספיים, או שהינה חברה משמעותית מבחינת החברה משיקולים איכותיים, כגון: שווי משמעותי (נוכחי או פוטנציאלי) של השקעת החברה בה, התחייבויות השקעה משמעותיות של החברה בה, צפי לתשואה משמעותית על השקעת החברה בה, או סיכונים וחשיפות משמעותיים לחברה בקשר עם השקעתה בה.

בפרק זה, ובכלל זאת בתיאור החברות המהותיות של החברה ובתיאור העסקאות, נכלל מידע שהינו מהותי מבחינת מבט של החברה, כדי לאפשר הבנה של הנושא המתואר.

לעניין החזקה במניות של חברות הנזכרות בפרק זה, נתוני החזקות של החברה המחזיקה בחברה מוחזקת כוללים גם את כל ההחזקות בחברה המוחזקת שהינן באמצעות חברות בת בבעלות מלאה של החברה המחזיקה, אלא אם נאמר אחרת.

אלא אם נאמר אחרת, התייחסות לשווי שוק של חברה מוחזקת שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך כלשהי, הינה בהתאם לשער הסגירה של מניית אותה חברה מוחזקת ביום 31 בדצמבר 2010, ובמקרה שבבורסה הרלוונטית לא התקיים מסחר באותו יום, ההתייחסות לשווי השוק הינה בהתאם לשער הסגירה ביום המסחר האחרון שקדם למועד האמור.

בתיאורים של החברות המהותיות המוחזקות על ידי החברה, נכללים לעיתים סקרים, מחקרים או פרסומים ציבוריים שונים וכן נתונים והערכות המבוססים על סקרים, מחקרים או פרסומים כאמור. החברה לא פנתה לקבלת הסכמת הגופים אשר פרסמו את הסקרים, הפרסומים והמחקרים האמורים לצורך הכללתם בדו"ח זה וכן, ככלל, לא נערכה כל בדיקה על ידי חברות הקבוצה באשר לנכונותם, דיוקם ועדכניותם של הנתונים המובאים בסקרים, בפרסומים ובמחקרים האמורים. לפיכך, החברה אינה אחראית לתוכן הסקרים, הפרסומים והמחקרים המצוינים בפרק זה להלן וכן להערכות חברות

הקבוצה, אשר צוין כי מתבססות על סקרים, פרסומים ומחקרים המצוינים (או שהובא מקור ההתבססות), ככל שהבסיס להערכות כאמור אינו נכון או מדויק.

בנוסף, בתיאורים של החברות המהותיות המוחזקות נכללים לעיתים נתונים לעניין אי תלות של החברה המוחזקת בגורם או היות נתון מסוים לא מהותי בהשפעתו על החברה המוחזקת. לאור מבנה החברה והחזקותיה, מקום שמצוין כי לחברה מוחזקת אין תלות בגורם מסוים, גם לחברה אין תלות באותו גורם. כמו כן, מקום שמצוין כי נתון מסוים אינו מהותי לחברה מוחזקת של החברה, נתון זה אינו מהותי גם לחברה; והכל אלא אם נאמר מפורשות אחרת בדו"ח זה.

במסגרת תיאור החברה והחברות המוחזקות שלה בדו"ח זה נכללות לעיתים הפניות לדיווחים מיידיים שפרסמה החברה, וזאת בהתאם לתקנה 5א לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 ולתקנה 6ב' לתקנות התשקיף. לפיכך, מקום בו צוין בדו"ח זה "ראו דיווח מיידי של החברה", משמע "ראו דיווח מיידי שפרסמה החברה, הנכלל בדוח זה על דרך ההפניה בהתאם לתקנות התשקיף".

הגדרות והנחיות

בפרק זה, אלא אם נקבע או משתמע אחרת, תינתן למושגים ולמונחים הבאים המשמעות הקבועה לצידם:

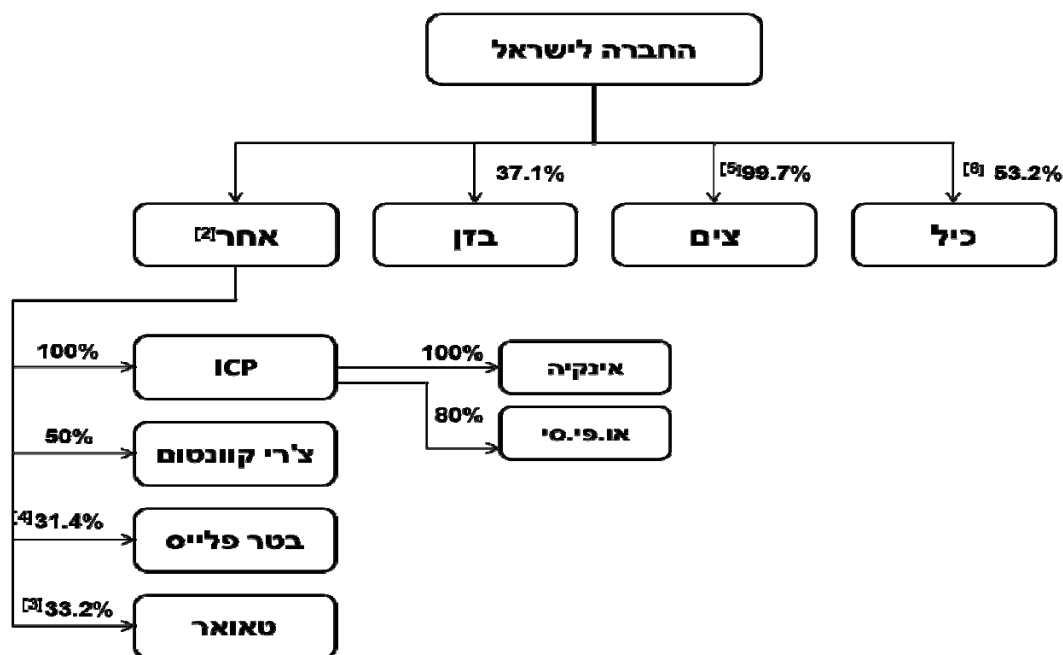
"הדו"ח" או "הדוח"	דו"ח שנתי זה בדבר תיאור החברה ועסקיה;
"החברה" או "החברה לישראל" או "התאגיד"	החברה לישראל בע"מ;
"הקבוצה"	החברה והחברות המוחזקות על ידה;
"חברות המטה"	החברה והחברות הבאות שבבעלות ובשליטה מלאה של החברה: ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ, ח.ל. (החזקות - כי"ל) בע"מ, ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ, ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ, נאמנות ורישומים של החברה לישראל בע"מ, אורחות כוכבים בע"מ, אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ;
"כיל"	כימיקלים לישראל בע"מ, לרבות החברות המאוחדות שלה;
"צים"	צים שירותי ספנות משולבים בע"מ;
"טאואר"	טאואר סמיקונדקטור בע"מ;
"בזן"	בתי זיקוק לנפט בע"מ, לרבות החברות המאוחדות שלה;
"אינקיה"	Inkia Energy Limited (לשעבר SLC Holdings Ltd.) חברה בת, בבעלות מלאה של החברה, המאוגדת בברמודה;

אי.סי.גרין אנרג'י בע"מ ;	"ICG"
IC Power Ltd. ;	" ICP"
IC Power Israel Ltd. ;	"ICPI"
או.פי.סי רותם בע"מ ;	"או.פי.סי"
Better Place LLC ;	"בטר פלייס"
Chery Quantum Auto Co., Ltd ;	"צ'רי קוואנטום"
דולר של ארה"ב ;	"דולר"
תקנות החברות (עסקאות עם בעלי ענין), התש"ס- 2000.	"תקנות ההקלות"

פרק א' - תיאור ההתפתחות הכלכלית של עסקי התאגיד

1. פעילות התאגיד ותיאור התפתחות עסקיו

- 1.1. החברה הוקמה בשנת 1968 ביוזמת ממשלת ישראל, על מנת לעודד משקיעים זרים להשקיע בפיתוח המדינה בתקופה שלאחר המיתון של שנות ה-60, טרם מלחמת ששת הימים. החברה נוסדה ונרשמה כחברה ציבורית בשנת 1968. מניות החברה הונפקו לציבור בשנים 1969, 1970, 1974 ו-1982, והן רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ החל משנת 1982. בשנת 2001 הנפיקה החברה מניות, אופציות ואגרות חוב להמרה. בשנת 2007 פרסמה החברה תשקיף רישום למסחר של אגרות החוב אשר כלל תשקיף מדף, מכוחו הנפיקה החברה באמצעות דו"ח הצעת מדף מינואר 2008 אגרות חוב, ובשנת 2010 פרסמה החברה תשקיף מדף מכוחו הנפיקה החברה אגרות חוב, באמצעות דו"ח הצעת מדף מיולי 2010.
- 1.2. החברה הינה חברת החזקות הפועלת בייזום, קידום ופיתוח של עסקים בישראל ובחו"ל. לשם ביצוע השקעותיה, החברה, לרבות באמצעות חברות בנות, בוחנת מעת לעת הזדמנויות השקעה בתאגידים ומיזמים בתחומים שונים, ובכלל זה, מיזמים זרים או כאלו בעלי פעילויות בינלאומיות, תוך התמקדות בגופים בעלי היקף פעילות רחב או פוטנציאל להיקף כזה, ותוך שאיפה להחזיק בשיעורי החזקה משמעותיים בהם.
- 1.3. החברה מעורבת בניהול חברות הקבוצה, ובפרט ביחס לחברות המוחזקות על ידה בשיעור החזקה גבוה.
- 1.4. הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות והאנרגיה וכן קיימות לה השקעות נוספות לרבות בתחומים של טכנולוגיה מתקדמת, רכב, תשתיות לרכב חשמלי, תחנות כוח ואנרגיה ירוקה. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון אסטרטגי ובפיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו-כן, הקבוצה פועלת לייזום ופיתוח עסקים נוספים.
- 1.5. כחברת החזקות, לחברה אסטרטגיה, הנבחנת מעת לעת, שנועדה להתאים את המבנה העסקי שלה למציאות העסקית בישראל ובעולם, תוך מגמה להרחיב את פריסתה וחדירתה של הקבוצה לתחומי פעילות נוספים בשווקים צומחים (לפרטים ראו סעיף 18 להלן).
- 1.6. נכון למועד דו"ח זה, החברות המהותיות של החברה פועלות בתחומי פעילות שונים, ולמיטב הבנת החברה, אין ביניהן קשרי גומלין מהותיים. לפיכך, נכון למועד הדו"ח, החברה רואה את החזקותיה בחברות המהותיות שלה כהחזקות נפרדות ומתייחסת לפעילות כל אחת מהן כעצמאית ונפרדת. בהתאמה, תיאור החברות המהותיות ותחומי הפעילות אשר יובא להלן בפרק זה יבוצע לגבי כל חברה מהותית או תחום פעילות, לפי העניין, בנפרד.
- להלן תרשים סכמטי המתאר את החזקותיה המהותיות והעיקריות של החברה ושיעורי ההחזקה בחברות המוחזקות המהותיות שבאמצעותן פועלת החברה בכל תחום פעילות, והכל נכון למועד הדו"ח (שיעורי ההחזקות המצוינים לצד החברות המוחזקות, הינן בחלק מהמקרים בשרשור):^[1]

- [1] שיעורי ההחזקות המובאים בטבלה הינם נכון למועד הדו"ח (בעיגולי שיעורים) וללא לקיחה בחשבון של דילולים אפשריים ו/או זכויות נוספות של החברה בחברות המוחזקות, וזאת אלא באם נקבע אחרת במפורש.
- [2] המובא לעיל אינו ממצה את כל ההחזקות של החברה.
- [3] שיעור ההחזקות בטאואר הינו בהנחת המרה של כל שטרי ההון שהונפקו על ידי טאואר לחברה ולבנקים, כמפורט בסעיף 11.1 לדו"ח זה. סך החזקות החברה במניות טאואר למועד הדו"ח מסתכמות ב-5.4% מהונה המונפק. סך החזקות החברה בטאואר בהנחת דילול מלא (לרבות המרה של שטרי ההון האמורים, אגרות חוב ומימוש אופציות), מהוות למועד הדו"ח כ-23.1% מהונה המונפק של טאואר.
- [4] מבלי להתייחס לסוגי ניירות הערך של בטר פלייס, לרבות לזכויות עודפות שקיימות למחזיקי מניות בכורה שהנפיקה בטר פלייס - לפרטים אודות סוגי ניירות ערך שהנפיקה בטר פלייס, לזכויות המוקנות לכל אחת מהסוגים הללו, ראו סעיף 11.4.4 לדו"ח זה.
- [5] לפרטים והרחבה בדבר שטרי חוב המימנים שניתנו לצדדי ג' במסגרת תוכנית ההבראה וכן בדבר השלמת השקעתה של החברה בצ'ים, ראו סעיף 9.17, 16.3 ו-19.9.9 להלן.
- [6] החזקות החברה בכלי הינן במישרין ובעקיפין.

משקל ההחזקות המהותיות של החברה

1.7.

הטבלה שלהלן מציגה את המשקל היחסי של החזקותיה העיקריות של החברה, בהתחשב בשיעורי החזקתה בהן, במישרין ובעקיפין, המחושב לפי שווי החזקות. שווי החזקות של חברות ציבוריות חושב על בסיס שווי השוק הידוע סמוך למועד הדו"ח ושווי החזקות של חברות פרטיות, אלא אם נאמר אחרת, חושב לפי שווי הספרים כמופיע בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 לדצמבר 2010 (הטבלה מתבססת על נתונים מיום 17 במרץ 2011; השיעורים והמשקלים היחסיים המוצגים בטבלה הינם מעוגלים):

התאגיד	המשקל היחסי (באחוזים)*
כיל	80
בזן	5
צים	5
איי.סי.פאואר	5
טאואר	2
צ'רי קוואנטום	1
בטר פלייס	1
איי.סי.גרין	1
סה"כ	100

* הטבלה האמורה נערכה על פי מיטב הערכת החברה, במטרה להציג תמונה כללית של ההשקעות המהותיות של החברה. אין בטבלה שלעיל משום ייעוץ או חיזוי דעה על שווי ההשקעות וייתכן כי השווי שבו ימומשו השקעות החברה, אם וככל שימומשו, יהיה שונה מהותית מן הנתונים שלעיל. יצוין, כי לחברה החזקות נוספות אשר משקלן היחסי הכולל הינו קטן מ-1%.

למידע כספי אודות החזקות מהותיות כאמור המהוות תחומי פעילות של החברה, ראו סעיף 6 לדו"ח זה.

1.8. הואיל והחברה פועלת באמצעות החברות המוחזקות המהותיות שלה, ההערכות והנתונים המובאים בפרק זה ביחס לתחומי הפעילות שבהם פועלת החברה, הינן של החברות המוחזקות והנהלותיהן, ובכפוף להבהרות, בדיקות והשלמות שיכול ונתבקשו מהחברות המוחזקות, החברה מצאה לנכון להסתמך ולהתבסס על הערכות ונתונים אלה, וככל שהדבר מתחייב לצורך התיאור שלהלן החברה מקבלת הערכות ונתונים אלה, אלא אם נאמר מפורשות אחרת. מובהר כי ככלל, החברה לא ערכה בדיקות חיצוניות נוספות להערכות והנתונים שהובאו על ידי החברות המוחזקות שלה והנהלותיהן, אשר הן המומחיות והבקיאות בתחום פעילותן ובעסקיהן. לפיכך, בכל מקום, אשר יצוין להלן בקשר לחברה מוחזקת כי היא או החברה או הקבוצה "מעריכה", "מתכוונת", "סבורה", "צופה" וכיו"ב, ו/או יצוין נתון הקשור לחברה מוחזקת רלבנטית, משמע שהחברה מצאה לנכון להסתמך ולהתבסס על כך, ככלל ללא בדיקה חיצונית נוספת, בכפוף להבהרות, בדיקות והשלמות שיכול ונתבקשו מהחברות המוחזקות, אלא אם הדבר צוין מפורשות אחרת.

1.9. כאמור, החברה הינה חברת החזקות, אשר מחזיקה, בין השאר, בכל ובזן שהינן חברות ציבוריות הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב וכן בטאואר הנסחרת הן בבורסה לניירות ערך בתל אביב והן בנאסד"ק בארה"ב. לפיכך, המידע המובא בדו"ח זה בכל הקשור לחברות הציבוריות המוחזקות על ידי החברה כאמור, הינו מבוסס בין השאר על הדיווחים של החברות הנ"ל אשר מפורסמים לציבור; ראו, בין השאר, דוחותיהן ודיווחיהן באתר 'מגני'א' של רשות ניירות ערך (www.magna.isa.gov.il).

2. תחומי פעילות

לחברה שלושה תחומי פעילות, המדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים של החברה (ראו גם ביאור 34 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010). להלן תיאור כללי של תחומי הפעילות של החברה:

2.1. **כיל** - כיל הינה קבוצה רב לאומית, הפועלת בעיקר בתחומי הדשנים והכימיקלים המיוחדים. לקבוצת כיל זיכיונות ורישיונות להפקת מינרלים מים המלח, זיכיונות כרייה לסלע פוספט בנגב, וכן הסכמי חכירה ורישיונות לכריית אשלג ומלח ממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה. כיל עוסקת בהפקת מינרלים אלה, במכירתם ברחבי תבל וכן בפיתוח, ייצור ושיווק של מוצרי המשך המבוססים בעיקר על חומרי גלם אלו. התחומים העיקריים בהם פועלת כיל (המוגדרים בדוחותיה הכספיים כמגזרים חשבונאיים) הינם כיל דשנים, כיל מוצרים תעשייתיים וכיל מוצרי תכלית, והכל כמפורט להלן.

2.2. **בזן** - בזן פועלת בתחום האנרגיה, כאשר עיקר פעילותה בתחום זיקוק נפט גולמי ומוצרי ביניים וייצור מוצרי נפט לשם מכירתם. בנוסף, פועלת בזן באמצעות חברות בנות בייצור פוליאטילן ופוליפרופילן, שהם חומרי הגלם העיקריים בתעשיית הפלסטיק, ייצור חומרים ארומטיים, ובעיקר בנזן, ופאראקסילן, אשר משמשים כחומרי גלם בייצור מוצרים אחרים וכן במסחר בנפט גולמי ומוצרי ובחומרים ארומטיים (שלא לצורך פעילויות אחרות בבזן). בנוסף, פועלת בזן בפעילות חכירה לטווח ארוך של מיכליות להובלת מוצרי דלק.

2.3. **צים** - צים פועלת בענף הספנות הקווית באמצעות הובלת מכולות, קרי: הפעלת קווי הפלגה בין יעדים קבועים, בתוך ובין אזורי סחר, לפי לוח זמנים קבוע תוך עגינה בנמלים לפי תכנון מראש ומספקת שירותי הובלה ימית ללקוחות ממגוון ענפי המסחר, התעשייה והייצור. בנוסף, מעניקה צים ללקוחותיה שירותים נלווים, הכוללים, בין היתר, שירותי תובלה יבשתיים, שילוח ועמילות מכס, אשר ההכנסות מהן אינן מהותיות.

2.4. נוסף על תחומי הפעילות המפורטים לעיל, לקבוצה פעילויות אחרות אשר אינן עולות כדי מגזר חשבונאי, לרבות:

2.4.1. **טאואר** - עוסקת בייצור מוליכים למחצה, במפעלים המייצרים מעגלים משולבים הצורבים על פרוסות סיליקון, ובמכירתם לחברות העוסקות בפיתוח ותכנון של מעגלים משולבים (ראו סעיף 11.1 לדו"ח זה).

2.4.2. **ICP – המחזיקה: (א) באינקה** - פעילה בייצור ומכירה של חשמל במדינות שונות באמריקה הלטינית ואזור הקריביים; ו- (ב) **ב-או.פי.סי** (המוחזקת באמצעות ICPI) - שנועדה להקמה והפעלה של תחנת הכוח במישור רותם; והכל כמפורט בסעיף 11.2 לדו"ח זה.

2.4.3. **צ'רי קוואנטום** - מיזם משותף העוסק בפיתוח ומיועד לעסוק בייצור, מכירה ושיווק כלי רכב מנועיים, היברידיים וחשמליים בשוק הסיני והעולמי (ראו סעיף 11.3 לדו"ח זה).

2.4.4. **בטר פלייס** - פועלת להקמת מערכת תשתיות תפעול ותמיכה היקפיים עבור כלי רכב חשמליים ברחבי העולם (ראו סעיף 11.4 לדו"ח זה).

2.4.5. **ICG** - הינה זרוע האנרגיה המתחדשת של החברה הפועלת בדרך של השקעה בטכנולוגיות ובפרויקטים העוסקים בפיתוח או בייצור מקורות אנרגיה מתחדשת (ראו סעיף 11.5 לדו"ח זה).

3. **השקעות בהון התאגיד**

3.1. במהלך השנתיים שקדמו למועד הדו"ח לא התבצעו השקעות בהון החברה.

3.2. בדבר החזקות בעלי עניין ראו הפירוט ביחס לתקנה 24 בפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים).

4. **רכישה, מכירה או העברה של נכסים**

4.1. **רכישת החזקות באו.פי.סי** - לפרטים בדבר רכישת מניות או.פי.סי על ידי החברה לישראל ראה סעיף 11.2 לדו"ח זה.

4.2. **העברת מניות אינקה ו-או.פי.סי ל-ICP** - לפרטים בדבר העברת המניות כאמור ראו סעיף 11.2 לדו"ח זה.

4.3. **מכירת מניות כיל** - ביום 25.1.2010 החברה מכרה 8,000,000 מניות רגילות של כיל, המהוות כ-0.63% מהון המניות המונפק של כיל, וזאת בתמורה לסך של כ-395 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה מיום 26.1.2010.

4.4. **השקעה בבטר פלייס** – לגבי רכישה ומכירה של מניות החברה בבטר פלייס, לרבות השקעה כחלק מסבב השקעה נוסף בבטר פלייס, ראו סעיף 11.4.4 להלן.

4.5. **רכישת מניות כיל** – ביום 16.12.2010 רכשה החברה 985,026 מניות של חברת כימיקלים לישראל בע"מ, תמורת כ-16 מיליון דולר (58 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה מיום 16.12.2010.

5. **חלוקת דיבידנדים**

5.1. החברה לא חילקה דיבידנדים בשנתיים שקדמו למועד הדו"ח.

5.2. ביום 29 במרץ 2011 החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנדים בסך כולל של 70 מיליון דולר לפי השער היציג ביום הקובע. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה המפורסם בד בבד עם דוח זה.

5.3. על פי הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010, עומדת יתרת העודפים של החברה (נכון ליום 31.12.2010) על סך של 1,910 מיליוני דולר (נכון למועד הדוח, לאחר חלוקת הדיבידנד האמור בסעיף 5.2 לעיל, סך של 1,840 מיליוני דולר).

פרק ב' - מידע אחר

6. מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של החברה

6.1. לנתונים כספיים מאוחדים של החברה, בחלוקה לתחומי פעילות, במיליוני דולר, לשנים 2010, 2009 ו-2008 ראו ביאור 34 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

6.2. להלן נתונים כספיים מאוחדים של החברה בחלוקה לתחומי פעילות, במיליוני דולר.

לשנת 2010 (במיליוני דולר)

סך הכל מאוחד	ביטולים ולא מיוחס	פעילויות אחרות	צים	בזן	כיל	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
						מידע על הרווח וההפסד:
						הכנסות
10,086	(6,792)	700	3,694	6,792	5,692	הכנסות התחום מחיצוניים
-	(23)	-	23	-	-	הכנסות ממכירות בין המגורים
<u>10,086</u>	<u>(6,815)-</u>	<u>700</u>	<u>3,717</u>	<u>6,792</u>	<u>5,692</u>	סך הכל הכנסות
						עלויות
4,073	(362)	211	1,729	362	2,133	עלויות קבועות
4,353	(6,347)	274	1,890	6,347	2,189	עלויות אחרות
-	(23)	-	-	-	23	עלויות משתנות
<u>8,426</u>	<u>(6,732)</u>	<u>485</u>	<u>3,619</u>	<u>6,709</u>	<u>4,345</u>	עלויות המהוות הכנסות של תחום אחר בתאגיד
						סך הכל עלויות

1,020	(31)	215	98	31	707	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס לזכויות המקנות השליטה
640	(52)	-	0	52	640	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות השליטה
<u>1,660</u>	<u>(83)</u>	<u>215</u>	<u>98</u>	<u>83</u>	<u>1,347</u>	סך הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
לא ניתן למדידה						
<u>12,645</u>	<u>(4,268)</u>	<u>2,135</u>	<u>4,061</u>	<u>4,357</u>	<u>6,360</u>	סך הנכסים ליום 31.12.2010
<u>6,987</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>11</u>	<u>4,272</u>	<u>2,704</u>	חלק המיעוט בהכנסות תחום הפעילות מחיצוניים

לשנת 2009 (במיליוני דולר)

סך הכל מאוחד	ביטולים ולא מיוחס	פעילויות אחרות	צים	בזן	כיל	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	

						מידע על הרווח וההפסד :
						הכנסות
12,498	-	371	2,436	5,141	4,550	הכנסות התחום מחיצוניים
--	(18)	--	13	1	4	הכנסות ממכירות בין המגזרים
<u>12,498</u>	<u>(18)</u>	<u>371</u>	<u>2,449</u>	<u>5,142</u>	<u>4,554</u>	סך הכל הכנסות
						עלויות
3,818	--	149	1,565	277	1,827	עלויות קבועות
8,230	--	248	1,556	4,726	1,700	עלויות אחרות
--	(18)	-	3	4	11	עלויות המהוות הכנסות של תחום אחר בתאגיד
<u>12,048</u>	<u>(18)</u>	<u>(379)</u>	<u>3,124</u>	<u>5,007</u>	<u>3,538</u>	סך הכל עלויות
<u>(96)</u>	<u>-</u>	<u>(26)</u>	<u>(672)</u>	<u>61</u>	<u>541</u>	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס לזכויות המקנות השליטה

546	-	-	(3)	74	475	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות השליטה
450	--	(26)	(675)	135	1,016	סך הרווח (הפסד) מפעולות רגילות
לא ניתן למדידה						שיעור מסך הרווח מפעולות רגילות
10,833	(4,085)	1,352	3,216	3,871	5,879	סך הנכסים ליום 31.12.2009
4,962	-	-	10	2,823	2,129	חלק המיעוט בהכנסות תחום הפעילות מחיצוניים

לשנת 2008 (במיליוני דולר)

סך הכל מאוחד	ביטולים ולא מיוחס	פעילויות אחרות	צים	בזן	כיל	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	

						מידע על הרווח וההפסד :
						הכנסות
19,802	--	344	4,302	8,257	6,899	הכנסות התחום מחיצוניים
--	(29)	--	24	--	5	הכנסות ממכירות בין מגזרים
19,802	(29)	344	4,326	8,257	6,904	סך הכל הכנסות
						עלויות
12,788	--	113	2,470	8,100	2,105	עלויות קבועות
5,144	--	294	2,101	309	2,440	עלויות אחרות
--	(29)	--	5	--	24	עלויות המהוות הכנסות של תחום אחר בתאגיד
17,952	(29)	407	4,576	8,409	4,569	סך הכל עלויות
841	--	(63)	(248)	(69)	1,221	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס למקנות השליטה
1,029	--	--	(2)	(83)	1,114	רווח (הפסד) מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות השליטה

<u>1,870</u>	<u>--</u>	<u>(63)</u>	<u>(250)</u>	<u>(152)</u>	<u>2,335</u>	<u>סך הרווח (הפסד) מפעולות רגילות</u>
<u>לא ניתן למדידה</u>						<u>שיעור מסך הרווח מפעולות רגילות</u>
<u>14,706</u>	<u>--</u>	<u>3,223</u>	<u>3,340</u>	<u>2,405</u>	<u>5,738</u>	<u>סך הנכסים וההתחייבויות ליום 31.12.2008</u>
<u>7,864</u>	<u>--</u>	<u>--</u>	<u>38</u>	<u>4,534</u>	<u>3,292</u>	<u>חלק המיעוט בהכנסות תחום הפעילות מחיצוניים</u>

6.3. הסבר ההתפתחויות שחלו

להסברי ההתפתחויות שחלו בכל אחד מהנתונים המובאים בסעיף 6.2 לעיל ראו הסברי הדירקטוריון המצורפים לדו"ח זה והמהווים חלק בלתי נפרד הימנו.

6.4. פילוח הכנסות ומוצרים

להלן נתונים אודות התפלגות הכנסות החברה על פי תחומי פעילות, בהתאם לדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה:

המרכיב	תחום פעילות	סוג המוצר	2010	2009	2008
הכנסות (במיליוני דולר)	כיל	דשנים	2,889	1,954	3,914
		תכלית	1,284	1,294	1,480
	צים	הובלה ימית קווית	3,694	2,436	4,302
	בזן*	זיקוק	-	3,859	6,912
שיעור מכלל מכירות הקבוצה	כיל	דשנים	29%	16%	20%
		תכלית	13%	10%	7%
	צים	הובלה ימית קווית	37%	19%	22%
	בזן*	זיקוק	-	31%	35%

* הכנסות בזן נכללו בדוחותיה המאוחדים של החברה עד ליום 31 בדצמבר, 2009.

7. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

7.1. כחברת החזקות, מושפעות התוצאות הכספיות של החברה ממספר גורמים וביניהם תוצאות החברות המוחזקות שלה, רווחים או הפסדים חד-פעמיים, שווי השוק של החברות הנסחרות המוחזקות על-ידי החברה וכן פעולות של מימוש או רכישה של החזקותיה. תזרים המזומנים של החברה מושפע, בין היתר, מקבלת דיבידנדים, מקבלת דמי ניהול מהחברות המוחזקות, מתקבולים הנובעים מפעולות מימוש החזקות החברה וכן מרכישות של החזקות נוספות או מהשקעות בחברות קיימות.

7.2. פעילות הקבוצה מושפעת, בין היתר, מהמצב הכלכלי בעולם, מהמגמות בכלכלה העולמית ומהמצב הפוליטי, הכלכלי והביטחוני בישראל. המצב הביטחוני, המצב הכלכלי בישראל וכן המצב הפוליטי במזרח התיכון עלולים להשפיע על הקשרים העסקיים של הקבוצה עם גורמים זרים, לרבות, על

נכונותם להתקשר ביחסים עסקיים עם חברות ישראליות, ובכלל זה חברות הקבוצה. לחברות בקבוצה מתקנים הממוקמים, בין השאר, בישראל. מספר מדינות וכן מספר תאגידים וארגונים שונים עדיין מגבילים את פעילותם העסקית בישראל ואת עסקיהם עם חברות ישראליות, אם כי, בעקבות המצב הגיאופוליטי הנוכחי בישראל, מספרם הולך ויורד. מגמה זו עשויה לשפר את יכולת הקבוצה להרחיב את עסקיה עם מדינות ותאגידים אלה ולמכור מוצרים במדינות הללו. עם זאת, החרפה במצב הגיאופוליטי (לרבות במצב הגיאופוליטי במצרים ובמזרח התיכון) עלולה לפגוע בעסקים עם מדינות ותאגידים אלה.

7.3. שינויי מגמות בשוקי ההון בישראל ובעולם עלולים להשפיע על מחירי ניירות הערך הסחירים המוחזקים על ידי החברה וכן להשפיע על יכולת החברה להפיק רווחים ממימוש החזקותיה הנסחרות. בנוסף, שינויי מגמות כאמור, יכולים להשפיע על ביצוע הנפקות פרטיות או ציבוריות על ידי חברות הקבוצה וכן על מציאת מקורות מימון, לכשאלה יידרשו להן למימון פעילויותיהן השוטפות.

7.4. הקבוצה רגישה לשינויים בשיעורי הריבית, לשיעורי האינפלציה במשק וכן לשינויים בשערי החליפין העולמיים. רגישויות אלו יכולות להשפיע על התוצאות העסקיות של החברות האמורות ועל שווי הנכסים וההתחייבויות שלהן.

7.5. כמו-כן, חלק הארי של מכירות חברות הקבוצה מבוצע במט"ח, ובעיקר בדולר ובאירו. חלק מההוצאות התפעוליות בישראל הינן בש"ח. לפיכך, לשינוי בשער החליפין יש השפעה על הרווחיות. ככלל, לפיחות בשער החליפין הממוצע של השקל לעומת הדולר תיתכן השפעה כלכלית חיובית על הקבוצה, ולהיפך.

7.6. חלק מהלוואות הקבוצה הינן בריבית משתנה. לפיכך, חשופה הקבוצה תזרימית לסיכון בגין שינויים בשערי הריבית. הקבוצה מגנה על חלק מחשיפה זו באמצעות מכשירי הגנה פיננסיים, כולל נגזרים פיננסיים (ראו סעיף 13 לדו"ח זה).

7.7. תוצאות החברה רגישות לתנודות במחירי חומרי גלם, תשומות, מוצרים המשמשים לפעילות חברות הקבוצה (כגון: נפט ומוצרים, גז טבעי וחשמל) וכאלו הנמכרים על ידי חברות הקבוצה. בנוסף, רגישה הקבוצה לביקוש וההיצע למוצרי חברות הקבוצה ולשירות הניתן על ידיהן. רגישויות אלו יכולות להשפיע על התוצאות העסקיות של החברות האמורות וכן על שווי הנכסים וההתחייבויות שלהן.

7.8. החברה וחלק מהחברות המוחזקות על ידה מושפעות מ"הוראות ניהול בנקאי תקין" של הפיקוח על הבנקים, הכוללות, בין היתר, מגבלות על היקף ההלוואות שיכול בנק בישראל להעמיד ל"לווה בודד", ל"קבוצת לוויים" אחת, ולששת הלוויים ו"קבוצות הלוויים" הגדולים של התאגיד הבנקאי (כהגדרת מונחים אלה בהוראות האמורות). החברה, חלק מהחברות המוחזקות שלה ובעלי השליטה בחברה (לרבות, חלק מהתאגידים הקשורים אליהם או לקרוביהם) מוגדרים כ-"קבוצת לוויים" אחת לעניין "הוראות ניהול בנקאי תקין". הדבר עשוי להשפיע, בנסיבות מסוימות, על יכולתן של החברה והחברות המוחזקות ללוות סכומים נוספים מבנקים בישראל כמו גם על יכולתן לבצע השקעות בחברות שנטלו אשראי בהיקף גדול מבנקים בישראל וכן על יכולתן לבצע פעולות עסקיות מסוימות בשיתוף פעולה עם גופים שנטלו אשראי כאמור.

- 7.9. על החברה ועל חלק מחברות הקבוצה, חלות מגבלות סטטוטוריות, רגולטוריות ותקנוניות הנוגעות בין השאר להחזקות החברה בחברות הקבוצה הרלבנטיות, לשינויים בהחזקות אלו ולביצוע פעילויות שונות על ידי אותן חברות. בכלל זה, חלק מחברות הקבוצה כפופות למגבלות שונות מכוח הוראות גופים רגולטורים שונים, כגון הוראות שניתנו לפי חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, הוראות פיקוח על מחירים, וכן הוראות וצווים בעניין הגנת הסביבה. כן מוטלות על החברה ועל חלק מחברות הקבוצה מגבלות שונות הנובעות מאחזקת המדינה במניה מיוחדת בצים ובכיל וכן, ביחס לבזן, מכוח צו אינטרסים חיוניים שהוצא לפי חוק החברות הממשלתיות במסגרת הליכי הפרטתה וכן היתר השליטה שניתן מכוחו. המגבלות האמורות מכוח הדין והיתרים שונים שהוצאו מכוחו, וכן מגבלות חוזיות ותקנוניות שונות, עלולות להגביל את אפשרות החברה וחברות מוחזקות שלה לנצל הזדמנויות עסקיות להשקעות או לממש השקעות קיימות (בפרט לנוכח הצורך בהיתרים שונים לצורך החזקה בחברות מוחזקות אלה בשיעורים שנקבעו).
- 7.10. הקבוצה מושפעת, בין היתר, משינויים בתקציבים של משרדים ממשלתיים (כגון, משרד המדען הראשי במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה ומשרד התיירות), ממדיניות הממשלה בנושאים שונים וכן מדרישות של רשויות המפקחות על רישוי עסקים, תכנון ורישוי בניה והגנת הסביבה.
- 7.11. שינוי משמעותי בהסכמי העבודה הקיבוציים החלים על עובדי הקבוצה ושינויים מהותיים אחרים בדיני העבודה החלים בישראל ובעולם, או שביתות ואי שקט תעשייתי, לרבות בנמלים, יכולים להשפיע על תוצאותיה העסקיות של הקבוצה. שיבושים בתפעול ובטעינה בנמלים, ובפרט בנמלי ישראל, עלולים לפגוע בפעילות חלק מחברות הקבוצה.
- 7.12. חלק מחברות הקבוצה הינן בעלות פעילות בחו"ל. חברות אלה עשויות להיות מושפעות מהסדרים תחיקתיים החלים בתחומי השיפוט הזרים, מרישיונות והיתרים המוענקים על ידי גורמי הרגולציה הזרים ומהסדרי רגולציה החלים באותן המדינות.
- לפרטים נוספים בדבר סביבה כללית וגורמים חיצוניים המשפיעים על תחומי הפעילות השונים של הקבוצה, ראו פירוט במסגרת תיאור כל אחד מתחומי הפעילות בפרק זה להלן.
- לפרטים בדבר גורמי הסיכון המשפיעים על החברה, חברות המטה וחברות נוספות מוחזקות של החברה ראו סעיף 19 לדו"ח.

פרק ג' - תיאור עסקי התאגיד לפי תחומי פעילות

8. כימיקלים לישראל בע"מ ("כיל")¹

8.1. כללי

בפרק זה, אלא אם כן משתמע מההקשר אחרת, תהיה למונחים הבאים המשמעות המפורטת לצדם:

ICL PP America, ASTARIS LLC, תאגיד ממנו נרכשו פעילות ונכסים ל-	"אסטריס"
KCI, משמש כמקור העיקרי לאשלגן לצמח.	"אשלג"
אתרי כרייה והשבחת פוספט של כיל דשנים הממוקמים בצין ובאורון.	"אתר צפיר"
יסוד כימי המשמש כבסיס למגוון רחב של יישומים ורכובות ובעיקר כרכיב למעכבי או מונעי בעירה. אלא אם צוין אחרת, בכל מקום שנכתב ברום הכוונה לברום אלמנטרי.	"ברום"
דולר של ארה"ב.	"דולר"
דשנים וחומרים כימיים בע"מ – ממגזר כיל דשנים.	"דח"כ"
חברת ברום ים המלח בע"מ – ממגזר כיל מוצרים תעשייתיים.	"חברת הברום"
כימיקלים לישראל בע"מ לרבות החברות המאוחדות שלה.	"כיל"

¹ כאמור לעיל, כיל הינה חברה ציבורית אשר דיווחיה מפורסמים לציבור. לפרטים נוספים והרחבה בקשר עם תיאור עסקי כיל ראו, בין היתר, את הדוח התקופתי לשנת 2010 שפרסמה כיל ביום 28.3.2011 באתר מגני"א של רשות ניירות ערך בכתובת: www.magna.isa.gov.il, וכן באתר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ בכתובת: http://maya.tase.co.il/bursa/report.asp?report_cd=629665.

"כילד"א"	כיל דשנים אירופה – יחידה במגזר כיל דשנים המרכזת את פעילות כיל דשנים באירופה.
"מגזר"	חלוקה ניהולית על-חברתית בכיל כמפורט בסעיף 8.13 ובסעיף 8.2 להלן.
"מגי"ה"	מגנזיום ים המלח בע"מ.
"מי"ה"	מפעלי ים המלח בע"מ ממגזר כיל דשנים.
"מלח"	אלא אם כן צוין אחרת – מלח נתרן כלורי: NaCl.
"סופרסטה"	ICL IP America Inc. ICL IP Bitterfeld GmbH ממגזר כיל מוצרים תעשייתיים העוסקות בייצור ושיווק מעכבי בעירה ומוצרים נוספים על בסיס זרחן.
"פוספט"	סלע פוספט המכיל את היסוד זרחן. תכולתו נמדדת ביחידות של P_2O_5 .
"רותם"	רותם אמפרט נגב בע"מ – ממגזר כיל דשנים.
"תמי"	תמי (אימי) מכון למחקר ולפיתוח בע"מ, מכון המחקר המרכזי של כיל ממגזר כיל מוצרים תעשייתיים.
"IP"	Iberpotash SA – חברה ספרדית ממגזר כיל דשנים.
"AMFERT"	Amsterdam Fertilizers B.V. – חברה הולנדית ממגזר כיל דשנים. פעילותה של AMFERT הועברה ל-ICL Fertilizers Europe C.V.

חברה ממגזר כיל מוצרי תכלית שמרכזה בגרמניה.	"BKG"
גוף מחקר ואנליזה, החוקר ומפרסם בין היתר בתחומי תעשיית הכימיה, הדשנים, הכרייה והמכרות.	"British Sulfur/CRU"
עסקה במסגרתה מחיר הסחורה ללקוח כולל, מעבר (Cost & Freight) להוצאות FOB, עלויות הובלה ימית וכל יתר העלויות שהתהוו לאחר הוצאת הסחורה משער המפעל של המוכר ועד לנמל היעד.	"CFR"
עסקה במסגרתה מחיר (Cost, Insurance and Freight - סי"ף) הסחורה ללקוח כולל, מעבר להוצאות FOB, גם הוצאות ביטוח, עלויות הובלה ימית וכל יתר העלויות שהתהוו לאחר הוצאת הסחורה משער המפעל של המוכר ועד לנמל היעד.	"CIF"
Cleveland Potash Ltd. – חברה אנגלית ממגזר כיל דשנים.	"CPL"
Diammonium Phosphate, דשן המכיל כ- 18% חנקן וכ- 46% תחמוצת זרחן.	"DAP"
Eco-Management and Audit Scheme, יוזמה וולונטרית של האיחוד האירופי למדידת ביצועים אקולוגיים מעל לסטנדרט המינימום החוקי של החברות המשתתפות.	"EMAS"
Food and Agriculture Organization of the United Nations – ארגון המזון הבינלאומי.	"FAO"
כתב עת מקצועי בתחום הדשנים.	"FertEcon"
Free On Board (פו"ב) הוצאות FOB – הוצאות הובלה יבשתית,	"FOB"

עלויות טעינה ועלויות נוספות עד וכולל נמל המוצא. עסקת FOB – עסקה במסגרתה המוכר משלם את הוצאות ה- FOB והעלויות הנוספות מנקודה זו ואילך חלות על רוכש סחורה.	
Hazard Analysis and Critical Control Point – מערכת כללים ובקורות לניתוח סיכונים ולמניעת זיהומים בתחום המזון אשר פותחה על ידי רשות המזון והתרופות בארה"ב.	"HACCP"
חומצה הידרו-ברומית.	"HBr"
תקן לשיטת ניהול איכות בתחומים שונים.	"ISO"
היסוד אשלגן, אחד משלושת חומרי ההזנה העיקריים של הצמח.	"K"
Mono Ammonium Phosphate, דשן המכיל כ-10% חנקן וכ-52% תחמוצת זרחן.	"MAP"
היסוד חנקן, אחד משלושת חומרי ההזנה העיקריים של הצמח.	"N"
דשן מסיס המכיל את שלושת היסודות העיקריים החיוניים להתפתחות הצמח (חנקן, זרחן ואשלגן).	"NPK מסיס"
סטנדרטים לבטיחות וגיהות בעבודה, הנקבעים על ידי הסוכנות הפדרלית בארה"ב.	"OSHA"
היסוד זרחן, אחד משלושת חומרי ההזנה העיקריים של הצמח, המשמש גם כחומר גלם לתעשייה.	"P"
יצרנית האשלג הגדולה בעולם, שהינה בעלת עניין בכל. Potash Corporation of Saskatchewan Inc., חברה קנדית,	"PCS"

– Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals מסגרת לרישום, הערכה ואישור של כימיקלים באיחוד האירופי.		"REACH"
תכנית בינלאומית של חברות התעשייה הכימית לקידום תחומי הבריאות, הבטיחות והאקולוגיה.		"Responsible Care"
מעכבי בעירה על בסיס ברום.		"TBBA", "DECA", "HBCD"
Triple Superphosphate, דשן המכיל כ- 46% תחמוצת זרחן.		"TSP"
United States Department of Agriculture – משרד החקלאות של ארה"ב.		"USDA"

כיל הינה חברה רב לאומית הפועלת בעיקר בתחומי הדשנים והכימיקלים המיוחדים, בשלושה מגזרים – דשנים, מוצרים תעשייתיים ומוצרי תכלית.

פעילות כיל מתבססת, בעיקרה, על משאבי הטבע – אשלג, ברום, מגנזיום ומלח, המופקים מים המלח וסלע פוספט הנכרה בנגב, הכל על סמך זיכיונות ורישיונות ממדינת ישראל. עוד מתבססת הפעילות על מכרות אשלג ומלח בספרד ובאנגליה, על סמך הסכמי חכירה ורישיונות מהרשויות המוסמכות במדינות אלו. כיל עוסקת בהפקת מינרלים אלה, במכירתם ברחבי תבל, וכן בפיתוח, ייצור ושיווק של מוצרי המשך, המבוססים בעיקר על חומרי גלם אלו.

גישה למשאבי טבע ייחודיים

לכיל מעמד מרכזי בעולם בשוקי האשלג, הברום, החומצה הזרחתית הנקייה, הפוספטים המיוחדים, מעכבי בעירה על בסיס ברום וזרחן וכימיקלים למניעת התפשטות שריפות (ראה סעיף 8.12 ב'להלן'). אשלג ופוספט הינם אבות מזון מרכזיים בתחום הדשנים. הברום משמש למגוון רחב של יישומים ובראש ובראשונה כמרכיב בסיסי במעכבי בעירה. מוצריה של כיל משמשים בעיקר בתחומי החקלאות, האלקטרוניקה, המזון, קידוחי נפט וגז, טיהור והתפלת מים, הדטרגנטים, הנייר, הקוסמטיקה, התרופות, הרכב, האלומיניום ועוד. לכל ניסיון מצטבר של עשרות שנים במרבית עסקיה.

לכיל גישה ישירה למרבית חומרי הגלם הדרושים לפעילותה, בעלויות נמוכות ובאיכות גבוהה, מכוח זיכיון בלעדי שקיבלה כיל ממדינת ישראל לכריית מינרלים מהצד הישראלי של ים המלח תמורת תשלום תמלוגים למדינה (לפרטים ראו סעיף 8.4.14 להלן). עלויות הייצור של האשלג והברום שמפיקה כיל מים המלח הינן נמוכות בהשוואה לעלויות של יצרנים אחרים בעולם שאין להם גישה לים המלח.

מתקני הייצור של כיל ממוקמים בישראל וברחבי העולם. פעילות כיל מחוץ לישראל הינה בעיקר ייצור מוצרים המשתלבים או המתבססים על פעילות כיל בישראל או בתחומים קרובים לה. פעילויות מפעלי כיל משולבות זו בזו במידה רבה הן בדרך של אספקת חומרי גלם והן באופן שלעתים מפעל אחד מנצל זרמי לוואי של מפעל אחר כדי לייצר מוצרים סופיים.

כ-6% מתוצרת כיל נמכרים בישראל. במכירת מוצרים מסוימים מתוצרת כיל, הוכרזו כיל וחלק מחברותיה כמונופול בישראל.

בשנת 2010 כ- 42.7% ממחזור המכירות של כיל נבעו מייצור המתבצע מחוץ לישראל. כ- 7% מסך עלות המכירות של המוצרים המיוצרים מחוץ לישראל מיוחסים לחומרי גלם המסופקים מישראל.

לכיל אין תלות מהותית בלקוח, בספק או במקור חומר גלם שאינם כלולים בזיכיונות שניתנו לכיל.

להלן תרשים המתאר את ההתפלגות הגיאוגרפית של מכירות כיל בשנת 2010 ותיאור מיקום האתרים העיקריים של כיל:

8.1.2. היתרונות התחרותיים של כיל

כיל מאמינה כי חוסנה העסקי נובע בין היתר מהיתרונות התחרותיים המפורטים להלן:

א. גישה ישירה למשאבי טבע – לכלי זיכיונות להפקת מינרלים מים המלח, זיכיונות לכריית סלע פוספט בנגב וכן רישיונות לכריית אשלג ומלח ממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה שתמורתם היא משלמת תמלוגים בשיעור ממכירותיה או בשיעור משטח הקרקע המוכרת. ים המלח הוא מקור עשיר עתודות (בלתי מתכלה מבחינה מעשית) ובעל ריכוז גבוה יחסית של אשלג, ברום, מגנזיום ומלח.

ב. מעמד מוביל – כיל הינה בעלת מעמד מוביל בעולם בקבוצות המוצרים הבאים, ולהערכתה מיקומה בשוק העולמי הינו כמפורט להלן²:

² מקורות: אשלג – דיווחי FertEcon והחברות המתחרות; ברום ומעכבי בעירה על בסיס זרחן-הערכות כיל מוצרים תעשייתיים; חומצה זרחתית ופוספטים מיוחדים – נתונים שנאספו על ידי כיל מהדוחות השנתיים ודיווחים שונים של המתחרים. החברה וکیل אינן אחראיות לאמיתותם של הנתונים החיצוניים.

המוצר	המגזר	מיקום בשוק העולמי
אשלג	כיל דשנים	שישי
ברום אלמנטרי	כיל מוצרים תעשייתיים	ראשון
חומצה זרחתית נקייה	כיל מוצרי תכלית	ראשון
פוספטים מיוחדים	כיל מוצרי תכלית	ראשון
מעכבי בעירה על בסיס זרחן	כיל מוצרים תעשייתיים	ראשון

לכיל מעמד מוביל גם בכמה שוקי נישה של כימיקלים מיוחדים ודשנים מיוחדים.

ג. עלויות נמוכות – חוסנה העסקי של כיל נובע ממיקום מפעליה ליד ים המלח, מעלויות השינוע הנמוכות יחסית מהמפעלים לנמלים ומשם ללקוח, ומיכולת השילוב של תהליכי הייצור במפעלים השונים, של מוצרי הלוואי ומוצרי כיל, למיצוי יתרונות תפעוליים, כמפורט להלן:

1. עלויות ייצור נמוכות יחסית בסדום - נובעות, בראש ובראשונה, מהריכוז הגבוה של מינרלים בים המלח ומהעלויות הנמוכות יחסית של הפקתם, בהשוואה לכריית אשלג משכבות תת קרקעיות או הפקת ברום ממקורות שבהם ריכוזו נמוך יותר, וכן בשל העובדה שהפקתם בסדום מתבצעת על ידי ניצול אנרגיית השמש בתהליך האידוי.

הואיל וכיל מפיקה וכורה את רוב חומרי הגלם הבסיסיים שלה בעצמה, כיל חשופה פחות לשינויי מחיר של חומרי הגלם לעומת מתחרים הרוכשים את חומרי הגלם מספקים חיצוניים.

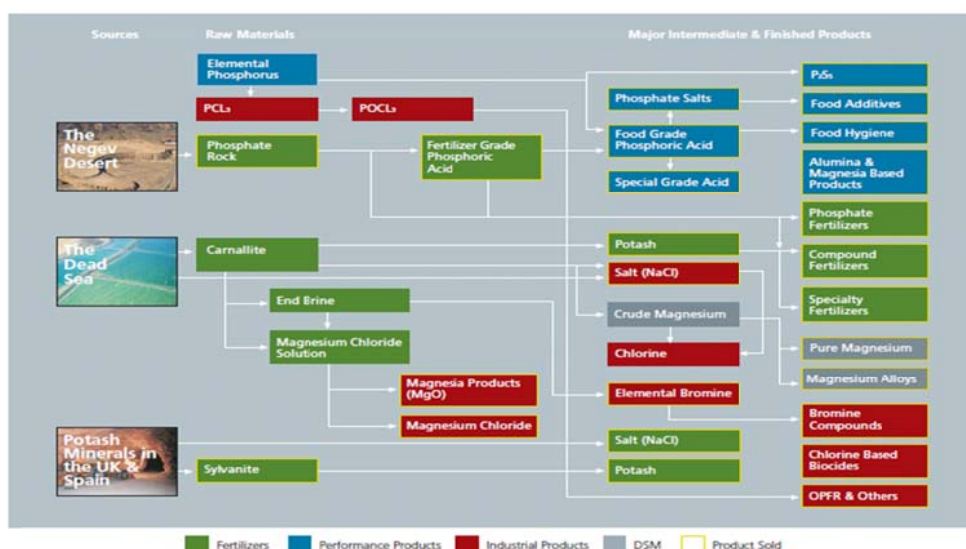
2. ייצור בלא תלות במגבלות אחסון – האקלים החם והיבש של ים המלח מאפשר לכיל לאחסן, בעלות נמוכה במיוחד, כמויות גדולה של אשלג בשטח פתוח. יתרון זה ביכולת האחסון מאפשר לכיל לייצר בסדום ברמה קבועה יחסית, ובלא תלות בתנודתיות בביקוש העולמי לאשלג. עובדה זו מקנה לכיל דשנים גם גמישות מסוימת בהכוונת המכירות ממקורותיה השונים בישראל ובאירופה שיש בה כדי לצמצם את הפגיעה בייצור האשלג באירופה בזמני משבר.

3. עלויות שינוע נמוכות יחסית – כיל נהנית מעלויות שינוע נמוכות יחסית, וזאת בשל מיקום רוב המתקנים של כיל בסמיכות יחסית לנמלים בישראל וברחבי העולם. מיקום מתקני כיל דשנים בישראל מקנה לה יתרון לוגיסטי על פני חלק ממתחריה.

המתקנים של כיל בישראל נמצאים בנגב, ועל כן ניתן לשנע את התוצרת הנמכרת בתפוזות דרך נמל אשדוד לכיוון אירופה ודרום אמריקה, ודרך נמל אילת לכיוון אסיה, אפריקה ואוקיאניה. לכיל מתקני נמל ייעודיים

לטעינה בתפוזות בישראל – באשדוד ובאילת; באירופה – בברצלונה (IP), באמסטרדם ובלודוויגסהאפן (AMFERT) וב- Teesside שבאנגליה (CPL).

4. סינרגיה – כיל נהנית מסינרגיה בין מפעליה המפחיתה את עלויות הייצור שלה, בין היתר באמצעות שימוש במוצרי לוואי ופסולת שנוצרים בתהליך אחד כחומרי גלם של תהליך אחר. כך, לדוגמה, ייצור הברום מבוסס על ניצול הברום שבתמיסות הלוואי מייצור האשלג, שם ריכוזו גבוה יותר מאשר במי ים המלח; ייצור המגנזיה מתבצע מתמיסות עשירות במגנזיום כלורי שנוצרות כתוצר לוואי מייצור האשלג בסדום; כיל דשנים משתמשת בתוצר הלוואי של תהליך ייצור המגנזיום המתכתי (סילבניט) לייצור אשלג; כיל מוצרים תעשייתיים משתמשת בכלור הנפלט מתהליך ייצור המגנזיום המתכתי לייצור ברום ועוד.

ד. ייצור מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה – כיל מנצלת ביעילות חומרי בסיס שונים המיוצרים במפעליה והופכת אותם למוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה. לדוגמה, כיל דשנים מייצרת חומצה זרחתית חקלאית מסלע פוספט שהיא כורה ממכרות פתוחים בנגב. כיל מוצרי תכלית מבצעת עיבוד נוסף של חומצה זו לצורך ייצור חומצה זרחתית נקייה, אשר כשלעצמה מהווה חומר גלם בייצור מלחי פוספט, ומוצרי היגיינה. ממלחי פוספט מייצרים גם תוספי מזון.

ה. חסמי כניסה משמעותיים – כניסת מתחרים חדשים לרבים מתחומי פעילותה של כיל תהיה כרוכה בעלויות גבוהות ותאריך זמן רב. זאת, בשל הצורך בקבלת זיכיונות כרייה ארוכות טווח, השקעות כבדות הנדרשות להקמת מפעלי ייצור, פרק הזמן הארוך יחסית הדרוש להקמת מפעלים, הקניין הרוחני הדרוש (ידע ייחודי, טכנולוגיות ופטנטים למוצרים ויישומים שונים) וההשקעות במערכי לוגיסטיקה שיווק והפצה בינלאומיים.

לעומת זאת, ייתכן שיצרנים קיימים ירחיבו את כושר הייצור שלהם בחלק מתחומי הפעילות של כיל.

1. תזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת בהיקפים משמעותיים – בשנים 2010 ו-2009 היו תזרימי המזומנים מפעילותה השוטפת של כיל כ- 1,537 מיליון דולר ו-1,200 מיליון דולר, בהתאמה. תזרימי המזומנים הגבוהים של כיל מאפשרים לה לתחזק בצורה נאותה את מתקני הייצור שלה ולהרחיבם, להשקיע בתשתיות, להשקיע באיכות הסביבה, להקים מפעלים חדשים, לנצל הזדמנויות לרכישות, לבצע רכישה עצמית של מניותיה ולחלק דיבידנדים לבעלי המניות.
2. פריסה גיאוגרפית רחבה ועסקים מגוונים – הפיזור של עסקיה הבינלאומיים של כיל בעולם מקטין את השפעת חשיפת עסקיה לשינויים מקומיים באזורים גיאוגרפיים שונים. בנוסף, כיל מייצרת ומשווקת מגוון רחב של מוצרים, לשימושים בתעשיות שונות ברחבי העולם. בשנת 2010 לא היה לכלל לקוח בודד הרוכש יותר מ-10% מסך מכירות כיל.
- ח. הנהלת כיל – פעילות כיל מנוהלת על ידי הנהלה בעלת ניסיון עשיר. מנכ"ל כיל, ורוב המנהלים הבכירים בכיל הינם בעלי ותק של למעלה מ-25 שנה בכיל.

8.1.3. מבנה כיל

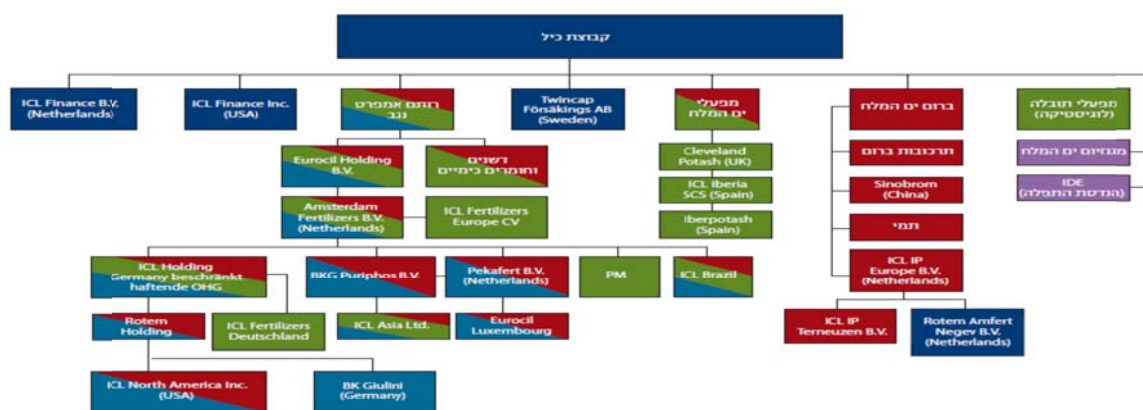
להלן פירוט המגזרים הניהוליים של כיל למועד הדוח:

כיל דשנים	כיל מוצרים תעשייתיים	כיל מוצרי תכלית
אשל < סטנדרט, מנורען ודק < אדום ולבן מ-3 מקורות פוספטים < סלע פוספט < חומצה זרחיתית חקלאית < דשנים < תוספי מזון לבע"ח	מעבדי בעירה < על בסיס ברום זרחן ברום אלמנטארי מלחי ים המלח כימיקלים אחרים < תרכובות אורגניות ואנאורגניות < מבוססות ברום < ביוצידים לטיפול במים מבוססי ברום וכלור < נחלים פונקציונאליים על בסיס זרחן < מוצרי מנזיה	פוספטים מיוחדים < חומצה זרחיתית באיכות מזון, טכנית < ואלקטרונית < מלחי פוספט < תוספי מזון < כימיקלים ושירותים לטיפול במים מוצרים אחרים < מבוססי זרחן, פוספט, אלומינה < וכימיקלים אחרים

מבנה ההחזקות המשפטי של כיל (חברות מהותיות)³:

³ כל החברות המפורטות בתרשים ההחזקות הינן בבעלות מלאה של קבוצת כיל למעט: IDE – חברה בשליטה משותפת המוחזקת על ידי כיל בשיעור של 50%, כאשר 50% הנותרים מוחזקים על ידי דלק תשתיות בע"מ. מגנזיום ים המלח – עד ליום 1 ביולי 2009 הוחזקה על ידי כיל ב-67% בהצבעה ו-65% בהון. לאחר 1 ביולי 2009 מצויה בבעלות מלאה של כיל.

Sinobrom – מוחזקת על ידי ברום ים המלח בע"מ חברה בת של כיל בשיעור של 75%, כאשר 25% הנותרים מוחזקים על ידי Shandong Haihua Shareholding Co.

מקרא:

- כיל דשנים
- כיל מוצרים תעשייתיים
- כיל מוצרי תכלית
- מגזרים אחרים
- חברות פיננסיות ושירותים

שנת התאגדות התאגיד וצורת התאגדות

8.1.4

כיל הינה חברה בע"מ והיא נוסדה בשנת 1968 כחברה ממשלתית.

בשנת 1975 הועברו מניות חברות פיתוח שונות שהוחזקו בידי המדינה (ובכלל זה בין היתר, מפעלי ים המלח, החברות המאגדות כיום כרותם אמפרט נגב, חברות הברום ותמי) לכל.

בשנת 1992, בעקבות החלטת ממשלת ישראל להפריט את כיל, פורסם תשקיף הצעת מכר על ידי המדינה, ומניות כיל נרשמו למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "הבורסה"). ערב ההנפקה, הונפקה למדינת ישראל מניית מדינה מיוחדת ("מניית זהב") בכל ובכמה חברות בת ישראליות עיקריות שלה (להוראות "מניית הזהב" ולזכויות המדינה מכוחה, ראו סעיף 8.13.2 להלן).

בשנת 1995 מכרה ממשלת ישראל את "גרעין השליטה" בכל (שהקנה כ-24.9% ממניות כיל) לחברה, אשר נשלטה באותה עת על ידי משפחת אייזנברג. רוב המניות הרגילות שהחזיקה המדינה בכל נמכרו במהלך השנים שלאחר מכן. בשנת 2000 חדלה המדינה להיות בעלת עניין בכל מכוח אחזקותיה במניות הרגילות של כיל, אך נותרה בידיה מניית הזהב. בשנת 1999 רכשה קבוצת עופר את מניות משפחת אייזנברג בחברה.

כחלק מהאסטרטגיה של כיל, שהוגדרה בשנת 1999, ביצעה כיל מהלכים ארגוניים שנועדו להביא לידי ניהול ממוקד בתחומי הפעילות שבליבת העסקים שלה, לידי מיצוי הסינרגיה בין פעילויות שונות בכל, לידי הגברת יעילות היחידות העסקיות השונות ולידי הקטנת עלויות התפעול.

במסגרת מהלך זה נרכשו בשנים 1999 עד 2001 כל אחזקות המיעוט בחברות הבנות הציבוריות של כיל, הוגדרו מגזרי פעילות ניהוליים והוקמו מטות המנהלים את היחידות

העסקיות שבמגזרים. חלוקת המגזרים תואמת את התפיסה הניהולית של כיל, שהינה על בסיס ניהולי מטריציוני ואשר אינה בהכרח זהה למבנה המשפטי של החברות בקבוצה.

לצד המבנה הניהולי מגזרי, הוקמו בכל מטות ארגוניים על בסיס גיאוגרפי שנועדו לתאם בין החברות השונות הפעילות באותו אזור גיאוגרפי, לייעל ולמנוע כפילויות ולמצות את הסינרגיות בין המגזרים באותו אזור, והכל מבלי לגרוע מהאחריות הכוללת של המגזרים לחברות, וליחידות העסקיות עליהן הם מופקדים.

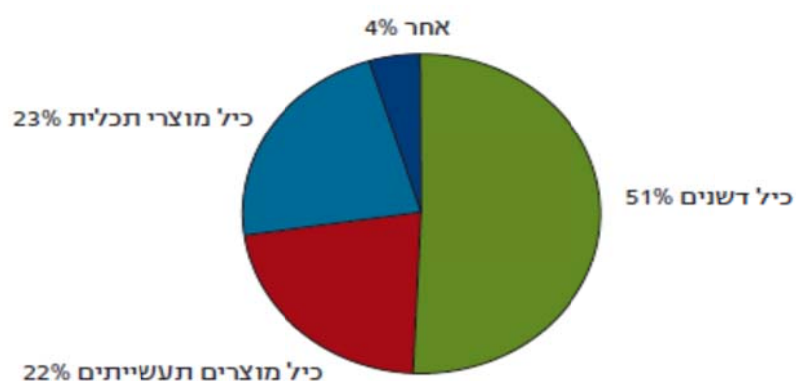
בהתאם מונו בצפון אמריקה, בסין, בברזיל והודו מנכ"לים, האחראים לכל פעילות כיל בצפון אמריקה, בסין, בברזיל והודו.

לפרטים נוספים בעניין האסטרטגיה של כיל ראו סעיף 8.14 להלן.

8.2. תחומי פעילות

להלן תיאור התפלגות הכנסות כיל בשנת 2010 לפי מגזרים:

סך מכירות בשנת 2010 – 5.7 מיליארד דולר⁴

להלן תיאור המגזרים:

8.2.1 כיל דשנים (ICL Fertilizers) – כיל דשנים מפיקה אשלג מים המלח וכורה ומפיקה אשלג ומלח ממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה. כיל דשנים מעבדת את האשלג לסוגיו ומשווקת אותו ברחבי העולם. כן משתמש המגזר בחלק מהאשלג לייצור דשנים מורכבים. בשנת 2010 היווה האשלג כ- 69% ממכירות המגזר.

בנוסף, כיל דשנים כורה ומעבדת סלע פוספט במכרות פתוחים בנגב ומייצרת בישראל חומצה גופרתית, חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים, המבוססים בעיקר על אשלג ופוספט, ודשנים מיוחדים. כיל דשנים מייצרת דשנים גם בהולנד, גרמניה ובלגיה. בנוסף מייצרת כיל דשנים תוספי מזון לבעלי חיים, על בסיס פוספט, בטורקיה ובישראל.

⁴ לצורך איור זה, נתוני ההכנסות של המגזרים, ששימשו לצורך חישוב השיעור מסך ההכנסות כוללות הכנסות מחיצוניים בלבד.

כיל דשנים משווקת את מוצריה ברחבי העולם ובמיוחד באירופה, ברזיל, הודו, סין וישראל.

פעילות כיל דשנים כוללת גם את פעילות מפעלי תובלה בע"מ, העוסקת בהובלת מטענים בעיקר של חברות כיל בישראל. זאת, היות שחלק גדול מפעילות כיל הוא הובלה בצובר של מטעני מגזר כיל דשנים.

8.2.2. כיל מוצרים תעשייתיים (ICL Industrial Products) – כיל מוצרים תעשייתיים

מייצרת ברום אלמנטארי, מתמיסה הנוצרת כתוצר לוואי של תהליך ייצור האשלג בסדום, ותרכובות המבוססות בעיקר על הברום. בשנת 2010, הייתה כיל מוצרים תעשייתיים היצרנית המובילה בעולם של ברום אלמנטארי (ראה סעיף 8.4.7 להלן). בשנה זו ייצרה כיל מוצרים תעשייתיים כשליש-מהתוצרת העולמית של מוצר זה. במהלך שנת 2010 השתמשה כיל מוצרים תעשייתיים בכ-78% מהברום המיוצר על ידיה לייצור עצמי של תרכובות ברום באתרי ייצור בישראל, הולנד וסין.

בנוסף, מייצרת כיל מוצרים תעשייתיים מעכבי בעירה ומוצרים נוספים על בסיס זרחן באתרי ייצור בארה"ב ובגרמניה.

עוד מפיקה כיל מוצרים תעשייתיים בישראל מוצרי מלח שונים, מגנזיה וכלור (המופק יחד עם סודה קאוסטית מאלקטרוליזה של מלח שנוצר כמוצר לוואי מייצור האשלג ומשמש כחומר גלם בתהליכי הייצור של המגזר).

כן מייצרת כיל מוצרים תעשייתיים, בארה"ב ובאירלנד מוצרים לטיפול במים המבוססים על כלור.

כיל מוצרים תעשייתיים משווקת את מוצריה בעולם כולו.

8.2.3. כיל מוצרי תכלית (ICL Performance Products) – כיל מוצרי תכלית מנקה חלק

מהחומצה הזרחתית החקלאית, המיוצרת בכיל דשנים, רוכשת חומצה זרחתית נקייה ממקורות אחרים וכן מייצרת חומצה זרחתית תרמית. החומצה הזרחתית הנקייה והחומצה התרמית משמשות לייצור מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה – מלחי פוספט, המשמשים גם כחומר גלם לייצור תוספי מזון, לייצור מוצרי היגיינה, ולייצור מוצרים למניעת התפשטות שריפות ולכיבוי. כיל מוצרי תכלית מייצרת גם נגזרות זרחן המבוססות על זרחן הנרכש ממקורות חיצוניים ומוצרים מיוחדים המבוססים על תחמוצת אלומיניום (להלן: "אלומינה") וחומרי גלם אחרים. הייצור של כיל מוצרי תכלית נעשה באתרי ייצור באירופה ובייחוד בגרמניה, בארה"ב, בברזיל, בישראל, בסין ובמדינות נוספות. המוצרים המבוססים על פוספטים מיוחדים היוו כ-75% ממכירות כיל מוצרי תכלית בשנת 2010.

נוסף על המגזרים המפורטים לעיל, לכליל פעילויות אחרות הכוללות התפלת מים (באמצעות חברה המוחזקת ב-50% IDE- הנדסת התפלה בע"מ) וייצור מגנזיום באמצעות מגי"ה.

לפרטים בדבר פעילויות אחרות אלה ראו סעיף 8.8 לדוח.

8.3. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על כיל

8.3.1. כיל הינה חברה רב לאומית. תוצאותיה העסקיות מושפעות מהביקוש למוצרים חקלאיים בסיסיים, מהמגמות בכלכלה העולמית, מהשינויים בתנאי הסחר והמימון ומתנודות בשערי החליפין.

כיל נוקטת צעדים להתאמת מדיניות השיווק והייצור שלה לתנאי השוק העולמי. כיל מתמקדת בשיפור תזרימי המזומנים, גיוון מקורות המימון ומתמידה בנקיטת פעולות להתייעלות ולחיסכון.

8.3.2. לכל מתקנים הממוקמים בישראל. כתאגיד ישראלי, כיל מושפעת מהתנאים הפוליטיים, הכלכליים והביטחוניים השוררים בישראל. מדינות אחדות וכן מספר תאגידים וארגונים שונים עדיין מגבילים את פעילותם העסקית בישראל ואת עסקיהם עם חברות ישראליות, אף שבעקבות המצב הגיאופוליטי ששרר בישראל, מספרם הלך וירד. מגמה זו עשויה לשפר את יכולת כיל להרחיב את עסקיה עם מדינות ותאגידים אלה ולמכור מוצרים במדינות הללו. החרפה במצב הגיאופוליטי עלול לפגוע בעסקים עם מדינות ותאגידים אלה.

8.3.3. מרבית הלוואות כיל הינן בריבית משתנה. לפיכך, כיל חשופה תזרימית לסיכון בגין שינויים בשערי הריבית. כיל מגינה על חלק מחשיפה זו באמצעות מכשירי הגנה פיננסיים, לרבות נגזרים פיננסיים.

8.3.4. הוצאות האנרגיה לשנת 2010 מהוות כ-8% מסך עלויות התפעול של כיל. מתוך עלויות האנרגיה, עלות הנפט ומוצרים, החשמל והגז הטבעי מהווה כ-26.7% (90 מיליון דולר), כ-39.9% (134 מיליון דולר) וכ-20.5% (69 מיליון דולר), בהתאמה. בד בבד עם הגידול ההדרגתי בשימוש בגז טבעי שיעור עלויות האנרגיה מסך עלויות הייצור קטנות ותמהיל העלויות הנ"ל משתנה. החל מהרבעון השלישי של שנת 2009, מחירי האנרגיה החלו לעלות, כאשר בתקופת הדוח, מחירי האנרגיה היו גבוהים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

ייצור הקרנליט בים המלח נעשה באמצעות מערכת אידיי סולרית מהגדולות בעולם. השימוש באנרגיית השמש לייצור קרנליט מסייע לכול דשנים לייצר בעלויות נמוכות יחסית לרוב מתחרותיה.

בתחילת חודש דצמבר 2009 הסתיים פרויקט הנחת צנרת הולכת גז לסדום, המשמש לייצור חשמל בתחנת הכוח של מפעלי ים המלח בסדום והליכי חימום וייבוש בתנורי התוצרת של המפעלים בסדום. במהלך תקופת הדוח החלה בהדרגה ההסבה של המתקנים בסדום לשימוש בגז. נכון למועד הדוח הושלמה ההסבה של כ-85% מהמתקנים בסדום שהסבתם תוכננה. המעבר לגז טבעי מפחית במידה ניכרת פליטת מזהמים באזור המפעלים, משפר את איכות התוצרת, מפחית את הוצאות האחזקה ומביא לחסכון כספי ניכר כתוצאה מהחלפת השימוש בדלקים יקרים.

חברת נתיבי גז בע"מ אמורה להשלים את חיבור שאר מתקני כיל במישור רותם ורמת חובב במהלך המחצית הראשונה של שנת 2011 למערכת הולכת הגז הארצית ובמקביל מתבצעות פעולות הסבת המתקנים לשימוש בגז הטבעי.

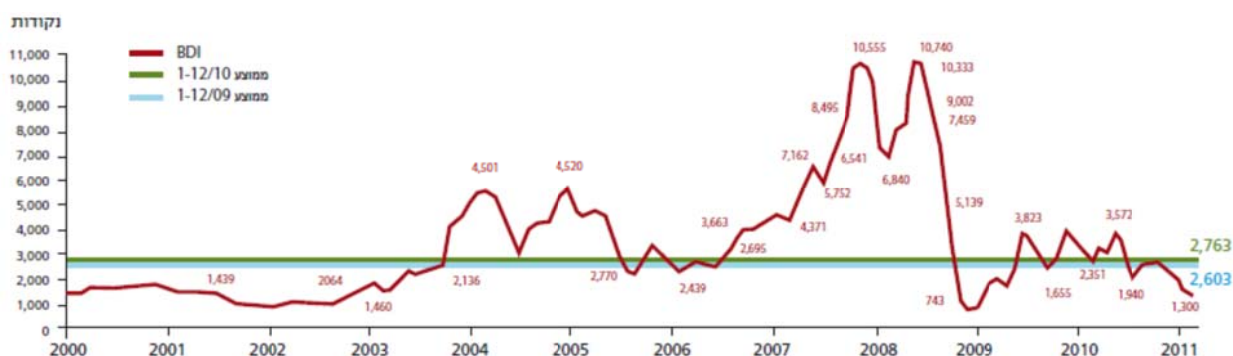
לפרטים אודות הסכמים לרכישת גז ראה סעיף 8.4.17ה' להלן.

8.3.5. הוצאות ההובלה הימית בכלל היוו בשנים 2010 ו-2009 כ- 7% מסך עלויות התפעול של כיל. עלויות ההובלה הימית של כיל לשנת 2010 הסתכמו לסך של כ- 317 מיליון דולר.

מחירי ההובלה הימית בצובר התאפיינו, בשנים האחרונות, בתנודתיות רבה. מתחילת שנת 2009 חלה מגמת עליה במחירי ההובלה הימית בצובר אשר נמשכה גם במהלך שנת 2010. במהלך תקופת הדוח המדד התנהל בתנודתיות רבה. המדד הממוצע (מדד ההובלה הימית BDI - Baltic Dry Index) לשנת 2010 עמד על 2,763 נקודות בהשוואה לממוצע של 2,603 אשתקד, המהווה עלייה של כ-6%.

להלן התפתחות מדד ההובלה בשנים האחרונות משנת 2000 ועד סוף שנת 2010 (כולל תחזית לשנת 2011):

מדד ההובלה הימית BDI (Baltic Dry Index)

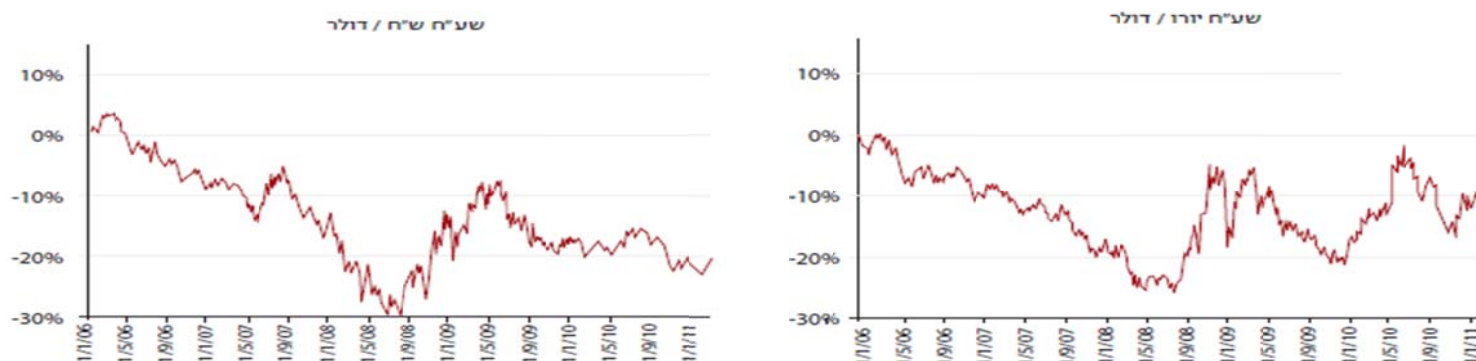

Source: BTMI daily report, Brokers market & trend information

8.3.6. חלק הארי של מכירותיה של כיל מבוצע במט"ח, בעיקר בדולר ובאירו. חלק מההוצאות התפעוליות בישראל הינן בש"ח. לפיכך, לפיחות בשע"ח הממוצע של השקל לעומת הדולר השפעה חיובית על רווחיותה של כיל ולתיסוף השפעה הפוכה. לפיחות בשער החליפין הממוצע של היורו לעומת הדולר יש השפעה שלילית על רווחיותה של כיל ולתיסוף השפעה הפוכה. מאידך, בפיחות היורו מול הדולר, משתפר כושר התחרות של החברות הבנות של כיל אשר מטבע הפעילות שלהן הוא היורו, לעומת מתחרים שמטבע הפעילות שלהם הוא הדולר. להחלשות הדולר ביחס לשקל בתקופת הדוח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, השפעה שלילית על הרווח התפעולי ועל הוצאות המימון של כיל בסך של כ-24.5 מיליון דולר וכ-22.7 מיליון דולר, בהתאמה. עודף הכנסות על הוצאות החזוי

ביורו של כיל לתקופת 12 החודשים הקרובים מסתכם לסך של כ-300 מיליון דולר⁵. כיל מגינה על חלק מחשיפות מטבע החוץ האמורות.

להלן התפתחות שיעור השינוי בשערי החליפין של הש"ח והאירו לעומת הדולר:

8.3.7. הסברים הנוגעים לסביבה העסקית של מגזרי הפעילות ראה סעיפים 8.2.1, 8.2.2 ו-8.2.3.

אחריות חברתית תאגידית - CSR - Corporate Social Responsibility

א.8.3

אחריות חברתית תאגידית הינה מדיניות (וולונטרית) המאמצת על ידי תאגידים המבקשים לנהל את עסקיהם תוך הבאה בחשבון של מכלול האינטרסים של מחזיקי הענין שיש להם זיקה לתאגיד.

כיל אימצה מדיניות של אחריות חברתית תאגידית והתאימה את האסטרטגיה שלה למדיניות זו. כיל מאמינה כי יישום מדיניות זו יוביל לפעילות ופיתוח בר קיימא, למען הדורות הבאים.

מדיניות האחריות החברתית תאגידית מושתתת, על שלושה נדבכים עיקריים: (א) אחריות כלכלית; (ב) אחריות סביבתית וניהול סיכונים סביבתיים; (ג) אחריות חברתית; (ד) המעורבות החברתית הקהילתית של קבוצת כיל. לפרטים והרחבה ראו סעיף 3.3 לדוח התקופתי של כיל לשנת 2010 (כמובא בהערת שוליים 1 לפרק כיל).

⁵ ההערכות לגבי עודף ההכנסות על הוצאות ביורו בפסקה זו הן מידע צופה פני עתיד ואין ודאות אם תתממשנה. הן עלולות להשתנות עקב תנודות בשווקים בעולם וכן בשווקים המקומיים, בפרט באתרים בהם מייצרת כיל ובשוקי היעד של מוצרי כיל ובכלל זה גם, בין היתר, שינויים ברמות הביקושים וההיצעים, במחירי המוצרים וכן משינויים בהיקף עלויות התפעול של החברות שמטבע הפעילות שלהן הינו היורו.

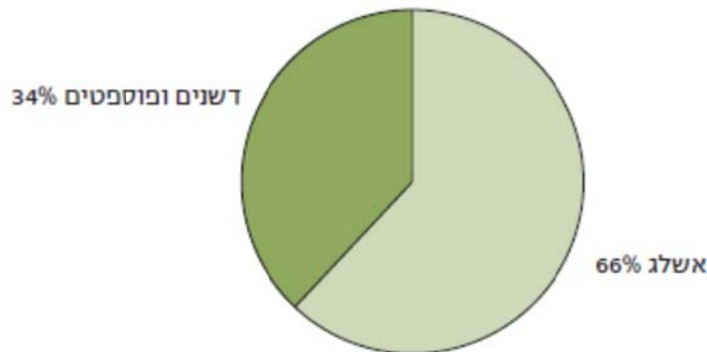
תיאור עסקי התאגיד לפי תחומי פעילות

כיל דשנים

8.4

להלן תרשים מכירות מגזר הדשנים לגורמים חיצוניים⁶ לפי קבוצות מוצרים :

סך מכירות לחיצוניים בשנת 2010 – 2,889 מיליון דולר

תאור תחום הפעילות

8.4.1

כיל דשנים מפתחת, מייצרת, משווקת ומוכרת דשנים המבוססים בעיקר על אשלג (אשלגן כלורי) ופוספט. בשנת 2010 הסתכמו מכירות כיל דשנים בכ-3.1 מיליארד דולר, כ-51.7% מסך כל המכירות של כיל (לרבות מכירות למגזרים אחרים בחברה). מוצריה העיקריים של כיל דשנים הינם: אשלג, סלע פוספט, חומצה גופרתית (ברובה משמשת כחומר גלם בייצור חומצה זרחתית), חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים, דשנים מיוחדים ותוספי מזון על בסיס פוספט לבעלי חיים. לפי פרסומים מקצועיים בשנים האחרונות הייתה כיל דשנים יצרנית האשלג השישית בגודלה בעולם, והשנייה בגודלה בייצור ומכירות במערב אירופה.

מתקני הייצור העיקריים של כיל דשנים כוללים את המפעלים בישראל: בסדום (אשלג), מישור רותם (סלע פוספט, חומצה גופרתית, חומצה זרחתית, דשני פוספט ודשנים מורכבים מיוחדים), אתרי אורון וצין (סלע פוספט), בקרית אתא ליד חיפה (בעיקר דשנים נוזליים לשוק המקומי ותוספי מזון לבעלי חיים), בספרד (אשלג ומלח גולמי), באנגליה (אשלג ומלח גולמי), בהולנד (בעיקר דשנים על בסיס פוספט ואשלג וכן דשנים מסיסים), בגרמניה (דשנים בעיקר על בסיס פוספט ואשלג), בבלגיה (דשנים מסיסים) ובתורכיה (מוצרים מבוססי פוספט כתוסף מזון לבעלי חיים).

פעילות ייצור ושיווק האשלג ודשני הפוספט באירופה מרוכזת בידי כילד"א, שהוקמה במטרה לנצל את הסינרגיות בין חברות כיל. להערכת כיל, כיל דשנים הינה "שחקן מרכזי" בשוק דשני האשלג והפוספט באירופה.

⁶ בביטוי "מכירות לחיצוניים" הכוונה למכירות המגזר ללקוחות שמחוץ לקבוצת כיל (לקוחות שאינם מגזרים אחרים בקבוצה).

אתרי הפעילות העיקריים של כיל דשנים :

אשלגן, זרחן וחנקן (N, P, K) הינם שלושת היסודות העיקריים הדרושים להתפתחות הצמח. לאשלגן ולזרחן אין תחליפים מלאכותיים. לכל אחד משלושת היסודות תפקיד נפרד בהתפתחות הצמח. שלושת אבות המזון הללו של הצמח נמצאים בקרקע בריכוזים שונים באופן טבעי. השימוש בקרקע לחקלאות מדלל את שיעור הימצאות יסודות אלו בקרקע ועל כן יש להשלים מחסור זה ממקורות חיצוניים באמצעות דישון.

האשלגן הוא המקור העיקרי ליסוד האשלגן הנחוץ לצמח, והפוספט הוא המקור העיקרי ליסוד הזרחן הנחוץ לצמח.

האשלגן והזרחן חיוניים לתהליכים פיזיולוגיים של הצמח, לרבות חיזוק גבעולי הדגנים, המרצת התפתחות השורשים, בריאות העלים והפירות והחשת קצב צמיחת היבול. ללא יסודות אלה, הגידולים אינם יכולים למצות את פוטנציאל הגדילה שלהם. ענף החקלאות שואף להפיק את מרב התוצרת משטח מעובד נתון. ככל שדישון הקרקע מיטבי יותר, התנובה ואיכות היבול לשטח מעובד נתון גבוהה יותר ולכן קיים מתאם בין היעילות (במונחי תועלת לדולר מושקע) בתעשייה החקלאית לבין צריכת הדשנים.

8.4.2 תיאור שוק הדשנים, מגמות והתפתחות

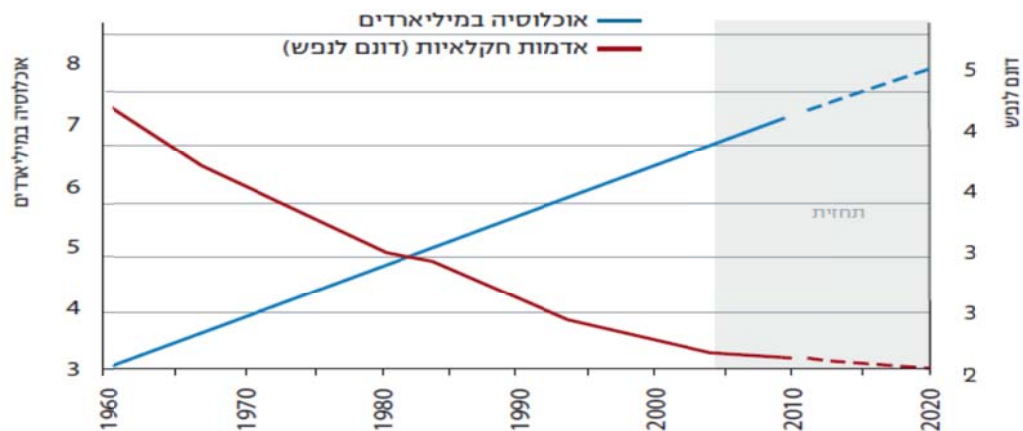
כיל דשנים פעילה בענף החקלאות בעיקר בתחום הדשנים. אחד המאפיינים הבולטים בתחום הדשנים הינו התלות ההדדית בין השטח החקלאי הזמין לעיבוד וכמות המזון הדרושה לאוכלוסייה לבין השימוש בדשנים.

הביקוש לדשנים מושפע ממספר גורמים כדלקמן :

א. הגידול באוכלוסיית העולם ותהליך העיור, הגורמים לצמצום בקרקע חקלאית לנפש, צפויים לגרום לגידול בביקוש לדשנים לאורך זמן. ככל שהשטח החקלאי הזמין לעיבוד הולך וקטן, ואוכלוסיית העולם גדלה, יש צורך בייצור כמות גדולה

יותר של מזון על שטח קטן יותר (כלומר היקף גידולים גדול יותר לכל שטח נתון). מצב זה מצריך שימוש הולך וגובר בדשנים.

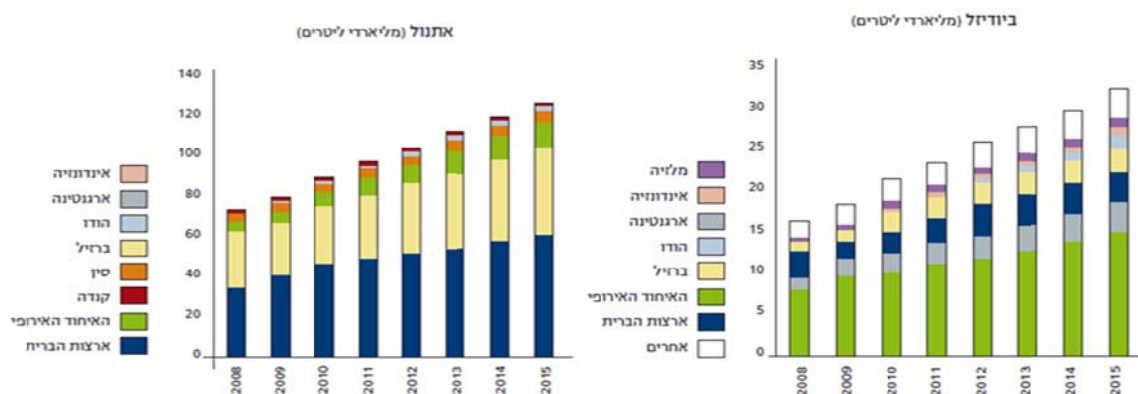
צפי הגידול באוכלוסיית העולם וזמינות שטחי גידול חקלאי

ב. העלייה ברמת החיים והשינוי בהרגלי התזונה עקב כך מביאים לידי עלייה בצריכת בשר. הואיל וצריכת הדשנים ליחידת תזונה של בשר גבוהה יותר מזו של יחידת תזונה מן הצומח, גדלה צריכת הדשנים לאורך זמן.

ג. מחירי האנרגיה הגבוהים והשפעות אקולוגיות של שימוש בדלקים מסוימים, מגבירים כיום את השימוש בדלקים המיוצרים מגידולים חקלאיים (ביו דלקים) ובהתאם את הביקוש לדשנים.

הערכת כושר הייצור העולמי של ביו דלקים (מיליארדי ליטרים)

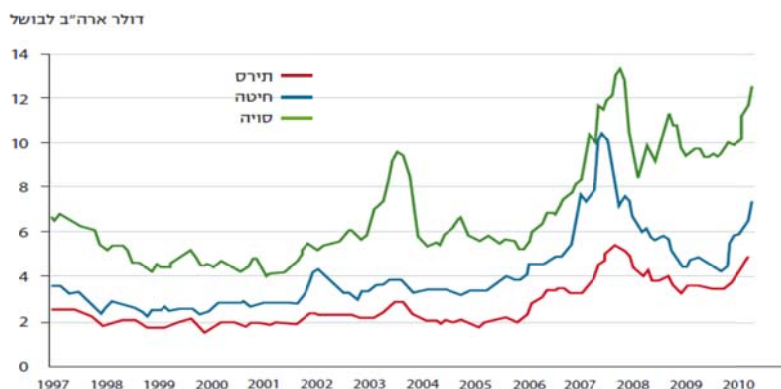

מקור: OECD-FAO Agricultural Outlook 2010-2019 (April 2010)

ד. מדינות רבות, במיוחד המדינות המתפתחות המאופיינות, בין היתר, גם בגידול באוכלוסייה וגם בעלייה ברמת החיים, תלויות בענף החקלאות ועל כן נותנות עדיפות ועידוד לחקלאי או למוצר החקלאי.

מגמות אלה הביאו כבר לפני מספר שנים לירידה ברמת מלאי הגרעינים העולמי ובהתאם לעלייה במחירי התוצרת החקלאית, להגדלת היקף הזריעה של הגרעינים בעולם וכן למגמה של הגברת התנובה ליחידת שטח חקלאי, בעיקר באמצעות דישון מוגבר.

מחירי גרעינים עיקריים לחקלאי ארה"ב

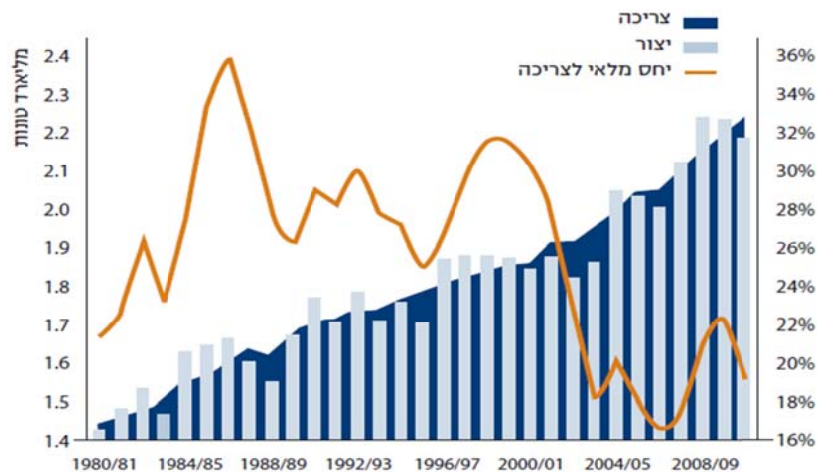
מקור: USDA, פברואר 2011

לאחר ירידה במחירי הגרעינים בשנת 2009, בעקבות המשבר הכלכלי, חזרו מחירי הגרעינים לעלות בשנת 2010. הסיבות העיקריות לעליות המחירים הינן עליה בצריכה העולמית של גרעינים וחשש מפני יבולים נמוכים מהצפוי, בשל ירידה ביבולי התירס בארה"ב, שיטפונות באוסטרליה, בצורת ושריפות ברוסיה, בצורת באזורים מסוימים בסין ושיטפונות בחלקים אחרים של מדינה זו ויבולי תירס נמוכים בברזיל עקב זריעה מאוחרת.

משרד החקלאות האמריקאי, בדוח שפרסם בחודש פברואר 2011, צופה ירידה נוספת ביחס מלאי הגרעינים לצריכה השנתית לרמה של 19.0% בסוף השנה החקלאית 2010/2011. מרבית הירידה נובעת מירידה במלאי התירס בעקבות עליה חדה בצריכה העולמית בתחום המזון, מזון בעלי חיים ויצור אתנול בארה"ב⁷.

⁷ ההערכות לגבי מגמות עתידיות בפסקה זו הן מידע צופה פני עתיד ואין ודאות אם תתממשנה, מתי ובאיזה קצב. הן עלולות להשתנות עקב תנודות בשווקים החקלאיים בעולם, בפרט בשוקי היעד של מוצרי כיל ובכלל זה, בין היתר, שינויים ברמות הביקושים וההיצעים, שינויים קיצוניים במזג האוויר, במחירי המוצרים, הסחורות והגרעינים, במחירי התשומות, בעלויות ההובלה והאנרגיה, וכן עלולים להיות מושפעים מפעולות שנקטו הממשלות, היצרנים והצרכנים. כן תהיה השפעה אפשרית מהמצב בשוקי הכספים, לרבות שינויי בשערי החליפין, במצב האשראי ובעלויות הרבית.

ייצור וצריכה עולמית של גרעינים

מקור: USDA, FAS, פברואר 2011

בטווח הקצר הביקוש לדשנים תנודתי ומושפע מגורמים כגון מזג האוויר באזורי הגידול החקלאי המרכזיים ברחבי העולם, שינויים בהיקפי הזריעה של הגידולים העיקריים, עלות התשומות לחקלאות, מחירי המוצרים החקלאיים והתפתחויות בביו-טכנולוגיה. חלק מגורמים אלה מושפעים מסובסידיות וקווי אשראי, הניתנים לחקלאים או ליצרני התשומות לחקלאות בארצות השונות ומרגולציה של איכות הסביבה. גם לשינויים בשערי החליפין, לחקיקה ולמדיניות בקשר לסחר בינלאומי יש השפעה על האספקה, הביקוש ורמת הצריכה של דשנים בעולם. על אף התנודתיות העשויה להיגרם בטווח הקצר עקב גורמים אלה, להערכת כיל מדיניות מרבית מדינות העולם היא לדאוג לאספקת מזון סדירה ובאיכות גבוהה לתושבים, ומתוך כך לעודד את הייצור החקלאי, ולפיכך מגמת הגידול ארוכת הטווח צפויה להישמר.

שנת 2010 התאפיינה בהתאוששות מהירה מהמשבר הקשה של השנה הקודמת.

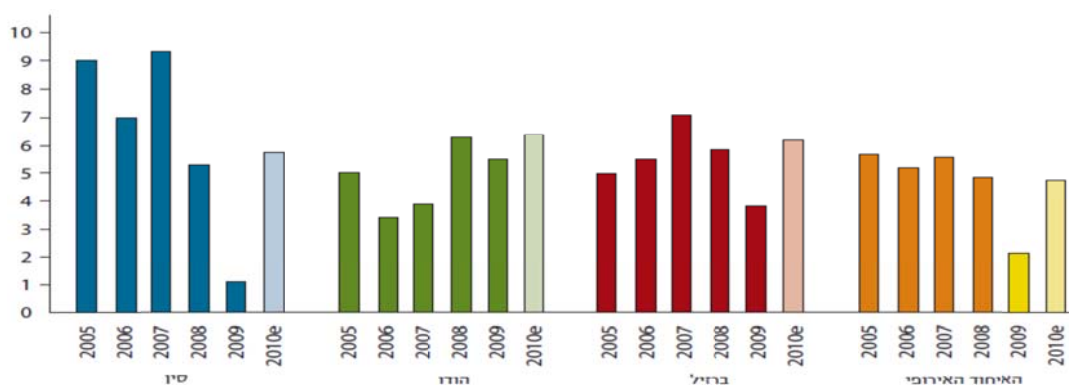
בסוף דצמבר 2009, נחתמו חוזים לאספקת אשלג לשנת 2010 בין יבואנים סיניים (Sinofert, CNAMPGC) לבין מספר יצרני אשלג במחיר 350 דולר לטון CFR. במהלך חודש ינואר 2010, חתמה גם כיל דשנים על מספר חוזים עם מספר לקוחות בסין לאספקת אשלג בהיקף כולל של 620 אלף טון בשנת 2010 (כולל 100 אלף טון כמות אופציונאלית), בתנאים דומים לתנאים שסוכמו בחוזים עם יתר היצרנים. בחודש ינואר 2011 הודיעה חברת הסחר BPC על חתימת חוזה בסין לחצי שנה, לכמות של 600 אלפי טון (כולל 120 אלפי טון אופציונליים) כשבוע לאחר מכן חתמה CANPOTEX הקנדית על חוזה חצי שנתי בהיקף של 600 אלפי טון. בפברואר 2011 חתמה גם כיל דשנים על חוזים עם מספר לקוחות בסין לאספקת אשלג בהיקף כולל של 500 אלף טון, במחצית הראשונה של 2011. המחירים שנקבעו בהסכמים משקפים עליית מחירים (ראה להלן).

הודו אף היא המשיכה במגמת ביקוש חיובית רצופה. במהלך חודש מרץ 2010 סיכמו מספר יצרני אשלג על חוזה מכירת אשלג ללקוחות בהודו לתקופה של כשנה במחיר של 370 דולר

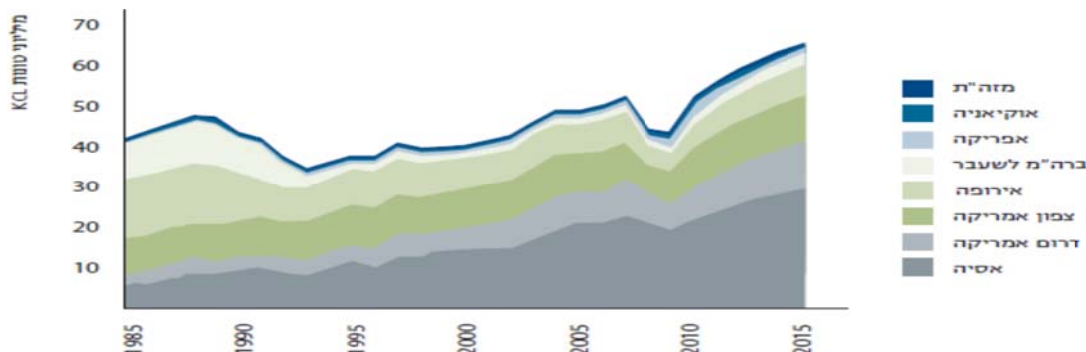
לטון CFR. במהלך חודש מרץ 2010 התקשרה כיל דשנים עם מספר לקוחות בהודו בהסכמי מכר אשלג במסגרתם תספק כיל דשנים 1,430 אלף טון (כולל 90 אלף טון כמות אופציונלית) לתקופה של שנה החל מאפריל 2010, במחירים דומים. יבוא האשלג להודו בשנת 2010 הגיע לשיא חדש של 6.4 מליון טון. ביקושים ערים נרשמו גם בארה"ב ובברזיל.

לפי הערכות FertEcon⁸, צריכת האשלג העולמית השנה הסתכמה בשנת 2010 בכ- 52.4 מיליון טון לעומת 43.2 מיליון טון אשתקד, המהווה גידול של 21%.

להלן תאור גרפי של יבוא אשלג במדינות מרכזיות:

להלן צריכת האשלג (כולל תחזית) לפי יבשות⁹:

מקור: FertEcon Potash Outlook 2010-4, (Feb. 2011)

⁸ FertEcon Potash Outlook 2010-4, (Feb. 2011)

⁹ המידע האמור בסעיף זה ובאזור הנלווה אליו כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על אומדנים שונים בפרסומים מקצועיים. ההערכות עשויות שלא להתגשם או להתגשם באופן חלקי והן תלויות בין היתר בתנודות בכלכלה העולמית, במצב האקלימי, בקצב הייצור של המזון, בתנודות בביקושים ובהיצעים לתשומות ייצור שונות, בהתפתחויות בחקלאות ובתעשייה, במאזן הסחר העולמי בפרט בין המדינות המפותחות והמתפתחות, בהשפעת שערי מטבע ועוד.

להלן תיאור גרפי של ההערכות הנוכחיות בעניין קצב גידול הצריכה העולמית של האשלג¹⁰:

מקור: IFA Short-Term Prospects for World Agriculture and Fertilizer Demand 2009/10 – 2011/12 Dec 2010

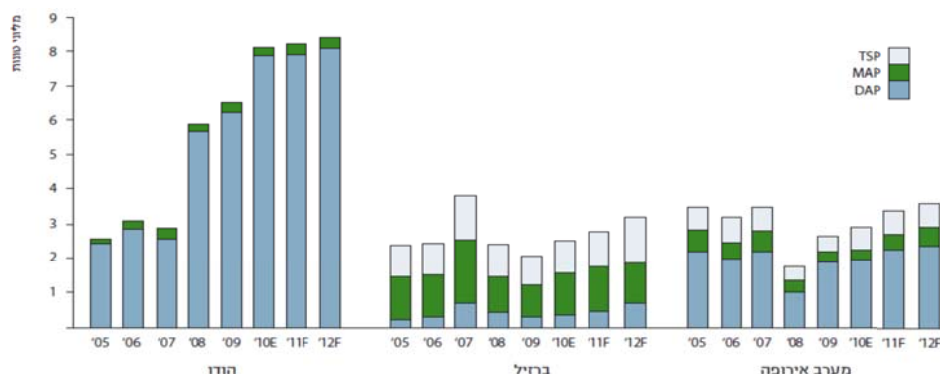
החל מהשנה החקלאית 2000/2001 ועד השנה החקלאית 2007/2008 גדלה צריכת האשלג בעולם בכ- 30.7%. הגידול בביקוש לדשנים הדביק את ההיצע ואף יצר עודף ביקוש לאשלג והביא לעלויות מחירים תכופות של מוצר זה וזאת עד לסוף הרבעון השלישי של שנת 2008. בעקבות המשבר הכלכלי שפקד את העולם נבלמו הביקושים לאשלג וברבעון הרביעי של שנת 2008 החלה ירידה משמעותית בהיקף המכירות. כתוצאה מכך, הצטמצמה צריכת האשלג בשנה החקלאית 2008/09 בכ- 18.9% לעומת השנה החקלאית שקדמה לה. לפי הערכות של IFA, הצריכה בשנה החקלאית הנוכחית (2010/11) צפויה להגיע לרמה של 45.6 מיליון טון (כולל צריכה לחקלאות בלבד), עליה של כ-16.4% לעומת השנה החקלאית שקדמה לה. לפי הערכות אלו צפויה עליה נוספת של כ-7.2% גם בשנה החקלאית 2011/12.

בתחום דשני הפוספט לקראת תום הרבעון השני של שנת 2009, עם חלוף המשבר הכלכלי, חל שינוי חיובי בביקושים, כאשר החלה עלייה בביקושים בהודו, ברזיל, בארה"ב ובשווקים נוספים, בעיקר כתוצאה מעליה במחירי הסחורות החקלאיות ודישון חסר בתקופת המשבר הכלכלי. מגמה זו נמשכה גם בשנת 2010. בצד ההיצע, מגבלות סביבתיות הגבילו את היצור בארה"ב והטלת מכסי יצוא על דשני פוספט על ידי ממשלת סין צמצמה את יכולת היצוא של יצרנים סיניים.

מגמת העליה בביקושים וההיצע המוגבל גרמו לעליה במחירי דשני הפוספט במהלך שנת 2010.

להלן התפתחות יבוא דשני פוספט במדינות מרכזיות המייבאות דשני זרחן:

¹⁰ המידע האמור בסעיף זה ובאזור הנלווה אליו כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על אומדנים שונים בפרסומים מקצועיים. ההערכות עשויות שלא להתגשם או להתגשם באופן חלקי והן תלויות בין היתר בתנודות בכלכלה העולמית, במצב האקלימי, בקצב הייצור של המזון, בתנודות בביקושים ובהיצעים לתשומות ייצור שונות, בהתפתחויות בחקלאות ובתעשייה, במאזן הסחר העולמי בפרט בין המדינות המפותחות והמתפתחות, בהשפעת שערי מטבע ועוד.

מקור: FertEcon Concentrated Phosphates Outlook 2010-4 (Feb. 2011)

מהמוצרים בטבלה לעיל כיל אינה מייצרת MAP (למעט MAP טכני ומסיס) ו-DAP.

להלן תיאור גרפי של ההערכות הנוכחיות בעניין קצב גידול הצריכה העולמית של דשני פוספט:

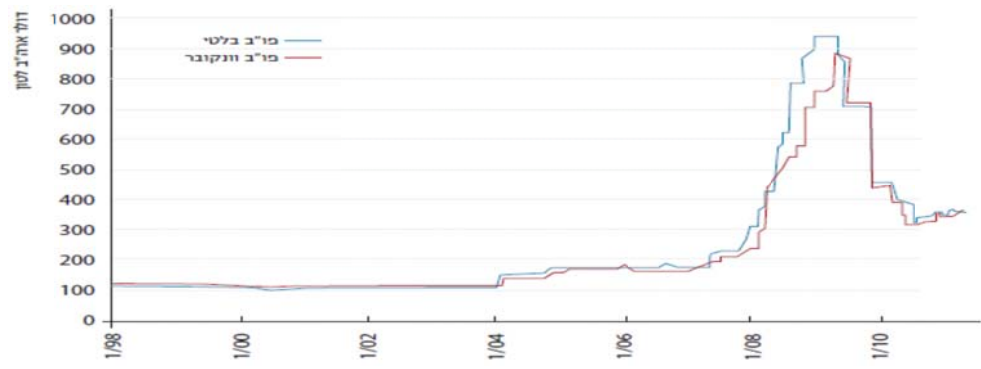
מקור: IFA Short-Term Prospects for World Agriculture and Fertilizer Demand 2008/09 – 2010/11, נובמבר 2010

החל מהשנה החקלאית 2000/2001 ועד השנה החקלאית 2007/2008 גדלה צריכת דשני הפוספט בעולם בכ- 18%. הגידול בביקוש לדשנים הדביק את ההיצע ואף יצר עודף ביקוש לדשני פוספט והביא לעליות מחירים תכופות. בעקבות המשבר הכלכלי שפקד את העולם נבלמו הביקושים והחלה ירידה משמעותית בהיקף המכירות החל מהרבעון הרביעי של שנת 2008. כתוצאה מכך, הצטמצמה צריכת הדשנים בשנה החקלאית 2008/09 בכ- 13%. בשנה החקלאית 2009/10 גדלה הצמיחה בכ- 12%. לפי הערכות ראשונות של IFA, הצריכה בשנה החקלאית הנוכחית (2010/11) צפויה להגיע לרמה של 39.8 מיליון טונות P_2O_5 , עליה של כ- 6% לעומת השנה החקלאית שקדמה לה. לפי הערכות אלו צפויה עליה נוספת של כ- 4.7% גם בשנה החקלאית 2011/12.¹¹

¹¹ המידע האמור בסעיף זה ובאזור הנלווה אליו כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על אומדנים שונים בפרסומים מקצועיים. ההערכות עשויות שלא להתגשם או להתגשם באופן חלקי והן תלויות בין היתר בתנודות בכלכלה העולמית, במצב האקלימי, בקצב הייצור של המזון, בתנודות בביקושים ובהיצעים לתשומות ייצור שונות, בהתפתחויות בחקלאות ובתעשייה, במאזן הסחר העולמי בפרט בין המדינות המפותחות והמתפתחות, בהשפעת שערי מטבע ועוד.

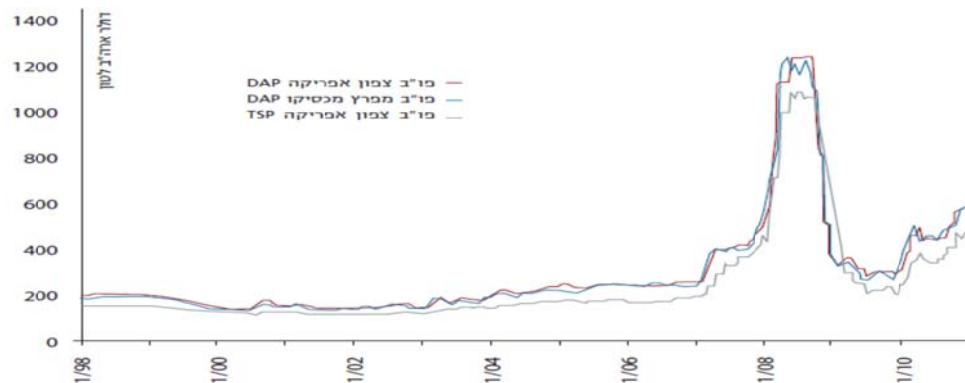
להלן התפתחות מחירי האשלג ודשני הפוספט בעולם בשנים האחרונות:

מחירי אשלג סטנדרט (KCL) על פני זמן

מקור: Fertilizer Week (Dec 2010)

מחירי דשני פוספט על פני זמן

מקור: Fertilizer Week (Dec 2010)

מאמצע שנת 2006 החלה עליה תלולה של מחירי הדשנים והאשלג אשר הגיעה באמצע שנת 2008 לשיאים היסטוריים.

מרבית מכירות האשלג באותה תקופה נעו סביב מחיר של 800 עד 850 דולר (CFR), בעיקר בדרום מזרח אסיה ובברזיל. מכירות בודדות נסגרו אף במחיר של 1,000 דולר לטון בקירוב (CFR).

בעקבות הירידה בביקוש העולמי לדשנים ולאשלג, כמתואר לעיל, החלו מחיריהם לרדת. הירידה החדה המיידית הייתה במחירי דשני החנקן והזרחן. גם במחירי האשלג, חלה ירידה, אם כי בשיעור מופחת יחסית לשיעור הירידה במחירי דשני החנקן והזרחן.

החוזה השנתי לשנת 2010 בין יצרני האשלג ליבואנים הסיניים נחתם במחיר של 350 דולר לטון (CFR). בשאר השווקים מחירי האשלג היו גבוהים במקצת. לקראת סוף שנת 2010 החלו היצרנים להעלות את המחירים בעקבות עליה ניכרת בביקוש בעיקר בארה"ב.

החוזה החצי שנתי לאספקת אשלג, במהלך המחצית הראשונה של שנת 2011, שנחתם בין יצרני אשלג ליבואנים הסיניים נחתם במחיר של 400 דולר לטון (CFR). מחיר זה משקף עליה של כ- 50 דולר לטון אשלג לעומת המחירים שנקבעו בחוזים לשנת 2010.

באמצע חודש פברואר 2011 דווח על ידי FertEcon על מכירות של כמות משמעותית של אשלג בדרום מזרח אסיה במחירים של 460 עד- 475 דולר לטון (CFR). מחירים דומים הוכרו על ידי CANPOTEX לאמריקה הלטינית. נכון למועד הדוח לא ידוע על מכירות באמריקה הלטינית שבוצעו במחירים המעודכנים.

בתחילת השנה פרסמה ממשלת הודו את מדיניותה החדשה לגבי סובסידיות לדשנים אשר נכנסה לתוקף החל מה- 1 אפריל, 2010. עיקר התכנית הינה מעבר הדרגתי מסבסוד מוצרים על פי רשימת סוגי דשנים לסובסידיה לפי נוטריינטים (אבות מזון). בנוסף, מגמת מדיניות הסובסידיות הינה לשנות בצורה הדרגתית את שיטת התשלום מתשלום ליצרנים/יבואנים כיום, לתשלום הסובסידיה ישירות לחקלאי. בחודשים האחרונים, הוחלט לדחות את המגמה לשלם את הסובסידיה לחקלאי בגלל מורכבות התהליך של זיהוי מספר רב של חקלאים (כ- 200 מיליון). בכל הנוגע לסובסידיה לאשלג ולדשני זרחן מיובאים, בשנת 2010-11, נקבעה מדיניות על פיה המחיר הקמעונאי הסופי המרבי יבוטל, אך נקבעו מגבלות לגבי שינויים במחיר לצרכן הסופי.

8.4.3. מוצרים

כיל דשנים מייצרת דשנים וחומרי גלם לתעשיית הדשנים וליישום על ידי הצרכן הסופי. חומרי הגלם המיוצרים על ידי כיל הינם אשלג (אשלגן כלורי), סלע פוספט, חומצה גופרתית וחומצה זרחתית, המשמשים בתהליך ייצור של דשני פוספט ודשנים מורכבים מיוחדים או ליישום ישיר. הדשנים המורכבים המיוחדים הינם מוצרים המכילים הרכבים שונים של אשלג, זרחן וחנקן, שהם היסודות החיוניים לגידולים, ומשמשים ליישום על ידי המשתמש הסופי.

א. אשלג (Potash)

אשלג הוא השם המקובל לאשלגן כלורי, שהוא המקור הנפוץ ביותר לאשלגן לצמח. האשלגן דרוש להתפתחות הצמח, משפר את עמידות הצמח בפני מחלות, מגדיל את היבול, משפר את איכותו ומאריך את חיי המדף שלו. כיל דשנים מוכרת אשלג כדשן להזנה ישירה וכן ליצרני דשנים מורכבים. בנוסף, משתמשת כיל דשנים באשלג לייצור עצמי של דשנים מורכבים, בעיקר על בסיס פוספט ואשלג.

כיל דשנים מפיקה אשלג מים המלח וממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה. תהליך הייצור של האשלג בישראל מתבסס על הפרדת האשלג מתוך הקרנליט. הקרנליט, שהינו תרכובת של אשלגן כלורי, נתרן כלורי ומגנזיום כלורי, שוקע בבריכות הנמצאות מדרום לים המלח, המכילות תמיסות שנשאבות מים המלח, באמצעות מערכת אידוי סולרית מהגדולות בעולם. הקרנליט מועבר אל המפעלים

ושם מופרד האשלג מהמלח ומהמגנזיום הכלורי בשני תהליכים מקבילים (הידועים כ"גיבוש חס" ו"גיבוש קר").

הפקת האשלג ממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה מתבצעת מכוח רישיונות והסכמי חכירה. במכרות אלו כורים סילבניט (תערובת של אשלג ומלח) בריכוזים שונים של אשלג. במתקני הייצור, בסמוך למכרות, מופרד האשלג מהמלח.

ב. דשנים ופוספטים

הדשנים שמקורם בסלע פוספט (זרחן), מסייעים במישרין לשורה ארוכה של תהליכים פיזיולוגיים של הצמח, לרבות הפקת סוכרים (כולל עמילן), פוטוסינתזה והעברת אנרגיה. הזרחן מחזק את גבעולי הצמח, ממריץ התפתחות של שורשים, מקדם צמיחה של פרחים ומחיש את התפתחות היבול.

חומר הגלם העיקרי המשמש בייצור מוצרי הפוספט הוא סלע הפוספט. כיל דשנים כורה את סלע הפוספט ממכרות פתוחים הנמצאים בנגב. 82% מסלע הפוספט שיוצר בשנת 2010 שימש לצורך ייצור דשני פוספט וחומצה זרחתית. יתרת סלע הפוספט נמכרת כחומר גלם ליצרנים חיצוניים המייצרים חומצה זרחתית ודשנים וכן כדשן ליישום ישיר. המדיניות של כיל דשנים הינה לעשות שימוש במרבית סלע הפוספט המיוצר על ידה לייצור מוצרי המשך. כמות סלע הפוספט שתימכר במישרין תיגזר ממחיר השוק שלו.

כיל דשנים מייצרת חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים ודשנים מיוחדים במתקניה בישראל. לכל דשנים מתקנים ליצור דשני פוספט ודשנים מורכבים מיוחדים גם בהולנד, גרמניה ובלגיה ומתקנים לתוספי מזון לבעלי חיים בטורקיה ובישראל. ייצור החומצה הזרחתית מצריך, מעבר לשימוש בסלע פוספט, גם כמויות ניכרות של גופרית, שאותן רוכשת כיל דשנים מצדדים שלישיים (באשר לתנודתיות במחירי הגופרית ראו סעיף 8.4.11 ג' להלן).

הדשנים המורכבים שמייצרת כיל דשנים מתבססים ברובם על יסודות הזרחן והאשלגן. חלק מהדשנים המורכבים מכילים גם חנקן ומרכיבים נוספים שאותם רוכשת כיל דשנים מצדדים שלישיים ומשלבת אותם עם הזרחן והאשלגן. כיל דשנים עוסקת גם בייצור דשנים מיוחדים הכוללים דשנים נוזליים ודשנים מסיסים באופן מלא. כיל דשנים פועלת לפתח מוצרי המשך, המבוססים על סלע פוספט, ובהם דשני פוספט ודשנים מורכבים ומיוחדים.

הדשנים המיוחדים שמייצרת כיל דשנים מיועדים לשימוש בעיקר בחקלאות האינטנסיבית. להערכת כיל דשנים היא היצרנית המובילה בעולם (כ-40% עד 50% מסך הייצור העולמי) של MKP (Mono Potassium Phosphate), שהינו סוג מיוחד של דשן בעל מסיסות מלאה, המכיל אשלגן ופוספט ומשמש בעיקר במערכות השקיה בטפטוף וגם בריסוס של עלים ובחממות הידרופוניות. בנוסף,

מייצרת כיל דשן מסיס מסוג MAP (Mono Ammonium Phosphate) במתקן ייעודי שתפוקתו כ-10% עד 15% מהתפוקה העולמית הממוצעת¹². ה-MKP מיוצר בתהליך ייחודי שפותח בכליל ותהליכי הייצור של שני המוצרים מבוססים על חומרי גלם שנמצאים ברובם בשליטת כיל. לאחר תאריך המאזן נרכשו הנכסים והפעילויות של יחידה עסקית בתחום הדשנים המיוחדים שבבעלותה של החברה האמריקאית Scotts Miracle-Gro Company. היחידה העסקית עוסקת בייצור ומכירה של דשנים מיוחדים, מצעי גידול, מוצרים להגנת הצומח, זרעי דשא למשתלות מסחריות, למשטחי דשא ציבוריים, למשטחי ספורט וחקלאות מתקדמת. היחידה שנרכשה צפויה להשתלב בפעילות הדשנים המיוחדים של כיל דשנים (להרחבה ראה סעיף 8.4.16 ג').

8.4.4. פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים ושירותים

להלן פירוט ההכנסות והרווח הגולמי לפי מוצרים:

שנה	סך ההכנסות (מיליוני דולרים)*	שיעור מסך ההכנסות של כיל* %	רווח גולמי (מיליוני דולרים)	שיעור הרווח הגולמי מההכנסות %
2010	1,056.3	18.6	285.4	27.0
2009	787.7	16.3	163.7	20.8
2008	1,680.9	23.8	658.9	39.2
2010	2,140.7	37.6	1,226.4	57.3
2009	1,429.0	29.5	907.4	63.5
2008	2,700.0	38.3	1,884.4	69.8

* לצורך טבלה זו, נתוני ההכנסות של קבוצת המוצרים וכן נתוני ההכנסות של כיל ששימשו לצורך חישוב השיעור מסך ההכנסות הינם לפני קיזוז הכנסות בין מגזריות.

העלייה בהכנסות בשנת 2010 בהשוואה לשנה קודמת, נובעת מעליה בכמות האשלג והדשנים שנמכרו, כתוצאה מהעלייה בביקושים למוצרים אלה, וכן מעליה במחירי המכירה של הדשנים. עליה זו קווצה חלקית על ידי ירידה במחירי האשלג.

¹² המידע הכלול בפסקה זו מתבסס על הערכת כיל את תנאי השוק ואת שיעורי התפוקה הנוכחיים.

העלייה ברווח ובשיעור הרווח הגולמי של דשנים ופוספטים נובעת מעליה בכמויות ובמחירי המכירה וכן מעליה בכמויות המיוצרות.

העלייה ברווח הגולמי של האשלג נובעת מגידול בכמויות המכירה. מאידך הירידה במחיר המכירה של האשלג בשנת 2010 לעומת אשתקד פגעה בשיעור הרווח הגולמי.

8.4.5. לקוחות

א. תלות בלקוח בודד

לכיל דשנים אין לקוח בודד אשר חלקו עולה על 10% מהיקף המכירות של כיל.

ב. התפלגות המכירות לחיצוניים לפי יעדים גיאוגרפיים:

2008		2009		2010		
%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	
8	309	9	171	8	227.6	ישראל
2	52	1	22	3	90.5	צפון אמריקה
22	857	23	442	18	517.4	דרום אמריקה
34	1,337	28	541	31	891.1	אירופה
29	1,149	38	752	38	1,101.9	אסיה
5	210	1	26	2	63.2	שאר העולם

בשנת 2010 חלה עליה בהיקף ההכנסות בכלל היעדים בעקבות העלייה המשמעותית בכמויות המכירה של האשלג והדשנים. השוק האסיאתי מסתמן כאחד השווקים המרכזיים של כיל.

8.4.6. שיווק והפצה

השווקים המרכזיים של כיל דשנים הינם הודו, ברזיל, סין, צרפת, ישראל, גרמניה ספרד ואנגליה. כיל דשנים מוכרת את מוצרי הדשנים שלה בעיקר באמצעות רשת משרדי שיווק בבעלותה וסוכני מכירות ברחבי העולם, להם משולמות עמלות לפי המקובל בענף. העמלות ששולמו בשנת 2010 על ידי כיל דשנים מסתכמות לסך של כ- 8.5 מיליון דולר.

רוב מכירות כיל דשנים אינן מתבצעות על פי חוזים או הזמנות ארוכי טווח אלא על פי הזמנות שוטפות בסמוך למועד האספקה. לפיכך, אין בכיל דשנים משמעות למונח "צבר הזמנות".

מחיר האשלג נקבע במשא ומתן בין היצרנים והלקוחות ומושפע בעיקר מהיחס בין הכמות המבוקשת בשווקים השונים וההיצע הזמין באותו מועד וכן מגודל הלקוח ותקופת ההסכם. מחירים של חוזים לתקופות ארוכות יחסית אינם בהכרח דומים

למחירי עסקאות SPOT (עסקאות מכירה מזדמנות). בשוק ההודי ובשוק הסיני נהוג היה לקיים משא ומתן מרוכז לגבי הסכמי האשלג, עם גורמים מסחריים הקשורים לממשלות של אותן מדינות. לכל דשנים הסכמים בסין עם מפיצים ויצרני דשני NPK. במסגרת הסכמים אלה המחיר המוסכם היה בדרך כלל לשנה. בשונה מן העבר, החוזים שנחתמו בסין לשנת 2011 הינם רק למחצית הראשונה של השנה. בשווקים אחרים, יבוא האשלג מתבצע בדרך כלל על ידי מספר גדול יותר של יבואנים, כאשר מחיר האשלג נקבע בין הספקים והלקוחות לתקופות קצרות יותר (רבעון, חודש או אף לכל משלוח בודד בנפרד). בשווקים אלה לכל קשרי מסחר עם מרבית היבואנים הגדולים באותם שווקים.

כיל דשנים משנעת את מוצריה מישראל ללקוחות בחו"ל באמצעות אוניות (בעיקר בתפזורת) שהיא חוכרת בשוק וטוענת אותן במתקנים ייעודיים בנמל אשדוד ובנמל אילת. לכל דשנים מתקני נמל ייעודיים לטעינה בתפזורת גם בברצלונה, באמסטרדם בלודויגסהאפן (גרמניה) וב-Teesside (אנגליה).

8.4.7. תחרות

א. מבנה התחרות וחסימי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות

שוק האשלג מאופיין במיעוט יחסי של שחקנים. היכולת להתחרות בשוק תלויה בעיקר בעלויות הייצור, הובלה ולוגיסטיקה. בנוסף, חסימי כניסה גבוהים מקשים על כניסה של שחקנים חדשים לשוק. סף הכניסה לשוק האשלג הינו גבוה עקב ההשקעות הכבדות הנדרשות להקמת מפעלי ייצור למינרלים הבסיסיים, המשמשים כחומרי גלם לתעשיית הדשנים, והזמן הארוך יחסית הנדרש להקמת מפעלים כאלה. בנוסף, נדרשים זיכיונות מתאימים וקרבה של המפעל למחצב.

שוק דשני הפוספט מאופיין במספר רב יחסית של מתחרים, לרבות חברות ממשלתיות. היכולת להתחרות בשוק תלויה בעיקר בעלויות ייצור, איכות המוצר, הובלה ולוגיסטיקה.

ב. תנאי התחרות בתחום הפעילות וההתמודדות עם התחרות

גורם התחרות העיקרי בתחום הדשנים הינו מחיר המכירה. בשל כך חברות הממוקמות בסמוך למקורות חומרי הגלם, לנמלים וללקוחות נהנות מיתרונות תחרותיים. להערכת כיל דשנים עלות הפקת האשלג על ידה בישראל היא מהנמוכות בעולם. המפעלים של כיל דשנים בישראל ובאירופה נמצאים בקרבה יחסית לנמלים. גם קרבתה היחסית של ישראל לשוק האסייתי ולשוק המערב אירופי ויתרונות בעלויות ההובלה לשוק הברזילאי, מעניקים לכל דשנים יתרון לוגיסטי על פני רוב יצואני הדשנים הגדולים האחרים הפועלים בשווקים אלה. גורמים נוספים, המשפיעים במידה מסוימת על התחרותיות, כוללים את איכות המוצר והשירות.

1. אשלג

המתחרים המשמעותיים של כיל דשנים בתחום האשלג הינם: PCS (קנדה), Belaruskali (בלרוס), Mosaic (ארה"ב וקנדה), Uralkali (רוסיה), K+S (גרמניה), Silvinit (רוסיה), APC (ירדן) ו-SQM (צ'ילה).

בשנים האחרונות הודיעו כמה יצרני אשלג קיימים על הרחבות מתוכננות של כושר הייצור שלהם. כמו כן הודיעו כמה חברות על בחינת אפשרות לכניסה לתחום האשלג¹³.

בשנת 2010 בלטה פעילותם האינטנסיבית של שני ענקי המכרות VALE ו-BHP. על פי פרסומים חברת BHP האוסטרלית, שהיא חברת המכרות הגדולה בעולם, ניסתה לבצע השתלטות עוינת על יצרנית האשלג הגדולה בעולם-PCS הקנדית. ניסיון ההשתלטות לא צלח עקב התנגדותה של ממשלת קנדה. במקביל הודיעה BHP, שלה מספר רב של זיכיונות לכריית אשלג בקנדה, על תכנית להקים מכרה חדש אשר מתוכנן להגיע לתפוקה של שמונה מיליון טונות במשך העשור הקרוב. תכנית זו טרם אושרה סופית על ידי BHP ובכל מקרה לא צפוי שהפקת האשלג תתחיל לפני שנת 2017. VALE הברזילאית שהיא חברת המכרות השנייה בגודלה בעולם, מפעילה מכרה אשלג קטן בברזיל. בשנה שעברה רכשה VALE את הזיכיון של ריו טינטו (Rio Tinto) לכריית אשלג בארגנטינה השכנה ומספר זיכיונות בקנדה. על פי פרסומי VALE, במסגרת ההפעלה של השלב הראשון של המכרה בארגנטינה היא צפויה להפיק כ-2.4 מיליון טון אשלג החל מהמחצית השנייה של שנת 2013. בנוסף קיים צפי כי כמות ההפקה תוכפל בהמשך. למיטב ידיעת כיל טרם התקבלה החלטת דירקטוריון של VALE בדבר הפעלת המכרה.

יצרן הדשנים הרוסי EuroChem נמצא בעיצומו של הקמת מכרה אשלג אשר אמור, על פי הצהרתו, להתחיל ייצור בשנת 2013 עם תפוקה שתעלה בהדרגה ל-2.3 מיליון טון בשנה.

במקביל לפעילות השחקנים החדשים, פועלים יצרני האשלג הקיימים לבסס את נוכחותם בשוק על ידי הרחבות. על פי פרסומי היצרניות הקנדיות הגדולות PCS ו-MOSAIC מתכננות חברות אלה להרחיב את כושר הייצור שלהן בכ-5 מיליון טון כל אחת במשך העשור הקרוב.

שתי היצרניות המקומיות ברוסיה, URALKALI ו-SILVINIT החלו בשנת 2010 בביצוע פעילויות לקראת מיזוגן. בתחילת פברואר 2011 אישרו בעלי

¹³ ההערכות לגבי מגמות עתידיות בפסקה זו הן מידע צופה פני עתיד ואין ודאות אם תתממשנה, מתי ובאיזה קצב. הן עלולות להשתנות עקב תנודות בשווקים בעולם וכן בשווקים המקומיים, בפרט באתרים בהם מייצרת כיל ובשוקי היעד של מוצרי כיל ובכלל זה גם, בין היתר, שינויים ברמות הביקושים וההיצעים, במחירי המוצרים, הסחורות והגרעינים, במחירי התשומות, בעלויות ההובלה והאנרגיה, וכן להיות מושפעים מפעולות שיקטו הממשלות, היצרנים והצרכנים. כן עשויה להיות השפעה אפשרית מהמצב בשוקי הכספים, לרבות שינויי בשערי החליפין, במצב האשראי ובעלויות הרבית.

המניות בשתי החברות את מיזוגן. לפי דיווחי החברות השלמת המיזוג צפויה במאי 2011.

2. דשנים ופוספטים

שוק דשני הפוספט הינו שוק תחרותי ביותר. בין המתחרים חברות בינלאומיות וחברות ממשלתיות. שוק זה מתחלק בין יצרנים רבים. חלקה של כיל דשנים בשוק העולמי קטן יחסית, אם כי במערב אירופה כיל דשנים הינה היצרן והספק המוביל של דשנים המורכבים מזרחן ומאשלגן. גורם התחרות העיקרי בשוק דשני הפוספט הינו כאמור המחיר. גורמים נוספים, הם איכות המוצר ומוצרים חדשים הנותנים פתרונות ייחודיים.

לכיל דשנים בהיותה יצרן סלע פוספט יתרון יחסי באשר לעלות ייצור רוב דשני הפוספט על אותם יצרנים הרוכשים סלע ליצור דשני פוספט מספקים חיצוניים. עם העלייה במחירי סלע הפוספט החל מסוף שנת 2007 גדל משקלו של גורם זה במיצוב היתרון התחרותי של כיל דשנים. בשל מיקומה הגיאוגרפי, הסינרגיות הלוגיסטיות עם פעילות האשלג בישראל וקרבתה היחסית ללקוחות, יש לכיל דשנים יתרונות לוגיסטיים על פני כמה יצרנים אחרים. כיל דשנים מתמקדת בשווקים שבהם יש לה יתרון לוגיסטי. כיל דשנים פועלת גם להגביר את המכירות בשווקים שבהם העונה החקלאית "הפוכה" לזו שבחלק הצפוני של כדור הארץ, מהלך המגדיל את פריסת המכירות על פני השנה. המדיניות של כיל דשנים הינה להמשיך ולהתפתח בייצור ובמכירה של מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה יותר, לרבות דשנים מיוחדים.

מתקני כרייה והפקה של פוספט ממוקמים במדינות רבות ובהן ארצות הברית, מרוקו, סין, רוסיה, ברזיל, ירדן וטוניסיה. יצרני דשני פוספט עיקריים, אשר תחום מוצריהם רלוונטי יותר לסביבה התחרותית של כיל, הם: Mosaic (ארה"ב), PCS (ארה"ב), OCP (מרוקו), Group Chimique Tunisienne (טוניסיה), VALE (ברזיל) ו-GROUP ROULLIER (אירופה). תוספת כושר הייצור המשמעותית הקרובה הצפויה בשוק העולמי לקראת שנת 2012, הינה כניסה ליצור של פרויקט M'AADEN הנבנה בערב הסעודית המתבסס על מכרה פוספט חדש ומתקני יצור לחומצה גופרתית וחומצה זרחתית והמיועד לייצר כ-3 מיליון טון DAP. תחילת הייצור של מכרה זה צפוי במחצית השנייה של שנת 2011. שוקי היעד המתוכננים כיום למפעל זה הינם בעיקר הודו ומדינות דרום מזרח אסיה. בשלב זה קשה לאמוד את השפעת הפרויקט על מאזן היצע/ביקוש ל-DAP בעולם והוא מותנה, בין היתר, בקצב המשך גידול הביקוש לדשני הפוספט.

ג. שיטות להתמודדות עם התחרות

לכיל דשנים יתרון, כאמור לעיל, בעלויות ייצור האשלג בסדום. בנוסף, כיל דשנים פועלת רבות כדי להגביר את כושר התחרות שלה. פעולות אלו כוללות תהליכי

התייעלות ומיצוי יתרונות לגודל, שיפורים טכנולוגיים בתהליך הייצור, פיתוח נישות שוק ייחודיות, פיתוח מוצרים העונים על צרכים מיוחדים של לקוחות ומוצרי המשך (לרבות דשנים מיוחדים) שבהם התחרות נמוכה יחסית. כיל דשנים גם מנצלת יתרונות לוגיסטיים שיש לה לעומת מתחרים. לכל דשנים האפשרות לנצל נמלים בים התיכון, בים סוף ובאירופה למשלוחים לשווקים השונים. בחלק מן השווקים יכולה כיל דשנים לשלב מגוון מוצרים לשוק או ללקוח בודד, דבר המקנה לה יתרון אצל לקוחות שונים, בעיקר משום שמתאפשר לכל דשנים לשנע את תוצרתה בתפזורת באוניות גדולות יותר ועקב כך בעלות לטון נמוכה יותר.

בנוסף, השילוב של אתרי ייצור בכמה מקומות שונים בעולם וגמישות לוגיסטית המבוססת על אתרי הייצור והגישה לנמלים הנמצאים בישראל ובאירופה, מאפשרים לכל דשנים לענות על צרכי הלקוחות, תוך גמישות במועדי האספקה והכמויות.

8.4.8. עונתיות

האופי העונתי של הביקוש למוצרי כיל דשנים מביא בדרך כלל לידי תנודתיות רבעונית במכירותיה, כאשר היקפי המכירות ברבעון השני והשלישי של השנה בדרך כלל גבוהים יותר ממכירות הרבעון הראשון והרביעי. בשנים האחרונות, בשל השפעות שונות – בעיקר תנודתיות המחירים והשפעות המשא ומתן בסין והודו ושינויים בעיתוי יבוא דשנים לברזיל על עיתוי המכירות, השפעת העונתיות המוסברת לעיל לא בהכרח באה לכלל ביטוי.

להלן פירוט המכירות לפי רבעונים לשנים 2008-2010 במיליוני דולרים:

	<u>רבעון 1</u>	<u>רבעון 2</u>	<u>רבעון 3</u>	<u>רבעון 4</u>
שנת 2010	766	822	753	766
שנת 2009	371	465	677	633
שנת 2008	951	1,352	1,440	509

8.4.9. ייצור¹⁴

כושר הייצור הפוטנציאלי¹⁵ השנתי הנוכחי של מפעלי האשלג הינו כ- 6 מיליון טון, של סלע פוספט הינו כ- 4.5 מיליון טון ושל דשני פוספט ודשנים מורכבים כ- 1.9 מיליון טון.

¹⁴ ההערכות בסעיף זה בדבר הגדלת הייצור והרחבות כושר הייצור הינן מידע צופה פני עתיד על פי ההערכות הקיימות במועד פרסום דוח זה. השלמת העבודות עלולה לארוך זמן רב יותר ואין ודאות שתצלח במלואה.

¹⁵ כושר הייצור הפוטנציאלי של המפעלים השונים, מבוסס על תפוקה שעתית של המפעלים, מוכפלת בשעות העבודה הפוטנציאליות בשנה, בהנחה של ייצור רציף על פני השנה, 24 שעות ביממה, למעט ימים המתוכננים לתחזוקה ושיפוצים. הייצור בפועל נמוך בדרך כלל מכושר הייצור הפוטנציאלי בשל תקלות לא צפויות, פעולות אחזקה מיוחדות ותנאי שוק.

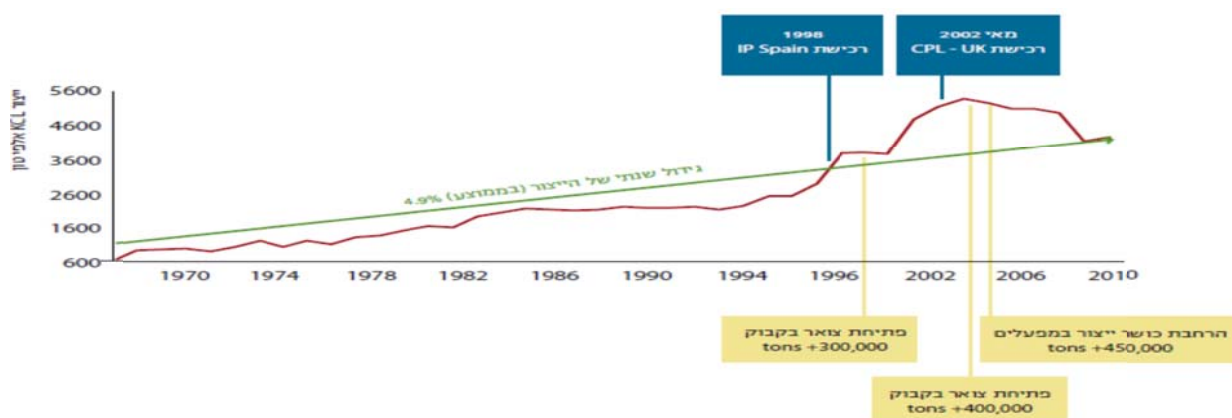
להלן פירוט ייצור, מכירות ומלאי סגירה של אשלג (אלפי טון):

2009	2010	
4,109	4,251	ייצור
2,562	5,266	מכירות ללקוחות חיצוניים
147	292	מכירות ללקוחות פנימיים
2,709	5,558	סה"כ מכירות (כולל מכירות פנימיות)
2,917	1,610	מלאי סגירה

ייצור האשלג בשנת 2010 גדל בהשוואה לשנת 2009, אם כי לא הגיע למלוא כושר הייצור, בעיקר עקב הפחתה יזומה של היקפי הייצור של חברות הקבוצה באירופה במחצית הראשונה והתאמתם להיקף הביקושים ולכושר אחסון האשלג באירופה. במהלך הרבעון הרביעי ננקטו פעולות בחברות האשלג האירופאיות להגדלת תפוקות.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 הכריזה מועצת העובדים של מפעלי ים המלח על שביתה שהתבטאה בין היתר בהשבתת הייצור במפעלי האשלג ובמערך האחזקה של כיל. שביתה זו גרמה להפסדי ייצור מיידים של כ- 450 אלף טון, אם כי יצוין שתהליך ייצור וצבירת מלאי הקרנליט בבריכות האידוי המשיך בפעילותו הרגילה. כיל מעריכה כי תצליח להשיב מלאי זה במסגרת הייצור במהלך השנים הקרובות. בשל רמות המלאי הנוכחיות, להערכת כיל הפגיעה בייצור לא תשפיע מהותית על יכולת כיל לעמוד בתוכנית המכירות השנתית.

התפתחות ייצור האשלג בכל דשנים בשנים האחרונות הינה כדלקמן:

כיל דשנים מקדמת תוכנית להגדלה הדרגתית נוספת של כושר ייצור האשלג במפעלים בסדום בהיקף של כ-500 אלפי טון לשנה שתתבצע עד סוף שנת 2014.

באמצעות השקעה זו ייווצר למעשה עודף כושר ייצור במפעלים על פני כושר ייצור חומר הגלם בבריכות האידוי. ההשקעה תוסיף גמישות תפעולית בייצור, יכולת צבירת מלאי חומרי גלם בבריכות וביצוע אופטימיזציה בעיתוי הייצור והמכירות על פני השנים. על בסיס הרחבות מתוכננות אלו כושר ייצור האשלג הפוטנציאלי של המפעלים בסוף שנת 2014 צפוי להגיע לכ-6.5 מיליון טון¹⁶ לשנה.

כיל דשנים בוחנת תכנית לפיה ייסגר אחד משני אתרי הייצור שלה בספרד תוך הרחבת הייצור באתר השני. תכנית זו צפויה להביא לחסכון והתייעלות מבלי לפגוע בכושר ייצור האשלג הכולל בספרד.

להלן פירוט ייצור ומכירות דשנים ופוספטים (אלפי טון):

2009	2010	
2,697	3,135	סלע פוספט ייצור סלע
610	636	סה"כ מכירות ללקוחות *
1,960	2,584	סה"כ סלע פוספט שנוצל לשימושים פנימיים
917	1,688	דשנים ייצור
1,061	1,735	סה"כ מכירות ללקוחות *

* ללקוחות חיצוניים (בניכוי מכירות לחברות הקבוצה).

ייצור סלע הפוספט נעשה בהתאמה לביקושים, הן לשימושים פנימיים והן למכירות ללקוחות חיצוניים, תוך שמירה על רמות המלאי המתאימות.

כיל דשנים השקיעה בפתיחת צווארי בקבוק בתהליכי ייצור של דשנים מבוססי פוספט הן בישראל והן באירופה תוך התמקדות בייצור סל מוגדר של דשנים, שהביאה להגדלת כושר הייצור הפוטנציאלי של הדשנים במהלך שנת 2010, בעקבות הגידול בביקושים עברו החברות לייצור בתפוקה מקסימלית בכל מתקני הדשנים.

8.4.10. מחקר ופיתוח

א. פעילות המחקר והפיתוח ותוצאותיה

¹⁶ המידע האמור בפסקה זו הנו מידע צופה פני עתיד. הוא עלול שלא להתממש, כולו או חלקו או במועד אחר מהחזוי, בין היתר עקב עיכובים בקבלת אישורים רגולטוריים, בתכנון, בהקמה או בהפעלה של השיפורים הנזכרים וכן עקב הוצאות "צוארי בקבוק" בשרשרת הייצור או הלוגיסטיקה שימנעו ניצול מלא של כושר הייצור.

פעילות המחקר והפיתוח של כיל דשנים בתקופת הדוח התרכזה בנושאים האלה:

1. התאמת סוגי סלע פוספט שונים לייצור חומצה זרחתית ולמוצרי ההמשך כחלק ממאמץ למיצוי רזרבות פוספט קיימות.
2. פיתוח שיטות אלטרנטיביות להגדלת כושר ייצור קרנליט, חומר הגלם לייצור האשלג בסדום.
3. פיתוח מוצרים חדשים בתחום הדשנים המסיסים.
4. שיפור איכות המוצרים הנמכרים.
5. פיתוח תהליכים לניצול מרבצי פוספט שנחשבו עד כה לבלתי כלכליים ו/או בלתי מתאימים לייצור חומצה זרחתית. במסגרת זו נערך מיפוי של פוספטים דלי חומר אורגני במטרה ליעדם למכירות ליצרני חומצה בחו"ל.
6. מחקרים בנושא איכות הסביבה, לרבות פיתוח שיטות לצמצום כמות השפכים ונטרול שפכים באגמים קיימים.
7. השפעות אפשריות של תעלת הימים על ייצור הקרנליט בסדום.
8. פיתוח תהליך לחמצון חומר אורגני בחומצה 4D ובחומצה לבנה.
9. ביצוע מחקרים וניסיונות מעבדה ושטח לשיפור התהליך במפעלי הייצור בסדום ואיכות התוצרת המתקבלת.
10. פיתוח תהליכים לשיפור ניצולת בתהליכי השטיפה וההעשרה של הפוספט.

ב. הוצאות מחקר ופיתוח

סך כל הוצאות המו"פ של כיל דשנים בשנת 2010 היו כ-10.6 מיליון דולר.

8.4.11 חומרי גלם וספקים

חומרי הגלם העיקריים המשמשים בייצור המוצרים הבאים הינם כדלקמן:

א. אשלג

כיל דשנים מייצרת ומפיקה בעצמה את חומרי הגלם הבסיסיים לייצור אשלג – קרנליט בישראל וסילבניט בספרד ובאנגליה. התשומות הנוספות העיקריות המשמשות אותה בייצור אשלג כאמור הינן מזוט (גז טבעי בספרד ובאנגליה והחל משנת 2010 גם במפעלים בסדום), מי תעשייה וחומרי אחזקה.

ב. סלע פוספט

כיל דשנים כורה ומייצרת בעצמה סלע פוספט שמקורו ממכרות פתוחים בכמה אתרים בנגב. סלע הפוספט משמש כחומר גלם עיקרי בייצור מוצרי פוספט ונמכר על ידי כיל דשנים גם כמוצר סופי.

ג. חומצה גופרתית וזרחתית

כיל דשנים מייצרת חומצה זרחתית חקלאית במתקניה בישראל. חומצה זרחתית מיוצרת מסלע פוספט ומחומצה גופרתית המיוצרת גם היא בישראל. חומצה גופרתית מיוצרת מגופרית.

כיל דשנים רכשה בשנת 2010 גופרית מוצקה בהיקף של כ-630 אלף טון. הגופרית נרכשה מכמה מקורות חיצוניים ובעיקר מרוסיה, קנדה, קזחסטאן וגרמניה.

בתחילת שנת 2010, מחירי הגופרית עמדו על רמת מחירים של 140-145 דולר לטון. במהלך שנת 2010 ירדו מחירי הגופרית והגיעו במחצית השנה לרמה של 85-100 דולר לטון. בסוף 2010, עם הגידול בביקושים, עלו המחירים לרמה של כ-185-190 דולר לטון.

ד. דשני פוספט ודשנים מורכבים

דשני פוספט מיוצרים מסלע פוספט, חומצה גופרתית וחומצה זרחתית כולם מייצור עצמי. דשנים מורכבים מיוצרים מדשני פוספט ואשלג המיוצרים, כאמור לעיל, על ידי כיל דשנים וכן מאמוניה הנרכשת ממקורות חיצוניים.

8.4.12. הון חוזר

א. מדיניות החזקת מלאי חומרי גלם

כיל דשנים מייצרת בעצמה את מרבית חומרי הגלם המשמשים אותה בתהליך הייצור. חומרי הגלם הנרכשים מגורמים חיצוניים הם בעיקר גופרית ומעט מרכיבים נוספים (נוטריינטים) לייצור דשנים מורכבים.

חומר הגלם העיקרי לייצור האשלג מצוי בבריכות האידוי בסדום ובמכרות תת-קרקעיים בספרד ובאנגליה. הפוספט נכרה במכרות פתוחים בנגב.

כיל מחזיקה מלאי גופרית, פוספט וחומרי עזר אחרים בכמות המביאה בחשבון את רמת הייצור הצפויה על פי מאפייני הצריכה, מועדי האספקה, המרחק מהספק ושיקולים לוגיסטיים אחרים.

ב. מדיניות החזקת מלאי מוצרים גמורים

מדיניות כיל דשנים היא להחזיק מלאי ברמה המבטיחה אספקה סדירה ללקוחות בהתחשב במרחק הלקוחות מאתרי הייצור ודרישתם לזמינות המלאי.

בסדום קיים יתרון יחסי של כושר אחסון בלתי מוגבל מבחינה מעשית. הודות לאקלים היבש בסדום ניתן לאחסן את האשלג בערמות בשטח הפתוח. לכן ייצור האשלג במתקני הייצור בסדום אינו תלוי בהכרח בקצב המכירות. התוצרת אשר אינה נמכרת מאוחסנת בשטח פתוח בתחומי המפעל בסדום. יתרון זה מאפשר לכליל דשנים, בדרך כלל, גמישות ייצור רבה יותר גם בספרד ובאנגליה על ידי ביצוע מכירות מאירופה, כאשר עיקר המלאי של כיל דשנים מוחזק בסדום. בשנים 2008-2009, עקב השפעת המשבר הפיננסי העולמי, ירדה צריכת הדשנים בכלל וצריכת האשלג בפרט. עקב כך צברה כיל דשנים מלאי אשלג מעבר למלאי התפעולי, אשר

הגיע בשיאו לכ-3 מיליון טון. במהלך שנת 2010, חלה ירידה משמעותית במלאי האשלג שנצבר במהלך המשבר והסתכם בסוף השנה בכ-1.6 מיליון טון.

באשר לדשני פוספט, מדיניות כיל דשנים היא לייצר תמהיל אופטימלי של מוצרים שיביא בחשבון את החלופות הכלכליות ביותר של מכירות סלע פוספט, חומצה זרחתית חקלאית, דשני פוספט, דשנים מורכבים או ייצור חומצה זרחתית נקייה. מדיניות החזקת המלאים נקבעת בהתאם.

ימי מלאי האשלג הממוצעים לשנים 2010 ו-2009 הינם 153.4 ו-334.6, בהתאמה. ימי המלאי מחושבים על בסיס כמות המלאי הממוצעת במהלך השנה (על בסיס רבעוני) מחולק בכמות שנמכרה במהלך השנה. הקיטון בימי המלאי בשנת 2010 לעומת שנת 2009 נובע מגידול משמעותי בכמות המכירות בשנת 2010.

ג. מדיניות אשראי

כיל דשנים מוכרת באשראי המקובל במקום מושב הלקוחות. מכירות הקבוצה מגובות, בדרך כלל, בביטוח סיכוני אשראי סחר חוץ או מכתבי אשראי מבנקים בדירוג גבוה.

מצבת האשראי בסוף השנים 2009 ו-2010 הינה כדלקמן:

31 בדצמבר 2010		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע (מיליוני דולרים)	
67	570	לקוחות
68	250	ספקים

31 בדצמבר 2009		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע (מיליוני דולרים)	
89	523	לקוחות
76	196	ספקים

ימי הספקים קטנו בהשוואה לאשתקד בעקבות שינוי בתמהיל. ימי הלקוחות קטנו לעומת אשתקד כתוצאה משינוי בתמהיל היעדים והקדמת תשלומים.

8.4.13 הגנת הסביבה

א. תיאור הסיכונים הסביבתיים

פעילות כיל דשנים חושפת אותה לסיכונים סביבתיים כמפורט להלן:

חומרים מסוכנים – כחלק מפעילותה מייצרת כיל דשנים, מחזיקה ומשתמשת בחומרים המוגדרים כחומרים מסוכנים לרבות חומרי דלק, חומצות, גופרית ואמוניה. מפעלי המגזר בישראל מחזיקים בחומרים אלה מכוח היתר רעלים שניתן על ידי המשרד להגנת הסביבה. דליפה או יציאה מכלל שליטה של חומרים אלה עקב תקלה עלולים לגרום נזק לאדם או לסביבה. כיל דשנים ערוכה לטיפול במצבים אלה באמצעות מערך הכולל חומרי נטרול, צוותי חירום אתריים וכלל מפעליים, צוותי כיבוי אש וצוותי מרפאה לטיפול ראשוני בנפגעים.

אוויר – בפעילות הייצור במתקני כיל דשנים נפלטים מזהמים, אשר אם יפלטו לסביבה בריכוזים או כמויות הגבוהים מהמותר עלולים לגרום נזק לאדם או לסביבה. החומרים הנפלטים הינם תרכובות אורגניות נדיפות, תרכובות אנאורגניות וחלקיקים. כיל דשנים נוקטת באמצעים הנדרשים למניעת פליטה בלתי מבוקרת של חומרים אלה, בהתאם להוראות החוק ולתנאים שנקבעו ברישיונות עסק באמצעות טכנולוגיות מקובלות. הגידול בשימוש בגז טבעי במקום דלקים נוזלים, מביא לצמצום ניכר בפליטות מזהמים.

שפכים – בתהליכי הייצור במתקני כיל דשנים נוצרים שפכים תעשייתיים. השפכים מוזרמים על פי היתר למקורות מים או לברכות אידוי. שפכים שאינם מבוקרים ומטופלים בהתאם לתקני הזרמה שהוגדרו עשויים לגרום לנזק לאדם ו/או לסביבה. כיל דשנים נוקטת בצעדים על מנת למנוע זרימת שפכים שאינם מטופלים בהתאם לתקנים, בנוסף כיל דשנים מיישמת תכניות אב ופרויקטים לטיפול בשפכים לצורך צמצום כמות השפכים. הגידול בשימוש בגז טבעי במקום דלקים נוזלים, כאמור לעיל, תורם לצמצום בכמות השפכים התעשייתיים.

קרקע – השימוש בחומרי גלם המסווגים כחומרים רעילים והייצור של חומרים רעילים עלול לגרום לזיהום קרקע המסכן את האדם ו/או הסביבה. כחלק מההתמודדות עם סיכון זה מקפיד המגזר על החזקה של חומרים מסוכנים במערכות ייעודיות סגורות.

ב. פעולות שננקטו בתחום איכות הסביבה

הגנת הסביבה משולבת באסטרטגיה העסקית של כיל דשנים ומהווה חלק בלתי נפרד ממדיניותה לפיתוח בר קיימא. כיל דשנים פועלת כעניין שבשגרה ובהתמדה לצמצום השפעותיה הסביבתיות. כל חברות המגזר בישראל פועלות בהתאם לתקן הישראלי לניהול מערכות איכות סביבה ISO 14001 ומבצעות באופן תקופתי מבדקים פנימיים וחיצוניים. כיל מפעילה תוכנית אכיפה פנימית בנושא הגנת הסביבה המתבטאת בביצוע מבדקי אכיפה על ידי גורמים שונים. דירקטוריון כיל דשנים עוקב בהתמדה אחר נושאי איכות הסביבה באמצעות ועדת משנה מיוחדת לפיקוח על הפעילות בנושא.

להלן רשימת פעילויות שנעשו על ידי כיל דשנים במהלך השנה האחרונה:

1. בנושא איכות האוויר

במתקני כיל דשנים בישראל מיושמות תכניות אב רב שנתיות לצמצום פליטות מוקדיות ובלתי מוקדיות לאוויר.

במתקני כיל דשנים בישראל מיושמת תכנית אב להתקנת אמצעי בקרה וניטור רציף בארובות.

במישור רותם נערכים להקמת מערך תחנות ניטור איכות אויר.

2. בנושא שפכים ופסולות

בספרד נמשכה התוכנית הרב שנתית לשיקום ערמות המלח תוך התמקדות בניקוז שפכים וטיפול בבוצה.

במפעלי ים המלח, נבדקה בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה, טכנולוגיה לטיפול שלישוני בשפכים הסניטריים ונבחרה הטכנולוגיה המתאימה. הפרויקט נמצא בשלבי הקמה ואמור להסתיים ברבעון השני של שנת 2011.

באתר רותם מבוצע פרויקט שפכים שמטרתו העיקרית הן צמצום כמות שפכים, מיחזור שפכים, צמצום צריכת מים וטיפול בשפכים במעלה הזרם. מאז שנת 2005 כאשר הופעל הפרויקט כמות השפכים צומצמה בשיעור של כ- 55%. מתווה תכנית האב מבוצע תוך תיאום עם הרשויות הסביבתיות. במפעלי ים המלח נמשכת הפעילות להסדרת אתר פסולת בניין בתיאום עם הרשויות.

3. בנושא חומרים מסוכנים

המשך יישום תכנית אב לאמצעי אצירה של חומרים מסוכנים נוזליים בחברת רותם.

בשנת 2007 החל יישום תכנית אב רב שנתית למניעת זיהומי קרקע מדלקים ושמנים באתרי חברת רותם. התוכנית מתקדמת ונמצאת בשלבים מתקדמים של הסדרה של תחנות דלק ומערכות לאיסוף תשטיפים ושמנים במוסכים.

קידום מערכות ממוחשבות לשליטה ובקרה על כמויות והיתרים של חומרים מסוכנים.

מחשוב היתר הרעלים במערכת ה-SAP כולל הכנסת חסימות למניעת חריגות מהכמויות הנקובות בהיתר.

ג. השלכות מהותיות הנובעות מהוראות דין הנוגעות לאיכות הסביבה

ביום 31 ביולי 2008 נחקק חוק אויר נקי, תשס"ח-2008 (חוק אויר נקי) שנועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על זיהום אויר בישראל. הוראות החוק הרלבנטיות לכל דשנים יחולו בהדרגה, בחלקן משנת-2011 ובחלקן משנת 2014.

חוק אויר נקי עוסק בין היתר, במקורות נייחים (הכוללים גם את מפעלי החברה) ונועד לשמש פלטפורמה ליישום דירקטיבת ה- Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) ("הדירקטיבה") שהתקבלה באיחוד האירופי בשנת 1996¹⁷.

חוק אויר נקי מבחין בין מפעלים שהוגדרו בדירקטיבה כבעלי השפעה סביבתית ניכרת ("מפעלי IPPC") עליהם נמנים כל מפעלי כיל דשנים בישראל, לבין שאר המפעלים. על פי חוק אויר נקי, פעילותם של מפעלי IPPC תותנה בקבלת היתר פליטה בתוקף. היתר הפליטה אמור לכלול הוראות פרטניות המבוססות על הטכניקה המיטבית הזמינה.

ביום 22 ביוני 2010 התקין השר להגנת הסביבה את תקנות אויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע - 2010 הקובעות את הדרישות להגשתו וקבלתו של היתר פליטה. לצורך קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה, מפנות התקנות למסמכי הייחוס (ה-BREF) של האיחוד האירופי ומחייבות בחירת הטכנולוגיה הטובה ביותר מתוך הטכנולוגיות המוכרות (אלא בנסיבות מיוחדות הטעונות הנמקה ספציפית). עם קבלת היתר פליטה יושת על החברה היטל פליטה. טרם פורסמו תקנות בדבר אופן קביעת היטל הפליטה ואין לדעת בשלב זה מתי יוטל ההיטל ומה יהיה שיעורו.

הואיל והטכנולוגיה שתידרש על פי התקנות אינה ידועה בשלב זה וכן מאחר ושיעור ההיטל טרם נקבע, אין באפשרות כיל דשנים להעריך בשלב זה מהן העלויות שיתהוו מיישום החוק. לפיכך כיל דשנים אינה יכולה להעריך בשלב זה את השפעותיו של חוק אויר נקי על פעילותה.

ד. הליכים משפטיים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

1. בחודש פברואר 2004 נודע לחברה מאוחדת של כיל דשנים המפעילה מכרות בספרד כי תובע בתחום איכות הסביבה בקטלוניה, ספרד, פתח בהליך פלילי, ובמסגרתו הגיש דין וחשבון לבית משפט של ערכאה ראשונה במנרסה, ספרד, נגד מנהלים בעבר ובהווה בחברה המאוחדת, ובו טענות כי המנהלים עברו על החקיקה המקומית וגרמו לזיהום מי תהום עקב חלחול תמלחות מערימות המלח, שהן תוצר לוואי של מפעלי האשלג במשך שנים רבות, בחלקן עוד לפני רכישת החברה על ידי כיל דשנים. בקשה להוצאת צו שיאסור את המשך שפיכת המלח נדחתה על ידי בית המשפט בשנת 2007. ההליך הפלילי נגד המנהלים תלוי ועומד. להערכת החברה, בהתבסס על

¹⁷ יצוין, כי הלכה למעשה החל המשרד להגנת הסביבה להוציא לפועל את מדיניות הדירקטיבה כבר לפני כשלוש שנים ברמת חובב (באמצעות תנאים נוספים ברישיונות עסק), ראו גם סעיף 8.5.15 ב' לדוח.

חוות דעת יועציה המשפטיים, החשיפה כנגד החברה המאוחדת אינה מהותית.

2. אתר הייצור של דשנים וחומרים כימיים בע"מ, חברה ממגזר כיל דשנים (להלן: "דח"כ") גובל בנחל הקישון. במשך עשרות שנים הוזרמו שפכים, הן על ידי דח"כ והן על ידי רשויות מקומיות, גופים ומפעלים רבים אחרים, לנחל הקישון.

בשנים 2001 עד 2005 הוגשו כנגד דח"כ ושורת נתבעים נוספים (לרבות מדינת ישראל) מספר תביעות כספיות לבית המשפט המחוזי בחיפה על ידי 50 חולים (או יורשיהם ותלויים), ברובם דייגים שעבדו בשעתו, לפי הנטען, במעגן הדיג בקישון. לטענת התובעים, הזרמת שפכים לקישון על ידי כל אחד מהמפעלים הכימיים הפועלים על גדות נחל הקישון, גרמה למחלות הסרטן שבהן חלו (ולמחלות אחרות).

בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, לנוכח מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, והצדדים הרבים המעורבים, אין החברה יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

בשנים 2000 עד 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בחיפה מספר תביעות כנגד שורת נתבעים, על ידי חיילים לשעבר (וכן יורשים ותלויים) הטוענים כי נגרמו להם מחלות סרטן ו/או מחלות אחרות כתוצאה ממגע עם חומרים רעילים במי נחל הקישון ובסביבתו.

בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, לאור מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, השלב הראשוני שבו הם מצויים והצדדים הרבים המעורבים, אין החברה יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולכן לא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תביעות הדייגים והחיילים התלויים ועומדים בקשר עם נחל הקישון ראה באור 24 ג לדוחות הכספיים.

ה. מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים

בדבר מדיניות ניהול סיכונים ראה סעיף 8.3.א.

ו. עלויות והשקעות סביבתיות מהותיות צפויות

בשנת 2010 השקיעה כיל דשנים סך כולל של 20.2 מיליון דולר ברכוש קבוע למניעת מפגעים סביבתיים וסך של 20.4 מיליון דולר כהוצאה שוטפת. בשנת 2011 צפויה כיל דשנים להשקיע ברכוש קבוע לאותן מטרות כ- 31 מיליון דולר ולהוציא באופן שוטף כ- 22 מיליון דולר. להערכת כיל דשנים לא צפוי שתהיה ירידה ברמת הוצאות

אלו גם בשנים הבאות¹⁸. כל הסכומים שהושקעו והסכומים הצפויים להשקעה מתייחסים למניעה או הפחתה של פגיעה בסביבה. כיל דשנים לא השקיעה סכומים המתייחסים לתיקון נזקים שנגרמו לסביבה.

8.4.14. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

א. זיכיונות והיתרים

להלן יפורטו בתמצית מגבלות על פי דין או הסדרים חוקיים הנוגעים לפעילות התאגיד שעשויה להיות להם השלכה מהותית על כיל.

1. חוק זיכיון ים המלח, תשכ"א-1961

לפי חוק זיכיון ים המלח, תשכ"א-1961 (להלן - חוק הזיכיון), כפי שתוקן בשנת 1986, ושטר הזיכיון המצורף כתוספת לחוק הזיכיון הוענק למי"ה זיכיון לניצול אוצרות ים המלח ולחכירת הקרקעות הנחוצות למפעליה בסדום לתקופה שתסתיים ב- 31 במרס 2030 בלוויית זכות קדימה לקבלת הזיכיון לאחר פקיעתו. תמורת הזיכיון משלמת מי"ה לממשלת ישראל תמלוגים, המחושבים בשיעור של כ- 5% משווי המוצרים בשער המפעל בניכוי הוצאות מסוימות¹⁹ וכן משלמת כיל דשנים גם דמי חכירה. מי"ה העניקה זיכיון משנה לחברת ברום ים המלח בע"מ להפיק ברום ותרבותיו מים המלח שמועד פקיעתו מקביל למועד פקיעת הזיכיון של מי"ה. את התמלוגים בגין המוצרים המיוצרים על ידי חברת הברום מקבלת מי"ה מחברת הברום ומשלמת אותם למדינה. בנוסף קיים הסדר בנוגע לתשלום תמלוגים על ידי מגי"ה בגין הפקת מגנזיום מתכתי מכוח הסדר ספציפי עם המדינה הקבוע בהחלטת הממשלה מיום 5 בספטמבר 1993. על פי ההסדר משולמים תמלוגים על ידי מגי"ה על בסיס קרנליט המשמש לייצור המגנזיום.

לגבי תשלום התמלוגים על ידי מי"ה המדינה רשאית לתבוע דיון מחדש בקשר לשיעור התמלוגים לגבי הכמות העודפת על שלושה מיליון טון אשלג שתיוצר בשנה כלשהי משנת 2010 ואילך, ובלבד ששיעור התמלוגים על אותו עודף לא יעלה על 10% משווי המוצר בשער המפעל בניכוי הוצאות מסוימות. בחודש דצמבר 2010 התקבל מכתב מהחשב הכללי ובו תביעה לקיים דיון מחדש בגובה התמלוגים לגבי כמות עודפת זו²⁰.

¹⁸ ההערכות לגבי ההשקעות וההוצאות הצפויות הינן מידע צופה פני עתיד והן מבוססות על החקיקה והתקינה הקיימת, על דרישות הרשויות הידועות כיום לכלל דשנים ועל הערכת ההשקעות כפי שעשו מהנדסי כיל. התממשותן של הערכות אלו אינה ודאית. כל שינוי בהערכה מהערכות אלו, לרבות שינוי בהערכת מהנדסי כיל או שינוי ביישום, בדרישות הרשויות או בהוראות הדין עשוי להביא לידי תוצאות שונות מהאמור לעיל.

¹⁹ הזיכיון קובע מנגנון לחישוב השווי האמור של כלוריד האשלג, ברום וכלוריד המגנזיום כמפורט להלן – מחיר המכירה, פחות ההוצאות הנאותות על אריזה, עמלת מכירות וביטוח, ובהפחתה נוספת של 10% מהסכום לאחר ההפחתה. דרך חישוב דומה נקבעה לגבי מוצרים אחרים החייבים בתמלוגים, שם יתווספו להוצאות הנאותות שתנוכיה ממחיר המכירה עוד 15%. המנגנון המדויק לתחשיב קבוע בסעיף 15 לשטר הזיכיון והאמור לעיל הינו תמצית כללית בלבד.

במסגרת ההסדר עם מגי"ה נקבע כי המדינה רשאית לדרוש, במהלך 2006, דיון מחודש בקשר לגובה התמלוגים ושיטת חישובם לגבי שנת 2007 ואילך. דרישת המדינה לדיון מחודש נתקבלה לראשונה בסוף שנת 2010.

בשנת 2006 התקבל מכתב מהחשב הכללי דאז בו נטען כי שולמו תמלוגים בחסר בהיקף של מאות מיליוני ש"ח.

על פי הזיכיון חילוקי דיעות בין הצדדים בענייני זיכיון, כולל תמלוגים, מוכרעים בבוררות של שלושה בוררים (כל צד ממנה בורר והשניים ממנים את השלישי). המדינה ומי"ה החליטו ביום 9 בינואר 2011 על פניה לבוררות לצורך דיון והכרעה לגבי אופן חישוב התמלוגים עפ"י הזיכיון, סוגית תשלום התמלוגים לגבי הכמות העודפת מעל 3 מיליון טון אשלג לשנה החל משנת 2010 ואילך וכן תמלוגים שיש לשלם בגין מגנזיום מתכתי ותשלומים או החזרים (אם בכלל) המתחייבים מנושאים אלה. הצדדים מינו כל אחד בורר מטעמו ובוררים אלו אמורים לבחור בורר שלישי.

ביום 14 במרס 2011, התקבל כתב תביעה של מדינת ישראל כנגד מי"ה במסגרת הבוררות. בכתב התביעה תובעת המדינה סכום של 265 מיליון דולר, בגין תשלום תמלוגים בחסר בשנים 2000 עד 2009, כשהוא נושא ריבית והצמדה, סכום נוסף של 26 מיליון דולר בגין העלאת שיעור התמלוגים, החל משנת 2010, ביחס לכמות המכירות השנתית העולה על 3 מיליון טון אשלג וכן שינוי של שיטת חישוב תשלום תמלוגים בגין מכירה של מגנזיום מתכתי.

מעיון ראשוני בטענות המדינה בגין שנים עברו עולה, כי לא נטענות טענות מהותיות חדשות שלא היו ידועות למי"ה ואשר לגביהן סבורה מי"ה, בהתבסס על חוות דעת משפטית שבידיה, כי התמלוגים ששולמו על ידה ואופן חישובם תואמים את הוראות הזיכיון. מדובר בשיטת חישוב שיושמה בעקביות עוד מהימים בהם מי"ה היתה חברה ממשלתית והיתה ידועה למדינה ומקובלת עליה. בהתבסס גם על חוות הדעת המשפטית שמי"ה קיבלה לא נרשמה הפרשה בדו"חות הכספיים לגבי סכומי תמלוגים שלטענת החשב הכללי שולמו בחסר.

לגבי העלאת שיעור התמלוגים החל משנת 2010 ביחס לכמות המכירות השנתית העולה על 3 מיליון טון אשלג, לאור העובדה שמדובר בדיון מחודש מבלי שנקבעו לצדדים הנחיות מהם הפרמטרים אותם יש לשקול על מנת להחליט על שיעור תמלוג העולה על זה הקבוע כיום (5%), וכן לאור העובדה שטרם החל הליך הבוררות, אין באפשרות כיל לקבוע כי תוצאה מסוימת בטווח התוצאות האפשריות שבין שיעור התמלוג הקבוע כיום לבין שיעור התמלוג המקסימלי הנדרש על ידי המדינה, הינה סבירה יותר ביחס לתוצאות אחרות. לפיכך זקפה כיל הפרשה בגובה מחצית ההפרש.

2. זיכיונות כריית פוספט

רותם כורה פוספט בנגב למעלה מחמישים שנה. הכרייה מתבצעת על פי זיכיונות לכריית פוספט, המוענקים מעת לעת על ידי השר לתשתיות לאומיות מכוח פקודת המכרות, באמצעות המפקח על המכרות במשרדו ("המפקח"), המלווים בהרשאות כריה המונפקות על ידי מנהל מקרקעי ישראל ("המנהל"). הזיכיונות מתייחסים למחצב (סלע פוספט) ואילו ההרשאות מתייחסות לשימוש בקרקע כשטחי כריה פעילים.

זיכיונות כריה:

בידי רותם ארבעת זיכיונות הכרייה הבאים:

(א) שדה רותם - בתוקף עד סוף שנת 2021.

(ב) שדה צפיר (אורון-צין) - בתוקף עד סוף שנת 2021.

(ג) שדה אפעה - בתוקף עד סוף שנת 2013.

(ד) שדה חתרורים – המפקח על המכרות החליט להרחיב את תחום זיכיון שדה רותם (בתוקף עד סוף 2021) כך שיכלול גם את שטח שדה חתרורים. תחום זיכיון רותם הורחב כאמור, והנושא הועבר למינהל מקרקעי ישראל לטיפול בהרחבה של תחום הרשאת הכרייה לשדה רותם, בהתאם להרחבת תחום הזיכיון.

תמלוגי כריה - בגין כריית הפוספט מחויבת רותם לשלם למדינה תמלוגים לפי מתכונת החישוב הקבועה בפקודת המכרות. מתכונת חישוב התמלוגים עודכנה בפברואר 2010 במסגרת הסכם פשרה שהסדיר את כל המחלוקות בנוגע לתמלוגי העבר ונוסחת התמלוגים העתידיים.

תכנון ובניה - פעולות הכרייה והחציבה טעונות אישור ייעוד לשטח על פי תכנית לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965. תכניות אלו מעודכנות, לפי הצורך, מעת לעת. במועד הדוח מצויות בקשות שונות בשלבים שונים של דיון בפני רשויות התכנון.

בסוף שנת 2009, בהמלצת צוות המלווה הכנה של תכנית מתאר חדשה לאזור צין-אורון, אישרה הועדה המחוזית את הארכת שלביות הביצוע של תכנית המתאר משנת 1991 המייעדת את שטח צפיר (צין-אורון) לכרייה עד סוף שנת 2013.

תכנית הכרייה של פוספטים בשדה בריר (דרום זוהר) מצויה בהליכי אישור תכנוניים וטרם הוחלט על הפקדתה. תושבי ערד והפזורה הבדואית באזור מתנגדים להפקדת התוכנית ולהמשך קידום ההליכים התכנוניים לגביה, בשל חשש לסיכונים סביבתיים ובריאותיים שייגרמו לטענתם כתוצאה מהפעלת המכרה. כיל סבורה כי פעילות הכרייה בשדה בריר אינה כרוכה בסיכונים כלשהם לסביבה או לאדם ולפיכך הציעה כיל למנות מומחה בלתי תלוי שיבחן את חוות הדעת הסותרות הקיימות בנושא.

3. זיכיונות כיל דשנים באירופה

בספרד הוענקו לכל דשנים זכויות כרייה המבוססות על חקיקת ממשלת ספרד משנת 1973. בהמשך לחקיקה, הוציאה ממשלת אזור קטלוניה תקנות מיוחדות לכרייה, לפיהן קיבלה חברת IP, ממגזר כיל דשנים, רישיונות בודדים עבור כל אחד מ-126 האתרים השונים הרלוונטיים לפעילויות הכרייה הנוכחיות והאפשריות בעתיד. חלק מהרישיונות הם בתוקף עד שנת 2037 ויתרתם בתוקף עד שנת 2067. תמלוגי הכרייה בשנת 2010 הסתכמו בכ-0.2 מיליון אירו.

זכויות הכרייה של CPL מבוססות על כ-113 חכירות כרייה ורישיונות להפקת מינרלים שונים, בנוסף למספר רב של זכויות קדימה וזכויות מעבר שנתקבלו מבעלים פרטיים של הקרקעות, ועל פיהם פועלת CPL. זכויות הכרייה בקרקעית הים הצפוני נתקבלו מהכתר הבריטי. כל תקופות החכירות, הרישיונות, זכויות המעבר וזכויות הקדימה הינם בתוקף עד השנים 2015-2038. תמלוגי הכרייה בשנת 2010 הסתכמו בכ-2.4 מיליון ליש"ט.

4. היתרי הפקה מבארות מים

אספקת המים למפעלי כיל דשנים, באזור ים המלח, נעשית באמצעות מערך בארות מים שכיל מפעילה, בשטח הזיכיון ומחוצה לו. לכל דשנים הסכמי חכירה והיתרי הפקה לבארות אל²¹.

ב. רישיונות עסק והיתרי רעלים

לאתרים בהם פועלים מפעלי המגזר רישיון עסק בר תוקף על פי הוראות הדין. בנוסף, לכל דשנים היתר רעלים על פי חוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993, בר תוקף המתחדש מעת לעת. לכל דשנים גם היתרי הזרמה לים המלח, ולגבי דשנים וחומרים כימיים- לים התיכון, לפי חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תשמ"ח-1988, בר תוקף, שיש לחדשו מעת לעת. עלויות חידוש הרישוי כשלעצמן אינן מהותיות.

לחברות המגזר, כל הרישיונות הנדרשים על פי דין והחברות עומדות בתנאי הרישיונות, כמתחייב על פי דין.

ג. תכניות מתאר והיתרי בנייה

על פי חקיקה מיוחדת לתחום זיכיון ים המלח שנחקקה בשנים 1994 ו-1995, הוחלו הוראות חוק התכנון והבניה על מפעלי ים המלח בתחום הזיכיון, בכפוף להוראות

²¹ ביחס לבארות המים בעין עופרים, תקופות החכירה ממנהל מקרקעי ישראל הסתיימו בחודשים פברואר ומרץ 2009. בקשה ראשונה להארכת תקופת החכירה הוגשה למנהל מקרקעי ישראל אולם לא התקבלה. כיל דשנים מבצעת פעולות על מנת לשנות את החלטת המנהל. כיל מעריכה, כי תקופות החכירה תוארכנה על ידי מנהל מקרקעי ישראל. אם לא תוארכנה תקופות החכירה, לא תהא לכך השפעה מהותית על פעילות החברה.

מיוחדות שנקבעו בחקיקה. החוקים האמורים קבעו כי כל עבודה שבוצעה עד מרס 1994 יראו אותה כאילו בוצעה לפי חוק התכנון והבניה, וכן הגדירו רשימה של פרויקטים מסוימים אחדים אשר ניתן להקים לפי פרוצדורה מקוצרת מיוחדת, והם ייחשבו כאילו אושרו על פי דיני התכנון והבניה. כיל פועלת לאישור תכנית מתאר ותוכניות מפורטות לפעילויותיה בשטח הזיכיון בסדום. כיל נמצאת במהלך של הסדרת התוכניות המתאריות לשטחי הפעילות השונים בסדום. לחלק מהשטחים יש כבר תכניות מאושרות ולאחרים התוכניות נמצאות בהליכי דיון ואישור במוסדות התכנון והבניה. כמו כן, עם אישור תוכנית המתאר למפעלים, מתקיימת פעילות מתמשכת לקבלת אישור למבנים שנבנו מאז 1994 ואשר לא ניתן היה לאשרם כל עוד לא הייתה תכנית מתאר מאושרת.

להליכי התכנון בקשר לברכה 5 ראה סעיף 8.4.17 א' א' לדוח.

באשר לפעולות כריה וחציבה של רותם ראה סעיף 8.4.14.2 לדוח. באתרים שונים של רותם קיימים מבנים ושימושי קרקע שאין להם היתרי בנייה או שהיתרי הבנייה שהיו קיימים לגביהם, פקעו. במרבית המקרים מדובר במבנים או שימושי קרקע ישנים, שבעבר סברו כי לא נדרשים לגביהם היתרי בנייה. רותם פועלת בהתמדה להשלמת פערי הרישוי הקיימים.

ד. פיקוח על מחירים על פי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957

מחיר החומצה הזרחתית החקלאית ללקוחות מקומיים מפוקח על פי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, תשנ"ו-1996. כיל דשנים מוכרת מוצר זה בישראל בהיקף שאינו משמעותי לכל.

להכרזת כיל וחברות בנות שלה כמונופולין בתחומים מסוימים בישראל ראו סעיף 8.13.1 לדוח.

ה. תקינה ובקרת איכות

אין תקינה מחייבת לייצור דשנים²². עם זאת, לכל דשנים מערכת בקרת איכות כוללת. הנושאים המשותפים המרכזיים הינם:

1. כל מפעלי כיל דשנים בישראל חברים בתוכנית הבינלאומית

Responsible Care.

2. ברוב המפעלים מיושמות מתודולוגיות איכות מתקדמות כגון הסמכה

לתקני בקרת איכות כמפורט להלן, הפעלת צוותי שיפור, שש סיגמה,

ניהול ידע. כן יש במפעליה העיקריים מערך מקיף של מבדקי איכות

פנימיים וחיצוניים.

²² במדינות מסוימות קיימות הוראות המגבילות תכולת חומרים מסוימים לשימושים מסוימים, ראה למשל לגבי קדמיום בדשני פוספט, סעיף 8.4.14 או לדוח.

3. לכל מתקני הייצור הסמכה לתקן ניהול איכות ISO 9001; לרוב מתקני הייצור הסמכה לתקן ניהול איכות הסביבה ISO 14001 וכן הסמכה לתקן ניהול הבטיחות והגהות OSHA 18001.

1. הגבלות על קדמיום בדשני פוספט

סלע הפוספט שכיל דשנים כורה מכיל קדמיום בריכוזים משתנים. קדמיום נחשב לחומר בעל השפעה מזיקה לסביבה. מרבית המדינות הקונות דשני פוספט מכיל דשנים אינן מגבילות כיום את כמות הקדמיום בדשנים. האיחוד האירופי מקיים זה זמן מה הליך של שימוע ציבורי לקראת קביעת תקנות שיגבילו את הריכוז המקסימלי של קדמיום המותר בדשני פוספט בכל תחומי המדינות החברות באיחוד. על פי טיוטת התקנות, שפורסמו כחלק מהליך השימוע, תיכנסנה ההגבלות לתוקפן בהדרגה לאורך תקופה של חמש עד חמש עשרה שנים לאחר אישורן. כמה מדינות אירופיות כבר נקטו הגבלות על תכולת הקדמיום בדשנים, אולם הגבלות אלו בדרך כלל אינן אוסרות מכירת דשני פוספט עם תכולת קדמיום העולה על המותר, אלא מטילות היטל כספי על אי עמידה בהן. תכולת הקדמיום בחלק ממוצרי הדשנים של כיל דשנים כיום עולה על הכמות המותרת בהגבלות אלו. בכוונת כיל דשנים להתאים את השימוש בחומרי הגלם לייצור הדשנים לרמה שתתאים לרמות המותרות בתקנות האיחוד האירופי המוצעות, בעלויות לא מהותיות²³.

2. ערימות המלח במכרות בספרד

לכיל דשנים שני אתרי ייצור אשלג בספרד. בתהליך ייצור האשלג מתקבל מלח אשר נערם בערימות. אין שימוש לרוב המלח שנערם. כיל דשנים נדרשת מדי תקופה לקבל אישורים לערום ערימות אלו באתרים וכן להשיג אישור לחידוש "רישיון סביבתי" כל 8 שנים (כמו כל חברה אחרת בספרד).

בנוגע לרישיון הסביבתי, לשני האתרים התקבל רישיון בתוקף עד 2015 ו- 2016.

בנוגע לרישיון לערום ערימות מלח באתרים: לאתר הראשון, ישנו רישיון לערום בשטח שמספיק לכ-20 שנה (עד שנת 2026) ברמת הייצור הנוכחית. לאתר השני, ישנו רישיון לערום בשטח שמספיק, ברמת הייצור הנוכחית, לשנתיים נוספות. כיל דשנים פועלת לחדש אישור זה להשגת שטח שיספיק לכ-30 שנה ברמת הייצור הנוכחית.

8.4.15 הליכים משפטיים

לפרטים בדבר תביעות כנגד כיל דשנים ראה באור 22 לדוחות הכספיים של החברה לישראל.

²³ המידע האמור בסעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד. המידע מבוסס על כוונת כיל והוא עשוי שלא להתממש או להימנע באופן חלקי בין היתר בגלל שינויים בתחיקה שתתקבל בסופו של תהליך או בפרשנותה או ביישומה והן בגלל צרכים טכניים או עלויות ההתאמה לתקינה כפי שיתבררו במהלך ניסיונות ההתאמה.

א. מנועי הצמיחה העיקריים של כיל דשנים קשורים בראש ובראשונה לגידול המתמשך בביקוש לגרעינים ממנו נגזר ביקוש גובר והולך לדשנים. לכל אן השפעה על הביקוש לגרעינים אולם קיימת מגמה ארוכת טווח של עלייה בצריכה העולמית של גרעינים. בהתאם, פועלת כיל להגדיל את כושר ייצור האשלג הפוספט והדשנים אם על ידי גידול אורגני ואם על ידי רכישת פעילויות, כמפורט להלן:

1. הרחבת כושר ייצור האשלג בדגש על הרחבת הייצור בסדום בו עלויות הייצור הן מן הנמוכות בעולם, וזאת כדי לנצל את היתרונות הטמונים בשוק זה ולקחת חלק בצמיחתו.
2. הרחבת ייצור מוצרי המשך של סלע הפוספט, תוך ניצול תשתיות קיימות והגדלת ניצולת המתקנים הקיימים.
3. פיתוח תחום הדשנים המיוחדים והרחבת סל המוצרים, בעיקר בתחום הדשנים המסיסים, תוך פיתוח מוצרים חדשים וכניסה לייצור של מוצרים שאינם מיוצרים כיום על ידי כיל דשנים.
4. ביזור וגיוון היעדים השיווקיים.
5. הגדלת כושר השינוע הלוגיסטי בישראל.
6. שיפור מתמיד של איכות המוצרים.
7. עמידה בתקני איכות הסביבה המחייבים תוך יישום הטכניקות הטובות והזמינות ביותר, ושיפור הביצועים הסביבתיים באתרי הייצור ולאורך כל תהליכי הייצור והשיווק.
8. שימוש אחראי ומושכל במשאבים טבעיים כגון קרקע נוף ומים.
9. שיפור מתמיד ומתמשך בתחום הבטיחות ויישום מדיניות של "אפס תאונות".

ב. פרויקטים עיקריים שהתאגיד מתכנן או מבצע

כיל דשנים מפעילה כיום תחנת כוח לייצור חשמל בסדום וכן רוכשת חשמל מחברת החשמל.

בשלב זה בוחנת כיל דשנים אפשרות להקים תחנת כוח על בסיס גז טבעי בכושר ייצור של כ- 174 עד 250 מגוואט שתספק את צורכי החשמל של מתקני הייצור בסדום.

ג. רכישת חברות חדשות

²⁴ הכוונות והאסטרטגיה של כיל דשנים, כמפורט בסעיף זה, משקפות את מדיניותה של כיל דשנים במועד הכנת הדוח, הן בחלקן מידע צופה פני עתיד, ומבוססות על הערכות של כיל דשנים. תוכניות והערכות אלו עשויות להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת. אין כל ודאות בדבר התממשות כוונות או הצלחת האסטרטגיה של כיל דשנים.

ביום 7 בדצמבר 2010, התחייבה כיל כלפי החברה האמריקאית - Scotts Miracle-Gro Company ("המוכרת"), לרכישת החברות, הנכסים והפעילויות של יחידה עסקית בתחום הדשנים המיוחדים שבבעלותה של המוכרת המכונה The Global Professional Business ("היחידה העסקית").

סכום הרכישה משקף שווי של כ- 270 מיליון דולר ארה"ב לחברות, לנכסים ולפעילויות של היחידה העסקית וכפוף להתאמות, בעיקר בגין הון חוזר והתחייבויות. התמורה שנקבעה במו"מ בין כיל לבין המוכרת, תשולם במזומן במועד השלמת העסקה ותמומן ממקורותיה העצמיים של כיל. שווי המחזור וה-EBITDA המצרפיים של היחידה העסקית, נכון לשנת הדיווח המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2010, הינם כ-242 וכ-31.4 מיליון דולר, בהתאמה (נתוני מחזור המכירות וה-EBITDA אינם לקוחים מתוך דוחות כספיים מבוקרים של המוכרת והם נערכו על מנת לשקף את המחזור והרווחיות המצרפיים של היחידה העסקית כיחידה עצמאית).

היחידה העסקית עוסקת בייצור ומכירה של דשנים מיוחדים, מצעי גידול, מוצרים להגנת הצומח, זרעי דשא למשתלות מסחריות, משטחי דשא ציבוריים, משטחי ספורט וחקלאות מתקדמת. ביחידה העסקית מועסקים כ-340 עובדים והיא מפעילה שלושה מפעלי ייצור הממוקמים בהולנד, בריטניה וארה"ב וכן מכרות כבול למצעי גידול בבריטניה. השווקים העיקריים בהם פועלת היחידה העסקית הינם, אירופה, צפון אמריקה, אסיה/פסיפיק ואפריקה.

בכוונת כיל לשלב את פעילויות היחידה הנרכשת במגזר כיל דשנים, תוך ניצול סיnergיות שיווקיות, תפעוליות ואחרות עם פעילות הדשנים המיוחדים של כיל. השילוב של היחידה העסקית ירחיב את סל המוצרים של כיל דשנים בתחום הדשנים המיוחדים.

העסקה הושלמה ביום 28 בפברואר 2011.

8.4.17 נושאים נוספים

א. עליית מפלס בריכה 150

המינרלים מים המלח מופקים על דרך של אידוי סולרי שבמסגרתו, שוקע מלח בקרקעית אחת מבריכות האידוי בסדום²⁵ באתר פעילותה של מי"ה מכליל דשנים. המלח השוקע יוצר שכבה על קרקעית הבריכה בגובה של כ-20 ס"מ מדי שנה. תהליך ייצור חומר הגלם מחייב שמירה על נפח תמיסות קבוע בבריכה. למטרה זו מועלה דרך קבע מפלס התמיסות בבריכה בכ-20 ס"מ מדי שנה.

²⁵ בריכה 150 הידועה גם כבריכה 5.

בחוף המערבי של הברכה הנ"ל ממוקמים בתי המלון של עין בוקק וחמי זוהר, היישוב נווה זוהר ומתקנים ותשתיות אחרים. עלית מפלס מי הברכה מעל לגובה מסוים עלולה לגרום נזק ליסודות ולמבנים של בתי המלון הנמצאים בסמוך לשפת הברכה, ליישוב נווה זוהר ולתשתיות אחרות המפוזרות בחוף המערבי לאורך הברכה; הכל לפי גובה העלאת המפלס ומיקום האובייקט הרלבנטי.

כבר בשנת 1971 היה ידוע ברבים, כולל לרשויות השונות, כי מפלס המים בברכה 150 עלה מדי שנה בכ-20 ס"מ. רוב בתי המלון חתמו על מסמך בו הם מאשרים ידיעתם לגבי עלית המפלס וכי ייקחו ענין זה בחשבון בתכנון ובהקמה של בתי המלון, וכן כי יישאו בעלויות הקמת הגנות ולא תהיה להם כל תביעה כלפי מי"ה בגין העלאת המפלס. התאחדות בתי המלון טענה, על דרך ההכללה בעתירתה לבג"ץ הנזכרת בהמשך פסקה זו, כי "אין בהתחייבויות הללו כדי לשמוט את הקרקע תחת הבקשה לצו הביניים" למניעת העלאת מפלס הברכה, אך לא פירטה מה הבסיס לטענה זו.

המצב המתואר לעיל מחייב הקמת הגנות לאובייקטים הרלבנטיים. הגנות אלה מחולקות לשני שלבים. השלב הראשון מכונה "**הגנות זמניות**", האמורות לספק הגנה עד ליישום פתרון קבע. השלב השני מכונה "**פתרון הקבע**" והוא אמור לספק הגנה לפחות עד לתום תקופת הזיכיון הנוכחית (כלומר עד 2030).²⁶

ההגנות הזמניות: ההגנות הזמניות מבוצעות זה מספר שנים במסגרתן מוקמת סוללה לאורך החוף המערבי של הברכה, מול בית המלון הרלבנטי בשילוב, בחלק מהמקומות, עם מערכת להשפלת מי תהום. סוללות הגנה אלו מוגבהות מעת לעת, הכל בהתחשב בגובה מפלס המים בברכה.

פתרון הקבע: נבדקות על ידי המדינה שלוש חלופות לפתרון הקבע: **חלופת הקציר** – שעיקרה קציר המלח מקרקעית הברכה, תוך השארת מפלס בריכה קבוע. **חלופת הלגונה** – על פיה תוקם סוללה נוספת בתוך הברכה והיא תפריד בין החלק הקרוב לבתי המלון, שבו המפלס יישאר קבוע והמלח השוקע ייקצר, ובין שאר הברכה שבה המפלס ימשיך לעלות מדי שנה. **חלופת העתקת בתי המלון** – הריסת בתי המלון הנמצאים בקו המים של הברכה והקמתם במיקום שאינו נושק לקו המים.

למועד פרסום דוח זה, ההערכה היא כי פתרון הקבע לא יושלם לפני שנת 2017.²⁷ הדבר מחייב הקמת הגנות ביניים נוספות שתספקנה פתרונות שיהיו אפקטיביים עד למועד בו יושלם פתרון הקבע. אין וודאות שהקמת ההגנות האמורות תסתיים

²⁶ החלוקה לשני שלבים נובעת מכך שטרם נתקבלה החלטה ע"י הממשלה לגבי אופיו של פתרון הקבע ומאחר והמפלס בברכה ממשיך לעלות מידי שנה ב-20 ס"מ דרושות הגנות בשלב ביניים עד להשלמת הקמת פתרון הקבע.

²⁷ ההערכה האמורה הנה מידע צופה פני עתיד. היא עלולה לא להתממש מהסיבות המפורטות בפסקה זו לרבות העדר תקציבים, העדר תיאום וארגון, אי קבלת כל ההיתרים והאישורים הדרושים בעוד מועד, אי השגת היעד של ההגנות במידה מלאה או חלקית ועוד.

במועדים המתחייבים מגובה מפלס הברכה שכן יכולים לחול עיכובים הנובעים, בין היתר, מהצורך לקבל היתרים הדרושים על פי הדין (במסגרת הליכים מורכבים וארוכים) ומסיבות אחרות. עיכוב בהקמת הגנות ביניים יכול לגרום נזק משמעותי לבתי מלון ו/או למי"ה.

נושא ההגנות (הן הזמניות והן ההגנות במסגרת פתרון הקבע) מטופל על ידי הממשלה, שהכריזה על פרויקט ההגנות כפרויקט בעל חשיבות לאומית. על מנת לקדם הפרויקט הקימה המדינה בשנת 2008 חברה ממשלתית בשם כיל להגנות ים המלח בע"מ (חל"י). נכון למועד פרסום דוח זה המדינה טרם החליטה איזה מחלופות פתרון הקבע יש לאמץ.

עתירת התאחדות בתי מלון: התאחדות המלונות בים המלח עתרה לבג"ץ בשנת 2006 וביקשה כי בית המשפט יורה למדינה: לזנוח את חלופת העתקת בתי המלון; להחליט איזו חלופה משתי החלופות הנותרות (קציר או לגונה) תיושם; להבטיח כי השלמת פתרון הקבע תיעשה לא יאוחר מתום שנת 2007; להצהיר כי בתי המלון לא יישאו בכל הוצאה הקשורה לפתרון הקבע. כן נתבקש צו ביניים שיאסור להגביה את מפלס המים בברכה 5 מעל לגובה המתוכנן לסוף שנת 2008.

בית המשפט העליון קיים שורת דיונים בעתירה. בית המשפט הדגיש כי יש "צורך בשקידה מיוחדת, מתמדת ובלתי נלאית" לטיפול בעניין וכי חשוב לקדם החלטות תקציביות והליכים סטטוטוריים הקשורים בהגנות הזמניות ובפתרון הקבע תוך מודעות של הגורמים הרלוונטיים לגורם הזמן. בית המשפט, שלא נתן את הסעדים שהתבקשו, השאיר את העתירה תלויה ועומדת על מנת לקבל דיווחים מהמדינה על מהות וקצב ההתקדמות בפרויקט ההגנות. דיווחים כאמור אכן נמסרו.

מימון: לתאריך הדוח קיימת הסכמה בין מי"ה ובין המדינה כי בעלויות מימון ההגנות הזמניות (כולל בדיקות ההיתכנות) בהיקף כולל של כ- 300 מיליון ש"ח תישא מי"ה ב- 39.5% והמדינה תישא ביתרת המימון. הוסכם שהסכמה זו אינה מהווה תקדים לגבי חלוקת נטל המימון של פתרון הקבע. חילוקי דעות בעניין זה, ככל שיהיו, ייושבו בדרך הקבועה בזיכיון ליישוב חילוקי דעות, שהיא בוררות.

תוכנית מתאר – כחלק מההחלטה להכריז על פרויקט ההגנות כעל פרויקט תשתית לאומי הוחלט לקדם בוועדה לתשתיות לאומיות תוכנית מתאר מיוחדת לנושא בשם תת"ל 35. את התוכנית מובילה חל"י. התוכנית היא בת שני שלבים – שלב ראשון אמור לספק את התשתית הסטטוטורית להגנות הביניים ושלב שני שיספק תשתית סטטוטורית לפתרון הקבע. התוכנית המתייחסת לשלב הראשון נמצאת בהליכים כמעט סופיים, אישור התוכנית על שלביה, במועדים הרלוונטיים, הוא חיוני להמשך תהליך הייצור של מי"ה ועיכובים עלולים לגרום לפגיעה בתהליך ולפיכך לנזק/הפסד.

בהכנה נמצאת תכנית מתאר ארצית לאזור ים המלח (כולל שטח הזיכיון) הידועה כתמ"א 13. מי"ה משתתפת בדיונים שונים המתקיימים לגבי התוכנית תוך יידוע הגורמים המעורבים בצרכי מי"ה. בשלב זה לא ניתן לקבוע עד כמה התוכנית שתאושר בסופו של התהליך תשפיע על פעילויות מי"ה באזור.

ב. מפלס ים המלח ו"תעלת הימים"

מפלס ים המלח (האגן הצפוני שלו) יורד בכמטר בכל שנה. ירידת מפלס הים מלווה בהתכווצות שטח הים ובתופעות לוואי כגון היווצרות בולענים, חללים תת קרקעיים והעמקה של ערוצי הנחלים הזורמים אל ים המלח. ירידת מפלס הים נובעת בעיקר ממדיניות של ממשלות ירדן, סוריה וישראל לניצול משאבי המים באגן ההיקוות של ים המלח. הפקת מלחי הים על ידי המפעלים בישראל ובירדן תורמת גם היא במידה מסוימת לירידת המפלס באגן הצפוני. על פי סקר שבוצע עבור הממשלה²⁸ (להלן – "דוח ברירת המחדל") ניצול מקורות המים מונע מים המלח כמיליארד ורבע מ"ק לשנה, אשר זרמו לים המלח וכיום מנוצלים ואינם מוזרמים לים. ייצוב המפלס בגובהו ובשטחו הנוכחי מחייב הזרמה נוספת של יותר מ-700 מלמ"ק לשנה.

בשנת 2003 החליטה ממשלת ישראל לבחון כמה חלופות לעתיד ים המלח ובהן מובל ימים מהים התיכון לים המלח, מובל ימים מים סוף לים המלח, והשבת מים שפירים באמצעות החזרת חלק ניכר ממקורות המים הטבעיים. כן החליטה הממשלה לבדוק את ברירת המחדל – בהנחה שהמצב הנוכחי ימשך.

בשלב מאוחר יותר יזמה ממשלת ירדן את בדיקת החלופה של מוביל הימים מים סוף לים המלח. קדם-פרויקט זה מלווה על ידי הבנק העולמי אשר הכין מסמך שמטרתו להגדיר את הבדיקות שיש לבצע לפני קבלת החלטה. את קדם-הפרויקט מובילה ועדת היגוי ובה חברים מירדן, מהרשות הפלסטינית, מישראל ומהבנק העולמי.

בשנת 2008 נבחרו 2 חברות בינלאומיות לביצוע סקר ההיתכנות של פרויקט תעלת הימים. תהליך הבדיקה יימשך כשנתיים והחלטה חיובית בעניין הפרויקט מצריכה את אישור כל המדינות החברות (ישראל, ירדן והרשות הפלסטינית). למפעלי ים המלח אין היכולת לקבוע את הסבירות למימוש הפרויקט.

ירידת מפלס הים גורמת לכך שצריך לשאוב את מי הים מעומק רב יותר, דבר המחייב ביצוע השקעות וגידול בהוצאות החשמל של מי"ה. על פי דוח ברירת המחדל, מוערך כי גם אם יוחלט להקים תעלת ימים, הרי משך הזמן עד לסיום בנייתה הינו מעל 10 שנים²⁹.

²⁸ מסמך מדיניות לעתיד ים המלח, מרס 2004.

²⁹ ירידת מפלס בשיעור של 15-20 מטרים נוספים היא אפוא בחזקת צפי מינימלי. זאת מפאת הזמן הארוך הנדרש ללימוד ההשפעות הסביבתיות ולהשלמת נתונים, לתכנון ולאישור תוכניות (במיוחד בפרויקט מולטי לטרלי), לגיוס משאבים ולמימוש פעולות בהיקף הרחב המתחייב מן העניין. ראו דוח ברירת המחדל, עמוד 4.

הזרמת מים מהים התיכון או מים סוף תשפיע על הרכב המים בים המלח ועל רמת האידוי ולפיכך על כמות חומר הגלם שאותה ניתן יהיה לייצר בבריכות האידוי של מפעלי ים המלח. הזרמת מים מהים התיכון או מים סוף עלולה לגרום לשיכוב בים – שכבת מים "קלים" ודלים יותר במינרלים בחלק העליון של הים – להיווצרות גבס ולהתפתחות מיקרו אורגניזמים.

עוצמת ההשפעה תלויה בכמה מרכיבים כגון נקודת השפיכה אל הים, סוג המים שיוזרמו, הכמות השנתית, מפלס הים העתידי, מהירות שקיעת הגבס והיווצרות מיקרו אורגניזמים. היום, בטרם נבדקו השפעות אלה באופן מדעי ובטרם התקבלו החלטות תכנוניות, יש קושי לקבוע את השפעת תעלת הימים על הייצור בבריכות האידוי וכן את ההשפעות הסביבתיות האחרות באזור ים המלח.

במקביל לפרויקט אותו מוביל הבנק העולמי ישנו פרויקט שעל פי פרסומים שונים מקודם על ידי ממלכת ירדן. על פי הדיווחים בכוונת ירדן להקים מתקן התפלה באזור עקבה כשאת מי הרכז יזרימו לים המלח. גם אם מדובר בכמויות קטנות יחסית עדיין יכולות להיות לפרויקט זה השפעות על הים ועקב כך גם על פעילות מי"ה.

ג. סדקים בסוללת בריכת אידוי

בסוללה שמקיפה את בריכת האידוי של כיל דשנים בים המלח קיים חלחול תמלחות מהבריכה, שפגע בשכבה האוטמת את הסוללה. עקב כך נוצרו חללים בגוף הסוללה ונתגלו סדקים לאורכה. החללים ו/או הסדקים עלולים לסכן את יציבות הסוללה³⁰. לאחר התייעצות עם מומחים בינלאומיים בתחום, נקטה ונוקטת כיל דשנים צעדי תחזוקה שונים לשמירת יציבות הסוללה ולחזוקה ומקיימת מעקב צמוד כדי לאתר התפתחות כשלים בסוללה. כחלק מהצעדים שנקטים, מבוצע הידוק דינמי לסוללה כחלק מתוכנית הנדסית כוללת לחיזוק יציבות הסוללה וכן יבנה חציץ חדש על מנת להקטין את רמת החלחול מהסוללה למינימום האפשרי. נכון למועד פרסום הדוח השלימה כיל דשנים את מרבית הידוק הסוללה שתוכנן ובודקת הצעות לביצוע החציץ.

ד. תופעת הבולענים בים המלח

תופעת הבולענים, המיוחסת בעיקר לירידת מפלס ים המלח, הולכת ומתפשטת באזור ים המלח. מרבית הבולענים מתפתחים בסמוך לאגן הצפוני של ים המלח שבו אין לכל דשנים פעילות רבה. באזור בריכות האידוי ובמקומות נוספים בתחומי מפעלי ים המלח נוצרו חללים מתחת לפני הקרקע. התמוטטות החללים מתחת לסוללה עלולה לגרום לפריצה של הסוללה ולאיבוד התמיסות בבריכה. כיל

³⁰ לפרטים נוספים בדבר הסיכון בחלחול התמלחות, ראו סעיף 8.5.15 בדבר "אסונות טבע".

דשנים פועלת לאיתור התפתחות חללים אלה בתחומי המפעל ולאורך הסוללות ולסתימתם כאשר הם מתגלים.

ה. הסכם אספקת הגז

ביום 25 במרץ, 2008 נחתם הסכם לאספקת גז טבעי בין מי"ה לבין השותפים בקבוצת ים תטיס, לאספקת גז טבעי למפעלי קבוצת כיל בישראל.

כמות הגז הכוללת אותה התחייבה קבוצת כיל לקנות מהשותפים בקבוצת ים תטיס על פי ההסכם הנה כ- BCM2 (כשני מיליארד מטר מעוקב), בכפוף להתאמות כמפורט בהסכם ("כמות הגז החוזית").

אספקת הגז תסתיים במוקדם מבין אלה (כפוף להתאמות):

1. חמש שנים ממועד השלמת תקופת ההרצה, אך לא יאוחר מספטמבר 2015 (בכפוף להארכה).

2. השלמת רכישת כמות הגז החוזית.

מחיר הגז נקבע לפי נוסחה המתבססת על מחיר המזוט, עם רכיב הנחה כולל מחירי "רצפה" ו"תקרה". קבוצת כיל התחייבה לרכוש או לשלם (Take or Pay) בגין כמות שנתית מינימלית של גז בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם.

ההיקף הכספי הכולל של ההסכם מוערך בכ-260 עד 330 מיליון דולר.

הסבת השימוש מדלק לגז מאפשרת לקבוצת כיל להקטין הפליטות מארובות הייצור והיא משתלבת במדיניות קבוצת כיל לשימור משאבי הטבע ולחסכון.

הולכת הגז נעשית על ידי חברת נתיבי גז לישראל בע"מ (נתג"ז). נתג"ז השלימה את חיבור מערך הצנרת (ומתקנים נילווים לצנרת) למפעלי כיל בסדום והחלה בהזרמת הגז לתחנת הכוח של מי"ה החל מחודש דצמבר 2009. בחודש יולי 2010, החלה זרימת גז גם לחברת הבת מגנזיום ים המלח ולאחד ממתקני הייצור של מי"ה. במהלך שנת 2011, מתכננת מי"ה להשלים את חיבורי הגז לשאר המתקנים.

כמו כן, נתג"ז מתכננת להשלים, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 את חיבור מערך הצנרת האמור לאתרי כיל במישור רותם ורמת חובב. מפעלי כיל באתרים אלו מתכננים להתחבר בהתאמה.

ביום 12 בדצמבר, 2010 התקשרה מי"ה עם East Mediterranean Gas S.A.E. בהסכם מותנה להספקת גז עבור שימוש בתחנת כוח ששוקלת מי"ה להקים בסדום. אם יוחלט על ידי מי"ה על הקמת תחנה כאמור. תקופת ההסכם תחל עם גמר ההרצה של תחנת הכוח, המתוכננת לשלהי שנת 2014, ותסתיים ביום 31 במרס 2030. ההסכם מתייחס לכמות גז שנתית של BCM 0.2.

מחיר הגז יהיה צמוד לשינויים ברכיב עלות ייצור החשמל של רשות החשמל, המתפרסם על ידי הרשות, כחלק מהשינויים במחירי החשמל (להלן - מחיר הגז לאנרגיה). המחיר כולל מחיר "רצפה" ו"תקרה".

ההסכם מותנה באישור הקמת תחנת הכח על ידי ועדת ההשקעות והדירקטוריון של כיל דשנים וکیل וקבלת היתרי בנייה עבור תחנת הכח עד ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2012.

בנוסף, קיבלה מי"ה אופציה לרכוש כמות נוספת של גז בכמות שנתית של עד 0.53 BCM ("האופציה"). האופציה ניתנת למימוש עד ליום 31 בדצמבר, 2011. היה ויוחלט על מימוש האופציה, חלק מכמות הגז נשוא האופציה ישמש את תחנת הכח וירכש במחיר הגז לאנרגיה. היתרה תשמש להפעלת מתקנים תעשייתיים ותרכש במחיר שיוצמד בהתאם לנוסחה המבוססת על מחיר הנפט, הכולל מחיר "רצפה" ו"תקרה".

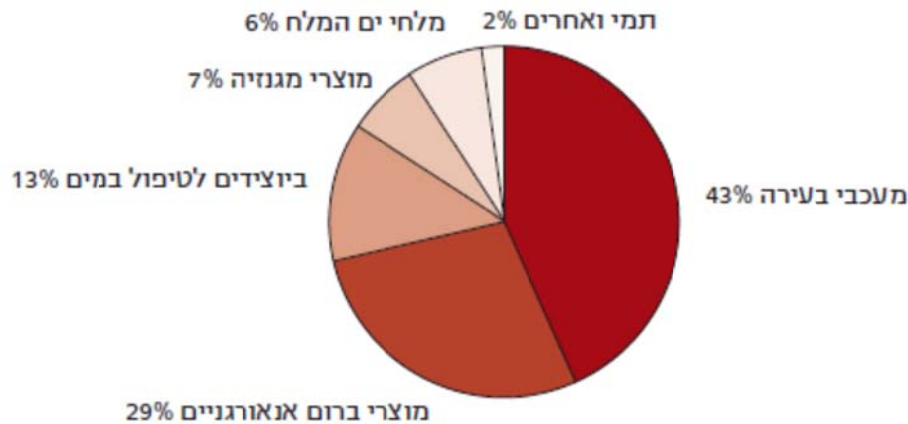
ההתקשרות כוללת התחייבות של מי"ה לרכוש או לשלם (take or pay) בגין כמות שנתית מינימאלית של גז, בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם עם הספק.

ההיקף הכספי הכולל של ההתקשרות לכלל תקופת החוזה עד שנת 2030, בהתאם לרכיב עלות ייצור החשמל הנוכחי מסתכם לסך של כ- 370 עד 460 מיליון דולר (בהנחה שלא תמומש האופציה)³¹.

³¹ האמור בפסקה זו הינו מידע צופה פני עתיד אשר יושפע ממכלול של תנאים ובעיקרם החלטת מי"ה אם להקים את תחנת הכח, החלטת מי"ה לממש את האופציה, מחיר הנפט, מחיר החשמל, קצב צריכת הגז וכמויות הגז הדרושות להפעלת המתקנים.

8.5.1 מידע כללי על תחום הפעילות

להלן תרשים מכירות מגזר המוצרים התעשייתיים לחיצוניים³² לפי תחומי מוצרים:

מכירות לחיצוניים בשנת 2010 – 1,299 מיליון דולר

כיל מוצרים תעשייתיים עוסקת בפיתוח, ייצור, שיווק ומכירה של כימיקלים תעשייתיים, המבוססים ברובם על ברום, מגנזיה, כלור ומלחים, כולם מים המלח ועל זרחן וכלור שנרכשים מצדדים שלישיים. בשנת 2010 הסתכמו מכירות כיל מוצרים תעשייתיים (לרבות מכירות למגזרים אחרים בחברה) לסך של 1,313 מיליון דולר המהווים כ- 21.9% מסך המכירות של כיל בשנה זו. רוב המכירות של כיל מוצרים תעשייתיים הינם של מעכבי בעירה על בסיס ברום וזרחן, תרכובות ברום לשימוש תעשייתי וחקלאי ותמיסות צלולות על בסיס ברום לתעשיית קידוחי נפט וגז. מוצרים אחרים, הנמכרים על ידי כיל מוצרים תעשייתיים, הם ביוצידיים, על בסיס כלור וברום, לטיפול במים, מוצרים המבוססים על מגנזיה (אוקסיד, הדרוקסיד וקרבונט), נוזלים פונקציונליים על בסיס זרחן ומוצרים נוספים המבוססים על מלחי ים המלח. בשנת 2010 כיל מוצרים תעשייתיים עשתה שימוש עצמי בכ- 78% מסך הייצור השנתי של ברום שיוצר על ידיה ואת יתרת הברום מכרה ברחבי העולם.

מפעלי הייצור של כיל מוצרים תעשייתיים ממוקמים בישראל – בסדום (ייצור ברום, מלחי ים המלח ותרכובות ברום), ברמת חובב (ייצור תרכובות ברום) ובמישור רותם (ייצור מגנזיה), בהולנד בטרנוזין (ייצור תרכובות ברום), בגרמניה בביטרפלד (ייצור תרכובות זרחן), בארה"ב במערב וירג'יניה (מפעל אחד לייצור ביוצידיים לטיפול במים על בסיס כלור ומפעל שני לייצור תרכובות זרחן), בסין- מיזם משותף בליאנג יונג יאנג (ייצור תרכובות ברום) ומיזם משותף בשנדונג (ייצור תרכובות ברום), בצרפת באזור קלה (ייצור מוצרי מגנזיה מיוחדים ותרבות סידן המשמשת כחומר גלם למזון בריאות) ובאירלנד באזור ווקספורד (ייצור ביוצידיים לטיפול במים) כמפורט בתרשים להלן:

³² "מכירות לחיצוניים" הכוונה למכירות המגזר ללקוחות שמחוץ לקבוצת כיל (לקוחות שאינם במגזרים אחרים בקבוצה).

הברום הינו יסוד ממשפחת ההלוגנים הידועים ברב גוניות השימושים בהם בתחומים רבים. הברום הינו נוזל כבד, נדיף, רעיל ומאכל (קורסיבי), בעל ריח חריף וצבע חום אדמדם. הברום משמש בתהליך הייצור של תרכובות ברום שונות. הברום מצוי בטבע במי ים, בתמלחות תת קרקעיות ובים המלח. ריכוזו של הברום שונה במקורות השונים.

ב³³ים המלח מצוי משאב הברום המרוכז ביותר בעולם

כדאיות הפקת הברום מותנית בכמה גורמים: הימצאות מקור ברום מתאים, ריכוז הברום, זמינות כלור, המשמש חומר גלם עיקרי בייצור הברום, זמינות טכנולוגיות ייצור הולמות, אמצעי הובלה מיוחדים זמינים לברום ו/או מתקני ייצור לתרכובות ברום שיוכלו לקלוט את הברום המיוצר.

שיטת ההפקה של הברום תלויה בטיב המקור ובריכוז הברום שבו. ככל שריכוז הברום בתמלחת נמוך יותר, הפקתו קשה ויקרה יותר.

רוב הברום המיוצר בעולם משמש כחומר גלם לתרכובות בעלות שימושים מגוונים.

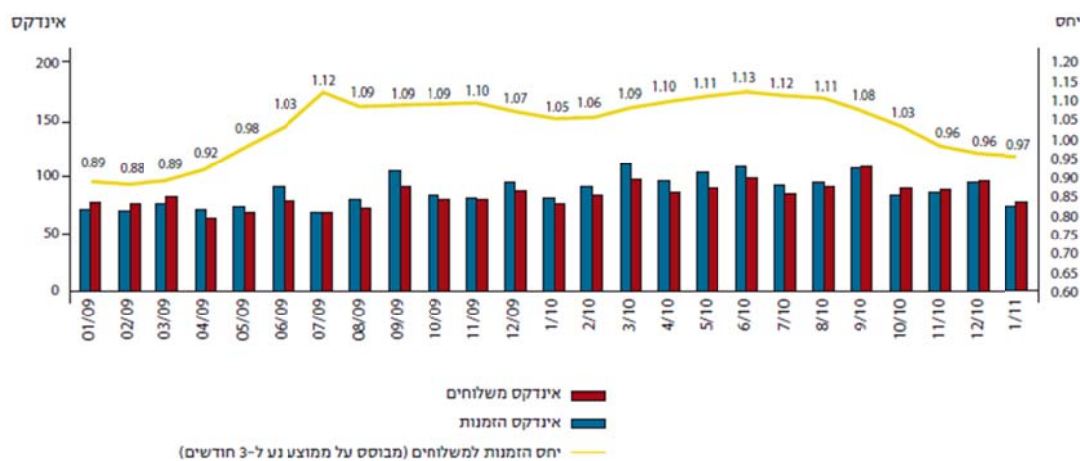
8.5.2. מגמות והתפתחויות בשווקים

³³ המידע בתרשים זה מתבסס על הערכות פנימיות של כיל.

פעילות כיל מוצרים תעשייתיים מושפעת במידה רבה מרמת הפעילות בשוקי האלקטרוניקה, הבניה, תעשיית הרכב, קידוחי הנפט, הרהיטים, הטקסטיל והטיפול במים. בשנת 2010 הביקושים לרוב מוצרי המגזר ובעיקר למעכבי הבעירה, גבוהים משמעותית מהביקושים בתקופה המקבילה אשתקד והגיעו לרמתם טרום המשבר. זאת, בנוסף להקטנת היצע הברום בסין, אשר הביא לעלייה משמעותית בכמויות הנמכרות לסין. התחזקות הביקושים והקטנת ההיצע בסין הביאו לעליה במחירי המכירה בהשוואה לשנת 2009. המשך העלייה בביקושים למעכבי הבעירה נובע בעיקר מהתחזקות הביקושים למוצרי אלקטרוניקה, הרכב והבנייה.

הלחץ של גופים ירוקים בתחום איכות הסביבה להקטין את השימוש במעכבי בעירה על בסיס ברום נמשך. מאידך התפתחו שימושים נוספים וחדשים לברום ותרכובתיו.

להלן פירוט בנוגע להתנהלות שוק המעגלים המודפסים בשנים האחרונות:

במקום לשישה חודשים. כתוצאה מכך היו מכירות החברה לאיזור זה נמוכות מאד במהלך כל יתרת השנה.

מכירות כיל בטריטוריות אחרות בעולם עלו בהשוואה לשנים קודמות כתוצאה מעלייה בביקושים והפחתת ההיצע של יצרני תמיסות צלולות סיניים בעקבות עליית מחירי הברום האלמנטרי בסין.

להלן נתונים בדבר מספר הקידוחים בעולם:

בתחום הביוצידיים על בסיס כלור המשיכה כיל מוצרים תעשייתיים בחדירה ללקוחות חדשים הקרובים יותר למשתמש הסופי. שוק הכימיקלים לבריכות שחייה הושפע בשנת 2010 מיציאה מתונה מהמיתון וגידול בפעילות של המתחרים. מגמות אלה הביאו לירידת מחירים במרבית המוצרים.

בתחום הביוצידיים על בסיס ברום המשיכה כיל מוצרים תעשייתיים לספק את מוצריה בעיקר לשוק הנייר. בנוסף חל גידול במכירות של ביוצידיים על בסיס ברום וכלור לטיפול במים במגדלי קירור ותחנות כוח.

8.5.3. מוצרים ושירותים

להלן פירוט המוצרים העיקריים שכיל מוצרים תעשייתיים מפתחת, מייצרת ומוכרת ושימושיהם:

א. **מעכבי בעירה על בסיס ברום ועל בסיס זרחן**, הם חלק ממשפחת התוספים לפולימרים המשמשים בתעשיית האלקטרוניקה לשימושים רבים, והעיקריים שבהם הינם מעגלים מודפסים בתחום האלקטרוניקה, בכבלים מחברים ובמארזי פלסטיק של ציוד אלקטרוני. כמו כן נעשה במעכבי בעירה שימוש הולך וגדל בתעשיית הרכב, הבנייה, הריהוט והטקסטיל.

ב. **נוזלי קידוח כבדים על בסיס ברום** (להלן: "תמיסות צלולות"), הינם חלק מהכימיקלים המשמשים בקידוחי נפט. השימוש בהם הוא בעיקר לאיזון לחצים בשלב סיום הקידוח של בארות נפט וגז שבהן לחצי עבודה גבוהים.

ג. **ביוצידיים לטיפול במים על בסיס כלור וברום**, משמשים בעיקר לטיפול במים לסוגיו השונים. השימוש במוצרים אלו גדל משנה לשנה וזאת בשל העלייה בזיהום מקורות המים בעולם ואימוץ תקנות בנושא איכות הסביבה לטיהור וחיטוי של שפכים. ביוצידיים על בסיס כלור וברום, המיוצרים על ידי כיל מוצרים תעשייתיים, מיועדים לטיפול במים בבריכות שחייה, מתקני ספא, מגדלי קירור, מערכים לייצור נייר (המוגנים בפטנט) ולשוק מוצרי הניקוי והחיטוי ולחיטוי מי שתייה.

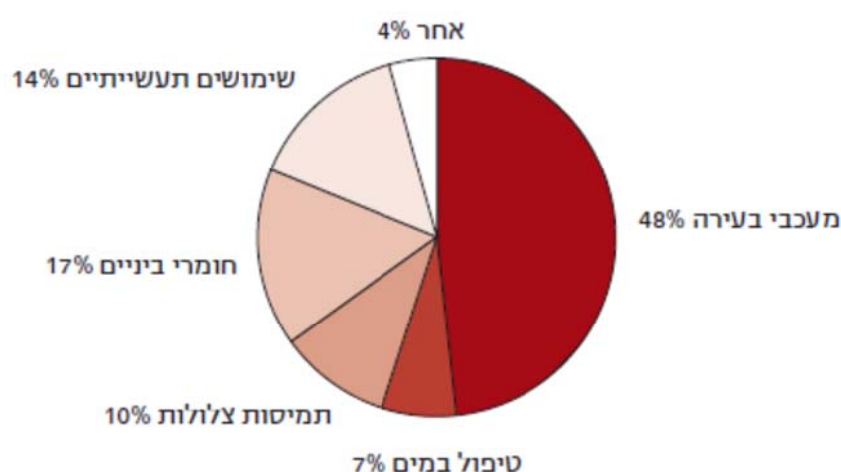
ד. **מוצרי מגנזיה קלויים ומיוחדים** משמשים בתעשיות שונות ובעיקר בתעשיית פלדת השנאים, בתעשיית הגומי וכתוספות מינרליות במוצרים פרמצבטיים ובמוצרי מזון.

ה. **מלחים על בסיס כלור מים המלח** כוללים בראש ובראשונה מגנזיום כלורי (פיתיתים וכדוריות), המשמש להמסת שלגים בכבישים ולשיכון אבק בדרכי עפר. כן משמש המוצר בתעשיות הטקסטיל והקוסמטיקה. כיל מוצרים תעשייתיים מייצרת מגוון רחב של סוגי מלח נתרן כלורי המשמשים למאכל, לתעשייה כמלח לריכוך מים, מלח לאלקטרוליזה לתעשייה האלקטרו כימית, להמסת שלגים בכבישים ועוד. מוצר נוסף הוא אשלג טהור שהינו אשלג באיכות גבוהה המשמש בתהליכי ציפוי מתכות ובתעשיות המזון והפרמצבטיקה.

1. **נוזלים פונקציונאליים** המהווים חומרי סיכה (מעכבי בעירה) לשימוש בתחנות כוח (מערכות טורבינות גז וקיטור), תחום התעופה ומערכות תעשייתיות בהן יש שימוש בשמני סיכה למערכות אלקטרו-הידראוליות. במגוון השימושים השונים המערכות ההידראוליות שעובדות בלחצים גבוהים ומחייבות רמת בטיחות גבוהה ומניעת כל סכנת אש.

2. **ברומידים אנאורגניים לנטרול של כספית לנטרול יעיל של כספית הנפלטת לאוויר** בתהליכי ייצור תעשייתיים. לפירוט נוסף ראה סעיף 8.5.5.

השימושים העולמיים של ברום לייצור תרכובות ברום בשנת 2010, הם כדלקמן:

8.5.4. פילוח הכנסות ורווחיות

להלן פילוח הכנסות ורווחיות המגזר:

שנה	סך ההכנסות* (מיליוני דולרים)	שיעור ההכנסות כיל* (%)	מסך של	רווח (מיליוני דולרים)	גולמי	שיעור הרווח הגולמי מההכנסות (%)
2010	1,313.2	21.9		428.9		32.7
2009	1,015.1	21.0		263.5		25.9
2008	1,254.2	17.8		373.4		29.8

* לצורך טבלה זו, נתוני ההכנסות של המגזר וכן נתוני ההכנסות של כיל ששימשו

לצורך חישוב השיעור מסך ההכנסות הינם לפני קיזוז הכנסות בין מגזריות.

העלייה בהכנסות בשנת 2010 בהשוואה לשנה קודמת, נובעת מעלייה כמותית ועליית מחירים במרבית מוצרי המגזר, עלייה זאת קווצה חלקית על ידי ירידה במכירות מתיל ברומיד לחיטוי קרקע וביוצידיים על בסיס כלור.

העלייה ברווח ובשיעורי הרווח הגולמי נובעים בעיקר מעליה במחירי המכירה וכן מעלייה בכמות המיוצרת.

8.5.5 מוצרים חדשים

כיל מוצרים תעשייתיים עוסקת בפיתוח מוצרים חדשים בתחומי פעילותה ובמציאת יישומים חדשים למוצרים קיימים. בתקופת הדיווח הוציאה כיל מוצרים תעשייתיים כ- 23.7 מיליון דולר לפיתוח מוצרים חדשים ולתמיכה בתהליכי ייצור קיימים ושיפורם (ראו גם סעיף 8.5.11 להלן).

ברומידים אנאורגניים לנטרול של כספית

כספית הנפלטת לאוויר בעיקר מתחנות כוח או בוילרים תעשייתיים המונעים בפחם הוכחה כפוגעת בבריאות. בשנים האחרונות ישנן יוזמות חקיקה ועידוד דרך מתן החזרי מס בעיקר בארה"ב, שמטרתן להקטין את היקף פליטות הכספית ביישום מהיר. בפברואר 2009 הודיעה ארה"ב על שינוי מדיניותה ועל הצטרפותה ליוזמה של כ- 140 מדינות לחתום על אמנה בינלאומית מחייבת להקטנת פליטת הכספית. בעולם פותחו טכנולוגיות רבות, שרובן משתמשות במוצרים על בסיס תרכובות ברום, המיועדות לתת מענה לבעיה. בסוף שנת 2008 השיקה כיל מוצרים תעשייתיים קו מוצרים חדש, Merquel™, המבוסס על קו הברומידים האנאורגניים, שבשילוב עם הטכנולוגיות שזכרו לעיל נועד לאפשר נטרול יעיל של הכספית לרמות התקן שמוערך שתקבענה על ידי הרשויות. יישום מלא של התקנים בכל תחנות הכח הפחמיות יצריך שימוש בכמויות משמעותיות של תרכובות ברום. להערכת כיל, היקף השוק הפוטנציאלי של המוצרים להקטנת פליטת הכספית עשוי להגיע למאות מיליוני דולר בעוד מספר שנים³⁴. כיל מוצרים תעשייתיים נערכת לבניית יכולות הייצור והלוגיסטיקה הנדרשות לאספקה אמינה לשוק האמריקאי ולמדינות אחרות שתאמצנה חקיקה דומה. מכירות המוצר בשנת 2010 הסתכמו בכ- 20 מיליון דולר. בשנת 2011 צפוי גידול משמעותי במכירות מוצר זה³⁵.

8.5.6 לקוחות

א. תלות בלקוח בודד

לכיל מוצרים תעשייתיים אין לקוח בודד אשר חלקו עולה על 10% מהיקף המכירות של כיל.

ב. התפלגות המכירות לחיצוניים לפי יעדים גיאוגרפיים

³⁴ המידע הכלול בפסקה זו כולל מידע צופה פני עתיד. הוא עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש מספר שנים מאוחר יותר מהצפוי, בין היתר עקב אי קבלת האמנה או אי יישומה בארצות השונות בחקיקה, דחייתה או קביעת הוראות מעבר גמישות וכן פיתוח מוצרים או טכנולוגיות חליפיות על בסיס חמרים אחרים. אין לדעת מה יהיה חלק כיל מוצרים תעשייתיים בשוק זה בו קיימים ו/או עשויים להיות מספר יצרנים מתחרים.

³⁵ המידע הכלול בפסקה זו כולל מידע צופה פני עתיד. הוא עשוי שלא להתממש, כולו או חלקו, או להתממש מספר שנים מאוחר יותר מהצפוי, בין היתר עקב שינוי מדיניות המדינות הרלוונטיות בנושא זה או שינויים ברמות התקן שייקבעו על ידי המדינות. כמו כן, אין לדעת מה יהיה חלק כיל מוצרים תעשייתיים בשוק זה בו קיימים ו/או עשויים להיות מספר יצרנים מתחרים.

2008		2009		2010		
%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	
4	43	3	27	2	29	ישראל
34	428	37	371	31	406	צפון אמריקה
2	27	3	27	2	29	דרום אמריקה
33	410	33	332	32	408	אירופה
25	314	23	230	31	402	אסיה
2	24	1	17	2	25	שאר העולם

ג. התפתחויות שחלו בנתוני המגזרים הגיאוגרפיים

בשנת 2010 חלה עלייה במכירות כיל מוצרים תעשייתיים בכל היעדים הגיאוגרפיים ובעיקר באסיה כתוצאה מהעלייה החדה במכירות מעכבי הבעירה בשוק זה. הירידה בשיעור המכירות בצפון אמריקה נובעת בעיקר מהירידה במכירות הביוצידים בשוק זה.

8.5.7. שיווק והפצה

השווקים המרכזיים של כיל מוצרים תעשייתיים הינם מערב אירופה, ארה"ב, סין, יפן וטייוואן. כיל מוצרים תעשייתיים מוכרת את מוצריה בעיקר באמצעות רשת משרדי שיווק שבבעלותה, מפצים וסוכני מכירות ברחבי העולם. העמלות המשולמות לסוכנים הינם לפי המקובל בענף. בשנת 2010 הסתכמו העמלות ששולמו על ידי כיל מוצרים תעשייתיים לסך של כ- 7.5 מיליון דולר. רוב מכירות כיל מוצרים תעשייתיים אינן מתבצעות על פי חוזים או הזמנות ארוכי טווח אלא על פי הזמנות שוטפות בסמוך למועד האספקה. לפיכך, אין בכיל מוצרים תעשייתיים משמעות למונח "צבר הזמנות".

בנוסף, לכיל מוצרים תעשייתיים הסכמי מסגרת עם לקוחות מסוימים, ועל פיהם יכול הלקוח לרכוש במהלך התקופה מוצרים בכמות מקסימלית המוגדרת מראש, ועל בסיסם מוציא הלקוח מעת לעת הזמנות לכיל מוצרים תעשייתיים. בחלק מההסכמים נקבעו מחירי המכירה, לעתים בלוויית מנגנון עדכון. לקביעת מחירים זו אין השפעה מהותית לרעה על תוצאות כיל.

8.5.8. תחרות

א. מבנה התחרות וחסימי הכניסה העיקריים

המתחרים העיקריים של כיל מוצרים תעשייתיים בשוק מעכבי הבעירה על בסיס ברום הינם שני יצרנים אמריקאיים (Chemtura Corporation) (להלן: "Chemtura"³⁶) ו-Albemarle Corporation (להלן: "Albemarle") ומספר יצרנים סיניים. בסין ממשיכה המגמה של ירידה בכמות התמלחת הזמינה לייצור הברום ובנוסף ירידה בתכולת הברום בתמלחות הנ"ל אשר מביאות לירידה ביכולות ייצור הברום בסין וכתוצאה מכך למחסור של ברום בסין.

חסם הכניסה העיקרי לתחום הברום ותרכובותיו הינו הגישה למקור כלכלי של ברום. ככל שריכוזו של הברום גבוה יותר היתרון התחרותי גובר. בנוסף תחום הברום מצריך מערך לוגיסטי מורכב המבוסס על צי של מיכלים מיוחדים (איזוטנקים) להובלת הברום. הצורך במערך הלוגיסטי מהווה חסם כניסה של מתחרים בסחר העולמי של הברום.

בשוק מעכבי הבעירה על בסיס זרחן עיקר התחרות הנה מצד יצרנים סיניים הפעילים בשוק הסיני המקומי וכן בשווקים מחוץ לסין שהעיקריים ביניהם הינם אירופה וארה"ב. גישה למקור זרחן איכותי וזול משפרת את כושר התחרות בשוק זה.

בשוק הביוציידים לטיפול במים ישנם מתחרים רבים, כאשר מחסומי הכניסה קשורים בעיקר להליך השגת רישוי למכירה.

בתחום המגנזיום הכלורי ישנם מספר מתחרים וחסם הכניסה אליו נמוך מאחר וכל חברה שיש לה גישה למגנזיום כלורי יכולה למצק את התמיסה.

באשלג טהור יש מספר מתחרים קטן, כאשר חסם הכניסה העיקרי לשוק הינו הגישה לאשלגן וידע טכנולוגי הדרוש לתהליך גיבושו מחדש.

ב. תנאי התחרות בתחום המוצרים התעשייתיים והמתחרים העיקריים

כיל מוצרים תעשייתיים היא יצרנית הברום האלמנטרי הגדולה בעולם, ומייצרת כשליש מסך הייצור העולמי של הברום. להערכת כיל מוצרים תעשייתיים, היא, ושני המתחרים העיקריים שלה Chemtura ו-Albemarle, ייצרו בשנת 2010 כ-75% מסך הייצור העולמי של ברום וכ-65% מסך ייצור תרכובות הברום. Chemtura ו-Albemarle מייצרות ברום בעיקר מתמלחות תת קרקעיות שמקורן בארה"ב. Albemarle הקימה מיזם משותף יחד עם חברה ירדנית לייצור ברום ותרכובות ברום. מיזם משותף זה החל לפעול בנובמבר 2002 והוא ממוקם בצד הירדני של ים המלח, לפיכך יש לו גישה לאותם מקורות חומרי גלם שיש לכלי מוצרים תעשייתיים גישה אליהם. בתחילת שנת 2011 הודיעה חברת Albemarle

³⁶ בשנת 2005 התמזגה Great Lakes Chemicals Corporation עם Crompton, חברת כימיקלים הנסחרת בארה"ב, ויצרה את Chemtura – תאגיד הפועל בתחום התוספים לפלסטיקה, תוספי הדלק, כימיקלים לטיפול במים ומוצרים חקלאיים. Chemtura הינה חברה מובילה בתחום תוספי הפלסטיקה. בחודש מרץ, 2009 אושרה בקשתה של Chemtura להקפאת הליכים כנגד החברה (CHAPTER 11)

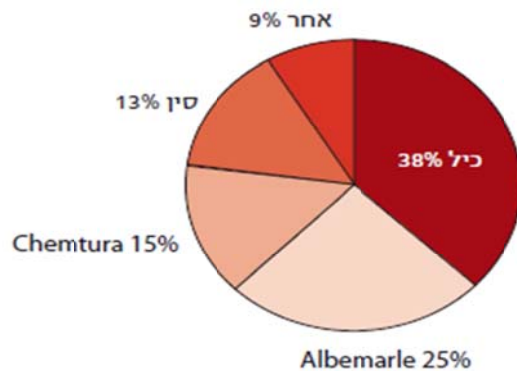
על כוונתה להכפיל את כושר הייצור של הברום המיוצר במיזם המשותף, להרחיב את צי האיזוטנקים המשמשים לשינוע הברום וכן להרחיב את כושר הייצור של תרכובות הברום המיוצרות על ידה. Chemtura רוכשת בהסכם ארוך טווח ברום ותרכובות מסוימות מכיל מוצרים תעשייתיים. בינואר 2010 חתמו Chemtura ו-Albemarle על הסכם אסטרטגי ארוך טווח אשר לפיו Albemarle תספק ל Chemtura מספר מוצרים עיקריים, בניהם מעכבי בעירה, תרכובות אורגניות ואנאורגניות על בסיס ברום. להערכת כיל, לא צפויה השפעה שלילית על כיל מוצרים תעשייתיים כתוצאה מחתימת ההסכם³⁷. עד שנת 2006 רכשה גם Albemarle מכיל מוצרים תעשייתיים, לאחד המפעלים שלה, ברום בהסכם ארוך טווח. מפעל זה, לרבות ההסכם לרכישת הברום, נמכר על ידי Albemarle בסוף שנת 2006 ופועל עתה כחברה עצמאית. בסין ישנם עשרות יצרנים קטנים של ברום שבאופן מצרפי יצרו בפועל כ- 15% מסך ייצור הברום בעולם ב-2010. ייצור הברום בסין הולך ופוחת בשל מגמת הידללות הברום בסין כמוסבר לעיל. כל הברום המיוצר בסין נצרך בשוק הסיני. ידוע על ייצור ברום בכמויות מוגבלות ביפן, בהודו ובאוקרינה. אין למגזר מידע מבוסס על כמות הברום המופקת במקומות אלו. יצוין כי ים המלח הינו מקור לברום בעלויות נמוכות יחסית ונחשב מבחינה מעשית למקור בלתי מוגבל לברום. רוב המתחרים של כיל מוצרים תעשייתיים משתמשים בתמלחות שריכוז הברום בהן נמוך יחסית, לכן עלות ההפקה שלהם יקרה יותר, כאשר ריכוז הברום הולך ופוחת בהתאם לניצולו.

כיל מוצרים תעשייתיים הינה היצרן המוביל בעולם של ברום אלמנטרי ותמיסות צלולות לקידוחי נפט. כיל מוצרים תעשייתיים עוסקת גם בייצור ומכירות של מעכבי בעירה ומוצרים נוספים על בסיס זרחן והינה היצרן המוביל בעולם בתחום. בתחום זה המתחרים העיקריים הנם מספר יצרנים סיניים המתחרים בכל מוצרים תעשייתיים בשוק הסיני וכן באירופה ובארה"ב.

בחלק מתחום הביוצידיים, תחום המגנזיה ותחום המלחים האחרים יש לכל מוצרים תעשייתיים מעמד מוביל במוצרי נישא מסוימים.

³⁷ המידע הכלול בפסקה זו כולל מידע צופה פני עתיד והוא מבוסס על מיטב הבנת כיל את ההסכם שהתגבש בין Chemtura ל-Albemarle. הערכת כיל עשויה שלא להתממש, כולה או חלקה, בין היתר עקב שינוי בהסכם שהתגבש או בהחלטות בית המשפט של פירוק בנושא זה.

כּוּשֵׁר ייצור של יצרני הברום בענף בשנת 2010

מקור: אומדני כיל

ג. שיטות להתמודדות עם התחרות

עלות הייצור הנמוכה יחסית של הברום מקנה לכל מוצרים תעשייתיים יתרון תחרותי. תחום הברום מצריך מערך לוגיסטי מורכב המבוסס על צי של מיכלים מיוחדים (איזוטנקים) ייעודיים להובלת הברום. אחד היתרונות של כיל מוצרים תעשייתיים הינו קיומו של צי האיזוטנקים להובלת ברום הגדול בעולם, המאפשר שינוע כמויות גדולות יחסית של ברום לרחבי העולם. כיל מוצרים תעשייתיים התקשרה עם יצרן איזוטנקים להרחבת הצי הקיים שלה. מערך שיווק הפרוס ברחבי העולם, מגוון מוצרים איכותיים, בצירוף מערך טכני תומך העומד לרשות הלקוחות מקנה לכל מוצרים תעשייתיים עמדה טובה בהתמודדות בשוקי היעד. כך, למשל, בסין יש לכל מוצרים תעשייתיים מערך הכולל שני אתרי ייצור בשותפות עם יצרנים מקומיים, מערך מכירות, חוות מיכלי ברום ומערך תמיכה טכנית. בהולנד יש לכל מוצרים תעשייתיים מפעל לייצור תרכובות ברום, דבר המקנה לכל יתרון באירופה. מפעלי הייצור של מעכבי בעירה על בסיס זרחן והנוזלים הפונקציונאליים בארה"ב ובאירופה ממוקמים בקרבת הלקוחות העיקריים.

בתחום תרכובות הברום והזרחן ההתמודדות עם התחרות מתאפיינת בהצעת מוצרים איכותיים, פיתוח מוצרים חדשים במטרה לענות על צרכי השוק ושירותי תמיכה טובים ללקוחות. לכל מוצרים תעשייתיים קשרים רבי שנים עם לקוחותיה.

עונתיות 8.5.9

ברמת מגזר כיל מוצרים תעשייתיים אין עונתיות מובהקת של התוצאות. עם זאת, היקף המכירות של חלק ממוצרי כיל מוצרים תעשייתיים משתנה לפי עונות השנה השונות. המוצרים לתחום החקלאות מתאפיינים במכירות גבוהות יחסית ברבעונים השני והשלישי. ביוצדים המיועדים לבריכות שחייה מתאפיינים במכירות נמוכות יחסית ברבעון הרביעי. מלחים להפשרת שלגים מתאפיינים במכירות גבוהות יחסית ברבעונים

הראשון והרביעי. סך ההשפעות המצרפי של עונתיות זו ברמת כיל מוצרים תעשייתיים אינה משמעותית.

8.5.10. ייצור

להלן כושר הייצור הפוטנציאלי³⁸ השנתי של המוצרים העיקריים:

ברום אלמנטארי: כ-280 אלפי טון.

תרכובות ברום: כ-400 אלפי טון³⁹.

ביוצידים על בסיס כלור: כ-37 אלפי טון.

תרכובות זרחן: כ-150 אלפי טון.

בשנת 2010 ייצרה כיל 185 אלף טון ברום ו-216 אלף טון תרכובות ברום.

הייצור של הביוצידים על בסיס כלור בשנת 2010 היה כ-26 אלף טון.

ייצור של תרכובות זרחן בשנת 2010 היה 92 אלפי טון.

8.5.11. מחקר ופיתוח

א. פעילות המחקר והפיתוח ותוצאותיה

פעילויות המחקר והפיתוח העיקריות שבוצעו על ידי כיל מוצרים תעשייתיים בתקופת הדוח הן כדלקמן:

1. פיתוח מעכבי בעירה פולימריים (סדרת Polyquel) למשטחי פלסטיק ולשרפים פלסטיים נוספים, כתחליפים לשימושי DECA. בנוסף, הושם דגש על פיתוח פולימרים חדשים בעלי תכולת ברום גבוהה לשימושים מגוונים החל במעכבי בעירה וכלה בביוצידים.

2. המשך המחקר בחיפוש שימושים חדשים עבור מוצרים קיימים (כגון שימוש בסודיום ברומיד וקלציום ברומיד בתחנות כח הפועלות על פחם במטרה להקטין את פליטת הכספית המתכתית מהארוכות) וחיפוש שימושים חדשים לתרכובות ברום (כגון אגירת אנרגיה ומיצוי מתכות יקרות) במטרה להגביר את ייצור הברום מים המלח. עבודה רבה הוקדשה לסדרת ה-Merquel כתמיכה בשיווק ובפיתוח המכירות של מוצרים אלו. במסגרת זו הוקמה מעבדה אלקטרוכימית וגויסו חוקרים חדשים לתת מענה לכיווני המחקר החדשים בתחום האנרגיה. בתחום הביוצידים פותחו ונבדקו חומרים חדשים לטיפול במים ולמניעת ביופילם (ירוקת) במערכות השקיה ובמי קירור לתעשייה.

³⁸ כושר הייצור הפוטנציאלי של המפעלים השונים, מבוסס על תפוקה שעתית של המפעלים, מוכפלת בשעות העבודה הפוטנציאליים בשנה, בהנחה של ייצור רציף על פני השנה, 24 שעות ביממה, למעט ימים המתוכננים לתחזוקה ושיפוצים. הייצור בפועל נמוך בדרך כלל מכושר הייצור הפוטנציאלי בשל תקלות לא צפויות, פעולות אחזקה מיוחדות ותנאי שוק.

³⁹ בחלק מהמתקנים מייצרים יותר ממוצר אחד. לפיכך, כושר הייצור תלוי בסל התרכובות המיוצר בכל מתקן ומתקן מעת לעת.

3. שיפור איכות המוצרים וצמצום עלויות הייצור באמצעות שינויי תהליכים ושיפורם תוך שימוש בעקרונות הכימיה הירוקה (לדוגמא, הקטנת השימוש בממסים אורגניים בתהליכי הייצור). פותח מודל "אינדקס ירוק" לגבי מוצרים חדשים הכולל פרמטרים שונים המתייחסים לתכונות המוצר, לצדדים התהליכים ולסוף חיי המוצר.
4. מחקרים אקולוגיים לשיפור מערך הטיפול בשפכים, צמצום פליטות לאוויר ופסולת מוצקה.
5. מחקרים בתחום חומרי המבנה כדי להתגבר על בעיות בליה מואצת של חומרי מבנה, הגנות קורוזיה, התאמת ציוד וניסויים בהתיישנות מואצת.
6. פיתוח מוצרים חדשים על בסיס זרחן ו/או שילוב הכימיה של זרחן/ברום בעיקר לתחום הפוליאורטנים- קצף גמיש וקשיח.

ב. הוצאות מחקר ופיתוח

הוצאות המחקר והפיתוח של כיל מוצרים תעשייתיים בשנת 2010 הסתכמו בכ- 23.7 מיליון דולר, מתוכם התקבלו מענקים בסך של כ-0.2 מיליון דולר.

8.5.12. נכסים לא מוחשיים – פטנטים וסימני מסחר

כיל מוצרים תעשייתיים מאמינה כי הגנת הקניין הרוחני היא כורח המציאות ואחד הכלים לשימור ופיתוח הפעילות העסקית שלה. הקניין הרוחני הוא נכס שאותו מנהלת כיל מוצרים תעשייתיים באופן פעיל ושוטף.

לכיל כ-264 פטנטים שנרשמו במהלך השנים ועוד כ-242 בקשות לפטנטים בשלבי בחינה שונים ברחבי העולם. במועד הכנת הדוח, פטנטים אלו מגנים על חלק קטן יחסית ממכירות כיל מוצרים תעשייתיים. במהלך שנת 2010, אושרו לכיל מוצרים תעשייתיים 29 פטנטים חדשים.

8.5.13. חומרי גלם וספקים

להלן תיאור חומרי הגלם העיקריים המשמשים במגזר המוצרים התעשייתיים לייצור המוצרים:

א. ברום ורכובותיו

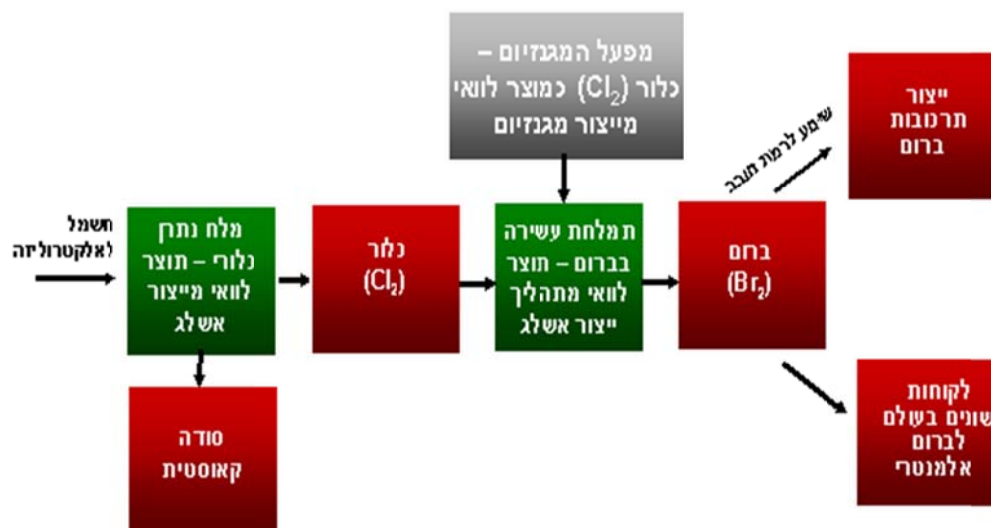
הברום מופק מתמיסות (תמלחות) הנוצרות כמוצר לוואי מתהליך ייצור האשלג מקרנליט. התמיסות נשאבות למפעל כיל מוצרים תעשייתיים הממוקם בסדום, ושם, בתהליך של חמצון באמצעות כלור, מופק הברום.

הכלור מיוצר באמצעות מתקן אלקטרוליזה של מלח וכן מתקבל כתוצר לוואי מייצור מגנזיום מתכתי על ידי חברת מגנזיום ים המלח. מתקן האלקטרוליזה ומפעל המגנזיום ממוקמים בסמוך למפעל הברום בסדום. מלח הנתרן כלורי המשמש לאלקטרוליזה הינו מוצר לוואי מייצור האשלג בסדום.

כיל מוצרים תעשייתיים משתמשת בברום לייצור תרכובות ברום במפעלי כיל בישראל, הולנד וסין. את יתרת הברום מוכרת כיל מוצרים תעשייתיים לצדדים

שלישיים. מרבית תרכובות הברום מיוצרות בתהליך כימי, המשלב ברום ומגוון של חומרי גלם נוספים, אשר החשוב בהם הינו ביספנול A, המשמש לייצור מעכב הבעירה TBBA וזרחן המשמש לייצור מעכבי בעירה על בסיס זרחן. כמו כן רוכשת כיל מוצרים תעשייתיים חומרי גלם רבים אחרים הדרושים לייצור המוצרים השונים.

להלן תיאור גרפי של תהליך הייצור:

ב. מגנזיה

אחת התמלחות שנותרת לאחר הפקת האשלג בסדום עשירה במגנזיום כלורי. תמלחת זו נשאבת למתקנים של כיל מוצרים תעשייתיים הנמצאים במישור רותם. בתהליך שבו משתתפים מגנזיום כלורי וחומרים אחרים נוצרת מגנזיה (תחמוצות מגנזיום). המגנזיה עוברת תהליכי עיבוד נוספים לייצור מגנזיה באיכויות שונות.

ג. ביוצידים על בסיס כלור

ייצור מוצרים אלה מתבצע במפעל כיל מוצרים תעשייתיים בארה"ב. לצורך ייצור חומרי חיטוי על בסיס כלור (ביוצידים) רוכשת כיל מוצרים תעשייתיים כלור, אוריאה וסודה קאוסטיק מיצרנים מקומיים וחומצה ציאנורית, להשלמת הייצור העצמי, מיצרנים בסין.

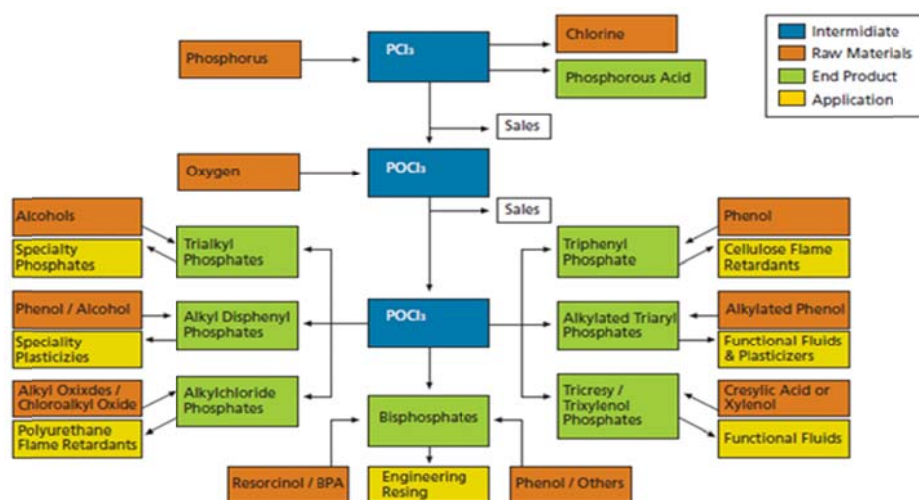
ד. מלחי ים המלח

מלחי ים המלח מיוצרים במפעל בסדום. הייצור הינו מחומרים ותמיסות הנוצרים כתוצרי לוואי מייצור האשלג. כך, למשל, פתיתי מגנזיום כלורי מופקים מתמיסות עשירות במגנזיום כלורי הנותרות בעקבות הפרדת האשלג מהקרנליט. מלח מסוגים שונים מופק מהמלח, שנותר גם הוא לאחר הפרדת האשלג מהקרנליט.

ה. מוצרים על בסיס זרחן

הזרחן האלמנטרי (P4) מופק בתהליך קלייה מעפרות שמקורם במזרח אירופה (קזחסטן), ארה"ב או בסין. מוצרים על בסיס זרחן מיוצרים במפעלים של כיל מוצרים תעשייתיים בארה"ב ובגרמניה. כיל מוצרים תעשייתיים משתמשת בזרחן האלמנטארי לייצור תרכובות זרחן במפעליה. תרכובות הזרחן הבסיסיות (POCl₃) מיוצרות בתהליך כימי, המשלב זרחן, כלור וכן חמצן. תגובה של תרכובת זו עם מגוון של חומרי גלם נוספים (כמו פרופילן אוקסיד או אפיכלורוהידרין), יוצרת את תרכובות הזרחן המסחריות.

להלן תיאור גרפי של תהליך הייצור:

הון חוזר 8.5.14

א. מדיניות החזקת מלאי חומרי גלם

כיל מוצרים תעשייתיים מייצרת בעצמה את הברום המשמש אותה לייצור תרכובות ברום ורוכשת גם כמות קטנה של ברום לצורכי ייצור התרכובות בסין. תמלחות ים המלח, המהוות חומר גלם עיקרי לייצור ברום, מגוזיה ומלחי ים המלח, מתקבלות מכיל דשנים. הכלור מתקבל ממפעל המגנזיום וממפעל הכלור של כיל מוצרים תעשייתיים ובארה"ב נרכש בשוק החופשי. כן נרכשים חומרי גלם מגורמים חיצוניים, בין חומרי הגלם העיקריים: Bisphenol A, זרחן אלמנטרי, מתיל כלוריד, סודה קאוסטיק, אוריאה וכן כימיקלים אחרים, הדרושים לתהליכי הייצור.

כיל מוצרים תעשייתיים מחזיקה מלאי חומרי גלם בכמות המביאה בחשבון את רמת הייצור הצפויה על פי מאפייני הצריכה, מועדי האספקה, המרחק מהספק ושיקולים לוגיסטיים אחרים.

ב. מדיניות החזקת מלאי מוצרים גמורים

מדיניות כיל מוצרים תעשייתיים הינה להחזיק רמות מלאי מספיקות, המשתנות ממוצר למוצר, כדי להבטיח אספקה סדירה ללקוחות בהתחשב במרחק הלקוחות

ממקומות הייצור ודרישתם לזמינות המלאי תוך אופטימיזציה של עלויות אחסון המלאי. לפיכך, חלק ממלאי המוצרים הגמורים מוחזק במחסנים בארצות היעד.

ימי המלאי הממוצעים לשנים 2010 ו-2009 הינם כדלקמן:

<u>2009</u>	<u>2010</u>	
20	12	ברוס אלמנטארי
217	160	תרכובות ברוס
174	220	ביוצידים על בסיס כלור
52	37	תרכובות זרחן

ימי המלאי מחושבים על בסיס כמות המלאי הממוצעת במהלך השנה (על בסיס רבעוני) מחולק בכמות שנמכרה במהלך השנה. ימי המלאי הממוצעים במרבית מוצרי כיל מוצרים תעשייתיים ירדו כתוצאה מהיציאה מהמשבר העולמי והעלייה במכירות. העלייה בימי המלאי הממוצעים בביוצידים על בסיס כלור נובעת בעיקרה כתוצאה מירידה במכירות ברבעון האחרון של השנה ביחס לתקופה מקבילה אשתקד בעיקר כתוצאה משינוי מדיניות הלקוחות לגבי עיתוי צבירת מלאי עונתי.

ג. מדיניות אשראי

כיל מוצרים תעשייתיים מוכרת בתנאי האשראי המקובלים במקום מושב החברות הרוכשות. מכירות הקבוצה מגובות, בדרך כלל, בביטוח סיכוני אשראי סחר חוץ או מכתבי אשראי מבנקים בדירוג גבוה.

31 בדצמבר 2010		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע במיליוני \$	
63	226	לקוחות
52	100	ספקים

31 בדצמבר 2009		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע במיליוני \$	
74	174	לקוחות
55	88	ספקים

הירידה בימי הלקוחות נובעת משינוי בתמהיל המכירות וגידול יחסי במכירות ללקוחות בהם ימי האשראי נמוכים יותר.

8.5.15. איכות הסביבה

א. תיאור הסיכונים הסביבתיים

פעילות כיל מוצרים תעשייתיים חושפת אותה לסיכונים סביבתיים כמפורט להלן:

חומרים מסוכנים - מפעלי כיל מוצרים תעשייתיים מייצרים מוצרים אשר חלקם מסווגים כחומרים מסוכנים ועושה שימוש בחומרי גלם אשר חלקם עונים על ההגדרה של "חומר מסוכן". החומרים המרכזיים הינם ברום, כלור, חומצות ותרופות אורגניות שונות. חומרים אלה מאוחסנים במפעלים השונים במערכות ייעודיות לחומרים אלה וכן משונעים בתחבורה יבשתית, ימית ואווירית בהתאם לדרישות הבינלאומיות. דליפה של חומרים אלה או יציאתם מכלל שליטה עלולים לגרום לארוע סביבתי ולנזק לסביבה או לאדם. כיל מוצרים תעשייתיים ערוכה ונוקטת באמצעים למניעת ארועים אלו באמצעות צוותי חרום וציוד מתאים להתמודדות עם ארועים מסוג זה.

אוויר - במפעלי המגזר קיימים מקורות פליטה מוקדיים ובלתי מוקדיים, אשר אם יפלטו לסביבה בריכוזים או כמויות הגבוהים מהמותר עלולים לגרום נזק לאדם או לסביבה. החומרים הנפלטים הינם תרכובות אורגניות נדיפות, תרכובות אנאורגניות וחלקיקים. כיל מוצרים תעשייתיים מתפעלת אמצעי בקרה מתקדמים לצורך זיהוי תקלות ומניעתן וכן נוקטת באמצעים למניעת פליטה בלתי מבוקרת בהתאם להוראות החוק ולתנאים שנקבעו ברישיון העסק שלה באמצעות טכנולוגיות מקובלות.

שפכים - מפעלי המגזר מייצרים שפכים מימיים כחלק מפעילותם. השפכים מוזרמים למקורות מים או ברכות אידוי. שפכים שאינם מבוקרים ומטופלים בהתאם לתקני הזרמה שהוגדרו עשויים לגרום לנזק לאדם ולסביבה. שפכים אלה מטופלים באמצעות מערכות טיפול מתאימות להבטחת עמידה בתקני ההזרמה המוגדרים להם. ההזרמה מבוקרת באמצעות אמצעי ניטור ודיגום תקופתי להבטחת עמידה בפרמטרים השונים.

קרקע - השימוש בחומרי גלם המסווגים כחומרים רעילים והייצור של חומרים רעילים עלולים לגרום לזיהום קרקע המסכן את האדם ו/או הסביבה. כחלק מההתמודדות עם סיכון זה מקפיד המגזר על משטחי תפעול אטומים והחזקה של חומרים מסוכנים במערכות ייעודיות סגורות.

ב. פעולות שננקטו בתחום איכות הסביבה

במהלך השנים האחרונות התמקדה כיל מוצרים תעשייתיים בפעילות מחקרית, הנדסית ובפרויקטים להקמת מערכות אקולוגיות חדשות וכן בשיפור מערכות קיימות. בדירקטוריון המגזר פועלת ועדת דירקטוריון מיוחדת לענייני אקולוגיה, בטיחות וגהות תעסוקתית שתפקידה לפקח על הפעילות הענפה שמנהלת כיל מוצרים תעשייתיים בתחום איכות הסביבה ולכוון את המדיניות הסביבתית של המגזר.

בתחילת שנת 2011 מינה המגזר סמנכ"ל קיימות אשר משמש כחבר בהנהלת המגזר.

להלן רשימה של הפעילויות העיקריות שנעשו על ידי כיל מוצרים תעשייתיים בתחום השמירה על איכות הסביבה:

1. בנושאי איכות האוויר

בוצעו השקעות במתקני הייצור במטרה לשפר מחזור והשבת ממיסים וחומרים אורגניים אחרים וספיגה באמצעות מערכות פחם פעיל ובכך להגיע לידי צמצום הכמות הנפלטת של חומרים אלו לאוויר.

בוצעו השקעות במערכות בקרה וגילוי כדי לוודא שאין חריגות במערכות התפעול והפליטה של המתקנים. בנוסף, מערכות אלו חוברו לבקרת הייצור של המתקנים, כך שטרם חריגה נפסקת הפעילות התהליכית ייצורית של המתקן.

מערכת לאיסוף וטיפול לפליטות מהארובות סיימה את הרצתה בשנת 2010 והחלה תפעול שוטף. מערכת זאת מבצעת טיפול נוסף בפליטות חומרים אורגניים נדיפים בטכנולוגיית חימצון קטליטי.

מתבצעת עבודה שוטפת לבקרה וטיפול בפליטות בלתי מוקדיות בסיוע חברה אירופאית.

החלה פעילות משותפת של מפעלי מישור רותם, ובהם מפעל פריקלס, בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה והיחידה הסביבתית של מועצת נגב מזרחי לתכנון ולהקמה של מערך ניטור אוויר אזורי. מתווה המערך וההשקעות הנגזרות אינן ידועות בשלב זה.

הוקם מפעל כלור חדש המפעל העומד בתקן פליטה אירופאי.

בשנת 2009 נרכשו מערכות ניטור רציף לארובות מתקן פריקלאס. מערכות אלו הותקנו בשנת 2010 ומצויות בהרצה.

2. בנושאי שפכים

כיל מוצרים תעשייתיים מפעילה מתקן ברמת חובב לטיפול ביולוגי בשפכי המתקנים.

טיפול ביולוגי בשפכים הינו הטכנולוגיה הנפוצה בעולם להקטנת חומרים אורגניים פריקים בשפכים. הטיפול הביולוגי מתבצע באמצעות מיקרו אורגניזם שניזונים מהחומרים האורגניים הנמצאים בשפכים ובכך מביאים לידי הקטנה ניכרת שלהם. התהליך מוגבל לחומרים פריקים ביולוגית.

בכיל מוצרים תעשייתיים פועלת מעבדה מיוחדת למעקב אחר איכות השפכים ואנליזה שלהם.

כיל מוצרים תעשייתיים מפעילה מתקן סניטרי במפעל תרכובות ברום לטיפול עצמאי בשפכים הסניטרים במפעל. המתקן הוקם ומתופעל על ידי חברת GES.

כיל מצויה בתהליך תכנון ורישוי של מערכת סילוק עצמית של קולחין בעלות המוערכת בכ-35 מיליון דולר. המערכת תכלול מערך הולכה ובריכות אידוי עצמאיות של המפעל. המערכת תבנה בהתאם לסטנדרט אמריקאי הכולל ניטור דליפות וניטור אויר.

3. בנושא פסולת

מתקן לטיפול בפסולת מסוכנת מוקם ברמת חובב. מתקן זה יבצע השבה של ברום מהפסולות וכן השבה של אנרגיה כקיטור. המתקן יעמוד בתקני הדירקטיבה האירופאיות הרלוונטיות. המתקן החל בהרצה בשנת 2010.

ג. השלכות מהותיות הנובעות מהוראות דין הנוגעות לאיכות הסביבה

1. בדצמבר 2007 הוצאו למפעל תרכובות ברום תנאים מעודכנים לרישיון עסק לפיהם יהיה הטיפול בשפכים באחריותו הבלעדית של כל מפעל (לרבות שלב הסילוק). לפי תנאי הרישיון, יסולקו קולחי המפעלים לבריכות האידוי והאגירה שבהפעלת המועצה ובאחריותה עד סוף 2009. לאחר תאריך זה יופעלו מערכות סילוק עצמאיות באחריות כל מפעל ותיאסר הזרמת קולחין למערכת הקיימת. לא יאוחר מתחילת 2010 יעמוד כל מפעל בערכי הקבע של הקולחין (ובתנאי שיתקבלו כל האישורים מהרשויות לביצוע הפרויקט). בהתאם לתנאי רישיון העסק, פנה מפעל תרכובות ברום יחד עם יתר המפעלים הרלוונטיים באזור התעשייה לרשויות והציג עיכוב של כשנתיים בתהליך הקמת מערכת הסילוק העצמית בשל עיכוב בהליך הסטטוטורי. המשרד להגנת הסביבה דחה את המועד בו על המפעלים לעמוד בערכי הקבע של הקולחין עד ליום 1 באוקטובר 2011 וטיוטא המתקנת את לוח הזמנים שנקבעו בתנאי רישיון העסק הומצאה למפעל טרם כניסת התיקון לתוקף. במהלך שנת 2010 הודיעה תרכובות ברום יחד עם מפעלים אחרים הפועלים באזור כי צפוי עיכוב בהקמתן של בריכות האידוי

מעבר למועד שנקבע. בקשה זו לא נתקבלה על ידי המשרד לאיכות הסביבה. לאחרונה נעשתה פנייה נוספת מנומקת של תרכובות ברום ביחד עם יתר המפעלים הרלוונטיים באיזור התעשייה לרשויות כי קשיים סטטוטוריים בהליך הקצאת הקרקע לבריכות וכן עיכוב בסילוק נפלים מהשטח המיועד על ידי משרד הביטחון, מעכבים את תחילת הקמת הבריכות, על כן מבקשים המפעלים הארכה נוספת של שנתיים מיום קבלת היתרי הבניה על ידי כל מפעל ובכפוף לכך שלא תהיה כל מניעה להשלמת העבודות בשל סיבה שאיננה בשליטת המפעלים. טרם התקבלה התייחסות הרשויות לפנייה זו.

בדצמבר 2006 נחתם הסכם בין המשרד להגנת הסביבה, התאחדות התעשיינים, מפעלים ברמת חובב (ומפעלי כיל מוצרים תעשייתיים בכלל זה) ועמותת נגב בר קיימא, ואשר אושרה על ידי בית המשפט המחוזי, לפיו הסכימו המשרד והמפעלים להיכנס להליך מואץ של הידברות לתקופה של חצי שנה (שנסתיימה ביוני 2007) בקשר לפליטות לאוויר, הן ממתקנים חדשים והן ממתקנים קיימים וכן לפליטות בלתי מוקדיות, למניעת זיהומים ומטרדי ריח, הכל על בסיס תקנים בינלאומיים. באפריל 2007 החליטה הממשלה, כחלק מההחלטה להעביר את בסיסי ההדרכה של צה"ל לצומת הנגב, בסמוך לאזור רמת חובב, כי משרדי הממשלה יפעלו לשיפור איכות האוויר סביב אזור התעשייה רמת חובב לפי מתווה הפעולה המוסכם על משרד הבריאות, המשרד להגנת הסביבה וצה"ל. במרץ 2008 קיבלה חברה מכיל מוצרים תעשייתיים המפעילה את המפעל ברמת חובב תנאים לרישיון העסק שעניינם פליטות לאוויר. על פי תנאי הרישיון על המפעל לערוך סקרים בדבר פליטות מכל סוג מהמפעל לסביבה. על בסיס תוצאות סקרים אלו יקבע המשרד אמצעים לטיפול בפליטות וזיהומים. כיל מוצרים תעשייתיים ביצעה את הסקרים והגישה אותם למועצה ולמשרד להגנת הסביבה. הסקרים הצביעו על עמידה בערכי הייחוס בסביבת המפעל. בנוסף, הוגשה תוכנית עבודה לעמידה במפרטים שנקבעו במפעל. טרם הועברה למפעל התייחסות המשרד. כמו כן נדרש המפעל לבצע מדידה וטיפול בפליטות לא מוקדיות של חומרים הנפלטים בתהליך הייצור. פעילות זו בוצעה במהלך השנים 2008 עד 2010. פעילות סדירה בנושא זה מתוכננת גם בשנים הבאות.

2. כאמור בסעיף 8.5.15 ב'3' כיל מוצרים תעשייתיים הקימה מתקן לטיפול בפסולות. מתקן זה מתוכנן לטפל בנוסף לפסולת הנוצרת בתהליכי הייצור השוטפים גם בפסולות היסטוריות המאוכסנת בחביות באתר ייעודי במפעל. פעילות זאת מבוצעת בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה. עלות ההקמה של המתקן הינה כ- 32 מיליון דולר. נכון למועד עריכת הדוחות עיקר עבודות ההקמה הושלמו והמתקן נמצא בשלבי

הרצה. תחילת ההפעלה של המתקן מתוכננת למחצית השנייה של שנת 2011.

3. ביום 31 ביולי 2008 נחקק חוק אויר נקי שנועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על זיהום אויר בישראל. הוראות החוק הרלבנטיות לכל מוצרים תעשייתיים יחולו בהדרגה, בחלקן מ-2011 ובחלקן מ-2014.

חוק אויר נקי עוסק בין היתר, במקורות ניחים (הכוללים גם את מפעלי כיל) ונועד לשמש פלטפורמה ליישום דירקטיבת ה- Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) ("הדירקטיבה") שהתקבלה באיחוד האירופי בשנת 1996⁴⁰.

חוק אויר נקי מבחין בין מפעלים שהוגדרו בדירקטיבה כבעלי השפעה סביבתית ניכרת ("מפעלי IPPC") עליהם נמנים כל מפעלי כיל בישראל, לבין שאר המפעלים. על פי חוק אויר נקי, פעילותם של מפעלי IPPC תותנה בקבלת היתר פליטה בתוקף. היתר הפליטה אמור לכלול הוראות פרטניות המבוססות על הטכניקה המיטבית הזמינה.

ביום 22 ביוני 2010 התקין השר להגנת הסביבה את תקנות אויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע - 2010 הקובעות את הדרישות להגשתו וקבלתו של היתר פליטה. לצורך קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה, מפנות התקנות למסמכי הייחוס (ה-BREF) של האיחוד האירופי ומחייבות בחירת הטכנולוגיה הטובה ביותר מתוך הטכנולוגיות המוכרות (אלא בנסיבות מיוחדות הטעונות הנמקה ספציפית). עם קבלת היתר פליטה יושט על כיל היטל פליטה. טרם פורסמו תקנות בדבר אופן קביעת היטל הפליטה ואין לדעת בשלב זה מתי יוטל ההיטל ומה יהיה שיעורו.

הואיל והטכנולוגיה שתידרש אינה ידועה בשלב זה וכן מאחר ושיעור ההיטל טרם נקבע, אין באפשרות כיל מוצרים תעשייתיים להעריך בשלב זה מהן העלויות שיתהוו מיישום החוק. לפיכך כיל אינה יכולה להעריך בשלב זה את השפעותיו של חוק אויר נקי על פעילותה.

4. באוגוסט 2010, התקבלו במפעל תרכובות ברום עקרונות לטיוטת תנאי רישיון עסק, בתחום איכות אויר. עקרונות אלו נלמדים ומתקיימים דיונים עם הרשויות לגיבוש התנאים הסופיים.

ד. אירועים או עניינים הקשורים לאיכות הסביבה

⁴⁰ יצוין, כי הלכה למעשה החל המשרד להגנת הסביבה להוציא לפועל את מדיניות הדירקטיבה כבר לפני כשלוש שנים ברמת חובב (באמצעות תנאים נוספים ברישיונות עסק), ראו גם סעיף 8.4.13 ב' לדוח התקופתי.

לאחרונה מתנהל דיאלוג בין המשרד להגנת הסביבה לבין המגזר על משלוחי ברום באיזוטנקים דרך נמל חיפה. כ- 27% מהברום המיוצר ע"י כיל מוצרים תעשייתיים מיועד לייצוא. הגבלה על שינוע הברום דרך נמל חיפה עשויה לגרום לפגיעה בפעילות המגזר. טרם ידוע אם תהיה הגבלה בהיקף שינוע הברום דרך נמל חיפה ואם כן מה יהיה היקף ההגבלה.

ה. הליכים משפטיים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

1. בחודשים מרס ויוני 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בבאר שבע שלוש תביעות כנגד מדינת ישראל והמועצה המקומית התעשייתית רמת חובב, שבתחום שיפוטה נמצא מפעלה העיקרי של חברת תרכובות ברום (להלן ביחד - הרשויות). התובעים טוענים כי זיהומים שונים באזור רמת חובב גרמו למחלות מהן הם סובלים. בשלב זה, אין ביכולת כיל להעריך את סיכויי התביעה ואת מידת החשיפה של כיל לפיצוי התובעים ביחס לשאר הנתבעים, אך נראה כי סיכויי התביעה להתקבל במלואה נגד כל הצדדים והשתת כל סכום התביעה על כיל הינם נמוכים. לפרטים נוספים ראה באור 24 ג(ד) לדוחות הכספיים.

2. כנגד מפעלה של תרכובות ברום ברמת חובב וכנגד מספר מנהלים בה הוגש בחודש נובמבר 2008 כתב אישום פלילי בגין עבירות של הפרת תנאים ברישיון עסק לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, גרימת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר של האוויר וגרימת ריח חזק או בלתי סביר לפי חוק מניעת מפגעים, התשכ"ח-1961. ההאשמות בנוגע להפרת התנאים ברישיון העסק וגרימת זיהום אוויר מבוססות על שלושה מקרים שהתרחשו בשנת 2004 בהם בוצעו דגימות במפעל ונמצאו חריגות לכאורה של מתילן כלוריד ואורגנים נדיפים. ההאשמה בנוגע לגרימת מפגע ריח מבוססת על דיגום בודד שנערך בבאר שבע. התביעה נמצאת בשלב קדם הקראה.

3. בשנת 1994 ואילך קיבלה כיל הודעות צד ג', וצד ד' כנגדה וכנגד שתי חברות מאוחדות שלה, מטעם חברות אמריקניות שנתבעו בבתי משפט בארה"ב ובמדינות אחרות על ידי כ- 30,000 תובעים ממדינות שונות. תובעים אלה עבדו ברובם כפועלי מטעים ולטענתם נגרמו להם נזקי גוף בגין חשיפה לחומר כימי שיוצר על ידי כמה יצרניות, ובהן חברות כימיקלים גדולות. מרביתן של התביעות הסתיימו זה מכבר. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, נותר הליך אחד שהחברות המאוחדות צד לו, ובו ביחד כ- 9 תובעים המבקשים להכיר בתביעתם כתביעה ייצוגית. התביעה הנ"ל תלויה ועומדת בהוואי, טרם התקיים בה דיון והיא כרגע רדומה. להערכת כיל והחברות המאוחדות, כמות החומר שסופקה על ידן למדינות

הרלבנטיות ובתקופה הרלבנטית הייתה, אם בכלל, קטנה ביחס לכמות החומר שסופקה על ידי יצרנים אחרים. התביעה הרדומה עניינה נזקי גוף לכן לא ננקב בה סכום התביעה. לדעת הנהלה כיל, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, החשיפה נגד כיל והחברות המאוחדות, בסכום העולה על 10 מיליון דולר, הינה נמוכה, בכפוף לשינויים לרעה העלולים לחול. לפרטים נוספים ראה באור 24 ג' לדוחות הכספיים.

4. לבית המשפט המחוזי בבאר שבע הוגשה בחודש נובמבר 2007 תביעה ובקשה לאשרה כתביעה ייצוגית כנגד חברה ממגזר כיל מוצרים תעשייתיים (להלן – החברה ממגזר כיל). התובעים טוענים כי ממפעל הנתבעת נפלטו לאוויר חומרים מסוכנים. הסכום הנתבע במסגרת התביעה הייצוגית הנו כ- 288 מיליון דולר.

במהלך שנת 2010 פתחו הצדדים בהליך של גישור וביום 3 בינואר 2011 חתמו הצדדים על הסכם פשרה לסיום הליך התביעה והגישו את ההסכם לאישור בית המשפט. במסגרת ההסכם נקבע כי החברה ממגזר כיל תתחייב לנקוט פעולות שונות שיפחיתו את כמות החומרים השונים הנפלטים ממפעלה וכי תממן פעילות חינוכית סביבתית. ההסכם יביא למיצוי תביעתם של חברי הקבוצה המיוצגת. נכון למועד הדוח טרם התקבלה החלטת בית המשפט.

1. מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים

בדבר מדיניות ניהול סיכונים ראה סעיף 8.3 א. לעיל.

2. עלויות והשקעות סביבתיות צפויות

בשנת 2010 השקיעה כיל מוצרים תעשייתיים סך של כ- 15 מיליון דולר ברכוש קבוע לשיפור איכות הסביבה וסך של כ- 25 מיליון דולר בהוצאה שוטפת בנושאים הקשורים לשיפור איכות הסביבה.

בשנת 2011 צפויה כיל מוצרים תעשייתיים להשקיע כ-13 מיליון דולר ברכוש קבוע וכ-28 מיליון דולר בהוצאה שוטפת לאותן מטרות⁴¹.

כל הסכומים שהושקעו והסכומים הצפויים להשקעה מתייחסים למניעה או הפחתה של פגיעה בסביבה. כיל מוצרים תעשייתיים לא השקיעה סכומים המתייחסים לתיקון נזקים שנגרמו לסביבה.

8.5.16. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

⁴¹ ההערכות לגבי ההשקעות וההוצאות הצפויות הינן מידע צופה פני עתיד והן מבוססות על החקיקה והתקינה הקיימת, על דרישות הרשויות הידועות כיום לכל מוצרים תעשייתיים ועל הערכת ההשקעות כפי שעשו מהנדסיה. התממשותן של הערכות אלו אינה ודאית. כל שינוי בהערכה מהערכות אלו, לרבות שינוי בהערכת המהנדסים או שינוי ביישום, בדרישות הרשויות או בהוראות הדין עשוי להביא לידי תוצאות שונות מהאמור לעיל.

א. כפיפות הפעילות לחוקים ספציפיים

להלן יפורטו בתמצית מגבלות על פי דין או הסדרים חוקיים הנוגעים לפעילות התאגיד שעשויה להיות להם השלכה מהותית על כיל.

1. זיכיון המשנה

חברת הברום מחזיקה בזיכיון משנה שניתן בהתאם לחוק הזיכיון ולזיכיון הראשי שניתן מכוחו, שבו מחזיקה מי"ה (לפרטים על אודות זיכיון זה ראו סעיף 8.4.14 לעיל). זיכיון המשנה ניתן לחברת הברום בשנת 1962 והוא, לפי שעה, בתוקף עד לשנת 2030.

לפי זיכיון המשנה:

1. הוענקה לחברת הברום על ידי מי"ה חכירת משנה בנוגע לשטחים שבשימוש מפעלה של חברת הברום.
 2. ניתנה לחברת הברום הזכות הייחודית להפיק ברום ותרבות ברום מים המלח.
 3. הוסדרה קבלת התמיסה המרוכזת המשמשת להפקת ברום אלמנטרי על ידי חברת הברום ממי"ה.
- לטענות החשב הכללי בדבר חישוב התמלוגים ראו סעיף 8.4.14 לעיל.

2. הגבלות השימוש במעכבי בעירה על בסיס ברום

במדינות שונות בעולם נערכת בחינה בקשר להגבלות אפשריות של השימוש במעכבי בעירה על בסיס ברום. להלן פרטים על אודות ההליכים העיקריים הידועים למגזר במועד הכנת הדוח.

1. HBCD הוגדר תחת הרגולציה החדשה לכימיקלים REACH כ-SVHC (Substance of Very high concern) על בסיס סיווגו כחומר בלתי פריק, מצטבר ברקמות ורעיל (PBT) כתוצאה מהחלטה זו, סוכנות הכימיקלים האירופאית (ECHA) המליצה להכליל חומר זה ברשימת החומרים הנדרשים לאישור (Authorization). המלצה זו נכנסה לתוקף עם פרסום הרשימה הסופית בחודש פברואר 2011. המשמעות של החלטה זו היא שמתן אישור שימוש באפליקציות ספציפיות יינתן רק אם בהערכה סוציו-אקונומית יוכח כי הצורך במוצר לשימוש מסוים גדול מהסיכון וכי אין אלטרנטיבות לשימוש במוצר. המסקנות מתוצאות תהליך האישור המוקדם תתקבלנה בשנת 2015. בנוסף החומר HBCD סווג בשתי ועידות אונ"ם (UNEP ו- UNECE) כחומר בעל תכונות POP (Persistent Organic Pollutant).

משמעות הסיווג היא כי התהליך להוצאת החומר מהשוק עשוי להתרחש מהר יותר (לקראת סוף 2013) מאשר צפוי על פי ההליך ב-REACH.

היקף מכירות ה-HBCD אינו מהותי ברמת כיל.

2. מעכב הבעירה המסחרי על בסיס ברום deca bromo diphenyl oxide המכונה – DECA שהוא אחד ממעכבי הבעירה הנפוץ בשוק, אסור לשימוש באירופה בשימושים חשמליים ואלקטרוניים, החל מיום 1 ביולי 2008. הגבלה זו אינה מונעת את המשך השימוש ב-DECA בשאר היישומים כגון בניה וטקסטיל.

3. בנורבגיה הוטלו הגבלות על שימוש במעכב הבעירה HBCD ומעכב הבעירה DECA נאסר לשימוש למעט לשימושים בתעשיית הרכב.

4. ביום 17 בדצמבר 2009 פירסמה הרשות הרגולטורית של ממשלת ארה"ב (EPA) הודעה לפיה 3 היצרנים הגדולים של תרכובות הברום (Albemarle, Chemtura וکیل מוצרים תעשייתיים) הגיעו להסכמה עם הרשות על הוצאה וולנטרית של מעכב הבעירה DECA. כל אחת מהחברות הנ"ל, חתמה על מזכר הבנות עם ה-EPA לפיו כיל מתחייבת על הוצאה הדרגתית של ה-DECA מהשוק בארה"ב עד להפסקת המכירות בסוף 2013. בסוף כל שנה, כיל תגיש דוח קצר לרשות האמריקאית על מכירות ה-DECA בשנה שחלפה.

5. במדינות אורגון ווורמונט אושר חוק האוסר שימוש במעכב הבעירה DECA.

היקף מכירות ה-DECA אינו מהותי ברמת כיל.

3. פרוטוקול מונטריאול

לפי פרוטוקול מונטריאול, הדן בעניין חומרים הפוגעים בשכבת האוזון (להלן: "פרוטוקול מונטריאול"), אשר ישראל צד לו (ואשר אומץ בדין הישראלי הפנימי בתקנות החומרים המסוכנים (יישום פרוטוקול מונטריאול בעניין חומרים הפוגעים בשכבת האוזון), תשס"ד-2004)), מופחתים הייצור והצריכה של מתיל ברומיד לחיטוי קרקע ולחיטוי סחורות וגידולים אשר אינם לצורכי הסגר (Quarantine) וקדם-משלוח (Pre-shipment) עד להפסקה מוחלטת בעתיד. הקיטון בהיקף המכירות בעקבות יישום הוראות פרוטוקול מונטריאול אינו מהותי לכל.

למתיל ברומיד שימושים נוספים, המוגדרים כשימושים פטורים, אשר אינם מוגבלים בכמויות הייצור והצריכה, ובהם טיפולי הסגר וקדם-משלוח ושימוש לייצור חומר אחר, כאשר המתיל ברומיד נצרך בשלמותו במהלך ייצור החומר האחר (FEEDSTOCK).

ב. רישוי

לאחר שהם פועלים מפעלי כיל מוצרים תעשייתיים רשיון עסק בר תוקף על פי הוראות הדין. בנוסף, לכל אחד מהאחרים שבהם פועלים מפעלי כיל מוצרים תעשייתיים היתר רעלים על פי חוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993, בר תוקף, המתחדש מעת לעת. למפעלי כיל מוצרים תעשייתיים בסדום ובמישור רותם היתר הזרמה לים המלח לפי חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, תשמ"ח-1988, בר תוקף, שיש לחדשו מעת לעת. עלויות חידוש הרישוי כשלעצמן אינן מהותיות.

ג. תקינה ורישוי מוצרים

להלן פרטים נוספים על מגבלות והוראות פיקוח רגולטוריות על פעילויות כיל מוצרים תעשייתיים:

1. חומרי הדברה (לרבות חיטוי קרקע) – ברוב מדינות העולם יש דרישה לרישוי החומר וכל מוצר המכיל את החומר, לפני הייבוא/המכירה באותה מדינה. המכירה מוגבלת לסוג הפגע (מחלה/אורגניזם) והגידול/יבול שעבורם התקבל הרישוי במדינה מסוימת. הרישוי מוגבל לרוב בזמן ויש לחדשו כדי לאפשר המשך מכירות.

2. חומרים לטיפול במים (ביוצידיים) – בכמה מדינות יש דרישה לרישוי החומר וכל מוצר המכיל את החומר, לפני הייבוא/המכירה באותה מדינה. המכירה מוגבלת לאותם שימושים מסחריים שעבורם התקבל הרישוי במדינה מסוימת. הרישוי מוגבל לרוב בזמן ויש לחדשו כדי לאפשר המשך מכירות. בשנת 2000 נכנסה לתוקף בקהילה האירופית (ה-EC) דירקטיבת הביוצידיים הדורשת רישוי לפני מכירה לכל ביוצידי חדש. הדירקטיבה גם יישמה תהליך של רישוי מחדש לכל הביוצידיים הקיימים בשוק. כיל מוצרים תעשייתיים הגישה תיקים לרישוי מחדש של הביוצידיים הקיימים לשימושים במים תעשייתיים ובמים למפעלי נייר בהתאם ללוח הזמנים שנקבע בחוק ונמצאת בקשר מול הרשויות במסגרת תהליך ההערכה והבחינה של התיקים. לפי הדירקטיבה, במהלך תהליך הרישוי ניתן להמשיך ולמכור את המוצרים לשימושים שנמכרו עד כה ובתנאי שהוגש תיק הרישוי לשימוש ולחומר הפעיל במוצר.

3. כימיקלים – במדינות מסוימות (למשל האיחוד האירופי, ארה"ב, קנדה, יפן, קוריאה, סין ועוד) ניתן למכור כימיקלים מסוימים רק לאחר תהליך רישום ואישור הרשויות. על כמה מוצרים של תרכובות ברום חלות גם מגבלות סחר

על פי שימוש הנובעות מדרישות אמנות בינלאומיות. כיל מוצרים תעשייתיים רושמת את המוצרים שהיא מפתחת ומוכרת על פי הנדרש בחוק המקומי.

4. להוראות חוק המסגרת לרישום והערכה של כימיקלים באיחוד האירופי (REACH), ראו סעיף 8.7 להלן.

ד. תקינה ובקרת איכות

לכיל מוצרים תעשייתיים מערכת בקרת איכות כוללת מתקדמת המקיפה בין היתר את הנושאים הבאים :

לכל חברות המגזר הסמכה לתקן ISO 9001.

כל מפעלי כיל מוצרים תעשייתיים בישראל וכן מפעלה בהולנד חברים בתוכנית הבינלאומית Responsible Care.

אגפי המחקר והפיתוח, ואגפי ההנדסה ומערכות המידע של כיל מוצרים תעשייתיים מוסמכים ל-ISO 9001 גם בנושא התכנון. המעבדה האנליטית של אגף המחקר הוסמכה לתקן ISO 17025 בשמונה שיטות לבדיקת שפכים.

המפעלים ברמת חובב, סדום, ברומכמי, פריקלאס ותמי הוסמכו לתקן ניהול איכות הסביבה ISO 14001. המפעלים ברמת חובב, מישור רותם, סדום ותמי בישראל וברומכמי בהולנד הוסמכו לתקן ניהול בטיחות תקן ישראלי 18001. המפעלים לייצור מוצרים על בסיס זרחן (מוצרי סופרסטה) בארה"ב ובגרמניה הוסמכו לתקן אבטחת איכות ISO 9000, תקן ניהול איכות הסביבה ISO 14001 ו- OSHA 18001.

בחברת תרכובות ברום מיושמות מתודולוגיות איכות מתקדמות כגון הפעלת צוותי שיפור, שש סיגמה, ניהול ידע, HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point), שהינה מתודולוגיה המיושמת כדי למנוע חדירת זיהומים לחומר המיוצר. כן יש במפעליה העיקריים מערך מקיף של מבדקי איכות פנימיים שבמסגרתו מתנהלות גם תחרויות שונות בין היחידות.

מפעל המגנזיה עומד בקריטריונים של GMP-13 לבעלי חיים (Good Manufacturing Practice). המפעל הוסמך ל-HACCP על ידי מכון התקנים הישראלי וכן הוסמך ל-GMP למזון על ידי משרד הבריאות. המפעל עבר בהצלחה ביקורת של ה-FDA כדי להיות תואם תקני GMP פארמה והוסמך על ידי משרד הבריאות הישראלי לתקן זה. המפעל הוסמך לתקן OSHA18001 ולתקן ישראלי ISO 14001. כמו כן המפעל עבר בהצלחה מבדק לת"י 10000 הנוגע לאחריות חברתית. המפעל ממתין לסיום התהליך במכון התקנים לקבלת הסמכה.

למכון המחקר של כיל מוצרים תעשייתיים, המספק שירותי מחקר גם למגזרים האחרים של כיל, מערך הבטחת איכות מתקדם המוסמך לתקן ISO 9001. שתי מעבדות כיל מוסמכות לתקן הסמכת מעבדות ISO 17025. בנוסף, שתי מעבדות עומדת בקריטריונים של GLP (Good Laboratory Practice). למכון המחקר יש גם מערך איכות העונה על דרישות GMP למתקני הפיילוט והמיני פיילוט, לפי צורכי הלקוחות. כן יש למכון המחקר תקן ניהול איכות הסביבה ISO 14001. המפעל הוסמך לתקן ישראלי 18001. כמו כן, המפעל עבר בהצלחה מבדק לת"י 10000 הנוגע לאחריות חברתית. המפעל ממתין לסיום התהליך במכון התקנים לקבלת הסמכה.

ליחידה העסקית למלחי ים המלח יש תקן ניהול איכות הסביבה ISO 14001 וגם תקן ניהול בטיחות ת"י 18001 והוסמכה ל-GMP למזון על ידי משרד הבריאות הישראלי במתקן לייצור אשלגן נקי. למתקן האשלגן הנקי הסמכה ל-HACCP. לאחרונה נכתב תקן פנימי להסמכת מפעלים כ"מפעלים ירוקים". מפעלי כיל בישראל עברו מבדק מקדים להסמכה וצפויים להיות מוסמכים לתקן במהלך שנת 2011.

8.5.17 הליכים משפטיים

לפרטים בדבר תביעות משפטיות כנגד כיל ראה באור 22 לדוחות הכספיים של החברה לישראל.

8.5.18 יעדים ואסטרטגיה עסקית⁴²

להלן היעדים והאסטרטגיה העיקריים של כיל מוצרים תעשייתיים:

1. מינוף וחיזוק עסקי הליבה בתחומי העסקים הקיימים, לרבות:
 - ביסוס וחיזוק המעמד העסקי של כיל מוצרים תעשייתיים בתחום הברום ותרכובותיו ושמירה על עמדת מובילות בעסקים האחרים שאינם על בסיס ברום.
 - השגת מצוינות תפעולית ושיפור כושר התחרות באמצעות התייעלות תפעולית בכל מרכיבי שרשרת האספקה.
 - חיזוק והעמקת הקשרים העסקיים עם לקוחות המגזר.
 - פיתוח משאבי הניהול וכוח העבודה האיכותי והגלובלי הפועל במגזר.
2. פיתוח שווקים ותחומי פעילות, המבוססים על חומרי הגלם של המגזר.
3. הגדלת משקל המוצרים הייחודיים בסל המכירות של כיל מוצרים תעשייתיים, לרבות:

⁴² הכוונות והאסטרטגיה של כיל מוצרים תעשייתיים, כמפורט בסעיף זה, משקפות את מדיניותה של כיל מוצרים תעשייתיים במועד הכנת הדוח, ומבוססות על הערכותיה במועד זה והן בחלקן מידע צופה פני עתיד. יודגש, כי אם ישתנו הערכות כיל או מדיניותה בקשר לתחום פעילות המגזר או בקשר לחקיקה ולתקינה או בקשר לדרישות הרשויות, עשויות גם כוונות והערכות אלו להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת וכי אין כל ודאות בדבר התממשותן או בדבר הצלחת יישום אסטרטגיה זו.

- פיתוח מוצרים ואפליקציות חדשים וכן מוצרים חלופיים למוצרים קיימים ממוקדי שוק, המכילים ברום על מנת שהמוצרים החדשים ישמשו כמנועי צמיחה להגדלת הביקוש לברום בעולם.
 - פיתוח מעכבי בעירה פולימרים ו/או ריאקטיביים שהינם הדור הבא של המוצרים לתחום.
 - שילוב מעכבי בעירה על בסיס ברום עם מעכבי בעירה על בסיס זרחן להשגת יתרון תחרותי לחברה וללקוחותיה.
 - האצת הפעילות בתחום איכות הסביבה והחדרת תרבות הברום לטיפול במניעת פליטות מתחנות כוח פחמיות.
4. שמירה על מוצרים קיימים תוך התאמתם לדרישות הרגולטוריות המשתנות מעת לעת.
5. בחינת מיזוגים ורכישות של חברות בענף, לרבות אפשרות של התרחבות רוחבית.

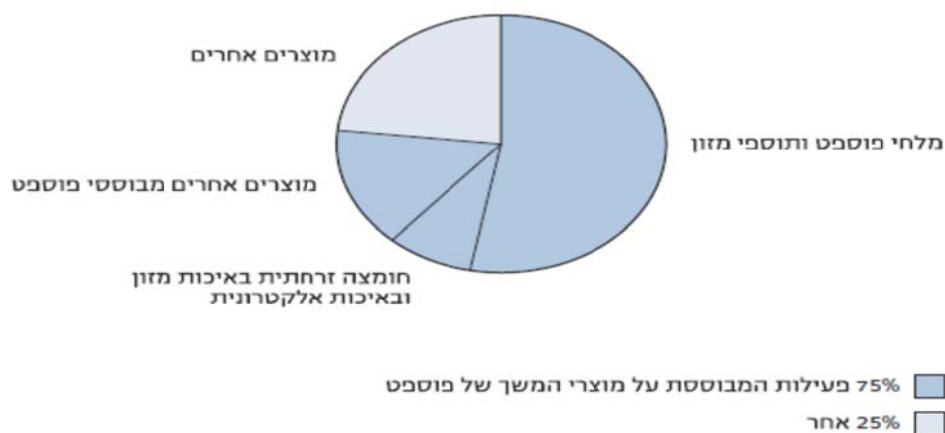
8.5.19 נושאים נוספים

חברת טטראברום טכנולוגיות בע"מ (TBT), המוחזקת על ידי כיל בשיעור של 50%, הינה מיזם משותף עם בעל מניות נוסף, שהינו חברה זרה. TBT עוסקת בייצור מעכבי בעירה (TBBA) וכושר ייצור השני שלה הוא כ- 45 אלפי טון. במסגרת ההסכם לשליטה משותפת הוקנתה לכל מוצרים תעשייתיים זכות לרכוש את מניות TBT המוחזקות על ידי החברה הזרה, על ידי מתן הודעה מתאימה מראש. בחודש ינואר 2011 שלחה כיל מוצרים תעשייתיים הודעת רכישה על פי ההסכם לכל הזרה, אשר תיכנס לתוקף שלושה חודשים ממועד קבלתה. נכון למועד אישור הדוחות מנהלים הצדדים משא ומתן בנוגע לאופן ביצוע הרכישה ומחירה. כיל מתכוונת לפנות לממונה על ההגבלים העסקיים לקבלת אישור.

8.6.1 מידע כללי על תחום הפעילות

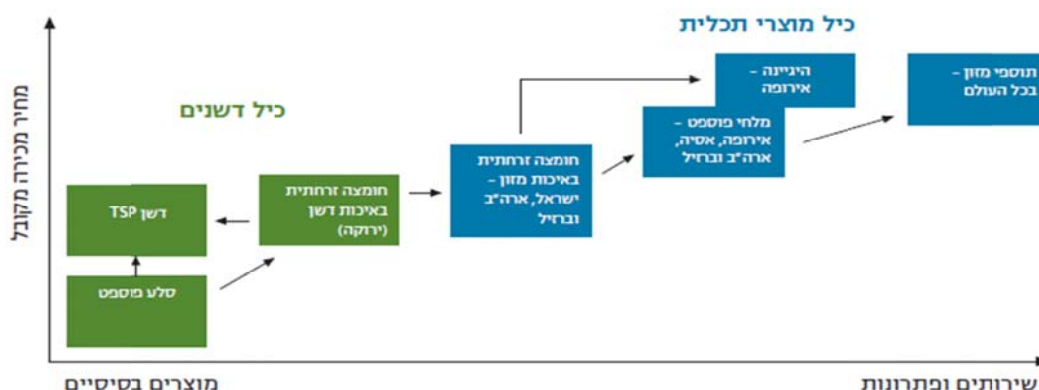
להלן תרשים מכירות מגזר כיל מוצרי התכלית לחיצוניים⁴³ לפי קבוצות מוצרים:

סך מכירות לחיצוניים בשנת 2010 – 1,284 מ' דולר

כיל מוצרי תכלית עוסקת בפיתוח, ייצור, שיווק ומכירה של מגוון רחב של מוצרים מבוססי פוספט וזאת במסגרת מדיניות כיל להגדיל ייצור מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה יותר, וכן בפיתוח, ייצור, שיווק ומכירה של מוצרים מבוססי אלומינה ומוצרים אחרים. בשנת 2010 הסתכמו מכירות כיל מוצרי תכלית לסך של כ- 1,340 מיליון דולר (לרבות מכירות למגזרים אחרים בכל). מכירות כיל מוצרי תכלית היוו כ- 22.3% מסך המכירות של כיל בשנה זו. כ- 75% מהמכירות לחיצוניים של כיל מוצרי תכלית הן של חומצה זרחתית באיכויות שונות (טכנית, מזון, פולי פוספורית ואלקטרונית) ושל מוצרי המשך של החומצה. מוצרים אלה מבוססים בחלקם על סלע הפוספט, הנכרה על ידי כיל דשנים בנגב בישראל ובחלקם על זרחן P4 וחומצה זרחתית, הנרכשים מגורמים שלישיים.

התרשים להלן מתאר כיצד כיל מוצרי תכלית משתלבת באסטרטגיה של כיל לייצור מוצרי המשך בעלי ערך מוסף גבוה יותר על בסיס סלע הפוספט:

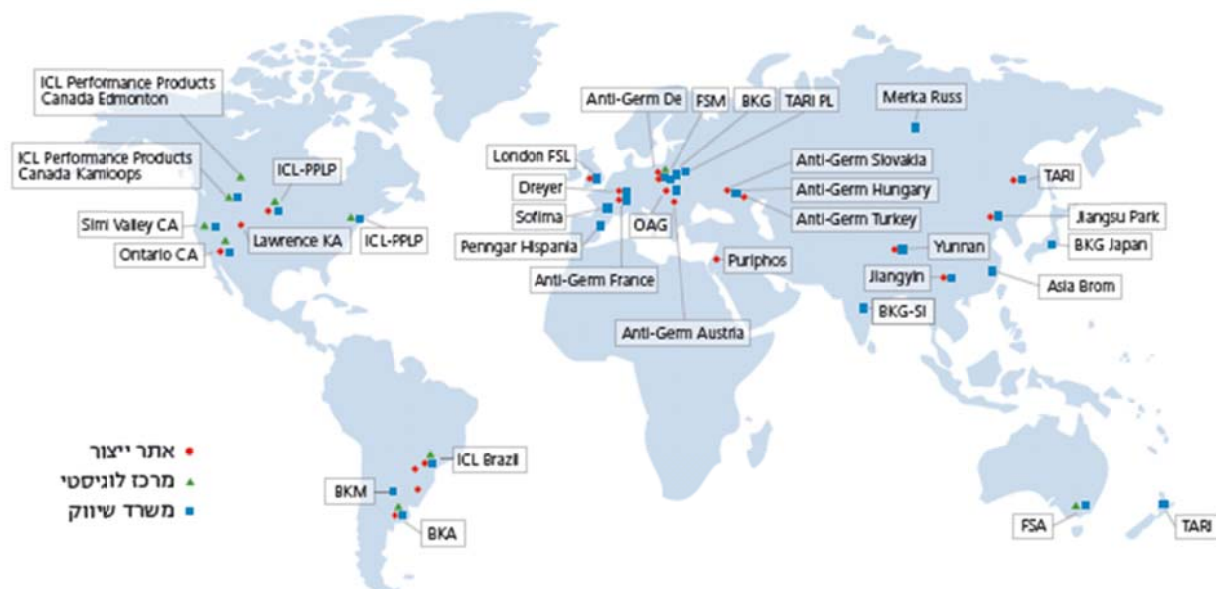
⁴³ במכירות לחיצוניים הכוונה למכירות ללקוחות שמחוץ לקבוצת כיל (לקוחות שאינם מגזרים אחרים בקבוצה).

מוצרית של כיל מוצ++רי תכלית מיועדים לשורה ארוכה של שימושים ותעשיות ובעיקר לתעשיות המזון, חומרי הניקוי, המטלורגיה, האלקטרוניקה, ההנעלה, הנייר, הפרמצבטיקה, הטיפול במים, תעשיית הבטון וכיבוי אש, ברחבי העולם.

כיל מוצרי תכלית מייצרת את מוצרית במתקניה בגרמניה, ארה"ב, ישראל, ברזיל, צרפת, סין, אנגליה, ארגנטינה, אוסטרליה ואוסטרליה. בישראל, במישור רותם, מייצרת כיל מוצרי תכלית חומצה זרחית נקייה וזאת באמצעות ניקוי חומצה זרחית חקלאית המיוצרת על ידי כיל דשנים. כן מייצר המגזר בארה"ב חומצה זרחית "תרמית" באמצעות שימוש בזרחן אלמנטרי, וכן רוכש המגזר חומצה זרחית "מנוקה" מצדדים שלישיים.

מתקני כיל מוצרי תכלית מחוץ לישראל עושים שימוש בחומרי גלם שמקורם בכיל בישראל ובמקומות אחרים. לפירוט על מוצרי כיל מוצרי תכלית ראו סעיף 8.6.3 להלן.

הפרישה הגיאוגרפית של מתקני הייצור של כיל מוצרי תכלית הינה כדלקמן:

8.6.2. מגמות והתפתחויות בשווקים

רוב מוצרי כיל מוצרי תכלית מושפעים במידה רבה מהמצב הכלכלי העולמי.

לאחר המשבר הכלכלי העולמי בשנת 2009, אשר גרם לירידה בביקושים לרוב המוצרים של כיל מוצרי תכלית, החלה במהלך שנת 2010 התאוששות הדרגתית בשווקים, שהתבטאה בגידול בביקושים למרבית מוצרי כיל מוצרי תכלית. הגידול בביקושים נבע בין היתר מהצורך של הלקוחות לצבור מחדש מלאים, שהגיעו לרמות הנמוכות ביותר בהיבט היסטורי. מאידך, בשל התגברות התחרות, בעיקר בארה"ב שוק בו רמת המחירים טרום המשבר היתה גבוהה באופן יחסי, וכתוצאה מירידה במחירי חומרי גלם עיקריים ביחס לשנת 2009, חלה ירידה במחירים.

שוק מוצרי **מניעה ועיכוב התפשטות שריפות** התאפיין בביקושים נמוכים בהיבט היסטורי, כתוצאה ממזג אוויר הקר ששרר במערב ארה"ב.

להלן סוגי המוצרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית:

א. חומצה זרחתית מנוקה באיכות טכנית, חומצה באיכות מזון, חומצה פולי פוספורית וחומצה באיכות אלקטרונית – החומצה משמשת כחומר גלם בתעשיית המזון, טיפול במתכות, מוצרי ניקוי, תעשיית האלקטרוניקה ותעשיית הבנייה. כיל מוצרי תכלית הינה היצרן המוביל בעולם בייצור חומצה זרחתית מנוקה. כיל מוצרי תכלית מייצרת ומוכרת חומצה זרחתית באיכויות שונות, בראש ובראשונה עבור תעשיית המזון. סל המוצרים של כיל מוצרי תכלית כולל גם חומצות ייעודיות בעלות ערך מוסף גבוה המשמשות לתעשיות האלקטרוניקה והבנייה.

ב. מלחי פוספט ותוספי מזון – מלחי פוספט מיועדים לשימושים רבים ובהם – טיפול במתכות, חומרי ניקוי, משחות שיניים, תוספי מזון ועוד. כיל מוצרי תכלית מייצרת ומשווקת מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה, בכלל זה מלחי פוספט, המיוצרים בגרמניה, בארה"ב, בברזיל ובסין, המבוססים בעיקר על החומצה הזרחתית. כיל מוצרי תכלית משתמשת בחלק ניכר ממלחי הפוספט המיוצרים על ידיה כחומר גלם לייצור תוספי מזון במדינות רבות ברחבי העולם. תוספי המזון של כיל מוצרי תכלית מיועדים בעיקר לשוקי הבשר, הדגים ופירות הים המעובדים, לשוק מוצרי הגבינות והחלב ולשוק האפייה.

ג. מוצרים אחרים מבוססי פוספט וזרחן – השווקים העיקריים של מוצרים אלה הם:

1. מוצרי ההיגיינה – מגוון רחב של חומרי חיטוי וניקוי לשימושים שונים בתעשיית המזון ובכלל זה מוצרי ניקוי למחלבות, חברות חקלאיות, מטבחים תעשייתיים ומפעלי מזון לסוגיהם. לכל מוצרי תכלית מתקני ייצור בצרפת, גרמניה ואוסטריה. חלק ממוצרים אלו מבוססים גם על חומצה זרחתית נקייה המיוצרת בישראל.
2. מוצרים למניעה ועיכוב התפשטות שריפות (תחום ה-"Fire-Safety") – מוצרי Fire-Safety מונעים בעירה, בעיקר ביערות ובשטחים פתוחים, בזמן שריפה בעזרת פיזור המוצרים באמצעות כלי טיס. כיל היא מהמובילות בעולם בייצור מוצרים למניעת התפשטות אש, מבוססי פוספט, המיושמים בעיקר לשריפות יער. חומרים אלה מיוצרים בצפון אמריקה וצרפת.
3. P_2S_5 – משמש כמרכיב עיקרי בחומרי סיכה וקוטלי חרקים.

ד. מוצרים אחרים – כיל מוצרי תכלית מייצרת מגוון של מוצרי התמחות אחרים שאינם מבוססי פוספט הדורשים מומחיות מיוחדת. בין היתר מיוצרים המוצרים האלה:

חומרים תרמופלסטיים (ביחידה העסקית Rhenoflex) – חומרים תרמופלסטיים הינם חומרים פלסטיים שניתן לעצבם באמצעות חימום. כיל מוצרי תכלית מפתחת, מייצרת ומשווקת מוצרים תרמופלסטיים יחודיים,

ידידותיים לסביבה ומוגנים בפטנטים לחיזוק החלק הקדמי והאחורי של הנעליים וכן לייצור מוצרי עור אחרים כגון מזוודות ותיקים. בין לקוחותיה של כיל מוצרי תכלית נמנים יצרני נעליים איכותיות מהמובילים בעולם. מתקני הייצור נמצאים בגרמניה ובסין.

כימיקלים למים ונייר (Alumina compounds, Paper & APW) –

(Water chemicals) – כיל מוצרי תכלית מייצרת ומשווקת מגוון רחב של תרכובות אלומינה וכימיקלים אחרים (פולימרים) לתעשיית הנייר ולשימושים אחרים, תוספים למלט ולטיפול במי תעשייה ובמים לשתיה. בשנת 2008 הרחיבה כיל מוצרי תכלית את פעילותה בתחום הטיפול במים באמצעות רכישת פעילות הטיפול במים של חברת הנקל הגרמנית. במסגרת פעילות זו מייצרת כיל מוצרי תכלית מוצרים לטיפול במים המשמשים במגדלי קירור, תחנות כוח, מערכות חימום, מי שתיה, טיפול וטיהור שפכים. מתקני הייצור נמצאים בעיקר בגרמניה.

פארמה, קוסמטיקה וגבס (Pharma, Cosmetics, Gypsum – PCG) –

כיל מוצרי תכלית מייצרת ומשווקת חומרים פעילים ומוצרים נוספים לתעשיית הפרמצבטיקה והקוסמטיקה וכן מייצרת גבס סינטטי, בעיקר לתחום הרפואי והדנטלי ולתרבות הפנאי. מתקני החברה נמצאים בגרמניה ובסין.

8.6.4. פילוח הכנסות ורווחיות

להלן פירוט ההכנסות ורווחיות המגזר:

שיעור הרווח הגולמי מההכנסות (%)	רווח גולמי (מיליוני דולרים)	שיעור מסך ההכנסות של כיל* (%)	סך ההכנסות (מיליוני דולרים)*	
33.7	451.5	22.3	1,340.0	2010
33.1	439.2	27.5	1328.0	2009
35.3	545.4	21.9	1,543.0	2008

* לצורך טבלה זו, נתוני ההכנסות של כיל ששימשו לצורך חישוב השיעור מסך ההכנסות של כיל הינם לפני קיזוז הכנסות בין מגזריות.

8.6.5. לקוחות

א. תלות בלקוח בודד

לכיל מוצרי תכלית אין לקוח בודד אשר חלקו עולה על 10% מהיקף המכירות של כיל.

ב. התפלגות המכירות לחיצוניים לפי יעדים גיאוגרפיים:

1-12/2008		1-12/2009		1-12/2010		
%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	%	מיליוני \$	
1	8	1	4	1	4	ישראל
39	580	40	521	36	463	צפון אמריקה
6	83	5	67	5	69	דרום אמריקה
43	630	41	531	43	551	אירופה
9	129	10	130	12	156	אסיה
2	50	3	40	3	41	שאר העולם

הקיטון במכירות בצפון אמריקה במהלך שנת 2010 נובע בעיקר מירידה במחירי המכירה שקוזה חלקית על ידי גידול בכמויות המכירה של חלק ממוצרי המגזר. בנוסף חלה ירידה במכירות מוצרים למניעה ועיכוב התפשטות שריפות בארה"ב עקב השפעות מזג אוויר. הגידול במכירות באירופה נובע מעליה בכמויות המכירה שקוזה חלקית על ידי ירידה במחיר המכירה של מוצרים מבוססי פוספט וזרחן.

8.6.6 שיווק והפצה

כיל מוצרי תכלית מוכרת את מוצריה בעיקר ללקוחות תעשייתיים ומסחריים באירופה, צפון אמריקה, דרום אמריקה ואסיה. מערך השיווק של כיל מוצרי תכלית מתבסס בעיקר על מערך שיווק פנימי נרחב, ובהיקף מצומצם יותר – על מפיצים וסוכני מכירות חיצוניים. העמלות המשולמות לסוכנים הינם לפי המקובל בענף. בשנת 2010 הסתכמו העמלות ששולמו על ידי כיל מוצרי תכלית לסך של כ- 7.2 מיליון דולר.

כדי לשווק ולמכור ביעילות את מוצרי כיל מוצרי תכלית, צוות השיווק שלה עובד בצמוד ללקוחות כדי להתאים את המוצרים לצורכי הלקוחות. לכיל מוצרי תכלית אין תלות בגורמי שיווק חיצוניים.

חלק משמעותי ממוצרי כיל מוצרי תכלית הינם קניין רוחני שלה ובעלי שם מסחרי מוכר היטב בשווקים הרלוונטיים למוצריה, לרבות Brifisol, Fibrisol, Joha, Tari, , Anti-Germ Rhenoflex, Py-Ran, Levn-Lite, Nutrifos ו-Phos-chek.

רוב מכירות כיל מוצרי תכלית מתבצעות על פי הסכמים לתקופה של עד שנה ועל פי הזמנות שוטפות בסמוך למועד האספקה. בנוסף, לכיל מוצרי תכלית הסכמי מסגרת עם לקוחות מסוימים, ועל פיהם יכול הלקוח לרכוש במהלך התקופה מוצרים בכמות מקסימלית המוגדרת מראש, ועל בסיסם מוציא הלקוח מעת לעת הזמנות לכיל מוצרי תכלית.

רוב מכירות כיל מוצרי תכלית אינן מתבצעות על פי חוזים או הזמנות ארוכות טווח, אלא על פי הזמנות שוטפות בסמוך למועד האספקה. לפיכך, אין בכיל מוצרי תכלית משמעות למונח "צבר הזמנות".

8.6.7. תחרות

א. תנאי התחרות בתחום הפעילות

התחרות במגזר מוצרי התכלית מתמקדת בתכונות המוצר, במחיר, באיכות, בשירות וביכולת לענות על צורכי הלקוחות. במגזר זה יש לכיל מוצרי תכלית מתחרים רבים, המשתנים ממוצר למוצר.

לכיל מוצרי תכלית מעמד מוביל בתחום החומצה הזרחתית הנקייה ובמוצרי ההמשך שלה.

ב. שמות המתחרים העיקריים

מתחרותיה של כיל מוצרי תכלית הינן חברות כימיקלים בינלאומיות גדולות ובינוניות, שלהן נוכחות יצרנית ושיווקית בארצות שונות, וכן חברות מקומיות הנהנות מיתרונות של יצרן בשוק מקומי. בכל תחום מתחרות עם כיל מוצרי תכלית חברות רבות המציעות מוצרים מקבילים או חלופיים.

הביקושים בשנת 2010 התחזקו לעומת אשתקד וחלה התייצבות של המחירים. התייצבות המחירים הושגה כתוצאה מהירידה ביבוא של מוצרים מסין, בעיקר בשווקים בארה"ב. המתחרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית (פרט כאמור ליצרנים הסיניים) בכל תחום הם בין השאר:

1. בתחום המוצרים מבוססי הפוספט

(א) חומצה זרחתית נקייה, מלחי פוספט ותוספי מזון – המתחרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית הם: Thermphos International BV, Prayon, Innophos Inc, Chemische Fabrik Budenheim KG, Adithya Birla, PCS, חיפה כימיקלים בע"מ ויצרנים סיניים שונים.

(ב) מוצרי ההיגיינה – המתחרים העיקריים במרכז אירופה הם: Ecolab Inc, Hypred ו-Diversey Inc.

(ג) Chem Trade Logistics Company – P_2S_5

2. בתחום המוצרים האחרים :

א. בתחום הכימיקלים לנייר – המתחרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית

הם : GE Water ,Nalco ,BASF AG, Hercules-Ashland, Kemira Oy, Eka Nobel Technologies.

ב. בתחום ה- PCG - המתחרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית הם :

Summit ו-Reheis Inc. בתחום מונעי הזעה, SPI Pharma בתחום

מוצרי הפרמצבטיקה ו-GC Corporation בתחום הגבס

ג. בתחום Rhenoflex – המתחרים העיקריים של כיל מוצרי תכלית הם

החברה האיטלקית Teno-Gi וכן חברות סיניות וטאיוואניות מקומיות.

ד. שיטות להתמודדות עם התחרות

כיל מוצרי תכלית מתמודדת עם התחרות באמצעות הפעולות האלה :

1. טיפוח קשר קרוב, במשך שנים רבות, עם הלקוחות כדי לתת מענה על

צרכים ייחודיים של הלקוח.

2. סיוע טכני ושירותים צמודים.

3. במקרים מסוימים, התאמת הרכבי המוצרים לצורכי הלקוח ושיתוף

פעולה עם המחלקות הטכניות של הלקוח, ובמקרים אחרים ייצור מגוון

רחב של מוצרים כדי ליצור בידול בין מוצרי המגזר לבין המתחרים.

4. הקמה ורכישה של מערכי ייצור ושיווק במדינות השונות כדי ליהנות

מיתרונות של יצרן בשוק מקומי.

5. פיתוח שווקים ייחודיים שבהם לכיל מוצרי תכלית יתרון יחסי.

6. רישום פטנטים וסימני מסחר למוצרים ייחודיים.

7. צמצום עלויות ייצור.

8. שימוש בחומצה זרחתית מנוקה ותרמית מייצור עצמי ומצדדים שלישיים.

9. פיתוח ואספקה של מומחיות טכנית בתחומי הפעילות.

8.6.8 ייצור

להלן כושר הייצור הפוטנציאלי⁴⁴ של המוצרים העיקריים :

1. חומצה זרחתית נקייה (במונחי תחמוצת זרחן) : כ-352

אלפי טון⁴⁵.

⁴⁴ כושר הייצור הפוטנציאלי של המפעלים השונים, מבוסס על תפוקה שעתית של המפעלים, מוכפלת בשעות העבודה הפוטנציאליים בשנה, בהנחה של ייצור רציף על פני השנה, 24 שעות ביממה, למעט ימים המתוכננים לתחזוקה ושיפוצים. הייצור בפועל נמוך בדרך כלל מכושר הייצור הפוטנציאלי בשל תקלות לא צפויות, פעולות אחזקה מיוחדות ותנאי שוק.

⁴⁵ חלק מניצול כושר הייצור של חומצה זרחתית תרמית תלוי בכדאיות כלכלית של רכישת זרחן (P₄), המהווה חומר גלם לייצור חומצה זרחתית תרמית. כושר הייצור הפוטנציאלי של חומצה זרחתית כולל את כושר הייצור של Fosbrasil, חברה ברזילאית,

2. מלחי פוספט ותוספי מזון : כ – 456 אלפי טון.
3. מוצרים אחרים על בסיס פוספט : כ – 132 אלפי טון.
4. מוצרים אחרים בכל מוצרי תכלית : כ – 468 אלפי טון.

להלן הייצור של המוצרים העיקריים בשנת 2010 :

ייצור בפועל בשנת 2010 (אלפי טון)	
141	חומצה זרחתית נקייה (במונחי תחמוצת זרחן)
356	מלחי פוספט ותוספי מזון
62	מוצרים אחרים על בסיס פוספט
294	מוצרים אחרים

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2009 הודיעה כיל מוצרי תכלית על סגירת אחד ממתקני הייצור בארה"ב, כחלק מתוכנית ההתייעלות בכל. הייצור של חומצה זרחתית ומלחי פוספט שיוצרו במתקן האמור יועבר למתקני ייצור אחרים של כיל מוצרי תכלית. השלמת תהליך הסגירה מתוכנן לרבעון הראשון של שנת 2012. היקפי הייצור אינם צפויים להינזק כתוצאה מתוכנית ההתייעלות.

8.6.9 מחקר ופיתוח

א. פעולות המחקר והפיתוח ותוצאותיהן

פעולות המחקר והפיתוח העיקריות שבוצעו על ידי כיל מוצרי תכלית בתקופת הדוח הן כדלקמן :

בתחום החומצה הזרחתית הנקייה, מלחי הפוספט ותוספי המזון –

- (א) פיתוח מוצרים חדשים בתחום מלחי הפוספט ותוספי המזון כדי לחזק את המעמד של כיל מוצרי תכלית בשווקים שהיא פעילה בהם.
- (ב) פיתוח מרכיבים המשפרים את איפיוני מוצרי המזון ומסייעים בהארכת חיי המדף של מוצרים אלה.
- (ג) פיתוח מוצרים חדשים העונים על צרכים חדשים של הלקוחות.

המוחזקת בשיעור של 44% על ידי כיל מוצרי תכלית, ושהינו כ - 70 אלף טון בשנה. כיל מוצרי תכלית רוכשת חומצה זרחתית נקייה גם מצדדים שלישיים.

- (ד) שיפור איכות ותכונות החומצות המיוחדות לשוקי האלקטרוניקה והבנייה.
(ה) שיפור תהליכי ייצור.

בשאר התחומים –

1. התאמת השימוש בחומרים תרמופלסטיים לשימושים מחוץ לתעשיית הנעליים ופיתוח של תמהילי חומרים חדשים על מנת להפחית את התלות בחומר גלם אחד.
2. הרחבה והתאמה של סל המוצרים בתחום הטיפול במים לתחומים ולשווקים חדשים.
3. פיתוח מוצרים מתקדמים לתעשיית הנייר והתאמה של המוצרים למדינות אסיאתיות.
4. פיתוח דור חדש של מוצרי קוסמטיקה וטכנולוגיות חדשות לאפליקציות דנטליות. שיפור המוצרים בתחום הפארמה, הקוסמטיקה והגבס.
5. פיתוח תוספים לתעשיית הבניין.

ב. השקעות במחקר ופיתוח

הוצאות המחקר והפיתוח של כיל מוצרי תכלית בשנת 2010 הסתכמו בכ-17.7 מיליון דולר.

8.6.10 נכסים לא מוחשיים – סימני מסחר ופטנטים

כיל מוצרי תכלית מאמינה כי הגנת הקניין הרוחני היא אחד הכלים לשימור ופיתוח הפעילויות העסקיות שלה. לכל מוצרי תכלית, במדינות השונות, כ-1,350 סימני מסחר רשומים וכ-448 פטנטים רשומים.

8.6.11 חומרי גלם וספקים

חומר הגלם העיקרי לייצור מלחי פוספט ותוספי מזון הוא חומצה זרחתית מנוקה המיוצרת באמצעות ניקוי חומצה זרחתית חקלאית וכן בתהליך תרמי מזרחן אלמנטרי (P_4). כיל מוצרי תכלית רוכשת את החומצה הזרחתית החקלאית מכיל דשנים וכן רוכשת P_4 וחומצה זרחתית מנוקה מיצרנים חיצוניים.

לכיל מוצרי תכלית הסכם ארוך טווח עם ספק חומצה זרחתית, המבטיח לה אספקה סדירה של חומר גלם זה. הסכם האספקה של P_4 מסתיים במאי 2012. מלבד חומצה זרחתית נקייה משתמשת כיל מוצרי תכלית במאות חומרי גלם ואותם היא קונה מספקים רבים. מקרב אלה, חומר הגלם בעלות הכוללת הגבוהה ביותר הוא סודה קאוסטית.

8.6.12 הון חוזר

א. מדיניות החזקת מלאי חומרי גלם

כיל מוצרי תכלית מחזיקה מלאי חומרי גלם בכמות המביאה בחשבון את רמת הייצור הצפויה על פי מאפייני הצריכה, מועדי האספקה, המרחק מהספק ושיקולים לוגיסטיים אחרים.

ב. מדיניות החזקת מלאי מוצרים גמורים

מדיניות כיל מוצרי תכלית הינה להחזיק רמות מלאי מספיקות כדי להבטיח אספקה סדירה ללקוחות בהתחשב במרחק הלקוחות ממקומות הייצור ודרישתם לזמינות המלאי תוך אופטימיזציה של עלויות אחסון המלאי. לפיכך חלק ממלאי המוצרים הגמורים מוחזק במחסנים בארצות היעד.

ימי המלאי הממוצעים לשנים 2010 ו- 2009 הינם כדלקמן:

<u>2009</u>	<u>2010</u>	
61	58	חומצה זרחתית נקייה ומלחי פוספט
52	54	תוספי מזון
63	59	אחרים

ימי המלאי מחושבים על בסיס כמות המלאי הממוצעת במהלך השנה (על בסיס רבעוני) מחולק בכמות שנמכרה במהלך השנה.

ג. מדיניות אשראי

כיל מוצרי תכלית מוכרת בתנאי האשראי המקובלים במקום מושב החברות הרוכשות. מכירות כיל מגובות, בדרך כלל, בביטוח סיכוני אשראי סחר חוץ או במכתבי אשראי מבנקים בדירוג גבוה.

להלן פרטים על היקף האשראי הממוצע ועל ממוצע האשראי:

31 בדצמבר 2010		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע (מיליוני דולר)	
55	202	לקוחות
25	92	ספקים

31 בדצמבר 2009		
ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי ממוצע (מיליוני דולר)	
56	204	לקוחות
22	84	ספקים

8.6.13. איכות הסביבה

א. תאור הסיכונים הסביבתיים

פעילות כיל מוצרי תכלית חושפת אותה לסיכונים סביבתיים כמפורט להלן:

חומרים מסוכנים – כחלק מפעילותה מייצרת כיל מוצרי תכלית, מחזיקה ומשתמשת בחומרים המוגדרים כחומרים מסוכנים לרבות חומצה זרחתית, חומצה תרמית וזרחן אלמנטרי. דליפה או יציאה מכלל שליטה של חומרים אלה עקב תקרית עלולים לגרום נזק לאדם או לסביבה. כיל מוצרי תכלית מחזיקה באמצעים למניעת ארועים אלו לרבות צוותי חרום וציוד מתאים להתמודדות עם ארועים מסוג זה.

אוויר – בפעילות הייצור במתקני כיל נפלטים מזהמים, אשר אם יפלטו לסביבה בריכוזים או כמויות הגבוהים מהמותר עלולים לגרום נזק לאדם או לסביבה. החומרים הנפלטים הינם תרכובות אורגניות נדיפות, תרכובות אנאורגניות וחלקיקים. כיל מוצרי תכלית נוקטת באמצעים הנדרשים למניעת פליטה בלתי מבוקרת של חומרים אלה, באמצעות טכנולוגיות מקובלות.

שפכים – בתהליכי הייצור במתקני כיל מוצרי תכלית נוצרים שפכים תעשייתיים. השפכים מוזרמים למקורות מים או ברכות אידוי. שפכים שאינם מבוקרים ומטופלים בהתאם לתקני הזרמה שהוגדרו עשויים לגרום לנזק לאדם ו/או לסביבה. מפעלי המגזר מקיימים פעילות שוטפת על מנת לצמצם את כמות השפכים.

קרקע – השימוש בחומרי גלם המסווגים כחומרים מסוכנים והייצור של חומרים מסוכנים עשוי לגרום לזיהום קרקע המסכן את האדם ו/או הסביבה. כחלק מההתמודדות עם סיכון זה מקפיד המגזר על משטחי תפעול אטומים והחזקה של חומרים מסוכנים במערכות ייעודיות סגורות.

ב. השלכות מהותיות הנובעות מהוראות דין הנוגעות לאיכות הסביבה

ביום 31 ביולי 2008 נחקק חוק אויר נקי, שנועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על זיהום אויר בישראל. הוראות החוק הרלבנטיות לכל דשנים יחולו בהדרגה, בחלקן מ-2011 ובחלקן מ-2014.

חוק אויר נקי עוסק בין היתר, במקורות נייחים (הכוללים גם את מפעלי כיל) ונועד לשמש פלטפורמה ליישום דירקטיבת ה- Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC) ("הדירקטיבה") שהתקבלה באיחוד האירופי בשנת 1996⁴⁶.

חוק אויר נקי מבחין בין מפעלים שהוגדרו בדירקטיבה כבעלי השפעה סביבתית ניכרת ("מפעלי IPPC") עליהם נמנים כל מפעלי כיל בישראל, לבין שאר המפעלים. על פי חוק אויר נקי, פעילותם של מפעלי IPPC תותנה בקבלת היתר פליטה בתוקף. היתר הפליטה אמור לכלול הוראות פרטניות המבוססות על הטכניקה המיטבית הזמינה.

ביום 22 ביוני 2010 התקין השר להגנת הסביבה את תקנות אויר נקי (היתרי פליטה), התשי"ע - 2010 הקובעות את הדרישות להגשתו וקבלתו של היתר פליטה. לצורך קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה, מפנות התקנות למסמכי הייחוס (ה-BREF) של האיחוד האירופי ומחייבות בחירת הטכנולוגיה הטובה ביותר מתוך הטכנולוגיות המוכרות (אלא בנסיבות מיוחדות הטעונות הנמקה ספציפית). עם קבלת היתר פליטה יושט על כיל היטל פליטה. טרם פורסמו תקנות בדבר אופן קביעת היטל הפליטה ואין לדעת בשלב זה מתי יוטל ההיטל ומה יהיה שיעורו.

הואיל והטכנולוגיה שתידרש אינה ידועה בשלב זה וכן מאחר ושיעור ההיטל טרם נקבע, אין באפשרות כיל מוצרי תכלית להעריך בשלב זה מהן העלויות שיתהוו מיישום החוק. לפיכך כיל אינה יכולה להעריך בשלב זה את השפעותיו של חוק אויר נקי על פעילותה.

ג. אירועים או עניינים הקשורים לאיכות הסביבה

בתקופת הדוח לא התרחשו בכל מוצרי תכלית אירועים מהותיים הקשורים לאיכות הסביבה.

ד. הליכים משפטיים מהותיים בקשר עם איכות הסביבה

נכון למועד אישור הדוח כיל מוצרי תכלית אינה צד להליך משפטי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.

ה. מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים

⁴⁶ יצוין, כי הלכה למעשה החל המשרד להגנת הסביבה להוציא לפועל את מדיניות הדירקטיבה כבר לפני כשלוש שנים ברמת חובב (באמצעות תנאים נוספים ברישיונות עסק), ראו גם סעיף 8.4.13 ב' לדוח.

בדבר מדיניות ניהול סיכונים ראה סעיף 8.3 א. לדוח.

1. עלויות והשקעות סביבתיות מהותיות צפויות⁴⁷

במהלך שנת 2010 השקיעה כיל מוצרי תכלית סך של כ- 2.4 מיליון דולר ברכוש קבוע הקשור ישירות לשמירה על איכות הסביבה, וכן הוציאה כיל מוצרי תכלית סך של כ- 7.7 מיליון דולר כהוצאה שוטפת בנושאים הקשורים לשמירה על איכות הסביבה.

להערכת כיל מוצרי תכלית, ההשקעות וההוצאות השוטפות בתחום איכות הסביבה בשנת 2011 צפויות להסתכם בסך של כ- 6.1 מיליון דולר ו- 8.3 מיליון דולר, בהתאמה. לא צפוי כי היקף הוצאות אלו יקטן בשנים 2011 ואילך. ייתכן שתהיה עלייה שלא ניתן להעריכה.

ההשקעות העיקריות הצפויות בתחום השמירה על איכות הסביבה של כיל מוצרי תכלית הינן בעיקר בתחום המים ב- Ludwigshafen בגרמניה, בתחום הביוב ב- San Jose De Campos שבברזיל ו- Lawrence בארה"ב, טיפול בבוזה ב- Ludwigshafen, הטמעה של ISO 140001 ב- Ludwigshafen והטמעת ה RC14001 בארה"ב.

משרד הבריאות והסביבה של קנזס חידש את היתר השפכים למפעל שבלורנס, ארה"ב, אך כלל בו דרישה להכנת תכנית מפורטת להקטנת שיעור הפוספט בשפכים, עד לאמצע 2010. דרישה דומה נשלחה אל עיריית קנזס, וזו ביקשה מכיל להכין תוכנית מפורטת להפחתת הפוספט בשפכים של כיל הזורמים לשפכים העירוניים.

דרישות אלו עשויות להגדיל את הוצאות כיל בנושא איכות הסביבה בעתיד.

8.6.14. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

להלן יפורטו בתמצית מגבלות על פי דין או הסדרים חוקיים הנוגעים לפעילות כיל מוצרי תכלית, שעשויה להיות להם השלכה מהותית על כיל.

א. כפיפות הפעילות לחוקים ספציפיים

פעילות כיל מוצרי תכלית מוסדרת לפי חקיקה המשתנה ממוצר למוצר וממקום למקום. עקב ריבוי המוצרים והארצות אין חקיקה ספציפית שיש לה השפעה ייחודית מהותית על כיל מוצרי תכלית.

ב. רישיונות עסק

⁴⁷ ההערכות לגבי ההשקעות וההוצאות הצפויות בשנת 2011 ואילך, הינן מידע צופה פני עתיד והן מבוססות על החקיקה והתקינה הקיימת, על דרישות הרשויות הידועות כיום לכל מוצרי תכלית ועל הערכת ההשקעות כפי שעשו מהנדסיה. התממשותן של הערכות אלו אינה ודאית. כל שינוי בהערכה מהערכות אלו, לרבות שינוי בהערכת המהנדסים או שינוי ביישום, בדרישות הרשויות או בהוראות הדין עשוי להביא לידי תוצאות שונות מהאמור לעיל.

למפעלי כיל מוצרי תכלית רישיונות עסק בני תוקף, על פי הוראות הדין במקומות שבהם הם נמצאים.

ג. בקרת איכות

לכיל מוצרי תכלית מערכת בקרת איכות כוללת מתקדמת.

לכל המתקנים יש הסמכה לתקן ניהול ISO 9001. למתקן ב- Ladenburg שבגרמניה ולמתקנים ב- Sao Bernado do Campo ו- San Jose dos Campos שבברזיל הסמכה לתקן ISO 22001 החל משנת 2009. למתקני כיל מוצרי תכלית ב-Ladenburg ו-Ludwigshafen הסמכה לתקן ISO 14001.

כיל מוצרי תכלית עומדת בקריטריונים של GMP במתקניה בתחום המזון (חומצה זרחתית נקייה, מלחי פוספט ותוספי מזון) ומוצרי ההיגיינה לתעשיית המזון.

8.6.15. יעדים ואסטרטגיה עסקית

כיל מוצרי תכלית מבקשת להגדיל את ההכנסות, הרווחיות ותזרימי המזומנים שלה בעיקר בדרכים האלה⁴⁸:

א. התמקדות בשווקים בעלי פוטנציאל צמיחה גבוה, בעיקר באסיה, דרום

אמריקה ומזרח אירופה.

ב. השגת נתחי שוק חדשים באמצעות רכישות ושיתופי פעולה.

ג. בהרחבת תחומי הפעילות לתחומים משלימים.

ד. הגברת שיתוף הפעולה עם לקוחות בפיתוח מוצרים חדשים.

ה. השקעה במחקר ופיתוח מוצרים וטכנולוגיות חדשות.

ו. צמצום עלויות לצורך שמירה והגברה של כושר התחרות בשווקים המרכזיים.

ז. ניצול סינרגיות נוספות מרכישת פעילות אסטרס.

8.7. נושאים משותפים למגזרי הפעילות

8.7.1. רישוי כימיקלים באירופה (REACH)

חוק המסגרת לרישום והערכה של כימיקלים באיחוד האירופי (המכונה REACH) נכנס לתוקף ב-1 ביוני 2007. החקיקה חלה הן על כימיקלים קיימים בשוק והן על כימיקלים חדשים. לפי החקיקה, יידרשו יצרנים בשוק המשותף ויבואנים של כימיקלים או יבואנים

⁴⁸ הכוונות והאסטרטגיה של כיל מוצרי תכלית, כמפורט בסעיף זה, משקפות את מדיניותה של כיל מוצרי תכלית במועד הכנת הדוח, ומבוססות על הערכותיה במועד זה והן בחלקן מידע צופה פני עתיד. יודגש, כי אם ישתנו הערכות כיל או מדיניותה בקשר לתחום פעילות המגזר או בקשר לחקיקה ולתקינה או בקשר לדרישות הרשויות, עשויות גם כוונות והערכות אלו להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת וכי אין כל ודאות בדבר התממשותן או בדבר הצלחת יישום אסטרטגיה זו.

של מוצרים מסוימים המכילים כימיקלים, להגיש תיקים המכילים מידע מפורט על כל חומר או תרכובת כימית המיוצרים או מיובאים לאירופה, הכול בכמות מעל טון לשנה (היקף המידע ותוכנו תלויים בנפח הייצור ו/או המכירות באירופה ובתכונות המוצר מבחינת השפעתו על הבריאות והסביבה). חלק מהמוצרים יעברו הערכת סיכונים על בסיס המידע שיוגש, וחלק מהמוצרים יהיה ניתן למכור בעתיד על פי הרשאה מתאימה בלבד. הרשאה כזו תינתן רק על בסיס הוכחה מבוססת כמותית בנוגע לניהול המוצר בהיבטים סביבתיים ובריאותיים, היעדר אלטרנטיבות מתאימות והערכה סוציו-כלכלית. חומרים מסוימים בעלי עמידות ורעילות לסביבה יהיו טעוני הרשאה רק על בסיס הערכה סוציו-אקונומית ובתנאי שתוגש תכנית לפיתוח אלטרנטיבות, הכול לעידוד המעבר לשימוש בחומרים מסוכנים פחות.

החוק ייושם בהדרגה על פני תקופה שבין השנים 2008 ל-2018 בפיקוח סוכנות אירופית חדשה – ה- European Chemicals Agency (ECHA).

יישום REACH יטיל על חברות כיל עלויות נוספות בתחום הרישוי, הבקרה ויישום תכניות product stewardship אצל הלקוחות וכן עלול לייקר את מחיר חומרי הגלם. סיכון אפשרי נוסף עקב חקיקת ה-REACH הוא צמצומים בשימושים למוצר/חומר או הוצאת מוצרים מסוימים מהשוק האירופי. כן יהיו מוצרים ותרכובות שתידרש לגביהן השקעה במחקר ופיתוח אלטרנטיבות, עקב הוצאת מרכיבים מסוימים משימוש בשוק האירופי. חברות כיל נערכות ליישום הוראות החוק.

כיל דשנים וکیل מוצרי תכלית נערכים ליישום ה-REACH ורשמו את מוצרי המגזרים בהתאם לנדרש על פי החוק. במסגרת זאת הוכנו תיקי רישוי והוגשו לרשויות האירופאיות.

כמו כן נערכים לסיווג מחדש של המוצרים בהתאם לרגולציית ה-CLP (Classification and Labelling of Substances and Mixtures) שנכנסה לתוקף בדצמבר 2010.

כיל מוצרים תעשייתיים משתתפת בתהליך התארגנות להגשות רישוי עשרות חומרים במסגרת לוח זמנים של החוק. כיל מוצרים תעשייתיים הגישה את כל הכימיקלים הרלבנטיים לעסקיה באירופה (ייצור ומכירה) בלוח הזמנים הראשון שנקבע בחוק, במהלך חודש נובמבר 2010. כיל מוצרים תעשייתיים אף התנדבה להוביל ולהכין מספר תיקי רישוי עבור התעשייה כולה (LEADER REGISTRANT). כיל מוצרים תעשייתיים נערכת כבר בשנת 2011 לפיתוח או רכישת מידע והכנת תיקים לתאריך היעד השני, הקבוע לאמצע 2013.

במסגרת החוק פורסמו שתי רשימות על ידי הרשות ECHA של חומרים המוגדרים כ"חומרים מסכנים במיוחד" (VERY HAZARDOUS SUBSTANCES). ברשימות אלו מופיעים שני מוצרים של כיל מוצרים תעשייתיים, אחד מהם חומר שכבר צומצם

למינימום לפני הפרסום. כיל מוצרים תעשייתיים פועלת על פי דרישות החוק לחומרים אלו, ובמקביל החלה בפיתוח תחליפים.

8.7.2. פטנטים

לכיל אין פטנט שפקיעתו או הפרתו על ידי גורם כלשהו צפויים להשפיע באופן מהותי על פעילות כיל ותוצאותיה הכספיות.

8.8. פעילויות אחרות

8.8.1. כיל מחזיקה ב- 50% מ-I.D.E. טכנולוגיות בע"מ (להלן: "IDE"). IDE פועלת בתחומים

הבאים: הקמה ומכירה של מתקנים להתפלת מים, מכירת מים, הפעלה ותחזוקה של מתקנים להתפלת מים וייצור ופיתוח של מאיידים תעשייתיים ומשאבות חום, כל זאת בישראל ובעולם. IDE הקימה ומפעילה עבור ממשלת קפריסין מתקן להתפלת מים בהיקף ייצור שנתי של כ- 21.5 מליון מטרים מעוקבים. והיא מחזיקה ב-50% ממיזמים להקמה והפעלה של מתקנים להתפלת מים באשקלון ובחדרה בישראל. המתקן באשקלון הופעל ומייצר בקצב ייצור שנתי של יותר מ- 118 מליון מטרים מעוקבים של מים מותפלים. תקופת ההסכם היא לכ-25 שנים מיום חתימתו בסוף שנת 2002. המתקן בחדרה מייצר מים בקצב ייצור שנתי של כ- 127 מליון מטרים מעוקבים של מים מותפלים. תקופת ההסכם היא ל-25 שנים מיום חתימתו בשנת 2006.

בחודש ינואר, 2010, נחתם הסכם עם מדינת ישראל להקמה והפעלה של מתקן להתפלת מים בשורק, בו מחזיקה IDE בשיעור של 51%, בקצב ייצור שנתי של 150 מליון מטרים מעוקבים של מים מותפלים. ההסכם הוא לתקופה של כ-26.5 שנים.

8.8.2. מגנזיום ים המלח עוסקת בייצור, שיווק ומכירה של מגנזיום טהור וסגסוגות מגנזיום. בנוסף מייצרת כיל קרלניט יבש וכן מוצרי לוואי הכוללים כלור וסילוונט.

מגנזיום הינה מתכת הנחשבת למתכת מבנית מהקלות ביותר. אחד ממאפייניו העיקריים של המגנזיום הינו יחס חוזק למשקל טוב יותר בהשוואה למתכות אחרות וחלופיות, בעיקר פלדה ואלומיניום. עיקר שימושה של המתכת הינו בענפי התעשייה הבאים: ענף האלומיניום, שם משמשת המתכת כמסגסג עיקרי בייצור אלומיניום; ענף ייצור הפלדה, שם משמשת המתכת כחומר עזר במיצוי גופרית מפלדה; וענף היציקות מסגסוגות מגנזיום, בעיקר לייצור חלקים לענף הרכב. בנוסף, קיימים ענפים נוספים שבהם משמשת המתכת, אשר חלקם בשוק קטן יחסית.

עד ליום 30 ביוני 2009, היתה חברת המגנזיום מייזם משותף של כיל וחברת פולקסוואגן. החל מיום 1 ביולי 2009 מוחזקת חברת המגנזיום במלואה על ידי כיל.

מידע כללי נוסף ברמת התאגיד

8.9. רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים

במסגרת חוק הזיכיון לחברות כיל זכויות חכירה עד לשנת 2030 בבריכות המלח והקרנליט, מתקני השאיבה, ומתקני הייצור בסדום. לחברות כיל מתקני ייצור נוספים

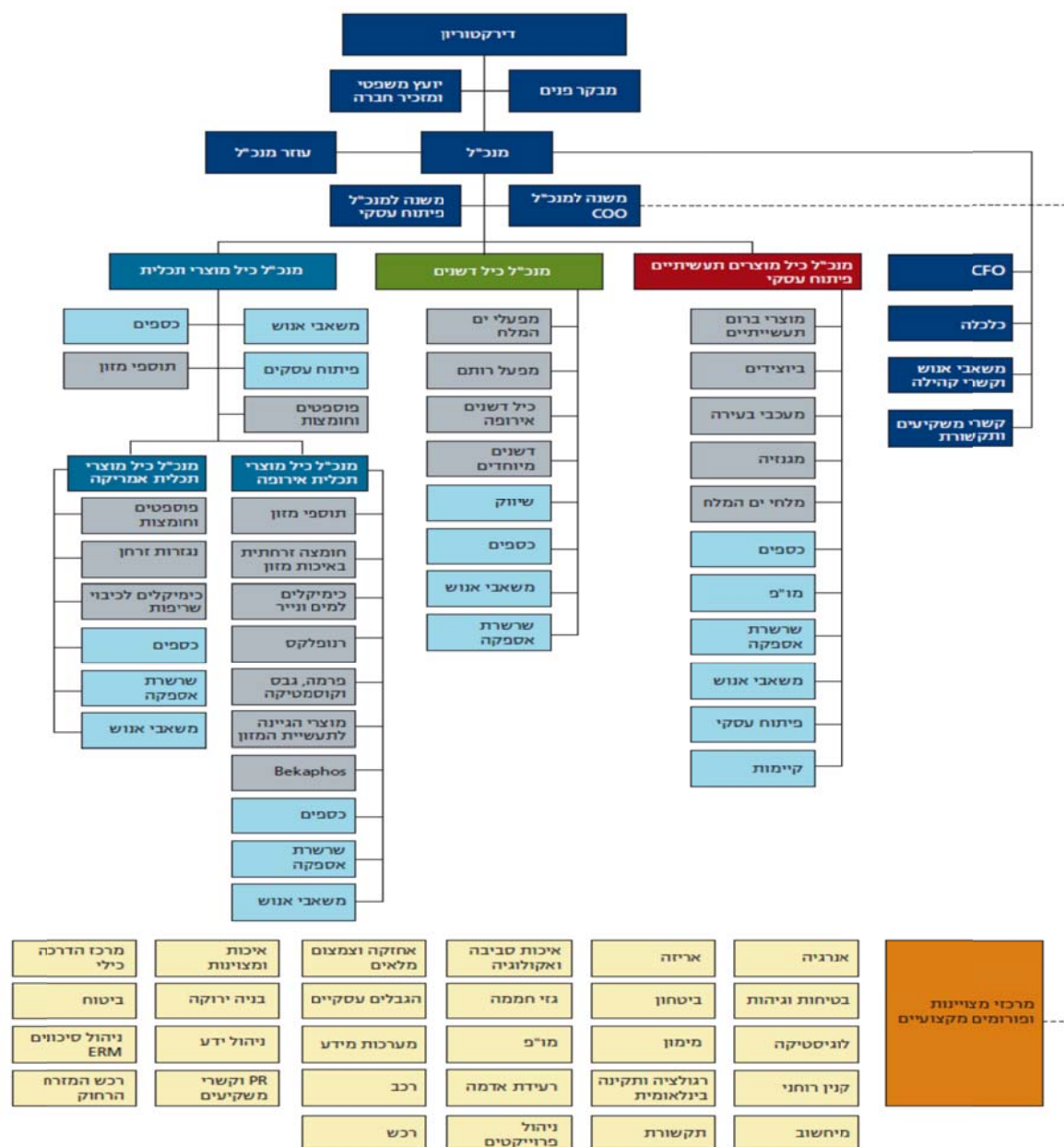
בישראל, הממוקמים על מקרקעין המוחכרים בחכירה לטווח ארוך והכוללים את המפעלים במישור רותם (חכירות בעיקר עד 2028-2040), אתרי אורן וצין השייכים לכל דשנים (חכירות עד 2017-2024), מתקני ייצור ושינוע ברמת חובב השייכים לכל מוצרים תעשייתיים (בחכירות עד 2024-2048) וכן מתקני ייצור, אחסון ושינוע ומעבדות מחקר בקרית אתא, (חכירות שמסתיימות בין 2046 ועד 2049) השייכים לכל דשנים ולכל מוצרים תעשייתיים. בנוסף לחברות כיל מחסנים ואתרי טעינה ופריקה בנמלים אשדוד ואילת השייכים לכל דשנים. חלק מהסכמי החכירה בנמלים אלה הסתיימו בשנת 2008 וטרם הוארכו וחלקם עתיד להסתיים בין השנים 2014 ו-2016. כיל מצויה בהליכים מול חברת נמלי ישראל להארכת תקופת החכירה. להערכת כיל, הסכמי החכירה בנמלים יוארכו לתקופות נוספות או שיימצא פתרון חלופי אחר לפעילות הטעינה והפריקה⁴⁹.

לכל מתקני ייצור נוספים בחו"ל שהמשמעותיים שבהם הינם:

- 8.9.1. גרמניה – מתקני ייצור ב-Ludwigshafen ו-Ladenburg השייכים לכל מוצרי תכלית. עיקר המתקנים באתרים אלה הינם בבעלות קבוצת כיל.
- 8.9.2. הולנד – מתקני ייצור של כיל מוצרים תעשייתיים ב-Terneuzen בבעלות ומתקן של כיל דשנים ב-Amsterdam שהסכם החכירה שלו בתוקף עד שנת 2034.
- 8.9.3. ספרד – הזכויות במכרות האשלג והמלח הינם מכוח הסכמי הזיכיון המפורטים בסעיף 8.4.14 א'3 לעיל. מתקני ייצור האשלג והמלח והמחסנים ומתקני נמל לפריקה וטעינת צובר של כיל דשנים ב-Catalonia הינם בבעלות קבוצת כיל.
- 8.9.4. בריטניה – הזכויות במכרות האשלג והמלח הינם מכוח הסכמי הזיכיון המפורטים בסעיף 8.4.14 א'3 לעיל. מתקני ייצור האשלג והמלח ומחסנים של כיל דשנים ב-Cleveland הינם בבעלות כיל. מחסנים ומתקני נמל לפריקה וטעינת צובר הינם בחכירה עד לשנת 2014.
- 8.9.5. ארה"ב – מתקני ייצור של כיל מוצרים תעשייתיים ב-West Virginia בעיקר בבעלות קבוצת כיל ומתקני ייצור של כיל מוצרי תכלית ב-Lawrence Kansas ו-St. Louis בבעלות קבוצת כיל.

49 ההערכות בפיסקה זו הינן מידע צופה פני עתיד והן מבוססות על מיטב הערכת כיל והן מבוססות על נסיון העבר של כיל, החקיקה והתקינה הקיימים. התממשותן של הערכות אלו אינה ודאית שכן היא תלויה בתנאי השוק המשתנים ובתומאות במו"מ עם צד ג'.

8.10.1. להלן תרשים עיקרי המבנה הארגוני של כיל:

דירקטוריון כיל מתווה את מדיניות כיל ומפקח על ביצוע תפקידי המנכ"ל. בראש קבוצת כיל עומד מנכ"ל ולצידו מטה ניהולי הכולל גם את מנכ"לי כיל דשנים וכל מוצרים תעשייתיים. לכל מגזר מטה הנהלה נפרד.

בכיל קיימים מרכזי מצוינות שהינם פורומים מקצועיים לשיתוף פעולה בין מגזרים בתחומים שונים המנוהלים על ידי מומחים בתחומים הרלוונטיים מהמגזרים, והם מנהלים את מרכזי המצוינות האמורים ברמת הקבוצה, זאת בנוסף לתפקידם השוטף. מרכזים אלו מסייעים למטה כיל ולמטות המגזרים בניהול, בתיאום ובפיקוח על התחומים המקצועיים שעליהם הם מופקדים.

8.10.2. חלוקת העובדים המועסקים

מצבת כוח האדם בכל, נכון ליום 31 בדצמבר, 2010, הנה 11,035 עובדים, מתוכם 42 עובדים במטה כיל, ויתרתם בחברות הבנות. להלן פירוט באשר לעובדי כיל* :

א. חלוקת העובדים לפי תחומי פעילות

2009	2010	
8,135	8,367	ייצור
1,089	1,174	שיווק ומכירות
1,035	1,099	ניהול ואדמיניסטרציה
366	395	מחקר ופיתוח
10,625	11,035	סה"כ עובדים

* בטבלאות לעיל ולהלן בדבר הון אנושי – בחברות באיחוד יחסי נכלל מספר העובדים בהתאם לשיעור האיחוד.

ב. חלוקה לפי מגזרי פעילות

2009	2010	
4,857	5,096	כיל דשנים
2,567	2,619	כיל מוצרים תעשייתיים
2,643	2,733	כיל מוצרי תכלית
558	587	אחרים (כולל עובדי IDE, מגי"ה ומטה כיל)
10,625	11,035	סה"כ עובדים

2009	2010	
4,994	5,200	ישראל
1,180	1,237	גרמניה
976	1,023	ספרד
886	955	בריטניה
237	243	הולנד
941	942	ארה"ב
559	584	סין
332	333	צרפת
109	106	ברזיל
411	412	אחרים
10,625	11,035	סה"כ עובדים

8.10.3. שינויים מהותיים שחלו במצבת העובדים

מצבת כוח האדם בכל נכון ליום 31 בדצמבר 2010 כללה 11,035 עובדים, לעומת 10,625 עובדים נכון ליום 31 בדצמבר 2009, עליה של 410 עובדים. העלייה במספר העובדים נובעת בעיקר מתוספת כ"א בגין השלמת השקעות במפעלים חדשים והגדלת ייצור ובעקבות תוספות והחזרת עובדים לעבודה בעקבות חזרה לדפוס עבודה של טרום תקופת המשבר. בנוסף, הופשרה הקפאה של תכניות לגיוס מהנדסים בתחומים השונים בכל דשנים וגידול בפעילות IDE.

8.10.4. השקעת התאגיד בפיתוח, הכשרה, אימונים והדרכה

כיל משקיעה באופן קבוע בפיתוח, אימון, העשרה והכשרת כוח האדם בכל ובהדרכתו. מרבית מנהלי כיל צמחו בכל ועל כך גאוותה. לצורך פעילות ההדרכה וההכשרה הוקם בישראל מרכז למידה, העוסק בכמה תחומים מרכזיים – פיתוח סוגיות ארגוניות המשותפות לחברות בכל, הכשרה

ופיתוח מנהלים, ביצוע קורסים מקצועיים כנסים מקצועיים, ימי עיון ועוד. צוות הנהלת המרכז מורכב מנציגי המגזרים.

בנוסף, במרכז הלמידה ומחוצה לו מתקיימות הדרכות תקופתיות בתחומים מגוונים וביניהן גם כאלה שבהם לכל תכניות אכיפה פנימית: הגבלים עסקיים, ניירות ערך, בטיחות, אקולוגיה, מניעת הטרדה מינית, מניעת עישון במקומות ציבוריים ואתיקה.

כמו כן, מתבצעות פעילויות נוספות להעלאת רמת המקצועיות כגון: קליטת עובדים בעלי השכלה מקצועית בתחומים שונים, ביצוע קורסי מיון והכשרה ראשוניים (במקצועות הפעלה/אחזקה), הכנת תיאורי עיסוק בתחומים שונים (הפעלה / אחזקה / בטיחות / ביטחון / אקולוגיה / פרויקטים) וכו'.

במהלך שנת 2010 בוצע מיפוי של "פרופיל המנהיגות של המנהל הבכיר בכל" פרופיל זה נבנה לצורך פיתוח הכשרה וקידום של מנהלים בכירים בכ"ל על בסיס הפרופיל נבנו ומיושמות תכניות פיתוח ארגוני הכוללות: תהליכי קליטה ומיון של בכירים, תכניות פיתוח מנהלים לכל המיצבים הניהוליים, תכנון עתודה ניהולית, והערכת מנהלים.

8.10.5. תוכניות תגמול לעובדים

ביום 28 בינואר 2007 אישר דירקטוריון כיל הקצאה של 11,800,000 כתבי אופציה, לא סחירים וללא תמורה ל- 90 לנושאי משרה ולעובדים בכירים, בישראל ומחוצה לה, מתוכם 2,200,000 כתבי אופציה למנכ"ל. כל אופציה מקנה זכות לקבל מכיל, בדרך של העברה או הקצאה, מניה רגילה אחת של כיל כנגד תשלום מחיר מימוש בסך 25.59 ש"ח (מחיר הבסיס של המניות בתחילת יום המסחר שבו התקבלה ההחלטה), כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן וכפוף להתאמות. נכון למועד הדוח כל האופציות שהוענקו על פי התוכנית הבשילו.

ביום 7 בינואר 2010 אישר דירקטוריון כיל הקצאה של עד 11,000,000 כתבי אופציה, לא סחירים וללא תמורה ל- 318 נושאי משרה ועובדים בכירים בכל, בישראל ומחוצה לה. מתוכם הוקצו בפועל ביום 16 בפברואר 2010 10,930,500 כתבי אופציה. ההקצאה כוללת הצעה פרטית מהותית של 1,100,000 כתבי אופציה למנכ"ל כיל ו- 800,000 כתבי אופציה ליו"ר דירקטוריון כיל. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות כיל כנגד תשלום מחיר מימוש בסך 53.1 ש"ח (מחיר הבסיס של המניות בתחילת יום המסחר שבו התקבלה ההחלטה), כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן וכפוף להתאמות. כתבי האופציה ניתנים למימוש בשלוש מנות שוות החל מימים 7 בינואר 2011, 2012 ו- 2013. כתבי האופציות לעובדים בישראל הוקצו לנאמן על פי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, במסלול הוני.

8.10.6. הטבות וטיבים של הסכמי העסקה

עובדי כיל בישראל מועסקים על פי הסכמי עבודה קיבוציים או הסכמים אישיים. הסכמי העבודה הקיבוציים נחתמים לתקופה מוגדרת ומחודשים מעת לעת. על פי חוק, אם לא נחתם הסכם קיבוצי חדש, מוארכים תנאי ההסכם לתקופה של שנה

נוספת או לתקופה בלתי מוגבלת, לפי המקרה, אלא אם כן נתן צד לצד האחר הודעת ביטול. במועד הכנת דוח זה, לא ניתנה הודעה על ביטול הסכם כלשהו מהסכמי העבודה הקיבוציים האמורים.

למפעלי ים המלח ממגזר כיל דשנים היה הסכם קיבוצי בתוקף עד סוף ספטמבר 2010. בתאריך 16 בפברואר נחתם הסכם עקרונות הנוגע להסכם קיבוצי חדש ל- 5 שנים בתוקף עד סוף ספטמבר 2015. ההסכם הקיבוצי טרם נחתם. לרותם הסכם קיבוצי בתוקף עד אוגוסט 2011.

לחברת תרכובות ברום ממגזר כיל מוצרים תעשייתיים הסכם קיבוצי עד סוף יוני 2012. לחברת מגנזיום ים המלח הסכם קיבוצי בתוקף עד סוף יוני 2011.

מעת לעת יש עיצומים במתקנים שונים בחברות הקשורים במשא ומתן לחידוש הסכם העבודה. לעניין השביתה של עובדי מי"ה ראה סעיף 8.4.9 לעיל.

עובדים בכירים בתפקידים מיוחדים וחברי ההנהלה מועסקים בהסכמים אישיים. הסכמים אלה אינם מוגבלים בזמן וניתן לסיימם בהודעה מראש של כמה חודשים.

העובדים המקומיים בחברות כיל בחו"ל מועסקים על פי תנאי העבודה הנהוגים בכל מדינה שבה הם מועסקים. רוב עובדי כיל מחוץ לישראל – בעיקר בגרמניה, הולנד, אנגליה וארה"ב – עובדים על פי הסכמים קיבוציים.

מספר מצומצם יחסית של עובדים באתרי כיל בישראל מועסקים על ידי חברות כוח אדם. בנוסף, התקשרה הקבוצה בישראל עם קבלני משנה לקבלת שירותים שונים כגון שמירה, אריזה, אחזקה, הסעדה, ניקיון וכד'. לפי החלטת הדירקטוריונים של כיל והחברות הבנות בישראל מאוקטובר 2004, קבלנים המעסיקים עובדים במפעלי כיל בישראל נדרשים לתת לעובדיהם, המועסקים דרך קבע עבור כיל, תנאי שכר העולים על המחויבות על פי חוק. על פי ההחלטה, יחויבו המעסיקים להעניק לעובדים, מלבד שכר שוטף שיהיה גבוה לפחות ב-5% משכר המינימום הקבוע בחוק, גם הפרשות לפנסיה, הפרשות לפיצויי פיטורים, דמי הבראה, ביגוד הולם, ארוחות וכד'.

ב-24 באוקטובר 2004 קבע דירקטוריון כיל הסדרי פיקוח על קבלני המשנה כדי לוודא כי הם מעניקים לעובדיהם את התנאים האמורים. חלק מהפיקוח נעשה על ידי משרד רו"ח חיצוני.

8.11. מימון

8.11.1. המצב הכספי ומקורות המימון של כיל

מדיניות כיל הינה, להבטיח מקורות מימון לפעילותה השוטפת ולהשקעותיה תוך גיוון מקורות המימון בין מכשירים פיננסיים שונים וכן בין מקורות מימון מקומיים למקורות מימון מחו"ל.

במהלך שנת 2010 נרשמה ירידה של כ- 199 מליון דולר בהתחייבויות הפיננסיות נטו של כיל ובסוף התקופה עמדו ההתחייבויות הפיננסיות נטו של כיל על 658

מיליון דולר⁵⁰. הקיטון בהתחייבויות כאמור נובע בעיקר מתזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת ששימש בין היתר לפירעון התחייבויות פיננסיות נטו.

מקור המימון של כיל הינו הלוואות בנקאיות לטווח קצר ולטווח ארוך, מבנקים בעיקר בינלאומיים, אגרות חוב שהונפקו למשקיעים מוסדיים בארה"ב, פעילות של איגוח לקוחות, בה מוכרות חלק מחברות הקבוצה את חובות הלקוחות בתמורה לתשלום במזומן ואגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב ונסחרות בה. במהלך שנת 2009 הונפקו בהנפקה פרטית אגרות חוב למשקיעים מוסדיים בישראל ולאחר רישומן למסחר הורחבו חלק מהסדרות וכן נוספה סדרה על ידי הנפקה לציבור. הסכום הכולל של אג"ח, שנסחרות בבורסה לניירות ערך בת"א עומד על כ- 400 מיליון דולר (ראה סעיף 8.11.5 להלן). לפרטים נוספים בעניין המצב הכספי ומקורות המימון של כיל ראו סעיף 4 לדוח הדירקטוריון.

8.11.2. שיעור ריבית ממוצעת

חלק מהלוואות כיל הינן בריבית משתנה על בסיס ריבית ליבור משתנה לטווח קצר של 1-6 חודשים, בתוספת מרווח כפי שנקבע בכל הסכם. לפיכך הוצאות המימון של כיל חשופות לשינויי שיעורי ריבית אלה. כיל מגנה על חלק מחשיפה זו באמצעות מכשירים פיננסיים של נגזרות ריבית, הן על ידי ניוד ריבית קבועה והן על ידי הגנה על ריבית נידת ברמות ריבית מסוימות וזאת כדי להתאים את מבנה הריבית בפועל לציפיותיה בדבר ההתפתחויות הצפויות בריבית. חלק מההלוואות ואגרות החוב שהנפיקה כיל נושאות ריבית קבועה לכל תקופת ההלוואה.

8.11.3. מכירת חובות לקוחות בעסקת איגוח

חלק מחברות הקבוצה חתמו בשנת 2010 על עסקת איגוח לקוחות עם Rabobank ו-Credit Agricole על פיה תמכורנה החברות את כל חובות הלקוחות שלהן לחברה זרה שהוקמה לצורך כך ושאינה בבעלות כיל או בשליטתה. מסגרת המשיכה של האיגוח הינה 350 מיליון דולר. הסכם זה מחליף הסכם איגוח קודם ע"ס 300 מיליון דולר שהסתיים ביולי 2010. מדיניות כיל הינה לנצל את מסגרת האיגוח על פי צרכי תזרים מזומנים, מקורות אלטרנטיביים ותנאי שוק. לתאריך המאזן לא היה ניצול של מסגרת האיגוח. תוקפו של הסכם האיגוח הנוכחי יפוג ביולי 2015.

8.11.4. מגבלות המוטלות על התאגיד בקבלת אשראי

בגין רוב מעסקאות המימון המפורטות להלן התחייבה כיל לשמור על יחסים פיננסיים מסוימים במאזן המאוחד.

8.11.5. מסגרות האשראי של התאגיד ותנאיהן

⁵⁰ התחייבויות פיננסיות נטו – אשראי, הלוואות לטווח ארוך וקצר מבנקים ונותני אשראי אחרים, בניכוי מזומן ופיקדונות לזמן ארוך וקצר במוסדות פיננסיים וממשלתיים.

מסגרות האשראי וההלוואות של כיל הינן כדלקמן :

1. הלוואה בסכום של 725 מיליון דולר שמועד פירעונה 2012. בהתאם להסכם ההלוואה סכום של 435 מיליון דולר מתוך סכום ההלוואה הינו קו אשראי הניתן לניצול בכל מועד. נכון לתאריך הדיווח כיל מנצלת כ- 260 מיליון דולר מקו האשראי. בתקופות אי ניצול חל תשלום של עמלת אי ניצול.
2. מסגרת איגוח (ראה סעיף 8.11.3) בהיקף של 350 מיליון דולר אשר לתאריך המאזן אינה מנוצלת.
3. קווי אשראי מובטחים לתקופה של עד שנה בסכום כולל של כ-270 מיליון דולר.
4. אגרות חוב ממשקיעים מוסדיים בחו"ל בסך של 87 מיליון דולר, לתקופה ממוצעת של 4 שנים בריבית קבועה. מועדי הפירעון של אגרות החוב ושיעור הריבית הינם כדלקמן :

שיעור ריבית	מועדי פירעון	סכום במיליוני דולרים
5.3	03/03/2012	20
5.72	03/03/2015	67

5. ביום 27 באפריל 2009, הנפיקה כיל שלוש סדרות אגרות חוב בהצעה פרטית בדרך של מכרז למשקיעים מוסדיים, בתמורה לסך של 695 מיליון ש"ח (כ-167 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו בשלוש סדרות. בחודש אוגוסט 2009, נרשמו אגרות החוב למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב, על פי תשקיף מיום 9 באוגוסט. ביום 9 בספטמבר, 2009, הנפיקה כיל שלוש סדרות אגרות חוב בדרך של מכרז הצעה לציבור, בתמורה לסך של 898 מיליון ש"ח (כ-235 מיליון דולר). בגין הסדרות השקליות והצמודות למדד ביצעה כיל עסקאות בנגזרים להחלפה של תזרימי המזומנים משקלים לדולרים. בנוסף ביצעה כיל עסקאות בנגזרים לגידור מרבית החשיפה לשינויים במדד המחירים לצרכן. ביום 17 בדצמבר 2009 חתמה כיל על הסכם עם EIB (European Investment Bank), לפיו EIB ילווה לחברה בת פיננסית בהולנד, שבבעלות מלאה של כיל ובערבות כיל, סכום של 100 מיליון יורו. בחודש דצמבר השנה התקבלה ההלוואה, מועד פירעון ההלוואה הינו 15/12/2015 שיעור הריבית הינו ליבור + 1.14%. ביום 14 במרץ 2011, התקשרה כיל עם קבוצה של 17 בנקים מאירופה, ארה"ב וישראל בהסכם במסגרתו העניקו בנקים אלה לכלי

מסגרת אשראי בסך 675 מיליון דולר. קו האשראי הוא לתקופה של 5 שנים, ויוחזר במלואו בסוף התקופה. הריבית הבסיסית של קו האשראי בניצול של עד 225 מיליון דולר הינה ליבור + 0.8%. בהיקפי ניצול גדולים יותר תגבה תוספת ריבית שבין 0.15 ל-0.3 אחוזים.

8.11.6. דירוג האשראי של התאגיד

לכל דירוג אשראי ilAA+ שניתן על ידי S&P מעלות – החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ. מעלות S&P אישרה דירוג AA+ גם לאגרות החוב שהונפקו על ידי כיל. ביום 5 באוגוסט אושרר הדירוג של כיל עם תחזית יציבה.

8.12. מיסוי

עיקר ההכנסה החייבת והוצאות המס של הקבוצה בשנת 2010 מקורם בחברות בקבוצה הפועלות בישראל.

8.12.1. מס החברות בישראל

בסיס המס בישראל הוא טריטוריאלי ופרסונאלי ולפיכך חל על חברות שמוגדרות תושבות ישראל על פי הוראות פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 ("הפקודה" או "פקודת מס הכנסה").

בהתאם להוראות סעיף 1 לפקודת מס הכנסה, חברה תיחשב תושבת ישראל לצרכי מס הכנסה אם התאגדה בישראל או שהשליטה והניהול בה מופעלים מישראל. המונח "שליטה וניהול" אינו מוגדר בפקודת מס הכנסה. למיטב ידיעת כיל, הניהול של החברות הזרות המוחזקות על ידי נעשה מחוץ לישראל ועל כן, למיטב ידיעת כיל, הן אינן נחשבות תושבות ישראל לצרכי מס הכנסה. יצוין, כי רשויות המס בישראל ו/או רשויות המס במדינות הזרות עשויות שלא לקבל את תוצאות המס, כפי שהן מתוארות להלן.

מרבית הכנסות כיל והחברות המאוחדות בישראל נבעו ממפעלים מאושרים ומוטבים (כמפורט להלן) יתרת הכנסות כיל חייבות בשיעור מס רגיל. בדבר שיעורי המס החלים על כיל והחברות הפועלות בישראל ראה באור 2.א21 לדוחות הכספיים.

הטבות במס מתוקף החוק לעידוד השקעות הון התשי"ט-1959 (להלן: "החוק").

המחוקק מעודד הקמה והרחבה של מפעלים תעשייתיים ופרויקטים אחרים, וזאת על-ידי מתן מעמד של "מפעל מאושר" או "מפעל מוטב" לתכניות השקעה למפעל. עד לתיקון מס' 60 לחוק, הקריטריונים הכלליים אשר הנחו את מנהלת מרכז ההשקעות למתן מעמד של "מפעל מאושר" הם כדאיות למשק הלאומי, יכולת תחרות בשווקים בינלאומיים, שימוש בטכנולוגיות חדשניות, יצירת מקומות תעסוקה, ערך מוסף גבוה ומתן פתרון נאות לצרכים המיוחדים של כלכלת המדינה.

בתיקון מספר 60 לחוק הוספו מספר תנאים אשר רק מי שעומד בהם זכאי למעמד של "מפעל מאושר" או "מפעל מוטב". מתקני הייצור של כמה מהחברות בישראל (בסעיף זה

להלן - החברות) קיבלו מעמד של "מפעל מאושר" או "מפעל מוטב" על פי חוק העידוד, לרבות תיקון מס' 60 לחוק שפורסם באפריל 2005.

ההטבות מהן נהנית כיל הן בעיקר שיעורי מס מופחתים ופחת מואץ.

ההטבות כדלעיל מותנות בקיום תנאים שנקבעו בחוק, בתקנות שהותקנו על פיו ובכתבי האישור שלפיהם בוצעו ההשקעות במפעלים המאושרים. אי-עמידה בתנאים עלולה לגרום לביטול ההטבות, כולן או מקצתן, ולהחזר סכומי ההטבות בתוספת ריבית פיגורים.

ביום 29 בדצמבר 2010 אושר בכנסת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו- 2012 אשר במסגרתו תוקן החוק (בסעיף זה להלן - התיקון לחוק). תוקפו של התיקון לחוק הוא מיום 1 בינואר 2011 והוראותיו יחולו ביחס להכנסה מועדפת שהופקה או שנצמחה בידי מפעל מועדף (מפעל תעשייתי שמתקיימות לגביו הוראות החוק לעניין היותו מפעל בר תחרות התורם לתוצר המקומי הגולמי או מפעל בר תחרות בתחום האנרגיה המתחדשת) כהגדרתו בתיקון לחוק, בשנת 2011 ואילך. חברה רשאית לא לעבור לתחולת התיקון לחוק העידוד ולהישאר בתחולת החוק, טרם תיקונו, עד תום תקופת ההטבות. שנת הבחירה האחרונה שכל רשאית לבחור הינה שנת המס 2012 ובתנאי שההשקעה המזערית המזכה החלה בשנת 2010.

במסגרת התיקון לחוק בוטלו מסלולי הטבות המס הקיימים (מסלול הפטור ממס, "מסלול אירלנד" ומסלול "אסטרטגי") ובמקומם נקבעו שני מסלולי מס חדשים, מפעל מועדף ומפעל מועדף מיוחד, שעיקרם שיעור מס אחיד ומופחת על כלל הכנסות כיל הזכאיות להטבות, כדלקמן:

לגבי מפעל מועדף – בשנות המס 2011-2012 באזור פיתוח א' – 10% ובשאר הארץ 15%. בשנות המס 2013-2014 באזור פיתוח א' 7% ובשאר הארץ 12.5%. משנת 2015 ואילך באזור פיתוח א' 6% ובשאר הארץ 12%.

מפעל מועדף מיוחד – באזור פיתוח א' 5% ובשאר הארץ 8% במשך 10 שנים רצופות.

עוד נקבע בתיקון לחוק, כי לא יחול מס על דיבידנד שיחולק מתוך הכנסה מועדפת לבעלת מניות שהיא חברה, הן ברמת כיל המחלקת והן ברמת בעלי המניות. שיעור מס של 15% יחול עדיין על דיבידנד שיחולק מתוך הכנסה מועדפת לבעל מניות יחיד או לתושב חוץ בכפוף לאמנות למניעת כפל מס. כמו כן, בתיקון לחוק נקבעה הקלה בנוגע למס המשולם על דיבידנד שמתקבל על ידי חברה ישראלית מרווחי מפעל מאושר/חלופי/מוטב, שנצמחו בתקופת ההטבות לפי נוסח החוק טרם תיקונו, אם כיל מחלקת הדיבידנד תודיע לרשויות המס עד ליום 30 ביוני 2015 על החלת הוראות התיקון לחוק והדיבידנד יחולק לאחר מועד ההודעה.

התיקון לחוק אינו חל על מפעל תעשייתי שהוא מכרה, מפעל אחר להפקת מחצבים או מפעל לחיפוש נפט. לפיכך לא יוכלו מפעלים של כיל אשר יוגדרו כמפעלי כרייה והפקת מחצבים להנות משיעורי המס המוצעים במסגרת התיקון לחוק. יחד עם זאת ההצעה לתיקון החוק כנוסחה לאחר התיקון אינה מבטלת הטבות מס להן היה זכאי מפעל מוטב

בגין השקעות עד ליום 31 בדצמבר 2012 לכן גם לאחר תיקון החוק ימשיכו אותם מפעלים שיוגדרו כמפעלי כרייה להנות מהטבות המס בגין השקעות מזכות שיעשו עד ליום 31 בדצמבר 2012 במסגרת הדין הישן.

נכון למועד אישור הדוחות התקופתיים בוחנת כיל את השלכות תיקון החוק ויישומן בחברות הפועלות בישראל.

חוק עידוד התעשייה (מיסים) התשכ"ט – 1969 ("חוק עידוד התעשייה")

חלק מהחברות המאוחדות של כיל בישראל הן "חברות תעשייתיות", כמשמען בחוק עידוד התעשייה. בתוקף מעמד זה זכאיות החברות לתבוע פחת בשיעורים מוגדלים לגבי ציוד המשמש בפעילות תעשייה, כפי שנקבע בתקנות מכוח חוק התיאומים.

המפעלים התעשייתיים שבבעלות חלק מהחברות המאוחדות בישראל הם בני קו ייצור אחד ובתוקף זה מגישות החברות יחד עם כיל דוח מס מאוחד לפי סעיף 23 לחוק עידוד התעשייה. בהתאם לכך, כיל זכאית לקזז את הפסדי חברה מאוחדת כנגד רווחי חברה מאוחדת אחרת.

8.12.2 שיעור מס החל על רווחי הון בישראל ועל דיבידנד

שיעור המס החל בישראל על רווחי הון ריאליים הנמצאים בידי כיל, ושאינם ניירות ערך סחירים, על נכסים, שנרכשו לאחר 1 בינואר, 2003 (להלן בסעיף זה, "המועד הקובע") הינו 25%.

לגבי נכסים אשר נרכשו לפני המועד הקובע, שיעור המס החל יחושב ליניארית, כך שחלק רווח ההון שנצמח עד למועד הקובע יחויב במס בשיעור מס החברות הרגיל, בעוד שרווח הון שנצמח לאחר המועד הקובע יחויב במס בשיעור של 25%.

דיבידנד אותו מקבלת כיל, שמקורו בהכנסות שהופקו או נצמחו בישראל ושנתקבלו במישרין או בעקיפין מחבר בני אדם אחר החייב במס חברות, אינם חייבים במס חברות בידי כיל.

דיבידנד שמקורו בהכנסות שהופקו או שנצמחו מחוץ לישראל, כמו גם דיבידנד שמקורו מחוץ לישראל, חייב במס חברות בשיעור של 25%. לחילופין, אם כיל בוחרת לקבל זיכוי עקיף (כמפורט להלן) בגין הדיבידנד האמור, אזי הדיבידנד כשהוא מגולם יחויב במס חברות רגיל. בחלק מהמדינות בהן מאוגדות חברות מתאחדות קיימת חובה לניכוי מס במקור בגין תשלום דיבידנד.

8.12.3 מיסוי חו"ל

הקבוצה מפתחת, רוכשת, מייצרת ומשווקת את מוצריה על ידי חברות רבות ברחבי העולם. כ-94% ממכירות הקבוצה מבוצעות בשווקים הבין לאומיים מחוץ לישראל ולכן הקבוצה פועלת באמצעות חברות בנות רבות, אשר למיטב ידיעת כיל, מאוגדות, מנוהלות מחוץ לישראל ונישומות לפי חוקי המס בארצות מושבן. חלק מהחברות הבנות הזרות הוקמו על ידי כיל וחלקן של החברות הזרות נרכשו.

הכנסות הנובעות מחלוקת דיבידנד מחברות זרות בחו"ל יהיו חייבות במס בישראל בשיעור של 25% תוך קבלת זיכוי על המס שישולם בחו"ל. לחילופין כיל יכולה לבחור במסלול זיכוי עקיף במסגרתו במקום להתחייב במס בשיעור של 25%, תהא החברה הישראלית זכאית לבחור להתחייב במס בשיעור מס החברות בישראל (25% בשנת 2010, שיעור זה צפוי לרדת באופן הדרגתי עד לכדי 18% בשנת 2016 ואילך) על מלוא ההכנסה ממנה חולקו הדיבידנדים, בתנאי שהחברה הישראלית תחזיק בשיעור של 25% או יותר מאמצעי השליטה בחברה הבת הזרה שמחלקת את הדיבידנד. במידה והחברה בחרה באפשרות זו, החברה הישראלית תהא זכאית ל"זיכוי עקיף" בגין מס החברות החל בחברה הבת הזרה או בחברה הנכדה הזרה, אם החברה הישראלית תחזיק בשיעור של 25% או יותר מאמצעי השליטה בחברה הבת הזרה, וזו תחזיק במישרין בחברה הנכדה הזרה מפיקת ההכנסה ממנה חולקו הדיבידנדים, בשיעור של 50% או יותר.

אם מרבית הכנסותיהן של החברות הזרות המוחזקות על ידי החברה (במישרין או בעקיפין) הן הכנסות פאסיביות ובגין אותן הכנסות שולם מס הנמוך מ-20%, עשויות אותן חברות זרות להיחשב כ"חברה נשלטת זרה". במקרה כאמור, בהתאם לסעיף 275 לפקודה, החברה שהינה בעלת שליטה בחברה הזרה, תתחייב במס באופן שבו ייראו אותה כאילו קיבלה את חלקה ברווחים הבלתי מחולקים של החברה הנשלטת הזרה בשנת המס שבה הם נצברו. הוראות הסעיף מתייחסות לרווחים שמקורם בהכנסות פסיביות בידי החברה הזרה (כגון הכנסה מריבית או מדיבידנד שאינה מגיעה לכדי עסק). בשנת 2010 אף אחת מהחברות המתאחדות של כיל בחו"ל לא נחשבה לחברה נשלטת זרה.

מחירי העברה

ביום 29 בנובמבר 2006, נכנס לתוקף סעיף 85א לפקודה וזאת עם פרסומם של תקנות מס הכנסה (קביעת תנאי שוק) התשס"ז – 2006 ("תקנות מחירי העברה"). בהתאם לסעיף זה ולתקנות מחירי העברה, עסקה בינלאומית (בה אחד הצדדים אינו תושב ישראל), שבה מתקיימים בין הצדדים יחסים מיוחדים, כהגדרת מונח זה בפקודה, תדווח בהתאם לתנאי השוק ותחויב במס בהתאם. תקנות מחירי העברה חלות על עסקאות בינלאומיות שונות, לרבות בשלבים שונים של ייצור מוצר עד למכירתו, שנעשו ביום פרסומם של תקנות מחירי העברה ואילך. מכוח תקנות אלו נקבעו גם כללים לדיווחים שוטפים, וכן ניתנה לפקיד השומה הסמכות לדרוש עבודת חקר שוק.

סעיף 85א לפקודה ותקנות מחירי העברה מאמצים את עיקרון מחיר השוק בקובעם כי נאותות המחיר ותנאי העסקאות הבינלאומיות בין צדדים שמתקיימים ביניהם יחסים מיוחדים ייבחנו באמצעות השוואתם לעסקאות דומות בין צדדים שאין ביניהם יחסים מיוחדים. במידה ואין עסקה בעלת מאפיינים זהים, תשווה העסקה הבינלאומית לעסקה בעלת מאפיינים זהים או דומים לעסקה שביצע הצד הנבדק.

בהתאם לתקנה 2(א) לתקנות מחירי העברה, לצורך קביעה האם עסקה בינלאומית שנעשתה היא עסקה בתנאי שוק, ייערך חקר תנאי שוק (study) בו תשווה העסקה הבינלאומית לעסקאות הדומות של הצד הנבדק, כהגדרתו בתקנות מחירי העברה.

העסקה הבינלאומית תיחשב כעסקה שנעשתה בתנאי שוק, אם התוצאה של המחקר שנערך כאמור לפי השיטות המקובלות המפורטות בתקנות מחירי העברה, לא חרגה מהטווח הבין רבועי שהתקבל בהשוואה לעסקאות דומות. עסקה שלא ניתן לראותה כעסקה בתנאי שוק, כאמור, ידווח מחיר העסקה על פי ערך המצוי בטווח הערכים כפי שהתקבל בהשוואה לעסקאות דומות.

כמפורט לעיל הקבוצה מפתחת, רוכשת, מייצרת, ומשווקת את מוצריה על ידי חברות רבות ברחבי העולם. לכל אחת מהחברות הנישומות באזורים שונים בעולם, תפקיד במערך הכולל של פעילותה העסקית הבינלאומית של החברה. בהתאם, חלק מהחברות בקבוצה משמשות כחברות ייצור, חלקן משמשות כמרכזים לוגיסטיים וחלקן משמשות כחברות שיווק.

קביעת מחירם של המוצרים או השירותים (בשלבי הייצור השונים), הנמכרים מחברות הפועלות בישראל לחברות הבנות הפועלות מחוץ לישראל, נעשה על בסיס של מחקרי מחירי העברה שבוצעו כדי לקבוע את התרומות היחסיות והסיכונים הקיימים של כל חברה רלוונטית ברחבי העולם במערך הפעילות של הקבוצה, וזאת כדי לשקף את מחיר השוק שהיה נקבע לשירותים או המוצרים הללו, אילו היו ניתנים לצדדים זרים שאינם בתוך הקבוצה. בהתאם לכך, הרווח לפני מס מתחלק בין מדינות רבות בעולם בשיעורי מס שונים. לסיווג או ייחוס שונה באופן מהותי של התמורה בעבור רכיבי הערך של כל אחת מהחברות בקבוצה במדינות השונות או של מאפייניהן של חברות אלה כאמור, עלולה להיות השפעה על סכום הרווח שנצמח ונישום בכל אחת מהמדינות, ויכול שתהיה לכך השפעה על היבטי מס של הקבוצה ותוצאותיה.

8.12.5 שיעור המס האפקטיבי

עיקר הוצאות המס של הקבוצה בשנת 2010 מקורן בחברות הקבוצה הפועלות בישראל (בשיעורים כמפורט לעיל), כמו כן במדינות באירופה, בדגש על הולנד, גרמניה, אנגליה וספרד ובארה"ב. למיטב ידיעת כיל, שיעור מס החברות הסטטוטורי שהיה נהוג ליום 31 בדצמבר 2010 עמד בהולנד על כ- 25%, בגרמניה על כ- 28%, באנגליה 28%, ספרד 30% בארה"ב על כ- 40%. במדינות אחרות בהן פועלת הקבוצה נעים שיעורי מס החברות בטווח שבין 16%-40%.

שיעור המס האפקטיבי (במאוחד) בשנת 2010 20.6% ובשנת 2009 היה 17.9%.

8.12.6 חבות במס הנובעת מחלוקת דיבידנד לבעלי מניות

חלק מעודפי כיל ליום המאזן נובעים מהכנסות ממפעלים מאושרים ומוטבים בישראל ומהכנסות חברות בנות זרות בחו"ל. חלוקת עודפים אלה עשויה, בתנאים מסוימים, ליצור חבות במס בעת חלוקתם. לכל מדיניות לא לחלק דיבידנד מרווחי העבר, אשר יגרמו לחבות מס נוספת ולפיכך דרך כלל כיל אינה יוצרת מסים נדחים בגין רווחים

שנצברו בעבר. ההפרש הזמני המיוחס לחלוקת דיבידנד מתוך הכנסה שחל לגביה פטור של מפעל מאושר ומפעל מוטב ליום 31 בדצמבר 2010, מסתכם לסך של כ- 1,144 מיליון דולר.

8.13. הגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

8.13.1. הגבלים עסקיים

כיל וחלק מהחברות הבנות שלה הוכרזו כמונופולין בישראל במוצרים הבאים: אשלג, חומצה זרחתית, חומצה גופריתית, אמוניה, דשנים כימיים פוספטים, ברום ותרבות ברום. בגלל הכרזתן כמונופולין, כפופות החברות למגבלות הקבועות בפרק ד לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, ובראשן האיסור לנצל לרעה את מעמדן כמונופולין. בשנת 2010 כ- 6% ממחזור כיל נובע ממכירות בישראל, ולפיכך להערכת כיל, אין להכרזה האמורה השפעה מהותית על כיל. כיל מקיימת גם תכנית אכיפה בתחום הגבלים העסקיים.

8.13.2. מניית המדינה המיוחדת

מדינת ישראל מחזיקה במניית מדינה מיוחדת של כיל, שאינה בת העברה, לשם שמירה על העניינים החיוניים של המדינה. שינוי ההוראות שבתקנון כיל המתייחסות לזכויות הנלוות למניית המדינה המיוחדת טעון אישור של המדינה. להלן עיקרי הזכויות שמקנה מניית המדינה:

א. **הגבלת עסקאות ופעולות:** מכירה או העברה של נכסים מהותיים של כיל (בישראל), לרבות שינויי מבנה מסוימים, בקשר עם נכסי כיל בישראל ופעילותה או הקניית כל זכות אחרת בנכסים כאמור, שלא במהלך העסקים הרגיל של כיל, בין בבת אחת או בחלקים, יהיו חסרי תוקף ללא הסכמתו של המחזיק במניית המדינה המיוחדת, אשר יהיה רשאי להתנגד להעברה של נכס מהותי כאמור רק אם היא עשויה לדעתו לפגוע באחד מן ה"אינטרסים החיוניים של המדינה". כן נקבעו הגבלות על פירוק מרצון, מיזוג וארגון מחדש, למעט חריגים שנקבעו בתקנון.

ב. הגבלות המוטלות על רכישת מניות:

1. כל רכישה או החזקה של מניות בכלל בשיעור של 14% או יותר מהון המניות המונפק של כיל לא תהיה בת תוקף כלפי כיל אלא אם כן נתקבלה לכך הסכמה של המחזיק במניית המדינה המיוחדת. כמו כן, כל רכישה או החזקה של 25% או יותר מהון המניות המונפק של כיל (לרבות השלמת החזקה עד 25%) לא תהיה בת תוקף כלפי כיל, אלא אם כן נתקבלה לכך הסכמתו של המחזיק במניית המדינה המיוחדת, והכול גם אם נתקבלה בעבר הסכמה כאמור לגבי שיעור החזקה הנמוך מ-25%.

2. בנוסף לאמור לעיל, תידרש הסכמתו של המחזיק במניית המדינה המיוחדת לכל שיעור של החזקה של מניות בהון המניות של כיל המקנה למחזיק בהן את הזכות, היכולת או את האפשרות המעשית, למנות, במישרין או בעקיפין,

מספר דירקטורים בכל המהווים מחצית או יותר ממספר חברי הדירקטורים בכל, ולא תהיה בת תוקף כלפי כל עוד לא נתקבלה הסכמה כאמור.

לצורך סעיף קטן (ב) זה יראו שעבוד או משכון של מניות כיל כרכישת מניות.

ג. **זכות למידע:** זכות לקבלת מידע מכיל, הכולל כקבוע בתקנון. התקנון קובע גם כי המחזיק במניית המדינה המיוחדת יעשה שימוש במידע זה רק לשם הפעלת זכויותיו על פי תקנון כיל לצורך שמירה על העניינים החיוניים של המדינה.

עוד קובע התקנון חובת דיווח תקופתית למחזיק במניית המדינה המיוחדת, על כל העסקאות בנכסים שקיבלו את אישור הדירקטוריון בשלושת החודשים שקדמו למועד הדיווח, על שינויים בהחזקות בהון המניות ועל הסכמי הצבעה הידועים לו שנחתמו, אם נחתמו, באותה תקופה בין בעלי המניות בכל.

ד. אלו **"העניינים החיוניים של המדינה"** כהגדרתם בתקנון לעניין מניית המדינה המיוחדת:

1. לשמור על אופיה של כיל והחברות הבנות שלה מפעלי ים המלח בע"מ, רותם אמפרט נגב בע"מ, חברת ברום ים המלח בע"מ, תרכובות ברום בע"מ ותמי (אימי) מכון למחקר ולפיתוח בע"מ (כיל וחברות הבת הנ"ל יכונן בפסקה זו להלן "קבוצת כיל") חברות ישראליות שמרכז עסקיהן וניהולן ייעשה בישראל. להערכת כיל, תנאי זה מתקיים.

2. לפקח על השליטה במחצבים ובאוצרות הטבע, לשם פיתוחם וניצולם היעיל, לרבות יישום מרבי בישראל של תוצאות ההשקעות, המחקר והפיתוח.

3. למנוע רכישה של עמדת השפעה בחברות על ידי גורמים עוינים או גורמים העלולים לפגוע בענייני חוץ וביטחון של המדינה.

4. למנוע רכישה של עמדת השפעה בחברות או את ניהולן של החברות כאשר רכישה או ניהול כאמור עשויים ליצור מצב של ניגודי אינטרסים מהותיים העלולים לפגוע באחד מן העניינים החיוניים המפורטים לעיל.

ה. **כיל כחברה ישראלית:** הניהול והשליטה בכל יחיד בישראל. רוב חברי הדירקטוריון יהיו אזרחי ישראל ותושביה, ישיבות הדירקטוריון יתקיימו, ככלל, בישראל.

ו. **מיצוי זכויות:** פרט לזכויות שנוכרו בתקנון, לא תקנה מניית המדינה המיוחדת למחזיק בה זכויות הצבעה או זכויות הונות כלשהן.

מדינת ישראל מחזיקה במניית מדינה מיוחדת גם בחברות בת של כיל כמפורט להלן: מפעלי ים המלח בע"מ, חברת ברום ים המלח בע"מ, רותם אמפרט נגב בע"מ, תרכובות ברום בע"מ, תמי (אימי) חברה למחקר ופיתוח בע"מ וחברת מגנזיום ים המלח בע"מ. הזכויות מכוח מניות אלו, לפי התקנונים של אותן חברות, שוות לזכויות המפורטות לעיל.

ההוראות המלאות בדבר זכויות מניית המדינה המיוחדת מופיעות בתקנון כיל⁵¹ ובתקנוני החברות הנזכרות בס"ק ד לעיל, הפתוחים לעיון הציבור. כיל מדווחת למדינה באופן שוטף לפי האמור בתקנון. עסקות מסוימות של העברת נכסים או מכירתם, שלדעת כיל היו טעונות אישור, קיבלו את אישור המחזיק במניית המדינה המיוחדת.

8.14. יעדים ואסטרטגיה עסקית⁵²

מטרת כיל הינה להשיא לאורך זמן את רווחי בעלי המניות, הכל בהתחשבות בציפיות וזכויות "מחזיקי העניין" האחרים בכל (עובדים, תושבים לקוחות, ועוד) וכן בצרכי בטיחות ושמירה על איכות הסביבה. אסטרטגיית כיל להשגת מטרה זו הוגדרה בשנת 1999.

מאז שנת 1999 פעלה כיל בהתאם ליעדים שקבעה והעלתה את שווי כיל מאז ועד היום באופן ניכר. על רקע הצלחה זו והשינויים שעברו על השווקים בעולם, הצטמצמו מספר האפשרויות להמשך הצמיחה המואצת בהסתמכות על תחומי הפעילות המסורתיים של כ"ל.

בהתאמה עדכנה כיל את האסטרטגיה הקיימת וזאת במגמה להמשיך את התנופה שאפיינה את פעילותה בעשור הקודם.

כדי לממש אסטרטגיה זו, כיל מסתמכת על חוזקותיה תוך ניצול המגמות הגלובליות המותאמות ליכולות לחוזקות ולתשתית שבנתה. פעילות זו מתווספת להמשך הצמיחה בתחומים המסורתיים של כיל, כמתואר באיור הבא :

ניצול הזדמנויות והתמודדות עם אתגרים

האסטרטגיה כוללת את המרכיבים האלה :

8.14.1 התמקדות במגזרי פעילות ניהוליים

⁵¹ תקנון כיל מופיע באתרי האינטרנט של רשות ניירות ערך (<http://www.magna.isa.gov.il>) ושל הבורסה (<http://maya.tase.co.il/bursa>) כחלק מדיווחי כיל.

⁵² הכוונות והאסטרטגיה של כיל, כמפורט לעיל, משקפות את כוונותיה והאסטרטגיה של כיל במועד הכנת הדוח ומבוססות על הערכות נוכחיות של תחומי הפעילות השונים של כיל, הוראות הדין הקיימות והצפויות, ומצב כיל ועשויות להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת. אין כל ודאות בדבר התממשות כוונות או אסטרטגיה זו של כיל.

כיל מתמקדת במבנה ניהולי מגזרי: כיום לכל שלשה מגזרים - כיל דשנים, כיל מוצרים תעשייתיים וכיל מוצרי תכלית. חלוקת המגזרים תואמת את התפיסה הניהולית של כיל והיא אינה בהכרח זהה למבנה המשפטי - יורדי של כיל.

8.14.2. הגברת החדירה לשווקים בינלאומיים

כיל מתמקדת בחיזוק מעמדה בשווקים הן על ידי הגברת פריסתה העולמית והן באמצעות הוספת מוצרים ושירותים משלימים לפעילויותיה הקיימות. מימוש אסטרטגיה זו מתממש באמצעות מיזמים משותפים ורכישת חברות בתחומים אלו. בשנת 2010 נרכשה חברה בתחום ההיגיינה שהוא תחום צומח. מדיניות כיל שואפת להגביר את האיוון בין שטחי פעילותה המגוונים ושימת דגש על כיוונים צומחים התורמים לשיפור איכות החיים בעולם. פעילויות אלו הן המשך לפעילויות שנרשמו בשנים קודמות כמו רכישת מכרות האשלג באנגליה ובספרד, אסטאריס בארה"ב ובברזיל, סופרסטה בארה"ב ובגרמניה ורכישת כלל עסקי המים של HENKEL באירופה. במסגרת זו ראוי לציין את התבססותה של כיל החדשה לטיפול במים שהוקמה ב-2009 בסין ומבטאת את שילוב האינטרסים בבסיס אסטרטגית כיל (פריסה גיאוגרפית, איזור צמיחה, תחום פעילות צומח, תורם לאיוון סל הפעילויות של כיל ותחום התורם לאיכות החיים ולאיכות הסביבה).

לכיל גם יתרונות לוגיסטיים ואפשרויות אופטימיזציה תפעולית, בהשוואה לרוב מתחרותיה הנובעים ממיקומם של מפעלי כיל בישראל ובאירופה.

כיל פועלת להגביר את נוכחותה בשווקים הצומחים ע"י הקמת מרכזי כיל באתרי יעד מרכזיים – הוקם השנה משרד כיל בהודו נוסף על המשרדים הקיימים בברזיל בסין ובצפון אמריקה.

8.14.3. הרחבת סל מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה

כיל פועלת להגדלת ייצור ומכירות מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה דרך אינטגרציה אנכית ורוחבית. באופן זה מתאפשרת צמיחה תוך התבססות על מיומנויות קיימות במגזרי כיל ומימוש יתרונות סינרגטיים עיסקיים משמעותיים. בנוסף, כיל מרחיבה את סל מוצריה, באמצעות פיתוח מוצרים ויישומים חדשים ועל ידי ביצוע התאמות של מוצרים קיימים לדרישות ייחודיות של לקוחותיה, לצרכים חדשים (כמו אלו הנובעים מעדכון תקנים סביבתיים) והחלפת מוצרים מתחרים ליישומים קיימים תוך מתן עדיפות לאיזורים צומחים ולפעילויות בעלות אופי ידיוותי לסביבה.

8.14.4. דרכי פעולה לצמיחה מואצת

עיקרי האסטרטגיה המועדכנת:

- א. המשך פיתוח תחומים מסורתיים.
- ב. כניסה לתחומים חדשים ואיזורים חדשים בעלי קצב צמיחה גבוהים במיוחד, בעיקר בתחומים הנגזרים מה- Megatrends.

- ג. העמקת החדירה לאיזורים מתפתחים.
- ד. התבססות על סל היכולות והחוזקות של כ"ל.
- ה. התאמת תשתית כיל לכיוונים החדשים.

8.14.5 מיצוי סינרגיות

כיל מנצלת את הפוטנציאל לסינרגיות בין מפעליה, במטרה להגביר את היעילות והתחרותיות שלה ולהפחית את עלויות הייצור, השיווק והלוגיסטיקה. כמו כן, מהוות הסינרגיות בסיס להמשך ההרחבה והצמיחה של כיל. לצורך ביצוע אסטרטגיה זו רכשה כיל בשנים 1999-2001 את חלק המיעוט בחברות הבנות הציבוריות שלה, דבר שאפשר לה לנצל את הסינרגיות בין החברות. כיל מייחדת תשומת לב רבה לזיהוי סינרגיות בין המפעלים השונים ובין המגזרים השונים. הסינרגיה מתבטאת, בין היתר, בשימוש במוצרי לוואי ופסולת של תהליך אחד כחומרי גלם של תהליך אחר. החלטות בעניין השקעות או שינויים בייצור, מחייבות בחינה של השפעות הסינרגיות האמורות לעיל.

כיל מפעילה מרכזי מצוינות (פורומים מקצועיים ייעודיים, המוקמים לגיבוש מדיניות לטיפול אחיד וסינרגטי באותו תחום מקצועי) בארץ ובעולם, על מנת לקדם ולממש את הסינרגיות הפוטנציאליות ביתר שאת.

8.14.6 שיפור תזרים מזומנים

כיל פועלת בהתמדה לשיפור תזרים המזומנים שלה, כחלק מהתפיסה האסטרטגית שלה. לאור זאת מהווה תזרים המזומנים מדד מרכזי בבחינת ביצועי הנהלות כיל והמגזרים.

8.14.7 גיוון מקורות המימון

כיל פועלת לגוון את מקורות המימון בין מקורות בנקאיים למקורות חוץ בנקאיים, מתוך כוונה להגדיל את החלק היחסי של מקורות המימון החוץ בנקאיים וכן בין מקורות מימון מקומיים בישראל למקורות מימון מחוץ לישראל.

8.14.8 הרחבת פעילות הליבה

כיל פועלת להמשיך ולהשקיע בתחומי האשלג, הברום, הזרחן והפוספט, כדי לשפר את כושר התחרות שלה ולהפחית את עלויות הייצור. כך, לדוגמה, בשנים האחרונות הוציאה כיל כ- 150 מיליון דולר לשימור ולהרחבת כושר ייצור האשלג במי"ה, והיא מצויה כעת בתהליך של הרחבת כושר ייצור חומר הגלם. בתחום המוצרים התעשייתיים אושרה הגדלת כושר ייצור הברום בסדום, והפרייקט נמצא בשלבי הקמה. כמו כן, רכשה כיל מוצרים תעשייתיים את חברת Supresta שהינה היצרן הגדול בעולם למעכבי בעירה על בסיס זרחן. כיל מוצרי תכלית רכשה את מרבית הנכסים והפעילות של חברת אסטריס (בשנת 2005), חברת Fire Trol (בשנת 2007) המייצרות מוצרים על בסיס זרחן ופוספט, רכשה את הנכסים ופעילות הטיפול במים באמצעות כימיקלים מיוחדים, של חברת הנקל הגרמנית (בשנת 2008) והרחיבה את סל המוצרים והפריסה הגיאוגרפית בתחום ההייגיינה, תחום הפרמה, הקוסמטיקה והגבס (PCG) ובתחום הטיפול במים, על ידי

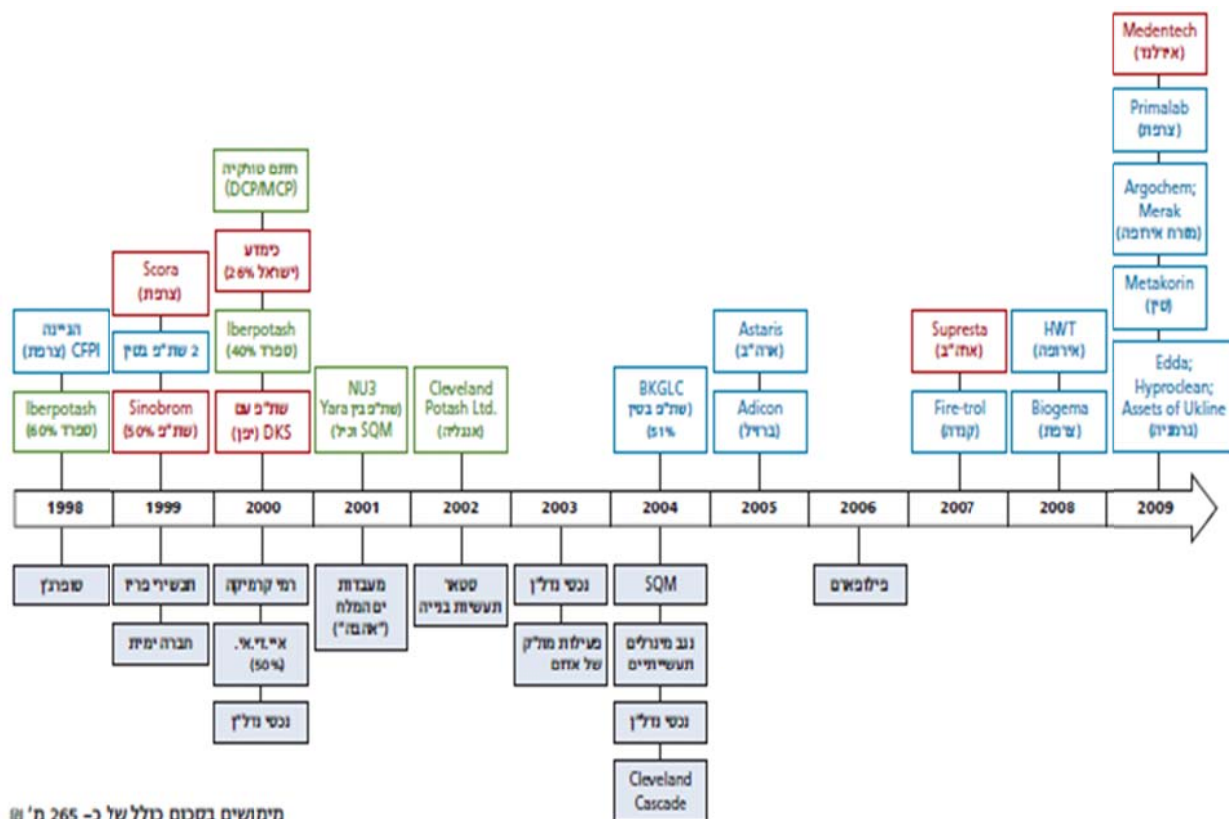
ביצוע מספר רכישות (בשנת 2009). כיל מתכננת להגדיל את כושר הייצור גם במקומות אחרים וזאת תוך הקטנת עלויות הייצור.

8.14.9. רכישות, מיזוגים ומיזמים משותפים

כיל מחפשת הזדמנויות לרכישות עסקיות על מנת להרחיב ולבסס את פעילויות הליבה, באמצעות רכישת טכנולוגיות משלימות ועסקים נלווים. כך, לדוגמה, כיל רכשה בספרד ובאנגליה חברות בת IP ו-CPL, בשנים 1998 ו-2002 בהתאמה, ונכסים ופעילויות של אסטריס בצפון אמריקה ובדרומה בשנת 2005. לכך יש להוסיף את רכישת "Supresta" בחדש אוגוסט 2007 ואת רכישת ביוגמה והיחידה לטיפול במים מקבוצת HENKEL בינואר 2008. בשנת 2009 השלימה כיל 5 רכישות, בעיקר בתחום הגיינת המזון ומי שתיה. בשנת 2010 הושלמה עוד רכישה אחת בתחום הגיינת המזון. כמו כן, בוחנת כיל הרחבת אחיזתה בחומרי גלם אסטרטגיים על מנת לשפר את כושר התחרות שלה. משנת 1998 ואילך, השקיעה כיל ברכישות ומיזוגים והשקיעה במיזמים משותפים בסכום כולל של כ- 1.2 מיליארד דולר. כיל מעוניינת להמשיך ולממש את הידע הטכנולוגי, התפעולי ומיומנויות אחרות שנצברו בקבוצה לרכישת עסקים, כדי למקסם יתרונות תחרותיים, סינרגיה וצמיחה פוטנציאלית. בה בעת מכרה כיל בתקופה זו חברות ועסקים בהיקף של 265 מיליוני דולר, שאינם בליבת העסקים שלה.

התמקדות בליבת העסקים

רכישות ושת"פ בסכום כולל של כ- 1.2 מיליארד דולר*

מימושים בסכום כולל של כ- 265 מ' ש"ד

8.14.10. מידה והערכה

כיל מיישמת מדדים מתקדמים לבחינת ביצועי המנהלים של כיל ושל המגזרים. מדדי הביצוע נקבעו לפי אסטרטגיית כיל להתמקד בהעלאת ערך לבעלי המניות ובשיפור תזרים המזומנים. תגמול המנהלים מביא בחשבון את עמידת החברות ביעדים שנקבעו להן לפי מדדים אלה. בנוסף, ובמטרה ליצור קשר בין תמרוץ המנהלים לבין ביצועי כיל, מפעילה כיל תוכניות תגמול למנהלים המבוססות על הענקת אופציות ומניות. בתוכניות אלה האופציות והמניות חסומות לתקופות שונות, ולפיכך ההטבה למנהלים צמודה לביצועי כיל בתקופה זו.

עד לתאריך דוח זה ביצעה כיל פעולות רבות הנגזרות מהאסטרטגיה שלה. בין היתר:

- א. בתחום הדשנים אוחדו מערכי הניהול, השיווק, השינוע היבשתי, השינוע הימי ומתקני הטעינה בנמלים של הדשנים בישראל ובעולם והוקמה כיל דשנים אירופה כדי לרכז את פעילות כיל דשנים באירופה.
- ב. בתוך כיל מוצרים תעשייתיים אוחד הניהול והשיווק של כל תחומי הכימיקלים התעשייתיים בישראל ובעולם ומכון המחקר של כיל, "תמי", הועבר לניהול מגזר כיל מוצרים תעשייתיים.
- ג. לכל מוצרי תכלית הועברה האחריות לפעילות הכוללת של חומצה זרחית נקייה, המיוצרת בישראל, וכך נוצרה יחידה אחת המרכזת את כל פעילות הפוספטים המיוחדים של כיל.
- ד. הוקמו מטות ניהוליים במגזרים אלו, האחראים לניהול כל היחידות העסקיות במגזרים. במקביל, באזורים בהם יש לכל פעילות רחבה מונה גם מנהל אזורי לתאום הפעילות ומיצוי הסינרגיות בין המגזרים (בסין, ברזיל וצפון אמריקה). כמו כן במקומות אלה נמצאת כיל בתהליך איחוד המטות של הפעילויות השונות למטה אחד (לדוגמא מטה Supresta אוחד והועבר ל-St. Louis יחד עם מטה מוצרי תכלית צפון אמריקה).
- ה. בנוסף מונו שני משנים למנכ"ל כיל: משנה למנכ"ל לפיתוח עסקי, מיזוגים ואסטרטגיה, ומשנה למנכ"ל ומנהל תפעול ראשי COO. הדירקטוריון מינה את מר אשר גרינבאום, המשנה למנכ"ל כיל כממונה על ניהול סיכונים (CRO) בקבוצה.

8.15. גורמי סיכון

סיכונים מאקרו

8.15.1. תנודות בשער המטבע

הפעילות הרב לאומית של כיל חושפת אותה להשפעה של תנודות בשער המטבע. הדוחות הכספיים של כיל נערכים בדולרים של ארה"ב. מכירות כיל מתבצעות במגוון מטבעות

שונים, בעיקר דולר ואירו. חלק ממכירות כיל במטבעות שאינן דולר חושפות את כיל לשינויים בשערי החליפין של מטבעות אלו לעומת הדולר. הכנסות והוצאות של חברות מאוחדות בחו"ל שפעילותן עצמאית/אוטונומית במטבע מקומי שאינו דולר, אינן מהוות חשיפה. מאידך גיסא, הכנסות והוצאות של חברות אלו בדולרים חושפות חברות אלו לשינויים בשערי החליפין של הדולר לעומת מטבע הפעילות שלהן.

חלק מהוצאות כיל בישראל נקובות ומשולמות בש"ח. לפיכך, כיל חשופה להתחזקות שער החליפין של הש"ח לעומת הדולר (ייסוף של השקל). חלק מהוצאות כיל מחוץ לישראל נקובות ומשולמות במטבע המקומי, בייחוד האירו. לפיכך, חשופה כיל להתחזקות שער החליפין של המטבעות השונים, בייחוד האירו, לעומת הדולר. מדיניות כיל היא להגן על חשיפה זו באופן חלקי על פי תנאי השוק ותחזית התפתחות שער החליפין.

8.15.2. העלאת שער הריבית ומגבלות על אשראי בנקאי

חלק מהתחייבויות כיל נושאות ריבית בשיעורים משתנים. כיל חשופה לסיכון תזרימי בגין העלאת שער הריבית, אשר יעלה את הוצאות המימון שלה וירע את תוצאותיה.

הנחיות המפקח על הבנקים בעניין לווה בודד וקבוצת לווים עלולות לקבוע הגבלות להיקף החוב שכיל יכולה ללוות מהבנקים בישראל. המפקח על הבנקים קובע מגבלות באשר להיקף האשראי של חברי קבוצת לווים ביחס להון הבנקים. כיל, קבוצת כיל לישראל וקבוצת עופר נחשבים ביחד לקבוצת לווים. לכל כיום קיימת יכולת ללוות מבנקים מחוץ לישראל וכן מגופים שאינם בנקאיים, בארץ ובחו"ל.

8.15.3. משבר בשווקים פיננסיים

משבר בשווקים פיננסיים עלול לגרום להקטנת מקורות האשראי העולמיים הפנויים לצורך מימון הפעילות העסקית. השפעה של משבר כאמור עלולה לבוא לידי ביטוי הן בזמינות אשראי לכל וללקוחותיה והן במחיר האשראי.

8.15.4. מלחמה או פעולות טרור

מלחמה או פעולות טרור באזורים שבהם כיל פועלת עלולים להשפיע לרעה על כיל. ההשפעה יכולה להתבטא בעיכוב בייצור ובהפצה, באובדן רכוש או בפגיעה בעובדים ובהעלאת מחיר הביטוח. בנוסף, מפעלי כיל עלולים להיות יעד לפעולות טרור בשל הכימיקלים שבאחזקתם. לכל אלו אין ביטוח מפני נזקי מלחמה או פעולות טרור מלבד ביטוח של המדינה המכסה נזק פיזי בלבד של הרכוש ללא ערך כינון.

יצוין כי מאז הקמתם של מתקני הקבוצה, משנות החמישים ואילך, לא סבלה כיל מהפרעות עקב אירועי מלחמה או פעולות טרור כאמור לעיל.

8.15.5. פעילות במדינות שונות בעולם

כיל הינה חברה בינלאומית החשופה לתנאים כלכליים, פוליטיים וחקיקתיים ולסיכונים במדינות שבהן יש לכל מפעלים. כיל חשופה למגוון סיכונים עסקיים והצלחתה תלויה, בין היתר, ביכולת כיל להתמודד עם שוני בתנאים כלכליים, סוציאליים ופוליטיים. שינויי חקיקה עלולים להגדיל את הוצאות כיל או להשפיע על הביקוש למוצריה.

סיכונים ענפיים

8.15.6. מכירת מוצרי הדשנים נתונה להשפעת גורמים רבים שאינם בשליטתה של כיל, לרבות סביבה כלכלית כוללת, מחירי תוצרת חקלאית, מדיניות ממשלתית, מזג אוויר ועוד.

1. רוב מוצרי הדשנים של כיל נמכרים למגדלי תוצרת חקלאית. מכירות הדשנים עלולות להיפגע מירידה במחירי התוצרת החקלאית, זמינות אשראי או אירועים אחרים אשר יגרמו למגדלים לזרוע פחות ולהפחית עקב כך את השימוש בדשנים. ירידה במחירי התוצרת החקלאית גוררת ירידה בכמות המיוצרת ויכולה להביא לידי ירידת הביקוש לדשנים וירידת מחירים. תופעות אלו עלולות להשפיע על עסקי כיל, על מצבה הכלכלי ועל הצלחת תוכניות עתידיות.

2. מדיניות ממשלתית, ובמיוחד רמת הסובסידיות, עלולה להשפיע על היקפי הגידולים החקלאיים ובעקבותיהם על מכירות מוצרי הדשנים. ככלל, הקטנת הסובסידיה לחקלאי או הגדלת הסובסידיה ליצרני דשנים מקומיים, במדינות שלהן כיל דשנים מוכרת, עלולה להיות בעלת השפעה שלילית על עסקי כיל דשנים.

3. מזג האוויר עלול להשפיע לרעה על מכירת המוצרים של כיל דשנים. התעשייה החקלאית מושפעת רבות מתנאי מזג אוויר מקומיים. תנאים כגון סערות חזקות, תקופות ארוכות של יובש, שיטפונות או טמפרטורות קיצוניות לעונה עלולים להשפיע על איכות התוצרת החקלאית המקומית וכמותה ולהפחית את השימוש בדשנים. הפסד מכירות בעונה חקלאית במדינות היעד עקב אירועי מזג אוויר עלול להביא לידי הפסד מכירות לכל השנה.

צמצום הגידולים החקלאיים בשל ירידות מחירים או בשל שינויים ברמות הסובסידיה כאמור לעיל, עשוי להשפיע בטווח הקצר על צריכת הדשנים במדינה זו או אחרת. בטווח הארוך הצורך בהגדלת יבולים חקלאיים ובמיוחד גרעינים על מנת להאכיל את האוכלוסייה מצריך מדיניות תומכת בסקטור החקלאי אשר תעודד מגמה זו.

8.15.7. מכירת מוצרי כיל מוצרים תעשייתיים נתונה להשפעת גורמים שונים שאינם בשליטתה לרבות תלות בשוקי האלקטרוניקה ושינויי חקיקה בתחום השימוש במוצריה. לדוגמה, חלק גדול ממוצרי כיל מוצרים תעשייתיים נמכר לשימוש כמעבב בעירה. תחום זה נתון לשינויי חקיקה בעולם שיכולים להגביל שימושים מסוימים במעבבי הבעירה. לעניין זה ראו גם סעיף 8.5.16 א'2 לעיל. מכירות המוצרים לקידוחי נפט תלויות בהיקפי הפעילות בשוק קידוחי הנפט, בעיקר בקידוחים העמוקים בלב ים, ובהחלטות חברות הנפט לגבי קצב ההפקה ואזורי הפקת הנפט והגז. כך לדוגמה, באפריל 2010 התפוצצה אסדת קידוח במפרץ מקסיקו, המהווה טריטוריית מכירות מרכזית למוצרי כיל. בעקבות האסון הודיע הממשל האמריקאי על השהיית פעילות הקידוחים במקום לשישה חודשים. כתוצאה מכך היו מכירות כיל לאיזור זה נמוכות מאד במהלך כל יתרת השנה.

מכירות המוצרים לשימוש בבריכות שחייה מושפעים ממזג האוויר. מזג אוויר קר בעונת הבריכות אפריל - ספטמבר משפיע על רמת הצריכה והאספקה של כימיקלים לטיפול בבריכות שחייה.

חלק ניכר מהמוצרים של כיל מוצרים תעשייתיים משמשים כמוצרי ביניים למוצרים סופיים. למשל, חלק ניכר ממעכבי הבעירה של כיל מוספים לרכיבי הפלסטיק במוצרים אלקטרוניים, לרבות במחשבים אישיים ובטלוויזיות. ירידה בביקוש למוצרי צריכה אלו עלולה להשפיע לרעה על מכירות כיל מוצרים תעשייתיים.

8.15.8 מכירת מוצרי כיל מוצרי תכלית נתונה להשפעת גורמים שאינם בשליטתה, לרבות מיתון או האטה בכלכלה העולמית. לכל מרכיב ייצורי גבוה באירופה וכן חלק גדול ממכירותיה נעשה באירופה באירו. חלק ממתחריה של כיל הם יצרנים הממוקמים מחוץ לאירופה. התחזקות שער החליפין של האירו לעומת הדולר מגדילה את כושר התחרות של המתחרים שלה.

8.15.9 כפיפות לחקיקה ורישוי מגבילים

כיל, בהיותה חברה בתחום התעשייה הכימית, מושפעת באופן משמעותי מהוראות הדין וממשטר הרישוי, בין היתר בתחומי איכות הסביבה והבטיחות. בשנים האחרונות היו החמרות של ממש בהוראות החוק ובדרישות הרשויות בתחומים אלה, בישראל ובעולם. סטנדרטים שיאומצו בעתיד עלולים להשפיע על כיל ולשנות את דרך פעילותה. בנוסף, חלק מרישיונות כיל, לרבות רישוי עסקים והרשאות כרייה, הם לתקופה קצובה ויש לחדשם מעת לעת. חידוש הרישיונות אינו ודאי וייתכן שיותנה בתנאים נוספים. לפרטים נוספים ראו סעיפים "מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד" בפרקים 8.4.14, 8.6.14, 8.6.15 ו-8.13 לעיל.

שינויי חקיקה בעולם עלולים לאסור או להגביל את השימוש במוצרי כיל בשל שיקולי איכות הסביבה, בריאות ובטיחות.

8.15.10 חשיפה בנושאי איכות הסביבה ובטיחות

מעט לעת כיל חשופה להליכים משפטיים, אזרחיים ופליליים, עקב זיהומים סביבתיים נטענים שנגרמים על ידי חלק ממפעלי כיל.

בנוסף, נערכות מעט לעת בדיקות וחקירות של רשויות האכיפה בארץ ובעולם. במועד הכנת דוח זה, להערכת כיל, לא צפויות השלכות מהותיות לבדיקות הנערכות כיום על תוצאות פעילות כיל.

זאת ועוד, כיל חשופה לעתים לתביעות בגין נזקי גוף או נזקי רכוש, העלולות לגרום לכלי לנזק כספי. בנוסף, חלק מפעילות הייצור או השיווק (ולעתים גם השינוע והאחסון) כרוך בסיכוני בטיחות שכייל מנסה למזער, אבל אינה יכולה למנעם. במדינות שונות, כבמדינת ישראל, ישנה חקיקה, העלולה לגרום להטלת אחריות על כיל ללא קשר לזדון או רשלנות. חוקים אחרים מטילים על נתבעים אחריות ביחד ולחוד, לעתים גם רטרואקטיבית, ולכן עלולים לגרום לאחריות כיל בשל פעילות המתבצעת על ידיה יחד עם אחרים ולעתים גם

על ידי אחרים. כיל עלולה אף להיות אחראית לתביעות בגין שטחים שמכרה ופעילויות שכל ערכה בשטחה, אף לאחר שהפעילויות הסתיימו. בתחום איכות הסביבה לכל כיסוי ביטוחי של 100 מיליון דולר לחשיפות מסוימות.

8.15.11. אחריות צד ג' וחבות מוצר

כיל חשופה לסיכון שעניינו חבות בגין נזק שנגרם לצד ג' על ידי פעילותה או על ידי מוצריה. לכל ביטוח לנזק בגין פעילותה בסכום של עד 350 מיליון דולר לאירוע ובגין נזקים שנגרמים על ידי מוצריה בסכום מצטבר של 350 מיליון דולר לשנת ביטוח. אין ודאות, שסכום הביטוח האמור יכסה במלואו כל נזק בגין החבות האמורה. בנוסף, מכירת מוצרים פגומים על ידי כיל עלולה להביא לידי החזרת מוצרים על ידי כיל או על ידי לקוחותיה שהשתמשו במוצריה (recall).

8.15.12. פנסיות וביטוח בריאות

לחלק מעובדי כיל בארץ ובחו"ל יש הסדרי פנסיה וביטוח בריאות באחריות כיל. כנגד חלק מהתחייבות זו יש לכל יעודות כספיות המושקעות באפיקים פיננסיים. שינוי בתוחלת החיים, שינויים בשוק ההון או שינויים בפרמטרים אחרים שלפיהם נקבעת ההתחייבות לעובד ולגמלאי, וכן שינויי חקיקה, עלולים להגדיל את התחייבות כיל נטו בגין סעיף זה.

8.15.13. תנודתיות

חלק מעסקי כיל מתאפיינים בתנודתיות. התנודתיות נגרמת בשל כניסת מוצרים חדשים לשוק, יציאת יצרנים מהשוק, שינויים בהיצע המוצר, שינויי עונה ושינויים בביקוש. התנודתיות עלולה לגרום לשינויים חזקים בביקוש למוצרים ולפגיעה ברווחיות כיל.

סיכונים מיוחדים לכל

8.15.14. זיכיונות והיתרים

כיל מפיקה אשלג ומלח בישראל בספרד ובאנגליה לפי היתרים וזיכיונות בארצות אלו. כן כורה כיל סלע פוספט ממרבצי פוספט בנגב לפי הרשאה והיתרים ממדינת ישראל. איבוד או פגיעה בזיכיונות, בהרשאות והיתרים הנ"ל עלול לגרום לנזק לכל. לפרטים בדבר הזיכיונות וההיתרים ראו סעיף 8.4.14א' לעיל.

8.15.15. אסונות טבע

כיל חשופה לפגעי טבע כגון שיטפונות, רעידות אדמה ואסונות טבע אחרים העלולים להביא לידי פגיעה מהותית בעסקיה. לכל כיסוי ביטוחי מפני חשיפות אלו. חלק ממפעלי כיל בישראל ממוקמים על השבר הסורי אפריקני, אזור פעיל מבחינה סיסמולוגית. בשנים האחרונות התגלו בולענים וחללים תת קרקעיים באזור ים המלח, העלולים לגרום לנזק למפעלים.

בסוללה שמקיפה את בריכת האידוי של כיל דשנים בים המלח קיים חלחול תמלחות מתוך הבריכה והתגלו סדקים בסוללה וכן קיים חשש להתפתחות חללים מתחת לסוללה. אם הסוללה תיפרץ, עלולה כיל לאבד את התמיסות בבריכת המלח הגדולה ובתרחיש קיצוני מאד עלולה כיל להפסיד ייצור של עד 1 מליון טון אשלג, על פני שתי שנות ייצור, המהווה כ- 17% מכושר ייצור האשלג הנוכחי. לפרטים נוספים ראו סעיף 8.4.17.ג לעיל.

באזור סדום, שם ממוקמים חלק ממפעלי כיל, יש מדי פעם שיטפונות בנחלים. שיטפונות כבדים אירעו באוקטובר 2004, וגרמו לנזקים לרכוש וכן אובדן רווחים. לכליל כיסוי ביטוחי המכסה נזקים מסוג זה, בכפוף להשתתפות עצמית.

לכליל מכרות תת קרקעיים באנגליה ובספרד. דליפת מים למכרות עלולה לגרום להפרעות בכרייה עד כדי איבוד המכרה. לכליל אין ביטוח רכוש לחלק התת קרקעי במכרה באנגליה.

8.15.16. עליית מפלס בריכה 150

כחלק מהליך האידוי שוקע מלח בבריכת האידוי מס' 150 בים המלח (שהיא בריכת האידוי המרכזית במערכת הבריכות הסולריות) בשכבה של כ-20 ס"מ מדי שנה. שקיעת המלח גורמת להקטנת נפח התמיסות בבריכה. כדי להתגבר על תופעה זו יש להעלות את מפלס המים בבריכה. אי העלאת מפלס המים כאמור יגרום להקטנת כושר הייצור של כיל דשנים. לפרטים נוספים בדבר עליית מפלס בריכה 150 ראו סעיף 8.4.17.א' לעיל.

8.15.17. תשומות מים ואנרגיה

מפעלי הפוספט של כיל משתמשים בכמויות מים גדולות שהם רוכשים מחברת מקורות במחירים הנקבעים על ידי המדינה. אם המחירים יעלו במידה משמעותית, אזי עלויות כיל יעלו אף הן.

בסדום, כיל מפיקה מים במערכת עצמאית, שאינה חלק ממערכת המים הארצית. חוסר במקורות מים בקרבת המפעלים יאלץ את כיל דשנים לחפש מקורות מים רחוקים יותר ובעלות גבוהה יותר.

מפעלי כיל בארץ ובחו"ל משתמשים באנרגיה בהיקף נרחב. עליית מחירים משמעותית וכן מחסור באנרגיה בישראל ישפיעו על עלויות הייצור ו/או היקפי הייצור.

8.15.18. תעלת הימים

מדי פעם המדינה או ממשלת ירדן בוחנת אפשרות לחפור תעלה מים סוף או מהים התיכון לים המלח לצורך הפקת אנרגיה, התפלת מים והגבהת מפלס ים המלח. תעלה כזו עלולה לשנות את הרכב מי ים המלח. שינוי בהרכב המים כאמור עלול להשפיע לרעה על הייצור במפעלי כיל (לעניין זה ראו גם סעיף 8.4.17.ב' לעיל).

8.15.19. סכסוכי עבודה

כיל חווה מפעם לפעם סכסוכי עבודה, עיצומים ושביתות. רוב עובדי כיל כפופים להסכמים קיבוציים. שביתה או עיצומים ארוכים בכל אחד ממפעלי כיל עלולים לגרום לאי אספקת מוצרים שהוזמנו. בנוסף, בשל התלות ההדדית של המפעלים בכליל, עלולים

עיצומים או שביתה בכל אחד מהמפעלים של כיל להיות בעלי השפעה מהותית על כיל. לכול כיסוי ביטוחי לכיסוי חלק מעלויות השביתה בקרן השביתה של התאחדות התעשיינים ("קרן הדדית של המעסיקים").

8.15.20. תלות בנמלים, בשינוע וטעינה בישראל

כמחצית ממחזור המכירות של כיל הוא ממכירות של תוצרת בצובר המתאפיינות בכמויות גדולות. מרבית כמות זו משונעת משני נמלים בישראל ממתקנים ייחודיים. לא ניתן לשנע בצובר כמות גדולה ממתקנים אחרים. בנוסף מרבית הברום המיוצא מישראל משונע מנמל חיפה בישראל (ראה גם סעיף 8.15.15 ד'). תקלה מהותית במתקני הנמל, השבתה של פעילות הנמלים או מגבלה רגולטורית עלולים לגרום לקושי בייצוא סחורה לחו"ל ולפגיעה במכירות.

להלן הערכת כיל בדבר מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על כיל.

יצוין כי הערכת כיל בדבר מידת ההשפעה של גורם הסיכון על כיל, המפורטת להלן, משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון ואין באמור כדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשות גורם הסיכון. בנוסף, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו.

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על כיל			
השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה	
<u>סיכוני מקרו</u>			
		V	תנודות בשער המטבע (סעיף 8.15.1)
		V	העלאת שער הריבית ומגבלות על אשראי בנקאי (סעיף 8.15.2)
	V		משבר בשווקים פיננסיים (סעיף 8.15.3)
	V		מלחמה ופעולות טרור (סעיף 8.15.4)
		V	פעילות בינלאומית (סעיף 8.15.5)

סיכונים ענפיים			
	V		השפעה על מכירת מוצרי הדשנים (מחירי תוצרת, מדיניות ממשלתית ומזג אוויר) (סעיף 8.15.6)
		V	השפעה על מכירת מוצרי כיל מוצרים תעשייתיים (מחירי תוצרת, מדיניות ממשלתית בנוגע לשימוש במונעי בעירה וכד') (סעיף 8.15.7)
		V	השפעה על מכירת מוצרי כיל מוצרי תכלית (סעיף 8.15.8)
	V		כפיפות לחקיקה ורישוי מגבילים (סעיף 8.15.9)
	V		חשיפה בנושאי איכות הסביבה ובטיחות (סעיף 8.15.10)
	V		אחריות צד ג' וחבות מוצר (סעיף 8.15.11)
		V	שינויים במקדמי חישוב פנסיות וביטוח בריאות (סעיף 8.15.12)
	V		תנודתיות (סעיף 8.15.13)

סיכונים ייחודיים לכל			
V			זיכיונות והיתרים (סעיף 8.15.14)
V			אסונות טבע (סעיף 8.15.15)
	V		עליית מפלס בריכה 150 (סעיף 8.15.16)
		V	תשומות מים ואנרגיה (סעיף 8.15.17)

		V	תעלת הימים (סעיף 8.15.18)
		V	סכסוכי עבודה (סעיף 8.15.19)
	V		תלות בנמלים, בשינוע וטעינה בישראל (סעיף 8.15.20)

9. צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ ("צ'ים")

9.1. מידע כללי על צ'ים

בפרק זה "צ'ים" משמע לרבות חברות הבת והחברות הקשורות של צ'ים, למעט אם מהקשר הדברים נלמד אחרת.

9.1.1. כללי

בשנת 2010 מכירות צ'ים היוו כ- 37% מסך המכירות של החברה לישראל (בהתאם לדוחות המאוחדים של החברה), ועלות המכירות של צ'ים היוותה כ- 49% מסך עלות המכירות של החברה (בהתאם לדוחות המאוחדים של החברה). לפרטים נוספים אודות התוצאות הכספיות של צ'ים ותרומתן לתוצאות הכספיות המאוחדות של החברה בשנים 2008-2010, ראו סעיף 6 לדו"ח וכן ביאור 34 לדוחות הכספיים של החברה. לפרטים אודות התייחסות דירקטוריון החברה לתוצאות הכספיות של צ'ים לשנת 2010 וכן לשינויים שחלו בהן, ראה הסברי הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד ליום 31.12.2010 בחלק ב' לדו"ח.

צ'ים פועלת בענף הספנות הקווית (LINER), קרי: הפעלת קווי הפלגה בין יעדים קבועים, בתוך ובין אזורי סחר, לפי לוח זמנים קבוע תוך עגינה בנמלים לפי תכנון מראש ומספקת שירותי הובלה ימית ללקוחות ממגוון ענפי המסחר, התעשייה והייצור. בנוסף, מעניקה צ'ים ללקוחותיה שירותים נלווים, הכוללים, בין היתר, שירותי תובלה יבשתיים, שילוח ועמילות מכס, אשר ההכנסות מהן אינן מהותיות.

במהלך שנת 2009 חל משבר חריף בענף הספנות העולמי בעקבות המשבר הפיננסי הגלובלי. המשבר התבטא בשחיקה משמעותית ברווחיות חברות הספנות דבר אשר הוביל להפסדים כבדים אצל מרביתן. חלק מחברות הספנות, כמו גם צ'ים, פעלו לגיבוש הסדרים מול נושים שונים ו/או לקבלת סיוע כספי על מנת לצלוח את המשבר בענף.

לצד המשבר הפיננסי הגלובלי וכחלק ממנו, אירעו בשוק הספנות הבינלאומי מספר התפתחויות שליליות, ובהן בין היתר, עליה חדה במחירי הדלק אשר לא קבלה ביטוי מלא בעליה במחירי ההובלה וכן היצע אניות גבוה ביחס לביקוש מתון, עובדה שהובילה לירידה גוברת בניצולת האניות ובדמי ההובלה.

כנובע בין היתר מהמשבר האמור, צ'ים העריכה במהלך 2009 כי בשנים 2009-2013 היא צפויה להיקלע לגרעון תזרימי (הנובע מהפעילות העסקית, מהשקעות והחזר הלוואות) בסך הנאמד בכמיליארד דולר ארה"ב.

לפיכך, בדומה לחברות ספנות בינלאומיות אחרות, צ'ים נקטה בצעדים שונים אשר נועדו להתמודד עם השינויים במצב השוק, לרבות שינוי תוכניתה האסטרטגית, אשר על פיה תכננה צ'ים גידולים משמעותיים בשנים הקרובות הן ביכולת ההובלה שלה והן בכמויות המובלות, והתאמתה לתנאי השוק הקשים כאמור. במסגרת התאמת התוכנית האסטרטגית לתנאי השוק הנוכחיים נקטה צ'ים צעדים שונים וביניהם: ניהול מו"מ עם המספנות מהן הוזמנו אניות; החזרת אניות חכורות מסוימות (לפי צרכי צ'ים) לבעליהן

במועד סיום חוזה החכירה; התארגנות לשינויים הנדרשים בקווי הובלה מסוימים, לרבות הקטנת פעילות בשווקים מסוימים; העמדת אוניות אשר תהיינה חסרות תעסוקה בשל הצמצום בקווי ההובלה; בחינת כדאיות יציאה מהשקעות בנושאים הנלווים לספנות הקווית, התייעלות במערך כוח האדם, לרבות צמצום הוצאות מינהל ופיטוריי עובדים; וכיו"ב.

כמו-כן, ולאור המשבר הנזכר לעיל, בסוף שנת 2009 השלימה צים מכל הבחינות המהותיות תוכנית הבראה מוסכמת (להלן: **"תוכנית הבראה"** או **"ההסדר"**) עם נושים פיננסיים שונים שלה (לרבות בנקים זרים ומקומיים חברות לסינג ומחזיקי אג"ח) (**"נושים פיננסיים"**) וגורמים אחרים (לרבות בעלי אניות המכירים לצים אניות, וביניהם תאגידים קשורים, וכן מספנות מהן הזמינה אניות) (**"גורמים אחרים"**). לפרטים בדבר תוכנית ההבראה ראו סעיף 9.17 להלן.

במהלך שנת 2010 נסתמנה מגמת שיפור אשר החלה בתחילת הרבעון הראשון של שנת 2010. אולם חוסר וודאות עדיין אופף את הכלכלה העולמית בכלל, ואת ענף הספנות בפרט. אפשרות לחולשה בכלכלה העולמית (בעיקר האמריקאית והאירופית) אל מול היצע האוניות הפעיל, עשויה להשפיע על רמת התחרות והמחירים בענף. כמו כן, המדיניות של חברות הספנות בנוגע להעמדת אניות/פתיחת קווים חדשים, וכן לתכניות חיסכון בדלקים (Slow Steaming), עשויות להשפיע אף הן על המגמה.

צים ממשיכה במחויבותה להתייעלות ולחסכוניות אשר יפורטו בהמשך הדו"ח.

בסעיף 9 זה, **"תאגידים קשורים"** משמע - תאגידים הקשורים, במישרין או בעקיפין, לאלו הנחשבים כבעלי השליטה בחברה לישראל.

9.1.2. קווי צים

צים פועלת בענף ההובלה הימית באמצעות הובלת מכולות ופעילותה חובקת עולם. מרבית פעילות צים מתנהלת בשלושת אזורי הסחר הבאים: טרנס-פאסיפי, אסיה-אירופה, טרנס-אטלנטי (מאירופה ואגן הים התיכון לצפון ודרום אמריקה והקאריבים) אשר היוו בשנת 2010 כ- 72% מכלל נפח ההובלה של צים (במונחי TEU)¹. בנוסף לשלושת אזורי הסחר בהם פועלת צים כאמור, צים מפעילה אוניות גם בשלושה אזורי סחרי נישא: פנים אירופה, פנים אמריקה ופנים אסיה ואשר היוו כ- 22% מכלל נפח ההובלה של צים במונחי TEU בשנת 2010. כמו כן, צים פעילה גם באזורי סחר אחרים, הכוללים את אזורי הסחר אסיה-אפריקה, אפריקה-אירופה, פנים אפריקה ואוסטרליה, אשר היוו כ- 6% מכלל נפח ההובלה של צים במונחי TEU בשנת 2010.

צים משרתת את אזורי סחר אלה באמצעות רשת של כ- 67 קווים גלובליים ואזוריים המקושרים למרכזי שטעון בעלי מיקום אסטרטגי. בתכנון רשת קווי ההפלגה של צים, צים לוקחת בחשבון את תנאי הסחר העולמי, במיוחד מגמות בכלכלות מתפתחות, הכוללות את

¹ TEU הינה יחידת המדידה המקובלת למכולות.

הסחרים בסין, הודו, רוסיה, אזור הים השחור, ברה"מ לשעבר, הים התיכון, אפריקה ואזור הסחר הדרומי-צפוני בתוך אמריקה, ושינויים בכלכלות אלו. צים שואפת להגדיל את יעילותה התפעולית בהפעלת קווי ההפלגה כדי לנצל באופן מיטבי את קיבולת צי אוניותיה והתרומה ל- TEU מובל בשירותיה. במהלך שנת 2010, במסגרת ההתאוששות בשוק התובלה הימית, נקטה צים בפעולות של הרחבת פעילות ועדכון של קווים ושותפויות (כמפורט להלן).

קווי ההפלגה של צים נבדלים זה מזה בנתיב ההפלגה, בגודל האוניה ובמאפיינים אחרים. קווי ההפלגה של צים מציעים, ככלל, שירות בפקידה שבועית (המאפשר להפליג מכל נמל ביום מסוים בשבוע), באמצעות מספר קבוע של אוניות הדומות במאפייניהן והמשרתות את הקו. חלק מקווי צים מופעלים כמיזמים משותפים עם חברות ספנות אחרות או במסגרת הסכמי קונסורציום (לפרטים בדבר הסכמים אלו ראו סעיף 9.21.1 להלן).

הטבלה שלהלן מציגה את כמות ה- TEU שהעבירה צים בכל אזור סחר וההכנסה הגולמית של צים מאותו אזור סחר במהלך השנים 2008, 2009 ו-2010, כדלקמן:

2008		2009		2010		
מליוני דולר		מליוני דולר		מליוני דולר		
הכנסות	הועברו (TEU)	הכנסות	הועברו (TEU)	הכנסות	הועברו (TEU)	אזורי סחר
1,418	790,926	899	618,600	1,447	795,000	טרנס - פסיפי
917	569,032	294	290,800	635	390,000	אסיה – אירופה
643	399,354	456	339,100	547	410,000	טרנס - אטלנטי
184	259,465	66	135,600	107	175,000	פנים אסיה
235	217,066	194	203,900	198	206,000	פנים אירופה
222	125,975	173	104,100	205	117,000	פנים אמריקה
706	158,196	367	107,900	578	126,000	אחר
4,325	2,520,014	2,449	1,800,000	3,717	2,219,000	סה"כ

תוצאות המגזר (רווח / הפסד תפעולי) ביחס לכל אחד מאזורי הסחר האמורים בשנים 2008, 2009 ו-2010 הינם כדלהלן:

2008	2009	2010	אזורי סחר
מליוני דולר			
(29)	(152)	96	פאסיפי-טרנס
(163)	(204)	19	אסיה-אירופה
(56)	(126)	(73)	אטלנטי-טרנס

0	(16)	22	פנים אסיה
10	(19)	23	פנים אירופה
35	14	37	פנים אמריקה
(47)	(172)	88	אחר
(250)	(675)	212	סה"כ

* כולל רווחי הון והכנסות הוצאות שונות

כאמור, צים מפעילה הן קווי הובלה גלובליים והן קווי הובלה אזוריים. קווי ההובלה הגלובליים והאזוריים של צים מקושרים זה לזה לרוב באמצעות אחד או יותר ממרכזי השטעון הראשיים של צים (HUB) שהגדולים מביניהם ממוקמים בחיפה, ישראל; טרגונה (ספרד); קינגסטון (גימניקה); הונג קונג; שקו (סין); ומלזיה.

כל אחד ממרכזי השטעון של צים בנמלים מקבל שירות מקווי הזנה המובילים מכולות אל ומאת נמלים קטנים יותר בסביבה הקרובה. אניות הפועלות בקווי ההזנה מספקות גם שירותי הובלה אזורית על מנת להגדיל את ניצול קיבולת האוניות. המכולות המובלות על ידי קווי ההזנה השונים ועל ידי קווים אזוריים מוטענות במרכזי השטעון לאוניות גדולות יותר, המפליגות בקווי ההפלגה הראשיים של צים.

צים מפעילה חלק מקווי ההפלגה באמצעות הסכמי שיתוף פעולה מסוגים שונים, לצורך רכישת תאים והחלפת תאים על אוניות המופעלות על ידי חברות ספנות אחרות וכן לצורך יצירת שיתוף פעולה בקו הפלגה (לפרטים ראו סעיף 9.21.1 להלן).

9.1.3. אזורי הסחר בהם פועלת צים

א. אזור הסחר הטרנס-פאסיפי

אזור הסחר הטרנס-פאסיפי חולש על הסחר בין אסיה (בעיקר סין) לחוף המזרחי והמערבי של ארה"ב, קנדה, מרכז אמריקה, קריביים ודרום אמריקה. כ-70% מאזור סחר זה עובר דרך החוף המערבי של ארה"ב וקנדה ומועבר באמצעות מערכי הובלה יבשתית (רכבות ומשאיות) למערב התיכון של ארה"ב ולמרכז ומזרח קנדה. באזור סחר זה פועלות חברות בינלאומיות רבות באמצעות אניות, בגודל ממוצע של כ-6,500 TEU. 30% הנותרים של אזור סחר זה מועברים דרך תעלת פנמה לחוף המזרחי של ארה"ב ולמפרץ מקסיקו, ומטענים לקרביים ולמרכז אמריקה מועברים בפקידה ישירה ו/או שטעון. בקטע הסחר של החוף המזרחי העובר דרך תעלת פנמה קיימת פעילות של אניות מכולה בגודל ממוצע של כ-5,000 TEU.

במהלך שנת 2010 חווה אזור סחר זה התאוששות משמעותית ביחס לשנת 2009, והגיע לרמות סחר כמעט זהות לרמות הסחר של 2008. בהתאם, כמות המכולות המובלות באזור סחר זה עלתה במהלך שנת 2010 בשיעור של כ-14% והיצע קיבולת האוניות באזור הסחר גדל במהלך שנת 2010 בשיעור של כ-25% והוא עולה ברמתו על הרמה באוגוסט-אוקטובר 2008.

דמי ההובלה באזור סחר זה המשיכו במגמת העלייה שנרשמה החל מהמחצית השנייה של 2009, והגיעו לשיא בסיומה של המחצית הראשונה של שנת 2010, כאשר

החל מחודש יולי 2010 החלה מגמה של ירידה בדמי ההובלה עם הגידול בנפח המוצע, עקב החזרתן לשירות של אוניות על ידי חברות הספנות. בסך הכל נרשמה עלייה של כ-30% בדמי ההובלה בסוף 2010 לעומת סוף 2009 ועד סופה.

ב. אזור הסחר הטונס-אטלנטי

אזור סחר זה חולש על הסחר בין צפון ודרום אמריקה לאירופה, כולל נמלי הים התיכון. באזור סחר זה פועלות חברות בינלאומיות רבות המפעילות, בעיקר, אניות בגודל ממוצע של כ-4,000 TEU.

אזור סחר זה נפגע בצורה קשה במהלך 2009. במהלך 2010 חלה התאוששות בסחר ונרשמה עלייה של כ-13% בנפח הסחר לעומת 2009, אולם נפח הסחר ב 2010 עדיין נמוך בכ-10% מרמתו במהלך 2008. קיבולת האוניות הפועלות בסחר זה עלתה במהלך 2010 ב-15%, אך היא עדיין נמוכה מרמתה ב 2008 בכ-15% נוספים.

ג. אזור הסחר אסיה - אירופה

אזור סחר זה חולש על הסחר בין אסיה לאירופה (צפון ודרום), דרך תעלת סואץ. אזור סחר זה מאופיין בתחרות גבוהה ובו פועלות אניות מהגדולות בעולם, בדרך כלל בגודל ממוצע של כ-8,000 TEU בקווים לצפון אירופה ובממוצע של כ-5,000 TEU בקווים לים התיכון.

במהלך 2010, נרשמה בסחר זה התאוששות משמעותית, כאשר נפח הסחר בשני הכיוונים רשם צמיחה משולבת של כ-14% לעומת 2009, ועולה בנפחו הכולל על נפח הסחר הכולל במהלך 2008.

העלייה החדה בביקוש הביאה לעלייה חדה בדמי ההובלה, אשר הביאה להגדלת קיבולת הסחר על ידי חברות הספנות, ולפתיחה מחדש של קווים שנסגרו, מה שהביא את הנפח לרמות הקרובות לרמות שהיו בסחר במהלך 2008. כתוצאה מכך נוצרה ירידה הדרגתית של דמי ההובלה בסחר, עד להתייצבותם בדצמבר 2010 ברמה דומה לרמתם ב-2009. במהלך 2010 עלתה קיבולת האוניות בסחר בכ-19% לעומת 2009, והיא נמוכה מרמתה ב-2008 בכ-7%.

ד. אזור הסחר פנים אסיה

אזור הסחר הפנים אסייתי הינו אזור הסחר הגדול ביותר בעולם (ביחידות TEU) והביקוש בו נמצא במגמת עלייה מזה כמה שנים, וזאת בין היתר בשל עלות עבודה זולה המייצאת בעיקר מוצרים מוגמרים. באזור סחר זה קיימת פעילות רבה של חברות ספנות מקומיות תוך גידול מתמיד בנפח הפעילות של חברות הספנות הבינלאומיות. ככלל, באזור סחר זה פועלות בעיקר אניות קטנות יחסית, של עד כ-2,000 TEU, ואולם משרתות את האזור גם אוניות גדולות יותר, בעלות גודל ממוצע של 5,000 ו-8,000 TEU, אשר פועלות גם בסחר הבין יבשתי. אזור סחר זה מאופיין בשינויים גדולים בקווים ובדינאמיות יחסית של שיתופי פעולה בין חברות הספנות הפועלות בו.

במסגרת ההתאוששות בענף הספנות חלה עלייה בכמויות הכוללות המובלות באזור סחר זה בשיעור של כ-15% במהלך שנת 2010.

ה. אזור הסחר פנים-אירופה

צ'ים מפעילה קווים באזור הסחר הפנים אירופי, אשר כוללים שירותים מישראל ואליה, למזרח ומערב הים התיכון ולצפון אירופה. שירותי צ'ים באזור הסחר פנים-אירופה פוקדים את הנמלים האזוריים ומחברים לשירותי אזורי הסחר אסיה-אירופה והטרנס-אטלנטי.

ככלל, צ'ים פועלת באמצעות אוניות קטנות, בינוניות ואוניות המשמשות לקווי ההזנה (פידר) לאורך קווי הסחר באזור הסחר פנים-אירופה. סחר זה נפגע כתוצאה מהמיתון שפקד את אירופה ובמיוחד את דרומה (ספרד, איטליה ויוון) בשנת 2009. במסגרת ההתאוששות בענף הספנות במהלך 2010 ניכרה התאוששות גם בסחר זה ורמות הסחר התאוששו לרמות המתקרבות לרמות הסחר של שנת 2008.

ו. אזור הסחר פנים - אמריקה

צ'ים מפעילה קווי הפלגה באזור הסחר פנים-אמריקה. צ'ים מספקת שירותים בתוך אמריקה בין נמלים אזוריים חשובים ושירותים אלה מקושרים לשירותים הטרנס-פאסיפיים והטרנס-אטלנטיים. ככלל, צ'ים משתמשת באוניות הזנה, קטנות ובינוניות לאורך קווי ההפלגה באזור סחר זה.

אזור סחר זה נפגע כתוצאה מהמשבר הפיננסי שחל כאמור לעיל והירידה הגדולה בצריכה הפרטית בארה"ב. עיקר הפגיעה התבטא בקטע הסחר בין דרום אמריקה לצפון אמריקה, בעוד שקטע הסחר הפנימי של האיים הקריביים נפגע בצורה פחותה. במהלך 2010 חלה התאוששות בסחר זה, במיוחד בסחר בין דרום וצפון אמריקה, ורמות הסחר הגיעו לרמות הקרובות לרמות של שנת 2008.

ז. אזורי סחר אחרים

אזורי סחר אחרים בהם פועלת צ'ים כוללים את שווקי אסיה-אפריקה, אפריקה-אירופה, פנים אפריקה והסחר באזור אוסטרליה. בדרך כלל משתמשת צ'ים באוניות הזנה, קטנות ובינוניות לאורך קווי ההפלגה של צ'ים באזורי סחר אלה.

9.2. פעילות לוגיסטית ושירותים נלווים

9.2.1. בנוסף לפעילות ההובלה הימית, לצ'ים קיימת פעילות לוגיסטית וכן היא מציעה ללקוחותיה שירותים נלווים התומכים בפעילות ההובלה של צ'ים, וביניהם: שילוח ועמילות מכס, מסופים להמכלת מכולות, אחסון בתנאי ערובה, שירותי תובלה יבשתית, שירותי ביטוח ותיווך ביטוח לצ'ים ולצדדים שלישיים.

9.2.2. כמו-כן, לצ'ים ישנן אחזקות: בשיעור של 25% במפעל לייצור מכולות בסין - עקב עודף היצע עולמי במכולות הייצור במפעל זה הופסק באופן זמני במהלך 2009 (הייצור חודש בדצמבר 2009); בשיעור של 55% במפעל נוסף לייצור מכולות בצפון סין - עקב עודף היצע

עולמי במכולות הייצור במפעל זה הופסק באופן זמני במהלך 2009 וחודש במהלך 2010; בשיעור של 20% מזכויות הבעלות במתקני נמל באנטוורפן שבבלגיה, וכן; בשיעור של 40% מזכויות הבעלות במתקן נמל בטרגונה שבספרד.

9.2.3. הכנסות צים מכלל הפעילויות והשירותים הנלווים האמורים לא עלו על 3% מסך הכנסות צים בכל אחת מהשנים 2008, 2009 ו- 2010.

9.2.4. כמפורט בסעיפים 9.22.13 ו-9.22.14 לדו"ח, במהלך שנת הדוח מכרה צים החזקותיה: (א) בשיעור של 47.5% מזכויות הבעלות במסוף מכולות בלגוס שבניגריה; (ב) בשיעור של כ- 8% במיזם משותף בסין אשר עיקר פעילותו הינה הקמה ותפעול של כ- 18 מסופים לרכבות מטען בסין.

9.3. קווים חדשים

צים בוחנת מעת לעת את פעילותה באזורי הסחר השונים ובהתאם היא יכולה להחליט על פתיחת וביטול קווים בקטעי סחר שונים. בחינה מעמיקה נעשתה, כאמור, לאור השינויים בשווקים הפיננסיים והמשבר החריף בשוק הספנות, דבר שהוביל לסגירת קווים ולצמצום פעילות בקווים פעילים במהלך שנת 2009. בתחילת שנת 2010 החליטה צים על פתיחה של קווים חדשים מאזור אסיה לאזורים שונים בעולם והם נפתחו במהלך הרבעון השני של שנת 2010. בנוסף, ראו הפירוט בסעיף 9.1.3 לעיל.

קו AME הפועל בסחר מאסיה לים תיכון ולצפון אירופה, נפתח באפריל 2010 ופועל בשירות שבועי. הקו כולל 10 אוניות. הקו הכיל את הסחר בין ישראל לצפון אירופה – מטען שהיה שייך במקור לקו NEC אשר נסגר במקביל.

קו ASE הפועל בסחר מאסיה, דרך דרום אפריקה, למזרח דרום אמריקה, נפתח באפריל 2010 ופועל בשירות שבועי. הקו נפתח עם מספר שותפים כאשר צים תורמת 3 אוניות מתוך 11.

קו AGS הפועל בסחר בין סין דרום-מזרח-אסיה והמפרץ הפרסי, נפתח בנובמבר 2010 ופועל בשירות שבועי. הקו נפתח עם מספר שותפים כאשר צים תורמת 3 אוניות מתוך 6.

9.4. צי האוניות וציודו וכושר ההובלה

9.4.1. צי האוניות וכושר ההובלה

נכון ליום 31 בדצמבר 2010, שירותי ההובלה של צים מופעלים באמצעות צי של כ- 101 אוניות (99 אוניות מכולה ו- 2 אוניות להובלת כלי רכב), מהן כ- 29 אוניות בבעלות צים (מלאה או חלקית), במישרין ו/או בעקיפין (באמצעות חברות אשר הוקמו לצורך החזקה באוניה בלבד), וכ- 72 אוניות בחכירה (14 מתוכן בחכירת זמן מתאגידים קשורים). מתוך 72 האוניות החכורות על ידי צים, 68 אוניות חכורות בחכירת זמן ו- 4 אוניות חכורות בחכירת גוף (לפרטים בדבר סוגים של הסכמי חכירה ראו סעיף 9.4.2 להלן). נכון ליום 1 במרץ 2011, צי האוניות של צים עומד על כ- 101 אוניות (99 אוניות מכולה ו- 2 אוניות להובלת כלי רכב) מהן כ- 29 אוניות בבעלות צים (מלאה או חלקית) כאמור לעיל, וכ- 72 אוניות בחכירה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010, סך כל קיבולת צי האוניות של צים (אוניות בבעלותה ואוניות בחכירה) הינו כ- TEU 363,126 (לעומת כ- TEU 323,016 ביום 31 בדצמבר 2009). סך כל קיבולת צי האוניות של צים כאמור ליום 1 במרץ 2011 הינו כ- TEU 363,195.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010 העלות של צי האניות של צים (אוניות בעלות ואוניות בחכירה מימונית) היתה כ- 2,374 מיליוני דולר והעלות המופחתת היתה כ- 1,889 מיליוני דולר (לא כולל תשלומים על חשבון אוניות שבבניה).

לשם הנוחות להלן טבלה המרכזת את מצבת האוניות של צים נכון ליום 1 במרץ 2011 תוך פילוח בין סוגי העסקאות (לרבות התקשרויות עם תאגידים קשורים):

סה"כ	אוניות אחרות	אוניות מכולה		
		קיבולת ב-TEU	כמות	
25		134,910	25	אוניות בבעלות צים
4		17,000	4	אוניות בבעלות משותפת עם תאגידים קשורים (החכורות על ידי צים)
				אוניות בחכירה מתאגידים קשורים
8	1*	30,970	7	תקופות קצרות (עד 5 שנים)
6		29,700	6	תקופות ארוכות (מעל 5 שנים)
				אוניות בחכירה מצד ג'
43	1*	84,243	41	תקופות קצרות (עד 5 שנים)
16		66,171	16	תקופות ארוכות (מעל 5 שנים)
101	2*	362,994	99	סה"כ

* אוניה להובלת כלי רכב

* ההתייחסות בחישוב התקופה הינה מתקופת החכירה המקורית, ולא ליתרת תקופת החכירה.

מגמת העמדת אוניות (קרי, הדממת פעילות - "Lay up") כחלק מתהליך של התאמת מצבת האוניות לביקושים המסחריים שהחלה בסוף שנת 2008 ונמשכה בשנת 2009 הצטמצמה מאוד בשנת 2010. נכון ליום 31.12.2010 צי האוניות העומדות מנה 5 אוניות בנפח כולל של כ- TEU 29,454 (מתוכן 2 בבעלות ו- 3 אוניות חכורות, מהן 2 בחכירת גוף). נכון ליום 1 במרץ 2011 צי האוניות העומדות מנה 5 אוניות בנפח כולל של כ- TEU 36,245. במהלך חודש מרץ 2011, 2 אוניות הוחזרו לבעליהן. יצוין כי מעת לעת מפעילה צים באופן חד פעמי אניות אשר הועמדו. צים פועלת לצימצום היקף האוניות העומדות.

ניצולו בפועל של כושר ההובלה של צים משתנה מעת לעת, ונע ככלל בין 70% ל- 90% מכלל צי האוניות הפעילות ומותנה במספר האוניות וגודלן המשמשות בקו נתון, בבחירת מסלול ההובלה, בשימוש מושכל בבחירת מטען ובחוסר האיזון השורר, בדרך כלל, בקווי הספנות המתבטא בנטייה לתפוסות גבוהות עד מלאות בהפלגות האוניות בכיוון אחד (לרוב בכיוון מדינות המערב) ובתפוסות חלקיות בלבד בכיוון ההופכי (בעיקר בסחר בין המזרח למערב).

חכירת אוניות

מרבית האניות הנמצאות בשירות צים הן אניות החכורות על ידה בהסכמי חכירת זמן, חכירת גוף וחכירת מסע. חכירת אניות נעשית על ידי צים, מעת לעת, בהתאם לצרכיה, על פי הסכמי חכירה כמקובל בענף. דמי החכירה ותקופות החכירה משתנים בהתאם להיקף הסחר העולמי, היצע האניות הקיים בשוק, צורכי צים וגורמים נוספים.

באשר לסוגי הסכמי החכירה:

א. **"חכירת זמן"** משמעה - חכירת נפח האוניה לתקופה תמורת דמי חכירה יומיים, כאשר ציוות האוניה ותפעולה הטכני נעשה ע"י בעליה;

ב. **"חכירת גוף"** משמעה - חכירת גוף האוניה לתקופה תמורת דמי חכירה, כאשר תפעול האוניה בידי החוכר;

ג. **"חכירת מסע"** משמעה - חכירת נפח האוניה למסע מסוים תמורת דמי חכירה מוסכמים.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010 לצים התחייבות לתשלום בסך של כ- 2,453 מליון דולר כדמי חכירה בגין חכירות כאמור של אוניות (לתקופה העולה על שנה), מתוכם כ- 903 מליון דולר לתאגידים הקשורים. לפרטים בדבר עסקאות עם תאגידים קשורים ראו סעיף 9.22.

אוניות שהוזמנו

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010, קיבלה צים 2 אוניות שהוזמנו מבניה חדשה, אחת בת 8,400 TEU ואחת בת 10,000 TEU. במהלך הרבעון השלישי התקבלו שתי אוניות נוספות, האחת בת 8,400 TEU והשניה בת 10,000 TEU, ובכך הושלמה מסירת סדרה של 8 האוניות כמפורט בסעיף 9.22.8.

נכון למועד הדו"ח, לצים 13 הזמנות לבניה חדשה של אניות שטרם התקבלו כמפורט להלן: 9 אוניות בנות 12,600 TEU כל אחת ו- 4 אוניות בנות 10,000 TEU כל אחת. בעקבות הסכמות בין צים לבין המספנות הרלבנטיות בדבר דחייה במועדי המסירה (במסגרת תוכנית ההבראה הנזכרת בסעיף 9.17 להלן) צפויות האוניות להימסר לצים בין השנים 2014 ו-2015, כמפורט להלן: מועד מסירתן של אוניה בנפח של 10,000 TEU שהוזמנה ביולי 2006 ו-3 אוניות נוספות בנפח זהה שהוזמנו במרס 2007 נדחה לשנת 2014 עם אפשרות דחייה נוספת לשנת 2015 בכפוף לתנאים מסוימים. מסירתן של האוניות בנפח של 12,600 TEU כל אחת נדחתה לשנת 2014, עם אפשרות דחייה נוספת לשנת 2015 בכפוף לתנאים מסוימים. כמו כן, הזמנה של אוניה נוספת בנפח של 2,450 TEU בוטלה כנגד פיצוי בגובה התשלום הראשון ששולם למספנה).

להלן פירוט בדבר התקשרויות צים עם מספנות לרכישת אוניות וצידון נכון ליום
31.12.2010 :

שנת ההסכם	2006	2007	2007
מספר האוניות	1	3	9
גודל האוניות (TEU)	10,000	10,000	12,600
סכום הרכישה במיליוני דולר (כל אוניה)	133.8	133.2	170.9
סך סכום הרכישה הכולל במיליוני דולר	כ- 133.8	399.6	1,538.1
תאריך צפי למסירה	2015/2014	2015/2014	2015/2014

9.4.4. ציוד (מכולות)

א. נכון ליום 31 בדצמבר 2010, צים החזיקה ב- 360,100 יחידות של מכולות בעלות קיבולת כוללת של כ- TEU 575,600 מתוכן כ- 69% היו בבעלות צים וכ- 31% היו בחכירה. נכון ליום 1 במרץ 2011, צים החזיקה בכ- 358,150 יחידות של מכולות בעלות קיבולת כוללת של כ- TEU 571,700, מתוכן כ- 70% היו בבעלות צים וכ- 30% היו בחכירה.

בטבלה שלהלן מוצגות המכולות המוחזקות על ידי צים בבעלות ובחכירה :

שנת 2010

סוג המכולה	בעלות	חכירה	סה"כ
קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU
מכולה סטנדרטית יבשה	353,264	169,507	522,771
מכולות קירור	32,007	5,792	37,799
מכולות מיוחדות אחרות	14,417	636	15,053
סה"כ	399,688	175,935	575,623

שנת 2009

סוג המכולה	בעלות	חכירה	סה"כ
קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU	קיבולת ב- TEU
מכולה סטנדרטית יבשה	370,405	117,860	488,265
מכולות קירור	32,760	2,131	34,891
מכולות מיוחדות אחרות	15,322	1,476	16,798
סה"כ	418,487	121,467	539,954

ב. במהלך שנת 2010 הוכנסו למלאי TEU 70,000 לשם תמיכה בפעילות מסחרית גדלה לאור פתיחת קווים חדשים והופסקה פעילות צמצום המלאי שאפיינה את 2009.

9.5. לקוחות

צים מובילה מגוון רחב של מטענים עבור סוגים רבים של לקוחות. בשנת 2010 לצים היו למעלה מ-48,000 לקוחות. לצים אין תלות בלקוח כלשהו. לקוחות צים מחולקים ללקוחות סופיים, הכוללים יצואנים ויבואנים, ומשלחים שהינם מתווכי מטען או מובילי מטען שאינם מפעילי אוניות (Non Vessel Operating Common Carriers). בשנת 2010, כ- 56% מלקוחות צים (במונחי נפח הובלה) היו לקוחות סופיים והשאר משלחים (היינו, גופים העוסקים בריכוז מטענים מלקוחות שונים ושילוחם באמצעות חברת ספנות).

ככלל, תנאי ההתקשרויות עם לקוחות צים משתנים מלקוח ללקוח - התקשרויות אלו עשויות להיות לצורך הובלה מסוימת או לתקופה מסוימת, והן אינן כוללות, בדרך כלל, סעיפי בלעדיות לטובת צים.

9.6. שיווק ומכירות

לצורך הצעת השירותים הגלובליים של צים ללקוחותיה, מחזיקה צים בעשרות סוכנויות בבעלות מלאה או חלקית וכן הינה צד לחוזים, אשר ברובם הינם חוזים בלעדיים, עם עשרות סוכנויות עצמאיות נוספות. באמצעות הסוכנויות האמורות, לצים פעילות בכ- 125 מדינות. להערכת צים, רשת השירותים העולמית של צים והנוכחות המקומית של הסוכנויות ברחבי העולם מאפשרת לה לפתח קשרים ישירים עם הלקוחות, לשמור על רמת שירות גבוהה ללקוחותיה ולהגדיל את מספר הלקוחות החוזרים.

9.7. ספקים

צים משתמשת בצדדים שלישיים על מנת לרכוש אוניות חדשות, שירותי תחזוקה ותיקונים, מכולות, דלק, שירותי מסוף (טרמינל) ושירותי פריקה וטעינה, הדרושים לפעילותה של צים (לפרטים בדבר צדדים שלישיים כאמור שהינם צדדים קשורים, ראו סעיף 9.22 לדו"ח). סוכנויות השילוח מנהלות, באופן שוטף, את הפעילות מול הספקים המקומיים, קביעת לוחות הזמנים, בדיקת חשבונות, הודעות בדיקה ועריכת תשלומים. השכר המגיע לספקים של צים מוסכם בדרך כלל בין הצדדים לחוזה לאחר משא ומתן, תוך התחשבות בגורמים כגון תעריפי השוק המקובלים והמוניטין של הספקים. לצים אין ספק מהותי ואין לה תלות במי מספקיה.

9.8. תחרות

ענף ההובלה הימית באמצעות מכולות הנו תחרותי ביותר והיה בעבר והינו עדיין מבוזר ביותר. המובילים העולמיים בהם מתחרה צים הינם, בדרך כלל, בעלי קיבולת אוניות ניכרת בקווי תובלה בין-יבשתיים וקווים אזוריים נבחרים, המשרתים את הנמלים העיקריים בפקידה ישירה ומאפשרים משלוח לנמלים אחרים מתוך מרכזי שטעון אזוריים. המובילים האזוריים ומובילי הנישה בהם צים מתחרה הינם בעלי אוניות קטנות יותר הפועלים באזורים גיאוגרפיים מצומצמים.

ברחבי העולם פועלים כ- 500 מובילים גלובליים, אזוריים ומקומיים. ענף ההובלה הימית באמצעות מכולות מתאפיין בשנים האחרונות במיזוגים רבים, מתוך מטרה לחזק את מעמד המובילים בשוק ולחסוך בעלויות על ידי יצירת יתרון לגודל. הענף מתאפיין בכך שכ- 20 חברות הספנות הקויות

הגדולות בעולם (צים נמנית עם 10 עד 20 חברות הספנות הגדולות) מובילות כ- 84% מהסחר העולמי במכולות, בעוד ש- 10 חברות הספנות הקוויות הגדולות מהוות כ- 62% מנפח ההובלה הכולל. כל חברות הספנות הנכללות בקבוצת 20 החברות הגדולות הינן מתחרות ישירות של צים. להערכת צים, שליטת המובילים הגדולים ביותר בקיבולת ההובלה תמשיך להתרחב, במיוחד לאור הגידול בהשקעות באוניות מכולה גדולות או גדולות מאוד בעלות קיבולת של 8,000 TEU ומעלה.

עם החרפת המשבר הכלכלי העולמי בשנת 2009, וקיום עודף היצע משמעותי על פני הביקוש, הוחרפה גם התחרות בענף ההובלה הימית באמצעות מכולות, דבר אשר גרם בין היתר לירידות חדות בדמי ההובלה. בשנת 2010 חלה בענף התאוששות ורמות הביקוש והמחיר עלו.

להערכת צים, הגורמים העיקריים המשפיעים על התחרות בענף ההובלה הימית באמצעות מכולות כוללים, בין היתר, מחיר, אמינות ותדירות שירות, זמן ההובלה, קיבולת, זמינות מכולות, גיל וביצועי האוניה, היקף רשת ההובלה המשולבת של המוביל, היכולת להוביל מוצרים בקירור, מוצרים בגדלים חריגים, מוצרים נוזליים, חומרים מסוכנים או מטענים מיוחדים נוספים, לוגיסטיקה ושירותי ניהול אחרים בשרשרת האספקה, וכן שירות לקוחות איכותי, לרבות שירות מקומי המסופק על ידי סוכנויות, ניהול עולמי של החשבונות ויכולת צים לספק מידע על המשלוח.

צים מתמודדת עם התחרות בענף בעיקר באמצעות פריסת שירותים גלובלית ונוכחות מקומית של סוכנויות, הן באזורי סחר עיקריים והן באזורי סחר נישתיים. בנוסף, צים מפעילה מרכזי שטעון בסחרים אזוריים דבר המאפשר לה גישה לסחרים אלו תוך הענקת שירותים מהירים ותחרותיים.

9.9 עונתיות

הפעילות בענף ההובלה הימית באמצעות מכולות נתונה להשפעות עונתיות. ככלל, הרבעון הראשון של השנה הקלנדארית מאופיין בירידה בביקוש להובלה, בעיקר מאסיה, במיוחד עקב ראש השנה הסיני החל במהלך הרבעון הראשון. ברבעונים השלישי והרביעי גובר הביקוש להובלת מטענים וזאת בעיקר בשל תקופת החגים בארה"ב.

להלן פירוט ההכנסות על בסיס רבעוני (במיליוני דולר) בשנים 2008-2010:

שנים	ינואר-מרס	אפריל-יוני	יולי-ספטמבר	אוקטובר-דצמבר
2010	745	933	1,054	985
2009	622	543	596	688
2008	1,043	1,170	1,187	925

9.10 מערכות מידע ותקשורת

מערכות המידע והתקשורת משרתות את כלל פעילויות צים, באמצעות רשת מחשב עולמית, המקשרת את האוניות, המשרדים, הסוכנים, הספקים והמסופים, והמשרתת יותר מ- 5,000 משתמשים בכ- 120 אתרים. מערכות אלה מאפשרות לצים לפקח על האוניות ועל המכולות, לתאם לוחות זמנים של הפלגות, להביא לאופטימיזציה של העמסת המכולות באוניות ולאפשר תכנון של לוחות הזמנים להובלות. המערכות מבצעות את העיבוד והעריכה של חוזי המטען, מפיקות שטרי מטען ורשימות מטען, מזרזות שחרורים מהמכס, ומאפשרות שליטה על הצידוד וכן את התכנון והניהול של הובלות המשולבות בשינוע נוסף של המטען. בנוסף, המערכות מספקות להנהלת צים

נתוני תפעול, כולל תוצאות פיננסיות חודשיות ועלויות של כל הפלגה, מסלולים, מידע על מרחקים שהאוניות עברו ומידע אחר.

הפיתוח של מערכות המידע והתקשורת, הנו חלק קריטי באסטרטגיית הצמיחה של צים. נכון למועד דו"ח זה, נמצאת צים בסיומו של תהליך הטמעת טכנולוגיית מידע חדשה המשמשת פלטפורמה לאינטגרציה של מערכות פיננסיות, מסחריות, לוגיסטיות ותפעוליות לסוכנויות הגדולות של החברה (פרויקט "AgenTeam"). AgenTeam הינה פלטפורמה ממוזגת לתפקודים הפיננסיים, המסחריים, הלוגיסטיים והתפעוליים של צים, המיועדת לספק לצים בקרה מוגברת לגבי ניהול שרשרת האספקה. פלטפורמת AgenTeam מבוססת על פתרון עצמי IQ-Ship - מערכת מידע ביחס לאוניה, ומערכת SAP.

נכון למועד הדו"ח, מערכת AgenTeam החדשה הוטמעה ב-24 מדינות. כ-75% מהיקף פעילות צים מטופל במערכת AgenTeam החדשה. בכוונת צים להמשיך בפעילות הטמעת המערכת במהלך שנת 2011 בשתי מדינות נוספות. צים שמה דגש על הגברת השימוש במערכות באתרים בהם הוטמעה המערכת וכן ממשיכה ביישום פיתוחים משלימים במערכת. כמו כן, צים מפתחת פרויקט BI לניתוחי מגוון הפעילויות בצים ומתן מדדי ביצוע.

צים שואפת לשפר את השירות הניתן על-ידה על ידי מתן גישה ישירה ללקוחותיה למידע אודות המטען שלהם באמצעות אתר GT NEXUS. מטרת צים הינה לאפשר ללקוחות לבצע הזמנת משלוחים אלקטרונית ישירות מול צים, לנהל תיעוד ולעקוב אחר המשלוחים.

מערכות המידע והתקשורת של צים מופעלות באמצעות מערכות מחשב מרכזיות שבסיסן בחיפה, ישראל, בנוסף לארצות הברית ובהונג-קונג. צים פועלת על-פי תכנית התאוששות מאסון (Disaster Recovery) ותכניות המשכיות תאגידית (Enterprise Continuity Plans) עבור מערכותיה בכל מתקן.

9.11. הון חוזר

צים מקבלת מספקיה אשראי כמקובל בענף, כאשר ממוצע ימי האשראי בפועל, נכון ליום 31 בדצמבר 2010, עמד על כ- 32 יום. יצוין, כי בגין הוצאות חכירת אניות ובגין מעבר אניות בתעלת פנמה ובתעלת סואץ לא ניתן אשראי והתשלומים משולמים מראש. צים מעמידה אשראי ללקוחותיה במדינות שונות, בהתאם לנהוג ולמקובל באותה מדינה. ממוצע ימי האשראי בפועל ללקוחות, נכון ליום 31 בדצמבר 2010, עמד על כ- 24 יום.

להלן פרטים בדבר היקף האשראי הממוצע של צים וממוצע ימי האשראי בכל אחת מהשנים 2008, 2009 ו-2010:

ממוצע ימי אשראי			היקף אשראי ממוצע (במיליוני דולר)			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
26	34	24	303	228	244	לקוחות
24	33	32	284	259	293	ספקים

9.12. איכות הסביבה

צ'ים כפופה להוראות דין רבות בכל הנוגע לשמירה על איכות הסביבה, לרבות בכל הקשור לפליטות חומרים מסוכנים (NOX) מהמנוע, תפעול אוניות בעת עגינה באמצעות מתח חוף ולדופן מיכלי דלק כפולה. לפרטים ראו סעיפים 9.13.1 ג' ו-9.13.2 ג' להלן. להערכת צ'ים לא צפויות לה עלויות מהותיות לצורך עמידה בכללי איכות הסביבה.

9.13. מגבלות ופיקוח על פעילות צ'ים

ענף הספנות כפוף לרגולציה רבה המשתנה מעת לעת והחלה בתחומי השיפוט בהם מאוגדות חברות ספנות, בתחומי השיפוט בהם רשומות אוניות (מדינות דגל), בתחומי השיפוט החלים על הנמלים בהם עוגנות האוניות וכן לרגולציה מכוח אמנות בינלאומיות וחברות באיגודים בין לאומיים.

במספר מדינות, בכללן ישראל, קיימת חקיקה המטילה חובות ומגבלות מסוגים שונים על בעלי אוניות ומובילים ימיים, בהתאם למדינת הרישום של האוניה, כדוגמת רישום האוניה במרשם כלי שיט, זהות אנשי הצוות ועניינים נוספים הנוגעים לאינטרס הלאומי של אותן מדינות. שינויים ו/או תיקונים ברגולציה החלה על צ'ים עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על תוצאות פעילותה של צ'ים.

9.13.1. רגולציה של עסקי הספנות בישראל ושירותי ספנות

להלן תמצית של החקיקה העיקרית החלה ו/או עשויה לחול על צ'ים ו/או על פעילותה:

א. רישום ותפעול כלי שיט

חוק הספנות (כלי שיט), תש"ך-1960, והתקנות שהוצאו מכוחו מסדירים נושאים, כגון: רישום וביטול הרישום של כלי שיט בישראל (כולל תנאי זכאות, וויתור על רישום וזכויות), מכירת כלי שיט ושעבודם.

חוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה של גורם ישראלי), התשס"ה-2005 מטיל חובת דיווח לפקיד הרישום במשרד התחבורה בישראל של כלי שיט זר שהוא בשליטה של גורם ישראלי, כולל אזרח או תושב ישראלי או חברה הרשומה בישראל. "שליטה" מוגדרת כיכולת להורות על תפעולו של כלי השיט הזר, בין לבד ובין ביחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין.

חוק הספנות (ימאים), תשל"ג-1973 והתקנות שהותקנו על פיו מסדירים את העניינים הקשורים לימאים, ביניהם תנאי הכשירות לשירות בצוות בכלי שיט שהחוק חל עליהם, סדרי ותנאי עבודה בכלי השיט ועניינים אחרים הנוגעים לשכר וזכויות הימאים כעובדים. על פי חוק זה, צ'ים נדרשת להעסיק, במידת האפשר, אנשי צוות ישראליים בכלי השיט שלהם הרשום או הכפוף לחובת רישום בישראל.

תוקפן של תקנות הספנות (ימאים) (ציוות אניות בצוות ישראלי) (הוראת שעה), תשס"ב-2002 פקע ב-15 באוקטובר 2010. בשל פקיעת התקנות, מעבר לחובה לצוות את האוניה בקברניט ישראלי (אלא אם כן ניתן היתר כדון), ישנה הוראה כללית הקבועה בסעיף 30 לחוק הספנות (ימאים), התשל"ג – 1973, כי "בכלי

שיט ישרתו, ככל האפשר, אנשי צוות ישראליים בלבד". הגבלה נוספת לגבי צוות אניות החברה בצוות ישראלי קבועה בהסכם הקיבוצי המיוחד מיום 6 בינואר 2004, המכונה "הסכם התשתיות" (ראה סעיף 2.ב.9.14.4 להלן).

מדינת ישראל הינה צד לאמנה הבינלאומית בדבר הגבלת אחריותם של בעלי כלי שיט המפליגים בים. החיקוק הדין בנושא הוא חוק הספנות (הגבלת אחריותם של בעלי כלי שיט), תשכ"ה- 1965 אשר קובע את המקרים בהם יכול בעל אוניה להגביל את אחריותו לגבי תביעות המתעוררות כתוצאה מאבדן חיים, חבלה גופנית לאדם, אובדן או היזק לרכוש, הפרת זכות, נזק הקשור באוניות שנטרפו ונזקים הקשורים לנמלים ולנתיבי מים, כל זאת זולת אם האירוע הנוטן מקום לתביעה נובע מאשמתו או השתתפותו הממשית של בעל האוניה. חיקוק זה מאפשר לצים במקרים המנויים לעיל וכל עוד היא חוסה תחת מטריית החוק להגביל את גבול אחריותה הכספית לאירועים במידה נרחבת ביותר.

בחודש אוקטובר 2010 נכנס לתוקף צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (שירותי נמל) (תיקון), התשע"א – 2010, אשר ביצע רפורמה מהותית במבנה תעריפי הנמלים. עיקר הרפורמה מבחינת הספנות הקווית הינו באיחוד אגרת הסבלות ואגרת הסוורות והטלתן במלואן, בסופו של דבר, בגדר "דמי ניטול" על חברות הספנות, בנוסף להעלאת אגרות כלי שיט. על אף שהרפורמה היתה אמורה ליצור "ירידת תעריפים ריאלית מצרפית", הרי שהתשלומים שחלים על חברות הספנות גדלו משמעותית ובאופן מיידי עם כניסת הרפורמה לתוקף. בדיקה שערכה החברה העלתה שעל אף שתעריפי השירותים בכללותם אמורים לרדת במהלך השנים, הרי שנטל התשלומים המוטל על חברות הספנות הולך וגדל עד שבשנת 2017 הוא יגיע כמעט לפי שניים מהנטל שהוטל עליהן לפני הרפורמה. החברה נערכה כדי לצמצם את תוספת העלויות על ידי הטלת היטלי THC בנמלי ישראל.

רגולציה בתחום הביטחון הלאומי

ב.

החוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], תשל"ג-1973 מקנה לשר התחבורה סמכות לחייב בעלים וחוכרים של כלי שיט הרשומים או החייבים ברישום בישראל, כמו גם, בתנאים מסוימים, אזרח או תושב ישראל החוכר כלי שיט זר הרשום במדינה זרה לבצע פעולות מסוימות, זאת מטעמים של ביטחון המדינה או קיום אספקה ושירותים חיוניים. תקנות אלו, העומדות בתוקף כל עוד לא בוטלה במדינת ישראל ההכרזה על מצב חירום (מיום 19 במאי 1948), נועדו לשימוש בעתות חירום (כגון הובלת סחורות עבור המדינה בעת מלחמה).

חוק יסוד: הממשלה מעניק לממשלת ישראל את הסמכות להתקין תקנות שעת חירום למטרת הגנה על בטחון מדינת ישראל, שמירה על שלום הציבור והבטחת קיום אספקה ושירותים חיוניים. תקנות מסוג זה - אם מותקנות – תוקפן לשלושה חודשים אלא אם הוארך תוקפן על ידי הכנסת. יצוין, כי בעבר הותקנו

תקנות שעת חירום אשר עסקו בנושאי ספנות ואשר חלו על צים ועל כלי השיט שבבעלותה.

חוק רישום ציוד וגיוסו לצבא ההגנה לישראל, התשמ"ז-1987, מקנה סמכות לגייס לצה"ל נכסים מסוימים שבבעלות תושב ישראל או תאגיד ישראלי, לרבות כלי שיט, כאשר הדבר נדרש לביטחון המדינה. החוק מטיל על המדינה לשלם לבעל הנכס עבור השימוש בנכס שגויס כאמור. אוניות צים לא גויסו מעולם, אך צים סיפקה אוניות למשלוחי חירום, שעבורם קיבלה צים פיצוי מהמדינה. השימוש האחרון מסוג זה באוניות צים, היה במהלך מלחמת יום הכיפורים בשנת 1973. הפעלת הסמכות לעיל עשויה לפגוע ביכולתה של צים להשתמש באונותיה באופן חופשי בעיתות חירום.

ג. גולציה בתחום איכות הסביבה

(1) כללי

בתחום זה, כפופה צים לחיקוקים הבאים: האמנה הבינלאומית לשמירה על חיי אדם בים; תקנות הנמלים (בטיחות השיט), התשמ"ג-1982; תקנות הנמלים (מניעת רעש מזיק באניות), התשמ"ה-1985; תקנות הנמלים (בטיחות במכולות), התשמ"ג-1982; חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984.

(2) מניעת זיהום הים

מדינת ישראל הינה צד לאמנה הבינלאומית למניעת זיהום הים על ידי שמן או שפכים. החיקוק הדן בנושא הוא פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן (נוסח חדש), תש"ס-1980, אשר קובעת כי אם נשפך שמן מכלי שיט לים, יהיו בעליו או קברניטו אחראים והם צפויים לקנס כספי ובנוסף לחייבם לשאת בהוצאות ניקוי הים, החוף או כל אשר זוהם בשמן שנשפך, ובהוצאות איתור השמן שנשפך או הוזרם. בנוסף, חוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004 קובע את החובה המוטלת על כל בעל כלי שיט המוביל למעלה מ-2,000 טון, להחזיק פוליסת ביטוח או בטוחה כספית לכיסוי חבותו לנזק זיהום.

חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), תשמ"ג-1983 מטפל במניעת זיהום על ידי פסולת. חוק זה אוסר על הטלת פסולת לים מכלי שיט הרשום בישראל, מכלי שיט שהעמיס פסולת בישראל לצורך סילוק או מכלי שיט במים הטריטוריאליים של ישראל וכן על הטענת פסולת על כלי שיט ללא קבלת היתר. עבירה על החוק צפויה לקנסות ו/או לאישום פלילי, כמו גם להוצאות ניקוי הים, החוף וכל אשר זוהם בפסולת שהוטלה לים.

בנוסף, ומבלי לפגוע בחיקוקים שהובאו לעיל, במהלך 2010 הותקנו תקנות הנמלים (השלכת אשפה מכלי שיט), תש"ע-2010 החלות על כלי שיט שבמימי החופין של ישראל ועל כלי שיט ישראלי גם מחוצה להם. התקנות מאמצות את האמנה הבין-לאומית בדבר מניעת זיהום ים מאניות (MARPOL), ראה פירוש בסעיף 1.ג.9.13.2 להלן). התקנות מטילות קנסות עד גובה מירבי של כ-14 אלפי

שה או עונש מאסר של שישה חודשים (ובעבירה שניה וכן הלאה – כפל קנס או שנה מאסר). בנוסף, מאפשרות התקנות עיכוב הפלגת כלי השיט עד למסירת ערבות או הפקדת עירבון כספי בגובה הקנס.

ד. רגולציה בתחום ההגבלים העסקיים

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 חל גם בתחום הספנות. עם זאת, על פי סעיף 3(7) לחוק, כי בתנאים מסויימים הסדרים שכל כבילותיהם נוגעות לתובלה בינלאומית בים או להובלה משולבת בים באוויר וביבשה לא ייחשבו כהסדרים כובלים. תחת פטור זה חוסים, בין היתר, הסכמי החברות באיגודים בינלאומיים (Conferences) והסכמי שיתוף פעולה תפעוליים (הסכמי קונסורציה) שצים צד להן. יודגש כי הפטור אינו חל על הסדרים בין חברות ספנות ללקוחותיהן.

בהתאם לחוק ההסדרים לשנים 2011-2012, הוחלט לבטל את הפטור הקבוע בסעיף 3(7) לחוק ככל שהוא נוגע לתובלה ימית. ביטול הפטור ייכנס לתוקף בתום חודשיים ממועד פרסומו של פטור סוג לגבי הסדרים תפעוליים שעניינם תובלה בין-לאומית או ב- 1.1.2012, לפי המוקדם. שר האוצר הוסמך לדחות את המועד האמור (1.1.2012) לתקופות של שישה חודשים בכל פעם, עד אשר יותקן פטור סוג כאמור. בהתאם לאמור בחוק ההסדרים, הוסמך הממונה על ההגבלים העסקיים לקבוע פטור סוג לגבי הסדר תפעולי שעניינו תובלה בין-לאומית בים.

ה. מניית המדינה המיוחדת

לפרטים בדבר הרגולציה לה כפופה צים מכוח מניית המדינה המיוחדת, ראו סעיף 9.22.15 להלן.

9.13.2 רגולציה של פעילות הספנות מחוץ לישראל

א. בינלאומי

הפעילות בענף ההובלה הימית כפופה לרגולציה רבה. צי צים מחויב לפעול במסגרת כללים, אמנות בינלאומיות ותקנות שאומצו על ידי International Maritime Organization ("IMO"), הסוכנות המתמחה של האו"ם, שתפקידה לטפל בעניינים ימיים, הכוללים את האמנה הבינלאומית לבטיחות החיים בים ("International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974" או "SOLAS"), הקוד הבינלאומי לניהול בטיחות (International Safety Management Code או "ISM") והאמנה להכשרה, רישוי ועמידה במועדים ("The Standards of Training, Certification & Watchkeeping Convention" או "STCW").

האמנה הבינלאומית לבטיחות החיים בים ("SOLAS") מטילה מגוון תקנים, המסדירים את תכנון ותפעולן של אוניות. תקני SOLAS מתעדכנים על בסיס

תקופת SOLAS כוללת גם את תקן ניהול הבטיחות הבינלאומי ("תקן ISM") שאומץ על ידי ה-IMO, ודורש יישום של מערכת לניהול הבטיחות.

אמנת STCW והקוד שמאמץ אותה קובעים סדרה של תקנות על פיהן, ימאי בכל דרגה שהינו בעל תפקיד על סיפון האונייה, חייב לעבור הכשרה והסמכה לתפקידו.

האחריות העיקרית לאכיפת אמנות IMO הינה של כל מדינות הדגל, אולם במסגרות אזוריות לבקרה מדינתית בנמלים, מוסמכות רשויות נמל של המדינות, לבחון את מצב אוניות זרות המשתמשות בנמלים שלהן ואת עמידתן בתנאים ובתקנים הנדרשים. מערכים אלה, מיועדים לאכוף נהלי בדיקה וביקורת מתואמים, שמטרתם לאתר אוניות שאינן עומדות בדרישות התקנים. המשמעות היא שבכל נמל ניתן לעצור אונייה לבדיקת עמידותה בתנאים הקבועים באמנות.

רגולציה בתחום ביטחון האוניות והמכולות

ב.

1. **בינלאומי -** בחודש דצמבר 2002, עודכן SOLAS כך שהוסף פרק חדש לאמנה הדן בביטחון ימי. הפרק החדש נכנס לתוקף ביולי 2004, והוא מטיל חובות אבטחה מפורטות על האוניות ועל רשויות נמל, שרובן נכללות בתקן החדש שנוצר: "התקן הבינלאומי לביטחון אוניות ומתקני נמל" ("International Ship and Port Facility Security Code" או "תקן ISPS").

2. **ארצות הברית -** מעבר ל-ISPS דורש המשרד לביטחון המולדת האמריקני (U.S. Department of Homeland Security), עמידה בתנאי חוק התובלה הימית של ארה"ב משנת 2002 ("Maritime Transportation Security Act") או "MTSA"). על מנת ליישם חלקים מסוימים של ה-MTSA, משמר החופים האמריקאי פרסם בחודש יולי 2003, תקנות הדורשות יישום דרישות אבטחה מסוימות, על ידי ועל סיפון אוניות הפועלות במים הכפופים לסמכות השיפוט של ארצות הברית.

תקנות משמר החופים של ארצות הברית דורשות גם כי צוותים יבקרו באזורי נמל, כולל נמלים שאינם אמריקניים, כדי להיווכח בקיום אמצעים נגד טרור, הקיימים במתקנים כאלה. אי מתן גישה לצוותים אלה תאפשר למשמר החופים האמריקני לאכוף על אוניות המגיעות לאותו נמל, פעולות אכיפה נוספות, כולל אי מתן אישור כניסה למים הטריטוריאליים של ארה"ב. בנוסף, עלולים להינקט אמצעים ביחס לנמלים שיימצאו שאינם עומדים בדרישות התאימות של תקני ISPS. על פי MTSA, עומדים לרשות מדינה 90 יום מתאריך ההודעה על מנת להשיג תאימות לתקנים. אם לאחר אותו זמן, לא ננקטו אמצעים מתקנים, עלולים להינקט אמצעים נוספים, שניתן להטילם מיידית נגד אוניות המגיעות לארצות הברית מנמלים של

אותה מדינה, וזאת בתנאי שאי התאימות של אותה מדינה הנה מהותית דיה.

אין כל וודאות כי נמל כלשהו מהנמלים בהם פועלת צים עומד בדרישות תקן ISPS. במקרה בו תפעל צים בנמלים שאינם עומדים בדרישות ISPS, כי אז עלויות התפעול שלה יגדלו ועסקי צים אל ארצות הברית וממנה עלולים להיפגע.

בעקבות התקפות הטרור של ה- 11 בספטמבר 2001, אימצה ממשלת ארצות הברית אמצעים מסוימים, כדי לשפר את האבטחה בנמלי ארה"ב ותנועות מטען אל ומאת ארצות הברית. חוק ועדת ה- 11 בספטמבר ("9/11 Commission Act"), אשר נכנס לתוקף ביום 3 באוגוסט 2007, דורש כי כל המכולות המיועדות לארצות הברית, יעברו סריקה במכשיר רנטגן, לפני עזיבת נמל המקור.

דרישה חדשה זו לסריקה בהיקף של 100% תיכנס לתוקף בשנת 2012, למעט אם השר לביטחון המולדת יפעיל את סמכותו לקבוע מועד מוקדם יותר (בהתבסס על התפתחויות הנובעות מתוכנית הניסוי המתבצעת בימים אלה במסגרת חוק הנמל הבטוח משנת 2006 - ("Safe-Port Act"), או לקבוע מועד מאוחר יותר, ולא יותר מאוחר מדחייה של שנתיים עד 2014. נמלים מהם יוצאות אוניות המובילות מטען לארצות הברית, יאלצו, ככל הנראה, להתקין מכונות סריקת רנטגן ולבצע שינויי תשתית על מנת לעמוד בדרישות הסריקה. דרישות אלה עלולות להשפיע על יכולתם של נמלים לשלח מתחומם אוניות המובילות מטען לארצות הברית, וחברות ספנות, כולל חלק או כל מתחרי צים, עלולות להעלות את מחיריהן כדי לכסות את העלויות הנוספות בגין עלויות הביטחון הקשורות במכולות. אין ביכולת צים לחזות את השלכות דרישה זו על חברות הספנות הקווית, אך ניתן לצפות באופן סביר כי הדרישה תביא לשינויים ולהיווצרות עלויות נוספות.

בנוסף, בעקבות התקפות הטרור של ה- 11 בספטמבר 2001, החלו רשויות המכס בארה"ב (CBP) ליישם את ה-Customs-Trade Partnership Against Terrorism (C-TPAT). על אף שאין חובה חוקית להשתתף בתוכנית, בשל ההטבות הניתנות לחברות אשר חברות בתוכנית, צים שותפה בתוכנית.

3. **אירופה - בעקבות ה-C-TPAT בארה"ב, פרסמה הנציבות האירופית בשנת**

2006 תיקון לקוד המכס האירופי הנוגעות ל-Authorised Economic Operator ("AEO"). מאז ינואר 2009 כל עסק שמצוי באיחוד האירופי ושעוסק בסחר בינלאומי רשאי לפנות למכס בארצו ולבקש לקבל מעמד AEO. מעמד זה מעניק הקלות ביטחוניות ופרוצדורה קלה יותר של הליכי שחרור מהמכס. ביום 9.3.2010 הוארכה תקופת הבחינה לגבי מתן אישורי AEO מ-90 יום ל-120 יום נוספים בתוספת אורכה של 60 יום (במקום 30).

עד כה 4 סוכנויות של צים באירופה קיבלו את אישור ה-AEO ו-4 בקשות של סוכנויות נוספות בתהליך קבלת האישור.

רגולציה בתחום ההגנה על איכות הסביבה

ג.

1. **בינלאומי - ההגנה על הסביבה הימית והחופים מפני זיהום, על ידי אוניות**
מוסדרת על ידי האמנה הבינלאומית למניעת זיהום מאוניות של ה-IMO (International Convention for the Prevention of Pollution from "Ships" או "MARPOL"), שהינה שילוב של שתי אמנות שאומצו בשנים 1973 ו-1978 ושעודכנו במשך השנים. אמנת MARPOL כוללת תקנות שמטרתן למנוע ולמזער את הזיהום מאוניות, הן מזיהום מקרי והן מפעילויות שגרתיות. ל-MARPOL שישה נספחים ובהם הגדרות לגבי פליטות ותקנים שונים. צי צים עומד בדרישות ה-MARPOL.

2. ה-IMO אימצה גם אמנה בינלאומית לבקרה וניהול של מי הזיבורית והמשקעים של אוניות ("International Convention for the Control and Management of Ships Ballast Water & Sediments" או "אמנת BWM"). תקנות היישום של אמנת BWM, דורשות החדרה בשלבים של דרישות מחייבות להחלפת מי זיבורית החל משנת 2009, כאשר במשך הזמן תקנות אלה יוחלפו בהגבלות ריכוז מחייבות. אמנת BWM תיכנס לתוקפה 12 חודשים לאחר שתאומץ על ידי 30 מדינות החברות ב-IMO וזאת בתנאי שהסך המצטבר של ציי הסוחר, מייצג לא פחות מ-35 אחוז, מהטונאז' הכולל של הספנות המסחרית העולמית. עד כה 27 מדינות אימצו את האמנה, המייצגות 25.3% מהטונאז' העולמי.

3. **ארצות הברית - בארצות הברית, כפופים מפעילי אוניות למספר חוקים ותקנות מקומיים, מדינתיים ופדראליים ביחס להגנה על איכות הסביבה, במהלך תפעולה של אוניה במסלולי הסחר של ארה"ב. החוקים המרכזיים הם: (1) חוק הזיהום בנפט משנת 1990 (Oil Pollution Act) ביחס לחבות בגין דליפת נפט מאוניה ("OPA"), (2) החוק הכולל בדבר תגובה, פיצוי וחבות בגין פגיעה סביבתית ("Comprehensive Environmental Response, Compensation, and Liability Act") ביחס לדליפות או פליטות של חומרים מסוכנים ("CERCLA"), (3) החוק הפדראלי לפקוח על זיהום המים המכונה גם חוק המים הנקיים ("CWA") ("Clean Water Act") ו-(4) החוק הלאומי להגנה מפני פגיעה בזנים של בעלי חיים 1996 ביחס לניהול מי זיבורית (National Invasive Species Act) כפי שתוקן בשנת 1996 ("NISA").**

ה- OPA קובע משטר נרחב של הסדרה וחבות בעניין ההגנה וניקוי הסביבה מפני דליפות או פליטת נפט. החוק חל על כל פליטת נפט מאוניה, כולל פליטות דלק ושמני סיכה, והוא נוגע לכל הבעלים והמפעילים שאוניותיהם סוחרות בארצות הברית, כולל מושבותיה ונכסיה, או שאוניותיהם פועלות במימי ארצות הברית.

למיטב ידיעת צים, צים עומדת בדרישות החוק ובנוסף מחזיקה בביטוח מספיק על מנת לכסות נזקים העלולים לנבוע מהחוק. אולם החוק משמר במפורש את החבויות החלות בגין החקיקה המדינתית והתרופות להפרתה בין מתוקף חוק ספציפי או מתוקף הלכה פסוקה. מדינות מסוימות בארה"ב, חוקקו חוקים הקובעים חבות בלתי מוגבלת בגין דליפת נפט, הן במונחי עלויות סילוק הזיהום והן בגין הנזקים.

ה- CERCLA מטפלת בדליפות או פליטות של חומרים מסוכנים שאינם נפט, גז טבעי, ומוצרים נלווים. CERCLA מטילה חבות, ביחד וגם לחוד, ללא קשר לאשמה, על הבעלים או המפעיל של אוניה, כלי הרכב או המתקן שממנו אירעה דליפה כמו גם על צדדים אחראים אחרים. הפרה של הוראות ה- CERCLA תגרום להוצאות כספיות וקנסות ניכרים.

ה- CWA אוסר על פליטה של נפט או חומרים מסוכנים בנתיבי המים בארה"ב, ללא רישיון, ומטיל חבות מחמירה בצורת עונשים בגין כל פליטה בלתי מורשית.

בחודש פברואר 2009 נכנסו לתוקף תקנות חדשות של הסוכנות האמריקאית להגנת הסביבה (ה- "EPA") בהקשר ה- CWA.

על פי התקנות החדשות אוניות שמגיעות לנמלי ארה"ב צריכות להגיש טפסים בהן הן מצהירות כי הן מציתות לתקנות החדשות לגבי המים האפורים. יש לציין כי בנוסף לתקנות הפדראליות הללו יכולה כל מדינה בארה"ב להוסיף תקנות משלה שיהיו תקפים בנמלים שנמצאים בתחומה.

ה- NISA נחקק בתגובה לעליה בדו"חות על אורגניזמים המשוחררים בנמלי ארצות הברית באמצעות מי זיבורית הנטענים על ידי אוניות בנמלים זרים. על פי החוק לזנים של בעלי חיים פולשניים, משמר החופים האמריקני אוסף שיטות מחייבות לניהול מי זיבורית עבור כל האוניות המצוידות במכלי מי זיבורית המפליגות לנמלים בארה"ב או הנכנסות למים של ארצות הברית ודורש מהאוניות לקיים תוכנית ניהול מי זיבורית שתהיה ספציפית לאותה אוניה והטילה אחריות על מנהל האוניה או בעל התפקיד המתאים להבין ולבצע את האסטרטגיה לניהול מי הזיבורית של אותה אוניה. הפרה של הוראות ה- NISA תגרור עונש אזרחי בסכום של 25,000 דולר ליום. החל משנת 2002 מונחת הצעת חוק נוספת (National Aquatic Invasive Species)

Act) להגדלת הקנסות. בנוסף, משמר החופים האמריקני עשוי להטיל עונש אזרחי או להביא לאישום פלילי.

ד. רגולציה בתחום ההגבלים העסקיים

1. **האיחוד האירופי** - באיחוד האירופי, צים כפופה לתקנות נגד פגיעה בתחרות, הקבועות בתקנות 101 ו- 102 לאמנת האיחוד האירופי (Consolidated Version of the Treaty on the Functioning of the European Union) ויושמו בקשר לתובלה ימית של מכולות על ידי תקנות שקבעו פטורי סוג מהאיסור על הסדרים כובלים הקבוע בסעיף 101 לאמנה. פטור סוג אחד (שנקבע בתקנה 4056/86) נגע להסכמי קונפרנס בין מובילים ימיים שהתוצאה שלהם הנה קביעת תעריפים ותנאי הובלה, כאשר נמל המוצא או נמל היעד נמצא במדינה החברה באיחוד האירופי. אולם בשנת 2006 קיבלה המועצה האירופית את תקנה 1419/2006 המבטלת את תקנה 4056/86 כאשר הביטול נכנס לתוקפו החל מחודש אוקטובר 2008. הפטור השני, שחודש רק לאחרונה, נוגע להסכמי קונסורציום.

תקנה 906/2009 שנכנסה לתוקף באפריל 2010 (שהחליפה את תקנה 611/2005) מתירה למובילים המבצעים סחר אל ומאת האיחוד האירופי, לתאם ולהסכים, בכפוף לתנאים מסוימים, על תפעול שירותיהם בקווים מסוימים, על מנת לבצע אופטימיזציה של תנאי ההובלה וגיבוש לוחות זמנים של משלוחים ימיים. בעקבות תקנה זו רשאית צים, לחתום על הסכמי שיתוף פעולה עם מובילים אחרים. תאום זה כפוף לתנאים מסוימים, לרבות איסור על תיאום מחירים. תוקף התקנה הינו עד אפריל 2015.

בשנת 2008, בסמוך לפקיעת פטור הסוג להסכמי קונפרנס, פרסמה הנציבות האירופית הנחיות ליישום תקנה 81 של אמנת רומא על התובלה הימית. ההנחיות נוגעות בעיקרון להגדרת השוק וכן להחלפת אינפורמציה בין חברת הספנות ויצירת מאגרי-מידע.

2. **ארצות הברית** - פעילויות ההובלה של צים, המשרתות את נמלי ארה"ב, כפופות להנחיות חוק הספנות 1984 (להלן: "חוק הספנות"), כפי שעודכן על ידי חוק שיפור הספנות באוקיינוסים 1998, OSRA. חוק הספנות מטיל, בין היתר (בכפוף לחריגים), חסינות מפני חוקי הגבלים עסקיים לגבי הסכמים מסוימים בין מובילים באוקיינוס הפועלים בארה"ב, כגון: הסכמי החלפת תאים, הסכמי שיתוף פעולה באוניה והסכמי הידברות על תעריפים. צים מתייחסת לכל סוגי ההסכמים הללו כהסכמי שיתוף פעולה עם מובילים אחרים בענף (ראו סעיף 9.21 לעיל).

כדי לקבל פטור מתחולת חוק ההגבלים העסקיים, יש לרשום הסכמים אלה בוועדה הפדראלית האמריקנית הימית (FMC). על פי חוק הספנות, על

עדכוניו, מובילים הפוקדים נמלים בארה"ב, רשאים להציע הובלת מכולות ללקוחות באמצעות תעריפים שהינם זמינים לציבור או באמצעות חוזי שירות (שבהם תנאי התעריף הנם חסויים). חוק הספנות דורש ממובילים לפרסם את התעריפים שלהם ותנאים מסוימים של החוזים שלהם באופן אלקטרוני כדי לאפשר גישה ציבורית. פעילויות צים בנמלי ארצות הברית, כפופות לחוק הספנות ולדרישות ההסדרה של ה-FMC, ביחס להסכמי מובילים, תעריפים וחוזי שירות.

3. התפתחויות אחרונות בחסינויות בנושא ההגבלים העסקיים - החסינויות

בנושא ההגבלים העסקיים, שתוארו לעיל, היו חיוניות, באופן מסורתי, כדי להבטיח למובילים תעריפי הובלה יציבים ושירותי קו יציבים ואמינים. צים, כמו מרבית חברות הספנות הבינלאומיות, הינה צד להסכמי שיתוף פעולה מסחריים ותפעוליים. כאמור, הסכמים אלה חסינים מתחולת חקיקת הגבלים עסקיים במדינות רבות. עם זאת, חקיקה עדכנית והחלטות משפטיות במספר רב של אזורי שיפוט (כולל ארה"ב והאיחוד האירופי) שחקו בהדרגה וצמצמו פטורים אלה ויכולים להיות נתונים לשחיקה נוספת. כאמור לעיל, באיחוד האירופי בוטל הפטור לקונפרנסים ב-2006 (תוקפו של הביטול נכנס לתוקף ב-2008). בעקבות השינויים באירופה בוחנים כיום גם בארה"ב את החסינות הקיימת להסכמים בין מובילים ימיים, אך לא צפוי כי שינויים כלשהם יבוצעו עד סוף 2011.

יש לציין כי בעקבות ביטול הפטור לקונפרנסים באירופה קיימו לאחרונה מדינות נוספות, לרבות סין, סינגפור ואוסטרליה, בדיקה יסודית לגבי צמצום, אך הוחלט להותיר את הפטורים הקיימים באותן מדינות על כנם וזאת לאחר שמדינות אלה הגיעו למסקנה כי הפטורים הקיימים תורמים ליציבות וליעילות ההובלה הימית אל ומאת אותן מדינות.

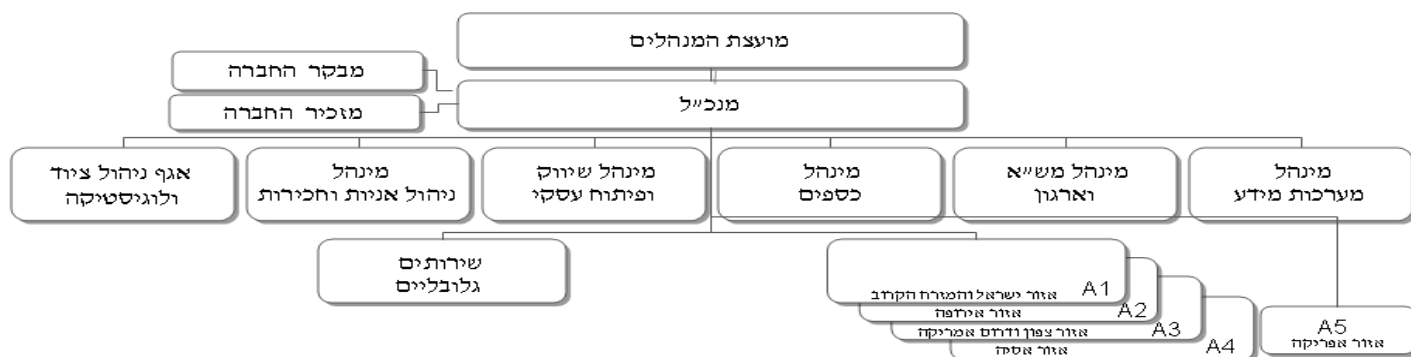
9.14. מבנה ארגוני

9.14.1. שינוי במבנה הארגוני של צים

כחלק מהתמודדות צים עם המשבר בענף הספנות, יזמה צים בתחילת שנת 2010 שינוי במבנה הארגוני שלה, אשר מכון, בעיקרו, לניהול מרכזי של קווי הספנות בצים וכן לחיזוק עבודת הצוות בה, הגברת שיתוף הפעולה בין יחידותיה ברחבי העולם לבין יחידת השירותים הגלובליים ולהגדרת סמכויות ותפקידים ברורה יותר. עיקר השינויים נעשו ביחידת השירותים הגלובליים. השינוי הארגוני ביחידת השירותים הגלובליים (ZGS) מכון לניהול קווי הספנות של צים תוך בניית תמיכה מקצועית לקווים אלה ושימת דגש על עבודת צוות (end-to-end) לשם ניהול גלובלי של כל קו. קווי צים ינוהלו על ידי 5-6 מנהלי שירותים. בנוסף, ימונו בעלי תפקידים מקצועיים ב-ZGS אשר תפקידם לתמוך תמיכה מקצועית במנהלי השירותים - תפעול, כספים, לקוחות גלובליים, שותפויות, היטלים, שטעונים, ציוד מיוחד ומערכות מידע. על מנת להשלים את המהלך, בוצע שינוי

ארגוני תומך גם בהנהלות האזורים על מנת שמבנה היחידות המסחריות בהן יהווה מבנה ראי של ZGS.

להלן תרשים המבנה הארגוני של צים אשר על פיו היא פועלת :

9.14.2. שינויים בנושאי משרה בכירים

- א. במרץ 2010 מונה מר מתניה שוורץ לסמנכ"ל שיווק ופיתוח עסקי של צים, וזאת בתוקף מיום 14.3.2010.
- ב. באוקטובר 2010 מונה מר דוד ארבל לסמנכ"ל ניהול אניות וחכירות של צים, וזאת בתוקף מיום 24.10.2010.
- ג. בדצמבר 2010 התפטר מר ראם עמינח מתפקידו כדירקטור.

9.14.3. עובדי צים

- נכון ליום 31 בדצמבר 2010, מועסקים בצים (כולל עובדי חברות מאוחדות של צים) כ- 6,114 עובדים לפי החלוקה הבאה :
- א. ימאים - 214 קצינים ישראלים וכ- 511 "דירוגים" וקצינים זרים.
(הערה : ימאי דירוגי הינו עובד המועסק כחלק מצוות האוניה ואינו קצין : מלח, צוער, חניך, מתלמד, ונותן שרות (טבחים, מלצרים וכיו"ב)).

ב. עובדי חוף (מי שאינו ימאי) - כ- 5,389 עובדים- מהם כ- 1,188 ישראלים וכ- 4,201 עובדים זרים.

ג. לשם הנוחות, להלן טבלה המפרטת את הימאים ועובדי החוף המועסקים על-ידי צים בשנים 2008, 2009 ו-2010 (עד למועד הדו"ח לא חלו שינויים מהותיים):

31 בדצמבר				
2008	2009	2010		
231	196	214	קצינים ישראלים	ימאים
326	288	511	קצינים ודירוגים זרים	
1,370	1,189	1,188	עובדים ישראלים*	עובדי חוף
4,960	3,658	4,201	עובדים זרים**	
6,887	5,331	6,114		סה"כ

* הנתון כולל את כל העובדים המועסקים בחברות הבנות בישראל, שצים מחזיקה ב- 50% או יותר מאמצעי השליטה בהן, לרבות עובדים ישראלים בחברות בחו"ל.

** הנתון מתייחס לעובדים שהועסקו בחברות בהן מחזיקה צים 50% או יותר מאמצעי השליטה.

ד. הקיטון במצבת כח האדם במהלך השנים הינו, בין היתר, פועל יוצא של פעולות ההתייעלות בהן נקטה צים (פיטורי עובדים, תוכנית פרישה מוקדמת וכיו"ב) על מנת להתמודד עם המשבר בענף הספנות ובמטרה להביא לצמצום הפסדים.

9.14.4 הסכמים קיבוציים והסכמי העסקה

ככלל, מרבית עובדי צים הישראלים מועסקים על פי הסכמים קיבוציים מיוחדים בין צים לבין עובדי החוף ובין צים לבין הימאים. להלן פירוט תמציתי של עיקרי תנאי ההסכמים הקיבוציים המהותיים החלים על עובדי צים הישראלים בחלוקה לפי הסכמים קיבוציים מיוחדים החלים על עובדי החוף והסכמים קיבוציים מיוחדים החלים על הימאים:

א. הסכמים קיבוציים מיוחדים החלים על עובדי החוף:

1. הסכם קיבוצי מיוחד לעובדי צים בדבר תנאי עבודתם בציים מיום 14 ביוני

1979 - הסכם זה חל על עובדי צים הישראלים בארץ ובחו"ל, קבועים או זמניים, והוא תוקן ועודכן במהלך השנים במסגרת שורה של הסכמים קיבוציים מיוחדים. ההסכם מסדיר את תנאי העסקת עובדים בציים וכולל הוראות לפיהן על צים להעניק זכויות לעובדיה העולות על הקבוע בחוקי העבודה השונים, לרבות הפרשה לקופת תגמולים, הפרשות לקרן פנסיה, חופשות מיוחדות, דמי הבראה, דמי מחלה וחופשה שנתית, הטבות שונות וכיו"ב. על פי ההסכם נקבעו, בין היתר, דרישות ביחס למתן הודעה לווידע בעת העסקת עובד חדש ודרישות ביחס לקבלת הסכמת ההסתדרות בעת פיטורי עובד קבוע או פגיעה בתנאי עבודתו.

2. הסכם קיבוצי מיוחד מיום 11 באוקטובר 2001 ("הסכם ההתייעלות של עובדי החוף") - הסכם זה קבע הסדרים לפרישה של עד 120 עובדים של צים במשך 3 שנים. כמו כן הסדיר ההסכם את פרישתם של עד 20 עובדים נוספים בכל שנה במשך ארבע שנים החל מחודש אוקטובר 2004. נכון ליום 31.12.2010, פרשו על פי הסדרים אלו 240 עובדים.
3. הסכם קיבוצי מיוחד מיום 9 ביוני 2003 - על פי ההסכם נקבעו סיווגי העובדים בצים, כגון: עובדים קבועים, עובדים זמניים שיהפכו לעובדים קבועים, כקבוע בהסכם, עובדים אשר ניתן להעסיקם בחוזים אישיים (עד 32 עובדים בכירים וכן עובדים במשימות חולפות, לתקופות קצרות ו/או בתפקידים מיוחדים, כהגדרתם בהסכם) וכיו"ב. הסכם זה תוקן בהסכם הקיבוצי מיום 11.11.08 אשר שינה חלק מן ההסדרים האמורים ובין היתר הרחיב במידת מה את אפשרויות ההעסקה בחוזים אישיים. נכון ליום 31.12.2010 מועסקים בצים כ- 58 עובדים ישראליים בחוזים אישיים (מתוכם כ- 45 עובדים בתפקידים בכירים).
4. הסכם קיבוצי מיוחד מיום 16.3.2009 - בעקבות המשבר הכלכלי, וכחלק מתהליכי ההתייעלות וצמצום ההוצאות בהן נוקטת צים, נחתם ביום 16.3.2009 הסכם קיבוצי שעיקרו שינוי בתנאי ההעסקה ובהטבות להם זכאים עובדים המועסקים תחת ההסכמים הקיבוציים של צים, לתקופה שמיום 1.1.09 ועד 31.12.09 בלבד. בין היתר, הוסכם שלא לבצע קידומים בשכר, להפחית מכסות חופשה לשנת 2009, להגדיל את מספר העובדים הפורשים לפרישה מוקדמת, להפחית את השי לחגים ולסגור את משרדי צים בחול המועד פסח וסוכות.
5. הסכם קיבוצי מיום 16.12.2009 - בהמשך להסכם מיום 16.3.2009 (ראו סעיף 9.14.4 א'4 לעיל) נחתם ביום 16.12.2009 הסכם קיבוצי לתקופה שתחילתה ביום 1.1.2010 ועד 31.12.2010 בלבד. בנוסף לתנאים שנקבעו בהסכם מיום 16.3.2009 ובין היתר, הוסכם על הפחתת שכר במשך תקופה של 16 חודש. הפחתת השכר הינה הלוואה שתוחזר לעובדים החל משנת 2014, או במקרה של סיום עבודה. מנגד הסכימה צים להאריך את ההסכם הקיבוצי בכשנה נוספת, דהיינו עד ליום 31.12.2016.
6. הסכם קיבוצי אחרון נחתם במרץ 2011
- ב- 13 לחודש פברואר 2011 נחתם ההסכם הקיבוצי המיוחד אשר העריך את זמניות עובדים לפני קבלת קביעות ל- 48 חודשים (לעובדי מערכות מידע 60 חודשים). נושא מיקור חוץ הוסדר וכמו כן בפעם הראשונה נקבע תהליך המאפשר הוצאת עובדים לא מתאימים מן החברה. על-פי תנאי ההסכם נוספה מכסת חוזים אישיים והורחבו התפקידים בהם ניתן להעסיק עובדים בהסכם אישי. מאידך הופסקה הפחתת השכר וישולמו תוספות השכר

לעובדים על-פי ההסכם שהושג לעובדי המדינה ועובדי צים צמודים אליו. כל התנאים אשר הוקפאו בשנים 2009-2010 חזרו והופעלו החל מ-2011.

ב. הסכמים קיבוציים מיוחדים החלים על הימאים:

1. שני הסכמים קיבוציים מיוחדים נפרדים עם הקצינים ועם רבי חובלים ומכונאים ראשיים מיום 12 ביולי 1992, שתוקפם הוארך מעת לעת - כל אחד מההסכמים מסדיר את אופן קבלתם לעבודה, תנאי העסקתם ופרישתם של העובדים עליהם הוא חל.

2. הסכם קיבוצי מיוחד מיום 6 בינואר 2004 ("הסכם התשתיות") - להלן תמצית התנאים העיקריים בהם התחייבו צים ותאגיד קשור על פי הסכם התשתיות: הגדלת מספר האוניות בהן מועסקים קציני ים ישראלים ל-30 אוניות (בבעלות או בתפעול או בניהול) (19 אוניות בצים ו- 11 אוניות בתאגיד הקשור או יותר); הגדלת מכסת התקנים לקצינים ישראלים בהדרגה ל- 168 וקביעת ציוות מספר קצינים ישראלים לכל סוג אוניה בהתאם לחלוקה המופיעה בהסכם ותוך מתן אפשרות לפרישת 8 קצינים (מבלי לפגוע במכסה); הארכת תוקף ההסכם הקיבוצי המיוחד עם הקצינים וכן רבי החובלים והמכונאים הראשיים, מיום 12 ביולי 1992 עד לשנת 2011. הסכם התשתיות קובע עוד, בין היתר, כי במקרה של משבר בענף הספנות או אם מצב צים לא יאפשר עמידה במכסת התקנים המתחייבים מהסכם התשתיות, ייערך משא ומתן בין הצדדים לצורך צמצום מספר התקנים לקצינים ישראלים, כמפורט בהסכם התשתיות.

9.14.5 הסכמי העסקה אישיים

בנוסף להסכמים הקיבוציים בהם קשורה צים, צים הינה צד לכ- 50 הסכמים אישיים עם עובדיה, הכוללים הטבות ותנאי העסקה שהינם ככלל מעל תנאי המינימום הנדרשים על פי חוקי העבודה בישראל.

ביום 6 בדצמבר 2010 אישר דירקטוריון החברה תוכנית בונוסים לטווח ארוך במזומן של 1,769,351 יחידות פאנטום (להלן - התוכנית) לקבוצת מנהלים בכירים, ביניהם מנכ"ל החברה ו- 14 נושאי משרה בחברה, המזכות אותם בתגמול כספי המחושב על פי המנגנון המפורט בתוכנית.

הזכות לממש את יחידות הפאנטום מוקנית בשלוש מנות שוות הניתנות למימוש החל מתום 16 חודשים, 28 חודשים ו- 40 חודשים ממועד אישור הדירקטוריון. כל מנה ניתנת למימוש במשך 36 חודשים מתום תקופת ההקניה של כל מנה ובמועדים מסויימים כמוגדר בתוכנית.

התגמול בגין יחידות הפאנטום הממומשות הינו הסכום הנובע מהכפלת מספר היחידות בגין נמסרה הודעת מימוש בתגמול ליחידה, שהינו הפער בין הערך שנקבע במועד המימוש על ידי הכפלת ה- EBIT המצטבר של החברה על פני ארבעת הרבעונים הקודמים למועד המימוש, במכפיל ה- EBIT הממוצע של חברות דומות בענף פעילותה של החברה במועד

המימוש, בניכוי התחייבויותיה הפיננסיות של החברה, נטו כמפורט בתוכנית, לבין הערך שנקבע במועד אישור התוכנית. להערכת הנהלת החברה, המבוססת על חוות דעתו של מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי, הערכים המחושבים על פי המנגנון המפורט לעיל, אינם מהווים קירוב לשווי ההוגן של החברה, ועל כן התוכנית מטופלת בהתאם להוראות תקן חשבונאות בינלאומי 19, הטבות עובד.

במועד האישור הוערכה עלות ההענקה, לפני מס, בכ- 22.8 מיליון דולר (מתוכם כ- 7.2 מיליון דולר לאנשי המפתח הניהוליים).

עלות הענקת יחידות הפאנטום נזקפת לדוח הרווח והפסד על פני תקופת ההקניה של כל מנה. העלות תתעדכן בכל תקופת דיווח על פי הפרמטרים הרלוונטיים בתום התקופה. בגין עלות זו תהיה החברה זכאית להטבת מס.

כמו כן, צים מעסיקה, לתקופות קצובות במהלך פעילותה השוטפת, ימאים זרים על אניותיה (קצינים או דירוגים) ובתפקידי חוף מחוץ לישראל. הימאים הזרים מועסקים על פי הסכמים אישיים.

עובדי החוף הזרים מועסקים גם הם כעובדים זרים על פי הסכמים אישיים ועל פי דרישות החקיקה המקומית בכל מדינה. בחלק מהמדינות בעולם כפופים תנאי ההעסקה ורמות השכר להסכמים ארציים, אזוריים או ענפיים מחייבים, לגבי חלק או מרבית העובדים.

נכון ליום 31.12.2010, צים מעסיקה כ- 3,080 עובדים זרים בתפקידי חוף וכ- 511 ימאים זרים.

9.14.6 הסכמי השאלות עובדים וגיוס כוח אדם עם תאגידים קשורים

א. צים ותאגידים קשורים פועלים, בעת הצורך, להשאלה, מעת לעת, של עובדים בעלי מומחיות מיוחדת בתחום הספנות שסיועם נדרש לאותו הצד (כגון, ייעוץ בנושא בניית אוניות חדשות, בנושא תיקוני גוף אניות וכיו"ב). נכון למועד הדוח, המדובר במקרים ספורים מידי שנה, כאשר כל תקופת השאלה אינה עולה על 5 ימים, והסכומים המשולמים הינם זניחים (הסכומים המשולמים מבוססים על אומדן עלות השכר של העובד המושאל, כולל עלויות סוציאליות, בתוספת של כ- 35%).

ב. לצים שתי התקשרויות עם תאגידים קשורים, Ofer Brothers (Management) Ltd. Romania (להלן: "עופר רומניה") ו-Ofer Ships Management India PVT (להלן: "עופר הודו"), לפיהם עופר רומניה ועופר הודו תגייסנה ימאים לעבודה באוניות צים, על פי דרישתה של צים. במסגרת ההסכמים, עופר רומניה ועופר הודו אחראים לקבלת כל האישורים הדרושים להעסקת העובדים האמורים, הטסתם וביטוחם. בנוסף, נקבעו בהסכם הסדרים ביחס לאחריות עופר רומניה ועופר הודו על הימאים. התשלום בגין שירותי ההשמה ברומניה יהיה החלק היחסי בסך הכול הוצאות המשרד, עפ"י מספר הימאים שגויסו בעבור צים מתוך סה"כ הימאים שגויסו ע"י המשרד בכל חודש. התשלום בגין שירותי ההשמה בהודו יכלול תשלום עמלה של 60 דולר לחודש עבודה לימאי, עבור כל השמה, בתוספת החזר הוצאות

מסוימות הקבועות בהסכם. ההסכמים עם עופר הודו ועם עופר רומניה אינו מוגבל בזמן ולצים תהא הזכות לבטל את ההסכמים בכל עת לפי שיקול דעתה.

9.14.7 יחסי עבודה

במהלך הדיונים לקראת חתימה על ההסכם הקיבוצי של 2011 קיימו העובדים השבתת עבודה של שעתיים ב-8 לפברואר 2011. עיצומים אלו היו מינוריים ולא פגעו מהותית במהלך העבודה התקין.

9.15 השקעות

ההשקעות בצים מבוצעות בין היתר בהתאם לשינויים ולהתפתחויות בשוק הספנות הבינלאומי וכן לתכניות צים, כפי שהן מעת לעת. לפיכך, צים מבצעת השקעות בשיעורים שונים מדי שנה, לפי הצורך והעניין. לעניין רכישה וחכירה של אניות, ראו סעיפים 9.4.2 ו-9.4.3 לעיל.

להלן טבלה המרכזת את השקעות צים בשנים 2008, 2009 ו-2010 (הנתונים הינם במיליוני דולר):

2008	2009	2010	
148	680	748	השקעה בצי ⁽¹⁾
144	4	4	השקעה בציוד מכולות
17	6	8	השקעה ברכוש קבוע אחר
96	(187)	(274)	תשלומים על חשבון צי וציוד, נטו ⁽²⁾
4	0	0	השקעה בחברות בנות
409	503	486	סה"כ
33	28	12	היוון ריבית ⁽³⁾

(1) סכום זה כולל סך של כ-565 מליון דולר אשר שולם בגין 4 אוניות שנתקבלו במהלך שנת 2010, ולפיכך הסכומים האמורים מוינו כ"השקעה בצי" ולא כ"תשלומים על חשבון צי וציוד, נטו" וסך של 183 מיליון דולר בגין 3 אוניות בחכירה מימונית.

(2) במהלך 2010 שולמו כ-291 מליון דולר כ"תשלומים על חשבון צי וציוד, נטו". מנגד מוין סך של כ-565 מליון דולר כ"השקעה בצי" בגין אוניות שנתקבלו במהלך 2010 (ראו גם סעיף (1) לעיל).

(3) נכלל בתשלומים על חשבון צי וציוד.

בשנת 2008 הכירה צים בירידת ערך בסכום של 95 מיליוני דולר (71 מיליוני דולר לאחר מס) בקשר עם תשלומים אשר בוצעו על ידיה על חשבון רכישת אוניות. הסכום בר השבה בגין התשלומים על חשבון רכישת אוניות נקבע בהתבסס על שווי השימוש של האוניות שיתקבלו. שווי השימוש חושב על ידי מעריך שווי חיצוני, בלתי תלוי, באמצעות היוון תזרים.

9.16 ביטוחים

צים (ונושאי משרה בה) מבוטחת בגין סיכונים שונים כמפורט להלן: ביטוח רכוש ומבנים, ציוד אלקטרוני ואמצעי אגירת נתונים, ביטוח אחריות צד שלישי, ביטוח כספים, ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח תאונות אישיות, ביטוח הוצאות רפואיות עבור עובדי חו"ל, ביטוח רכב, ביטוח

אחריות דירקטורים ונושאי משרה (בפוליסה משותפת עם החברה לישראל המבטחת אחריות דירקטורים ונושאי משרה של החברה לישראל וחברות הבת שלה). אניות המתופעלות על ידי צים, קרי, אניות בבעלות צים או חכורות בחכירת גוף, מבוטחות בביטוחי גוף ומכונה (HULL & MACHINERY) וכן ביטוח סיכוני מלחמה, בהתאם לגבוה מבין שווי השוק של האנייה, שוויה בספרים או היקף המימון שהועמד לצים בגינה בתוספת 20%-25% (בהתאם לקבוע בהסכמי האשראי). בנוסף, צים, כבעלים של אניות אלה, מבוטחת בביטוח חבות צד ג' (PROTECTION & INDEMNITY) במסגרת קלאבים (התאגדות של מספר חברות ספנות המעניקות כיסוי ביטוחי פנימי בחבויות צד ג') בהיקף כולל של עד כמיליארד דולר. בנוסף, רוכשת צים עבור האניות האמורות ביטוח בגין תשלום ריבית משכנתאות על פי הסכמי המימון. אניות החכורות על ידי צים בחכירת זמן ובחכירת מסע מבוטחות בביטוח חבות צד שלישי בסכום כולל של כ-200 מיליון דולר, למקרה ולתקופה לכל האניות. אגף הביטוח של צים בשיתוף עם חברה בת העוסקת בתחום הביטוח בוחנים מעת לעת את נאותות הכיסוי הביטוחי של צים ומבצע התאמות ככל שנדרשות. להערכת הנהלת צים, בהתחשב בסיכונים בפניהם ניצבת צים ובהתאם למקובל בשוק הביטוח לצים כיסוי ביטוחי נאות.

המידע הכלול בסעיף זה ביחס להערכת צים באשר לכיסוי הביטוחי שלה, הינו מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הוא מידע בלתי ודאי לגבי העתיד. הערכות צים מבוססות על אינפורמציה הקיימת בצים בתאריך הדוח, בין היתר, בהתבסס על ניסיון העבר, בהתחשב בסיכונים בפניהם ניצבת צים, המקובל בשוק והידע שנצבר בצים בנושא זה. ההערכות של צים שעל בסיסן הוצג המידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהוצגו. כל זאת בין השאר כתוצאה מגורמים בלתי צפויים ו/או גורמים שאינם בשליטת צים ו/או מיתר גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 9.28 להלן.

9.17. תכנית ההבראה

בשנת 2009 צים העריכה כי בשנים 2009-2013, היא צפויה להיקלע לגירעון תזרימי בסך הנאמד בכמיליארד דולר. צים סברה כי המצב אליו נקלעה מקורו בעיקר בקריסה בהיקפי הסחר העולמי בשנת 2009 ובהשלכותיה על ענף ההובלה הימית.

לפיכך, ולאחר קבלת אישור האסיפה הכללית של החברה לישראל ביום 3.11.2009, צים גיבשה והשלימה, תכנית הבראה כוללת ומוסכמת של חובותיה ושל חובות חלק מחברות בנות שלה עם נושים פיננסיים וגורמים אחרים. תוכנית ההבראה של צים כוללת בין היתר הסדרים מול נושים של צים, נושים של חלק מחברות הבנות של צים, החברה לישראל וכן אל מול התאגידים הקשורים, לרבות תאגידים שהינם בעלי אניות המחכירים אניות לצים ועימם לצים מערכת יחסים עסקית רבת שנים.

יצוין כי במסגרת תכנית ההבראה, ובהתאם להחלטות של האסיפה הכללית של החברה לישראל מיום 3.11.2009, החברה לישראל מסרה לצים הודעה בדבר היענותה להצעת הזכויות של צים מיום 8.11.2009, ובמסגרת זו החברה לישראל השלימה בשנת הדוח השקעה בצים בסך של 150 מיליון דולר, כנגדה הוקצו לחברה לישראל סך של 18,981,956 מניות של צים.

לפרטים נוספים אודות תוכנית ההבראה, ראו גם הדוח השנתי לשנת 2009 של החברה לישראל וכן דיווחים מיידיים של החברה לישראל מהימים 2.8.2009, 9.8.2009, 18.8.2009, 25.8.2009, 26.8.2009, 9.9.2009, 24.9.2009, 7.10.2009, 18.10.2009, 21.10.2009, 25.10.2009, 1.11.2009, 3.11.2009, 4.11.2009, 26.11.2009 ו-1.12.2009.

9.18. תחזית תזרים מזומנים

במהלך 2010 חל שיפור בתזרים המזומנים וסך יתרות המזומן הנזילות ליום 31.12.2010 הסתכמו ב-569 מיליוני דולר (כולל פיקדונות לזמן קצר שאינם משועבדים). סכום זה גבוה מהותית מהסכום שהיה צפוי לעמוד בקופת החברה בסוף שנת 2010 על פי התכנית העסקית שהכינה צים יחד עם יועציה המקצועיים בשנת 2009, (להלן - "התוכנית העסקית המקורית"), וזאת בשל שתי סיבות עיקריות:

תזרים המזומנים מפעילות שוטפת ומריבית בשנת 2010 היה גבוה בלמעלה מ-300 מיליון דולר ביחס למתוכנן בתוכנית העסקית המקורית. בנוסף, מכירת הטרמינל בניגריה שתוכננה לשנת 2011 הושלמה בפועל השנה ובסכום העולה על המתוכנן (כאמור בסעיף 9.22.14 להלן).

משנת 2009 ועד סוף שנת 2010, במצטבר, תזרים המזומנים מפעילות שוטפת ומריבית היה גבוה בלמעלה מ-250 מיליון דולר ביחס לתוכנית העסקית המקורית. להערכת צים, על בסיס הערכות עדכניות של מומחים בדבר תנאי שוק הספנות, לא יחול בשנת 2011 גרעון בתזרים המזומנים המצטבר של החברה מפעילות שוטפת ומריבית לעומת התוכנית העסקית המקורית.

להלן דוח תזרים המזומנים החזוי של צים המבוסס על הנחות מסוימות בדבר התנהגות השווקים והמחירים ולגבי מימוש תוכנית העבודה של החברה לשנים הבאות:

מיליוני דולר ארה"ב	2011-2012	2013	סה"כ
תזרים מזומנים (ניתנים לניצול) מפעילות שוטפת	900	608	1,508
תזרים מזומנים מפעילות השקעה, נטו לאחר מימון	(112)	(80)	(192)
תזרים מזומנים נטו ממכירת נכסים	16	7	23
תזרים מזומנים מפעילות מימון	(793)	(429)	(1,222)
שינוי במזומנים לתקופה	11	106	

הערכות והתחזיות המובאות בסעיף זה לעיל, הינם בגדר מידע הצופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הוא מידע בלתי ודאי לגבי העתיד. מידע זה מתבסס, בין השאר, על הערכת והנחות צים, לגבי מגמות הביקוש וההיצע בשוק ההובלה הימית במכולות, על הערכות והנחות לגבי נתונים שונים אשר תלויים בין היתר בגורמים חיצוניים שונים שאינם בשליטת צים כגון תעריפי ההובלה הימית, מחירי הדלקים, תעריפי חכירה של אוניות, התאוששות המשק העולמי מהמיתון, התאוששות שוק ההובלה הימית, היקף הסחר הבין לאומי וכיו"ב, וכן ביכולתה של צים לממש את תוכניתה העסקית בשנים הבאות לרבות מימוש תוכנית השקעות ו/או מימוש נכסים, קבלת

אוניות שהוזמנו במועד והשגת מימון בתנאים מסוימים, החזר הלוואות, ועוד. ההערכות של צים שעל בסיסן הוצג המידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהוצגו, ואין כל וודאות בשלב זה כי הנחות והערכות אלו, כולן או חלקן, יתממשו בעתיד.

9.19. מימון

9.19.1. צים מממנת את פעילותה ממקורות עצמאיים, מוסדות פיננסיים, גיוסי חוב פרטיים, אשראי ספקים ומבעלי עניין. לפרטים בדבר תוכנית ההבראה של צים, ראו סעיף 9.17 לעיל.

9.19.2. עיקר הכנסותיה של צים הינן בדולרים, ובהתאם לכך נוהגת צים לממן את פעילותה בעיקר באשראי דולרי.

9.19.3. נכון ליום 31 בדצמבר 2010, לצים הלוואות לזמן קצר ולזמן ארוך מבנקים ואחרים (כולל התחייבויות בגין חכירה פיננסית) בסך כולל של כ- 2,986 מליון דולר. להלן שיעור הריבית הממוצע ושיעור הריבית האפקטיבית על הלוואות ממקורות בנקאיים וממקורות אשראי לא בנקאיים, שהיו בתוקף במהלך השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010, שאינן מיועדות לשימוש ייחודי בידי צים:

זמן קצר				זמן ארוך				
ריבית אפקטיבית	ריבית	מטבע	סכום (במליוני דולר)	ריבית אפקטיבית	ריבית	סכום (במליוני דולר)	מטבע	
2.43%	2.41%	דולר	21	3.09%	3.05%	1,824	דולר	מקורות בנקאיים
5.69%	5.55%	אחר	24	4.85%	4.74%	3	אחר	מקורות בנקאיים
				7.33%	7.10%	713	דולר	מקורות לא בנקאיים
				7.46%	7.26%	7	אירו	מקורות לא בנקאיים
				8.22%	7.84%	0.5	אחר	מקורות לא בנקאיים
				5.51%	5.40%	165	ש"ח	אג"ח סדרה א'
				3.96%	3.90%	72	דולר	אג"ח סדרה ב'
				5.56%	5.45%	157	ש"ח	אג"ח סדרה ג'
			45			2,941.5*		סה"כ

* בעקבות תהליך הארגון מחדש של התחייבות צים, כללה צים בדו"חות הכספיים חלק מן ההתחייבויות לפי שוויין ההוגן (השונה מערכן הנקוב) במועד השלמת ההסדר אשר מתעדכנת על פני זמן במאזן החברה לפי קצב הפחתת ההתאמה לשווי הוגן. לפיכך, קיים הבדל בין יתרת ההתחייבות המוצגות בסעיף זה לבין היתרה המוצגת בדו"חות הכספיים.

9.19.4. להלן פרטים בדבר גיוסי החוב ממקורות לא בנקאיים של צים:

א. אגרות חוב (סדרה א') של צים - צים גייסה סך של כ- 505.5 מליון ש"ח בשנת

2005 במסגרת שלושה סבבי גיוס. מסכום ההנפקה הנ"ל 94 מליון ש"ח הונפקו בפרמיה של 1.5% וסך של 127.6 מליון ש"ח הונפקו בניכיון של 1.2%. אגרות החוב צמודות (קרן וריבית) לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית בשיעור של 5.4% לשנה. במסגרת תוכנית ההבראה עודכנו תנאי אגרות החוב, לרבות שיעורי הריבית, מועדי הפירעון וכיו"ב, לפרטים ראו להלן.

ב. אגרות חוב (סדרה ב') של צים - צים גייסה בשנת 2005 סך של 33.9 מיליוני דולר

בערכן הנקוב, וסך של 38.1 מיליוני דולר בפרמיה של 3.53%. אגרות החוב צמודות לשער היציג של הדולר ונושאות ריבית בשיעור הליבור בתוספת 2.4% לשנה. במסגרת תוכנית ההבראה עודכנו תנאי אגרות החוב, לרבות שיעורי הריבית, מועדי הפירעון וכיו"ב, לפרטים ראו להלן.

ג. אגרות חוב (סדרה ג') של צים - צים גייסה סך של 492 מליון ש"ח באוקטובר

2006. אגרות החוב הונפקו בערכן הנקוב. אגרות החוב צמודות לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית בשיעור של 5.45% לשנה. במסגרת תוכנית ההבראה עודכנו תנאי אגרות החוב, לרבות שיעורי הריבית, מועדי הפירעון וכיו"ב, לפרטים ראו להלן.

במסגרת השינויים שנעשו בתנאי אגרות החוב הנזכרות לעיל כחלק מתוכנית ההבראה של צים משנת 2009, נקבע בין היתר כי מועד הפירעון של כל אגרות החוב יהיה 13 באוקטובר 2016, בכפוף לעמידת צים ביחס מינוף (חוב מאוחד נטו² חלקי EBITDA, כמוגדר בתנאי אגרות החוב, שווה או נמוך מ-1:3 - להלן: "יחס המינוף")³. במקרה של אי עמידת צים ביחס המינוף על פי הדוחות הכספיים של צים ליום 30 ביוני 2016, פירעון קרן אגרות החוב יידחה, באופן שקרן אגרות החוב תיפרע ב-4 תשלומים שנתיים שווים ביום 13 באוקטובר בכל אחת מהשנים 2017-2020, בכפוף לעמידת צים ביחס המינוף על פי דוחותיה הכספיים ליום 30 ביוני, שמועד אישורם קדם לכל מועד תשלום כאמור (אי עמידת צים ביחס המינוף בכל שנה כאמור, תגרום לדחיית תשלום הקרן הרלוונטי לאותה שנה למועד התשלום הבא, ובלבד שמלוא סכום קרן אגרות החוב יפרע ביום 13 באוקטובר 2020, ללא קשר לעמידת צים ביחס המינוף). כמו-כן נקבעו תנאים נוספים בנוגע בין היתר לשיעורי הריבית, ביטחונות שיועמדו, חלוקת עודפי מזומנים, מגבלות על

² "חוב מאוחד נטו", כהגדרתו במסמכי ההבנה שנחתמים עם הנושים השונים ובתמצית, משמעו - בכל זמן הסכום המצטבר של החבויות הפיננסיות של קבוצת צים כשהוא מותאם על ידי ניכוי סכומי המזומנים ושוויי מזומנים, ניירת ערך סחירים ופיקדונות של כל חברות קבוצת צים.

³ יובהר, כי אופן חישוב יחס המינוף הינו זהה ביחס לכלל הנושים הפיננסיים של צים (מובטחים ושאינם מובטחים).

חלוקת דיבידנדים, מגבלות על עסקאות עם בעלי עניין, זכות המרה ואופציות לרכישת מניות (כמתואר להלן), שעבוד שלילי (כמתואר להלן) וכיו"ב, והכל בהתאם לפירוט הנכלל בסעיף 9.17 לדוח השנתי של החברה לשנת 2009.

ד. דירוג אגרות החוב של צים -

ביום 10 בינואר 2010 הודיעה מעלות לצים כי הורידה את דירוג אגרות החוב מדירוג il CC עם תחזיות שליליות לדירוג D. הורדת דירוג אגרות החוב ל-D נבעה מכניסתו לתוקף של ההסדר לפריעת החוב שגויס במסגרת אגרות חוב וזאת על-פי המתודולוגיה הנהוגה במעלות.

ביום 11 בינואר 2010 (יום למחרת הדירוג האמור) הודיעה מעלות לצים כי לאחר בחינה מחדש של דירוג אגרות החוב תחת התנאים החדשים שלאחר השלמת ההסדר עלה דירוג אגרות החוב לדירוג il B עם תחזית דירוג יציבה.

ביום 26 בספטמבר 2010 הודיעה מעלות לצים כי דירוג אגרות חוב (סדרות א', ב' ו- ג') שהונפקו על ידי צים עלה מדירוג (ilB) עם תחזית דירוג יציבה לדירוג (ilBB+) עם תחזית דירוג חיובית. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה מיום 26.9.2010.

ביום 24 בפברואר 2011 הודיעה מעלות לצים על העלאת דירוג נוספת של אגרות החוב מ (il BB +) ל (il BBB-) עם תחזית דירוג יציבה.

9.19.5 לוח תשלומים

להלן טבלה המפרטת את לוח התשלומים* בגין פירעון כל האשראי שנטלה צים כאמור לאור יישום תוכנית ההבראה**:

שנה	נכון ליום 31 בדצמבר 2010 (במיליוני דולר)
2011	299
2012	288
2013	277
2014	226
2015 ואילך	1,896
סה"כ	2,986

* בעקבות תהליך הארגון מחדש של התחייבות צים, כללה צים בדו"חות הכספיים חלק מן ההתחייבויות לפי שוויין ההוגן (השונה מערכן הנקוב) בהסדר. לפיכך, קיים הבדל בין יתרת ההתחייבות המוצגות בסעיף זה לבין היתרה המוצגת בדו"חות הכספיים. כמו כן, היתרות הכלולות בטבלה כוללות פרעון התחייבויות בגין חכירות מימוניות של אוניות וציוד.

** לוח התשלומים האמור לעיל כפוף להסדרים שנקבעו במסגרת תוכנית ההבראה של צים עם נושים פיננסיים בלתי מובטחים (לרבות מחזיקי אג"ח), במסגרתם נקבעו בין

היתר הוראות בדבר אפשרות דחיית תשלומי קרן תוך תשלום חלקי על חשבון ריבית שנצברה, והכל כמפורט בסעיף 9.17 לדוח השנתי לשנת 2009 של החברה.

9.19.6. ערבויות

נכון ליום 31.12.2010, כלל הערבויות שהעמידה צים עצמה לטובת גופים צדדי ג' (לרבות לחברות בנות שלה וחברות כלולות ולמעט ערבויות של צים ל"חברות אונייה" בקשר עם הסכמי מימון לרכישת אוניות) עומד על סך של כ- 47 מיליוני דולר. לצים קיימות ערבויות לא מוגבלות בסכום לרשויות המכס בישראל, לשם הבטחת תשלומי מכס.

9.19.7. מגבלות החלות על צים בקבלת אשראי

חלק מהסכמי המימון של צים ו/או אחדות מחברות בנות שלה (שהן הלווים לפי הסכם ההלוואה או החכירה הרלוונטי) מחייבים עמידה באמות מידה פיננסיות מסוימות.

ההתניות ואמות המידה הפיננסיות שלהלן באות במקום ההתניות ואמות המידה הפיננסיות שהיו קיימות לפני תכנית ההבראה ביחס לאותה התחייבות ובאות בנוסף להתניות שונות אחרות הנכללות בכל אחד מהסכמי תכנית ההבראה, העוסקים בהתחייבויות אחרות בקשר לביצועים העסקיים ולנכסים של צים.

להלן פירוט אמות המידה בהן מחויבת צים על פי הסכמי המימון לאחר תוכנית ההבראה.

א. אמות מידה פיננסיות

1. תניות החלות על צים באופן שוטף:

(א) **נזילות מינימאלית** - צים נדרשת לשמור (במאזנה המאוחד) על נזילות מינימאלית (הכוללת מזומנים, שווה ערך למזומנים, ניירות ערך סחירים ופיקדונות זמינים) בסך שלא יפחת מ- 40 מליון דולר.

התניה בס"ק 1 זה חלה על צים באופן שוטף. מיום 31.12.2010 ועד למועד פרסום הדו"ח, צים עומדת בתניה פיננסית זו.

2. תניות אשר יבחנו החל משנת 2011:

(א) **EBITDA מינימאלי** (כהגדרתו בהסכמים השונים) - בבכל רבעון, החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 ("מועד בדיקה"), תידרש צים לעמוד ב-EBITDA מאוחד אשר לא יפחת מסכום מינימאלי, אשר יגדל באופן הדרגתי במהלך תקופת ההלוואה. הסכום המינימאלי למועד הבדיקה הראשון (על בסיס תוצאות הרבעון הראשון של שנת 2011) הינו סך של 4 מליון דולר ארה"ב (על בסיס רבעוני), וסכום זה יגדל הדרגתית כך שהחל מיום 31.12.2013 (ובכל תאריך בדיקה שלאחר מכן) יהיה הסכום המינימאלי 572 מליון דולר ארה"ב (על בסיס שנתי), ל- 12 החודשים שקדמו למועד הבדיקה.

(ב) **יחס מינוף מובטח כולל** - ביום האחרון של כל רבעון, החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 ("מועד בדיקה"), תידרש צים לעמוד ביחס מינוף מובטח כולל (דהיינו, יחס החוב המובטח המאוחד נטו ל-EBITDA מאוחד, כהגדרתו בהסכמים השונים), אשר יפחת באופן הדרגתי במהלך תקופת ההלוואה. היחס המקסימאלי למועד הבדיקה הראשון (ביום 31.3.2011) הינו יחס של 1 : 103.3 (על בסיס רבעוני), והוא יקטן הדרגתית כך שהחל מיום 31.12.2013 (ובכל תאריך בדיקה שלאחר מכן) יעמוד יחס המינוף המובטח על 1 : 1.5 (על בסיס שנתי).

(ג) **יחס כיסוי ריבית** - ביום האחרון של כל רבעון, החל מהרבעון הראשון של שנת 2011 ("מועד בדיקה"), תידרש צים לעמוד ביחס כיסוי ריבית (דהיינו, יחס ה-EBITDA המאוחד, כהגדרתו בהסכמים השונים, להוצאות הריבית), אשר יעלה באופן הדרגתי במהלך תקופת ההלוואה. היחס המינימאלי למועד הבדיקה הראשון (ביום 31.3.2011) הינו יחס של 1 : 0.1 (על בסיס רבעוני), והוא יגדל הדרגתית כך שהחל מיום 31.12.2013 (ובכל תאריך בדיקה שלאחר מכן) יעמוד יחס כיסוי הריבית על 1 : 5.2 (על בסיס שנתי). כאמור, שלוש התניות הפיננסיות האמורות לעיל תיבחנה בתום כל רבעון ("מועד בדיקה"), החל מהרבעון הראשון של שנת 2011, וזאת על בסיס מתגלגל של תקופה בת 12 חודשים שהיום האחרון שלה הוא יום סוף הרבעון. עם זאת, ביחס ל"מועדי הבחינה" בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2011 לא תתבצע הבחינה של התניות הפיננסיות האמורות על בסיס שנתי, אלא ביחס לתקופה המתחילה ביום 1.1.2011 בלבד.

יובהר כי הסכומים, היחסים והשיעורים הקבועים בשלושת אמות המידה הפיננסיות דלעיל הותאמו על-ידי צים לטיפול החשבונאי הנדרש לפי כללי ה-IFRS, ומכאן השונות מהסכומים, היחסים והשיעורים שפורטו בדוח השנתי של החברה לשנת 2009 (אשר טרם עברו התאמה כאמור).

3. תניות אשר ייבחנו החל משנת 2013 :

(א) **יחס הלוואה לשווי** - צים התחייבה כלפי הנושים המובטחים המשתתפים בתוכנית ההבראה, אשר העמידו הלוואה חדשה למימון אוניות, לעמידה ביחס הלוואה לשווי (LTV).

בדיקת התניה האמורה תתחיל להתבצע במועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2012 (קרי ב-31.3.2013). לגבי אוניות בבנייה חדשה (נמסרו בשנים 2009 ו-2010), הבדיקה תתבצע בהתאם ליחס אשר נקבע בהסכמים. ביחס לאוניות הנותרות תחל להתבצע הבדיקה

בשנת 2013 בהתאם ליחס אשר ייקבע במועד זה (בהתאם לנוסחה מוסכמת המבוססת על ערכי השוק של האוניות באותו מועד). בהתאם להסכמי המימון, במקרה של הפרת היחס האמור, צים תידרש להחזיר שיעור חלקי של ההלוואה או לספק ערבויות נוספות על מנת לעמוד ביחס הנדרש, וזאת תוך תקופה מוגבלת. אי עמידה בהתחייבות האמורה בתקופה שנקבעה לשם כך בהסכמי ההלוואה, תהווה הפרה המהווה עילה לפירעון מיידי של ההלוואה.

ב. תניות נוספות

1. שינוי שליטה

(א) בשטרי הנאמנות שנחתמו בין צים לבין הנאמן למחזיקי אגרות חוב (סדרה א') – (סדרה ג') של צים, הוסכם, כי אם החברה לישראל תחדל מלשלוט בצים, תועמד כל סדרת אגרות החוב לפירעון מיידי. לעניין זה, הוגדרה "שליטה" כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

(ב) בחלק מהסכמי המימון אשר צים צד להם, קיימת למלווים זכות לדרוש פירעון מיידי במקרה שבו החברה לישראל תחדל מלשלוט (במישרין או בעקיפין) בצים. לעניין זה, שליטה כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968.

(ג) בנוסף, בהתאם לאחד מהסכמי המימון זכאי אחד הבנקים לדרוש פירעון של האשראי (בהיקף שאיננו מהותי ביחס לסך אשראי בצים) אם הבעלות הישירה או העקיפה של "קבוצת עופר" בצים תפחת מ-20%. לצורך פסקה זו, "קבוצת עופר" מוגדרת כקבוצת התאגידים הנשלטת על ידי בני משפחת עופר בישראל ובחו"ל.

2. עודף תזרים מזומנים

(א) צים התחייבה כי ככל שעל בסיס הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים שלה ייוצר עודף תזרים מזומנים במהלך שנת הכספים המוצגת בהם (כהגדרתו בהסכמי ההלוואה), וכי ככל שיחס המינוף הכולל של צים יעלה על 1:3, צים תשתמש ב-62.5% מעודף תזרים המזומנים האמור, כדי לפרוע חובות פיננסיים שונים, ובלבד כי לאחר פירעון החובות כאמור יהיו בידי צים לפחות 50 מיליוני דולר במזומנים, שווה ערך למזומנים, ניירות ערך סחירים ופיקדונות.

(ב) לפרטים בדבר התחייבות צים לפירעון חובות פיננסיים לא מובטחים (לרבות מחזיקי אג"ח), במקרה של יחס מינוף שווה או נמוך מ-1:3:

בדוחות הכספיים של צים ליום 30.6.2016, ראו סעיף 9.17.5 לדו"ח השנתי לשנת 2009.

3. דיבידנדים וחלוקות אחרות

(א) במסגרת תוכנית ההבראה, צים התחייבה כלפי חלק מנושיה כי:

(1) לפני 1 באוקטובר 2012 - צים לא (i) תכריז, תבצע או תשלם דיבידנד או חלוקה אחרת (או ריבית על דיבידנד או חלוקה אחרת שטרם שולמו) (במזומנים או בעין) על, או בקשר, להון מניותיה; (ii) תשלם תשלומי קרן או ריבית על איזושהי הלוואת בעלים שהועמדה לצים על ידי החברה לישראל כחלק מסכום של 450 מיליוני דולר שהושקע או שניתנה התחייבות להשקיעו במהלך הארגון מחדש; או (iii) תפדה, תרכוש חזרה, תפרע אג"ח, תמחק או תפרע הון מניות כלשהו, או תחליט לעשות כן.

(2) החל מיום 1 באוקטובר 2012 - צים תוכל לבצע חלוקות, וזאת בכפוף לתנאים שלהלן: (א) ביצוע חלוקה לא יגרום לאירוע הפרה; וכן (ב) הדוחות הכספיים המאוחדים של צים לשנה הקודמת למועד החלוקה יראו רווח נקי חיובי.

(ב) האיסור דלעיל לא יחול על חלוקות בהיקף של עד 100% מהרווח הנקי של צים בשנה מסוימת ובכפוף לעמידה ביחס מינוף מובטח שאינו עולה על 3:1 (היחס בוחן את החוב המובטח ל-EBITDA, בהתאמה, וכהגדרתם בהסכמים). בשטרי הנאמנות שנחתמו בין צים לבין הנאמן למחזיקי אגרות חוב (סדרה א') – (סדרה ג') של צים, כחלק מתוכנית ההבראה, התחייבה צים כי היא תהא רשאית לחלק דיבידנד ותשלומים מסוימים לבעלי שליטה (הכל כמפורט בשטרי הנאמנות) לבעלי מניותיה אך ורק בכפוף לעמידת צים בתנאים המצטברים הבאים: (א) יחס המינוף הכולל של צים (כהגדרתו בשטרי הנאמנות) לא יעלה על 3:1; ו-(ב) לפחות 50% מיתרת הקרן הבלתי מסולקת למחזיקי אגרות החוב (לרבות הריבית הצבורה בגינה) נפרעה עד לאותו מועד.

4. שעבוד שלילי

(א) צים התחייבה לא ליצור שעבודים (דהיינו, התחייבה לשעבוד שלילי) על נכסיה או על נכסי חברות ייעודיות בבעלותה המלאה (שעיקרם מהותן הינו החזקת אוניות או מכולות או ציוד או נכסים אחרים),

בכפוף להחרגות מסוימות שנקבעו על ידי הצדדים (לרבות שעבודים שהיו קיימים ו/או שניתנה התחייבות לגביהם לפני המועד הקובע ושעבוד כנגד קבלת מימון חדש בתנאים מסוימים), כאשר צים רשאית לפדות את השעבוד השלילי בנסיבות מסוימות.

(ב) בנוסף להתחייבותה כאמור בס"ק א' לעיל, התחייבה צים, במסגרת הסכמי מימון שלה שלא ליצור שעבוד צף על נכסיה.

(ג) מבלי לגרוע מהתחייבויותיה כמפורט בס"ק א' וב' לעיל, ובהתאם להחרגות בדבר שעבוד שלילי, בחלק מהסכמי המימון התחייבה צים לשעבד נכסים מסוימים כבטוחה להחזר ההלוואה. במסגרת זאת, וכחלק מתוכנית ההבראה, החל מהחציון השני של שנת 2009, שעבדה צים נכסים מסוימים כבטוחה להחזר הלוואות.

5. התחייבויות נוספות

במסגרת פעילותה נדרשת צים מעת לעת לרכוש אוניות מכולה ו/או מכולות, ולצורך מימון פעילות זו נוהגת צים לקחת הלוואות ממוסדות שונים. להבטחת חלק מהאשראים כאמור התחייבה צים, בין היתר: לשעבד את האניות ו/או המכולות בגינן הועמדה ההלוואה, לרבות הכנסות הנובעות מהאניות וזכויות הביטוח בהן; לא לאפשר בהן דיספוזיציה ו/או שעבודים ללא הסכמת המממן⁴; לא לתת מעמד עדיף להתחייבויות אחרות שלה; לא לשנות מהותית את עסקיה; לא לחלק דיבידנד בסכום הגבוה מרווחיה (לאחר מס) מהשנה הקודמת ו/או לבצע חלוקה אחרת ללא הסכמת המממן; לא לבצע שינוי מבנה ו/או להעביר בדרך אחרת חלק מהותי מנכסיה; לערוב להחזר מלוא האשראי במקרה שבו האשראי ניתן לחברה בת שלה; להמשיך ולהחזיק בבעלותה אוניות עם קיבולת מצטברת מסוימת.

9.19.8 זכות המרה

במסגרת תוכנית ההבראה, נקבע כי מחזיקי אגרות החוב (כמו-גם יתר הנושים הפיננסיים הלא מובטחים) יהיו רשאים להמיר עד 35% מיתרת הקרן הבלתי מסולקת של אגרות החוב (כולל ריביות ה-PIK שנצברו עליה) למניות צים במועד ההנפקה הראשונה לציבור של צים (לרבות רישום למסחר בדרך של הצעת מכר על ידי בעל השליטה בצים או חלוקת מניות צים כדיבידנד בעין) (להלן ביחד: "**הנפקה לציבור**") או בקרות אירוע אקזיט (קרי: שינוי שליטה בצים; מיזוג של צים (כהגדרתו בשטר הנאמנות) או מכירה של כל נכסי צים או רובם) במחיר אשר ישקף הנחה של 15% על המחיר בהנפקה לציבור או באירוע האקזיט. צים תהא רשאית להחליט, לפי שיקול דעתה הבלעדי, כי זכות ההמרה הקיימת ביחס לכל אגרות החוב שלא יומרו באירוע אקזיט תפקע, בכפוף לכך שבגין אגרות חוב

⁴ למעט שעבודים מותרים מסוימים כגון, בין היתר, שעבודים לפי הסכם המימון, וכן שעבודים במהלך עסקים רגיל או מכוח דין.

שלא הומרו כאמור ישולם למחזיקי אגרות החוב, סכום אשר יחושב לפי המפורט להלן: 35% מיתרת החוב (לרבות הריבית שנצברה בגינו – שוטפת + PIK) כשהיא מחולקת במחיר מניית צים באירוע, וכשהמנה האמורה מוכפלת ב-15% כפול מחיר מניית צים באירוע. כן הוסכם, כי לפני ביצועה של הנפקה לציבור, צים תהא רשאית לפי שיקול דעתה להודיע למחזיקי אגרות החוב כי מחזיקים אשר לא יממשו את זכות הפדיון שלהם בהנפקה לציבור, יהיו מוגבלים בקורות אירוע הנפקה לציבור נוסף לפדיון אגרות חוב שיקנה להם שיעור החזקה בציס הזהה לשיעור ההחזקה אשר היו זכאים לקבל בציס בהנפקה לציבור הראשונה אילו היו מממשים את זכות הפדיון בהנפקה לציבור הראשונה באופן מלא. לצורך קביעת יתרת הקרן הניתנת להמרה או לפדיון כאמור לעיל, יובאו בחשבון סכומי קרן שנפרעו במהלך 12 החודשים שלפני מועד ההנפקה לציבור או אירוע האקזיט, בהתאם למנגנון מוסכם.

9.19.9. אופציות

בהתאם לתוכנית ההבראה, למחזיקי אגרות החוב (כמו-גם ליתר הנושים הפיננסיים הלא מובטחים) ניתנה זכות לקבל אופציות להקצאה של עד 15.1%⁵ ממניות צים על בסיס דילול מלא (נכון לאותו המועד, בהתחשב בהשקעת החברה לישראל בציס במסגרת תוכנית ההבראה) על פי שווי חברה מתואם של 700 מיליון דולר. מחיר המימוש של כל כתב אופציה עומד על 7.91 דולר למניה. האופציות תפקענה ב-31.12.2020. האופציות תהיינה ניתנות למימוש, כולן או חלקן, בכל אחד מהמקרים הבאים: (א) החל ממועד הנפקה ראשונה לציבור של צים ובמשך 24 חודשים לאחר מכן; (ב) בקורות אירוע אקזיט, כהגדרתו לעיל; (ג) במשך 14 ימים עובר למועד פקיעת האופציות. צים תהא רשאית להחליט, לפי שיקול דעתה הבלעדי, כי כל האופציות שלא תמומשנה בקורות אירוע אקזיט תפקענה, בכפוף לכך שבמקרה בו אירוע האקזיט שיקף שווי חברה השווה או נמוך מ-770 מיליון דולר, ישולם למחזיקי אגרות החוב בגין אופציות שלא מומשו כאמור, סכום השווה לשווי הכלכלי של האופציות שבהחזקתם. האופציות תהיינה כפופות להתאמות מקובלות. האופציות יהיו עבירות, ובלבד שכל עוד לא נרשמו מניות צים למסחר, האופציות יהיו ניתנות להעברה למשקיעים מסווגים המנויים בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, למעט משקיעים המנויים בס"ק (9), (10) ו-(11) לתוספת זו בלבד. בנוסף, כל עוד לא נרשמו מניות צים למסחר, העברת האופציות תהא כפופה לזכות הצעה ראשונה לחברה לישראל.

עד להנפקה לציבור (כהגדרתה לעיל) או עד מיד לאחר מיזוג בדרך של החלפת מניות צים בניירות ערך סחירים של צד שלישי, מחזיקי אגרות חוב אשר יהפכו לבעלי מניות בציס

⁵ במסגרת האמור צים הקצתה ו/או התחייבה להקצות לנושים הפיננסיים הלא מובטחים שנכללו בהסדר, סך של 13,308,492 כתבי אופציה, הניתנים למימוש ל- 13,308,492 מניות רגילות של צים. בהתאם, שיעור החזקותיה של החברה לישראל בציס לאחר ההקצאות האמורות יעמוד על כ-86.59% מהונה המונפק של צים, בדילול מלא לרבות בהתחשב בהזרמות של החברה לישראל (מבלי להתחשב בשטרי חוב המירים למניות שהוענקו ו/או יוענקו לבעלי אוניות במסגרת תוכנית ההבראה כאמור בסעיף 9.17.6 לדוח השנתי של החברה לשנת 2009).

בהתאם לאמור לעיל (היינו: כתוצאה מפדיון אגרות חוב ו/או כתוצאה ממימוש כתבי האופציה למניות כאמור לעיל), יהיו כפופים, לזכות צירוף למכירת מניות החברה לישראל בצים שבעקבותיו תחדל החברה לישראל מלהיות בעלת השליטה בצים (Drag Along)⁶, לזכות הצטרפות יחסית למכירת מניות החברה לישראל בצים שבעקבותיו תחדל החברה לישראל מלהיות בעלת השליטה בצים (Tag Along)⁷ ולהגנה מפני דילול באמצעות זכות השתתפות בהקצאות ניירות ערך עתידיות של צים (pre-emption).

9.19.10. הפחתה ו/או דחית תשלום דמי חכירת אניות

במסגרת תוכנית ההבראה, צים הסכימה עם כל מחירי האניות לטווח ארוך (מעל שנה מחודש יולי 2009) על המשך התקשרות לחכירת האניות במחירים מופחתים. בגין ההפחתה מהמחיר החוזי המקורי למחיר החוזי המופחת זכאים בעלי אניות אלה לפיצוי בין בתשלום כספי נדחה, בין בהארכת משך תקופת החכירה ובין במסלול המשלב בין שני סוגי הפיצוי. לפרטים ראו את הפירוט הנכלל בסעיף 9.17 לדוח השנתי של החברה לשנת 2009.

9.19.11. התחייבות החברה לישראל ובעלת השליטה בה במסגרת תוכנית ההבראה

א. החברה לישראל התחייבה כלפי צים להזרים סך של 50 מיליון דולר (מתוך סך של 100 מיליון דולר כמובהר להלן) וזאת בקרות איזה מהמקרים הבאים: (א) אירוע אירוע העמדה לפירעון מיידי לפי אחת מסדרות אגרות החוב שלא רופא על פי תנאי אגרות החוב (למעט עילת העמדה לפירעון מיידי לפיה החברה לישראל חדלה להיות בעלת השליטה בצים); או (ב) רואי החשבון של צים כללו הערת "עסק חיי" בדוחותיה הכספיים; או (ג) צים לא ביצעה תשלום כלשהו למחזיקי אגרות החוב במועדו והדבר לא רופא על פי תנאי אגרות החוב; (ד) אם צים תבקש להגיע להסדר נוסף עם נושיה שלא במהלך העסקים הרגיל. התחייבות החברה לישראל כלפי צים כאמור תהא התחייבות בלתי חוזרת, שינוי בהתחייבות זו או ויתור עליה יהיה כפוף לאישור אסיפות מחזיקי אגרות החוב בהחלטה מיוחדת וצים התחייבה כלפי מחזיקי אגרות החוב לעמוד על זכויותיה בקשר למימושה של התחייבות זו ויפתה לצורך כך את כוחם של הנאמנים לפעול בשמה ובמקומה ועל חשבונה בענין זה לפי הוראה של מחזיקים המייצגים רוב של 66% מהיתרה הבלתי מסולקת של קרן אגרות החוב. יובהר, כי החברה לישראל תהא רשאית להזרים את הסכום האמור או חלקו גם לפני קרות אירועים אלה במקרה בו לדעת החברה לישראל קיים חשש לקרות אירוע מאירועים אלה והזרמות אלה תיחשבנה כמילוי התחייבותה של

⁶ מנגנון לפיו במקרה בו החברה לישראל תמכור את השליטה בצים, תעמוד לחברה לישראל הזכות לצרף לעסקת המכירה את מחזיקי אגרות חוב אשר יהפכו לבעלי מניות בצים.

⁷ מנגנון לפיו במקרה בו החברה לישראל תמכור את השליטה בצים, תעמוד למחזיקי אגרות חוב אשר יהפכו לבעלי מניות בצים את הזכות להצטרף לעסקת המכירה באופן יחסי לאחזקותיהם בצים.

החברה לישראל על פי סעיף זה. ההתחייבות האמורה תעמוד בתוקף עד לפירעון לפחות 50% מהיתרה הבלתי מסולקת של קרן החוב של מחזיקי אגרות החוב (לרבות הריבית הצבורה בגינה – שוטפת + PIK). התחייבות זו לא תהיה מותנית בהיות החברה לישראל בעלת שליטה, במישרין או בעקיפין, בצים במועד מימוש ההתחייבות. אם וכאשר תמומש רשת הבטחון יועמד הסכום שיוזרם על ידי החברה לישראל כהלוואה דולרית⁸ בריבית הנמוכה בשיעור של 10% משיעור הריבית של סדרה מסדרות אגרות החוב של צים (ריבית שוטפת + PIK, בהתאמה), כמפורט לעיל, וזאת בכפוף לכך שריבית ה-PIK תשולם רק לאחר הפירעון המלא של החוב למחזיקי אגרות החוב (להלן: "ריבית רשת הבטחון"). בכפוף לאמור לעיל, ההלוואה תיפרע במקביל לפירעונות הקרן של מחזיקי האג"ח (פארי פאסו), אך בכל מקרה לא לפני שנת 2016. חובה של צים לחברה לישראל הנובע ממימוש רשת הבטחון יהיה נחות לחוב של הנושים הפיננסיים הבלתי מובטחים המשתתפים בהסדר במקרה של פירוק צים. התחייבותה של החברה לישראל לרשת הבטחון הינה בנוסף לסכום השקעת החברה לישראל בצים.

ב. כדי להשלים סך של 100 מיליון דולר כ"רשת בטחון" התחייבה מילניום השקעות אלעד בע"מ (להלן: "מילניום"), בעלת השליטה הישירה בחברה לישראל, כלפי צים להזרים סך של 50 מיליון דולר בנסיבות האמורות ובאותם תנאים. הסדר צים עם החברה לישראל ומילניום להזרמה אפשרית של 50 מיליון דולר לצים, כל אחת בנפרד, כמתואר לעיל ייקרא לעיל ולהלן: "רשת הבטחון".

ג. בנוסף, אישרה החברה לישראל העמדת מסגרת של סכום נוסף בסך של עד 50 מיליוני דולר, אשר ישמש כרזרבה כספית, במטרה לשמור על גמישות בנסיבות מיוחדות, וזאת בקשר עם צרכי הנזילות והצרכים התפעוליים של צים ("סכום הרזרבה"). סכום הרזרבה, כולו או חלקו, ינוצל במועדים ובשיעורים בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה לישראל ולפי שיקול דעתו, בהתחשב בנסיבות כפי שתהיינה. במקרה בו ינוצל סכום הרזרבה (כולו או חלקו), אזי סכום זה יהווה חלק בלתי נפרד מהשקעת החברה לישראל בצים, ויומר למניות צים בהתאם למנגנון ההמרה בנוגע להשקעה האמורה, או, לפי שיקול דעת דירקטוריון החברה לישראל, יוזרם כהלוואת בעלים לצים או בכל דרך אחרת.

לפרטים והרחבה ראו סעיף 9.17 לדוח השנתי של החברה לישראל לשנת 2009.

9.20. מיסוי

צים מודדת את התוצאות לצרכי מס בדולרים וזאת בהתבסס על ניהול פנקסים לצרכי מס בדולרים כפי שנקבע בתקנות. מיסוי צים נכלל במסגרת מיסוי החברה כמפורט בביאור 32 לדוחות הכספיים של החברה לישראל.

⁸ או כהלוואה שיקלית, לפי שיקול דעת דירקטוריון החברה לישראל, ובמקרה כאמור תחול הריבית כקבוע בסדרה א' של אגרות החוב של צים ובהתאם לפירוט שבהמשך גוף הסעיף, בשינויים המחויבים.

9.21.1 שיתופי פעולה עם חברות ספנות ביחס לרכישה, מכירה והחלפה של תאים

והפעלת קווים משותפים

ענף הספנות מאופיין בשיתופי פעולה תפעוליים רבים ומגוונים בין החברות הפועלות בו. במטרה לייעל את פעילותה העסקית ולשפר את רמת השירותים. צים הינה צד להסכמי שיתוף-פעולה מסוגים שונים ביחס למרבית קווי הספנות המופעלים על ידה. סוגי שיתוף הפעולה והיקפם אינם אחידים.

שיתופי הפעולה מתבטאים, בעיקר, בהסכמי שיתוף פעולה מהסוגים הבאים:

א. **Slot Agreements** - שיתוף פעולה לחכירה ו/או החכרה של תאים באוניות הינו התקשרות "אד הוק" עם חברות ספנות לרכישה או מכירה של תאים על אניות כנגד תשלום קבוע מראש לכל תא שנרכש (USED ONLY). שיתוף פעולה זה יתכן גם שיהיה באופן שהתשלום יחול על הקצאת תאים לתקופת זמן מסוימת באניות של חברות אחרות. במקרה זה מבוצע התשלום בהתאם להקצאה המקורית, וזאת בין אם נעשה שימוש בתאים שהוקצו ובין אם לאו (USED/UNUSED).

ב. **Swap Agreements** - עסקאות החלפת תאים על פיהם כל צד מקצה לצד האחר קיבולת תאים מסוימת על אניותיו. ככלל, הסכמי שיתוף פעולה מסוג זה כוללים, בין היתר, פרטים בדבר מסלול ההפלגות שבמסגרתן מוחכרים או מוחלפים התאים, כמות התאים או הקיבולת המוקצית להסכם, סוגי המטען המותרים ותעריפי ההחכרה בין הצדדים לבין עצמם, וכן הוראות בדבר אפשרות ביצוע שינוי במסלולי ההפלגה, חלוקת אחריות בין הצדדים בנוגע לתפעול האוניה והמטענים, וכן חלוקת אחריות לנזקים שונים. בנוסף, הסכמים מסוג זה עשויים לכלול הוראות בדבר הטיפול בתביעות מטען כאשר, ככלל, האחריות לטיפול ראשוני בתביעות כאמור מוטלת על החוכר כנגד התחייבות המחכיר לשיפוי מסוים במקרים מתאימים. לצדדים בהסכמים אלו ניתנת הזכות לבטל את ההסכם, לאחר תקופה מסוימת, וזאת באמצעות מתן הודעה מראש של מספר חודשים.

ג. **הסכם קונסורציום** - הסכם שיתוף פעולה באניות, המכונה גם הסכם קונסורציום. בהסכמים מסוג זה מגדירים הצדדים קו הפלגה כלשהו או שירות מסוים, קיים או חדש, כאשר כל אחד מהצדדים מתחייב להעמיד מספר אניות לשירות הקו תוך התחייבות להקצאת קיבולת תאים מסוימת (בדרך כלל בהתאם לחלקו בשותפות) עבור הצדדים האחרים להסכם באניותיו אשר ישרתו קו זה. בעיקרון שיתוף הפעולה מסוג זה הינו לצרכים תפעוליים בלבד ואינו כולל הסדרים ביחס לטיפול בלקוחות, תיאום מחירים בקו, פעילות מול ספקים וכיו"ב. ככלל הסכמים אלה קובעים הסדרי תפעול של האניה, כגון, בין היתר, הוראות ביחס למסלול ההפלגה ואפשרות ביצוע שינויים בו וכן לגבי אופן הטיפול במטען מטעם הצדדים האחרים להסכם, כאשר לכל צד סוכנים שלו בנמלים, העובדים בתיאום לצורך הובלת וטעינת המכולות. במקרה בו צד כלשהו אינו עומד בונהלי התפעול, או במקרה בו

האוניה אינה נמצאת בשירות הקו כפי שהוסכם, יהווה הדבר הפרה מהותית של ההסכם, אלא אם כן תיקן הצד המפר את ההפרה בתנאים הקבועים בהסכם. בנוסף, הסכמים מסוג זה עשויים לכלול הוראות בדבר הטיפול בתביעות מטען כאשר, ככלל, האחריות לטיפול ראשוני בתביעות כאמור מוטלת על החוכר. לצדדים בהסכמים אלו ניתנת הזכות לפרוש מההסכם, לאחר תקופה מסוימת, באמצעות מתן הודעה מראש של מספר חודשים. בשנים האחרונות החלו להופיע שיתופי פעולה מורכבים בין חברות הספנות המכונים ALLIANCE. מדובר למעשה בקונסורציום בקנה מידה גדול הרבה מזה שהיה מקובל עד כה, לשרות מסוים או למספר שירותים. בשיתוף פעולה כאמור, פועלות מספר חברות ספנות במשותף, אל מול חלק מהגופים הנוגעים להובלה הימית, לרבות פעילות משותפת מול לקוחות, ספקים שונים, משא ומתן עם נמלים וכיו"ב.

צים הינה צד להסכמי שיתוף פעולה מסוגים שונים כמתואר לעיל ביחס למרבית קווי הספנות המופעלים על ידה. יש לציין כי היקפי שיתופי הפעולה אינם אחידים וכי הפעילות במסגרת הסכמים אלו היא גמישה ומשתנה מפעם לפעם בהתאם לנסיבות העסקיות.

במסגרת הסכמים אלה נכנסה צים בשנת 2009 להסכמים עם קבוצת חברות ספנות ידועה כ- GRAND ALLIANCE בשני אזורים, האחד בקווים שבין המזרח הרחוק וצפון אמריקה והשני בקו שבין המזרח הרחוק ואירופה / ים תיכון.

9.21.2 חברות באיגודים בינלאומיים

בנוסף, מאופיין ענף הספנות בשיתופי-פעולה בין חברות הספנות באמצעות חברות באיגודים בינלאומיים שונים (Conferences) והתקשרות בהסכמי הידברות (Discussion Agreements) עם חברות ספנות שונות, וזאת לצורך קביעת עקרונות פעולה בקווי הובלה ימיים, כמפורט להלן.

איגודים ימיים בינלאומיים של חברות ספנות (CONFERENCES) נוסדו לצורך קביעת עקרונות פעולה בקווי ההובלה הימית של החברות, החברות באיגוד כאמור. להלן פרטים בדבר הסכמי האיגודים הימיים בהם חברה צים:

ההסכמים קובעים, בין היתר, הוראות ביחס לייצוב ותיאום דמי הובלה ותעריפים שונים בקטעי הסחר הרלוונטיים (לרבות קביעת תעריפים מינימאליים של דמי הובלה בחלק מקטעי הסחר כאמור), תיאום לוחות זמנים של הפלגות ותדירויות הפלגה. קביעת דמי ההובלה ואופן גבייתם נעשים בתיאום מלא עם שאר החברות באיגוד.

חלק מההסכמים מאפשרים לחברות באיגוד כאמור לפעול בצורה עצמאית (כגון גביית דמי הובלה הנמוכים מדמי ההובלה), וזאת בהודעה מראש לאיגוד, כאשר במקרים מסוימים קיימת אפשרות לאיגוד להתנגד לפעילות האמורה. בנוסף, מאפשרים ההסכמים לחברות באיגוד להתאגד באיגודים נוספים, בין לבין עצמן, בנוסף לחברות באיגוד, כמפורט בהסכמים האמורים. החברות באיגוד ניתנת לביטול בהודעה קצרה

מראש. הפרה של הסכם החברות באיגוד עלולה להוביל לתשלום קנסות ו/או לסיום חברותה של החברה באיגוד.

במהלך השנים האחרונות פחתה חשיבות האיגודים האמורים בצורה משמעותית וזאת לאור הגבלות חוקיות שהוטלו על האיגודים ביטול האפשרות להתקשר בהסכמים כאלה באיחוד האירופי והתייעלות חברות הספנות שאפשרה להן להתחרות באופן אפקטיבי מחוץ לאיגוד. לפרטים בדבר השינוי הרגולטיבי ביחס להסכמי conferences, ראו סעיף 9.13.2 ד לעיל.

למועד הדו"ח, צים חברה במספר איגודים בינלאומיים בתחום הספנות. מדיניות צים לגבי הצטרפות לאיגודים האמורים נקבעת, בין היתר, על פי התחרות בכל קטע סחר ונתח השוק של צים בקטע הסחר האמור.

9.21.3 הסכם שיתוף פעולה

ביום 11.5.2006 אישרה האסיפה הכללית של החברה לישראל "עסקת מסגרת" לשיתוף פעולה עם בעלי עניין בחברה, אשר באה בהמשך ל"נוהל חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי עניין בצי"ם" וכל זאת בהתאם לפירוט הנכלל ביחס לתקנה 22 בפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים). יצוין כי החברה לישראל לא הביאה את המשך שיתוף הפעולה לפי הסכם המסגרת לאישור האסיפה הכללית השנתית של החברה שהתכנסה ביום 18.11.2010, ולפיכך החל ממועד זה אין תוקף להסכם המסגרת האמור לעיל.

9.22 הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של עיקרי הסכמים שעשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שצים צד להם. לשם הנוחות, ככלל, יחולק התיאור להסכמים עם תאגידים קשורים⁹ ולהסכמים עם צדדי ג' בלתי קשורים (אם כי, מטעמי נוחות, לעיתים יכלול תיאור הסכמים עם צדדי ג' במסגרת התיאור של הסכמים עם תאגידים קשורים):

הסכמים עם תאגידים קשורים

9.22.1 הצטיידות צים ב- 12 אניות

ביום 9.12.2004 אישרה האסיפה הכללית של החברה לישראל עסקה, שעניינה הצטיידות צים ב- 12 אניות, ביניהן 8 אניות מכולה בעלות קיבולת של 4,250 מכולות (TEU) כל אחת, הנבנות במספנה בסין, לצורך מסירתן לצים במהלך השנים 2006 ו- 2007 (להלן: "**8 האניות בנות 4,250 מכולות**") ו-4 אניות מכולה בעלות תפוסה של 6,350 מכולות (TEU) כל אחת, הנבנות במספנה ביפן (להלן: "**4 האניות בנות 6,350 מכולות**"), והכל כמפורט להלן.

ההצטיידות ב-8 האניות בנות 4,250 מכולות בוצעה, כדלקמן: (א) 2 אניות נרכשו על ידי צים מחברה זרה בשליטת בעל עניין (להלן: "**החברה הקשורה**"), הקשורה בהסכם לרכישת

⁹ יוער כי לעיתים יכללו בתיאור ההסכמים הללו כאלו שאינם מהותיים ואולם בהתחשב בכך שמדובר בהתקשרויות עם תאגידים קשורים, נמצא המקום לפרטם.

האניות מצד שלישי; (ב) 4 אניות נרכשו מהחברה הקשורה על ידי ארבע חברות זרות בבעלות משותפת (בחלקים שווים) של צים ועופר ספנות (להלן: "**העסקה המשותפת**"), באותו מחיר ובאותם תנאים בהם החברה הקשורה רכשה את האניות האמורות מצד שלישי בלתי קשור. צים חכרה 4 אניות אלו מהעסקה המשותפת לתקופה של 10 שנים; (ג) 2 אניות נכרכו על ידי צים מהחברה הקשורה לתקופה של 10 שנים.

ההצטיידות ב- 4 האניות בנות 6,350 מכולות בוצעה, כדלקמן: (א) צים רכשה מחברות זרות הנמצאות בשליטת בעל עניין 2 אניות, האחת מיועדת למסירה בשנת 2008 והשנייה בשנת 2009, וזאת באותו המחיר ובאותם תנאים בהם החברות האמורות רכשו את האניות האמורות; (ב) 2 אניות נכרכו על ידי צים מהחברות הקשורות לתקופה של 10 שנים.

לפרטים ולהרחבה אודות ההצטיידות ב- 12 האניות האמורות ראו דיווח מיידי (דוח עסקה) של החברה לישראל מיום 14.11.2004.

עד למועד הדו"ח התקבלו כל 12 האוניות נשוא לעסקה זו.

להלן יפורטו עסקאות נוספות אשר נעשו בקשר עם 4 האניות בנות 6,350 מכולות:

א. **החכרת 4 האניות בנות 6,350 מכולות** - בחודש ספטמבר 2006 התקשרה צים בהסכם להחכרתן של 4 האניות בנות 6,350 TEU לצד שלישי (בלתי קשור) לתקופה של 5 שנים מיום מסירת האוניות לצים עם גמר בנייתן. התמורה השנתית בשנת החכרה מלאה לגבי ארבע האוניות מסתכמת בכ- 54 מליון דולר.

ב. **מכירת שתיים מתוך האוניות 4 האניות בנות 6,350 מכולות לצד ג' בלתי קשור** - בחודש אוגוסט 2007, התקשרה צים בהסכמים למכירת שתיים מהאוניות בנות 6,350 מכולות (TEU), כאשר מכירתן כפופה להסכם החכירה כאמור לעיל.

אוניה אחת מבין השתיים האמורות נמסרה לצים במהלך הרבעון השלישי של 2008 ובמקביל נמסרה לרוכשת. התמורה (נטו) אשר שולמה לצים בגין אוניה זו עמדה על סך 111.2 מליון דולר ורווח ההון אשר נרשם בגינה עמד על סך של 33.4 מליון דולר (לפני מס).

במהלך שנת 2009, התקבלה האוניה השנייה ובמקביל נמסרה לרוכשת. התמורה (נטו) בגינה עומדת על סך של כ- 111.4 מליון דולר, ורווח ההון בגינה מסתכם בסך של כ- 33.2 מליון דולר (לפני מס).

ג. **הסבת חוזי חכירה של שתיים מתוך האוניות 4 האניות בנות 6,350 מכולות לצדדים קשורים** - ביום 30.9.2009 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה לישראל, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כי חוזי חכירת משנה האמורים, יוסבו לתאגידים הקשורים ויחודשו כך שחוכרת המשנה תחכור ישירות את האניות מהתאגידים הקשורים, וזאת כנובע מבקשת צים מהתאגידים הקשורים הנ"ל להקדים לה תשלומים בסך המוערך בכ- 17 מליון דולר ארה"ב (במטרה לסייע למצבה התזרימי דאז של צים). בתום תקופת חכירת המשנה של שתי האניות (תום ה-novation) תחזורנה האניות להיות בחכירת צים על פי חוזי

החכירה המקוריים בין צים ובעלי האניות. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה לישראל לפי תקנות ההקלות מיום 30.9.2009 המובא בזאת על דרך ההפניה.

9.22.2. הצטיידות צים ב-8 אוניות וההסדרים נוספים בהתאם להסכם המסגרת

א. 6 אניות:

ביום 12 ביולי 2007 התקשרה צים עם מספנה טיוואנית (צד שלישי בלתי קשור) וחתמה על 4 חוזי בנייה ורכישה של 4 אוניות מכולה בעלות קיבולת של 1,700 מכולות (TEU) כל אחת, וכן קיבלה אופציה לרכוש 2 אוניות נוספות כאמור במחיר ובתנאים זהים, אשר מומשה, על ידי חברות בנות בבעלות מלאה של צים, ביום 9 באוקטובר 2007 (להלן: "6 האניות"). מחירה של כל אוניה הינו 36,750,000 דולר ארה"ב והן עתידות היו להימסר במהלך השנים 2010-2011.

ההסדרים עם תאגידים קשורים בקשר עם 6 האניות:

(א) בהתאם להחלטות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה לישראל, ובהמשך לדיווח מיידי לפי תקנות הקלות מיום 5 ו-7 לנובמבר 2007 (המובאים בזאת על דרך ההפניה), צים העבירה בדרך של חידוש (novation) חוזי הבניה לעופר ספנות את זכויותיה והתחייבויותיה מכוח ההסכמים בינה לבין המספנה הטייוואנית בכל הקשור לרכישת 6 האוניות, וזאת בתנאים שווים ("Back to Back"), באופן שעם כניסת חוזי החידוש לתוקף (ואכן אלה נכנסו לתוקף) תחזיר עופר ספנות לצים את התשלומים ששולמו למספנה על חשבון מחיר הרכישה של 6 האוניות בצירוף ריבית בשיעור של 12% לשנה, וכן צים תשחרר מערביותיה והתחייבויותיה למספנה בכל הקשור לרכישת 6 האוניות. בד בבד עם האמור, התקשרה צים בעסקת חכירה עם עופר ספנות, במסגרתה תחכור צים את 6 האוניות לתקופה של 12 שנים במחיר של 17,500 דולר ארה"ב ליום לכל אוניה. דמי חכירת האוניה יכללו את דמי ניהולן והפעלתן (לרבות ציוות, תחזוקה, משק, כלכלה, ביטוח, שמנים, תיקונים וכיו"ב). בסיום תקופת החכירה, לצים תהא אופציה לרכוש 50% מכל אחת מהאוניות האמורות תמורת סך כולל של 14,750,000 דולר ארה"ב לאוניה. מימוש האופציה האמורה ייעשה בכפוף להוראות כל דין.

(ב) לבקשת צים, הודיעה עופר ספנות ביום 31 במרץ 2009, למספנה, על כוונתה לבטל את הסכמי הבניה של 6 אוניות. לאחר שהתקיים מו"מ עם המספנה הוסכם כי יבוטלו הסכמי הבניה ודמי הביטול בגין כך יעמדו על סך של 17.5% ממחיר הרכישה של האוניות, היינו, סך של 38.6 מליון דולר. בהמשך לאישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון של צים ושל החברה לישראל, ובהמשך לדיווח מיידי לפי תקנות ההקלות מיום 30.4.2009, צים הגיעה להסדר עם עופר ספנות, על פיו צים תשלם 75% מדמי הביטול כפי

שדרשה המספנה. חלקה של צים כאמור עומד על סך של 28.9 מיליון דולר, אשר ישולמו על ידה בתנאים ובמועדים כמפורט בדוח המידי האמור לעיל. סכום דמי הביטול שולם על-ידי צים בחלקו, כדלקמן: 16.5 מיליון דולר שולם למספנה בחודש ספטמבר 2010; יתרת חלקה של צים בדמי הביטול בסך של כ-12.4 מיליון דולר תשולם החל מיום 15 במרץ 2012 ובמהלך תקופה של 8 רבעונים. לפרטים נוספים והרחבה, לרבות בדבר הסדרים נוספים בקשר עם האמור עם התאגידים הקשורים, ראו דיווח מידי לפי תקנות ההקלות שפרסמה החברה לישראל ביום 30.4.2009 המובא בזאת על דרך ההפניה. הפרשה בסך של 28.9 מיליון דולר נרשמה בדוח רווח והפסד של צים, בתקופת הדוח.

ב. 2 אניות:

בחודש אוקטובר 2007 התקשרה צים עם צד שלישי (בלתי קשור) (להלן: "המוכרת") בעסקה לרכישת 2 אוניות מכולה בעלות קיבולת של 4,250 מכולות (TEU) כל אחת, הנבנות במספנה סינית (להלן: "2 האוניות"). מחיר הרכישה של האוניות האמורות הינו 72,931,000 דולר ארה"ב ו-73,025,000 דולר ארה"ב והן נמסרו לעופר ספנות בחודש אוגוסט בשנת 2010.

ההסדרים עם תאגידים קשורים בקשר עם 2 האוניות:

(א) בהתאם להחלטות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה לישראל, ובהמשך לדיווח מידי לפי תקנות הקלות מיום 5 ו-7 לנובמבר 2007 (המובאים בזאת על דרך ההפניה), צים מכרה את זכויותיה וחובותיה על פי חוזה הבניה של האניות האמורות לעופר ספנות בתנאים זהים ("Back to Back") ונחתמו הסכמי מכירה.

(ב) בד בבד, התקשרה צים בעסקת חכירה עם עופר ספנות במסגרתה תחכור את 2 האוניות לתקופה של 12 שנים. במהלך 6 השנים הראשונות דמי החכירה יעמדו על סך של 28,200 דולר ארה"ב לכל יום לאוניה. במהלך 6 השנים שלאחר מכן, יעמדו דמי החכירה על סך של 30,200 דולר לכל יום לאוניה. דמי חכירת האוניות האמורות יכללו את דמי ניהולן והפעלתן (לרבות ציוות, תחזוקה, משק, כלכלה, ביטוח, שמנים, תיקונים וכיו"ב). בסיום תקופת החכירה, תרכוש צים 50% מכל אחת מהאוניות האמורות תמורת סך כולל של 19,750,000 דולר ארה"ב לכל אוניה. בעקבות תכנית ההבראה הופחתו דמי החכירה כמפורט בסעיף 9.17.6 לדוח השנתי של החברה לשנת 2009.

לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים של החברה לישראל לפי תקנות ההקלות מיום 5.11.2007 ו-7.11.2007.

9.22.3. הארכת חכירת אוניות לזמן קצר על ידי צים במסגרת הסכם המסגרת

במהלך חודש פברואר 2008 אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צים ושל החברה לישראל את הארכת תקופת החכירה, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים, של שלוש אוניות המוכרות לצים על ידי תאגידים קשורים, כאשר תקופת החכירה האחרונה אינה עולה על 5 שנים. לפרטים נוספים והרחבה, ראה דיווח מיידי של החברה לישראל לפי תקנות ההקלות מיום 13 בפברואר 2008 המובא בזאת על דרך ההפניה.

במהלך שנת 2009 סיימה צים, סיום מוקדם את הסכם החכירה של אחת מאותן אוניות, ראה סעיף 9.22.4 לדו"ח.

9.22.4. הסדרים בקשר עם החזרה מוקדמת של אוניות או החלפת אוניות

א. **החזרת האוניה "CAR STAR I":** בהמשך לבקשת צים לסיים את הסכם החכירה של האוניה "CAR STAR I", החכורה מתאגיד קשור עד ליום 13.4.2011, הוסכם בין הצדדים ברבעון הראשון של שנת 2009 כי הסכם החכירה הנוכחי יופסק בסיומו של המסע הנוכחי. התקופה שבין מועד ההחזרה של האוניה בפועל (להלן: "מועד ההחזרה") לבין מועד ההחזרה לפי ההסכם המקורי (13.4.2011) תחשב כיתרת תקופת החכירה (להלן: "יתרת תקופת החכירה"). לצים שמורה הזכות למשך 9 חודשים ממועד ההחזרה (להלן: "תקופת האופציה") להודיע לתאגיד הקשור, בהודעה מראש בת 3 חודשים (להלן: "תקופת ההודעה"), על רצונה לחכור אונית רכב מהתאגיד הקשור (או כל חברה בת שלו) אשר נתונה דומים לאלו של "Car Star I" לתקופה זהה ליתרת תקופת החכירה ובמחיר דמי החכירה על פי ההסכם המקורי (20,000 דולר ליום), והתאגיד הקשור יעשה את מירב המאמצים לקנות או לחכור אוניה כאמור לצורך החכרתה לצים בתנאים אלו. למועד הדו"ח, הוארכה תקופת האופציה עד ליום 15.05.2010. במידה ובתום תקופת האופציה ותקופת ההודעה לא מימשה צים את זכותה, תשלם צים לתאגיד הקשור (או לחברה הבת בבעלותו) את דמי החכירה, בהפחתת רכיב עלות התפעול של האוניה בסך 5,750 דולר ליום, למשך יתרת תקופת החכירה (להלן: "הפיצוי"). הפיצוי בסך 14,250 דולר ליום למשך יתרת תקופת החכירה ישולם ב- 24 תשלומים חודשיים שווים, החל מתום תקופת האופציה. במידה וצים מימשה את זכותה, אולם התאגיד הקשור לא הצליח לקנות או לחכור אוניה חלופית עד תום תקופת ההודעה, יודיע התאגיד הקשור על המועד המשוער לקניה או חכירה כאמור, ובמידה וצים תהא מעוניינת להמתין עד לאותו מועד, כי אז ידחה ביצוע הסדר החכירה עד למועד קבלת האוניה החלופית. במידה ובמהלך תקופת הדחייה הנ"ל הודיע התאגיד הקשור כי אין באפשרותו לקנות או לחכור אוניה חלופית, או במידה ותחליט צים שאינה מעוניינת להמתין עד לאיתורה ומסירתה לצים של אוניה חלופית כאמור, יחל תשלום הפיצוי ממועד ההודעה על אי היכולת כאמור, אולם בכל מקרה, לא לפני חלוף 12 חודשים ממועד ההחזרה. בחודש פברואר 2009 העסקה האמורה אושרה על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון של צים, כעסקה שאינה חריגה.

ביום 23.3.2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, הסדר שהושג עם התאגיד הקשור לפיו צים תממש את זכותה לאוניה חלופית באופן שיתרת תקופת החכירה של האוניה האמורה תמומש החל מתום תקופת החכירה של האוניה החלופית שתועמד לאוניה "CAR BRIDGE I" כמפורט בס"ק ב' להלן.

ב. **החלפת האוניה "CAR BRIDGE I":** ביום 23.3.2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, את החלפת האוניה CAR BRIDGE I, החכורה מתאגיד קשור, שלה יתרת חוזה עד מרץ 2011 במחיר של 20,000 דולר ליום, באוניה חלופית מודרנית יותר ("האוניה החלופית"), באותם תנאים כקבוע בהסכם החכירה של אניות CAR BRIDGE I (לרבות יתרת תקופת החכירה ודמי החכירה). בהסכם המפורט בין הצדדים ביחס להחלפה האמורה, נקבעו הוראות שונות המסדירות את יחסי הצדדים במקרה של חפיפה/פער בתקופות בין החזרת האוניה CAR BRIDGE I לבין מסירת האוניה החלופית, לרבות: (א) במקרה בו האוניה CAR BRIDGE I הוחזרה והאוניה החלופית טרם נמסרה, תוקפא תקופת החכירה, אשר תחודש עם מסירת האוניה החלופית; (ב) במקרה בו נמסרה האוניה החלופית לפני החזרת האוניה CAR BRIDGE I, כי אז בגין התקופה החופפת ישולמו דמי חכירה בסך של 1 (אחד) דולר ליום עבור האוניה החלופית; (ג) במקרה בו התאגיד הקשור יבחר להכניס את האוניה החלופית לטיפול תחזוקה לאחר מסירתה (ולפני כניסתה לשירות), תשלם צים דמי חכירה בסך 1 (אחד) דולר לכל יום בו האוניה החלופית מצויה בטיפול תחזוקה; (ד) במקרה בו לצורך טיפול תחזוקה כאמור תסטה האוניה החלופית ממסלול הפלגתה סטייה העולה על 14 שעות הפלגה, כי אז יחולו עלויות הדלק בגין הסטייה העודפת על התאגיד הקשור. עוד אושר כאמור כי לאחר סיום תקופת החכירה של ה-CAR BRIDGE I, האוניה החלופית תמשיך להיות מוחכרת על-ידי צים ליתרת תקופת החכירה של ה-CAR STAR I כאמור בס"ק א' לעיל. בחודש אפריל 2010 התקבלה האוניה החלופית והאניה CAR BRIDGE I הוחזרה.

ג. **החזרת האוניה "Marseille Star":** בחודש יוני 2009 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, עסקה להחזרה מוקדמת של האוניה Marseille Star, אשר הייתה חכורה מתאגיד קשור וחכירת אוניה חלופית מתאגיד קשור. בהתאם להסכם האמור, האוניה Marseille Star הוחזרה לתאגיד הקשור עם סיום הפלגתה בתחילת חודש יולי 2009, והוסכם כי צים תשלם לתאגיד קשור סכום המשקף את מכפלת יתרת דמי החכירה בגין יתרת תקופת החכירה בהפחתת דמי התפעול היומיים. היינו סך המסתכם בכ- 8.6 מליון דולר.

הסכום האמור ישולם כמפורט להלן - תאגיד קשור ירכוש אוניית TEU 1,700, עם מנופים, מדגם CSBC/WENCHONG/HUDONG (אוניות בעלות איכויות מודרניות) או אוניה בעלת מפרט דומה, משנת בנייה 2000 או חדשה יותר ("האוניה

החלופית"). האוניה החלופית אמורה הייתה להיות מוכרת לצים במהלך חודש אוגוסט 2009 לתקופה של 5 שנים, במסגרת "הנוהל". הוסכם כי במידה והתאגיד הקשור לא יצליח להעמיד לצים אוניה חלופית כאמור במהלך חודש אוגוסט 2009, כפי שבפועל ארע, אזי לתאגיד הקשור תהיה אפשרות להציע לצים אוניה חלופית כאמור תוך 12 חודשים מהחתימה על ההסכם, תוך תיאום תאריך ואזור המסירה בין הצדדים. דמי החכירה ליום לתקופת החוזה של האוניה החלופית יהיו כ-8,200 דולר, כאשר על פי הערכות הברוקרים דמי החכירה היומיים לאוניה דומה לתקופה של 5 שנים עומדים על סך של 10,000 דולר עד ל-11,500 דולר. לפיכך, דמי החכירה מיטיבים מתנאי השוק. במידה והתאגיד הקשור ימצא אוניה חלופית תוך 12 חודשים כאמור - אזי הסכום של 8.6 מיליון דולר יפרש על פני תקופת החכירה (5 שנים) באופן שלכל יום חכירה יצטרף סכום של כ-4,700 דולר לדמי החכירה בגין האוניה החלופית; במידה והתאגיד הקשור לא ימצא אוניה חלופית תוך 12 חודשים כאמור - אזי המחויבות של צים לקחת אוניה חלופית תבוטל וצים תשלם לתאגיד קשור את הסכום האמור לעיל ב-26 תשלומים חודשיים החל מתום החודש ה-12 מיום החזרת האוניה Marseille Star מצים לתאגיד הקשור.

הסדרים לגבי 5 אוניות משותפות

9.22.5

בהמשך להחלטות דירקטוריון צים מחודש מאי 2005 וחודש מרץ 2006, התקשרה צים בהסכם להארכת חכירת 5 אוניות משותפות של צים ותאגידים קשורים, כחכירות זמן רגילות במחירי שוק ובמהלך העסקים הרגיל של צים. במסגרת התקשרות זו החברה המשותפת שהיא בעלת האניה התקשרה בהסכם הפעלה עם תאגיד קשור להפעלת האניות במחיר יומי קבוע. חכירתה של אחת האניות הוארכה ביום 17.09.2008 לתקופה נוספת של 12 חודשים, וזאת בהתאם ל"נוהל". נכון למועד הדו"ח כל 5 האניות נמכרו לצד ג' בלתי קשור לצורך גריטה.

שתיים מהאניות הנזכרות לעיל, נמכרו לצורך גריטה, לבקשת צים, לפני תום תקופת חכירתן המקורית, בהתאם להסדרים המפורטים להלן:

(א) QINGDAO STAR - נמכרה לצורך גריטה, לבקשת צים, כ-70 יום לפני תום תקופת חכירתה המקורית (שהייתה מיועדת לחודש אוקטובר 2009). בחודש יולי 2009 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה לא חריגה, כי בגין הסיום המוקדם של תקופת החכירה תשלם צים לתאגיד קשור פיצוי יומי בסך של 3,750 דולר (50% מדמי החכירה, בניכוי עלויות תפעול) עד תום תקופת החכירה.

(ב) AEGEAN SEA - נמכרה לצורך גריטה, לבקשת צים, כ-10 חודשים לפני תום תקופת חכירתה המקורית (שהייתה מיועדת לחודש אוגוסט 2009). בחודש נובמבר 2008 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה לא חריגה, כי צים תשלם לתאגיד קשור את החלק ההוני בדמי החכירה, בסך של 6,000 דולר ליום עד תום תקופת החכירה). מנגד, שיפה התאגיד הקשור את צים בגין קבלת תמורת סכום המכירה לגריטה במועד מוקדם יותר.

9.22.6. חכירות נוספות של אוניות מתאגידים קשורים

(א) נכון ליום 1.3.2011, צים חוכרת מתאגידים קשורים, במהלך העסקים הרגיל ושלא במסגרת הסכם המסגרת ומעבר למתואר לעיל, אוניה אחת לתקופות קצרות (עד 5 שנים), אשר אושרה במסגרת "הנוהל" (לפרטים אודות "הנוהל" ראה סעיף 9.21.3); וכן 5 אניות לתקופות ארוכות (מעל ל-5 שנים), אשר חכירתן אושרה עוד בטרם הפכה החברה לישראל לבעלת השליטה בצים. הסכמי החכירה הנזכרים בסעיף זה לעיל נערכו במתכונת המקובלת של הסכמים מסוג זה בענף הספנות הבינלאומי. המחירים שנקבעו בהם הינם מחירי שוק¹⁰ כפי שנבדקו מראש על ידי הנהלת צים בטרם נערכו ההתקשרויות האמורות.

(ב) בגין כלל עסקאות חכירה מתאגידים קשורים (לרבות עסקאות מכוח הסכם המסגרת ועסקאות נוספות כמתואר לעיל), רשמה צים הוצאות חכירה לתאגידים הקשורים במהלך השנים 2009 ו-2010 סכומים (במיליוני דולר) של כ-120 וכ-111 (בהתאמה התשלומים אשר שולמו בפועל לתאגידים הקשורים בשנים 2009 ו-2010 היו 111 ו-94 מיליון דולר (בהתאמה). לטבלה המרכזת את מצבת האוניות של צים נכון ליום 1.3.2011 תוך פילוח בין סוגי העסקאות לרבות התקשרויות עם תאגידים קשורים – ראו סעיף 9.4.1 לדו"ח.

(ג) כמו-כן, לפרטים בדבר מימוש אופציה להארכת תקופת חכירה של אוניה מבעלי עניין, ראו את הפירוט הנכלל ביחס לתקנה 22 בפרק הרביעי לדו"ח זה (פרק הפרטים הנוספים).

9.22.7. הסכמים נוספים

להסכמים נוספים העשויים להיחשב כמהותיים (לרבות להסכם המסגרת וכן להסדרים עם התאגידים הקשורים במסגרת תוכנית ההבראה), ראו פירוט בסעיפים 9.21.3 ו-9.17 לדו"ח.

הסכמים עם צדדי ג' בלתי קשורים

9.22.8. רכישת 4 אוניות בנות 8,400 TEU ו- 5 אוניות בנות 10,000 TEU

בחודש יולי 2006 התקשרה צים (באמצעות חברות בת) בהסכמים לבניית ולרכישת 4 אוניות בנות 8,400 TEU כל אחת וכן 4 אוניות בנות 10,000 TEU כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור). במסגרת העסקאות הנ"ל, לצים ניתנה אופציה לרכישת אונייה נוספת בת 10,000 TEU, אשר מומשה על ידה בחודש יולי 2006. סך עלות הרכישה של כל 9 האוניות האמורות הינה כ-1.16 מיליארד דולר. נכון למועד הדו"ח התקבלו כל האוניות, למעט אוניית האופציה (ראו פירוט בסעיף 9.4.3 לדו"ח).

¹⁰ בתקופה שלפני כניסת "הנוהל" מחירי השוק נבחנו על ידי הנהלת צים על בסיס נתונים מתוך פרסומים מקצועיים בדבר עסקאות רלוואנטיות בשוק. בתקופה שלאחר כניסת הנוהל לתוקף, מחירי השוק נבחנים בהתאם להוראות הנוהל האמור.

9.22.9 רכישת אניות בנות 10,000 TEU

בחודש מרס 2007 התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) לפיו רכשה צים שתי אניות בנות 10,000 TEU כל אחת וקיבלה אופציה לרכישת אניה שלישית בת 10,000 TEU, אשר מומשה בחודש אפריל 2007. מחירה של כל אניה בת 10,000 TEU הינו כ- 133 מליון דולר. כל האוניות צפויות היו להימסר לצים במחצית הראשונה של שנת 2010. כחלק מתוכנית ההבראה, צים הגיעה להסכמה לדחיית בניה ו/או מסירה של האוניות תוך שינוי של מבנה מימון רכישת האוניות (לפרטים ראו סעיף 9.4.3).

נכון למועד דו"ח זה מועד מסירתן של האוניות האמורות וכן של אניות האופציה הנזכרת בסעיף 9.22.8 לעיל) נדחה לשנת 2014.

9.22.10 רכישת שתי אניות בנות 2,450 TEU

בחודש יולי 2007 התקשרה צים בהסכם לרכישת שתי אניות מכולה בנות 2,450 TEU כל אחת, אשר מיועדות היו להימסר לצים במהלך שנת 2010. מחירה של כל אוניה (לא כולל תוספות טכניות בסכומים שאינם מהותיים) הינו, בהתאם לשער החליפין נכון ליום העסקה, כ- 47.6 מליון דולר¹¹ (נכון לשער החליפין ליום 31.12.2010 מוערך הסכום הנ"ל בסך של כ- 71.9 מיליון דולר). בחודש מרס 2008, התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) למכירת אוניה אחת במחיר האוניה כפי שהוא נקוב בחוזה בין יפני (back to back) וחכירתה על-ידי צים בחכירת גוף לתקופה של 15 שנה. לצים האופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה, במחיר 13.5 מליון דולר או לחילופין, להאריך את תקופת החכירה ב- 5 שנים נוספות, שבסיומה תירכש האוניה במחיר של דולר אחד. במהלך 15 השנים הראשונות, דמי החכירה יעמדו על סך של 13,400 דולר ליום. במהלך 5 השנים שלאחר מכן, יעמדו דמי החכירה על סך של 9,500 דולר ליום.

כחלק מתוכנית ההבראה, צים הגיעה להסכמה לדחיית בניה ו/או מסירה של האוניה הנרכשת (שלא נמכרה) על ידי צים תוך שינוי של מבנה התשלומים בגין רכישת האונייה (לפרטים ראו סעיף 9.4.3). בחודש מרץ 2011 סוכם עם המספנה על ביטול בנית האניה כנגד פיצוי בגובה התשלום הראשון ששולם למספנה על סך 585.5 מיליון יין יפני. כתוצאה מכך, צים הכירה בהוצאה בגובה מלוא המקדמה הרשומה בספריה בגין אניה זו, בהיקף של כ- 5.5 מיליון דולר, ברבעון האחרון של שנת 2010.

9.22.11 רכישת 9 אניות בנות 12,600 TEU

בחודש אוקטובר 2007 התקשרה צים בהסכמים לרכישת 8 אניות בנות 12,600 TEU כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור), עם אופציה לרכישת אוניה נוספת, אופציה אשר מומשה על ידה בחודש דצמבר 2007, בעלות של 170,850,000 דולר כל אחת. האוניות האמורות

¹¹ מחירי האניות במסגרת ההתקשרות נקובים בין יפני (JPY).

היו צפויות להתקבל במהלך שנת 2012. להבטחת התשלומים המשתלמים במהלך הבניה מסרו המספנות לחברות המזמינות (חברות בת ליבריות בבעלות מלאה של צים) ערבויות בנקאיות (ערבויות החזר). צים ערבה כלפי המספנות האמורות להבטחת התחייבויות החברות המזמינות לפי ההסכם. לכל חברה מזמינה ניתנה זכות לבטל את הסכם הבניה הרלבנטי במקרה בו האוניה לא תעמוד בקריטריונים מוסכמים לגבי ביצועים (מהירות, מעמס, צריכת דלק וכושר נשיאת מכולות) ובמקרה של איחור במסירה (מעבר לתקופת חסד מוסכמת).

כחלק מתוכנית ההבראה, צים הגיעה להסכמה לדחיית בניה ו/או מסירה של האוניות תוך שינוי של מבנה התשלומים בגין רכישת האוניות (לפרטים ראו סעיף 9.4.3). תאריך המסירה החדש נכון למועד דוח זה הוא בשנת 2014.

9.22.12 עסקאות לרכישת דלקים ושמן

צים מבצעת מעת לעת עסקאות לרכישת דלקים ושמן לאוניות צים בסכומים מהותיים. נכון לשנת 2010 עמדו הוצאות הדלק והשמן של צים על סך של כ- 675.2 מיליוני דולר. יצוין, כי בין ספקי הדלק של צים נמצאת, בין היתר, חברה המוחזקת בעקיפין על ידי החברה לישראל, החברה המאוחדת ליצוא נפט בע"מ (UNEX). בגין העסקאות עם החברה הנ"ל נרשמו בספרי צים, בשנת 2010, הוצאות של כ- 87.1 מיליון דולר (וקיימת יתרת זכות לצים של כ- 17.9 מיליון דולר).

9.22.13 מסופים לרכבות מטען (במכולות) בסין

ביום 9 ביוני 2010 נחתם בין צים לבין תאגיד זר בלתי קשור הסכם למכירת זכויות צים (8% מהון המיזם המשותף והזכויות הנלוות להן) במיזם משותף בסין אשר עיקר פעילותו הינה הקמה ותפעול של כ- 18 מסופים לרכבות מטען (במכולות) בסין. בדצמבר 2010 הושלמה העסקה האמורה, ומלוא התמורה, כ- 197 מיליון RMB (כ- 29.4 מיליון דולר ארה"ב), שולמה לצים. לפרטים נוספים והרחבה ראו דיווחים מיידיים של החברה לישראל מימים 5.5.2010, 9.6.2010 ו- 12.12.2010 המובאים בזאת על דרך ההפניה.

9.22.14 מסוף מכולות בלגוס, ניגריה

ביום 5 בנובמבר 2010, נחתם בין צים וחברות קשורות שלה לבין תאגיד זר בלתי קשור China Merchants Holding (International) Company Limited (להלן: "הרוכשת") הסכם למכירת כל זכויות צים, במישרין או בעקיפין, מכל סוג ומין כלשהו, בחברה זרה TICT-Tincan Island Container Terminal (להלן: "TICT") המחזיקה ומפעילה מסוף מכולות בלגוס שבניגריה.

תמורת מלוא מניות TICT אשר הוחזקו על-ידי צים, ויתור על מלוא הזכויות של צים ב-TICT, התחייבות של צים לאי תחרות לתקופה בת 5 שנים, וכן תמורת ההתקשרות של צים בהסכם לתקופה של 10 שנים לקבלת שירותי נמל בלגוס, באופן בלעדי, מ-TICT, שילמה הרוכשת לצים סכום כולל של כ- 154 מיליון דולר. בנובמבר 2010 הושלמה העסקה.

לפרטים נוספים והרחבה ראו דיווחים מיידיים של החברה לישראל מימים 5.5.2010, 6.6.2010, 7.11.2010 ו-17.11.2010 המובאים בזאת על דרך ההפניה.

9.22.15

הפרטת צים

על פי הסכם מיום 5 בפברואר 2004 בין החברה לישראל לבין ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל, משרד האוצר ורשות החברות הממשלתיות, רכשה החברה לישראל ביום 5 בפברואר 2004 את מלוא החזקות המדינה דאז בצים (כ- 48.6%) בתמורה לסך כולל של כ- 506 מליון ש"ח.

לאחר הרכישה האמורה חדלה צים להיות חברה מעורבת, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות. במסגרת הסדרי מניית המדינה המיוחדת התחייבה המדינה לשפות את צים בכל הקשור לחובת צים לשמירה על צי מינימלי, בהתאם לתנאי מניית המדינה המיוחדת (ראו להלן). בנוסף התחייבה המדינה, בתנאים מסוימים, לאפשר את פיצול פעילותה של צים לשתי חברות, אשר אחת תרכז את הפעילות הישראלית והאחרת את הפעילות הבינלאומית, כאשר מניית המדינה המיוחדת תחול רק ביחס לפעילות הישראלית של צים, והכל בכפוף לתנאים המפורטים בהסכם (ראו להלן). במסגרת ההפרטה, הנפיקה צים למדינת ישראל מניית מדינה מיוחדת, אשר תמצית תנאיה העיקריים הינה כדלהלן:

א. המטרה - הגנה על עניינים חיוניים של המדינה

המנייה המיוחדת נועדה להגן על העניינים החיוניים של מדינת ישראל בצים, שהם על פי החלטת ממשלת ישראל, כדלקמן:

1. שמירה על קיום צים כחברה ישראלית, כמפורט להלן.
2. הבטחת האפשרות לשמור כי כושר התפעול ויכולת ההובלה של צים בכל עת לא יקטנו מתחת לקיבולת המפורטת להלן, כדי לאפשר למדינה שימוש אפקטיבי בצי מינימלי (כהגדרתו להלן), בשעת חירום או לצורכי בטחון כפי שייקבעו מעת לעת על ידי הגורמים המוסמכים לכך על פי דין.
3. מניעה מגורמים עוינים למדינת ישראל או מגורמים העלולים לפגוע בעניינים החיוניים של המדינה או בענייני חוץ או בטחון של המדינה או בקשרי השיט של ישראל עם מדינות חוץ, מלהיות בעלי השפעה (כמפורט להלן) על ניהולה של צים.

ב. שמירת קיום צים כחברה ישראלית

להחלטות הסותרות את ההוראות הבאות לא יהיה תוקף כלפי צים, בעלי מניותיה וצד ג' כלשהו, אם התקבלו ללא הסכמתו מראש ובכתב של מחזיק מניית המדינה המיוחדת.

צים תהא בכל עת חברה המאוגדת והרשומה בישראל, אשר מטה העסקים הראשי שלה ומשרדה הראשי והרשום יהיו בישראל. צים תהא רשאית להירשם גם כחברה

זרה במדינות חוץ, ובלבד שהאמור בתקנון צים לעניין מניית המדינה המיוחדת והזכויות הצמודות לה יתקיימו בכל עת, וכי יישום הוראות אלה בתקנון יהיה לפי הדין הישראלי.

לפחות רוב חברי הדירקטוריון של צים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן המנהל הכללי או מי שמכהן כמנהל העסקים הראשי שלה, יהיה תוארו אשר יהיה, יהיו אזרחי ישראל.

בכפוף לאמור בס"ק (א) לעיל, לא יתמנה ו/או ייבחר כדירקטור בצים אדם שאינו אזרח ישראל אם כתוצאה ממינויו לא יהיו לפחות רוב מחברי הדירקטוריון אזרחי ישראל, ומינוי של דירקטור כאמור לא יהיו לו כל תוקף ויראו אותו כאילו לא נעשה מלכתחילה.

אם מכל סיבה שהיא פחת שיעור חברי הדירקטוריון אזרחי ישראל מהשיעור האמור לעיל (להלן: "חסר"), יהיה הדירקטוריון רשאי למנות דירקטור/ים נוסף/ים כדי שיתקיימו הוראות ס"ק (א) לעיל עד לבחירת דירקטורים על ידי האסיפה הכללית ויהיה חייב תוך 21 יום לזמן את האסיפה הכללית כדי שתמנה דירקטורים מטעמה, על מנת שיתקיים האמור בס"ק (א) לעיל. אסיפה כללית כאמור לעיל, לרבות אסיפה נדחית, תתקיים תוך 30 יום ממועד זימונה.

לא זימנו הדירקטורים אסיפה כללית או לא מילאו את החסר, יהיה רשאי המחזיק במניית המדינה המיוחדת לזמן אסיפה כללית ולהציע לה רשימת מועמדים לבחירה/מינוי כדירקטור/ים באופן הקבוע בתקנון זה, מטעמה של האסיפה הכללית, למילוי החסר.

לא התקיימו כל אלה, יהיה רשאי מחזיק מניית המדינה המיוחדת, בהסכמת שר המשפטים, למנות שופט בדימוס של בית משפט מחוזי או שופט בדימוס של בית המשפט העליון (להלן בסעיף זה: "הממנה") אשר לו תוקנה הסמכות למנות דירקטורים אזרחי ישראל ובעלי כשירות של דירקטורים חיצוניים על פי חוק החברות לצורך מילוי החסר, ובלבד שדירקטורים אלה לא יהיו עובדי מדינה או כאלה שהיו עובדי מדינה בשנתיים שקדמו למינויים.

הדירקטורים הממונים יכהנו בתפקידם עד לאסיפה כללית של צים, שבה ימונו דירקטורים במספר הנדרש לצורך קיום הוראות ס"ק (א) לעיל. הדירקטורים שימונו על ידי הממנה או על-ידי האסיפה הכללית כאמור לעיל לא ייחשבו דירקטורים מטעם המדינה. המחזיק במניית המדינה המיוחדת יודיע לצים, בכתב, על מינוי הממנה.

חסר בדירקטוריון לא יפגע בתוקף החלטות הדירקטוריון ככל שהן אינן טעונות את אישור המחזיק במניית המדינה המיוחדת, ואינן סותרות את הוראות תקנון זה לעניין זכויותיו.

לא יתקבלו, ללא הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת, בכתב ומראש, החלטות על פירוק, לרבות או על פיצול (SPIN OFF) פירוק מרצון, או על מיזוג

(MERGER) לרבות בדרך של פשרה או הסדר לפי הסעיפים 350 ו- 351 לחוק החברות, ולמעט מיזוגים של חברות בת אל צים או אל חברת בת, ובלבד שאין במיזוג לדעת המחזיק במניית המדינה המיוחדת כדי לפגוע בזכויותיו מכוח מניית המדינה המיוחדת, או לגרום לכך שלא יתקיים הצי המינימלי.

"צי מינימלי" הוגדר כדלקמן: "לפחות 11 אניות כשירות לשיט, כמשמעות מונח זה, בתקנות הנמלים (בטיחות השיט), התשמ"ג 1982- הנמצאות בבעלות מלאה של צים ו/או של חברה/ות בת, כאשר לפחות 3 אניות מתוכן הן אניות רב תכליתיות (קרי, אניות המסוגלות לשאת גם מטען כללי), ו/או אניות מטען כללי".

ג. שמירת צי מינימלי שמירת צי מינימלי

העברה של אניות תהיה חסרת כל תוקף כלפי צים, בעלי מניותיה וצד ג' כלשהו, אם כתוצאה ממנה לא יתקיים הצי המינימלי, אם לא ניתנה לה הסכמתו בכתב ומראש של המחזיק במניית המדינה המיוחדת. החלטות צים ו/או נציגיה בנוגע לאישור העברת אניה על ידי חברת בת טעונות אישור המחזיק במניית המדינה המיוחדת, אם כתוצאה מהחלטה זו לא יתקיים הצי המינימלי.

השיב מחזיק מנית המדינה המיוחדת בשלילה על בקשת צים להעביר אניה אשר כתוצאה מהעברתה לא יתקיים הצי המינימלי, תשפה המדינה את צים כפי שנקבע בהסכם נפרד בין צים למדינה. לא שיפתה המדינה את צים תוך 90 יום בסכום שאינו שנוי במחלוקת בין המדינה וצים, תהיה צים רשאית, בכפוף לכל דין, להעביר את האניה.

צים רשאית לפנות למחזיק במניית המדינה המיוחדת לצורך קבלת הסכמתו להקטנת הצי המינימלי, דרך קבע או לתקופה מסוימת. בקרות אחד מאלה:

1. הודיע בעל שעבוד על אניה או על מניות שמחזיקה צים בחברת בת (להלן בסעיף זה: "בעל שעבוד") על כוונתו לממש את השעבוד;

2. נעצרה אניה לצורך מימוש שעבוד;

3. צים הודיעה לבעל שעבוד כי לא תפרע במועד חוב שלהבטחת פרעונו נוצר השעבוד. תודיע צים על כך מיד למחזיק במניית המדינה המיוחדת והמדינה תהא רשאית לפי שיקול דעתה הבלעדי לפדות את החיוב שאותה אניה או אותן מניות שועבדו כערובה לו.

4. העברה של מניות בחברה בת של צים, למעט שעבוד מניות בחברה בת של צים בעלת אניה אחת בלבד, וכן החלטות בחברת בת כאמור בפסקה 2 לעיל, יהיו חסרות כל תוקף כלפי צים, חברת הבת, בעלי מניותיה וצד ג' כלשהו ללא הסכמתו בכתב ומראש של המחזיק במניית המדינה המיוחדת, אם כתוצאה ממנה לא יתקיים הצי המינימלי.

ד. רכישת השפעה או מעמד בצים

כל אחת מן הפעולות המפורטות להלן תהיה חסרת כל תוקף כלפי צים ובעלי מניותיה ללא הסכמתו בכתב ומראש של המחזיק במניית המדינה המיוחדת: כל החזקה ו/או העברת מניות ו/או הקצאה אשר תקנה החזקה של מניות בצים בשיעור של 24% או יותר מהון המניות המונפק של צים או שיעור המקנה למחזיק בהן שליטה בצים, לרבות כתוצאה של הסכם הצבעה. ואולם, לא יידרש אישור מחזיק מנית המדינה המיוחדת להחזקות ו/או רכישות בעלי מניות בצים במועד הקבוע בתקנון צים.

למרות האמור בסעיף זה לעיל, לא יהיה צורך בהסכמתו בכתב ומראש של מחזיק מניית המדינה המיוחדת להסכם שעבוד ו/או משכון של מניות בצים, שיכלול הוראות כי מימוש השעבוד ו/או המשכון ייעשה באמצעות ערכאה שיפוטית בישראל בלבד, וכי על העברת מניות או רכישת זכויות בהן כתוצאה ממימוש השעבוד ו/או המשכון על פי החלטת הערכאה השיפוטית יחולו הוראות כל דין וכן הוראות מניית המדינה המיוחדת, וכן כי לא יהיה תוקף להעברת מניות כאמור, הטעונה את הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת ללא הסכמתו בכתב ומראש. כן נקבעו הסדרים פרוצדורליים לאופן קבלת מחזיק מניית המדינה המיוחדת לרכישה והחזקה כאמור.

ה. זכות למידע

מחזיק מניית המדינה המיוחדת יהיה זכאי לקבל לרשותו כל מידע ומסמכים אשר בעל מניות רגילות בצים זכאי לקבלן ובנוסף לכך יהיה זכאי לקבל מידע נוסף כפי שנקבע בתקנון.

ו. קבלת הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת

פניה לקבל את הסכמתו של מחזיק מנית המדינה המיוחדת לכל ענין מהעניינים להם נדרשת הסכמתו, תיעשה על-ידי צים בבקשה בכתב אל שר האוצר או שר התחבורה בממשלת ישראל (להלן: "המחזיק במנית המדינה המיוחדת") באמצעות מנהל רשות החברות הממשלתיות, כשהבקשה כוללת את כל המידע הנדרש לצורך קבלת ההחלטה.

המחזיק במנית המדינה המיוחדת ייחשב כמי שנתן את הסכמתו לבקשת צים לפעולות הנזכרות לעיל, אם לא נתן תשובה שלילית בכתב לבקשה שהוגשה על-ידי צים תוך 30 יום מהמועד שבו קיבל את כל המידע הנדרש לו בקשר לבקשה. כל אחד מהשרים המחזיקים במנית המדינה המיוחדת יהיה רשאי, תוך 15 יום בלבד ממועד הגשת הבקשה על-ידי צים, לדרוש מידע נוסף, החיוני לקבלת החלטתו ואשר מצוי אצל צים או שצים יכולה להשיגו במאמץ סביר, אשר לא נכלל בבקשה, והתקופה שתחלוף ממועד דרישה זו ועד לקבלת המידע הנוסף שנדרש לא תיספר במנין 30 הימים האמורים. אם הודיע אחד השרים המחזיקים במנית המדינה

המיוחדת לצי, בתוך תקופה זו, כי הוא מבקש להעלות את הנושא לדיון בממשלה, תוארך התקופה של 30 הימים הנ"ל ב- 15 ימים נוספים.

כל הסכמה או ויתור או אישור על המחזיק במניית המדינה המיוחדת יהיה ממועד נתינתם, אלא אם נקבע בהם במפורש אחרת.

המחזיק במניית המדינה המיוחדת יהיה רשאי לוותר כלפי צי ו/או כלפי מחזיק מניות מסויים, לתקופה קצובה או לצמיתות, על זכות כלשהי מהזכויות המוקנות לו על-פי תזכיר ותקנון צי. כל ויתור כאמור לא ייחשב כשינוי או תיקון של תזכיר ותקנון צי או של הזכויות הנלוות למניית המדינה המיוחדת.

סרב מחזיק מניית המדינה המיוחדת לכל ענין מהעניינים להם נדרשת הסכמתו ינמק בכתב סרובו, במועד הודעת הסירוב.

ז. קבלת אישור להעברת מניות

אדם המתכוון להתקשר בעסקה שתגרום להעברה או להחזקה במניות, לרבות שימוש בזכויות הצמודות להן, בשיעורים הנקובים בסעיף 9.21.16 ד.לעיל, יודיע על כך מיד למזכיר צי, או למי שציים תמנה לשם כך. כל המחזיק במניות בציים בשיעורים הנקובים בסעיף 9.21.16 ד.לעיל בטרם יקבל לכך את אישור המחזיק במניית המדינה המיוחדת (להלן: "הפונה") יודיע על כך מיד למזכיר צי או למי שתמנה ציים לשם כך וימסור, באמצעות ציים, למחזיק במניית המדינה המיוחדת יפוי כח, בתנאים ובנוסח שייקבעו על-ידי המחזיק במניית המדינה המיוחדת, אשר על-פיו יהיה המחזיק במניית המדינה המיוחדת מוסמך למכור את המניות המוחזקות או שיוחזקו על-ידי הפונה ואשר להחזקתן נחוץ לו היתר או היתר נוסף, לפי הענין, בהתאם לאמור בתקנון ציים. נמסרה הודעה לציים, או נודע לה בדרך אחרת, על אדם המחזיק לכאורה במניות ציים בשיעורים האמורים, תודיע על כך מיד למחזיק במניית המדינה המיוחדת ולאותו אדם ותדרוש מאותו אדם ליתן הצהרה על שיעור החזקותיו בציים בין בעצמו ובין באמצעות אחרים ולמסור למחזיק במניית המדינה המיוחדת יפוי-כח כאמור.

לא הצהיר אדם על שיעור החזקותיו בציים כנדרש ולא מסר יפוי-כח תוך 30 יום מיום שפנתה אליו ציים, ואחזקותיו הן בשיעורים המחייבים הסכמת מחזיק מניית המדינה המיוחדת, תדרוש ציים מאותו אדם להפחית את שיעור החזקותיו בציים, תוך תקופה של 30 ימים, לשיעור שהותר לו.

אם תוך תקופה זו לא הועברו המניות כאמור, יהיה המחזיק במניית המדינה המיוחדת רשאי למכור את המניות שמעבר לשיעור שהותר באמצעות הבורסה לניירות ערך או בעסקה מחוץ לבורסה, במחיר ובתנאים שימצא לנכון, ויעביר את התמורה נטו (לאחר ניכוי הוצאות ותשלומי מס כולל מע"מ) (להלן: "התמורה נטו") למי שהחזיק במניות הנמכרות.

אדם שכרת או שמתכוון לכרות הסכם הצבעה הטעון הסכמת המחזיק במנית המדינה המיוחדת, כאמור בסעיף 16.21.9.1 לעיל, יודיע על-כך מיד למזכיר צים או למי שתמנה צים לשם-כך.

לא יהיה תוקף להסכם ההצבעה האמור בלי הסכמת מחזיק מנית המדינה המיוחדת, והצדדים להסכם לא יהיו רשאים לבצעו, אלא אם ניתנה להם הסכמת מחזיק מנית המדינה המיוחדת.

מיד לאחר שהודיע אדם לצים כאמור בסעיף זה לעיל, תבקש צים מהמחזיק במנית המדינה המיוחדת את הסכמתו להחזקה. לבקשתה תצרף צים את כל המסמכים והמידע הרלוונטים לענין זה אשר ברשות צים או שצים יכולה להשיגם במאמץ סביר, וכן כל מידע נוסף שברשות צים שיידרש על-ידי המחזיק במנית המדינה המיוחדת. לא פנתה צים למחזיק מנית המדינה המיוחדת תוך זמן סביר, יהיה רשאי אדם כאמור לפנות בעניינים האמורים לעיל למחזיק מנית המדינה המיוחדת באמצעות מנהל רשות החברות הממשלתיות.

התקבלה תשובה שלילית של המחזיק במנית המדינה המיוחדת לבקשה להיתר החזקה כאמור, יודיע הדירקטוריון או מזכיר צים על התשובה למי שביקש ההיתר, ואזי:

המניות שהייתה כוונה להעבירן יישארו אצל מי שהתכוון להעבירן ולעסקה לא יהא כל תוקף.

אם מכל סיבה שהיא לא ניתן להשאיר את המניות אצל המעביר כאמור בסעיף זה לעיל ידרוש מזכיר צים מן המחזיק במניות להפחית את שיעור החזקתיו בצים, תוך תקופה של 30 ימים, לשיעור שהותר לו.

אם תוך תקופה זו לא הועברו המניות כאמור, יהיה רשאי המחזיק במניות המדינה המיוחדת למכור את המניות שמעבר לשיעור שהותר באמצעות הבורסה לניירות ערך או בעסקה מחוץ לבורסה, במחיר ובתנאים שימצא לנכון ויעביר את התמורה נטו כהגדרתה לעיל למי שהחזיק במניות הנמכרות.

כל עוד לא התקבלה הסכמתו בכתב של המחזיק במניות המדינה המיוחדת להחזקת מניות בשיעורים האמורים בסעיף 16.21.9.1 לעיל או אם לא הסכים המחזיק במניות המדינה המיוחדת לאשר ההחזקה כאמור, לא יהיה תוקף להעברת המניות ו/או להחזקה, ולא יוכל אדם לקבל או להשתמש כלפי צים בכל זכות הנתונה לבעל מניות בשל החזקת מניות בשיעור העולה על השיעור שלגביו נדרשת הסכמתו של המחזיק במניות המדינה המיוחדת.

מבלי לגרוע מהאמור לעיל לא יבחר ו/או ימנה אדם דירקטורים בצים במספר העולה על הדירקטורים שהוא היה רשאי לבחור ו/או למנות על-פי המניות המוחזקות על-ידו ואשר להחזקתן לא נחוץ לו היתר או היתר נוסף, לפי העניין, ובאסיפה הכללית תהיה הצבעתו על-פי מנין קולות בהתאם לשיעור של כמות המניות אשר להחזקתן לא נחוץ לו היתר או היתר נוסף, לפי העניין.

כל העברה או מכירה של מניות שנעשו על-ידי המחזיק במניית המדינה המיוחדת על-פי סעיף זה תהיה תקפה כלפי כל אדם. לא תשמע כל טענה כלפי זכויותיו של מי שרכש את המניות מהמחזיק במניית המדינה המיוחדת או כלפי הליך מכירת המניות. הוראות התקנון בדבר חילוט ושיעבוד של מניות יחולו, בשינויים המחויבים, על העברת מניות לפי סעיף זה ככל שאינן סותרות את האמור לעיל.

כל הודעה לפונה על-פי סעיף זה תימסר לכתובתו הרשומה בספרי צים, ואם אין כזו, היא תפורסם בשני עתונים יומיים לפחות בישראל ובעיתון זר אחד לפחות לפי מקום הסחר העיקרי מחוץ לישראל של מניות צים ופרסומה יהווה, לכל דבר וענין, הודעה שנמסרה לפונה עצמו.

ח. רישום מחזיקי מניות

רישום מחזיקי מניות בפנקס החברים יוכל להיעשות רק לאחר קבלת הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת, ככל שהחזקה טעונה הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת.

ט. קבלת אישור להצביע באסיפה כללית

זכות הצבעה באסיפה כללית למי שאינו רשום בפנקס החברים ו/או מיופה כוחו של בעל מניות הרשום בפנקס החברים טעונה אישור המחזיק במניית המדינה המיוחדת ככל שהחזקה אשר מכוחה מבקש בעל המניות ו/או מיופה כוחו להצביע טעונה הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת.

י. שריון תקנות הנוגעות למניית המדינה המיוחדת

כל שינוי, לרבות תיקון או ביטול, בהוראות תקנון צים הנוגעות לזכויות המוקנות ו/או הצמודות למניית המדינה המיוחדת ולמחזיק בה, לרבות הוראה זו, יהא חסר תוקף כלפי צים, בעלי מניותיה וצד ג' כלשהו, ללא הסכמת המחזיק במניית המדינה המיוחדת בכתב ומראש.

בכל סתירה בין הוראות תקנון צים הנוגעות לזכויות המוקנות על ידי מניית המדינה המיוחדת להוראות אחרות בתקנון, יגברו הוראות התקנון הנוגעות למניית המדינה המיוחדת.

יא. זכות למידע

מחזיק מניית המדינה המיוחדת יהיה זכאי לקבל לרשותו כל מידע ומסמכים אשר בעל מניות רגילות בצים זכאי לקבלן ובנוסף לכך יהיה זכאי לקבל את אלה: מידע ומסמכים לגבי עסקאות שביצעה או שמתכוונת צים (לרבות תאגידים שבשליטתה), לבצע בקשר להעברת אניות בצי המינימלי ו/או בקשר להעברת אניות אשר תגרום לכך שמספר אניות צים הכשירות לשיט יפחת מ- 12 או במספר הנמוך מ- 12; מידע ומסמכים, ככל שהם ידועים לצים, לגבי עסקאות שבוצעו או שעשויות להיות מבוצעות, והנוגעות להעברת מניות בצים הנכנסות לגדר סעיף 15.9.22.15 לעיל, וכן הסכמי הצבעה, לרבות הסכמים למינוי דירקטורים; מידע

ומסמכים הנוגעים להחלטות או תוכניות לשינויים כלשהם בעניינים המפורטים בסעיף 9.22.15 לעיל; מידע ומסמכים, ככל שהם ידועים לצי, ביחס להשתייכותם הלאומית של חברי דירקטוריון צי, מועמדים לכהן בדירקטוריון צי, יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל; מידע ומסמכים ביחס למקום משרדה הרשום של צי ומטה העסקים הראשי שלה; כל מידע נוסף הדרוש באופן סביר לדעת השרים להבטחת העניינים החיוניים של המדינה; כל מידע שאסיפה כללית של צי מקבלת או זכאית לקבל, וכן כל הודעה שבעל מניה רגילה בציים זכאי לקבל יימסרו למחזיק במניית המדינה המיוחדת לפני כינוס האסיפה הכללית.

המחזיק במניית המדינה המיוחדת ישמור בסודיות על כל מידע שאינו נחלת ציבור בעלי המניות בציים, ויעשה שימוש במידע זה רק לשם הפעלת זכויותיו על פי תזכיר ותקנון ציים לצורך שמירה על העניינים החיוניים של המדינה.

9.22.16. פיצול פעילות ציים

במסגרת הליך ההפרטה של ציים אישרה ועדת השרים לענייני הפרטה, בישיבתה מיום 28 באוקטובר 2003, מכתב בעניין מניית המדינה המיוחדת המופנה אל ציים על ידי שר האוצר ושר התחבורה, בתוקף סמכותם ומעמדם כמחזיקים במניית המדינה המיוחדת. על פי מכתב זה, אם יתבקש פיצול של ציים לשני תאגידים נפרדים, כך שפעילותו של התאגיד האחד (שיהיה תאגיד ישראלי) תתמקד בהובלה ימית שעיקרה הסחר מישראל ואל ישראל (להלן: "ציים ישראל") ופעילותו של התאגיד השני תתמקד בתחום הספנות וההובלה הימית הבינלאומית (להלן: "ציים בינלאומיים") ולאחר השלמת הפיצול תחזיק המדינה במניית המדינה המיוחדת רק בציים ישראל, לא תהיה לשרים התנגדות לפיצול זה ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים:

- א. הקצאת מניית המדינה המיוחדת בציים למדינה ומכירתן, במסגרת ההפרטה, של כל החזקות המדינה בציים, למעט מניית המדינה המיוחדת.
- ב. קבלת אישור בכתב ומראש של שר הביטחון כי אין בפיצול המבוקש, בהנחת קיום כל תנאים אלה, כדי לפגוע בשמירה על האינטרסים הביטחוניים החיוניים של המדינה בציים, המוגנים באמצעות מניית המדינה המיוחדת (ועל כן אחזקות המדינה במניית המדינה המיוחדת בציים ישראל מספקת). שר הביטחון יהיה רשאי להתנות את אישורו ונתינתו בתנאים כפי שיראה לנכון לצורך שמירת האינטרסים הביטחוניים של המדינה.
- ג. פעילותה הספנותית של ציים ישראל, לרבות הכשרה וקיום ימאות ישראלית והפעלתה של ציים ישראל כעסק חי לאחר הפיצול, הובטחה לשביעות רצונם של שר האוצר ושר התחבורה בתנאים שייקבעו, לרבות מתן התחייבות מאת ציים ישראל ומאותו בעל המניות שישלוט בה במועד הפיצול, לפיה ציים ישראל תמשיך לפעול כעסק חי כאמור.
- ד. ציים ישראל תחזיק במועד מכירת אחזקות המדינה בציים אניות כשירות לשיט בבעלותה, כאשר היא תהיה רשאית לחדול מלהיות הבעלים של, לכל היותר, 2

אניות מתוך ה- 18 בשנה הראשונה המתחילה בתום שנה ממועד מכירת אחזקות המדינה בצי ואוניה אחת מדי שנה בכל שנה שלאחר מכן, ובלבד שהמספר הכולל של האניות בבעלותה לא יפחת, בכל עת, ממספר האניות הנדרש בצי המינימלי, כמשמעות מונח זה בהסדר לגבי מניית המדינה המיוחדת (ראו לעיל), מתוכן לפחות 6 אניות יהיו רשומות אצל רשם כלי השיט, ישאו דגל ישראלי ויהיו בעלות קיבולת של לפחות 1,700-2,500 TEU. בפסקה זו: "צי ישראלי" משמעו צי כל עוד לא בוצע הפיצול.

ה. הפיצול יאושר בהתאם להוראות כל דין.

מאז אישור ועדת השרים לענייני הפרטה כאמור לעיל, נבחנו על ידי צי מעת לעת, באופן ראשוני, אפשרויות מבניות שונות לשם ביצוע פיצול הפעילות כאמור. יישום פיצול הפעילות כאמור כפוף בין היתר לקבלת אישורים רגולטוריים ואחרים.

9.22.17. הסכמים נוספים

לפרטים בדבר הסכמי מימון, הסדרים עם מחזיקי אג"ח של צי, הסדרים הנוגעים לתוכנית ההבראה (לרבות ההסדרים עם החברה לישראל) והסכמי שיתוף פעולה, ראו סעיפים 9.17, 9.19, ו- 9.21 לעיל.

9.23. הליכים משפטיים

9.23.1. כנגד צי וחברות מאוחדות שלה תלויות ועומדות תובענות שונות.

9.23.2. ביום 25 בנובמבר 2009 הגישה צי תובענה כנגד בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק"), שעניינה בפעולות חד-צדדיות שביצע הבנק באחד מחשבונותיה של צי אצל, במהלך חודש ספטמבר 2009. בכלל זה, בין היתר, עוסקת התובענה בביטול חד-צדדי של מסגרת אשראי בסך של כ- 10 מיליון דולר, וכן בסירוב הבנק לאפשר לצי למשוך מהחשבון כספים שהופקדו בו בטעות בהיקף זה. הבנק הגיש בקשה לסילוק התובענה על הסף ובית המשפט דחה בקשה זו. בעקבות קביעתו כי על צי לשלם אגרה נוספת כמקובל בתביעה כספית רגילה, הוגשה על ידי צי בקשה לתיקון כתב התביעה. טרם ניתנה החלטת בית המשפט בבקשה האחרונה לתיקון כתב התביעה וטרם הוגש על ידי בנק מזרחי כתב הגנה. בשלב מקדמי זה קיים קושי להעריך את סיכויי התובענה. עם זאת, להערכת היועצים המשפטיים של צי, לצי עומדות טענות טובות כנגד הבנק.

9.23.3. צי מעורבת כמשיבה בבקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת שהוגשה לבית המשפט המחוזי (מחוז מרכז) על ידי בעל מניות המחזיק לטענתו ב-6 מניות של החברה לישראל, כמפורט בסעיפים 9.28.3ב' ובביאור 22 לדוחות הכספיים של החברה.

9.23.4. לפרטים בדבר הליכים משפטיים מהותיים אשר צי ו/או חברות מאוחדות שלה צד להם, ראו ביאור 22ב. לדו"חות הכספיים.

עם התמתנות המשבר העולמי והגעת החברה ליציבות יחסית, החליטה הנהלת החברה לבחון את תוכניתה האסטרטגית ולהתאימה לתנאים החדשים שנוצרו בענף. במסגרת זאת, במחצית שנת 2010 החלה החברה לבנות את תוכניתה האסטרטגית החדשה לטווח הבינוני (2011-2013) בליווי חברת ייעוץ בינלאומית.

עיקרי התוכנית האסטרטגית החדשה עוסקים בצורך לייצר מיקוד בפעילות החברה על מנת לחזק את התשתיות העסקיות הקיימות שיהיו בסיס איתן להמשך צמיחה נרחבת בטווח הבינוני-רחוק ולהוביל את החברה לאיתנות פיננסית ורמות רווחיות התואמות את אלו של מתחרותיה בענף. התוכנית בנויה מעבודה ממוקדת בשלושה תחומים עיקריים הנתמכים על ידי שלושה צוותי עבודה ייעודיים:

9.24.1. אופטימיזציה של הפעילות הספנותית של החברה וקווי השירות שלה. התוכנית כוללת בחינה מעמיקה של כל קווי השירות, שינוי/צמצום פעילותם של קווים שאינם עולים בקנה אחד עם רמת רווחיות סבירה ופתיחת קווים חדשים בשווקים בהם החברה שואפת להתרחב.

9.24.2. עיצוב מחדש של מערך המכירות ושרות הלקוחות הגלובלי של החברה תוך קביעת סטנדרטים אחידים של שירות שיעמדו בקנה אחד עם קונספט השרות של החברה. קביעת מתודולוגית תמחור ברורה שתסייע בבחירת תמהיל המטענים הרצוי שיוביל בתורו למקסום פיננסי ותפעולי. ביטול או דחיית רכש חלק מהאנויות החדשות והתארגנות לשינויים בקווי ההובלה להם מיועדות האנויות החדשות שיתקבלו.

9.24.3. צמצום משמעותי של מבנה ההוצאות של החברה תוך בחינת כלל פעילויות החברה וייעול תהליכים תפעוליים ולוגיסטיים כנדרש על מנת לשפר את רמת התחרותיות של החברה וחיזוק יכולתה להתמודד עם תנודתיות השוק.

התכנית האסטרטגית של צים לטווח הארוך הינה להיות אחת מחברות הספנות הקוויות המובילות, עם דגש חזק על רמות רווחיות גבוהות, תוך המשך צמיחה וגידול בשים לב למגמות השוק.

¹² סעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד, ביחס ליעדים ואסטרטגיה של צים הינו מידע צופה פני עתיד והוא מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בצים בתאריך הדוח, וכולל הערכות של צים נכון לתאריך הדוח, בין היתר, בהתבסס על ניסיון העבר והידע שנצבר לה בנושא זה. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. כמו כן, ההערכות של צים שעל בסיסן הוצג המידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון. בין הגורמים אשר עלולים להשפיע על אי התממשות הערכות לצים נכללים, בין היתר, תוצאות המגעים עם צדדים שלישיים, שינויים בביקוש להובלה ימית באמצעות מכולות, המחזוריות בענף הספנות בכלל ובאזור סחר ספציפי בפרט, ירידה בתעריפי ההובלה, ירידה בהיצע האנויות בשוק הרלוונטי, החרפת התחרות בענף הספנות ו/או יתר גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 9.28 להלן.

בשנת 2011 צפויה המשך מגמת ההתאוששות של הכלכלה העולמית, אם כי במידה מתונה יותר מזו שנרשמה בשנת 2010.

החששות להאטה וחוסר הוודאות האופף את הכלכלה העולמית נותרו בעינם; הכלכלה האמריקאית מתאוששת באופן איטי מן הצפוי ואי בהירות רבה קיימת עדיין לגבי חלק ממדינות אירופה.

יצוין שלעלייה החדה במחירי הדלקים בצל האירועים הפוליטיים במדינות ערב, המלווה במגמת ירידה חדה מן הצפוי בכמויות ובדמי ההובלה שהחלה בשלהי הרבעון הרביעי של שנת 2010, תהיה השפעה ניכרת על תוצאות החברה במחצית הראשונה של שנת 2011. החברה צופה כי במחצית השנייה של השנה, המהווה באופן מסורתי תקופת גאות בענף, צפוי שינוי מגמה והתעוררות בביקושים להובלה ימית.

היצע האוניות הפעיל והגידול הצפוי בהיקף הצי העולמי כתוצאה מקבלת אוניות חדשות, עשויים אף הם להשפיע על רמת התחרות והמחירים בענף וזאת במידה וחברות הספנות לא ינקטו במדיניות אחראית של הקטנת ההיצע באופן יזום בשעת הצורך.

המשבר הכלכלי האחרון חידד את הצורך בבניית אסטרטגיה ארגונית מקיפה, כפי שצוין לעיל, אשר תתבסס על תוכנית עבודה מפורטת ותציב יעדים ברורים ומדידים לכל יחידות הארגון השונות. פירות התוכנית אמורים לבוא לידי ביטוי בטווח הקצר והבינוני ולהשפיע באופן חיובי וניכר על ביצועי החברה ומיתוגה בשוק הספנות העולמי.

תכנית העבודה של החברה לשנת 2011 כוללת מספר יעדים תפעוליים ומסחריים המשולבים עם התכנית האסטרטגית, כדלקמן:

- בכוונת החברה לפתוח מספר קווים חדשים במהלך המחצית הראשונה של שנת 2011, בהתאם להמלצות צוות האסטרטגיה הייעודי השואף להשגת אופטימיזציה בפעילות הספנותית של החברה וקווי השירות שלה. הקווים יפעלו בסחרים הגלובליים ובסחר פנים אסיה ובשיתופי פעולה עם חברות ספנות נוספות. פתיחת הקווים האמורים תצמצם באופן ניכר את מספר האוניות הלא מועסקות. ייתכנו שינויים מבניים נוספים בקווים.
- החברה מתעתדת להגביר את ההובלות במכולות קירור וציוד מיוחד, לצמצם את ההובלות ליעדים פנים יבשתיים ולהקפיד על יעדים מסחריים מאזניים, תוך מתן דגש על רווחיות ואופטימיזציה של תמהיל המטענים.
- הגברת פעולות ההתייעלות והחיסכון, תוך בחינה קפדנית של מבנה העלויות והרכבן.

¹³ סעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד, ביחס לצפי להתפתחות בשנה קרובה הינו מידע צופה פני עתיד והוא מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בציים בתאריך הדו"ח, וכולל הערכות של צים נכון לתאריך הדו"ח, בין היתר, בהתבסס על ניסיון העבר והידע שנצבר לה בנושא זה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה וזאת בין השאר כתוצאה משינויים בשוק הספנות ובכלל. כמו כן, ההערכות של צים שעל בסיסן הוצג המידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

- המשך השקעה ופיתוח של מערכות המידע התפעוליות והפיננסיות של החברה, על מנת שתהווה פלטפורמה תומכת לשינוי הארגוני הנרחב במערכי המכירות ושירותי הלקוחות ותאפשרנה קביעת מדיניות תמחור ברורה.

9.26. אירוע או עניין החורגים מעסקי התאגיד הרגילים

9.26.1. ביום 25.2.2010 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של צים שינוי תקנון צים, בהתאם להסכמות עם מחזיקי אג"ח צים במסגרת תכנית ההבראה, ובמסגרת זו, בין היתר, נכללו הוראות בדבר: זכויות וחובות של בעלי מניות ההסדר, לרבות זכות הצטרפות (Tag Along), זכות מצרנות (Pre-Emptive), זכות צירוף (Drag Along) ונושאים אחרים.

9.27. מידע כספי לגבי מגזרים גיאוגרפיים

להלן התפלגות תוצאות (רווח / הפסד תפעולי) המגזר ביחס למגזרים הגיאוגרפיים של צים:

שנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

פנים אסייתי	טרנס- פאסיפי	מזרח רחוק- אירופה	טרנס- אטלנטי	פנים אירופה	פנים אמריקה	אחר	סה"כ
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
107	1,447	635	547	198	205	578	3,717
5	57	28	24	6	6	65	191
22	96	19	(73)	23	37	88	212

הכנסות
פחת והפחתות
תוצאות המגזר

שנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009

פנים אסייתי	טרנס- פאסיפי	מזרח רחוק- אירופה	טרנס- אטלנטי	פנים אירופה	פנים אמריקה	אחר	סה"כ
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
66	899	294	456	194	173	367	2,449
4	39	18	18	8	6	64	157
(16)	(152)	(204)	(126)	(19)	14	(172)	(675)

הכנסות
פחת והפחתות
תוצאות המגזר

שנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

פנים אסייתי	טרנס- פאסיפי	מזרח רחוק- אירופה	טרנס- אטלנטי	פנים אירופה	פנים אמריקה	אחר	סה"כ
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
184	1,418	917	643	235	222	706	4,325
6	46	35	16	7	4	119	233
0	(29)	(163)	(56)	10	35	(47)	(250)

הכנסות
פחת והפחתות
תוצאות המגזר

9.28.1. גורמים מקרו-כלכליים

משבר בכלכלה העולמית - ענף הספנות מושפע באופן ישיר משינויים בכלכלה העולמית, היקפי הסחר בעולם ושינויים בהיקף הצריכה הפרטית. כך לדוגמא, המשבר הכלכלי שתקף את השוק העולמי החל מסוף שנת 2008 הוביל למשבר משמעותי גם בשוק התובלה הימית העולמית, אשר השפיע באופן מהותי לרעה על כלל החברות הפועלות בענף זה, לרבות חברת צים (לפרטים ראו בין היתר סעיף 9.17 לעיל). לפיכך, שינוי לרעה במצב הכלכלה העולמי עשוי להשפיע באופן מהותי לרעה על מצבה של צים.

9.28.2. גורמים ענפיים

א. הפעילות בענף הספנות הבינלאומית באמצעות מכולות מתאפיינת במחזוריות ובתנודתיות, המשפיעה על שיעורי הרווחיות של צים, הנובעת משינויים בהפרש שבין הביקוש וההיצע של שירותי הספנות. ההובלה הימית באמצעות מכולות מתאפיינת בתנודתיות, הנובעת, בין היתר, משינויים בכלכלה העולמית ובהיצע האניות. יחסי האיזון בין הביקוש וההיצע בספנות משתנים במחזוריות אשר אורכה ועוצמתה משתנים.

ב. תחום הספנות כפוף לסיכונים הכרוכים בעסקים בחו"ל, לרבות פריצת סכסוכים בינלאומיים, שינויים פוליטיים, עיקול אניות, הלאמה או פעולות ממשלתיות אחרות, הגבלות על יבוא ויצוא והגבלות מט"ח, כאשר כל אחד מהסיכונים האמורים אינו בשליטת החברות הפועלות בענף ועלול להשפיע באופן מהותי לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים.

הביקוש לשירותי ספנות מושפע, בין היתר, מהתנאים הגלובליים והאזוריים, שיעורי הצמיחה בעולם, התפתחויות בסחר הבינלאומי, שינויים בנוהלי הספנות, סכסוכים מזוינים, צפיפות בנמלים, סגירת תעלות, אמברגו ושבתות. ההיצע של שירותי הספנות נקבע על פי קיבולת ההובלה הזמינה, פוטנציאל הייצור של אניות, מחירי בניית האניות ומחירי הציוד.

ג. צד ההיצע מושפע גם בהיותו של הענף בעל חסמי כניסה נמוכים, באופן יחסי, למעט הצורך בהשקעות לשם חכירת אניות ו/או רכישת אניות. התחרות הקשה בענף עלולה לגרום להורדת דמי ההובלה ובכך להשפיע באופן מהותי לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים. השינוי בתנאיהם של רבים מן הגורמים המשפיעים על ההיצע והביקוש לשירותי ספנות לא ניתן לשליטה או חיזוי.

ד. להערכת הנהלת צים, קצב הגידול בשיעור ההיצע של אניות מכולה צפוי להיות גבוה מקצב גידול הביקוש להובלת מכולות, וזאת לאור הגידול במספר ההזמנות לאניות בבנייה חדשה. גידול כאמור עלול להשפיע באופן מהותי לרעה על תוצאות פעילותם של מובילים ימיים, וביניהם צים.

ה. העמדה של מספר גדול של אוניות בשוק הספנות הבינלאומי עלולה להוביל לעלייה משמעותית ברמות דמי ההובלה בענף. בעקבות המשבר החרף שפקד את ענף הספנות הועמד מספר גדול של אוניות על ידי חברות הספנות, ויכול ומפעילי האוניות ימשיכו במדיניות זו גם במהלך שנת 2011.

לחילופין, גידול בהיצע האוניות (לרבות כתוצאה מהחזרה לשירות של אוניות עומדות ו/או קבלת אוניות חדשות מבניה), עשוי לגרום לירידה משמעותית ברמות דמי ההובלה בענף.

ו. במהלך 2010 חלה עלייה במחירי הדלק, וככלל, קיימת מגמת עלייה במחירי הדלק בשנים האחרונות. הדלק מהווה מרכיב מהותי בהוצאות צים, כאשר עלות הדלק הימי נתונה, בין היתר, להשפעת גורמים כלכליים ופוליטיים, בהם אי השקט המאפיין את אזור המזרח התיכון וצפון אפריקה במהלך החודשים הראשונים של 2011. עלייה במחירי הדלק עלולה להשפיע באופן מהותי לרעה על רווחיות צים.

ז. דמי החכירה ודמי ההובלה נעים בצורה חדה בשל השינויים בביקוש ובהיצע של שירותי הספנות ואניות המכולה. עלייה בדמי החכירה או ירידה בדמי ההובלה עלולים להשפיע לרעה על תוצאות פעילותה של צים.

ח. הפעילות בענף הספנות מאופיינת בתלות בפעילות הנמלים. בהתאם, שביתות ועיצומים בנמלים השונים עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על תוצאות פעילותה של צים.

סכסוכי עבודה, עיצומים, שביתות והשבתות של עובדים בענף וכן הפעלה לא יעילה של הנמלים, עלולים לעכב או להשבית פעילות של אניות צים, ועלולים להשפיע לרעה על תוצאות פעילותה. שביתות ועיצומים כאמור, עלולים לגרום הן לנזקים תפעוליים הקשורים בפיגורים בפקידת נמלים ועלויות נוספות בקשר עם כך והן לנזקים מסחריים הנובעים מהפגיעה האפשרית בין השאר במוניטין צים.

ט. ענף הספנות כפוף לתקינה ממשלתית נרחבת ולאמנות בינלאומיות תקפות בתחומי השיפוט בהם פועלות אניות צים, כולל חוקים ותקנות שחוקקו על ידי כנסת ישראל, הוועדה הימית הפדרלית של ארה"ב והאיחוד האירופי, אשר כולם מפקחים על ענף הספנות ועל פעולות צים. היות שאותם חוקים, כללים, תקנות ואמנות כפופים לשינויים, אין צים יכולה לנבא את השפעתה של כל דרישה כזו על פעילות צים או את עלות העמידה בדרישות אלה.

עסקי הספנות כפופים להוראות סטטוטוריות המצויות בדין הישראלי וכן לאמנות בינלאומיות. בנוסף כפופים אניות צים ועסקיה הפועלים בתחומי מדינות זרות ועובדי צים השוהים בהן להוראות הדין של אותן מדינות.

בנוסף, ענף הספנות כפוף לבדיקות מכס, בדיקות ביטחוניות וכדומה, במדינות המוצא ובמדינות היעד, המורים, לעיתים, על עיקול או תפיסה של מכולות ותכולתן, עיכוב בהעמסה, פריקה, הובלת מכולות והטלת היטלי מכס, קנסות או

סנקציות אחרות על יבואנים או יצואנים (ולעיתים על מובילים כמו צים). כל אלה עלולים להשפיע לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים. צים פועלת על פי רשיונות המוגבלים בזמן וטעונים חידוש מעת לעת, הכל לפי הוראות הדין. אין בטחון כי הרשיונות יחודשו בעתיד. לאי-חידוש הרשיונות או חלקם עלולה להיות השפעה מהותית לרעה על עסקיה ו/או תוצאותיה העסקיות של צים.

סוגים מסוימים של הסכמים בקרב חברות הובלה בענף הספנות פטורים מתחולת דיני ההגבלים העסקיים במדינות רבות. פטורים אלו מהותיים לפעילות החברות בתחום לאור ריבוי שיתופי הפעולה והמיזמים המשותפים. לאחרונה ניכרת מגמה של צמצום הפטורים האמורים באופן שתיקון או ביטול הפטורים כאמור, עלול להשפיע לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים.

י. קיימים מספר סיכונים הכרוכים בתפעול של כל אניה מפליגה, לרבות סכנה של אסון ימי, כשל מכני, התנגשות, אסון סביבתי, אובדן או נזק למטען, תנאי מזג אוויר גרועים, פעילות עוינת ושבתות, אשר כל אחד מהם עלול לגרום להשפעה מהותית לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים.

9.28.3. גורמים מיוחדים לצים

א. במהלך שנת 2009 גיבשה צים תוכנית הבראה עם נושים פיננסיים וגורמים אחרים. תוכנית ההבראה מבוססת על הערכות צים ביחס לענף הספנות בכללותו ולתוצאות פעילות צים בפרט. שינויים מהותיים בהערכות צים עליהן מבוססת תוכנית ההבראה עלולים לגרום לפגיעה בעמידת צים באמות המידה הפיננסיות שנקבעו בתוכנית ההבראה או בתשלומים בהם צים מחויבת. אי עמידת צים בתוכנית ההבראה עלולה לסכן את המשך פעילותה של צים.

ב. כנגד החברה לישראל ונגד צים, הוגשה בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת (כמפורט בסעיף 9.23.3 לעיל). הצלחת התובעים בתביעתם עלולה לסכן יישומה של תוכנית ההבראה ובהתאם, את המשך פעילותה של צים.

ג. כחברה ישראלית, צים חשופה באופן יחסי יותר למעשי טרור, פעילויות עוינות מצד גורמים שונים, הגבלות ביטחוניות הנוגעות לגופים ישראלים בחו"ל, בידוד דיפלומטי אפשרי מצד גופים שונים ומגבלות אחרות (כגון איסור כניסה לנמלים מסוימים), העלולים להפריע לפעילותה התקינה ולפעילות לקוחותיה, אובדן או נזקים לציוד ולנכסים ושיהוי בטעינה ופריקה. לכל אלה עלולה להיות השפעה לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה.

ד. המדינה מחזיקה במניית מדינה מיוחדת בצים, המטילה מגבלות על פעילותה של צים. הדרישות הקבועות במניה האמורה עלולות להשפיע לרעה על פעילותה, עסקיה ותוצאות פעילותה. אניות צים, כולל אותן אניות שאינן משייטות תחת דגל ישראל, עשויות להיות כפופות לבקרת הרשויות המתאימות של מדינת ישראל מסיבות של בטחון המדינה והבאת אספקה ושירותים חיוניים למדינת ישראל. בנוסף, החקיקה הישראלית מאפשרת למדינת ישראל להשתמש באניות

צים בשעת חירום. כל אלה עלולים להשפיע לרעה על עסקי צים ותוצאות פעילותה.

ה. מרבית הכנסותיה של צים נקובות בדולר וחלק מהוצאות התפעול והמימון של צים והוצאותיה האדמיניסטרטיביות הן במטבעות אחרים (בעיקר ש"ח, אירו, דולר קנדי, דולר ארה"ב, דולר הונג-קונג, יואן סיני ווואן קוריאני). בהתאם לאופי הפעילות, חשופה צים לסיכונים שוק המתייחסים לשינויים בשערי החליפין של ארצות שונות בהן יש לצים פעילות לעומת הדולר וכן לשינויים בשערי החליפין ושינויים במדד המחירים לצרכן בישראל, עקב כך שחלק מההלוואות לזמן ארוך נקובות בשקלים או במטבע חוץ אשר אינו דולר.

ו. כ- 60% מצי אניות צים הינן אניות בחכירה לתקופות שונות. המשך חכירה של אניות בגודל ובסוג הרצויים תלוי בזמינות אניות מאותו סוג ותעריפי החכירה. במקרה בו יקשה על צים למצוא אניות מהסוג הדרוש על ידה, עלול הדבר להשפיע לרעה על עסקיה ותוצאות פעילותה של צים.

ז. רמת המינוף בצים עלולה להשפיע לרעה על עסקי צים ותוצאות פעילותה. כמו-כן, כ- 80% מהאשראי אותו לוקחת צים הינו בריבית משתנה. שינויים בשערי הריבית בארץ ובעולם עלולים להשפיע לרעה על עסקי צים ותוצאות פעילותה.

ח. שילוב והטמעת מערכות המחשוב החדשות, כאמור בסעיף 9.10 לעיל חושפים את צים לסיכונים הגלומים במעבר למערכת מחשוב חדשה; בין אלו - קריסת המערכת, איבוד נתונים במהלך המעבר ובתקופת ההרצה, בעיות לוקליזציה לסוכני צים ברחבי העולם, ידע לקוי בתפעול המערכת מצד העובדים וכיו"ב.

להלן פרטים בדבר גורמי הסיכון להם חשופה צים תוך חלוקה לסיכונים ענפיים וסיכונים מיוחדים הנובעים מפעילות צים וציון מידת השפעתם על צים (גדולה, בינונית או קטנה) להערכת הנהלת צים. יצוין כי הערכת צים לגבי מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על צים דלהלן משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון ואין באמור בכדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשות גורם הסיכון. כמו כן, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו עפ"י הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו:

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			<u>סיכוני מקרו</u>
		X	<u>משבר בכלכלה העולמית</u>
			<u>סיכונים ענפיים</u>
		X	תנודתיות בענף הספנות
	X		אקלים מדיני ופוליטי
		X	תחרות
		X	גידול בקצב גידול ההיצע לעומת קצב גידול הביקוש
		X	אוניות לא מועסקות
	X		שינויים במחירי הדלק הימי
		X	שינויים בדמי חכירה ו/או הובלה
	X		שביתות עובדי נמלים
		X	סכסוכי עבודה והפעלה לא יעילה של נמלים
X			רגולציה
	X		סיכונים הכרוכים בתפעול אוניות
			<u>סיכונים מיוחדים</u>
		X	אי עמידה באמות המידה של תוכנית ההבראה
	X		הליכים משפטיים העלולים לסכן את יישומה של תוכנית ההבראה
X			מעשי טרור ועוינות והגבלות בטחוניות הקשורות לגופים ישראליים בחו"ל
X			מגבלות מכוח מניית המדינה וחקיקה ישראלית הנוגעת לצים
X			שינויים בשערי חליפין
		X	זמינות חכירת אוניות
	X		רמת מינוף גבוה ושיעור משמעותי של אשראי בריבית משתנה
X			מערכות מחשוב חדשות

10. בתי זיקוק לנפט בע"מ ("בזן")¹

10.1. פעילות בזן ותיאור התפתחות עסקיה

10.1.1. ייסוד בזן ושילבים עיקריים בהתפתחותה

בתי זקוק לנפט בע"מ (להלן: "בזן"), נתאגדה ונרשמה בישראל בחודש אוגוסט 1959 בשם בתי זקוק חיפה בע"מ. הקמת בזן היתה פועל יוצא של החלטת הממשלה לרכוש ולקבל את הזכויות של חברת נפט אנגלית על פי הזכיון שהוענק לה ואת הבעלות בבית זקוק חיפה, שהיו קודם לכן בשליטת בעלי מניות זרים.

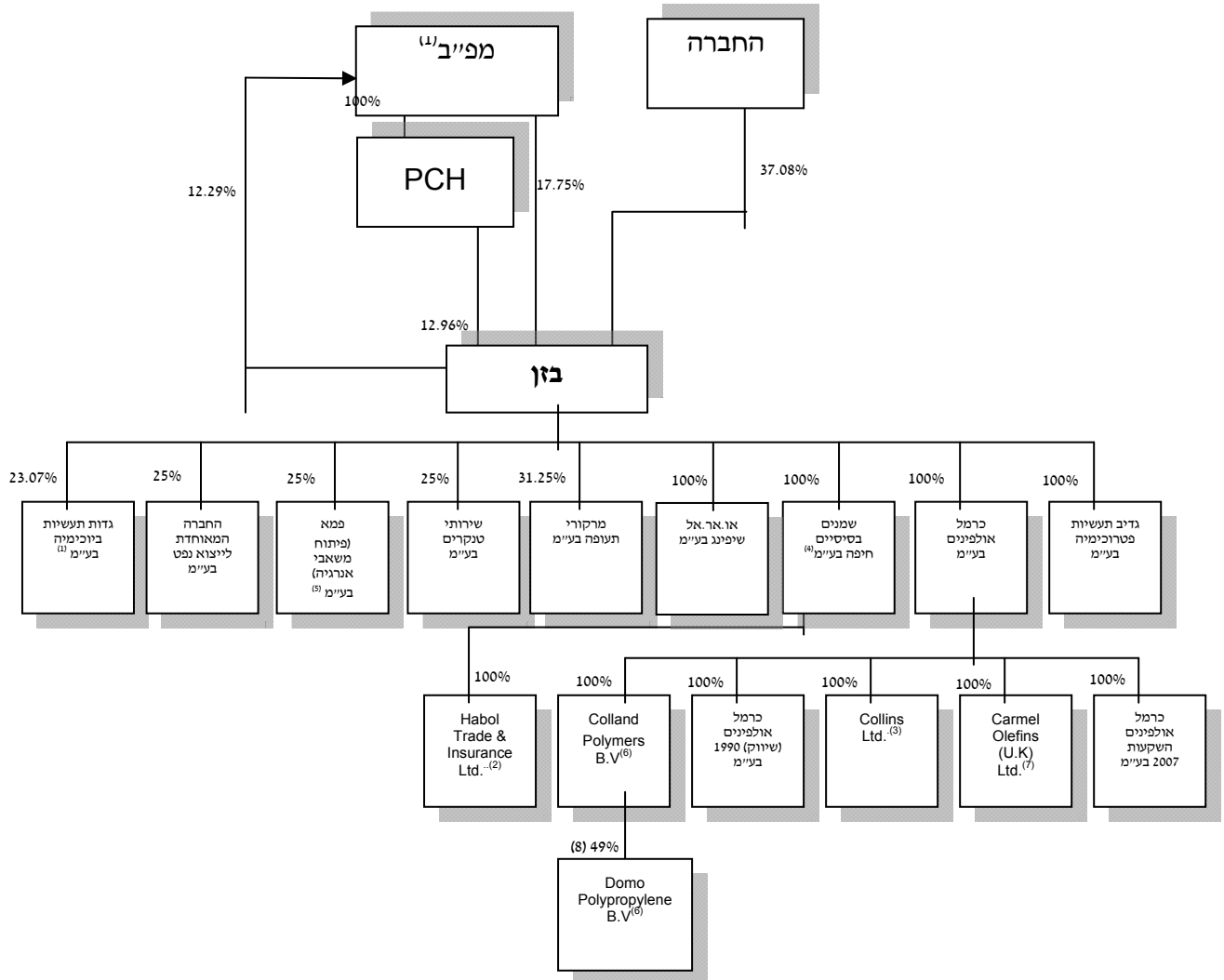
לאחר פיצול בית הזקוק באשדוד מבזן ומכירתו לפז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז"), מכרה מדינת ישראל, בחודש פברואר 2007, את מלוא ההון המונפק והנפרע של בזן, באופן שלאחר המכירה כאמור חדלה בזן מלהיות חברה ממשלתית ומניותיה נרשמו למסחר בבורסה (להלן: "הפרטת בזן"). למועד הדוח מחזיקה החברה בכ- 30.72% (מתוכם כ- 12.96% ומפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן: "מפ"ב") בכ- 30.72% (מתוכם כ- 12.96% באמצעות פטרוליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן: "PCH"), חברה פרטית בבעלות ושליטה מלאים של מפ"ב) ממניות בזן.

להיבטים שונים של תהליך הפרטת בזן, בשנים 2006-2007 ראה סעיפים 10.5.19, ו- 10.11.4 להלן.

בזן יחד עם החברות הבנות שלה (להלן, בסעיף 10 זה: "החברות"), הינן חברות תעשייתיות הפועלות בישראל והעוסקות בעיקר בייצור מוצרי נפט, פולימרים המשמשים חומר גלם לתעשיית פלסטיקה, חומרים ארומטיים לתעשיית הכימיה והפטרוכימיה ושמנים בסיסיים ושעווה, אשר משמשים חומרי גלם בייצור מוצרים אחרים. מתקני החברות הבנות, משולבים במתקני בזן.

¹ בזן הינה חברה ציבורית אשר דיווחיה מפורסמים לציבור. לפרטים נוספים והרחבה בקשר עם תיאור עסקי בזן ראו, בין היתר, את הדוח התקופתי לשנת 2010 שפרסמה בזן ביום 21.3.2011 באתר המג"א של רשות ניירות ערך בכתובת www.magna.isa.gov.il, וכן באתר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ בכתובת: <http://maya.tase.co.il/bursa/indeximptoday.htm>.

10.1.2. להלן תרשים האחזקות של בזן :

- (1) חברה ציבורית. פירוט החזקותיהן של חברות ציבוריות אלו אינו מהותי לבזן, להוציא החזקותיה של מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ.
- (2) חברה הרשומה בברמודה.
- (3) חברה הרשומה באי Guernsey והמוחזקת על ידי כאו"ל באמצעות חברות נאמנות זרות.
- (4) מתוך אחזקותיה של בזן בשמנים בסיסיים חיפה בע"מ, כ- 25.5% נרכשו על ידי בזן בשנת הדוח.
- (5) למועד הדוח פמא אינה פעילה.
- (6) חברות רשומות בהולנד.
- (7) חברה הרשומה באנגליה.
- (8) לעניין תשלום בגין יתרת המניות, ראה סעיף 10.6.12ה'.

10.2. תחומי פעילותה של בזן

למועד פרסום הדוח לבזן שלושה תחומי פעילות, המדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים, כדלקמן :

10.2.1. **תחום הזקוק :** תחום הפעילות העיקרי של בזן. בפעילותה בתחום זה רוכשת בזן נפט גולמי וחומרי ביניים, מזקקת, מפרידה ומעבדת אותם למוצרים שונים, חלקם מוצרים

סופיים וחלקם חומרי גלם בייצור מוצרים אחרים וכן מוכרת מוצרי דלק מוגמרים ומוצרי ביניים ללקוחותיה בארץ ובחו"ל. כן מוכרת בזן חשמל וקיטור ללקוחות תעשייתיים במפרץ חיפה ומספקת שירותי תשתית (אחסון, הזרמה וניפוק של מוצרי דלק). פעילות הייצור בתחום פעילות זה מתבצעת באמצעות מגזר התעשייה והפעילות המסחרית בתחום, מתבצעת באמצעות מגזר הסחר.

10.2.2. **תחום הפטרוכימיה:** תחום זה מתחלק לפעילות פולימרים, לפעילות ארומטיים והחל משנת 2010 - גם לפעילות שמנים ושעווות. במסגרת פעילות הפולימרים עוסקת בזן, באמצעות כרמל אולפינים בע"מ (להלן: "כאו"ל"), חברה פרטית בבעלותה המלאה, בייצור פוליאטילן ופוליפרופילן שהם חומרי הגלם העיקריים בתעשיית הפלסטיק (לתיאור פעילותה של כאו"ל ראה סעיף 10.6 לדוח); במסגרת פעילות הארומטיים עוסקת בזן, באמצעות גדיב תעשיות פטרוכימיה בע"מ (להלן: "גדיב"), חברה פרטית בבעלותה המלאה, בייצור חומרים ארומטיים, בעיקר בנזן, פאראקסילן, אורתוקסילן וטולואן, אשר משמשים כחומרי גלם בייצור מוצרים אחרים (לתיאור פעילותה של גדיב ראה סעיף 10.7 לדוח); במסגרת פעילות השמנים והשעווות עוסקת בזן, באמצעות שמנים בסיסיים חיפה בע"מ (להלן: "שב"ח"), חברה פרטית בבעלותה המלאה, בייצור שמנים בסיסיים ושעווות, אשר משמשים חומרי גלם בייצור מוצרים אחרים.

פעילות הייצור בתחום פעילות זה² מתבצעת באמצעות מגזר התעשייה והפעילות המסחרית בתחום, מתבצעת באמצעות מגזר הסחר³.

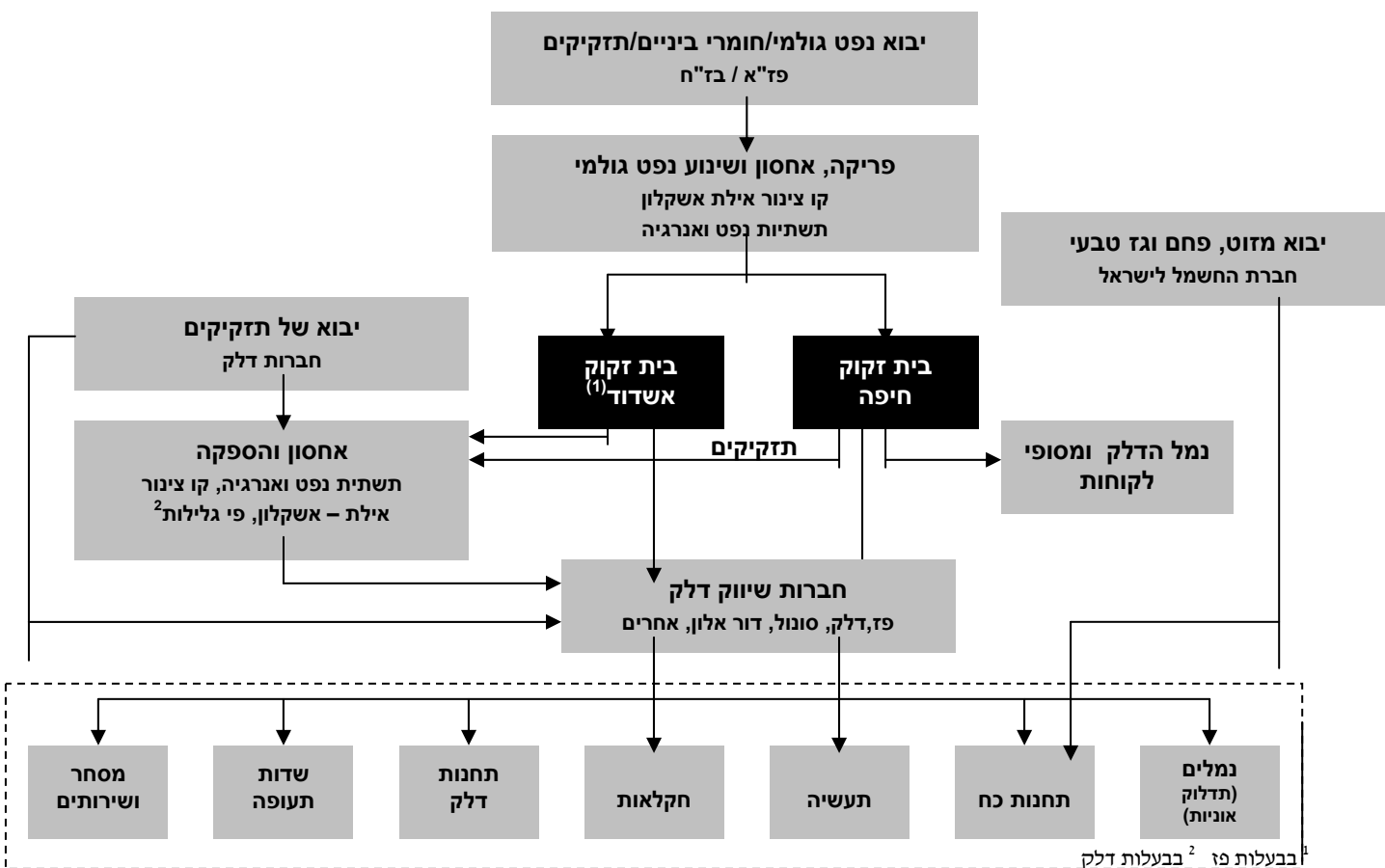
10.2.3. **תחום הסחר:** במסגרת פעילותה בתחום זה, עוסקת בזן במסחר בנפט גולמי ומוצריו ובחומרים ארומטיים, שלא לצורך תחומי הפעילות האחרים, ובפעילות חכירה לטווח ארוך של מיכליות להובלת מוצרי דלק. תחום פעילות זה מתבצע באמצעות מגזר הסחר, אשר עיקר פעילותו הינו תכנון כלכלי של פעילות קבוצת בזן, רכש והובלה של חומרי גלם ומתן שירותי שיווק ומכירת מוצרים עבור תחומי הזקוק והפטרוכימיה.

10.2.4. בנוסף, לבזן חברות מוחזקות העוסקות בפעילויות נוספות אשר אינן מהותיות לבזן.

² למעט פעילות הייצור ופעילות הסחר בשב"ח.

³ ראה ה"ש 1 לעיל.

להלן תרשים המתאר את מבנה משק הדלק הישראלי:

10.2.5. מפעלי החברות הבנות מהווים מפעלי המשך למתקני בזן, כך שהם מקבלים באופן רצוף, באמצעות צנרת, את חומרי הזינה הדרושים להם במלואם או ברובם המכריע מן בזן ומחזירים אליה זרמים הנוצרים במתקניהם, או חלקים מתוך חומרי הזינה שלא שימשו בפעילותם. קיים שילוב בין פעילות בזן בתחום הזקוק לבין פעילותה בתחום הפטרוכימיה. להלן תרשים המתאר את האינטגרציה בין פעילויות בזן השונות:

מחירי המכירה של מוצרי נפט, פולימרים וארומטים, ללקוחות החברות, נקבעים על פי המחירים הבינלאומיים. גם מחירי ההובלה הימית של נפט גולמי מוצרי נפט והמוצרים הפטרוכימיים, אותם משלמות החברות, נקבעים על פי מחירים בינלאומיים שלחברות אין יכולת השפעה עליהם.

כמו כן, החלו החברות בזיהוי אפשרויות סינרגיה נוספות באמצעות פרויקטים המשלבים חומרים ותהליכים ממפעלי שלוש החברות. במסגרת זו אושרו בתקופת הדוח פרויקט פרויקטים לניצול גזי CCR בכאוו"ל ותוספת ייצור פרופילן במתקן FCC בבית הזיקוק. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.6 לדוח.

לקראת תום שנת 2010 התקשרה בזן בהסכם עם East Mediterranean Gas S.A.E ("EMG") לאספקת גז טבעי למפעלי החברות, לתקופה של 20 שנה. שימוש בגז טבעי צפוי לאפשר לבזן לעמוד בהוראות הצו האישי שהוצא לה ע"י המשרד להגנת הסביבה, ביא לחסכון בעלויות אחזקה ולהקטנת עלויות אנרגיה ועלויות אחרות, במישרין ובעקיפין, המוערכים בסכום כולל לחברות העולה על 130 מליון דולר לשנה. ביום 5.2.2011 הופסקה הזרמת גז טבעי שמקורו במצרים ע"י EMG עקב חבלה בקו הגז הטבעי לירדן. החל מיום 15.3.2011, חודשה בהדרגה אספקת הגז הטבעי ע"י EMG ללקוחותיה בישראל. לפרטים נוספים אודות שימוש בגז טבעי וסיכוני בזן בהעדר גז טבעי, ראה סעיף 10.10.4 ד' וסעיף 10.14.3 ה' לדוח.

מטה בזן, בו מועסקים במועד הדוח עובדי בזן ועובדי כאוו"ל, מעניק לכל חברות קבוצת בזן שירותי מטה הכוללים: שיווק ומכירות, כספים וכלכלה, מטה ומערכות מידע, משאבי אנוש, שרשרת אספקה ושירותים משפטיים.

10.2.6. כושר ייצור

כושר הייצור של החברות עומד, למועד הדוח, על זיקוק של 197 אלף חביות ביום (כ- 9.8 מיליון טון בשנה), ייצור שנתי של 450,000 טון פוליפרופילן (ובנוסף עוד 180,000 טון פוליפרופילן ב-Domo), 170,000 טון פוליאטילן, 520,000 טון מוצרים ארומטיים ו- 70,000 טון שמנים ושעווות. לפירוט ראה סעיפים 10.5.15, 10.6.8 ו-10.7.9 לדוח.

10.3. השקעות בהון בזן ועסקאות במניותיה

במהלך השנתיים האחרונות שקדמו לדוח זה לא בוצעו השקעות בהון בזן, למעט כמפורט להלן: ביום 30 בדצמבר 2009, הושלמה עסקה בה התקשרה בזן עם מפ"ב, במסגרתה רכשה בזן ממפ"ב את כל החזקותיה (50%) של מפ"ב בכאוו"ל בתמורה להקצאת מניות של בזן למפ"ב (להלן בסעיף זה: "העסקה").

על פי ההסכם האמור רכשה בזן ממפ"ב 15,600,000 מניות רגילות בנות 10 ש"ח ע.ג. כ"א של כאוו"ל המהוות 50% מהון המניות של כאוו"ל ("מניות כאוו"ל הנרכשות") בתמורה ל- 431,610,944 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. של בזן ("מניות ההקצאה"), אותן הקצתה בזן למפ"ב בדרך של הקצאה פרטית ואשר היוו, במועד הקצאתן, 17.75% מהונה המונפק של בזן.

התמורה בגין מניות כאו"ל הנרכשות, דהיינו יחס ההחלפה בין מניות ההקצאה למניות כאו"ל הנרכשות, נקבע במשא ומתן בין בזן ובין מפ"ב, בין היתר על בסיס הערכת יחסי השווי שבוצעה על ידי מעריך שווי בלתי תלוי. הערכת יחסי השווי האמורה, שיקפה שווי של 1,938-2,037 מליוני דולר להון המניות של בזן (שווי של 0.969-1.048 דולר למניית בזן נכון ליום 21.10.2009). לפרטים נוספים אודות ההסכם ראה סעיף 10.5.19 לדוח.

10.3.1 הסכם בין מפ"ב לחברה בנוגע לשליטה משותפת בבזן

א. שליטה והפעלת אמצעי שליטה בבזן כפופות בין השאר לאישור ראש הממשלה ושר האוצר בהתאם לצו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי הזקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 (להלן: "**אישור השרים**" או "**היתר השליטה**" ו"צו האינטרסים", בהתאמה). ביוני 2007 התקבל בחברה היתר לשליטה ואחזקת אמצעי שליטה בבזן וביום 7.5.2009 התקבל במפ"ב היתר לשליטה ואחזקת אמצעי שליטה בבזן. להרחבה בעניין היתר השליטה ראה סעיף 10.11.1 לדוח. להרחבה בעניין צו האינטרסים ראה סעיף 10.11.14 לדוח.

ב. לאחר קבלת היתר השליטה על ידי מפ"ב ובהתאם להתחייבות קודמת של החברה כלפי מפ"ב, נכנס לתוקפו הסכם בין PCH (הנמצאת כאמור בבעלות ושליטה מלאים של מפ"ב) והחברה (להלן: "**הצדדים להסכם השליטה**") שעניינו שליטה משותפת בבזן (להלן: "**הסכם השליטה**"). ביום 2.11.2009, נחתמה בין הצדדים להסכם השליטה תוספת להסכם השליטה אשר נכנסה לתוקף ביום 30.12.2009. לפרטים אודות עיקרי ההסכם האמור, לרבות התוספת להסכם, ראה סעיף 10.3.2 לדוח.

10.3.2 עיקרי הסכם השליטה

הסכם השליטה והתוספת להסכם מסדירים את יחסי השליטה המשותפת בבזן בין החברה לבין מפ"ב ו-PCH (להלן: "**קבוצת מפ"ב**") ובכלל זה: הגדרת מניות גרעין השליטה בבזן - מניות גרעין השליטה מהוות 40% מהון המניות המונפק והנפרע של בזן (החברה מחזיקה 55.625% ממניות גרעין השליטה ומפ"ב מחזיקה את היתרה). שאר מניות בזן המוחזקות על ידי קבוצת מפ"ב או החברה נחשבות מניות חופשיות שאינן כפופות להוראות הסכם השליטה, למעט חובתו של המחזיק בהן להצביע מכוחן באסיפות הכלליות של בזן בקול אחד עם מניות גרעין השליטה של אותו צד; תקופת הקפאה של 6 חודשים שמניינה החל ממועד חתימתו של הסכם השליטה, בה לא תותר העברת מניות גרעין השליטה על ידי מי מהצדדים; זכות סירוב ראשון לרכישת מניות גרעין השליטה; זכות הצטרפות למכירה של מניות גרעין השליטה על ידי צד כלשהו; זכות השתתפות ברכישת ניירות ערך של בזן על ידי אחד הצדדים, בהתאם לחלקו של הצד השני בגרעין השליטה; מנגנון במב"י (Buy Me Buy You) לרכישת מניות גרעין השליטה על ידי אחד הצדדים; אופן ההצבעה בדבר מינוי דירקטורים, מינוי מנכ"ל, רואי חשבון מבקרים ועורכי דין בבזן ובחברות הבנות של בזן; אופן ההצבעה בנושאים מסויימים שנקבעו בהסכם השליטה; וקביעת מדיניות דיבידנד כמפורט בסעיף 10.4.1 לדוח.

כן נקבע בהסכם השליטה, כי מכירת השליטה הישירה או העקיפה במפ"ב או בחברה ("הצד הנמכר") תקנה לצד האחר להסכם השליטה זכות לרכוש מהצד הנמכר את מניות גרעין השליטה בבזון שיוחזקו באותו מועד בידי הצד הנמכר, במידה שהן מהוות את עיקר נכסיו של הצד הנמכר (קרי, אין לצד הנמכר נכסים אחרים, לא כולל מזומנים ושווי מזומנים, זולת מניות גרעין השליטה בבזון שערכם לפי הדוחות הכספיים האחרונים של הצד הנמכר עולה על סך 200 מליון דולר ארה"ב) וזאת בתמורה לתשלום שייקבע על פי נוסחה המבוססת על מחירי השוק של מניית בזון בתוספת 15% כפרמיה.

הסכם השליטה יסתיים במוקדם מבין: (א) בהתאם להוראותיו; או (ב) מאותו מועד שבו צד חדל להחזיק לפחות 10% מהון המניות המונפק של בזון.

ההסכם כולל הוראות נוספות המקובלות בהסכמים מסוג זה, לרבות סעיפי סודיות, תרופות, אי-ויתור על זכויות, בוררות, סמכות שיפוט וכדומה.

כן נקבע, כי במקרה בו החברה תבקש למכור את כל מניות גרעין השליטה שבידה, וקבוצת מפ"ב לא תעשה שימוש בזכות הסירוב הראשונה או בזכות ההצטרפות המוקנות לה, קבוצת מפ"ב תודיע לשרים, כי אין לה התנגדות לכך שהיתר השליטה שלה ישונה כך שבמקום החברה, יופיע בו הצד השלישי לו מכרה החברה את מניות גרעין השליטה כאמור. במידה ולא יתקבל אישור השרים כאמור מטעמים כלשהם הנעוצים בקבוצת מפ"ב או בהיתר השליטה של קבוצת מפ"ב, וקבוצת מפ"ב לא תפעל לכך שהתנגדות השרים תוסר במועד הקבוע בהסכם, תהא החברה רשאית להודיע על ביטול הסכם השליטה המשותפת החל ממועד ההעברה לצד השלישי של כל מניות גרעין השליטה בבזון של החברה, ובלבד שקודם לכן, קבוצת מפ"ב תהיה רשאית לשוב לממש את זכות הסירוב הראשונה שלה או את זכות ההצטרפות המוקנית לה.

10.4. חלוקת דיבידנדים

10.4.1. מדיניות חלוקת דיבידנדים:

דירקטוריון בזון לא קבע מדיניות חלוקת דיבידנדים.

למיטב ידיעת בזון, על פי הסכם השליטה, יפעלו הצדדים להסכם השליטה בכפוף לכל דין, כך שבזון והחברות הבנות שלה תאמצנה מדיניות דיבידנד לפיה יחולקו לפחות 75% מהרווח השנתי, הראוי לחלוקה מדי שנה.

10.4.2. להלן פירוט הדיבידנדים במזומן שבזון חילקה במהלך השנתיים שקדמו למועד דוח זה:

סכום הדיבידנד

באלפי דולר

75,000

תאריך חלוקה

12.4.2010

10.5.1. **כללי - תהליכי הזקוק**

זקוק נפט הוא תהליך, הכולל מספר שלבים, שמטרתו היא להפריד בין המרכיבים השונים הנמצאים בנפט הגולמי ולהפכם למוצרים שימושיים כגון: בנזין, נפטא, סולר, קרוסין, מזוט, גפ"מ (גז פחממני מעובה) וביטומן.

שלבי הייצור הינם בעיקרם ארבעה:

א. **הפרדה על ידי זקוק** - תהליכים באמצעותם מתקבלות קבוצות מוצרים לפי השוני בטמפרטורת הרתיחה שלהם.

זקוק הנפט הגולמי מותיר אחריו שארית בלתי מזוקקת המשמשת לייצור אספלט ומזוט.

ב. **תהליכי פיצוח ופירוס** - המשנים את ההרכב הכימי של חלק מן החומרים שהופרדו, באופן המאפשר קבלת מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה יותר.

ג. **זיכוך** - תהליכי אשפחה שמטרתם טיהור וניקוי המוצרים המתקבלים בתהליכי ההפרדה וכן שיפור תכונותיהם (כגון הורדת תכולת הגופרית).

ד. **גימור** - המוצרים עוברים תהליכי גימור על מנת לעמוד במפרטים הנדרשים.

מחירי הנפט הגולמי שבזן רוכשת, המהווים את עיקר עלויותיה, מוכתבים ע"י המחירים השוררים בשווקים בינלאומיים. מחירי מוצרי בזן אף הם נקבעים על בסיס המחירים שנקבעים במסחר בינלאומי. גורמים מרכזיים המשפיעים על תוצאות תחום הזקוק הינם רמת המרווחים בשווקים הבינלאומיים, בחירת תמהיל אופטימלי של סוגי נפט גולמי וזמינות תפעולית של מתקני הזקוק.

פעילות הזקוק של בזן נעשית בבית הזקוק של בזן בחיפה (להלן: "בז"ח"). חומרי הביניים אשר מיוצרים במתקני בזן ואינם מעובדים במלואם במתקני המשך של בזן, נמכרים לבית זקוק אשדוד שבשליטת פז (להלן: "פז"א") ו/או ללקוחות מחוץ לישראל. היקף פעילות זו מהווה כ- 6% מכמות מוצרי הנפט הנמכרים על ידי בזן. חומרי ביניים הדרושים לבזן ו/או לחברות בנות, ואינם מסופקים על ידי מתקני הזקוק שלה, יכולים להירכש מפז"א ו/או מספקים מחוץ לישראל. היקף פעילות זו מהווה כ- 3% מהתשומות המשמשות את מתקני הזקוק של בזן.

10.5.2. **מבנה פעילות הזקוק ושינויים החלים בו**

א. **כללי**

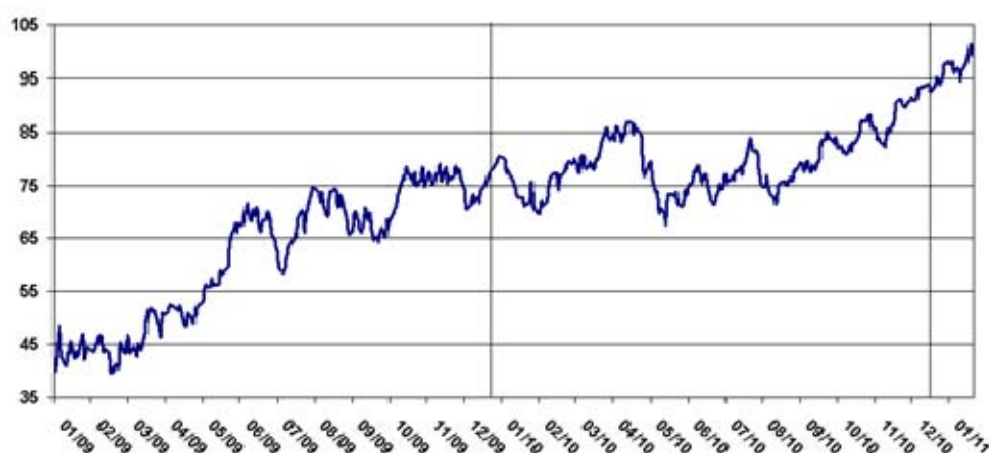
הגורם העיקרי המשפיע על התוצאות של פעילות הזקוק, הוא מרווח הזקוק. מרווח הזקוק הינו המרווח בין ההכנסות ממכירת סל המוצרים אותם מוכרת בזן לבין עלות חומרי הגלם שרוכשת בזן (בעיקר נפט גולמי) בשער בית הזקוק. מחירי הנפט הגולמי ומוצרי נפט בעולם נתונים לתנודתיות רבה, ונקבעים, בין היתר, על פי היצע

וביקוש עולמיים ומושפעים גם מאירועים גיאופוליטיים, אשר אינם קשורים ישירות להפקת הנפט, אך נתפסים על ידי השווקים כבעלי השפעה אפשרית על תפוקות עתידיות. גובה מרווחי הזקוק, אם כן, הינו תולדה של כוחות השוק הפועלים בשני מישורים שונים - האחד, היצע וביקוש של נפט גולמי, והשני- היצע וביקוש למוצרים סופיים.

ב. גורמים המשפיעים על ביקוש והיצע הנפט הגולמי

היצע הנפט הגולמי מושפע בראש ובראשונה מקיומם ואיתורם של שדות נפט מתחת לפני הקרקע או קרקעית הים. כיום, קצב איתור וגילוי שדות נפט חדשים הולך ופוחת וישנה סברה רווחת אשר גורסת כי קצב הגילוי ימשיך לקטון בהתמדה למרות השיפור המתמיד בטכנולוגיות הגילוי וההערכה של שדות חדשים. בנוסף, היצע הנפט תלוי במספר רב מאוד של גורמים כגון יכולת שאיבה של נפט גולמי והזרמתו משדות הנפט לנמלים, הערכות של החברות המפיקות את הנפט לעניין מחירים עתידיים, היכולת של חברה המפיקה לאחסן את הנפט המופק לאורך זמן, אירועים גיאופוליטיים עולמיים וכד'. הנפט הגולמי הינו סחורה (Commodity) אשר מחירה מצוטט בבורסות שונות בעולם.

להלן גרף הסוקר את תנודות מחיר הנפט הגולמי מסוג DTD Brent משנת 2009 ועד סמוך למועד הדוח (דולר לחבית)⁴:

על סמך נתונים סטטיסטיים שפורסמו על-ידי ארגון המדינות המייצאות נפט⁵ ("אופ"ק"), נכון לסוף שנת 2009⁶, כ-80% מעתודות הנפט בעולם מרוכזות בידי 12 מדינות אופ"ק (כאשר כ-60% מעתודות הנפט בעולם מרוכזות במדינות במזרח התיכון אשר הן חברות באופ"ק), והן אחראיות על כ-42% מהנפט הגולמי המופק

⁴ מחירי הנפט הגולמי של הסוגים אותם רוכשת החברה, נקבעים בדרך כלל בהתייחס למחירי נפט גולמי מסוג ברנט (נפט שמופק בים הצפוני) לתאריך נקוב.

⁵ www.opec.org

⁶ למועד הדוח טרם התפרסמו הנתונים לשנת 2010.

בעולם. החלטת מדינות אופ"ק על הגברה או צמצום בהיקף הפקת הנפט של מדינות אלו משפיעה גם היא על תנודתיות מחירי הנפט הגולמי בעולם. הביקוש לנפט גולמי מושפע בעיקר, מכושר הזקוק העולמי ובהתחשב גם במרווחי הזקוק.

ג. גורמים ומגמות בהיצע וביקוש למוצרי נפט

היצע מוצרי הנפט מושפע, מעבר להיצע הנפט הגולמי, בעיקר מכושר הזקוק העולמי המכתיב את תקרת ההיצע העולמי למוצרים סופיים, והוא משתנה בהתאם לשינויים החלים מעת לעת ביכולות המתקנים הקיימים (כגון: בניית מתקנים חדשים, סגירת בתי זקוק בעולם וכו') ובהתאם לגורמים משתנים כגון תקלות, שיפוץ מתקנים וכד'.

צריכת מוצרי הנפט מושפעת בעיקר מהגורמים הבאים: קצב הצמיחה של הכלכלות הגדולות, עלייה או ירידה ברמת החיים, בעיקר במדינות בעלות אוכלוסייה גדולה, עונתיות המתגברת במקרים של תנאי מזג אוויר קיצוניים ומוצרי אנרגיה תחליפיים (כגון אנרגיה גרעינית וגז טבעי).

קיימת מגמה עולמית ארוכת טווח של גידול בביקוש למוצרי דלק לתחבורה כגון בנזין, סולר ודלק סילוני, ובמקביל - קיטון בביקוש למוצרים כבדים יותר, כגון מזוט וסולר להסקה⁷. מעבר זה נובע ממגבלות איכות הסביבה ומכניסה של גז טבעי כתחליף למזוט ולסולר להסקה במקומות רבים.

בנוסף, קיימת מגמה עולמית של שיפור מתמיד בתכונות מוצרי הדלק (כגון: קיטון ברמות גופרית ושיפור תכונות שריפה), שמטרתה שריפה של חומרים נקיים יותר באופן יעיל יותר, מה שמקטין את העומס על הסביבה מבחינת רמות פליטה של מזהמים, הנוצרים בתהליך הבעירה של חומרי הדלק.

למועד הדוח, קיימת מגמה בעולם לייצר מרכיבי דלקים לתחבורה ממקורות מתחדשים (צמחיים) כגון אתנול וביו-דיזל. מטרות המגמה הינן הקטנת התלות בנפט והקטנת פליטת גזי חממה. מגמה זו מתגברת בכל העולם ועל פי התחזיות, בעשור הקרוב צפוי גידול בשימוש באתנול וביו דיזל שמקורם אינו בנפט גולמי כתחליף למוצרי נפט לתחבורה.

כלי רכב המונעים באמצעות גז, חשמל או מימן אינם צפויים להקטין את צריכת הנפט ומוצריה באופן משמעותי⁸, שכן הגז המשמש להנעת כלי רכב מופק בתהליך זקוק הנפט (גז פחמימני מעובה) ותהליכים ליצירת חשמל ומימן הם תהליכים עתירי שימוש במוצרי נפט. נכון למועד הדוח, המעבר לשימוש בכלי רכב המונעים באנרגיות חלופיות הינו קטן יחסית, אך נמצא במגמת עלייה. מגמה זו עשויה להתגבר עם פיתוח ויצור דגמי רכבים היברידים זולים יותר.

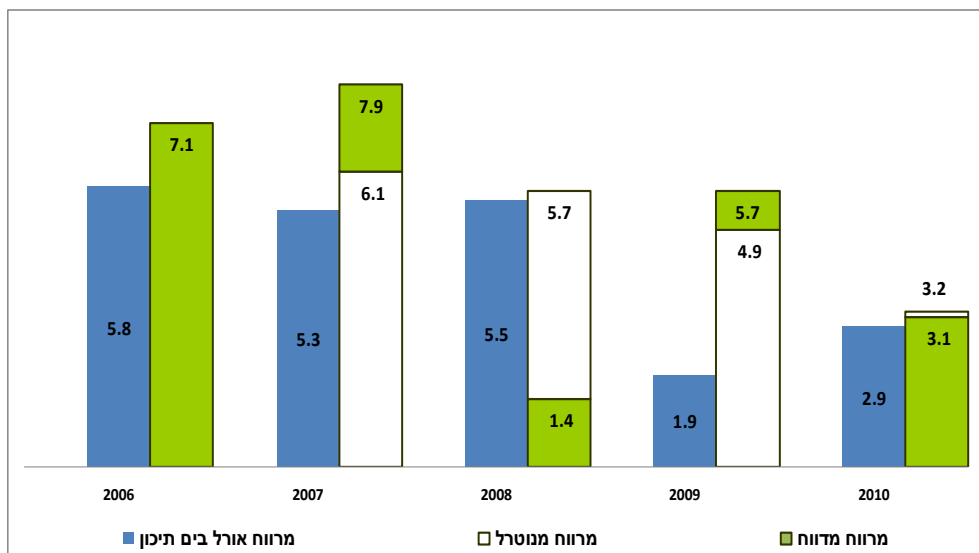
Hart Energy Consulting analysis and forecast based on IEA and EUROSTAT data, 2008 7

⁸ ראה הייש 5 לעיל.

ד. גורמים ומגמות אשר משפיעים על מרווחי הזקוק

הגורמים המשפיעים על הביקוש וההיצע לנפט גולמי ולמוצרי נפט, כפי שנסקרו לעיל, יוצרים תנודתיות ומחזוריות ברמות הרווחיות של תעשיית הזקוק. השנים 2003-2007 היו שנות גאות במרווחי הזקוק בשנים 2008 - 2009, חלה ירידה במרווחים. בתקופת הדוח הורגשה התייצבות במרווחי הזקוק וברבעון האחרון של שנת 2010 אף החלה עליה מתונה במרווחים אלה. בנוסף, התווספו לצד ההיצע של מוצרי נפט מספר בתי זקוק גדולים שנבנו בעיקר במדינות העולם השלישי.

להלן גרף המתאר את מרווחי הזקוק של בזן (הכוללים גם את פעילות בית הזקוק באשדוד עד שנת 2006) ואת המרווח הממוצע המתפרסם על ידי "רויטרס" עבור דוגמת בית זקוק בעל יכולת פיצוח בים התיכון עבור נפט גולמי מסוג "אורל"⁹, החל משנת 2006 ועד סוף שנת 2010 (בדולר לחבית)¹⁰:

יצוין, כי קיימים הבדלים במספר פרמטרים, בין מרווח הזקוק של בזן לבין המרווח שמתפרסם על ידי "רויטרס", בהם הרכב הנפט הגולמי (בזן מזקקת גם סוגי נפט גולמי שאינם "אורל"), הרכב ואיכות המוצרים המיוצרים על ידי בתי הזקוק וההבדל הנוצר כתוצאה מן העובדה שהציטוט מביא בחשבון קניה ומכירה באותו יום, בעוד שבפועל יש פער זמנים בין מועד רכישת הגלם ומועד מכירת המוצרים שזקקו ממנו. בהתאם, ההשוואה למרווח "רויטרס" עשויה לספק הבנה ביחס למגמות ההתפתחות של מרווח הזקוק של בזן, ואינה מהווה קנה מידה מדויק להערכת מרווח הזקוק של בזן לתקופות קצרות.

בגרף שלעיל, מוצג גם מרווח הזקוק המנוטרל, המשקף את מרווח הזקוק עפ"י תוצאות הפעילות של בזן בניטרול השפעות הנובעות מהמעבר לרישום עפ"י תקינה בינלאומית, השפעת הפרשי עיתוי קניה ומכירה וכן שינויים בערך המלאי.

⁹ נפט גולמי מסוג אורל מזוקק בבתי זקוק רבים בים התיכון ובכללם גם בבזן.

¹⁰ עד שנת 2007 לא חישה בזן את המרווח המנוטרל.

10.5.3. השוק המקומי למוצרי הנפט

א. להערכת בזן, השוק המקומי של מוצרי הנפט הוא חלק מהשוק הים תיכוני וחלים בו שינויים תכופים בהתאם לשינויים המתרחשים בשווקים הבינלאומיים. בשוק המקומי פעילים שני בתי זיקוק וכן יבואנים. להערכתה של בזן, החל משנת 2008 פחת היבוא של מוצרי הנפט לישראל.

ב. בזן רשאת כיום לעסוק במקטע השיווק הסיטונאי והקמעונאי של מוצרי דלק, פעילות אשר היתה מנועה מלבצע טרם הפרטתה.

ג. בזן הינה, לגבי חלק מהמוצרים הנמכרים על ידה, בעלת מונופולין על פי חוק ההגבלים העסקיים.

לפירוט אודות המגבלות החלות על בזן, לרבות בתחום פעילות הזיקוק, ראה סעיף 10.11 לדוח.

ד. להלן הערכת בזן לגבי צריכה מקומית של מוצרי דלק בישראל בשנים 2008 - 2010⁽¹⁾ (באלפי טון מטרי):

שנה	ביטומן	מזוט	סולר הסקה	סולר תחבורה	בנזין	גפ"מ	קרוסין (נפט)	חומרי זינה פטרולימיים	סה"כ
2008	207	1,675	911	2,627	2,433	539	841	1,195	10,428
2009	267	1,369	413	2,601	2,522	533	823	1,180	9,708
2010	259	1,135	357	2,687	2,650	524	847	1,066	9,525

(1) הנתונים לקוחים מתוך פרסומי משרד התשתיות הלאומיות ואינם כוללים שימוש צבאי וצריכה עצמית של בזן.

10.5.4. גורמי הצלחה קריטיים

לאורך השנים נוקטת בזן במספר שיטות לצורך מיצובה ובידולה אל מול מתחריה. בין היתר:

א. יצירת מוניטין כחברה אמינה, הן ביחסיה המסחריים עם ספקים ולקוחות והן בתחום איכות המוצרים ועמידתם בתקנים השונים, תוך בניית יחסי מסחר ארוכי טווח עם לקוחותיה בארץ ובחו"ל.

ב. גיבוש צוות עובדים ומנהלים ברמה מקצועית גבוהה ובעלי מוטיבציה.

ג. יכולת טכנולוגית עדכנית המאפשרת שימוש במגוון רחב של סוגי נפט גולמי (בזן עושה שימוש במעל עשרה סוגים שונים של נפט גולמי), ייצור מוצרי נפט ביעילות גבוהה, בתמהילים שונים של מוצרי נפט וכן התאמה לדרישות איכות מחמירות.

ד. שמירה על גמישות מסחרית מירבית ברכישת חומרי גלם כך שניתן יהא לנצל את היכולת הטכנולוגית על פי שינויים המתרחשים בשווקים השונים.

ה. ניצול מירבי של סינרגיה בין פעילויות משיקות ומשלימות, להגברת כושר התחרות וייצור מוצרים בעלי ערך מוסף וידידותיים לסביבה.

- ו. מעבר לשימוש בגז טבעי כתחליף למזוט ולצורך החלפת חומרים המשמשים לייצור מוצרים פטרוכימיים.

10.5.5 חסמי כניסה

- להערכת בזן הגורמים המפורטים להלן מהווים חסמי כניסה לתחום פעילות הזקוק:
- א. הצורך בהשקעת הון גדולה;
- ב. משך הקמה ארוך יחסית הנדרש להקמת מפעל;
- ג. קבלת האישורים הרגולטוריים הדרושים להקמת והפעלת בית זקוק, ועמידה בתנאיהם;
- ד. תלות בתשתיות נמל, הולכה וניפוק;
- ה. ידע וניסיון בתחומי הנפט הגולמי ומוצרי הדלק, שהינו תחום מורכב ודינמי המצריך מומחיות וניסיון רב.
- ו. לפרטים נוספים אודות התחרות בתחום פעילות הזקוק וגורמי הסיכון של בזן, ראה בסעיפים 10.5.13 ו-10.14.33 א' לדוח.

10.5.6 תחליפים למוצרי פעילות הזיקוק ושינויים החלים בהם

- א. המגמה להחלפת חלק ממוצרי הנפט בגז טבעי הינה מגמה גלובאלית. הגז הטבעי הופך למקור אנרגיה משמעותי במשק הישראלי והוא צפוי במהלך שנים ספורות להחליף את מרבית השימוש במזוט, סולר הסקה, וגפ"מ תעשייתי. בזן מבצעת מהלכים על מנת להתאים עצמה לשינויים אלה, ואף התקשרה בהסכמים לצורך שימוש בגז טבעי כחומר בעירה במפעליה. ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח.
- ב. על פי חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב – 2002 (להלן: "חוק משק הגז הטבעי"), מי שעוסק בישראל בזקוק נפט בשיעור העולה על עשרה אחוזים מכלל כמות הנפט המזוקקת בישראל (להלן: "מזקק נפט"), וכן מי שהוא בעל השליטה במזקק נפט כאמור, לא יעסוק במכר או בשיווק של גז טבעי. מכוח הוראת חוק משק הגז הטבעי האמורה, בזן, כמזקקת נפט, מנועה מלעסוק במכר או בשיווק של גז טבעי. לעמדת הממונה על ההגבלים העסקיים ראו סעיף 10.11.4 לדוח.
- ג. להלן הצעדים בהם נוקטת ויכולה בזן לנקוט על מנת להתאים את פעילותה למגמת הירידה בצריכת המזוט והסולר להסקה:
1. הגדלת חלקם היחסי של סוגי נפט גולמי קל, שתכולת המזוט בהם קטנה, בסל חומרי הגלם שבזן מזקקת, לאחר שמתקני הזקוק הקיימים של בזן הותאמו לזקוק סוגי גלם אלה (ראה סעיף 10.5.15 ה' לדוח).
2. הרחבת יכולת הייצור של סולר לתחבורה, תוך שמירת הגמישות לייצוא סולר להסקה.

3. הקמת מערך זקוק מורכב אשר יהפוך מזוט לתזקיקים בעלי שווי גבוה, תוך ניצול השאריות כמקור אנרגיה במתקן ליצור חשמל בהשקעה בסדרי גודל של מאות מליוני דולר.

בזן בוחנת ומיישמת את החלופות השונות, מתוך מגמה להתמודד עם השינויים החלים ואשר עשויים לחול, בעקבות כניסת הגז הטבעי לשימוש בישראל, ובכלל זה התקשרה בהסכם לרכישת גז טבעי לשימוש כחומר בעירה במקום מזוט (ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח). השימוש בגז טבעי במתקני בזן מותנה בהשלמת מערכת הולכת גז טבעי עד למפרץ חיפה. מערכת ההולכה מתוכננת ונבנית על ידי נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ (להלן: "נתג"ז"), אשר להערכתה ובהתאם להודעות משרד התשתיות הלאומיות צפוי להגיע למפרץ חיפה ברבעון הראשון של שנת 2011.

בזן מעריכה, כי המעבר לשימוש בגז טבעי בבית זקוק חיפה צפוי להביא ליעילות תפעולית מוגברת והוא חיוני על מנת שבזן תוכל לעמוד בדרישות בתחום איכות הסביבה.

בנוסף להיותו של הגז הטבעי מקור אנרגיה משמעותי במשק, חדירה של תחליפי דלקים ממקורות מתחדשים כגון אתנול וביו-דיזל, שמקורם איננו בנפט הגולמי וכניסתן של מכוניות המונעות באמצעות חשמל לשימוש נרחב, עלולה להיות איום תחרותי למוצרי בזן, כמפורט בסעיף 10.14.2 ה' לדוח. עם זאת, יכולתה של בזן למכור סולר המכיל ביו-דיזל בשווקי אירופה, כפי שהיא מוכרת למועד הדוח, עשויה לתת לה יתרון שיווקי בעת כניסת מוצרים דומים לשוק הישראלי.

המידע הכלול בסעיף זה ביחס לחדירת הגז הטבעי ותחליפי דלקים ממקורות מתחדשים, היקף השימוש בהם והשפעתם על בזן, הינו מידע צופה פני עתיד, המבוסס בעיקר על הערכת נתג"ז והודעות משרד התשתיות הלאומיות באשר לקצב כניסת הגז הטבעי לשימוש בישראל, זמינות וכדאיות רכישת סוגי נפט גולמי שונים על ידי בזן, שוק המזוט וסולר הסקה באזורי הפעילות של בזן מחוץ לישראל וגורמים נוספים; וכן על הערכת בזן באשר לקצב חדירתם של מרכיבים שמקורם אינו בנפט גולמי לדלקי תחבורה. אין כל ודאות להתממשות הערכות בזן באשר לכל אחד מן הגורמים הללו, ובעיקר קצב התפתחות השימוש בגז טבעי בישראל, אשר כרוך באי וודאות גדולה, ואין כל ודאות אשר לאופן התמודדות בזן והעלויות הכרוכות בכך.

מוצרי פעילות הזיקוק 10.5.7

ניתן להפיק מן הנפט הגולמי מספר רב של חומרים. נהוג להפריד את הנפט למספר קבוצות של חומרים שכל אחת מהן כוללת מספר ניכר של תרכובות כימיות:

- א. גזים קלים - לאנרגיה ולתעשייה.
- ב. גז פחממני מעובה (גפ"מ) (תערובת פרופן ובוטן) - לבישול ביתי וכחומר גלם לתעשייה.

- ג. נפטא - כחומר גלם לתעשייה.
- ד. בנזין לסוגיו - לשריפה במנועי בנזין.
- ה. קרוסין (נפט) - דלק למטוסי סילון ולחימום.
- ו. סולר לסוגיו - לשריפה במנועי דיזל, לחימום ביתי ולהסקה בתעשייה.
- ז. מזוט לסוגיו - דלק כבד המשמש כדלק לתנורי תעשייה ולייצור חשמל.
- ח. חומרים שעווניים - חומרים הנקרשים בטמפרטורה גבוהה באופן יחסי ומשמשים כחומר גלם לייצור שמני סיכה, לשימון חלקים נעים במכונות, לייצור שעווה (נרות ושימושים אחרים) וכחומרי זינה למתקני פיצוח קטליטי ומימני (HVGO).
- ט. ביטומן - מוצק בטמפרטורה רגילה, משמש לזיפות כבישים, ולייצור מוצרי איטום.

10.5.8. פילוח הכנסות ממוצרים

להלן נתונים אודות התפלגות הכנסות בזן על פי קבוצות המוצרים העיקריות בתחום הזקוק, המהוות 10% או יותר מהכנסות בזן:

2009	2010	מוצר	המרכיב
1,316	1,790	סולר	הכנסות
1,715	1,482	בנזין	(במיליוני דולר)
445	477	מזוט	
436	603	קרוסין	
169	298	סולר ואקום	
792	1,433	אחרים	
4,873	6,083	סה"כ	
27%	29%	סולר	שיעור מכלל המכירות
35%	24%	בנזין	
9%	8%	מזוט	
9%	10%	קרוסין	
4%	5%	סולר ואקום	
16%	24%	אחרים	
100%	100%	סה"כ	
4,705	6,028		עלות המכירות (*) (במיליוני דולר)

(*) מאחר שתהליך הייצור של בזן הינו תהליך ייצור רציף, שבו כל המוצרים מיוצרים מחומרי גלם בתהליכים משותפים, שאינם ניתנים לייחוס על פי המוצרים הסופיים, לא ניתן ליחס עלות לפי סוגי מוצרים.

לבזן הכנסות ממכירת קיטור, חשמל ושירותי תשתית (ראה סעיף 10.2.11 לדוח). הכנסות בזן ממכירות אלו בשנים 2010 ו-2009 היו (במיליוני דולר): 37 ו-30 בהתאמה. מחיריהם של שירותי תשתיות אחסון, הזרמה וניפוק של מוצרי נפט שמספקת בזן, קבועים בצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (תעריפי תשתית במשק הדלק), התשנ"ו-1995.¹¹

חכירת אוניות לטווח ארוך על ידי בזן כאמור בסעיף 10.8.1 לדוח, מצמצמת את חשיפת בזן לתנודות במחירי ההובלה הימית.

10.5.9. מוצרים חדשים

בראשית שנת 2009, נכנסו לתוקף בישראל תקנים לדלקי תחבורה התואמים את דרישות Euro 5. בזן מייצרת ומשווקת מוצרים התואמים את דרישות התקן הנ"ל.

המידן - מתקן לייצור דלקים נקיים בתשומה של 25,000 חביות ביום אשר בזן עוסקת בהקמתו (ראה סעיף 10.5.15.ה' לדוח), יאפשר לבזן לייצר סולר לתחבורה בעל תכונות משופרות לעומת הסולר הקיים נכון למועד הדוח.

10.5.10. לקוחות

א. מרבית מוצרי הדלק המיוצרים בחברה נמכרים בשוק המקומי לחברות שיווק הדלק והגז, הרשומות במינהל הדלק או שהן בעלות רשיון ספק גז מאת משרד התשתיות הלאומיות ובחלקם – נמכרים המוצרים במישרין ללקוחות סופיים. בזן מתקשרת עם לקוחותיה בחוזים לתקופות שונות (חודש, שנה או תקופה אחרת, בהתאם למו"מ עם הלקוח). לפרטים בדבר מחיר המוצרים הנמכרים בשוק המקומי, ראה סעיפים 10.11.2 ו-10.11.4 לדוח.

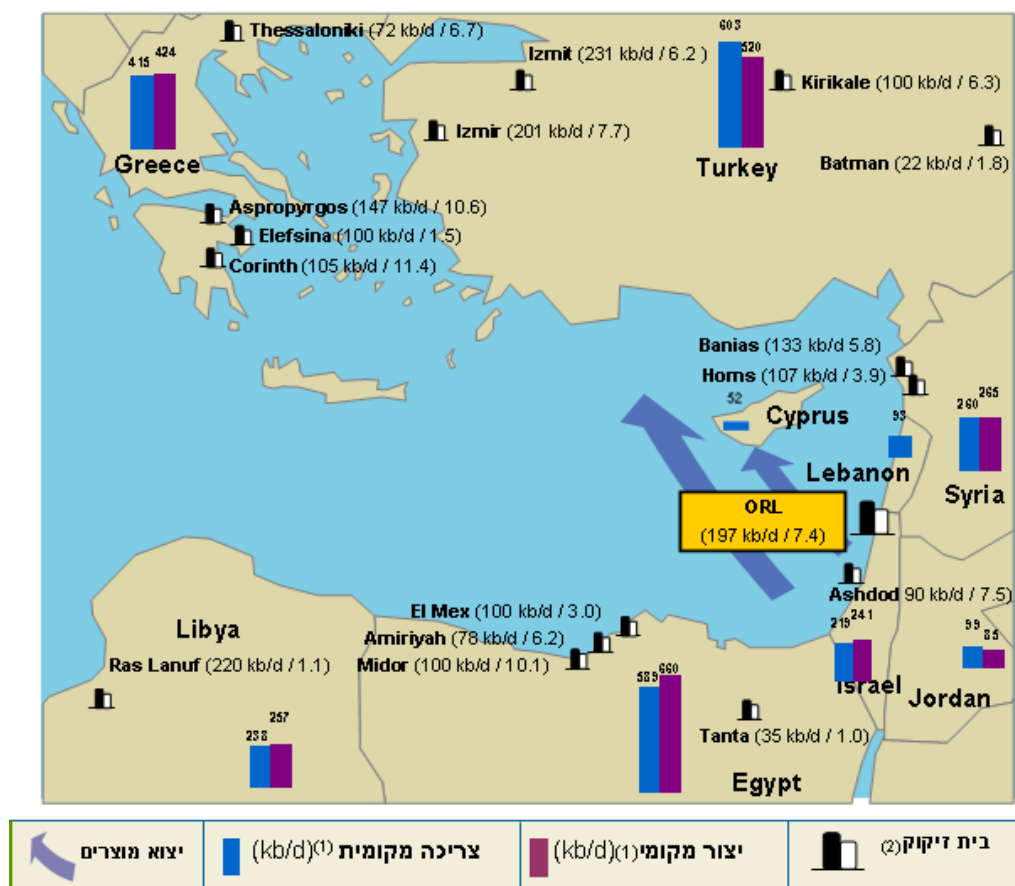
ב. יתרת המכירות נעשית ללקוחות שונים ברחבי העולם (בעיקר באזור הים התיכון). המכירות לייצוא מתבצעות בחלקן בהתקשרויות נקודתיות (Spot), הנקשרות בין בזן לבין חברות דלק זרות או סוחרים, ובחלקן על בסיס חוזים לטווח של שנה או טווח אחר בהתאם למו"מ עם הלקוח. מחירי מוצריה של בזן המיוצאים לשווקים בינלאומיים, נקבעים בהתאם לנוסחת מחיר המבוססת על רמת מחירי השוק בעת מסירת המוצרים בפועל. בזן מייצאת לחו"ל, בעיקר לשווקים קרובים באזור אגן הים התיכון, מוצרים שונים, בחלקם דומים באיכותם למוצרים הנמכרים על ידה בשוק המקומי ובחלקם מוצרים באיכות נמוכה יותר.

מכירה של מוצרים באיכות נמוכה יותר אינה מצביעה בהכרח על רמת רווחיות נמוכה ממכירתם. פערי המחירים בין מכירה לשוק המקומי לבין מכירה לייצוא, למוצרים באיכות דומה והנמכרים באותו מועד, נובעים בעיקרם מעלות ההובלה ליעדי הייצוא. לבזן קירבה גישה לשווקים צומחים כגון טורקיה וקפריסין, אשר

¹¹ צו זה קובע שורה של שירותי תשתית שתעריפיהם בפיקוח, וכן מגדיר לשירותים אלה תקני שירות. תקני השירות כאמור מגדירים את מערכת החובות והזכויות של נותני שירותי התשתית ושל מקבליהם, לרבות כללים לעניין טיב השירות, אחריות לאיכות מוצרי הדלק ומתן שירותים באופן שיוויוני.

מייבאים דלקי תחבורה. מתוך המוצרים שיוצאו על ידי בון בשנתיים האחרונות, ייצאה בון ליעדי היצוא העיקריים הבאים: בשנת 2010 כ-30% לקפריסין, כ-27% לטורקיה וכ-9% לארה"ב; בשנת 2009 כ-44% לקפריסין, כ-19% לטורקיה וכ-10% לאיטליה.

להלן תרשים סכמתי של צריכת וייצור תזקיקים במזרח אגן התיכון:

(1) מקור: Agency Energy Information (כנס אנרגיה בינלאומי שנתי 2004) PCF Energy, עדכון 2009 ממקורות בינ"ל.

(2) הנתונים עבור כל אחד מבתי הזקוק כוללים: מיקום, (כושר זקוק / מדד מורכבות נלסון). מקור: לגבי בתי הזקוק בישראל – בון. לגבי בתי זקוק אחרים: נתונים שונים לרבות מידע שנמסר לבון מצדדים שלישיים כי הוא נאסף מדוחות או מצגות של חברות רלוונטיות, עיתונות מקצועית, דוחות אנליסטים וכיו"ב.

הנתונים לעיל הינם נתונים אינדיקטיביים ומיועדים להבנת סדרי גודל כלליים, להבדיל מנתונים פרטניים מדויקים שכן, למעט נתונים שמקורם בחברה, הם מובאים ממקורות חיצוניים כאמור לעיל ובון לא אימתה את דיוקם.

ג. להלן פירוט התפלגות המכירות של מוצרי תחום הפעילות בשוק מקומי ולייצוא, מתוך סך הכנסות בון.

2009		2010		
שיעור		שיעור		
מהכנסות	הכנסות	מהכנסות	הכנסות	
בזן	(באלפי דולר)	בזן	(באלפי דולר)	
73%	3,194,897	70%	4,029,464	שוק מקומי
27%	1,158,501	30%	1,693,918	ייצוא
100%	4,353,398	100%	5,723,382	סה"כ

התפלגות הכנסות בזן בין הכנסות מן השוק המקומי לבין הכנסות מיצוא, משתנה מעת לעת בהתאם לניתוח בזן את דרך פעולתה האופטימלית, ביחס לתמהיל המוצרים המיוצרים על ידה ויעדי שיווקם.

ד. להלן פירוט התפלגות המכירות של מוצרי תחום הפעילות בשוק מקומי ולייצוא, בהתאם לכמויות שנמכרו (באלפי טונות).

2009		2010		
אחוז	אלפי טונות	אחוז	אלפי טונות	
72%	6,018	69%	5,852	שוק מקומי
28%	2,314	31%	2,629	ייצוא
100%	8,332	100%	8,481	סה"כ

ה. הכנסות בזן מלקוחות, שמחזור ההכנסות מהם היווה 10% או יותר מסך מחזור המכירות של בזן הינן כמפורט להלן:

השיעור מסך ההכנסות		מיליוני דולר		לקוח
2009	2010	2009	2010	
15%	15%	729	932	חברת דלק א'
11%	12%	543	718	חברת דלק ב'

ו. בחודש דצמבר 2010, האריכה בזן התקשרות בהסכם לניכיון התחייבויות של לקוחות מסויימים שלה עם קונסורציום של בנקים (בסעיף זה- "המממנים"). במסגרת ההסכם האמור, נקבע כי התחייבויות לקוחות אשר יתקבלו על ידי המממנים לניכיון, מומחות למממנים בהמחאה מוחלטת על דרך המכר. סכום הניכיון המצטבר בהתאם להסדר זה, לא יעלה בכל עת על סך של 195 מיליון דולר, תוך הגבלת סכום המסגרת לכל אחד מהלקוחות שנכללו בהסדר הניכיון האמור. כל אחד מהמממנים רשאי להפסיק את ביצוע הניכיונות בכל עת שבה יהא אותו מממן מנוע מלהעמיד אשראי ללקוח בגינו נתבקש הניכיון, או בגין שינוי לרעה במצבו של אחד מהלקוחות או במצבה של בזן.

א. שיווק והפצה בישראל

מכירת מוצרי בזן מתבצעת ע"י מגזר הסחר, בעיקרה בשער מפעל בזן כאשר חברות שיווק הדלק והגז "מושכות" את המוצרים באמצעות צנרת השייכת לחברות התשתית, או במכליות כביש ממסוף הניפוק של בזן ומשווקות את מוצרי הדלק בסיטונאות לתעשייה, לתחבורה ובקמעונאות לציבור הרחב, בעיקר, באמצעות תחנות הדלק הפזורות ברחבי המדינה. בנוסף, מוכרת בזן מוצרי נפט גם ללקוחות שאינם חברות דלק. לעמדת הממונה על ההגבלים העסקיים, בעניין שיווק והפצה של מוצרי נפט, גם ללקוחות שאינם חברות דלק, ראה סעיף 10.11.4 לדוח. לבזן תלות תפעולית בחברות התשתית המזרימות את המוצרים בצינורות ממתקני בזן.

ב. שיווק והפצה בין-לאומיים

השיווק וההפצה של מוצרי בזן בחו"ל נעשה על ידי מגזר הסחר של בזן. עיקר השיווק נעשה באיזור אגן הים התיכון ובאיזור הים השחור על מנת לחסוך בעלויות הובלה. בזן הינה בעלת מוניטין ביחס לאיכות מוצריה והתאמתם לדרישות לקוחותיה. ככלל, הוצאות השיווק וההפצה של בזן אינן מהותיות לבזן. לצורך הובלת מוצריה לחו"ל, עושה בזן שימוש - בין היתר - במיכליות להובלה ימית של מוצרי נפט החכורות על ידה לטווח ארוך. לפרטים אודות פעילות חכירה והחכרת מיכליות להובלת מוצרי נפט (ונפט גולמי), ראה סעיף 10.8.1 לדוח.

10.5.12 צבר הזמנות

צבר ההזמנות של בזן ליום 31.12.2010 מלקוחותיה בארץ ובחו"ל עומד על כ- 3.2 מיליארד דולר, הצפוי להתקבל בחלוקה שווה פחות או יותר לאורך שנת 2011 כולה. צבר ההזמנות נובע בעיקרו ממכירה שנתית לשנת 2011, של מוצרים שונים. סמוך למועד פרסום הדוח עומד צבר ההזמנות על כ- 2.6 מיליארד דולר. יתרת מכירות בזן בישראל מתבצעות על בסיס הזמנות חודשיות, המסופקות בחודש הקלנדרי העוקב אחר חודש ההזמנה. יתרת המכירות לחו"ל מתבצעת על בסיס הסכמים למכירה מזדמנת (spot), המסופקת בתוך זמן קצר לאחר מועד ההתקשרות.

10.5.13 תחרות

א. בישראל פועלים שני בתי זקוק המתחרים זה בזה וכן יבואנים המציעים מוצרי דלק בעיקר לחברות שיווק דלק גדולות ובינוניות ולצרכנים גדולים. בשנת 2007 חל קיטון בחלקה של בזן בשוק המקומי, אשר שיקף - להערכת בזן - גידול ביבוא ביחס לשנה קודמת ומכירת בית זקוק אשדוד לידי פז. בשנת 2008 גדל חלקה של בזן בשוק המקומי ביחס לחלקה בשנת 2007 וזאת כתוצאה מקיטון ביבוא (ביחס

לשנת 2007) ולהערכת בזן, בשנים 2009 ו-2010 לא חל שינוי מהותי בחלקה של בזן בשוק. להערכת בזן, לאורך זמן, משקפת התחרות את תנאי השוק הבינלאומי למוצרי נפט באגן הים התיכון.

ב. להערכת בזן בהסתמך על נתונים פומביים המתפרסמים על ידי מנהל הדלק, נתח השוק של בזן בשנת 2010 בשוק המקומי, הינו כ- 60%¹².

ג. לעלות ההובלה של מוצרי בזן, המופנים לייצוא, השפעה מהותית על רווחיות המכירה. לפיכך, לבזן יתרון בהספקת מוצריה ללקוחות, אשר מבקשים את אספקת המוצרים באגן הים התיכון.

ד. בעלותה של קבוצת דלק במסופי פי גלילות, ובעיקר במסוף האחסון והניפוק באשדוד (המשמש לב מערכת ההזרמה והניפוק במרכז הארץ ודרומה), עלולה להשפיע על יכולת בזן להתחרות באזורים אלה. להערכת בזן, בתקופת הדוח, לא הייתה לעובדות אלה השפעה מהותית על פעילות בזן באזורי המסופים.

ה. פעילות בזן בארץ ובחו"ל מתקיימת בתנאי תחרות בינלאומית. חלקה של בזן בשוק העולמי זניח.

ו. המוצרים המשווקים על ידי בזן הינם Commodities, אשר מחירם מצוטט בפרסומים בינלאומיים פומביים, ואשר לא ניתן לבדל אותם ממוצרים מתחרים בעלי רמת איכות דומה. לפיכך התחרות בתחום פעילות הזקוק מתמקדת בשמירה על איכות המוצרים לאורך זמן, התאמתם לתקנים המשתנים ושמירה על אמינות גבוהה בכל הקשור לעמידה במועדי הספקה ובמוסר תשלומים לספקים.

10.5.14. עונתיות

בזן מייצרת מוצרי נפט שונים על פי תקנים המשתנים לפי עונות השנה. התקן נועד להתאים את תכונות המוצרים לתנאי הסביבה המשתנים בהתאם לאקלים העונתי. כמו כן, חלה תנודתיות בצריכת מוצרי בזן בין העונות השונות, המשפיעה על המחירים היחסיים של המוצרים השונים.

השפעת התנודות העונתיות, כמפורט לעיל, קטנה ביחס להשפעת גורמים אחרים (כגון: מצב המתקנים, כושר הזקוק הכללי בחברה, כדאיות הזקוק ויבוא מתחרה), על היקף מכירת המוצרים על ידי בזן ועל תמהיל המוצרים הנמכרים על ידה.

10.5.15. כושר ייצור

א. כושר זקוק נמדד בחביות נפט גולמי ליום. כושר הזקוק המקסימלי של בית הזקוק בחיפה הינו כ- 197,000 חביות/ליום. כושר הזקוק בפועל נקבע על פי סוג הנפט הגולמי המעובד ובהתאם לצורכי בזן.

¹² לנתונים אודות היקף השוק כולו ראה סעיף 10.5.3 ד' לדוח.

להלן נתונים אודות התפלגות תפוקת בזן (בית הזקוק בחיפה) על פי קבוצות המוצרים העיקריות בתחום הזקוק (באלפי טונות):

<u>מוצר</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
סולר	2,333	2,390
בנזין	1,409	1,608
קרוסין	783	662
מזוט	919	1,034
סולר ואקום	508	522
אחרים	1,035	678
סה"כ	<u>6,987</u>	<u>6,894</u>

כ - 8.1% מכמות הנפט הגולמי המזוקקת על ידי בזן שימשה אותה לצריכה עצמית בשנת 2010, ובשנת 2009 8.5%.

ב. המפעל פועל 24 שעות ביממה במשך כל ימות השנה, למעט הפסקות יזומות של פעולת מתקנים שונים לצורכי תחזוקה שוטפת על פי תוכנית עבודה של בזן וכן עקב תקלות. ככלל, כל אחד ממתקני המפעל העיקריים מודמם אחת לכארבע עד חמש שנים במטרה לבצע טיפול תקופתי האורך בין 30 ל- 45 יום, בהתאם למתקן ולהיקף העבודות הנדרשות בו, כאשר בתקופה זו לא מתבצעת פעילות במתקן המודמם. בזן נוהגת לייצר מלאי מוצרים מבעוד מועד לתקופות ההדממה כאמור, וזאת כדי לאפשר לה לספק הזמנות ללקוחות בתקופה הנ"ל. לעלויות הטיפוליים התקופתיים ראה סעיף 10.5.15 ט' לדוח. בנוסף, לבזן תכנית תחזוקה שוטפת של מתקני בזן (ראה סעיף 10.5.15 ח' לדוח).

במסגרת ביצוע תוכנית זו, הדמימה בזן ברבעון הרביעי של שנת 2010, חלק עיקרי ממתקני ההמשך (מתקן פירוס קטליטי רציף, מתקני טיפול מימני ועוד) לצורך טיפול תקופתי. על מנת לאפשר טיפול במערכות משותפות, חסכון בעלויות והשגת אופטימיזציה כוללת, בוצעו באותה תקופה טיפולים תקופתיים גם ע"י כאו"ל וגדיב. ביום 23.11.2010, במסגרת עבודות הטיפול התקופתי שהתבצעו באחד ממתקני בזן, ארעה תאונת עבודה בה נפגעו מספר עובדים משאיפת גז. שלושה מן הנפגעים נפטרו לאחר הפגיעה. למועד פרסום הדוח, חוקר משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה את התאונה ובזן טרם קיבלה את תוצאות החקירה ומסקנותיה

ג. שיעור הניצולת הממוצע של כושר הזקוק של בית הזקוק (תפוקה בפועל לעומת כושר הזקוק המירבי לאותה תקופה) עמד על כ- 81.8% בשנת 2009 ועל כ- 78.8% בשנת 2010. ניצולת המתקנים בשנת 2009 הושפעה מסגירת מתקן זקוק הגלם הגדול של בזן (מז"ג 4), לצורך שדרוג ושיפוץ במהלך החודשים יוני-יולי 2009, מסגירת מז"ג 1 משיקולי אופטימיזציה, ומעלייה בכושר הזקוק, החל מחודש

ספטמבר 2009 כתוצאה משידרוג מז"ג 4 כאמור. ניצולת המתקנים בשנת 2010 הושפעה מסגירת שני מתקני זיקוק (3 ו-4) מטעמי תכנון ייצור ביחד עם המתקנים שהושבתו לצורך הטיפול התקופתי שנערך בשנת 2010 כאמור בסעיף 10.6.8 ג' לדוח.

ד. יכולתו של בית זקוק לייצר מוצרי נפט בעלי ערך מוסף גבוה באמצעות שימוש במתקני זקוק מורכבים, נמדדת באמצעות Nelson Complexity Index ("מדד נלסון"), הנע בבתי זקוק באגן הים התיכון בטווחים של 5 – 10. ככל שהמדד גבוה יותר יכול בית הזקוק לייצר מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה יותר ו/או לזקק סוגי נפט גולמי באיכות נמוכה יותר. מדד בית הזקוק של בזן הינו 7.4 במדד נלסון. למיטב ידיעת בזן, רמת מורכבות זו היא בין הגבוהות במזרח אגן הים התיכון. לפרטים בדבר פרויקטים שמבצעת בזן במתקניה, להגדלת רמת מורכבות הזקוק, ראה פירוט בסעיף 10.13.6 לדוח.

ה. במסגרת מימוש התכנית האסטרטגית שאושרה ע"י דירקטוריון בזן בנובמבר 2007, החלה בזן בביצוע פרויקט להקמת מתקן לייצור דלקים נקיים (להלן: "מידן") בתשומה של 25,000 חביות ביום, אשר ייצר תזקיקי ביניים (סולר וקרוסין), בהשקעה של 500 מיליון דולר. בשנת 2010, התקשרה בזן בהסכם במסגרתו תקבל בזן מימון לרכישת פריטי ציוד עיקריים הדרושים להקמת המידן מספקים בחו"ל בסכום של 300 מיליון דולר בערבות של סוכנות האשראי לייצוא האמריקאית Export-Import bank of the United States, בשיתוף סוכנויות אשראי ליצוא נוספות מאירופה, וכן חתמה בזן על הסכם לצורך קבלת אשראי בסך של עד 600 מיליון דולר, מקונסורציום של בנקים מקומיים בהובלת בנק הפועלים בע"מ. לפרטים אודות מערך המימון האמור ראה סעיף 10.5.18 ג' לדוח. מתקן המידן צפוי להיות תפעולי ברבעון השני של שנת 2012. עם הפעלתו, יגדיל המתקן את המורכבות של בתי הזקוק בחיפה באופן משמעותי, בכך שיאפשר הפקת יותר תזקיקים בעלי ערך מוסף גבוה מכל חבית נפט. כמו כן, יגביר המתקן גמישות בית הזקוק בבחירת חומרי הגלם ותמהיל המוצרים, כדי להתאימם לתנאי השוק המשתנים.

במסגרת קבלת היתר בניה לבניית המידן, הודיעה בזן למשרד להגנת הסביבה כי תשתתף בחלק ממימון פרויקט לטיפול בניקוז נחל הקישון על מנת למנוע הצפות כתוצאה משיטפונות והעמדת הנחל וסביבתו לטובת הציבור בכלל. במסגרת זו יבוצעו גם ניקוי קרקעית נחל הקישון והטיית אפיק הנחל, הכל כפי שייקבע על ידי המשרד להגנת הסביבה. בזן הודיעה כי השתתפותה הינה עד לסכום כולל של 90 מיליון שקלים מתוך עלות פרויקט הנחל.

הערכותיה האמורות של בזן בדבר המועד הצפוי להשלמת הפרויקט והיקף ההשקעה בו הינן בגדר מידע צופה פני עתיד. הערכות אלו מתבססות על תוכניות שערכה הנהלת בזן ועל נתונים שהתקבלו מגורמים מקצועיים חיצוניים לבזן. אין

כל וודאות שהערכות אלו תתממשנה שכן מדובר בפרויקט מורכב ביותר, שביצועו מותנה בין השאר בגורמים חיצוניים לבזן, וכן בקבלת אישורים רגולטוריים שונים ובהשלמת גיוס המימון הנחוץ להקמתו, גורמים אשר עלולים להשתנות בהתאם להתפתחויות בשווקים הרלוונטיים.

1. להלן פירוט תשומות המתקנים המפורטים בסעיף 10.9 לדוח:

<u>מועד שיפוט אחרון</u>	<u>מועד שדרוג אחרון</u>	<u>שנת הקמה</u>	<u>ימי תפעול בשנה</u>			<u>חביות</u>	<u>כוסר ייצור</u> <u>(ליום)</u>	
			<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>			
							197,000	מתקנים לזקוק גלם (1 / 3 / 4)
'05 / '05 / '09	'95 / '93 / '09	'39 / '44 / '85	332 / 303 / 293	229 / 359 / 307	361 / 366 / 366			
						90,000		מתקנים לזקוק בואקום (1 / 3 / 4)
'05 / '05 / '09	'95 / '93 / '09	39 / '79 / '85	332 / 303 / 293	229 / 301 / 359	361 / 366 / 366			
'05 / '09	אין / '70	'39 / '85	115 / 295	208 / 300	349 / 366	43,500		מתקנים לשבירת צמיגות (3 / 4)
2005	'82 / '00 / '04	'79	304	319	366	25,000		מתקן פיצוח קטליטי
2010	'09 ⁽⁴⁾	'64 ⁽³⁾	278	284	366	25,000		פצחן מימני מתון
2010	אין	'95	306	365	366	27,000		מתקן פרום קטליטי רציף
2010	אין	2006	295	350	347	11,300		מתקן איזומריזציה
<u>מתקני הדחת גופרית:</u>								
2010	אין	'95	298	363	366	40,000		בנפטא
2010	'07 / '96 ⁽⁴⁾	'62 ⁽²⁾	292	359	361	21,000		בקרוסין
2010	אין	'02	298	365	341	60,000		בסולר
2010	'07 ⁽⁴⁾	'02	325	320	366	15,300		בבנזין פצ"ק
אין	אין	'02	0	5	10	1,680 (KNM3/D) ⁽¹⁾		מתקן טיהור מימן ⁽⁵⁾

(1) אלפי מטר מעוקב סטנדרטי ליום.

(2) הוקם כמתקן הדחת גופרית מנפטא.

(3) הוקם כמתקן הדחת גופרית מסולר.

(4) הסבה ממתקן הדחת גופרית מסולר לפצחן מימני מתון.

(5) המתקן כשיר לפעולה, ככל שיהא בכך צורך.

ז. לבזן תחנת קוגנרציה, המספקת חשמל וקיטור לשימוש עצמי, כ- 40 מגוואט חשמל וכ- 350 טון קיטור לשעה. החשמל והקיטור המיוצרים בתחנה, משמשים לצורכי תפעול מפעל בזן ובחלקם נמכרים לחברות אחרות במפרץ חיפה. בזן רוכשת את יתרת החשמל הנחוצה לה מחברת החשמל. בזן מנהלת מו"מ לרכישת חשמל הנחוץ לה, מיצרן פרטי.

ח. לבזן תכנית תחזוקה שוטפת של מתקני לבזן, עלויות התחזוקה השוטפת הסתכמו בשנת 2009 בסך של 12 מיליוני דולר, ובשנת 2010 בסך של 12 מיליוני דולר.

ט. עלות הטיפולים התקופתיים של מתקני בזן הסתכמו בשנת 2009 בסך של כ- 29 מיליוני דולר, ובשנת 2010 בסך של כ- 56 מיליוני דולר. יצויין, כי עלותו של טיפול תקופתי מופחתת בדוחות הכספיים של בזן לאורך התקופה שעד לטיפול התקופתי הבא.

י. בנוסף לתכניות התחזוקה השוטפת ולטיפולים התקופתיים במתקני בזן, פועלת בזן לשדרג, להשביח ולהרחיב את מתקניה בהתאם לתכניות המאושרות על ידי בזן מעת לעת, על מנת, בין היתר, לענות על צרכי השוק המתעדכנים בהתאם לטכנולוגיה ולאפשר ייצור מוצרים העומדים בדרישות איכות מחמירות. בשנת 2009 השקיעה בזן בפרויקטים כאמור סך של כ- 72 מיליון דולר, ובשנת 2010 סך של כ- 86 מיליון דולר (כולל פרויקט הקמת המידן הנזכר בסעיף 10.5.15'ה' לדוח).

10.5.16. חומרי גלם וספקים

א. חומרי הגלם של בזן הם נפט גולמי וחומרי ביניים המופקים בתהליכי הפרדה של נפט גולמי ומיועדים לעיבוד במתקני המשך. בעולם נסחרים סוגים רבים של נפט גולמי, השונים זה מזה בתכונותיהם. שוק הנפט הגולמי ומוצריו הינו שוק של סחורות (Commodities). שוק זה הינו שוק משוכלל המאופיין בסחירות גבוהה מאוד, לרבות בעסקאות של נגזרים וחוזים עתידיים, המתבצעות בבורסות או עם גופים בינלאומיים גדולים. בזן רוכשת את הנפט הגולמי מספקים שונים ברחבי העולם, ברובו על בסיס עסקות מזדמנות (עסקאות Spot) והיתרה (כ-26%) בחוזים לתקופה של כשנה, בהתבסס על נוסחאות מחיר.

השילוב בין הרכישה המוקדמת לבין הרכישה בעסקאות מזדמנות מאפשרת לבזן מצד אחד ליצור בסיס קבוע של אספקה סדירה של נפט גולמי ומצד שני להנות מהזדמנויות לרכישת נפט גולמי במחירים אטרקטיביים. לגרף התנהגות מחירי הנפט הגולמי ראה סעיף 10.5.2'ב' לדוח. מקורו העיקרי של הנפט הגולמי שרוכשת בזן הינו ממדינות הים השחור ואזור הים הכספי, שקרבתן היחסית למפעל בזן מקטינה את עלויות ההובלה. כמו כן, עושה בזן שימוש בצינור הנפט הגולמי מבקו לדרום טורקיה. מקורות זמינים אחרים הינם מדינות מערב אפריקה, צפון אירופה, מקסיקו ומצרים.

להלן נתונים בדבר התפלגות רכישות הנפט הגולמי של בזן (בית הזקוק בחיפה) ממדינות שונות בעולם ואשר זוקקו בשנים 2009 ו- 2010 (באלפי טונות):

<u>מקור</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
הים הכספי ורוסיה	7,057	6,711
אפריקה	545	428
צפון אמריקה	--	141
אחרים	<u>1</u>	<u>254</u>
סה"כ	<u>7,603</u>	<u>7,534</u>

להערכת בזן אין לה תלות בספק נפט גולמי אחד.

ב. קיימים ספקי נפט גולמי וחברות סחר הנמנעים מלמכור נפט גולמי לחברות ישראליות, עובדה המגבילה בצורה מסוימת את אפשרויות ההתקשרות של בזן עם ספקי נפט גולמי ואף גורמת לגידול מסוים בהוצאות ההובלה של בזן. כמו כן, זמינות מיכליות להובלת נפט גולמי לנמלי הארץ מוגבלת ומספר חברות ספנות בינלאומיות נמנעות מליצור קשרים עם בזן, עובדה הגורמת לעלויות נוספות. לעניין מיכליות שבזן חוכרת לתקופה, ראה סעיף 10.8.1 לדוח.

ג. לבזן תלות תפעולית בחברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ (להלן: "תש"ן") המספקת לבזן שירותי פריקת נפט גולמי בטרמינל קרית חיים, שירותי אחסון נפט גולמי ומוצרי נפט וכן תשתית נמלית בנמל הקישון, המשמשת לפריקת חומרי ביניים ומוצרי נפט ולטעינת מוצרים המיועדים לייצוא. תש"ן מספקת שירותים כאמור לבזן במשך עשרות שנים והמחיר אשר על בזן לשלם לתש"ן על שירותיה מפקח על-ידי צו פיקוח על מחירים הקובע מחיר קבוע לשירותים אלו. להערכת בזן במקרה בו תפסיק תש"ן לספק שירותים לבזן, עלולה להיות לכך השפעה מהותית לרעה על פעילות בזן. להערכת בזן, האפשרות כי תש"ן תפסיק לספק שירותים כאמור הינה רחוקה, בין היתר לאור היות תש"ן חברה ממשלתית ולאור היותה מונופול בתחום השירותים אותם היא מספקת ובהתחשב בתלותה של תש"ן בבזן כלקוח עיקרי שלה.

תש"ן הודיעה לבזן כי בעקבות ממצאים באשר למצבו של קטע מהצינור הימי שבבעלותה במפרץ חיפה ואשר משמש לפריקת נפט גולמי והזרמתו לבית הזקוק של בזן, בכוונתה להחליף את הקטע האמור. בעקבות פניית בזן בנושא, הודיעה תש"ן כי שירותי הפריקה בטרמינל קריית חיים, עובדים כסדרם וכי המעגן עומד לרשות בזן, ללא מגבלות בהזרמת נפט גולמי. על פי מידע שבידי בזן, לא הושלמו עבודות החלפת הקו הימי אשר היו אמורות להתבצע בחודשים נובמבר-דצמבר 2010 ובידי בזן אין מידע מתי צפויות העבודות להסתיים.

למיטב ידיעת בזן, הליך ההחלפה צפוי להימשך כחודש, ובזן תיערך לצמצם ככל הניתן את השפעת סגירת הצינור בתקופה המתוכננת מראש, על היקף הזקוק, אך בכל מקרה צפוי קיטון מסויים בהיקף הזקוק בתקופה האמורה.

אם וככל שלא ניתן יהיה לעשות שימוש בקטע הצינור האמור עד להחלפתו, או במקרה שהליך החלפתו יימשך מעבר לפרק הזמן הצפוי, לא תוכל בזן לקבל אספקת נפט גולמי מטרמינל קרית חיים ויצומצם היקף הזקוק המבוצע על ידה בכ-30%, כל עוד לא ניתן לעשות שימוש בצינור. לענין האפשרות בדבר חפיפה בין מועד החלפת קטע הצינור של תש"ן כאמור לבין מועד כניסת צו הסגירה ביחס לצינור ההולכה של קצא"א וההשלכות בנושא זה, ראה סעיף 10.5.16 ד' לדוח.

כמו כן, תש"ן וחברת נמלי ישראל הודיעו לבזן כי בכוונת חברת נמלי ישראל לשפץ את המזח של נמל הדלק בקישון, המשמש את בזן לפריקת חומרי ביניים ומוצרי נפט ולטעינת מוצרים לייצוא, ונכון למועד הדוח ביצעו חלק מתכנית השיפוץ האמורה. על-אף שחברת נמלי ישראל הביעה נכונות להתחשב בצרכיה של בזן אין ביכולת בזן להעריך את השפעת שיפוצו של המזח על בזן.

סך כל הוצאות בזן בגין תשלומים לתש"ן בשנים 2010 ו-2009 עמד על סך של כ- 22 מיליוני דולר וכ- 18 מיליוני דולר, בהתאמה.

ד. לבזן תלות תפעולית בחברת קו צינור הנפט אילת אשקלון בע"מ (להלן: "קצא"א") המספקת לבזן שירותי פריקה של נפט גולמי ואחסונו במתקניה באשקלון ובאילת ושירותי שינוע של נפט גולמי ולעיתים גם מוצרים בתשתית צינורות השייכת לקצא"א. תעריפי השירותים שמספקת קצא"א לבזן ותנאים נוספים הנוגעים לשירותים אלה נקבעים מעת לעת במשא ומתן בין הצדדים. להערכת בזן, במקרה בו תפסיק קצא"א לספק שירותים לבזן, עלולה להיות לכך השפעה מהותית לרעה על פעילות בזן, בין היתר בכמות המזוקקת על ידי בזן ובהגדלת תלותה בתשתיות פריקת הגלם והולכתו במפרץ חיפה. להערכת בזן האפשרות כי קצא"א תפסיק לספק שירותים כאמור הינה רחוקה, בין היתר לאור היות קצא"א חברה שמדינת ישראל מחזיקה 50% מאמצעי השליטה בה ולאור היותה מונופול בתחום השירותים אותם היא מספקת ובהתחשב בתלותה של קצא"א בחברה כלקוח עיקרי שלה.

ביום 18.10.2006 הוציא בית המשפט צו סגירה כנגד קצא"א בנוגע לקטע מצינור ההולכה של קצא"א, העובר בתחומי העיר חיפה. צו הסגירה אמור היה להכנס לתוקפו החל מיום 1.5.2007, אלא אם כן תקבל קצא"א רשיון עסק להפעלת הצינור האמור בתחומי העיר חיפה. באמצעות צינור זה מועבר לבזן מרבית הנפט הגולמי המשמש אותה. בזן קיבלה הודעה מקצא"א, כי האחרונה קיבלה רשיון עסק זמני בתוקף עד ליום 11.3.2011 לפעילות של קצא"א בתחום העיר חיפה. בזן אינה יכולה להעריך בשלב זה האם ינתן לקצא"א רשיון עסק קבוע להפעלת הצינור כאמור. כמו כן, אין בזן יכולה להעריך האם יופעל צו הסגירה.

אם ייכנס צו הסגירה לתוקף, תערך בזן להגדלת היקף הפעילות מטרמינל קרית חיים על מנת לצמצם את השפעת סגירת קו קצא"א על היקף הזקוק שלה. להערכת בזן, כניסת צו הסגירה לתוקף, עלולה לפגוע באופן מהותי בתוצאותיה הכספיות

של בון, בין היתר בגין הקטנת הכמות המזוקקת על ידי בון עד כדי 50% מכושר הזקוק.

במקרה שבו יופעל צו הסגירה שהוצא לקטע הקו של קצא"א במועד חופף למועד בו תבוצע החלפת קטעי הצינור הימי של תש"ן כמפורט בסעיף 10.5.16 ד' לדוח, תיפגע משמעותית יכולת בון לקבל נפט גולמי לזקוק והיא צפויה להקטין את היקף פעילותה עד כדי עצירת פעילות המתקנים בתקופת החפיפה, ולכך תהיה השפעה ניכרת על תוצאותיה הכספיות של בון.

סך כל הוצאות בון בגין תשלומים לקצא"א בשנים 2010 ו-2009 עמד על סך של כ- 37 מליוני דולר וכ- 46 מליוני דולר, בהתאמה.

10.5.17. הון חוזר

א. מדיניות החזקת מלאי

מדיניות בון הינה להחזיק מלאי נפט גולמי ומוצרים ברמה המבטיחה תפעול רצוף של בית הזקוק, אספקה רצופה של מוצרי נפט ללקוחותיה בשוק המקומי ומילוי התחייבויותיה ללקוחות בחו"ל. על פי החלטת דירקטוריון בון אשר בתוקף למועד דוח זה, המלאי התפעולי של בון יעמוד על 1,100 אלפי טון נפט גולמי ומוצרים (כולל תחתיות מיכלים). בנוסף, מחזיקה בון מעת לעת מלאי לצרכים מסחריים, בהתאם להזדמנויות שמקורן בתנאי הסחר המידי והעתידי בנפט גולמי ומוצרי נפט.

מלאי בון ליום 31.12.2010 היה כ- 1,244 אלפי טון נפט גולמי וכ- 401 אלפי טון מוצרים.

מדיניות בון היא להגן על עצמה מפני החשיפה הנוצרת מהחזקת מלאים, תוך קביעת היקפים לגידור באמצעות שימוש בנגזרים מתאימים. ראה גם סעיף 10.14.2 א' לדוח.

ממוצע ימי המלאי בשנת 2010, לרבות מלאי שהוחזק לצרכים מסחריים, עמד על כ- 68 ימים והיקפו הממוצע עמד על כ- 1,587 מליון דולר. הגורמים העיקריים המשפיעים על גודל המלאי הינם:

- הצורך במלאי למילוי תחתיות המיכלים והצנרת.
- הצורך להחזיק מספר סוגי נפט גולמי לזקוק תערובות שונות.
- נפט גולמי מיובא לישראל בחלקו ממרחק רב.
- זמינות מיכליות להובלת נפט גולמי ומוצרים.
- מצב שוק הנפט הגולמי והמוצרים, הציפיות והסחר העתידי.
- מצב מזג האוויר בנמלים בארץ ובחו"ל, כולל זמן מעבר במעברים ימיים.

ב. אשראי ספקים ולקוחות

להלן נתונים אודות היקפי הממוצעים של אשראי הספקים ואשראי הלקוחות בשנים 2009 - 2010 (במליוני דולר).

<u>ממוצע ימי אשראי</u>		<u>היקף אשראי ממוצע</u>		
<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	
26	26	291	290	לקוחות
30	30	366	525	ספקים

ג. מדיניות אשראי:

ככלל, מדיניות האשראי המוענק ללקוחות בארץ הינו כ- 30 יום וללקוחות בחו"ל הינו כ- 15 יום. לפרטים אודות עסקת נכיון חובות לקוחות ראה סעיף 10.5.10 לדוח.

הפרשה לחובות מסופקים נקבעת באופן ספציפי בגין חובות אשר להערכת הנהלת בזן גבייתם מוטלת בספק. אשראי ספקים: כאמור לעיל, נפט גולמי ומוצרי ביניים מהווים את עיקר חומרי הגלם (כ-98%) של בזן. נפט גולמי נרכש על ידי בזן מספקים זרים בחו"ל באשראי ספקים של כ- 30 יום. מחירי חומרי הגלם נקובים במטבע זר (דולר ארה"ב).

10.5.18 אשראי ומימון

בזן מממנת את פעילותה באמצעות הלוואות לזמן ארוך ולזמן קצר מבנקים, אשראי ספקים, ואשראי חוץ בנקאי, בין היתר באמצעות הנפקת אגרות חוב סחירות ולא-סחירות, וכן מתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת ומהון עצמי, אשר נכון ליום 31.12.2010 מסתכם בכ- 1,141 מיליוני דולר המממן כ- 32% מסה"כ נכסי בזן (לעומת 35% ליום 31.12.2009).

א. מכוח הוראות בנק ישראל- ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" ("הוראת בנק ישראל") עשויה בזן להיחשב "קבוצת לווים" יחד עם בעל השליטה בה ומי שנשלט על ידו. לפיכך, היה ותפנה בזן לבנק ישראלי בבקשה לקבל אשראי, היא עלולה להיתקל בקשיים במידה ששיעור החוב של קבוצת הלווים אליה היא שייכת ביחס להונו העצמי של הבנק עולה על השיעורים שנקבעו בהוראת בנק ישראל האמורה. הדבר עלול להגביל את יכולתה של בזן לקבל אשראי מבנקים ישראליים מסוימים וכן את היקף האשראי שתוכל בזן לקבל. נכון למועד הדוח, לא השפיעו מגבלות אלה על יכולת בזן לקבל אשראי בנקאי או על היקף האשראי הבנקאי אשר התקבל על ידי בזן.

ב. דירוג אשראי

אגרות החוב (סדרות א' עד ג') אשר הונפקו על ידי בזן על פי תשקיף מיום 28.11.2007, כמו גם אגרות החוב שהונפקו על-ידי בזן עובר לתשקיף, דורגו על ידי סטנדרט אנד פורס מעלות בע"מ ("מעלות") ביום 25.3.2010 בדירוג של ila/Stable.

ג. מעריך אשראי לזמן ארוך לצורך מימון התכנית האסטרטגית של בזן

ביום 29.6.2010 חתמה בזן על הסכם עם קונסורציום של מממנים בהובלתו של בנק הפועלים בע"מ (אשר נכנס לתוקף בחודש אוגוסט 2010), במסגרתו יעמיד הקונסורציום מימון של עד 600 מליון דולר (ללא בטחונות) למימון חלק מפרויקט הקמת המידן, מימון השקעות נוספות של בזן ובתנאים מסויימים, גם מימון פרעון אשראי לזמן ארוך שמועד פרעונו בין השנים 2009 עד 2012 ("העקרונות הסכם המימון"). נכון למועד הדוח משכה בזן סך של כ- 200 מליון דולר מתוך המסגרת האמורה.

בחודש אוגוסט 2010 התקשרה בזן בהסכם מימון עם מוסד פיננסי בארה"ב, בערבות סוכנות האשראי לייצוא של ארה"ב Export-Import Bank of The United States ("EXIM"), במסגרתו יעמיד המוסד הפיננסי לבזן מסגרת אשראי בגובה 300 מליון דולר ארה"ב לצורך רכישת ציוד ייעודי הדרוש להקמת המידן (ראה סעיפים 10.5.15 ו-10.13.8 לדוח), אשר ייפרעו בעשרים תשלומים חצי שנתיים החל מחודש אוקטובר 2012. במסגרת ההסכם האמור התחייבה בזן לעמוד בתניות פיננסיות. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.5.18 ד' לדוח. בזן רשאית לסיים את ההסכם או לבצע פירעון מוקדם של האשראי שיועמד על פיו בהודעה מראש ובכפוף לתשלום דמי ביטול מוסכמים. נכון למועד הדוח משכה בזן סך של כ- 7 מיליון דולר מתוך המסגרת האמורה.

ד. תניות פיננסיות

להבטחת האשראי שקיבלה בזן בגין הנפקת אגרות החוב שאינן סחירות התחייבה בזן להימנע מיצירת שעבודים על רכושה (להלן: "שעבוד שלילי").

כמו כן, כוללים שטרי הנאמנות בגין אגרות החוב האמורות תניות מקובלות המאפשרות במקרים מסויימים למחזיקי אגרות החוב להעמיד לפירעון מיידי את יתרת ההלוואות על פי אגרות החוב, לרבות הוראה על פיה העמדה לפירעון מיידי של אחת מסדרות אגרות החוב תהווה עילה להעמדה לפירעון מיידי של סדרות אגרות החוב האחרות והוראה על פיה ניתן להעמיד לפירעון מיידי את אגרות החוב, אם בזן תפר או לא תקיים איזה שהוא תנאי או התחייבויות מהותיות, המחייבים אותה בהתאם לשטרי הנאמנות ונספחיהם.

להבטחת אשראי בנקאי לזמן ארוך שקיבלה בזן מתאגידים בנקאיים (להלן: "נותני האשראי"), אשר למועד הדוח עומד על סך כולל של כ- 497 מיליוני דולר, התחייבה בזן, מלבד העילות לפירעון מיידי אשר אינן חורגות מהמקובל, לעמוד

בתניות פיננסיות, אשר אי עמידה בהן תאפשר לנותני האשראי להעמיד לפירעון מיידי את יתרת האשראי.

ה. במסגרת הסכם המימון האמור בסעיף 10.5.18 ג' לדוח, נקבע כי בזן תשמור, בכל עת, על יחסים ואמות מידה פיננסיות מסוימים.

ו. אשראי לזמן קצר

בזן מממנת את צרכיה השוטפים במימון בנקאי לזמן קצר (הלוואות On Call) ומאשראי חוץ בנקאי לזמן קצר מגופים מוסדיים. היקפי המימון לזמן קצר, מותאמים מפעם לפעם לצרכיה המשתנים של בזן. נכון ליום 31.12.2010 וליום 31.12.2009 החברה ניצלה אשראי בסך של כ- 386 וכ- 447 מיליוני דולר בהתאמה. נכון ליום 13.3.2011 ניצלה החברה סך של כ- 676 מיליון דולר.

ז. אשראי בריבית משתנה

להלן פירוט אודות האשראי בריבית משתנה (לזמן קצר ולזמן ארוך) שקיבלה בזן בשנים 2009-2010, כאמור בסעיף 10.5.18 לדוח:

סכום האשראי במיליוני דולר ליום 31.12.2010	שיעור הריבית סמוך למועד הדוח	טווח הריבית		מנגנון השינוי
		2009	2010	
782	1.05% - 4.7%	0.7% - 2.86%	1% - 4.7%	דולר, ליבור +
104	2.9% - 3%	1.35% - 2.5%	2.15% - 3%	ש"ח, פריים +

10.5.19. הסכמים מהותיים

א. הסכם הנכסים בין המדינה לבין בזן מיום 2.12.2002 ("הסכם הנכסים המקורי")

ביום 2.12.2002, נחתם הסכם בין בזן, ממשלת ישראל והחברה אשר הסדיר את פעילות בזן לאחר תום תקופת הזיכיון (שהסתיים כאמור ביום 18.10.2003). בהסכם הנכסים המקורי פורט, כי עמדת המדינה היא, כי בתום תקופת הזיכיון כל נכסי בזן חוזרים לבעלות המדינה חנם (להלן: "עמדת המדינה"), וכי בזן והחברה חולקות על עמדתה זו של המדינה (להלן: "המחלוקת").

ב. הסכם הנכסים החדש בין המדינה לבין בזן מיום 24.1.2007 ("הסכם הנכסים החדש")

בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מיום 7.1.2007, התקשרו ביום 24.1.2007 המדינה ובזן בהסכם נכסים מתוקן (להלן "מועד החתימה"), המסדיר את המחלוקת בין הצדדים לעניין הזכויות בנכסי בזן (להלן בסעיף זה: "נכסי בזן"). להלן עיקריו:

כללי - בזן מסכימה לעמדת המדינה במחלוקת כפי שהוגדרה בהסכם הנכסים המקורי, ומוותרת על כל טענה הנובעת מהמחלוקת (כהגדרתה בסעיף 10.5.19א' לדוח).

זכויות בנכסים שאינם נכסי מקרקעין - לבזן זכות בכל נכסי בזן שאינם נכסי מקרקעין שהיתה לה באותו נכס אלמלא עמדת המדינה במחלוקת.

זכויות במקרקעי בזן כפי שהוגדרו בהסכם :

(א) זכויות המדינה - לענין כל המקרקעין שבזן היתה הבעלים שלהם או החוכרת שלהם, אלמלא עמדת המדינה במחלוקת, המדינה היא הבעלים ולבזן אין ולא תהיה כל טענה נגד המדינה בנוגע לזכויות המדינה כאמור.

לענין מקרקעין אלה - לבזן זכות חכירה לתקופה של 49 שנים כאשר לבזן ניתנה האפשרות להאריך את התקופה כאמור ב-49 שנים נוספות (להלן: **"תקופת האופציה"**).

(ב) לענין מקרקעי בזן שאינם נכללים בפסקה א' לעיל - לבזן הזכות שהיתה לה לגביהם אלמלא עמדת המדינה במחלוקת.

(ג) בתמורה לזכויות בזן לפי הסכם הנכסים החדש, תשלם בזן למדינה, מידי שנה, תשלומים שנתיים בסכום קבוע של 2.25 מיליון דולר וסכומים שנתיים נוספים התלויים ברווח השנתי של בזן לפני מס ולפני תשלום שנתי (בסעיף זה: **"רווח שנתי"**, כהגדרתו בהסכם), כדלקמן: בגין רווח שנתי של עד 30 מיליון דולר ישולם סכום נוסף בשיעור של 8% מהרווח השנתי; בנוסף, בגין רווח שנתי של 30 עד 52.5 מיליון דולר ישולם סכום נוסף בשיעור של 10% מהרווח השנתי; בנוסף, בגין רווח שנתי של 52.5 עד 67.5 מיליון דולר ישולם סכום נוסף בשיעור של 12% מהרווח השנתי. בכל מקרה לא יעלו הסכומים המשולמים למדינה כתשלום שנתי על סכום (כולל התשלום הקבוע) של 8.7 מיליון דולר לשנה. כל הסכומים יתורגמו לש"ח בהתאם לשער של 4.80 ש"ח לדולר וצמודים למדד המחירים לצרכן (מדד בסיס מאי 2002).

(ד) בזן אינה רשאית למכור או לשעבד את זכויותיה במקרקעין המוחכרים, או לבצע בהן כל עסקה אחרת, וכן אינה רשאית לשנות את יעוד המקרקעין אלא אם כן ניתנה לכך מראש ובכתב הסכמת המדינה למעט שיעבוד לשם השגת מימון לפעולותיה במהלך העסקים הרגיל.

צנרת התזקיקים :

(א) במועד החתימה, השיבה בזן למדינה את כל זכויותיה בצנרת התזקיקים¹³ או בנוגע אליה, לרבות כל זכות שהיתה לבזן לפני מועד החתימה בקרקע שבה מונחת מערכת הצינורות כאמור.

(ב) בתקופה שממועד החתימה ועד יום 28.2.2010 (להלן: **"תקופת הביניים"**), היתה לבזן הזכות להפעיל ולהשתמש בצנרת התזקיקים, בהתאם ובכפוף להוראות המדינה לגבי אופן ההפעלה והשימוש של צנרת התזקיקים (להלן:

¹³ לעניין סעיף זה: **"צנרת התזקיקים"** - מערכת הצינורות להזרמת תזקיני נפט בין נמל חיפה לבין בית הזקוק בחיפה בשטח הידוע כ- "פרוזדור F".

"זכות ההפעלה"). על פי הסכם הנכסים החדש, לא יאוחר מיום 28.2.2010, היה על בון להעביר למדינה את החזקה בצנרת התזקימים כשהיא עומדת בכל הדרישות של כל דין ובפרט דינים הנוגעים לאיכות הסביבה. בון פנתה למשרד התשתיות הלאומיות בבקשה להאריך את התקופה בה היא רשאית להפעיל ולהשתמש בצנרת התזקימים ב-15 שנים נוספות. בתקופת הדוח, קיבלה בון הודעה כי המדינה מוכנה להאריך, בתנאים מסויימים, את זכויות בון בצנרת התזקימים בשלושה חודשים. ביום 29.12.2010 פנתה לשכת החשב הכללי במשרד האוצר לבון בבקשה שבון תעביר אליה לאלתר, לוחות זמנים להשלמת היענותה לדרישות המשרד להגנת הסביבה בנוגע לפרוזדור בו מצויה צנרת התזקימים ומסירת החזקה בצנרת התזקימים למדינה. לשכת החשב הכללי הבהירה כי האמור אינו גורע מזכותה לדרוש תשלומים בגין שימוש בצנרת התזקימים בתקופה בה עשתה בון שימוש בצנרת זו. בון השיבה לפניה, הזכירה בקשתה להסדרת זכויות השימוש והתפעול בצנרת התזקימים לטווח ארוך, דיווח כי היא מבצעת קידוחי מבחן לאורך פרוזדור הצנרת, בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה וביקשה לקדם את הדיון בבקשתה האמורה.

בון תהיה אחראית ותשפה את המדינה, על פי דרישת המדינה, בגין כל נזק ו/או הוצאה שנגרמו ו/או שייגרמו למדינה כתוצאה מהפרת התחייבויות בון לפי ס"ק זה.

(ג) בון לא תהיה רשאית לגבות תשלום כלשהו מאחרים בשל השימוש שיתאפשר להם בצנרת התזקימים, אלא בהתאם להוראות המדינה מעת לעת.

מיצוי תביעות - הסכם הנכסים החדש סיים באופן סופי את כל הטענות והתביעות של המדינה ובון בנוגע למחלוקת וגובר על כל הסכם אחר שנחתם בין הצדדים בנוגע לנכסי בון.

עם תום תקופת הזכיון המקורית ובהתאם להסכם הנכסים המקורי ולאחר מכן להסכמי הנכסים המתוקנים, החלה בון לשלם דמי ההרשאה למדינה. בשנת 2009 זקפה בון לרווח והפסד דמי ההרשאה למדינה בסך של כ- 12 מליון דולר ובשנת 2010 בסך של כ- 4 מליון דולר.

הסכם להעברת נכסים והתחייבויות לפז"א ("הסכם הפיצול")

ג.

במסגרת ההסכמים שחתמה בון ביחס לפיצול בית זקוק אשדוד ומכירתו, התחייבה בון לשפות את פז"א, את בעלי מניותיה ונושאי משרה בה בשל נזקים שייגרמו להם כתוצאה מאי נכונות המצגים שנתנה בון בהסכם. התחייבות זו פקעה למעט בגין דרישה לשיפוי בעניין הנוגע לאיכות הסביבה, אשר המועד האחרון למסירתה הינו בתום שבע שנים מיום 28.9.2006. בכל מקרה בון לא תחויב לשלם בגין התחייבות זו לשיפוי סכום העולה על כ- 975,423 אלפי ש"ח. למועד הדוח לא התקבלה דרישת שיפוי כאמור.

ד. בכל מקרה של הפרת ההסכם על ידי בזן, לא תהיה פז"א זכאית לבטל את ההסכם אלא לפיצויים בלבד.

ה. הסכם עם פז"א להעברת חומרי ביניים

ביום 9.3.2006, במסגרת הסכמים שנחתמו לקראת פיצול בית זקוק אשדוד, חתמה בזן על הסכם להעברת חומרי ביניים עם פז"א ("הסכם חומרי הביניים"), במסגרתו הוסדר מנגנון להגשת הצעות וקבלתן לרכישה ו/או למכירה של מספר חומרי ביניים, שנועדו לשימושם של הצדדים בלבד במהלך עסקי הזקוק שלהם.

מחיריהם של חומרי הביניים נקבעים בהתאם לנוסחאות מחיר המתבססות על פרסומים בין לאומיים.

הסכם חומרי הביניים בתוקף עד סוף הרבעון השלישי של שנת 2011, כאשר לצדדים ישנה אפשרות להאריכו לתקופות נוספות בנות שנה כל אחת בהסכמה הדדית על פי מנגנון שנקבע בהסכם.

ביום 8.3.2006 הודיעה רשות ההגבלים העסקיים, כי הסכם חומרי הביניים איננו הסדר כובל ואיננו טעון הגשת בקשה לפטור מהממונה.

ו. הסכם לרכישת 50% בכא"ל ממפ"ב

במסגרת ההסכם לרכישת 50% ממניות כא"ל ממפ"ב (ראה סעיף 10.3 לדוח), נקבע מנגנון שיפוי של כל אחד מהצדדים להסכם בגין נזקים או הפסדים כתוצאה מאי נכונות של מצג או הצהרה שניתנו על ידי אותו צד (בכפוף לחריגים). ככלל, חובת השיפוי תחול רק לאחר שסכומם המצטבר של כל הנזקים שנגרמו לצד הנפגע ושבינם הוא זכאי לשיפוי יעלה על סכום של 15 מיליון דולר, ובמקרה כזה תחול חובת השיפוי החל מ- 7.5 מיליון דולר עד לתקרת השיפוי בסך של 75 מיליון דולר. הזכאות לדרישת שיפוי כאמור מוגבלת לשמונה עשר חודשים ממועד השלמת העסקה (למעט דרישת שיפוי הנוגעת לענייני איכות סביבה או מסים, אשר יכולה להינתן עד לתום שלוש שנים וששה חודשים ממועד השלמת העסקה). כל צד ויתר על זכותו לתביעת שיפוי מחברות בנות ומנושאי משרה של הצד האחר בגין אי נכונות של מצגים שניתנו במסגרת ההסכם. כן ויתר כל אחד מהצדדים על תביעות כלפי הצד האחר, לרבות חברות בנות ונושאי משרה, לגבי כל עניין הקשור לכא"ל ואשר עילתו קודמת למועד השלמת העסקה.

ז. לפרטים אודות הסכם לרכישת גז טבעי לשימוש כחומר בעירה במפעלי בזן והחברות הבנות שלה, ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח.

10.5.20 הליכים משפטיים

כנגד בזן וחברות מאוחדות שלה תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה בקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות.

10.5.21. לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים לחברה אשר בזן או חברות מאוחדות שלה הינן צד להם, ראו באור 22ב' (3) לדוחות הכספיים של החברה.

10.5.22. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

במסגרת מימושה של תוכניתה האסטרטגית של בזן (ראה סעיף 10.13 לדוח), החליט הדירקטוריון לאשר השקעות בתחום הזקוק, באיכות הסביבה ובטיחות כמפורט להלן, ובזן צפויה להתחיל בביצוען במהלך השנה הקרובה:

המשך ביצוע פרויקט המידן, קידום פעולות רכש ציוד ועבודות הקמה באתר.

המשך אינטגרציה של המערכות השונות בבזן ובכאוו"ל על מנת למקסם את התועלות מן המיזוג ביניהן. במסגרת זו, יקודמו פרויקטים לניצול גזי CCR בכאוו"ל ותוספת ייצור פרופילן במתקן FCC בבית הזיקוק. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.6 לדוח.

כמו כן, צפויה בזן לעסוק בשילוב פעילויות שב"ח בפעילות בזן.

כן צפוי מעבר לשימוש בגז טבעי במפעלי החברות. לפירוט בענין זה ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח.

בזן עוקבת אחר ההתפתחויות הפוליטיות במדינות המזרח התיכון ובכללן מדינות המפיקות ומייצאות נפט, מתוך מגמה להתאים את דפוסי פעילותה להתפתחויות, ככל שתהיינה.

הערכותיה האמורות של בזן בדבר המועדים הצפויים להשלמת הפרויקטים והיקף ההשקעות בהם הינן בגדר מידע צופה פני עתיד. הערכות אלו מתבססות על תוכניות שערכה הנהלת בזן ועל נתונים שהתקבלו מגורמים מקצועיים חיצוניים לבזן. אין כל וודאות שהערכות אלו תתממשנה שכן מדובר בפרויקטים מורכבים ביותר, שביצועם מותנה בין השאר בגורמים חיצוניים לבזן, וכן בקבלת אישורים רגולטוריים שונים ואשר עלויותיהם עשויות להשתנות בהתאם להתפתחויות בשווקים הרלוונטים.

10.5.23. מידע בדבר שינוי חריג בעסקי בזן

לבזן לא ידוע על שינויים חריגים בעסקיה, לרבות במהלך פעילותה הרגילה, בתקופה שלאחר מועד הדוחות הכספיים ועד לאישור פרסום הדוח.

10.5.24. אירוע או עניין החורגים מעסקי בזן הרגילים

למיטב ידיעת בזן, לא קיים כל אירוע או עניין שלא נדון בסעיפים 10.5.2 עד 10.5.23 לדוח, החורגים ממהלך העסקים הרגיל של בזן בשל טיבם, היקפם, או תוצאתם האפשרית, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

10.6. פעילות הפולימרים

תחום הפטרוכימיה, מתחלק לפעילות פולימרים, אשר במסגרתה עוסקת בזן, באמצעות כאוו"ל, בייצור חומרי גלם לתעשיית הפלסטיק (כמפורט בהרחבה בסעיף 10.6.1 לדוח), לפעילות ארומטיים אשר במסגרתה עוסקת בזן, באמצעות גדיב, בייצור חומרים ארומטיים אשר משמשים כחומרי גלם בייצור מוצרים אחרים (כמפורט בהרחבה בסעיף 10.7 לדוח) ולפעילות שמנים ושעווות אשר

במסגרתה עוסקת בזן, באמצעות שב"ח, בייצור חומרים אשר משמשים כחומרי גלם בייצור מוצרים אחרים (כמפורט בהרחבה בסעיף 10.9.1 לדוח).

10.6.1. מידע כללי

א. כללי

כאמור לעיל, בזן פועלת בתחום הפולימרים באמצעות החזקותיה ב"כאו"ל. כאמור, הוקמה בשנת 1988, על פי פקודת החברות, התשמ"ג-1983 [נוסח חדש], בחברה פרטית מוגבלת במניות ומכוח הסכם מיום 20.7.1988 בין בזן ומפ"ב. החל מיום 30.12.2009, לאור השלמת העיסקה המתוארת בסעיף 10.3 לדוח, מחזיקה בזן בכל הון המניות המונפק של כאו"ל ובכל זכויות ההצבעה בה.

אגרות החוב (סדרה א') של כאו"ל, נרשמו למסחר על פי תשקיף מיום 24.12.2008 בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ובהתאם, החל ממועד זה כאו"ל הינה תאגיד מדווח, כמשמעות מונח זה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

כאו"ל פועלת בתחום הפטרוכימיה ועוסקת, במישרין ובאמצעות החזקות בחברה הולנדית, בייצור ושיווק של פולימרים (בעיקר פוליאטילן¹⁴ בצפיפות נמוכה ופוליפרופילן¹⁵) (להלן: "**מוצרי כאו"ל**" או "**מוצרי תחום הפעילות**"), המשמשים בעיקר כחומרי גלם בתעשיית הפלסטיק.

כן מייצרת כאו"ל מונומרים (אתילן¹⁶ ופרופילן¹⁷) המשמשים כחומר גלם לייצור פולימרים. בנוסף, כאו"ל, באמצעות חברת בת שלה, עוסקת ביבוא ושיווק של פולימרים אחרים שאינם מיוצרים על ידה, כגון פוליאטילן ליניארי ופוליאטילן בצפיפות גבוהה. כמו כן, מייבאת כאו"ל, באמצעות חברת בת שלה, בעת הצורך פוליפרופילן ופוליאטילן בצפיפות נמוכה להשלמת מחסור בייצור העצמי. היקף המכירות של המוצרים המיובאים, בממוצע רב שנתי, הינו כ-5% ממכירות כאו"ל.

בשנים 2008-2010 ייבוא המוצרים ע"י כאו"ל שיווק היה זניח.

מוצרי כאו"ל משווקים בשוק המקומי באמצעות מגזר הסחר של בזן, בו שולבו גם עובדי כאו"ל. למכירות מחוץ לישראל ראו סעיף 10.6.5. ב' לדוח.

¹⁴**פוליאטילן** - פולימר המשתיך אל קבוצת החומרים התרמופלסטיים. הפוליאטילן נוצר דרך הפולימריזציה של החומר אתילן, והוא ניתן לפילמור במגוון רחב של דרכים, אשר כל אחת מהן יוצרת פוליאטילן עם תכונות שונות. קיימים מספר סוגים של פוליאטילן (פוליאטילן בצפיפות נמוכה, פוליאטילן בצפיפות גבוהה ופוליאטילן ליניארי) הנבדלים ברמת צפיפותם אשר משפיעה באופן ישיר על תכונות החומר הסופיות.

¹⁵**פוליפרופילן** - פולימר המשתיך לקבוצת החומרים התרמופלסטיים. משמש במגוון רחב של יישומים ובהם: אריזה, טקסטיל, ציוד משרדי, חלקי פלסטיק ומיכלים מסוגים שונים, ציוד מעבדה ועוד. תהליך ייצור הפוליפרופילן מתבצע על ידי פילמור של מונומר הפרופילן.

¹⁶**אתילן** - גז חסר צבע או ריח בטמפרטורת החדר. האתילן הינו חומר גלם בתעשייה הפטרוכימית, כאשר השימוש העיקרי שלו הוא כמונומרייצור פוליאטילן, הפלסטיק הנפוץ ביותר בעולם.

¹⁷**פרופילן** - גז חסר צבע או ריח בטמפרטורת החדר. הפרופילן הינו חומר גלם בתעשייה הפטרוכימית, כאשר השימוש העיקרי שלו הוא כמונומר בייצור פוליפרופילן.

לפרטים אודות הסכם לרכישת החזקות בחברה הולנדית העוסקת בייצור ובשיווק של פוליפרופילן, ראה סעיף 10.6.12'ה' לדוח.

ב. השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו

לפרטים אודות השלמת הסכם בין בזן לבין מפ"ב לרכישת 50% ממניותיה של כאו"ל שהוחזקו על ידי מפ"ב, ראה סעיף 10.3 לדוח.

ג. חלוקת דיבידנדים

בשנתיים שקדמו למועד דוח זה, לא חילקה כאו"ל דיבידנד לבעלי מניותיה. על כאו"ל קיימות מגבלות חיצוניות אשר השפיעו על יכולתה לחלק דיבידנד בשנתיים האחרונות, ואף עשויות להשפיע על יכולתה לחלק דיבידנד בעתיד. לעניין מגבלות כאמור החלות מכוח שטר הנאמנות והתחייבות כאו"ל כלפי המשקיעים שרכשו את אגרות החוב (סדרה א'), ראו סעיף 10.6.11'ד' לדוח.

ד. מבנה פעילות הפולימרים

כאמור לעיל, מוצרי כאו"ל משמשים כחומר גלם לתעשיית הפלסטיק. הגידול בביקושים למוצרים פלסטיים בעולם מושפע מהתפתחות רמת החיים ושינויים במצב הכלכלי. השינויים בהיצע, לעומת זאת תלויים בתזמון הפעלת מתקנים חדשים. כתוצאה מהדינאמיקה בין הביקוש להיצע נוצרת בעולם מחזוריות של גאות ושפל בביקושים ובמחירים של מוצרי כאו"ל בתדירות של כ- 10 שנים. בארץ פועלים מאות מפעלי פלסטיק הרוכשים את המוצרים הדרושים להם מכאו"ל ומיבוא. המחירים בהם נרכשים המוצרים בארץ ובחו"ל נגזרים כאמור לעיל ממחירי מוצרים אלה בשוק העולמי.

במהלך שנת 2010 חלה התייקרות הדרגתית במחירי חומרי הזינה ובמוצרי החברה לעומת הרבעון הרביעי של שנת 2009. בסוף הרבעון הרביעי של שנת 2009 עמדו מחירי הפוליפרופילן והנפטא על כ- 1,307 וכ- 664 דולר לטון, בהתאמה ואילו בסוף הרבעון הרביעי של השנה הנוכחית עמדו מחירי הפוליפרופילן והנפטא על כ- 1,612 ו- 848 דולר לטון בהתאמה.

כאו"ל הוכרזה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים כמונופול באספקת אתילן ובאספקת פוליאאתילן בצפיפות נמוכה (ראה סעיף 10.11.3 לדוח).

עד ליום 11.1.2009 חלה הגנת מכס על יבוא פוליאאתילן ממדינות שאין עימן הסכמי סחר בגובה של 8%. החל מאותו מועד, בוטלה הגנת המכס האמורה.

כאו"ל מפעילה שלוש קבוצות מתקנים עיקריות: קבוצת מתקני מונומרים (מתקן פיצוח ומתקן ה- OCU), קבוצת מתקני פוליאאתילן וקבוצת מתקני פוליפרופילן (להלן יחד: "מתקני כאו"ל"). כל מתקני כאו"ל פועלים כתשלובת אחת, מחוברים ביניהם ישירות במערך צנרת ומקבלים שירותים משותפים של אספקת חשמל,

קיטור, מים, אחסון ושירותים אחרים ממערך שירותים מרכזי, המגובה בחלקו בגיבוי הדדי עם מערך השירותים של בזן.

מתקן הפיצוח מוזן בעיקר בנפטא הנרכשת מבזן ומייצר אתילן, פרופילן ותוצרי לוואי אחרים. האתילן משמש כחומר גלם למתקן הפוליאתילן וכן למתקן ה-OCU, המייצר בעיקר פרופילן. הפרופילן וכן כמויות אתילן משמשים חומרי גלם למתקני הפוליפרופילן. האתילן והפרופילן אשר מוזנים למתקנים ייעודיים הופכים באמצעות תהליך קטליטי¹⁸ לפוליאתילן ולפוליפרופילן.

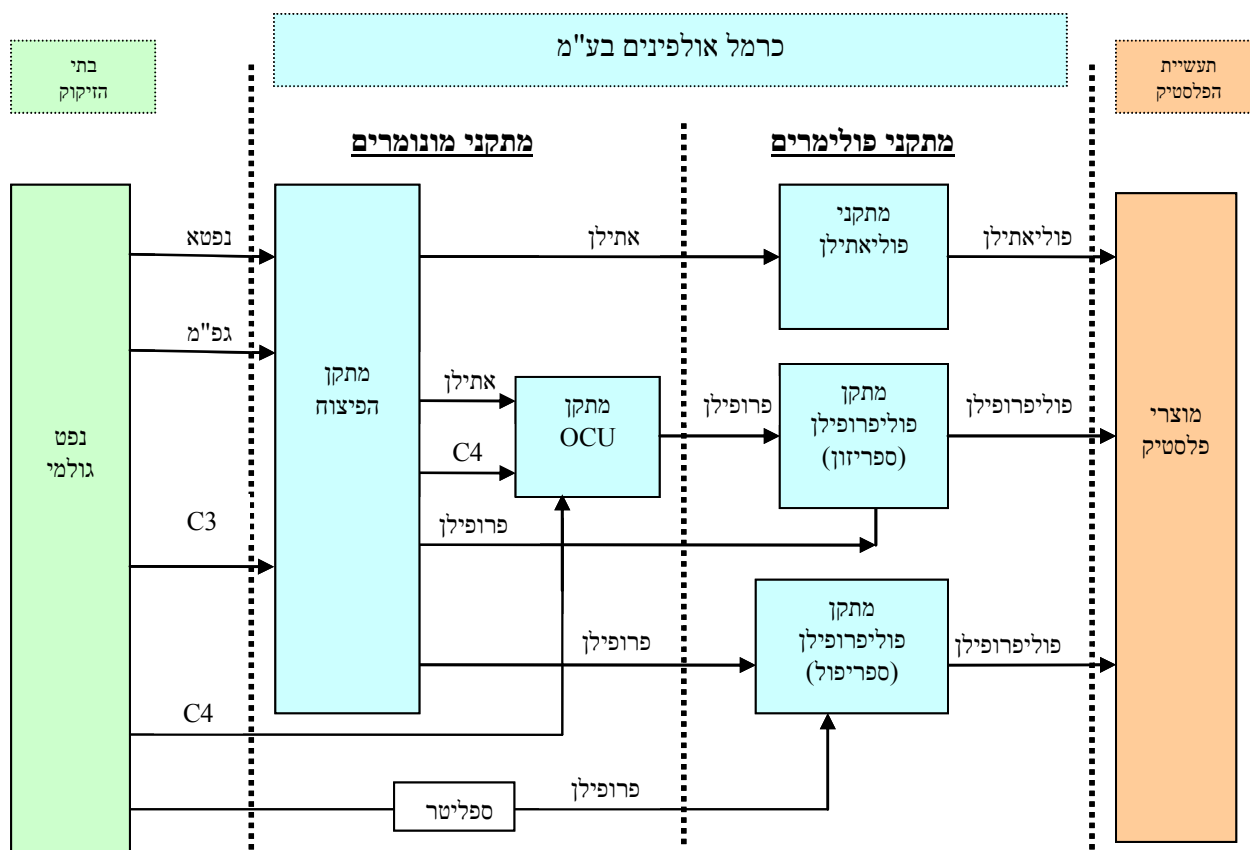
חומרי הזינה הדרושים לייצור מוצרי כאו"ל נרכשים מבזן ומפז"א והדלקים להסקת הדוודים נרכשים מבזן.

ל-Domo, אשר הינה חברה הולנדית שכאו"ל מחזיקה ב- 49% מהונה המונפק, מתקן לייצור פוליפרופילן המוזן בפרופילן באופן רציף בצנרת על פי הסכם ארוך טווח שנחתם בשנת 2001 בין Domo ל-Basell Polyolefins Company N.V. לפרטים נוספים ראו סעיף 10.6.9ה' לדוח.

התפוקה של קבוצת מתקני המונומרים משמשת כחומר גלם של קבוצות מתקני הפוליאתילן והפוליפרופילן. בשנים 2008 עד 2009, כ-35% ממוצרי הקבוצה נמכרו בישראל, וכ-65% נמכרו מחוץ לישראל ובשנת 2010 כ-40% ממוצרי הקבוצה נמכרו בישראל וכ-60% נמכרו מחוץ לישראל (כולל Domo) לפרטים נוספים אודות Domo, ראו סעיף 10.6.12ה' לדוח.

להלן תרשים זרימה של תהליך הייצור:

¹⁸ תהליך קטליטי- תהליך בו משולב קטליזטור, שהינו חומר המסוגל להאיץ מהלכן של תגובות כימיות.

ה. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיו

צמיחת הפעילות תלויה בצמיחתה של כלל התעשייה בישראל ובעולם. גורמים כגון: תל"ג, צריכה פרטית ותפוקות בענפי החקלאות, הרכב, הבניה והפלסטיק משפיעים על מכירות ורווחיות תחום הפעילות.

על סמך דוח שהוכן ע"י Chemical Market Associates Inc. ("CMAI") (לפרטים אודות CMAI ראו <http://www.cmaiglobal.com>) בחודש אוקטובר 2010, הביקוש העולמי לפולימרים שבזן מייצרת (פוליאתילן בצפיפות נמוכה ופוליפרופילן) עלה בשיעור שבין 2% לכ- 6% בשנה במהלך חמש השנים האחרונות, בהתאם לסוגים השונים והוא מסתכם, נכון לשנת 2010 לכ- 67 מליון טון בשנה.

על פי תחזיות CMAI בדוח האמור, קצב גידול הביקוש הרב שנתי בשוק הפולימרים העולמי בשנים 2010 – 2015 צפוי להיות בין 3.1% - 5.5%. יצוין כי מדובר בתחזית של גוף חיצוני, כאשר מטבע הדברים אין כל ודאות כי תחזית זו תתממש.

מחירי חומרי הזינה המהווים מרכיב מהותי בעלויות הייצור בתחום הפולימרים (לפירוט גרף התנהגות של מחירי הנפטא בשנים האחרונות ראה סעיף 10.6.7 לדוח). לאור זאת, השקעות במתקנים חדשים לייצור פולימרים מתבצעות בעיקר במדינות בהם זמינים חומרי זינה זולים.

התפתחויות בשווקים של פעילות הפולימרים .1

בשווקי המדינות המפותחות, התפתחות הביקושים בשוק מושפעת מההתפתחות הכלכלית (הת"ג) באותן מדינות. בשווקי מדינות מתפתחות, התפתחות הביקוש בשוק מושפעת מהיקף החדירה של מוצרים הרלוונטיים למדינות אלה, שרמת הצריכה בהן עדיין לא הגיעה לזו של מדינות מפותחות.

ככלל, הגידול בביקושים למוצרים פלסטיים בעולם מושפע מהתפתחות רמת החיים ושינויים במצב הכלכלי. מוצרי הפלסטיק מהווים תחליף זול ונוח לשימוש ובעל איכויות גבוהות, המחליף בשימושים רבים עץ, אלומיניום, זכוכית, נייר, בד, סוגי פלסטיק אחרים ועוד.

לעומת זאת, השינויים בהיצע תלויים בעיקרם בתזמון הפעלת מתקני ייצור חדשים בעולם.

גורמי הצלחה קריטיים בפעילות הפולימרים .2

גורמי ההצלחה הקריטיים בייצור מוצרי כאו"ל נובעים מיכולתה של כאו"ל להפעיל את מתקני הייצור בתפוקה מלאה לאורך זמן במינימום תקלות, זמינות חומרי זינה וכן קיומם של מתקני ייצור יעילים וטכנולוגיות מתקדמות.

גורמי ההצלחה הקריטיים במכירות מוצרי כאו"ל נובעים מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם, מהביקושים למוצרי כאו"ל מהימצאות שוק מקומי מפותח, אמינות האספקה, איכות המוצרים המסופקים, מתן גיבוי טכני ללקוחות, וכן אחזקת מלאי זמין של מוצרים במפעל כאו"ל המאפשר ללקוחות בשוק המקומי לשמור על מלאי תפעולי נמוך במפעליהם.

מחסומי הכניסה העיקריים לפעילות הפולימרים .ח

מחסומי הכניסה העיקריים לתחומי ייצור הפולימרים הם: (א) זמינות של חומרי זינה; (ב) היקף ההון הדרוש להקמת מפעלים חדשים בתעשייה זו; (ג) משך הקמה ארוך יחסית הנדרש להקמת מפעל; ו-(ד) האישורים הרגולטוריים הדרושים להקמת והפעלת מתקנים לייצור פולימרים.

תחליפים למוצרי הפולימרים .ט

פולימרים הם מוצרים תחליפיים נוחים וזולים לעץ, זכוכית, אלומיניום, סוגי פלסטיק יקרים וכו'. להערכת כאו"ל, השימוש בפולימרים בכלל ובפוליפרופילן בפרט כמוצרים תחליפיים כאמור, יימשך עוד שנים רבות.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד. ההערכה כי הפולימרים ימשיכו להחליף שימושים רבים נובעת בעיקרה מהפרשי המחיר בין הפולימרים והמוצרים אותם הם מחליפים. במידה ופולימרים יפסיקו להחליף מוצרים אלו, שוק הפולימרים יצמח בקצב שונה מהצפוי כיום.

ג. מבנה התחרות בתחום הפולימרים

שוק הפולימרים נוהג בדומה לשוק סחורות (Commodities) ומכך נובע שהתחרות בשוק זה היא בעיקר במחיר, ובמידה פחותה יותר ביתרונות אחרים כגון איכות, שירות ללקוחות וכיוצא באלה. לפירוט נוסף ראו סעיף 10.6.7 לדוח.

כיצרנית יחידה בישראל של פוליאטילן ופוליפרופילן, נהנית כאו"ל מיתרון תחרותי בישראל על פני יבואניות של מוצרים דומים, הבא לידי ביטוי בנגישות גבוהה וקרבה פיזית ללקוחות, במלאי זמין המאפשר ללקוחות לשמור מלאי תפעולי נמוך באתריהם ולחסוך בהוצאות הנלוות להחזקת מלאי וכן ביכולתה לתת ללקוחות סיוע טכני צמוד בשל הקרבה ללקוחות אלה. לעומת יתרוניה בשוק המקומי, מתמודדת כאו"ל בשווקים הבינלאומיים עם חסרונות יחסיים הנובעים ממגבלות בכושר הייצור ומריחוק משווקי היעד. רכישת מניותיה של Domo (ראה סעיף 10.6.12'ה' לדוח), נותנת מענה מסויים לחסרונות יחסיים אלה.

10.6.2 המוצרים העיקריים בפעילות הפולימרים

כאו"ל מייצרת ומשווקת פוליאטילן בצפיפות נמוכה ופוליפרופילן המשמשים כחומר גלם לתעשיית הפלסטיק. הפוליפרופילן מיוצר מגז הפרופילן והשימוש העיקרי בו הינו לצרכים הנדסיים, לייצור מוצרי צריכה (כגון חיתולים, צעצועים, בקבוקים, מיכלים, צנרת ביתית, ארגזי כלים), מחסנים לבית ולגן, ריהוט גן, סיבים וחוטם לייצור שטיחים, לשימוש בתעשיית הרכב (כגון פגושים, שטיחים, ריפוד, לוח שעונים), ותחליף לחומרים כגון אלומיניום, עץ, זכוכית וסוגי פלסטיק אחרים. הפוליאטילן מיוצר מגז האתילן והשימוש העיקרי בו הינו לצרכים חקלאיים (כגון יריעות המשמשות לחממות), לייצור אריזות גמישות וקשיחות (כגון שקיות לאריזה, בקבוקים), מוצרי בידוד וכלי בית. להלן פרטים בדבר התפלגות המכירות של מוצרי כאו"ל לפי קבוצות מוצרים עקרוניות (באלפי טון):

<u>מוצר</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
פוליאטילן	149	182
פוליפרופילן	513	551

10.6.3 פילוח הכנסות ורווחיות המוצרים

למועד הדוח לא קיים כל מוצר בתחום הפולימרים אשר היקף ההכנסות בגינו עולה על 10% מסך הכנסות בזן במאוחד.

10.6.4 לקוחות

א. כללי

לקוחות כאו"ל הינם לרוב מפעלי פלסטיק הרוכשים את מוצרי כאו"ל המשמשים אותם לייצור מוצרי פלסטיק שונים.

לכאו"ל בסיס לקוחות של כ-300 לקוחות בארץ ועוד כ-400 לקוחות בחו"ל, בעיקר באירופה. מרבית הלקוחות כאמור, גם בארץ וגם בחו"ל, הם לקוחות קבועים אשר קונים את מוצרי הפולימרים באופן שוטף מכאו"ל.

ב. הסכמי כאו"ל עם לקוחותיה בשוק המקומי הינם, בדרך כלל, הסכמי מסגרת לתקופות של שנה, הקובעים נוסחה לחישוב המחיר שישולם על ידי הלקוח בגין המוצרים הנרכשים על ידו. על בסיס הסכמי המסגרת כאמור, מעבירים הלקוחות הזמנות, בדרך כלל על בסיס יומי.

למועד הדוח, אין לקוח שהכנסות כאו"ל ממנו עולות על 10% מסך מחזור המכירות המאוחד של בזן, ואין לכאו"ל תלות בלקוח בודד כלשהו.

ג. להלן פירוט התפלגות הכנסות המכירות של מוצרי הפולימרים, בישראל ומחוץ לישראל, ושיעורן מתוך סך הכנסות כאו"ל (באלפי דולר):

<u>2009</u>		<u>2010</u>		
<u>באחוזים</u>	<u>הכנסות</u>	<u>באחוזים</u>	<u>הכנסות</u>	
34%	282,212	41%	414,253	בישראל
<u>66%</u>	<u>546,213</u>	<u>59%</u>	<u>598,225</u>	מחוץ לישראל
<u>100%</u>	<u>828,425</u>	<u>100%</u>	<u>1,012,478</u>	<u>סה"כ</u>

10.6.5. שיווק והפצה

א. שיווק בארץ

שיווק המוצרים בשוק המקומי מתבצע באמצעות מגזר הסחר של בזן, בו שולבו גם עובדי כאו"ל. המכירות בישראל מבוצעות על פי הזמנות מלקוחות, מרביתם יצרנים בתחום תעשיית מוצרי הפלסטיק, המתקבלות במישרין במשרד המכירות והמוצרים מסופקים ללקוחות ממחסני כאו"ל שבמפרץ חיפה. המכירות בשוק המקומי הן על בסיס מכירה בשערי המפעל (Ex Works) ולפיכך האספקה נעשית באמצעות משאיות ששולח הלקוח למחסני כאו"ל. בדרך כלל, האספקה ללקוחות בישראל היא מיידית.

ב. שיווק בחו"ל

המכירות בחו"ל מתבצעות באמצעות מגזר הסחר של בזן בישראל וממשרדי הקבוצה בהולנד, באמצעות סוכנים בחו"ל ובאמצעות חברה בת באנגליה (המוחזקת 100%), Carmel Olefins (U.K.) Ltd, המתפקדת אף היא כסוכן.

רוב המכירות בחו"ל מתבצעות באמצעות סוכנים המחולקים לפי אזורי מכירות. אין לכאוו"ל תלות גבוהה בצינורות שיווק אלה מאחר שכאמור קיים סחר רב בפולימרים מהסוגים שכאוו"ל מוכרת באמצעות גורמים רבים (סוכנים ומפיצים). לכאוו"ל קשר ישיר לכל אחד מהלקוחות והעמלה המשולמת לסוכנים היא בשיעור המקובל בתחום.

10.6.6. צבר הזמנות

א. צבר ההזמנות של כאוו"ל ליום 14.3.2011 הסתכם בכ- 28,935 אלפי דולר, ליום 31.12.2010 בכ- 14,165 אלפי דולר וליום 31.12.2009 בכ- 22,414 אלפי דולר. נכון למועד הדוח, כל ההזמנות מיועדות לאספקה במהלך הרבעון העוקב. עיקר צבר ההזמנות הינו לייצוא.

ב. על פי נסיון העבר של כאוו"ל שיעור ביטולי ההזמנות מצד הלקוחות הינו מזערי.

ג. מועדי האספקה של מוצרי כאוו"ל ללקוחותיה הינם בין כשלושה ימי עסקים (בעיקר ללקוחות בארץ) לעד כ-30 ימי עסקים (על פי רוב ללקוחות בחו"ל), ממועד קבלת ההזמנה.

ד. היקף ומועדי מימוש צבר ההזמנות עשוי להשתנות, בין השאר, במקרה של שינוי מהותי בהזמנות הלקוחות ו/או ביכולתה של כאוו"ל לספק את ההזמנות ו/או בנתונים מקרו כלכליים ו/או עובדתיים אחרים שלכאוו"ל אין שליטה עליהם ושאינם ידועים לכאוו"ל למועד דוח זה.

10.6.7. תחרות

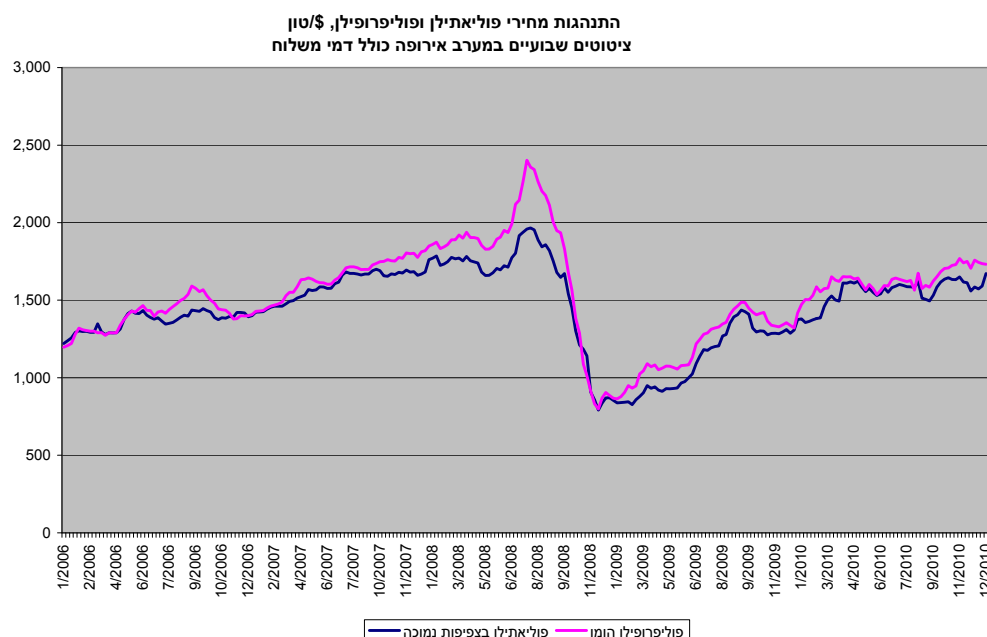
כאוו"ל היא היצרן היחיד בארץ של פוליפרופילן ופוליאטילן בצפיפות נמוכה (ואף הוכרזה כמונופול בתחום הפוליאטילן בצפיפות נמוכה כאמור בסעיף 10.11.3 לדוח). הגורמים המתחרים בכאוו"ל בארץ הינם סוכנים של יצרנים מחו"ל ומפיצים מקומיים.

היבוא לישראל מתבצע על בסיס מזדמן ממקורות שונים, בהתאם למחירי היצוא השוררים בכל אחד ממקורות האספקה העיקריים (אירופה, ארה"ב והמזרח הרחוק).

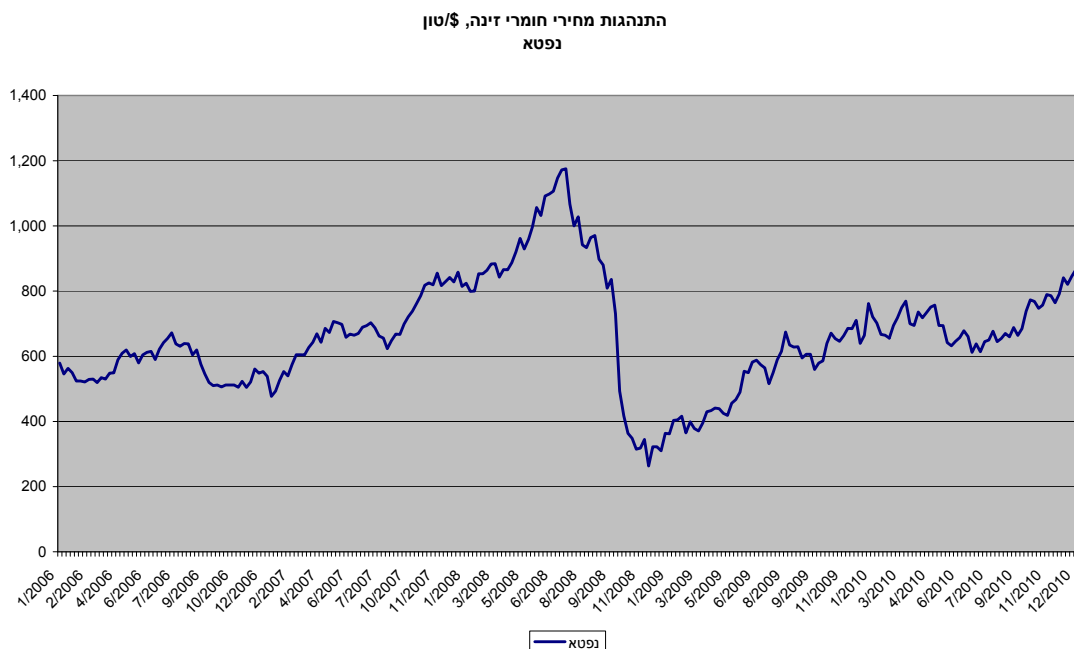
להערכת בון, חלקה בישראל בפוליפרופילן עומד בממוצע רב שנתי על כ- 40% עד כ- 60% בדומה לשנת 2009.

להערכת בון, בהתבסס על נתוני המכס לגבי ייבוא פוליאטילן כפי שהם מתפרסמים לציבור בצירוף נתוני המכירות של כאוו"ל, עמד חלקה של כאוו"ל בשוק המקומי של פוליאטילן בצפיפות נמוכה בשנת 2009 על כ- 75% ובשנת 2010 על כ- 82%. בשווקי היצוא מהווה חלקה של כאוו"ל שיעור לא משמעותי באף אחד מהשווקים בהם היא מוכרת. מאחר שרוב המוצרים מוגדרים כסחורות (Commodities) וקיימים עבורם מחירים בינלאומיים, ההתמודדות מול התחרות היא בעיקר על המחירים השוררים בארץ או באזור בו הלקוח מבקש לקבל את הסחורה.

להלן גרף התנהגות מחירי מוצרי כאוו"ל כפי שפורסם ע"י ה- ICIS19 בתקופה שבין
ינואר 2006 לדצמבר 2010 :

להלן גרף התנהגות מחירי הנפטא שהקבוצה רוכשת כפי שפורסם ע"י ה- PLATTS' (גוף
בינלאומי המספק מידע ונתונים אודות מחירי מוצרים פטרוכימיים, לפרטים ראה
<http://www.platts.com>) בתקופה שבין ינואר 2006 לדצמבר 2010 :

בשוק המקומי בישראל יש לכאוו"ל יתרונות מובנים בהשוואה למתחרים מחו"ל, בעיקר
כתוצאה מאמינות באספקה, איכות המוצרים, גיבוי טכני הניתן ללקוחות וכן במלאי זמין

המאפשר ללקוחות בשוק המקומי לשמור על מלאי תפעולי נמוך החוסך מהם את עלויות המימון הנובעות מכך.

בחו"ל מתמודדת כאו"ל עם החיסרון של שווקים מרוחקים על ידי מחירי הובלה זולים ועל ידי מכירה למדינות (בעיקר בתורכיה, באיטליה ובאנגליה), שיצור הפולימרים בהן אינו מספק את מלוא הצריכה ולכן הן מייבאות פולימרים. רכישת מניותיה של Domo (ראה סעיף 10.6.12'ה' לדוח), נותנת, בין היתר, מענה מסויים לחסרונות יחסיים אלה.

10.6.8. כושר ייצור

מתקני הייצור של כאו"ל פועלים כתשלובת אחת ותלויים הדדית בפעולתם הרצופה והמלאה של כל אחד מהמתקנים האחרים.

למתקני הפוליאתילן כושר ייצור של 170,000 טון לשנה ולמתקני הפוליפרופילן כושר ייצור פוטנציאלי של כ- 450,000 טון לשנה. נכון למועד דוח זה, מייצרת כאו"ל בכ- 90% בממוצע מכושר הייצור הפוטנציאלי.

למתקני הפוליפרופילן של Domo כושר ייצור של 180,000 טון לשנה. נכון למועד דוח זה, מייצרת Domo בממוצע כ- 90% מכושר הייצור הפוטנציאלי שלה.

המתקנים פועלים ברציפות ללא הפסקה, להוציא מקרים של תקלות וצורך בביצוע טיפולים תקופתיים. מתקני הייצור מודממים אחת לארבע שנים במטרה לבצע טיפול תקופתי האורך כ- 4 עד 6 שבועות.

תוצרי מתקני המונומרים מיוצרים בפרופורציות קבועות, כך שגמישות התפעול לשינוי היחסים בין התוצרים קיימת, אם כי בצורה מוגבלת ביותר. מאחר וכך, שינוי משמעותי בתמהיל ייצור הפולימרים, המתבסס על חומרי הגלם המסופקים בעיקר ממתקני המונומרים, אינו אפשרי.

מאחר ומתקני כאו"ל פועלים כתשלובת אחת, האטת הפעילות באחד ממתקני כאו"ל תגרום להאטת הפעילות בשאר המתקנים.

למיטב ידיעת בזן, מספר ומשך התקלות של מתקני כאו"ל הן נמוכות מהממוצע בהשוואה עם מתקנים דומים בעולם.

10.6.9. חומרי גלם וספקים

א. חומרי הזינה העיקריים בייצור אתילן (המשמש בעצמו כחומר גלם לייצור פרופילן) ופרופילן (המשמש בעצמו כחומר גלם לייצור פוליפרופילן) הם נפטא (ממוצרי זקוק נפט גולמי) וגפ"מ (גז פחממני מעובה).

כאו"ל רוכשת מבזן ומפז"א את חומרי הזינה העיקריים (בעיקר נפטא וגפ"מ).

ביום 23.4.2009 חתמה כאו"ל על הסכם לרכישת חומרי זינה מפז"א ("הסכם פז"א"). במסגרת ההסכם האמור, הוסדרו התנאים לרכישת 60,000 טון פרופילן בשנה, שאותם מחוייבת פז"א למכור לכאו"ל מכוח ההתחייבויות שהומחו לה במסגרת פיצול בזן וכן הוסדרו התנאים לרכישתם של לפחות 40,500 טון C4

לשנה. תוקף ההסכם הינו ל- 10 שנים שתחילתם ביום 1.1.2009, בכפוף לזכות הצדדים לסיימו במועד מוקדם יותר בתנאים שנקבעו בהסכם.

ביום 28.12.2010 התקשרה בזן בהסכם עם פז"א, המסדיר את מערכת היחסים ביניהן על בסיס התחייבות בזן משנת 2006 להשיב לפז"א כמויות פרופאן שונות ועל בסיס הסכם פז"א ("הסכם פז"א החדש"). בהסכם פז"א החדש התחייבה פז"א לספק לבזן 105,000 טון פרופילן בשנה ובזן התחייבה לרכוש את מלוא הכמות שתספק לה פז"א כאמור.

בהסכם פז"א החדש התחייבה בזן למכור לפז"א מדי חודש זרם פרופאן בכמות שהוסכמה, אולם לפז"א אפשרות לבקש כמות פרופאן נמוכה מכמות זו.

הסכם פז"א החדש ייכנס לתוקף החל מיום 1.6.2012, למשך 10 שנים, אולם לפז"א תהא הזכות לדחות את המועד בו הצדדים יחלו לפעול כאמור, כך שיחול לא יאוחר מיום 31.12.2012.

הסכם פז"א החדש כפוף לאישור הממונה על ההגבלים העסקיים.

ב. מרבית האתילן הנמצא בשימוש כאו"ל מיוצר על ידי כאו"ל בעצמה (מנפטא וגפ"מ). לכאו"ל מסוף לפריקת אתילן בנמל הקישון המאפשר, בעת הצורך, עקב תקלה או עבודות תחזוקה מתמשכות, לייבא אתילן מחו"ל. לכאו"ל הסכם שנתי מתחדש כל שנה עם ספק בחו"ל ליבוא של אתילן, במקרה הצורך, במחירים הנגזרים מהמחירים השוררים באירופה.

מרבית הפרופילן הנמצא בשימוש כאו"ל מיוצר באופן עצמאי ע"י כאו"ל במתקן הפיצוח (מנפטא וגפ"מ) ובמתקן ה- OCU (מאתילן ומרכיבי זרם C4). יתרת הפרופילן הדרוש נרכש מבזן ומפז"א.

ג. מאחר ומרבית הנפטא הדרושה למתקני המונומרים מסופקת מבזן, קיימת תלות של כאו"ל בחברה.

בשנים 2009 ו-2010 נרכשו מאת בזן במישרין ו/או בעקיפין חומרי זינה שהיוו כ- 64% וכ- 61% בהתאמה, מכלל רכישות חומרי הזינה של כאו"ל. שיעורי המכירות הנובעות מהרכישות מאת בזן במישרין ו/או בעקיפין היוו בשנים 2009 ו-2010, כ- 41% וכ- 40%, בהתאמה, מכלל מכירותיה של כאו"ל.

ד. החל מאוקטובר 2007, שונתה שיטת הפיקוח על מחירי הגפ"מ שכאו"ל רוכשת מבזן ומפז"א, לשיטת פיקוח באמצעות דיווח בלבד (בוטל המחיר המרבי). לפרטים אודות שינוי שיטת הפיקוח ראה סעיף 10.11.2 לדוח.

ה. במאי 2001 התקשרה Basell Polyolefins Company N.V ("באזל") עם Domo בהסכם לאספקת פרופילן בכמות שנתית של עד 187,000 טון ("הכמות המובטחת") לצורך יצור פוליפרופילן במפעל Domo ("הסכם באזל"). בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם באזל, ל- Domo אפשרות להגדיל את הכמות המובטחת. בכפוף לתנאי הסכם באזל, הכמות השנתית המוזמנת של פרופילן לא תסטה ביותר

מ- 20,000 טון מהכמות שסופקה בשנה שקדמה לה. תקופת הסכם באזל הינה למשך 10 שנים, כאשר ל-Domo אופציה חד צדדית להארכת תקופת הסכם באזל לשתי תקופות בנות 5 שנים כל אחת בכפוף לתנאים שיוסכמו בין הצדדים. בהסכם באזל ניתנה לבאזל זכות ביטול של ההסכם במקרה של שינוי שליטה ב-Domo. ל-Domo תלות בבאזל כספק פרופילן.

10.6.10. הון חוזר

א. מדיניות החזקת מלאי בתחום הפולימרים

כאו"ל מחזיקה מלאי חומרי גלם בכמות קטנה יחסית, וזאת עקב האספקה השוטפת מהספקים (הנעשית בעיקר בדרך של העברה באמצעות צינור) והעדר יכולת אחסון משמעותית. מדיניות כאו"ל הינה להחזיק מלאי מוצרים מוגמרים בכמות המתאימה למכירות לתקופה של כ-30 ימים, וזאת למקרה של עצירה לתיקון תקלות במתקני כאו"ל, במידה ויהיו, ללא פגיעה באספקה ללקוחות. ממוצע ימי מלאי המוצרים המוגמרים בשנים 2009 ו-2010 עמד על כ-26 יום וכ-28 יום, בהתאמה והיקפם עמד על כ-60 מיליון דולר וכ-75 מיליון דולר, בהתאמה.

ב. מדיניות אשראי

חלקן של מכירות כאו"ל מתבצע במזומן וחלקן באשראי. תנאי האשראי ללקוחות בשוק המקומי הם בממוצע שוטף + 90 יום וליצוא בממוצע שוטף + 30 יום. האשראי הניתן ללקוחות מכוסה בביטוח אשראי, או במכתבי אשראי או בבטחונות המאושרים על ידי וועדת האשראי של כאו"ל. חריגות מובאות לאישור הדירקטוריון.

תנאי האשראי מספקים הם בממוצע שוטף + 32 יום. על חלק מהעסקאות עם ספקים מחו"ל נפתחים מכתבי אשראי.

להלן פרטים אודות האשראי הממוצע אותו העניקה כאו"ל ללקוחותיה:

<u>2009</u>	<u>2010</u>	
146	193	היקף אשראי ממוצע (במיליוני דולר)*
103	106	ימי אשראי בממוצע ללקוחות בארץ**
37	33	ימי אשראי בממוצע ללקוחות בחו"ל**

* העלייה בהיקף האשראי נובעת בעיקרה מעלייה במחירי המכירה של המוצרים השונים.

** השונות בממוצע ימי האשראי שניתן ללקוחות בארץ לבין ממוצע ימי האשראי ללקוחות בחו"ל נובעת מכך שעיקר המכירות לתורכיה הינן במזומן וכן מתנאי האשראי של חברת הבת בהולנד.

להלן פרטים אודות האשראי הממוצע אותו קיבלה כאו"ל מספקיה בכל אחת מהשנים 2009 ו-2010 :

<u>2009</u>	<u>2010</u>	
113	158	היקף אשראי ממוצע (במיליוני דולר)
47	47	ימי אשראי בממוצע (מוערך)

10.6.11. מימון

א. כללי

פעילות כאו"ל ממומנת באמצעות הון עצמי, אשראי בנקאי וחוב בנקאי (אגרות החוב (סדרה א')) ואשראי ספקים.

ב. אשראי לזמן קצר

לכאו"ל מסגרות אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים המתעדכנות מעת לעת. נכון למועד הדוח ניצלה כאו"ל מסגרות אשראי בסך כולל של 38 מיליון דולר. נכון ליום 31.12.2010 ניצלה כאו"ל אשראי בסך של כ-133 מיליון דולר מתוך מסגרות אלו. נכון ליום 31.12.2009, ניצלה כאו"ל אשראי בסך של כ-3 מיליון דולר.

ג. אשראי לזמן ארוך מתאגידים בנקאיים

בשנים 2005 ו-2006 התקשרה כאו"ל עם מספר תאגידים בנקאיים ("התאגידים הבנקאיים") לצורך קבלת מימון לפרויקט הרחבת מתקני כאו"ל בסך של כ-318 מיליון דולר ("הלוואות התאגידים הבנקאיים"). במסגרת הלוואות התאגידים הבנקאיים, התחייבה כאו"ל כי לא תיצור שיעבוד כלשהו על הרכוש והנכסים של כאו"ל (למעט שיעבוד ו/או משכון שיווצר על ידי כאו"ל לצורך הבטחת חובותיה של כאו"ל בסכום מצטבר שלא יעלה על 1 מיליון דולר כלפי צד ג' כלשהו) ובנוסף שלא תיתן ערבות כלשהי לטובת צד ג' (למעט ערבות שתיתן על ידי כאו"ל במהלך עסקיה הרגיל) כל עוד יהיו חובות והתחייבויות בגין האשראי שנתקבל מהתאגידים הבנקאיים, וזאת מבלי לקבל את הסכמתם המוקדמת של התאגידים הבנקאיים. כמו כן נקבעו לכאו"ל מספר התניות פיננסיות הכוללות עמידה ביחסים פיננסיים מסוימים.

ד. במרץ 2007 חתמה כאו"ל על הסכם עם התאגידים הבנקאיים המקומיים לפריסה מחדש של הלוואות התאגידים הבנקאיים שהתקבלו מהם הנפקת אגרות חוב

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2007 הנפיקה כאו"ל אגרות חוב (סדרה א'), בדרך של הנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים, בסך של 850 מיליון ש"ח, צמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית נקובה בשיעור שנתי של 4.69%. קרן אגרות החוב עומדת לפרעון בשמונה תשלומים שנתיים שווים החל מיום 31.3.2013.

לאגרות החוב של כאו"ל דירוג אשראי A2 באופק יציב שניתן ע"י חברת "מידרוג בע"מ".

החל ממועד הרישום למסחר של אגרות החוב, חלים על כאו"ל התנאים הפיננסיים הבאים:

(א) לא תתבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם במועד החלוקה כאמור יהיו בידי כאו"ל יתרות מזומנים מספקות לביצוע התשלום הקרוב לבעלי אגרות החוב (סדרה א') לאחר מועד חלוקת דיבידנד כאמור.

(ב) דרוג אגרות החוב לא יפחת מקבוצה A.

ליום 31.12.2010 עומדת כאו"ל בהתניות האמורות.

10.6.12. הסכמים מהותיים

א. הסכם בעלי המניות

ביום 15.3.2004 נחתם הסכם בין בזן, מפ"ב וכאו"ל המסדיר את היחסים בין כאו"ל ובעלי מניותיה (בזן ומפ"ב) (להלן: "**הסכם 2004**").

כחלק מהשלמת ההסכם לרכישת 50% ממניות כאו"ל אשר הוחזקו ע"י מפ"ב כאמור בסעיף 10.3 לדוח, בוטל הסכם 2004, למעט הוראות הנוגעות למתן שירותי ייעוץ וניהול לכאו"ל על ידי בזן ועל ידי מפ"ב בתמורה לסך של 0.5% מסך כל הכנסותיה של כאו"ל, זאת עד לסכום של 1.25 מיליון דולר לשנה לכל אחד מהצדדים, אשר עמדו בתוקפן עד יום 31.12.2010.

ב. הסכמים לקבלת ידע הנדרש להקמה ולתפעול של מתקן הפוליפרופילן החדש וכן למתקנים שייצרו את חומרי הגלם של מתקן זה.

ג. הסכמי אשראי עם תאגידים בנקאיים, כמפורט בסעיף 10.6.11 ג' לדוח.

ד. לעניין הסכם בין Domo לבאזל בקשר עם רכישת פרופילן, ראו סעיף 10.6.9 ה' לדוח.

ה. הסכם ההשקעה ב-Domo

ביום 23.1.2008, התקשרה כאו"ל באמצעות Colland Polymers B.V ("Colland"), חברת בת בבעלות מלאה של כאו"ל, עם Domo Chemicals N.V. ("Domo Chemicals") בהסכם ("הסכם Domo") לרכישת 49% ממניותיה של חברת Domo Polypropylene B.V. ("Domo"). Domo הינה חברה המאוגדת בהולנד, אשר, עובר להשלמת העסקה נשוא הסכם Domo, היתה בבעלותה המלאה (100%) של Domo Chemicals, המאוגדת בבלגיה.

Domo עוסקת בייצור ובשיווק של פוליפרופילן. בבעלותה של Domo מתקן אחד בו מספר קווי ייצור פוליפרופילן בסמוך לעיר רוזנבורג שבהולנד, בתפוקה של כ- 180,000 טון פוליפרופילן בשנה.

תמורת רכישת 49% מהון מניותיה של Domo, שילמה קולנד ל- Domo Chemicals ביום 1.5.2008 (בסעיף זה- "מועד ההשלמה") סך של כ- 20 מיליון אירו במזומן.

בהסכם Domo Chemicals נקבע כי תהיה אחראית ותשפה את Colland בגין כל נזק הנובע מזיהום קרקע בו מצוי מפעלה של Domo הקיים לפני 31.12.2007 ונכלל בממצאי הבדיקות שערך היועץ לאיכות הסביבה (ראו סעיף 10.10.8ב' לדוח). עוד נקבע בהסכם Domo, כי Colland אחראית ותשפה את Domo Chemicals בגין כל תביעה של צד שלישי נגד Domo Chemicals הנוגעת לזיהום קרקע ושלא הופיע בממצאי הבדיקות של היועץ לאיכות הסביבה ואשר לא ניתן להוכיח כי נגרם בעיקר על ידי Domo בתקופה שבה Domo Chemicals או Basell Europe Holdings B.V היו בעלי מניות ב-Domo.

על פי ההסכם, במועד ההשלמה התקשרה Colland עם חברת Domo Chemicals בהסכם מיזם משותף ("הסכם המיזם המשותף"), אשר בו נקבע כי ל- Colland, אופציה הניתנת למימוש עד ליום 31.12.2016 לרכישת יתרת מניות Domo (51% מהון מניותיה) בתמורה ל- 10 מיליון אירו נוספים, בניכוי דיבידנדים שיחולקו ל- Domo Chemicals במהלך תקופת האופציה והכל בצירוף ריבית שנתית של 5% החל ממועד ההשלמה ועד התשלום בפועל. לחברת Domo Chemicals ניתנה אופציה הניתנת למימוש החל מיום 1.7.2011 ועד ליום 31.12.2016 למכירת 51% הנותרים ל-Colland, באותם תנאים.

על פי הסכם המיזם המשותף, החל ממועד ההשלמה ועד למועד מימוש האופציות הנזכרות לעיל, אם וככל שימומשו, יהיה בדירקטוריון Domo ייצוג שווה ל-Colland ול-Domo Chemicals, ו-Domo תתנהל בהתאם לתוכנית עסקית שתוסכם בין הצדדים. בנוסף, Colland תהיה רשאית למנות את אחד מבין שלושת מנהליה הבכירים של Domo.

על פי הסכם המיזם המשותף, Colland תהיה זכאית להציע, לפי שיקול דעתה הבלעדי, אילו סכומי דיבידנד ישולמו על ידי Domo לבעלי מניותיה, ו-Domo Chemicals התחייבה לתמוך בחלוקת דיבידנד כאמור, ובלבד שאינה מסכנת את יציבותה הפיננסית של Domo ובכפוף לכל דין.

הסכם המיזם המשותף קובע גם כי הן Colland והן Domo Chemicals יספקו ל-Domo שירותים שונים, ויהיו זכאיות בגין שירותים אלה לתמורה מוסכמת.

ביום 1.7.2010 התקשרה Colland בכתב תיקון להסכם המיזם המשותף ("כתב התיקון"), אשר במסגרתו הוסכם כי חלף מערך האופציות האמור לעיל, Colland

רכוש מ-Domo Chemicals את יתרת מניותיה של Domo המוחזקות בידי Domo Chemicals ("המניות הנמכרות"), וזאת בתמורה לסך של כ-10.8 מיליון יורו (כ-13.6 מיליון דולר). תמורה זו משקפת את התמורה המקורית אשר היתה אמורה להיות משולמת ל-Domo Chemicals במקרה של מימוש איזו מהאופציות, בניכוי סך של כ-250 אלף יורו שהופחתו עקב התחשבנות בין הצדדים. עוד הוסכם בכתב התיקון, כי עם חתימתו מוותרת Domo Chemicals על מנגנון תמורה נוספת שנקבע בהסכם Domo ועל פיו עשויה היתה Domo Chemicals להיות זכאית לתמורה נוספת של עד 1 מיליון אירו לשנה למשך חמש שנים, בהתאם למנגנון ולתנאים שסוכמו בהסכם Domo.

השלמת העסקה והעברת המניות הנמכרות לבעלותה של Colland תתבצע ביום 29.2.2012, או במידה שקודם למועד האמור יתקיימו תנאים מתלים שונים שהוסכמו בין הצדדים, במועד התקיימות האחרון אותם תנאים. לאחר השלמת העסקה כאמור, תחזיק בזן, באמצעות Colland, ב-100% מהון המניות של Domo.

רכישת מניותיה של Domo מומנה בהלוואות לזמן קצר שניתנו לכא"ל.

ו. הסכם לרכישת גז טבעי

ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח.

10.6.13 הליכים משפטיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים לחברה אשר כא"ל או חברות מאוחדות שלה הינן צד להם, ראה ביאור 22' לדוחות הכספיים של החברה.

10.6.14 צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בתקופת הדוח, עסקו כא"ל ובזן בשילוב המטות שלהן ובאינטגרציה של המערכות השונות בשתי החברות, על מנת למקסם את התועלות מהמיזוג ביניהן. פעילות זו צפויה להימשך במהלך שנת 2011.

10.7 פעילות הארומטיים

10.7.1 כללי

כאמור לעיל, במסגרת תחום פעילות הפטרוכימיה עוסקת בזן, באמצעות גדיב, בייצור ושיווק מוצרים ארומטיים.

גדיב, אשר נוסדה בשנת 1978 והחל משנת 1994 נמצאת בבעלותה המלאה של בזן, עוסקת בייצור וסחר במוצרים ארומטיים. המוצרים המיוצרים על ידי גדיב מהווים מוצרי ביניים או מרכיבים בחומרי הגלם לייצור מוצרים אחרים ואינם מיועדים להיצרך על ידי הצרכן

הסופי. המוצרים הארומטיים משמשים כחומרי גלם בייצור ביגוד, תרופות, אריזות, קוסמטיקה, מחשבים, צבעים, חלפים לכלי רכב, מוצרי אחזקת בתים וכו'.

10.7.2. הסכם עיבוד ורכישת חומרי גלם עם בזן

חומרי הגלם הנדרשים לייצור מוצרי גדיב מסופקים לה על ידי בזן בהתאם להסכם, אשר נחתם בין הצדדים ביום 12.8.2001 ותיקונים לו, ואשר מטרתו להשיא את שילוב פעילותם המשותפת של מערכות הייצור של הצדדים (להלן: "הסכם העיבוד").

בהתאם להוראות הסכם העיבוד, יפעלו הצדדים כדלקמן:

בזן תמסור לידי גדיב רפורמט²⁰ המיוצר על ידי בזן ודריפולן²¹ הנרכש על ידי בזן מכאוו"ל בכמויות שתקבענה בתוכנית הייצור על - ידי בזן באחריות מנכ"ל מגזר הסחר ולאחר התייעצות עם גדיב (להלן: "תוכנית הייצור"), וגדיב תעבד ותפריד את הבזון, הטולואן והקסילן המצויים בהם.

גדיב תשאיר ברשותה ותרכוש את הבזון, הטולואן והקסילן שהופרדו במתקניה, וכן כמויות של C9 ורפינט. כל יתר החומרים שנכללו בזרמים שהועברו לגדיב לעיבוד וכן כמויות טולואן וקסילן שנקבעו בתוכנית הייצור כמיועדות להשבה לבזן, יושבו על ידי גדיב לבזן.

א. דמי העיבוד המשולמים על ידי בזן לגדיב מבוססים על נוסחת חישוב, המביאה לידי ביטוי החזר חלק יחסי מסך ההוצאות הקבועות והמשתנות של גדיב בהתאם לדוח רווח והפסד של גדיב לכל שנת הסכם, כיחס בין כמות החומרים המושבים על ידי גדיב לבזן לבין סך כמות החומרים שעובדו על ידי גדיב. סך דמי העיבוד ששולמו על ידי בזן לגדיב בשנת 2010 וכן בשנת 2009 היו 33 מיליון דולר, וכ- 36 מיליון דולר, בהתאמה.

ב. תמורת החומרים הנשארים בידי גדיב ונרכשים על ידה, כמפורט לעיל, נקבעה על פי נוסחאות מחיר שסוכמו בין גדיב לבזן והמבוססות על מחירים בינלאומיים. סך התשלומים ששילמה גדיב בגין רכישות כאמור בשנת 2010 וכן בשנת 2009, היו 344 מיליון דולר, וכ- 303 מיליון דולר, בהתאמה.

ג. הסכם העיבוד הינו בתוקף עד למוקדם מבין 31.12.2011 או המועד בו תחדל בזן להיות הבעלים היחיד של גדיב.

10.7.3. מידע כללי על תחום הארומטיים

מרבית המוצרים הארומטיים הינם סחורות (Commodities) ומדובר בשוק תחרותי של היצע וביקוש. התעוררות השווקים המתפתחים בשנים האחרונות, ובראשם השוק הסיני, גרמו להעלאת הביקוש למוצרים רבים, המשמשים לייצור מוצרי המשך, ובכללם

²⁰ חומר בעל אוקטן גבוה המיוצר במתקן פירוס קטליטי בחברה, המכיל ריכוזים גבוהים של חומרים ארומטיים.

²¹ תוצר לוואי בתהליך פיצוח של נפטא במתקני כאוו"ל המכיל ריכוז גבוה של בזן.

המוצרים הארומטיים וכפועל יוצא מוקמים מפעלים נוספים בעולם הפועלים בתחום הארומטיים.

כאמור לעיל, המוצרים הארומטיים מהווים לרוב מוצרי ביניים או מרכיבים בחומרי הגלם לייצור מוצרים אחרים ואינם מיועדים להיצרך על ידי הצרכן הסופי. לפיכך, הלקוחות העיקריים של המוצרים הארומטיים הינם חברות יצרניות בתחום הכימיה והפלסטיקה.

על המוצרים הארומטיים חלות מגבלות תקינה וחקיקה כמפורט בסעיף 10.11 לדוח.

10.7.4. גורמי הצלחה קריטיים

לאורך השנים גדיב נוקטת במספר שיטות לצורך מיצובה ובידולה אל מול מתחריה. בין היתר:

א. לאורך השנים הצליחה גדיב ליצור לעצמה מוניטין כחברה אמינה העומדת בזמני אספקה ובשמירה על איכות גבוהה ואחידה של המוצרים.

ב. יכולת טכנולוגית גבוהה וניסיון רב שנים מאפשרים לגדיב להגיע לשיעור ניצולת גבוהה של חומרי הגלם והפעלת שיטות ייחודיות לניצולת אנרגטית אופטימלית, המאפשרים הוזלת עלויות ייצור המוצרים.

ג. הקרבה למתקני בזן, אשר מקטינה את עלויות ההובלה של חומרי הגלם של מוצרי גדיב. כמו כן, מאפשר הקשר בין בזן לגדיב לנווט את ייצור המוצרים הארומטיים או הבנזין (הבאים זה על חשבון זה) כאשר הביקוש למוצרים ארומטיים יורד מזרימה גדיב יותר חומרי גלם חזרה לבזן ולהיפך.

ד. הקפדה על איכות - גדיב משקיעה משאבים וכספים בשיפור מתמיד של איכות מוצריה ובמיצובה כחברה בעלת קו מוצרים איכותי.

10.7.5. חסמי כניסה

להערכת בזן הגורמים המפורטים להלן מהווים חסמי כניסה לתחום הפעילות של גדיב:

א. תלות באספקת חומרי גלם והצורך בקיומו של מפעל זקוק בקרבה למפעל;

ב. הצורך בהשקעת הון גדולה, כאשר היקף ההשקעה מושפע מתפוקת קו הייצור ואיכות הייצור הנדרשים;

ג. קבלת האישורים הרגולטוריים הדרושים להקמת והפעלת מתקנים לייצור מוצרים ארומטיים ועמידה בתנאיהם;

ד. יידע וניסיון טכנולוגי נרחב;

ה. משך הקמה ארוך יחסית הנדרש להקמת מפעל (כשנתיים-שלוש);

ו. הצורך בערוצי שיווק והפצה, המתאימים לטיפול מול לקוחות ולקוחות פוטנציאליים, לצורך התחרות אל מול מתחרותיה של גדיב.

מוצרי גדיב העיקריים, המופקים מחומרי הגלם הנרכשים מבזן כאמור בהסכם העיבוד בסעיף 10.7.3 לדוח, הינם:

- א. **בנזן** - הבנזן משמש ככימיקל בסיסי בייצור מגוון רחב של מוצרים המשמשים בחיי היומיום, כגון פוליסטירן, פוליקרבונט וכד', אך איננו משמש כמוצר סופי הנצרך ישירות על ידי צרכנים סופיים.
- ב. **טולואן** - משמש מרכיב בייצור פוליאוריתן המשמש להכנת קצף לבידוד או ציפוי ונפוץ בתעשיות הרכב, הריהוט, הבניה ועוד. הטולואן משמש גם לייצור פאראקסילן ובנזן.
- ג. **קסילן** - משמש כחומר גלם לייצור הפאראקסילן וכן כממס אורגני בתעשיית הצבעים.
- ד. **פאראקסילן** - מהווה מרכיב חשוב בייצור פוליאסטר שהינו מרכיב בתעשיית הביגוד. כמו כן הוא משמש כחומר גלם לייצור אריזות למשקאות. מוצר זה הינו המוצר המרכזי של גדיב.
- ה. **אורתוקסילן** - משמש כחומר גלם לייצור פטאליק אנהידריד.
- ו. **פטאליק אנהידריד** - משמש לייצור מרככים לתעשיית הפלסטיק, לייצור שרפים לתעשיית הצבע וכן לייצור פוליאסטרס שונים.
- ז. **ממסים** - עיקר הביקוש לממסים מגיע מתעשיות הצבעים והציפוי. כמו כן משמשים הממסים חומר גלם בחקלאות בתחום קוטלי המזיקים, קוטלי עשבים וכדומה וכן בתעשיית הדפסת הדיו, כחומר גלם בתעשיית הניקוי ולמיצוי שמני מאכל.

להלן נתונים בדבר כמויות המוצרים שייצרה גדיב (באלפי טונות):

<u>מוצר</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
בנזן	116	133
טולואנים	31	24
קסילנים	164	175
אחרים	109	126
סה"כ	420	458

הירידה בייצור בשנת 2010 לעומת 2009, נובעת מהדממה מתוכננת של מתקני גדיב שנערכה ברבעון האחרון של 2010 ונמשכה גם לרבעון הראשון של 2011. ראה גם סעיף 10.5.15 ב' לדוח.

- ח. לפיכך, גדיב קשורה עם מרבית לקוחותיה בהסכמים שנתיים, אשר לרוב מתחדשים מידי שנה. מחירי המוצרים נקבעים בהתאם לנוסחאות ו/או למחירים ידועים המתפרסמים בפרסומים בינלאומיים. מרבית ההסכמים עם הלקוחות

השונים נוקבים בכמויות ובמועדי אספקה קבועים, כאשר גדיב נדרשת לייצר את המוצרים ולספקם על פי מפרטים בינלאומיים מקובלים.

ט. קשרי הסחר עם הלקוחות העיקריים נמשכים תקופה ארוכה.

י. לגדיב אין לקוחות, אשר המכירות להם היוו מעל 10% מהמכירות של בזן.

יא. לבזן ולגדיב אין תלות בלקוחותיה העיקריים של גדיב. להערכת בזן, במידה ומי מלקוחותיה העיקריים הנ"ל יפסיק את התקשרותו עם גדיב, תדרש לה תקופה של עד חודשיים למציאת לקוח חלופי.

10.7.7. צבר הזמנות

הזמנות של לקוחות בתחום המוצרים הארומטיים נעשות לרוב על בסיס שנתי לשנה קלנדרית. נכון ליום 31.12.2009 עמד צבר ההזמנות על כ- 306 מליוני דולר, וליום 31.12.2010 על כ-415 מליוני דולר וסמוך למועד פרסום הדוח עומדת יתרת ההזמנות של גדיב על כ- 450 מליוני דולר.

על פי נסיון העבר של גדיב, שיעור ביטולי ההזמנות מצד הלקוחות הינו מזערי.

10.7.8. כושר ייצור

לגדיב כושר עיבוד של כ-900,000 טון לשנה רפורמט ושל כ- 100,000 טון Pygas (זרם ארומטי אשר נוצר בכאוו"ל), מתוכם ניתן לייצר כ-520,000 טון לשנה מוצרים ארומטיים שונים. הרכב סל המוצרים משתנה בהתאם לאופטימיזציה כלכלית, המשולבת עם בזן. קווי הייצור מבוססים על תהליכים רציפים הפועלים 24 שעות ביממה.

10.7.9. הליכים משפטיים

למעט התביעות המפורטות לגבי נחל הקישון, כמפורט בביאור ב'22(ב) לדוחות הכספיים של החברה, אין כנגד גדיב הליכים משפטיים מהותיים לחברה, התלויים ועומדים בבתי משפט.

כמו כן, גדיב הינה נתבעת בתביעות המטופלות על ידי חברות ביטוח אשר ביטחו אותה מפני הסיכונים נשוא התביעות, למעט רכיב של השתתפות עצמית. סכום ההשתתפות העצמית הכולל בגין התביעות הנ"ל אינו מהותי לגדיב.

במסגרת פעילותה השוטפת נתבעת גדיב בתביעות לא מהותיות לבזן. לדעת הנהלת בזן, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, ההפרשה שביצעה בספריה בגין תביעות אלו הינה מספקת.

10.8. פעילות הסחר

10.8.1. מידע כללי על פעילות הסחר של בזן

בהתאם לתכניתה האסטרטגית, מרחיבה בזן את פעילות הסחר והלוגיסטיקה במוצרי נפט. החל משנת 2008, החלה בזן לפעול בפעילות הסחר כמפורט להלן.

במסגרת פעילות הסחר, עוסקת בזן במסחר בנפט גולמי ומוצרי, מסחר בנגזרות על מחירי הנפט (כדוגמת אופציות וחוזים עתידיים) וכן בחכירת והחכרת אוניות על פי הזדמנויות בשוק. לצורך פעילות המסחר של בזן, מפעילה בזן מרכז סחר מודרני ומתקדם והוחל ביישום מערכות מידע יעודיות לניהול סחר במוצרי נפט.

בנוסף, בזן חוכרת, בחכירה לטווח ארוך (בין שנה לחמש שנים בדרך כלל), מיכליות להובלת נפט גולמי ו/או מוצרי נפט ו/או כימיקלים, ומשנעת בהם חומרים אותם היא רוכשת או מוכרת וכן מחכירה אותן בחכירות מסע לגורמים שונים.

פעילות הסחר לגבי מוצרים המיועדים לשימוש במתקני בזן או החברות הבנות, מהווה חלק אינטגרלי מתחום הפעילות הרלבנטי, ואינה משולבת בתחום פעילות הסחר.

10.8.2. מבנה פעילות הסחר והשינויים החלים בו

פעילות הסחר מתבססת בעיקר על הזדמנויות הנוצרות בשוק עקב שינויים במחירי הנפט הגולמי ומוצרי ומפערי המחירים בין השווקים השונים ובין סוגי נפט ומוצרי נפט שונים. מחירי הנפט הגולמי ומוצרי נפט בעולם נתונים לתנודתיות רבה ונקבעים, בין היתר, על פי היצע וביקוש עולמיים ומושפעים גם מאירועים גיאופוליטיים, אשר אינם קשורים ישירות להפקת הנפט, אך נתפסים על ידי השווקים כבעלי השפעה אפשרית על תפוקות עתידיות.

לפירוט אודות הגורמים המשפיעים על היצע הנפט הגולמי ומוצרי וגורמים ומגמות בצריכת מוצרי נפט, ראה 10.5.2ב' ו-10.5.2ג' לדוח זה.

שוק הנפט הגולמי ומוצרי הינו שוק של סחורות (Commodities). שוק זה הינו שוק משוכלל המאופיין בסחירות גבוהה מאוד, לרבות בעסקאות של נגזרים וחוזים עתידיים, המתבצעות בבורסות או עם גופים בינלאומיים גדולים.

לפיכך, כדאיות תחום הפעילות וכדאיות פעולות שונות בתוך תחום הפעילות, עשויה להשתנות באופן משמעותי מעת לעת.

10.8.3. גורמי הצלחה קריטיים

בשל אופיו של שוק המסחר בנפט ומוצרי ובשל ריבוי המשתתפים בשוק זה (כדוגמת סוחרים ספקולטיביים, אשר אינם משתמשים בפועל בנפט אותו הם רוכשים), להערכת בזן גורם ההצלחה הקריטי העיקרי הינו כח אדם מיומן ומקצועי, בתחום רכישה ומכירה של נפט ומוצרי וגידור סיכונים ומערכות מידע ובקרה התומכות בפעילות ומאפשרות גידור הסיכונים.

בנוסף, קשר בעלות או קשר עסקי לבית זקוק, מרחיב ומעמיק את קשת האפשרויות הפתוחה בפני פעילות הסחר.

10.8.4. חסמי כניסה

להערכת בזן, פעילות בנפט גולמי ובמוצרי נפט בתחום הפיסי, וכן חוסן פיננסי הם חסמי כניסה משמעותיים לתחום הסחר בנפט, בין היתר בשל הצורך בהון חוזר בהיקפים

משמעותיים ובכונות של ספקים בתחום לסחור בתנאי אשראי הולמים. כמו כן, היכרות עם השחקנים בשוק זה וצרכיהם, עשויה להוות יתרון משמעותי.

מוצרים 10.8.5.

כל סוגי הנפט הגולמי ומוצריו עשויים להיכלל במסגרת תחום הפעילות. בנוסף, עוסקת בזן במסחר בנגזרות על מחירי הנפט, כדוגמת אופציות וחוזים עתידיים. כמו כן, חוכרת בזן בחכירות ארוכות טווח, מיכליות להובלה ימית של מוצרי נפט (וכן נפט גולמי) וכימיקלים העשויות לשמש להובלה של מוצרים הנרכשים או משווקים על ידי בזן מחוץ לישראל או מוכרות בחכירות משנה.

פילוח הכנסות ורווחיות מוצרים ושירותים 10.8.6.

אין בפעילות הסחר קבוצת מוצרים או שירותים אשר שיעורה הינו 10% או יותר מסך הכנסות בזן.

לקוחות 10.8.7.

עיקר פעילות הסחר נתבצעת עם לקוחות וספקים בחו"ל. המכירות בתחום הפעילות מתבצעות בהתקשרויות נקודתיות (Spot) או התקשרויות מתמשכות, הנקשרות בין בזן לבין גורמים הפעילים בשוק, כגון: חברות נפט ובתי זקוק, חברות סחר ועוד. כמו כן, ההתקשרות נעשית בעסקאות חוזים עתידיים למכירה או רכישה של נפט ומוצריו, או של נגזרים, בעסקאות דו צדדיות או במסגרת מסחר אלקטרוני ללא כל אינטראקציה עם הקונה או המוכר.

שיווק והפצה 10.8.8.

כאמור לעיל, העסקאות בפעילות הסחר מתבצעות בהתקשרויות ע"פ הזדמנויות שמזהה בזן בשוק. היכרותה של בזן את שוק הנפט ואת השחקנים העיקריים בו וצרכיהם, מסייעת לה בזיהוי ההזדמנויות כאמור.

מתחרים ותחרות 10.8.9.

התחרות בתחום הפעילות הינה רחבה מאוד וזאת, בעיקר בשל ריבוי השחקנים בשוק העולמי ואפשרויות המסחר המגוונות בנפט או מוצריו. קיימת משמעות בתחום הפעילות להיכרות עם תחום הנפט בכלל ועם השחקנים בתחום זה בפרט, היכרות עם צרכיהם המשתנים של לקוחות בתחום זה מחד והיכרות עם מחזיקי מלאים ויצרנים מאידך.

חומרי גלם וספקים 10.8.10.

בזן רוכשת את הנפט הגולמי מספקים שונים ברחבי העולם, ואין לבזן תלות בספק כלשהו.

הון חוזר 10.8.11.

ימי אשראי של ספקים ולקוחות בתחום הסחר, דומים לימי האשראי של הלקוחות והספקים בתחום הזקוק.

10.9.1. מתקני בזן, כאו"ל, גדיב ושב"ח, מצויים במתחם אחד במפרץ חיפה ("המתחם"). מתקני בזן כוללים יחידות זקוק ראשוניות (זקוק גלם), מתקני פיצוח קטליטי ויחידות פרום (המבצעות תהליכי זיכוך ואשפרה של מוצרי הדלק), יחידות ייצור נוספות (לייצור איזומרט, המשמש כאחד ממרכיבי הבנזין, ואספלט), מתקנים לטיפול בגופרית, תשתית (מבנים, מיכלי אחסון, צנרת וכד'), ומתקני שרותים (תחנת כח, טיפול בשפכים, ציוד כיבוי אש).

מתקני כאו"ל כוללים קבוצת מתקני מונומרים (מתקן פיצוח ומתקן ה-OCU), קבוצת מתקני פוליאטילן וקבוצת מתקני פוליפרופילן ובנוסף להם, נמצאים במתחם משרדים, מעבדות, מתקני שרותי ייצור (קטור, מי קירור, אויר דחוס, חנקן וכו'), מחסני תוצרת גמורה, אחסון חומרי גלם, שרותי עובדים (חדר אוכל, מקלחות וכו'), בתי מלאכה לאחזקה, שער וכו'.

מתקני גדיב כוללים מתקנים לזיקוק BTX מחומרי הזינה, מתקנים לייצור פאראקסילן ומתקני ייצור סולבנטים ומוצקים.

מתקני שב"ח כוללים מתקנים להפרדת שמנים בסיסיים ושעוות מזרם HVGO ומתקני אשפרה לקבוצות מוצרים אלה.

10.9.2. העלות המופחתת של המתקנים ליום 31.12.2010, הינה כ- 2,031 מיליון דולר

10.9.3. על פי הסכם הנכסים החדש שנחתם ביום 24.1.2007, בזן זכאית להרשם כחוכרת מאת מדינת ישראל של מקרקעין במפרץ חיפה, אשר ברובם רשומים כיום על שמה, בהיקף של 2,133 דונם, בחכירה מהוונת לתקופה של 49 שנים מיום חתימת ההסכם, ועל פי בחירתה לתקופה של 49 שנים נוספות. מתוך המקרקעין האמורים, בזן מחזיקה בכ- 1,600 דונם. מתקני כאו"ל ממוקמים על שטח של כ- 390 דונם, מתוכם זכאית כאו"ל להירשם כבעלים של כ- 380 דונם מתוך שטח המקרקעין הנ"ל. מתקני גדיב ממוקמים על שטח של כ- 86 דונם, מהם כ- 80 דונם מוכרים לגדיב על ידי בזן בחכירה מהוונת לדורות, הרשומה על שם גדיב. כ- 6 דונם נוספים הוכרו לגדיב על ידי בזן עד ליום 30.8.2006. למועד הדוח, ממשיכים הצדדים לפעול על פי הסכם החכירה האמור. יתרת המקרקעין, מוכרים לשב"ח ולצד ג', או משמשים לשימושים שונים הדרושים לפעילות בזן, ואינם מוחזקים ייחודית על ידי בזן.

10.9.4. בנוסף, חוכרת בזן ממנהל מקרקעי ישראל שטח של כ- 56 דונם באזור ג'למה (בסמוך לקרית טבעון). הסכם הנכסים החדש חל גם על מקרקעין אלה. לפרטים נוספים בקשר עם הסכם הנכסים החדש והשלכותיו על זכויותיה של בזן במקרקעין, ראה סעיף 10.5.19 לדוח. כמו כן, חוכרות כאו"ל וגדיב מרשות הנמלים והרכבות מתקן עזר ליבוא ולאחסון אתילן בנמל הקישון ומתקני ניטול כימיקלים.

²² לתאור זכויות החברה בנכסים, ראה גם סעיף 10.5.19 לדוח.

10.9.5. לבזן זכויות במשרדים ברמת גן בשטח של כ- 210 מ"ר. הסכם הנכסים החדש שנחתם ביום 24.1.2007, חל גם על משרדים אלה (ללא תמורה נוספת מעבר לקבוע בהסכם הנכסים החדש כאמור בסעיף 10.5.19 לדוח). בזן חתמה על חוזה להשכרתם של משרדים אלו לצד שלישי, החל מתאריך 1.4.2008, בדמי שכירות שאינם מהותיים לבזן.

10.9.6. על פי הסכם מיום 24.7.2007, בזן שוכרת מצד שלישי משרדים בשטח של כ- 765 מ"ר במגדל עזריאלי בתל אביב. תקופת השכירות הינה עד ליום 31.12.2012, כאשר לבזן אופציה להאריך את תקופת השכירות בתקופה נוספת של 60 חודש. כ- 382 מ"ר מהשטח האמור הושכרו בשכירות משנה לכאוו"ל, וכ- 100 מ"ר מהשטח האמור הושכרו בשכירות משנה לצד שלישי. דמי השכירות אינם מהותיים לבזן או לכאוו"ל.

10.9.7. מתקני Domo ממוקמים על שטח כולל של כ- 127 דונם באזור נמל רוטרדם, הולנד ("אתר Domo"). על פי הסכם מפברואר 1994 בין BASF Nederland BV לבין עיריית רוטרדם, מחכיר נמל רוטרדם ל-Domo את אתר Domo. על פי ההסכם הנ"ל, החכירה היא לתקופה של 25 שנה המסתיימת בפברואר 2019, כאשר לחוכר אופציות להאריך את החכירה ב- 3 תקופות נוספות בנות 25 שנה כל אחת. דמי החכירה השנתיים הינם בסך של כ- 328 אלפי אירו.

10.9.8. לא מן הנמנע, כי בעת סיום החכירה, עלולה Domo להידרש להשיב את הקרקע נקייה מזיהום. לאור השיפוי החלקי שניתן לבזן בת בבעלות מלאה של כאוו"ל מ-Domo Chemical (ראה סעיף 10.6.12'ה' לדוח), להערכת בזן לא צפויה לכאוו"ל או לה חשיפה מהותית מדרישה כאמור. הערכת בזן בדבר חשיפתה הנ"ל הינה בגדר מידע צופה פני עתיד. הערכת בזן מבוססת, בין השאר, על השיפוי החלקי שניתן לבזן הבת של כאוו"ל כאמור ועל ממצאיו של יועץ איכות הסביבה. ייתכן שהערכת בזן לא תתממש, בין היתר, במידה שיחול שינוי במצבה של Domo Chemical ו/או יתגלו מחלוקות עם Domo Chemical ו/או ימצאו טעויות בממצאיו של יועץ איכות הסביבה.

10.9.9. המשטר המוניציפאלי החל על שטח המתחם

שטח המפעלים הפטרוכימיים במפרץ חיפה לרבות שטח המתחם מהווה חלק מן השטח המוניציפלי של עיריית חיפה.

בזן, גדיב, כאוו"ל ומפעל נוסף התקשרו עם עיריית חיפה ורשויות מקומיות סמוכות אחרות בהסכם מיום 23.8.2006, אשר נועד להסדיר את המשטר המוניציפאלי שיחול על שטח המפעלים ("הסכם הרשויות"). בהתאם להסכם הרשויות הוקמה חברה עירונית ("החברה העירונית") אשר מלוא הזכויות בהון ומרבית זכויות ההצבעה בה מוחזקות על ידי הרשויות ויתרתן בידי המפעלים, ואשר מטרתה לתת שירותים מוניציפאליים בשטח המפעלים, לרבות קביעת כללים, תכנון ופיתוח.

בהסכם נקבע, כי עיריית חיפה, כרשות הרישוי בשטח המפעלים, תטפל בבקשה לרשיון עסק אשר הגישה בזן וכי לא תוסיף תנאים נוספים ברשיון העסק מעבר לתנאים שייקבעו

על ידי משרדי הממשלה הרלבנטיים לרשיון העסק של בזן. לעניין רישיון העסק של בזן ראה סעיף 10.11.5 לדוח.

עוד נקבע בהסכם, כי בשטח המפעלים יחולו חוקי העזר של העיר חיפה, אשר יופעלו בצורה שוויונית לשאר אזורי העיר חיפה. בהתאם להסכם, הוקמה ועדה משותפת על פי הוראות חוק התכנון והבניה. לוועדה המשותפת הוענקו סמכויות של ועדה מקומית ורשות רישוי מקומית. עד תום תקופת הזיכיון, לא קיבלה בזן היתרי בנייה ביחס לבנייה במרבית שטח המפעל. בשנת 2004 הגישו בזן ומפעלים נוספים המצויים בשטח המפעלים, תוכנית מפורטת לשטח, לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה. בשנת 2008, אישרה הועדה המחוזית לתכנון ולבניה את הפקדת התכנית, בתנאים שנקבעו בהחלטתה.

החל מתום תקופת הזיכיון, קיבלה החברה היתרי בניה עבור כל בנייה חדשה בחצריה, בהתאם להוראות הרלוונטיות בחוק התכנון והבניה. למועד פרסום הדוח, עומדת החברה להשלים את התנאים שנקבעו ע"י הועדה להפקדת התוכנית.

10.9.10. הסכמי העסקה

א. כללי

כל העובדים בחברות, בין אם מועסקים על פי הסכם הקיבוצי ובין אם מועסקים על פי הסכם אישי, זכאים להיות מבוטחים בביטוח פנסיוני בהתאם להוראות ההסכמים השונים לעניין זה, בנוסף לתנאי רווחה כקבוע בהסכמים. בהתאם להסכמים הקיבוציים בחברה ובכא"ל יקבעו ההנהלה ונציגות העובדים נוסחא חדשה לתשלום מענק רווחים, ככל שיהיו, לעובדים בחברות, בגין שנת 2010 ואילך, אשר תכלול התייחסות לתוצאות העסקיות של בזן הממוזגת.

מתוך כלל עובדי החברות, נכון למועד הדוח, 103 עובדים בכירים מועסקים על פי חוזה עבודה אישיים לעובדים בכירים, 1,200 עובדים מועסקים בהתאם לתנאי ההסכמים הקיבוציים המיוחדים שהחברות הן צד להם, ו-59 עובדים מועסקים על פי חוזה עבודה אישיים מיוחדים.

להלן פירוט אודות תנאי העסקתם של קבוצות העובדים האמורות.

ב. עובדים בכירים המועסקים בחוזים אישיים

מרבית העובדים הבכירים מדרגה של מנהל מחלקה ומעלה מועסקים במסגרת חוזה עבודה אישיים. מספר מנהלי מחלקות מועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים.

הסכמי העבודה האישיים של העובדים הבכירים בחברות, כוללים כיסויים פנסיוניים וביטוחיים ותנאים סוציאליים והטבות שאינם חורגים מהמקובל, למעט זכאותם של חלק מהעובדים הבכירים למענק השלמת פיצויי פיטורין עד לשיעור של 200% בגין חלק משנות עבודתם ולמענק השלמת פיצויי פיטורין עד לשיעור של 150% בגין חלק משנות עבודתם. חלק מן העובדים הבכירים זכאים לבחור במסלול פנסיה מוקדמת או במסלול פיצויים מוגדלים, אם יפוטרו.

א. ביום 27.2.2011 החליטה ועדת הביקורת וביום 1.3.2011 החליט דירקטוריון בזן לאמץ תוכנית תגמול (להלן בסעיף זה: **"תוכנית התגמול"** או **"התוכנית"**). המענקים ע"פ התוכנית הינם כספיים בלבד, ללא רכיב הוני.

ב. תוכנית התגמול מורכבת משני חלקים מצטברים ובלתי תלויים, כדלקמן:

1. תוכנית תגמול שוטף שנתי ("תוכנית התגמול השנתית") – מכוחה יוענקו

לזכאים, שהינם נושאי המשרה בבזן, לרבות יו"ר הדירקטוריון, ס' יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל בזן ומנהלים הכפופים אליו, וכן נושאי משרה ועובדים בחברות בנות של החברה, מענקים שנתיים. הזכאות למענקים השנתיים וגובהם יקבעו בהתאם לעמידה ביעדי בזן וביעדים אישיים שיוגדרו כל שנה מראש ביחס לכל זכאי (למעט ביחס ליו"ר הדירקטוריון וס' יו"ר הדירקטוריון, אשר הגמול עבורם ייקבע בגין עמידה ביעדי בזן בלבד), אך בכל מקרה לא יעלו על סכום קבוע/מספר משכורות שנקבעו בתוכנית ביחס לכל דרג. בנוסף, סך כל המענקים לזכאים מכוח התוכנית בגין שנה מסויימת, בתוספת מענקים שנתיים נוספים אם וככל שישולמו לעובדים נוספים בגין אותה שנה, לא יעלו על 5% מה-EBITDA בפועל של בזן באותה שנה.

במסגרת אישור תוכנית התגמול, נקבע כי בכל מקרה בו יוענקו מענקים למנהלי בזן על פי תוכנית התגמול השנתית, בזן תעניק מענקים שנתיים גם לעובדים אשר אינם זכאים לגמול מכוח התוכנית, במתכונת ובהיקף שישוכמו עם עובדי בזן, על בסיס ההסכמים הקיבוציים שבין בזן לבין נציגות העובדים ובכפוף לאישור מראש של דירקטוריון בזן ובכפוף למגבלת ה- 5% מה-EBITDA בפועל כאמור לעיל.

2. תוכנית תגמול רב שנתית בקשר עם פרוייקט הקמת מתקן ייצור דלקים נקיים, פרוייקט לניצול גזי CCR לצורך הגברת ייצור פרופילן ושדרוג מתקן ה- FCC, הנמצאים בביצוע במהלך השנים 2010-2012 (**"תוכנית התגמול הרב שנתית"**) - מכוחה יוענקו מענקים חד-פעמיים לכלל עובדי בזן בגין עמידה ביעד לוחות זמנים ו/או ביעד התקציב בקשר עם הפרויקטים הנ"ל. הזכאים מכוח התוכנית הינם כלל עובדי בזן לרבות נושאי המשרה בבזן, וביניהם יו"ר הדירקטוריון, ס' יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל בזן.

ג. תוכנית התגמול תהא בתוקף החל ממועד אישורה על ידי דירקטוריון בזן ועד להחלטת דירקטוריון בזן לבטלה, למעט ביחס לזכאים אשר הינם בעלי שליטה בבזן ו/או שלבעלי השליטה בבזן עניין אישי באישור התוכנית והגמול מכוחה ביחס אליהם, אשר התוכנית תהא תקפה לגביהם לתקופה של 5 שנים ממועד אישורה על ידי האסיפה הכללית שזומנה לצורך כך.

10.10.1 כללי

א. על החברות, שהינן בעלות מפעלים תעשייתיים, חלים חוקים שונים בתחום איכות הסביבה. העיקריים ביניהם הינם: חוק אוויר נקי, תשס"ח-2008 ("חוק אוויר נקי"), החוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 (להלן: "החוק למניעת מפגעים"), חוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן: "חוק חומרים מסוכנים"), חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, חוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988 וחוק המים, התשי"ט-1959. בנוסף להוראות החוק, חלות על בזן גם הוראות הכלולות בהיתרים וברישיונות, אשר ניתנו לבזן והדרושים לה על מנת לפעול בתחום פעילותה.

ב. בהתאם למדיניותה וכחלק מתפיסתה ארוכת הטווח של בזן, החברות משקיעות משאבים רבים בכל על מנת לעמוד בכל ההוראות הרגולטוריות החלות עליהן. בבזן פועלת ועדת דירקטוריון לנושאי איכות הסביבה, הדנה ועוקבת אחר ביצועי בזן בתחום איכות הסביבה והשקעותיה בתחום זה. כמו כן, מפעילות החברות תוכנית אכיפה פנימית בתחום איכות הסביבה ובטיחות.

ג. במסגרת פעילותן השוטפת, פועלות החברות באופן רציף על מנת לקיים את החוקים וההוראות הישימים לפעילותן.

10.10.2 השקעות באיכות הסביבה

במסגרת התכנית האסטרטגית שאושרה ע"י דירקטוריון בזן ב-6.11.2007, הוחלט – בין היתר – להגדיל ההשקעות בתחומי איכות הסביבה, הבטיחות והביטחון והגברת האמינות התפעולית ולהועיד לעניינים אלה כ-270 מיליון דולר. עד סוף שנת 2010, ביצעה בזן השקעות בתחומים אלה בהיקף של כ-115 מיליון דולר, הכוללות בין השאר תשתית והכנות לקליטת גז טבעי בבית זקוק חיפה; מערכת להקטנת פליטת חלקיקים; ומערכת להקטנת פליטות תחמוצות חנקן מבית הזקוק; הרחבת כושר מיצוי מרקפנטים ושדרוג הגנות תנורים.

לצורך העמידה בדרישות של המשרד להגנת הסביבה, השקיעה כאו"ל בשנת 2010 סך של כ-4 מיליון דולר והיא צפויה להשקיע בשנת 2011 סך של כ-3 מיליון דולר.

10.10.3 היתרים בתחום איכות הסביבה

א. להלן פירוט רישיונות בתחום איכות הסביבה אשר הוענקו לחברות במסגרת פעילותן:

תוקף ההיתר	הגוף המרשה	מקבל ההיתר	סוג ההיתר
31.3.2011,	המשרד להגנת הסביבה	בזן, כאו"ל, גדיב	היתר להזרמת תמלחות לים ⁽¹⁾
3.1.2012, 3.2.2012	המשרד להגנת הסביבה	בזן, כאו"ל, גדיב	היתר רעלים
7.1.2012			
17.1.2012	אגף חומרים מסוכנים במשרד להגנת הסביבה	כאו"ל	אישור למיחזור פסולת מסוכנת (איזודודקאן)

בעניין הזרמת תמלחות לקישון ראה גם סעיף 10.10.5 לדוח.

החברות פועלות על מנת לחדש את תוקפו של כל היתר בתחום איכות הסביבה, הדרוש להן לשם פעילותן, במועד קרוב למועד פקיעת תוקפו של אותו רשיון, באופן שתישמר רציפות הרישוי.

ב. תחומי החקיקה והתקינה בתחום איכות הסביבה, הרלוונטיים לפעילותן העיקרית של החברות, הינם:

(א) איכות האוויר;

(ב) איכות שפכים נוזליים;

(ג) פסולת מוצקה/רעילה;

(ד) מניעת זיהום קרקע ומי תהום על ידי דלקים וחומרים מסוכנים אחרים.

ג. נכון למועד הדוח, להערכת בזן, החברות עומדות בכל הוראות החוק, ההיתרים והרשיונות החלים עליהן בנושא איכות הסביבה, למעט אם צויין במפורש אחרת בסעיף 10.10 זה לדוח. לתקופה שמיום 1.1.2009 ועד למועד הדוח, לא קיבלו החברות התראות או דרישות הנוגעות לאי עמידה בהוראות החוק, ההיתרים והרשיונות שחלו עליהן מעת לעת בנושאי איכות הסביבה, אשר להערכת בזן, צפויות להשפיע עליה באופן מהותי, למעט כמפורט בסעיף 10.10 זה לדוח.

10.10.4. איכות אוויר

א. לידיעת בזן הובא, כי מדיניות המשרד להגנת הסביבה הינה כי לא תותר כל תוספת של זיהום אוויר על הקיים באזור מפרץ חיפה, אשר לדעת משרד הגנת הסביבה הינו עתיר בזיהום אוויר ופיתוח עתידי של אזור זה יוגבל בהתאם לרמות זיהום האוויר.

ב. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008

חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (בסעיף זה - "החוק"), שנכנס לתוקף ביום 1.1.2011, נועד להסדיר את הטיפול בבעיית זיהום האוויר בישראל באופן כולל ומקיף. החוק צפוי להחמיר את משטר הפיקוח על פליטות חומרים לאוויר ויחייב מפעלים הפולטים חומרים לאוויר לקבל היתר פליטה לשם פעולתם. בנוסף, החוק מחמיר את הסנקציות הפליליות והמנהליות אשר עלולות להיות מוטלות על מי

שיפרו את הוראות החוק ויגרמו לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר. בין הנושאים המטופלים באמצעות החוק:

- (1) קביעת ערכים מירביים לנוכחותם באויר של מזהמים;
 - (2) איחוד מערכי ניטור האוויר למערך אחיד ופרסום מסודר של נתוני הניטור לציבור וכן פרסום תחזית איכות האוויר. מתן אפשרות לשר להגנת הסביבה להורות על הקמת והפעלת מערכי ניטור לגורמים שונים;
 - (3) סמכויות לרשויות מקומיות לפעול להפחתת הזיהום הנגרם בתחומן, וכן סמכות לשר להגנת הסביבה להורות לרשויות נפגעות זיהום להכין ולבצע תכנית להפחתת הזיהום בתחומן;
 - (4) חובת הצטיידות בהיתר פליטה, בין היתר, לכל אדם המתקין, מחזיק, מפעיל או משתמש במקור פליטה טעון היתר. השר להגנת הסביבה קבע בתקנות כללים ואמות מידה לענין מתן היתר פליטה, כאשר אמות המידה כוללות בין השאר הוראות לענין קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה שלפיה ייקבעו התנאים בהיתר הפליטה. היתר פליטה יינתן לתקופה של שבע שנים;
 - (5) בחוק נקבעו הוראות מעבר שבהן מפורט לוח זמנים לטיפול במפעלים לפי סקטורים במשך חמש השנים הראשונות ליישום החוק;
 - (6) סמכויות להטיל עיצומים כספיים וכן הוראות בענין תביעות אזרחיות כנגד מפרי הוראות החוק וכן עונשי מאסר וקנסות;
- בהתאם להוראות המעבר של החוק, מפעל הפועל בתחום פעילותן של החברות ואשר ערב תחילת החוק הפעיל כדין מקור פליטה על פי הוראות צו אישי שניתן לו, יהיה רשאי להמשיך בהפעלתו אף ללא היתר לפי החוק עד ליום 30 בספטמבר 2016 או עד הכרעה בבקשת היתר הפליטה שיגיש, לפי המוקדם, ובלבד שיגיש בקשה להיתר פליטה כאמור לא יאוחר מיום 1 מרץ 2014. זאת ועוד, מחוקק המשנה הוסמך לגבש הוראות בעניינים מהותיים ומרכזיים הקשורים בהפעלת החוק, לרבות הוראות הקובעות מהו זיהום אוויר חזק או בלתי סביר וכן צעדים ואמצעים שיש לנקוט למניעת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, אך הוראות כאמור טרם גובשו. נוכח האמור לעיל, בזן אינה יכולה להעריך את ההשלכות שיהיו עליה כתוצאה מיישום החוק וחקיקת המשנה מכוחו.

ג. צווים אישיים

ביום 22.11.2009 הוצא לבזן²³, ביום 19.10.2010 הוצא לכאוו"ל וביום 28.7.2010 הוצא לגדיו צו אישי מכוח החוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961 אשר החליפו צווים אישיים קודמים שהוצאו לחברות. הצווים האישיים מחילים על החברות תקני פליטה לאוויר מכל מקור פליטה בנפרד, וכן תקני פליטה לאוויר מכלל שטח מפעלה של כל חברה.

²³ כל חיוב החל על החברה מכח הצו האישי, חל גם על מנהליה.

הוראות כל אחד מן הצוים האישיים קובעות כי בתום 18 חודשים מכניסת הצו לתוקף, יופחתו תקני פליטה לאוויר ממתקני בזן הרלוונטית וזאת – ללא קשר לשאלה אם באותו מועד, תושלם מערכת ההולכה אשר תאפשר לבזן להשתמש במתקניה בגז טבעי, אם לאו. החברות, מצידן, סיימו את ההכנות הדרושות לקליטה ושימוש בגז טבעי במתקניהן, תוך השקעה של 29 מיליוני דולר.

בנוסף, קובע הצו האישי הוראות עיקריות בדבר:

1. ניטור רציף לארובות המפעל.
 2. עריכת סקר בדבר פליטות לא מוקדיות ממתקניה (כלומר פליטות לאוויר, אשר אינן נעשות מארובות, וונטים, מלפידים או מקורות פליטה יעודיים אלא מחיבורי צנרת, ברזים, בריכות וכו') וביצוע תוכנית להפחתת הפליטות הלא מוקדיות ולניטור שוטף שלהן.
 3. מינוי ממונה לפניית הציבור, ופירסום דרך ההתקשרות עמו ברבים.
 4. טיפול בתלונות על מפגעי ריח והפעלת "צוות מריחים" המוסמך ע"י המשרד להגנת הסביבה.
 5. ביצוע סקר פערים על-פי שיטת ה-IPPC המקובלת באיחוד האירופי, והתאמת התהליכים אשר יש להם פוטנציאל השפעה על הסביבה לטכנולוגיות הטובות ביותר, הזמינות והמקובלות (BAT) והצגה בתוך 22 חודשים, של תוכנית לעמידה ב-BAT.
- הערכת הנהלת בזן בדבר ההשקעות שיידרשו ליישום הוראות הצו האישי, מעבר להשקעות שבוצעו בשנים האחרונות²⁴ הינן כ-23 מיליון דולר וצפויות להתבצע בשנים 2011 ו-2012.
- ככל שבזן תיאלץ להשקיע במתקנים שניוניים להפחתת פליטות בשל אי הגעת גז טבעי למפרץ חיפה, מדובר במתקנים שהערכה ראשונית משוערת לעלותם עומדת על כ-240 מיליון דולר. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.10.4 ד' לדוח.
- גיבוש תוכנית ההשקעות האמורה מבוססת על הערכות מומחים, ספקי הידע, יצרני הציוד ומתקיניו. אין וודאות כי בזן תוכל להוציא את התוכנית לפועל בלוח הזמנים, אשר נקבע בצו האישי ואשר תלויים בין היתר - בגורמים חיצוניים לבזן (כדוגמת נתג"ז) וכי עלות תוכנית ההשקעות לא תחרוג מעבר לעלויות הצפויות נכון למועד הדוח. אי עמידה בלוחות הזמנים הקבועים בתוכנית ההשקעות ו/או בתקציב תוכנית ההשקעות עלולים לפגוע באופן מהותי בתוצאותיה העסקיות של בזן.**

²⁴ לפירוט ההשקעות בתחום איכות הסביבה שבוצעו בשנים 2009-2010 ראה סעיף 10.10.2 לעיל.

לקראת השלמתו הצפויה של צינור הגז והגעתו הצפויה למפרץ חיפה במהלך הרבעון הראשון של 2011, התקשרה בזן ביום 12.12.2010 בהסכם עם East Mediterranean Gas S.A.E. ("EMG") לאספקת גז טבעי למפעלי החברות, לתקופה של 20 שנה החל ממועד תחילת האספקה, על פי העקרונות הבאים:

א. אספקת הגז תחל עם השלמת קו הולכת הגז הטבעי למפרץ חיפה וחיבור מפעלי בזן אליו.

ב. כמות הגז הטבעי השנתית אותה צפויה בזן לרכוש (לרבות עבור החברות הבנות) בשנת 2011 תגיע לקצב שנתי של כ- 22.5 מיליון MMBTU והיא רשאית להגדיל בהדרגה את רכישות הגז עד ל- 38 מיליון MMBTU לשנה בשנת 2014 ואילך. עד סוף שנת 2011 על בזן להודיע ל- EMG מהי כמות הגז שהיא מעוניינת לרכוש החל משנת 2013 ואילך, ובלבד שכמות זו לא תפחת מ- 22.5 מיליון MMBTU לשנה.

ג. מחיר הגז בהסכם נקבע לפי נוסחה המתבססת על מחיר הנפט, כולל מחירי "רצפה" ו"תקרה" וההסכם כולל התחייבות לרכוש או לשלם (Take or Pay) בגין כמות שנתית מינימלית של גז בהתאם למנגנון שנקבע בהסכם.

ד. ההיקף הכספי הכולל של ההסכם (כולל האופציה להגדלת כמות הגז), מוערך בכ- 1,800 עד 2,900 מיליון דולר. ההיקף בפועל יושפע ממכלול של תנאים, ובעיקרם מחיר הנפט והיקף קצב צריכת הגז.

בזן סיימה את התקנת המערכות הנדרשות בחצריה לצורך קליטת הגז הטבעי ואף התקשרה עם חברת נתיבי הגז לישראל בע"מ ("נתג"ז"), המקימה את מערכת ההולכה הארצית, בהסכם להולכתו.

בכפוף להשלמת חיבור מפרץ חיפה למערכת הולכת הגז הטבעי, תתאפשר החלפת המזוט בו משתמשות החברות במתקניהן כיום, בגז טבעי, ועם ביצוע ההחלפה, תוכלנה החברות להקטין את הפליטות לאוויר ממתקניה ולעמוד בדרישות העתידיות של הצו האישי החדש (ראה סעיף 10.10.4 ג' לעיל).

על פי דיווחים שפרסמה ספקית הגז EMG וחברת אמפל, המחזיקה 12.5% ממניותיה, ארעו ביום 5.2.2011 פיצוץ ודליקה בקו המוליך גז טבעי לירדן, ועקב כך, נפגע ונסגר גם קו הגז המוליך גז טבעי לישראל, לצורך ביצוע בדיקות ותיקונים. החל מיום 15.3.2011, חודשה בהדרגה אספקת הגז הטבעי ע"י EMG ללקוחותיה בישראל.

להערכת בזן, המעבר לשימוש בגז טבעי צפוי להביא גם להתייעלות בצריכת האנרגיה של החברות, לחסכון בעלויות אחזקה ולהקטנת עלויות אנרגיה ועלויות אחרות, במישרין ובעקיפין, המוערכים בסכום כולל לחברות העולה על 130 מיליון דולר

לשנה. הערכת החסכון האמורה מחושבת לפי שנת צריכה מלאה לאחר השלמת חיבור מפעלי בזן לקו הולכת הגז הטבעי ועל פי מחירי הדלקים הידועים למועד דוח זה. נתונים אלו נכונים למועד הדו"ח התקופתי ואין בהם בהכרח אינדיקציה לעתיד.

האמור לעיל בדבר המועד הצפוי לתחילת האספקה של גז טבעי למפעל בזן, כמו גם החסכון הצפוי לבזן מן השימוש בגז טבעי, הינם בבחינת מידע צופה פני עתיד המבוסס, בין היתר, על הערכות נתג"ז באשר למועד השלמת מערכת הולכת הגז הטבעי למפרץ חיפה (בכל הנוגע למועד תחילת האספקה), על הערכות בזן ביחס למחירי הנפט והמזוט, היקף צריכת הגז הטבעי וגורמים נוספים (בכל הנוגע לחסכון הצפוי ממעבר לשימוש בגז טבעי). לפיכך, אין וודאות באשר למועד תחילת אספקת הגז על פי ההסכם, כמו גם באשר להיקף החסכון בעקבות המעבר לשימוש בו.

ה. במספר בדיקות ארוכה שנערכו במתקן הפצחון הקטליטי של בזן החל משנת 2005, נמצא כי ייתכן שריכוז פליטת החלקיקים עולה על הקבוע בצו האישי כפי שחל על בזן במועדי ביצוע הבדיקות. בחודש מרץ 2009, השלימה בזן התקנת מתקן להפחתה נוספת בהיקף פליטת החלקיקים בארובת הפצחון הקטליטי ובבדיקות שהתבצעו בארובה זו לאחר מכן, נמצא כי הפליטות עומדות בריכוז המירבי הקבוע בצו האישי.

ו. בחודש ינואר 2009, קיבלה בזן מן המשרד להגנת הסביבה התראה והזמנה לשימוע בגין הפרות וישום לקוי לכאורה של הוראות הצו האישי שהיה בתוקף באותו מועד ("ההתראה"). בהתראה תוארו הפרות לכאורה אשר התייחסו – בין היתר - ללוחות זמנים שנקבעו בצו, לתוצאות דגימות ארוכה, להגשת תכניות מסויימות שנדרשו בצו ולאופן מסירת נתונים למשרד, כקבוע בצו. במסגרת הליך השימוע, נקבעו יעדים ולוחות זמנים לביצוע פעולות שונות על ידי בזן לצורך הפחתת הזיהום ממתקניה. בזן ביצעה את הפעולות שנקבעו.

ז. בהתאם להוראות התנאים הנוספים לרישיון עסק אשר הוצאו לבזן על ידי המשרד לאיכות הסביבה, החלה בזן בשנת 2005 בפירוק וסילוק של אסבסט משטח המפעל. פירוק וסילוק של אסבסט טעון אישור מהועדה הטכנית לאבק מזיק במשרד להגנת הסביבה. העלויות האמורות אינן מהותיות לעסקיה של בזן.

ח. בחודש נובמבר 2010 קיבלה בזן מן המשרד להגנת הסביבה התראה בגין אי עמידה בערכי פליטה מרביים ממקורות בבזן ובגדיב ובענין הגשת מסמכים על ידה. בזן נדרשה להפסיק לאלתר החריגות ולהשלים את כל הנושאים המחויבים בהתאם להוראות. נכון למועד הדוח בזן פועלת להשלמת כל הנושאים בהתאם לדרישות המשרד להגנת הסביבה.

ט. לכאול נערכו 3 שימועים בשנים 2007-2008 במשרד להגנת הסביבה בקשר עם טענות לפליטות עשן ממתקני בזן המהוות הפרה לכאורה של הוראות הצו האישי. להערכת כאול היא ביצעה את שנדרשה עפ"י פרוטוקולי השימוע, אולם בכל

מקרה לדעת כאו"ל גם לאחר פעולותיה, הוראות הפליטה במקרה תקלה אינן ישימות והיא דרשה כי תוקם ועדה מקצועית לבחינת העניין. לאור האמור, לא ניתן להעריך את חשיפת כאו"ל ובזן בגין אירועים אלה.

י. ביום 16.8.2009 נערך לכאו"ל שימוע במשרד להגנת הסביבה בקשר עם אירוע פליטת עשן. בסיכום השימוע הוחלט על הקמת צוות בדיקה, אשר דוח הבדיקה שלו הועבר לכאו"ל ביום 5.1.2010. במסגרת הדוח, המליץ צוות הבדיקה שלא לנקוט בצעדי אכיפה במקרה זה, אך המליץ כי יינקטו צעדי מניעה שעשויים להפחית את ההסתברות להישנות מקרה כאמור. בהתאם, אימץ המשרד להגנת הסביבה את המלצות צוות בדיקה אשר קבע, כי בזן תבצע פעולות שמטרתן למנוע הישנות מקרים דומים בעתיד. עוד סוכם כי המועד לביצוע ההתקנות האמורות יהיה בהדממה המתוכננת למתקני כאו"ל בחודש מאי 2011. להערכת כאו"ל עלות ההוצאות הישירות בביצוע הפעולות הנדרשות מסתכמת לסך של כ-2.5 מליון דולר.

בחודש ינואר 2009 קיבלה גדיב מן המשרד להגנת הסביבה התראה והזמנה לשימוע בגין הפרות לכאורה וישום לקוי לכאורה של הוראות הצו האישי ("ההתראה"). בהתראה תוארו הפרות לכאורה אשר התייחסו – בין היתר – ללוחות זמנים שנקבעו בצו, לתוצאות דגימות ארובה, להגשת תכניות מסויימות שנדרשו בצו ולאופן מסירת נתונים למשרד, כקבוע בצו.

במסגרת הליך השימוע, נקבעו יעדים ולוחות זמנים לביצוע פעולות שונות על ידי גדיב לצורך הפחתת הזיהום ממתקניה. גדיב מבצעת את הפעולות שנקבעו.

10.10.5. איכות שפכים ונחל הקישון

א. שפכים תעשייתיים, הנוצרים במהלך פעולות הייצור של החברות, מטופלים על ידן ומוזרמים כתמלחות לנחל הקישון. נושא איכות התמלחות המוזרמות על ידי החברות מוסדר בהוראות היתר הזרמת תמלחות לים. המפעלים מנטרים את איכות התמלחות לפני הזרמתן לקישון בניטור רציף. נכון למועד הדוח, עומדות החברות בתנאי ההיתר האמור, בכל הקשור לאיכות הקולחים המוזרמים על ידה לקישון כאמור. המשרד להגנת הסביבה בוחן מספר חלופות לפתרון שאלת התמלחות (ובניהן החלת תקן איכות קולחים שנקבע ע"י ועדה בראשות ד"ר יוסי ענבר, סמנכ"ל במשרד לאיכות הסביבה (להלן: "ועדת ענבר")); הקמת צינור מוצא ימי לתמלחות במקום הזרמתן לנחל הקישון; ואפשרות של החדרת התמלחות לאקוויפרים מלוחים באמצעות קידוחי החדרה עמוקים).

להערכת בזן, אם יוחלט שתקני ועדת ענבר מחייבים גם גורמים אשר אינם מכונים העוסקים בטיהור שפכים, החברות תאלצנה לבצע השקעות ניכרות על מנת לעמוד בתקנים אלו. היה ותיושם ההחלטה לנקוט בדרך הזרמת קולחי המפעלים דרך צינור מוצא ימי, הרי שלהערכת בזן העלויות שתשא בהן בגין כך לא תהיינה מהותיות לבזן.

האמור לעיל בעניין היקף ההשקעות הצפוי הינו בגדר מידע צופה פני עתיד. הערכות בזן בקשר עם גובה ההשקעות הנ"ל מבוססות על החלטות ועדת ענבר במתכונתן הנוכחית ועל תחזיות בזן המבוססות על הרכב התמלחות הנוכחי שלהן. ייתכן שתחזיות בזן לא יתממשו, בין היתר, במידה שיחולו שינויים בעתיד בהוראות הרגולטוריות ביחס למסקנות ועדת ענבר או במידה שהרכב התמלחות שלהן ישתנה.

החברות, מצידן, התקשרו בהסכם על פיו תמסורנה שפכים תעשייתיים כאמור למפעל המוקם על ידי צד ג' בשטחה של כאו"ל, ותרכושנה ממנו מים מושבים באיכות שתאפשר שימוש חוזר בהם. בכך צפויות החברות להקטין, החל מן המועד בו יפעל המתקן אשר בנייתו צפויה להסתיים ברבעון השני של 2011, הן את כמות המים השפירים אותם הן צורכות בתהליכי הייצור והן את כמויות התמלחת המוזרמת על ידן לקישון.

ב. ביום 7.1.2007 הודיע המשרד להגנת הסביבה כי התקבלו אצלו ממצאי הביניים של סקר שנערך על ידי רשות נחל הקישון, ואשר מצביעים כי קרקעית הנחל מזוהמת במתכות כבדות ובעיקר בחומרים אורגניים ממקור תוצרי דלקים (פחממני נפט). במכתב נאמר, כי על פי הסקר יש לפנות כ-450 אלף טון של קרקע מזוהמת, וכי הערכת העלות הראשונית לכך היא כ-50 מיליון דולר. לבזן נמסרה להערות טיוטת ממצאי הסקר המייחסת לבזן תרומה בשיעור של כ-0.21% לתכולת המתכות הכבדות ושל כ-87.2% לתכולת החומרים האורגניים ממקור תוצרי דלקים בקרקעית נחל הקישון.

לאחר שבזן קיבלה לבקשתה, חלק מן החומר שעמד בפני עורכי הסקר, היא הגישה לעורכי הסקר חוות דעת מומחה, החולקת על תקפות טיוטת הממצאים. נכון למועד הדוח, הנהלת בזן אינה יכולה להעריך מה יהיו ממצאי הסקר הסופיים; עד כמה ממצאים אלו יוכיחו את מידת אחריותה של בזן, אם בכלל, לזיהום; האם ומכוח איזו סמכות חוקית תדרש בזן לנקוט בפעולות המוזכרות במכתב השר, או בפעולות אחרות, כתוצאה מהאמור; ומה תהיינה העלויות הכרוכות בכך לבזן.

ג. לעניין פרויקט נחל הקישון ראה סעיף 10.5.15ה' לדוח.

ד. בחודש ינואר 2010, פתח המשרד להגנת הסביבה בחקירה בחשד לעבירה על חוק מניעת זיהום מי ים בשמן, בעקבות אירוע גשם חריג שהתרחש ב-21-20 בינואר 2010 ובמסגרתו הוגלשו לנחל הקישון – באישור המשרד להגנת הסביבה – מי נגר שלא סיימו את כל שלבי הטיפול במתקני בזן. במסגרת חקירה זו, נחקרו מספר עובדים, מנהלים ונושאי משרה בחברה. למועד הדוח, לא הסתיימה החקירה.

ה. בחודש פברואר 2011 נערך לחברה שימוע בגין הזרמה לקישון באירוע גשם שהתרחש ב-13 וב-14 בדצמבר 2010 ובו הוזרמו – לכאורה – מי נגר שלא עמדו בערכים המרביים הקבועים בהיתר ההזרמה שניתן לחברה. בסיכום השימוע הורה

המשרד לחברה לנקוט במספר צעדים ביחס לאיגום נגר עילי בעת גשם וביצוע בדיקות שונות והחברה נערכת לבצע הוראות אלה.

10.10.6. רעלים

א. החברות מחזיקות, כל אחת, בהיתר רעלים בהתאם לחוק חומרים מסוכנים, הקובע הוראות בדבר כמויות החומרים המסוכנים שמותר לכל חברה להחזיק וכן הוראות בדבר אופן אחסוןם והטיפול בהם. ההיתר כולל גם דרישות בדבר איתור מתקנים העשויים להיפגע ברעידת אדמה בעוצמה שהוגדרה והעלולים לגרום סיכון וכן דרישות למגן את המתקן שאותר על פי תכנית מיגון שהועברה לבדיקת המשרד להגנת הסביבה, ולגביה מתקיימים דיונים עם המשרד להגנת הסביבה בהמשך להערוות שנתקבלו לתכנית. העלויות הכרוכות במיגון המתקנים כאמור, אינן מהותיות לחברות. כן הוסיף המשרד להגנת הסביבה בהיתר הרעלים, הוראות הנוגעות לניטור איכות אוויר.

ב. בהתאם להוראות הדין, פסולת רעילה מסולקת לאתר הפסולת הארצי ברמת חובב ופסולת מוצקה, כדוגמת קרקע מזוהמת, מסולקת לאתרי הטמנה, לפי היתרים ספציפיים המתקבלים מהמשרד להגנת הסביבה.

ג. ביום 28.4.2010 הוצא לבזן ולמנכ"ל בזן צו פינוי רעלים המורה לבזן לטפל ולסלק בוצות הנוצרות בתהליכי הייצור והמצויות בחצריה, בהתאם לשיטות וללוח זמנים שנקבע בצו. בזן הודיעה למשרד להגנת הסביבה כי תפעל על פי הצו והיא מבצעת את הפעולות הקבועות בו. בראשית שנת 2011 קיבלה בזן התראה בנוגע לפעולותיה ביחס לצו האמור. בתגובה, הודיעה בזן למשרד להגנת הסביבה כי בשלב זה אינה מבקשת שינוי בלוח הזמנים לסיום סילוק הבוצות המצויות בחצריה, וכי ככל שיתעורר צורך לקראת תום שנת 2011, תציע בזן פתרונות חלופיים.

10.10.7. חשש לחלחול דלקים לקרקע ולמי תהום

א. מעת לעת, נדרשת בזן לבדוק טענות בדבר חלחול דלקים ומזהמים אחרים אל הקרקע ומי התהום בשטח המפעל. בשנת 2005, לאחר שנמצא זיהום קרקע בחתך העליון ועדשת נפט, החלה בזן בבצוע קידוחי ניטור בשכבה הרדודה של מי התהום מתחת לאחד ממתקני בזן. בנוסף, בזן ביצעה מספר קידוחי שאיבה על מנת לתחום את הזיהום ולשאוב את שכבת הזיהום ולסלקה ממי התהום.

ב. בהתבסס על סקר חיצוני שנערך על ידי מומחה חיצוני, שתוצאותיו נמסרו לבזן ביום 21.1.2007, מעריכה בזן, כי לא קיימת סבירות שמי התהום באקוויפר בתחום שטח מפעל בזן, הזורמים בכיוון כללי לדרום-מערב, יתרמו לזיהום מי התהום ממערב ומדרום לשטח מפעל בזן. בהתבסס על הסקר הנ"ל, להערכת בזן, הזיהום במי התהום בשטח המפעל, לא צפוי להתפשט לשטחים סמוכים באופן שיגרום לזיהום מקורות מים המשמשים לשתיה או השקיה.

ג. על פי עמדת המשרד להגנת הסביבה כפי שהובאה לידיעת בזן ביום 1.1.2007, בהנחיות לתסקיר ההשפעה על הסביבה (לפרטים נוספים ראה סעיף 10.10.7 לדוח) נדרשו המפעלים במתחם הפטרוכימי לבצע סקר קרקע בהתאם להנחיות המשרד, ובהנחיות נקבע כי "המשרד להגנת הסביבה יוסיף דרישות נוספות בהתאם לצורך וממצאי הסקר, לרבות דרישות לתיקון המעוות ושיקום הזיהום אם יימצא", והתסקיר אמור לפרט את היקף הזיהום ומיקומו. בחודש יולי 2007, התקבלו בחברה תוצאות הסקר ההידרוגיאולוגי האמור, מהן עולה, כי לא נשקפת סכנה למקורות מי תהום שפירים באזורים מחוץ לגבולות שטחי המפעלים כתוצאה מפעילות המפעל, אולם אותרו מספר אתרים בהם קיים זיהום קרקע. המלצת עורך התסקיר, אשר למיטב ידיעת בזן מקובלת אף על המשרד להגנת הסביבה, היא כי עם השלמת עיבוד התוצאות שהתקבלו בסקר הקרקע, לערוך לגבי אותם אתרים סקר סיכונים בשיטת RBCA או שיטה דומה ולפעול בהתאם לתוצאותיו. בהתאם לעמדת המשרד הנ"ל, לאחר קבלת תוצאות הסקר הנערך במסגרת התסקיר יגדיר המשרד להגנת הסביבה את יעדי השיקום לקרקע ולמים (אם ימצא גם זיהום במים), בהתחשב בכך שהפעילות הקיימת מתוכננת להישאר באתר.

יחד עם זאת, ובהתחשב גם באמור להלן בדבר עמדת המשרד להגנת הסביבה, קיים סיכון של איתור זיהום בקרקע ובמי התהום. בהקשר זה קיים חוסר וודאות בקשר להיקף הטיפול שיידרש בזיהום, אם וככל שיאותר, ואין ביכולתה של בזן להעריך את השפעותיהן האפשריות של התפתחויות אלה.

ד. במהלך השנים העלו גורמים שונים טענות או חששות לזיהום קרקע ו/או מי תהום, מחוץ לחצרי בזן:

1. בשנת 2006 ביקשה תש"ן להפנות את תשומת לבו של בזן לקביעה בדוח שנתי של המשרד להגנת הסביבה משנת 1997, כי באיזור מסדרון צנרת הדלק שליד נמל הדלק בחיפה (אזור בו מונחים גם צינורות של בזן), קיים זיהום מסיבי של הקרקע ומי התהום שמקורו בדליפות שהתרחשו בצנרת הישנה או בעת החלפתה בצנרת החדשה. כמו כן, טענה תש"ן כי קיימים מספר מוקדי זיהום בחוות המיכלים בטרמינל קרית חיים ובאלרואי (שתי חוות מיכלים אלה הופעלו על ידי בזן, כך טוענת תש"ן, עד מחצית שנות ה-90).

2. ביום 12.5.2008 התקיים במשרד להגנת הסביבה בחיפה, שימוע לחברות תש"ן, קצא"א ולבזן, בעקבות טענות של המשרד להגנת הסביבה ולפיחה, בסיור שנערך בסמוך למעגן הדייג ברצועה של תש"ן בו מבוצעות עבודות בצנרת בז"ח וקצא"א, התגלו ממצאים העלולים להעיד על זיהום וכי קרקע שנחשדת כמזוהמת, פונתה מן האזור לבית זקוק חיפה. בזן הודיעה בשימוע כי ממצאי הבדיקות מעידים כי לא ארעה דליפה מצנרת שלה.

3. ביום 1.3.2009 נמסר לבזן ולתש"ן צו פינוי רעלים לפי סעיף 16א' לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 וצו ניקוי לפי סעיף 13ב' לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, הדורש מן בזן, מחברת תש"ן ומן המנהלים הכלליים שלהן, להגיש למשרד להגנת הסביבה תכנית לביצוע סקר גז קרקע, קרקע ומים לתיחום שני אזורים מחוץ לחצרי בזן, בהם נמצא, לטענת המשרד להגנת הסביבה, זיהום של קרקע ומים בתוצרי נפט (להלן: "האזורים המזוהמים"), לבצע את הסקר על פי התכנית המאושרת ולהגיש דוח ממצאי הסקר לאישור המשרד, שיכלול המלצות לביצוע ניקוי ושיקום הקרקע המזוהמת והמים המזוהמים והחזרת המצב באתר לקדמותו בהתאם למה שיעלה מממצאי הסקר ותוך ציון לוחות זמנים קצרים ומחייבים לביצוע ולבצע את המלצות הסקר במלואן עד לסילוק הפסולת והרעלים מהקרקע ומהמים.

בזן הגישה לאישור המשרד תכנית טיפול באזור נחל הגדורה, בהתבסס על ממצאי הסקר אשר בוצע על פי הנחיית המשרד והוגש ב- 5.7.2009. התוכנית, לרבות לוח זמנים, אושרה ע"י המשרד להגנת הסביבה והיא מבוצעת ע"י בזן. בחודש ינואר 2010 פתח המשרד להגנת הסביבה בחקירה לבירור מקורו של הזיהום שהתגלה באותו אזור. במסגרת חקירה זו, נחקרו מספר עובדים, מנהלים ונושאי משרה בחברה. למועד הדוח, לא ידוע לבזן האם נסתיימה החקירה.

למועד הדוח, אין באפשרות בזן להעריך מהן הפעולות שתידרשנה ממנה בענין זה ואת היקף ההוצאות שתידרש בזן להוציא בגין.

4. בראשית שנת 2009 נדרשו בזן וקצא"א, במסגרת תנאי שהוסף לתנאי רשיון העסק שהוצא לכל אחת מהן, לבצע סקר קרקע לאורך פרוזדור הצנרת המחבר את בית זקוק חיפה לנמל הדלק ואשר בו מונחים, בין היתר, צינורות דלק המשמשים את בזן וצינור דלק של קצא"א ולבצע את המלצות הסקר בהתאם ללוח זמנים שיוצע בו ויאושר ע"י המשרד להגנת הסביבה.

בזן עתרה כנגד תנאי זה ברשיון העסק, בהליך הקבוע בחוק. בעקבות העתירה האמורה, ביטל המשרד להגנת הסביבה את התנאי האמור ועל כן בזן מחקה את עתירתה.

תחת התנאים שביטל, הוציא המשרד תנאים חדשים ברשיון העסק, בהם נדרשה בזן לבצע ביחס לפרוזדור הצנרת סקר היסטורי, סקר קרקע, סקר סיכונים ותכנית לטיפול בקרקע מזוהמת, אשר המשרד יקבע שלבים לביצועה. בזן עתרה לבית המשפט לעניינים מנהליים כנגד התנאים החדשים ועל פי המלצת בית המשפט, ניהלה מגעים עם המשרד להגנת הסביבה ובמסגרת זו הגישה בזן למשרד להגנת הסביבה תכנית לביצוע סקרי מים, קרקע וגז קרקע והחלה לבצע את הסקרים. לאחר ביצוע הסקרים, יתבצע

סקר סיכונים אשר יתבסס על תוצאותיהם. בהתאם, הגישה בזן הודעה מוסכמת לבית המשפט והעתירה שהוגשה בעניין, נמחקה.

בהתייחס לטענות ו/או להוראות ו/או לחששות המתוארים לעיל ואף שלמועד אין בידי בזן מידע המבסס אחריות שלה לאיזה מהם, בזן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא חשש לזיהום קרקע ו/או מי תהום, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום באתרים שונים, אינו ידוע וכמו כן, אין לבזן ידיעה אם קיים זיהום - מתי נוצר, ובאחריות מי.

10.10.8. הוראות החלות על Domo

א. Domo כפופה לרגולציה הקשורה למפגעי זיהום אוויר, קרקע ורעש ממתקניה. ל- Enviromental Control Act ("היתר ה-ECA"). החל מיום 31.10.2007 נדרשת Domo לעמוד גם בדרישות הדירקטיבה לבקרה ומניעת זיהום של האיחוד האירופי, אשר לפי בדיקתה היא עומדת בהן.

כמו כן, בהתאם לדרישות היתר ה-ECA, על Domo לעמוד בדרישות מחמירות לגבי רעש מפעילותה התעשייתית. נכון למועד הדוח, Domo אינה עומדת בחלק מדרישות אלה, אולם ל-Domo תוכנית שהוסכמה עם הרשות המוסמכת לביצוע התיקונים הנדרשים המוערכים בסכום של כ- 150 אלפי אירו, אשר החלה להתבצע במהלך שנת 2009.

בנוסף, בהתאם לדרישות היתר ה-ECA, על Domo לעמוד בדרישות שונות לגבי אחסון חומרים מסוכנים. בשנת 2006 לא עמדה Domo בדרישה לאחסון מקסימלי של 25 טון של חומר מסוכן, אם כי למיטב ידיעת בזן, בהסתמך על מידע שנמסר לה מכאוו"ל, עד למועד הדוח לא נקטה הרשות המוסמכת צעדי אכיפה כלשהם נגד Domo בעניין זה. למיטב ידיעת בזן, בהסתמך על מידע שנמסר לה מכאוו"ל, נכון למועד הדוח, Domo עומדת בדרישות היתר ה-ECA לגבי אחסון חומרים מסוכנים.

ל-Domo היתר להזרמת מי שפכים הקובע מגבלות שונות ביחס להרכב השפכים.

ב. לצורך השלמת ההסכם לרכישת ההחזקות ב-Domo (ראו סעיף 10.6.12'ה' לדוח), ביצע יועץ לענייני איכות הסביבה ("יועץ איכות הסביבה") בדיקות שונות לקרקע ולמי התהום באזור בו מצוי מפעלה של Domo. בבדיקות אלה התברר שהקרקע מזוהמת, בין היתר, בשמנים ומתכות שונות. להערכת יועץ איכות הסביבה מקורו של חלק מהזיהום הינו ככל הנראה כתוצאה מהכשרת האזור בו מצוי מפעלה של Domo בין השנים 1961-1971 והתאמתו לצרכי תעשייה על ידי שימוש בחול ובוצץ מזוהם. מכיוון שרשות הנמלים של רוטרדם פתחה את האזור לפעילות תעשייתית לאחר שנת 1971, אזי הזיהום ההיסטורי הנ"ל של הקרקע אינו קשור ככל הנראה

לפעילות תעשייתית. יועץ איכות הסביבה הסיק, בהתבסס על תוצאות הבדיקות שערך, שאין סיבה לקבוע כי Domo זיהמה את הקרקע ואת מי התהום כתוצאה מפעילותה התעשייתית ולהערכתו הזיהום אינו גבוה מספיק בשביל שהרשות המוסמכת תדרוש טיפול בקרקע. יועץ איכות הסביבה מצא חריג לאמור, הנוגע להימצאות תרכובות מזהמות מסוג TPH במיקום ספציפי באתר, אשר מקורן ככל הנראה בפעילות תעשייתית לפני שנת 1992 ואשר להערכתו אין לה קשר לפעילותה התעשייתית של Domo.

לפרטים אודות הסכם Domo וזכותה של חברה בת של כאו"ל לשיפוי מ- Domo Chemicals בגין תביעות הנובעות מזיהום הקרקע, ראו סעיף 10.6.12ה' לדוח.

10.10.9. חקיקה ותקינה חדשה

- א. ביום 1.1.2011 נכנס לתוקפו חוק אוויר נקי. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.10.4ב' לדוח.
- ב. ביום 9.6.2009 נכנס לתוקפו חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית-סמכויות פקחים) התשס"ח-2008, אשר מסמיך את הרשויות המקומיות לפקח ולאכוף מספר רב של חוקים סביבתיים. בין הוראות החוק האמור, ישנה הוראה המאפשרת לרשות המקומית להחמיר על הוראות החקיקה הסביבתית הקיימת, וזאת במסגרת חוקי עזר. עם זאת, בהסכם הרשויות שנחתם ביום 23.8.2006, התחייבה עיריית חיפה כי לא תוסיף תנאים נוספים ברשיון העסק מעבר לתנאים שייקבעו על ידי משרדי הממשלה הרלבנטיים לרשיון העסק של בזן וכי חוקי העזר של העיר חיפה, יופעלו במתחם בזן בצורה שוויונית לשאר אזורי העיר חיפה. לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשלכות של חוק זה על בזן.
- ג. המשרד להגנת הסביבה פרסם טיוטת תקנות המים (מניעת זיהום מים) (חוות מכלי דלק), תשס"ד-2004, אשר למיטב ידיעת בזן התקנתן מעוכבת עקב חילוקי דעות בין המשרד להגנת הסביבה לבין רשות המים.
- ד. כמו כן, בעת האחרונה ובמיוחד לאחר ועידות איכות הסביבה בבאלי ובקופנהאגן, מתרבים הסימנים, כי מדינת ישראל תדרוש אף היא הפחתת פליטות פחמן דו חמצני. בזן אינה יכולה להעריך אם מדינת ישראל תקבל דרישות אלו ואת מידת השפעת הדרישות על בזן. בזן הצטרפה למערך הוולונטרי לרישום ודיווח פליטות גזי חממה, המופעל ע"י המשרד להגנת הסביבה.
- ה. טיוטת תזכיר הצעת מניעת זיהום קרקע ושיקום קרקעות מזהמות, התשע"א-2011 - המשרד להגנת הסביבה הפיץ טיוטת תזכיר הצעת מניעת זיהום קרקע ושיקום קרקעות מזהמות. טיוטת התזכיר טרם אושרה ע"י ועדת שרים לחקיקה. לתזכיר החוק חמישה חלקים מרכזיים. חלקו הראשון קובע את האיסור לזהם קרקע וחובה לטפל מיידית בקרקע שזוהמה, מטיל על בעל המקרקעין והמחזיק בו שורה של חובות הכוללים, בין היתר, ביצוע בדיקות וסקרים לגילויים של מזהמים

בקררע ומעניק לממונה סמכות לפקח על תהליך הבדיקה. החלק השני עוסק באופן הטיפול בקררע המזוהמת החל משלב גילוי הזיהום, דרך קבלת האישורים הנדרשים לטיפול בקררע וכלה בהשלמת הליך השיקום על ידי הגורם האחראי. חלקו השלישי עוסק בהקמתה של קרן ייעודית לשיקום קררע שמקורותיה עתידים להגיע בעיקר מהתעשייה, בהווה או בעבר, אך גם מתקציב המדינה. החלק הרביעי כולל מספר תיקונים עקיפים לחוק התכנון והבניה, הקובעים הוראות למוסדות התכנון בדבר מגבלות השימוש בקררע מזוהמת ותיקונים עקיפים לחוק למניעת מפגעים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992 ואילו החלק החמישי והאחרון קובע את אמצעי הפיקוח והאכיפה הכוללים שלל סמכויות מנהליות, סמכות רישום הערה אזהרה בטאבו, הסמכת פקחים, הטלת עיצומים כספיים והוראות עונשיות.

10.10.10. תקני איכות

א. לבזן תקן ת"י ISO 14001:2004, בתחום יצור ושיגור מוצרי אנרגיה וחומרי גלם לתעשייה פטרוכימית. תקן זה הנו תקן בינלאומי, אשר אומץ כתקן ישראלי על ידי מכון התקנים הישראלי בחודש פברואר 1997. התקן עצמו מפרט את הדרישות ממערכת ניהול סביבה מאורגנת המשתלבת בפעילות הניהול הכוללת.

בנוסף, לבזן הסמכה לתקן ת"י ISO 18001 בתחומי ניהול בטיחות וסיכונים אשר דומה במתכונתו לת"י ISO 14001. כמו כן, לבזן ניתנה תעודת תקן ת"י ISO 9001:2000.

למעבדות בזן הוענקה תעודת הסמכה רשמית מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות (ISO/IEC 17025/2005) לבדיקות בתחום איכות המוצר ואיכות הסביבה.

ב. כאו"ל מקיימת מערכת הבטחת איכות על פי מדדים מקובלים בתחום עיסוקה ובהתאם לתקני איכות בינלאומיים. מערכת ניהול האיכות של כאו"ל נבחנה ונסקרה על ידי מכון התקנים הישראלי ונמצאה מתאימה לדרישות התקן הישראלי והתקן הבינלאומי ISO 9001 מהדורת 2000 בתחום התכן, הפיתוח, והיצור של פוליאולפינים, אתילן ומוצרי לוואי וניהול פרוייקטים. בנוסף, הוסמכה כאו"ל לתקן הישראלי ISO 27001, בתחום אבטחת מידע של מערכת המחשוב הניהוליות של כאו"ל. כמו כן, מוסמכת כאו"ל גם לתקן הישראלי והבינלאומי לניהול סביבתי ISO 14001 וכן לתקן הישראלי ת"י 18001 לניהול בטיחות וגיהות תעסוקתית (התקן הבינלאומי OHSAS 18001). בשנת 2008 ניתן לכאו"ל אישור עמידה בתקן הישראלי ת"י 10,000 לאחריות חברתית של ארגונים.

נכון למועד הדוח, ההסמכות כאמור, תקפות ומותנות בתחזוקה שוטפת וביצוע פיקוח מעקב תקופתי על ידי מכון התקנים הישראלי.

ג. ל- Domo תו תקן בינלאומי לניהול סביבתי ISO 14001 וכן תו תקן לניהול איכות ISO 39001.

ד. לגדיב הסמכות לפי תקני ניהול איכות שונים, כמפורט להלן: ת"י ISO 9001:2000 לאבטחת איכות המוצרים, ת"י ISO 14001:2004 לניהול איכות הסביבה, ת"י ISO 17025 לניהול מעבדות, ת"י ISO 18001 לניהול בטיחות, תקן GMP לתנאי יצור נאותים וכל מוצריה רשומים עלפי דירקטיבת ה- REACH האירופאית.

10.11. מגבלות ופיקוח על פעילות בזן

מלבד דינים הנוגעים לאיכות הסביבה, כמפורט לעיל, חלים על פעילויות החברות חוקים, תקנות וצווים שונים הנוגעים לפיקוח על מחירים, רישוי עסקים, הגבלים עסקיים, בטיחות, ובכל הנוגע לבזן גם הוראות שמקורן בהליך הפרטתה. עיקרי הדינים הרלוונטים החלים על פעילות החברות מפורטים להלן.

10.11.1. היתר השליטה להחזקת אמצעי שליטה בבזן

א. ביוני 2007 התקבל בחברה אישור השרים לשליטה ואחזקת אמצעי שליטה בבזן. היתר השליטה כפוף לקיום הדרישות, התנאים וההתחייבויות הקבועים בו על ידי החברה ובעלי ההיתר, כפי שפורטו בהיתר (מר עידן עופר, מר איל עופר ומר אהוד אנג'ל) (להלן: "**בעל ההיתר**"), לרבות שמירת מבנה האחזקות הקיים בבזן ובחברה ואיסור על העברת השליטה בבזן או על שינוי בהחזקות באמצעי שליטה והרכב השליטה בחברה ללא קבלת אישור השרים.

ב. בהתאם להיתר השליטה רשאי בעל ההיתר להיות בעל שליטה בבזן ולהחזיק 24% או יותר מאמצעי השליטה בה. זאת, כל עוד המחזיקה הישירה בשליטה ובאמצעי השליטה בבזן תהיה החברה בלבד והשליטה בבזן תופעל לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט של החברה.

ג. בנוסף, כל עוד החברה היא בעלת שליטה בבזן, ופז היא בעלת שליטה בפז"א, ולבנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "**בל"ל**") זכות או יכולת למנות, להמליץ או למנוע מינוי דירקטור בחברה ובפז, נקבעו מגבלות מסוימות, בין היתר, ביחס למינוי דירקטורים מטעם בל"ל בחברה, בחברה ובפז, למעורבות בל"ל, או מי מטעמו, במינוי דירקטורים בחברה ובדיונים והחלטות החברה בקשר לבזן ולפז"א, וביחס להעברת מידע מהחברה לבל"ל ביחס לבזן.

ד. ביום 7.5.2009 התקבל אצל מפ"ב אישור השרים לשליטה ואחזקת אמצעי שליטה בבזן. היתר השליטה כפוף לקיום הדרישות, התנאים וההתחייבויות הקבועים בו על ידי מפ"ב, PCH ויתר בעלי ההיתר, כפי שפורטו בהיתר (היחידים אשר הינם בעלי השליטה במפ"ב) (להלן: "**בעל ההיתר**"), לרבות שמירת מבנה האחזקות הקיים במפ"ב וב- PCH באופן בו שיעור החזקותיהם של בעלי השליטה היחידים במפ"ב יעלה על 36%. כן מותנה ההיתר בתוקפו של היתר השליטה שניתן החברה.

ה. לפרטים אודות חתימתו של הסכם לשליטה משותפת בבזון בין מפ"ב ופטרויליום, מצד אחד לבין החברה מצד שני, ראה סעיף 10.3.1 לדוח.

ו. ביום 7.6.2009 קיבלה בזון הודעה מאת רשות החברות הממשלתיות בה הודיעה רשות החברות הממשלתיות לבזון כי נחתם היתר שליטה מתוקן שניתן לחברה, לפיו רשאית החברה לשלוט בבזון ולהחזיק 24% או שיעור גדול יותר מאמצעי שליטה בבזון, לבד, או ביחד עם מפ"ב ו-PCH, בהתאם להוראות ההסכם לשליטה משותפת בבזון.

ז. לבזון נודע כי השרים תיקנו את היתר השליטה שניתן לחברה ולמפ"ב, בעקבות התיקון להסכם לשליטה משותפת, אשר נחתם בין החברה למפ"ב ביום 2.11.2009.

10.11.2. פיקוח ממשלתי על המחירים

מחיר מרבית מוצרי הדלק שמוכרת בזון, אינו מפוקח. הפיקוח על מחירי דלקים בשער בית זקוק יוחל שוב, במקרה בו בית זקוק לא יקיים את חובות הדיווח החלות עליו ביחס לכמויות מוצרי נפט ומחיריהם או במקרה שחלקו של בית זקוק אחד - הינו למעלה מ-50% מתוך היקף צריכת המוצר בשוק המקומי, ופחות מ-15% בידי בית זקוק אחר.

צו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחיר מירבי לגפ"מ בשער בית זקוק), התש"ס-2000, קובע מחיר מירבי לגפ"מ הנמכר על ידי בזון בשער בית הזקוק. על פי הצו משטר הפיקוח על מחירי הגפ"מ, הינו על פי פרק ז' לחוק הפיקוח (דיווח על רווחיות) ובמקרים בהם יתברר כי בית זקוק מכר גפ"מ במחיר העולה על מחיר הייבוא בחודש הקודם לחודש שבו בוצעה המכירה (כהגדרתו בצו), או כי בית זקוק סיפק גפ"מ לצרכנים שונים במחיר שונה באותו מועד, יחול פרק ו' לחוק הפיקוח (בקשה להעלאת מחיר).

מחיריהם של שירותי תשתיות של אחסון, הזרמה וניפוק של מוצרי דלק שמספקת וצורכת בזון (למעט שירותי תשתית שרוכשת בזון מקצא"א ולמעט שירותי ניפוק שמספקת בזון בבית זקוק חיפה), קבועים בצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (תעריפי תשתית במשק הדלק), התשנ"ו-1995.

בהתאם לסעיף 6 לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים התשנ"ו - 1996 (להלן: "**חוק הפיקוח**"), הוחל על מחירי אחסנת האתילן מתוצרת כאו"ל, פיקוח על פי הוראות פרק ו' של חוק הפיקוח. למועד הדוח כאו"ל אינה מספקת שירותי אחסנת אתילן.

10.11.3. פיקוח על מונופולין

ביום 27.2.1989 הכריז הממונה על ההגבלים העסקיים, כי בזון הינה מונופולין בתחום שירותי זקוק דלק. כיום ומזה שנים רבות, בזון איננה מספקת שירותי זקוק דלק, אלא מוכרת מוצרי נפט, כך שהתנאים הקבועים בהכרזה אינם רלבנטיים לפעילותה הנוכחית של בזון. יחד עם זאת, בזון מעריכה, כי בעתיד הנראה לעין היא עשויה להמשיך ולהיות מונופולין בחלק ממוצרי הנפט הנמכרים על ידה.

ביום 9.4.1995 הכריז הממונה על ההגבלים העסקיים, כי כאו"ל הינה מונופולין בתחום אספקת אתילן. החל מיום 5.7.1989 כאו"ל (עד יום 5.7.2009 באמצעות מפ"ב ולאחר מכן ישירות) הינה מונופולין באספקת פוליאאתילן בצפיפות נמוכה.

גדיב הוכרזה כמונופול בתחום בנזן, טולואן וקסילן. בשל העובדה כי הרוב המוחלט של תוצרתה של גדיב נמכר מחוץ לישראל (כ-95%), אין להוראות אלה, השפעה משמעותית על עסקיה.

בהתאם לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, חלות על החברות – ביחס למוצרים שבהם מי מהן היא בעלת מונופולין - הוראות החוק האמור, המסדירות פעולתם של מונופולים, ובכלל זה איסור על סירוב בלתי סביר לספק את הנכס או השירות שבמונופולין, איסור לנצל לרעה את מעמדה בשוק באופן העלול להפחית את התחרות בעסקים או לפגוע בציבור וכדומה.

10.11.4. הודעות הממונה בעניין כללים שיחולו על בזן לאחר פיצול

במסגרת החלטת ההפרטה נקבע כי במסגרת הפרטת בזן, יינתן ביטוי לתנאים שנקבעו בעמדתו של הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") בהודעותיו שצורפו כנספחים להחלטת ההפרטה (להלן: "הודעת הממונה"). הודעת הממונה, ככל שהיא מתייחסת לבזן לאחר מכירת בית הזקוק באשדוד, כוללת התייחסות לנושאים הבאים, הרלוונטיים למועד הדוח: מגבלות על פעילות אנכית של בית זקוק, קביעת כללים להתנהגות המסחרית של בית זקוק, רכישת תשתיות הולכה, עיסוק בגז טבעי בייצור חשמל ובהתפלה. עוד מתייחס הממונה להסרת הפיקוח על מחירי דלקים בשער בית הזקוק בכפוף לתנאים שנקבעו לאחר מכן בצו הפיקוח (ראה סעיף 10.11.2 לדוח).

בהחלטתה מיום 27.9.2006, המאשרת את רכישת פז"א על ידי פז, קבעה הממונה, כי תשמר הפרדה מלאה בין פעילות פז"א לבין פעילות בית זקוק אחר בישראל, ובכלל זה, לא יערך כל הסדר, שעניינו רכישה משותפת של חומרי גלם, שיתוף פעולה במכירה או בשיווק של מוצרים, ובשימוש בתשתיות ייצור, איחסון, הזרמה או ניפוק או בתשתיות נמל או פריקה ללא אישור הממונה מראש, למעט העברת חומרי זינה במקרה של כורח למתן פתרון מידי לתקלת ייצור. בהחלטה הובהר כי הסכם חומרי הביניים בין פז"א לבין בזן, שנחתם במסגרת עסקת הפיצול, אינו טעון אישור הממונה כאמור. לפרטים נוספים ראו סעיף 10.5.19ה' לדוח.

כמו כן, נקבעו באותה החלטה הוראות המחייבות את פז"א לאספקה שיוויונית ואי הפליית לקוחות בשיווק גפ"מ.

במסגרת החלטת הממונה על הגבלים עסקיים מיום 26.3.2007, לאשר, בתנאים, את המיזוג בין בזן, החברה ו-PCH נקבעו הוראות המחייבות את בזן, כאו"ל ורותם אמפרט נגב בע"מ לאספקה שיוויונית ואי הפליית פז"א.

10.11.5. רישיונות

החברות אוחזות ברשיונות הבאים הנדרשים לצורך פעילותם והקובעים תנאים לפעילותן:

תוקף הרשיון	הגוף המרשה	מחזיק הרשיון	סוג הרשיון
31.5.2011	עיריית חיפה	בזן	רשיון עסק זמני
30.6.2011	עיריית חיפה	כאו"ל	רשיון עסק זמני
20.10.2011	עיריית חיפה	גדיב	רשיון עסק זמני
1.6.2011	עיריית חיפה	בזן	רשיון עסק לשינוע גז ודלק
1.6.2011	עיריית חיפה	כאו"ל	רשיון עסק לשינוע חומרים מסוכנים
1.6.2011	עיריית חיפה	גדיב	רשיון עסק לשינוע חומרים מסוכנים
1.3.2012	עיריית חיפה	כאו"ל	רשיון עסק למתקן האחסון- אחסון חומרים כימיים רעילים וחומרי דלק מסוכנים או מתלקחים
31.12.2011	משרד האוצר - רשות המיסים	בזן	רשיון יצרן דלק
31.12.2011	משרד האוצר - רשות המיסים	בזן	אישור מקום ייצור דלק
10.11.2013	משרד התשתיות הלאומיות	בזן	רשיון ספק גז
8.5.2015	משרד התשתיות הלאומיות - רשות החשמל	בזן	רשיון ייצור חשמל ⁽²⁾
31.12.2011	רשות המיסים בישראל / משרד האוצר	גדיב	אישור לרכישת דלק בפטור מבלו לשנת 2011

(1) רשיונות העסק כפופים לתנאי המשרד להגנת הסביבה

(2) בהתאם לתנאי הרשיון ולחוק משק החשמל התשנ"ו-1996, לא תועבר שליטה בחברה (שהינה בעלת הרשיון), אלא באישור שר התשתיות הלאומיות. בזן צופה כי לא יתעורר קושי בקבלת אישור כאמור בגין העברת השליטה בחברה, למי שקיבל היתר שליטה לפי צו האינטרסים החיוניים. בנוסף בעל הרשיון לא יהיה רשאי להעביר, לשעבד או לעקל במישרין או בעקיפין את תחנת הכוח ואת מתקני החשמל שבה, אלא באישור שר התשתיות הלאומיות בכתב ומראש. בעקבות קבלת היתר שליטה לפי צו האינטרסים החיוניים, שלחה בזן לשר התשתיות פניה מתאימה בעניין זה.

החברות פועלות על מנת לחדש את תוקפו של כל רשיון הדרוש להן לשם פעילותן במועד קרוב למועד פקיעת תוקפו של אותו רשיון. בזן אינה צופה קושי בחידוש רשיונות אלו.

לפרטים אודות היתרים ורשיונות הנוגעים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים ראה סעיף 10.10.3 א' לדוח.

10.11.6. היתר מיוחד להעסקת עובדים בשבת

מתקני החברות פועלים במשך כל ימות השנה. לחברות היתר מיוחד להעסקת עובדים בימי מנוחה שבועית, בהתאם להוראות חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, אשר הנו בתוקף עד ליום 31.12.2012.

10.11.7. הכרזה על מפעל חיוני

בזן וכאו"ל הוכרזה כמפעל חיוני, בהתאם לחוק שירות עבודה בשעת - חירום, תשכ"ז-1967, המסדיר את פעילותן בעתות חירום. מפעל חיוני הוא מפעל שהוכרז ככזה על ידי משרדי הממשלה שהוסמכו לכך, שפעולתו חיונית לקיום הספקה ושירותים חיוניים.

החוק מסמך את שר העבודה והרווחה לחייב, בעיתות חירום, עובדים של בון ואנשים שאינם עובדי בון, להתייצב לשירות עבודה במפעלה של בון.

10.11.8. תזכיר והצעת חוק משק הדלק

בחודש ינואר 2011 פורסמה באתר משרד התשתיות הלאומיות טיוטת חוק משק הדלק, התשע"א-2011 (להלן: "טיטוט חוק משק הדלק" או "טיטוט החוק"), אשר מטרתה הסדרת הפעילות²⁵ במשק הדלק, בין היתר לשם הבטחת הספקה סדירה, רציפה ואמינה של מוצרי נפט, הבטחת רמת שירות נאותה בכל המקטעים במשק הדלק, שמירה על תחרות, קידומה ויצירת תנאים תחרותיים, הבטחת ההספקה בשעת חירום וטובת הציבור.

עיקרי הטיטטה שלהם תהא השפעה על פעילות בון, אם וככל שיתקבלו, הינם, בין היתר: התניית המשך פעילות החברה לאחר חקיקת החוק בקבלת רשיונות על פיו; הבטחת שרות נאות ותנאים תחרותיים; הגבלות על החזקות ברשיון ועל פעילות בעל רשיון ובעלי השליטה בו; הגבלות על שימוש בנכסי בון; תחנות תדלוק; הגדרת בית זקוק כשירות חיוני והמשתמע מכך. תזכיר החוק מקנה סמכויות נרחבות במיוחד למנהל מינהל הדלק ולגורמים נוספים, לקבוע תנאים והוראות בתחומים המפורטים לעיל, אשר אינם מפורטים בטיטטה גופה. למועד הדוח, לא ניתן לדעת מה יהיו התנאים וההוראות שייקבעו מכח החוק, ועד כמה ישנו את המצב הנוהג במשק הדלק כיום. לפיכך, אין בידי בון את המידע הנחוץ על מנת להעריך את היקף ההשפעה של תזכיר החוק כאמור על פעילותה ועסקיה.

ניתן לעיין בנוסח המלא של תזכיר והצעת חוק משק הדלק באתר האינטרנט של משרד התשתיות הלאומיות בכתובת: www.mni.gov.il.

10.11.9. תקנים

לגבי חלק ממוצרי הנפט שמוכרת בון, קיימים בישראל תקנים רשמיים. לגבי חלק נוסף ממוצרי הנפט קיימים תקנים ישראליים או הוראות הנוגעות לאיכותם בצווים לפי חוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), התשכ"א-1961 ולעתים, נקבע המפרט בו מספקת בון את מוצריה בהסכמה בין בון לבין הלקוח.

מוצרי הנפט, המיוצרים ומשווקים על ידי בון עומדים בתקנים אירופאיים המבוססים על EURO-5, אשר נועד להפחית את השפעת הפליטות מרכב מנועי על הסביבה.

10.11.10. תקנות להסדרת מכירת גפ"מ

תקנות הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (מכירת גז על ידי יצרני גז), התשס"ו-2006, קובעות כי בון (וכן כאו"ל – במקרים בהם חלות עליה התקנות) לא תפלה באספקת גפ"מ בין ספקי הגז השונים. כמו כן, חלות עליה הוראות שונות שנועדו להסדיר את אופן הספקת הגפ"מ על ידי בון לספקי הגז השונים באופן כללי ובעתות מחסור בגפ"מ.

²⁵ לענין זה "פעילות" - כל אחד מאלה (1) זקוק; (2) יבוא דלק; (3) שיווק דלק; (4) ייצוא דלק; (5) מתן שירות תשתית; (6) פעילות במשק, שיקבע השר (שר התשתיות הלאומיות);

ביום 8.2.2007 פורסמו תקנות הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה) (מתן שירות שיויוני), התשס"ז-2006, אשר נועדו להסדיר מתן שירות שיויוני בתחום הגפ"מ, על ידי כל בית זקוק הפועל בישראל והכוללות הוראות עונשיות בגין הפרת החובות המוטלות בהן. אין בתקנות כדי לשנות מהותית את פעילות בזן במכירת גפ"מ.

10.11.11. רישום כחברת דלק

על פי חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2001), התשס"א - 2001 (להלן: "**חוק יעדי התקציב**") נדרשת בזן להרשם במנהל הדלק במשרד התשתיות הלאומיות כחברת דלק כתנאי לפעילותה בתחום. בזן רשומה כאמור.

10.11.12. חוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח - 1998

בזן מנויה בתוספת השניה לחוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח - 1998, ובכך כפופה להוראות חוק זה, הקובע הוראות מיוחדות לעניין הסדרים ביטחוניים במתקניה של בזן. החוק מחייב את בזן למנות ממונה בטחון וממונה מערכות ממוחשבות חיוניות, מקנה לממונה הבטחון סמכויות שונות לביצוע פעולות אבטחה בחברה, ומחייב את בזן לפעול בהתאם להנחיות המשטרה בענין פעולות אבטחה פיזית, ולהנחיות שרות הבטחון הכללי בענין פעולות אבטחת מידע. בתקופת הדוח, נכללה כאו"ל בתוספת הרביעית לחוק, ולפיכך - חלות עליה הוראות החוק בכל הנוגע לפעולות לאבטחת מערכות ממוחשבות חיוניות.

10.11.13. הגנה על אינטרסים חיוניים של המדינה בבזן – הוראות חוק החברות הממשלתיות וצו האינטרסים החיוניים לפיו

פרק ח2 לחוק החברות הממשלתיות (להלן: "**פרק ח2**") מסמיך את ראש הממשלה ושר האוצר, להכריז בצו כי למדינה אינטרסים חיוניים בקשר לבזן בהפרטה ולקבוע בצו הוראות שנועדו להגן על האינטרסים החיוניים של המדינה בקשר לבזן בהפרטה.

10.11.14. צו החברות הממשלתיות (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זקוק לנפט בע"מ), התשס"ז-2007 (להלן בסעיף זה: "הצו")

א. כללי

ביום 1.2.2007 פורסם צו להגנת אינטרסים מיוחדים של המדינה בבזן. הצו מפרט את האינטרסים החיוניים שיש למדינה בקשר לבזן: (1) שמירת אופייה של בזן כחברה ישראלית שמרכז עסקיה וניהולה יהיו בישראל; (2) מניעת חשיפה או גילוי של מידע סודי, מטעמים של ביטחון המדינה; (3) קידום התחרות ומניעת ריכוזיות במשק הדלק; (4) מניעת היווצרות של עמדת השפעה על בזן של גורמים עוינים או של גורמים העלולים לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה; (5) הבטחת קיומה הרציף של פעילות זקוק נפט גולמי, ייצור מוצריו ואספקתם בישראל.

ב. מגבלות על החזקה בשליטה או באמצעי שליטה

על מנת להבטיח את קיומם של האינטרסים הנ"ל, קובע הצו מגבלות וחובות שונים, שעיקריהם הינם כדלקמן:

- (א) איסור על רכישה או החזקה בשליטה בבזן ללא אישור מראש ובכתב מאת ראש הממשלה ושר האוצר (להלן בסעיף זה: "השרים");
- (ב) איסור על החזקה של אמצעי שליטה מסוג מסוים בבזן בשיעור 24% או יותר בלא אישור בכתב ומראש מאת השרים ואיסור על הגדלת החזקות מעבר לשיעור שנקבע באישור;
- (ג) קביעת מגבלות על זהותו של בעל שליטה או מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבזן, הנוגעות לאיסור על אחזקות צולבות בבזן ובתאגיד המחזיק אחד מאלה: פז"א, תשתיות אחסון, הזרמה וניפוק, תשתיות נמליות ותאגיד העוסק בגז טבעי, וכן על גורם הרשום או בעל פעילות במדינה עויינת.
- (ד) נקבעה חובת דיווח מיידית לבזן על החזקת שליטה או אמצעי שליטה בשיעורים הטעונים אישור על פי הצו, מבלי שניתן לכך אישור מראש, לרבות עקב מימוש שיעבוד על אמצעי שליטה, או מימוש זכות אחרת שהוקנתה לו.
- (ה) חיוב אדם המחזיק שליטה או אמצעי שליטה ללא אישור למכור את החזקותיו ולא יהיה תוקף כלפי בזן להפעלת זכות מכוח החזקות חורגות.

ג. מרכז העסקים וניהול שוטף

- (א) בזן תהיה בכל עת חברה מאוגדת ורשומה בישראל, אשר הניהול השוטף ומרכז עסקיה יהיו בישראל.
- (ב) רוב הדירקטורים בבזן, ובהם יושב ראש הדירקטוריון, יהיו אזרחי ישראל ותושביה ובעלי סיווג ביטחוני והתאמה ביטחונית לתפקיד, כפי שיקבע שירות הביטחון הכללי (להלן: "דירקטורים מסווגים"), אלא אם הסכים שירות הביטחון הכללי בכתב ומראש לחרוג מכך בתנאים שייקבעו.
- (ג) לשם שמירה על הדרישה האמורה בס"ק (ב) לעיל - לא יתמנה ולא ייבחר דירקטור שאינו דירקטור מסווג ולא יהיה תוקף למינויו כאמור אם כתוצאה ממנו פחת שיעור הדירקטורים המסווגים מרוב חברי הדירקטוריון; וכן, פקעה או הסתיימה כהונתם של דירקטורים מסווגים באופן שמספרם הכולל של הדירקטורים המסווגים פחת מרוב חברי הדירקטוריון, לא יהיו רשאים הדירקטורים שאינם מסווגים להשתתף בישיבות הדירקטוריון של בזן, כל עוד לא מונו דירקטורים מסווגים ביחס הנדרש לפי ס"ק (ב) לעיל.
- (ד) בעלי התפקידים בבזן, המנויים להלן, יהיו אזרחי ישראל או תושביה ובעלי סיווג ביטחוני והתאמה ביטחונית לתפקיד, כפי שיקבע שירות

הביטחון הכללי: מנכ"ל וממלא מקומו, סגני המנהל בתחומי ההנדסה, תפעול ומערכות מידע, יועץ משפטי, סגנו וממלא מקומו, מבקר פנים, ממונה הביטחון וצוותו, אחראי על מערכות ממוחשבות חיוניות וצוותו, בעלי תפקידים או נושאי משרה נוספים ונותני שירותים לבזן, לרבות יועצים שמגיע אליהם מידע שהוגדר כמסווג ביטחונית או העובדים בפעילות עם גורמי הביטחון כפי שייקבע בתיאום עם ממונה הביטחון והמנהל הכללי של בזן.

(ה) בעל תפקיד שלא התקיים לגביו האמור בסעיף (ד) לעיל, לא יהיה תוקף למינויו בבזן או להעסקתו על ידה בתפקיד האמור והמינוי או ההעסקה, לפי העניין, יהיו בטלים.

ד. שינויים במבנה בזן

הפעולות המפורטות להלן טעונות אישור מראש ובכתב מאת השרים לאחר שהתייעצו עם שר התשתיות הלאומיות: פירוק מרצון של בזן; פשרה או הסדר בין בזן לבין נושיה או בעלי מניותיה; מיזוגה של בזן עם חברה אחרת; פיצול בזן, למעט פיצול שעניינו אך ורק העברת נכסים של בזן שאינם משמשים לזקוק נפט גולמי וייצור מוצריו ואספקתם בישראל.

ה. פעילות בזן בתחום שיווק תזקיקים בתחנות תדלוק

(א) בזן לא תהיה רשאית להחזיק זכויות בתחנות תדלוק המהוות 20% או יותר מכלל תחנות התדלוק בישראל; ואולם, לאחר ה-31.12.2011, יהיו רשאים השרים, בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ועם הממונה על ההגבלים העסקיים, להתיר לבזן להחזיק זכות בתחנות תדלוק בשיעור גבוה יותר מהשיעור האמור, בשים לב למצב התחרות במשק הדלק והזקוק.

(ב) בזן לא תרכוש מגורם אחד, במהלך תקופה של שלוש שנים, זכויות בתחנות תדלוק אם אלה מהוות יותר מ-7.5% מכלל תחנות התדלוק בישראל.

(ג) החזיקה בזן זכות בתחנות תדלוק המהוות 10% או יותר מכלל התחנות בישראל, לא תהא רשאית להתקשר בהסדר לקבלת זכות בתחנת תדלוק המהווה "תחנה סמוכה"²⁶, אלא באישור הממונה על ההגבלים העסקיים.

ו. מגבלות נוספות על פעילות בזן

(א) בזן לא תרכוש שליטה או 5% או יותר מאמצעי שליטה בתאגיד שעיסוקו שיווק תזקיקים בתחנות תדלוק, אשר הממונה על ההגבלים העסקיים

²⁶ "תחנה סמוכה" לעניין זה הנה תחנת תדלוק, המצויה במרחק המפורט להלן ממקום שבו נמצאת או תוקם תחנה אחרת שבה מחזיקה החברה זכות בתחנה: בדרך עירונית- מרחק קילומטר אחד בקו אווירי ובדרך אחרת- מרחק של עשרה קילומטרים הנמדדים לאורכם של כבישים.

קבע כי פעילותו היא בעלת פריסה ארצית, אלא אם כן קבעו השרים, לאחר התייעצות עם הממונה על ההגבלים העסקיים, כי יהא בכך בכדי לקדם את התחרות במשק הדלק.

(ב) בזן לא תחזיק שליטה ולא תהיה בעלים, מחזיק או מפעיל, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות תאגיד שבשליטתה או שהיא מחזיקה בו 5% או יותר מאמצעי שליטה, של תשתית נמלית לייבוא או לייצוא של מוצרי נפט בישראל, אלא אם כן נתקיים אחד מאלה:

(1) התשתית האמורה הייתה בבעלותה לפני מועד פרסום הצו.

(2) התשתית האמורה הוקמה על ידי בזן ברצועת הקרקע שבה, במועד פרסום צו האינטרסים, קיימת תשתית כאמור בס"ק (1) לעיל.

(ג) בזן לא תהיה בעלת מונופולין כמשמעו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, בין אם הוכרז ובין אם לא, בניפוק, בהזרמה או באחסון של מוצרי נפט בישראל, לרבות באמצעות תאגיד שבשליטתה או שהיא מחזיקה בו 5% או יותר מאמצעי השליטה, אלא אם נתקיימו תנאים שנקבעו בצו.

(ד) בזן לא תחזיק שליטה או 5% או יותר מאמצעי השליטה בפז"א או בפי גלילות או באחד ממסופיה.

(ה) הוחלו על בזן חובות למסירת מידע לרשויות המוסמכות וכן הוראות בדבר שמירה על סודיות ואבטחת מידע.

מכוח צו האינטרסים החיוניים הורה מנהל מינהל הדלק ביום 8.2.2009 לבזן, להוביל דלקים באונית מיכל אחת לפחות, בצוות ישראלי. למועד הדוח, בזן חוברה מיכלית כנדרש בהוראת מנהל מינהל הדלק.

10.12. ביטוח

החברות מבטחות בגין סיכונים שונים כמקובל בקשר עם אופי עיסוקיהן. נכון למועד הדוח, פוליסות הביטוח המהותיות של החברות, הנרכשות על ידן במשותף, הינן כמפורט להלן:

10.12.1. **ביטוח רכוש ואובדן רווחים** - הפוליסה מכסה נזק פיזי ישיר ונזק תוצאתי, בהיקף כיסוי שמעל 5 מיליון דולר ועד ל- 1.2 מיליארד דולר, כאשר תקופת השיפוי המרבית, הינה 30 חודשים. על אף האמור לעיל, הכיסוי הביטוחי בגין נזקי שבר מכני הוא 190 מיליון דולר והכיסוי הביטוחי בגין נזקי רעידות אדמה הוא בהיקף של 500 מיליון דולר. סכומי ההשתתפות העצמית על פי הפוליסה הינם 2.5 מיליון דולר במקרה של נזק פיזי ותקופת ההשתתפות העצמית במקרה של נזק תוצאתי היא 60 יום.

10.12.2. **פוליסת ביטוח כנגד פעולות טרור ומלחמה** - הפוליסה מעניקה כיסוי מסויים כנגד נזק פיזי ישיר ונזק תוצאתי שנובעים מפעולות טרור ומלחמה. היקף הכיסוי בגין נזקי רכוש ונזק תוצאתי הינו 500 מיליון דולר לתקופת שיפוי של עד 30 חודשים. סכומי ההשתתפות העצמית על פי הפוליסה הינם 5 מיליון דולר במקרה של נזק פיזי ותקופת ההשתתפות העצמית במקרה של נזק תוצאתי היא 30 יום. פוליסות הביטוח האחרות של בזן אינן מכסות פעולות מלחמה, למעט חריגים בודדים.

- 10.12.3. **ביטוח חבות כלפי הציבור, למוצרים ולזיהום, וחבות מעבידים** – הפוליסה מכסה חבות חוקית בקשר עם נזק פיזי או הפסד לצד שלישי שנגרמו עקב פעילות ואספקת מוצרים בידי בון; נזקי גוף של צד שלישי כתוצאה מפעילות ואספקת מוצרים שנעשית בידי בון; זיהום תאונתי; נזקי גוף לעובדי בון. היקף הכיסוי בגין נזקים אלה הוא בסך של 100 מיליון דולר, למעט חבות מעבידים שהיקף הביטוח בגינה עומד על סך של כ- 19 מיליון דולר. פוליסה זו מחריגה, בין היתר, גם תביעות בקשר עם זיהום נחל הקישון.
- 10.12.4. **ביטוח חבות בקשר למוצרי תעופה** - מספק כיסוי ביטוחי כנגד חבות משפטית של בון בקשר עם הספקת מוצרי נפט לתעופה. היקף הכיסוי הוא מיליארד דולר (כולל פוליסת חבות מוצרים כאמור לעיל).
- 10.12.5. **ביטוח חבות חוקית בגין זיהום מתמשך** - הפוליסה מספקת כיסוי ביטוחי הנובע מאחריות חוקית של בון לעניין זיהום סביבתי מתמשך הנובע מאירועים מסוימים. היקף הכיסוי הוא 40 מיליון דולר. פוליסה זו מחריגה, בין היתר, גם תביעות בקשר עם זיהום נחל הקישון.
- 10.12.6. **ביטוח הובלת מטענים בים** - הפוליסה מעניקה כיסוי ביטוחי בגין אבדן או נזק למטענים בתובלה בינלאומית, בהיקף של 125 מיליון דולר, כן כיסוי בסך של 25 מיליון דולר למטענים המאוחסנים ברחבי העולם, שלא במסגרת הובלה רציפה.
- 10.12.7. **ביטוח בגין חבות כחוכרי אוניות** - הפוליסה מעניקה כיסוי ביטוחי בגין חבות בון בקשר עם חכירת כלי שיט, בהיקף של 750 מיליון דולר, השתתפות עצמית של 750 אלף דולר לאירוע.
- 10.12.8. **ביטוח אמון** - הפוליסה מעניקה כיסוי ביטוחי כנגד נזקים הנגרמים לבון והנובעים מהונאה או תרמית של מי מעובדי בון או אדם אחר, בהיקף של 10 מיליון דולר.
- 10.12.9. **פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה** - בון מחזיקה בפוליסה שוטפת לביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בגבולות אחריות של 130 מיליון דולר למקרה ולתקופה, המכסה גם את הצעת הנפקת האג"ח לציבור שערכה בון בחודשים נובמבר-דצמבר 2007. בנוסף, לבון פוליסת Run-Off בגבולות אחריות של 130 מיליון דולר לתקופה של שש עד שבע שנים (החל משנת 2009) לכיסוי תביעות שתוגשנה בתקופת הביטוח בגין מעשים שארעו עד ליום רכישת הביטוח. לכאוו"ל פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה מסוג Run-Off בגבולות אחריות של 50 מיליון דולר, החל מה- 30.12.2009 לתקופה של שבע שנים לכיסוי תביעות כנגד נושאי המשרה של בון והחברות הבנות שלה.
- Domo מבוטחת בגין סיכונים שונים כמקובל בקשר עם אופי עיסוקה. פוליסות הביטוח המהותיות של Domo, נכון למועד דוח זה, הינן פוליסת ביטוח רכוש, פוליסה כנגד שבר מכני, פוליסה כנגד אובדן רווחים כתוצאה משבר מכני, פוליסת צד ג', חבות המוצר, חבות מעבידים ונזקי איכות סביבה תאונתיים, בגבולות אחריות נמוכים מאלה של כאוו"ל.

הכיסוי הביטוחי על פי כל אחת מהפוליסות המתוארות לעיל, מותנה בתנאים ובכפוף לחריגים הקבועים בכל אחת מהפוליסות כאמור.

יעדים ואסטרטגיה עסקית 10.13

10.13.1. חברות אנרגיה רבות בעולם המודרני הינן חברות אינטגרטיביות. האיטגרציה יכולה להיות אנכית - הפקת נפט וגז, ייצור מוצרי דלק, שווק סיטונאי וקמעונאי - או אופקית, תוך ניצול הסינרגיות בתחום זקוק נפט גולמי וייצור מוצרי פטרוכימיה ויצור חשמל.

10.13.2. ביום 6.11.2007 החליט דירקטוריון בזן על תוכנית אסטרטגית לבזן, שתכליתה השגת צמיחה מהירה של בזן והגברת כושר התחרות שלה בשנים הקרובות, תוך השקעה מאסיבית גם בהגדלת חלקם של מוצרים בעלי ערך מוסף גבוה בתמהיל המוצרים של בזן וגם בתחומי איכות הסביבה, הבטיחות והביטחון והגברת האמינות התפעולית, בהיקף משוער של כ- 1.1 מיליארד דולר.

10.13.3. חזון בזן, כפי שפורסם על ידה, הינו:

להיות חברה מובילה בתחומי האנרגיה לסוגיה ובפטרוכימיה – בישראל, ברמה האזורית והבינלאומית.

להיות חברה ירוקה וידידותית לסביבה תוך ביצוע השקעות, פעולות שוטפות והדרכה.

להיות חברה יעילה, רווחית, צומחת ומייצרת תשואה לבעלי המניות.

נכונות לביצוע תוכניות השקעה נמרצות.

10.13.4. בתחום הזקוק, מיועדת התכנית להשבת נכסים לצורך מקסום ערכם לבזן, גם בתקופות בהן המרווחים יורדים, ע"י השקעות בנכסים קיימים וחיפוש הזדמנויות התרחבות בחו"ל. בהקשר זה אישרה בזן והחלה בביצוע תוכנית ההשקעות המפורטת להלן.

בתחום הפטרוכימיה, מיועדת התכנית להרחבת הפעילות בארץ ובעולם, תוך פיתוח והגברת היכולות בנכסים הקיימים; חיפוש הזדמנויות התרחבות לחו"ל והתמקדות במוצרים ייעודיים בעלי ערך מוסף גבוה בכדי למתן את התנודות הענפיות.

בהקשר זה, ביום 30.12.2009 רכשה בזן ממפ"ב את יתרת 50% ממניות כאו"ל, כנגד הקצאה של 17.75% ממניות בזן למפ"ב (ראה סעיף 10.3 לדוח). כמו כן, השלימה היברה בשנת 2010 רכישת מלוא המניות בשב"ח.

עוד מיועדת התכנית האסטרטגית לפתח תחומים משיקים לתחומי הפעילות הנוכחית של בזן: ייצור חשמל, פעילות סחר בינלאומית ופעילות הובלת דלקים וכימיקלים.

10.13.5. השמירה על הסביבה מהווה גם אינטרס עסקי של בזן ובהתאם – במסגרת התכנית האסטרטגית, מגבירה בזן ייצור מוצרים המשפרים את איכות הסביבה ומשקיעה בהקטנת ההשפעה הסביבתית של מפעליה.

עוד שמה בזן דגש על טיפול בתחומי האחרייות החברתית והשילוב בקהילה.

10.13.6. התכנית האסטרטגית מיושמת, בין היתר, באמצעות תכנית השקעות שעיקריה כדלקמן :

תחום	פרויקט	היקף השקעה מתוכנן	מועד ביצוע	הערות
זקוק	הקמת מידן	500 מליון דולר	2010-2012	ראה סעיף 10.5.15ה' לדוח.
	הסבת מתקן הדחת גופרית בסולר לפצחן מימני מתון.	79 מליון דולר	2009 – 2010 – הסתיים בחודש יוני 2010	-
	שדרוג מתקן זקוק גלם מס' 4.	50 מליון דולר	2009 - הסתיים	
פטרוכימיה	הרחבת הפעילות הפטרוכימית של בזן, תוך התמקדות במוצרים בעלי ערך מוסף גבוה, בישראל ומחוצה לה ;			
	השלמת מיזוג עם כאו"ל ; רכישת יתרת מניות שב"ח.		2010 - הסתיים	
	הרחבת ייצור פאראקסילן, טולואן ובנזן.	17 מליון דולר	הסתיים	
	פרויקט ניצול גזי CCR למתקן האתילן	45 מליון דולר	צפוי – רבעון רביעי 2011	
	הרחבת ייצור פרופילן בפצ"ק	60 מליון דולר	רבעון שני 2012	
	ביצוע תכנית רב שנתית והשקעות נדרשות לעמידה בהוראות שניתנו לבזן.	270 מליון דולר		ראה סעיף 10.10.2 לדוח.
איכות סביבה, בטיחות, בטחון ואמינות תפעולית				

10.13.7. כמו כן מרחיבה בזן את פעילות הסחר והלוגיסטיקה במוצרי נפט, בהשקעות לא מהותיות.

10.13.8. הפרויקט העיקרי בו עוסקת בזן וצפויה לעסוק בשנים הקרובות הינו הקמת המידן, בתשומה של 25,000 חביות ליום, אשר צפוי להיות תפעולי ברבעון השני של שנת 2012. עם הפעלתו, יגדיל המתקן את המורכבות של בית הזקוק בחיפה באופן משמעותי, בכך שיאפשר הפקת יותר תזיקים בעלי ערך מוסף גבוה מכל חבית נפט.

כמו כן, יגביר המתקן את גמישות בית הזקוק בבחירת חומרי הגלם ותמהיל המוצרים, כדי להתאימם לתנאי שוק משתנים.

10.13.9. בגדיב, בוחנת בזן הקמת מתקן לייצור ציקלוהקסאן (המשמש כחומר גלם בשרשרת הייצור של ניילון) והקמת מתקן ערבול למוצרי יישום בתעשיות שונות (כגון צבעים, אניות, מניעת אבק, דבקים וכד') המבוססים על חומרים המצויים ברשות החברות.

היעדים האמורים לעיל משקפים את אסטרטגיית בזן נכון למועד הדוח, ומטבע הדברים יכול שיחולו בהם שינויים בהתאם להתפתחויות בחברות, בתעשיית הנפט והזיקוק ו/או בתעשיית הפטרוכימית בישראל ובעולם, בשוקי היעד ובמאפייני הביקוש למוצרי תחומי הפעילות. הגשמת האסטרטגיה כאמור אינה ודאית והיא כרוכה בין היתר בנסיבות וגורמים אשר אינם בשליטת בזן, ובכלל זה גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 10.14 לדוח.

10.14. גורמי סיכון

פעילות בזן בכל תחומי פעילותה, כרוכה בגורמי סיכון חיצוניים שעלולה להיות להם השפעה מהותית לרעה על פעילותה העסקית של בזן. בשנת 2010 ביצעה בזן סקר סיכונים כללי באמצעות גורם חיצוני שיועד לבדוק את גורמי הסיכון העיקריים להם חשופה בזן בהיבטים שונים של פעילותה ומסקנותיו הראשוניות של הסקר, שולבו בפרק זה.

10.14.1. סיכוני מקרו

א. **האטה כלכלית – משבר כלכלי פיננסי גלובאלי** – הביקוש למוצרי נפט מושפע מגורמים שונים כמתואר בסעיף 10.5.2' לדוח. האטה בשווקים או כניסה למיתון, עשויים להשפיע באופן מהותי לרעה על מרווחי הזקוק, נוכח צמצום ברכישת מוצרי נפט ועודף כושר זקוק. בסוף שנת 2008 ובמהלך שנת 2009, הורגש בשווקים משבר כלכלי, אשר הופיע לראשונה בשווקים הפיננסיים והתפשט גם אל השווקים הריאליים. בתחום פעילות הזקוק בא המשבר לידי ביטוי בירידות חדות במחירי הנפט הגולמי ומוצרי הנפט בסוף שנת 2008 ובעליה הדרגתית בהם במהלך השנים 2009-2010. בתחום פעילות הפטרוכימיה (הפולימרים והארומטיים), בא המשבר לידי ביטוי בצמצום משמעותי של הביקוש ובירידת מחירים משמעותית. כתוצאה ממיתון ומהאטה כלכלית, לרבות התחדשות המשבר המתואר לעיל או העמקתו, עלולים להיפגע רווחי בזן והיקף פעילותה.

ב. **האטה כלכלית או מיתון בשוק המקומי** – הביקוש למוצרי בזן מושפע מגורמים שונים כמתואר בסעיף 10.5.2' לדוח. האטה בשווקים או כניסה למיתון, עשויים להשפיע באופן מהותי לרעה על הכנסות בזן, נוכח צמצום ברכישת מוצרי בזן. המצב המתואר עלול להשפיע על היקף ההזמנות המתקבלות בידי בזן בשוק המקומי ועל רמת המחירים שבזן תקבל בגין מכירת מוצריה, וכן על היקף הפעילות של בזן בכללותה. כמו כן, עשויים האטה או מיתון לגרום לחשיפת בזן לעליית הסיכון הפיננסי של הלקוחות.

בזן עוקבת אחר מצבם הפיננסי של לקוחותיה, ומתאימה את היקף המכירות, הביטחונות, הסדרי ניכיון חובות לקוחות ואופן הגביה הנדרשים בהתאם לרמת הסיכון אותה היא מייחסת ללקוחותיה.

ג. קשיים בגיוס אשראי בשל משבר פיננסי עולמי - בזן מממנת את פעילות, בין

היתר, באמצעות אשראי בנקאי ו/או חוץ בנקאי. נוכח המשבר הכלכלי העולמי שהחל לקראת סוף שנת 2008 ונמשך במהלך שנת 2009, החמירו בנקים בישראל ו/או מחוץ לישראל, את דרישותיהם מתאגידים, לצורך קבלת מימון בנקאי. בהתחשב בין היתר, באמור בסעיף 10.5.18ג' לדוח, להערכת בזן היא תוכל לגייס את צרכי ההון הנדרש לפעילותה השוטפת. לעיל למרות זאת, במידה ובזן תידרש למקורות מימון נוספים, ואם וככל שמשבר פיננסי עולמי יועמק או יתחדש, היא עשויה להיתקל בקשיים בקבלת מימון בנקאי ו/או חוץ בנקאי.

ד. הרעה במצב הגיאופוליטי של מדינת ישראל - תנאים בטחוניים, פוליטיים

וכלכליים במדינת ישראל משפיעים באופן ישיר על עסקי בזן. במהלך העשורים האחרונים, התרחשו עימותים מזוינים בין ישראל ושכנותיה הערביות ובינה לבין גורמים פלשתיניים ביהודה ושומרון וברצועת עזה.

הסלמה של אירוע כלשהו אל מול שכנותיה של ישראל, ובעיקר לבנון, סוריה או אירן, עלולה להביא להתלקחות מחודשת של עימות מזויין מול לבנון או מדינות אחרות, אשר יכול ויאלץ את בזן להשבית את מתקניה, כולם או חלקם, או עלול להביא לפגיעה פיזית במתקני בזן. בנוסף, פעולות טרור שמקורן בישראל שיכוונו לנכסי בזן יכול שיאלצו את בזן להשעות פעילויות או להשבית את מתקניה. התקפות מסוג זה יכול שתהיה להן השפעה מהותית לרעה על עסקי בזן, תוצאותיה הפיננסיות ועל פעילותה.

ביטוחי בזן כוללים כיסוי מוגבל לנזקי מלחמה (ראה סעיף 10.12.2 לדוח). מס רכוש מעניק פיצוי להפסדים הנובעים כתוצאה ממלחמה, אך עם זאת פיצוי כאמור עלול שלא לכסות אובדן רווחים.

לצורך פעילותה תלויה בזן ביבוא נפט גולמי ממדינות שונות. מדינות מסויימות, בעיקר במזרח התיכון, אוסרות על קיום עסקים עם ישראל או עם חברות ישראליות. דעת קהל שלילית ביחס לישראל או הרחבת החרם המוטל על ישראל למדינות נוספות הסוחרות עם ישראל, עלולה לפגוע ביכולת בזן לקנות נפט גולמי או תשומות אחרות וכן ביכולת בזן להובילם לנמלים בישראל.

לבזן הסכם לאספקת גז טבעי ממצרים, עם חברת EMG. רכישה זו הינה במסגרת ההסכמים הבינמדינתיים שבין ישראל למצרים. בעקבות השינויים הפוליטיים במצרים, הודיעה המועצה הצבאית העליונה כי מצרים תכבד את ההסכמים הבינלאומיים להם היא צד. אי כיבוד ההסכמים הבינמדינתיים ו/או ההסכמים להם בזן הינה צד, עלולה לשבש או למנוע אספקת גז טבעי ממקור זה ולהשפיע לרעה על פעילות בזן. לפרטים נוספים ראה גם סעיף 10.14.3' לדוח.

בנוסף, התפתחויות גיאוגרפיות עלולות להביא לירידה או להפסקה בטיסות מישראל ואלה, דבר אשר עלול לגרום לקיטון בביקוש למוצרי בון, בעיקר בתחום הביקוש לדלקים בענף התעופה.

ה. **חשיפה לשינויים בשערי החליפין** - בון פועלת בשוק דולרי ועל כן חלק ניכר מנכסיה והתחייבויותיה השוטפים הינם בדולרים או צמודים לדולר ומרבית האשראי לזמן ארוך הינו דולרי. חלק ממכירות בון וכן חלק ניכר מהוצאות התפעול והאחזקה של בון נקובים בשקלים ויוצרים לבון חשיפה כלכלית לסיכונים הנובעים משינויים בשער החליפין של השקל לדולר וזאת – בין היתר כתוצאה מפערי העיתוי שקיימים בין מועד קביעת מחירי המכירה בשקלים עד מועד קבלת התשלום, במקרה שבפער בין מועדים אלה חל ייסוף בשקל ביחס לדולר.

עם יישום תקני ה-IFRS עברה בון לדווח בדולר, אשר הוגדר כמטבע הפונקציונלי של בון, ולפיכך קטנה מאד חשיפתה החשבונאית של בון לשינויים בשער החליפין שקל/דולר, למעט אותו חלק מהתחייבויותיה ונכסיה של בון, הנקובים בש"ח.

ו. **חשיפה לאינפלציה** - בון מממנת חלק ניכר מפעילותה באמצעות אגרות חוב הצמודות למדד המחירים לצרכן בישראל, כמו כן לבון נכסים הצמודים למדד. לבון עודף התחייבויות על נכסים בשקלים הצמודים למדד המחירים לצרכן ולפיכך, בון חשופה לאינפלציה בישראל.

ז. **חשיפה לשינויים בשעור הריבית** - לבון הלוואות והתחייבויות בדולרים נושאות ריבית משתנה (כל 3 ו- 6 חודשים) המבוססת על LIBOR בתוספת מרווח בנקאי. עליה בשיעורי הריבית המשתנה תגרום לגידול בהוצאות המימון של בון. בון עושה שימוש מפעם לפעם בעסקות החלפת שיעורי ריבית (IRS) ובאופציות ריבית על מנת להקטין את החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית.

גידור סיכונים - בון עושה שימוש במכשירים פיננסיים שונים על מנת להגן באופן חלקי על החשיפה הכלכלית בשל שינויים בשער חליפין (ראה סעיף 10.14.1 לה' לדוח); אינפלציה (ראה סעיף 10.14.1 לה' לדוח); ושעורי ריבית (ראה סעיף 10.14.1 לה' לדוח). לפרטים נוספים באשר למדיניות ההגנה, ראה סעיף 10.14 להגנות שמבצעת בון כאמור, בהיותן חלקיות, אינן מגדרות את מלוא חשיפת בון בגין כל אחד מהסיכונים האמורים לעיל.

בון עושה שימוש במכשירים פיננסיים, לרבות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים, על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מטבע ולסיכון ריבית. תחת ה-IFRS, על מנת שעסקה במכשירים פיננסיים תחשב כעסקת גידור חשבונאי יש לעמוד במספר תנאים, לרבות תנאים לגבי ייעוד המכשיר, עמידה בדרישות תיעוד קפדניות ואפקטיביות גידור גבוהה בתחילת ומהלך הגידור כולו. בהתאם ל-IFRS, שינויים בשווי ההון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם מקיימים את התנאים הנדרשים לגידור חשבונאי, נזקפים מיידית לרווח והפסד בכל התקופה. חלק מן

העיסקאות אשר מבצעת בזן במכשירים פיננסיים לצמצום החשיפה, כאמור לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית, ולפיכך, במעבר ל-IFRS המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ח. **שביתות והשבתות במשק** - שביתות כלליות במשק הישראלי ובייחוד השבתת הנמלים, ו/או השבתות בחברות התשתית להזרמת דלק, ו/או שביתות במתקני בזן (שרוב מכריע של עובדיה מאוגדים ומועסקים בהתאם להסכמים קיבוציים מיוחדים), אשר עשויים להיות מושבתים גם במסגרת שביתות במגזר הציבורי, עלולות למנוע קבלת חומרי גלם, למנוע אפשרות לייצא את מוצרי בזן והחברות הבנות ופגיעה ביכולתה של בזן לייצר את מוצריה ולספק הזמנות במועדן ובכך לפגוע ביכולתה של בזן לעמוד בהתחייבותה כלפי לקוחותיה, דבר אשר עלול לפגוע בהכנסות בזן ובמוניטין שבזן יצרה לעצמה. מעבר לכך עיכובים בהגעת מוצרי היבוא עלולים לגורם לעצירה מוחלטת של מערך הייצור ולהסב עלויות משמעותיות לבזן.

10.14.2 סיכונים ענפיים

א. **חשיפה לשינויים במחירי חומרי הגלם והמוצרים** - פעילותה של בזן בתחום רכישת חומרי הגלם, ומכירת מוצרי נפט בשוק המקומי ובשוק הבינלאומי, מכירת מוצרים פולימריים וארומטיים הן לצורכי מגזר הזקוק והפטרוכימיה והן למטרות סחר בלבד, וכן הצורך של בזן להחזיק בכל עת מלאי של נפט גולמי (לרבות מלאי בסיסי שעליו לא מבצעת בזן הגנות) ומוצרי נפט בהיקף משמעותי, חושפים את בזן לסיכוני שוק הנובעים משינויים במחירי הגלם והמוצרים המופקים מהם (לפרטים נוספים אודות השינויים במחירי הנפט הגולמי ראה סעיף 10.5.2 ב' לדוח). מדיניות בזן היא להגן על עצמה מפני חשיפה זו, תוך קביעת היקפים לגידור ובאמצעות שימוש בניגזרים מתאימים למטרות הגנה. לא ניתן להגן באופן מלא כנגד הסיכון הנובע מתנודות מחירים. לפרטים נוספים בנושא זה ראה סעיף 10.5.17 א' לדוח. שווקים עתידיים משוכללים קיימים לנפט גולמי ומוצרי ואלו השווקים העתידיים למוצרי תחום הפטרוכימיה (פולימרים וארומטיים) אינם משוכללים, וההגנה האפשרית על מרווחי הפעילות בתחומים אלו, מצומצמת. במקרה של עלייה משמעותית במחירי הנפט הגולמי, יעלה היקף ההון החוזר שבזן תידרש לגייס לרכישתו של מלוא הנפט הנדרש לפעילותה השוטפת ועלולה לחול הרעה בתנאי גיוס ההון החוזר כאמור. במקרה של ירידה משמעותית במחירי הנפט הגולמי, עלולה בזן לרשום הפסד בגין היקף המלאי הבלתי מוגן של נפט גולמי שהיא מחזיקה.

ב. **שחיקת מרווחי הזקוק והפטרוכימיה** - בזן חשופה לסיכון בשחיקת מרווחי הזקוק והפטרוכימיה, אשר עלולה להיגרם כחלק ממגמה דומה בעולם. במקרה בו יעלו מחירי הנפט הגולמי ללא עלייה מקבילה במחירי מוצרי הנפט והפטרוכימיה, או במקרה בו הביקוש למוצרים יישאר קבוע או יקטן, עלולים מרווחי הזקוק ו/או

הפטרוכימיה אשר מהווים את הבסיס לרווחי בזן, להישחק. במקרה כזה של שחיקה במרווחי הזקוק ו/או הפטרוכימיה, והיות שמבנה השוק איננו מאפשר בד"כ הגנה אפקטיבית על מרווחי הזקוק או הפטרוכימיה, בהתאמה, עלולות התוצאות הכספיות והעסקיות של בזן להיפגע. לפרטים נוספים בדבר מגמות בקשר למרווחי הזקוק ראה סעיף 10.5.2 ד' לדוח.

ג. **הצעת חוק משק הדלק** - אם יחוקק חוק משק הדלק בהתאם לטיוטה שפרסם משרד התשתיות הלאומיות ביום 31.1.2011 כמפורט בסעיף 10.11.8 לדוח, עשויות להיות מוטלות הגבלות נוספות על פעילות בזן, אשר יכול שיפגעו בתוצאות פעילותה.

ד. **תקנות ותקנים בנושא איכות הסביבה, בריאות ובטיחות** - על חברות בתחומי פעילותה של בזן, חלה רגולציה מקיפה בהתייחס לאחסון, ייצור, שינוע, שימוש ופינוי המוצרים שלה, מרכיביהם ותוצרי הלוואי שלהם. מתקני הייצור של בזן כפופים לתקני איכות סביבה ביחס לזיהום אוויר, פינוי שפכים, שימוש וטיפול בחומרים מסוכנים, אופן סילוק הפסולת וטיהור זיהום סביבתי קיים. במהלך השנים חלה החמרה רציפה בדרישות איכות הסביבה, לרבות באמצעות חקיקה סביבתית חדשה, בפרשנות הניתנת לדינים בתחום זה ובאכיפת תקני איכות סביבה. החמרה נוספת ברגולציה ו/או בפרשנות ו/או באכיפה כאמור, שתוחל על תחום פעילותה של בזן או על בזן באופן ספציפי, עלולה לגרום לבזן להוצאות ולהשקעות בהיקפים גדולים, מעבר לתכניות ההשקעה הקיימות, ואף לפגוע בתוצאות פעילותה של בזן.

בידי בזן היתרים ורשיונות שונים בנושאי איכות סביבה המגדירים את התנאים לניהול פעילותה של בזן. בניית מתקנים חדשים או הרחבת המתקנים הקיימים דורשת קבלת היתרים ורשיונות חדשים או נוספים ובעתיד, תיזקק בזן להיתרים נוספים, לרבות היתרים מכוח חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008. תנאי ההיתרים והרשיונות עלולים להשתנות על ידי הרגולטור הרלבנטי. כמו כן, הפרה של תנאי הרשיונות, ההיתרים או הוראות רגולטוריות אחרות, עלולה לגרום להטלת קנסות, סנקציות פליליות, ביטול רשיונות והגבלות על פעילות מתקנים עד כדי סגירת מתקנים. אי מתן היתרים חדשים הנדרשים לבזן, החמרה, שלילה או שינוי בהיתרים, ברשיונות או בתנאיהם עלולים להשפיע לרעה על מצבה הכספי של בזן ותוצאות פעילותה.

נכון למועד הדוח, נדונות מספר הצעות חוק בשלבים מוקדמים העוסקות בהחמרת הרגולציה והאכיפה בנושא איכות הסביבה. לפרטים נוספים אודות נושא איכות הסביבה והרגולציה החלה בתחום, לרבות השפעה אפשרית של חקיקה עתידית, ראה סעיף 10.10 לדוח.

ה. **מעבר לחלופות למוצרי נפט** - מוצרי בזן משמשים בעיקר לתחבורה יבשתית ואווירית ולתעשייה. חידושים והמצאות בתחום המנועים וכלי רכב, לרבות המנועים במנועים חשמליים, או מעבר של צרכנים רבים לצריכה של מוצרים

תחליפיים למוצרי בזן, כגון דלקים המבוססים על אתנול, ביו-דיזל וגז טבעי, עלולים להוריד את הביקוש למוצרי בזן. בנוסף, שינוי בהעדפות הנוסעים בישראל לשימוש מוגבר בתחבורה ציבורית יביא גם הוא לקיטון הביקוש לדלקים לתחבורה ועלול גם הוא לפגוע בתוצאות העסקיות של בזן. לפרטים נוספים בדבר חלופות למוצרי נפט ראה סעיף 10.5.6 לדוח.

ו. **השבת הרגולציה על מחירי מוצרי בזן** - כיום לא מתקיים פיקוח על מחירי מרבית מוצרי בזן. ברם, בצו הפיקוח על המחירים, נקבעו תנאים, אשר אם יתמלאו יוחזר הפיקוח על מחיר מוצרי נפט. במקרה בו יושב הפיקוח כאמור, ו/או יוטל פיקוח על מחירי מוצרים שלא קיים עליהם פיקוח למועד הדוח, עלולה להיפגע יכולתה של בזן להתמודד בשוק תחרותי ופתוח וכתוצאה מכך, עלולות התוצאות העסקיות והכספיות של בזן להיפגע.

ז. **תלות בחברות תשתית** - לצורך קיום פעילות בזן, תלויות חברות הזקוק בישראל בקבלת שירותים מחברות התשתית, קצא"א ותש"ן, אשר הינן בעלות תשתיות חיונית לפריקת, הובלת, אחסנת וניפוק נפט גולמי ומוצרי נפט. במקרה בו לא תוכל לקבל בזן שירותים אלו מאחת או יותר מהחברות הללו או במקרה שאיכות השירותים שיינתנו, לא יתאמו את צרכי בזן, עלולות תוצאות הפעילות של בזן להיפגע באופן מהותי (ראה סעיף 10.5.16 לדוח).

ח. **חשיפה בגין אירועים ותקלות בלתי צפויים במתקני הייצור לרבות תאונות**- מתקני הייצור בתחומי פעילותה של בזן ושל מפעלים סמוכים, פועלים ברציפות בתנאים פיזיקליים וכימיים קשים והם חשופים, מעת לעת, לאירועים, לתקלות, לרבות במערכות מידע ועיבוד נתונים, ולתאונות העלולים לגרום לפגיעה פיזית באדם וברכוש של בזן או של צדדים שלישיים, לפגיעה בסביבה, להשבתת המתקן שבתקלה ולהשבתת מתקני הייצור אחרים הפועלים בשילוב או בסמיכות עם המתקן שבו אירע האירוע או התקלה.

הואיל ומתקני הייצור של בזן ממוקמים באתר אחד, ייתכן כי אירוע או תקלה, יובילו לפגיעה עד כדי הפסקה של כלל פעילות בזן ומתקניה. פעילות הייצור של בזן נשלטת באמצעות מערכות מידע מתקדמות, תקלה במערכות אלו עלולה לפגוע בפעילות הייצור של בזן כאמור לעיל.

בזן מבטחת עצמה בגין סיכונים אלה (ראה סעיף 10.12 לדוח), אך עם זאת בפוליסות הרלוונטיות נקבעה השתתפות עצמית וכן ייתכן שהפיצוי שישולם ע"י המבטחים על פי הפוליסות, לא יכסה ו/או לא יכסה במלואם את הנזקים אשר ייגרמו לבזן עקב אירוע או תקלה כאמור.

10.14.3. סיכונים מיוחדים לבזן

א. **התגברות התחרות במשק הדלק** - במשק הישראלי פועלים שני בתי זקוק (בז"ח ופז"א) המתחרים זה בזה וכן פעילים בשוק זה יבואני מוצרי נפט, הנסמכים על מסופי אחסון וניפוק בבעלות חברות תשתית, והמציעים מוצרים אלה בשוק

המקומי. החרפתה של התחרות, עשויה להשפיע לרעה על היקף הפעילות של בזן ועל רווחיותה.

ב. **חבות בגין אי עמידה בחוקים ובתקנות בנושאי סביבה, בריאות ובטיחות - בזן**
עלולה לשאת בחבות משמעותית (ובכלל זה קנסות כבדים) בגין חריגה ו/או הפרה של חוקים ותקנות בתחומי איכות סביבה, בריאות ובטיחות. חוקי סביבה אחרים קובעים אחריות לטיהור זיהום, ולפיכך עלולים לחשוף את בזן להוצאות ניקוי וטיהור של קרקע ו/או מקורות מים. פוליסות הביטוח של בזן נותנות כיסוי חלקי בלבד. לפרטים בדבר טענות וחששות בעניין זיהום לכאורה באתרים שמחוץ לחצרי בזן, ראה סעיף 10.10.7ד' לדוח.

בנוסף, בזן עלולה להיות מושא לתביעות הטוענות לנזק גוף או נזק לרכוש עקב היחשפות לחומרים מסוכנים.

ג. **הליכים בקשר לקישון - בזן, כאו"ל וגדיב, יחד עם מפעלים רבים אחרים וכן רשויות וגורמים אחרים, נתבעה במספר הליכים לפיצוי על נזקי גוף ורכוש שלטענת התובעים נגרמו בגין זיהום נחל הקישון.** כמו כן הוגשו הודעות צד ג' כנגד בזן וכאו"ל לקבלת צו מניעה אשר יפסיק לאלתר הזרמת שפכיהן לנחל הקישון וכן למתן צו עשה להשבת מצב הנחל לקדמותו. במקרה בו תחויב בזן לפיצוי התובעים בתביעות הקישון בגין נזקי גוף ורכוש, או אם יינתנו צווים כאמור, עלול הדבר להטיל נטל כלכלי כבד על בזן ;

ככל שתינתן הוראה כדין, המחייבת את בזן, לחדול מהזרמת תמלחות לנחל הקישון בלוח זמנים קצר מן הדרוש להשלמת פתרון חלופי, תיגרם לבזן פגיעה בפעילותה השוטפת ובתוצאותיה העסקיות. **צו סגירה לקטע מצינור ההולכה של קצא"א - כניסתו של צו סגירה בנוגע לקטע מצינור ההולכה של קצא"א, העובר בתחומי העיר חיפה לתוקפו ובו מועבר לבזן מרבית הנפט הגולמי המשמש אותה עלול לפגוע באופן מהותי בתוצאותיה הכספיות של בזן, בין היתר בגין הקטנת הכמות המזוקקת על ידי בזן עד כדי 50% מכושר הזקוק. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.5.16ד' לדוח.**

ד. **תוכנית להחלפת קטע מצינור ימי במפרץ חיפה שבבעלות תש"ן - תש"ן הודיעה לבזן כי בעקבות ממצאים באשר למצבו של קטע מהצינור הימי שבבעלותה במפרץ חיפה ואשר משמש לפריקת נפט גולמי והזרמתו לבית הזקוק של בזן, בכוונתה להחליף את הקטע האמור במהלך החודשים נובמבר-דצמבר 2010. עד כה, לא בוצעה ההחלפה ואין בידי בזן מידע מתי תבוצע.**

אם וככל שלא ניתן יהיה לעשות שימוש בקטע הצינור האמור עד להחלפתו, או במקרה שהליך החלפתו יתמשך מעבר לפרק הזמן הצפוי, לא תוכל בזן לקבל אספקת נפט גולמי מטרמינל קריית חיים ויצומצם היקף הזקוק המבוצע על ידה בכ- 30 אחוז, כל עוד לא ניתן לעשות שימוש בצינור. לפרטים נוספים ראה סעיף 10.5.16ד' לדוח.

במקרה שבו יופעל צו הסגירה שהוצא לקטע הקו של קצא"א כמפורט בסעיף 10.5.16ד' לדוח, במועד חופף למועד בו תבוצע החלפת קטעי הצינור הימי של תש"ן כמפורט בסעיף 10.5.16ד' לדוח, תיפגע משמעותית יכולת בזן לקבל נפט גולמי לזקוק והיא צפויה להקטין את היקף פעילותה עד כדי עצירת פעילות המתקנים בתקופת החפיפה, ולכך תהיה השפעה מהותית על תוצאותיה הכספיות של בזן.

ה. עיכוב בהגעת גז טבעי למפרץ חיפה או שיבוש באספקתו

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011, סיימה חברת נתג"ז את הנחת קו הולכת הגז הטבעי למפרץ חיפה, (אך טרם נשלמו הבדיקות וטרם ניתן לה היתר להזרמת הגז הטבעי). בהתאם לצו האישי שהוצא לבזן בנובמבר 2009, תקני הפליטה המרביים ממתקניה, יופחתו בתום 18 חודשים מכניסת הצו לתוקף, לרמות המתאימות לשימוש בגז טבעי, ללא תלות בשאלה אם באותו מועד כבר ניתן יהיה להשתמש בגז טבעי במפרץ חיפה. המעבר לגז טבעי צפוי להביא גם להתייעלות בצריכת האנרגיה של החברות, לחסכון בעלויות אחזקה ולהקטנת עלויות אנרגיה ועלויות אחרות. ככל שבאותו מועד לא ניתן יהיה להשתמש בגז טבעי בבית זקוק חיפה ובחברות הבנות של בזן, עלולות פעילות בזן ותוצאותיה העסקיות להיפגע פגיעה מהותית. בזן התקשרה עם חברת EMG בהסכם לרכישת גז טבעי לצורך מפעלה ומפעלי החברות הבנות. על פי ההסכם אמור הספק, אשר רוכש את הגז הטבעי לצורך אספקתו לבזן, מספקים מצריים, להתחיל באספקת גז טבעי עם חיבור מערכת הולכת הגז הטבעי למפרץ חיפה. בחודש פברואר 2011, נפסקה אספקת גז טבעי לישראל ע"י חברת EMG, עקב פיצוץ ושריפה בקו המוביל גז טבעי לירדן, אשר היתה לו השפעה על קו ההולכה לישראל. עפ"י דיווחי EMG התבצעו בקו המוליך גז טבעי לישראל התיקונים הנדרשים על מנת לחדש את אספקת הגז לישראל. החל מיום 15.3.2011 חודשה בהדרגה אספקת הגז הטבעי ע"י EMG ללקוחותיה בישראל. עיכוב בתחילת אספקת הגז או שיבוש באספקתו לאחר מכן, עלולים לפגוע פגיעה מהותית בפעילות בזן.

ו. שיבושים אפשריים בפרויקט הקמת המידן

הקמת פרויקט המידן עלולה להתעכב עקב גורמים שונים וביניהם, עיכוב בהגעת גז טבעי למפרץ חיפה, עיכובים באספקת פרטי ציוד עקריים, עיכובי עבודות הקמה ועוד. עיכוב בהשלמת הפרויקט עלול לגרום לבזן הוצאות מימון משמעותיות וצפוי לפגוע פגיעה משמעותית ביכולת בזן להנות מעליית מרווחי הזקוק שהוא צפוי להביא. כמו כן, עלולה ההשקעה בהקמת הפרויקט לעלות מעבר לצפוי על ידי בזן, בין השאר, בשל גורמים שאינם תלויים בחברה, כגון מחירי חומרי מבנה, מחירי עבודות קבלניות, שינויים במדדים ובשערי החליפין הרלוונטיים ועוד.

ז. עיכוב בהליכי תכנון ובנייה

היתרי בניה במתחם מפעלה של בזן, ניתנים ע"י ועדה משותפת לתכנון ולבניין למתחם בזן ומאושרים ע"י הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה. יתכן, כי

בעקבות הפקדת תכנית בניין עיר למתחם, יוצרו עיכובים או קשיים בקבלת היתרי בניה במתחם. עיכובים או קשיים כאמור, עלולים לפגוע ביכולתה של בזן לבנות מתקנים הנדרשים לצרכיה התפעוליים והעסקיים.

10.14.4. בטבלה שלהלן מוצגים גורמי הסיכון של בזן על פי טיבם, ועל פי השפעתם, לדעת הנהלת בזן, על עסקי בזן:

יצוין, כי הערכת בזן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון על בזן שלהלן משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון ואין באמור בכדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשות גורם הסיכון:

גורם סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
<u>סיכונים מקרו</u>			
האטה כלכלית - משבר כלכלי פיננסי גלובלי	V		
האטה כלכלית או מיתון בשוק המקומי		V	
הרעה במצב הגיאופוליטי של מדינת ישראל	V		
אסון טבע, לרבות רעידת אדמה	V		
קשיים בגיוס אשראי בשל משבר פיננסי העולמי			V
חשיפה לשינויים בשערי חליפין			V
חשיפה לאינפלציה			V
חשיפה לשינויים בשיעור הריבית		V	
שביתות והשבתות במשק		V	
<u>סיכונים ענפיים</u>			
חשיפה לשינויים במחירי חומרי הגלם והמוצרים	V		
שחיקת מרווחי הזקוק והפטרוכימיה	V		
טיוטת חוק משק הדלק		V	
תקנות ותקנים בנושא איכות הסביבה, בריאות ובטיחות	V		
מעבר לחלופות למוצרי נפט			V
השבת הרגולציה על מחירי מוצרי בזן			V
תלות בחברות תשתית	V		
חשיפה בגין אירועים ותקלות בלתי צפויים במתקני הייצור, לרבות תאונות	V		
<u>סיכונים מיוחדים לבזן</u>			
התגברות התחרות במשק הדלק		V	
חבות בגין אי עמידה בחוקים ותקנות בנושאי איכות הסביבה וכדו'		V	
הליכים בקשר לקישון		V	

גורם סיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
צו סגירה לקטע מצינור הולכה של קצא"א		V	
החלפת קטע מצינור ימי במפרץ חיפה שבבעלות תש"ן שתעלה על חודש		V	
עיכוב בהגעת גז טבעי למפרץ חיפה או שיבוש באספקתו	V		
שיבושים אפשריים בפרויקט הקמת המידן	V		
עיכוב בהליכי תכנון ובניה			V

11. השקעות נוספות שאינן עולות לכדי תחום פעילות

נוסף על תחומי הפעילות המפורטים בסעיפים 8 - 10 לעיל, לחברה פעילויות אחרות אשר, בראיית החברה, אינן עולות לכדי תחום פעילות ו/או מגזר פעילות חשבונאי, לרבות החזקה בחברות כמפורט בסעיף 11 זה.

11.1 Tower Semiconductor LTD ("טאואר")¹

11.1.1 תיאור כללי של פעילות טאואר ותיאור עסקיה²

א. טאואר הוקמה בשנת 1993, והנה חברה ציבורית אשר נסחרת בבורסת NASDAQ וכן בבורסה לניירות ערך בתל אביב, הפועלת כיצרן עצמאי של מעגלים משולבים (IC). סמוך למועד הדו"ח (פברואר 2011), החברה מחזיקה בכ-32.5% מהון המניות המונפק והנפרע של טאואר.³

ב. טאואר הינה יצרן עצמאי של מעגלים משולבים בגיאומטריות שבין 1.00 ועד 0.13 מיקרון (IC), אשר מתמקדת בייצור זיכרונות בלתי נדיפים (embedded non-volatile memory), ייצור חישני CMOS (complementary metal oxide semiconductor) לצילום דיגיטלי, ייצור שבבים מעורבי אותות (Mixed Signal), ובטכנולוגיות RF CMOS (Radio Frequency CMOS). כמו כן, מספקת טאואר שירותי ייצור משלימים ותמיכה בתכנון מעגלים משולבים לצדדים שלישיים.

המוצרים אותם מייצרת טאואר משולבים במגוון מוצרים במגוון שווקים, לרבות, בין היתר, במחשבים, במכשירים רפואיים, במוצרים תעשייתיים, בתעשיית הרכב, בציוד תקשורת ובמוצרי צריכה אלקטרוניים. לקוחותיה

¹ החברה רואה בטאואר כהשקעה מהותית שלה בין השאר לנוכח שווי השוק של ההשקעה והשפעת תוצאות טאואר על תוצאותיה העסקיות של החברה.

² כאמור לעיל, טאואר הינה חברה ציבורית דואלית אשר דיווחיה מפורסמים לציבור. לפרטים נוספים והרחבה בקשר עם תיאור עסקי טאואר ראו, בין היתר, את הדוח התקופתי לשנת 2010 שפרסמה טאואר ביום 15.2.2011 באתר מגני"א של רשות ניירות ערך www.magna.isa.gov.il, וכן באתר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ: http://maya.tase.co.il/bursa/report.asp?report_cd=517332-00&CompCd=2028&Type=Pdf. תשומת הלב כי כל הנתונים בדוח זה אשר צוין כי הינם נכונים ליום הדיווח, נכונים הם ליום הדיווח של טאואר. קרי, 15.2.2011, אלא אם נאמר אחרת בדו"ח זה.

³ בהנחת המרה של כל שטרי ההון שהנפיקה טאואר לחברה ולבנקים. נכון למועד הדו"ח, סך החזקות החברה במניות טאואר למועד הדו"ח מסתכמות ב-5.1% מהונה המונפק. סך החזקות החברה בטאואר בהנחת דילול מלא (לרבות המרת אגרות חוב ומימוש אופציות), מהווה כ-22.9% מהונה המונפק.

העיקריים של טאואר הם חברות סמיקונדקטור עם וללא כושר ייצור עצמי.

ג. בעקבות מיזוג טאואר עם ג'אז, חברה אמריקאית העוסקת בייצור מוצרים עתירי רכיבים אנלוגיים, במהלך שנת 2008 (ראו סעיף 11.1.2 ב.לדו"ח), פועלות טאואר וג'אז על מנת להפוך לגורם מוביל בתחום מתן שירותי ייצור של מוליכים למחצה בטכנולוגיות ייחודיות, בעל כושר ייצור מוגבר וטווח פתרונות רחב למגוון רב של מוצרים ותהליכי ייצור.

המיזוג עם ג'אז אפשר את הגדלת המכירות על ידי הצלבת בסיסי הלקוחות של שתי החברות ("Cross-Sales") נוכח מגוון רחב של מוצרים ייחודיים יותר, ושל טכנולוגיות וסל שירותים אשר מוצעים ללקוחות טאואר וג'אז. המיזוג טומן בחובו יתרונות מיידיים ויתרונות לגודל בין היתר במבנה ההוצאות, לרבות בחסכון שבוצע כתוצאה מהסינרגיה בין החברות.

ד. לטאואר שני מפעלי ייצור הממוקמים במגדל העמק ולג'אז מפעל ייצור בארה"ב. לפרטים נוספים אודות כושר הייצור של טאואר ראו סעיף 11.1.7 להלן.

ה. במהלך השנים 2010, 2009 ו-2008, הסתכמו מכירות טאואר בסך של כ- 509.3, 298.8 וכ-251.7 מיליון דולר, בהתאמה. טאואר סיימה את השנים 2010, 2009 ו-2008 בהפסדים של כ-42, כ-120 וכ-105 מיליון דולר, בהתאמה⁴.

ו. טאואר סיימה את שנת 2010 עם יתרת מזומנים, פיקדונות ופיקדונות מיועדים של כ-198 מיליון דולר, עלייה של כ-117 מיליון דולר לעומת שנת 2009. בשנת 2009 גדלה יתרת המזומנים של טאואר בסך של כ-47 מיליון דולר לעומת יתרתה בתום שנת 2008.

11.1.2 מידע כללי על הענף ופעילות טאואר

א. מבנה תחום הפעילות של טאואר והשינויים החלים בו - מוליכים למחצה (semiconductors) הינם המנוע שמאחורי הצמיחה המואצת של תעשיית האלקטרוניקה בחמישים השנים האחרונות. תעשיית המוליכים למחצה

⁴ תוצאות טאואר החל מתאריך 19.09.2008 כוללות את נתוני חברת ג'אז.

מאופיינת בשינויים מהירים בטכנולוגיה הגורמים, לעיתים, להתיישנות של מוצרים בסמוך לסיום פיתוחם. בעבר, התעשייה כללה בעיקר חברות שעסקו הן בתכנונם והן בייצורם של מוליכים למחצה. החל מאמצע שנות השמונים החלו לקום חברות שתכננו מוצרים והשתמשו בעודף כושר הייצור של החברות הקיימות לייצורם. עם הגידול בתעשיית המוליכים למחצה והתייקרות עלויות ההקמה של מפעלי הייצור, גדלה הדרישה להקמת חברות העוסקות בייצור מוליכים למחצה בלבד.

הדרישה למוצרים חדשים זעירים יותר, המספקים ביצועים טובים יותר במחיר ההולך ופוחת הביאו את החברות הפועלות בענף להתמקדות בייצור, בתכנון ובפיתוח טכנולוגיות ייחודיות מתקדמות. בד בבד עם הגידול בביקוש למוליכים למחצה, עלות בניית מפעלי ייצור חדשים הולכת ונעשית גבוהה מדי לרוב החברות בתעשייה. העלות הגבוהה הנדרשת להקמת מערכי ייצור של מעגלים משולבים, בשילוב עם הדרישה למעגלים משולבים מורכבים, יצרה שוק ליצרנים המתמחים בייצור מעגלים משולבים עבור צדדים שלישיים.

על מנת להצדיק את עלויות ההקמה הגבוהות, על מפעלי הייצור לשמור על אחוז ניצול גבוה של כושר הייצור.

ב. **התפתחויות עיקריות בעסקי טאואר** - בחודש ספטמבר 2008 הושלם מיזוגה של טאואר עם חברת Jazz Technologies Inc, חברה האם של Jazz Semiconductor Inc, תאגיד אמריקאי העוסק בייצור מוצרים עתירי רכיבים אנלוגיים (לעיל ולהלן: "ג'אז"). על פי הסכם המיזוג, רכשה טאואר את מניות ג'אז בעסקת החלפת מניות באופן שכל מניה של ג'אז הומרה כנגד 1.8 מניות של טאואר שהוקצו לבעלי המניות בג'אז. בהתאמה, תוצאות טאואר החל מתאריך 19.09.2008 כוללות את נתוני חברת ג'אז.

ג. **מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום פעילותה של טאואר** - למגבלות בנושא איכות הסביבה ראו פסקה 11.1.14 להלן.

ד. **חסמי כניסה ויציאה בתחום הפעילות** - להערכת טאואר חסם הכניסה העיקרי לשוק מורכב מהעלות הגבוהה הקשורה בהקמת מפעלי ייצור, מתקופת ההקמה הארוכה באופן יחסי, ומכמות ומורכבות המשאבים הדרושים לפיתוח טכנולוגיות חדשות וייחודיות.

ה. **מבנה התחרות בתחום השינויים שחלים בו** - למבנה התחרות בתחום והתמודדות טאואר עם התחרות, ראו סעיף 11.1.6 להלן.

מוצרים ושירותים

11.1.3.

טאואר עוסקת במתן שרותי ייצור לחברות מוליכים למחצה, בעלות כושר ייצור ונעדרות כושר ייצור. טאואר מייצרת מוליכים למחצה במספר טכנולוגיות. להרחבה ראו סעיף 11.1.1.ב לעיל.

לקוחות

11.1.4.

שיעור מכירות טאואר לחמשת הלקוחות העיקריים שלה במהלך שנת 2010 היווה 50% מסך מכירות טאואר (לעומת, 44% ו- 52% ביחס לשנים 2009 ו- 2008, בהתאמה).

צבר הזמנות

11.1.5.

לקוחות טאואר וג'אז אינם נוהגים, להזמין את המוצרים לרכישה זמן רב מראש זאת, בין השאר, עקב האופי המחזורי של תעשיית המוליכים למחצה.

תחרות

11.1.6.

שוק ייצור המוליכים למחצה הינו שוק תחרותי מאד. המפעלים המתחרים ממוקמים ברובם במזרח הרחוק וחלקם נהנים מקרבה לחברות העוסקות בחלק מהליך התכנון והייצור של מוליכים למחצה. נכון למועד הדו"ח, היצרנים העיקריים בתחום בו פועלת טאואר כוללים, בין השאר, את: Taiwan Semiconductor Manufacturing Corporation; Global Foundries. Manufacturing International Corp; United Microelectronics המתמקדים בעיקר בטכנולוגית CMOS. בנוסף פועלים בתחום זה יצרנים נוספים (בעיקר מסין, קוריאה ומלזיה) העוסקים בייצור לטכנולוגיות מיוחדות, אשר על המרכזיים שבהם נמנים Vanguard, Silterra ו- DongBu, X-Fab, CSMC, Grace, HHNEC.

להערכת טאואר הגורמים המשפיעים על מעמדם התחרותי של היצרנים בשווקים בהם פועלת טאואר הינם, בין השאר: יכולת טכנית; איכות הייצור; זריזות הפיכתו של רעיון למוצר המסופק לשוק; מחיר המוצרים; כושר ייצור; תפוקת המוצרים; תמיכה ושירות לקוחות; קניין רוחני והרשאות שימוש בו; יכולות מחקר ופיתוח.

למרבית המתחרים מהמזרח הרחוק כושר ייצור גדול יותר, מספר גדול יותר של מפעלי ייצור, טכנולוגיה מתקדמת יותר, בסיס לקוחות רחב ומבוסס יותר ויכולת פיננסית ושיווקית טובה יותר.

טאואר וג'אז ביססו את יתרון התחרותי על פיתוח וייצור של טכנולוגיות ייחודיות, גמישות במתן פתרונות ייחודיים ללקוח, וכן על תמיכה הנדסית ושרות וייצור באיכות גבוהה. המיזוג עם ג'אז הקנה לטאואר וג'אז יתרון בתחום ייצור המוליכים למחצה בטכנולוגיות ייחודיות.

כושר הייצור

11.1.7.

כושר הייצור של טאואר משתנה בהתאם לתהליך הייצור, למאפייני המוצרים ולהרכב המוצרים. למפעל FAB1 כושר ייצור של כ- 20 אלף פרוסות לחודש. למפעל FAB2 כושר ייצור של כ- 30 אלף פרוסות לחודש. להערכת טאואר כושר הייצור של מפעל FAB2 יגיע לכ- 45 אלף פרוסות לחודש, בהנחה שתושלם בנייתו לכדי מלוא יכולת הייצור שלו. **מידע זה מהווה צופה פני עתיד הנסמך על הערכות טאואר למועד הדו"ח באשר לתכניות הבניה ותכניות השלמת מלוא כושר הייצור של צופה, וכנאלו הם עלולות שלא להתקיים בפועל.** כושר הייצור של ג'אז הינו כ- 20 אלף פרוסות לחודש. מפעלי הייצור של טאואר וג'אז פועלים 7 ימים בשבוע 24 שעות ביממה.

רכוש קבוע ומתקנים

11.1.8.

לטאואר שני מפעלים המצויים בסמיכות ומשרדים במגדל העמק. מפעל FAB1 פועל מאז 1984 ונרכש ב-1993 על ידי טאואר מידי National Semiconductor, וזכויות טאואר במקרקעי מפעל FAB1 מעוגנות בהסכם חכירה עם מנהל מקרקעי ישראל (להלן: "המינהל"), אשר תוקפו הוא עד לשנת 2032. זכויות טאואר במקרקעי מפעל FAB2 מעוגנות בהסכם חכירה מול המינהל, שתוקפו הוא עד לשנת 2049. במהלך השנים ביצעה טאואר השקעות ברכוש קבוע, לרבות במסגרת הקמת FAB2, וכן באמצעים טכנולוגיים ובאמצעים להגדלת כושר הייצור במפעלים.

בנוסף, לג'אז מפעל ייצור בקליפורניה ארצות הברית אשר בסמוך לו מצוי מטה פעילותה. מפעל זה הינו בחוזה שכירות תפעולית עד שנת 2017 עם אופציה להארכה לשתי תקופות עוקבות של 5 שנים כל אחת לאחר 2017.

לשעבודים הרובצים על רכוש טאואר לטובת מדינת ישראל והבנקים, ראו סעיף 11.1.11 להלן.

מחקר ופיתוח 11.1.9.

פעילות המו"פ של טאואר מתמקדת בעיקר בפיתוח תהליכי ייצור מתקדמים של מוליכים למחצה. לעיתים, לבקשת הלקוחות, מפתחת טאואר מודולים מיוחדים לשימוש בלעדי ע"י אותם לקוחות. הוצאות המחקר והפיתוח בשנת 2010 (נטו, בניכוי מענקי מחקר ופיתוח של המדען הראשי), עמדו, על 24 מיליון דולר (לעומת 23 מיליון דולר ו- 15 מיליון דולר, ביחס לכל אחת מהשנים 2009 ו-2008, בהתאמה).

בשנים 2010, 2009 ו-2008 נרשמו מענקי מחקר ופיתוח בסך של כ-2.7 מליון דולר, כ-2.0 מליון דולר וכ-1.7 מליון דולר, בהתאמה.

נכסים לא מוחשיים 11.1.10.

לטאואר וג'אז מעל 200 פטנטים רשומים וכן מספר הסכמים ורישיונות המקנים להן זכות שימוש בטכנולוגיות ופטנטים של חברות שונות. במסגרת פעילותן, נדרשות טאואר וג'אז להשיג קניין רוחני, רישיונות שימוש בקניין רוחני ונכסים לא מוחשיים אחרים לשימוש בחלק מתהליכי הייצור וכמתן פתרונות תכנון ללקוחותיהן.

מימון והסכמים מהותיים 11.1.11.

א. הסכמים למימון הקמת, פעילות והרחבת מפעל FAB2

בשנת 2001 החלה טאואר בהקמת מפעל FAB2 המצוי בסמיכות למפעל FAB1 של טאואר. לצרכי ההקמה, פעילות והרחבת המפעל מאוחר יותר, התקשרה טאואר בהסכמי השקעה עם מספר משקיעים אסטרטגיים, עם החברה, עם משקיעים פיננסיים ועם שני בנקים בישראל (להלן בס"ק זה: "**הבנקים**") וכן קיבלה סיוע ממרכז ההשקעות בישראל (ראו סעיף 11.1.11 ב. להלן). בנוסף, טאואר הנפיקה לאורך השנים מניות וניירות ערך אחרים (ובכלל כד שטרי הון) של טאואר לציבור, למשקיעים בהקצאות פרטיות ולבעלי מניותיה.

סך השקעות החברה בטאואר לאורך השנים מסתכם בכ-250 מיליון דולר.

להלן יפורטו עיקרי ההסכמים המרכזיים בעניין:

1. הסכמי השקעה בטאואר:

במהלך השנים 2000 ו- 2001, התקשרו סאנדיסק קורפוריישן, אלייאנס סמיקונדקטור קורפוריישן, מאקרוניקס אינטרנשיונל קורפוריישן בע"מ וקוויקלוגיק קורפוריישן (לעיל ולהלן: "השותפים האסטרטגיים"), טאואר והחברה במספר הסכמים לרכישת מניות של טאואר ולמימון חלקי של הקמת FAB2. בסך הכל הושקעו בטאואר על פי ההסכמים הללו החל משנת 2001 סך כולל של כ-300 מיליון דולר, אשר מתוכם כ-250 מיליון דולר הושקעו על ידי השותפים האסטרטגיים.

2. הסכמי הלוואה עם הבנקים:

במהלך שנת 2001 נחתמו הסכמי הלוואה עם הבנקים, אשר עברו מספר שינויים לאורך השנים (בעיקר ארגון מחדש של חובות טאואר). למועד דו"ח זה, יתרת הלוואות הבנקאיות לטאואר מסתכמת בכ- 161 מיליון דולר, בתנאי ריבית של $LIBOR + 2.75\%$ לשנה, העומדת לפירעון (קרן) במהלך התקופה שמחודש ספטמבר 2013 עד לחודש דצמבר 2015, ואולם במידה וטאואר תקבל סכומי כסף ממקורות מסוימים, עליה להקדים תשלומים על חשבון האשראי לבנקים לפי תנאים שנקבעו בהסכמים.

כמו כן, במסגרת ההסכמים הוענקו לבנקים ולחברה אופציות למניות טאואר הניתנות למימוש עד לשנת 2013 ואשר בהתאם לתיקון הסכם הלוואה משנת 2010, מועד מימוש הוארך עד דצמבר 2015. למועד הדו"ח טרם מומשו מרבית האופציות האמורות.

ההסכמים מטילים מגבלה ביחס לשינויים בהחזקות בטאואר, ובין היתר חלות על פיהם גם המגבלות הבאות:

(א) על החברה להחזיק לכל הפחות 48.2 מיליון מניות של טאואר (לרבות מניות שהיא זכאית לקבל לאחר המרת שטרי הון שבידיה).

(ב) על החברה ו/או השותפים האסטרטגיים להמשיך ולהחזיק בזכויות למנות דירקטורים לטאואר, בתנאים כמפורט בהסכמים.

הסכם ההלוואה, כפי שעודכן מפעם לפעם, קובע אמות מידה פיננסיות שונות. על פי ההסכם, אי עמידה באמות המידה כאמור, מקנה לבנקים, בין היתר, זכות להעמיד את הסכומים שלוותה טאואר לפירעון מיידי. במקרים מסוימים נוספים, כגון פתיחת הליכי פירוק או חדלות פירעון, זכאים הבנקים גם להעמיד את מניות טאואר למכירה לצד שלישי, תוך חיוב טאואר, בתנאים הקבועים בהסכם ההלוואה, להציע לבעלי מניותיה הקיימים באותה עת לרכוש את מניותיה בתנאי הצעת הצד השלישי. היה והחברה נענתה להצעת הרכש בשעה שחלק מבעלי המניות האחרים יבחרו שלא להיענות לה, תינתן לחברה ולשותפים האסטרטגיים, האפשרות לרכוש גם את חלקם.

להבטחת התחייבויותיה מכוח הסכמים אלו, יצרה טאואר שעבודים קבועים ושוטפים על כל נכסיה לטובת הבנקים וכן התחייבה שלא לחלק דיבידנד עד לפירעון מלוא האשראי הבנקאי.

ליום 31 בדצמבר 2010, טאואר עומדת באמות המידה הפיננסיות.

החברה התחייבה כלפי הבנקים, כי בכל מקרה של מכירת החזקותיה בטאואר, אשר בעקבותיה תחדל להיות בעלת המניות הגדולה ביותר בטאואר (ללא דילול או בדילול מלא), יהיו זכאים הבנקים, כל עוד הם יהיו בעלי זכות להחזיק לפחות 1% מהון טאואר, להצטרף למכירה האמורה באותם התנאים.

מרכז ההשקעות

ב.

בחודש דצמבר 2000 אישר מרכז ההשקעות מענק בשיעור של עד 250 מיליון דולר להקמת מפעל FAB2 עבור השקעות שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2005, בכפוף לתנאים מסוימים ובהם השקעה כוללת מינימאלית של טאואר במפעל. עד ליום 31.12.2010 קיבלה טאואר סך של כ- 165 מיליון דולר ממרכז ההשקעות עבור ההשקעות שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2005. בפועל, טאואר השקיעה כ- 72% מתוך תכנית ההשקעה שאושרה על ידי מרכז השקעות עד ליום 31 בדצמבר 2005, בעיקר נוכח ההאטה בשוק המוליכים למחצה באותה התקופה.

טאואר פעלה בשנים האחרונות לקידום אישור לתכנית ההרחבה של FAB2 שתחול בגין התקופה שמיום 1 בינואר 2006. בחודש פברואר 2011 קיבלה טאואר כתב אישור ממנהלת מרכז השקעות, לפיו אשרה מנהלת מרכז השקעות לטאואר תוכנית השקעות ברכוש קבוע. בהתאם לתוכנית

תקבל טאואר מענק בהיקף של עד 150 מליון ש"ח בגין השקעות ע"ס עד 1.5 מיליארד ש"ח ברכוש קבוע המזכות במענק. להבטחת התחייבויותיה כלפי מרכז ההשקעות רשמה טאואר לטובת מדינת ישראל שיעבודים על כל נכסיה, שניים בדרגה לשעבודים שנוצרו לטובת הבנקים.

גיוסים והנפקות

ג.

1. לטאואר 5 סדרות אגרות חוב הנסחרות בבורסת ת"א ואחת מהן גם בבורסת הנסדאק שערכן הנקוב, שטרם נפרע, מסתכם ליום 31 בדצמבר 2010 בסך כולל של כ- 231 מיליון דולר. כמו כן לג'אז 2 סדרות אגרות חוב, שערכן הנקוב שטרם נפרע מסתכם ליום 31 בדצמבר, 2010, בסך של כ- 137 מיליון דולר. להלן יפורטו התנאים המרכזיים של סדרות אגרות החוב:

(א) אגרות חוב המירות למניות (סדרה B) של טאואר, אשר הונפקו בשנת 2006, הינן דולריות ואינן צמודות למדד כלשהו, נושאות 5% ריבית שנתית אשר תשולם ביחד עם קרן אגרת החוב בתשלום אחד בחודש ינואר 2012.

(ב) אגרות חוב המירות למניות (סדרה C) של טאואר, אשר הונפקו בשנת 2006, אינן נושאות ריבית והקרן עומדת לפירעון בדצמבר 2011 בפרמיה של 37% מהערך הנקוב. אגרות החוב הינן שקליות וצמודות למדד המחירים לצרכן.

(ג) אגרות חוב (סדרה D) של טאואר, אשר הונפקו בשנת 2007, עומדות לפירעון בשישה תשלומים שנתיים שווים החל מדצמבר 2011 ועד לדצמבר 2016. אגרות החוב הינן שקליות וצמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות 8% ריבית שנתית.

(ד) אגרות חוב המירות למניות (סדרה E) של טאואר אשר הונפקו בשנת 2007, עומדות לפירעון בדצמבר 2012. אגרות החוב הינן שקליות וצמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות 8% ריבית שנתית.

(ה) אגרות חוב (סדרה F) של טאואר אשר הונפקו בשנת 2010, עומדות לפירעון בשני תשלומים שווים בדצמבר 2015 ודצמבר 2016. אגרות החוב הינן צמודות לדולר של ארצות הברית ונושאות 7.8% ריבית שנתית. אגרות החוב ניתנות להמרה למניות בתקופה שבין ספטמבר 2012 ודצמבר 2016.

(ו) אגרות החוב להמרה למניות שהנפיקה ג'אז בשנת 2006- נושאות 8% ריבית שנתית אשר משולמת פעמיים בשנה ועומדות לפירעון בדצמבר 2011. אגרות החוב הינן דולריות, המירות למניות של טאואר בשער המרה של \$4.07 למניה ואינן צמודות ("סדרה ישנה").

(ז) סדרה נוספת של אגרות חוב של ג'אז שהונפקה ביולי 2010 – אגרות אלה אינן המירות למניות ומועד פירעון הינו יוני 2015 ("סדרה חדשה"). אגרות חוב אלה הינן דולריות ונושאות 8% ריבית שנתית, המשולמת פעמיים בשנה.

2. באוגוסט 2009 נחתם הסכם בין טאואר לבין חברת Yorkville YA Global Master SPV Ltd., **קון** השקעות אמריקאית ("יורקוויל"), על פיו התחייבה יורקוויל להשקיע בהונה העצמי של טאואר עד 25 מיליון דולר בתמורה למניות רגילות של טאואר, בהתאם למנגנון ולתנאים שמפורטים בהסכם. על פי ההסכם, שהסכום לגיוס תחתיו הוגדל עד לסך מצטבר של כ- 95 מיליון דולר. השקיעה יורקוויל נכון ל-31.12.2010 68 מיליון דולר, מתוכן במהלך 2010 כ- 55 מיליון דולר והיתרה ב 2009. לפיכך, נכון ליום 31 בדצמבר 2010, סך של כ- 27 מיליון דולר טרם נוצל. ההסכם ניתן לניצול עד למרץ 2012.

3. בחודש אוקטובר 2010 גייסה טאואר סך של כ 100 מיליון דולר אגרות חוב לזמן ארוך שמועד פרעון בשני תשלומים שווים בדצמבר 2015 ודצמבר 2016 – אגרות חוב סדרה F (כפי שתוארו לעיל בפרק אגרות החוב ג).

הסכם אשראי עם בנק Wachovia ד.

בספטבר 2008 ג'אז התקשרה בהסכם אשראי עם בנק Wachovia האמריקאי (שהתמוזג במהלך שנת 2008 עם Wells Fargo), לפיו נטלה ג'אז קו אשראי (revolver) לתקופה של שלוש שנים (עד ספטמבר 2011). בחודש יוני 2010 תוקן הסכם האשראי כך שמועד הפירעון של קו האשראי הוא עד ספטמבר 2014 וסכום קו האשראי נקבע ל 45 מיליון דולר (במקום 27 מיליון דולר). הלוואות בהתאם לקו האשראי נושאות ריבית שנתית של עד LIBOR + 2.75%.

הסכם האשראי כולל עמידה באמות מידה שונות, אשר ליום 31 בדצמבר, 2010 עמדה בהן ג'אז.

ה. ביולי 2010 חתמה החברה על הסכם עם מספר בעלי אגרות חוב של ג'אז להחלפת כ-80 מליון דולר אגרות החוב המירות סדרה ישנה (כפי שהוגדר לעיל) של ג'אז (שמועד פירעון דצמבר 2011) באגרות חוב סדרה חדשה (כפי שהוגדר לעיל) שאינן המירות, נושאות 8% ריבית שנתית ומועד פרעון הינו יוני 2015. בנוסף, קיבלו בעלי האג"ח (סדרה ישנה) אשר השתתפו בעסקת ההחלפה, אופציות לרכישת מניות טאואר.

11.1.12.

מיסוי

א. רוב מתקני הייצור של טאואר קיבלו מעמד של מפעל מאושר על פי החוק לעידוד השקעות הון התשי"ט, 1959 (להלן: "**חוק העידוד**"). על פי חוק העידוד, הכנסה המיוחסת למתקנים האמורים ממוסה בשיעור של 25% עד לשנת 2012. הכנסות FAB2 יהיו פטורות בשנתיים הראשונות ממועד תחילת חבות טאואר במס בגין הכנסותיה. יתרת ההכנסות ממוסות בשיעור מס חברות רגיל. לטאואר הסכם שומות עד לשנת 1998. בנוסף השומות בגין השנים 1999 עד 2006 נחשבות כסגורות לצרכי מס.

ב. חברת ג'אז הינה חברה שהתאגדה בארה"ב ומדווחת לרשויות המס בארה"ב.

1. California state loss - נכון ליום 31 בדצמבר 2010 לג'אז הפסד מועבר לצרכי מס בסך של כ-121 מיליון דולר אשר יתחיל לפקוע בשנת 2016, במידה ולא ינוצל.

2. Federal Tax - ניצול ההפסדים להעברה של ג'אז לקיזוז כנגד הכנסה חייבת במס בעתיד מוגבל כתוצאה משינויים בבעלות אשר אירעו. הגבלות נוספות עשויות לחול במידה ויחולו שינויי בעלות בעתיד. להערכת ג'אז, ההגבלה על ההפסד המועבר כתוצאה משינוי הבעלות שארע בספטמבר 2008, בעקבות המיזוג עם טאואר, יהיה ניצול שנתי של הפסדים בסך של כ-2 מיליון דולר בחישובי המס. לפיכך, נכון ליום 31 בדצמבר, 2010 ההפסד הפדראלי המועבר לצרכי מס הסתכם בכ-39 מיליון דולר ויתחיל לפקוע ב-2021, במידה ולא ינוצל לפני כן.

ג. לטאואר הפסד מועבר לשנים הבאות בסך של כ-1 מיליארד דולר.

11.1.13.

ספקים ונותני שירותים

במסגרת פעילותה מתקשרת טאואר עם מגוון ספקים ונותני שירותים לרכישת ציוד וחומרי הגלם המשמשים לפעילותה. הציוד וחומרי הגלם ניתנים לרכישה ממספר ספקים. למרות זאת, חלק מחומרי הגלם של טאואר נרכשים מספק יחיד. מחסור בחומרי גלם יכול להיווצר כתוצאה מתקלה בהספקה או מעודף ביקוש בתעשייה. מחסור בחומרי גלם עלול לגרום לעיכוב בהליך הייצור ולפגוע בתוצאות הכספיות של טאואר.

11.1.14.

איכות סביבה

על פעילות טאואר חלים חוקים ותקנות ממשלתיות שונות המתייחסים לשימוש וסילוק של חומרים מסוכנים, המעורבים בתהליכי ייצור המוליכים למחצה. טאואר נדרשת לאישורים שונים לפעילותה ולמועד הדו"ח היא עומדת בתנאי האישורים הללו.

11.1.15.

הסכמים מהותיים

- א. הסכם המיזוג על ג'אז - ביום 19 בספטמבר 2008 השלימה טאואר עסקת מיזוג עם ג'אז. המיזוג בוצע בדרך של החלפת מניות, אשר כתוצאה ממנו הפכה ג'אז לחברת בת של טאואר. ראו גם סעיף 11.1.2 ב' לעיל.
- ב. לפרטים אודות הסכמי מימון בהם התקשרה טאואר - ראו פסקה 0 לעיל.

11.1.16.

דיון בגורמי סיכון

- גורמי הסיכון וחוסר הודאות העיקריים בפניהם עומדת טאואר כוללים, בין השאר, גורמי סיכון וחוסר ודאות הקשורים לסוגיות הבאות:
- א. שימור לקוחות קיימים, ביטול הזמנות, אי קבלת הזמנות מצופות וגיוס לקוחות נוספים - אי גיוס לקוחות נוספים או אי קבלת הזמנות מלקוחות קיימים עלולים לפגוע בתוצאות הפעילות של טאואר.

- ב. האופי המחזורי של תעשיית המוליכים למחצה מוביל לעודף היצע תקופתי, תנודות בתוצאות האופרטיביות ושחיקה עתידית של מחיר מכירת פרוסות סיליקון. האופי המחזורי של תעשיית המוליכים למחצה ועודף כושר הייצור המחזורי הנובע מכך, עלולים לגרום לשחיקת מחירי המכירה הממוצעים בענף. גובה החוב וההתחייבויות הרבות של טאואר ויכולתה למצוא מימון להחזר החובות ועמידה בכל התחייבויותיה האחרות במועד.
- ג. תפעול המפעלים בשיעור ניצול גבוה קריטי על מנת לפצות על ההוצאות הקבועות הגבוהות הנלוות לתפעול מפעלי הייצור והפחתת ההפסדים.
- ד. היכולת של טאואר לעמוד בכל ההתחייבויות המוגדרות בהסכמי הבנקים המלווים ואיגרות החוב.
- ה. יכולתה של טאואר לממן גידול פוטנציאלי בביקוש לשירותי ייצור.
- ו. עמידה בתנאים של מרכז ההשקעות לקבלת מענק והטבות המס שאושרו ל – FAB2.
- ז. היכולת של טאואר לחזות באופן מדויק את הביצועים הפיננסיים, המושפעים מצבר הזמנות מוגבל ומחזור מכירות ארוך.
- ח. רכישת ציוד להגדלת יכולת הייצור, השלמת התקנת המכונות, העברה טכנולוגית וגיוס כספים למימון הנ"ל.
- ט. ההתמקדות של טאואר בתעשיית הסמיקונדוקטור.
- י. החזרת מוצרים- בהתאם למדיניותה מאפשרת טאואר להחזיר מוצרים פגומים על פי תנאי אחריות אותם מפרסמת טאואר ללקוחותיה. החזרות מוצרים בהיקפים מהותיים עשויה להשפיע על תוצאותיה העסקיות של טאואר.
- יא. יכולתה של טאואר לפתח תהליכים טכנולוגיים ושירותים ולהמשיך להתמודד עם טכנולוגיות חדשות, סטנדרטים גבוהים, שינויים בדרישות הלקוחות ומשתמשי הקצה, כניסת מוצרים חדשים ואורך חיים קצר של המוצר מאחר ושוק המוליכים למחצה מתאפיין בשינויים מהירים.
- יב. יכולת תחרות אפקטיבית- מגבלות על יכולת טאואר להתחרות באופן אפקטיבי בשווקים בהם היא פועלת; אי השגת תפוקה מקובלת בתהליכי הייצור, לרבות ברמת הביצועים ומועדי אספקה, עקב בעיות בייצור, עלולים לגרום לעיכוב באספקת מוצרי טאואר ללקוחותיה ולאובדן לקוחות קיימים ועתידיים.

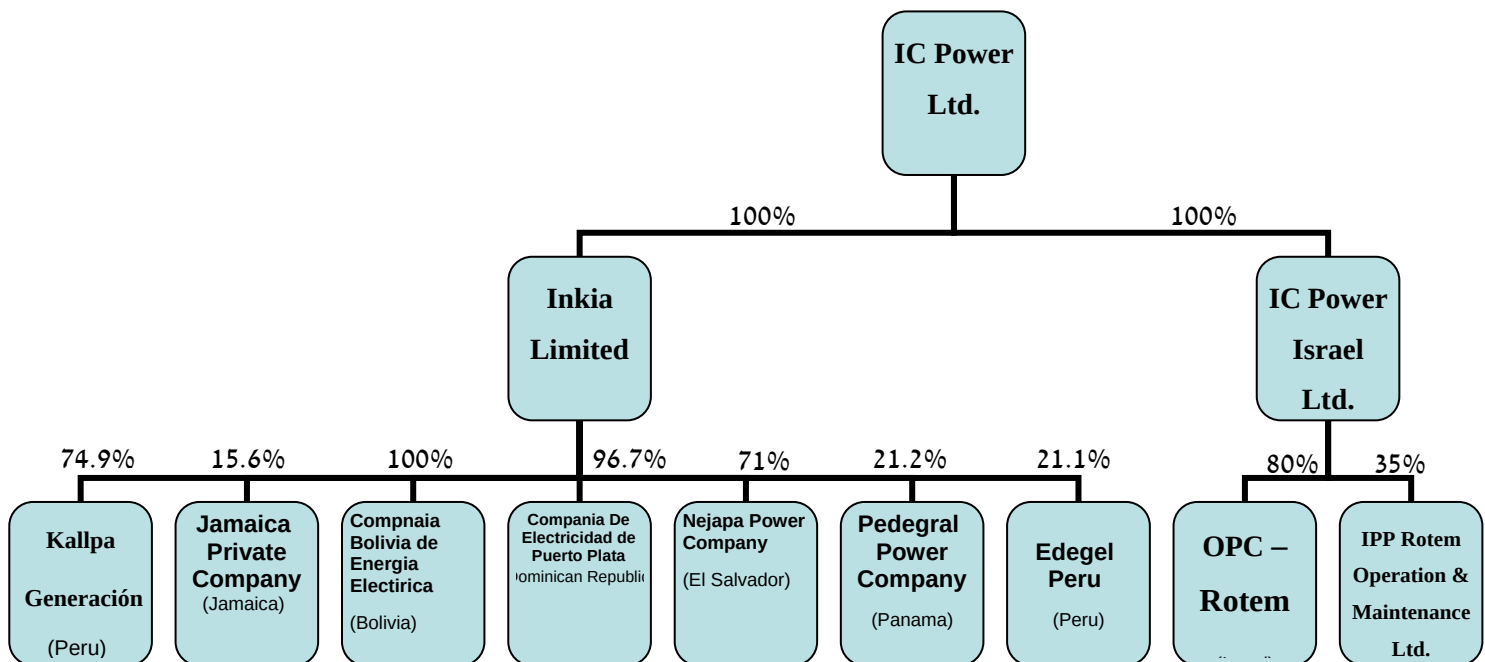
- יג. בעייה אפשרית ביצור ושיעור התפוקה במפעלי הייצור.
- יד. היכולת לייצר מוצרים במועד הקבוע.
- טו. התלות בזכויות קניין רוחני של צדדים שלישיים, היכולת של טאואר לתפעל את העסקים מבלי להפר זכויות קניין רוחני של צד שלישי והיכולת של טאואר לאכוף את זכויות הקניין הרוחני שלה על צדדים שלישיים עשויים להגביל את יכולת הייצור של טאואר ולהשפיע על תוצאותיה העסקיות.
- טז. היכולת של טאואר למלא אחר התחייבויותיה ולעמוד בביצועים ואבני הדרך תחת ההסכמים.
- יז. שימור עובדי מפתח, שימור וגיוס של כוח אדם מיומן ואיכותי.
- יח. חשיפה לאינפלציה, חילופי שער ותנודות בשערי הריבית והסיכונים הנובעים מעשיית עסקים בינלאומיים ובישראל.
- יט. המשבר העולמי האחרון והשפעתו, לרבות ירידה גלובאלית בביקוש, ירידת מחירים, עודף מלאי, יכולת ייצור לא מנוצלת ומחסור במקורות מימון זמין לאור מצב השוק הפיננסי, אשר עלולים להשפיע על התוצאות הכספיות בעתיד ומיצוב טאואר, לרבות היכולת של טאואר להחזיר חובות ולעמוד בהתחייבויות.
- כ. תנודות במחיר ניירות הערך של טאואר – תנודות במחיר ניירות הערך הסחירים של טאואר עלולות להשפיע באופן מהותי על הוצאות המימון שלנו שלא במזומן, המדווחות על בסיס GAAP
- כא. נזק והפרעה הנובעים משריפה והמצב הביטחוני בישראל עלולים לפגוע בפעילות טאואר ובתוצאותיה העסקיות.
- כב. עמידה בתקני איכות סביבה - אי יכולת עמידת טאואר ברגולציית ובתקני איכות סביבה ביחס לשימוש ולסילוק חומרים מסוכנים בתהליכי הייצור שלה עלולה להביא לפגיעה בפעילותה.

11.2. IC Power Ltd. ("ICP")

ICP הינה חברה פרטית שהתאגדה בשנת 2010 בישראל כחברה אשר באמצעותה מוחזקות השקעות החברה בתחנות הכוח באמריקה הלטינית ותחנות הכוח בישראל.

נכון למועד הגשת הדוח הועברו ל ICP כלל החזקותיה של החברה במניות אינדיקה (כהגדרתה להלן) (המחזיקה בתחנות כוח באמריקה הלטינית), וכן הועברו לחברת בת בשליטתה המלאה, IC Power Israel Ltd. (להלן: "ICPI"), המרכזת את פעילות האנרגיה של החברה בישראל, כלל החזקותיה של החברה באו.פי.סי. רותם (כהגדרתה להלן) (המקימה תחנת כוח במישור רותם) (להלן: "או.פי.סי."). העברת מניות אינדיקה ואו.פי.סי. ל- ICP ול-ICPI (בהתאמה) נעשתה במסגרת הוראות סעיף 104א' לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

ICP ו-ICPI, מחזיקות במניות אינדיקה ואו.פי.סי. (בהתאמה) בעוד הפעילות העסקית השוטפת של אינדיקה ואו.פי.סי. מתבצעת על ידן באופן עצמאי. לשם הנוחות מובאים תיאור פעילותה של אינדיקה בסעיף 11.2 ב. לדו"ח ותיאור פעילותה של או.פי.סי. בסעיף 11.2 ג. לדו"ח. להלן המבנה ההחזקות של ICP.

*ציון שם המדינה ליד שם החברה מתאר את מקום הפעילות של החברה ולא בהכרח את מקום רישומה.

בסעיף 11.2 זה, אלא אם נקבע אחרת או משתמע אחרת, תינתן למושגים ולמונחים הבאים המשמעות הקבועה לצידם:

"או.פי.סי." – או.פי.סי. רותם בע"מ, חברה נכדה בבעלות חלקית של ICPI

"אינקיה" – Inkia Energy Limited, חברה בת בבעלות מלאה של ICP

"ICP" – אי.סי.פאואר בע"מ או באנגלית IC Power Ltd.

"חח"י" או "חברת החשמל" – חברת החשמל לישראל בע"מ

"מגאווט" או "MW" – יחידה למדידת הספק חשמלי

"קוט"ש" – קילו וואט שעה. יחידה למדידת אנרגיה חשמלית

"דולר" – דולר ארה"ב.

"ICPI" – אי.סי.פאואר ישראל (באנגלית IC Power Israel Ltd.), חברה בת בבעלות מלאה של ICP

"EMG" – East Mediterranean Gas S.A.E.

"דייהו" – Daewoo International מקוריאה

"מיצובישי" או "MHI" – Mitsubishi Heavy Industries מיפן

"נתגז" – חברת נתיבי גז לישראל בע"מ

"רשות החשמל" – הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל

"תעו"ז" – תעריף עומס וזמן למכירת חשמל שנקבע מעת לעת על ידי רשות החשמל

"PPA" – Power Purchase Agreement – הסכם לרכישת חשמל

"Globeleq" – Globeleq Americas Ltd

"Kallpa" – Kallpa Generacion SA

"Edegel" – Edegel SA

"COBEE" – Compania Boliviana de Energia Electrica

"Nejapa" – Nejapa Power Company LLC

"CEPP" – Compania de Electricidad de Puerto Plata S.A.

"Pedregal" – Pedregal Power Company S de RL

IPCI מחזיקה ב- 80% ממניות או.פי.סי. הפעילות המרכזית של IPCI כיום היא בחינת ייזום והקמה של תחנות כוח נוספות בישראל.

IPCI בוחנת אפשרות להקמת תחנת כוח נוספת בישראל בעלת הספק של כ-440 מגאוט ("תחנת הכוח הנוספת"). לשם כך הגישה בקשה לרשות החשמל לקבלת רישיון להקמת תחנת הכוח הנוספת במישור רותם, ובמסגרת זו הזמינה מחברת החשמל סקר היתכנות ראשוני להוצאת אנרגיה מהתחנה. תוצאות ראשוניות של הסקר הראו שהולכת החשמל ממישור רותם אפשרית החל משנת 2017. IPCI הגישה ערעור על תוצאות הסקר והנושא נמצא בבחינה על-ידי חברת החשמל. ההחלטה בבקשה לקבלת הרישיון נדחתה עד לקבלת התוצאות הסופיות של סקר הוצאת האנרגיה כאמור.

יצוין, כי לאור האפשרות של הקמת תחנת הכוח הנוספת, התקשרה IPCI בהסכם אופציה עם ספק הגז עמו התקשרה או.פי.סי. במסגרתו קיבלה IPCI מהספק אופציה, המותנית בתנאים שונים, אשר הוארכה ביום 22 במרץ, 2011, ללא תמורה כלשהי, עד ליום 31 בדצמבר, 2011 (לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 22.3.2010), לרכוש מהספק כמות גז, בתנאים שסוכמו מראש, בכמות שנתית של כ-0.3 עד 0.6 BCM, אשר תשמש את תחנת הכוח הנוספת. האופציה שניתנה ל-IPCI מותנית בכך שעד יום 30 ביוני 2012 תתקבל החלטה של האורגנים המוסמכים של IPCI להקים את תחנת הכוח. כמו כן, IPCI התקשרה בהסכמי אופציה עם קבלני ההקמה והתחזוקה של תחנת הכוח עמם התקשרה או.פי.סי. במסגרתם העניקו אופציה ל-IPCI למימוש עד תאריך 27 בדצמבר 2011, להתקשר בהסכמי בנייה ותחזוקה של תחנת כוח נוספת בהתאם למחיר ולתנאים אשר הוסכמו ביחס לפרויקט רותם, בכפוף להתאמות מסוימות שעשויות להידרש ביחס לפרויקט הנוסף. במקביל IPCI תהיה מחויבת להתקשר עם קבלנים האמורים אם וככל שתהיה מעוניינת בהקמת תחנת כוח נוספת במהלך תקופת האופציה האמורה.

(לפרטים אודות הסכמי או.פי.סי עם ספק הגז וקבלני ההקמה והתחזוקה ראו סעיפים 11.2.ג.11.2 ב-ו ו-11.2.ג.11.2 לדוח).

במקביל IPCI בוחנת חלופות אחרות להגדיל את חלקה במשק החשמל הפרטי בישראל.

התיאור בדבר האפשרות להקמת תחנת הכוח הנוספת על ידי IPCI הינו מידע צופה פני עתיד, אשר אין וודאות בדבר התקיימותו. הקמתה של תחנת כוח נוספת נמצאת בשלב מקדמי וכפופה בין היתר, לקבלת החלטה של האורגנים המוסמכים של IPCI, להשגת אישורים, רישיונות והיתרים רגולטוריים כנדרש על פי דין ולהתקשרויות בהסכמים הנדרשים לשם השגת המימון הדרוש והסכמי ההקמה וההפעלה של תחנת הכוח הנוספת. בפועל אין וודאות כי יתקבל רישיון מרשות החשמל, אשר כפוף לשיקול דעתה של רשות החשמל, ו/או שיתקבלו היתרים רגולטוריים אחרים ו/או שיושג המימון הדרוש ו/או שיגובשו ההסכמים הדרושים להקמת והפעלת תחנת הכוח הנוספת.

11.2.2. Inkia Energy Ltd. ("אינקיה")

11.2.2.1. אינקיה הינה חברת פרטית המאוגדת על פי דיני מדינת ברמודה, ואשר כל מניותיה מוחזקות על ידי ICP. אינקיה עוסקת (באמצעות חברות בנות) בייצור ומכירה של חשמל בשש מדינות באמריקה הלטינית ובאזור הקריביים. למועד הדוח, יושבת הנהלת אינקיה בלימה שבפרו.

פעילות אינקיה החלה ביום 18 ביוני 2007 עת רכשה את מלוא הון המניות המונפק והנפרע של חברת Globeleq Americas Ltd (להלן: "Globeleq"), חברה פרטית הרשומה בברמודה, בתמורה לסך כולל של כ-542 מיליון דולר. במועד הרכישה החזיקה Globeleq (באמצעות חברות בנות וחברות כלולות) במניות של שבעה תאגידים העוסקים בייצור ומכירה של חשמל במדינות שונות באמריקה הלטינית ובאזור הקריביים, שבבעלות כל אחת מהן תחנות כוח, בהספק כולל של כ-2,200 מגאוט (להלן: "קבוצת אינקיה").

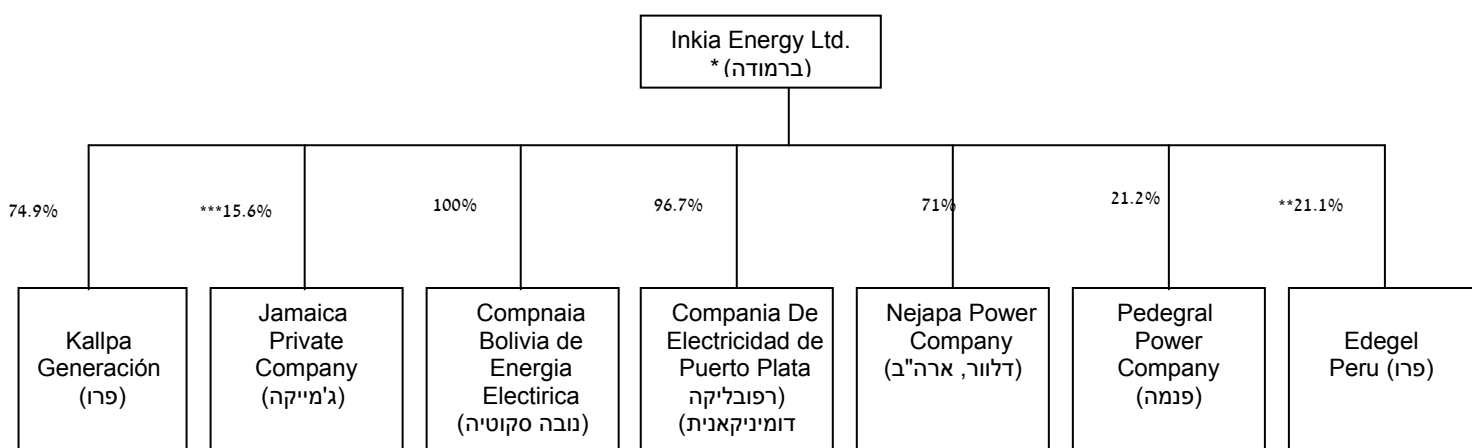
11.2.2.2. במהלך חודש יוני 2007 השקיעה החברה בהונה המונפק של אינקיה סך של כ-347 מיליון דולר וכן העמידה לה הלוואה בסך של כ-200 מיליון דולר (ללא מועד פירעון נקוב, אך לא לפני ינואר 2012) בריבית שנתית של Libor לתקופה של 6 חודשים + 2% (להלן: "ההלוואה") אשר נועדה לממן את רכישת Globeleq.

בחודש ספטמבר 2010 קיבלה אינקיה הלוואה נוספת מהחברה בסך של 50 מיליון דולר (ללא מועד פירעון נקוב, אך לא לפני ינואר 2012) הנושאת ריבית בסך של 8% ואשר שימשה לרכישה בעקיפין של מניות נוספות ב-EDEGEL כאמור בסעיף 11.2.6.ב' לדוח.

ביום 31 בדצמבר 2010 מסתכמת יתרת ההלוואות בסך של כ-176.9 מיליון דולר (הכולל ריבית מהוונת בסך של כ-2.2 מיליון דולר בגין שנת 2010, שטרם שולמה). (לפרטים אודות הנפקת אגרות חוב של אינקיה בשנת 2008 שיועדה בין היתר לפירעון ההלוואה כאמור ראו סעיף 11.2.9 לדוח).

11.2.2.3. נכון למועד הדוח אינקיה פועלת להנפקת עד 300 מיליון דולר של אגרות חוב לרוכשים מוסדיים מאושרים בארה"ב, על פי כלל A144 לחוק ניירות ערך של ארה"ב 1933 (The Securities Act of the U.S.A of 1933) ו/או למשקיעים מורשים בארה"ב, בהתאם לסעיף (2)4 של חוק ניירות ערך של ארה"ב, ומחוץ לארה"ב בהסתמך על תקנה S לחוק ניירות ערך של ארה"ב. אגרות החוב צפויות להיות מדורגות בדירוג של BB- על ידי fitch ו-B1 על ידי MOODY'S. לפרטים נוספים ראו סעיף 11.2.9 לדוח.

4.11.2. להלן תרשים החזקות של קבוצת אינקה :

* החזקות אינקה בחברות המוחזקות המתוארות בתרשים הינן בעקיפין באמצעות חברות החזקה.

** כ-54% ממניות Edegel מוחזקות על ידי Generandes, חברה ציבורית שהתאגדה בפרו. חברת Southern Cone Peru Ltd., אשר אינקה מחזיקה בעקיפין ב-100% ממניותיה, מחזיקה בכ-39% ממניות Generandes. בהתאם לכך, החזקותיה של קבוצת אינקה מקנות לה החזקה עקיפה של כ-21.1% ב-Edegel. לפרטים נוספים אודות שיעורי האחזקה ב-Edegel, ראו סעיף 4.11.2.ב.6 בדוח.

*** בהתחשב בגודלה של Jamaica Private Company ובשיעור ההחזקות הנמוך של אינקה בה, וכן בכך שאין לאינקה השפעה מהותית על ניהול של Jamaica Private Company, אין אינקה רואה בחברה זו בחברה מהותית לפעילותה.

4.11.2. נתונים בדבר ההחזקות של קבוצת אינקה

להלן יפורטו נתונים עיקריים אודות החזקותיה של אינקה ומאפייניהם :

שם החברה	מדינית פעילות	שיעור החזקה בקירוב (בשרשור)	סוג תחנת הכוח	כושר ייצור מותקן (מגאוואט)
Kallpa Generacion SA	פרו	74.9%	גז טבעי	565.7 ⁵
Edegel S.A.	פרו	21.1%	הידרואלקטרי וגז טבעי	1668
Compania Boliviana de Energia Electrica	בוליביה	100%	הידרואלקטרי וגז טבעי	229
Nejapa Power Company LLC	אל סלבדור	71%	מזוט כבד (HFO)	140
Compania de Electricidad de Puerto Plata S.A.	הרפובליקה הדומיניקאנית	96.7%	מזוט כבד (HFO)	67
Pedregal Power Company SRL	פנמה	21.2%	מזוט כבד (HFO)	55
Jamaica Private Power Company Ltd.	ג'מייקה	15.6%	מזוט כבד (HFO)	60

⁵ כושר הייצור המותקן של Kallpa הינו בהליכי הרחבה. לפרטים ראו סעיף 4.11.2.ב.6.א.3 בדוח.

6ב.11.2. החזקותיה העיקריות של אינקה

להלן יובאו פרטים עיקריים החזקותיה העיקריות של אינקה:

א. Kallpa Generacion SA (להלן: "Kallpa")

1. תאגיד פרטי אשר התאגד בשנת 2005 על פי דיני פרו, אשר כ-74.9% מהזכויות בו מוחזקות (בעקיפין) על ידי אינקה. Kallpa כפופה להוראות חוק ניירות ערך המקומי לאור הנפקת איגרות חוב על ידה כמתואר להלן.
2. Kallpa עוסקת בייצור חשמל בפרו, ומפעילה החל משנת 2007 תחנת כוח הממוקמת בעיר צ'ילקה (Chilca) המבוססת על טורבינות גז במחזור פתוח, ומשתמשת לשם הפעלת תחנת הכוח בגז טבעי. במחצית השנייה של שנת 2008 התקשרו Kallpa וחברת סימנס בהסכם להקמת טורבינה גז שלישית במחזור פתוח באזור צ'ילקה, הדומה לטורבינה השנייה אשר החלה לפעול ביוני 2009, ואשר פעילותה המסחרית החלה במרץ 2010, בהספק של כ-198 מגאוט. כושר הייצור הנוכחי באתר, שפועלים בו כעת שלש טורבינות במעגל פתוח מסתכם בכ-565 מגאוט.

שם טורבינה	התחלת פעילות	הספק אפקטיבי
Kallpa I	יולי 2007	174.4
Kallpa II	יוני 2009	193.5
Kallpa III	מרס 2010	197.8

3. במהלך שנת 2009 החלה Kallpa בפרויקט להסבת תחנת הכוח שלה, המבוססת על טורבינות גז במחזור פתוח, לפעילות המבוססת על מחזור משולב על ידי הוספה של טורבינת קיטור בעלת יכולת מתוכננת של 280 מגאוט (באופן שבסך הכל תחזיק Kallpa ארבע טורבינות). במסגרת הפרויקט כאמור התקשרה Kallpa עם קבלן קוריאני לשם מתן שירותי הנדסה, רכש והקמה הדרושים לפרויקט. להערכת אינקה, ההפעלה המסחרית של הטורבינה הרביעית צפויה להתבצע במהלך המחצית השנייה של שנת 2012. כמו כן, אינקה מעריכה כי סך עלות הסבת תחנת הכוח על ידי הוספת טורבינת הקיטור הנוספת צפויה להסתכם בסך משוער של כ-400 מיליון דולר.

4. יובהר כי הערכות אינקה בדבר מועד הפעלתה הצפויה של הטורבינה הרביעית ועלות הסבת תחנת הכוח על ידי הוספת הטורבינה כאמור הינן מידע צופה פני עתיד ונסמכות על הערכות אינקה בהתאם לתכנית העסקיות ועל תנאי השוק כפי שהם למועד הדוח. הערכות אלו תלויות

**במגוון משתנים אשר בחלקם אינם מצויים בשליטת אינקה וכאמור
מהוות מידע צופה פני עתיד אשר אין וודאות בהתממשותו בפועל.**

5. ברקע פרויקט זה הושלמה בחודש נובמבר 2009 סגירה פיננסית בסך כולל של כ-400 מיליון דולר, בחלוקה כמפורט להלן: (א) התקשרות עם משקיע - בוצעה התקשרות עם שותף מקומי אשר התחייב להשקיע ב-Kallpa סך של כ-73 מיליון דולר בתמורה לכ-25.1% מההון המונפק של Kallpa, וכן ניתנה התחייבות של כל אחת מאינקה ומהמשקיע כאמור להשלים השקעה נוספת ב-Kallpa, פרו-רטה להחזקותיהם, עד לסך של כ-47 מיליון דולר (באופן שמתוך סך זה התחייבה אינקה להזרים ל-Kallpa סך של כ-35 מיליון דולר, במהלך התקופה שבין חודש ספטמבר 2011 לחודש מאי 2012). להבטחת התחייבות אינקה לעמידה בהתחייבויותיה כאמור העמיד בנק לאומי לישראל, לבקשת ICP, כתבי אשראי בסך של עד כ-12 מיליון דולר. יצוין כי בהתאם להסכם ההשקעה ולהסכם בעלי מניות הוענקו למשקיע, כבעל מניות מיעוט, זכויות וטו (ובכלל כך, בין היתר, בקשר עם התאגדות של חברות בנות, תנאי המימון של השקעות עתידיות ותיקון מסמכי התאגיד); (ב) התקשרות עם קונסורציום של מוסדות פיננסיים מקומיים ובינלאומיים - בהסכם הלוואה אשר במסגרתו התחייבו המלווים להעמיד ל-Kallpa הלוואות. להבטחת זכויות המלווים שעבדה לטובתם Kallpa את הנכסים שעתידיים להיבנות או להיות מותקנים במהלך תקופת היישום של הפרויקט. השעבודים כאמור משותפים הן למוסדות הפיננסיים שמימנו את פרויקט ההמרה למעגל המשולב והן למוסדות הפיננסיים שמימנו את יתר שלבי הקמת תחנת הכוח של Kallpa, כמו גם לבעלי אגרות החוב שהונפקו כמפורט בס"ק (ג) לסעיף זה להלן. (ג) הנפקת אגרות חוב בשוק ההון המקומי - אגרות החוב דורגו על ידי הנציגות המקומית של סוכנות הדירוג הבין-לאומית, Fitch, בדירוג (AAA) פרו.

6. במסגרת עסקאות מימון אלו נטלה על עצמה Kallpa מגבלות והסכמות מקובלות בקשר עם המלווים (מחזיקי אגרות החוב וכן חברי קונצורסיום ההלוואה) כאמור, ובכלל כך, בין היתר, התחייבות לשמירה על רמה מינימאלית של חוזי מכירת אנרגיה (על מנת להבטיח תזרים מזומנים מינימאלי לאורך תקופת האשראי), מגבלות על נטילת חוב עתידי ומגבלות על התאגדות של חברות בנות.

לפרטים נוספים והרחבה ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהימים 21 באוקטובר 2009, ו-16 בנובמבר 2009, המובאים בזאת על דרך ההפניה.

7. בחודש ינואר 2011 חתמה Kallpa עם חברת סימנס על הסכם לשדרוג הטורבינה הראשונה באתר Kallpa לרמת ביצועים הדומה לרמתן של שתי

הטורבינות החדשות יותר באתר בעלות מוערכת של כ-12 מליון דולר. לאחר השדרוג צפוי ההספק המותקן של הטורבינה לגדול בכ-12 מגאוט יחד עם שיפור ביעילות של הטורבינה. כושר הייצור באתר Kallpa, לאחר הרחבות אלה תגיע לכ-862 מגוואט. אתר Kallpa, לאחר הרחבה זו, יהיה אתר ייצור החשמל הבודד הגדול ביותר בפרו.

התיאור בדבר השלמת ההרחבה והשדרוג לטורבינות בתחנת הכוח Kallpa הינו מידע צופה פני עתיד ונסמך על הערכות אינקה, אשר אין וודאות בדבר התקיימותו או מועד התקיימותו. השלמת ההרחבה ועבודות השדרוג תלויה בקבלני ההקמה וספקי הציוד עמן התקשרה אינקה.

8. מימון רכישת שלוש הטורבינות שפועלות כבר באתר, בוצע בחכירות מימוניות, באופן שהזכויות בטורבינות רשומות וממושכנות על שם ולטובת הבנקים אשר העמידו מימון להקמתן כאמור. בהתאם לתנאי המימון, עם פירעון ההלוואות תועברנה הזכויות בטורבינות על שם Kallpa. על פי הסכמי המימון הועמדה כל אחת מההלוואות כאמור לתקופה של כ-10 שנים ממועד תחילת ההקמה של כל אחת מן הטורבינות. הסכמי החכירה האמורים כוללים תניות בדבר עמידה ביחסים פיננסיים, אשר להערכת אינקה, הינן מקובלות לסוג זה של עסקאות. להערכת אינקה, למועד הדוח עומדת Kallpa ביחסים הפיננסיים האמורים.

9. במהלך שנת 2010, התקשרה Kallpa עם חברות חלוקה מקומיות, במספר הסכמים ארוכי טווח, לתקופות של 8-10 שנים, על פיהם תמכור לאותן חברות, החל משנת 2014, חשמל בהיקף של 560 מגאוט. ההיקף הכספי של ההסכמים מוערך בלמעלה מ-1.5 מיליארד דולר. הסכמים אלו מצטרפים לסדרת הסכמים ארוכי טווח אחרים אשר ביחד מכסים את מלוא כושר הייצור הקיים של Kallpa אשר צפוי להגיע ל 862 מגאוט עם סיום הסבת הטורבינות למחזור משולב במחצית השנייה של שנת 2012.

10. ל Kallpa זיכיון להקמת פרויקט הידרואלקטרי בהיקף של כ-400 מגאוט במחוז HUANCVELICA בפרו. לפרטים נוספים ראו סעיף 14.ב11.2 לדוח.

11. בחודש מרץ 2011, זכתה Kallpa במכרז שפורסם לאספקת חשמל מתחנות כוח הידרו אלקטריות חדשות בפרו, בהיקף של 200 מגאוט, לפיו תספק Kallpa חשמל לחברת החשמל בבעלות ממשלת פרו לתקופה של 15 שנה. לפרטים נוספים ראו סעיף 14.ב11.2 לדוח.

Edegel S.A. (להלן: "Edegel") ב.

תאגיד ציבורי אשר התאגד בשנת 1906 על פי דיני פרו, הופרט בשנת 1995 ונכון למועד הדוח מניותיו נסחרות בבורסת לימה. למועד הדוח, 21.14% מהזכויות ב-

Edegel מוחזקות (בעקיפין) על ידי אינקה. השווי הבורסאי של Edegel סמוך למועד הדוח עומד על סך של כ-1.6 מיליארד דולר. Edegel הינה יצרנית החשמל הגדולה בפרו והינה בעלת כושר ייצור של 1,668 מגאוט ל- Edegel 7 תחנות כוח הידרו-אלקטריות בגדלים שבין 30 ל-250 מגאוט כל אחד, ו- 6 תחנות כוח תרמיות, לרבות 3 בתחנת כוח במחזור משולב ביחידה בפרו; בחודש ספטמבר 2009 החלה Edegel בהפעלה מסחרית של טורבינת גז טבעי הפועלת במעגל פתוח ובעלת כושר ייצור מקסימאלי של כ-200 מגאוט.

בעל השליטה ב- Edegel הינו חברת החשמל הספרדית Endesa (להלן: "Endesa") (אשר נרכשה על ידי התאגיד האיטלקי Enel שהינו אחד מתאגידי החשמל הגדולים בעולם), המחזיק ב- Edegel ביחד עם אינקה באמצעות S.A. Generandes (להלן: "Generandes"). Generandes הינה חברה ציבורית שהתאגדה בפרו, הרשומה למסחר בבורסת לימה, אולם למועד הדוח לא מבוצעות בפועל עסקאות בבורסה במניותיה של Generandes, נוכח העובדה שכל מניותיה מוחזקות על ידי Southern Cone Peru Ltd. (להלן: "SCP") (כ-39%) (אשר אינקה מחזיקה בעקיפין כ-100% ממניותיה) ועל ידי Endesa (כ-61%). בהתאם להסכם בעלי המניות (שנחתם בין Endesa לבין בעל מניות המיעוט שקדם לאינקה, ואשר חל גם ביחסים בין אינקה ל-Endesa), זכאית אינקה לזכויות מיעוט ב-Generandes S.A. - לפרטים אודות הסכמים בין קבוצת אינקה לבין שותפים בקשר עם ההחזקות ב- Edegel ראו סעיף 11.2.ב.א'1.לדוח.

בחודש ספטמבר 2010 הודיעה החברה כי אינקה תרכוש מניות אשר יעלו את החזקותיה (בעקיפין) ב- Edgel משיעור של 14% לשיעור של עד כ-25% וזאת בשלושה מהלכים. המהלך הראשון, בהמשך לדרישת מועצת הרשות לרגולציה ופיקוח על ניירות ערך בפרו (להלן: "רשות לניירות ערך הפרואנית") לביצוע הצעת רכש למניות Edgel, כאמור בסעיף 11.2.ב.13.א' לדוח, קיבלה אינקה הודעה מהמועצה ביום 17.9.2010 כי זו החליטה שהצעת הרכש תוגבל עד 3.47% ממניות Edgel המוחזקות על ידי הציבור. על פי החוק בפרו שווי Edgel לצורך הצעת הרכש נקבע על ידי מעריך שווי אשר ימונה על ידי הרשות. בחודש פברואר 2011 פרסמה אינקה הצעת רכש ל- 3.47% ממניות Edgel במחיר של 1.53 סולס למניה, מחיר המבוסס על שווי Edgel בשנת 2007 בתוספת התאמות כפי שנקבע על ידי מעריך שווי שמונה על ידי רשות ניירות ערך הפרואנית על פי החוק בפרו. הצעת הרכש הסתיימה ביום 8 במרס 2011 ללא הענות כלשהיא.

המהלכים השני והשלישי בוצעו בחודש אוקטובר 2010 ולפיהם, השלימה אינקה רכישת כ- 6.8% ממניות Edgel. המהלך השני בוצע באמצעות מימוש זכות סירוב לרכישת מניות מיעוט בחברה מאוחדת SOUTHERN CONE POWER

LIMITED (להלן: "SCPL") המחזיקה בעקיפין ב-Edgel. המניות שנרכשו מהוות, בעקיפין, כ- 6.4% מהון המניות של Edgel ונרכשו בתמורה ל- 50 מיליון דולר, המשקף שווי של כ- 780 מיליון דולר ל Edgel.

בנוסף רכשה אינקה מבעל המניות הנוסף ב- SCPL את מניותיו (המייצגות כ- 0.4% נוספים ב Edgel) במחיר המגלם שווי דומה כפי שהוצע לחברה המחזיקה האחרת.

עם סיום הרכישות עלה חלקה של אינקה ב- SCPL ל- 100% ובעקיפין ב- Edgel לכ- 21.1%. סך עלות שתי הרכישות הסתכם בכ- 53 מיליון דולר.

Compania Boliviana de Energia Electrica ("COBEE") (להלן: "COBEE")

ג.

תאגיד פרטי אשר התאגד על פי דיני פרובינצית נובה סקוטיה שבקנדה, הפועל באמצעות סניף בוליביאני הרשום בבוליביה. למועד הדוח מחזיקה אינקה (בעקיפין) 100% ממניות COBEE.

COBEE מייצרת חשמל באמצעות 14 מתקנים הידרו-אלקטריים הממוקמים בעמקי זונגו (Zongo) ומיגיאס (Miguillas) בעלי כושר ייצור אפקטיבי של כ-210 מגאוט, וכן באמצעות שתי טורבינות גז במחזור פתוח הממוקמות באל אלטו, בעלות כושר ייצור אפקטיבי של כ-19 מגאוט.

עד לחודש דצמבר 2008 היתה קשורה COBEE בהסכמי אספקה עם חברות חלוקה מקומיות למכירת מלוא כושר הייצור של COBEE. החל מחודש דצמבר 2008 מספקת COBEE כ-30% מכושר הייצור שלה לחברה המפעילה מתקן כרייה בחלקה הדרומי של בוליביה, ויתר כושר הייצור נמכר בשוק הספוט, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים בהם נמכרה תוצרתה לחברות בחלוקה המקומיות (לפרטים על שוק הספוט ראו סעיף 8.11.2.ב' ג' לדוח זה).

עד לחודש דצמבר 2010 פעלה COBEE בייצור החשמל ובעסקי החלוקה המקומית תחת זיכיון שניתן לה מהממשלה הבוליביאנית בחודש אוקטובר 1990 לתקופה של 40 שנה. במסגרת החוק בבוליביה על COBEE לעבור מזיכיון לרישיון. COBEE השלימה את כל התחייבויותיה הפרוצדורליות בתהליך. בנוסף, קיבלה COBEE רישיון זמני. נכון למועד הדוח אין וודאות כי COBEE תקבל את רישיון הקבע. לפעולות הלאמה שנקטו על ידי ממשלת בוליביה בשוק החשמל במדינה ולכוונה עליה הודיע נשיא בוליביה כי המדינה תשלוט בשוק החשמל, ראה סעיף 8.11.2.א' 2' לדוח.

Nejapa Power Company LLC (להלן: "Nejapa")

ד.

תאגיד פרטי אשר התאגד על פי דיני מדינת דלוואר, ארה"ב, הפועל באמצעות סניף מקומי שהוקם באל-סלבדור.

למועד הדוח מחזיקה אינקה (בעקיפין) בכ-71% מהזכויות ב-Nejapa. Nejapa מייצרת חשמל באמצעות 27 גנרטורים המונעים במזוט, בעלי כושר ייצור מותקן כולל של כ-144 מגאוט.

Nejapa מנוהלת על-ידי חברה בת בבעלות מלאה (בעקיפין) של אינקה הפועלת באל סלבדור, העוסקת גם בייבוא וייצוא של חשמל ממדינות ולמדינות אחרות ואשר בבעלותה מסוף דלק, בעלת יכולת אחסון של 240,000 חביות, המוכר ברובו לצדדים שלישיים לתקופות קצרות.

ה. Compania de Electricidad de Puerto Plata S.A. (להלן: "CEPP")

תאגיד פרטי אשר התאגד על פי דיני הרפובליקה הדומיניקאנית, ואשר למועד הדוח כ-96.7% מהזכויות בו מוחזקות (בעקיפין) על ידי אינקה. CEPP פועלת ברפובליקה הדומיניקאנית ומייצרת חשמל באמצעות 12 גנרטורים המונעים על ידי מזוט. ל-CEPP כושר ייצור כולל של 67 מגאוט.

CEPP החלה פעילותה בשנת 1991 ומנוהלת על ידי חברה בת בבעלות מלאה (בעקיפין) של אינקה.

ו. Pedregal Power Company S de RL (להלן: "Pedregal")

תאגיד פרטי אשר התאגד על פי דיני פנמה, ואשר למועד הדוח כ-21.2% מהזכויות בו מוחזקות (בעקיפין) על ידי אינקה. Pedregal פועלת בפנמה ובמסגרת זו מחזיקה בתחנת כוח בפנמה, המייצרת חשמל באמצעות שלושה גנרטורים המונעים במזוט, בעלי כושר הייצור המותקן של כ-55 מגאוט.

Pedregal החלה לפעול בינואר 2003 ונכון למועד הדוח מנוהלת על ידי חברה בת בבעלות מלאה (בעקיפין) של אינקה.

7.11.2. שוק החשמל במדינות בהן פעילותה העיקרית של קבוצת אינקה

במדינות בהן מתמקדת פעילותה של קבוצת אינקה קיים שוק חשמל המאפשר מכירה והספקה של חשמל מיצרני חשמל (פרטיים וממשלתיים) לחברות חלוקה (בבעלות ממשלתית או פרטית) ולצרכנים תעשייתיים. במדינות אלו, קיימת ככלל הפרדה מבנית בין חברות הפועלות בייצור לבין חברות הפועלות בהולכה ובחלוקה של חשמל. במרבית המדינות בהן פועלת אינקה, קיימת רשת הולכת חשמל בבעלות ממשלתית ושירותי ההולכה ניתנים על בסיס "open access" (דהיינו, חברה ההולכה חייבת להוליך חשמל ברשת ובתמורה היא גובה תעריף הולכה שנקבע על ידי רשויות הפיקוח), בעוד שבתחום הייצור והספקה של חשמל קיימת תחרות בין גופים פרטיים וממשלתיים.

במדינות בהן פועלת קבוצת אינקה, מוסדרת מכירת חשמל, לרוב, במשטר רגולטורי (כמקובל במשקי חשמל מופרטים) הכולל בדרך כלל, פיקוח מצד גוף מפקח עצמאי על משק החשמל.

מחירי החשמל הממוצעים, ששררו במדינות בהן אינקה פועלת, בשנת 2010 היו כדלקמן (בדולר למגאווט שעה):

	פרו	בוליביה	אל סלבדור	רפובליקה דומיניקאנית
2008	88.2	16.3	129.4	160.8
2009	*32.2	17.4	136.7	116.4
2010	*21.5	18.3	126.5	136.9

*במחירי SPOT שאינם כוללים את מרכיב הזמינות.

מחירי המכירה של אינקה במדינות השונות אינם בהכרח המחירים הממוצעים. מחירים אלה מהווים אינדיקציה לרמת המחירים במדינה ובדרך כלל, הסכמי המכירה של היצרנים, עוקבים אחרי מחירים אלה.

להלן יפורטו מאפיינים ייחודיים של שוק החשמל ושל הרגולציה החלה על תחום החשמל במדינות בהן מתבצעת פעילותה העיקרית של קבוצת אינקה:

א. **שוק החשמל בפרו** - ייצור החשמל בפרו נעשה על ידי חברות המייצרות חשמל בעיקר באמצעות תחנות כוח הידרו-אלקטריות והיתרה בעיקר גז טבעי. בפרו קיימת רשות רגולטורית ממשלתית עצמאית, הקובעת את מחיר האנרגיה המסופקת ללקוחות הצורכים פחות מ- 2.5 מגאווט, ואת תעריף החלוקה וההפצה של חשמל וגז טבעי, בו נעשה שימוש על ידי רוב היצרנים הפועלים על גז במערכת. לעומת זאת, מחיר אספקת אנרגיה בפרו ללקוחות הצורכים למעלה מ- 2.5 מגאווט נקבע באופן הסכמי ללא התערבות ממשלתית, באופן שלקוחות אלו חייבים לנהל מו"מ לרכישת אנרגיה במישרין עם חברות ייצור האנרגיה או עם חברות הפצה הרוכשות אנרגיה מחברות ייצור האנרגיה.

The Economic Operating Committee of the Integrated National Electric System (להלן: "COES") הינה רשות רגולטורית מקומית אשר מפעילה ומנהלת את הייצור של יחידות ייצור האנרגיה המחוברות לרשת הארצית, מתאמת עבודות תחזוקה מתוכננות של היחידות וכן מנהלת מסלוקה לצרכי רכישה ומכירה של אנרגיה למערכת, ולהוצאות המועברות בין שחקני שוק החשמל.

ב. **שוק החשמל בבוליביה** - תעשיית החשמל בבוליביה כפופה לחוק החשמל הבוליביאני ולתקנות שונות שהותקנו מכוחו והחלות על מגזר החשמל ושוק

החשמל הסיטוני של בוליביה, והוא נתון לפיקוח של הרשויות המקומיות. מערכת תמחור החשמל בבוליביה מבוססת על שוק של תחרות חופשית לייצור חשמל (בדומה למבנה השוק בפרו), תוך מתן גישה חופשית למערכות הולכה והפצה למפצי האספקה, עם זאת, לקוחות גדולים רוכשים חשמל בתעריפים ממוקחים. מחיר ייצור האנרגיה והחשמל במדינה מבוסס על עלות שולית. על פי חוק החשמל הבוליביאני, כל יצרני החשמל בבוליביה חייבים לקבל רישיון או זיכיון מתאים מהרשות הרלוואנטית, המעניק זכות לייצור ולמכירת חשמל ברשת הארצית. COBEE פועלת בהתאם להנחיות הקבועות בזיכיון שקיבלה. לפעולות הלאמה שננקטו על ידי ממשלת בוליביה בשוק החשמל במדינה ולכוונה עליה הודיע נשיא בוליביה כי המדינה תשלוט בשוק החשמל, ראה סעיף 2.11.8.א'. לדוח.

ג. **שוק החשמל באל סלבדור** - נכון למועד הדוח, מבוסס משק החשמל באל סלבדור על מכירה ורכישה של חשמל באמצעות בורסה מקומית. עם זאת, למיטב ידיעת אינקה, משק החשמל האמור צפוי לעבור שינוי מבני במהלך שנת 2011, אשר במסגרת ההיערכות לו, ערכו חברות החלוקה המקומיות מכרז ראשון לרכישת חשמל לתקופה של שנתיים. במסגרת המכרז זכתה Nejava במסגרת בחוזה לאספקת חשמל של 77 מגאוט. להערכת הנהלת אינקה, כתוצאה מהשינוי המבני, עלול שיעור הרווחיות של Nejava להיפגע ולהשפיע בכך בעקיפין על תזרימי מזומנים של חברות קבוצת אינקה הנדונות ועל עלויות גיוס מימון מבנקים ומשוק ההון.

הערכות אינקה לגבי השינוי המבני המתואר במשק החשמל באל סלבדור, כמו גם השפעותיו על אינקה, מבוססות על בדיקות ותכניות עסקיות של אינקה וכן על פרסומים פומביים הקיימים ברשותה למועד הדוח, ואשר התממשותן תלויה בין היתר ובדרך הטבע בנסיבות שאינן בשליטת של אינקה. מידע זה מהווה מידע צופה פני עתיד שאין וודאות בהתממשותו.

ד. **שוק החשמל ברפובליקה הדומיניקאנית** - ייצור חשמל ברפובליקה הדומיניקאנית מבוסס על תחרות חופשית בין חברות ייצור חשמל פרטיות, בעוד שתהליכי ההולכה והחלוקה נשלטים על ידי חברות ממשלתיות. המקור המרכזי של הכנסה לחברות הייצור הינו מכירות האנרגיה לחברות החלוקה במישור ובמסגרת שוק הספוט. למועד הדוח מחירי האנרגיה לצרכני קצה מסובסדים בחלקם על ידי הממשלה, אולם הממשלה הנוכחית הביעה את כוונתה להפסיק את הסובסידיה באופן הדרגתי, וזאת תחת לחץ של קרן המטבע העולמית.

8.11.2. **גורמים עיקריים המשפיעים על פעילות קבוצת אינקה**

פעילות קבוצת אינקה מושפעת ממספר גורמים אשר העיקריים בהם הינם התפתחות הכלכלה המקומית בכל מדינה בה היא פעילה, היצע וביקוש של חשמל במדינה, עונתיות

(ובפרט כמות הגשמים אשר בחלק ממתקני קבוצת אינקה, המשמשים לייצור החשמל),
התערבות גולטורית וצורך ברישיונות ובהיתרים.

א. **סביבה כלכלית ופוליטית** - להלן יפורטו אינדיקטורים מאקרו-כלכליים לגבי
מדינות הפעילות העיקרית של קבוצת אינקה⁶:

שם המדינה	שיעור צמיחה שנתי			שיעור אינפלציה שנתי		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008
פרו	9.0	0.9	9.8	6.7	0.3	2.1
בוליביה	3.6	3.4	6.2	11.9	0.3	7.2
אל סלבדור	1.0	(3.3)	2.5	5.5	(0.2)	2.1
הרפובליקה הדומיניקאנית	6.5	3.5	5.3	4.5	5.8	6.2

להלן יפורטו מגמות מרכזיות בסביבה הפוליטית והכלכלית במדינות בהן
מתבצעת פעילותה העיקרית של אינקה ואופן השפעתן על קבוצת אינקה:

1. **פרו**: בשנים האחרונות הונהגו בפרו רפורמות פוליטיות וכלכליות אשר
התמקדו בקידום השקעות זרות במדינה ובפיתוח כלכלת שוק חופשי.
כתוצאה מכך, דירוג האשראי של פרו עודכן בשנת 2008 לדירוג של "רמת
השקעה" על ידי סוכנויות הדירוג הבינלאומיות Fitch ו-S&P ובשנת 2009
גם על ידי סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's.

2. **בוליביה**: בשנים האחרונות הונהגה בוליביה על ידי ממשלה סוציאליסטית
ורכוזית שקידמה את התערבות המדינה והגבילה את התפתחות השוק
החופשי בבוליביה. בחודש מאי 2010 הלאימה ממשלת בוליביה שלוש
חברות ייצור חשמל שהיו בבעלות ממשלתית בעבר וכן חברת חלוקת
חשמל. בנוסף, נשיא בוליביה הודיע שבכוונת הממשלה לשלוט בשוק
החשמל ובכוונתו לקיים דיון פתוח בתנאים בהם יתקיים התהליך. נכון
למועד הדוח, ממשלת בוליביה טרם הבהירה את כוונותיה ואין וודאות כי
הלאמות כאמור (אם וכלל שיהיו) ילוו בפיצוי מתאים מטעם המדינה.
COBEE הוחזקה מאז ומעולם בידיים פרטיות ולחברה שליטה מלאה על
מתקניה.

3. **אל-סלבדור**: בשנים האחרונות הונהגו באל-סלבדור רפורמות פוליטיות
וכלכליות אשר התמקדו בקידום השקעות זרות במדינה ובפיתוח כלכלת
שוק חופשי, באמצעות מתן תמריצים המעודדים השקעות במדינה. למועד
הדוח ובכלל אין כל וודאות כי מגמה זו תימשך.

⁶ הנתונים מבוססים על פרסומים פומביים של הבנק המרכזי של כל אחד ממדינות הפעילות, למעט נתונים
ביחס לאל-סלבדור אשר מבוססים על CEPAL, Economic Commission for Latin American and the Caribbean.

4. **הרפובליקה הדומיניקאנית:** בשנים האחרונות הונהגו ברפובליקה הדומיניקאנית רפורמות נרחבות, בסיוע קרן המטבע הבינלאומית (להלן: "קרן המטבע"), אשר תכליתן השגת יציבות כלכלית, ביסוס המערכת הפיננסית וקידום מגזרים מסוימים, לרבות מגזר האנרגיה. בשנת 2010 חתמה ממשלת הרפובליקה הדומיניקאנית על הסכם עם קרן המטבע לפיתרון בעיות סקטור החשמל, ההסכם כולל הזרמת כספים על ידי קרן המטבע מצד אחד ורפורמות בסקטור החשמל על ידי הממשלה מצד שני. בעקבות ההסכם חל שיפור משמעותי בהתנהלות סקטור החשמל ברפובליקה הדומיניקאנית.

ב. **היצע וביקוש** - למיטב הערכת אינקה, היצע האנרגיה במדינות הפעילות העיקרית של אינקה תואם לאורך זמן את רמות הביקושים לאנרגיה באותן מדינות, באופן שככלל, עודפי כושר הייצור אינם משמעותיים. להערכת אינקה, ככל שרמות ההיצע וביקוש תישארה במצב הנוכחי, ימשיך להתקיים הצורך להפעיל את מרבית תחנות הכוח באופן תכוף, ובאופן אשר צפוי לאפשר לקבוצת אינקה להפיק הכנסות ושיעורי רווחיות יציבים. הערכת אינקה לגבי רמות ההיצע והביקוש מבוססות על בדיקות ותכנון עסקיות של אינקה התלויות בין היתר בנסיבות שאינן בשליטתה. מידע זה מהווה מידע צופה פני עתיד שאין וודאות בהתממשותו. לפרטים אודות כושר הייצור של תחנות קבוצת אינקה ראו סעיף 5.11.2 לדוח.

ג. **שוק הספוט (SPOT)** - שוק הספוט הינו שוק מסחר בו נרכשות ונמכרות סחורות ובכלל כן אנרגיה. חברות קבוצת אינקה מושפעות ממדדי שוק הספוט, הקיימים בכל אחת מן המדינות, היות וחלק ניכר מהמחירים בחוזי מכירת החשמל שלהן נגזרים מצפי המחירים בשוק הספוט (המושפעים ממכלול אלמנטים, ובכלל כן כמות הגשמים בתקופות נתונות, תנודתיות מחירי הדלקים, שיעור הגידול או הקיטון של הביקוש לאנרגיה וכושר הייצור במדינה מסוימת). חלק מחברות קבוצת אינקה מייעדות שיעור מסוים מתפוקתן למכירה בשוק הספוט וחלקן מוכרות בשוק זה ייצור עודף. במקרים אלו לעליה במחירי הספוט השפעה חיובית על תוצאות אותן חברות. לעיתים חברות קבוצת אינקה אף רוכשות אנרגיה בשוק הספוט, וזאת על מנת להשלים חוסרים בתפוקת החשמל אשר החברות בקבוצה מחויבות לספק ללקוחותיהן, במקרה זה לעליה במחירי הספוט השפעה שלילית על תוצאות אותן חברות.

שינויים הידרולוגיים חדים ושינויים משמעותיים במחירי הדלקים, עלולים לגרום לתנודתיות רבה במחירי ה- SPOT. בפרו ובוליביה מחירי הגז הטבעי המופק מקומית תורמים ליציבות במחירי ה- SPOT ברפובליקה הדומיניקאנית מחירי המזוט בשוק העולמי יחד עם ההידרולוגיה המקומית הינם הגורמים המשפיעים ביותר על המחירים, שנת 2010 התאפיינה ביציבות יחסית של מחירי

הדלקים. בנוסף בפרו התייצבו מחירי ה- SPOT בעיקר עקב העלייה המשמעותית בכושר הייצור המותקן.

ד. **דלק** - תחנות הכוח של קבוצת אינקה מופעלות באמצעות גז טבעי (בוליביה ופרו) ומזוט (רפובליקה הדומיניקאנית, אל-סלבדור ופנמה), אשר תנודתיות מחיריהם, זמינותם ועלויות העסקה שלהם תלויים בשוק הספציפי בו נדרש הדלק.

למועד הדוח, הספק והמוביל של גז טבעי בבוליביה הינו חברה בבעלות ממשלתית, שתנאי האספקה וההובלה של גז טבעי ממנה נקבעו בצו ממשלתי; בפרו מתבצעת האספקה וההובלה של גז טבעי על ידי חברות בבעלות פרטית, אשר מחירי המכירה, תנאי הסחורות והשירותים שהן מספקות נקבעים בהתאם לרגולציה מקומית.

באל-סלבדור וברפובליקה הדומיניקאנית, נרכש המזוט במחירי SPOT, ממגוון ספקים. לתנודתיות מחירי הדלק במדינות אלו אין, להערכת אינקה, השפעה מהותית ישירה על המרווח המסחרי של עסקי קבוצת אינקה, היות והעלות מועברת במסגרת הסכמי רכישת האנרגיה בהם מתקשרות חברות קבוצת אינקה הרלוונטיות; בפנמה רוכשת Pedergal מזוט בהתאם לתנאים הקבועים בהסכם רכישת אנרגיה לטווח ארוך שהיא צד לו. להערכת אינקה, בטווח הזמן הבינוני לא תהיה לתנודתיות מחירי הדלק השפעה מהותית ישירה על מרווח הרווח של עסקי אינקה בפנמה, היות והסכמי רכישת האנרגיה (במסגרתם נמכרת האנרגיה שמייצרת Pedergal) מותאמים לצפי מחירי הדלק, ומחירי ה- SPOT נקבעים על בסיס העלות השולית, ומכיוון שמרבית הייצור התרמי במדינה מבוסס על מזוט. עם זאת, להערכת אינקה, ככל ומערכת הייצור הארצית המקומית תגוון את מקורות הייצור, אזי לתנודתיות העלות של המזוט עשויה להיות השפעה ישירה על רווחיות עסקי אינקה במידה ועלות הדלק בו נעשה שימוש קטנה יותר.

הערכת אינקה לגבי תנודתיות מחירי הדלק והשפעתם תלויה, בין היתר ומדרג הטבע, בנסיבות שאינן בשליטתה. מידע זה מהווה מידע צופה פני עתיד שאין וודאות בהתממשותו.

ה. רגולציה ופיקוח על מחירי החשמל - פעילות קבוצת אינקה כפופה לפיקוח רגולטורי של רשויות שונות במדינות בהן פועלת קבוצת אינקה, אשר מוסמכות, בין היתר, להנהיג שינויים מבניים בשוק החשמל ולקבוע תעריפי חשמל עבור הספק זמין שמספקת קבוצת אינקה במדינות השונות. לקביעת התעריף עבור הספק זמין שמספקת קבוצת אינקה, קיימת השפעה ישירה על הסכומים המשולמים לה בגין הספק חשמל זמין, וכן השפעה עקיפה על הסכומים המשולמים לקבוצת אינקה בגין מכירה ישירה של חשמל או מכירת חשמל בעסקאות בשוק הספוט (שכן התעריף להספק חשמל זמין יוצר אמת מידה לתעריף החשמל גם בעסקאות אלו).

למיטב ידיעת אינקה, באל-סלבדור צפוי להתבצע שינוי במערכת הרגולציה החל משנת 2011, לפיו תאומץ שיטת העלות השולית. הצדדים המעוניינים השונים עדיין דנים עם רשויות הממשלה ביישום פרטי התוכנית, ודחייה של המועד הצפוי אפשרית. להערכת אינקה, בשלב זה קשה לצפות מה תהיה ההשלכה של המהלך על תוצאותיה. הערכת אינקה לגבי השינוי במערכת הרגולציה באל-סלבדור וכניסתו לתוקף מבוססת על פרסומים מקומיים והתקיימותה תלויה, בין היתר ומדרך הטבע, בנסיבות שאינן בשליטתה. מידע זה מהווה מידע צופה פני עתיד שאין וודאות בהתממשותו.

ו. עונתיות – במדינות דרום ומרכז אמריקה בהם פועלת אינקה, ייצור החשמל נעשה באמצעות תחנות כוח תרמיות ובאמצעות תחנות כוח הידרו אלקטריות, אשר מהוות מקור יעיל לייצור חשמל לאור העלות הנחסכת של דלק בייצור חשמל בתחנות כוח תרמיות. כמות החשמל המיוצרת בתחנות כוח הידרו אלקטריות משתנה בהתאם לעונות השנה הגשומות בכל מדינה וכתוצאה מכך משתנה גם כמות החשמל המיוצרת בתחנות כוח תרמיות. לפיכך, תוצאותיה העסקיות של קבוצת אינקה חשופות לעונתיות ומושפעות מכמות המשקעים במדינות בהם פועלת אינקה, כאשר ייצור החשמל והרווח השולי הגבוהים יותר הינם על פי רוב ברבעון הרביעי והראשון של השנה, הרבעונים הגשומים בשנה באותם אזורים.

ז. רישוי - בנוסף לגורמים הנזכרים בסעיף זה לעיל, כרוכה פעילות קבוצת אינקה בקבלת רישיונות לייצור ומכירה של חשמל ועמידה בתקני איכות סביבה לעניין מניעת זיהום והקטנת רעשים. למועד הדוח, אין לאינקה ידיעה על הפרה כלשהי של תנאי רישיון או היתר שהוענקו לחברות הבנות שלה לניהול עסקיהן. לגבי המעבר מזיכיון לרישיון בבוליביה ראה סעיף 11.2.ב.7.ב' לדוח.

ח. תחרות - אינקה פעילה בשווקים פרטיים ומופרטים, בהם ככלל לא קיימת מגבלת כניסה רגולטיבית מהותית. עם זאת, ההון ההתחלתי הדרוש לצורך כניסה לשוק, בין היתר לאור עלות הקמת המתקנים המתאימים, זאת בעיקר ליזמים חדשים, עשוי להערכת אינקה להוות חסם (בטווח הקצר והבינוני) בפני כניסה לשוק.

המתחרים הבינלאומיים העיקריים של אינקה בתחומי פעילותה הינם חברות בינלאומיות דוגמת Suez, Endesa, Duke ו-AES, הפועלות בשווקים בהם פועלות חברות מקבוצת אינקה. נוסף על כך, בכל אחת ממדינות הפעילות קיימים גם מתחרים מקומיים המחזיקים בפלח שוק משתנה.

להלן טבלה המפרטת נתונים בדבר פלחי השוק של חברות קבוצת אינקה בשווקים העיקריים בהם הן פועלות נכון ליום 31 בדצמבר, 2010 :

שם התאגיד	שיעור מסך כל כושר הייצור המותקן במדינת הפעילות (%)	דירוג ביחס ליתר החברות בענף הפועלות במדינת הפעילות
Kallpa	9	5
Edegel	25	1
CEPP	3	8
COBEE	17	2
Nejapa	10	4

9.11.2. מימון

בחודש יולי 2008 הנפיקה אינקה אגרות חוב (לא המירות) בהנפקה פרטית למשקיעים מוסדיים בפרו, במסגרתה גייסה אינקה סך של כ- 88.4 מיליון דולר לטובת פירעון חלק מההלוואה שהעמידה לה החברה (ראו סעיף 1.11.2 לדוח זה). טרם ההנפקה פרסמה הנציגות המקומית של סוכנות הדירוג הבינ"ל Fitch דירוג (AA-) פרו בקשר עם הנפקה של אגרות חוב בסך כולל של עד 200 מיליון דולר. בחודש מרס 2011 פנתה אינקה לבעלי אגרות החוב בהצעה לרכוש בחזרה את אגרות החוב, במידה והנפקת אגרות החוב המתוארת להלן תצא לפועל. כל בעלי אגרות החוב נענו להצעה.

למועד הדוח אינקה פועלת להנפקת עד 300 מיליון דולר של אגרות חוב לרוכשים מוסדיים מאושרים בארה"ב, על פי כלל A144 לחוק ניירות ערך של ארה"ב 1933 (The Securities Act of the U.S.A of 1933) ו/או למשקיעים מורשים בארה"ב, בהתאם לסעיף (2)4 של חוק ניירות ערך של ארה"ב, ומחוץ לארה"ב בהסתמך על תקנה S לחוק ניירות ערך של ארה"ב. אגרות החוב החדשות צפויות להיות מדורגות בדירוג של (BB-) על ידי fitch ו-B1 על ידי MOODY'S.

הערכות אינקה בנוגע להיענות להנפקה ולצפי כי אגרות החוב ידורגו בדירוג של (BB-) על ידי fitch ו-B1 על ידי MOODY'S הינו מידע צופה פני עתיד ונסמכות על הערכות אינקה בהתאם לתכנית העסקיות ועל תנאי השוק כפי שהם למועד הדוח. הערכות אלו תלויות במגוון משתנים אשר בחלקם אינם מצויים בשליטת אינקה וככאלו וכאמור מהוות מידע צופה פני עתיד אשר אין וודאות בהתממשותו בפועל.

10.11.2. הון אנושי

מנכ"ל אינקה והמטה הניהולי עוסקים בניהול האסטרטגי של הקבוצה וכן בפקוח ובמתן הכוונה לבעלי התפקידים המקבילים להם בכל אחת מחברות הקבוצה. בנוסף לכל אחת מחברות הקבוצה מנכ"ל ומטה ניהולי האחראי לניהול היום יומי של כל אחת מהחברות.

בנוסף לניהול החברות המאוחדות, אחראית אינקה לניהול חברת Redregal power Company SRL הכלולה בפנמה, פעילות זאת מתבצעת באמצעות חברה מאוחדת פנמית בבעלות מלאה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2010 מעסיקה הקבוצה 546 עובדים. לאינקה תוכנית תגמול מבוססת מניות לעובדים בכירים של אינקה.

מרבית עובדי קבוצת אינקה אינם מאוגדים והסכמי העבודה הינם הסכמים אישיים, מרבית עובדי Compania Boliviana de energia מאוגדים ותנאי העסקתם כפופים להסכמים שנתיים הנחתמים עם האיגוד המקצועי אליו הם משתייכים.

11.2.11.2. איכות סביבה

פעילותה של קבוצת אינקה כפופה לחוקים ותקנות שונים בנושא איכות הסביבה, המתמייחים לזיהום האוויר והמים, מניעת הרעש, קרינה משדות אלקטרומגנטיים ואחסון, הובלה וסילוק חומרים רעילים, נדיפים וחומרים מסוכנים אחרים, כמו גם שאיבת מים לייצור חשמל. להערכת אינקה, החברות בקבוצת אינקה עומדות בכל הדרישות של החוקים והתקנות בנושא איכות הסביבה, ובידי החברות היכולת הפיננסית שתידרש על מנת להמשיך ולעמוד בחוקים ובתקנות בקשר עם איכות הסביבה.

11.2.11.2. הסכמים מהותיים

א. הסכמים ביחס להחזקות ב-Edegel הפועלת בפרו

החזקות אינקה ב-Edegel (חברה ציבורית) כפופות לשני הסכמים עם בעלי מניות שונים המחזיקים, במישרין או בעקיפין ב-Edegel :

1. הסכם בין בעלי מניות בחברה המחזיקה במישרין ב-Edegel : כ- 54% ממניות Edegel מוחזקים על ידי Generandes, חברה ציבורית שהתאגדה בפרו. חברת Endesa Chile (חברת בת של חברת החשמל הספרדית Endesa) מחזיקה בכ- 61% ממניות Generandes וחברת Southern Cone Peru Ltd. (להלן: "SCP"), אשר אינקה מחזיקה בעקיפין כ- 100% ממניותיה (לענין רכישת מניות המיעוט ב SCP ראה סעיף 11.2.6.11 לדוח), המחזיקה בכ- 39% ממניות Generandes. כמו כן, Endesa Chile מחזיקה במישרין כ- 29% ממניות Edegel, שלא באמצעות Generandes.

החזקות המיעוט של קבוצת אינקה ב- Generandes מוגנות באמצעות הסכם בעלי מניות שנחתם עם Endesa, לפיו הוקנו ל- SCP זכויות מיעוט שונות, לרבות הזכות למנות שני דירקטורים ב- Edegel, הזכות למנות בה את מנהל הכספים, וכן זכויות וטו שונות (לרבות בהחלטות בדבר נטילת

הלוואות, עסקאות בעלי עניין, הוצאה לפועל של הסכמי רכישת אנרגיה העולים על 10% מכושר הייצור של Edegel, מדינות דיבידנד וכיוצא באלו).

2. לפירוט בנוגע לרכישת מניות Edegel בשנת 2010, ראו סעיף 11.2.ב.6. לדוח.

11.2.ב.13. הליכים משפטיים מהותיים

א. הליכים מול רשות ניירות ערך בפרו - מועצת הרשות לרגולציה ופיקוח על ניירות ערך בפרו (CONASEV) (להלן: "**המועצה**"), דחתה את בקשת אינקיה לוותר על הדרישה להגיש הצעת רכש לרכישת המניות מיעוט בהון המניות של Generandes ולרכוש בעקיפין מניות מיעוט בהון המניות של Edegel. כמו כן, המועצה הטילה על אינקיה חובה לפרסם הצעת רכש לציבור לרכישת כמות מניות נוספות, בהתאם לתחשיב על פי הדין הפרואני, המייצגות 16.67% מהון המניות של Edegel, בטענה שבאמצעות רכישת המניות שהונפקו לאינקיה ב-Generandes, רכשה אינקיה שליטה משותפת ב-Edegel, וזאת בשל הזכויות שאינקיה קיבלה כתוצאה מהרכישה לפי הסכם בעלי המניות שנחתם בין בעלי המניות של Generandes. אינקיה הגישה בקשה לעיון מחדש למועצה האמורה.

ביום 17.9.2010 קיבלה אינקיה הודעה מהמועצה כי זו החליטה שהצעת הרכש תוגבל עד 3.47% ממניות Edegel המוחזקות על ידי הציבור. על פי החוק בפרו שווי Edegel לצורך הצעת הרכש יקבע על ידי מעריך שווי אשר ימונה על ידי הרשות. בחודש פברואר 2011 פרסמה אינקיה הצעת רכש ל-3.47% ממניות Edegel במחיר של 1.53 סולס למניה, מחיר המבוסס על שווי Edegel בשנת 2007. הערכת השווי בוצעה על ידי מעריך שווי שמונה על ידי רשות ניירות ערך הפרואנית על פי החוק בפרו. הצעת הרכש הסתיימה ביום 8 במרס 2011 ללא הענות כלשהיא.

ב. התדיינות בעניין Crystal Power (להלן: "**קריסטל**"):

1. קריסטל (בעלת מניות המיעוט ב- Nejava Power Company Ltd (להלן: "**Nejava Holdings**")) (בעלת השליטה בתאגיד הפעילות של אינקיה באל-סלבדור) ביחד עם חברה קשורה הגישו תביעה משפטית בטענה, בין היתר, שהופרו זכויותיה של קריסטל, כבעלת מניות מיעוט ב-Nejava Holdings. הטענה המהותית ביותר מתוך אלה שהועלו ע"י קריסטל נובעת מפשרה ש-Nejava Holdings שנחתמה עם CEL במרץ 2002. לפני מועד זה, Holdings Nejava סיפקה חשמל ל-CEL בהתאם ל-PPA שנחתם במאי 1994. בשנת 1999, CEL יזמה בוררות על מנת להביא את ה-PPA לסיום, בטענה שכתוצאה מנסיבות בלתי צפויות, ה-PPA הפך להיות מכביד מדי והמשך ביצועו הטיל על CEL הכבדה מיותרת. כתוצאה מבוררות זו, במרץ 2002 Holdings Nejava קיבלה פסק בוררות שכלל תשלום במזומן של 90,000

דולר מ- CEL ועריכת הסכם לעלויות תמסורת לפיו CEL הסכימה לשלם עלויות תמסורת ועלויות קשורות מסוימות של Nejapa Holdings במשך חמש שנים.

2. בהתאם להסכם בעלי המניות של Nejapa Holdings שהיה בתוקף בזמן שפסק הבוררות הנ"ל ניתן, קריסטל החזיקה 13.5% ממניות Nejapa Holdings, אך היא הייתה זכאית לקבל מניות נוספות של Nejapa Holdings השוות ל 15.7% ביום השנה השלוש עשרה להפעלה של התחנה.

3. קריסטל הגישה את התביעה בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב-Texas באוקטובר 2002, נגד תאגיד El Paso, שבזמן פסק הבוררות הייתה בעלת המניות האחרת ב- Nejapa Holdings, בטענה, שהפשרה נחתמה בכדי למנוע מקריסטל את החלק היחסי המוגדל שלה בתביעתה של Nejapa Holdings נגד CEL (להלן: "תביעתה של Crystal Power").

4. במהלך שנת 2006, El Paso מכרה את החזקותיה ב- Nejapa Holdings ל-Globaleq והסכימה לשפות את Nejapa Holdings ו-Inkia Salvadorian Power (בעלת המניות היחידה ב- Nejapa Holdings) עבור הפסדים שנגרמים לפי או כתוצאה מטענות שהועלו בתביעתה של קריסטל או טענות שקריסטל או החברות הכלולות שלה היו רשאיות להעלות בהתבסס על העובדות שנטענו בה או שגרמו לה.

5. בינואר 2010, El Paso חתמה על הסכם פשרה עם קריסטל לפיו קריסטל הסכימה, בין היתר, למשוך את כל טענותיה נגד El Paso בתביעתה של קריסטל. בהסכם הפשרה נקבע כי קריסטל תוותר על כל טענות נגד Nejapa Holdings ונגד Inkia Salvadorian Power (להלן: – "חברות קבוצת אינקה") שלגביהן חלה על El Paso חובת שיפוי. למרות הסכם הפשרה שבה וטענה קריסטל בתביעתה של קריסטל אותן הטענות למעשה נגד חברות קבוצת אינקה שהיא יישובה עם El Paso בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב-Texas.

6. בנוסף לתביעות אלה, בפברואר 2008, תביעה קשורה נותקה מתביעתה של קריסטל שבה קריסטל טענה, בין היתר, טענות נגד חברות קבוצת אינקה בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב-Texas בעילה שהיא זכאית ל-29.2% מסה"כ הסכום של כל דיבידנדים ו/או חלוקות אחרות ששולמו ע"י Nejapa Holdings אחרי יום השנה השלוש עשרה של תאריך הפעלת התחנה. התאריך בפועל של הפעלת התחנה מהווה סוגייה במחלוקת בתביעה.

7. בפברואר 2010, שתי התביעות הועברו לבית המשפט המחוזי של טקסס. בנובמבר 2010, בית המשפט המחוזי של Texas דחה את בקשתה של קירסטל להעביר את התביעות חזרה לבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב-Texas. השופט המליץ כי בקשתן של חברות קבוצת אינקה לאחד את תביעותיה של קירסטל להליך אחד התקבלה. קירסטל בקשה שחברות קבוצת אינקה יסכימו להליך גישור בקשר למחלוקות אלה. חברות קבוצת אינקה הגישו בקשה לחייב את התובעים להסכים להליך בוררות והשופט הגיש חוות דעת ביום 1 במרץ 2011, על פיה הוא ממליץ שבית המשפט המחוזי של טקסס יענה לבקשת הבוררות של חברות קבוצת אינקה למרות התנגדות התובעים. חוות הדעת של השופט כפופות לאישורן של בית המשפט.

ג. חיוב בדמי הובלה של גז טבעי - בשל יישום התיקונים במסגרת הרגולציה החלה על הפצה של גז טבעי בפרו, ביקשה רשות האנרגיה המקומית לכפות על Kallpa חיוב בדמי הולכה, בו לא חויבה Kallpa בעבר, אשר ישולם לחברת ההולכה של הגז הטבעי של לימה החל משנת 2014. בחודש ספטמבר 2010 הגיעה Kallpa לפשרה עם חברת ההולכה של הגז הטבעי במסגרתה קלפה תשלום דמי הולכה החל משנת 2014 ומנגד תשלום חברת ההולכה של הגז הטבעי של לימה פיצוי של כ-12 מליון דולר לקלפה בשנת 2011 וכן תרכוש ממנה את צינור הגז אשר בבעלותה בתמורה לסך של 1.5 מיליון דולר.

14.11.2. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

כחלק ממדיניות ICP, אינקה בוחנת מעת לעת אפשרות להגדיל את חלקה בייצור החשמל במדינות בהן היא פעילה, בין באמצעות רכישת תחנות כוח עובדות ובין באמצעות הקמת מיזמים חדשים. כמו-כן, אינקה בודקת אפשרות התרחבות למדינות אחרות במרכז ובדרום אמריקה בהן היא איננה פעילה נכון למועד הדוח.

בחודש אוקטובר 2010 קיבלה Kallpa זיכיון קבוע להקמת תחנה הידרו-אלקטרית במרכז פרו, בעלת כושר ייצור צפוי של כ-400 מגאוט. משך ההקמה מוערך בכ-4 שנים. העלות המוערכת של פרויקט זה היא כ-750 מיליון דולר. למועד הדוח, בוחנת Kallpa את אפשרויות הקמת ומימון הפרויקט.

בחודש מרץ 2011, זכתה Kallpa במכרז שפורסם לאספקת חשמל מתחנות כוח הידרו אלקטריות חדשות בפרו, בהיקף של 200 מגאוט, לפיו תספק Kallpa חשמל לחברת החשמל בבעלות ממשלת פרו לתקופה של 15 שנה, החל ממועד תחילת האספקה אשר צפוי להיות במחצית השנייה של שנת 2015. היקפו השנתי של המכרז הוא כ-75 מיליון דולר (ולכל התקופה הינו כ-1.1 מיליארד דולר). לצורך ההשתתפות במכרז העמידה החברה ערבות בנקאית כנדרש במכרז. הזכייה במכרז תאפשר ל-Kallpa להתקדם בסגירה הפיננסית ובנושאים אחרים, בקשר עם הקמת התחנה ההידרו-אלקטרית

במרכז פרו. לפרטים ראו גם דיווח מידיי של החברה מיום 27 במרץ 2011 המובא בזאת על דרך ההפניה.

האמור בסעיף זה לעיל, בין היתר ביחס לפיתוח הפרויקט ומשכו, כושר הייצור ועלותו המוערכת של הפרויקט וכן מועד תחילת אספקת החשמל התקדמות הסגירה הפיננסית, הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, הנסמך על נתונים ראשוניים שנתקבלו בידי אינקה ואשר טרם נבחנו במלואם. מימוש הפרויקט תלוי, בין היתר בכדאיות הכלכלית של הפרויקט הנגזרת מעלות הקמתו ותנאי המימון אותם ניתן יהיה להשיג לפיכך, אין כל וודאות כי האמור בסעיף זה לעיל אכן יתממש והתוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתכניות המפורטות בסעיף זה לעיל.

בחודש דצמבר 2010 הודיעה אינקה כי היא משתתפת בהליך מכרז פרטי בקשר עם רכישת נכסים של מספר תחנות כח במרכז אמריקה בסכום כולל של כ- 70 מיליון דולר, ההצעה לא התקבלה על ידי המוכר ולכן העיסקה לא תבוצע בשלב זה.

לפרטים אודות צפי התפתחות פעילות Kallpa בשל הרחבת הטורבינות והמרת הפעילות למבוססת על מעגל משולב, ראו סעיף 11.2.ב.6.א.3 לדוח.

15.11.2. דיון בגורמי סיכון

א. סיכונים מקרו-כלכליים

1. חוסר יציבות פוליטית וכלכלית - המדינות, בהן פועלת קבוצת אינקה, סובלות באופן היסטורי מחוסר יציבות פוליטית וכלכלית. חוסר יציבות פוליטית וכלכלית עלולה לגרום, בין היתר, לפגיעה בפעילות הכלכלית באותן מדינות, להתערבות בשוק החופשי ולהלאמות, לצמצום השקעות במדינה, לייקור מקורות הון ולשיעורי אינפלציה גבוהים, אשר עלולים להשפיע לרעה באופן מהותי על קבוצת אינקה. כמו כן, חוסר היציבות עלולה לפגוע ביכולתה של קבוצת אינקה לבצע השקעות בפרויקטים תשתיתיים הכרוכים בתכנון מראש ובזמינות של מקורות הון וביקושים עתידיים.

בנוסף הממשלות במדינות בהן פועלת אינקה עלולות להתערב בשווקים הכלכליים ולבצע שינויים מהותיים במדיניות המוניטרית או הפיסקלית על מנת להשפיע על שיעורי האינפלציה. כמו כן, בשנים האחרונות ממשלת בוליביה הודיעה על כוונתה לשלוט בשוק החשמל כחלק ממדיניות שמקדמת את התערבות המדינה והגבלת התפתחות השוק החופשי בבוליביה. במסגרת זו כבר נקטה ממשלת בוליביה בשנת 2010 בצעדי הלאמה.

2. תנודות בשערי חליפין - בעשורים הקודמים חוו המטבעות של פרו, בוליביה והרפובליקה הדומיניקאנית פחותים ביחס לדולר. כמו כן, במדינות שבהן פועלת קבוצת אינקה אין פיקוח על שערי המטבעות

הזרים, אולם קיימת אפשרות של הטלת מגבלות או אמצעי פיקוח בעתיד, אשר עלולה להשפיע לרעה על המצב הפיננסי של קבוצת אינקה. אל-סלבדור עברה לשימוש מלא בדולר בשנת 2001.

לחברות קבוצת אינקה אין חשיפות מהותיות לתנודות בשער החליפין של הדולר.

לעלייה בשער החליפין של האירו עשויה להיות השפעה שלילית על תוצאות חברות קבוצת אינקה, מכיוון שרוב הציוד, התחזוקה וחלקי החילוף שלהן הינם ממדינות גוש האירו, ועל כן העלויות הינן בהתאם.

לעלייה בשער החליפין של המטבעות המקומיים במדינות הפעילות של חברות קבוצת אינקה עשויה להיות השפעה שלילית על תוצאות חברות האמורות.

3. פיקוח על הון והשקעות זרות - למועד הדוח פועלת קבוצת אינקה במדינות בהן אין פיקוח או הגבלה על השקעות זרות ועל הכנסת והוצאת הון מהמדינה. הטלת פיקוח או הגבלה כאמור, עשויה להשפיע על זרימת הכספים החופשית למדינות זרות, באופן עלול להשפיע לרעה על פעילותה של קבוצת אינקה.

ב. סיכונים ענפיים

1. רגולציה של שוק החשמל - פעילות קבוצת אינקה כפופה לפיקוח רגולטורי של רשויות שונות במדינות בהן פועלת קבוצת אינקה, אשר מוסמכות, בין היתר, להנהיג שינויים מבניים בשוק החשמל ולקבוע תעריפי חשמל עבור הספק זמין שמספקת קבוצת אינקה במדינות השונות. לקביעת התעריף עבור הספק זמין שמספקת קבוצת אינקה, ישנה השפעה ישירה על הסכומים המושלמים לקבוצת אינקה בגין הספק חשמל זמין, וכן השפעה עקיפה על הסכומים המשולמים לקבוצת אינקה בגין מכירה ישירה של חשמל או מכירת חשמל בעסקאות בשוק הספוט (שכן התעריף להספק חשמל זמין יוצר אמת מידה לתעריף החשמל גם בעסקאות אלו). כמו כן, הכפיפות למדיניות הממשל ביחס לתעריפי החשמל יוצרת אי וודאות המקשה על יכולת קבלת ההחלטות בקבוצת אינקה ביחס לביצוע פרויקטים ותוכניות פיתוח ארוכות טווח. בנוסף, חשופה קבוצת אינקה לאפשרות של הלאמת משק החשמל מצד ממשלות ריכוזיות, דוגמת ממשל בוליביה.

2. תלות במערכת הולכת חשמל - קבוצת אינקה עוסקת בייצור חשמל, ועל כן תלויה במערכת הולכת חשמל אשר אינה בבעלותה וכן בהסכמים עם בעלי רשת ההולכה. בהתאם לכך, כשל או גודש במערכת הולכת החשמל עלול להגביל את יכולת הולכת החשמל, באופן המחייב הפעלת יחידות

ייצור אזוריות יקרות יותר על מנת למלא את הביקוש. גידול בביקוש לחשמל עלול להביא לגודש בקווי ההולכה, במיוחד באזור הסמוך למכרות ולפעילות תעשייתית ועסקית.

3. תחרות - לאור צורכי החשמל במדינות הפעילות העיקרית והצפי להמשך הגידול הכלכלי בהן, עשויים מתחרים של קבוצת אינקה, שהם בדרך כלל חברות חשמל רב לאומיות גדולות, להשקיע בהקמת תחנות כוח חדשות אשר יתחרו עם יכולת הייצור של קבוצת אינקה ועשויות להיות יעילות יותר, ולפיכך לגרום, בין היתר, לירידה בהיקף ההפעלה של תחנות כוח אחרות וירידת מחירים.

4. עמידה בתקני איכות הסביבה - אי עמידתה של אינקה ברגולציה ובתקני איכות סביבה החלים על פעילותה של אינקה והמתייחסים לזיהום האוויר והמים, למניעת הרעש, קרינה משדות אלקטרומגנטיים ואחסון, הובלה וסילוק של חומרים רעילים, נדיפים וחומרים מסוכנים אחרים, כמו גם שאיבת מים לייצור חשמל עלולה לגרום לאינקה להוצאות ולהשקעות בהיקפים גדולים, מעבר לתכניות ההשקעה הקיימות, להטלת קנסות, סנקציות פליליות, ביטול רשיונות ואף לפגוע בתוצאות פעילותה של אינקה.

5. סיכונים הקשורים בקבלת דלקים - ברפובליקה הדומיניקאנית ובאל סלבדור חברות הקבוצה מקבלות משלוחי מזוט ודיזל דרך הים במיכליות נפט העלולות לגרום לזיהום מי הים בעת פריקת הדלקים במתקני אינקה. לחברות מקבוצת אינקה נהלים תפעוליים בתיאום עם רשויות מקומיות למניעת זיהום בעת פריקת דלקים.. יחד עם זאת, זיהום מי הים בעת פריקת דלקים במתקני חברות קבוצת אינקה כאמור עלול לגרום להוצאות מהותיות לחברות אלה ולהטלת קנסות ונקיטת סנקציות כנגדן.

6. סיכונים הקשורים באחסנת דלקים - מתקני אחסנת הדלקים של אינקה עומדים ברמות בטחון מקובלות לאחסנת מזוט ודיזל. למיכלי הדלק מערכות הגנת אש ואזורי הכלה כנדרש. לעובדי אינקה הכשרה במתן מענה לסיכונים האפשריים ותוכניות החירום מתואמות עם הרשויות בהן פועלות חברות קבוצת אינקה. מתקני אחסנת הדלקים חשופים, לאירועים, לתקלות, ולתאונות העלולים לגרום לפגיעה פיזית באדם וברכוש של אינקה או של צדדים שלישיים, לפגיעה בסביבה, להשבתת המתקן שבתקלה ולהשבתת מתקני הייצור אחרים הפועלים בשילוב או בסמיכות עם המתקן שבו אירע האירוע או התקלה.

7. שינויים בחוקי איכות הסביבה או ברישיונות סביבתיים - למועד הדוח, למיטב ידיעת אינקה, היא אינה בהפרה מהותית של תנאי הרישיונות או ההיתרים שניתנו לחברות המאוחדות לפעילותם. החברות מקבוצת

אינקה עוקבות באופן שוטף אחר שינויים מחמירים בחוקי או תקנות איכות הסביבה. החמרה נוספת ברגולציה שתוחל על תחום פעילותה של אינקה או על אינקה באופן ספציפי, עלולה לגרום לאינקה להוצאות ולהשקעות בהיקפים גדולים, מעבר לתכניות ההשקעה הקיימות, ואף לפגוע בתוצאות פעילותה.

ג. סיכונים ייחודיים לקבוצת אינקה

סיכוני אקלים - קבוצת אינקה מתבססת, בין היתר, על ייצור חשמל באמצעות תחנות הידרו-אלקטריות, ולכן תוצאותיה העסקיות של קבוצת אינקה מושפעת ממקורות מים (התלויים בכמות המשקעים והפשרת קרחונים אשר במידה ולא יהיו מספקים עלולים להביא לידי פגיעה בעסקיה של אינקה)⁷. בנוסף, חשופה קבוצת אינקה לסיכוני אקלים ותופעות טבע הייחודיים לאזור מרכז ודרום אמריקה, לרבות מועדות לרעידות אדמה (עקב פעילות סיסמית מוגברת), התפרצויות הרי געש ותופעת "אל ניניו" (תופעה מטאורולוגית הגורמת לאנומליות במזג האוויר במדינות מרכז ודרום אמריקה). כמו כן, חשופה קבוצת אינקה לסיכוני אקלים הייחודיים לאזור הקריבי (סופות הוריקן ושיטפונות ברפובליקה הדומיניקאנית) ואסונות טבע, כגון רעידות אדמה אליהן חשופה בעיקר הפעילות בפרו. התממשות איזה מפגעי טבע המצויינים לעיל, עלולה לגרום לנזק מהותי לתחנות הכוח ולמתקני חברות קבוצת אינקה ולהביא לידי פגיעה מהותית בפעילותה ובתוצאותיה העסקיות.

1. תלות באספקת חומרי גלם - קבוצת אינקה מתבססת, בין היתר, על ייצור חשמל באמצעות דלקים וגז טבעי. תחנות הכוח המייצרות חשמל באמצעות גז טבעי בפרו מתבססות על אספקת גז טבעי המופק ממאגרי Camisea בלימה. בעבר, אירועים מסוימים גרמו לסגירת צינור הגז האמור, באופן אשר הוביל לסגירת תחנות הכוח המונעות בגז טבעי ואילץ שימוש בתחנות תרמיות המונעות בדלקים יקרים יותר. כמו כן, תלויה קבוצת אינקה באספקת חומרי גלם נוספים הנרכשים במסגרת חוזים שתוקפם מוגבל. לשיבושים באספקת חומרי גלם עלולות להיות השלכות שליליות על התוצאות העסקיות של קבוצת אינקה.

2. יחסים עם קהילות מקומיות - בעקבות מערכת הבחירות האחרונה שנערכה בבוליביה, נוצרו ציפיות בקרב מנהיגי אוכלוסיות מקומיות, הסמוכות לתחנת הכוח של קבוצת אינקה בבוליביה, לשליטה מוגברת על

⁷ יצוין כי קבוצת אינקה מייצרת חשמל גם באמצעים שאינם הידרו-אלקטריים על מנת לצמצם חשיפה זו.

המשאבים הטבעיים. הדבר הגדיל את הסיכוי לסכסוכים עם הקהילות המקומיות השוכנות בסמוך לתחנות הכוח ההידרואלקטריות של COBEE.

3. תלות בגיוס הון לצורך תוכניות פיתוח - על מנת לממן את תוכנית הפיתוח של החברות הפעילות בקבוצת אינקה ידרשו, להערכת אינקה, מקורות מימון חיצוניים בהיקפים שונים. אינקה מעריכה כי חלק מהמימון הדרוש לזמן ארוך יגויס מהלוואות במטבעות שאינם מקומיים ובשוקי הון מחוץ למדינות הפעילות. יכולת אינקה לגייס מימון זמן ארוך בעתיד תלויה במגוון גורמים, כולל, בין השאר, תוצאות פעילות של החברות הפעילות בקבוצת אינקה, מצבן הכספי, תנאים כלכליים, ביטחוניים, פוליטיים, ומדיניות הממשלות הרלוונטיות.

יצוין כי הערכת אינקה בדבר מידת ההשפעה של גורם הסיכון על אינקה, המפורטת להלן, משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון ואין באמור כדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשות גורם הסיכון. בנוסף, סדר הופעת גורמי הסיכון בסעיף זה לעיל ובטבלה להלן אינו על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו.

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על אינקה			
גורם הסיכון	השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה
סיכונים מקרו-כלכליים			
חוסר יציבות פוליטית וכלכלית	V		
תנודות בשערי חליפין			V
פיקוח על הון והשקעות זרות		V	
סיכונים ענפיים			
רגולציה של שוק החשמל	V		
תלות במערכת הולכת חשמל	V		
תחרות			V
עמידה בתקני איכות הסביבה		V	
סיכונים ייחודיים לקבוצת אינקה			
סיכונים אקלים		V	
תלות באספקת חומרי גלם		V	
יחסים עם קהילות מקומיות			V
תלות בגיוס הון לצורך תוכניות פיתוח		V	

11.2 ג. או.פי.סי. רותם בע"מ ("או.פי.סי.")

11.2 ג. כללי

או.פי.סי. הינה חברת פרטית שהתאגדה בשנת 2002, לשם הגשת הצעה במכרז שפורסם בשנת 2001 על ידי המדינה להקמת תחנת כוח במישור רותם ואף זכתה במכרז האמור.

בשנת 2009 התקשרה החברה עם אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ (להלן: "עופר אנרגיה") (חברה בשליטת בעלי השליטה בחברה), בעסקה לרכישת 80% מהון המניות של או.פי.סי. לפרטים נוספים אודות רכישת או.פי.סי. על ידי החברה (לרבות אופן תשלום התמורה, סך עלויות העסקה וההסדרים בין עופר אנרגיה לחברה בקשר עם העסקה), וכן לפרטים נוספים אודות או.פי.סי., ראו דוח עסקה מיום 17.11.2009 (מס' אסמכתא 286533-01-2009) וכן דוח משלים לו מיום 14.12.2009 (מס' אסמכתא 318255-01) (להלן: "דוח העסקה"), הכולל, בין היתר, מתאר של או.פי.סי. על פי התוספת השנייה לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל השליטה בה), התשס"א-2001. יתרת המניות באו.פי.סי. (20%) מוחזקות על ידי דלקיה ישראל בע"מ (להלן: "דלקיה"). בשנת 2010, במסגרת שינוי מבנה בהחזקות החברה בתחום האנרגיה ועם הקמת ICP ו-ICPI (כמפורט בסעיף 11.2 לדוח), הועברו החזקות החברה באו.פי.סי. ל-ICPI.

11.2 ג. פעילות התאגיד והתפתחות עסקיו

או.פי.סי. הינה בעלת הזכויות להקמת תחנת כוח במישור רותם, מכוח זכייתה במכרז בשנת 2004 להקמת תחנת כוח במישור רותם (להלן: "המכרז").

בהתאם לתנאי המכרז, התקשרה או.פי.סי. ביום 2 בנובמבר, 2009 בהסכם עם חברת החשמל (להלן: "PPA"), מכוחו, התחייבה או.פי.סי., בין היתר, להקים את תחנת הכוח עד 52 חודשים ממועד חתימתו, דהיינו, עד ליום 2 במרץ 2014. לפרטים נוספים אודות ה-PPA ועיקרי הוראותיו ראו סעיף 11.2 ג.11.2 א. לדוח (הסכמים מהותיים).

בהתאם להתחייבויותיה במסגרת ה-PPA, החלה או.פי.סי. בהקמת תחנת כוח במחזור משולב (combined cycle) במישור רותם בכושר ייצור של כ-440 מגאוט (נטו) (להלן: "תחנת הכוח"), ובמסגרת זאת התקשרה, בין היתר בהסכמים להקמת תחנת הכוח, לתחזוקתה ולהפעלתה, וכן בהסכמים הקשורים באספקה והולכה של הגז הנדרש לתחנת הכוח ובהסכם מימון הנדרש לפרויקט. לפרטים נוספים אודות ההסכמים בהם התקשרה או.פי.סי. בקשר עם תחנת הכוח, ראו סעיף 11.2 ג.11.2 לדוח (הסכמים מהותיים). לפרטים אודות הסדר המימון עם בל"ל ראו סעיף 11.2 ג.12.0 לדוח (מימון). נכון למועד הדוח העמידו החברה ודלקיה סך כולל של כ-394 מיליון ש"ח לאו.פי.סי. המהווה את מלוא הון העצמי הנדרש על פי הסכם המימון לצורך הקמת תחנת הכוח. עד ליום 1 במרץ 2011, מתוך סכום ההון העצמי, כ-288 מיליון ש"ח כבר הושקעו בפרויקט. עם תחילת ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח, צפויה או.פי.סי. למכור את האנרגיה המיוצרת בתחנת הכוח באחת או יותר משתי הדרכים להלן:

א. העמדת זמינות ואספקת אנרגיה לחברת החשמל על פי ה- PPA : במסגרת ה-PPA
או.פי.סי. התחייבה להעמיד את מלוא הספק תחנת הכוח לרשות חח"י. בתמורה,
תשלם חח"י לאו.פי.סי. תשלום חודשי קבוע עבור כל מגאווט נטו זמין שאו.פי.סי.
מעמידה לרשותה מתחנת הכוח. נכון למועד הגשת הדוח, מחיר הזמינות הינו כ-
41.18 ש"ח למגאווט שעה, צמוד למדד.

בנוסף כאשר חח"י דורשת את הפעלת תחנת הכוח, תשלם חח"י לאו.פי.סי. עבור
התנעת תחנת הכוח (סכום המכסה, להערכת או.פי.סי., את עלויות ההתנעות) וכן
עבור כל שעת הפעלה, תשלום משתנה (סכום המכסה, להערכת או.פי.סי., את
מרבית העלויות המשתנות), בהתאם לקבוע ב-PPA. כמו כן, במקרה כאמור,
תשלם חח"י לאו.פי.סי. את כל העלויות של צריכת גז טבעי או סולר (למעט
חריגים שעיקר מקורם בתקלות במערכת ההולכה של הגז הטבעי), כשהן
מותאמות לטבלת יעילות לה התחייבה או.פי.סי.

ב. אספקת אנרגיה לצרכנים פרטיים: או.פי.סי. רשאית להודיע לחח"י, בהודעה
מוקדמת מראש⁸, כי היא משתחררת באופן מלא או חלקי מה- PPA ומוציאה
הספק המיועד לחח"י בהתאם ל- PPA על מנת למכור ממנו את החשמל המיוצר
לצרכנים פרטיים (ראה בהרחבה בסעיף 11.2.5.ג.ב. לדוח).

נכון למועד הדוח, נמצאת או.פי.סי. בתהליכי משא ומתן (לרבות בשלבים
מתקדמים ו/או לאחר חתימת מזכרי הבנות) למכירת כלל כושר הייצור תחנת
הכוח לצרכנים פרטיים, ובהתאם לכך הודיעה או.פי.סי. לחח"י ביום 29.12.10 על
כוונתה לגרוע 330 מגאווט מההספק תחת ה-PPA (ובהמשך, אם וככל ויתקדמו
הליכי המשא ומתן עם הצרכנים הפרטיים, בכוונת או.פי.סי. להודיע על גריעת
יתרת ההספק), לצורך מכירתו לצרכנים פרטיים, החל ממועד ההפעלה המסחרית
של תחנת הכוח.

בהתאם לרגולציה מכוח חוק משק החשמל התשמ"ו - 1996 (להלן: "**חוק משק
החשמל**"), כאשר יצרן חשמל פרטי וצרכן מתקשרים בעסקה פרטית לאספקת
חשמל, יצרן החשמל הפרטי הופך להיות ספק החשמל הבלעדי של הצרכן ואחראי
לספק לו חשמל בכל שעות היממה (כאשר במקרה בו או.פי.סי. לא תוכל לספק
את החשמל בעצמה, היא תידרש לרכוש חשמל מחח"י לפי תעריף שתקבע רשות
החשמל ולספקו לצרכן).

**התיאור הכלול בסעיף זה לעיל אודות היקף מכירת ההספק לצרכנים פרטיים,
הינו מידע צופה פני עתיד הנסמך על הערכות או.פי.סי. למועד הדוח. מידע זה**

⁸ בהתאם לכללי משק החשמל (עסקאות עם ספק שירות חיוני), תש"ס-2000 ("כללי משק החשמל"), החלים על
או.פי.סי. נדרשת או.פי.סי. ליתן הודעה מוקדמת בדבר גריעה מההספק המיועד לחח"י לטובת מכירה לצרכני קצה
בהתאם לכמות הנגרעת.

עלול שלא להתממש בפועל, בין היתר, בשל החלטות של הצרכנים שלא להתקשר בהסכם מול או.פי.סי. מכל סיבה שהיא.

נכון למועד הדוח, או.פי.סי. מצויה בשלבים ראשוניים של הקמת תחנת הכוח, וטרם החלה בייצור חשמל ובפעילות מסחרית. אין לאו.פי.סי. הכנסות בתחום הפעילות או רווח תפעולי וכל העלויות בהן היא נושאת הן לצורך הפרויקט בלבד. על פי ה- PPA המועד לתחילת ההפעלה המסחרית הינו תחילת שנת 2014. נכון למועד הדוח, או.פי.סי. צופה כי ייתכן ומועד תחילת ההפעלה המסחרית יהיה קודם למועד האמור. ההפעלה במועד תלויה בקבלת כל היתרי הבנייה במועדים החזויים, סיום ייצור החלקים העיקריים ביפן ובקוראיה במועד וכן התקדמות הבנייה לפי הקצב שתוכנן. יתכן ושמירה על לוחות זמנים מוקדמים תהיה כרוכה בהוצאות נוספות שלא נחזו בתקציב המקורי.

התיאור הכלול בפרק 11.2 ג זה אודות פעילות או.פי.סי., ובכלל כך (אך לא רק) אודות תכניותיה ותחזיותיה, התקשרויותיה הצפויות, היקפי הפעילות והיקפי המכירות הצפויים לה להערכתה, כושר הייצור הצפוי לה, נתח השוק הצפוי לה בפעילותה והמועד הצפוי לתחילת ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח, הינו מידע צופה פני עתיד הנסמך על הערכות או.פי.סי. למועד הדוח, על תכנית העסקית ועל מגמות השוק וצרכיו לאותו מועד. מידע זה עלול שלא להתממש בפועל, בין היתר, לאור שינויים במשק החשמל ובשוק האנרגיה בכללותו, או כתוצאה מעיכובים בבנייה, משינויים רגולטורים וכן לאור גורמי הסיכון אליהם חשופה או.פי.סי. כאמור בסעיף 16.11.2 לדוח.

3.11.2. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות או.פי.סי.

א. משק החשמל בישראל

או.פי.סי. תפעל כיצרן חשמל פרטי. משק החשמל בישראל נשלט באופן בלעדי על ידי חח"י שהיא בעלת כ-98% מכושר ייצור החשמל במדינת ישראל והיא גם הבעלים של מערכת ההולכה והחלוקה של החשמל. על פי חוק משק החשמל הוגדרה חח"י כ"ספק שירות חיוני", עליו מוטלות קיום החובות והפעולות הבסיסיים לניהול תקין של משק החשמל וביניהן, הגשת תוכנית הפיתוח של משק החשמל, ניהול מערכת החשמל, ניהול מערכת ההולכה וחלוקה של חשמל, מתן שירותי גיבוי ושירותי תשתית ליצרני חשמל פרטיים ולצרכנים, ורכישת חשמל מיצרני חשמל פרטיים.

ממשלת ישראל מתכננת רפורמה במשק החשמל המיועדת לסיים את המונופול של חח"י בכל מקטעי הייצור והספקה של חשמל בשוק הישראלי. הרפורמה תבוצע בעיקר באמצעות שינוי מבני של חח"י והיסודות של הרפורמה במשק החשמל חוקקו בחוק משק החשמל. על פי חוק החשמל הרפורמה אמורה היתה להיכנס לתוקף ביום 1.7.2010. יחד עם זאת, לפי מיטב ידיעת ICP, זה זמן רב מתקיימים מגעים בין המדינה לבין חח"י בדבר עיתוי יישום הרפורמה ומהותה.

ככל הידוע ל-ICP, המגעים עם חח"י בדבר אופן יישום הרפורמה נמשכים ו-ICP אינה יכולה להעריך אם יישום הרפורמה ידחה ו/או אם יחולו שינויים במהות הרפורמה ואת השלכותיה.

במקביל לרפורמה בחברת החשמל יזמה המדינה בשנים האחרונות חקיקה המיועדת לעודד יזמים פרטיים להיכנס לתחום ייצור החשמל. על רקע זה, התגבשו בישראל מספר יוזמות של יצרני חשמל פרטיים נוספים, הגם ששוק זה עודנו נמצא בשלבי פיתוח ראשוניים.

על פי חוק משק החשמל קיימת מגבלה על מתן הנחה מטעם חח"י לצרכנים, ולכן יש ליזמים פרטיים יתרון תחרותי מסוים על פני חח"י במכירת אנרגיה.

ב. סביבה רגולטורית

הפעלה והקמה של תחנות כוח כפופה לאישורן ו/או לפיקוחן של רשויות שונות, בין היתר מכוח חוק משק החשמל, ובכללן, הרשות לשירותים ציבוריים-חשמל ומשרד התשתיות הלאומיות, וכן טעונה אישורים כגון רישיון ייצור (אשר על פי תנאי המכרז יינתן במועד ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח), רישיון הספקה והיתרי בנייה.

רישיון הייצור לאו.פי.סי. התקבל ביום 21 במרץ 2011.

כמו כן, נכון למועד הדוח, אושרה הכללת שטח תחנת הכוח במסגרת תכנית המתאר הארצית לתחנות כוח (להלן: "תמ"א 10"), ומכוחה הוציאה או.פי.סי. חלק מההיתרים הדרושים לפעולות הבניה העיקריות המתבצעות בשטח נכון למועד הדוח. על פי מיטב ההערכה של או.פי.סי., היא תוכל להשיג את כל ההיתרים הדרושים להשלמת הקמת תחנת הכוח.

תחנת הכוח נדרשת להיות מחוברת לרשת ההולכה. על פי ה-PPA חח"י מחויבת לחבר את תחנת הכוח לרשת ההולכה תמורת תשלום שנקבע מראש ושולם בחלקו, וחייבת להשלים את עבודות החיבור לרשת ההולכה לפני ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח.

בנוסף, תחנת הכוח חייבת להיות מחוברת למערכת ההולכה של גז טבעי. חברת נתיבי גז לישראל בע"מ (להלן: "נתגז"), המקימה את מערכת ההולכה התחייבה בהסכם מיום 13 ביולי 2010 לחבר את תחנת הכוח למערכת ההולכה של הגז הטבעי ולצורך כך הופקדו בידי נתגז ערבויות. מערכת ההולכה למישור רותם בוצעה כבר על ידי נתגז. להערכת או.פי.סי. נתגז תשלם את עבודות החיבור במועד אשר יאפשר הזרמת גז טבעי לתחנת הכוח בלוחות הזמנים הדרושים לצורך עמידה במחויבותה לגבי מועד ההפעלה המסחרית.

הערכות או.פי.סי. בקשר לקבלת ההיתרים והרישיונות הדרושים, לחיבור תחנת הכוח לרשת ההולכה של החשמל והגז הטבעי הינן מידע צופה פני עתיד אשר

אין וודאות בדבר התקיימותן ואשר התממשותן תלויה, בין היתר, בצדדים שלישיים.

תחנת הכוח תהיה חלק ממערך ייצור החשמל של המדינה ואי לכך הפעלתה תישלט בידי מנהל מערכת החשמל אשר נמצא כיום באחריות חח"י. על פי ה-PPA אין כל מחויבויות של חח"י להפעיל את תחנת הכוח אם כי במקרה שזמינות תחנת הכוח מועמדת לרשות חח"י רווחיות הפרויקט נגזרת בעיקר מתשלומי הזמינות המגיעים על פי ה-PPA, ואלו משולמים, ללא קשר להפעלת תחנת הכוח בפועל בידי חח"י.

ג. גורמי הצלחה קריטיים:

קידום הליכי רישוי, וכן היכולת להשיג הסכם אספקת גז טבעי ארוך טווח במחיר שיאפשר תחרות עתידית מול יצרני חשמל פרטיים אחרים ומול חח"י, יכולת שיווק וניהול יעיל של תחנת הכוח, משטר רגולטורי יציב ויכולת להשיג חוזי מכירה רב שנתיים עם צרכנים בעלי דירוג אשראי מספק למממנים.

לפרטים אודות התקשרות בהסכם עם ספק גז טבעי ראו סעיף 11.2ג' לדוח. לפרטים אודות השלכות זמינות הגז הטבעי, בין היתר, לאור שינויים מדיניים במצרים, ראו סעיף 11.2ג' ו-1.16 לדוח (גורמי סיכון).

ד. חסמי כניסה ויציאה

1. חסמי כניסה:

ייזום והקמה של תחנת כוח מצריך איתור אתר הכלול בתמ"א 10 או שינוי תמ"א 10 כדי לכלול בו אתר מסוים, סיום הליכי רישוי הכרוכים בהקמה והפעלה של תחנת כוח, יכולת להתקשר עם ספקים וקבלנים בעלי ניסיון בתחום הייצור והקמה של תחנות כוח, וכן בהתקשרות בהסכם לאספקת גז טבעי לתקופה ארוכה. במישור הפיננסי מקובל שהיזם פועל להשגת מימון בנקאי או מוסדי ארוך טווח, להקמת הפרויקט אך מכיוון שתקנות הרישוי מגבילות את שיעור המינוף הפיננסי לפרויקט הקמת תחנת כוח למקסימום של- 80% משווין, חייב היזם להיות גם בעל משאבי הון למימון ההון העצמי הדרוש לפרויקט. מכיוון שחח"י שולטת בכל מקטעי משק החשמל מחד והיא גם הצד שעמו מתקשר יצרן בחוזה רכישה מאידך, ניגוד האינטרסים המובנה מול חח"י, כוחה הרב במשק המדינה בכלל ובמשק החשמל בפרט, התלות הבלעדית בחח"י של היזם בהליכי רישוי (תכנון קווי הולכה) וחיבור תחנת הכוח לרשת החשמל וכיוצ"ב, עלולים ליצור קשיים רבים, מתמשכים וגם בלתי צפויים במימוש פרויקט להקמת תחנת כוח.

2. חסמי יציאה:

על פי חוק משק החשמל, העברת שליטה בתאגיד בעל רישיון ייצור מחייב את אישור שר התשתיות הלאומיות ועל פי ה-PPA נדרש גם אישור חח"י,

תוך שחח"י חייבת לשקול את עמידתו של הרוכש הפוטנציאלי בקריטריונים המקצועיים שהנחו את המדינה בבחירת או.פי.סי. כזוכה במכרז. לפיכך אחד מחסמי היציאה העיקריים יהיו מציאת קונה אשר לו החוסן הפיננסי והיכולות המקצועיות לצורך קבלת אישור שר התשתיות להיות בעל רישיון ייצור ולקבלת אישור חח"י על פי ה- PPA. כמו כן, במסגרת הסדרי המימון לפרויקט, נדרש בעל רישיון הייצור לשעבד את מניותיו לגוף המממן, ולכן העברת השליטה טעונה גם אישור המממנים.

4.11.2. מוצרים ושירותים - מכירת אנרגיה לצרכנים

- א. מבנה תעריף במכירת אנרגיה בעסקה פרטית - בעסקה עם צרכן פרטי המחיר לצרכן הסופי מבוסס על חלופת הרכישה שלו מחח"י בהנחה מסוימת מרכיב הייצור בתעריף התעו"ז ובתוספת התשלומים לחח"י.
- ב. מנגנון הוצאת הספק מה-PPA על פי כללי משק החשמל - על פי ה- PPA רשאית או.פי.סי. לגרוע הספק מה- PPA לצורך מכירת חשמל מתוכו לצרכנים פרטיים בהתאם לכללי משק החשמל, זאת בהודעה מראש שאורכה תלוי בכמות ההספק הנגרעת.
- ג. מנגנון החזרת הספק ל- PPA והפחתה של מחיר הזמינות - על פי כללי משק החשמל יצרן חשמל פרטי שגרע הספק מה- PPA לצורך מכירה לצרכנים פרטיים כאמור בסעיף 2.11.2.ג. לדוח רשאי להודיע לחח"י בהודעה מראש כי הוא מחזיר את ההספק שגרע (או חלק הימנו) ל- PPA (העמדת זמינות והספק לחח"י). במקרה זה חוזר ה- PPA על הוראות כללי משק החשמל וקובע את מחיר הזמינות בגין ההספק שהוחזר בהתאם לתקופה בה הוחזר ולכמות ההספק.
- ד. נספח הולכה וגיבוי ב-PPA, הוראות ה- PPA לענין מכירות חשמל פרטיות - ל- PPA צורך נספח הסכם הולכה וגיבוי המחייב את חח"י להעמיד לאו.פי.סי. וצרכניה שירותי הולכה וגיבוי לעסקאות פרטיות שתיקשרנה בין או.פי.סי. לבין צרכניה ואת התעריפים המגיעים לחח"י מאו.פי.סי. בגין שירותים אלו. כמו כן, מרגע ההתקשרות בין צרכן פרטי לבין או.פי.סי., הופכת או.פי.סי. להיות ספק החשמל הבלעדי של הצרכן, כאשר חח"י חייבת לספק חשמל לצרכנים הפרטיים כשאו.פי.סי. אינה מסוגלת לעשות זאת, בתמורה לתשלום על ידי או.פי.סי. של תעריפים שנקבעו על ידי רשות החשמל לצורך כך. כמו כן נקבע כי, במקרה ומנהל מערכת החשמל אינו מבקש את הפעלת תחנת הכוח, על או.פי.סי. לעקוב אחרי צריכת החשמל של לקוחותיה ולהתאים את רמת הייצור מול תנודות בצריכותיהם, שאחרת תחויב או.פי.סי. בתשלומי חריגה לחח"י בהתאם לתעריפים שנקבעו לענין זה ב- PPA.

ה. תעריף התעו"ז - התעריף של חח"י המכונה "תעו"ז" (תעריף עומס וזמן) קובע תעריפים שונים לעונות השנה השונות (קיץ, חורף ועונות מעבר) וזמני השימוש השונים כמפורט בספר תעריפים של חח"י שמפרסמת רשות החשמל מעת לעת.

ו. ייצור מתחת למינימום - מבחינה טכנית תחנת הכוח אינה יכולה לרדת מרמת ייצור של כ- 240 מגאווט, לכן, אם לא יהיה ביקוש לייצור חשמל מחח"י, וביקוש הצרכנים של או.פי.סי יהיה פחות מ- 240 מגאווט, תהיה או.פי.סי. חייבת לבחור בין הפעלת תחנת הכוח ברמת ייצור של 240 מגאווט ובתמורה לקבל מחח"י תשלום השווה לעלות הממוצעת של הדלקים של חח"י לכל קוט"ש מיוצר מעבר למה שנמכר לצרכנים פרטיים או השבתת תחנת הכוח תוך תשלום תעריף תעו"ז לחח"י עבור החשמל שיסופק על ידה לצרכנים הפרטיים של תחנת הכוח.

5ג.11.2. לקוחות

א. חח"י :

כל החשמל שלא יימכר לצרכנים הפרטיים יימכר לחח"י לפי תנאי הסכם ה-PPA, בין אם בהעמדת הזמינות ובין אם במכירת אנרגיה.

ב. צרכני קצה פרטיים :

כאמור בסעיף 5ג.11.2 ב.לדוח, ביום 29.12.2010 או.פי.סי, הודיעה לחח"י על גריעת 330 מגאווט מההספק תחת ה-PPA לצורך מכירה לצרכנים פרטיים. או.פי.סי. נמצאת בתהליכי משא ומתן בשלבים שונים לרבות בשלבים מתקדמים ו/או לאחר חתימת מזכרי הבנות) עם צרכני קצה פרטיים שונים למכירת כלל כושר הייצור של תחנת הכוח לתקופות של כ-10 שנים. ביחס לכל עסקה שתחתום או.פי.סי. עם צרכן קצה, תידרש או.פי.סי., על פי אמות המידה שפרסמה רשות החשמל להפקיד בידי חח"י בטוחה בגובה 70% מתשלום התעו"ז הממוצע של צרכניה בעונת הקיץ. מנגד, משיקולים מסחריים, בדרך כלל, או.פי.סי. אינה מבקשת בטחונות מכל הצרכנים שלה.

האמור בפסקה זו ביחס למשא ומתן עם צרכנים פרטיים ולהיקף המכירה הצפוי לצרכני קצה פרטיים הינו בגדר מידע צופה פני עתיד, אשר אין וודאות בדבר התקיימותו וכפוף להשגת הסכמות סופיות עם צרכני הקצה הפרטיים. בפועל ההתקשרות עם צרכני קצה עשויה להיות ביחס להיקף נמוך יותר מכושר הייצור של תחנת הכוח.

6ג.11.2. תחרות

המתחרים הפוטנציאליים העיקריים של או.פי.סי. הם חח"י ויזמים המבקשים להקים תחנות כוח בהיקפים משמעותיים, כאשר אין חשיבות למיקומן הגיאוגרפי של תחנות הכוח.

7ג.11.2. עונתיות

הפעילות של או.פי.סי. ומחירי החשמל עשויים להיות מושפעים מעונתיות. שכן, מחירי החשמל בתעו"ז שונים בין עונות השנה.

8ג.11.2. כושר ייצור

כושר הייצור של תחנת הכוח הוא עד-440 מגאווט נטו כאשר קבלן ההקמה של תחנת הכוח מתחייב להספק שלא יפחת מ-427 מגאווט נטו. תחנת הכוח מאפשרת הפעלה דו-דלקית (גז, וסולר כגיבוי). אם תחנת הכוח תידרש לעבוד בסולר יוגבל כושר הייצור שלה לכ-80% מכושר הייצור בגז. להערכת או.פי.סי., תחנת הכוח תופעל בסולר במקרים ספציפיים כגון תקלות באספקת גז טבעי.

9ג.11.2. רכוש קבוע ומיתקנים

תחנת הכוח תוקם על מגרש של כ-55 דונם במישור רותם שבבעלות מנהל מקרקעי ישראל שיועד על פי המכרז לצורך זה. או.פי.סי. צפויה לחתום על הסכם חכירה עם המינהל. עלות חכירת המגרש מהמינהל אינה מהותית לפרויקט הקמת תחנת הכוח. יצויין כי בהתאם למדיניות חשבונאית מקובלת לגבי נכסים בהקמה, מהוונת או.פי.סי. את עלויות הפרויקט לסעיף ברכוש הקבוע (לרבות עלויות מימון). נכון לתום שנת 2010 הסתכמו עלויות אלה בכ-205 מליון ש"ח.

האמור בפסקה זו ביחס לחתימת הסכם החכירה ועלויות הכרוכות בו הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, אשר אין וודאות בדבר התקיימותו וכפוף להשגת אישורים והסכמות מנהל מקרקעי ישראל.

10ג.11.2. ספקים

א. לאו.פי.סי. תלות ברכישת גז טבעי מספקי גז טבעי לצורך הפעלת תחנת הכוח. נכון למועד הדוח קיימים שני ספקי גז טבעי רלבנטיים לאו.פי.סי., "שותפות תמר" הישראלית ו"קבוצת EMG". בהתאם להודעת "שותפות תמר", אין בכוונתה בשלב זה לנהל משא ומתן למכירת גז טבעי וזאת עד להתבהרות יישום מסקנות "ועדת ששינסקי" ועד אשר תסיים את דיוניה עם המדינה לגבי אספקת גז טבעי לחח"י. לפרטים אודות הסכם התקשרות או.פי.סי. עם ספק גז טבעי ראו סעיף 11ג.11.2.ב לדוח. לפרטים אודות השלכות זמינות הגז הטבעי הנרכש והגז הטבעי הדרוש, בין היתר, לאור שינויים מדיניים במצרים, ראו סעיף 11ג.11.2.ו לדוח (גורמי סיכון).

ב. לאו.פי.סי. תלות בקבלן ההקמה דייהו, ובספק הציוד והתחזוקה מיצובישי בכל הקשור להקמת תחנת הכוח ותחזוקתה. לפרטים נוספים אודות הסכמי ההתקשרות עם דייהו ומיצובישי ראו סעיף 11ג.11.2.ג' לדוח.

ג. לאו.פי.סי. תלות בנתגז בכל הקשור להולכת גז טבעי לתחנת הכוח. לפרטים אודות ההסכם בין או.פי.סי. לנתגז ראו סעיף 11ג.11.2.ד' לדוח.

א. הסכם לרכישת חשמל עם חברת החשמל ("PPA")

בהתאם לתנאי המכרז, התקשרה או.פי.סי. ביום 2 בנובמבר, 2009 בהסכם לרכישת חשמל (Power Purchase Agreement) (להלן: "PPA") עם חח"י, מכוחו, התחייבה או.פי.סי. להקים את תחנת הכוח תוך 52 חודשים ממועד חתימת ה-PPA. תקופת ה-PPA היא עשרים (20) שנה ממועד תחילת ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח. ה-PPA הוא הסכם מסוג "Capacity and Energy" (זמינות ואנרגיה) שמשמעו, התחייבות של או.פי.סי. להעמיד את מלוא ההספק הזמין נטו של תחנת הכוח (דהיינו מלוא כושר הייצור נטו של תחנת הכוח) לרשות חח"י וכן לייצר חשמל בכמות ובמועדים הנדרשים על ידי חח"י. לאו.פי.סי. אפשרות לגרוע הספק מחח"י ולמכור אותו לצרכני קצה. לפרטים ראו סעיף 4.11.2.

ה-PPA כולל מספר אבני דרך להקמת תחנת הכוח וביניהן: (א) השגת היתר בנייה להקמת תחנת כוח בתוך תקופה של 23 חודשים ממועד החתימה של ה-PPA; (ב) ביצוע סגירה פיננסית תוך תקופה של 24 חודשים ממועד החתימה; ו-(ג) הפעלה מסחרית של הפרויקט תוך תקופה של עד 52 חודשים ממועד החתימה.

כמו כן, נקבעו הוראות לעניין רכישת גז טבעי על ידי או.פי.סי. מספק גז טבעי לצורך ייצור החשמל בהיקף שיתבסס על תחזית של חח"י באשר לצריכת הגז הטבעי וכן נקבעו התאמות במקרה של סטייה מהתחזית. בהתאם ל-PPA נדרשת או.פי.סי. להעמיד ערבויות בנקאיות בסכומים משתנים ומדורגים בסכום העומד על 96 מיליון ש"ח (צמוד למדד חודש דצמבר 2000, נכון למועד הדוח סכום הערבות הינו כ- 118 מיליון ש"ח). הערבויות האמורות הועמדו בפועל על ידי החברה ודלקיה, באופן יחסי להחזקותיהן, בשם או.פי.סי. לפרטים נוספים אודות הוראות ה-PPA ראו את דוח העסקה, הכולל, בין היתר, מתאר של או.פי.סי. על פי התוספת השנייה לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל השליטה בה), התשס"א-2001.

ב. הסכם לאספקת גז טבעי

ביום 12.12.2010 התקשרה או.פי.סי. בהסכם עם East Mediterranean Gas S.A.E. (להלן: "הספק"), להספקת גז טבעי לתחנת הכוח לתקופה של עשרים (20) שנים החל ממועד סיום "הרצת התחנה" (היינו, הפעלתה המסחרית), המתוכננת לקראת ראשית 2013 (להלן: "הסכם הגז"). ההסכם מתייחס לכמות גז טבעי שנתית של כ-0.3 BCM (כפוף להתאמות כמות הקבועות בהסכם), כמות המהווה כ- 50% מצריכה הצפויה של תחנת הכוח. בנוסף, קיבלה או.פי.סי. אופציה, הניתנת למימוש עד ליום 31 במרס 2011 לרכוש מהספק כמות נוספת של גז טבעי, בתנאים שסוכמו מראש, בכמות שנתית של כ-0.3 BCM, אשר תשמש את תחנת הכוח. ביום 22 במרץ, 2011 הווארכה, ללא תמורה כלשהי, תקופת מימוש

האופציה האמורה בפסקה זו לעיל עד ליום 30 ביוני, 2011. לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 22.3.2010.

או.פי.סי. התחייבה לרכוש או לשלם לספק (take or pay) בגין כמות גז טבעי שנתית מינימאלית בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם עם הספק.

ההיקף הכספי של ההסכם מוערך בכ-700 עד 900 מיליון דולר (לא כולל האופציה).

ההיקף הכספי כאמור הינו מידע צופה פני עתיד אשר יושפע ממכלול של תנאים ובעיקרם שיעור עליית תעריפי התע"ז ומשטר התפעול של תחנת הכוח, ולכן אין וודאות כי ההיקף הכספי בפועל של הסכם אספקת הגז הטבעי יהיה כמתואר בסעיף זה לעיל.

בעניין התקשרות או.פי.סי. בהסכם לאספקת גז טבעי ראו גם דיווחים מידיים מהימים 7.4.2010 ו-13.12.2010.

לפרטים אודות זמינות הגז הטבעי הנרכש והגז הטבעי הדרוש, בין היתר, לאור שינויים מדיניים במצרים, ראו סעיף 11.2.16ג.ו לדוח (גורמי סיכון).

ג. הסכמי הקמה ותחזוקה של תחנת הכוח

ביום 27 ביוני 2010 התקשרה או.פי.סי. בהסכמים מפורטים ומחייבים עם Daewoo International מקוריאה (לעיל ולהלן: "דייהו") להקמת תחנת הכוח על בסיס שיטת Turn-key (להלן "הסכם הבניה"), וכן עם Mitsubishi Heavy Industries מיפן (לעיל ולהלן: "מיצובישי") לתחזוקה ארוכת טווח של תחנת הכוח לאחר הפעלתה המסחרית, לתקופה של כ-100 אלף שעות הפעלה שהם כ-12 שנה בהתאם למשטר ההפעלה הצפוי של תחנת הכוח (להלן: "הסכם התחזוקה"). העלות הכוללת של שני ההסכמים מסתכמת בסך של כ-440 מיליון דולר.⁹

בעניין הסכמי הקמה והתחזוקה של תחנת הכוח ראו גם דיווחים מידיים של החברה מיום 29.4.2010, 9.5.2010, 22.6.2010 ו-27.6.2010.

ביום 18.3.2011 מסרה דייהו לאו.פי.סי, בעקבות רעידת האדמה שארעה ביפן, הודעה מוקדמת בדבר אירוע "כוח עליון" אשר יתכן וישפיע על ביצועיו של קבלן משנה הפועל ביפן המספק ציוד המיועד לתחנת הכוח (הגם שציין בהודעתו לדייהו כי מתקניו אינם באזור האסון). נכון למועד הדוח אין ביכולתה של או.פי.סי להעריך את תוקף ההודעה המוקדמת האמורה ואת השפעתה על פרויקט הקמת תחנת הכוח, אם בכלל.

⁹ הסכומים המחייבים לתשלום נקובים במטבעות חוץ שונים, וסכום התמורה המדויק כפוף לשער חליפין במועדי התשלום הרלבנטיים.

ד. הסכם להולכת הגז הטבעי

הולכת הגז מספק הגז לתחנת הכוח תתבצע באמצעות מערכת להולכת גז טבעי המוקמת על ידי נתגז, חברה ממשלתית שנוסדה לצורך זה. ביום 13.7.2010 התקשרה או.פי.סי. עם נתגז בהסכם להולכת הגז הטבעי לתחנת הכוח, בהתאם להוראות המקובלות של הסכם הולכת הגז הטבעי, אשר הוראותיו נקבעות על ידי רשות הגז הטבעי. תמורת שירותי ההולכה גובה נתגז מצרכני גז תעריפי הולכה הנקבעים על ידי רשות הגז הטבעי. נתגז התחייבה לחבר את צינור הגז הטבעי לתחנת הכוח לא יאוחר מיום 31.3.2012.

ה. הסכם בעלי מניות או.פי.סי.

בין החברה לבין דלקיה קיים הסכם בעלי מניות בתוקף מחודש ינואר 2010 במסגרתו נקבע, בין היתר, כי לדלקיה תהא זכות וטו בנושאים מהותיים מסוימים.

לפרטים נוספים אודות הוראות הסכם בעלי המניות ראו את דוח העסקה מיום 17.11.2009, הכולל, בין היתר, מתאר של או.פי.סי. על פי התוספת השנייה לתקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל השליטה בה), התשס"א-2001.

ו. הסכם תפעול תחנת הכוח באמצעות חברה בבעלות בעלי מניות או.פי.סי.

במסגרת הסכם בעלי מניות או.פי.סי. הוסכם כי התפעול והתחזוקה השוטפים של תחנת הכוח יתבצעו באמצעות חברת התפעול, IPP Rotem Operation and Maintenance Ltd., המוחזקת על ידי דלקיה ו-ICPI בשיעורים של 65%-ו-35% (בהתאמה) (לעיל ולהלן: "חברת התפעול").

בין בעלי מניות חברת התפעול נחתם הסכם בעלי מניות המהווה מהותית ראי של מרבית הוראות הסכם בעלי המניות באו.פי.סי. (הרלוונטיות להסכם שחל משלב ההפעלה המסחרית), באופן בו דלקיה נהנית ממעמד הרוב ו-ICPI תהיה זכאית להגנות המיעוט.

ביום 28.12.2010 נחתם הסכם התפעול לתחנת הכוח בין או.פי.סי. לחברת התפעול. תוקף ההסכם הוא ל-20 שנה ממועד הפעלת תחנת הכוח הצפוי.

12.11.2. מימון

הפרויקט של הקמת תחנת הכוח ימומן לפי שיטת "מימון פרויקט"¹⁰. ביום 2 בינואר 2011 נחתם הסכם למימון פרויקט תחנת הכוח ("הסכם המימון") עם קונסורציום

¹⁰ שיטת מימון פרויקט [Project Finance] הינה שיטה נפוצה למימון פרויקטים מקומיים ובינלאומיים. בשיטה זו, מוקמת חברת פרויקט ייעודית (Special Purpose Vehicle- SPV), הממומנת הן באמצעות הון עצמי מחברה ספונסרית אחת או יותר והן באמצעות חוב (הלוואה או אג"ח), המוחזר למלווה על ידי חברת הפרויקט, לרוב ללא זכות חזרה לספונסרים (Non-recourse Debt). בשיטה זו מגדרים המלווים את תנועת המזומנים והנכסים אל ומחוץ לחברה הייעודית ולפיכך קיימות מגבלות על חברות מסוג זה.

מממנים בהובלת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בל"ל") והכולל את כלל, עמיתים, הפניקס והראל.

במסגרת הסכם המימון התחייבו הגורמים המממנים להעמיד לרשות או.פי.סי. מסגרות אשראי בהיקף כולל של כ- 1,875 מיליון ש"ח.

במסגרת הסכם המימון החברה העמידה את חלקה בהון העצמי הדרוש לפרויקט בסך של כ-315 מיליון ש"ח. בנוסף, נקבעו שורה של תנאים שונים לביצוע משיכה ראשונה ממסגרת האשראי, ובכללם התקשרות בהסכם לאספקת גז טבעי בהיקף מינימאלי שנקבע בהסכם המימון (לפרטים אודות רכישה וזמינות של גז טבעי עבור או.פי.סי. ראו סעיפים 11.2.11.ג.ב. לדוח). כמו כן, נקבע כי על או.פי.סי. להציג הסכם חכירה ביחס לשטח בו מוקמת תחנת הכוח עד לתום שנת 2011, וכי לאחר מועד זה לא תותרנה משיכות ממסגרת האשראי עד להשגת הסכם החכירה. נכון למועד הדוח טרם התמלאו כל התנאים לביצוע משיכה ראשונה ממסגרות האשראי על פי הסכם המימון.

במסגרת הסכם המימון העמידו החברה יחד עם ICPI ו- Dalkia International S.A. יחד עם חברת הבת שלה דלקיה ערביות בעלים בהיקף של 80 מיליון ש"ח ו-20 מיליון ש"ח בהתאמה (אשר פוחתות בהדרגה).

בחודש ינואר 2011 קיבלה או.פי.סי. דירוג ilAa3 באופן יציב מחברת "מידרוג" לחוב הבכיר (1,560 מיליון ש"ח) לתקופת ההפעלה.

13.11.2. איכות הסביבה

תחנת כוח חייבת לעמוד בתקני איכות הסביבה המגבילים את רמת הזיהום והרעש המותרים וכן אופן טיפול בשפכים ורעלים הכרוכים בהפעלת תחנת הכוח.

14.11.2. הליכים משפטיים

נכון למועד הדוח, או.פי.סי. אינה צד להליכים משפטיים.

15.11.2. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בכפוף לקבלת כל ההיתרים או.פי.סי. תמשיך בהקמת תחנת הכוח בהתאם ללוח הזמנים של קבלן ההקמה. או.פי.סי. תמשיך לפעול למכירת כלל החשמל שתייצר לצרכני קצה וכן תתארגן לפעילות ההרצה אשר צפויה כבר במחצית שנת 2012.

האמור בפסקה זו מהווה מידע צופה פני עתיד המתבסס על הערכות או.פי.סי. למועד הדוח, אשר אין וודאות באשר להתממשותו, בין היתר, בשל תלותן בצדדים שלישיים.

16.11.2. גורמי סיכון

להלן איומים, חולשות וגורמי סיכון להם חשופה או.פי.סי.:

א. רישוי: או.פי.סי. אחראית לקבלת היתרי הבניה לתחנת הכוח. או.פי.סי. פועלת להשגת כל היתרי הבניה, אולם אין וודאות בקבלת כל ההיתרים הדרושים ו/או קבלתם במועדים להן התחייבה כלפי קבלן ההקמה.

ב. **עלויות הפרויקט :**

1. עלויות הפרויקט צמודות למטבעות שונים. עד לקיום התנאים המתלים למשיכה ראשונה ממסגרות האשראי על פי הסכם המימון, או.פי.סי יכולה לבצע הגנות חלקיות בלבד בקשר עם החשיפה המטבעית.
2. הריבית על ההלוואה העיקרית מושפעת מתשואות אג"ח ממשלתי מסוג גליל. עליה בתשואות האג"ח הנ"ל עלולה לייקר את עלויות המימון של הפרויקט. נכון למועד הדוח, או.פי.סי. ביצעה הגנות חלקיות בלבד.
3. או.פי.סי. חשופה לעלייה בעלויות נוספות במסגרת הפרויקט ולהוצאות בלתי צפויות אשר עלולות להיגרם במסגרת הפרויקט.

ג. **עבודות הקמה**

1. קבלן ההקמה אחראי על הקמת תחנת הכוח בשטח המיועד במחיר ובלוח זמנים קבוע. איחור של הקבלן בלוח הזמנים עלול לגרום לדחייה במועד ההפעלה המסחרית של תחנת הכוח, וכנובע מכך דחייה בקבלת הכנסות וחבות בפיצוי מוסכם לחח"י על פי ה- PPA ואולי אף תשלום פיצויים מוסכמים לצרכני קצה..
2. בנוסף להשגת היתרי הבנייה, אחראית או.פי.סי. כלפי קבלן ההקמה לדאוג לחיבור לרשת החשמל וחיבור למערכת ההולכה של הגז הטבעי. כאמור בסעיפים 11.2.11.2 א' ו- 11.2.11.2 ד' לדוח. לחח"י ונתגז מחויבויות לחיבור האתר, אם כי הפיצוי המגיע מאת נתגז במקרה של איחור מוגבל.

ד. **תפעול ותחזוקה :**

במקרה של אי עמידה ביעדי ביצוע או הפרות על ידי קבלני התפעול והתחזוקה (מיצובישי וחברת התפעול), אחריותם לתשלום פיצויים לאו.פי.סי. מוגבלת בסכום, כמקובל בחוזים מעין אלה.

ה. **הולכת גז :**

לנתגז ניסיון מוגבל בהפעלת מערכת הולכה של גז טבעי. במקרה של כשל במערכת ההולכה תידרש או.פי.סי. להפעיל את תחנת הכוח בסולר, שהינו יקר באופן ניכר. היכולת של או.פי.סי. להיפרע מנתגז במקרים הללו מוגבלת לתקרות נמוכות יחסית הקבועות בחוזה ההולכה ביחס לאחריות של נתגז.

ו. **זמינות גז טבעי :**

כאמור בסעיף 11.2.11 ב' לדוח, נכון למועד הדוח התקשרה או.פי.סי. בהסכם מחייב רק לגבי מחצית כמות הגז הטבעי הדרושה לה עם East Mediterranean Gas S.A.E. (להלן: "EMG"), כאשר או.פי.סי. קיבלה מ-EMG אופציה עד ליום 30 במרץ 2011 לרכישת מחצית הכמות הנותרת. כאמור, ביום 22 במרץ, 2011

הוארכה תקופת מימוש האופציה האמורה לעיל עד ליום 30 ביוני, 2011. נפילת שלטון מובארק במצרים בראשית שנת 2011 ואי הוודאות הפוליטית השוררת במצרים, עלולות להשפיע על זמינות ואספקת הגז הטבעי על ידי EMG ועל יכולתה של או.פי.סי. לממש את האופציה לרכישת המחצית השנייה מהכמות הגז הטבעי הנדרשת לתחנת הכוח. לשלטון במצרים עלולה להיות השפעה על אספקת גז טבעי על ידי EMG, מכיוון ש-EMG רוכשת את הגז הטבעי שהיא מספקת מחברה ממשלתית מצרית. למועד הדוח אין וודאות כי החברה הממשלתית המצרית תפעל באופן שיאפשר אספקת הגז הטבעי על ידי EMG. קושי בהבטחת אספקת הגז הטבעי במחיר עליו התבססה או.פי.סי. במסגרת התכנית העסקית שלה, עלול להשפיע לרעה על יכולת קבלת המימון לפרויקט, על התשואות הצפויות של פרויקט תחנת הכוח ועל יכולת עמידתה של או.פי.סי. בהתחייבויות מול צדדים שלישיים.

ז. מכירת אנרגיה לצרכנים/תחרות:

במקרה ותתקיים תחרות בין יצרני חשמל פרטיים, שיעור ההנחה שידרשו צרכנים עשוי לגדול, עקב ההיצע של מספר יצרני חשמל פרטיים. בנוסף, רווחיות המכירה לצרכני קצה תושפע גם מפרופיל הצריכה המצרפי של הצרכנים הפרטיים, כאשר צרכנים בעלי פרופיל תנודתי עשויים לגרום לתחנת הכוח להוריד ייצור בהתאם לצריכת הצרכנים.

משיקולים מסחריים או.פי.סי. בדרך כלל אינה נוהגת לקחת בטחונות מכל לקוחותיה ולכן קיימת חשיפה במקרה של חדלת פירעון של לקוח. במקרה כאמור יכולה או.פי.סי. להביא לביטול ההסכם עם צרכן בפרק זמן המגביל את חשיפתה לתקופה של כשני חודשי הספקת חשמל בלבד, כמו כן במידה ואו.פי.סי. לא תוכל למצוא צרכן חליפי היא יכולה כעבור 12 חודש ממועד הביטול להשיב לחח"י את ההספק במסגרת ה-PPA.

ח. שינוי מבני בחח"י:

במסגרת המכרז ניתן מכתב התחייבות מטעם משרד התשתיות הלאומיות הקובע כי אם תפוצל חח"י, התאגיד אשר ייכנס לנעלי חח"י בהסכם עם או.פי.סי. יהיה בעל דירוג של BBB+ של חברת דירוג בינלאומית, עם זאת ההוצאה לפועל של השינוי המבני במשק החשמל הינו מידע צופה פני עתיד ואין לחברה יכולת להעריך את אופן השפעתה על משק החשמל בכלל ועל או.פי.סי. כיצדן חשמל פרטי, בפרט.

ט. איתנות פיננסית של חח"י

לאו.פי.סי. קיימת חשיפה במקרה של פגיעה באיתנות הפיננסית של חח"י. בשנת 2010 הנהיגה המדינה הסדר של מתן ערבויות ליצרני חשמל פרטיים, על פי רשיון,

להבטחת תשלומים המגיעים להם מחח"י במקרה זה. על פי החלטת המדינה, או.פי.סי, כמי שזכתה במכרז, אינה זכאית לקבל ערבות מדינה כאמור.

י. רגולציה

לאו.פי.סי. קיימת חשיפה לשינויים ברגולציה אליה היא כפופה במסגרת הפעילות שלה.

להלן הערכת או.פי.סי. בדבר מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על פעילותה:

יצוין כי הערכת או.פי.סי. בדבר מידת ההשפעה של גורם הסיכון על או.פי.סי. המפורטת להלן, משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון ואין באמור כדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשות גורם הסיכון. בנוסף, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו.

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על או.פי.סי.			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	גורם הסיכון
		V	רישוי (סעיף 16ג2.11א')
	V		עלויות הפרוייקט (סעיף 16ג2.11ב')
	V		עבודות הקמה (סעיף 16ג2.11ג')
V			תפעול ותחזוקה (סעיף 16ג12.11ד')
	V		הולכת גז (סעיף 16ג2.11ה')
		V	זמינות גז טבעי (סעיף 16ג2.11ו')
	V		מכירת אנרגיה לצרכנים/תחרות (סעיף 16ג2.11ז')
V			שינוי מבני בחח"י (סעיף 16ג2.11ח')
	V		איתנות פיננסית של חח"י (סעיף 16ג11.2ט')
		V	רגולציה (סעיף 16ג2.11י')

11.3.1. תיאור כללי של תחומי הפעילות של צ'רי קוואנטום ותיאור עסקיה

א. צ'רי קוואנטום הינה מיזם משותף בסין (להלן בסעיף זה: "המיזם" או "המיזם המשותף"), המוחזק למועד הדו"ח בחלקים שווים על-ידי Quantum (2007) LLC, חברת בת אמריקאית בבעלות מלאה של החברה (להלן: "קוואנטום") ועל-ידי Wuhu Chery Automobile Investment Co. Ltd. (להלן: "והו צ'רי"), חברת בת של Chery Automobile Co. Ltd. העוסקת בייצור רכבים (להלן: "צ'רי").

קוואנטום ווהו צ'רי הינן צדדים להסכם מחודש פברואר 2007 אשר עיגן את הקמת המיזם המשותף ואת יחסיהן בכל הנוגע למיזם (להלן: "הסכם המיזם המשותף"). להבטחת התחייבויות הצדדים להסכם המיזם המשותף העמידה החברה מכתב ערבות לחברת הבת שלה שהתקשרה בהסכם, ובמקביל צ'רי העמידה מכתב ערבות דומה לחברת הבת שלה.

ב. המיזם המשותף מיועד לעסוק בפיתוח, ייצור, מכירה ושיווק של כלי רכב מנועיים רגילים וכלי רכב היברידיים וחשמליים בשוק הסיני והעולמי.

יובהר כי המיזם המשותף מצוי בשלבי התהוות ופיתוח, אולם למועד הדו"ח טרם נשלמה מלאכת הפיתוח והייזום והוא טרם החל בפעילות מסחרית כלשהי, לרבות טרם החל שלב הייצור. בהתאם לכך, התיאור הכלול בדו"ח זה אודות פעילות צ'רי קוואנטום, המיזם המשותף, ובכלל כן (אך לא רק) אודות תכניותיו ותחזיותיו, התקשרויותיו הצפויות, היקפי הפעילות והיקפי המכירות הצפויים לו להערכתו, כושר הייצור הצפוי לו, ונתח השוק הצפוי לו בפעילותו, הינו מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הוא מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת נכון למועד דו"ח זה במיזם המשותף, וכולל הערכות של המיזם המשותף נכון למועד הנ"ל, וכל זאת בין היתר בהתבסס על הניסיון והידע שנצבר למיזם המשותף בנושא, על תכניתו העסקית ועל מגמות השוק וצרכיו לאותו מועד. הערכות הנ"ל או הערכות כלשהן עליהן התבססו הערכות החברה, מידע זה והתוצאות בפועל עלולים להיות שונים באופן מהותי מן האמור, לרבות עשויים להתגלות כלא נכונים ו/או שונים באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון, זאת בין השאר כתוצאה משינויים בתוכניות, משינויים בשוק הרלבנטי, בביקושים המקומיים והעולמיים, התחרות בענף ו/או מיתר גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 11.3.21 לדוח.

11.3.2. מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

בשנת 2010 השוק הכלכלי הסיני המשיך בצמיחתו, באופן שהתל"ג של סין צמח בשנה זו בכ-10.3%. נכון למועד הדו"ח, השוק הסיני, נחשב לאחת מהכלכלות היציבות בעולם.

שוק הרכב בסין צמח אף הוא בשנת 2010 ביחד עם התל"ג של סין בין היתר עקב חבילות תמריצים שניתנו על ידי ממשלת סין לרוכשי כלי רכב אשר צריכת הדלק שלהם היא יעילה יותר, כגון הפחתת מס צריכה, הטבות לגריטת כלי רכב ישנים וכבדים וכן מתן סובסידיות לעידוד חקלאים לרכישת כלי רכב. במהלך שנת 2010, סין שמרה על מקומה כשוק הרכב הגדול בעולם עם מכירתם של כ-18 מיליון רכבים באותה השנה, גידול של כ-32% לעומת מכירות הרכב במהלך שנת 2009. בדומה, מכירת רכבי הנוסעים בשנת 2010 נאמדו בכ-13.75 מיליון רכבים, גידול של כ-33% ביחס למכירת רכבים אלה בשנת 2009.¹¹

המיזם המשותף צופה כי שוק הרכבים הסיני ימשיך בצמיחתו בשנה הקרובה, אם כי בקצב איטי יותר, בזכות חוזקה של כלכלת סין, צריכה בצמיחה ותמריצים ממשלתיים, כמו גם שיעור חדירת רכבים נמוך יחסית ביחס לכלכלות מפותחות ומתפתחות אחרות. לדוגמא¹², שיעור חדירת כלי הרכב בסין בשנת 2010 הוערכה ביחס של 6 ל-100 איש. מנגד, בארה"ב היחס היה 79, ביפן 59, בגרמניה 56 ואפילו בברזיל 16 בשנת 2010.

האמור בסעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח, הנשען על אינדיקציות כלכליות ומגמות שוק. ייתכן כי הערכת המיזם המשותף בדבר צמיחת השוק הסיני בפועל תהיה שונה באופן מהותי מהמצב בפועל, ואף עשויה להתגלות כלא נכונה, וזאת בין היתר כתוצאה משינויים במדיניות סין, בכלכלה הסינית ובכלכלה העולמית.

התפתחות ושינויים בעסקי המיזם המשותף בשנת 2010

11.3.3.

א. במהלך שנת 2010 התמקד המיזם המשותף בעיקר בגיבוש ובהמשך יישומה של תוכנית עסקית עדכנית, כמפורט בתמצית להלן: (1) במסגרת פעילותו החל המיזם המשותף לעבוד, בשיתוף עם חברת מיתוג, על פיתוח שם המותג ועיצובי לוגו, והשלים את פיתוח שם המותג בסינית ובאנגלית עבור המיזם; (2) המיזם המשותף המשיך לעבוד עם Magna Steyr Fahrzeugtechnik AG&Co. KG (להלן: "Magna Steyr") (ספק שירותים גלובליים בתעשיית הרכב) בפיתוח מוצרי המיזם המשותף - משפחת מוצרי CF1X; (3) בחירה ופיתוח של ספקי מפתח; (4) המשך פעילויות הנדסת ייצור להגדרת קונספט הייצור למפעל הייצור העתידי; (5) גיוס מהנדסים ומנהלים בכירים לתפקידי מפתח, כגון: אחראי הבטחת איכות, מנהל משאבי אנוש, אחראי על מכונות חשמליות, וכדומה; (6) המיזם המשותף ביצע סקרי צרכנים לבחינת עיצוב דגמי CF11 ו-CF14

¹¹ על פי הנתונים שפורסמו על ידי Chinese Association of Automotive Manufacturers. <http://caam.org.cn>

¹² על פי הנתונים שפורסמו על ידי Global Insight.

של המיזם בסין ובגרמניה עם צרכני מטרה פוטנציאליים מסין, גרמניה וצ'כיה. מטרת הסקר הייתה לקבל משובים של לקוחות פוטנציאליים בנוגע לעיצוב המודלים ולאמוד אותם מול דגמים מתחרים פופולריים בשווקי המערב. המשובים של הלקוחות הן בסין והן בגרמניה היו חיוביים. העיצוב החיצוני והפנימי מצא חן בעיניהם והם דירגו אותם גבוה ביחס למודלים המתחרים הנמכרים ביותר בשוק היום.

ב. ביום 1 ביולי 2010 אישר דירקטוריון החברה עדכון לתכנית עסקית של המיזם המשותף (להלן: "**התכנית העסקית המעודכנת**"), אשר אושר על-ידי דירקטוריון המיזם המשותף ביום 22 באפריל 2010, וכן הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על ידי הצדדים לצורך יישום התכנית העסקית המעודכנת האמורה, כמפורט בסעיף 11.3.4.ג. לדוח. בהתאם לתכנית העסקית המעודכנת, התכנית העסקית של המיזם המשותף עודכנה, בין היתר, בנושאים שלהלן: ייצור מכונות חשמליות, קו הייצור השני, ובחינת המיקום של המיזם המשותף. הסכם המיזם המשותף צפוי להיות מעודכן בקשר עם התכנית העסקית המעודכנת.

האמור בסעיף זה ביחס לתכנית העסקית המעודכנת ויישומה, לרבות ביחס לייצור המכונות החשמליות וקו הייצור השני, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח, הנשען על הערכות המיזם, אינדיקציות כלכליות, ומגמות שוק המצביעות על הביקושים הצפויים. ייתכן כי בפועל יישום התכנית העסקית המעודכנת יהיה שונה באופן מהותי ו/או התכנית העסקית המעודכנת תדרוש תיקונים או עדכונים.

ג. בחודש אוגוסט 2010 ובקשר עם התכנית העסקית העדכנית, הצדדים למיזם המשותף הסכימו לשנות את הכתובת הרשמית של המיזם המשותף ל- Changshu.

11.3.4. עיקרי הוראות הסכם המיזם המשותף (על תיקוניו) והתפתחות התכנית העסקית של המיזם המשותף

א. במסגרת הסכם המיזם המשותף נקבעו הוראות המסדירות את מערכת היחסים בין הצדדים למיזם, והוראות ביחס לניהולו של המיזם, בין היתר כמפורט בתמצית להלן:

1. הון המיזם ואופן ההשקעה בו - נקבעו סכומי ההשקעה שידרשו הצדדים למיזם להזרים לו באופן יחסי למיזם (לפרטים אודות החלטות שנתקבלו במיזם ביחס לתכנית העסקית, בין היתר באשר לסכומי ההשקעה במיזם, ראו סעיפים 11.3.4.ב. ו-11.3.4.ג. לדוח);

2. העברת זכויות במיזם - על פי הסכם המיזם המשותף, הצדדים אינם רשאים להעביר (לרבות לשעבד) את זכויותיהם במיזם המשותף מבלי לקבל את הסכמת הצד השני להעברה מראש ובכתב, למעט העברה לתאגידים קשורים בתנאים שנקבעו בהסכם.
3. הנהלת המיזם - ההנהלה הבכירה של המיזם המשותף תמונה על ידי דירקטוריון המיזם בהמלצת מי מהצדדים. על אף האמור, מנכ"ל המיזם המשותף ימונה על ידי ווהו צ'רי באישור דירקטוריון המיזם (אשר לא יישלל מטעמים שאינם סבירים), וסמנכ"ל הכספים של המיזם המשותף ימונה על ידי קוואנטום באישור דירקטוריון המיזם (אשר לא יישלל מטעמים שאינם סבירים).
4. קבלת החלטות במיזם - בהסכם המיזם המשותף נקבע כי החלטות דירקטוריון המיזם המשותף אשר ידון בנושאים המהותיים למיזם המשותף, טעונות הסכמה פה אחד של כל חברי הדירקטוריון. לעניין זה הוסכם כי נושאים מהותיים הינם בין היתר (אך לא רק): שינוי התקנון; מיזוג, איחוד, פיצול או הנפקה ציבורית של המיזם המשותף; פירוק המיזם המשותף או השעיית פעילותו; הגדלה, העברה או הפחתה של ההון הרשום; אישור תכנית חלוקת רווחים; מינוי רו"ח מבקר; וכן אישור עסקאות עם בעלי עניין בהיקפים מסוימים. כמו כן, בהסכם המיזם המשותף קיים מנגנון לפתרון היעדר הכרעה בדירקטוריון המיזם, כאשר בהעדר הכרעה כל צד רשאי להביא בנסיבות מסוימות לביטול ההסכם הנ"ל (להשלכות אפשריות בדבר ביטול ההסכם ראו ס"ק 6.11.3.4 לדו"ח זה).
5. טכנולוגיה וקניין רוחני – בהתאם להסכם המיזם המשותף המקורי, למיזם המשותף יועברו טכנולוגיה וזכויות קניין רוחני מסוימים לצורך פעילותו על דרך רישיון שיוענק ע"י צ'רי או ע"י חברות קשורות לה. לפרטים אודות הסכם רישיון שימוש בטכנולוגיה, אשר הסתיים בהתאם לעדכונים בתכנית העסקית של המיזם המשותף, ראו סעיף 11.3.10 ג. לדו"ח).
6. תקופת המיזם וביטולו - ההסכם נחתם לתקופה של 25 שנה (להלן: **"תקופת ההסכם"**), כאשר הצדדים רשאים להחליט על הארכת תקופת ההסכם לפחות שישה חודשים טרם שנסתיימה. הארכת תקופת ההסכם תהא כפופה לאישור הרשויות המוסמכות בסין; הסכם המיזם המשותף אף קובע, כי במקרה של ביטול ההסכם בשל העילות המנויות בהסכם יתבצע בנסיבות מסוימות מנגנון שתוצאתו מכירת חלקה של קוואנטום לוהו צ'רי.

7. כמו כן, נקבעו בהסכם הוראות נוספות לעניין סודיות, אי תחרות, והדין החל על ההסכם שהינו הדין הסיני.

הרשויות המוסמכות בסין אישרו את הקמת המיזם המשותף וכן את מערכת ההסכמים בין הצדדים לו.

ב. בחודש דצמבר 2009, בעקבות עדכון לתכנית העסקית של המיזם המשותף אשר אומץ בחודש פברואר 2009 (להלן: "**העדכון מ-2009**") ולאחר שנתקבל אישור הרשויות המוסמכות בסין, נכנסו לתוקפן מספר החלטות מרכזיות אשר עוגנו כתיקון להסכם המיזם המשותף ובתקונו, המתוות את אופן פעילות המיזם:

1. החלטה בדבר שינוי מבנה ההחזקה בהון המיזם המשותף - שיעור ההחזקה של הצדדים בהון המיזם המשותף ישתנה באופן שהצדדים יחזיקו בחלקים שווים בהון המיזם המשותף (בעוד שבמועד הקמת המיזם המשותף החזיקה קוואנטום ב- 45% מהונו, ואילו ווהו צ'רי החזיקה ב- 55% ממנו).

2. החלטה בדבר הון המיזם - הון המיזם המשותף הדרוש לפעילותה יסתכם בכ- 2,922 מיליון RMB (המטבע הסיני המחייב בהסכם) (לעומת 3,875 מיליון RMB שנקבעו בתכנית המקורית) אשר מהווים נכון למועד הדו"ח כ- 439 מיליון דולר, מתוכו העמידה קוואנטום סך של כ- 200 מיליון דולר. הון המיזם יגדל לכ- 3,482 מיליון RMB (אשר מהווים נכון למועד הדו"ח כ- 523 מיליון דולר), והוא יוזרם בחלקים שווים על ידי הצדדים למיזם המשותף, ככל שיהיה צורך בהתאם לתכנית העסקית של המיזם המשותף. בהתאם לתכנית העסקית המעודכנת, השקעה נוספת בהון בסכום של כ- 2.28 מילארד RMB (כ- 343 מיליון דולר נכון למועד הדוח בהתאם לשער החליפין במועד ההשקעה בפועל), תושקע על-ידי כל אחד מהצדדים למיזם המשותף.

לפרטים אודות הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על ידי הצדדים משנת 2011 בהתאם לתכנית העסקית המעודכנת ראו סעיף 11.3.4.ג. לדוח.

3. עדכון דגמי הרכבים והקמת מפעל ייצור - הוחלט על עדכון הדגמים המפותחים על ידי המיזם המשותף ועל עדכון המועד המתוכנן להקמת מפעל ייעודי.

4. העמדת ערבויות ע"י הצדדים למיזם וביצוע השקעות נוספות בהון המיזם - הצדדים למיזם לא יחויבו להעמיד ערבויות נוספות לצורך קבלת מימון למיזם המשותף (לעומת ערבויות בסך כולל של 400

מיליון דולר עליהם סוכם בהסכם המיזם המשותף המקורי). כפועל יוצא, קוואנטום לא תידרש להעמיד את חלקה בערבויות כאמור שעמד על סך של כ-180 מיליון דולר. בנוסף הוחלט כי במהלך השנים 2009 ו-2010 קוואנטום לא תידרש להזרים למיזם סכום נוסף מעבר לסך שהועבר על ידה עד למועד הדו"ח (כ-200 מיליון דולר). בהתאם לעדכון מ-2009, הזרמה נוספת של כ-40 מיליון דולר על ידי כל אחד מהצדדים למיזם, אם וככל שיהא צורך בכך על פי התכנית העסקית של המיזם המשותף, תידרש בשנת 2011. בהתאם לתכנית העסקית המעודכנת, השקעה נוספת בהון בסכום של כ-2.28 מילארד RMB (כ-343 מיליון דולר נכון למועד הדוח בהתאם לשער החליפין במועד ההשקעה בפועל) תושקע על-ידי כל אחד מהצדדים למיזם המשותף במהלך השנים 2011 עד 2013 (הכולל סכום של כ-40 מיליון דולר אשר היו מתוכננים להיות מושקעים בשנת 2011 על פי העדכון מ-2009).

לפרטים אודות הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על ידי הצדדים משנת 2011 בהתאם לתכנית העסקית המעודכנת ראו סעיף 11.3.4.ג. לדוח.

5. מינוי דירקטורים - בנוסף, הוקנתה לקוואנטום זכות למינוי דירקטור נוסף בדירקטוריון המיזם המשותף באופן שתהא לה זכות למנות 3 דירקטורים במיזם המשותף מתוך 6 דירקטורים (לעומת 2 דירקטורים מתוך 5 דירקטורים בטרם התקבל אישור הרשויות המוסמכות כאמור).

ג. במסגרת התכנית העסקית המעודכנת ולצורך יישומה, אישר דירקטוריון החברה, ביום 1 ביולי 2010, את הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על ידי הצדדים, בנוסף למימון חיצוני שהמיזם המשותף צפוי ליטול למטרה זו. במסגרת השקעת הצדדים, כל אחד מהצדדים למיזם ישקיע סכום נוסף של כ-2.28 מילארד RMB (כ-343 מיליון דולר נכון למועד הדוח בהתאם לשער החליפין במועד ההשקעה בפועל) בהון המיזם המשותף (הכולל סכום של כ-40 מיליון דולר אשר היו מתוכננים להיות מושקעים בשנת 2011 על פי העדכון מ-2009), וזאת במספר תשלומים אשר ייפרסו בשנים 2011-2013 (להלן: "ההשקעה הנוספת").

ביצוע ההשקעה בפועל כפוף לחתימת תיקון מוסכם להסכם המיזם המשותף (ומסמכים נלווים נוספים) וכן לקבלת אישור הרשויות הרלבנטיות בסין, בין היתר, בקשר עם שינוי המיקום של המיזם המשותף מ-Wuhu ל-Changshu על-פי התכנית העסקית המעודכנת.

האמור בסעיף זה ביחס לביצוע ההשקעה הנוספת, לרבות ביחס לחתימת תיקון מוסכם להסכם המיזם המשותף (ומסמכים נלווים נוספים), כולל מידע צופה פני עתיד. ייתכן כי בפועל קבלת אישור הרשויות הרלבנטיות בסין יתעכב או לא יתקבל. בנוסף, ייתכן כי ידרשו השקעות נוספות ליישום התוכנית העסקית המעודכנת, וכן ייתכן כי המיזם לא יצליח ליטול מימון מלא לצורך השקעותיו ופיתוחיו.

ד. לפרטים נוספים בדבר הסכמת הצדדים למיזם המשותף ביחס לכתובת הרשמית של המיזם המשותף, ראו סעיף 11.3.3 ג. לדוח.

מוצרים ושירותים 11.3.5

כאמור, המיזם המשותף מצוי בשלבי התהוות ופיתוח, ונכון למועד הדו"ח אין לו מוצרים והוא אינו מעניק שירותים כלשהם.

לקוחות 11.3.6

כאמור, המיזם המשותף מצוי בשלבי התהוות ופיתוח, ונכון למועד הדו"ח אין לו לקוחות כלשהם.

בהתאם לתכניות המיזם, קהל היעד הפוטנציאלי של המיזם המשותף כולל בעיקר לקוחות פרטיים בסין ובשווקי מטרות אחרים. מבחינת לקוחות פרטיים, קהל היעד הפוטנציאלי למוצרי המיזם המשותף, הינם, ככלל צעירים בגילאי 25 - 35, ברמת הכנסה ממוצעת-גבוהה, עירוניים, המעוניינים ברכישה משתלמת של רכב (value for money) מאובזר. כמו כן, בוחן המיזם המשותף אפשרות להקמת רשת הפצה ושירות עולמית שתפעל באמצעות זיכיונות על מנת לספק ללקוחות מכירות, שירות לאחר המכירה ושירותים פיננסיים תחת קורת גג אחת.

תחרות 11.3.7

להערכת המיזם המשותף, עם כניסתו לייצור ולשיווק מסחרי יהיו יצרני הרכבים האירופאים והיפניים המתחרים העיקריים של המיזם המשותף, מבחינת מחיר, ביצועים ואיכות.

כושר ייצור 11.3.8

למועד הדו"ח מצוי המיזם המשותף בשלב התכנון והפיתוח כלי הרכב, וטרם החל בשלב ייצור.

המיזם המשותף צופה כי השלב הראשוני של הקמת מתקני הייצור יחל במהלך שנת 2011, וכי עד לסוף שנת 2012 כושר הייצור המוערך של המיזם המשותף יהיה כ-200 אלף כלי רכב בשנה, והוא מתוכנן לגדול ל-500-600 אלף עד סוף שנת 2015. בשלב הראשון צפוי המיזם המשותף להשיק את דגמי מנוע בנזין רגיל שאושרו על פי התכנית העסקית של המיזם. יצוין כי, נכון למועד הדו"ח, שינוי

המיקום של אתר הייצור מ-Wuhu ל-Changshu טרם אושר באופן סופי על-ידי הרשויות הרלבנטיות בסין.

האמור בסעיף זה בדבר צפי המיזם המשותף בנוגע למועד הקמת מתקני הייצור, תחילת הייצור, השקת דגמים מסוימים, היקף הייצור ובכלל, והמועדים לכל אלה, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח, הנסמכת על תכנונית העסקיות ותנאי השוק השוררים למועד זה. יודגש כי ייתכן ובפועל ציפיות המיזם המשותף עשויות לא להתממש או להתממש באופן חלקי, בין היתר, בהתחשב בצרכים טכניים שעשויים להתברר במהלך הליך הפיתוח, משינויים בתוכניות, מקשיים בגיוס מימון ו/או קבלת אישורים של הרשויות בסין, משינויים בשוק הרלבנטי, בביקושים המקומיים והעולמיים, התחרות בענף ו/או מיתר גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 11.3.21 לדוח. כמו כן, הערכות של המיזם המשותף שעל בסיסן הוצג מידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

התחלת הייצור תלויה, בין היתר, בהשלמת הפיתוח של דגמי המיזם המשותף ובהשלמת הקמת מתקני הייצור העומדים בדרישות איכות ובדרישות הרשויות בסין.

רכוש קבוע, מקרקעין ומיתקנים

11.3.9.

א. נכון למועד הדו"ח, למיזם המשותף אין מתקני ייצור. הרכוש הקבוע העיקרי של המיזם המשותף משמש לצרכים אדמיניסטרטיביים (ציוד מחשב, ציוד משרדי וכדומה). השווי הכולל בספרים של הרכוש הקבוע עומד על כ-0.82 מיליון דולר.

ב. כחלק מהשקעתה בהון המיזם המשותף, העמידה צ'רי למיזם המשותף ביולי 2008 זכות שימוש בקרקע המצויה במחוז Wuhu בשווי של כ-37.8 מיליון דולר למשך תקופה של 578 חודשים על חשבון חלק מהשקעתה בהון המיזם. על פי כללי החשבונאות המקובלים בסין, זכות שימוש זו מהווה נכס לא מוחשי. על פי כללי IFRS זכות שימוש זו רשומה בספרי המיזם המשותף כמקדמה על שכירות ארוכת טווח. לאחר קבלת אישור הרשויות על שינוי מיקום המיזם, זכות שימוש זו צפויה לעבור בחזרה לשלטון המקומי בעיר Wuhu, מחוז Anhui או לצ'רי, בהתאם למנגנון אשר יסוכם בין כל הצדדים המעורבים.

פיתוח

11.3.10.

א. המיזם המשותף מתעתד להקים מערך מקצועי שיכלול 50-100 מהנדסים על מנת לפקח ולשתף פעולה עם שותפים טכניים של המיזם המשותף, וביניהם צ'רי וספקי שירותים גלובליים נוספים בתחום תעשיית הרכב, כגון: Magna Steyr (לפרטים אודותם ראו סעיף 11.3.12 ג' לדו"ח). נכון

למועד הדו"ח, גויסו לפעילות המיזם כ-31 מהנדסים, ולהערכת המיזם גודל הצוות המקצועי צפוי להגיע ל-100 עד סוף שנת 2011.

האמור בפסקה זו, בדבר גיוס מהנדסים והמועדים לכך, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח. ייתכן כי בפועל ציפיות המיזם המשותף עשויות לא להתממש או להתממש באופן חלקי, בין היתר, בגלל קושי בגיוס כוח אדם מתאים. כמו כן, הערכות של המיזם המשותף שעל בסיסן הוצג מידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

ב. בשנת 2010 השקיע המיזם המשותף כ-53.65 מיליון דולר בפיתוח דגמי CF11, CF14 ו-CF16 (דגמי רכבים שנכללו בתכנית העסקית). להערכת המיזם המשותף, במהלך שנת 2011 צפויות השקעותיו בפיתוח מוצרים להמשיך להתמקד בפיתוח הדגמים האמורים שנכללו בתכנית העסקית של המיזם המשותף. במהלך שנת 2011 צפוי המיזם המשותף להשקיע כ-162 מיליון דולר בפיתוח דגמי CF11, CF14 ו-CF16.

האמור בסעיף זה ביחס להשקעות הצפויות של המיזם המשותף בפיתוח מוצרים, לרבות ביחס להשקעה בפיתוח דגמי CF11, CF14 ו-CF16, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח, הנשען על תכניתו העסקית, אינדיקציות כלכליות, ומגמות שוק. ייתכן כי בפועל השקעות המיזם המשותף יהיו שונות באופן מהותי, בין היתר, כתוצאה משינוי תנאי או מגמות השוק ו/או עליית עלויות עקב דרישות הפיתוח.

ג. בעוד שטרם עדכון התכנית העסקית, המיזם המשותף תכנן לרכוש טכנולוגיה לדגם B21 באמצעות רישיון מצירי ולפתח דגם SUV גדול יותר, נכון למועד הדו"ח, הוחלט במיזם המשותף שלא להמשיך בשלב זה בייצור ובמכירת דגם B21 והמיזם המשותף לא ביצע השקעות נוספות ברישיון עבור דגם B21. המיזם המשותף ביטל את ההסכם עם צירי לרישיון דגם B21, וסכום של RMB 282 (אשר מהווים נכון למועד הדוח 43 מיליון דולר) הושב לו בדצמבר 2009 וסכום של RMB 210 (אשר מהווים נכון למועד הדוח 32 מיליון דולר) הושב לו בנובמבר 2010, בנוסף לביטול ההסכם לרכישת ציוד בקשר עם דגם B21 כאמור בסעיף 11.3.17 ב.2. לדוח.

הון אנושי

11.3.11.

במהלך שנת 2010 המיזם המשותף גייס עובדים לתפקידים ניהוליים וטכניים, לרבות מנהלים בכירים מחברות מובילות בעולם. נכון למועד הדו"ח מועסקים במיזם המשותף כ-150 עובדים, מתוכם כ-31 מהנדסים.

א. נכון למועד הדו"ח, המיזם המשותף, מינה 80% מספקי רכיבים עיקריים שלו, רובם ספקי בינלאומיים מובילים בתעשיית הרכב בעלי פעילות בסין.

ב. לפרטים אודות הסכם רישיון שנחתם בין המיזם המשותף לבין צ'רי ובוטל בהסכמה, ראו סעיף 11.3.10 ג. לדו"ח.

ג. כמו כן, נכון למועד הדו"ח התקשר המיזם המשותף בהסכם עם Magna Steyr, חברה העוסקת בעיצוב והנדסת כלי רכב, לצורך עיצוב ופיתוח הפלטפורמה של דגמי CF1X, דגם CF11 (סאדן), דגם CF14 (האציבאק), דגם CF16 (SUV). בהתאם לתכנית העסקית של המיזם המשותף, השלב הראשון אשר הושלם בדצמבר 2010, כלל פיתוח של העיצוב והקונספט הטכני וההנדסי של הדגמים הנ"ל, לרבות ציר אחורי חשמלי לצורך דגמי רכב חשמלי, בעלות משוערת של כ-37.2 מיליון יורו. השלב השני, אשר החל לאחר השלב הראשון וצפוי להימשך עד ספטמבר 2012 עבור חלק מהדגמים ועד הרבעון השני של 2013 עבור דגמים נוספים, כולל מפרטים מפורטים של תכנית הפיתוח וביצוע טכני. סכום כולל המוערך בכ-170 מיליון יורו צפוי להיכלל בשלב השני.

האמור בסעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח. ייתכן כי בפועל העלויות יהיו גבוהות מהצפוי ו/או לוחות זמנים שונים מהצפוי כתוצאה משינויים בתכניות הפיתוח של דגמי המיזם המשותף וההתאמה לצרכי השוק ו/או יידרשו התקשרויות עם גורמים נוספים. כמו כן, הערכות של המיזם המשותף שעל בסיסן הוצג מידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

נכון למועד הדו"ח טרם נטל המיזם המשותף מימון חיצוני כלשהו, ופעילותו ממומנת מהונו העצמי.

לצורך יישומה של התכנית העסקית המעודכנת, תוגדל השקעת הצדדים בהון של המיזם המשותף כמפורט בסעיף 11.3.4 ג. לדוח, וכן המיזם המשותף צפוי ליטול מימון חיצוני לצורך יישום התכנית המעודכנת, לרבות למטרת ייצור מודלים של מכוניות חשמליות, בהיקף מוערך של כ-9.3 מיליארד RMB (כ-1.415 מיליארד דולר).

האמור בסעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף נכון למועד הדו"ח, הנשען על תכניתו העסקית, אינדיקציות כלכליות, ומגמות שוק. ייתכן כי בפועל צרכי המימון של המיזם המשותף יהיו שונים ו/או הצדדים

למיזם יתבקשו להעמיד מימון נוסף, בין השאר, כתוצאה מעדכון התכנית העסקית, קושי בגיוס מימון בנקאי ו/או קבלת מענקים ממשלתיים.

11.3.14.

מיסוי

המיזם המשותף כפוף לדיני המס בסין, לרבות, אך מבלי לגרוע, למס הכנסה לתאגידים, מע"מ, מס עסקים וכו'. למיטב הערכת המיזם עד למועד בו המיזם המשותף יתחיל לייצר הכנסות עסקיות ותפעוליות, לא נדרש תשלום מס.

11.3.15.

איכות הסביבה

המיזם המשותף כפוף לרגולציה בתחום איכות הסביבה בסין ובמחוז Jiangsu, אשר הולכת ומחמירה. עם זאת, בכוונת המיזם המשותף לפרוס טכנולוגיות ברמה עולמית במתקני הייצור שלו במטרה להפחית רעש, בזבז מים וזיהום אוויר.

11.3.16.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד

פעילויות שונות של המיזם המשותף בסין, כמו גם של מיזמים דומים בסין, כפופות לאישור הרשויות המוסמכות בסין, בהן (מבלי לגרוע) שינויים במבנה הבעלות במיזם, בניית מתקני ייצור, העברת מטה המיזם, הקמת חברות בנות והכנסת מוצרי המיזם המשותף לקטלוג הלאומי לצורך מכירתם ברחבי סין. בנוסף, מוצרי הפעילות צפויים להיות כפופים לבקרת איכות לצורך ייצוא. להערכת המיזם המשותף על בסיס ניסיון קודם והקשרים הקיימים עם הרשויות בסין, קבלת האישורים הדרושים לפעילותו לא צפויה לגרום לעיכובים בלתי סבירים.

האמור בסעיף זה בדבר קבלת אישור הרשויות בסין כאמור, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף. ייתכן כי בפועל קבלת אישור הרשויות המוסמכות בסין לפעילויות שונות של המיזם המשותף יתעכב או לא יתקבל, וזאת בין היתר כתוצאה משינויי מדיניות של אותן רשויות ו/או שינויים אחרים בקשר עם רשויות אלה. כמו כן, הערכות של המיזם המשותף שעל בסיסן הוצג מידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

11.3.17.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

א. הסכם המיזם המשותף על תיקוני - ראו סעיף 11.3.4 לדוח.

ב. הסכמים שנחתמו בין המיזם המשותף לבין צ'רי

1. הסכם לביטול הסכם רישיון לטכנולוגיית B21 (בעלות של כ-396

מיליון RMB (כ-60.3 מיליון דולר)) - לפרטים ראו סעיף 11.3.10.ג.

לדוח.

2. **הסכם לביטול הסכם לרכישת ציוד לדגם B21** - במסגרתו הושב במלואו למיזם המשותף הסכום ששולם על ידו לצירי בסך של כ- 176 מיליון RMB (כ-26.8 מיליון דולר).

3. **הסכם הלוואה בין המיזם המשותף לבין צ'רי** - ביום 14 בדצמבר 2009 העמיד המיזם המשותף לצ'רי הלוואה בסך של כ-550 מיליון RMB (המהווים נכון למועד הדו"ח כ - 83.7 מיליון דולר) לתקופה של שנה אחת בריבית שנתית של 3.98%. ההלוואה הועמדה באמצעות בנק בסין. ההלוואה מגובה בערבות שהעמידה חברה מקבוצת צ'רי. במהלך תקופת ההלוואה רשאי המיזם המשותף לבטל את הסכם הלוואה בהודעה מוקדמת בת 15 יום לבנק. בתוך 2 ימים מיום מתן הודעה כאמור יודיע הבנק לצ'רי על ביטול ההלוואה והאחרונה תהא מחויבת בתוך 5 ימים למיזם המשותף את סכום ההלוואה שניתן לה בתוספת ריביות שנצברו עד למועד הביטול. ההלוואה נפרעה במלואה על ידי צ'רי למיזם המשותף בינואר 2011.

11.3.18 **הליכים משפטיים**

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים לחברה ביחס למיזם המשותף עם צ'רי ראה ביאור 22 לדוח הכספי של החברה ליום 31.12.2010.

11.3.19 **יעדים ואסטרטגיה עסקית**

המיזם המשותף מתעתד לפתח ולייצר מותג מכוניות סיני בינלאומי חדש.

11.3.20 **צפי התפתחות בשנה הקרובה**

למועד הדו"ח נמצא המיזם המשותף בהליך שינוי מיקום למחוז Jiangsu, שם הוא צפוי למקם את אתרי הייצור. שינוי המיקום ממתין לאישור של הרשויות הרלוונטיות בסין. עם קבלת אישור השלטונות לשינוי המיקום, המיזם המשותף מתכוון לשנות את מיקום רישום המיזם המשותף מ-Wuhu ל-Changshu, מחוז Jiangsu, ולהחל בהקמת מפעל ייצור חדש.

האמור בסעיף זה ביחס לשינוי המיקום, השלמתו והקמת אתר הייצור, כולל מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכת המיזם המשותף. ייתכן כי בפועל השלמת שינוי המיקום ו/או הקמת אתר הייצור יתעכב, בין היתר, כתוצאה משינויי מדיניות של הרשויות או העלויות הכרוכות בכך. בדומה לכך, הערכות של המיזם המשותף שעל בסיסן הוצג מידע כאמור עשויות להתגלות כלא נכונות ו/או שונות באופן מהותי מאלו שהובאו בחשבון.

לפרטים אודות פעולות נוספת של המיזם המשותף הצפויות להערכת המיזם להתבצע במהלך השנה הקרובה ראו תיאור לעיל בפרק זה.

א. סיכונים ענפיים:

1. שינויים פוליטיים, רגולטוריים, פיסקליים, משפטיים או כלכליים בסין ו/או בשווקים אחרים בהם יפעל המיזם המשותף;
2. שינויים בביקוש למכונות היברידיות ומכונות חשמליות בסין ומחוצה לה;
3. דרישות רגולציה מחמירות ביחס לסטנדרטים טכניים בסין או מחוצה לה, אשר ייקרו את העלויות עבור המיזם המשותף;
4. תחרות מחירים חריפה בשוקי מפתח אשר תשפיע לרעה על הרווחיות של המיזם המשותף.

ב. סיכונים מיוחדים למיזם המשותף:

1. איתור וגיוס כוח אדם ניהולי וטכני בסין באיכות גבוהה ובמהירות, וקושי בשמירה לאורך זמן על כוח אדם טכני וניהולי;
2. קושי בגיוס כספים וקבלת מימון נוסף;
3. עמידה ביעדי האיכות, העלות והמועדים להשקה בפיתוח והשקת מוצרי המיזם;
4. עיכוב אפשרי בקבלת האישורים הדרושים מהרשויות בסין לצורך ייצור רכבים ומכירות מחוץ לסין;
5. פריצות דרך וחדשנות טכנית אשר יהפכו את הדגמים ההיברידיים והחשמליים של המיזם המשותף לפחות אטרקטיביים.

תיאור כללי על פעילות בטר פלייס ותיאור עסקיה

11.4.1.

א. בטר פלייס הינה חברה פרטית שהתאגדה על-פי חוקי מדינת דלוואר, ארה"ב, בשנת 2007 על ידי היוזם שי אגסי, במטרה להאיץ את המעבר לתחבורה חשמלית ברחבי העולם. על מנת להוציא אל הפועל את תוכניתה העסקית, פועלת בטר פלייס בשיתוף פעולה עם תעשיית התחבורה על כל היבטיה, לרבות יצרני מכוניות, ספקי סוללות, גופי ממשל, חברות שירותים ציבוריים, חברות אנרגיה וספקי תשתית.

למועד הדוח מחזיקה החברה בכ-32% מהון המניות של בטר פלייס¹⁴ (כ-30% בדילול מלא). סך השקעת החברה בבטר פלייס למועד הדוח מסתכמת בכ-172 מיליון דולר במצטבר, מתוכם סך של כ-72 מיליון דולר הושקע במסגרת סבב השקעה נוסף שהושלם ביום 26 באפריל 2010. לפרטים נוספים אודות סבב ההשקעה הנוסף וכן ביחס למימוש אופציית PUT למכירת מניות בטר פלייס על ידי החברה למשקיע זר (בלתי קשור) ראו סעיף 11.4.4.ד להלן.

ב. בטר פלייס פועלת לפיתוח ופריסה של תשתית טעינה סטנדרטית לרכבים חשמליים. מטרתה של בטר פלייס הינה למקסם את השימוש בטכנולוגיות קיימות לשם פיתוח תשתית אשר תהפוך את השימוש ברכבים חשמליים לאלטרנטיבה משתלמת ונוחה יותר לרכבים מונעי בנזין. על פי התוכנית העסקית של בטר פלייס, צפויה התשתית לכלול נקודות טעינה חשמלית בבתים פרטיים, במקומות עבודה ובאתרים ציבוריים ברחבי אזור הפריסה. בנוסף לנקודות טעינה אלו, בטר פלייס תקים רשת תחנות בהן ניתן יהיה להחליף במהירות סוללה שהתרוקנה בסוללה מלאה. להערכת בטר פלייס פריסת התשתית תסיר מגבלות שמנעו עד כה אימוץ נרחב של מכוניות חשמליות ותספק לנהגים טווח נסיעה גדול יותר באופן נוח ונגיש שאינו נשען על בנזין.

ג. ניהול המיזם ופעילותו (הכולל, בין היתר, קביעת אסטרטגיה, הכוונת יישום מודל בטר פלייס בעולם, פיתוח העיסקי וכדומה) מתבצע על ידי בטר פלייס, והפעילות במדינות השונות בהן פועלת בטר פלייס או מתכננת בטר פלייס לפעול מתבצעת באמצעות חברות בנות המוחזקות בהחזקה

¹³ בתקופת הדוח השלימה בטר פלייס מעבר לתאגיד מסוג Delaware Corporation מתאגיד מסוג Delaware LLC. לפרטים נוספים ראו סעיף 11.4.4ג' לדוח.

¹⁴ מבלי להתייחס לסוגי המניות השונות בבטר פלייס, לרבות לזכויות עודפות המוקנות למחזיקי מניות בכורה שהנפיקה בטר פלייס - לפרטים אודות סוגי מניות שונים שהנפיקה בטר פלייס, ולזכויות המוקנות לכל אחת מסוגי המניות ראו סעיף 11.4.4 לדוח זה.

משמעותית על-ידי בטר פלייס (להלן: "חברות המדינה"). (להלן ייקראו בטר פלייס ביחד עם החברות הבנות והחברות המוחזקות על ידה: "בטר פלייס"). בהתאם למבנה הפעילות של בטר פלייס, כל חברת מדינה תהיה אחראית על הקמת התשתית באותה המדינה, גיוס הלקוחות ומתן שירות לאותם לקוחות. בנוסף לאמור לעיל, לבטר פלייס בעלות מלאה בחברה בת העוסקת במחקר ופיתוח, וכן בחברה בת נוספת המחזיקה בקניין הרוחני. יחדיו, היישויות המתוארות לעיל, מהוות צוות המו"פ של בטר פלייס, אשר אמון על פיתוח פתרונות טכנולוגיים אשר ייושמו בכל אחד מהשוקים.

ד. בהתאם למודל העסקי של בטר פלייס, חברת המדינה הינה הבעלים של התשתיות המוקמות במדינה, לרבות נקודות הטעינה, תחנות החלפת הסוללות והסוללות הנתיקות אשר תשמשנה את המכוניות החשמליות. כמו כן, על פי המודל העסקי בכוונת חברות המדינה למכור מנויים ארוכי טווח לשירותי הטעינה ושירותים נלווים בתמורה לתשלום חודשי.

במטרה לסייע בהשגת ההון הנדרש לפריסת התשתיות והסוללות הנדרשות לאספקת השירות, בטר פלייס פועלת להשגת מימון מגורמים שונים במדינות הפעילות. למועד הדוח גייסו חברות המדינה בדנמרק ובאוסטרליה מימון מצדדים שלישיים במדינות אלו, בנוסף לסכומים שהושקעו על-ידי בטר פלייס עצמה, ובמקביל פועלת בטר פלייס לגיוס כספים נוספים.

נכון למועד הדוח, בטר פלייס מצויה בשלבי פריסת התשתית בישראל ובדנמרק, בנוסף לתהליך המו"פ. בטר פלייס טרם החלה בפעילות מסחרית או בקבלת הכנסות ממכירות ללקוחות. בהתאם לכך התיאור הכלול בדוח זה אודות פעילות בטר פלייס, ובכלל כך (אך לא רק) אודות תכנונית ותחזיונית, בין היתר, ביחס להכנסות, רווחיות, פיתוחים טכנולוגיים, או גורמי הצלחה אחרים, הינו מידע צופה פני עתיד הנסמך על הערכות בטר פלייס למועד הדוח. מידע זה עלול שלא להתממש בפועל.

מגמות, ארועים והתפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

11.4.2.

א. למיטב ידיעת בטר פלייס, בשנים האחרונות מהווה השימוש במכוניות המונעות בדלק אחד הגורמים המרכזיים לזיהום האוויר בעולם וכן גורם אשר הגביר את תלותן של מדינות רבות בנפט. לאור האמור ולאור השאיפה להקטין את התלות בנפט ולצמצם את זיהום האוויר, החלה באחרונה התעניינות הולכת וגוברת במכוניות המונעות באמצעות מנגנוני הנעה אלטרנטיביים. בין מכוניות אלו ניתן למנות מכוניות חשמליות (המונעות באמצעות מצברים בלבד), מכוניות "מימניות" (המונעות במעבדה באמצעות תא דלק המבוסס על הפקת חשמל באמצעות תהליך כימי בו מעורב מימן), מכוניות המבוססות על הנעה היברידית (שיש בהן

מנוע בנזין לצד מנוע חשמלי, הנטען תוך כדי נהיגה ו/או מרשת החשמל) ומכוניות המונעות באמצעות ביו דיזל.

לאור האמור לעיל, למיטב ידיעת בטר פלייס, העמידו מספר מדינות תמריצים ממשלתיים במטרה לעודד מעבר לרכבים אלטרנטיביים - "ירוקים" יותר ולהביא לייצור מוגבר של מכוניות בעלות הנעה אלטרנטיבית על ידי רוב יצרניות הרכב בעולם.

ב. למיטב הערכת בטר פלייס, קיימים גורמים שונים בתחום פעילותה של בטר פלייס, אשר עשויים להיות בעלי השפעה על בטר פלייס, תוצאות פעילותה והתחרות עימה עשויה להתמודד, וביניהם - מחירי הדלקים, מחירי החשמל במדינות הפעילות, תמיכה רגולטורית לשימוש ברכב החשמלי (כדוגמת שיעורי מיסוי, תמריצים לצרכנים), התקדמות תהליכי פיתוח של סוללות מתאימות וזמן עמידותן והתפתחויות טכנולוגיות נוספות בתחום, סטנדרטיזציה בתחום הרכב החשמלי, שיתופי פעולה עם יצרני רכב בעולם וכיו"ב.

התפתחות עסקי בטר פלייס

11.4.3.

א. בספטמבר 2010, הכריזו בטר פלייס ו- GE על שותפות טכנולוגית ומימונית להאצת הפריסה הגלובלית של תשתיות למכוניות חשמליות, באמצעות שיתוף פעולה בארבעה נושאים עיקריים: פיתוח טכנולוגיה מבוססת סטנדרטים, מימון סוללות, תכניות משותפות בנושא חשמל ומודעות צרכנים.

ב. בפרויקט שנמשך כשישה חודשים, במימון ממשלת יפן, במחצית השניה של שנת 2010, בטר פלייס הפעילה שלוש מוניות חשמליות עם סוללה ניתנת להחלפה, אשר נסעו בגבעות רופונגה, טוקיו במסגרת ניסוי תוך שהן משרתות לקוחות. המוניות החשמליות הסיעו כמעט 4,800 נוסעים, ונסעו כמעט 68,000 קילומטר במסגרת תקופת הניסוי. המוניות החשמליות הוכיחו עמידות טכנולוגית בהחלפת סוללות 3,510 פעמים במשך תקופה של שישה חודשים.

בטר פלייס צפויה להעתיק את הניסוי בגרסה מורחבת באזור המפרץ של סן פרנסיסקו ברבעון הראשון של שנת 2012. פרויקט המוניות האמור השיג תוצאות גבוהות בכל המדדים שנבדקו להורדת דירוג פליטת CO₂.

ג. באירופה, בטר פלייס הכריזה במרץ 2011 על זכייתה במקום ראשון בפרויקט של הנציבות האירופית שנקרא "Easy Bat". מדובר בפרויקט הראשון לטכנולוגיה להחלפת סוללות הנתמך על ידי הנציבות האירופית. בטר פלייס צפויה להצטרף לרנו, קונטיננטל וחברות אירופאיות נוספות לפיתוח סוללת הדור הבא בעלת ממשק וסטנדרטים אשר יאפשרו ליצרני

הרכב (OEM) לשלב סוללה ניתנת להחלפה בפלטפורמה המכוניות החשמליות שלהם.

ד. באוסטרליה, הכריזה בטר פלייס בפברואר 2011 כי בטר פלייס הינה חלק מה-"EV Engineering" ("EVE"), קונסורציום עם קונטיננטל, Bosch וספקי רכיבים לרכב מובילים נוספים באוסטרליה. ה- EVE צפוי לעבוד עם GM Holden לפיתוח שבע "הוכחות קונספט" למכוניות חשמליות בגודל מלא עם סוללה ניתנת להחלפה המבוססות על Holden Commodore, אחת מהמכוניות מבוססות הבניין הנמכרות ביותר באוסטרליה ב-15 השנים האחרונות. במקרה והניסוי יצלח, לניסוי יש פוטנציאל להפוך לתכנית שלמה לרכבים חשמליים גדולים מדגם סדאן עם סוללה ניתנת להחלפה.

ה. בסין בטר פלייס עובדת מאפריל 2010 עם Chery Automotive, אחת מיצרניות הרכב הפרטיות הגדולות בסין, אשר חברת הבת שלה הינה צד למיזם המשותף עם החברה בסין. החברות מפתחות אב טיפוס למכונית סדאן חשמלית עם סוללה ניתנת להחלפה, אשר בכוונתן להציג לממשלה המקומית במטרה להשיג סיוע במימון ממשלתי למכוניות חשמליות ולפיתוח תשתיות.

ו. בטר פלייס עיצבה את תחנות החלפת הסוללה שלה באופן המאפשר התאמה לסוגים שונים של סוללות, כאשר הדרישה המרכזית המהותית היא שהסוללות יהיו נגישות מתחת לרכב.

ז. בטר פלייס משתתפת פעילה בכל גופי התקינה הבינלאומיים ומחוייבת לעמידה בסטנדרטים, ולרשת פתוחה שתאפשר לצרכנים לעבור מרשת מכוניות חשמליות אחת לאחרת.

האמור בסעיף 11.4.3 זה לעיל בדבר פיתוחים טכנולוגיים ו/או האצת פריסת התשתית למכוניות חשמליות מהווה מידע צופה פני עתיד, אשר עשוי שלא להתממש, בין היתר, בשל גורמי הסיכון המפורטים בסעיף 11.4.16 לדוח.

11.4.4 השקעות בבטר פלייס, סוגי המניות והסדרים בין בעלי המניות

א. ביום 20 בינואר 2008 נחתם הסכם השקעה ראשון בין בטר פלייס, יזם הפעילות ומשקיעים, לגיוס סך של 200,000 אלפי דולר כנגד הקצאת מניות בכורה מסוג A של בטר פלייס, לפי מחיר של 1 דולר למניה (לפי שווי של 100,000 אלפי דולרים לפני הכסף) מתוכם השקיעה החברה סך של 100,000 אלפי דולר.

ב. בינואר 2010 רכשה החברה (פרו-ראטה לשיעור החזקותיה בבטר פלייס באותה עת, ובהתחשב בזכות סירוב העומדת לה וליתר בעלי המניות

באותה עת) סך של 3,921,569 מניות בכורה נוספות מסוג A של בטר פלייס, אשר הוחזקו עד אותו מועד על ידי אחד המשקיעים הזרים בבטר פלייס, ואשר ביקש למכור חלק מהחזקותיו הקיימות עקב אילוצים רגולטוריים החלים עליו. רכישת המניות בוצעה במחיר למניה השווה למחיר שייקבע בהשקעה המתוארת בסעיף קטן ג' להלן בהפחתת שיעור של 10% ממחיר זה. במסגרת המכירה כאמור הוקנתה לחברה (וליתר בעלי המניות שהשתתפו ברכישה) אופציית PUT לתקופה קצובה למכור עד 83.33% מאותן מניות בחזרה למוכר כאמור, במחיר הרכישה ("אופציית ה-PUT") (ראו גם דיווח מידי של החברה מיום 27.1.2010 המובא על דרך ההפניה).

ג. בחודש ינואר 2010 נחתם הסכם השקעה נוסף במסגרתו ביצעה בטר פלייס סבב השקעה נוסף במסגרתו גייסה סך כולל של 350 מיליון דולר, כנגד מניות בכורה מסוג B שהוקצו הן לחלק מבעלי המניות הקיימים שלה והן למשקיעים חדשים שאינם קשורים לחברה ("סבב ההשקעה הנוסף"). הגיוס בוצע לפי שווי חברה בסך של כ-900 מיליון דולר לפני הכסף (בכפוף להתאמות), בשווי מנית בכורה B של 3 דולר. לאחר התקיימות התנאים המתלים להשתכללות סבב ההשקעה הנוסף, ביניהם השלמת שינוי אופן התאגדותה של בטר פלייס ל-¹⁵Delaware Corporation, הושלם ביום 26.4.2010 סבב ההשקעה הנוסף במניות בטר פלייס, במסגרתו רכשה החברה 24,019,417 מניות בכורה מסוג B של בטר פלייס. במסגרת סבב ההשקעה הנוסף השקיעה החברה סך של כ-72 מיליון דולר.

בהתאם להסכם סבב ההשקעה הנוסף, המחיר למניית בכורה מסוג B יותאם על דרך של הקצאת מניות נוספות, בין היתר, במקרה ואבן דרך מסוימת לא תושג על ידי בטר פלייס עד ליום 30 בספטמבר 2010. אבן הדרך האמורה לא הושגה במועד כאמור, ודירקטוריון בטר פלייס, הכולל נציגים של המשקיעים, אישר לפתוח במשא ומתן עם בעלי מניות בכורה מסוג B לתיקון ההוראה האמורה בהסכם סבב ההשקעה הנוסף.

ד. במסגרת סבב ההשקעה הנוסף, השתתפו בנוסף לחברה גם תאגידים הקשורים לבעלי עניין בחברה, וכן משקיעים בינלאומיים אחרים, בתנאים שווים לכל המשתתפים בסבב ההשקעה הנוסף. בנוסף, במסגרת השלמת סבב ההשקעה הנוסף, מימשה החברה את אופציית ה-PUT במלואה. במסגרת מימוש אופציית ה-PUT, קיבלה החברה סכום של כ-

¹⁵ קודם להפיכתה של בטר פלייס ל-Delaware Corporation, בטר פלייס היתה מאוגדת כ-LLC

7.35 מיליון דולר ארה"ב בתמורה למכירת 3,267,974 מניות בכורה מסוג A של בטר פלייס, המהוות כ-0.75% מהון המניות של בטר פלייס, בדילול מלא, לאחר השלמת סבב ההשקעה הנוסף. לחברה נמסר כי גם תאגיד קשור לבעלי עניין בחברה מימש את אופציית ה-PUT שניתנה לו ביחס למניות בכורה מסוג A במסגרת ההסדר הנ"ל, בתנאים שאינם שונים מתנאי אופציית ה-PUT שמימשה החברה. לאחר השלמת סבב ההשקעה הנוסף ומימוש אופציית ה-PUT, מחזיקה החברה במצטבר, כ-33% (30% בדילול מלא) מהון מניות בטר פלייס, ותאגידים הקשורים לבעלי עניין בחברה מחזיקים במצטבר כ-10% (ובדילול מלא 8%) מהון מניות בטר פלייס. עם השלמת העסקאות, נוצר לחברה רווח הון של כ-28 מיליון דולר. לפרטים נוספים אודות סבב ההשקעה הנוסף ראו דיווחים מיידיים של החברה מימים 25.1.2010, 27.1.2010 ו-27.4.2010 המובאים בזאת על דרך ההפניה.

ה. במסמכי ההשקעה ובמסמכי ההתאגדות של בטר פלייס נקבעו למניות הבכורה מגוון זכויות (אשר בכפוף לאמור בסיפת פסקה זו, זהות במאפייניהם הכלליים הן ביחס למניות בכורה A והן ביחס למניות בכורה B כמתואר להלן), כמקובל בהסכמי השקעה בעסקאות מסוג זה, ובכלל כן, בין היתר, זכויות קדימה בקבלת החזר השקעתם (כתוצאה ממכירה, חלוקת דיבידנד או פירוק), הגנה מפני דילול, זכות לפדיון בתנאים שנקבעו, זכות למידע, זכויות ווטו בקבלת החלטות מהותיות בחברה וכן זכויות מקובלות בהעברת מניות (כגון זכות סירוב ראשון, זכות הצטרפות וזכות מצרנות). על אף האמור, בהתחשב בכך שזכויות האנטי דילול, חלוקה בפירוק והזכות לפדיון המניות מתייחסות בין היתר למחיר ההקצאה המקורי של המניות, קיים שוני בין המניות מסוג A לבין המניות מסוג B, וזאת בין השאר כתוצאה ממחירי מניה שונים בהקצאה בכל סבב השקעה כאמור.

בהתאם להסכם בעלי המניות של בטר פלייס, מספר חברי הדירקטוריון לא יעלה על שבעה על פי המפתח שנקבע בהסכם בעלי המניות, וכל עוד החברה תחזיק לפחות 50,000,000 מניות בכורה מסוג מסויים, תהיה לה, הזכות למנות שני חברי דירקטוריון ובמידה והחברה תחזיק לפחות 10,000,000 מניות בכורה מסוג מסויים ועד ל-50,000,000 מניות בכורה מסוג מסויים, תהיה לה הזכות למנות חבר דירקטוריון אחד. ליו"ר הדירקטוריון לא יוענק קול מכריע.

למועד הדוח, מכהנים בדירקטוריון בטר פלייס חמישה (5) דירקטורים, מתוכם מינתה החברה שני (2) דירקטורים מטעמה.

למועד הדוח פועלת בטר פלייס לקידום פיתוח פתרונות שונים שמטרתם ליצור אלטרנטיבה משתלמת ונוחה יותר לרכב המסורתי המונע באמצעות דלק, הן מבחינת תשתית והן מבחינת שירות, ובכלל זה: (א) פיתוח והקמת תחנות להחלפת סוללות אשר תאפשרנה החלפה מהירה של הסוללה ברכב החשמלי במטרה להאריך את טווח הנסיעה של הרכב החשמלי ללא צורך בטעינה ממושכת; (ב) פיתוח עמדות טעינה חכמות, אשר בין היתר, יאפשרו ניהול המתחשב במגבלות רשת החשמל המקומית בכל מדינה וכן יאפשרו ניהול חכם של טעינת הסוללה באופן אשר יאפשר את הארכת חיי הסוללה; (ג) פיתוח מרכז בקרה ותוכנות ייעודיות (אשר חלקן תוטמענה ברכב) אשר יאפשרו ניהול חכם ואינטגרטיבי של כלל רכיבי המערכת, בצורה שתהיה נוחה לשימוש ולתפעול; (ד) תכנון ופריסה של תשתית ארצית חשמלית במדינות בהן תפעל בטר פלייס, לרבות נקודות טעינה בחניונים, ברחובות, בבתים, בחברות בעלות צי רכב וכיו"ב.

המוצרים והשירותים שבכוונת בטר פלייס להתמקד בהם למועד הדוח, הינם שירותי ניידות ברכבים חשמליים וכן פתרונות תשתית מקיפים לשימוש ברכב חשמלי (לרבות תמיכה ואיתור נקודות טעינה פנויות, וכדומה), בתמורה לדמי מנוי חודשיים שייקבעו על פי פרמטרים מתאימים. בנוסף ובהתאם להתפתחות פעילותה, תבחן בטר פלייס פיתוח ושיווק שירותים נלווים ואחרים.

יצוין כי למועד הדוח חתמה חברת בטר פלייס ישראל על הסכמים עם מספר רשויות מקומיות בישראל (לרבות עיריות ירושלים וחיפה), לפיהם תחל בטר פלייס בפריסה של תשתית טעינה לכלי רכב חשמליים בערים השונות.

המידע המתואר בפסקה זו בדבר מוצרי בטר פלייס הינו מידע צופה פני עתיד, אשר התממשותו תלויה בגורמים שאינם בשליטת בטר פלייס וביניהם, הצלחת הפיתוח ויעילותו וכן עיתוי שיווקו. הערכות בטר פלייס לגבי התפתחות מוצריה ושירותיה עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, במקרה בו לא תשלים בטר פלייס את הקמת התשתית לרכבים החשמליים כמתוכנן ו/או לא תצליח לשווק את מוצריה ו/או בשל התממשותו של מי מגורמי הסיכון המפורטים להלן.

קהל היעד הראשוני אליו מכוונת בטר פלייס הינו ארגונים המנהלים לרוב ציי-רכב הנוסעים מספר רב של קילומטרים, כמו גם צרכנים הנוסעים עשרות אלפי קילומטרים בשנה. יצוין כי במסגרת בחינת פוטנציאל השוק, חתמו עשרות חברות בעלות פעילות בישראל על הצהרת כוונות בלתי מחייבת, לפיה ככל שיושלם פיתוח מוצריה של בטר פלייס בהצלחה, יסכימו לבחון את החלפת חלק או כל צי הרכב שלהם לצי רכב חשמלי. כמו-כן, מפתחת בטר פלייס מודל תמחור יעודי עבור פלחי שוק אחרים, בין היתר בהתאם לצרכי הנסיעה השוטפים שלהם.

המידע בדבר התקשרותה הצפויה של בטר פלייס עם לקוחות הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על הערכות ותוכניות בטר פלייס והתממשותו עשויה להיות תלויה, בין היתר, בהוצאה מן הכוח אל הפועל של תוכניתה העסקית של בטר פלייס, וכן בהיקף הביקוש למוצרים מבוססי אנרגיה חשמל לרכב בכלל ומוצרי בטר פלייס בפרט.

שיווק והפצה

11.4.7.

בחודש פברואר 2010 השיקה בטר פלייס מרכז מבקרים ראשון מסוגו בעולם בו המאפשר לקהל הרחב להתרשם מהפתרונות המפותחים על-ידה ולהתנסות בנהיגה ברכב חשמלי.

במרץ 2011 פתחה בטר פלייס את מרכז המבקרים הראשון באירופה, בעיר קופנהגן, בשיתוף עם רנו.

תחרות

11.4.8.

מכוניות חשמליות, וכנובע מכך בטר פלייס, מתחרות במכוניות מונעות פחמימן כגון בנזין, גז טבעי ודיזל. הנעת רכבים האמצעות דלקי פחמימן דומיננטית באופן מהותי. ככל שהרלבנטיות של חשמל כתצורת הנעה רלבנטית עולה, להערכת בטר פלייס, שיתוף פעולה בין יצרניות רכב חשמלי, יצרניות של סוללות לרכב חשמלי ומקימי תשתית הטענה (חומרה ותוכנה) עשוי להמריץ מתחרים אשר מציעים את אותם השירותים של בטר פלייס. בטר פלייס סבורה כי יש לה יתרון על פני תחרות אפשרית כאמור, בין היתר בשל הסיבות: (1) לבטר פלייס ניסיון העולה על שלוש שנים במחקר ופיתוח בתחום פעילותה; (2) לבטר פלייס זמן ניכר ליצירת יתרון שיווקי במדינות מפתח כגון דנמרק וישראל; (3) בטר פלייס מציעה פתרון מקיף, הכולל ניהול טעינות, החלפת סוללות ורשת חכמה המאפשרת ניהול כלל מערכת של טעינת מכוניות חשמליות.

נכסים לא מוחשיים

11.4.9.

למיטב ידיעתה של בטר פלייס, לבטר פלייס בעלות או רישיון בזכויות הקניין הרוחני שלה, ולמיטב ידיעתה אין לה מניעה לפתח או לרכוש זכויות בעתיד בקניין רוחני שיידרש לה.

הון אנושי

11.4.10.

א. למועד הדוח, מעסיקה בטר פלייס כ-420 עובדים בעולם, הממוקמים במרביתם בארצות הברית, ישראל, אוסטרליה, דנמרק ויפן. מרבית העובדים עוסקים במחקר ופיתוח, פיתוח עסקי ופעילות בחברות המדינה והיתרה בתפעול ובאדמיניסטרציה. בטר פלייס סבורה כי המייסד שלה ומנכ"ל החברה, מר שי אגסי, הוא עובד מהותי שלה.

ב. למועד הדוח, שמרה בטר פלייס כ-40 מיליון מניות רגילות בהונה הרשום, לצורך הענקת אופציות לעובדיה ויועציה הניתנות למימוש לכ- 40 מיליון מניות רגילות (כ-9.6% מהון מניות בטר פלייס בדילול מלא). למועד הדוח הקצתה בטר פלייס אופציות כאמור הניתנות למימוש לכ-25 מיליון מניות רגילות, ואשר חלק זניח מהן מומש.

מימון 11.4.11

פעילות בטר פלייס ממומנת למועד הדוח בעיקר מהונה העצמי. לפרטים אודות מימון שגייסו חברות מדינה ראו סעיף 11.4.14ב לדוח.

פעילות בטר פלייס צפויה לדרוש הון נוסף בשנת 2011, ובהקשר זה במהלך שנת 2011 מתוכנן סבב השקעה נוסף בהשתתפות משקיעים קיימים וחדשים.

המידע המתואר בפסקה זו בדבר סבב ההשקעה הנוסף ומשתתפיו הינו מידע צופה פני עתיד שעשוי שלא להתמשש והכפוף, בין היתר, לחתימה על הסכם השקעה מוסכם.

ספקים ונותני שירותים 11.4.12

בטר פלייס ו/או לחברות בהחזקתה במדינות השונות התקשרו בהסכמי שיתוף פעולה עם גופים מובילים בתחומם לצורך קידום פיתוח המוצרים והשירותים.

במסגרת זו, התקשרה בטר פלייס עם אחת מהספקיות המובילות בעולם בשירותי ייצור האלקטרוניקה לצורך פיתוח והקמה משותפים של עמודי הטעינה. כמו כן, לבטר פלייס הסכמי שיתוף פעולה עם חברות בינלאומיות מובילות לצורך פיתוח פלטפורמת המיחשוב, תוכנות הגביה וה-CRM.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד 11.4.13

להערכת בטר פלייס, במהלך פיתוח התשתית והמוצרים על ידה ולאחר השלמתם, יתכן וידרשו אישורים רגולטוריים בהתאם לדין החל בכל מדינה בה תפעל בטר פלייס, ובהתאם להתפתחות התקנים והסטנדרטים בקשר עם תחום חדש זה. למועד הדוח, אין באפשרות החברה או בטר פלייס להעריך את השפעת התקינה והרגולציה על התפתחות פעילותה ופיתוח מוצריה של בטר פלייס.

הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה 11.4.14

א. **הסכם עם יצרנית הרכב "רנו"** - ביום 28 ביולי 2009 התקשרה בטר פלייס בהסכם עם יצרנית הרכב "רנו", במסגרתו תפתח "רנו" ותייצר רכבים חשמליים המותאמים לפתרון המוצע על-ידי בטר פלייס, לרבות התאמת הרכב המיוצר למודל החלפת הסוללה. ההסכם מתווה כללים לשיתוף פעולה בין רנו לבטר פלייס בשיווק הרכב החשמלי של רנו במדינת ישראל, וקובע התחייבויות כמותיות עבור השוק הישראלי ועבור השוק הדני; במסגרת ההסכם התחייבה בטר פלייס לשאת בכל העלויות הקשורות

בתיקון, בתיחזוק ובתפעול רשת הניידות של הרכבים החשמליים במדינת ישראל ובנוסף תהיה אחראית למרכז הבקרה ולמערכות התקשורת.

כמו כן, הצדדים להסכם, ישתפו פעולה בביצוע מהלכי אינטגרציה לרכבים החשמליים, ככל אשר תידרשנה. בטר פלייס התחייבה לתחזית מכירה של כ - 115 אלף רכבים חשמליים של רנו במהלך השנים 2011-2016, בישראל ובדנמרק.

בהתאם להסכם התחייבה רנו לרמת ביצועים מסוימת של הרכבים והסוללות.

תקופת ההסכם הינה עד ליום 30 בינואר 2017, אשר תוארך אוטומטית לשנה נוספת בכל פעם.

ב. הסכם השקעה עם DONG Energy ("דונג") - ביום 27 בינואר 2009 התקשרה בטר פלייס עם חברת דונג בהסכם לצורך העמדת סכום מימון ראשוני לחברת הפעילות בדנמרק ("**בטר פלייס דנמרק**"). לפרטים ראו ביאור 11 א.3. (א) לדוחות הכספיים של החברה.

ג. הסכם עם קרסו מוטורס בע"מ ("**קרסו**") - בטר פלייס התקשרה עם קרסו בהסכם לפיו קרסו תספק לבטר פלייס שירותים לוגיסטיים הכוללים, בין היתר, סיוע ביבוא רכבים חשמליים, הפצתם, מכירתם וכן מתן שירותי אחזקה ותמיכה לרכבים החשמליים שימכרו.

11.4.15. יעדים ואסטרטגיה עסקית

אסטרטגית הפעילות של בטר פלייס מתבססת על תהליכים עולמיים המקדמים, להערכתה, את השימוש בכלי רכב חשמליים, והמייצרים עבורה הזדמנות עסקית לשיווק שירותיה. אסטרטגיית הפעילות כוללת אספקת פיתרון כולל של תשתית ושירותים נוספים אשר יעניקו ערך מוסף ויעודדו את קהלי היעד (צרכנים פרטיים, עסקיים וממשלתיים) לאמץ את השימוש בכלי רכב חשמליים. במסגרת פעילותה בטר פלייס בוחנת ומנתחת את השווקים אליהם היא מעוניינת לחדור וקובעת את המדיניות השיווקית בכל אחד מן השווקים, בהתאם לטיבם.

11.4.16. גורמי סיכון

גורמים שונים עשויים להיות בעלי השפעה מהותית על בטר פלייס, וביניהם מחירי הנפט והדלק העולמיים, המיסוי על הדלק, מחירי החשמל בכל מדינה, עידודים רגולטורים לשימוש ברכב החשמלי (כדוגמת מגיני מס), רגולציה ביחס לחבילת המוצרים והשירותים שמספקת בטר פלייס, התפתחויות טכנולוגיות של הבטרייה והרכב, היעדר סטנדרטיזציה בענף וכיו"ב. בנוסף, גורמי הסיכון העיקריים בפניהם עומדת בטר פלייס כוללים, בין השאר, גורמי סיכון וחוסר ודאות הקשורים לסוגיות הבאות:

- א. בטר פלייס הינה בשלבי התהוות ופיתוח, כאשר המודל העיסקי שלה מבוסס על הנחות שונות אשר היתכנותן תלויה, בין היתר, בגורמים חיצוניים שונים. ככזו, לבטר פלייס אין היסטוריה תפעולית והיא שואפת להקים עסק חדש לחלוטין ללא תקדימים. כמו-כן, אין לבטר פלייס בשלב זה הכנסות, לקוחות, מוצרים וכיוצא באלו והיא אינה צופה הכנסות עד לשנת 2011, לכל המוקדם.
- ב. ככל שחברות מדינה שונות תהיינה בבעלות חלקית של בטר פלייס בשל כניסתם של משקיעים חיצוניים, וככל שאלה לא יתנו את אישורם לתמלוגים אותם על חברת המדינה לשלם לחברת האם בטר פלייס, עלולות תוצאותיה העסקיות של בטר פלייס להיות מושפעות מכך.
- ג. עסקיה של בטר פלייס תלויים בנכונות קהל צרכנים לאמץ את מודל המכוניות החשמליות ולהעדיף על פני חלופות "ירוקות" אחרות.
- ד. ברוב האזורים הגיאוגרפיים צפויים להיות עסקי בטר פלייס תלויים במידה רבה במדיניות האנרגיה המקומית ובתקנות ממשלתיות אחרות שיאפשרו למודל להיות תחרותי בהשוואה למכוניות המונעות בדלק, לרבות החלטת הרשות להגבלים עסקיים בכל מדינה.
- ה. לצורך פעילותה נדרשת בטר פלייס לחתום על חוזים עם כמה יצרנים גדולים של ציוד מקורי הנמצאים בשלבים המוקדמים של פיתוח מכוניות חשמליות וסוללה המתאימה לצרכיה של בטר פלייס.
- ו. חברות שירותים ציבוריים גדולות, יצרני רכב וחברות אנרגיה אחרות עלולים להעתיק את הפתרון המוצע על ידי בטר פלייס לשימושים דומים.
- ז. עיכוב או סיבוכים בלתי צפויים אחרים בפיתוח תשתית רשת הטעינה ופריסתה, הן מסיבות עסקיות והן מסיבות רגולטוריות, עלולים לגרום לעליה משמעותית בעלויות פיתוח ולהפחית את נכונות הציבור לקבל את הפיתרון של בטר פלייס.
- ח. עיכובים בפיתוח הרשת עלולים לאפשר למתחרים להגיע לשוק מהר יותר מבטר פלייס עם מוצרים טובים יותר ו/או עם שותפים חזקים יותר בתחום הרכב והשירותים.
- ט. הצלחתה העתידית של בטר פלייס תלויה באימוץ הפיתרון שלה על-ידי הקהל הרחב, כלומר שינוי באופן התשלום עבור נהיגה ותפיסה חדשה של בעלות על מכוניות.
- י. המחקר והפיתוח נעשים בעיקר בישראל ולא-רגיעה חברתית-פוליטית ולאיומי טרור המאפיינים את ישראל עשויה להיות השפעה על עסקיה.

- יא. על מנת להוציא את תכניתה לפועל, נדרשת בטר פלייס לפעול לגיוסי הון נוספים. בטר פלייס עשויה שלא להצליח להשיג הון נוסף בתנאים, במחירים ובמועדים שיתבקשו על ידה.
- יב. נזקי טבע במקומות בהם ממוקמים מתקנים מהותיים של בטר פלייס עלולים להשפיע לרעה על התקדמות פיתוח מוצריה, על פעילותה וזמינות שירותיה של בטר פלייס, וזאת עד למועד שיקום הנזקים האמורים.
- יג. חבילת המוצרים והשירותים של בטר פלייס משיקה לתחומים עתירי רגולציה, דוגמת אספקת חשמל והפצת רכבים. פעילותה העסקית של בטר פלייס עשויה להיפגע במקרה בו בטר פלייס תהא כפופה לרגולציה ביחס להספקת חבילת מוצרים ושירותים בתחומים אלו.

11.5. איי.סי.גרין אנרג'י בע"מ ("ICG")

11.5.1. תיאור כללי של פעילות איי.סי.גרין אנרג'י בע"מ ותיאור עסקיה

- א. איי.סי.גרין אנרג'י בע"מ הינה חברה פרטית בבעלות ושליטה מלאות של החברה, אשר הוקמה בתחילת שנת 2007 על ידי החברה, והפועלת בדרך של השקעה בחברות העוסקות בפיתוח טכנולוגיה בתחומי האנרגיה הסולארית והביו-דלקים ובחברות העוסקות ביצור והפקה של דלקים וחשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת.
- במסגרת פעילותה מתמקדת ICG למועד הדו"ח בהשקעה בשני תחומים עיקריים: תחום הסולאר - השקעה בטכנולוגיות סולאר-תרמיות ובזיום והקמה של שדות סולארים (CPV, PV, CST); תחום הביו-דלקים - השקעה בתאגיד העוסק בייצור ביו-דיזל שמקורם בשמנים משומשים ומשומן בעלי חיים (דור 1.5), וכן השקעה בפיתוח טכנולוגיה לייצור ביו-דלקים (בהם נעשה שימוש בתהליכי גזיפיקציה של חומרי גלם כגון ביומאסה או פסולת חקלאית (דור 2), כמפורט להלן); בנוסף, מעת לעת, בוחנת ICG השקעות נוספות בטכנולוגיות ובפרויקטים נוספים בעיקר בתחומים כאמור וכן בטכנולוגיות ובפרויקטים משלימים ומשיקים.
- נכון למועד הדו"ח כוללת פעילות ICG השקעה בשני תאגידים המצויים בשלב ייצור מסחרי, ובהשקעה בשני תאגידים נוספים המצויים בשלבים שונים של מחקר ופיתוח, והכל כמפורט בסעיף 11.5 לדוח.
- ב. סך השקעות החברה בפעילות ICG מסתכמות ליום 31.12.2010 בכ-105 מיליון דולר.

א. למועד הדוח מתבצעת עיקר צריכת האנרגיה העולמית באמצעות שימוש בדלקים פוסיליים (בנזין וסולר), תוצרים של נפט ופחם אשר הינם מחצבים מתכלים, ואשר מהווים את מקור האנרגיה העיקרי לתעשייה המודרנית. ברקע ההידלדלות הנמשכת במקורות הנפט בעולם והעלייה בצריכת האנרגיה העולמית, וברקע היווצרותם של תהליכים מגוונים נמשכים, שהעלו על סדר היום הציבורי ברחבי עולם את הצורך במציאת חלופות אנרגיה נאותות, ניכרת בשנים האחרונות מגמה בקרב המדינות המתועשות לחפש מקורות אנרגיה חלופיים, ובכלל זה לפעול לאיתור ופיתוח טכנולוגיות ואמצעים להפקת אנרגיה נקייה ומתחדשת. כחלק ממגמה זו ניכרת מגמה, בשנים האחרונות, של השקעה בהיקפים גדולים בתחום האנרגיה המתחדשת.

בין מגוון הפתרונות הירוקים נמנים הדלקים האלטרנטיביים ממקורות ביולוגיים-אורגאניים ("ביו-דלקים"), המהווים פתרון תכליתי ונגיש לשימוש הקיים והנפוץ כיום בדלקים פוסיליים. דלקים אלו נחלקים לשני סוגים עיקריים: (1) ביו-דיזל, המופק כיום בעיקר מצמחים המיועדים גם למאכל אדם (סויה, קנולה, קוקוס, תירס, בוטנים וכיו"ב), מצמחים שאינם למאכל (זרעי עץ הקיקיון, עץ הג'טרופה וכיו"ב), ומשומן הממוחזר משמן טיגון ומשומן בעלי חיים (ביו-דלקים מדור 1 ודור 1.5); (2) ביו-אתנול שמקורו בעיקר בתירס ובקנה סוכר והפקתו מבוססת על הפקת עמילן וסוכר ועל הפיכתם לאתנול.

למרות עודפי ההיצע שאפיינו בשנים האחרונות את שוק הביו-דיזל באירופה, ניכרת, להערכת ICG, מגמה של הצטמצמות הפער שבין עודפי ההיצע לביקושים בשל עליה בביקושים לביו-דיזל ובפרט לכוזה המופק ממקורות ממוחזרים כדוגמת שמן טיגון ממוחזר (היינו, לתוצרים המופקים בין היתר על ידי Petrotec AG, אשר ICG נמנית על בעלי מניותיה, כמפורט להלן), וזאת בין היתר בשל הטבות רגולטוריות המוענקות לביו-דלקים המיוצרים ממקורות אלו.

הערכת ICG ביחס למגמת הצטמצמות הפער שבין עודפי ההיצע לביקושים כאמור לעיל הינה צופה פני עתיד, אשר אין וודאות בדבר התקיימותה. בפועל הביקוש לביו-דיזל משמנים ממוחזרים עשוי שלא להמשיך לגדול, בין היתר, בשל שינויים בגורמי השוק ושינויים במדיניות הרגולטורית.

ב. אנרגיה ירוקה אלטרנטיבית נוספת הינה זו המופקת ממקורות השמש (סולאר), אשר בעניינה קיימות שתי שיטות נפוצות לרתימת אנרגיית השמש: (1) שיטה פוטו-וולטאית (PV) של המרת קרינת השמש לחשמל

(גלי האור); (2) שיטה סולאר-תרמית (CST) אשר במסגרתה מרוכזת קרינת השמש באמצעות מראות לצורך יצירת אנרגיית חום, בה ניתן לעשות שימושים שונים ובראשם ייצור חשמל באמצעות טורבינות (ככלל טורבינות קיטור) המשמשות ליצירת החשמל.

11.5.3 מגבלות, חקיקה, תקינה, תמריצים, ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

במרבית המדינות המפותחות בעולם ניכרת מגמת התפתחות של הרגולציה הנוגעת לאיכות הסביבה בכלל וביחס לשימוש באנרגיה מתחדשת בפרט. מגמה זו באה לידי ביטוי בין היתר ביצירת מערכת של כללים ותמריצים ליזמים, במטרה לעודד השקעות בתשתיות ובמיזמים בתחומי האנרגיה המתחדשת וזאת עד להשתכללות הטכנולוגיה והשוק והגעתם לכדי בשלות כלכלית שאינה נתמכת בסובסידיות. להערכת ICG, הצלחת פעילותה תלויה במידה ניכרת, לפחות בטווח הזמן הנראה לעין, ברגולציה המתפתחת הנוגעת לאיכות הסביבה וביחס לשימוש באנרגיה מתחדשת, ובכלל כך בהענקת תמריצים מתאימים ליזמים ומשקיעים בתחום.

11.5.4 מבנה התחרות בתחום והשינויים שחלים בו

פעילות ICG מושפעת באופן עקיף משוק האנרגיה המתאפיין בתחרות הולכת וגוברת הן מצדן של מדינות בעלות משאבים ליצור דלקים פוסיליים ותאגידים מטעמן, והן מצד גופים המפתחים והמשווקים תחליפי אנרגיה. בנוסף, מושפעת פעילות ICG (והתאגידים בהם היא משקיעה) באופן ישיר מגופים מתחרים בפיתוח וייצור ביו-דלקים או אנרגיה סולארית. לפרטים ראו גם סעיף 11.5.6 לדוח.

11.5.5 השקעות

למועד הדו"ח כוללת פעילות ICG השקעות בתאגידים כדלקמן:

א. **Petrotec AG** – החזקה בכ- 48% מהזכויות ב- Petrotec AG (להלן: "**Petrotec**"), חברה ציבורית הנסחרת בבורסה בפרנקפורט, גרמניה, הפועלת בתחום ייצור הביו-דיזל, בעיקר משמני טיגון ממוחזרים (Used Cooking Oil - "UCO") ומשומן בעלי חיים. במסגרת פעילותה מפעילה Petrotec שני מתקני ייצור בגרמניה העוסקים בייצור ביו-דלקים כאמור, מסוג ביודיזל, בעלי כושר ייצור של כ- 185 אלף טון ממקורות שמנים משומשים ושומן בעלי חיים, עובדה המציבה אותה נכון למועד הדו"ח, להערכת ICG, בין החברות הגדולות הפועלות בתחום זה באירופה. במסגרת פעילותה קשורה Petrotec בהסכמים עם מגוון לקוחות גדולים, מהמובילים בתחום הסחר בדלקים באירופה (אשר למועד הדוח, המכירות ללקוחות אלו מהוות את עיקר ההכנסות מפעילות Petrotec). להערכת

ICG, להפסקת ההתקשרות בין Petrotec לבין חברות הדלק הגדולות עלולה להיות השפעה מהותית על הכנסות Petrotec.

השקעת ICG ב-Petrotec בוצעה בחודש דצמבר 2008 בדרך של רכישת כ-43% ממניות Petrotec בתמורה לכ-12 מיליון אירו. בסמוך למועד הרכישה (וכחלק מהסדרתה אל מול רשות ניירות ערך בגרמניה), התחייבה ICG לתוכנית ארגון מחדש ל-Petrotec לאור המצב הכספי אליו נקלעה Petrotec ("תכנית הארגון מחדש"), במסגרתה התחייבה ICG, בין היתר, להזרמת אמצעי מימון נוספים ולביצוע השקעה נוספת ב-Petrotec בעקבותיה עלה שיעור ההחזקה של ICG ב-Petrotec ל-48%. נכון למועד הדוח כל התחייבויותיה של ICG על פי תכנית הארגון מחדש הושלמו.

במהלך חודש פברואר 2010 העמידה ICG ל-Petrotec הלוואה, באמצעותה רכשה Petrotec מתאגיד בנקאי גרמני הלוואה לזמן ארוך בסכום של 18.5 מיליון אירו בתוספת 0.5 מיליון אירו ריבית, תמורת תשלום חד פעמי של 2.2 מיליון אירו.

נכון למועד הדוח Petrotec ממשיכה לנקוט בצעדי הבראה, כאשר אין וודאות באשר להצלחתם של צעדי ההבראה לשיפור מצבה של Petrotec.

לפרטים אודות התקשרות Petrotec בהסכם עם בנק בגרמניה, והלוואה אשר הועמדה ל-Petrotec על ידי ICG לצורך ההסכם עם הבנק, ראו סעיף 11.5.8 לדו"ח.

למועד הדוח מסתכם סך השקעות ICG ב-Petrotec, הן בהלוואות בעלים וערבויות והן בהון עצמי, בכ-51 מיליון דולר (39 מיליון דולר בניכוי הפרשה לירידת ערך).

ב. **HelioFocus Ltd.** – החזקה בכ-47% מהזכויות ב-HelioFocus Ltd. (41.7% בדילול מלא), חברה פרטית שהתאגדה בישראל, ואשר עוסקת בפיתוח טכנולוגיה בתחום התרמו-סולארי (להלן: "**HelioFocus**"). HelioFocus שוקדת על פיתוח טכנולוגיה (שמקורה בפיתוח שנעשה במעבדות מכון ויצמן) לייצור חשמל מאנרגיית השמש על בסיס מערכת משולבת של צלחת רפלקטיבית מתנייעת (למעקב אופטימאלי אחר קרני השמש) וקולטן (רסיבר) אשר קולט את אנרגיית החום ומחמם אוויר לטמפרטורה בטווח של עד כ-900 מעלות ומניע בעזרתה טורבינת גז האחראית לייצור החשמל.

בחודש ינואר 2008 התקשרה ICG בהסכם השקעה עם HelioFocus ועם יזמיה, במסגרתו התחייבה ICG להשקיע סכום כולל של עד 20 מיליון

שהופחת לאחר מכן לסכום של 9.5 מיליון דולר בעקבות אי עמידה של HelioFocus באבני דרך שנקבעו בהסכם. למועד הדוח השקיעה ICG את מלוא הסכומים להם היא נדרשת בהתאם לתנאי השקעתה ב-HelioFocus.

בחודש ינואר 2010 התקשרה HelioFocus בהסכם השקעה בעקבותיו השקיע תאגיד סיני כ-9.25 מיליון דולר ב-HelioFocus כנגד מניות HelioFocus שהוקצו לו (לפי שווי חברה של כ-34 מיליון דולר לפני הכסף). בנוסף, הוסכם כי המייסדים של HelioFocus ימכרו לתאגיד הסיני מניות נוספות כנגד סך של כ-1.25 מיליון דולר. במסגרת אותו הסכם ההשקעה עם המשקיע הסיני, השקיעה ICG ב-HelioFocus סך נוסף של כ-2.31 מיליון דולר כנגד הקצאת מניות HelioFocus נוספות וניתנו לה אופציות לרכוש במשך תקופה קצובה מניות נוספות של HelioFocus מהמייסדים (בשיעור מצטבר של כ-2.4% לאחר ביצוע ההשקעה כאמור), אופציות אשר מומשו במלואן על ידי ICG. ראו גם דיווחים מיידיים מיום 5 בינואר 2010 ומיום 21 בינואר 2010 המובאים על דרך ההפניה. בחודשים מרס וספטמבר 2010 רכשה ICG מניות נוספות מהמייסדים בתמורה לכ-0.2 מיליון דולר, במסגרת האופציה שניתנה לה. לאחר השלמת העסקה עמד שיעור החזקה של ICG ושל המשקיע הסיני על כ-47% וכ-32% בהתאמה.

במהלך חודש נובמבר 2010 החליטה Heliofocus על הקצאת אופציות נוספות לעובדים בשיעור כולל של כ-8% מההון (בדילול מלא). ברבעון הרביעי לשנת 2010 הוחלט על סבב השקעה שלישי בחברת HelioFocus שיתבצע על-ידי בעלי המניות הנוכחיים (ICG והתאגיד הסיני שהשקיע ב-HelioFocus). מייסדי HelioFocus הודיעו כי הם לא ישתתפו בסבב ההשקעה, ולפיכך הם צפויים בכפוף להשלמת סבב ההשקעה להתדלל בהחזקותיהם. סבב ההשקעה השלישי, אשר בחלקו כפוף לעמידתה של HelioFocus ביעדים שנקבעו, צפוי להתקיים במהלך 2011 ויהיה בסכום כולל של 13.3 מיליון דולר, אשר יושקע בהתאם ליחס ההחזקות הנוכחי של ICG והמשקיע הסיני (ICG צפויה להשקיע כ-8 מיליון דולר מתוך הסכום הכולל). בעקבות סבב ההשקעה השלישי, אם וככל שיושלם, צפוי שיעור החזקתה של ICG ב-Heliofocus להיות כ-50.3% (כ-45.8% בדילול מלא).

האמור בסעיף 11.5.5ב זה ביחס לביצוע סבב השקעה שלישי ב-Heliofocus והיקפו הינו מידע צופה פני עתיד המבוסס על תוכניותיה

העסקיות של Heliofocus נכון למועד זה, והתממשותו של סבב ההשקעה והיקפו כפוף, בין היתר, לעמידתה של Heliofocus ביעדים ואבני דרך שנקבעו ובהשתתפותו של המשקיע הסיני. בפועל סבב ההשקעה השלישי, היקפו ו/או מועד ביצועו עלולים להיות שונים מהתכנית.

למועד הדוח טרם החלה HelioFocus בייצור מסחרי והיא טרם הכירה בהכנסות כלשהן מפעילותה.

סך השקעות ICG ב-HelioFocus מסתכמות למועד הדוח בכ-12.13 מיליון דולר.

ג. **Primus Green Energy Inc.** - החזקה בכ-67% מהזכויות ב-Primus

Green Energy Inc. (לשעבר Transmediair Inc.) (להלן: "PGE"), חברה פרטית שהתאגדה במדינת ניו-ג'רסי ארה"ב, המצויה למועד הדוח בשלב פיתוח טכנולוגיה לייצור ביו-דלקים מחומרי גלם שאינם מיועדים למאכל אדם (בעיקר ביומאסה חקלאית ושאריות מתעשיית העץ - דור 2), באמצעות תהליכי גאזיפיקציה, פירוליזה וקטליזציה. תוצרי הדלק אשר צפויים להיות מופקים מהתהליך כאמור מתוכננים להיות מתאימים לשימוש קונבנציונאלי של כלי תחבורה (רכבים וכלי טיס), מבלי שאלה יידרשו לעבור תהליך נוסף של התאמה קודם לשימוש. למועד הדוח מצויה PGE בשלבים מתקדמים של פיתוח מתקן בגודל נסיוני.

סך השקעות ICG בהון PGE הסתכמו למועד הדוח בכ-16.5 מיליון דולר. בנוסף, בחודש דצמבר 2010 ICG חתמה עם PGE על הסכם להעמדת הלוואה המירה ל-PGE בסכום כולל של 10 מיליון דולר אשר יועברו ל-PGE בכפוף לעמידתה של PEG ביעדים שנקבעו. למועד הדוח, הועברו כ-3.4 מיליון דולר מתוך סכום ההלוואה הכולל.

למועד הדוח טרם החלה PGE בייצור מסחרי והיא טרם הכירה בהכנסות כלשהן מפעילותה.

ד. **IC GREEN PROJECTS Ltd.** - תאגיד בבעלות מלאה של ICG,

שבמסגרתו עוסקת ICG בפיתוח ובחינת אפשרויות השקעה במיזמים לייצור והפקת חשמל באמצעות טכנולוגיות בשלות לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת כגון טכנולוגיה פוטו-וולטאית ("PV" Photovoltaic), סולאר תרמי (Concentrated Solar - "CST" Thermal), רוח וכדו', המתאפיינים ברגולציה ותמריצים לעידוד יזמים להקמת מתקני הפקת חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת. במסגרת פעילות זו התקשרה IC Green Projects (באמצעות חברת בת יעודית בשם ICG Solar 1 (Israel) Ltd, שהוקמה במיוחד לצורך המיזם), במיזם ראשון עם

בעלי שטחים (גגות) באזור דרום הארץ להקמת מערכות פוטו-וולטאיות קטנות (הספק של עד 50 קילו-וואט לכל מערכת), להפקת חשמל על ידם בהספק כולל של כ-2MW. לשם מימון המיזם, התקשרה ICG Solar 1 (Israel) בחודש דצמבר 2010 בהסכם מימון פרויקטאלי עם בנק ישראלי (לפרטים אודות התקשרות ICG Solar 1 (Israel) בהסכם עם בנק ישראלי ראו סעיף 11.5.8.ב) במקביל מפתחת ICG פרויקטים נוספים להקמה ותפעול של מתקנים פוטו-וולטאיים בינוניים (בהספק של מעל 50 קילו-וואט) וגדולים, לייצור חשמל בתמורה לתעריפים קבועים. למועד הדו"ח החלה ICG בפעילות ייצור והפקה בפועל של חשמל על בסיס טכנולוגיית פוטו-וולטאית (PV) כאמור, ועד כה הושקעו על ידה כ-2 מיליון דולר.

תחרות

11.5.6.

פעילות ICG והתאגידים בהם היא מחזיקה מושפעת באופן עקיף משוק האנרגיה, המתאפיין בתחרות הולכת וגוברת הן מצדן של מדינות בעלות משאבים ליצור דלקים פוסיליים, והן מצד גופים העוסקים בפיתוח ושיווק תחליפי אנרגיה, כגון אנרגיה מתחדשת. להערכת ICG, כתוצאה מהעלייה הצפויה בביקושים למוצרי ביו-דלקים ולמוצרי מבוססי אנרגיה שמש (סולאריים), למועד הדו"ח קיים צפי להקמתם של מיזמים נוספים, שעיקר עיסוקם בהפקת אנרגיה באמצעים תחליפיים לצורות ההפקה המסורתיות. בנוסף, כל העת נמשכים מאמצים מקבילים לפיתוח טכנולוגיות מגוונות לייצור והפקת אנרגיה בתצורות שונות, שיש בהן כדי להתחרות עם פעילותה של ICG.

מחקר ופיתוח

11.5.7.

נוכח אופי פעילותה של ICG ואופיין של החברות המוחזקות על ידה, מתרכז חלק מהותי מפעילותה בתחום המחקר והפיתוח.

בשנת 2009 קיבלה HelioFocus מענק מחקר, בסך של כ-0.5 מיליון דולר מקרן BIRD הדו-לאומית (Binational Industrial Research and Development Foundation) עבור פיתוח משותף של טורבינה, יחד עם חברת Capstone האמריקאית.

כמו כן, קיבלה Petrotec מענקי השקעה מהקרן האירופאית לפיתוח איזורי, לשם בניית מפעל הביו-דלקים, בסך כ-0.5 מיליון אירו. מענקים אלו מותנים בעמידה במספר תנאים בתקופה עד ליום 31 במרס, 2013. אי עמידה בתנאי המענק עלולה להוביל להחזרתו במלואו או בחלקו.

מימון והסכמים מהותיים

פעילות ICG ממומנת ככלל באמצעות הלוואות בעלים המועמדות לה על ידי החברה.

נכון למועד הדו"ח לא התקשרו ICG והחברות המוחזקות בהסכמי מימון כלשהם, למעט:

א. Petrotec (אשר עוד טרם להתקשרותה של ICG בהסכמי הלוואה כמתחייב מהתחייבות ICG בתכנית לארגון מחדש כמפורט בסעיף 11.5.5א), התקשרה בחודש יולי 2007 עם בנק בגרמניה במסגרתו נטלה הלוואה בסך של כ-26 מיליון דולר (18.5 מיליון אירו). ביום 22.2.2010 נחתם הסכם נוסף בין Petrotec לבין הבנק האמור, לפיו תיפרע Petrotec את ההלוואה שניתנה לה תמורת סכום מופחת בסך של 3.1 מיליון דולר (כ-2.2 מיליון אירו). הכספים לצורך פירעון ההלוואה כאמור התקבלו כהלוואות בעלים מ-ICG.

ב. ICG Solar 1 (Israel) התקשרה בחודש דצמבר 2010 עם בנק ישראלי למימון המיזם (כמפורט בסעיף 11.5.5ד), במסגרתו העמידה ICG Solar 1 (Israel) הון עצמי בסכום של כ-2 מיליון דולר. המימון צפוי להפוך, בהתקיים תנאים מוקדמים, למימון פרויקטאלי Non-Recourse. נכון למועד הדוח טרם נכנס לתוקפו מימון ה-Non-Recourse, בעקבות אי התקיימותם של תנאים מתלים שהוסכמו במסגרת הסכם המימון.

איכות הסביבה

הפעילות של החברות המוחזקות על ידי ICG עשויה להיות כפופה לרגולציה ותקנים בנושאי איכות הסביבה במדינות שבהן הן פועלות. חברת Petrotec, במסגרת פעילותה, מחויבת לעבוד בהתאם לתקני איכות סביבה בנושאים כגון ריחות, רעשים, איכות מי שפכים, זיהום נחלים וימים וכיוצ"ב.

מיסוי

ל-ICG ולחברות המוחזקות על ידה, הפסדים לצרכי מס ולפיכך אינן משלמות, בשלב זה, מסים במדינות בהן הן פועלות. נכון למועד הדו"ח Petrotec ו-ICG Solar 1 (Israel), הינן היחידות בעלות פעילות יצרנית, כאשר פעילות Petrotec, נכון להיום, הינה הפסדית ועל כן, אינה מחויבת במס. ICG Solar 1 (Israel) לא צפויה אף היא ליצור רווח לצרכי מס בשנות פעילותה הראשונות.

יעדים, אסטרטגיה עסקית, צפי להתפתחות בשנה הקרובה

ICG שואפת, ככל האפשר, להיות גורם בעל השפעה מהותית בהשקעותיה השונות, בכל אחד ממרכיביה של שרשרת הערך (משלב פיתוח הטכנולוגיה ועד ייצור ושיווק המוצר הסופי), תוך ניסיון לשתף פעולה עם שותפים אסטרטגים מקומיים במדינות הפעילות השונות. כמו כן, ICG (באמצעות חברת IC Green Projects), שואפת להפוך לגורם משמעותי ומוביל בתחום ייצור החשמל בטכנולוגיות בשלות לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת.

תוכניותיה של ICG כמפורט לעיל משקפות את מדיניותה נכון למועד הדוח, ומבוססות על הערכותיה הנוכחיות ומצבה למועד הדוח. ICG בוחנת באופן תדיר את מצב השווקים, ואת מידת קצב התפתחות המגמות הרלוונטיות ליזום פרויקטים ומיזמים העוסקים בייצור או בפיתוח טכנולוגיות לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת. המידע הכלול בסעיף 11.5.11 לדוח, הינו מידע צופה פני עתיד הנסמך על מצב ICG למועד הדוח, על המציאות המאקרו כלכלית הנוכחית ועל פעילות האנרגיה הירוקה בשווקים השונים למועד הדוח. יודגש כי בפועל אין כל וודאות בהתממשות יעדיה ותוכניותיה של ICG.

גורמי סיכון

11.5.12.

להלן האיומים, החולשות וגורמי הסיכון העיקריים להם חשופה ICG:

א. סיכונים ענפיים:

1. סיכוני שוק - פעילות ייצור החשמל הסולארי ופעילות יצור הדלקים

הביולוגיים בהם פועלת ICG נסמכת בין היתר על סובסידיות ותמיכה ממשלתית באמצעות הסכמים ארוכי טווח (20-25 שנה) במדינות שונות בעולם. שינוי או הפסקה של תמיכות מסוגים אלו עשוי להיות בעל השפעה מהותית על פעילות ICG בתחומים אלו.

2. תחרות בתחום האנרגיה ושינויים במחירי הנפט - בשל היקף

הביקוש לאנרגיה המבוססת על דלקים פוסיליים ועליית מחיריהם בשנים האחרונות, נעשים מאמצים ניכרים למציאת מקורות אנרגיה חלופיים, לרבות (אך לא רק) אנרגיה ירוקה לסוגיה השונים. בהתאם לכך אין וודאות כי אנרגיה המבוססת על ביו-דלקים או אנרגיה סולארית יוכלו להתחרות במוצרים חלופיים אלו ולהוות שחקן משמעותי בתחום. בנוסף, לשינויים במחירי הנפט עשויה להיות השפעה על רמות הביקושים ובהתאם לכך גם על המחירים של אנרגיה המבוססת על ביו-דלקים או על מקורות מתחדשים נוספים.

3. **חשיפה להשפעות רגולציה** - שינויים רגולטורים בתחום האנרגיה עלולים להשית על פעילות התאגידים המוחזקים על ידי ICG הוצאות ומגבלות משמעותיות לשם עמידה בהם.

ב. סיכונים מיוחדים ל-ICG:

1. **סיכונים טכנולוגיים** - פעילותה של ICG מתמקדת במיזמים ובפרויקטים בהם לשמירה על יתרון טכנולוגי קיימת משמעות רבה. ICG משקיעה בחברות טכנולוגיות על מנת לנסות ולהבטיח התמודדות עם פיתוחים טכנולוגיים בתחום. חברות רבות אחרות בישראל ובעולם מפתחות טכנולוגיות מתחרות, שיכול שיהיו אף עדיפות, על אלו המפותחות במיזמים המוחזקים על ידי ICG.

2. **קניין רוחני** - פעילותם של חלק מהתאגידים המוחזקים על ידי ICG מתבססות על טכנולוגיה או טכניקה לייצור אנרגיה אשר למועד הדו"ח טרם החלה בייצור מסחרי. טכנולוגיה או תהליכים אשר אינם מוגנים למועד הדוח בהגנות קניין רוחני (כגון פטנטים) חשופים בשל כך לתחרות ולחשיפה מצד גורמים המעוניינים לפעול בדומה לפעילות המבוצעת.

3. **חשיפה לסיכונים מטבע** – מקורות המימון של ICG ופעילותה בתחום הפוטו-וולטאי בישראל נקובים בשקל. פעילות חברת הבת של ICG בגרמניה (Petrotec) נקובה באירו. מאחר ומטבע הפעילות של ICG הינו דולר, קיימים סיכונים בשינוי שער-חליפין של הדולר מול המטבעות האמורים לעיל.

פרק ד' - תיאור עסקי התאגיד - שונות

הון אנושי 12.

- 12.1. **כללי** - מטת החברה מספק שירותי ניהול ויעוץ, וכן שירותים מגוונים של מימון ופיתוח עסקי לחברות הקבוצה, באמצעות 28 עובדים לפי הפירוט: 6 עובדי הנהלה (שהינם נושאי משרה), 7 עובדי אגף כספים ו- 15 עובדי מזכירות ושירותים. העובדים מועסקים באמצעות ח.ל. ניהול ויעוץ (1986) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של החברה, ממנה מקבלת החברה שירותי ניהול.¹
- 12.2. **העסקת עובדי החברה** - עובדי החברה מועסקים באמצעות חוזים אישיים; זכויות העובדים בשל סיום יחסי עובד-מעביד, מכוסות בחלקן על ידי הפקדות שוטפות בקופות גמל ובקופות פנסיה ועל ידי רכישת פוליסות בחברות ביטוח. להערכת החברה, יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי ההפקדות והביטוחים כאמור, מכוסה על ידי הפרשות.
- 12.3. **תכניות תגמול לעובדים** – לפרטים בדבר תכניות תגמול לעובדי החברה, ראו באור 23א' לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.
- 12.4. **העסקת נושאי משרה בכירה ועובדי הנהלה בכירה** - הסכמי ההעסקה של נושאי המשרה הבכירה בחברה כוללים, בין היתר, הסדרים כדלקמן: הסדרים בנוגע למענקים, שיוענקו לנושא המשרה על פי המלצת המנהל הכללי ויאושרו לפי שיקול דעתו של הדירקטוריון; הסדרים לעניין השתתפות בתכנית אופציות של החברה, ככל שתיקבע כזו ובהתאם לשיעור שייקבע בה; הסדרים לעניין תשלומים לקרן השתלמות, ביטוח מנהלים וקרנות פנסיה; ולעיתים גם תקופת הסתגלות ופיצויי פרישה מוגדלים. לפרטים בדבר העסקת בכירים בחברה (לרבות מנכ"ל ויו"ר), ראו פירוט בדבר תקנה 21 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידים, התש"ל-1970, בפרק הפרטים הנוספים.

מימון 13.

כללי 13.1.

- 13.1.1. מקורות המימון העיקריים של החברה מבוססים על מוסדות פיננסיים מקומיים, מערכת הבנקאות המקומית ובנקאות זרה. בנוסף מחזיקה החברה בנכסים פיננסיים נזילים, שהיקפם משתנה מעת לעת, וזאת במטרה לשמש מנוף לניצול הזדמנויות עסקיות, כאמצעי גישור וכאמצעי בטחון לניהול האשראי שנטלה, תנאיו והיקפו. מרבית האשראי ממקורות בנקאיים מובטח בשעבודן של השקעות בחברות המוחזקות (בד"כ מניות כיל). לפרטים נוספים ראו פסקה 13.2.6 להלן.
- 13.1.2. ככלל, החברה נוטלת אשראי לזמן ארוך.

נכון ליום 31.12.2010, היקף האשראי של החברה וחברות המטה הסתכם בכ- 2,552 מיליוני דולר, אשר משך החיים הממוצע שלו הינו כ- 3.5 שנים. מתוך הסך הנ"ל, אשראי

¹ לחברה מבקר פנים שאינו עובד החברה.

בסך של כ- 2,402 מיליוני דולר הוא אשראי לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות) וסך של 150 מיליון דולר הוא אשראי לזמן קצר.

השווי ההוגן של עסקאות ההגנה להחלפת מטבע וריבית בגין אגרות החוב וההלוואות של החברה הסתכם בכ- 232 מיליון דולר, ומקטין כלכלית את ההתחייבויות הנ"ל.

נכון ליום 22.3.2011, לא חל שינוי מהותי בהיקף האשראי של החברה.

13.1.3. מרבית האשראי של החברה ניטל לצורך מימון ההשקעות בחברות המוחזקות. החברה רואה במרבית השקעותיה כהשקעות אשר נמדדות בדולר. בהתאם לכך, מרבית ההלוואות שנטלה החברה למימון החזקות אלו הינן בדולר או באגרות חוב צמודות מדד אשר מרביתן הוחלפו בעסקאות להתחייבויות דולריות.

13.1.4. לפרטים בדבר היקף האשראי המובטח בשעבודים, ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

13.1.5. היקף הנכסים הפיננסיים של החברה ליום 31.12.2010 וליום 22.3.2011 הסתכם בכ- 516 מיליוני דולר ובכ- 530 מיליוני דולר (בהתאמה).

13.2. אשראי בנקאי

13.2.1. אשראי לטווח ארוך

נכון ליום 31.12.2010, היקף האשראי ממקורות בנקאיים בחברה ובחברות המטה הסתכם בכ- 651 מיליון דולר. מתוך סך זה, כ- 190 מיליון דולר נושא ריבית בשיעור קבוע של כ- 5.1% והיתרה בסך כ- 461 מיליון דולר נושאת ריבית משתנה על בסיס ריבית לייבור משתנה לטווח קצר של עד 12 חודשים בתוספת מרווח קבוע כפי שנקבע בכל הסכם אשראי. שיעור הריבית הכולל על האשראי הבנקאי בריבית משתנה נע במהלך 12 החודשים שקדמו ל-31.12.2010 בטווח שבין 5.18%-ל-1.17%.

שיעור ריבית הלייבור הממוצע שחל על האשראי בריבית משתנה, נכון ליום 31.12.2010, הינו כ- 0.4% והריבית הממוצעת והאפקטיבית הינה כ- 2.5%.

13.2.2. אשראי לטווח קצר

נכון ליום 31.12.2010, היקף האשראי לזמן קצר ממקורות בנקאיים, הסתכם בסך של כ- 150 מיליון דולר נושא ריבית ממוצעת ואפקטיבית של כ- 3% האשראי ניתן לחברת מטה בבעלות מלאה של החברה.

לפרטים בדבר מדיניות החברה להגן מפני השפעת השינויים בשיעור הריבית המשתנה על ההלוואות, ראו סעיף 13.2.4 להלן.

13.2.3. אשראי שאינו בנקאי

א. נכון ליום 31.12.2010, היקף האשראי ממקורות לא בנקאיים (לטווח ארוך, כולל חלויות שוטפות) הסתכם בכ- 1,751 מיליון דולר באגרות חוב צמודות למדד ואג"ח שקליות לא צמודות. סך של כ- 1,235 מיליון דולר מתוך הסך הנ"ל הוחלף

בעסקאות SWAP להתחייבויות דולריות בסך של 1,055 מיליון דולר, מרביתן בריביות המבוססות על ריבית הליבור המשתנה. שיעור הריבית המשתנה הממוצע, בגין אשראי זה, נכון ליום 31.12.2010 היה כ-0.6% ושיעור הריבית הממוצעת והאפקטיבית היתה כ-1.9%. מתוך יתרת האשראי בגין אגרות החוב שלא הוחלפו, סך של כ-375 מיליון דולר צמוד למדד נושא ריבית בשיעור שנתי ממוצע ואפקטיבי של כ-4.7% וסך של 132 מיליון דולר שקלי לא צמוד בריבית של 6%.

לאחר תאריך המאזן הוחלפו כל ההתחייבויות השקליות בסך 132 מיליון דולר וכן סך של כ-70 מיליון דולר מההתחייבויות צמודות המדד להתחייבויות דולריות בריבית משתנה. החשיפה למדד ליום 22.3.2011 הסתכמה בכ-221 מיליון דולר והחשיפה לריבית משתנה עלתה לכ-650 מיליון דולר. לא חל שינוי מהותי בחשיפה למטבע והיא הסתכמה בכ-210 מיליון דולר.

ב. לפרטים אודות אגרות החוב שהנפיקה החברה ותנאיהן, ראו ביאור 17 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010 וכן בדו"ח הדירקטוריון של החברה על מצב עסקי התאגיד לשנת 2010.

ג. בחודש מאי 2010 הודיעה מעלות Standart & Poor's (להלן: "מעלות") על מתן דירוג "ilA+" להנפקת אגרות חוב (סדרות 9-10) ו/או הרחבת סדרות קיימות של החברה, בהיקף כולל של עד 300 מיליון דולר; כפי שאושר שוב על-ידי מעלות ביום 1.7.2010. ביום 30 בדצמבר 2010 אשררה מעלות את הדירוג "ilA+/stable" של החברה וכן אשררה מעלות את הדירוג "ilA+" לכל סדרות אגרות החוב של החברה. לפרטים והרחבה ראו את הפירוט הנכלל בדו"ח הדירקטוריון של החברה וכן בדיווחים המידיים של החברה מהימים 11.5.2010, 1.7.2010, 30.12.2011, 2.1.2011 ו-16.2.2011.

13.2.4. לחברה חשיפות לשינויים בשיעור הריבית המשתנה בגין ההלוואות ובגין ההתחייבויות הדולריות הנובעות מעסקאות ההחלפה של אגרות החוב, חשיפות לעלייה במדד המחירים לצרכן וחשיפות לשינויים בשער החליפין, הנובעים מאגרות החוב. החברה מגנה חלקית על חשיפות אלו בהיקפים הנקבעים מעת לעת. במסגרת זאת, חשיפות בגין אגרות החוב כאמור בסעיף 13.2.3 א' לעיל, בהיקף של 1,235 מיליון דולר, לשער החליפין (ומרביתם גם למדד), הוחלפו להתחייבות דולרית בסך של כ-1,055 מיליון דולר. כן קיימת עסקה לקיבוע המדד הצפוי בתאריכי פירעון האג"ח בסך כ-76 מיליון דולר. בנוסף, לחברה התקשרויות בעסקאות להגנה על הריבית המשתנה בהיקף כולל של כ-1,205 מיליון דולר, מתוכן סך של כ-805 מיליון דולר בעסקאות החלפת ריבית מלאות (IRS), וסך של כ-400 מיליון דולר בעסקאות החלפת ריבית בטווח שסוכם (COLLAR).

13.2.5. החברה מגייסת אשראי מעת לעת לצורך הרחבת פעילות והשקעות נוספות וכן לצורך מימון מחדש של אשראים קיימים שניטלו לצורך ביצוע השקעות.

החברה וחברות המטה יצרו את השעבודים הבאים ונטלו על עצמן את המגבלות הפיננסיות העיקריות הבאות:

א. שעבודים

להבטחת הלוואות (בעיקר הלוואות בנקאיות) יצרו החברה וחברות מטה שעבודים כדלקמן: (א) להבטחת פירעון הלוואות ומסגרות אשראי בסך כולל של כ- 661 מיליון דולר שקיבלה החברה, שועבדו מניות כיל המהוות כ-19.1% מהון מניות כיל, ולחברה נתונה הזכות, בתנאים הקבועים בהסכמי האשראי, לשחרר חלק ממניות אלו מהשעבוד כך שיוותרו רק 12.4% מהון המניות בשעבוד; וכן (ב) להבטחת פירעון אשראי, ערבויות פיננסיות ומסגרות אשראי בסכום כולל של כ- 225 מיליון דולר שקיבלו חברות המטה, מתוכו כ- 12 מיליון דולר בערבות פיננסית, שיעבדו חברות המטה מניות של כיל המהוות כ- 12% מהון מניות כיל, ולחברות המטה נתונה הזכות, בתנאים הקבועים בהסכמי האשראי, לשחרר חלק ממניות אלו משעבוד כך שיוותרו רק 5.0% מהון המניות בשעבוד.

ב. מגבלות פיננסיות

במסגרת הסכמי הלוואה שונים, ובכפוף לתנאיהם, החברה התחייבה בהתחייבויות שונות, ובהן התחייבויות לעמידה ביחסים פיננסיים מסוימים מצד החברה (על פי דוחותיה הכספיים), אשר אי עמידה בהן מזכה את המלווים הרלבנטיים, בכפוף לתנאי ההסכמים, לדרוש את הפירעון המיידי של מלוא האשראי שניתן על ידיהם, וביניהם:

1. הון עצמי מינימאלי שלא יפחת מסכום של 300 מיליון דולר; וכן -
 2. יחס התחייבויות החברה בתוספת 50% מהערבויות הכספיות שהעמידה החברה להבטחת חובות צדדים שלישיים, ובניכוי נכסים נזילים שהינם חלק מהרכוש השוטף, לא יעלה על 60% מההון העצמי בתוספת התחייבויות החברה ובניכוי נכסים נזילים (כפי שנקבע בהסכמי המימון הרלבנטיים).
- בהסכמי הלוואה מסוימים נקבעו יחסים מינימאליים בין שווי הביטחונות שהעמידה החברה כבטוחות לאותן הלוואות (הנגזר ממחירן בבורסה) לבין יתרתן של ההלוואות, אשר במקרה בו יורדים היחסים שנקבעו, על החברה לספק למלווים בטחונות נוספים או להקטין את יתרת החוב.
- בנוסף, בהסכמי הלוואה שונים, ובכפוף לתנאיהם, נקבע כי במקרה בו יחדלו בעלי השליטה הנוכחיים בחברה לשלוט בה, מבלי שנתקבלה הסכמת המלווים, מהווה הדבר עילה להעמדת האשראי לפירעון מיידי.
- במסגרת הסכמי המימון עם הבנקים ואגרות החוב שהנפיקה החברה נכללו עילות מקובלות, כגון פיגור בהחזר ההלוואה, אי פירעון חובות לנושים במועד מסוים מעל לסכום מצטבר מסוים, מינוי מפרק או כונס נכסים לחברה, הטלת עיקול על חלק

מהותי מנכסי החברה, אשר בהתקיימן, בכפוף לתנאי כל הסכם והסכם, רשאי נותן האשראי לדרוש את הפירעון המידי של ההלוואה הרלבנטית.

נכון ליום 31.12.2010 וכן עד למועד דו"ח זה, החברה עומדת באמות המידה הפיננסיות ולמיטב ידיעתה לא התקיימו המגבלות דלעיל.

לעניין מגבלות החלות על התאגיד בקבלת אשראי ראו גם ביאור 22ה' לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

ערבויות 13.2.7.

א. נכון ליום 31.12.2010, סך הערבויות שהעמידה החברה עצמה לגופים צדדי ג' (לרבות לחברות בנות שלה) עומדות על כ-1.3 מיליון דולר וסך הערבויות שהעמידה חברת מטה בבעלות מלאה לגופים צדדי ג' עומד על כ-12 מיליון דולר. מרבית הערבויות הנ"ל מתייחסות להתחייבויות שאוחדו בדוחות הכספיים בגין חברות מאוחדות.

ב. לאחר תאריך המאזן, נתנה החברה ערבות (כפי חלקה בעקיפין בפרויקט) לקיום התחייבותה של א.פ.י.סי במסגרת הסכמי המימון להקמת תחנת הכח וכן חברת מטה של החברה נתנה ערבות (כפי חלקה של החברה בעקיפין בפרויקט כאמור) להתחייבותה של א.פ.י.סי במסגרת ההסכם של א.פ.י.סי עם חברת החשמל. הערבויות הינן בסכום מצטבר של כ-175 מיליון שקל צמודות למדד (כ-49 מיליון דולר).

מיסוי 14.

דיני המס החלים על החברה 14.1.

לפרטים בדבר מיסוי הכנסות החברה (לרבות מדידת התוצאות לצרכי מס, חוקי עידוד החלים על קבוצת החברה, הפסדים להעברה לצרכי מס, שומות המס של החברה וחברות הקבוצה ושיעורי המס בישראל), ראה באור 32 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

שומות מס 14.2.

לחברה שומות מס סופיות בגין שנות המס עד וכולל השנה שהסתיימה ביום 31.12.2006. לפרטים נוספים ראו ביאור 32 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

סך ההפסדים והניכויים לצרכי מס נכון ליום 31.12.2010, המועברים לשנים הבאות, מסתכם בסך של כ-1,019 מיליון ש"ח. יוער כי מאחר ולחברה שומות מס סגורות רק עד שנת 2006, סך ההפסדים המועברים שצוין לעיל עשוי לקטון.

חוק החברה לישראל, תשכ"ט - 1969 14.3.

ביום 24 ביוני 1969 נחקק בכנסת חוק החברה לישראל בע"מ, תשכ"ט-1969 (בסעיף זה: "**החוק**"), שהעניק לחברה ולבעלי מניותיה הטבות מס שונות. החוק תוקן, בין היתר, במסגרת תיקון 132 לפקודת מס הכנסה, בתחולה מה-1 בינואר 2003, וכיום חלק מהותי של הטבות המס שהוענקו על פי

החוק אינם בתוקף עוד או בוטלו. בהקשר זה עוד יצוין כי בהתאם לחוק, היה והחברה הקצתה פחות מ-80% מהון מניותיה לתושבי חוץ תמורת מטבע חוץ, אזי שר האוצר רשאי, לפי שיקול דעתו, לבטל את כל ההטבות או חלק מהן לפי החוק אמור, לרבות למפרע.

על רקע הנפקת מניות החברה שבוצעה בשנת 2001, שלא בהתאם לתנאי הנפקה לתושבי חוץ כאמור לעיל, החברה קיבלה אישורים מנציבות מס הכנסה (כתוארה דאז), לפיהם בין היתר ההנפקה האמורה וכן הנפקות עתידיות שתבוצענה על-ידי החברה לא יפגעו בפטורים או בהטבות להם הייתה זכאית החברה בעבר ועד ליום 1.1.2003. כמו-כן נקבע כי ההנפקה האמורה והנפקות עתידיות נוספות (ככל שיהיו כאלה) לא יקנו כל הטבת מס לחברה ולבעלי מניותיה לפי החוק.

יובהר כי אין באמור כדי להתייחס להשלכות כלשהן שעשויות להיות על בעלי מניות של החברה בקשר עם החוק האמור.

15. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד

15.1. למגבלות בקשר עם "הוראות ניהול בנקאי תקין" של בנק ישראל בעניין "לווה בודד", "ולששת הלווים" ו"קבוצות הלווים" הגדולים ביותר בתאגיד הבנקאי ראו סעיף 19.2.2 לדו"ח זה. למיטב ידיעת החברה, המגבלות האמורות מגבילות מעת לעת את היקף האשראי וכן משפיעות על תנאי המימון בחברות הקבוצה.

15.2. למגבלות הנובעות ממניית מדינה מיוחדת בכל - ראה סעיף 8.13.2 לדו"ח זה.

15.3. למגבלות הנובעות ממניית מדינה מיוחדת בצים - ראה סעיף 9.22.15 לדו"ח זה.

15.4. למגבלות הנובעות מהחזקת מניות בבזן - ראה סעיף 10.11.14 לדו"ח זה.

15.5. למיטב ידיעת החברה, עשויה לחול מגבלה על פעילות החברה בתחומי בנקאות מסוימים, בין השאר בהתחשב בכך שבני משפחה של בעלי עניין בחברה הינם בעלי עניין בבנק מזרחי טפחות בע"מ.

15.6. למגבלות רגולטוריות נוספות החלות על החברות המוחזקות המהותיות של החברה, ראו סעיפי מגבלות רגולטוריות בכל אחד ממגזרי פעילות החברה או תיאור השקעותיה, לפי העניין.

16. אירועים מהותיים

16.1. הנפקת אג"ח של החברה

ביוני 2010, במסגרת דו"ח הצעת מדף, הציעה החברה לציבור אגרות חוב (סדרה 7), על דרך של הרחבת סידרה, וכן הציעה אגרות חוב (סדרה 9) והכל כמפורט בדו"ח הצעת מדף מיום 7.7.2010 ובדיווח מידי מיום 11.7.2010 בדבר תוצאות ההנפקה לציבור.

16.2. תיקון דוח רבעון שלישי לשנת 2010

ביום 28 ביוני 2010 פרסמה החברה דוח רבעוני מתוקן לרבעון הראשון של שנת 2010, הכולל הצגה מחדש של הדוחות הכספיים של החברה ליום 31 במרס 2010 (מס' אסמכתא 2010-01-535185), וזאת בהמשך לדיווח מידי מיום 22 ביוני 2010 בדבר כוונת החברה לפרסם דוחות כספיים מתוקנים (מס' אסמכתא 2010-01-529215).

16.3. תכנית ההבראה של צים

במסגרת תכנית ההבראה של צים (לפרטים ראו סעיף 9.17 לדו"ח), ובהתאם להחלטות של האסיפה הכללית של החברה מיום 3.11.2009, החברה לישראל מסרה לצים הודעה בדבר היענותה להצעת הזכויות של צים מיום 8.11.2009, ובמסגרת זו החברה: (1) ביצעה העברה בנקאית לזכות החשבון המיוחד כקבוע בהצעת צים בסך של כ-100 מיליון דולר; ו-(2) נתנה הוראה בכתב לצים על המרת הלוואות שהעמידה לטובת צים (בדרך של פירעון הלוואות הנ"ל ובד בבד הזרמה לצים של סכום הלוואות שנפרעה כאמור, כנגד הקצאת יחידות זכות) בסך של כ-200 מיליון דולר (הלוואות שהועמדו במהלך החציון השני של שנת 2009); (3) חתמה על כתב התחייבות על פיו החברה תתחייב להעביר לצים את יתרת סכום התמורה (כ-150 מיליון דולר), במלואה או לשיעורין, על פי דרישת צים, כפי שתופנה אליה בכתב מעת לעת (ובהיעדר דרישה כאמור, לא יאוחר מיום 20.12.2010). בהתאם לכתב ההתחייבות, כנגד כל תשלום שיעשה כאמור, צים תרשום ע"ש החברה את סכום המניות המתאים בגין אותו תשלום.

למועד הדוח, החברה השלימה את העברת מלוא יתרת הסכום האמור (150 מיליון דולר), וזאת כמפורט בדיווח מידי של החברה מיום 21.12.2010. בנוסף, כחלק מתוכנית ההבראה של צים, החברה העמידה לצים "רשת ביטחון" בסך של 50 מיליון דולר שתמומש בנסיבות המפורטות בסעיף 9.19.11 להלן. כמו-כן, אישרו אורגני החברה העמדת מסגרת של סכום נוסף בסך של עד 50 מיליון דולר, אשר ישמש כרזרבה כספית, במטרה לשמור על גמישות בנסיבות מיוחדות, וזאת בקשר עם צורכי הנזילות והצרכים התפעוליים של צים. סכום זה, כולו או חלקו, ינוצל במועדים ובשיעורים בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה.

לפרטים נוספים והרחבה ראו סעיפים 9.17 ו-9.18 לדו"ח, וכן דיווחים מיידיים של החברה מהימים 2.8.2009, 9.8.2009, 18.8.2009, 25.8.2009, 26.8.2009, 9.9.2009, 24.9.2009, 7.10.2009, 18.10.2009, 21.10.2009, 25.10.2009, 1.11.2009, 3.11.2009, 4.11.2009, 26.11.2009 ו-1.12.2009.

16.4. לפרטים בדבר רכישה, מכירה או העברה של נכסים ראו סעיף 4 לדו"ח זה.

16.5. לאירועים ו/או הסכמים מהותיים בתחומי הפעילות של החברה או ביחס להשקעות נוספות של החברה - ראו פירוט בסעיף "הסכמים מהותיים" של כל אחד מתחומי הפעילות או של תיאור ההשקעות הנוספות, לפי העניין.

17. הליכים משפטיים

17.1. לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים שהחברה צד להם, לרבות בקשות לאישור תובענה כ"תובענה נגזרת", ראו ביאור 22ב' לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

17.2. בדבר תביעות בתחומי הפעילות של החברה או בהשקעות נוספות של החברה, ראו הפירוט בסעיף "הליכים משפטיים" של כל אחד מתחומי הפעילות וכן בתיאור ההשקעות הנוספות, לפי העניין.

החברה פועלת כיום במספר תחומי פעילות מרכזיים באמצעות חברות הבת שלה - הדשנים והכימיקלים, הספנות והאנרגיה וכן לחברה השקעות נוספות, והכל כמפורט בסעיף 2 לדו"ח זה.

החברה פועלת למקסום ערך נכסיה תוך הקטנת הסיכון, בין היתר, על ידי הרחבת תחומי הפעילות, בהנחה כי בטווח הארוך הדבר יביא למקסום התשואה לבעלי מניותיה. החברה נוקטת בגישה אקטיבית בכל הקשור לניהול חברות הבת, בייחוד בכל הקשור בחברות בהן יש לה שיעור החזקה גבוה, ומבססת את החלטותיה על בסיסי פרמטרים כלכליים לטווח הארוך ולא על סמך תנודות שוק בטווח הקצר. החברה מכוונת ליישום מדיניות צמיחה מושכלת תוך איזון בין התשואה הצפויה מהשקעות לבין הסיכון הקיים בביצוען.

החברה בוחנת ומבצעת מעת לעת גם השקעות בתחומים חדשים, בין היתר, תוך התמקדות בחברות בעלות היקף פעילות גבוה או פוטנציאל להיקף שכזה, בהן לדעת החברה יש פוטנציאל להשבחת ערך, תוך שאיפה לרכוש אחוזים משמעותיים בחברות הנבחרות.

במהלך תקופת הדוח הושלמה עבודת מיקוד אסטרטגי ולפיה אסטרטגיית ההשקעות של החברה הינה: (א) השקעות אסטרטגיות, לטווח ארוך, בדגש על תחומים ואזורים גיאוגרפיים מוטי צמיחה; (ב) פרספקטיבה גלובלית, עם דגש על שווקים מתעוררים משמעותיים; (ג) התמקדות בתעשיות כבדות, בדגש על אנרגיה ובמחצבים; (ד) מתן דגש לנושא הקיימות והגנת הסביבה.

הכוונות והאסטרטגיה של החברה, כמפורט בסעיף זה, משקפות את מדיניותה של החברה, נכון למועד הדו"ח, ומבוססות על הערכותיה וכוונותיה בלבד במועד זה.

לפרטים בדבר היעדים והאסטרטגיה העסקית של החברות המוחזקות של החברה, לרבות בדבר הצפי להתפתחותן בשנה הבאה, ראו את הפירוט הנכלל ביחס לתחומי הפעילות של החברה וכן את הפירוט הנכלל ביחס להשקעות הנוספות של החברה.

19. **דיון בגורמי סיכון**

להלן איומים, חולשות וגורמי סיכון להם חשופה החברה:

19.1. **גורמי מאקרו**

19.1.1. **שינויים במצב הכלכלי והמצב הפיננסי בעולם ובישראל - פעילות הקבוצה חשופה, בין היתר, לשינויים במצב הכלכלי בעולם וכן למצב הפוליטי, כלכלי וביטחוני בישראל.**

המצב הביטחוני והכלכלי בישראל אף עלול להשפיע על הקשרים העסקיים של הקבוצה עם גורמים זרים, לרבות, על נכונותם להתקשר ביחסים עסקיים עם חברות הקבוצה.

ירידות שיערי בשוקי ההון בישראל ובעולם עלולות להשפיע לרעה על מחירי ניירות הערך הסחירים המוחזקים על ידי החברה, להשפיע על יכולת החברה להפיק רווחים מממוש החזקותיה הנסחרות, להקשות על ביצוע הנפקות פרטיות או ציבוריות על ידי חברות הקבוצה, לפגוע בדירוג יכולת ההחזר של חברות הקבוצה וכן להקשות על מציאת מקורות מימון לכשאלה יידרשו להן למימון פעילויותיהן השוטפות.

19.1.2. **אי יציבות פוליטית במזרח התיכון** – פעילות הקבוצה חשופה לשינויים במצב הפוליטי במזרח התיכון. אי יציבות פוליטית במזרח התיכון עלולה בין היתר להשפיע על הקשרים העסקיים של הקבוצה עם גורמים זרים וכן על מחירי הנפט.

19.1.3. **חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית, לשערי אינפלציה ושערי החליפין** - תוצאות החברה רגישות לשינויים בשיעורי הריבית, לשיעורי האינפלציה במשק וכן לשינויים בשערי החליפין העולמיים. רגישויות אלו יכולות להשפיע על התוצאות העסקיות של החברה ועל שווי נכסיה. מרבית המכירות של חברות הקבוצה מבוצעות במט"ח, בעיקר בדולר ובאירו. חלק מההוצאות התפעוליות הינן בש"ח. ככלל, לייסוף בשער החליפין הממוצע של השקל לעומת הדולר תיתכן השפעה כלכלית שלילית על החברה.

חלק מהאשראי בחברה מבוסס על שער ריבית הלייבור המשתנה מעת לעת. לחברה הגנה חלקית כנגד חשיפה זו ועל כן קיימת חשיפה לעלייה בשיעור ריבית זו.

19.1.4. **שינויים בשווי השקעות החברה** - כחברת השקעות, חשופה החברה לשינויים לרעה בערך של החברות בהן השקיעה. ערך של חברות אלו מושפע לפעמים ממחירים יחסיים למחירי חברות הנסחרות בבורסות, וירידת מחירי מניות אלו עלולה להשפיע לרעה על ערך של השקעות סחירות הכלולות בדוחותיה הכספיים של החברה ועל תוצאות פעולותיה.

19.2. **גורמים ענפיים**

19.2.1. **רישוי, רגולציה והתפתחויות רגולטוריות** - פעילותן של חלק מחברות הקבוצה כפופה לחקיקה, רגולציה ורישוי מקיפים בתחום הגנת הסביבה. החמרה נוספת בחקיקה, ברגולציה או ברישוי האמורים, בפרשנותם או באכיפתם אשר יוחלו על פעילות החברות האמורות עלולה לחייבן בהשקעות בהיקפים גדולים באופן שעלול לפגוע בתוצאות הקבוצה. החברות האמורות אף עלולות להיות חשופות להליכים, אזרחיים ופוליטיים, עקב זיהומים סביבתיים נטענים שנגרמים על ידי חלק ממתקניהם ומפעליהם.

19.2.2. **מגבלות פיקוח הבנקים** - החברה וחלק מהחברות המוחזקות על ידה עשויות להיות מוגבלות כתוצאה מ"הוראות ניהול בנקאי תקין" של מערכת הפיקוח על הבנקים, הכוללות, בין היתר, מגבלות על היקף ההלוואות שיכול בנק בישראל להעמיד ל"לווה בודד", ל"קבוצת לוויים" אחת, ולששת הלוויים ו"קבוצות הלוויים" הגדולים של התאגיד הבנקאי (כהגדרת מונחים אלה בהוראות האמורות). החברה, חלק מהחברות המוחזקות שלה ובעלי השליטה בחברה (לרבות, חלק מהתאגידים הקשורים אליהם) מוגדרים כ-"קבוצת לוויים" אחת לעניין "הוראות ניהול בנקאי תקין". הדבר עשוי להשפיע, בנסיבות מסוימות, על יכולתן של חברות הקבוצה ללוות סכומים נוספים מבנקים בישראל כמו גם על יכולתן לבצע השקעות בחברות שנטלו אשראי בהיקף גדול מבנקים בישראל, וכן על יכולתן לבצע פעולות עסקיות מסוימות בשיתוף פעולה עם גופים שנטלו אשראי כאמור.

19.2.3. **מגבלות הנובעות מדיני עבודה** - הקבוצה חשופה לשינויים בדיני העבודה בישראל ובעולם, לרבות לשינויים בהסכמי העבודה הקיבוציים החלים על חברות הקבוצה וכן לשביתות ואי שקט תעשייתי, לרבות בנמלים. דבר אשר עלול להשפיע לרעה על תוצאותיה

העסקיות של הקבוצה. שיבושים בתפעול ובטעינה בנמלים, ובפרט בנמלי ישראל, עלולים לפגוע בפעילות חלק מחברות הקבוצה. לאחרונה אירעו שיבושים כאמור בחלק מנמלי ישראל.

19.2.4. **תחרות** - פעילויות חברות הקבוצה חשופות לתחרות. בין המתחרים נמצאות חברות מהמובילות בתחומן בעולם.

19.2.5. **מגבלות רגולטוריות על הריכוזיות** - פעילות הקבוצה חשופה למגבלות רגולטוריות על הריכוזיות, לרבות בהתאם לחוק הגבלים עסקיים, התשמ"ח-1988. החמרות רגולטוריות בעניין זה עלולות לצמצם ו/או להגביל את אפשרויות ההשקעה ו/או ההחזקה של החברה.

19.3. **סיכונים מיוחדים לחברה**

19.3.1. **השקעה מרוכזת** - התמקדות החברה בהשקעה במספר מצומצם של חברות בהיקף משמעותי, מגבירה את חשיפת החברה הנובעת מכל השקעה והשקעה.

19.3.2. **התחייבות לעמידה בתניות פיננסיות** - במסגרת הסכמי ההלוואות קיימות התחייבויות לעמידה ביחסים פיננסיים מסוימים ובכללם יחס מינימאלי בין שווי הבטוחות ליתרת האשראי. הבטוחות שניתנו הינן, על פי רוב, מניות בחברות המוחזקות, אשר שווי חלקן לעניין ההסכמים נגזר ממחירן בבורסה ומשער הדולר. אי עמידה ביחסים הפיננסיים עלולה להביא לדרישת המלווים לפירעון מיידי של האשראי ולמימוש הבטוחות.

19.3.3. **הליכים משפטיים** - מעת לעת חברות הקבוצה חשופות להליכים משפטיים, אזרחיים ופליליים, לרבות בקשר עם זיהומים סביבתיים נטענים.

19.3.4. **תנודות במחירי חומרי גלם** - הקבוצה חשופה לתנודות במחירי חומרי גלם, התשומות והמוצרים המשמשים לפעילות חברות הקבוצה (לרבות, נפט ומוצרי, גז טבעי וחשמל). רגישויות אלו עלולות להשפיע לרעה על התוצאות העסקיות של חברות הקבוצה.

19.3.5. **היצע וביקוש לשירותי ומוצרי הקבוצה** - הקבוצה חשופה לרמות הביקוש וההיצע למוצרי חברות הקבוצה ולשירות הניתן על ידיהן. רגישויות אלו עלולות להשפיע לרעה על התוצאות העסקיות של חברות הקבוצה.

19.3.6. **זיכיונות והיתרים** - חלק ניכר מפעילות חברות הקבוצה מתבסס על זיכיונות והיתרים מהמדינה וכן מגופים שלטוניים נוספים, בארץ ובעולם, הנחוצים להן לשם פעילותן. סיום או ביטול או הגבלה או פגיעה או שינוי בתנאים של הזיכיונות או ההיתרים האמורים עשויים להשפיע לרעה על פעילות הקבוצה ותוצאותיה.

19.3.7. **מגבלות רגולטוריות על החזקות** - המדינה מחזיקה במניה מיוחדת בחלק מחברות הקבוצה (כיל וצים), המקנה למדינה זכויות מיוחדות, ובנוסף, ההחזקה בבזון כפופה לצו אינטרסים חיוניים, והתנאים שנקבעו בהקשרים אלה, בין היתר מגבילים את יכולת מימוש החזקת החברה או חלקה. כמו-כן, בהיתרים כאמור, כולם או חלקם, קיימות הוראות המתייחסות להחזקות בעלי השליטה בחברה, כאשר הפרת הוראות אלו על-ידי בעלי השליטה בחברה עשויה להשפיע על החזקות החברה.

19.3.8. **תנודות ושינויים בשערי מטבע למול הדולר** - החברה וחברות הקבוצה נמדדות במטבע הדולר. בעוד שמרבית ההוצאות אינן דולריות. שינויים בשער הדולר עלולים להשפיע על תוצאות החברה.

19.3.9. **יכולת משיכת דיבידנדים מחברות בנות** - תקבולי דיבידנד מהחברות המוחזקות מהווים את מקור המימון העיקרי לתשלומי הריבית של הלוואות החברה והוצאות התפעול השוטפות. שינויים בהיקפי חלוקת הדיבידנדים של החברות המוחזקות ושינויים ברווחיות ובתזרימי המזומנים שלהן יכולים להשפיע על תזרימי המזומנים של החברה ועל פעילותה העסקית.

19.3.10. **חוסר יציבות בחלק ממדינות פעילות הקבוצה** - מרבית פעילותה של החברה הינה מחוץ למדינת ישראל, ומתרכז בחלקו במדינות החשופות לשינויים פוליטיים ומדיניים תכופים (דוגמת מדינות אמריקה הלטינית) או למגבלות על ידי משטרים לא דמוקרטיים (דוגמת סין). לפיכך, חשופה החברה לשינויים פוליטיים, רגולציה מקומית וסכסוכים אזרחיים באותן המדינות.

כמו-כן, החברה משקיעה בשווקים מתפתחים שאינם בהכרח יציבים. סוג כזה של השקעה טומן בחובו סיכון ברמה גבוהה. השקעה כזו חושפת את החברה לסיכונים שנובעים משינויים בלתי צפויים שעלולים להתרחש בשווקים אלו, כגון: שינויים פוליטיים, רגולטוריים, משפטיים (הקשורים בין השאר לשיטות המשפט הזרות השונות ואופן אכיפת הדינים המקומיים) וכלכליים, וכן להפקעת או הלאמת נכסים. החברה שואפת להתרחב בהשקעות חדשות בתחומים שונים במדינות רבות - פעילויות חדשות, מטיבען, הינן בעלות סיכונים שונים, לרבות בשל חוסר הוודאות בשיעורי התשואה והחזר ההשקעה שנקבעו בתוכניות העסקיות לפני רכישתן, סיכונים בדבר מציאת מקורות מימון לזמן ארוך לרכישתן, סיכונים גלומים בהעברת השליטה בהן וסיכונים הקשורים לתנאים הכלכליים והרגולטוריים של המדינות בהן פועלות החברות הנרכשות.

19.4. לפרטים בדבר גורמי סיכון בחברות המוחזקות, ראו סעיף גורמי סיכון בפרק של כל תחום פעילות וכן בתיאור של ההחזקות הנוספות של החברה.

19.5. להלן הערכת החברה לגבי מידת ההשפעה של גורמי הסיכון על קבוצת החברה. יצוין כי הערכת החברה לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון על החברה דלהלן משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון על בהנחת התממשות גורם הסיכון הרלבנטי, ואין באמור בכדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי התממשותו. כמו כן, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו:

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על החברה			
השפעה גדולה	השפעה בינונית	השפעה קטנה	
סיכוני מאקרו			
X			שינויים במצב הכלכלי והמצב הפיננסי בעולם ובישראל
	X		אי יציבות פוליטית במזרח התיכון
	X		חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית, לשערי אינפלציה ושערי החליפין
X			שינויים בשווי השקעות החברה
סיכונים ענפיים			
	X		רישוי, רגולציה והתפתחויות רגולטוריות
	X		מגבלות פיקוח הבנקים
		X	מגבלות הנובעות מדיני עבודה
	X		תחרות
	X		מגבלות רגולטוריות על הריכוזיות
סיכונים מיוחדים לחברה			
	X		השקעה מרוכזת
	X		התחייבות לעמידה בתניות פיננסיות
		X	הליכים משפטיים
		X	תנודות במחירי חומרי גלם
		X	היצע וביקוש לשירותים ומוצרים
X			זיכיונות והיתרים
	X		מגבלות רגולטוריות על החזקות
	X		תנודות ושינויים בשערי מטבע למול הדולר
X			יכולת משיכת דיבידנדים מחברות בנות
	X		חוסר יציבות בחלק ממדינות פעילות הקבוצה או השקעות בשווקים מתפתחים

החברה לישראל בע"מ

***דוח הדירקטוריון של החברה
לשנת 2010***

דוח הדירקטוריון של החברה לשנת 2010

החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) הינה חברת החזקות הפועלת בייזום, קידום ופיתוח של עסקים בישראל ובחו"ל. לשם ביצוע השקעותיה, החברה, לרבות באמצעות חברות בנות, בוחנת מעת לעת הזדמנויות השקעה בתאגידים ומיזמים בתחומים שונים, ובכלל זה, מיזמים זרים או כאלו בעלי פעילויות בינלאומיות, תוך התמקדות בגופים בעלי היקף פעילות רחב או פוטנציאל להיקף כזה, ותוך שאיפה להחזיק בשיעורי החזקה משמעותיים בהם.

החברה הינה חברה ציבורית וניירות הערך שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

החברה מעורבת בניהול חברות הקבוצה, ובפרט ביחס לחברות המוחזקות על ידה בשיעור החזקה גבוה.

הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות והאנרגיה, וכן קיימות לה השקעות נוספות לרבות בתחומים של טכנולוגיה מתקדמת, רכב, תשתיות לרכב חשמלי, תחנות כח ואנרגיה ירוקה. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון האסטרטגי ופיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו כן, הקבוצה פועלת לייזום ופיתוח עסקים נוספים.

דוח דירקטוריון זה מוגש כחלק מהדוח התקופתי לשנת 2010 ובהנחה שבפני הקורא מצויים גם יתר חלקי הדוח התקופתי האמור.

המצב הכספי

- סך המאזן ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסכום של כ- 14,022 מליון דולר לעומת סך של כ- 12,147 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2009.
 - סך הנכסים השוטפים בניכוי ההתחייבויות השוטפות ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמו בסכום של כ- 2,224 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,518 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2009.
 - סך נכסים שאינם שוטפים ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסכום של כ- 8,995 מליון דולר לעומת סך של כ- 8,329 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2009.
 - התחייבויות שאינן שוטפות הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 בסכום של כ- 7,384 מליון דולר לעומת סך של כ- 6,522 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2009.
 - מחזור המכירות לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בכ- 9,865 מליון דולר לעומת סך של כ- 12,498 מליון דולר לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009.
 - ההון המיוחס לבעלים של החברה ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של כ- 2,389 מליון דולר לעומת סך של כ- 1,811 מליון דולר ליום 31 בדצמבר 2009.
- בתקופה ינואר - דצמבר 2009 נכללו בדוחות המאוחדים של החברה, הנתונים של בתי זקוק לנפט בע"מ אשר יצאה מאיחוד ביום 31 בדצמבר 2009.

שינויים בתיק ההשקעות

1. בטר פלייס LLC (להלן - בטר פלייס)

- א. בחודש ינואר 2010, העבירה החברה סך של כ-15.4 מיליון דולר לבטר פלייס ובכך השלימה השקעתה בסבב הראשון בסכום כולל של 100 מיליון דולר אשר הנהלת החברה החליטה להשקיע בבטר פלייס.
- ב. בחודש ינואר 2010, יצאה בטר פלייס בסבב השקעה נוסף במסגרתו היא גייסה סך של 350 מיליון דולר וזאת הן ממשקיעים חדשים והן מחלק מבעלי המניות הקיימים שלה. ברבעון השני של שנת החשבון, הושלם סבב ההשקעות במסגרתו השקיעה החברה סך של כ-72 מיליון דולר.
- עם השלמת העסקאות, ירד חלקה של החברה בבטר פלייס מכ-50% לכ-31.4% ונוצר לה רווח הון של כ-28 מיליון דולר. ראה גם באור 3.א.11 (א) לדוחות הכספיים.

2. אי.סי.גרין אנרג'י (להלן - אי.סי.גרין)

- א. בחודש ינואר 2010, נחתם הסכם השקעה בין אי.סי.גרין, בעלי המניות המייסדים של חברת הליופוקוס בע"מ (להלן - המייסדים) וחברה סינית להשקעה במניות חברת הליופוקוס בע"מ (להלן - הליופוקוס). על פי ההסכם תקצה הליופוקוס לאי.סי.גרין ולחברה הסינית מניות בתמורה לסך של כ-2.31 מיליון דולר שיושקעו על ידי אי.סי.גרין ו-9.25 מיליון דולר שיושקעו על ידי החברה הסינית.
- ברבעון הראשון של שנת החשבון הושלמה העסקה ונוצר לאי.סי.גרין רווח מירידה בשיעור אחזקה של כ-9.7 מיליון דולר. ראה גם באור 9.א.12 לדוחות הכספיים.
- ב. בחודש פברואר 2010, חתמה פטרוטק אי.ג. (להלן - פטרוטק) חברה כלולה של אי.סי.גרין, על הסכם עם בנק בגרמניה לפיו פרעה פטרוטק הלוואה מהבנק שיתרתה לאותו מועד הינה כ-18.9 מיליון אירו תמורת כ-2.2 מיליון אירו. לצורך פרעון ההלוואה מהבנק על ידי פטרוטק העמידה אי.סי.גרין לפטרוטק הלוואה בסך של כ-2.2 מיליון אירו. כתוצאה מהעסקה רשמה פטרוטק רווח הון של כ-16.7 מיליון אירו (חלקה של החברה כ-8 מיליון אירו). ראה גם ביאור 3.א.11 (ג) לדוחות הכספיים.

3. כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כי"ל)

- א. בחודש ינואר 2010, מכרה החברה 8 מיליון מניות רגילות של כי"ל המוחזקות על ידי המהוות כ-0.63% מהון המניות המונפק של כי"ל בתמורה לסך של כ-106 מיליון דולר. בעקבות המכירה רשמה החברה גידול בהון המיוחס לבעלים של החברה בסך של כ-85 מיליון דולר.
- ב. בחודש דצמבר 2010, רכשה החברה 985,026 מניות כי"ל המהוות כ-0.07% מהון המניות המונפק של כי"ל, תמורת כ-16 מיליון דולר.
- ליום 31 בדצמבר מחזיקה החברה בכ-52.6% מהון המניות המונפק של כי"ל.

4. צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים)

- בשנת החשבון השקיעה החברה סך של 150 מיליון דולר לצים במסגרת תכנית ההבראה כמתואר בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2009.

5. איי. סי. פאואר בע"מ (להלן איי. סי. פאואר)

- א. בשנת החשבון הוקמה איי. סי. פאואר ובאמצעותה מוחזקות השקעות החברה באינקה ובאו. פי. סי. רותם בע"מ (להלן - או. פי. סי.).
- ב. בשנת החשבון השקיעה החברה סך של כ-45 מיליון דולר באיי. סי. פאואר בדרך של שטרי הון.
- ג. לאחר תאריך הדוח השקיעה החברה סכום של כ-38 מיליון דולר באיי. סי. פאואר בדרך של שטרי הון.
- ד. בדבר ערבויות בגין או. פי. סי. שנתנה החברה לאחר תאריך הדוח, ראה בפרק "מקורות המימון" בדוח זה.

6. אינקה (להלן - אינקה)

- בשנת החשבון העבירה החברה סך של כ-50 מיליון דולר לאינקה לרכישת מניות (בעקיפין) של חברת אדחל, כנגד הלוואת בעלים.

תוצאות הפעילות

החברה סיימה את שנת החשבון ברווח המיוחס לבעלים של החברה, בסך של כ- 474 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 6 מליון דולר אשתקד. הרווח בניטרול תרומתן השלילית של החברות אשר נמצאות בראשית דרכן, הינו 557 מליון דולר (לעומת רווח של כ- 54 מליון דולר אשתקד). החברות הנמצאות בראשית דרכן, בטר פלייס LLC וצירי קוואנטום אוטו לימיטד, הינן חברות אשר טרם החלו בפעילות מסחרית. בשנת החשבון מכרה החברה כ- 0.63% מהון המניות של כ"ל. ההפרש בין התמורה לשווי בספרים בסכום של כ- 85 מליון דולר נרשם ישירות כגידול בהון ולא נזקף לרווח והפסד. את הרבעון הרביעי של שנת החשבון סיימה החברה ברווח של כ- 161 מליון דולר לעומת רווח של כ- 126 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד ובניטרול תרומתן השלילית של החברות אשר נמצאות בראשית דרכן, מסתכם הרווח של החברה בכ- 209 מליון דולר לעומת רווח של כ- 151 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הגורמים שהשפיעו על התוצאות בשנת החשבון:

- כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כ"ל) - סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 1,025 מליון דולר, לעומת רווח של כ- 770 מליון דולר אשתקד.
- בתי זיקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן) - סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 77 מליון דולר. לעומת רווח של כ- 349 מליון דולר אשתקד (אשתקד יישמה החברה לישראל חלק מתיקני ה- IFRS בשונה מבז"ן ולפיכך התייחסה לרווח של בז"ן, בסכום של כ- 197 מליון דולר).
- צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים) - סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 54 מליון דולר, לעומת הפסד של כ- 432 מליון דולר אשתקד.
- אינקה אנרגי לימיטד (להלן - אינקה) - סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 45 מליון דולר לעומת רווח של כ- 59 מליון דולר אשתקד.
- טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר) - סיימה את שנת החשבון (לפי תיקני ה- IFRS) בהפסד של כ- 40 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 115 מליון דולר אשתקד.
- בטר פלייס LLC (להלן - בטר פלייס) סיימה את שנת החשבון בהפסד של כ- 125 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 86 מליון דולר אשתקד (לאחר קיזוז ריבית לבעלי מניות בכורה).
- צ'רי קוואנטום אוטו לימיטד (להלן - צ'רי קוואנטום) - סיימה את שנת החשבון בהפסד של כ- 78 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 13 מליון דולר אשתקד.
- הוצאות המימון, נטו, בדוח המאוחד (כולל הוצאות מימון של מטה החברה), הסתכמו בשנת החשבון בסכום של כ- 314 מליון דולר לעומת הכנסות מימון, נטו בסך של כ- 109 מליון דולר אשתקד. הוצאות המימון השנה הושפעו בעיקר מהשערוך לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים דרך רווח והפסד ומשחיקת ההתחייבויות השקליות.

להלן הגורמים שהשפיעו על התוצאות ברבעון הרביעי של שנת החשבון:

- כ"ל סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון ברווח של כ- 245 מליון דולר לעומת רווח של כ- 203 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- בז"ן סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון ברווח של כ- 24 מליון דולר לעומת רווח של כ- 182 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. (החברה לישראל התייחסה אשתקד לרווח של בז"ן, בסכום של כ- 30 מליון דולר).
- צים סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון ברווח של כ- 96 מליון דולר לעומת רווח של כ- 81 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- אינקה סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון ברווח של כ- 10 מליון דולר לעומת רווח של כ- 43 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

תוצאות הפעילות (המשך)

הגורמים שהשפיעו על התוצאות ברבעון הרביעי של שנת החשבון (המשך)

- טאואר סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון (לפי תקני ה-IFRS) בהפסד של כ- 0.3 מיליון דולר לעומת הפסד של כ- 31 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.
- בטר פלייס סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון בהפסד של כ- 42 מיליון דולר לעומת הפסד של כ- 39 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד (לאחר קיזוז ריבית לבעלי מניות בכורה).
- צירי קוואנטום סיימה את הרבעון הרביעי של שנת החשבון בהפסד של כ- 70 מיליון דולר לעומת הפסד של כ- 11 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים רבעוניים

במיליוני דולר

סה"כ שנתי 2010	רבעון 4 2010	רבעון 3 2010	רבעון 2 2010	רבעון 1 2010	
9,865	2,528	2,542	2,542	2,253	מכירות
7,115	1,836	1,799	1,774	1,706	עלות המכירות
2,750	692	743	768	547	רווח גולמי
1,090	202	310	294	284	הוצאות מכירה, הנהלה, מו"פ
1,660	490	433	474	263	והוצאות/הכנסות אחרות
					רווח מפעולות רגילות
(314)	(64)	(151)	(83)	(16)	עלויות מימון, נטו
(39)	(36)	7	2	(12)	חלק הקבוצה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
1,307	390	289	393	235	רווח לפני מיסים על ההכנסה
326	105	62	92	67	מיסים על הכנסה
981	285	227	301	168	רווח לתקופה
474	161	107	157	49	מיוחס:
507	124	120	144	119	לבעלים של החברה
					לזכויות שאינן מקנות שליטה
981	285	227	301	168	רווח לתקופה

כחברת השקעות, מושפעות התוצאות הכספיות של החברה מתוצאות החברות המוחזקות שלה.

להלן פרטים על התרומה של החברות המוחזקות העיקריות לתוצאות החברה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	2009	2010	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
108	129	410	538	כ"ל
80	96	(428)	54	צ"מ
11	9	83	28	בז"ן
43	10	59	45	א.י. ס.י. פאואר *
(12)	-	(45)	(15)	טאואר
(20)	(13)	(42)	(44)	בטר פלייס
(5)	(35)	(6)	(39)	צ"ר קוואנטום

* בשנת 2009 וברבעון הראשון של 2010, מתייחס לאינדיקטור בלבד.

להלן הסבר תמציתי על התוצאות הכספיות של החברות המוחזקות העיקריות:

כימיקלים לישראל בע"מ

כ"ל סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 1,025 מיליון דולר, לעומת רווח של כ- 770 מיליון דולר אשתקד. מכירות קבוצת כ"ל הסתכמו בשנת החשבון בסכום של כ- 5,692 מיליון דולר, לעומת סך של כ- 4,554 מיליון דולר אשתקד, עליה של כ- 25%. גידול זה משקף עליה חדה בכמויות המכירה בכל מגזרי הפעילות של קבוצת כ"ל. שקוזה חלקית מירידה במחירי המכירה. אף השינויים בשערי החליפין של הדולר ביחס לאירו וליש"ט הביאה לקיטון במכירות. הרווח הגולמי בשנת החשבון היווה כ- 43% מהמכירות לעומת כ- 40% אשתקד. העליה בשיעור הרווח הגולמי נובעת בעיקר מעליה בכמויות המכירה של רוב מוצרי קבוצת כ"ל אשר קוזה חלקית עקב ירידה במחירי המכירה ועליה במחירי חומרי גלם ואנרגיה. כן חלה עליה בהוצאות השקליות במונחים דולריים כתוצאה מהתחזקות השקל ביחס לדולר. בשנת החשבון חלה עליה בהוצאות המכירה והשיווק לעומת אשתקד הנובעת בעיקר מהגידול בהיקף המכירות בעיקר במגזר הדשנים, וכן מעליה במחירי ההובלה הימית והיבשתית. הוצאות הנהלה וכלליות עלו בשנת החשבון בעיקר עקב פריסת עלות אופציות למניות שהוקצו לעובדים לאורך תקופת ההקנייה.

בשנת החשבון נוצרו לכ"ל הוצאות מימון, נטו, בסכום של כ- 53 מיליון דולר בהשוואה להכנסות מימון, נטו, בסך של כ- 6 מיליון דולר אשתקד. הכנסות/הוצאות המימון בתקופה הושפעו בעיקר מהשינוי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, מעליה בהוצאות הריבית, נטו, בעקבות עליה בריבית הממוצעת ומהוצאות בגין השפעת השינוי בשער החליפין של השקל מול הדולר על ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים.

הוצאות המיסים בשנת החשבון הסתכמו בכ- 267 מיליון דולר לעומת סך של כ- 169 מיליון דולר אשתקד. אשתקד חלה ירידה חד פעמית בשיעור המס כתוצאה מהשפעת הירידה הצפויה בשיעורי המס בעקבות חוק ההתייעלות הכלכלית, על יתרות המיסים הנדחים. בשנת 2010 הוכרו הוצאות חד פעמיות בגין סגירת שומות לשנים קודמות.

מחזור המכירות ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם בסך של כ- 1,421 מיליון דולר לעומת סך של כ- 1,227 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד עליה של כ- 16% הנובעת בעיקר מעליה בכמויות המכירה בכל מגזרי הפעילות של כ"ל ומנגד חלה ירידה במחירי המכירה של חלק ממוצרי כ"ל והתחזקות הדולר ביחס לאירו וליש"ט אשר גרמה אף לירידה בהכנסות. הוצאות המיסים ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכמו בכ- 86 מיליון דולר לעומת כ- 52 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מהוצאות חד פעמיות בגין סגירת שומות לשנים קודמות. הרווח ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם בכ- 245 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 203 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)

התפתחויות אחרות בשנת החשבון ולאחריה:

- בחודש ינואר 2010 אישר דירקטוריון כי"ל הקצאה של עד 11 מליון כתבי אופציה לא סחירים וללא תמורה ל- 318 נושאי משרה ועובדים בכירים בקבוצת כי"ל. ראה גם באור 3.ב.23. לדוחות הכספיים.
- בחודש יולי 2010 התקשרו כי"ל וחברות מאוחדות מסוימות בקבוצת כי"ל (להלן - החברות) במערכת הסכמים בדבר עסקת איגוח (Securitization) עם Rabobank International ו-Credit Agricole לביצוע עסקת מכירת חובות הלקוחות שלהן לחברה זרה אשר הוקמה למטרה זו ושאינה בבעלות או בשליטת קבוצת כי"ל. הסכם זה מחליף הסכם איגוח קודם שהסתיים ביולי 2010. לפרטים נוספים בדבר עסקת האיגוח, ראה באור 17.ג. לדוחות הכספיים.
- בחודש אוגוסט 2010 אישרה STANDARD AND POOR'S MAALOT את דירוג IL AA+ של כי"ל והוציאה את הדירוג מ-CREDIT WATCH עם השלכות שליליות. תחזית הדירוג יציבה.
- בחודש נובמבר 2010 הכריזה ההסתדרות הכללית, על סכסוך עבודה במפעלי ים המלח (להלן - מי"ה) בשל אי הסכמות במהלך המשא ומתן לחתימה על הסכם קיבוצי חדש.
- בחודש ינואר 2011 החליטה מועצת העובדים של מי"ה לנקוט בעיצומים שהתבטאו, בין היתר, בהגבלת תהליכי הייצור והאחזקה שהשפיעו על פעילות מי"ה ומפעלים אחרים הנמצאים בחצרית. עיצומים אלה גרמו לשיבוש תהליכי הייצור עדי כדי עצירת פעילות מתקני ייצור. בחודש פברואר 2011 הגיעו הנהלת מי"ה ומועצת העובדים להבנות והעיצומים הופסקו.
- ביום 7 בדצמבר 2010 התחייבה כי"ל כלפי החברה האמריקנית Scotts Miracle-Gro לרכישת החברות, הנכסים והפעילויות של יחידה עסקית בתחום הדשנים המיוחדים. ביום 28 בפברואר 2011 הושלמה עסקת הרכישה. לפרטים נוספים ראה באור 6.א.12. לדוחות הכספיים.
- לאחר תקופת הדוח, בחודש מרס 2011 התקשרה כי"ל עם קבוצה של 17 בנקים מאירופה, ארה"ב וישראל בהסכם במסגרתו העניקו בנקים אלה לכי"ל מסגרת אשראי בסך של 675 מליון דולר. לפרטים נוספים ראה באור 17.ו. לדוחות הכספיים.

בתי זיקוק לנפט בע"מ

בז"ן סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 77 מליון דולר לעומת רווח של כ- 349 מליון דולר אשתקד.

את הרבעון הרביעי של שנת החשבון סיימה בז"ן ברווח של כ- 24 מליון דולר לעומת רווח של כ- 182 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

בשנת החשבון המשיכה התנועתיות במחירי הנפט הגולמי אשר הגיעו בחודש אפריל 2010 לרמה הגבוהה ביותר, מאז המפולת בסוף שנת 2008 ועד אותו מועד, כאשר נפט גולמי מסוג ברנט נסחר במחיר של כ- 85 דולר לחבית. העלייה במחיר הנפט נתמכה על ידי ציפיות לחזרת הצמיחה וביקושים חזקים לחוזי נפט גלמי עתידיים אשר משמשים גם כמכשיר השקעה. בחודש מאי השנה, עם התפתחות משבר החוב בגוש האירו והירידות בשווקים הפיננסיים בעולם, נדחפו מחירי הנפט הגולמי כלפי מטה באופן חד עד לרמה של כ- 68 דולר לחבית. המחירים עלו שוב בהמשך השנה, והגיעו בסופה לכ- 92 דולר לחבית. במקביל, חלה עלייה בביקוש העולמי לנפט גלמי, אשר הגיע לרמת שיא של כ- 87 מליון חביות ביום וכלל גם עליה בביקוש לנפט גלמי במדינות המפותחות לראשונה מאז שנת 2004.

להלן טבלה המרכזת את הגורמים המשפיעים על מרווח הזיקוק (דולר לטון):

2009	2010	
36.0	23.7	מרווח מנוטרל בנטרול -/
(12.1)	(3.7)	השפעת יישום שיטת רישום הנגזרים (לפי ה- IFRS)
6.8	3.4	השפעת הפרשי עיתוי קניה ומכירה
10.9	0.6	הפרשה לירידת ערך מלאי ליום הדוח
41.7	24.0	מרווח חשבונאי

בתי זיקוק לנפט בע"מ (המשך)

מחזור המכירות של מגזר הזקוק, הסתכם בשנת החשבון בכ- 5,870 מליון דולר, בהשוואה לכ- 4,327 מליון דולר אשתקד. העליה במחזור המכירות נבעה ברובה מעליה במחיר הממוצע למוצרי הנפט. המחיר הממוצע לטון של סל המוצרים באזור הים התיכון הדומה לסל מוצרי החברה, עמד בתקופת הדוח על כ- 672 דולר לעומת כ- 519 דולר אשתקד. בשוק המקומי בשנת החשבון היתה עליה של כ- 1% בצריכת התזקיקים ועליה של כ- 4% בצריכת דלקי תחבורה (בנזין, סולר תחבורה ודלק סילוני) לעומת אשתקד.

בשנת החשבון הסתכמו ההוצאות האחרות, נטו, לסך של כ- 36 מליון דולר לעומת הכנסות אחרות, נטו, של כ- 207 מליון דולר אשתקד והן מייצגות הפחתת עודף עלות שיוחס בעת רכישת יתרת מניות כאו"ל ושב"ח. אשתקד נוצרו לבז"ן הכנסות אחרות, נטו, של כ- 207 מליון דולר שנבעו בעיקר ממניטין שלילי שנוצר ברכישת כאו"ל, רווח משערוך אחזקות בז"ן בחברות מוחזקות והפסד משינוי שיטת רישום חשבונאית באחזקת בז"ן במפ"ב.

בשנת החשבון הסתכמו הוצאות המימון, נטו, של בז"ן בסכום של כ- 51 מליון דולר לעומת כ- 26 מליון דולר אשתקד בעיקר בשל השפעת הפרשי שער על פריטים כספיים, שינויים בשווי הוגן של הגנות ומעליה בריבית לזמן קצר.

בשנת החשבון הסתכמו הכנסות המיסים לסך של כ- 82 מליון דולר לעומת הכנסות של כ- 13 מליון דולר אשתקד. עיקר השינוי נובע מירידה ברווח לפני מיסים ומהכנסות מיסים נדחים בעקבות שינוי שיעורי המס שאושר בחוק המדיניות הכלכלית.

את הרבעון הרביעי של שנת החשבון סיימה בז"ן ברווח של כ- 24 מליון דולר לעומת רווח של כ- 182 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מחזור המכירות ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם בסכום של כ- 1,496 מליון דולר בדומה לרבעון המקביל אשתקד שהסתכם בכ- 1,494 מליון דולר.

לאחר תקופת הדוח, בתחילת שנת 2011, החל גל של מהומות במזרח התיכון ע"י אזרחי המדינות אשר דורשים יותר דמוקרטיה, שוויון הזדמנויות ומיגור השחיתות. מהומות אלו גרמו לאי שקט בשווקי העולם ובעקבות כך מחירי הנפט הגולמי עלו לרמות שיא של מעל 100 דולר לחבית.

צים שירותי ספנות משולבים בע"מ

להלן נתונים עיקריים מתוך דוחות רווח והפסד של צים:

לשנה		לשלושה חודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2010	2009	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
3,717	2,449	986	688	הכנסות מהפלגות ושירותים נלווים
(3,326)	(2,848)	(878)	(764)	הוצאות תפעוליות ועלות השרותים
(152)	(128)	(41)	(34)	פחת תפעולי
239	(527)	67	(110)	רווח (הפסד) גולמי
114	(3)	124	3	הכנסות (הוצאות) תפעוליות אחרות, נטו
(141)	(145)	(38)	(36)	הוצאות הנהלה וכלליות
212	(675)	153	(143)	רווח (הפסד) תפעולי
(138)	175	(36)	223	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
14	1	4	1	חלק ברווחי כלולות
(28)	70	(22)	-	הכנסות (הוצאות) מיסים
60	(429)	99	81	רווח (הפסד) לתקופה
6	3	3	-	זכויות שאינן מקנות שליטה
54	(432)	96	81	רווח (הפסד) לתקופה המיוחס לבעלים
60	(429)	99	81	

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

להלן נתונים עיקריים מתוך תזרים המזומנים של צ'ים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2010	2009	2010
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
(110)	102	(413)	370
(69)	(7)	(317)	(311)
11	180	152	218
190	(2)	331	185
(45)	(46)	(153)	(191)

מזומנים שנבעו (ששימשו) לפעילות שוטפת
רכישת אניות וציודן
תמורה ממכירת אניות וציודן וממכירת השקעות
מזומנים שנבעו (ששימשו) מפעילות מימון
סה"כ פחת והפחתות

להלן נתונים עיקריים מתוך המאזן של צ'ים:

ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
מליוני דולר	מליוני דולר

2,300	2,734
189	600
502	735
3,294	4,068
543	255

היקף ההתחייבויות הפיננסיות
סך הנכסים הכספיים
סה"כ הון המיוחס לבעלים
סך כל הנכסים
תשלומים על חשבון בניית אוניות

תנועה בהון המיוחס לבעלים:

ליום 31 בדצמבר 2010
מליוני דולר

502
150
54
21
8
735

יתרה ליום 1 בינואר 2010
הנפקת מניות
רווח לשנה
קרן בגין עסקאות עם בעלי שליטה
קרן מהפרשי תרגום, מעסקאות הגנה ואחר
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

הסבר תמציתי על התוצאות של צ'ים:

הרווח המיוחס לבעלים של צ'ים בשנת החשבון הסתכם בסכום של כ- 54 מיליון דולר לעומת הפסד של כ- 432 מיליון דולר אשתקד.

הכנסות צ'ים בשנת החשבון הסתכמו בסכום של כ- 3,717 מיליון דולר לעומת סך של כ- 2,449 מיליון דולר אשתקד. גידול של כ- 52%. הגידול במחזור ההכנסות נובע בעיקרו מעלייה בכמויות, עלייה בדמי ההובלה ומעלייה בהכנסות חברות הבנות (הנובע בעיקר מחברה לייצור מכולות) והפלטות במעבר. בשנת החשבון עלה מחיר ההובלה הממוצע למכולה בשיעור של כ- 21% מכ- 1,142 דולר למכולה לכ- 1,384 דולר למכולה.

בשנת החשבון הובלו על ידי צ'ים כ- 2,219 אלפי TEU לעומת כ- 1,800 אלפי TEU אשתקד, עלייה של כ- 23%. בשנת החשבון חל גידול בהוצאות הדלק בשיעור של כ- 51%, קיטון בהוצאות דמי חכירת אניות (כולל חכירת נפח) בשיעור של כ- 22%, גידול בהוצאות נלוות לטיפול במטען בשיעור של כ- 18%, גידול בהוצאות חברות בנות ואחרות בשעור של כ- 47% וגידול בהוצאות בגין שירותי נמל של כ- 17%.

בשנת החשבון הסתכמו ההכנסות האחרות, נטו, בסכום של כ- 114 מיליון דולר לעומת הוצאות אחרות, נטו, של כ- 3 מיליון דולר אשתקד.

גידול בהכנסות האחרות נובע בעיקר מכך שבשנת החשבון נוצר לצ'ים רווח הון ממכירת כלל זכויות צ'ים במסוף מכולות בניגריה בסכום ברוטו של כ- 118 מיליון דולר. אשתקד היו לצ'ים הוצאות אחרות שנבעו בעיקרן מהפרשות בגין ביטול הסכם בגין רכישת אוניות.

הוצאות הנהלה וכלליות קטנו בשנת החשבון בכ- 3%. הקיטון נובע בעיקר מקיטון בהוצאות בגין פרישה מוקדמת אשר קוּזו חלקית מגידול בגין התחזקות השקל ביחס לדולר לעומת אשתקד.

ה- EBITDA (כולל רווח הון הנובע בעיקרו ממכירת זכויות צ'ים במסוף מכולות בניגריה) של צ'ים לשנת החשבון הסתכם בכ- 403 מיליון דולר לעומת EBITDA שלילי של כ- 518 מיליון דולר אשתקד.

בניטרול הוצאות דמי חכירת אניות שאינן תזרימיות (לרבות הוצאות חכירה שמועד תשלומן נדחה לטווח ארוך), הסתכם ה- EBITDA בשנת החשבון בכ- 506 מיליון דולר לעומת EBITDA שלילי של 518 מיליון דולר אשתקד.

בשנת החשבון הסתכמו הוצאות המימון, נטו, בסכום של כ- 138 מיליון דולר לעומת הכנסות מימון, נטו, של כ- 175 מיליון דולר אשתקד. אשתקד רשמה צ'ים הכנסות מימון בגין הסדר החוב בסך של כ- 265 מיליון דולר לעומת הוצאות מימון של כ- 2 מיליון דולר בשנה הנוכחית. כמו כן רשמה צ'ים הפסד בגין עסקאות הגנה בסך של כ- 9 מיליון דולר בשנה הנוכחית לעומת רווח בסך של כ- 8 מיליון דולר אשתקד, גידול בהוצאות הריבית בסך של כ- 31 מיליון דולר ומגידול בהפרשי שער והצמדה בסך של כ- 2 מיליון דולר.

הוצאות המס של צ'ים בשנת החשבון הסתכמו בכ- 28 מיליון דולר לעומת הכנסות מס של כ- 71 מיליון דולר אשתקד. הוצאות המס נבעו כתוצאה ממעבר צ'ים לרווח חשבונאי.

את הרבעון הרביעי של שנת החשבון סיימה צ'ים ברווח המיוחס לבעלים של כ- 96 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 81 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מחזור ההכנסות של צ'ים ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם בכ- 986 מיליון דולר לעומת סך של כ- 688 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד, עלייה של כ- 43% הנובעת בעיקרה מעלייה בדמי הובלה, מעלייה בכמויות ובהכנסות מחברות בנות ובניכוי קיטון בהכנסות מהפלטות שטרם נסתיימו. ברבעון זה עלה מחיר ההובלה הממוצע למכולה בכ- 31% מכ- 1,136 דולר למכולה לכ- 1,485 דולר למכולה. כמו כן, עלתה הכמות המובלת בכ- 14% מכ- 498 אלפי מכולות לכ- 566 אלפי מכולות.

בהשוואה לרבעון הרביעי אשתקד גדלו ברבעון הרביעי השנה הוצאות הדלק בשיעור של כ- 26%, גידול בהוצאות נלוות לטיפול במטען, גידול בהוצאות חברות בנות ואחרות וגידול בהוצאות שירותי נמל.

הכנסות אחרות, נטו, הסתכמו ברבעון הרביעי של שנת החשבון בסכום של כ- 124 מיליון דולר לעומת הכנסות אחרות, נטו, של כ- 3 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון הנוכחי ההכנסות האחרות נובעות בעיקרן מרווח הון בגין מכירת כלל זכויות צ'ים במסוף מכולות בניגריה.

ה- EBITDA (כולל רווח הון הנובע בעיקרו ממכירת זכויות צ'ים במסוף מכולות בניגריה) הסתכם ברבעון הרביעי של שנת החשבון בסכום של כ- 205 מיליון דולר לעומת EBITDA שלילי של כ- 94 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

בניטרול הוצאות דמי חכירת אניות שאינן תזרימיות (לרבות הוצאות חכירה שמועד תשלומן נדחה לטווח ארוך), הסתכם ה- EBITDA ברבעון בסכום של כ- 230 מיליון דולר לעומת כ- 69 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות המימון, נטו, ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכמו בסכום של כ- 36 מיליון דולר לעומת הכנסות מימון, נטו, של כ- 223 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון הרביעי אשתקד, רשמה צ'ים הכנסות מימון בגין הסדר החוב בסך של כ- 265 מיליון דולר לעומת הוצאות מימון של כ- 1 מיליון דולר ברבעון הנוכחי.

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

התפתחויות אחרות בשנת החשבון ולאחריה:

א. לצד המשבר הפיננסי הגלובלי וכחלק ממנו, אירעו בשוק הספנות הבינלאומי לקראת סוף שנת 2008 ובשנת 2009 מספר התפתחויות שליליות, ובהן בין היתר היצע אניות גבוה ביחס לביקוש מתון, עובדה אשר הובילה לירידה גוברת בניצולת האניות ובדמי ההובלה. התנאים הקשים בשוק הספנות הבינלאומי בתקופה האמורה השפיעו באופן שלילי על צ'ים, ובין היתר על התוצאות העסקיות שלה, עמידתה באמות המידה הפיננסיות ועל יכולת הגיוס כמו גם על תנאי המימון שלה. יצוין כי בתקופת הדוח החלה המגמה השלילית שאפיינה את שנת 2009, להשתנות באופן הדרגתי תוך שיפור בתנאי הסחר בענף כאשר החל מהרבעון השני של שנת 2010 חזרה צ'ים לרווחיות ולתזרים חיובי מפעילות שוטפת.

בשנת 2009 העריכה צ'ים כי בשנים 2009-2013 היא צפויה להיקלע לגרעון תזרימי (הנובע מהפעילות העסקית, מהשקעות ומהחזר הלוואות) בסך הנאמד בכמיליארד דולר. לאור זאת, גיבשה צ'ים (בסיוע של יועציה המקצועיים) תוכנית הבראה. בדומה לחברות ספנות בינלאומיות רבות אחרות, צ'ים נקטה בצעדים שונים אשר נועדו להתמודד עם המשבר בשוק, לרבות שינוי תוכניתה האסטרטגית.

כמו כן, צ'ים קיימה במהלך שנת 2009 מגעים ומשא ומתן עם נושים פיננסיים שונים (לרבות בנקים זרים ומקומיים חברות ליסינג ומחזיקי אג"ח) ("נושים פיננסיים") וגורמים אחרים (לרבות בעלי אניות המחכירים לצ'ים אניות ומספנות מהן הזמינה אניות) ("גורמים אחרים") וגיבשה, כאמור, תוכנית הבראה מוסכמת. בסוף שנת 2009 השלימה צ'ים מכל הבחינות המהותיות, את תוכנית ההבראה.

צ'ים נקטה ונוקטת בצעדים שונים אשר נועדו להתמודד עם השינויים במצב השוק, לרבות שינוי תוכניתה האסטרטגית, אשר על פיה תכננה צ'ים גידולים משמעותיים הן ביכולת ההובלה שלה והן בכמויות המובלות. במסגרת התאמת התוכנית האסטרטגית לתנאי השוק ששררו בשוק בשנת 2009 נקטה צ'ים צעדים נוספים וביניהם: ניהול מו"מ עם המספנות מהן הוזמנו אניות; החזרת אניות חכורות מסוימות (לפי צרכי צ'ים) לבעליהן במועד סיום חוזה החכירה; התארגנות לשינויים הנדרשים בקווי הובלה מסוימים, לרבות הקטנת פעילות בשווקים מסוימים; העמדת אניות אשר תהיינה חסרות תעסוקה בשל הצמצום בקווי ההובלה; בחינת כדאיות יציאה מהשקעות בנושאים הנלווים לספנות הקווית, צמצום הוצאות מינהל לרבות פיטורי עובדים; וכיו"ב.

בחודש נובמבר 2009 אישרה האסיפה הכללית של החברה לישראל בע"מ, בין השאר, את ההסדרים עם התאגידים הקשורים במסגרת תוכנית ההבראה כמו גם את השקעת החברה לישראל בע"מ במסגרת התוכנית הנ"ל והכול כמפורט בדיווחים המיידים של החברה לישראל בע"מ. לפרטים והרחבה בעניין תוכנית ההבראה המוסכמת של צ'ים ופרטיה, הלוואות והזרמות שהעמידה החברה לישראל בע"מ לצ'ים בתקופת הדוח, החלטות האסיפה הכללית של החברה לישראל בע"מ בקשר עם תוכנית ההבראה המוסכמת של צ'ים ראה את הדיווחים המיידים של החברה לישראל בע"מ: (א) דיווח מידי (דוח עסקה) שפרסמה החברה ביום 9 בספטמבר 2009; (ב) דיווח מידי משלים מיום 24 בספטמבר 2009; (ג) דיווח מידי משלים מס' 2 מיום 7 באוקטובר 2009; (ד) דיווח מידי משלים מס' 3 המתוארך מיום 18 באוקטובר 2009; (ה) דיווח מידי (דוח משולב) מיום 25 באוקטובר 2009; (ו) דיווח מידי בדבר הודעת תאגידים קשורים בנוגע להחלטות האסיפה הכללית נשוא דוח העסקה מיום 3 בנובמבר 2009 ו- (ז) דיווחים מיידים מימים 3 ו-4 בנובמבר 2009 בדבר תוצאות האסיפה הכללית.

במסגרת המו"מ לגיבוש תוכנית ההבראה, ביום 16 באוגוסט 2009 קיימה צ'ים אסיפה כללית של מחזיקי האג"ח במהלכה ניתן עדכון ע"י צ'ים בדבר מצב עסקי צ'ים וכן התקיים דיון בנוגע למינוי נציגות מחזיקים וסמכויותיה. בעקבות אותה ישיבה מונתה נציגות מחזיקי האג"ח, עימה ניהלה צ'ים את המו"מ בכל הנוגע לתנאי ההסדר אשר יחולו מול מחזיקי האג"ח. בחודש נובמבר 2009 אישרה האסיפה הכללית של מחזיקי האג"ח את מסמכי ההסדר כפי שהוסכמו עם הנציגות. ביום 6 בינואר 2010, הושלמו פורמאלית (על אף שמבחינה מהותית הושלמו תנאים אלו עוד לפני 31 בדצמבר 2009) כל התנאים לכניסתו לתוקף של שטר הנאמנות ויום זה נקבע כמועד הקובע להסדר, כהגדרתו בשטר הנאמנות.

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

התפתחויות אחרות בתקופת הדוח ולאחריה (המשך):

- ב. ביום 8 בנובמבר 2009 פרסמה צ'ים הצעה לבעלי מניותיה לרכוש מניות רגילות בנות ערך נקוב של 0.03 ש"ח כל אחת, בדרך של זכויות.
- ביום 1 בדצמבר 2009 מסרה החברה לישראל לציים הודעה בדבר היענותה להצעת הזכויות ובמסגרת זו החברה לישראל:
- (1) ביצעה העברה בנקאית לזכות החשבון המיוחד כקבוע בהצעה בסך 100 מיליון דולר.
 - (2) נתנה הוראה בכתב לציים על המרת הלוואות שהעמידה לטובת צ'ים (על דרך של פירעון ההלוואות הנ"ל ובד בבד הזרמה לציים של סכום ההלוואות שנפרעו כאמור) בסך של 200 מיליון דולר.
 - (3) חתמה על כתב התחייבות על-פיו החברה לישראל התחייבה להעביר לציים את יתרת סכום התמורה (150 מיליון דולר) במלואה או לשיעורין, על-פי דרישת צ'ים ובהיעדר דרישה כאמור, לא יאוחר מיום 20 בדצמבר 2010. נכון למועד הדוח, החברה לישראל העבירה לפי דרישת צ'ים את הסך של 150 מיליון דולר כאמור. כנגד הסך של 150 מיליון דולר הוקצו לחברה לישראל סך של 18,981,956 מניות של צ'ים.
- ג. ביום 26 בספטמבר 2010, מסרה S&P מעלות לציים הודעה בדבר העלאת דירוג אגרות החוב לדירוג il BB+ עם תחזית דירוג חיובית. ב- 24 בפברואר 2011, מסרה S&P מעלות לציים הודעה בדבר העלאת דירוג אגרות החוב לדירוג il BBB- עם תחזית יציבה.
- ד. ביום 9 ביוני 2010 נחתם בין צ'ים לבין תאגיד זר בלתי קשור (להלן - התאגיד הזר), הסכם למכירת זכויות צ'ים (כ-8% מהון המיזם המשותף והזכויות הנלוות להן) במיזם משותף בסין אשר עיקר פעילותו הינה הקמה ותפעול של כ-18 מסופים לרכבות מטען בסין (להלן - המיזם המשותף ו- ההסכם, בהתאמה). כמו כן, בהתאם להסכם, בנוסף לתמורה אשר שולמה לציים, שילם התאגיד הזר (שהינו בעל זכויות במיזם המשותף), למיזם המשותף סך של כ- 111 מיליון RMB (כ- 17 מיליון דולר על פי שער החליפין הידוע בסמוך למועד דוח זה), בגין חלקה של צ'ים בסבב ההשקעה השלישי אשר לא הוזרם למיזם המשותף על ידי צ'ים במועד ההשקעה המיועד.
- במסגרת ההסכם נקבע כי הימנעות צ'ים מהשתתפות בסבב ההשקעה השלישי במיזם המשותף לא תפגע בתוקפו של ההסכם ולא תחשב כהפרה של ההסכם מצד צ'ים (לרבות במקרה של טענות מצד המיזם המשותף או בעלי הזכויות בו כלפי צ'ים בקשר עם סבב ההשקעה האמור). עוד נקבע כי ככל שתהיינה דרישות או טענות בקשר עם הימנעות צ'ים מלהשתתף בסבב ההשקעה כאמור, יהיה על צ'ים ליישב, באופן עצמאי, כל תביעה או דרישה בעניין זה. צ'ים שילמה, בהתאם להסכמי ההשקעה במיזם המשותף, פיצוי למיזם המשותף בשיעור של כ-3% מסכום ההשקעה שלא שולם במועד (כ- 497 אלפי דולר על פי שער החליפין הידוע בסמוך למועד דוח זה), וכן עשויה להיות חשופה (בהתאם לחוק החברות בסין) לדרישת תשלום לרשויות בסין בסכומים שאינם מהותיים.
- בחודש דצמבר 2010 הושלמה מכירת זכויות צ'ים במיזם המשותף ומלוא התמורה, כ-197 מיליון RMB (כ-29 מיליון דולר על פי שער החליפין הידוע במועד השלמת העסקה) שולמה לציים.
- ה. בשלהי חודש יולי 2010 נתקבלו אצל צ'ים שתי אניות, האחת בת 8,200 TEU והשנייה בת 10,000 TEU. עם קליטת האוניות האמורות השלימה צ'ים את הצטיידותה בשמונה האניות אשר נרכשו על ידי צ'ים מצד שלישי בלתי קשור ואשר לגביהן סוכם במסגרת תוכנית ההבראה של צ'ים כי יימסרו בשנים 2009-2010.
- אניות אלו מומנו על ידי בנקים זרים ועם מסירתן הושלם מימון בנקאי חדש שקיבלה צ'ים בהיקף של כ- 500 מיליון דולר על פי ההסכמות במסגרת תוכנית ההבראה של צ'ים.
- ו. ביום 5 בנובמבר 2010, נחתם בין צ'ים וחברות קשורות שלה לבין תאגיד זר בלתי קשור China Merchants Holding Company Limited (international) (להלן - הרוכשת) הסכם למכירת כל זכויות צ'ים, במישרין או בעקיפין, מכל סוג ומין כלשהו, בחברה זרה TICT- Tincan Island Container Terminal (להלן - TICT) המחזיקה ומפעילה מסוף מכולות בלגוס שבניגריה.
1. תמורת מלוא מניות TICT אשר הוחזקו על-ידי צ'ים, ויתור על מלוא הזכויות של צ'ים ב-TICT, התחייבות של צ'ים לאי תחרות לתקופה בת 5 שנים, וכן תמורת התקשרותה של צ'ים בהסכם לתקופה של 10 שנים לקבלת שירותי נמל בלגוס, באופן בלעדי, מ-TICT, שילמה הרוכשת לציים סכום כולל של כ- 154 מיליון דולר.
 2. ביום 16 בנובמבר 2010, הושלמה העסקה וציים רשמה רווח ברוטו (לפני מס) של כ- 118 מיליון דולר.

צ'ים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

התפתחויות אחרות בתקופת הדוח ולאחריה (המשך):

ז. בהתאם לחוק ההסדרים לשנים 2011-2012, הוחלט לבטל את הפטור הקבוע בסעיף 7(3) לחוק ככל שהוא נוגע לתובלה ימית. ביטול הפטור ייכנס לתוקף בתום חודשיים ממועד פרסומו של פטור סוג לגבי הסדרים תפעוליים שעניינם תובלה בין-לאומית או ביום 1 בינואר 2012, לפי המוקדם. שר האוצר הוסמך לדחות את המועד האמור (1 בינואר 2012) לתקופות של שישה חודשים בכל פעם, עד אשר יותקן פטור סוג כאמור. בהתאם לאמור בחוק ההסדרים, הוסמך הממונה על ההגבלים העסקיים לקבוע פטור סוג לגבי הסדר תפעולי שעניינו תובלה בין-לאומית בים והוא נוגע לאחד מאלה - (א) התאמה של קיבולת התובלה המוצעת על גבי כלי שיט בתגובה לתנודות בהיצע וביקוש בשוק; (ב) תפעול משותף של שירותי תובלה או של נמלים ושירותים קשורים לתפעול כאמור; (ג) פעילות נלווית הנחוצה למימוש הפעילויות האמורות בסעיפים (א) ו-(ב) לעיל.

ח. בתאריך 28 נובמבר 2000 התקשרה צ'ים עם בעלי עניין בה בהסכם לפיו חכרה צ'ים, החל מיום 28 בפברואר 2002, את האונייה "Zim Mediterranean" (בעלת כושר קיבולת של 5,000 מכולות) לתקופה של 10 שנים. במסגרת ההסכם האמור ניתנו לצ'ים שלוש אופציות (חד צדדיות) לפיהן במסגרת כל אופציה תינתן לצ'ים האפשרות להאריך את תקופת החכירה בשנתיים נוספות, ובלבד שכל אופציה תמומש 12 חודשים לפני תום תקופת החכירה הקודמת; היינו על צ'ים לממש את האופציה הראשונה עד ליום 28 בפברואר 2011 (להלן - תקופת האופציה הראשונה). יחד עם האמור, לבקשת צ'ים, מחכירת האונייה הודיעה לצ'ים כי ניתנת לה האפשרות להודיע על מימוש האופציה עד ליום 30 באפריל 2011. בהתאם להסכם האמור, דמי החכירה בתקופת החכירה המקורית היו בין 22,700 דולר לבין 23,150 דולר (מתעדכן על בסיס דו-שנתי קבוע בהסכם); ודמי החכירה בהתאם להסכם בגין תקופת האופציה הראשונה הינם בסך של 23,550 דולר ליום.

צ'ים סבורה, בין היתר, משקלול האמור בהערכות שנתקבלו, כי ההתקשרות המתוארת לעיל הינה בתנאים מיטיבים מתנאי השוק, ולכן בהתאם להחלטת ועדת הביקורת ודירקטוריון צ'ים מיום 21 בפברואר 2011 החליטה צ'ים לממש את האופציה הראשונה, כאמור לעיל.

ט. ביום 11 במאי 2006 אישרה האסיפה הכללית של החברה לישראל "עסקת מסגרת"¹, אשר באה בהמשך ל"נוהל חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי עניין בצ'ים"² (להלן-הנוהל), ואשר מהווה מסגרת להמשך שיתוף הפעולה בין צ'ים לבין "קבוצת עופר" שהחל עוד בשנת 1969. נשוא עסקת המסגרת הינו הסכם לשיתוף פעולה בין צ'ים לבין עופר (אחזקת אניות) בע"מ ועופר ספנות בע"מ (להלן - עופר ספנות ו- הסכם המסגרת, בהתאמה), לתקופה של 12 שנים החל ממועד אישור האסיפה הכללית (להלן-תקופת שיתוף הפעולה), ואולם החברה לישראל נטלה על עצמה התחייבות לפיה מדי תקופה של 4 שנים מעת אישור האסיפה הכללית את עסקת המסגרת, ובסמוך לפני האסיפה הכללית השנתית של החברה לישראל, ידונו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צ'ים והחברה לישראל בהמשך שיתוף הפעולה לתקופה נוספת של 4 שנים. בכפוף לאישור האורגנים כאמור את המשך שיתוף הפעולה, החברה לישראל תביא את המשך שיתוף הפעולה לאישור האסיפה הכללית השנתית של החברה לישראל.

חודש מאי 2010 היה המועד הראשון לאישור המשך שיתוף הפעולה ולפיכך אושר ההסכם בועדת הביקורת ובדירקטוריון צ'ים. אולם, המשך שיתוף הפעולה לא הובא לאישור האסיפה הכללית השנתית של החברה לישראל, ולכן נכון לתקופת הדוח הסכם המסגרת אינו בתוקף.

י. בחודש יולי 2007 התקשרה צ'ים בהסכם לרכישת שתי אוניות מכולה בנות TEU 2,450 כל אחת, אשר מיועדות היו להימסר לצ'ים במהלך שנת 2010. מחירה של כל אוניה (לא כולל תוספות טכניות בסכומים שאינם מהותיים) הינו, בהתאם לשער החליפין נכון ליום העסקה, כ-47.6 מליון דולר³ (נכון לשער החליפין ליום 31 בדצמבר 2010 מוערך הסכום הנ"ל בסך של כ-71.9 מיליון דולר). בחודש מרס 2008, התקשרה צ'ים בהסכם עם צד שלישי (בלתי קשור) למכירת אוניה אחת במחיר האוניה כפי שהוא נקוב בחוזה ביין יפני (back to back) וחכירתה על-ידי צ'ים בחכירת גוף לתקופה של 15 שנה. לצ'ים האופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה, במחיר 13.5 מליון דולר או לחילופין, להאריך את תקופת החכירה ב-5 שנים נוספות, שבסיומה תרכש האוניה במחיר של דולר אחד.

¹ כמשמעותה בתקנה 31(3) לתקנות החברות (עסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000.

² ביום 3 בינואר 2006 ועדת הביקורת והדירקטוריון של צ'ים אישרו נוהל חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי עניין בצ'ים. למען הסדר הטוב, אושר הנוהל ביום 4 בינואר 2006 אף על ידי ועדת ביקורת ודירקטוריון צ'ים. הנוהל קובע עקרונות לבחינת התנאים של עסקאות חכירת אניות לתקופות קצרות (עד 5 שנים) מבעלי עניין בצ'ים. לצורך הקביעה האם חכירת אוניה הינה לתקופה קצרה ועל כן נופלת במסגרת הנוהל נקבע כי יצורפו תקופות האופציה המוענקות לצ'ים בהסכם החכירה לתקופת החכירה המקורית ובמקרה בו תקופת החכירה המקורית בצירוף תקופות האופציה יסתכמו בתקופה העולה על 5 שנים לא תחשב החכירה כחכירה לתקופה קצרה לצורכי הנוהל. הנוהל קובע קריטריונים, כללים ומגבלות ביחס לסיווגן של עסקאות חכירה לתקופה קצרה מבעלי עניין כעסקאות שניתן לאשרן במסגרת הנוהל, כעסקאות שאינן חריגות (כמשמעותן בחוק החברות, התשנ"ט-1999). כן קבוע בנוהל כי חכירת אוניות לתקופות קצרות מבעלי עניין תעשה בתנאי שוק, בהתאם למנגנון הקבוע בנוהל. לנוהל ולפרטים אודותיו, ראו דיווח מיידי של החברה לישראל מיום 5 בינואר 2006.

³ מחירי האניות במסגרת ההתקשרות נקובים ביין יפני (JPY).

ציון שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)

התפתחויות אחרות בתקופת הדוח ולאחריה (המשך):

במהלך 15 השנים הראשונות, דמי החכירה יעמדו על סך של 13,400 דולר ליום. במהלך 5 השנים שלאחר מכן, יעמדו דמי החכירה על סך של 9,500 דולר ליום. כחלק מתוכנית ההבראה, צים הגיעה להסכמה לדחיית בניה ו/או מסירה של האוניה הנרכשת (שלא נמכרה) על ידי צים תוך שינוי של מבנה התשלומים בגין רכישת האוניה. בחודש מרס 2011 סוכם עם המספנה על ביטול בניה האוניה כנגד פיצוי בגובה התשלום הראשון ששולם למספנה.

א.י. סי. פאואר בע"מ

א. אינקה אנרג'י לימיטד (להלן - אינקה)

אינקה סיימה את שנת החשבון ברווח של כ- 45 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 59 מיליון דולר אשתקד. אשתקד נוצר לאינקה רווח הון של כ- 35 מיליון דולר. בניטרול הוצאות המימון לחברה לישראל (ובניטרול רווח ההון אשתקד) הסתכם הרווח בשנת החשבון בסכום של כ- 49 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 29 מיליון דולר אשתקד. מחזור ההכנסות של אינקה בשנת החשבון הסתכם בסכום של כ- 421 מיליון דולר לעומת הכנסות של כ- 327 מיליון דולר אשתקד. ה- EBITDA היחסי של אינקה הסתכם בשנת החשבון בסכום של כ- 129 מיליון דולר (החלק היחסי ב- EBITDA של כל אחת מהחברות המוחזקות) לעומת EBITDA יחסי של כ- 100 מיליון דולר אשתקד. את הרבעון הרביעי של שנת החשבון סיימה אינקה ברווח של כ- 10 מיליון דולר לעומת רווח של כ- 8 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד (ובניטרול רווח ההון אשתקד). ה- EBITDA היחסי של אינקה הסתכם ברבעון הרביעי של שנת החשבון בסכום של כ- 35 מיליון דולר לעומת EBITDA היחסי של כ- 30 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד. החוב המאוחד, נטו, של אינקה (למעט ההלוואה מהחברה לישראל) הסתכם למועד הדוח בסכום של כ- 291 מיליון דולר לעומת החוב המאוחד, נטו של כ- 311 מיליון דולר אשתקד. החוב היחסי של אינקה, הסתכם למועד הדוח בסכום של 336 מיליון דולר. קלפה ג'נארסיון אס.אי (פרו) (להלן - קלפה) החלה בשנת 2009 בפרויקט להסבת המפעל התרמי שלה לפעילות המבוססת על מחזור משולב בסך משוער של כ- 400 מיליון דולר. נכון ליום 31 בדצמבר 2010, השקיעה קלפה סך של כ- 107 מיליון דולר בפרויקט.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות של אינקה בשנת החשבון:

1. שיפור משמעותי בתוצאות קלפה בעקבות תחילת ההפעלה של הטורבינה השנייה במחצית השנייה של שנת 2009 והטורבינה השלישית במרס 2010 וכן בעקבות רישום הכנסה בסך של 5 מיליון דולר מחברת הולכת הגז של לימה על פי הסכם פשרה עמם.
2. השפעת "אל ניניו" באל סלבדור - עקב תופעת "אל ניניו", המתאפיינת בירידה בכמות המשקעים במרכז אמריקה, חלה עליה משמעותית בייצור של תחנת הכח באל סלבדור בד בבד עם עליית מחירי חשמל, דבר שהשפיע לטובה על התוצאות במחצית הראשונה של השנה. במחצית השנייה של השנה, עם תחילת עונת הגשמים באל סלבדור, חלה ירידה בייצור ובמחירי במכירה של תחנת הכח באל סלבדור.
3. ברפובליקה הדומיניקנית - עליית מחירי הנפט והגידול בייצור, בשנת החשבון, השפיעה לטובה על המרווח.
4. גידול בהוצאות המימון בהשוואה לאשתקד עקב גידול בהתחייבויות הפיננסיות בשל תחילת צבירת הוצאות מימון בגין הטורבינות השנייה והשלישית באתר קלפה.
5. ברפובליקה הדומיניקאנית קיזזה החברה הבת יתרת חוב מיתרת זכות ללא תזרים מזומנים ובעקבות כך הכירה החברה הבת בהכנסה נדחית וכן ביטלה הפרשה לחובות מסופקים בגין החוב.
6. ברבעון הרביעי של שנת 2009 רשמה אינקה רווח הון מהנפקת מניות לצד ג' בחברה כלולה בסך של כ- 35 מיליון דולר.

א.י. סי. פאואר בע"מ (המשך)

א. אינקיה אנרג'י לימיטד (להלן - אינקיה) (המשך)

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות של אינקיה ברבעון הרביעי של שנת החשבון:

1. שיפור משמעותי בתוצאות קלפה בעקבות תחילת ההפעלה של הטורבינה השלישית במרס 2010 וכן בעקבות רישום הכנסה בסך 5 מליון דולר מחברת הולכת הגז של לימה בהסכם פשרה שנחתם איתם.
2. הרעה בתוצאות באל סלבדור בעקבות ירידה בייצור לעומת הרבעון המקביל אשתקד.
3. ברפובליקה הדומיניקנית - עליית מחירי הנפט והגידול בייצור, בתקופת הדוח, השפיעה לטובה על המרווח.
4. גידול בהוצאות המימון בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד עקב גידול בהתחייבויות הפיננסיות בשל תחילת צבירת הוצאות מימון בגין הטורבינה השלישית באתר קלפה.

התפתחויות אחרות באינקיה

- קריסטל פאואר, חברה בעלת מניות המיעוט בחברה מאוחדת של אינקיה, הגישה תביעה משפטית בטענה, בין היתר, שהופרו זכויותיה כבעלת מניות מיעוט, ראה באור 6.ב.22. לדוחות הכספיים.
- בחודש מרס 2010, החלה לפעול טורבינת הגז השלישית בקלפה ועתה מגיע ההספק באתר לכ-570 מגאוט.
- בחודש אפריל 2010 התקשרה קלפה עם חברות חלוקה בפרו במספר הסכמים ארוכי טווח לתקופות של 8-10 שנים, על פיהם תמכור קלפה לאותן חברות חלוקה, החל משנת 2014, חשמל בהיקף של 560 מגוואט. ההיקף הכספי המצטבר של ההסכמים מוערך בסכום של מעל 1.5 מיליארד דולר. סכומים אלו מצטרפים לסדרת הסכמים ארוכי טווח אחרים שיש כבר לקלפה, אשר ביחד מכסים את מלוא כושר הייצור הקיים של קלפה וכן כל כושר הייצור הנמצא בהקמה. בסך הכל יסתכם כושר הייצור לכ-854 מגה וואט.
- בחודש ספטמבר 2010 השקיעה אינקיה סך של כ-53 מליון דולר ברכישת מניות (בעקיפין) של חברת אדחל אס.איי.איי (פרו). סך של כ-50 מליון דולר התקבל מהחברה כהלוואות בעלים. ראה באור 11.א.3.ה. לדוחות הכספיים.
- לאחר תקופת הדוח, בחודש פברואר 2011, פירסמה אינקיה הצעת רכש למניות אדחל בעקבות הסכם עם רשות ניירות ערך הפרואנית. הצעת הרכש הסתיימה ביום 8 במרס 2011 ללא הענות כלשהיא. ראה באור 11.א.3.ה. לדוחות הכספיים.
- לאחר תקופת הדוח, בחודש מרס 2011, זכתה אינקיה במכרז שפורסם להספקת חשמל מתחנות כח הידרו אלקטריות חדשות בפרו, בהיקף של 200 מגאוט, לפיו תספק אינקיה חשמל לחברת החשמל בבעלות ממשלת פרו. אינקיה תספק חשמל למשך 15 שנה וצפויה להתחיל במחצית השנייה של שנת 2015. ההיקף השנתי של המכרז הוא כ-75 מליון דולר.

ב. א.פ.סי רותם בע"מ (להלן - א.פ. סי.)

א.פ. סי. זכתה במכרז להקמת תחנת כח פרטית בהיקף של כ-400 מגה וואט במישור רותם.

- בשנת החשבון הושלמה עסקת רכישת 80% מא.פ. סי. מחברת אחים עופר (אחזקות אנרגיה בע"מ).
- בחודש יוני 2010, התקשרה א.פ. סי. בהסכמים עם חברת דייהו הקוריאנית להקמת תחנת הכח וכן התקשרה עם חברת מיצובישי לתחזוקה ארוכת טווח לאחר הפעלתה המסחרית של תחנת הכח. היקף ההסכמים מסתכמים בכ-440 מליון דולר.
- במהלך הרבעון הרביעי של שנת החשבון החלה דייהו בעבודות באתר. ראה באור 22.ג.5.ג. לדוחות הכספיים.
- ביום 18 במרס 2011 מסרה דייהו לא.פ. סי., כי בעקבות רעידת האדמה שארעה ביפן, הודעה מוקדמת בדבר אירוע "כח עליון" אשר יתכן וישפיע על ביצועיו של קבלן משנה הפועל ביפן המספק ציוד המיועד לתחנת הכח. ראה באור 22.ג.5.ג. לדוחות הכספיים.

א.י. סי. פאואר בע"מ (המשך)

ב. א.פ.סי רותם בע"מ (להלן - או. פי. סי.) (המשך)

- בחודש דצמבר 2010, התקשרה או.פי.סי עם חברת EMG להספקת גז לתחנת הכח לתקופה של 20 שנה החל ממועד תחילת הפעלתה המסחרית המתוכננת לקראת שנת 2013. בדבר פרטים, ראה באור 1.5.ג.22. לדוחות הכספיים.
- לאחר תקופת הדוח נחתם הסכם עם קונסורציום מממנים בהובלת בנק לאומי לישראל בע"מ למימון בניית תחנת הכח. בדבר פרטים, ראה באור 1.5.ג.22. לדוחות הכספיים.

טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר)

מחזור המכירות של טאואר בשנת החשבון הסתכם בסכום של כ- 509 מליון דולר בהשוואה לכ- 299 מליון דולר אשתקד, גידול של כ- 70% בעוד שעלות המכר גדלה בשיעור של כ- 24% בלבד. הרווח הגולמי בשנת החשבון הסתכם בכ- 107 מליון דולר לעומת הפסד גולמי של כ- 26 מליון דולר אשתקד.

טאואר סיימה את שנת החשבון (לפי תקני ה- IFRS) בהפסד של כ- 40 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 115 מליון דולר אשתקד.

הוצאות המימון (לפי תקני ה- IFRS) הסתכמו בשנת החשבון בכ- 71 מליון דולר לעומת סך של כ- 41 מליון דולר אשתקד.

הגידול בהוצאות המימון בשנת החשבון נובע בעיקר מהוצאות חשבונאיות שנרשמו לפי כללי החשבונאות המקובלים בעקבות העליה בשווי ההון של חלק מההתחייבויות של טאואר (שאינן הוצאות על בסיס מזומן).

ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם ההפסד של טאואר (לפני תקני ה- IFRS) בסכום של כ- 0.3 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 31 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

מחזור המכירות ברבעון הרביעי של שנת החשבון הסתכם בכ- 135 מליון דולר בהשוואה לכ- 101 מליון דולר ברבעון המקביל אשתקד.

בטר פלייס L.L.C (להלן - בטר פלייס)

חברת בטר פלייס L.L.C הינה חברה בשלבי התהוות ופיתוח הפועלת לפיתוח ופריסה של תשתית טעינה שתתמוך ברכבים חשמליים ואספקת מעטפת תשתית לרכבים. בנוסף לנקודות טעינה פועלת בטר פלייס להתקנת רשת של תחנות שתאפשר לנהגים להחליף סוללה שהתרוקנה בסוללה מלאה בזמן קצר. בהתחשב בעלויות הניכרות הצפויות בפריסת התשתיות, מגייסת בטר פלייס כספים מגורמים פיננסיים ואחרים במדינות הפעילות.

למועד הדוח טרם החלה בטר פלייס בפעילות מסחרית. ההפסד של בטר פלייס לשנת החשבון הסתכם בכ- 167 מליון דולר וההפסד הנקי (לבעלי מניות בכורה) כ- 125 מליון דולר.

בדבר נתונים מתוך הדוחות הכספיים ודוח רווח והפסד של בטר פלייס, ראה באור 3.א.11. לדוחות הכספיים.

צ'רי קוואנטום אוטו לימיטד (להלן - צ'רי קוואנטום)

צ'רי קוואנטום הינה מיזם משותף בסין עם חברת צ'רי אוטומוביל.

המיזם מיועד לעסוק בפיתוח, ייצור, מכירה ושיווק של כלי רכב מנועים רגילים וכלי רכב היברידיים וחשמליים בשוק הסיני והעולמי.

במהלך שנת 2010 אימץ דירקטוריון החברה לישראל תכנית עסקית מעודכנת למיזם המשותף וכן הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על-ידי הצדדים.

התכנית העסקית של המיזם עודכנה, בין היתר, בנושא המכוניות החשמליות, בנושא מודל הרכב השני ובחינת המיקום של המיזם המשותף. ראה באור 3.א.11. לדוחות הכספיים.

צ'רי קוואנטום טרם החלה בפעילות מסחרית.

את שנת החשבון סיימה צ'רי קוואנטום בהפסד של כ- 78 מליון דולר לעומת הפסד של כ- 13 מליון דולר אשתקד.

מקורות המימון של החברה וחברות המטה ונזילות

היקף ההתחייבויות הפיננסיות של החברה וחברות המטה שבבעלות ובשליטה מלאה (להלן - חברות המטה) ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכמו לסך של כ- 2,552 מליון דולר. השווי ההוגן של עסקאות החלפת ריבית, עסקאות מטבע ועסקאות מדד, בעיקר בגין אגרות החוב, מקטין כלכלית את ההתחייבויות בסך של כ- 232 מליון דולר.

השקעות באמצעים נזילים של החברה וחברות המטה הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2010 בסכום של כ- 516 מליון דולר. הסכומים מושקעים בעיקר בפיקדונות דולריים ושקליים.

החוב נטו של החברה וחברות המטה למועד הדוח הינו כ- 1,804 מליון דולר.

בשנת 2010 הנפיקה החברה אגרות חוב בתמורה כוללת של כ- 265 מליון דולר. מתוך סכום זה סך של כ- 145 מליון דולר נתקבל מהרחבת סדרת אגרות חוב 7 הצמודה למדד המחירים לצרכן (מח"מ של כ- 7 שנים) וסך של כ- 121 נתקבל מהנפקת סדרת אגרות חוב 9, שקלית לא צמודה (מח"מ של כ- 5 שנים). לאחר תאריך המאזן בוצעו עסקאות להחלפת כל ההתחייבויות בגין סדרה 9, וכמחצית מההתחייבות בגין הרחבת סדרה 7 להתחייבות דולרית בריבית משתנה.

בשנת 2010 מחזרה החברה אשראי לזמן ארוך מבנק כך שהיא קיבלה הלוואה חדשה בסך 130 מליון דולר במח"מ של 4 שנים ופרעה הלוואות קיימות בסך מצטבר של 94 מליון דולר במח"מ של שנתיים.

בשנת 2010 פרעה החברה חלויות שוטפות של אגרות חוב והלוואות לזמן ארוך (בניכוי עסקאות הגנה בגינן) בסך של כ- 164 מליון דולר.

ביום 30 בדצמבר 2010 אשררה Standard & Poor's Maalot דרוג ilA+/stable לחברה וכן דרוג A+ לכל סדרות אגרות החוב של החברה.

ליום 31 בדצמבר 2010, היקף החשיפה של החברה וחברות המטה לתיסוף שער החליפין של השקל כלפי הדולר הינו כ- 226 מליון דולר. היקף החשיפה לעלית מדד המחירים לצרכן הינו כ- 308 מליון דולר ולעליה בריבית הליבור כ- 448 מליון דולר.

ליום החתימה על הדוחות הכספיים, ירדה החשיפה למדד לכ- 221 מליון דולר והחשיפה לריבית משתנה עלתה לכ- 650 מליון דולר.

לאחר תקופת הדוח, נתנה החברה ערבות (כפי חלקה בעקיפין בפרויקט) לקיום התחייבותה של או.פי.סי במסגרת הסכמי המימון להקמת תחנת הכח וכן חברת מטה של החברה נתנה ערבות (כפי חלקה של החברה בעקיפין בפרויקט כאמור) להתחייבותה של או.פי.סי במסגרת ההסכם של או.פי.סי עם חברת החשמל. הערבויות הינן בסכום מצטבר של כ- 175 מליון שקל צמודות למדד (כ- 49 מליון דולר).

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהול

החל מתאריך 1 בינואר 2008 עם אימוץ כללי החשבונאות הבינלאומיים (IFRS) הוגדר המטבע הפונקציונלי של החברה כדולר (ארה"ב). החשיפות של החברה נמדדות כלכלית ביחס לדולר.

החברה רואה במרבית השקעותיה כהשקעות אשר נמדדות בדולר. בהתאם לכך, מרבית ההלוואות שנטלה החברה למימון החזקות אלו הינן בעיקר הלוואות בדולר ואגרות חוב צמודות מדד בשילוב עסקת החלפת בסיס ההצמדה לדולר. כן, עשויים לחול הפרשים הנובעים בעיקר מהפרשים בעיתוי קבלת ההלוואות, פירעון והחלפתן מהתחייבות צמודת מדד להתחייבות דולרית. החברה מגנה חלקית מפני חשיפה זו באמצעות רכישת מכשירים פיננסיים שונים ובכללם, עסקאות החלפת ריבית, מטבע, רכישת מדד ועסקאות אקדמה מבנקים מסחריים.

במסגרת הסכמי האשראי קיימות התחייבויות ליחסים פיננסיים מסויימים ובכללם יחס מינימלי בין שווי בטוחות ליתרת אשראי. הבטוחות הנ"ל הינן בד"כ מניות כ"ל ושווין לענין ההסכמים נגזר ממחירן בבורסה.

חלק מפעולות המימון של החברה בדולרים הינה בשיעור ריבית המשתנה מידי 3, 6 או 12 חודשים. בהקשר לכך קבעה החברה מדיניות של הגנה על ההלוואות בריבית משתנה, בהיקף הנקבע מידי פעם, לפיה קיבעה או יצרה תחום והגבלה על שיעור הריבית. יתרת עסקאות ההגנה, נכון ליום 31 בדצמבר 2010, כ- 1,205 מליון דולר ויתרת החשיפה לריבית משתנה היא כ- 450 מליון דולר.

במסגרת העסקאות הנ"ל, החברה מחליפה את שיעור הריבית המשתנה המשולמת על הלוואות שנתקבלו לריבית קבועה בשיעורים שבין 2.61% ל- 4.0% (IRS) ובמסגרת עסקאות ה- Caps ו- Floors החברה מקבעת את הניוד של הלוואות בריבית משתנה בטווח שבין 2.82% ל- 5.5%.

חלק ממקורות המימון של החברה נסמכים גם על שוק ההון המקומי. אשראי ממקורות אלו בדרך כלל מבוצע בשקלים צמודי מדד או שקלים לא צמודים. החברה מחליפה בעסקאות עתידיות מעת לעת חלק מההתחייבויות הנ"ל להתחייבויות בדולרים בשיעורי ריבית המשתנה אחת לחצי שנה או שנה. היקף עסקאות אלו, נכון ליום 31 בדצמבר 2010 כ- 1,055 מליון דולר ויתרת החשיפה למטבע השקל היא כ- 220 מליון דולר ויתרת החשיפה למדד היא כ- 300 מליון דולר.

כחברת השקעות, מחליטה החברה מעת לעת על השקעות במדינות שונות ובתחומים שונים. במסגרת החלטת החברה להשקעה נוספת במיזם המכוניות בסין התקשרה החברה בעסקת אקדמה לרכישת היואן הסיני בהיקף של כ- 170 מליון דולר.

מרבית עסקאות ההגנה המתוארות לעיל, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית ולכן המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בשווי ההוגן של מכשירים אלו נזקפים לרווח והפסד.

עסקאות הנגזרים נעשות עם תאגידים בנקאיים מקומיים וזרים. לדעת החברה, לא צפוי סיכון אשראי בגינן. היקף העסקאות וסוג העסקאות שמתבצע עם בנקים אלו, מתחשב גם בתנאים המסחריים הקיימים בשוק כגון היקפי מסגרות האשראי הזמינים, מחירי העסקאות, ציפיות והערכות החברה, בטחונות נדרשים ותנאים נוספים הנדרשים בביצוע עסקאות אלו.

מדיניות החברה באשר לאופן החזקת היתרות הפיננסיות הינה להשקיע יתרות אלו באפיקים בהרכב המשתנה מעת לעת. נכון ליום 31 בדצמבר 2010, הושקעו מרבית הכספים בפיקדונות דולריים ושקליים לזמן קצר.

ניהול הסיכונים בחברה נגזר ממדיניות הדירקטוריון והחלטות ועדת הכספים של הדירקטוריון והם מקבלים דיווח מעת לעת.

האחראי לניהול הסיכונים בחברה הינו סמנכ"ל הכספים ופרטים לגבי כלולים בפרק פרטים נוספים על התאגיד.

חשיפה לסיכונים שוק ודרך ניהולם (המשך)

טבלת פוזיציות בנגזרים של החברה במאוחד ליום 31 בדצמבר 2010

שווי הוגן מליוני דולר		ערך נקוב מליוני דולר		
SHORT	LONG	SHORT	LONG	
להגנה משינויים בשיעורי רבית משתנה (LIBOR) על הלוואות דולריות				
מעל שנה				
-	(10.2)	-	135	עסקאות IRS - מוכר חשבונאית
-	1.4	-	520	אופציות CAP - לא מוכר חשבונאית
-	(29.7)	-	520	אופציות FLOOR - לא מוכר חשבונאית
-	(7.4)	-	150	עסקאות COLLAR - לא מוכר חשבונאית
7.3	(73.6)	68	1,449	עסקאות IRS - לא מוכר חשבונאית
-	(0.9)	-	30	עסקאות SWAPTION - לא מוכר חשבונאית
עד שנה				
-	-	-	75	אופציות CAP - לא מוכר חשבונאית
-	(0.6)	-	75	אופציות FLOOR - לא מוכר חשבונאית
-	(0.5)	-	25	עסקאות IRS - לא מוכר חשבונאית
להגנה משינויים בשער חליפין והחלפת שיעור ריבית של הלוואות, מעל שנה				
303.8	-	1,000	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית משתנה מהתחייבות צמודת מדד בריבית קבועה - לא מוכר
7.5	-	98	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית משתנה מהתחייבות שקלית בריבית קבועה - לא מוכר
2.9	-	13	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות צמודת מדד בריבית קבועה - לא מוכר
6.8	-	48	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות שקלית בריבית קבועה - לא מוכר
0.4	-	83	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות בסולי בריבית קבועה - מוכר חשבונאית
10.5	-	179	-	חוזה SWAP להתחייבות דולרית בריבית קבועה מהתחייבות שקלית בריבית קבועה - מוכר
1.2	-	73	-	חוזה SWAP להתחייבות שקלית בריבית משתנה מהתחייבות שקלית בריבית קבועה - לא מוכר
להגנה משנויים בשיעור המדד על תזרים מזומנים - לא מוכר חשבונאית				
-	2.9	-	129	חוזה עתידי לרכישת הפרשי מדד - מעל שנה
נגזרים אחרים בחברה מאוחדת - מעל שנה, לא מוכר חשבונאית				
-	11.7	-	50	אופציה להנפקת חוב
-	113.0	-	401	עסקת פורוורד לפרעון מוקדם של אג"ח בחברה מאוחדת
(22.3)	-	-	-	אופציה שהונפקה למחיר חכירה של אוניות
להגנה משנויים בשערי חליפין על תזרים מזומנים - לא מוכר חשבונאית				
עד שנה				
שקל/דולר				
3.8	-	361	-	חוזה עתידי
(1.1)	-	256	-	אופציות רכש
9.7	-	256	-	אופציות מכר
דולר/אירו				
-	1.1	-	25	חוזה עתידי
-	(4.3)	-	150	אופציות רכש
-	5.8	-	150	אופציות מכר
יין/דולר				
-	(0.2)	-	13	חוזה עתידי
-	0.2	-	21	אופציות רכש
-	(0.5)	-	20	אופציות מכר
שטרלינג/אירו				
-	-	4	-	חוזה עתידי
-	(0.8)	-	41	אופציות רכש
-	0.7	-	41	אופציות מכר
כתר שוודי/דולר				
-	-	-	2	אופציות רכש
-	0.1	-	2	אופציות מכר
עסקאות אקדמה				
-	1.2	-	95	שקל/יין
0.2	-	41	-	יואן סיני/דולר
4.6	-	131	-	יואן סיני/דולר - מעל שנה

LONG - פרושו תקבול בדולר כנגד המטבע הנגדי ובעסקאות מט"ח אחרות, תקבול מטבע מוביל.
SHORT - פרושו תשלום בדולר כנגד המטבע הנגדי ובעסקאות מט"ח אחרות, תשלום מטבע מוביל.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

טבלת פוזיציות בנגזרים של החברה במאוחד ליום 31 בדצמבר 2010 - המשך

ערך נקוב מליוני דולר **שווי הוגן מליוני דולר**

SHORT LONG SHORT LONG

-	0.4	-	15
-	2.2	-	33

עסקאות להגנה על מחיר הדלק
אופציית רכש
עסקאות אקדמה

-	(1.4)	-	19
-	(4.5)	-	30

עסקאות להגנה על מחיר הובלה ואנרגיה
עסקאות אקדמה - עד שנה
עסקאות אקדמה - מעל שנה

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במאוחד)

סיכוני שוק מגלמים את הפוטנציאל לשינויים בשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים או של תזרימי המזומנים שינבעו מהם, שמורכבים מסוגי הסיכונים הבאים:

1. סיכון מטבע - כתוצאה משינויים בשערי חליפין של מטבעות שונים ביחס לשער הדולר כלפיו מודדת החברה את החשיפה.
2. סיכון שיעורי ריבית - כתוצאה משינויים בשיעורי ריבית השוק.
3. סיכון מחיר - כתוצאה משינויים במחירי שוק.
4. סיכון מדד - כתוצאה משינוי במדד המחירים לצרכן.

ניתוח הרגישות נערך לגורמי הסיכון המאפיינים את מרכיבי החשיפה, לשינויים בשערי חליפין, שינויים בריבית דולרית, שינויים בריבית שקלית, שינויים בריבית ריאלית ושינויים במחירים של מוצרים ושרותים.

מדדת השינויים בשווי ההוגן מבוצעת במיליוני דולרים. בטבלאות שלהלן מוצגים השינויים של מכשירים רגישים לפרמטרים המוצגים בראש כל טבלה ומתייחסים לשווי הוגן של המכשירים הרגישים לפרמטר המוצג. עליה פירושה התחזקות הדולר כנגד המטבע הנגדי ובעסקאות מט"ח אחרות - התחזקות המטבע המוביל. ירידה פירושה החלשות הדולר כנגד המטבע הנגדי ובעסקאות מט"ח אחרות - החלשות המטבע המוביל.

הקבוצה ביצעה מבחני רגישות בגין שינויים בגורמי השוק בטווח עליון ותחתון של 5% ו-10% למעט שערי הריבית ומחירי חומרי גלם וסחורות. לאור שיעורי הריבית הנמוכים, מבחני רגישות לשינויים בשערי הריבית נעשו בתוספת והפחתה של 0.5% ו-1% לעקומי הריבית הקיימים ע"מ לשקף טוב יותר את החשיפה לריביות. מבחני רגישות לשינויים במחיר סחורות נעשו בתוספת והוספה של 20% ו-50%. מבחני השוק בוצעו לתאריך המאזן.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במיוחד) (המשך)

רגישות לשינויים בריבית שקלית צמודה לצרכן :

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
תוספת של 1%	תוספת של 0.5%		תוספת של 0.5%	תוספת של 1%	
4	2	(70)	2	4	הלוואות לזמן ארוך
74	37	(2,024)	37	74	אגרות חוב
(41)	(21)	307	(21)	(41)	עסקאות SWAP ממדד ושקל לדולר משתנה *
37	18	(1,787)	18	37	סה"כ

רגישות לשינויים בריבית שקלית :

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
תוספת של 1%	תוספת של 0.5%		תוספת של 0.5%	תוספת של 1%	
15	7	(455)	7	15	אגרות חוב
(11)	(6)	26	(6)	(11)	עסקאות SWAP משקל לדולר משתנה וקבועה *
4	1	(429)	1	4	סה"כ

רגישות לשינויים בשיעור ריבית הליבור :

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
תוספת של 1%	תוספת של 0.5%		תוספת של 0.5%	תוספת של 1%	
(1)	-	55	-	(1)	נגזרים בגין הסדר חוב בחברה מאוחדת
14	7	(574)	7	14	הלוואות לזמן ארוך מבנקים - ריבית קבועה
9	5	(298)	5	9	אגרות חוב
3	1	-	1	3	עסקאות SWAP מסולי לדולר קבועה *
7	3	20	3	7	עסקאות SWAP ממדד ושקל לדולר קבועה *
38	19	(77)	19	38	עסקאות IRS משתנה לקבועה *
14	7	(36)	7	14	עסקאות COLLAR *
-	-	(1)	-	-	עסקאות SWAPTION *
84	42	(911)	42	84	סה"כ

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במאוזד) (המשך)

רגישות לשינויים בממד מחירים לצרכן:

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	
8	4	79	4	8	פקדונות והלוואות לזמן ארוך
(7)	(4)	(70)	(4)	(7)	הלוואות לזמן ארוך
(202)	(101)	(2,024)	(101)	(202)	אגרות חוב
2	1	8	1	2	נזר משובץ
132	66	307	66	132	עסקאות SWAP ממדד לדולר משתנה *
14	7	3	7	14	רכישת הפרשי מדד *
(53)	(27)	(1,697)	(27)	(53)	סה"כ

* עסקאות אלו נקשרו להחלפת מטבע ו/או שיעור הריבית בגין התחייבויות.

רגישות לשינויים בשערי חליפין:

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שקל/דולר - סוג המכשיר
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	
(31)	(16)	330	(16)	(31)	מזומנים ושווי מזומנים
(3)	(2)	32	(2)	(3)	פקדונות והלוואות לזמן קצר
(7)	(4)	72	(4)	(7)	לקוחות
(11)	(6)	123	(6)	(11)	חייבים ויתרות חובה
(19)	(9)	190	(9)	(19)	פקדונות והלוואות לזמן ארוך
1	-	(8)	-	1	אשראי מבנקים ואחרים
25	13	(255)	13	25	ספקים ואחרים
21	10	(213)	10	21	זכאים ויתרות זכות
6	3	(66)	3	6	התחייבויות לזכויות עובדים
8	4	(79)	4	8	הלוואות לזמן ארוך מבנקים
231	120	(2,508)	120	231	אגרות חוב
(154)	(81)	332	(81)	(154)	עסקאות SWAP ממדד ושקל לדולר משתנה *
1	-	8	-	1	נזר משובץ
(16)	(9)	9	(9)	(16)	אופציות מטבע
(32)	(16)	4	(16)	(32)	פורורד
20	7	(2,029)	7	20	סה"כ

* עסקאות אלו נקשרו להחלפת מטבע ו/או שיעור הריבית בגין התחייבויות.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במאחד) (המשך)

רגישות לשינויים בשערי חליפין (המשך):

דולר/אירו					סוג המכשיר
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	
7	4	73	(4)	(7)	מזומנים ושווי מזומנים
8	4	77	(4)	(8)	פקדונות והלוואות לזמן קצר
29	14	286	(14)	(28)	לקוחות
4	2	40	(2)	(4)	חייבים ויתרות חובה
(1)	(1)	(11)	1	1	אשראי מבנקים ואחרים
(18)	(9)	(181)	9	18	ספקים ואחרים
(8)	(4)	(83)	4	8	זכאים ויתרות זכות
(24)	(12)	(244)	12	24	הלוואות לזמן ארוך מבנקים
1	1	8	(1)	(1)	נגזר משובץ
(14)	(7)	2	7	15	אופציות מטבע
(3)	(2)	1	2	4	עסקאות אקדמה מטבע
(19)	(10)	(32)	10	22	סה"כ
דולר/ לי"ש					סוג המכשיר
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	
1	1	14	(1)	(1)	פקדונות והלוואות לזמן קצר
4	2	41	(2)	(4)	לקוחות
(1)	-	(8)	-	1	אשראי מבנקים ואחרים
(1)	(1)	(11)	1	1	ספקים ואחרים
(1)	(1)	(10)	1	1	זכאים ויתרות זכות
(1)	-	-	-	1	עסקאות אקדמה
1	1	26	(1)	(1)	סה"כ
יין/דולר					סוג המכשיר
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%	
2	1	24	(1)	(2)	לקוחות
(1)	-	(5)	-	1	ספקים ואחרים
(1)	(1)	-	-	1	אופציות מטבע
(2)	(1)	-	1	1	עסקאות אקדמה מטבע
(2)	(1)	19	-	1	סה"כ

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במאחד) (המשך)

רגישות לשינויים בשערי חליפין (המשך):

ריאל ברזיל/דולר

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
(1)	-	8	-	(1)
(1)	-	6	-	(1)
1	-	(7)	-	1
(1)	-	7	-	(1)

סוג המכשיר

מזומנים ושווי מזומנים

לקוחות

ספקים ואחרים

סה"כ

יואן סיני/דולר

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
(1)	-	9	-	(1)
(1)	1	14	(1)	(1)
(2)	1	20	(1)	(2)
1	(1)	(11)	1	1
(17)	10	5	(8)	(17)
(20)	11	37	(9)	(20)

סוג המכשיר

מזומנים ושווי מזומנים

פקדונות והלוואות לזמן קצר

לקוחות

ספקים ואחרים

עסקאות אקדמה מטבע

סה"כ

דולר קנדי/דולר

עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
(2)	1	25	(1)	(2)
2	(1)	(17)	1	2
-	-	8	-	-

סוג המכשיר

לקוחות

ספקים ואחרים

סה"כ

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

מבחני רגישות בגין שינוי בגורמי השוק (במיוחד) (המשך)

רגישות לשינויים בשערי חליפין (המשך):

סולי/דולר				
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
(2)	1	21	(1)	(2)
(2)	1	27	(1)	(2)
1	(1)	(10)	1	1
8	(4)	(83)	4	8
(8)	4	-	(4)	(8)
(3)	1	(45)	(1)	(3)
ס"ה				
מזומנים ושווי מזומנים				
לקוחות				
ספקים ואחרים				
אגרות חוב				
עסקאות החלפה *				
סוג המכשיר				
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
10	(5)	1	5	(10)
(4)	2	-	(2)	4
עסקאות אקדמה - שקל/יין				
אופציות מטבע - ליישט / אירו				
רגישות לשינויים במחירי הובלה ימית ואנרגיה				
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 10%	ירידה של 5%		עליה של 5%	עליה של 10%
4	(2)	(6)	2	(4)
עסקאות הגנה				
רגישות לשינויים במחירי הדלק				
עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	שווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן	עליה (ירידה) בשווי הוגן
מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר
עליה של 50%	ירידה של 20%		עליה של 20%	עליה של 50%
18	(7)	2	7	(18)
8	-	-	3	-
26	(7)	2	10	(18)
עסקאות אקדמה				
אופציית רכש				
סוג המכשיר				
ס"ה				

חשיפה לסיכונים שוק ודרך ניהולם (המשך)

סיכונים החלים על חברות מוחזקות

(סיכונים אלו מנוהלים ע"י החברות המוחזקות באופן עצמאי ומדווחים לדירקטוריונים של החברות).

כ"ל

חלק ממוצרי כ"ל וחלק מתשומותיה מאופיינים במחיר נתון, כאשר לכ"ל יכולת מוגבלת להשפיע על מחיר זה. קבוצת כ"ל חשופה לשינויים במחירים של מוצרים ותשומות אלו. למחירים של מוצרי כ"ל לא קיימים מנגנוני הגנה.

הדולר הוא המטבע העיקרי של הסביבה הכלכלית בה מנוהלות הפעולות של מרבית קבוצת כ"ל. החלק המכריע של הפעולות - מכירות, רכישת חומרים, הוצאות מכירה, שיווק ומימון וכן רכישת הנכסים הקבועים - נעשה במטבע חוץ, בעיקר בדולרים, ולכן משמש הדולר כמטבע המדידה והדיווח של כ"ל.

לכ"ל מספר חברות בנות מאוחדות בחו"ל וחברה מקומית שמטבע פעילותן הוא המטבע המקומי בעיקר השקל, האירו והפאונד והריאל הברזילאי.

העסקאות שנעשות על ידי חברות כ"ל במטבעות שאינם מטבע הפעילות של החברות חושפות את כ"ל לשינויים בשערי החליפין של מטבעות אלו לעומת מטבע הפעילות של החברות האלו.

מדידת החשיפה של כ"ל כאמור הנה על בסיס הכנסות/הוצאות נטו בכל מטבע שאינו מטבע הדיווח של אותה חברה.

חלק מעלויות תשומות כ"ל בישראל נקובות ומשולמות בש"ח. לפיכך, חשופה כ"ל להתחזקות שער החליפין של הש"ח ביחס לדולר (ייסוף של השקל). חשיפה זו זהה במהותה לחשיפה המתוארת לעיל אך מהותית בהיקפה יותר משאר חשיפות המטבע.

התוצאות לצורכי מס של כ"ל וחלק מהחברות הבנות של כ"ל נמדדות במטבע השונה מהדולר: בישראל ש"ח ובחו"ל מטבע מקומי. עקב כך חשופה כ"ל להפרש בין שיעור השינוי בשער החליפין של הדולר לבין בסיס המדידה לצורכי מס.

לחברות כ"ל התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד. התחייבויות אלו נקובות במטבע המקומי, ובישראל הן מושפעות לעיתים גם מעליות המדד. לחברות כ"ל בישראל יעודות לכיסוי חלק מהתחייבויות אלו. יעודות אלו נקובות בש"ח ומושפעות מרווחי הקרנות בהן מושקעים הסכומים. עקב כך חשופה כ"ל לשינויים בשער החליפין של הדולר למטבע המקומי בגין ההתחייבויות נטו בשל סיום יחסי עובד מעביד.

לכ"ל נכסים כספיים והתחייבויות כספיות הנקובים או צמודים למטבעות השונים ממטבע הפעילות שלהן. עודף הנכסים על התחייבויות הנקובים במטבעות השונים ממטבע הפעילות יוצרים לכ"ל חשיפה בגין תנודתיות בשערי המטבעות.

השקעה בחברות בנות שמטבע פעילותן שונה מהדולר - היתרות המאזניות לסוף תקופה של חברות אלו מתורגמות לדולר לפי שער חליפין של הדולר ביחס למטבע הדיווח של החברות האמורות בסוף התקופה. יתרות מאזניות לתחילת התקופה וכן שינויים הוניים במהלך התקופה מתורגמים לדולר לפי שער החליפין בתחילת התקופה או בתאריך השינוי בהון בהתאמה. ההפרשים הנובעים מהשפעת השינוי בשער החליפין בין הדולר לבין מטבע הדיווח של החברות יוצרים חשיפה. השפעות חשיפה זו נזקפות במישרין להון העצמי.

לגבי הלוואות כ"ל בריביות משתנות קיימת חשיפה של התוצאות הכספיות (הוצאות מימון) וכן חשיפת תזרים מזומנים בגין שינויי שיעורי ריבית אלה. לגבי הלוואות כ"ל בריבית קבועה קיימת חשיפה לשינויים בשווי ההון של ההלוואות בגין שינויים בריבית השוק.

באשר לנכסים כספיים והתחייבויות כספיות במטבעות שאינם מטבע הפעילות של חברות כ"ל, מדיניות כ"ל היא לצמצם חשיפה זו ככל האפשר, על ידי שימוש במכשירי הגנה שונים.

לגבי התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד ותוצאות המס של כ"ל, בשל העובדה שהחשיפה היא לטווח ארוך, כ"ל אינה מגינה על חשיפה זו.

לגבי הגנות על מחירי מזוט, מחירי הובלה ימית, הכנסות והוצאות חזויות במטבעות שאינן מטבע הפעילות של החברות ושער ריבית, מדיניות כ"ל היא להגן בשיעורים שונים כדלקמן:

מחירי אנרגיה:

ביצוע ההגנות מרוכז ע"י פורום האנרגיה של כ"ל. היקף ההגנות נקבע לאחר התייעצות עם מומחי אנרגיה בארץ ובחו"ל.

מחירי הובלה ימית:

כ"ל רוכשת הגנות על חלק מחשיפתה למחירי הובלה ימית בצובר. ביצוע ההגנות מרוכז על ידי פורום אנרגיה של כ"ל. אופן ההגנה והיקפה נקבע לאחר התייעצות עם מומחים בחו"ל.

חשיפה לסיכוני שוק ודרך ניהולם (המשך)

סיכונים החלים על חברות מוחזקות (המשך)

כ"ל (המשך)

שערי ריבית :

פורום המימון של כ"ל (פורום שחבריו הם אנשי הכספים הבכירים של כ"ל והמגזרים) בוחן את היקף ההגנות וזאת על מנת להתאים את מבנה הריבית בפועל לציפיותיה של כ"ל לגבי ההתפתחויות הצפויות בריבית, תוך התחשבות בעלות ההגנות. ההגנות מבוצעות הן על ידי נידוד ריבית קבועה והן על ידי הגנה על ריבית משתנה.

במסגרת עסקאות ה-Swap כ"ל מחליפה את שיעור הריבית המשתנה המשולמת על הלוואות שנתקבלו לריבית קבועה בשיעורים שבין 2.5% ל- 4.3%. במסגרת עסקאות ה-Caps וה-Floors כ"ל מקבעת את הנייד של הלוואות בריבית משתנה בטווח שבין 2.25% ל- 5.25%.

שערי חליפין :

פורום המימון של כ"ל בוחן תקופתית את היקף הגידור המבוצע בגין כל אחת מהחשיפות המתוארות לעיל וקובע את היקף ההגנות הדרוש. ההגנה מתבצעת באמצעות מכשירים פיננסיים שונים, לרבות נגזרים.

במהלך שנת 2009, הנפיקה כ"ל סדרות אגרות חוב מוסדיים הרשומות למסחר בהיקף כולל של 1.6 מליארד ש"ח. חלק מהסדרות שהונפקו הינן שקליות, חלקן צמודות למדד המחירים לצרכן ונושאות ריבית צמודה וחלקן צמודות לדולר.

בגין ההתחייבויות השקליות והצמודות למדד ביצעה כ"ל עסקאות בנגזרים להחלפה של תזרימי המזומנים משקלים לדולרים. בנוסף ביצעה כ"ל עסקאות בנגזרים לגידור מרבית החשיפה לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בנוסף, במהלך הרבעון השלישי של שנת 2009 ביצעה כ"ל השקעה בנגזרים לגידור החשיפה לשינויים בתזרימי המזומנים של אגרות חוב סדרה ב' מורחבת, בגין שינויים בשערי החליפין של השקל אל מול הדולר. עסקת גידור זו טופלה בדוחות הכספיים כגידור חשבונאי. כתוצאה מיישום חשבונאות הגידור זקפה כ"ל חלק מהשינויים בשווי ההוגן של הנגזרים (הפסד של כ- 2.3 מליון דולר) לקרן הון.

כל יתר עסקאות ההגנה המבוצעות על ידי כ"ל אינן מטופלות במסגרת הדוחות הכספיים כגידור חשבונאי.

חברות כ"ל עוקבות אחרי היקף החשיפות ושיעורי ההגנה בנושאים השונים באופן שוטף. מדיניות ההגנות בכל סוגי החשיפות נדונה בדירקטוריון כ"ל ובדירקטוריונים של חברות כ"ל במסגרת התקציב השנתי. ועדת הכספים של כ"ל מקבלת דיווח מדי רבעון, במסגרת הדיון בתוצאות הרבעוניות, כבקרה על יישום המדיניות ולצורך עדכון המדיניות, אם נדרש. הנהלות החברות מיישמות את המדיניות שנקבעה, תוך התייחסות להתפתחויות בפועל ולצפיות בשווקים השונים.

כ"ל עושה שימוש במכשירים פיננסיים ונגזרים למטרות הגנה בלבד (מכשירי הגנה). מכשירי ההגנה מקטינים חשיפות הנוצרות לכ"ל, כמתואר לעיל. מרבית העסקאות המבוצעות אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית, ולפיכך המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד. חלק מהעסקאות בנגזרים לגידור החשיפה בגין אגרות חוב שקליות שהונפקו מקיימות את התנאים לגידור תזרימי מזומנים לפי התקינה הבינלאומית. חלק מהשינויים בשווי ההוגן של הנגזרים האמורים נזקפים ישירות להון העצמי.

עסקאות הנגזרים נעשות עם תאגידים בנקאיים. לדעת כ"ל, סיכון אשראי בגין הינו זניח.

צים

עיסוקה של צים הוא במתן שירותי תובלה בינלאומיים כאשר מרבית הכנסותיה נקובים בדולרים של ארה"ב וחלק מההוצאות הן במטבעות שונים. המטבע הפונקציונלי של צים הוא איפוא, הדולר.

בהתאם לאופי הפעילות חשופה צים לסיכוני שוק המתייחסים לשינויים בשער החליפין של ארצות שונות בהן יש לצים פעילות.

בנוסף חשופה צים לשינויים במחירי דלק כבד.

מרבית ההתחייבויות של צים הינם בדולר על בסיס ריבית משתנה ולכן חשופה צים לשינויים בשער הריבית הדולרי (LIBOR).

צים הגיעה למסקנה כי חלק ניכר מהסיכונים הכלכליים להם היא חשופה ניתנים להגנה על-ידה. עם זאת, לצים אין אפשרות להגן על סיכונים מסוימים כגון אלה הנוגעים לביקוש להובלות ולרמת המחירים בענף (שהינם תוצאה של שינויים בכלכלה העולמית ומצב התחרות בענף).

חשיפה לסיכונים שוק ודרך ניהולם (המשך)

סיכונים החלים על חברות מוחזקות (המשך)

צ"ס (המשך)

צ"ס חשופה לשינויים בשער הליבור עקב אחזקת הלוואות בריבית ליבור משתנה. ריכוז של החשיפה לסיכונים ריבית נערך על בסיס רבעוני. לתאריך המאזן שיעור החוב בריבית משתנה נטו הינו כ- 79% (לפני השפעת עסקאות הגנה). צ"ס עושה שימוש בנגזרים על מנת להקטין את ההשפעה האפשרית של תנודות בשיעור הריבית. לצ"ס עסקאות IRS (Interest Rate Swap) רגילות וכן עסקאות מסוג COLLAR המגנות באופן חלקי על החשיפה לסיכונים ריבית.

הצ"ס החברה עורכת ריכוז של החשיפה המטבעית המאזנית והתפעולית על בסיס שנתי. במקרים בהם חלים שינויים תפעוליים או מאזניים משמעותיים צ"ס מעדכנת את ניתוח החשיפה. ההגנה מתמקדת רק במטבעות שיש בהם חשיפה כלכלית מהותית, והנהלת צ"ס החליטה להגן עליהם. לצורך ניהול סיכונים מטבע נהגת צ"ס להשתמש בעסקאות אקדמה (FORWARD) ובאופציות מטבע מסוגים שונים.

כמו כן, חשופה צ"ס לסיכונים הנובעים משינויים בשער החליפין של השקל מול הדולר ומשינויים במדד המחירים לצרכן, אשר ישפיעו על התחייבויה לבעלי האג"ח.

צ"ס עורכת ריכוז של החשיפה לשינויים במחירי הדלק, שהינה מעבר להגנה החלקית על ידי היטל הדלק, וזאת על בסיס רבעוני ולתקופה של עד 12 חודשים קדימה. חשיפה זו ניתנת להגנה חלקית בטווח הקצר. צ"ס מתקשרת מעת לעת בעסקאות SWAP בנוסף לאופציות מסוגים שונים לתקופה של מספר חודשים על מנת להגן על תזרים המזומנים מפני שינויים במחירי הדלק בקשר לרכישות של דלקים המיועדים לתפעול השוטף של צ"ס האוניות שלה.

ועדת הגידור של הדירקטוריון מקבלת דיווח מפורט של ניהול הסיכונים על בסיס רבעוני ודנה במדיניות ניהול הסיכונים שפורטו לעיל. האחראי בצ"ס לניהול סיכונים השוק הינו סמנכ"ל הכספים.

בז"ן

לבז"ן נוצרת חשיפה בעת קביעת המחיר לנפט הגולמי הנרכש על ידיה ומתקיימת עד למועד קביעת מחירי מכירה למוצרים המופקים מנפט זה. בהתאם למדיניות בז"ן, היא אינה מגנה על מלאי בהיקף של כ- 600 אלף טון. (לאחר תאריך המאזן אינה מגינה על מלאי בהיקף של כ- 400 אלף טון) בז"ן מגינה מעת לעת על חלק ממלאי זה באמצעות אופציות למקרה של ירידות מהותיות במחירי הנפט הגלמי.

בז"ן מגינה על יתרת מלאי הגלם והמוצרים בעיקר באמצעות מכירת חוזים עתידיים ומקבעת לעיתים מרווחי זיקוק עתידיים באמצעות עסקאות החלפה (SWAPS).

בהעדר שווקים עתידיים משוכללים מתאימים למוצריהן, מבוצעת הגנה על חלק קטן ממוצרי החברות המאוחדות בבז"ן.

בז"ן פועלת בשוק הדלק והפטרוכימיה שהינם שווקים דולריים ועל כן עיקר נכסיה והתחייבויותיה השוטפים הינם בדולרים או בהצמדה לדולר וחלק מהאשראי לזמן ארוך הינו בדולרים. לפיכך הוגדר המטבע הפונקציונאלי של בז"ן כדולר. בהתאם נמדדות חשיפות הקבוצה בין השינויים בשער הדולר לבין המטבעות האחרים בהם פועלת בז"ן. דוחותיה הכספיים של בז"ן נמדדים ומוצגים בדולרים.

מדיניות בז"ן היא להגן מפני חשיפה לשינויים בשער החליפין הבאה לידי ביטוי בתזרימי המזומנים מהפעילות השוטפת. לבז"ן נכסים פיננסיים בש"ח (בעיקר ניירות ערך סחירים) והתחייבויות פיננסיות בש"ח ובאירו (בעיקר: אשראי לזמן ארוך) וכן הכנסות בש"ח ובאירו (חלק מהמכירות ללקוחות) והוצאות בש"ח (בעיקר: שכר עבודה, תשלומים לספקים ולקבלנים בישראל, תשלומים למוסדות).

לבז"ן הלוואות והתחייבויות נושאות ריבית משתנה המבוססת על LIBOR בתוספת בנקאי. שינויים בשיעור הריבית המשתנה הם המקור לחשיפה זו. בז"ן עושה שימוש בעסקאות החלפת שיעורי הריבית (IRS), לצמצום חלק מהחשיפה הנ"ל. חלק מהעסקאות הכוללות הגנה מעל שיעור ריבית מסוים (רף עליון) ומגד, כמימון לכך, מתחייבת בשיעור ריבית ברף התחתון (CAP/FLOOR).

לצמצום חשיפה לסיכונים הנובעים ממתן אשראי ללקוחות מבטחת בז"ן חלק מחובות הלקוחות בביטוח אשראי, מקבלת ביטחונית נאותים במקרים הנחשבים על ידיה כבעלי סיכון וכן מבצעת מכירה של חובות לקוחות בהסדרי ניכיון.

עסקאות הנגזרים נעשות עם תאגידים בנקאיים וחברות בינלאומיות תוך תשומת לב לאיתנותם הפיננסית של גופים אלה ולפיכך, לדעת בז"ן, לא צפוי סיכון אשראי משמעותי בגינן. בנוסף בז"ן מגבילה את החשיפה לסיכונים אשראי על ידי השקעה בניירות ערך סחירים לאפיקים ולתנאי הצמדה מוגדרים.

חשיפה לסיכונים שוק ודרך ניהולם (המשך)

סיכונים החלים על חברות מוחזקות (המשך)

בז"ן (המשך)

בז"ן יישמה חשבונאות גידור ביחס לנגזרים המגדרים חשיפות לשינויי מחיר סחורות ושינויים בשער חליפין של התחייבויות איתנות. פרט לכך, עסקאות להגנה כלכלית, אינן עומדות בתנאי הגידור שנקבעו בתקינה הבינלאומית ולכן המכשירים הפיננסיים האמורים נמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בשווי ההוגן של מכשירים אלו נזקפים לרווח והפסד.

החל מתאריך 1.1.2008, עם אימוץ כללי החשבונאות הבינלאומיים (IFRS) הוגדר המטבע הפונקציונלי של בזן כדולר (ארה"ב). בהתאם, נמדדות החשיפות בין השינויים בשער הדולר לבין שערי המטבעות האחרים בהם פועלת בזן.

מדיניות ניהול הסיכונים של בזן מכוונת לשמש כלי להשגת יעדיה העסקיים ע"י הערכת התוצאות האפשריות של החשיפה והגבלתה בהתאם לקריטריונים שנקבעו ע"י הדירקטוריונים של חברות קבוצת בזן. דווח ובקרה על יישום המדיניות נעשה באמצעות וועדות הדירקטוריון. קריטריונים אלו מתבססים על הערכת הסיכון בהתחשב בתחזיות לגבי התפתחויות במחירים.

איי. סי. פאואר בע"מ

איי. סי. פאואר מחזיקה במלא הבעלות באינקיה וב 80% מהבעלות באו.פי.סי. מטבע הפעילות של אי.סי. פאואר הוא הדולר. אינקיה הינה חברה המשקיעה בחברות העוסקות בהקמה ותפעול של תחנות כח וחשמל, בעיקר בדרום אמריקה. מדידת הפעילות של אינקיה הינה בדולר.

סיכון שוק בפעילות יצרני החשמל הוא האפשרות של חדלות פרעון של הצרכנים המתווכים או הסופיים. סיכונים אלו נמדדים לפני ההתקשרות עם המתווכים ובמהלכה תוך נקיטת צעדים להגברת הבטחות בעת הצורך.

מדיניות של אינקיה היא לממן את הפעילות של החברות המוחזקות על ידי ברמת החברות עצמן. מרבית האשראי שנטלו החברות הינו בדולר נושא ריבית משתנה ובמטבעות אחרים. אינקיה ביצעה עסקאות להחלפה של התחייבויות במטבעות שונים ובריבית משתנה להתחייבות בדולר בריבית קבועה.

או.פי.סי. הינה חברה הפועלת להקמת תחנות כח בישראל. מטבע הפעילות של או.פי.סי. הוא השקל. או.פי.סי. התקשרה בהסכם לרכישת ציוד מספקים שונים ונוצרה לה חשיפה לשינויים בשערי החליפין, בעיקר של היין והדולר. או.פי.סי. ביצעה עסקאות להגנה על ההתחייבות במטבע היין בהיקף של כ- 95 מליון דולר. התחייבות לספקים בהיקף של כ- 160 במטבע הדולר לא גודרה ביחס לשקל המהווה את מטבע הפעילות של או.פי.סי.

לאחר תאריך המאזן חתמה או.פי.סי. על הסכם מימון להקמת תחנת כח במישור רותם. במסגרת הסכם המימון נקבע מספר תנאים לביצוע משיכה ראשונה ממסגרת האשראי. נכון למועד הדוח טרם התמלאו כל התנאים. במטרה להגן על שיעור הריבית למימון הפרויקט, משכה או.פי.סי. 400 מליון ש"ח ממסגרת המימון לפקדון לשם קיבוע הריבית. שימוש בכספי הפקדון מותנה בעמידה בתנאים המתלים, כאמור לעיל. כמו כן ביצעה או.פי.סי. עסקת הגנת ריבית על סך של 400 מליון ש"ח נוספים.

אגרות חוב

מידע לגבי אגרות חוב של החברה לישראל

סדרה	מועד הנפקה מקורי	ע.ג. במועד ההנפקה	יתרת ע.ג. במחזור	יתרה בספרים	ריבית צבורה	שווי הון / שווי הון	שיעור ריבית	מועדי פרעון קרן וריבית	נאמן
			מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר		מועדי תשלום ריבית ומדד בסיס	
אג"ח ללא סדרה לא סחיר בבורסה *	14/2/2002	100	50	17	0.9	19	5.40%	פרעון ב- 2 תשלומים שנתיים החל מיום 31/1/2011 שנתית 31/1 מדד בסיס 95.13	ללא
אגח 3 לא סחיר בבורסה	10/7/2005 25/8/2005	500 145	484	158	3.4	168	4.55%	פרעון ב- 3 תשלומים שנתיים החל מיום 10/7/2011 שנתית 10/7 מדד בסיס 101	איגוד
אגח 4 לא סחיר בבורסה	17/7/2006	650	650	206	5.0	224	5.35%	פרעון ב 4 תשלומים שנתיים החל מ 17/7/2011 חצי שנתי 17/1, 17/7 מדד בסיס 104.6	הרמטיק
אגח 5 לא סחיר בבורסה	16/11/2006	650	488	156	1.0	166	5.00%	פרעון ב 3 תשלומים שנתיים החל מ 16/11/2011 חצי שנתי 16/5, 16/11 מדד בסיס 103.1	הרמטיק
אגח 6 סחיר בבורסה	12/3/2007 16/4/2007 5/6/2007 22/1/2008	853 50 334 500	1,737	559	7.7	612	4.55%	פרעון ב 5 תשלומים שנתיים החל מ 12/3/2012 חצי שנתי 12/3, 12/9 מדד בסיס 102.76	הרמטיק

אגרות חוב (המשך)

מידע לגבי אגרות חוב של החברה לישראל (המשך)

סדרה	מועד הנפקה מקורי	ע.נ. במועד ההנפקה	יתרת ע.נ. במחזור	יתרה בספרים	ריבית צבורה	שווי בורסה / שווי הוגן	שיעור ריבית	מועדי פרעון קרן וריבית	נאמן
			מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר	מליוני דולר		מועדי תשלום ריבית	
אגח 7 סחיר בבורסה	12/3/2007	394							
	25/4/2007	95							
	5/6/2007	331							
	11/7/2010	467	1,287	414	5.9	449	4.70%	פרעון ב 5 תשלומים שנתיים החל מ 12/3/2017 חצי שנתית 12/3, 12/9 מדד בסיס 102.76	כלל נאמניות
אגח 8 סחיר בבורסה	22/1/2008	350	350	99	0.0	104	6.80%	פרעון ב 4 תשלומים שווים החל מיום 31/12/2011 חצי שנתית 31/12, 30/6	הרמטיק
אגח 9 סחיר בבורסה	11/7/2010	470	470	132	0.0	135	6.00%	פרעון ב 3 תשלומים שווים החל מיום 31/12/2015 חצי שנתית 31/12, 30/6	רזניק פז נבו

סדרות אג"ח 3,4,5,6,7,9 הינן מעל 5% מסך התחייבויות התאגיד על בסיס נפרד ולכן הינן מהותיות. כל אגרות החוב בריבית קבועה.

כל האגרות צמודות למדד למעט אג"ח 8 ו 9. מדדי הבסיס ביחס לכל אגרות החוב לפי בסיס ממוצע 2002.

החברה עומדת בכל תנאי אגרות החוב ושטרי הנאמנות. החברה לא נדרשה לבצע פעולה כלשהי לפי דרישת הנאמנים לאג"ח.

כל אגרות החוב מדורגות, נכון למועד הדוח, על ידי מעלות בדירוג +A / stable. לפרטים נוספים, ראו דוח דרוג המצ"ב לדוח הדירקטוריון זה.

לפרטים אודות "היסטוריית הדרוג" של אגרות החוב ראו טבלה להלן.

פרטי חברות נאמנות

חברה לנאמנות של בנק איגוד בע"מ רחוב אחוזת בית 8-6 תל אביב 65143 טלפון 03-5191233

הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ רחוב הירקון 113 ת"א 63537 טלפון 03-5274867

כלל פיננסים נאמניות 2007 בע"מ דרך מנחם בגין 37 ת"א 65220 טלפון 03-6274848

רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ יד חרוצים 14 ת"א 67778 טלפון 03-6393311

* שיעבוד מדרגה ראשונה על 11.2 מליון מניות כ"ל. שחרור מניות פרורטה לפרעון החוב. מניות כ"ל סחירות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ. השעבוד תקף על פי כל דין עם מסמכי ההתאגדות של החברה. בשנת 2009 נפרעו 25% נוספים מאג"ח סדרה זו ובמקביל משתחררים 25% נוספים מהמניות ששועבדו.

אגרות חוב (המשך)

מידע לגבי אגרות חוב של החברה לישראל (המשך)

החברה המדרגת - סטנדרד אנד פורס מעלות

כל הדרוגים חלים על כל אגרות החוב שהונפקו ע"פ אישור הדרוג או היו במחזור בעת כל הנפקה חדשה.

להנפקת אג"ח בהיקף של עד 200 מליון דולר	AA	3/7/2005
בחינת דרוג		21/5/2006
להנפקת אג"ח בהיקף של עד 300 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	AA	13/7/2006
להנפקת אג"ח בהיקף של עד 150 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	AA	14/11/2006
להנפקת אג"ח בהיקף של עד 500 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	AA/stable	6/3/2007
אישור דרוג להרחבת סדרה ולכל אג"ח החברה	AA/stable	7/6/2007
להנפקת אג"ח בהיקף של עד 500 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	AA/stable	3/12/2007
בחינת דרוג עם השלכות שליליות לכל חברות החזקה		30/11/2008
הורדת דרוג	AA- /negative	12/2/2009
הורדת דרוג	A+ /stable	21/9/2009
להנפקת אג"ח בהיקף של עד 300 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	A+ /stable	10/5/2010
אישור להנפקת אג"ח בהיקף של עד 300 מליון דולר ולכל אג"ח החברה	A+ /stable	1/7/2010
אישור דרוג החברה ולכל אג"ח החברה	A+ /stable	30/12/2010

אומדנים חשבונאיים קריטיים

בהכנת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשות הנהלות החברות בקבוצה להשתמש באומדנים המשפיעים על יישום המדיניות של נכסים וההתחייבויות ועל תוצאות החברות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברות, נדרשות הנהלות החברות להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתן בקביעת האומדנים, מתבססות הנהלות החברות על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות המשמשים בעריכת הדוחות הכספיים נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

הטבות לעובדים

בהתאם לתקן בינלאומי IAS 19 חלק מתוכניות ההטבה לעובדים של הקבוצה מהוות תוכנית הטבה מוגדרת כהגדרתה ב- IAS 19. תוכניות אלה כוללות בעיקר התחייבות לפנסיה ופיצויי פיטורין.

בחישוב ההתחייבות לפנסיה משתמשות חברות הקבוצה באומדנים שונים. האומדנים כוללים, בין היתר, את שיעור הריבית לצורך ההיוון של התחייבות החברה לפנסיה, התשואה הצפויה לטווח ארוך בגין נכסי קרן הפנסיה, אומדן הגידול בשכר לטווח ארוך ואומדן תוחלת החיים של קבוצת הזכאים לפנסיה. אומדן הריבית לצורך ההיוון של התחייבויות החברה לפנסיה מתבסס על התשואה של אגרות חוב קונצרניות בחברות הפועלות במדינות בהן קיים שוק בעל סחירות גבוהה ועל תשואה של אגרות חוב ממשלתיות בחברות אחרות. שיעור התשואה של אג"ח לזמן ארוך משתנה לפי תנאי שוק. כתוצאה מכך ישתנה שיעור הריבית להיוון ובהתאם תשתנה ההתחייבות לפנסיה. אומדן התשואה לטווח ארוך בגין נכסי קרן הפנסיה מתבסס על התשואה הצפויה לאורך שנים של תיק הנכסים בהתאם להרכב הנכסים של קרן הפנסיה. שינויים במצב שוק ההון או בהרכב תיק נכסי קרן הפנסיה יכולים להביא לשינוי באומדן התשואה של נכסי קרן הפנסיה ובהתאם לשינוי קרן הפנסיה. אומדן הגידול בשכר מבוסס על תחזיות החברה, בהתאם לניסיון העבר ולהסכמי העבודה בפועל. אומדן זה יכול שלא יתאים לגידול השכר בפועל. אומדן תוחלת החיים מבוסס על מחקרים אקטואריים המתפרסמים בכל מדינה ומדינה. בפועל, מדי מספר שנים, מעודכנים מחקרים אלו ובהתאם יכול להתעדכן אומדן תוחלת החיים.

מדידת ההתחייבות בגין פיצויי פיטורין נעשית על בסיס הערכה אקטוארית ומביאה בחשבון אומדנים שונים ובין היתר גידול עתידי בשכר העובדים ושיעור תחלופה של העובדים. המדידה נערכת על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעור ריבית של אגרות חוב ממשלתיות בדרג גבוה. כמו כן, היעדרות לפיצויים נמדדות על פי שוויין ההון. שינויים בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבות בגין פיצויי פיטורין ונכסי תוכנית בגין פיצויי פיטורין עשויים להגדיל או להקטין את ההתחייבות נטו בגין פיצויי פיטורין שהוכרה.

איכות הסביבה והתחייבויות תלויות

חלק מחברות הקבוצה חשופות במהלך העסקים הרגיל שלהן, להתחייבויות ומחויבויות מכח דיני איכות הסביבה ודינים קשורים. חברות אלו משקיעות סכומים ניכרים כדי לקיים את דרישות החוק. החברות מכירות התחייבות בספריהן כאשר ההתחייבות היא צפויה, נובעת מאירוע מחויבות שקרה בעבר ואפשר לאמוד אותה. אומדן ההתחייבות מבוסס בעיקר על ניסיון העבר, היכרות עם דרישות החוק בתחומי הפעילות של החברות וכן אומדנים לגבי תביעות תלויות הקיימות נגד החברות ובהסתמך על חוות דעת יועצים משפטיים ומומחים אחרים. כפי שמוסבר בביאור 22 לדוחות הכספיים, תלויות ועומדות כנגד החברות מספר תביעות משפטיות, אשר לתוצאותיהן עלולה להיות השפעה על תוצאות הקבוצה.

בהערכות סיכויי התחייבויות תלויות בגין התביעות המשפטיות שהוגשו כנגד החברות, הסתמכו החברות על חוות דעת יועציהן המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הנסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות החברות ויועציהן המשפטיים. כמו כן לגבי מספר תביעות, להערכת החברות בהתבסס על חוות דעתם של יועציהן המשפטיים לאור מורכבות ההליכים, לא ניתן לאמוד בשלב זה את החשיפה הכספית.

רכוש קבוע

הרכוש הקבוע מופחת לפי שיטת הפחת השווה, על בסיס משך השימוש המשוער שלו.

על סמך הניסיון אשר נצבר בקבוצה, סכומי עלות הנכסים אשר הופחתו במלואם ואשר עדיין משמשים בייצור הינם משמעותיים. לאור האמור לעיל, מבצעות חלק מחברות הקבוצה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלות החברות, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו יתרת תקופת ההפחתה של הרכוש הקבוע נמצאה נמוכה מיתרת אורך החיים השימושיים הצפויה של המתקנים. על בסיס הערכה זו ביצעו חלק מהחברות הקבוצה שינוי לאומדן אורך החיים הכלכלי של מתקני הייצור. שינוי האומדן מבוסס על הניסיון שנצבר בקבוצה ולא על שינויים שחלו בנכסים או בסביבה העסקית.

אומדנים חשבונאיים קריטיים (המשך)

הערכה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע בחלק מהחברות בוצעה בשנת 2007.

על מנת לקבוע את אומדן יתרת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע התבססו החברות על חוות דעת שנתקבלו (מרביתן חוות דעת פנימיות וחוות דעת אחת ממעריך חיצוני בלתי תלוי). מכיוון שהערכת אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע מבוססת על אומדנים יכול שיידרש בעתיד שינוי נוסף של אורך חיי הנכסים.

ירידת ערך נכסים

החברות בוחנות בכל מועד הדיווח אם אירעו אירועים או חלו שינויים בנסיבות המצביעים על כך שחלה ירידת ערך באחד או יותר מהנכסים הלא כספיים. בהתקיים סימנים לירידת ערך, נערכת בחינה באם הסכום בו מוצגת ההשקעה בנכס ניתן להשבה מתוך תזרימי המזומנים המהווים הצפויים מאותו הנכס, ובמידת הצורך נרשמת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה. בחינת ירידת ערך מוניתן ונכסים לא מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר מבוצעת אחת לשנה או כאשר קיימים סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של הנכס נקבע לפי הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה של הנכס לבין הערך הנוכחי של תזרים המזומנים הצפוי מהמשך השימוש בנכס כולל התזרים הצפוי בעת הוצאתו של הנכס משירות ומימושו בעתיד (ערך שימוש).

היוון תזרימי המזומנים מחושב לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. קביעת האומדנים של תזרימי המזומנים מתבססת על ניסיון העבר של נכס זה או נכסים דומים, ועל מיטב הערכת החברה לגבי התנאים הכלכליים שישררו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס. בקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה, של חלק מהנכסים, נעשה שימוש בהערכות שמאי בדבר הפרשה לירידת ערך רכוש קבוע, ראה באור 15.1. לדוחות הכספיים.

אומדן תזרימי המזומנים העתידיים נשענים על תחזיות החברה. מאחר ותזרימי המזומנים בפועל עשויים להיות שונים מתחזיות החברה הסכום בר ההשבה שנקבע בבחינת ירידת ערך הנכסים עשוי להשתנות בתקופות עוקבות, כך שעשויה להידרש בעתיד הפחתה בערכם של הנכסים.

צירופי עסקים וחברות כלולות

הקבוצה נדרשת לבצע ייחוס של עלות רכישת חברות ופעילויות במסגרת צירופי עסקים וכן הקצאה של עודף עלות שנוצר ברכישת חברות כלולות על בסיס אומדן שווים ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו. הקבוצה משתמשת בהערכות שווי של מערכים חיצוניים והערכות פנימיות לצורך קביעת השווי ההוגן. הערכות השווי כוללות הערכות ואומדנים של ההנהלה לגבי תחזיות תזרים המזומנים הצפויים מהעסק הנרכש ובחירת מודלים לחישוב השווי ההוגן של הפריטים הנרכשים וכן תקופת ההפחתה שלהם. לאומדן ההנהלה השפעה על יתרת הנכסים הנרכשים, ההתחייבויות הנרכשות ועל הפחתה והפחתות בדוח רווח והפסד. אומדני ההנהלה לגבי תזרים המזומנים החזוי ואורך החיים השימושיים של הנכסים הנרכשים עשויים להיות שונים מהתוצאות בפועל.

מכשירים פיננסיים נגזרים

הקבוצה מתקשרת בעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ, סיכונים אינפלציה, סיכונים ריבית וסיכונים מחיר. הנגזרים נרשמים לפי שוויים ההוגן. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים מבוסס על מחירים, שערים ושיעורי ריבית המתקבלים מבנקים, ברוקרים וכן באמצעות תוכנות מסחר מקובלות. על בסיס הנתונים שנתקבלו נאמד השווי ההוגן של הנגזרים תוך שימוש בטכניקות הערכה ותמחיר המאפיינים את המכשירים השונים בשווקים השונים. מדידת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים לטווח ארוך נאמדת באמצעות היוון תזרימי המזומנים הנובעים מהם על בסיס התנאים ואורך התקופה עד לפדיון של כל מכשיר ותוך שימוש בשיעורי ריבית שוק של מכשירים דומים למועד המדידה. שינויים בהנחות הכלכליות ובטכניקות הערכה עשויים להביא לשינויים מהותיים בשווי ההוגן של המכשירים.

הפרדת נגזרים משובצים

הקבוצה מפעילה שיקול דעת לצורך הקביעה האם נדרש להפריד נגזר משובץ מחוזה מארח. במידה ונמצא כי נדרש להפריד את הנגזר המשובץ, אזי נמדד רכיב זה בנפרד מהחוזה המארח כמכשיר פיננסי בשווי הוגן דרך רווח והפסד, אחרת - נמדד המכשיר בכללותו, בהתאם להוראות המדידה החלות עליו. הפרדה של נגזרים משובצים כאמור ומדידתם בשווי הוגן דרך רווח והפסד עשויה להשפיע באופן מהותי על המצב הכספי ותוצאות הפעילות של הקבוצה.

מלאי

המלאי נמדד בדוחות הכספיים כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה ככל שידועים נכון לתאריך הדוחות הכספיים. מחיר המכירה מוערך על בסיס מחיר המכירה הצפוי בעת מימוש המלאי, ירידה במחיר המכירה הצפוי עלולה להביא לירידה בערכו של המלאי בספרים ובתוצאות הפעילות בהתאמה. חומרי גלם מופחתים לערכי מימוש רק כאשר המוצרים המוגמרים שבהם הם יכללו חזויים להימכר בסכום הנמוך מהעלות. שווי המימוש של חומרי גלם מבוסס על ערכי המימוש של מלאי המוצרים המוגמרים בהם משולבים חומרי הגלם.

אומדנים חשבונאיים קריטיים (המשך)

מלאי (המשך)

כאשר מחיר השחלוף של חומרי הגלם הינו הראיה הזמינה הטובה ביותר לשווי המימוש, מדידת שווי המימוש של מלאי חומרי הגלם מתבססת על מחיר השחלוף. ירידה במחיר השחלוף הצפוי עלול להביא לירידה בערכו של מלאי חומרי הגלם בספרים ובתוצאות הפעילות בהתאמה.

חלק מחומר הגלם, התוצרת הגמורה ובעיבוד הינו בתפזורת. הכמויות מבוססות על אומדנים הנערכים, ברובם, על ידי מומחים חיצוניים שמודדים את נפח המלאי וצפיפותו. סטיות בהערכות המשמשות בקביעת האומדנים עלולות להביא לשינוי בערכו של המלאי בספרים.

מסים על ההכנסה

קביעת הפרשות בגין מסים על ההכנסה מחייבת הפעלת שיקול דעת לגבי טיפול מס עתידי עבור עסקאות מסוימות. הקבוצה מעריכה בקפידה את השלכות המס של עסקאות ומבצעת הפרשות למסים בהתאם. טיפול המס עבור עסקאות מסוג זה נבחן מחדש מעת לעת על מנת להתחשב בכל השינויים בחקיקת המס.

נכסי מסים נדחים מוכרים לצורך הפסדי מס אשר טרם נוצלו וכן הפרשים זמניים הניתנים לניכוי. מאחר שאותם נכסי מסים נדחים ניתנים להכרה רק במידה שסביר כי הכנסות עתידיות החייבות במס יהיו זמינות על מנת לעשות שימוש בגינם, נדרש שיקול הדעת של ההנהלה על מנת להעריך את ההסתברות לרווחים עתידיים החייבים במס. הערכת ההנהלה נבחנת מחדש באופן שוטף ונכסי מסים נדחים נוספים מוכרים אם סביר כי רווחים עתידיים החייבים במס יאפשרו השבת נכסי המסים הנדחים.

המסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים במועד מימושם של הפרשים זמניים, כאמור בבאור 3.טז. לדוחות הכספיים. שיעור המס הצפוי במועד המימוש של הפרשים הזמניים המיוחסים למפעלים מוטבים בישראל מבוסס על תחזיות ההכנסות העתידיות אשר ינבעו למפעלים המוטבים ביחס לכלל המחזור של החברה. שינויים בהנחות אלה עשויים להביא לשינויים בערכם בספרים של נכסי המס, ההתחייבויות למס ובתוצאות הפעילות.

ביום 29 בדצמבר 2010, אושר בכנסת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 - 2012 אשר במסגרתו תוקן החוק לעידוד השקעות הון. במסגרת התיקון נקבעו מסלולי מס חדשים הקובעים שיעור מס אחיד ומופחת על כלל הכנסות החברה הזכאיות להטבות, התיקון לחוק אינו חל על מפעל תעשייתי שהוא מכרה או מפעל להפקת מחצבים.

יתרת המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2010 לא הותאמה כתוצאה מתיקון חוק העידוד.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים בוחנת כ"ל אילו מחברות קבוצת כ"ל הפועלות בישראל יוכלו להנות מהטבות המס הניתנות במסגרת החוק החדש. יתרת המסים הנדחים בגין החברות הנ"ל יותאמו בתקופות העוקבות.

ירידת ערך לקוחות

הקבוצה אומדת הפסדים מירידת ערך בגין חובות אבודים ומסופקים הנובעים מחוסר יכולת של לקוחות לבצע את התשלומים הנדרשים. הקבוצה מבססת את האומדנים על גיול יתרת הלקוחות, דירוג אשראי של לקוחות ועל ניסיון העבר במחיקות. אם המצב הפיננסי של הלקוחות יתערער, המחיקות בפועל יהיו גבוהות מהאומדן.

דיון ובחינה של תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (לפי תקנה 10(ב)(4)):

להלן פרטים בדבר בחינת דירקטוריון החברה את הקשר בין התגמולים שניתנו בשנת 2010 לנושאי המשרה הבכירה המכהנים בחברה, הנזכרים בתקנה 21 בפרק "פרטים נוספים" של הדוח התקופתי, לבין תרומתם לחברה ואת הגינות וסבירותם של תגמולים כאמור.

מתכונת הדיון ותיאור המידע שנמסר לחברי ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון:

טרם הדיון בדירקטוריון החברה ביום 29 במרס, 2011, נערכו במהלך שנת 2010 ורבעון הראשון של שנת 2011, דיונים מקדימים ופרטיים בדירקטוריון ובעדותיו, באשר לתגמולו של כל אחד מנושאי המשרה בחברה, בהם יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים, בועדת התגמול של החברה (ביום 24 בפברואר 2011 וביום 24 במרס 2011), בועדת הביקורת של החברה (ביום 24 בפברואר 2011 וביום 29 במרס 2011) ובדירקטוריון החברה (ביום 24 בפברואר 2011), במסגרתם נסקרו, בין היתר, תנאי העסקתו של כל אחד מנושאי המשרה הבכירה בחברה, והגמול הכולל המשולם לו, כמפורט בתקנה 21 לפרק "פרטים נוספים" של הדוח התקופתי, לרבות הסכם ההעסקה עם כל אחד מנושאי המשרה ועמידתו של כל אחד מהם בהסכם העסקתו, וכן נסקרו תחומי אחריותם ופעולותיהם של נושאי המשרה הבכירה בחברה במהלך תקופת הדוח, תוצאות פעילותה של החברה לשנת 2010 בהיבטים הקשורים לתחומי אחריותם של כל אחד מנושאי המשרה הבכירה בחברה ותורמתו של כל אחד מהם לחברה, סכומי המענקים השנתיים ששולמו לנושאי המשרה הבכירה בעבר, תוך לקיחה בחשבון את העלייה בתוצאות העסקיות של החברה, מבנה התגמול הכולל של נושאי המשרה בחברה, ונתונים השוואתיים של תגמול נושאי משרה בכירה בחברות בסדר גודל דומה לזה של החברה בהתאם למחקר השוואתי שהוכן עבור החברה על ידי יועצים חיצוניים.

לאחר דיוניה של ועדת התגמול כאמור, ולאחר דיון ואישור ועדת הביקורת של החברה על בסיס המידע כמפורט לעיל, בחן, החליט ואישר דירקטוריון החברה את הקשר בין סכומי התגמולים שניתנו לכל אחד מנושאי המשרה הבכירה בחברה בשנת 2010 לבין פעילותו ותורמתו לחברה בתקופה זו, את עמידתו של נושא המשרה בדרישות התפקיד בו הוא מכהן ובהוראות ההסכמים עימו, וכן נבחנה ונקבעה על ידי הדירקטוריון סבירות והגנות התגמולים כאמור. בחינת והחלטת הדירקטוריון כאמור נעשתה לאחר שהומצאו לחברי דירקטוריון החברה חומר רקע כמפורט לעיל, המלצותיה של ועדת התגמול ואישורה של ועדת הביקורת, ולאחר שנקבעו על ידי דירקטוריון החברה מבעוד מועד הקריטריונים לצורך בחינה זו.

יצוין כי במהלך שנת 2010 ועדת התגמול, ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה קיימו מספר דיונים נרחבים (בין היתר, בימים 25.8.2010, 30.8.2010, 13.12.2010, 14.12.2010), במסגרתם נבחנו מכלול תנאי התגמול שניתן לכל אחד מנושאי המשרה בחברה, וביניהם יו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל החברה ולסמנכ"ל הכספים והקשר בין תגמולו הכולל של כל אחד מהם לתורמתו לחברה, וזאת במסגרת אישור תכנית אופציות לנושאי משרה בחברה, כאמור בדיווח מיידי של החברה מיום 13 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 619053-01-2010), אישור תנאי ההתקשרות עם יו"ר דירקטוריון החברה, כאמור בדיווח מיידי של החברה מיום 13 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 619053-01-2010) ואישור עדכון לתנאי העסקה של מנכ"ל החברה כאמור בדיווח המיידי של החברה מיום 15.12.2010 (מס' אסמכתא 718788-01-2010).

הקריטריונים לבחינת סבירות והגינות התגמול הכולל לכל אחד מנושאי המשרה הבכירה בחברה:

הקריטריונים בהם התחשב הדירקטוריון בקובעו את סבירותם והגינותם של התגמולים אשר ניתנו לכל אחד מנושאי המשרה בחברה, לרבות יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים, כוללים, בין היתר, את (1) התוצאות העסקיות של החברה ושל החברות הנמנות על קבוצת החברה בשנת 2010, לרבות רווחיותן של החברה ושל חברות מוחזקות, עליה בשווי של החברה ושל חברות מוחזקות, גיבוש ומימוש תוכנית אסטרטגית של החברה והחברות המוחזקות, מימוש תוכניות ייעול והבראה בחברות מוחזקות ושינויי מבנה בחברות מוחזקות; (2) פעילות ההשקעה והיזום שנעשו בשנת 2010; (3) תנאי ההעסקה הכוללים של כל אחד מנושאי המשרה הבכירה, עמידתו בדרישות התפקיד של כל אחד מנושאי המשרה, לרבות עמידתו בתנאי הסכם ההעסקה עימו; (4) תרומתו האישית להצלחת החברה ולפיתוח עסקיה, לביצוע מהלכים מהותיים בחברה, ולקידום תהליכים שתכליתם השגת יעדי החברה בראייה ארוכת טווח; (5) הערכה ביחס לביצועיו ותורמתו של כל אחד מבכירי החברה לפעילות החברה והחברות הנמנות על קבוצת החברה, לפיתוח עסקיהן ולתוצאותיה העסקיות של החברה והחברות הקבוצה; (6) הערכה ביחס לפועלו של כל אחד מבכירי החברה לקידום, פיתוח וליזום יוזמות עסקיות של החברה בתחומים שונים, וכן ביחס ליעדים הניהוליים שהושגו על ידו בשנת 2010; (7) התגמולים ששולמו לנושאי המשרה בעבר בהתחשב בתוצאות העסקיות של החברה בשנת 2010; וכן (8) נתונים השוואתיים ביחס לתגמול נושאי משרה בחברות בסדר גודל דומה לזה של החברה בהתאם למחקר השוואתי שהוכן עבור החברה על ידי יועצים חיצוניים תוך ניתוח מעמיק של ייחודיותה של החברה, היקף עסקיה ומורכבותם ביחס לשוק הישראלי ורמת הסיכון בה פועלת החברה.

תמצית מסקנות, שיקולים ונימוקי דירקטוריון החברה:

לאחר דיון נרחב בנושא, החליט דירקטוריון החברה פה אחד כי התגמולים הכוללים הניתנים לכל אחד מנושאי המשרה בחברה, ביניהם יו"ר דירקטוריון החברה, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה, כמפורט בתקנה 21 לפרק "פרטים נוספים" לדוח התקופתי הינם הוגנים וסבירים, בהתחשב בגודל החברה, תוצאותיה בתקופת הדוח, מורכבות פעילותה ועסקיה, האחריות המוטלת על כתפיהם של נושאי המשרה הבכירה בה, והערכה הרבה לתורמתו של כל אחד מהם להתפתחות עסקיה של החברה בתקופת הדוח.⁴

⁴ ביחס למר ניר גלעד (בתפקידו כיו"ר דירקטוריון כ"ל) למר עקיבא מוזס, מנכ"ל כ"ל, ולמר אשר גרינבאום, משנה למנכ"ל כ"ל ומנהל תפעול ראשי, הנזכרים בטבלה שבתקנה 21 לפרק "פרטים נוספים" לדוח התקופתי, יצוין כי ביום 27.3.2011 דן דירקטוריון כ"ל

דיון ובחינה של תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (לפי תקנה 10(ב)(4)): (המשך)

יו"ר הדירקטוריון - מר אמיר אלשטיין:

לפרטים בדבר התגמול הכולל שניתן למר אמיר אלשטיין בשנת 2010 ראו תקנה 21 לפרק "הפרטים הנוספים" של הדוח התקופתי.

במסגרת בחינת הקשר בין התגמול הכולל לבין תרומתו של יו"ר הדירקטוריון לחברה, הדירקטוריון הדגיש בין היתר, את תרומתו של אמיר אלשטיין לתוצאות השיא בשנת 2010, וכן את תרומתו לקידום תהליכים אסטרטגיים בחברה, ובכלל זה אימוץ תכנית אסטרטגית לחברה והנחלתה לחברות מוחזקות. דירקטוריון החברה הביע הערכה לתרומתו של אמיר אלשטיין בניהול קשר שוטף ורציף עם הנהלת החברה, ובכלל זאת תרומתו לגיבוש נוהל הדירקטוריון. דירקטוריון החברה הביע הערכה לתרומתו של אמיר אלשטיין לממשל התאגידי בחברה ולתרומתו הרבה של אמיר אלשטיין לניהול ופיתוח עסקאות ותהליכים בתחומי פעילותה של החברה. דירקטוריון החברה הדגיש את הערכתו למעורבותו ותרומתו של אמיר אלשטיין לפיקוח על פעילותן של החברות הנמנות על חברות הקבוצה ותרומתו לקידום תוצאותיהן העסקיות, והביע הערכה לפועלו של אמיר אלשטיין ככהונתו בדירקטוריונים של חברות מוחזקות. דירקטוריון החברה ציין את התרשמותו מביצועיו ותפקודו (לרבות על פי הסכם ההתקשרות עימו) כיו"ר הדירקטוריון בשנת 2010 על רקע שינויים בכלכלה העולמית והתאוששות מהמשבר הפיננסי הגלובלי משלהי שנת 2008. דירקטוריון החברה הביע הערכה ליכולתו, כישוריו ותרומתו של אמיר אלשטיין לחברה, בהתחשב במיוחד בייחודיות ומורכבות עסקיה של החברה, הן מבחינה גיאוגרפית והן מבחינת פעילויותיה, היקף עסקיה ומגוון תחומי פעילותה, והשלכתם על דרישות התפקיד והכישורים הנדרשים מיו"ר הדירקטוריון. כמו כן, צוינה שאיפת החברה לשמר את המשך כהונתו ותרומתו של אמיר אלשטיין לחברה ולבעלי מניותיה לטווח ארוך. לדעת דירקטוריון החברה, וזאת בשים לב, בין היתר, לאמור לעיל ולאמור בסעיף 4 להלן, התגמול הכולל שניתן למר אמיר אלשטיין בשנת 2010 הינו הוגן וסביר.

בקשר בין התגמול שניתן לכל אחד מהם לבין תרומתו לכלל וכן במידת הוגנותו וסבירותה של התמורה. במסגרת הדיון התייחס דירקטוריון כיל לרכיבי התגמול לנושאי משרה (שכר, מענק שנתי ותגמול הונג), והתחשב, בין היתר, בתוצאות העסקיות והכספיות של כיל, במידת עמידתה ביעדים עסקיים, בביצועי כל אחד מנושאי המשרה ובנתונים השאוותיים ביחס לשנים קודמות ולחברות אחרות. לאחר דיון אישר דירקטוריון כיל כי קיים קשר בין תגמול כל אחד מנושאי המשרה האמורים, בשנת 2010, לבין מידת תרומתו לכלל וכי מכלול התגמול וכל מרכיביו מהווים תמורה ראויה, הוגנת וסבירה, בשל תרומתו של כל אחד מהם לפעילות כיל ולתוצאותיה העסקיות והכספיות. ביחס למנכ"ל כיל עקיבא מוזס צוין כי תחת ניהולו הגיעה כיל להישגים מרשימים המתבטאים, בין היתר, בתוצאות הכספיות של כיל לשנת 2010, המהוות תוצאות השניות בטיבן והמשך מגמת צמיחה וגידול ברווחיות. תוצאותיה העסקיות של כיל מוסברות, בין היתר, בפעולות יזומות שנקטה הנהלת כיל בראשות מר מוזס. כך לדוגמא, התמודדות הנהלת כיל עם המשבר הקשה שפקד את שוק הדשנים בשנת 2009 והביא את רמות מלאי האשלג במחסני כיל להיקפים של כ- 3 מיליון טון וגיבוש, בשיתוף עם יו"ר הדירקטוריון ובאישור דירקטוריון כיל, של מדיניות שיווקית חדשה לכלל ובכלל זה אסטרטגיית מחירים ומלאי. ביצוע מדיניות דירקטוריון כיל בידי הנהלת כיל, הביאה למכירת כמויות שיא של אשלג ולירידה במלאי האשלג שתרמה רבות לרווחיות כיל. בחינת מדיניות השיווק החדשה ביחס למדיניות השיווק של מתחרותיה של כיל מלמדת, בדעבד, כי עדכון מדיניות המלאי והשיווק של כיל היווה צעד כלכלי וניהולי חשוב שחזק את מעמדה של כיל בשוק העולמי וסייע לה להתמודד עם תוצאות המשבר. דירקטוריון כיל אישר, כי סכום התגמול הכולל שניתן למר מוזס, בשנת הדוח, וכן כל מרכיביו, הינם הוגנים וסבירים, לאור האמור לעיל ובשים לב להיקף ומורכבות פעילותה של כיל, פריסתה הגלובלית הרחבה, מימוש האסטרטגיה העסקית והשיווקית, יכולת התגובה המהירה למצבי שוק משתנים, שיפור תוצאותיה הכספיות, לרבות ביחס לחברות השוואה, וכן כי תרומתו לכלל הינה משמעותית וראויה לתגמול שנקבע. החלטת דירקטוריון כיל נעשתה לאחר השוואת נתוני התגמול של נושאי משרה מקבילים בחברות ציבוריות גדולות בישראל ובחברות מובילות בחו"ל הפועלות בתחום עסקיה של כיל. ביחס לאשר גרינבאום צוין כי במהלך שנת 2010 הוביל מר גרינבאום את כיל להישגים חשובים בתחומי התפעול, התחזוקה הכוללת, האיכות ומצוינות וניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה. במסגרת אחריותו של מר גרינבאום ותחת ניהולו אימצה כיל מדיניות של אחריות חברתית ותאגידיה והתאימה את האסטרטגיה ותכניות העבודה שלה למדיניות זו. כיל מאמינה, כי יישום מדיניות זו יוביל לפעילות ופתוח בר קיימא, החשובים לה ולדורות הבאים. מר גרינבאום מוביל את תחום האחריות החברתית תאגידית בכלל ופועל למימוש יעדי החברות בקבוצה בארץ ובחו"ל. דירקטוריון כיל אישר, כי סכום התגמול הכולל שניתן למר גרינבאום בשנת הדיווח, וכן כל מרכיביו, כאמור, הינם הוגנים וסבירים, לרבות ביחס לתגמול הכספי המקובל לנושאי משרה מקבילים בחברות אחרות בארץ ובחו"ל, וכן כי הוא משקף את תרומתו החשובה לתוצאות פעילותה ולהישגיה.

דיון ובחינה של תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (לפי תקנה 10(ב)(4)): (המשך)

מנכ"ל החברה - מר ניר גלעד⁵:

לפרטים בדבר התגמול שניתן למר ניר גלעד בשנת 2010 ראו תקנה 21 לפרק "הפרטים הנוספים" של הדוח התקופתי. במסגרת בחינת הקשר בין התגמול הכולל לבין תרומתו של מנכ"ל החברה, הדירקטוריון ציין כי בהובלתו ובהנהגתו של ניר גלעד הסתיימה שנת 2010 בתוצאות שיא לחברה ולחברות מוחזקות. הדירקטוריון הביע את הערכתו לפעולותיו של ניר גלעד בפקוח וקידום פעילותו ותוצאותיהן העסקיות של החברות הנמנות על קבוצת החברה, בין היתר בכהונתו כיו"ר דירקטוריון כיל, וכיו"ר דירקטוריון צים, ובכלל זה הרווחיות שהציגו החברות התפעוליות המוחזקות על ידי החברה. הדירקטוריון ציין במיוחד את הישגיו של ניר גלעד כיו"ר צים והתהליך המרשים שעוברת צים בהנהגתו. דירקטוריון החברה הביע הערכה לתרומתו של ניר גלעד בהובלת ההסדר ותוכנית ההבראה בצים. דירקטוריון החברה התרשם מתרומתו של ניר גלעד לפיתוח של חברות הפוטנציאל בהחזקת החברה. דירקטוריון החברה התרשם מתנופת העשייה של החברה בהובלתו של ניר גלעד בשנת 2010, ובכלל זה השקעות ויוזמות עסקיות שהוביל בשנת 2010. צוין כי בשנת 2010 השקיעה החברה וקיבלה החלטות השקעה בסכום כולל של 670 מיליוני דולרים, וגייסה החברה הון בסכום כולל של 265 מיליוני דולר. בנוסף, הדגיש דירקטוריון החברה את פעולותיו של ניר גלעד לקידום ופיתוח עסקאות ותהליכים בתחומי פעילותה של החברה, הובלה ופיתוח של תהליכי עבודה ושיטות עבודה בחברה ואימוץ תפיסת ניהול דינאמי. דירקטוריון החברה הביע הערכה להובלתו של ניר גלעד את תהליכי בקרה וממשל תאגידי בחברה. דירקטוריון החברה הביע הערכתו לפועלו של מנכ"ל החברה בציינו במיוחד את המורכבות הניהולית של החברה, הפועלת במספר גדול של שווקים ובמספר רב של תחומים, לעיתים, בשווקים בהם קיימת רגולציה רבה, ובתחומי פעילות עתירי הון הדורשים יכולת פיננסית ברמה הגבוהה ביותר. דירקטוריון החברה הביע הערכה לפעולותיו של ניר גלעד בסביבה העסקית המורכבת שתוארה לעיל, ולתוצאות השיא שהשיגה החברה. כן הובעה הערכה רבה לביצועיו ותפקודו (לרבות על פי הסכם ההתקשרות עימו) כמנכ"ל החברה בשנת 2010 על רקע שינויים בכלכלה העולמית והתאוששות מהמשבר הפיננסי הגלובלי משלהי שנת 2008, ובהתחשב בגודלה של החברה, פריסתה הגיאוגרפית, היקף פעילותה, תחומי פעילותה הרבים ומורכבות תפקיד המנכ"ל והכישורים המיוחדים הנדרשים ממנכ"ל החברה לשם ניהול והובלת החברה בדרך בה הוביל מנכ"ל החברה את החברה בתקופת הדוח.

כמו כן, צוינה שאיפת החברה לשמר את המשך כהונתו ותרומתו של ניר גלעד לחברה ולבעלי מניותיה לטווח ארוך, בהקשר זה במהלך 2010, תוקן הסכם העסקתו של המנכ"ל ונקבעה בו תקופה קצובה (ראה דיווח מיידי מיום 15 בדצמבר 2010), והוקצו למנכ"ל (ולנושאי משרה נוספים בחברה) אופציות (ראה דיווח מיידי מיום 13 בספטמבר 2010). לדעת דירקטוריון החברה, וזאת בשים לב, בין היתר, לאמור לעיל ולאמור בסעיף 4 להלן, התגמול הכולל שניתן למר ניר גלעד בשנת 2010 הינו הוגן וסביר.

סמנכ"ל כספים - מר אבישר פז:

לפרטים בדבר התגמול שניתן למר אבישר פז בשנת 2010 ראו תקנה 21 לפרק "הפרטים הנוספים" של הדוח התקופתי. במסגרת בחינת הקשר בין התגמול הכולל לבין תרומתו של סמנכ"ל הכספים לחברה, הדירקטוריון ציין, בין היתר, את תרומתו של אבישר פז לתוצאות השיא של החברה והחברות המוחזקות בשנת 2010 ולרווחיות שהציגו החברות התפעוליות המוחזקות על ידי החברה בשנה זו. הדירקטוריון הדגיש את תרומתו של אבישר פז לחברות המוחזקות, במיוחד תרומתו לתוכנית ההבראה של צים ביושביו כיו"ר ועדת הכספים של צים. דירקטוריון החברה ציין את תרומתו של אבישר פז לכלי ולבזן. דירקטוריון החברה הדגיש את הערכתו לפעולותיו של אבישר פז ליישום תהליכי הבקרה בחברה, להטמעת תקנות ורגולציה חדשה, תרומתו של אבישר פז לממשל התאגידי בחברה, ואת יכולת הניהול את מכלול הנושאים הפיננסיים והחשבונאיים בחברה. דירקטוריון החברה הביע הערכה ליכולותיו ולכישוריו של אבישר פז. וציין במיוחד את התרומות מהובלתו של אבישר פז את גיוס ההון בהיקף 265 מיליון דולר שהושלם בשנת 2010. בתקופת הדוח פעל אבישר פז למחזור סכום של 130 מיליוני דולר. דירקטוריון החברה התרשם גם ממעורבותו של אבישר פז בפקוח על פעילות החברות הנמנות על קבוצת החברה וקידום תוצאותיהן העסקיות, בכהונתו כדירקטור וכיושב ראש ועדות בדירקטוריונים שלהן. דירקטוריון החברה הדגיש את תרומתו של אבישר פז לקידום השקעות חדשות בתחומי פעילותה של החברה.

⁵ במסגרת דיון דירקטוריון כיל כאמור לעיל בקשר בין התגמול שניתן לכל אחד מנושאי משרה בכל לבין תרומתו לכלי וכן במידת הווגנותו וסבירותה של התמורה, נדון גם התגמול שניתן על ידי כיל בשנת 2010 לניר גלעד המכהן כיו"ר דירקטוריון כיל. ביחס לניר גלעד ציין דירקטוריון כיל כי התגמול למר ניר גלעד כולל רכיב תגמול הוני בלבד. דירקטוריון כיל סבור, כי תנאי ההקצאה ושווים הכלכלי של כתבי האופציה שהוענקו למר גלעד בינואר 2010 הניתנים למימוש החל משנת 2012, הינם הוגנים וסבירים, נוכח תפקידו המורכב כיו"ר הדירקטוריון, כישוריו, ניסיונו הרב, מידת תרומתו לגיבוש המדיניות והאסטרטגיה של כיל, לרבות התאמתה לתנאי המציאות המשתנה, וכן למילוי תפקידו הדירקטוריון לרבות בנושא, בקרה וממשל תאגידי. אישור דירקטוריון כיל נעשה בשים לב לנתוני השוואה להיקפי תגמול של יושבי ראש דירקטוריונים בחברות ציבוריות דומות בישראל. בנוסף, סבור דירקטוריון כיל, כי היקף התגמול ההוני למר גלעד, הינו הוגן וסביר, וזאת אף בהתייחס למחיר המימוש שנקבע בהן ולשיעור שמהוות המניות שינבעו ממימוש כתבי האופציה מסך ההון המונפק ומזכויות ההצבעה בכל.

דירקטוריון כיל רואה חשיבות רבה בשימור הציבות הניהולית של כיל ובהמשך הובלתה על ידי מר גלעד ובהחלטתו על אישור כמות כתבי האופציות שהוקצו, הביא בחשבון את הרצון להבטיח את המשך כהונתו של מר גלעד בכלל בשנים הקרובות וכן את היקפי הפעילות העסקית של כיל, האתגרים המורכבים העומדים בפניה וביצועיה לטווח הארוך. יצוין, כי התגמול של מר גלעד אושר גם באסיפה הכללית של בעלי מניות כיל.

דיון ובחינה של תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (לפי תקנה 10(ב)(4)): (המשך)

סמנכ"ל כספים - מר אבישר פז: (המשך)

דירקטוריון החברה הביע הערכה לביצועיו ולתפקודו של אבישר פז (לרבות על פי הסכם ההתקשרות עימו) כסמנכ"ל כספים בשנת 2010, בין היתר, על רקע שינויים בכלכלה העולמית והתאוששות מהמשבר הפיננסי הגלובלי משלהי שנת 2008, ובהתחשב במיוחד בגודלה של החברה, בהיקף עסקיה ומורכבות הנושאים הפיננסיים הכרוכים בפעילותה, והשלכתם על הדרישות והכישורים הנדרשים מסמנכ"ל הכספים של החברה. כמו כן, צוינה שאיפת החברה לשמר את המשך כהונתו ותרומו של אבישר פז לחברה ולבעלי מניותיה לטווח ארוך, בהקשר זה במהלך 2010, עודכן שכרו של סמנכ"ל הכספים, והוקצו לו (ולנושאי משרה נוספים בחברה) אופציות (ראו דיווח מיידי מיום 13 בספטמבר 2010).

לדעת דירקטוריון החברה, וזאת בשים לב, בין היתר, לאמור לעיל ולאמור בסעיף 4 להלן, התגמול הכולל שניתן למר אבישר פז בשנת 2010 הינו הוגן וסביר.

בנוסף, נסקרו ביחס לכל אחד מנושאי המשרה בחברה בהם ה"ה אמיר אלשטיין, ניר גלעד ואבישר פז נתונים השוואתיים ביחס למקובל בחברות בסדר גודל דומה לזה של החברה, וצוין, כי התגמולים ששולמו לכל אחד מה"ה האמורים בשנת 2010 הינם הוגנים וסבירים, אף אם הם גבוהים מהמקובל בחברות שנבחנו, אשר אינן דומות במהותן, באופיין ובמורכבותן לחברה, וזאת בין היתר בהתחשב בגורמים כדלהלן: (א) ייחודיותה של החברה במשק הישראלי, המורכבות הגיאוגרפית של החברה אשר מפעלי הייצור של החברות המוחזקות על-ידיה פזורים על פני 4 יבשות, העובדה כי 60% מייצור של חברות הקבוצה נעשה מחוץ לישראל, העובדה כי מרבית המכירות של הקבוצה נעשות מחוץ לישראל, מגוון התחומים הרחב בו עוסקת החברה (כימיה, זיקוק, שבבים, אנרגיה, ספנות, רכב ועוד), העובדה כי חלק מהחברות בקבוצה הינן חברות בוגרות וחלק אחר הינן חברות פוטנציאל והשלכת המורכבות והפריסה הגיאוגרפית על דרישות התפקיד והכישורים הנדרשים מכל אחד מיו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים; (ב) התפתחות החברה בשנת 2010, במהלכה נקטה החברה ביוזמות עסקיות בתחומים חדשים, הביאה לכך שהחברה אינה חברת החזקות גרידא אלא חברה העוסקת גם בייזום, ניהול ופיתוח עסקיים חדשים ומגוונים, זאת בהובלה פעילה ושוטפת של כל אחד מיו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים; (ג) האתגרים העומדים בפתחה של החברה והתשומות הניהוליות הנדרשות מיו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים (כל אחד בהיבטים הנוגעים לתפקידו) לשם ניהול דינאמי של חברת החזקות מסוגה של החברה ובסדר הגודל של החברה; (ד) תפקידם המורכב של כל אחד מיו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים לאור מורכבותה וייחודיותה של החברה כאמור, וכן לנוכח יעדיה האסטרטגיים של החברה הכוללים, בין היתר, הרחבה של תחומי פעילות החברה והגברת המעורבות של הנהלת החברה בפיתוח השקעות חדשות, בקידום טכנולוגיות חדשניות ומקוריות, בהשבת השקעות קיימות וביצירת סינרגיה בין השקעות החברה; (ה) התבססות החברה על מטה מצומצם של הנהלה בכירה וכישוריהם הייחודיים של הנמנים עליו, ורצון החברה לשמר את המשך כהונתם ותרומתם של יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים (וכן נושאי משרה נוספים בחברה) לחברה ולבעלי מניותיה לטווח ארוך; (ו) מעורבותם של כל אחד מיו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים (וכן נושאי משרה נוספים בחברה) של החברה בחברות המוחזקות שלה המתבטאת, בין היתר, בתרומה לשיפור תוצאותיהן העסקיות ובהתגייסותם לסיוע לחברות מוחזקות בתקופות משבר (דוגמת מעורבות הנהלת החברה בתכנית ההבראה של צים).

כמו כן, דירקטוריון החברה ציין כי במסגרת התגמול הכולל שניתן ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל ולסמנכ"ל הכספים של החברה בשנת 2010 כמתואר בתקנה 21 לפרק "פרטים נוספים" לדוח התקופתי, התשלום מבוסס מניות מהווה את הרכיב המשמעותי ביותר בתגמול הכולל. רכיב זה נקבע על פי נוסחת בלק אנד שולס המבוססת על שער מניית החברה ואינו משקף תשלום שבוצע בפועל לנושאי המשרה בשנת 2010, ומטבעו רכיב זה נושא בחובו מרכיב של אי וודאות באשר לאפשרות של נושא המשרה להנות ממנו ולמידת ההנאה. הדירקטוריון נתן דעתו לכך שאלמלא התנודתיות החריגה במחיר מניית החברה בתקופה על בסיסה חושב שווי התשלום מבוסס המניות ובהתחשב בשיעור התנודתיות במחיר מניית החברה בנטרול התקופה האמורה, השווי ההוגן של האופציות שהוענקו היה נמוך בכ-30% משוויין הנוכחי.

כמו כן, בעת אישור תכנית האופציות ניתנה הדעת לאלטרנטיבות שונות לחישוב השווי הכלכלי הפוטנציאלי של ההטבה הכספית הגלומה במימוש האופציות, כאמור בדיווח המיידי של החברה מיום 13.9.2010. בנוסף, נתן הדירקטוריון את דעתו כי החשבונאות מובילה לפריסה לא לינארית של הוצאות בגין הקצאת האופציות, כך שבשנה הראשונה ממועד הקצאת האופציות, נרשמת מרבית ההוצאה.

עוד צוין כי התגמול הכולל של ה"ה אמיר אלשטיין הווה 0.5% מתוך הרווח הנקי של החברה בשנת 2010. התגמול הכולל של ניר גלעד הווה 1.4% מתוך הרווח הנקי של החברה, והתגמול הכולל של אבישר פז הווה 0.5% מתוך הרווח הנקי של החברה בשנת 2010. סך התגמול הכולל של אמיר אלשטיין, ניר גלעד ואבישר פז מתוך הרווח הנקי של החברה בשנת 2010 היווה 2.4%.

דיון ובחינה של תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה (לפי תקנה 10(ב)(4)): (המשך)

במסגרת בחינת הקשר בין התגמול הכולל לבין תרומתו של עידן עופר לחברה, אשר כיהן כיו"ר דירקטוריון החברה עד ליום 1.7.2010, ציין הדירקטוריון את תרומתו לתוצאות השיא של החברה לשנת 2010, את פעולותיו לקידום תהליכים אסטרטגיים בחברה, ניהול קשר שוטף ורציף עם הנהלת החברה, תרומתו לייזום עסקאות ותהליכים בתחומי פעילותה של החברה, מעורבותו בביקוח פעילותן של החברות הנמנות על חברות הקבוצה ותרומתו לקידום תוצאותיהן העסקיות, וכן צוינה הערכה לביצועיו ותפקודו כיו"ר הדירקטוריון ולתרומתו לחברה ולקידום מטרותיה, זאת בהתחשב במורכבות עסקיה של החברה ומגוון תחומי פעילותה והשלכתם על תפקיד יו"ר הדירקטוריון. בהתחשב בנימוקים שלעיל, דירקטוריון החברה סבור כי התגמול הכולל שניתן לעידן עופר בשנת 2010 הינו הוגן וסביר.

הדירקטורים בחברה⁶ לרבות הדירקטורים החיצוניים זכאים לגמול דירקטורים זהה שאינו חורג מהמקובל, ונקבע בהתאם להוראות תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס – 2000, בהתאם לדרגתה של החברה, וכן אינו עולה על הסכום המרבי לפי התקנות הנ"ל. לפרטים בדבר התגמול שניתן לדירקטורים כאמור בשנת 2010 ראו תקנה 21 לפרק "הפרטים הנוספים" של הדוח התקופתי⁷.

אירועים שונים בשנת החשבון ולאחריה

1. מינויים בחברה

- א. בחודש ינואר 2010, חדל מר יוסי רוזן לכהן כדירקטור בחברה.
- ב. בחודש פברואר 2010, התמנה מר יואב דופלט לדירקטור בחברה.
- ג. בחודש מרס 2010, מונה מר ערן שריג לסמנכ"ל פיתוח עסקים ואסטרטגיה.
- ד. בחודש מרס 2010, מונתה גב' מאיה אלשיך-קפלן ליועצת משפטית פנימית ומזכירת החברה.
- ה. בחודש מרס 2010, חדלה גב' נגה יציב לכהן כמזכיר החברה ועוזרת מנכ"ל.
- ו. ביום 1 ביולי 2010, הודיע מר עידן עופר על סיום כהונתו כיושב ראש דירקטוריון החברה.
- ז. ביום 1 ביולי 2010, מונה מר אמיר אלשטיין כיושב ראש דירקטוריון החברה.
- ח. בחודש יולי 2010, מונה מר אביעד קאופמן לדירקטור בחברה.
- ט. בחודש יולי 2010, חדל מר דוד ברודט לכהן כדח"צ בחברה.
- י. בחודש אוגוסט 2010, מונה מר טרמצי עופר לדח"צ בחברה.
- יא. בחודש אוקטובר 2010, חדל מר וידמן משה לכהן כדירקטור בחברה.
- יב. בחודש אוקטובר 2010, מונה מר רף איתן לדירקטור בחברה.
- יג. בחודש אוקטובר 2010, הוארך מינויו של מר גדעון לנגהולץ לדח"צ בחברה.

⁶ למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר לגביו נקבעו תנאי כהונה שונים.

⁷ גמול לו זכאים דירקטורים מסוימים בחברה הוסב על ידם למילניום השקעות אלעד בע"מ, בעלת שליטה בחברה, בגין כהונת אותם דירקטורים בחברה. כמו-כן, גמול לו זכאי דירקטור מסוים בחברה הוסב על ידו לבנק לאומי לישראל בע"מ בגין כהונת אותו דירקטור בחברה.

אירועים שונים בשנת החשבון ולאחריה (המשך)

2. בחודש מאי 2010, פרסמה החברה תשקיף מדף להנפקת מניות ואופציות למניות, אגרות חוב, אגרות חוב להמרה ואופציות לאגרות חוב.
- בחודש יולי 2010, פרסמה החברה דוח הצעת מדף על-פי התשקיף הנ"ל וגייסה סך של כ- 266 מליון דולר. ראה באור 8.א.5 לדוחות הכספיים.
- S&P מעלות דירגה את הסדרות החדשות ו/או הרחבת הסדרות הקיימות של אגרות החוב בדירוג il A+/STABLE בהיקף של עד 300 מליון דולר.
3. בדבר בקשות לאישור הגשת תובענות כתובענות נגזרות - ראה באור 22.ב.1.א. לדוחות הכספיים.
4. בדבר תביעה נגד החברה, קוואנטום, צירי ויחידים - ראה באור 22.ב.5. לדוחות הכספיים.
5. בדבר אימוץ תכנית עסקית והגדלת השקעה במיזם המשותף בסין, ראה באור 11.א.3.ב. לדוחות הכספיים.
6. ביום 30 באוגוסט 2010, אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, את חידוש רכישת פוליסת הביטוח לדירקטורים ולנושאי המשרה בחברה בהתאם לתנאי "החלטת המסגרת", כפי שאושרה על-ידי דירקטוריון וועדת הביקורת של החברה, ביום 10 בספטמבר 2007 וכן את שיעור חלוקת הפרמיה בין קבוצת החברה לבין קבוצת כ"ל, ביחס לרובד המשותף. ראה גם דיווח מיידי מיום 30 באוגוסט 2010.
7. בדבר אימוץ תכנית אופציות לעובדים, ראה באור 23.א.3. לדוחות הכספיים.
8. בחודש דצמבר 2010, דיווחה החברה כי או.פי.סי. התקשרה בהסכם עם EAST MEDETERRANEAV GAS S.A.E (להלן - EMG) להספקת גז לתחנת הכח. בדבר פרטים ראה באור 22.ג.5.ו. כן התקשרו כ"ל ובז"ן בהסכם עם EMG להספקת גז. ראה באור 22.ג.2.ח. ובאור 22.ג.4.ח.
9. ביום 29 במרס 2011, החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 70 מליון דולר אשר ישולם ביום 1 במאי 2011.

לפרטים בדבר:

1. גילוי בדבר המבקר פנים.
 2. הגדרת עסקה זניחה.
 3. גילוי בעניין אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
 4. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים.
 5. גילוי לגבי רואה החשבון המבקר.
 6. גילוי בדבר דירקטוריון החברה.
 7. גילוי בדבר קוד אתי, נהלי החברה ותוכניות אכיפה פנימית.
 8. המעורבות החברתית קהילתית של קבוצת החברה לישראל.
- ראה בחלק ה' המצורף - דוח ממשל תאגידי ואפקטיביות הבקרה.

מידע נוסף הכלול בדוח רואי החשבון המבקרים

להלן ציטוט מתוך דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות :

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב :

1. לאמור בבאור 2.2.ב.2, בבאור 3.2.א.2-1 ובבאור 3.2.ב.ח, בדבר תביעות שהוגשו כנגד חברה מאוחדת וחברה כלולה בדבר הליכים משפטיים, פיקוח רשויות השלטון, תלויות אחרות, חוקים והצעות חוק הנוגעים למשק הדלק, הגז ומתקני תשתית. הנהלות החברות הנ"ל, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, ועל כן לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. לאמור בבאור 4.2.א.4, ג.4.ב.ו-4.ח, בדבר תלות חברה כלולה בקבלת שירותים מחברות תשתית ומספק גז טבעי.

דירקטוריון החברה מביע את הערכתו לציבור העובדים והמנהלים של החברה וחברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיה של הקבוצה.

ניר גלעד
מנהל כללי

אמיר אלשטיין
יו"ר הדירקטוריון

29 במרס 2011

החברה לישראל בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2010

החברה לישראל בע"מ

**דוחות כספיים מאוחדים
ליום 31 בדצמבר 2010**

תוכן העניינים

עמוד

2	דוחות רואי החשבון המבקרים
4	דוחות על המצב הכספי מאוחדים
6	דוחות רווח והפסד מאוחדים
7	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים
8	דוחות על השינויים בהון מאוחדים
11	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים
12	באורים לדוחות כספיים מאוחדים
149	נספח א' - רשימת חברות מוחזקות

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה לישראל בע"מ
בדבר ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי
בהתאם לסעיף 99 (ג) בתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970**

ביקרנו את רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה לישראל בע"מ וחברות בנות שלה (להלן ביחד - החברה) ליום 31 בדצמבר 2010. רכיבי בקרה אלה נקבעו כמוסבר בפיסקה הבאה. הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי המצורפת לדוח התקופתי לתאריך הנ"ל. אחריותנו היא לחוות דעה על רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי שבוקרו על ידינו נקבעו בהתאם לתקן ביקורת 104 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי" (להלן - תקן ביקורת 104). רכיבים אלה הינם: (1) בקורות ברמת הארגון, לרבות בקורות על תהליך העריכה והסגירה של דיווח כספי ובקורות כלליות של מערכות מידע; (2) בקורות על ניהול תזרים; (3) בקורות על ניהול השקעות; (4) בקורות על ניהול חוב אשראי ועסקאות הגנה (כל אלה יחד מכונים להלן - רכיבי הבקרה המבוקרים).

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקן ביקורת 104. על-פי תקן זה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה לזהות את רכיבי הבקרה המבוקרים ולהשיג מידה סבירה של ביטחון אם רכיבי בקרה אלה קוימו באופן אפקטיבי מכל הבחינות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, זיהוי רכיבי הבקרה המבוקרים, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית ברכיבי הבקרה המבוקרים, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של אותם רכיבי בקרה בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו, לגבי אותם רכיבי בקרה, כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. ביקורתנו התייחסה רק לרכיבי הבקרה המבוקרים, להבדיל מבקרה פנימית על כלל התהליכים המהותיים בקשר עם הדיווח הכספי, ולפיכך חוות דעתנו מתייחסת לרכיבי הבקרה המבוקרים בלבד. כמו כן, ביקורתנו לא התייחסה להשפעות הדדיות בין רכיבי הבקרה המבוקרים לבין כאלה שאינם מבוקרים ולפיכך, חוות דעתנו אינה מביאה בחשבון השפעות אפשריות כאלה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו בהקשר המתואר לעיל.

בשל מגבלות מובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי בכלל, ורכיבים מתוכה בפרט, עשויים שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשובה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה באופן אפקטיבי, מכל הבחינות המהותיות, את רכיבי הבקרה המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2010.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 והדוח שלנו, מיום 29 במרץ 2011, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, בהתבסס על ביקורתנו ועל דוחות רואי החשבון המבקרים האחרים, וכן הפניית תשומת לב בדבר תביעות שהוגשו כנגד חברה מאוחדת וחברה כלולה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתן וכן בדבר תלות חברה כלולה בקבלת שירותים מחברות תשתית ומספק גז טבעי.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 במרץ 2011

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של
החברה לישראל בע"מ**

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המאוחדים של החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009 ואת הדוחות המאוחדים על רווח והפסד, דוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. כפחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לדחות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות שאוחדו וחברות שאוחדו באיחוד יחסי אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-2% וכ-1.1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, בהתאמה, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ-3% כ-5% וכ-4.9% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010, 2009 ו-2008, בהתאמה. כמו כן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן הינה כ-47 מיליוני דולר וכ-29 מיליוני דולר לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, בהתאמה, וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ-10 מיליון דולר ובהפסדיהן כ-23 מיליון דולר וכ-12 מיליון דולר לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2010, 2009 ו-2008, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ודוחות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות. מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות התוצאות החגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה וחברות מאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע - 2010.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בבאור 22.ב.2, בבאור 22.ב.3.א.1-2 ובבאור 22.ב.3.ב.ח, בדבר תביעות שהוגשו כנגד חברה מאוחדת וחברה כלולה בדבר הליכים משפטיים, פיקוח רשויות השלטון, תלויות אחרות, חוקים והצעות חוק הנוגעים למשק הדלק, הגז ומתקני תשתית. הנהלות החברות הנ"ל, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהן המשפטיים, אינן יכולות להעריך את סכום החשיפה, אם בכלל, ועל כן לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. לאמור בבאור 22.ג.4.א.4, 22.ג.4.ב.ו-ג.ח, בדבר תלות חברה כלולה בקבלת שירותים מחברות תשתית ומספק גז טבעי.

ביקורנו גם, בהתאם לתקן ביקורת 104 של לשכת רואי חשבון בישראל "ביקורת של רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי" רכיבי בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2010, והדוח שלנו מיום 29 במרץ 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על קיומם של אותם רכיבים באופן אפקטיבי.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 במרס 2011

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ליום 31 בדצמבר

2009	2010		
מיליוני דולר	מיליוני דולר	באור	
			נכסים שוטפים
713	1,477	5	מזומנים ושווי מזומנים
6	13	6	ניירות ערך המוחזקים למסחר
212	678	7	השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
1,252	1,334	8	לקוחות
*296	291	9	חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
64	81		מס הכנסה לקבל
1,275	1,153	10	מלאי
3,818	5,027		סה"כ נכסים שוטפים
			נכסים שאינם שוטפים
1,284	1,349	11	השקעות בחברות כלולות
58	15	13	השקעות בחברות אחרות
310	264	14	פקדונות, הלוואות ויתרות חובה
*235	421	37	מכשירים נגזרים
66	83	21	עודף נכסים על התחייבויות בגין תוכנית הטבה מוגדרת
110	130	32	מיסים נדחים, נטו
55	50	10	מלאי שאינו שוטף
5,280	5,781	15	רכוש קבוע
931	902	16	נכסים בלתי מוחשיים
8,329	8,995		סה"כ נכסים שאינם שוטפים
12,147	14,022		סה"כ נכסים

* סווג מחדש.

2009	2010	באור	
מיליוני דולר	מיליוני דולר		
682	848	17	התחייבויות שוטפות
784	870	18	אשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
*88	92	20	ספקים ונותני שירותים
*670	943	19	הפרשות
76	50		זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים
			מס הכנסה לשלם
2,300	2,803		סה"כ התחייבויות שוטפות
3,426	3,946	17	התחייבויות שאינן שוטפות
2,143	2,443	17	הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים
*61	102	37	אגרות חוב
*74	68	20	מכשירים נגזרים
206	167	32	הפרשות
612	658	21	מיסים נדחים, נטו
			הטבות לעובדים
6,522	7,384		סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות
8,822	10,187		סה"כ התחייבויות
		24	הון
281	282		הון מניות ופרמיה
97	107		קרנות הון
46	90		קרן הון בגין עסקאות עם בעל שליטה
1,387	1,910		יתרת עודפים
1,811	2,389		סה"כ הון המיוחס לבעלים של החברה
1,514	1,446		זכויות שאינן מקנות שליטה
3,325	3,835		סה"כ הון
12,147	14,022		סה"כ התחייבויות והון
אבישר פז	ניר גלעד	אמיר אלשטיין	
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 במרס 2011

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות רווח והפסד מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2008	2009	2010	באור	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר		
19,802	12,498	9,865	25	מכירות
*16,512	*10,907	7,115	26	עלות המכירות
3,290	1,591	2,750		רווח גולמי
64	59	68	27	הוצאות מחקר ופיתוח
*820	*623	762	28	הוצאות מכירה, שינוע ושיווק
*521	*434	447	29	הוצאות הנהלה וכלליות
146	231	34	30	הוצאות אחרות
(131)	(205)	(221)	30	הכנסות אחרות
1,870	449	1,660		רווח מפעולות רגילות
740	469	513	31	הוצאות מימון
(107)	(578)	(199)	31	הכנסות מימון
633	(109)	314		הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
(45)	(51)	(39)	11	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו ממס
1,192	507	1,307		רווח לפני מסים על הכנסה
22	10	326	32	מסים על הכנסה
1,170	497	981		רווח לשנה
320	6	474		מיוחס ל:
850	491	507		בעלים של החברה
				זכויות שאינן מקנות שליטה
1,170	497	981		רווח לשנה
			33	רווח למניה מיוחס לבעלים של החברה:
42.53	0.85	62.33		רווח בסיסי למניה (בדולר)
41.96	0.68	61.88		רווח מדולל למניה (בדולר)

* סווג מחדש - ראה באור 1.2.

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,170	497	981	רווח לשנה
			מרכיבים של רווח כולל אחר
(87)	44	9	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
(93)	2	(23)	רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכניות הטבה מוגדרת
(16)	58	3	חלק הקבוצה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות
(47)	15	(9)	החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
(2)	28	(21)	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
1	22	7	שינוי נטו בשווי הוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד
2	-	-	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
27	(8)	3	מס הכנסה בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל
(215)	161	(31)	רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס
955	658	950	סה"כ רווח כולל לשנה
			מיוחס ל:
189	135	461	בעלים של החברה
766	523	489	זכויות שאינן מקנות שליטה
955	658	950	סה"כ רווח כולל לשנה

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים

זכויות שאינן מקנות שליטה		מתייחס לבעלים של החברה						
סך הכל הון		קרן הון בגין עסקאות עם בעל שליטה		קרנות הון	קרן תרגום של פעילות חוץ	הון מניות ופרמיה		
מיליוני דולר	מיליוני דולר	סך הכל מיליוני דולר	יתרת עודפים מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
3,325	1,514	1,811	1,387	46	52	45	281	יתרה ליום 1 בינואר 2010
32	32	-	-	-	-	-	-	תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
5	-	5	-	-	4	-	1	תשלומים מבוססי מניות בחברה דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות
(561)	(561)	-	-	-	-	-	-	זכויות שאינן מקנות שליטה בגין צרוף עסקים
(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	רכישת מניות מבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
(69)	(52)	(17)	(23)	-	-	6	-	מכירת מניות של חברה מאוחדת לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
106	21	85	85	-	-	-	-	עסקאות עם בעל שליטה
44	-	44	-	44	-	-	-	עסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4	4	-	-	-	-	-	-	רווח לשנה
981	507	474	474	-	-	-	-	רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
(31)	(18)	(13)	(13)	-	(14)	14	-	
3,835	1,446	2,389	1,910	90	42	65	282	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות על השינויים בהון מאוחדים

זכויות שאינן מקנות שליטה		מתייחס לבעלים של החברה							
סך הכל הון		קרן הון בגין							
		קרן תרגום של פעילות חוץ		קרנות הון		עסקאות עם בעל שליטה			
		הון מניות ופרמיה	קרן תרגום של פעילות חוץ	קרנות הון	עסקאות עם בעל שליטה	יתרת עודפים	סך הכל		
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
273	10	(36)	-	-	1,380	1,627	2,029	3,656	יתרה ליום 1 בינואר 2009
-	-	-	-	-	-	-	81	81	תשלומים מבוססי מניות בחברות מאוחדות
-	-	3	-	-	-	3	-	3	תשלומים מבוססי מניות בחברה
-	-	-	-	46	-	46	-	46	עסקאות עם בעל שליטה
-	-	-	-	-	-	-	65	65	השקעה של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות
-	-	-	-	-	-	-	(262)	(262)	דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
-	-	-	-	-	-	-	2	2	זכויות שאינן מקנות שליטה בגין צרוף עסקים
-	-	-	-	-	-	-	(4)	(4)	רכישה עצמית של מניות בחברה מאוחדת
-	-	-	-	-	-	-	(78)	(78)	רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
-	-	-	-	-	-	-	(842)	(842)	חברה שיצאה מאיחוד
8	-	(8)	-	-	-	-	-	-	מימוש אופציות שהונפקו לעובדים
-	-	-	-	-	6	6	491	497	רווח לשנה
-	35	93	-	-	1	129	32	161	רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
281	45	52	46	1,387	1,811	1,514	3,325	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009	

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	מתייחס לבעלים של החברה				
		סך הכל	יתרת עודפים	קרנות הון	קרן תרגום של פעילות חוץ	הון מניות ופרמיה
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
3,384	1,907	1,477	1,147	6	51	273
11	11	-	-	-	-	-
11	-	11	-	11	-	-
(50)	-	(50)	(50)	-	-	-
(528)	(528)	-	-	-	-	-
10	10	-	-	-	-	-
(144)	(144)	-	-	-	-	-
7	7	-	-	-	-	-
1,170	850	320	320	-	-	-
(215)	(84)	(131)	(37)	(53)	(41)	-
3,656	2,029	1,627	1,380	(36)	10	273

יתרה ליום 1 בינואר 2008

תשלומים מבוססי מניות בחברה מאוחדת
תשלומים מבוססי מניות בחברה
דיבידנד לבעלים של החברה
דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
זכויות שאינן מקנות שליטה בגין צרוף עסקים
רכישה עצמית של מניות בחברה מאוחדת
הנפקת מניות לזכויות שאינן מקנות שליטה בחברה
מאוחדת
רווח לשנה
הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2008

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

דוחות על תזרימי מזומנים מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2008	2009	2010	באור
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,170	497	981	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לשנה
440	495	427	התאמות:
155	38	21	פחת והפחותות
*590	*12	311	ירידת ערך נכסים
45	51	39	הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
(66)	(130)	(195)	חלק בהפסדי חברות כלולות, נטו
-	-	(6)	רווחי הון, נטו
22	8	37	רווח ממכירת פעילות
-	-	-	עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	16	-	הפסד מאובדן השפעה מהותית בחברה כלולה שטופלה
20	-	(3)	בעבר לפי שווי מאזני
22	10	326	הפסד (רווח) מהשקעה בניירות ערך זמינים למכירה
2,398	997	1,938	הוצאות מסים על הכנסה
134	(299)	113	שינוי במלאי
86	91	(167)	שינוי בלקוחות וחייבים אחרים
(264)	100	257	שינוי בספקים וזכאים אחרים
(47)	65	23	שינוי בהפלגות שטרם הסתיימו, נטו
37	76	16	שינוי בהפרשות ובהטבות לעובדים
2,344	1,030	2,180	
(347)	(85)	(256)	מס הכנסה ששולם, נטו
21	29	60	דיבידנד שהתקבל
2,018	974	1,984	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
(6)	*(13)	(14)	תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
12	27	2	השקעה בפקדונות לזמן ארוך
175	156	73	תמורה מממוש פקדונות לזמן ארוך
(103)	*(51)	(463)	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(111)	(35)	(1)	פיקדונות והלוואות לזמן קצר, נטו
-	-	9	צרופי עסקים, בניכוי המזומנים שנרכשו
(75)	(86)	(89)	תמורה ממכירת פעילות
(42)	8	-	השקעה בחברות כלולות ואחרות
(26)	255	10	מכירת (רכישת) ניירות ערך זמינים למכירה
(908)	(894)	(782)	מכירת (רכישת) ניירות ערך המוחזקים למסחר, נטו
(28)	*(8)	(12)	רכישת רכוש קבוע
2	1	-	מתן הלוואות לזמן ארוך
-	(37)	(1)	מענקי השקעה שנתקבלו
(39)	(28)	(18)	חברה שאוחדה בעבר והפכה לכלולה
*23	*36	40	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
-	-	152	ריבית שהתקבלה
*(43)	*36	(3)	תמורה ממכירת חברה כלולה
(1,169)	(633)	(1,097)	תקבולים (תשלומים) מעסקאות נגזרים, נטו
(528)	(262)	(481)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
-	-	(65)	תזרימי מזומנים לפעילות מימון
7	48	63	דיבידנד ששולם למחזיקי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	106	רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת
1,834	867	1,414	תמורה מהנפקת הון מניות למחזיקי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות
(1,352)	(668)	(813)	תמורה ממכירת החזקה בחברה מאוחדת
35	(51)	(55)	קבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב
** (251)	** (7)	-	החזר הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב
1	(8)	-	אשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ונותני אשראי אחרים, נטו
(50)	-	-	רכישה עצמית של מניות ע"י חברה מאוחדת
-	-	-	קבלת (החזר) פקדונות מלקוחות
*(334)	*(301)	(266)	דיבידנד ששולם
(638)	(382)	(102)	תשלומים מעסקאות נגזרים המשמשים לגידור, נטו
211	(41)	785	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
502	721	676	גידול (קיצוץ) נטו במזומנים ושווי מזומנים
8	(4)	15	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
721	676	1,476	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים

* סווג מחדש - ראה באור 2.1.

** יישום למפרע של מדיניות חשבונאית - ראה באור 2.1.

הבאורים והנספח המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

באור 1 - כללי

א. הישות המדווחת

החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל שהתאגדה בישראל, אשר ניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב וכתובתה הרשמית היא - רחוב ארניא 23, תל אביב. הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה כוללים את אלה של החברה ושל חברות בנות שלה (להלן - הקבוצה) וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות ובישויות בשליטה משותפת.

הקבוצה פועלת, באמצעות מערך של תאגידים מוחזקים, בעיקר בענפי הכימיקלים, הספנות והאנרגיה, וכן קיימות לה השקעות נוספות לרבות בתחומים של טכנולוגיה מתקדמת, רכב, תשתיות לרכב חשמלי, תחנות כח ואנרגיה ירוקה. מטה החברה מספק, באמצעות חברה מאוחדת בשליטה מלאה, שרותי ניהול וכן מעורב באופן פעיל בתכנון האסטרטגי ופיתוח עסקי של חברות הקבוצה. כמו כן, הקבוצה פועלת בייזום ופיתוח עסקים נוספים.

החברה מוחזקת על-ידי קבוצת עופר בשיעור של כ- 55% ועל-ידי בנק לאומי לישראל בע"מ בשיעור של כ- 18%.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

- (1) תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS) - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.
- (2) החברה - החברה לישראל בע"מ.
- (3) הקבוצה - החברה לישראל בע"מ והחברות המאוחדות שלה.
- (4) חברות מאוחדות/חברות בנות - חברות, לרבות שותפות, שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות החברה.
- (5) חברות מאוחדות באיחוד יחסי - חברות, לרבות שותפויות, שדוחותיהן מאוחדים באופן חלקי (יחסי), במישרין או בעקיפין עם דוחות החברה.
- (6) חברות כלולות - חברות או מיזמים משותפים, שאינן חברות מאוחדות או חברות מאוחדות באיחוד יחסי, בהן יש לחברה השפעה מהותית על מדיניותה הכספית והתפעולית ושהשקעת החברה בהן כלולה על בסיס השווי המאזני.
- (7) חברות מוחזקות - חברות מאוחדות, חברות מאוחדות באיחוד יחסי וחברות כלולות.
- (8) צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר צדדים קשורים.
- (9) בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.
- (10) מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (11) דולר - דולר של ארצות הברית.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים המאוחדים הוכנו על ידי הקבוצה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). הקבוצה אימצה לראשונה את כללי ה-IFRS בשנת 2008, כאשר מועד המעבר ל-IFRS הינו 1 בינואר 2007 (להלן - מועד המעבר). דוחות כספיים אלו נערכו גם בהתאם לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע - 2010.

הדוחות המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 29 במרס 2011.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדולר הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה. בהתאם לכך מהווה הדולר את מטבע הפעילות של החברה. כמו כן, משמש הדולר כמטבע הצגה של דוחות כספיים אלו. מטבעות אחרים שאינם הדולר מהווים מטבע חוץ.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים והתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה.
- מכשירים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה.
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים.
- הפרשות.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- השקעות בחברות כלולות.

למידע נוסף בדבר מדידת נכסים והתחייבויות אלו ראה באור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ד. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה הינו שנה, עקב כך כוללים הרכוש השוטף והתחייבויות השוטפות פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתוך תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה.

ה. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשה הנהלת הקבוצה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקבוצה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות המשמשים בעריכת הדוחות הכספיים נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר אומדנים קריטיים, שנערכו תוך יישום המדיניות החשבונאית והם בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים:

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ה. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)

(1) הטבות לעובדים

בהתאם לתקן בינלאומי IAS 19 חלק מתוכניות ההטבה לעובדים של הקבוצה מהוות תוכנית הטבה מוגדרת בהגדרתה ב-IAS 19. תוכניות אלה כוללות בעיקר התחייבות לפנסיה ופיצויי פיטורין.

בחישוב ההתחייבות לפנסיה משתמשת החברה באומדנים שונים. האומדנים כוללים, בין היתר, את שיעור הריבית לצורך ההיוון של התחייבות החברה לפנסיה, התשואה הצפויה לטווח ארוך בגין נכסי קרן הפנסיה, אומדן הגידול בשכר לטווח ארוך ואומדן תוחלת החיים של קבוצת הזכאים לפנסיה. אומדן הריבית לצורך ההיוון של התחייבויות החברה לפנסיה מתבסס על התשואה של אגרות חוב קונצרניות בחברות הפועלות במדינות בהן קיים שוק בעל סחירות גבוהה ועל תשואה של אגרות חוב ממשלתיות בחברות במדינות אחרות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה. שיעור התשואה של אג"ח לזמן ארוך משתנה לפי תנאי שוק. כתוצאה מכך שיעור הריבית להיוון עשוי להשתנות ובהתאם תשתנה ההתחייבות לפנסיה. אומדן התשואה לטווח ארוך בגין נכסי קרן הפנסיה מתבסס על התשואה הצפויה לאורך שנים של תיק הנכסים בהתאם להרכב הנכסים של קרן הפנסיה. שינויים במצב שוק ההון או בהרכב תיק נכסי קרן הפנסיה יכולים להביא לשינוי באומדן התשואה של נכסי קרן הפנסיה ובהתאם לשינוי קרן הפנסיה. אומדן הגידול בשכר מבוסס על תחזיות החברה, בהתאם לניסיון העבר ולהסכמי העבודה בפועל. אומדן זה יכול שלא יתאים לגידול השכר בפועל. אומדן תוחלת החיים מבוסס על מחקרים אקטואריים המתפרסמים בכל מדינה ומדינה. בפועל, מדי מספר שנים, מעודכנים מחקרים אלו ובהתאם יכול להתעדכן אומדן תוחלת החיים.

מדידת ההתחייבות בגין פיצויי פיטורין נעשית על בסיס הערכה אקטוארית ומביאה בחשבון אומדנים שונים ובין היתר גידול עתידי בשכר העובדים ושיעור תחלופה של העובדים. המדידה נערכת על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעור ריבית של אגרות חוב ממשלתיות בדרוג גבוה. כמו כן, היעודות לפיצויים נמדדות על פי שוויין ההוגן. שינויים בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות בגין פיצויי פיטורין ונכסי תכנית בגין פיצויי פיטורין עשויות להגדיל או להקטין את ההתחייבות נטו בגין פיצויי פיטורין שהוכרה.

(2) איכות הסביבה והתחייבויות תלויות

הקבוצה מייצרת, בין היתר, דשנים, דלקים ומוצרים כימיים וחשופה על כן, במהלך העסקים הרגיל שלה, להתחייבויות מחויבויות מכח דיני איכות הסביבה ודינים קשורים. הקבוצה משקיעה סכומים ניכרים כדי לקיים את דרישות החוק. הקבוצה מכירה בהתחייבות בספריה כאשר ההתחייבות היא צפויה, נובעת מאירוע מחויבות שקרה בעבר ואפשר לאמוד אותה. אומדן ההתחייבות מבוסס בעיקר על ניסיון העבר, היכרות עם דרישות החוק בתחומי הפעילות של הקבוצה וכן אומדנים לגבי תביעות תלויות הקיימות נגד הקבוצה ובהסתמך על חוות דעת יועצים משפטיים ומומחים אחרים. כפי שמוסבר בבאור 22 לדוחות הכספיים, תלויות ועומדות כנגד הקבוצה מספר תביעות משפטיות, אשר לתוצאותיהן עלולה להיות השפעה על תוצאות הקבוצה.

בהערכות סיכויי התחייבויות תלויות בגין תביעות המשפטיות שהוגשו כנגד הקבוצה וחברות מוחזקות שלה, הסתמכה הקבוצה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הנסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות החברה ויועציה המשפטיים. כמו כן לגבי מספר תביעות, להערכת הקבוצה בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים לאור מורכבות הנושאים וההליכים, לא ניתן לאמוד בשלב זה את החשיפה הכספית של הקבוצה, ולכן לא נכללו כל הפרשות בגינן בדוחות הכספיים.

(3) רכוש קבוע

הרכוש הקבוע מופחת לפי שיטת הקו הישר, על בסיס משך השימוש המשוער שלו. בכל תקופה מבצעת הקבוצה בחינה של אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע על ידי השוואה לענף בו פועלת הקבוצה, רמת התחזוקה של המתקנים ותפקוד המתקנים לאורך השנים. על פי בחינה זו מבצעת הקבוצה התאמה של משך השימוש המשוער ברכוש הקבוע. ההערכות המתבססות על חוות דעת פנימיות וחיזויות נשענות על אומדני הקבוצה. שינויים באומדנים בתקופות עוקבות עשויים להגדיל או להקטין את קצב ההפחתה של המתקנים.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ה. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)

(4) **ירידת ערך נכסים לא פיננסיים**
הקבוצה בוחנת בכל מועד דיווח אם אירעו אירועים או חלו שינויים בנסיבות המצביעים על כך שחלה ירידת ערך באחד או יותר מהנכסים הלא פיננסיים בהתקיים סימנים לירידת ערך, נערכת בחינה באם הסכום בו מוצגת ההשקעה בנכס ניתן להשבה מתוך תזרימי המזומנים המהווים הצפויים מאותו הנכס, ובמידת הצורך נרשמת הפרשה לירידת ערך עד גובה הסכום שהינו בר השבה. בחינת ירידת ערך מוניטין ונכסים לא מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר מבוצעת אחת לשנה או כאשר קיימים סימנים לירידת ערך.
הסכום בר ההשבה של הנכס נקבע לפי הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה של הנכס לבין הערך הנוכחי של תזרים המזומנים הצפוי מהמשך השימוש בנכס כולל התזרים הצפוי בעת הוצאתו של הנכס משירות ומימוש בעתיד (ערך שימוש).
היוון תזרימי המזומנים מחושב לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. קביעת האומדנים של תזרימי המזומנים מתבססת על ניסיון העבר של נכס זה או נכסים דומים, ועל מיטב הערכת הקבוצה לגבי התנאים הכלכליים שישררו במהלך יתרת אורך החיים השימושיים של הנכס. בקביעת שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה, של חלק מהנכסים נעשה שימוש בהערכות שמאי.

בדבר הפרשה לירידת ערך רכוש קבוע ראה באור 15.ו. לדוחות הכספיים.

אומדן תזרימי המזומנים העתידיים נשענים על תחזיות החברה. מאחר ותזרימי המזומנים בפועל עשויים להיות שונים מתחזיות החברה הסכום בר ההשבה שנקבע בבחינת ירידת ערך הנכסים עשוי להשתנות בתקופות עוקבות, כך שעשויה להידרש בעתיד הפחתה בערכם של הנכסים.

(5) **צירופי עסקים וחברות כלולות**
הקבוצה נדרשת לבצע ייחוס של עלות רכישת חברות ופעילויות במסגרת צירופי עסקים וכן הקצאה של עודף עלות שנוצר ברכישת חברות כלולות על בסיס אומדן שווים ההוגן של הנכסים וההתחייבויות שנרכשו. הקבוצה משתמשת בהערכות שווי של מעריכים חיצוניים והערכות פנימיות לצורך קביעת השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. הערכות השווי כוללות הערכות ואומדנים של ההנהלה לגבי תחזיות תזרים המזומנים הצפויים מהעסק הנרכש ובחירת מודלים לחישוב השווי ההוגן של הפריטים הנרכשים וכן תקופת ההפחתה שלהם. לאומדן ההנהלה השפעה על יתרת הנכסים הנרכשים, ההתחייבויות הנרכשות ועל הפחתה והפחתות בדוח רווח והפסד. אומדני ההנהלה לגבי תזרים המזומנים החזוי ואורך החיים השימושיים של הנכסים הנרכשים עשויים להיות שונים מהתוצאות בפועל.

(6) **מכשירים פיננסיים נגזרים**
הקבוצה מתקשרת בעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ, סיכונים אינפלציה, סיכונים ריבית וסיכונים מחיר. הנגזרים נרשמים לפי שוויים ההוגן. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים מבוסס על מחירים, שערים ושיעורי ריבית המתקבלים מבנקים, ברוקרים וכן באמצעות תוכנות מסחר מקובלות. על בסיס הנתונים שנתקבלו נאמד השווי ההוגן של הנגזרים תוך שימוש בטכניקות הערכה ותמחיר המאפיינים את המכשירים השונים בשווקים השונים. מדידת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים לטווח ארוך נאמדת באמצעות היוון תזרימי המזומנים הנובעים מהם על בסיס התנאים ואורך התקופה עד לפדיון של כל מכשיר ותוך שימוש בשיעורי ריבית שוק של מכשירים דומים למועד המדידה. שינויים בהנחות הכלכליות ובטכניקות הערכה עשויים להביא לשינויים מהותיים בשווי ההוגן של המכשירים.

(7) **הפרדת נגזרים משובצים**
הקבוצה מפעילה שיקול דעת לצורך הקביעה האם נדרש להפריד נגזר משובץ מחוזה מארח. במידה ונמצא כי נדרש להפריד את הנגזר המשובץ, אזי נמדד רכיב זה בנפרד מהחוזה המארח כמכשיר פיננסי בשווי הוגן דרך רווח והפסד, אחרת - נמדד המכשיר בכללותו, בהתאם להוראות המדידה החלות עליו. הפרדה של נגזרים משובצים כאמור ומדידתם בשווי הוגן דרך רווח והפסד עשויה להשפיע באופן מהותי על המצב הכספי ותוצאות הפעילות של הקבוצה.

(8) **מלאי**
המלאי נמדד בדוחות הכספיים כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה ככל שידועים נכון לתאריך הדוחות הכספיים. מחיר המכירה מוערך על בסיס מחיר המכירה הצפוי בעת מימוש המלאי, ירידה במחיר המכירה הצפוי עלולה להביא לירידה בערכו של המלאי בספרים ובתוצאות הפעילות בהתאמה. חומרי גלם מופחתים לערכי מימוש רק כאשר המוצרים המוגמרים שבהם הם יכללו חזויים להימכר בסכום הנמוך מהעלות. שווי המימוש של חומרי גלם מבוסס על ערכי המימוש של מלאי המוצרים המוגמרים בהם משולבים חומרי הגלם. כאשר מחיר השחלוף של חומרי הגלם הינו הראיה הזמינה הטובה ביותר לשווי המימוש, מדידת שווי המימוש של מלאי חומרי הגלם מתבססת על מחיר השחלוף. ירידה במחיר השחלוף הצפוי עלול להביא לירידה בערכו של מלאי חומרי הגלם בספרים ובתוצאות הפעילות בהתאמה.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ה. שימוש באומדנים ושיקול דעת (המשך)

(8) מלאי (המשך)

חלק מחומר הגלם, התוצרת הגמורה ובעיבוד הינו בתפזורת. הכמויות מבוססות על אומדנים הנערכים, ברובם, על ידי מומחים חיצוניים שמודדים את נפח המלאי וצפיפותו. סטיות בהערכות המשמשות בקביעת האומדנים עלולות להביא לשינוי בערכו של המלאי בספרים.

(9) מסים על ההכנסה

קביעת הפרשות בגין מסים על ההכנסה מחייבת הפעלת שיקול דעת לגבי טיפול מס עתידי עבור עסקאות מסוימות. הקבוצה מעריכה בקפידה את השלכות המס של עסקאות ומבצעת הפרשות למסים בהתאם. טיפול המס עבור עסקאות מסוג זה נבחן מחדש מעת לעת על מנת להתחשב בכל השינויים בחקיקת המס. נכסי מסים נדחים מוכרים לצורך הפסדי מס אשר טרם נוצלו וכן הפרשים זמניים הניתנים לניכוי. מאחר שאותם נכסי מסים נדחים ניתנים להכרה רק במידה שסביר כי הכנסות עתידיות החייבות במס יהיו זמינות על מנת לעשות שימוש בגינם, נדרש שיקול הדעת של ההנהלה על מנת להעריך את ההסתברות לרווחים עתידיים החייבים במס. הערכת ההנהלה נבחנת מחדש באופן שוטף ונכסי מסים נדחים נוספים מוכרים אם סביר כי רווחים עתידיים החייבים במס יאפשרו השבת נכסי המסים הנדחים.

המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס הצפויים במועד מימושם של הפרשים זמניים, כאמור בבאור 3.טו. שיעור המס הצפוי במועד המימוש של ההפרשים הזמניים המיוחסים למפעלים מוטבים בישראל מבוסס על תחזיות ההכנסות העתידיות אשר ינבעו למפעלים המוטבים ביחס לכלל המחזור של החברה. שינויים בהנחות אלה עשויים להביא לשינויים בערכם בספרים של נכסי המס, ההתחייבויות למס ובתוצאות הפעילות. ביום 29 בדצמבר 2010, אושר בכנסת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 - 2012 אשר במסגרתו תוקן החוק לעידוד השקעות הון. במסגרת התיקון נקבעו מסלולי מס חדשים הקובעים שיעור מס אחיד ומופחת על כלל הכנסות החברה הזכאיות להטבות, התיקון לחוק אינו חל על מפעל תעשייתי שהוא מכרה או מפעל להפקת מחצבים. יתרת המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2010 לא הותאמה כתוצאה מתיקון חוק העידוד. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים בוחנת כי"ל אילו מחברות קבוצת כי"ל הפועלות בישראל יוכלו להנות מהטבות המס הניתנות במסגרת החוק החדש. יתרת המסים הנדחים בגין החברות הנ"ל יותאמו בתקופות העוקבות.

(10) ירידת ערך לקוחות

הקבוצה אומדת הפסדים מירידת ערך בגין חובות אבודים ומסופקים הנובעים מחוסר יכולת של לקוחות לבצע את התשלומים הנדרשים. הקבוצה מבססת את האומדנים על גיול יתרת הלקוחות, דירוג אשראי של לקוחות ועל ניסיון העבר במחיקות. אם המצב הפיננסי של הלקוחות יתערער, המחיקות בפועל יהיו גבוהות מהאומדן.

ו. סיווג מחדש

1. בדוח על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2009 סווגו חלויות שוטפות של מכשירים נגזרים בחובה בסך של כ- 39 מיליון דולר ומכשירים נגזרים בזכות בסך של כ- 29 מיליון דולר אשר הוצגו בעבר במסגרת נכסים שאינם שוטפים ובהתחייבויות שאינן שוטפות לנכסים שוטפים והתחייבויות שוטפות על מנת לשקף את מועד הפרעון החזוי שלהם. כמו כן, בדוח על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2009 סווגו הפרשות בסך של כ- 28 מיליון דולר מהתחייבויות שאינן שוטפות להתחייבויות שוטפות, על מנת להתאים את אופן הצגתם להצגה של הפרשות בדוח על המצב הכספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2010.
2. בדוחות רווח והפסד לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2009 וביום 31 בדצמבר 2008 סווגו, סכומים לא מהותיים, מסעיף עלות המכירות והוצאות הנהלה וכלליות להוצאות מכירה, שינוע ושיווק על מנת להתאים את אופן הצגתם להצגה בדוח רווח והפסד של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.
3. בדוח על תזרימי מזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 סווג מחדש, בתוך פעילות השקעה, סך של כ- 32 מיליון דולר, מסעיף השקעה בפקדונות, מזמן ארוך לזמן קצר. כמו כן, בדוחות על תזרימי מזומנים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2009 וביום 31 בדצמבר 2008 סווגו מחדש סך של כ- 36 מיליון דולר וכ- 80 מיליון דולר, בהתאמה, בין פעילות מימון, פעילות השקעה ופעילות שוטפת בגין ריבית שנתקבלה ותקבולים (תשלומים) מעסקאות נגזרים.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ז. שינויים במדיניות החשבונאית

- (1) **צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה**
החל מיום 1 בינואר 2010, הקבוצה מיישמת את IFRS 3 (2008), צירופי עסקים ואת IAS 27 (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים (להלן: IFRS 3 ו- IAS 27 בהתאמה). כמו כן, החל מיום זה הקבוצה מיישמת, ביישום מוקדם, את התיקונים הבאים ל- IFRS 3, אשר פורסמו במסגרת פרויקט השיפורים לשנת 2010: תיקון בנושא הוראת מעבר ביחס לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים שארע לפני מועד התחילה של IFRS 3 ותיקון בנושא מדידה של זכויות שאינן מקנות שליטה.
למידע נוסף בדבר המדיניות החשבונאית של הקבוצה בנוגע לצירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה ראה באור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.
השינויים במדיניות החשבונאית המפורטים לעיל מיושמים בדרך של מכאן ולהבא, למעט הצגת תזרימי מזומנים בגין עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה אשר הוצגו בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 במסגרת פעילות השקעה וסווגו לפעילות מימון לאור היישום לראשונה.
- (2) **ירידת ערך נכסים**
החל מיום 1 בינואר 2010 הקבוצה מיישמת את התיקון ל- IAS 36, ירידת ערך נכסים, הקצאת מוניטין ליחידות מניבות מזומנים (להלן - התיקון) אשר פורסם במסגרת פרויקט השיפורים לתקינה הבינלאומית משנת 2009. בהתאם לתיקון נקבע כי לצורך בחינת ירידת ערך, היחידה מניבת המזומנים, אליה יוקצה המוניטין, לא תהיה גדולה ממגזר פעילות כהגדרתו ב- IFRS 8 לפני יישום קריטריון הקיבוץ האמור בסעיף 12 ל- IFRS 8. יישום התיקון הינו בדרך של מכאן ולהבא. הקבוצה בחרה לבחון את ירידת ערך המוניטין בהתאם להוראות המעבר של התיקון במועד הבחינה השנתית הקבוע.
- (3) **תיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים, הצגת הדוח על השינויים בהון**
החל מיום 1 בינואר 2010 הקבוצה מיישמת, ביישום מוקדם, את התיקון ל- IAS 1, הצגת דוחות כספיים אשר פורסם במסגרת פרויקט השיפורים לשנת 2010, לפיו הקבוצה מציגה במסגרת הדוח על השינויים בהון, לכל רכיב של ההון, התאמה בין הערך בספרים בתחילת התקופה לבין הערך בספרים בסופה, תוך גילוי נפרד לכל שינוי כתוצאה מרווח והפסד, רווח כולל אחר ועסקאות עם בעלים במסגרת תפקידם כבעלים. הקבוצה כוללת גילוי להתאמה כאמור תוך גילוי נפרד לכל שינוי כתוצאה מכל רכיב של רווח כולל אחר במסגרת באור 24, בדבר הון וקרנות.
- (4) **IAS 24 (2009), גילויים בהקשר לצד קשור**
החל מיום 1 בינואר 2010 החברה מיישמת את IAS 24 (2009), גילויים בהקשר לצד קשור (להלן - התקן). התקן החדש כולל שינויים בהגדרת צד קשור וכן שינויים ביחס לגילויים הנדרשים על ידי ישויות הקשורות לממשלה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות מאוחדים אלה על ידי ישויות הקבוצה, למעט, כמתואר בסעיף שינויים במדיניות החשבונאית בבאור 2, בדבר בסיס עריכת הדוחות הכספיים.

א. בסיס האיחוד

בשל היישום לראשונה של IFRS 3 (2008) ו- IAS 27 (2008), הקבוצה שינתה את המדיניות החשבונאית המיושמת בטיפול בצירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה. למידע נוסף ראה באור 2, בדבר בסיס עריכת הדוחות הכספיים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(1) צירופי עסקים

הקבוצה מיישמת לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הקבוצה משיגה שליטה על הנרכשת. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. החברה מפעילה שיקול דעת בקביעת מועד הרכישה ובאם השליטה התקבלה.

הטיפול בצירופי עסקים לאחר 1 בינואר 2010

עבור רכישות לאחר ה-1 בינואר 2010, הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונת בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. הרוכשת מכירה במועד הרכישה בהתחייבות תלויה שניטלה בצירוף עסקים אם קיימת מחויבות בהווה שנובעת מאירועי העבר ושוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן. במידה והקבוצה מבצעת רכישה במחיר הזדמנותי (כזאת הכוללת מוניטין שלילי), היא מכירה ברווח שנוצר כתוצאה מכך בדוח רווח והפסד במועד הרכישה. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2010 מוניטין לא מעודכן בגין ניצול הפסדים מועברים לצרכי מס שהיו קיימים במועד צירוף העסקים, גם בגין צירופי עסקים קודמים אשר אירעו לפני מועד זה.

התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת, התחייבויות שהתהוו לקבוצה מול הבעלים הקודמים של הנרכשת וזכויות הונת שהונפקו על ידי הקבוצה. בצירוף עסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההונת בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הקבוצה לבין הערך הפנסני לאותו מועד נזקף לדוח רווח והפסד. כמו כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הקבוצה מכירה בשינויים בשווי ההוגן של התמורה המותנית המסווגת כהתחייבות פיננסית בדוח רווח והפסד. שינויים בהתחייבות בגין תמורה מותנית בצירופי עסקים שאירעו לפני ה-1 בינואר 2010, ימשיכו להיזקף למוניטין ולא יוכרו בדוח רווח והפסד.

הטיפול בצירופי עסקים לאחר 1 בינואר 2010 (המשך)

עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לרוכשת בגין צירוף עסקים כגון: עמלות למתווכים, עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, למעט אלו הקשורות בהנפקת מכשירי חוב או הון בקשר עם צירוף העסקים, מוכרות כהוצאות בתקופה שבה השירותים מתקבלים.

צירופי עסקים שאירעו בין 1 בינואר 2007 ליום 1 בינואר 2010

עבור רכישות אשר אירעו בין 1 בינואר 2007 (מועד המעבר ל-IFRS) ליום 1 בינואר 2010, המוניטין שהוכר מייצג את עודף עלות הרכישה על פני זכויות הקבוצה בסכום שהוכר (בדרך כלל שווי הוגן) בגין הנכסים המזוהים, ההתחייבויות וההתחייבויות התלויות של החברה הנרכשת. כאשר נוצר עודף שלילי, הקבוצה מכירה ברווח מרכישה הזדמנותית בדוח רווח והפסד במועד הרכישה. עלויות עסקה אשר התהוו לקבוצה בגין צירוף עסקים, למעט אלו הקשורות בהנפקת מכשירי חוב או הון, הוכרו כחלק מעלות הרכישה.

צירופי עסקים שאירעו לפני 1 בינואר 2007 (מועד המעבר ל-IFRS)

במועד המעבר ל-IFRS הקבוצה אימצה את ההקלה תחת-IFRS 1 ובחרה שלא ליישם את הוראות IFRS 3 (2004) למפרע לצירופי עסקים, רכישות של חברות כלולות, רכישת של חברות תחת שליטה משותפת ורכישות זכויות של מיעוט שהתרחשו לפני מועד המעבר. לפיכך, עבור רכישות אשר אירעו לפני 1 בינואר 2007 המוניטין שהוכר ועודפי העלות שנוצרו מייצגים את הסכומים שהוכרו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

(2) חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(3) זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם וכוללות בתוכן, מרכיבים נוספים כגון: תשלום מבוסס מניות שיסולק במכשירים הוניים של חברות בנות ואופציות למניות של חברות בנות.

זכויות שאינן מקנות שליטה, שהינן מכשירים המקנים זכות בעלות בהווה והמעניקים למחזיק בהן חלק בנכסים נטו במקרה של פירוק (לדוגמה: מניות רגילות), נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן או לפי חלקן היחסי בנכסים והתחייבויות המזוהים של הנרכשת, על בסיס כל עסקה בנפרד. בחירה במדיניות חשבונאית זו אינה מותרת עבור מכשירים אחרים העומדים בהגדרה של זכויות שאינן מקנות שליטה (לדוגמה: אופציות למניות רגילות). מכשירים אלו ימדדו בשווי הוגן או לפי הוראות תקני IFRS רלוונטיים אחרים.

לגבי רכישות שאירעו בין 1 בינואר 2007 ליום 1 בינואר 2010, זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדו במועד צירוף העסקים לפי חלקן היחסי בנכסים והתחייבויות המזוהים של הנרכשת. לגבי רכישות שאירעו לפני מועד המעבר, הקבוצה אימצה את ההקלה ב- IFRS 1 ובחרה שלא ליישם את הוראות (2004) IFRS 3 למפרע, כמתואר לעיל.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

החל מיום 1 בינואר 2010 רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הכל רווח כולל מיוחס לבעלים של החברה ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית. עד למועד זה, לא יוחסו רווחים או הפסדים ורכיבים של רווח כולל אחר לזכויות שאינן מקנות שליטה אם כתוצאה מכך יתרה זו היתה שלילית, למעט במידה שהייתה קיימת למיעוט מחויבות חוזית ויכולת לבצע השקעה נוספת כדי לכסות את ההפסדים.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עד ליום 1 בינואר 2010, בגין מכירת מניות לזכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, הכירה החברה ברווח/הפסד מהמימוש, בגובה ההפרש בין התמורה שהתקבלה לבין השווי בספרים של החלק שמומש, באופן עקבי לטיפול בו נקטה ברכישות של זכויות שאינן מקנות שליטה (עליה בשיעור אחזקה תוך שימור שליטה). החל מיום 1 בינואר 2010, עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לשינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של החברה ישירות לעודפים.

הסכום שבו מתואמות הזכויות שאינן מקנות שליטה מחושב כלהלן: בעליה בשיעור ההחזקה לפי החלק היחסי הנרכש מיתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה בדוחות הכספיים המאוחדים ערב העסקה. בירידה בשיעור ההחזקה לפי חלקם היחסי שמומש של הבעלים של החברה הבת בנכסים נטו של החברה הבת, לרבות מוניטין.

כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, החברה מייחסת מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של החברה לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

תזרימי מזומנים הנובעים מעסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, אשר סווגו בעבר במסגרת פעילות השקעה בדוח על תזרימי המזומנים, מסווגים במסגרת פעילות מימון. ראה גם באור 1.2.1, בדבר שינויים במדיניות החשבונאית לענין השלכות היישום למפרע של סיווג זה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(4) אובדן שליטה

הטיפול באובדן שליטה לאחר 1 בינואר 2010

בעת אובדן שליטה, הקבוצה גורעת את הנכסים ואת ההתחייבויות של החברה הבת, זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברה הבת. אם הקבוצה נותרת עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד בסעיף הכנסות או הוצאות אחרות. החל מאותו מועד, ההשקעה הנוותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי זמין למכירה, בהתאם למידת ההשפעה של הקבוצה בחברה המתייחסת. הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הבת היתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

(5) צירופי עסקים תחת אותה שליטה

הנכסים וההתחייבויות שנרכשו מוצגים החל ממועד הרכישה לפי הערכים כפי שהוצגו קודם לכן בדוחות הכספיים המאוחדים של בעל השליטה בקבוצה. כל הפרש בין המזומן ששולם עבור הרכישה לבין ערכי הנכסים וההתחייבויות שנרכשו במועד רכישת הזכויות בישות מוכר ישירות בהון.

(6) השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. השפעה מהותית נחשבת כמתקיימת כאשר שיעור ההחזקה הינו 20% או יותר, למעט אם קיימות נסיבות הסותרות הנחה זאת.

ההשקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. כאשר חברה משיגה השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה כנכס זמין למכירה עד למועד השגת ההשפעה המהותית, רווח כולל אחר שנצבר בגין ההשקעה מועבר באותו מועד. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של חברות כלולות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות (כולל כל השקעה לזמן ארוך) מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה הכלולה או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

(7) אובדן השפעה מהותית

הקבוצה מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית ומטפלת בהשקעה כנכס פיננסי. במועד זה, הקבוצה מודדת בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לה בחברה הכלולה לשעבר ומכירה ברווח או הפסד בכל הפרש בין השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה. הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח והפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה היתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

(8) שינוי בשיעורי החזקה בחברות כלולות תוך שימור השפעה מהותית

בעת עלייה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה מיישמת את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי החזקה הנוספים בעוד שההחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי. בעת ירידה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה גורעת חלק יחסי מהשקעתה ומכירה ברווח או הפסד מהמכירה, במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד. כמו כן, באותו מועד, חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח או הפסד או לעודפים, באותו אופן שהיה נדרש אילו החברה הכלולה הייתה מממשת בעצמה את הנכסים או ההתחייבויות המתייחסים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס האיחוד (המשך)

(9) **ישויות בשליטה משותפת מטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי**
ישויות בשליטה משותפת הינן ישויות אשר לקבוצה יש שליטה משותפת על פעילותן, המושגת באמצעות הסדר חוזי הדורש הסכמה משותפת עם המשקיעים האחרים לגבי החלטות אסטרטגיות, פיננסיות ותפעוליות. ישויות בשליטה משותפת מטופלות בהתאם לשיטת האיחוד היחסי מהיום בו מתקיימת השליטה המשותפת ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד השליטה המשותפת. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה היחסי של הקבוצה בנכסים, ההתחייבויות, ההכנסות וההוצאות של ישויות המאוחדות באיחוד יחסי לפי שיעור ההחזקה באותן ישויות, לאחר תיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה.

(10) **עסקאות שבוטלו באיחוד**

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפי בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא היתה ראייה לירידת ערך.

ב. מטבע חוץ

(1) **עסקאות במטבע חוץ**

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של חברות הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה ולתשלומים במשך השנה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, למעט הפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

(2) **פעילות חוץ**

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לדולר לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר החל מיום 1 בינואר 2007, מועד המעבר ל-IFRS, ומוצגים בהון בקרן תרגום של פעילויות חוץ (להלן - קרן תרגום). כאשר פעילות חוץ הינה חברה בת שאינה בבעלות מלאה של הקבוצה, החלק היחסי של הפרשי השער בגין פעילות החוץ מוקצה לזכויות שאינן מקנות שליטה. בעת מימוש של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה, השפעה מהותית או שליטה משותפת, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח הפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

החל מיום 1 בינואר 2010, בעת שינויים בשיעור ההחזקה של הקבוצה בחברה בת שכוללת פעילות חוץ, תוך שימור השליטה בחברה הבת, חלק יחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער שהוכרו ברווח הכולל האחר מיוחס מחדש לזכויות שאינן מקנות שליטה.

רווחים והפסדים מהפרשי שער הנובעים מהלוואות שנתקבלו או שהועמדו לפעילויות חוץ, שסילוקן אינו מתוכנן ואינו צפוי בעתיד הנראה לעין, נכללים כחלק מההשקעה בפעילות החוץ, נטו, מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון כחלק מהפרשי תרגום.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים

(1)

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הקבוצה מכירה לראשונה בהלוואות וחייבים ובפקדונות במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה, לרבות נכסים אשר יועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד, מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע המועד בו התחייבה הקבוצה לקנות או למכור את הנכס. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במניות ובמכשירי חוב, לקוחות וחייבים אחרים, כולל חייבים במסגרת הסדרי זיכיון ומזומנים ושווי מזומנים.

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה. כל זכות בנכסים פיננסיים שהועברו אשר נוצרה או נשמרה על ידי הקבוצה מוכרת בנפרד כנכס או התחייבות. מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה, מוכרות במועד קשירת העסקה, משמע, במועד בו התחייבה הקבוצה למכור את הנכס.

לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות, ראה סעיף (2) להלן.

הקבוצה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מסווג כמוחזק למסחר. בעת ההכרה לראשונה, עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך. הלוואות וחייבים כוללים לקוחות וחייבים אחרים.

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד שלושה חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי. משיכת יתר מתאגדים בנקאיים, אשר עומדת לפירעון לפי דרישה והמהווה חלק בלתי נפרד מניהול המזומנים של הקבוצה, נכללת כמרכיב של המזומנים ושווי המזומנים לצרכי הדוח על תזרימי מזומנים בלבד.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

השקעות הקבוצה במניות סחירות, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה ובתקופות עוקבות נמדדות השקעות אלה לפי שווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. דיבידנד המתקבל בגין מכשירי הון זמינים למכירה נזקף לדוח רווח והפסד במועד הזכאות לתשלום. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או ההפסדים שנצברו בהון מועברים לרווח והפסד.

השקעות במניות של חברות שאינן ציבוריות ואשר אין להן מחיר שוק מצוטט בשוק פעיל ואשר לא ניתן למדוד את שוויין ההוגן בצורה מהימנה, מוכרות בדוח על המצב הכספי לפי עלותן בניכוי הפסדים מירידת ערך.

(2)

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. יתר ההתחייבויות הפיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה בו הקבוצה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר. התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(2)

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים (המשך)

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. החלפת מכשירי חוב, בעלי תנאים שונים באופן משמעותי, בין לווה לבין מלווה קיימים מטופלת כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה בשווי הוגן. כמו כן, שינוי משמעותי בתנאים של התחייבות פיננסית קיימת או של חלק ממנה, מטופל כסילוק ההתחייבות הפיננסית המקורית והכרה בהתחייבות פיננסית חדשה.

התנאים שונים באופן משמעותי אם הערך הנוכחי המהווה של תזרימי המזומנים לפי התנאים החדשים, כולל עמלות כלשהן ששולמו, בניכוי עמלות כלשהן שהתקבלו ומהווה באמצעות שיעור הריבית האפקטיבי המקורי, הינו שונה לפחות בעשרה אחוזים מהערך הנוכחי המהווה של תזרימי המזומנים הנוותרים של ההתחייבות הפיננסית המקורית.

בנוסף למבחן הכמותי כאמור, הקבוצה בוחנת, בין היתר, האם חלו שינויים גם בפרמטרים כלכליים שונים הגלומים במכשירי החוב המוחלפים, לפיכך החלפות של מכשירי חוב צמודים למדד במכשירים שאינם צמודים למדד נחשבות כהחלפות בעלות תנאים שונים באופן מהותי גם אם אינן מקיימות את המבחן הכמותי שבוצע לעיל.

החלפת מכשירי חוב בהון

מכשירים הוניים המונפקים בעת סילוק וגריעה של ההתחייבות, כולה או חלקה, ייחשבו כ- "תמורה ששולמה" לצורך חישוב רווח או הפסד מגריעת ההתחייבות הפיננסית. המכשירים ההוניים יימדדו לראשונה בשוויים ההוגן, אלא אם לא ניתן למדוד את השווי באופן מהימן - במקרה דנן, המכשירים המונפקים יימדדו בהתאם לשווי ההוגן של ההתחייבות הנגרעת. כל הפרש בין העלות המופחתת של ההתחייבות הפיננסית והמדדה לראשונה של המכשירים ההוניים יוכר בדוח רווח והפסד. יישום הפרשנות הינו בדרך של יישום למפרע

לקבוצה התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כדלקמן: הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים, ספקים וזכאים אחרים.

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקווצים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לקבוצה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

(3) מכשירים פיננסיים נגזרים

חברות בקבוצה עושות שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים, על מנת לצמצם חשיפה לסיכונים מחירי סחורות, לסיכונים מטבע חוץ, לסיכונים אינפלציה, לסיכון ריבית וכן מחירי תשומות. בנוסף, לחברות בקבוצה נגזרים משובצים שהינם רכיבים של מכשיר מעורב שכולל גם חוזה מארח שאינו מהווה נגזר. נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר הדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל הנגזר המשובץ, (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר ו- (ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

חשבונאות גידור

במועד תחילת הגידור החשבונאי הקבוצה מתעדת באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הקבוצה לביצוע הגידור וכן האופן בו הקבוצה תעריך את אפקטיביות יחסי הגידור.

הקבוצה מעריכה, בעת יצירת הגידור ובתקופות עוקבות, האם הגידור חזוי להיות בעל אפקטיביות גבוהה (highly effective) בהשגת שינויים מקוצים בשווי הוגן או בתזרימי המזומנים שניתן לייחס לסיכון המגודר במשך התקופה שאליה מיועד הגידור, וכן האם התוצאות בפועל של הגידור נמצאות בטווח של 80-125 אחוזים. לגבי גידור תזרים מזומנים, עסקה חזויה המהווה פריט מגודר הינה צפויה ברמה גבוהה וגורמת לחשיפה לשינויים בתזרימי מזומנים שעשויים בסופו של דבר להשפיע על רווח והפסד.

נגזרים מוכרים לראשונה בשווי הוגן; עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים הנגזרים בשווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן מטופלים כמתואר להלן:

גידור שווי הוגן

שינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי נגזר המשמש לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. כמו כן, שינויים בשווי ההוגן בגין הפריט המגודר, בהתייחס לסיכונים המגודרים, נזקפים גם הם באופן מקביל לדוח רווח והפסד.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(3) מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

גידור תזרימי מזומנים

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים המשמשים לגידור תזרימי מזומנים, בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים דרך רווח כולל אחר ישירות לקרן גידור. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. הסכום שנצבר בקרן גידור מסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה תזרימי המזומנים משפיעים על דוח רווח והפסד ומוצג באותו הסעיף בדוח רווח והפסד בו נמצא הפריט המגודר. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. הרווח או ההפסד שנצבר קודם לכן בקרן גידור דרך רווח כולל אחר נשאר בקרן עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר העסקה החזויה אינה צפויה עוד להתרחש. במידה והעסקה החזויה אינה צפויה עוד להתרחש, הרווח או ההפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שנצבר בקרן גידור יסווג מחדש לרווח והפסד.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור כלכלי של נכסים והתחייבויות פיננסיים הנקובים במטבע חוץ ומחירי תשומות. השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים לרווח והפסד.

נגזרים משובצים שהופרדו

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד, כהכנסות או הוצאות מימון.

(4) נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית וירידת המדד בפועל.

(5) ערבויות פיננסיות

במועד ההכרה לראשונה ערבות פיננסית מוכרת לפי שוויה ההוגן. בתקופות עוקבות ערבות פיננסית נמדדת לפי הסכום הגבוה מבין הסכום שמוכר בהתאם להוראות IAS 37 לבין ההתחייבות שהוכרה לראשונה לאחר שהופחתה בהתאם ל-IAS 18. כל עדכון של התחייבות בהתאם לאמור נזקף לרווח והפסד.

(6) הון מניות

מניות רגילות

עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות וכתבי אופציה למניות, מוצגות כהפחתה מההון, בניכוי השפעת המס.

ד. רכוש קבוע

(1) הכרה ומדידה

הרכוש הקבוע מוצג לפי העלות לאחר ניכוי הסכומים של מענקי ההשקעה המתייחסים בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים.

העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס באופן ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר עבודה ישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט וכן עלויות אשראי שהונו. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הצידוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו כן, מקדמות על חשבון רכישת רכוש קבוע מוצגות במסגרת הרכוש הקבוע.

חלפים למתקנים מוערכים לפי העלות הנקבעת על בסיס ממוצע נע, לאחר ניכוי הפחתה בגין התיישנות. החלק המיועד לצריכה שוטפת מוצג במסגרת סעיף המלאי ברכוש השוטף.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. רכוש קבוע (המשך)

(1) הכרה ומדידה (המשך)

רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף הכנסות אחרות או הוצאות אחרות, לפי העניין, בדוח רווח והפסד.

שינויים במחוייבות לפירוק ופינוי פריטים ושיקום האתר בו הם ממוקמים, למעט שינויים הנובעים מחלוף הזמן, מתווספים או מנוכים מעלות הנכס בתקופה בה מתרחשים.

צי האוניות וציוד

צי האוניות וציוד מוצגים לפי עלות בניכוי פחת נצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך נכסים. עלות בדיקת האוניה (אספנה) אשר יש לבצע לאחר מספר שנות הפעלה (בדרך כלל אחת לחמש שנים) מופרדת מעלות האוניה ומופחתת בהתאם לתקופה הנותרת עד לבדיקה הבאה. הנהלת החברה סבורה כי באוניה אין עוד רכיב נפרד מהותי אשר זמן השימוש הצפוי בו שונה מהותית מזה של האוניה כולה (25 שנה).

חלק מצי האוניות נרכש באמצעות הלוואות בריבית מופחתת, המסובסדות על ידי ממשלות המדינות בהן החברות הבונות את צי האוניות הן תושבות. צי אוניות אלו מוצגות בניכוי רכיב הריבית הנכלל במחיר הרכישה, שחושב כהפרש שבין הריבית שיש לשלם במהלך תקופת ההלוואה על פי שיעור הריבית המסובסד לבין הריבית שנובעת משימוש בשיעור הריבית המקובל בשוק. ההלוואה מוכרת לפי ערך נוכחי בהתחשב בריבית האפקטיבית הלא מסובסדת, כך שנרשמת בגינה הוצאות ריבית לפי ריבית השוק ביום קבלת ההלוואה.

(2) עלויות עוקבות (עלויות שהתהוו לאחר מועד ההכרה הראשוני)

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בחלק שהוחלף תזרום אל הקבוצה וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

שיפורים מהותיים אשר מאריכים את אורך החיים השימושיים של הרכוש הקבוע מהווים כחלק מעלות הרכוש הקבוע.

(3) פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושיים של כל חלק משמעותי מפריטי הרכוש הקבוע. נכסים חכורים, כולל שיפורים במושכר, מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים, אלא אם ודאי באופן סביר כי הקבוצה תשיג שליטה בנכסים בתום תקופת החכירה. קרקעות בבעלות אינן מופחתות.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

שנים	
10-50	● פיתוח קרקע, כבישים ומבנים
4-50	● מתקנים, מכונות וציוד
6-25	● סכרים ובריכות
5-50	● ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
3-17	● רהיטים, ציוד משרדי, כלי רכב, ציוד מחשבים ואחר
20-50	● תחנות כח
2-10	● קטליסטים
במשך תקופת השכירות	● שיפורים במושכר

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנה ומתואמים בעת הצורך.

אומדן אורך החיים השימושי של צי האוניות וציודו לתקופה השוטפת ולתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן (בהתחשב בערך שייר של 10% מעלות הנכסים):

שנים	
25-30	● צי האוניות
13	● מכולות
30	● נגרים
13	● ציוד אחר
עד 5	● אספנה עבור צי אוניות בבעלות

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- ה. **נכסים בלתי מוחשיים**
- (1) **מוניטין**
מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברות בנות, נכלל במסגרת סעיף נכסים בלתי מוחשיים. למידע בדבר מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף א.1 לעיל.
בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.
- (2) **מחקר ופיתוח**
יציאות הקשורות בפעילויות מחקר המבוצעות במטרה לרכוש ידע והבנה מדעיים או טכניים חדשים, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.
פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. יציאות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה הטבה כלכלית עתידית מהמוצר ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו. העלויות המוכרות כנכס בלתי מוחשי כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר והוצאות תקורה שניתן לייחסן ישירות להכנת הנכס לשימושן המיועד ועלויות אשראי שהונו. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחיתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.
- (3) **עלויות חיפוש משאבים והערכתם**
עלויות שהתהוו בגין חיפוש משאבים והערכתם מוכרות כנכסים בלתי מוחשיים. העלויות מוצגות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר ובניכוי הפרשה לירידת ערך.
העלות כוללת בין היתר עלויות ביצוע מחקרים, עלות קידוחים ופעילויות בהקשר להערכת ההיתכנות הטכנית ליכולת קיום מסחרי של הפקת המשאבים.
- (4) **נכסים בלתי מוחשיים אחרים**
נכסים בלתי מוחשיים אחרים שנרכשו על ידי הקבוצה, בעלי אורך חיים מוגדר, נמדדים לפי עלות בניכוי הפחיתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.
נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר נמדדים לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.
- (5) **אספנה עבור צי אוניות חכורות בחכירה תפעולית**
עלות הבדיקה של צי האוניות אשר נמצא במסגרת אספנה מופחתת בהתאם לפרק הזמן הנותר עד לבדיקה הבאה, או התקופה עד לסוף החכירה, אם קצרה יותר.
- (6) **עלויות עוקבות**
עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. כל העלויות האחרות, לרבות עלויות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
- (7) **הפחיתות**
הפחיתות נזקפת לדוח רווח והפסד בעיקר לפי שיטת הקו הישר (למעט קשרי לקוחות וסקרים גיאולוגיים המופחתים לפי קצב צריכת ההטבות הכלכליות הצפויות מהנכס על בסיס תחזית תזרים מזומנים) על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש, פרט למוניטין ולנכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר, אשר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים באופן תקופתי לצורך ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואתיות הינו:

שנים	
*	זכויות
3-10	עלויות תוכנה
5-13	סימנים מסחריים
3-25	הסכמים עם לקוחות
5	הסכמים עם ספקים
13-15	פטנט
5	הסכם אי תחרות
8-15	תמלוגים בגין ידע (המשולמים מראש)
25	זכויות מים וחשמל
בעיקר 5	אספנה עבור צי אוניות חכורות בחכירה תפעולית
	הוצאות נדחות בגין סקרים גיאולוגיים מופחתות על פני אורך החיים המבוסס על הערכה גיאולוגית של כמות האשלג שתופק מאתר הכרייה.

* על פני יתרת משך הזכיון שהוענק לחברות.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח. הקבוצה בוחנת את אומדן אורך החיים השימושי של נכס בלתי מוחשי שאינו מופחת בכל תקופה על מנת לקבוע האם האירועים והנסיבות ממשיכים לתמוך בקביעה כי לנכס הבלתי מוחשי אורך חיים בלתי מוגדר.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. **נכסים חכורים**
 חכירות, בהן נושאת הקבוצה באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה הראשונית נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. לאחר ההכרה הראשונית, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה. יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים בדוח על המצב הכספי של החברה.
 תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.
 בעסקאות מכירה וחכירה חוזרת, רווחי הון מהמכירה נזקפים לדוח רווח והפסד, כאשר מחיר המכירה שווה לשווי ההוגן של הנכס הממומש והחכירה החוזרת מוגדרת כתפעולית.
2. **מלאי**
 מלאי נמדד לפי העלות או ערך המימוש נטו, כנמוך שבהם. עלות המלאי כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. במקרה של מלאי בתהליך ייצור ומלאי מוצרים גמורים, כוללת העלות את החלק המיוחס של תקורות הייצור, המבוסס על קיבולת נורמלית. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה.
 עלות מלאי של חומרי גלם ועזר, חומרי אחזקה, תוצרת גמורה בעיבוד, נפט גולמי, מוצרי דלק ומוצרי ביניים לזיקוק, נקבעת בעיקר על בסיס ממוצע נע.
 מלאי אשר מכירתו צפויה להתבצע בתקופה העולה על 12 חודשים ממועד הדיווח מוצג כמלאי שאינו שוטף.
- ה. **היוון עלויות אשראי**
 עלויות אשראי ספציפיות ועלויות אשראי שאינו ספציפיות הונו לנכסים כשירים כהגדרתם בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 23, עלויות אשראי, במהלך התקופה הנדרשת להשלמה ולהקמה עד למועד בו הם מוכנים לשימוש המיועד. עלויות אשראי שאינו ספציפיות מהוונות באותו אופן לאותה השקעה בנכסים כשירים או לאותו חלק ממנה שלא ממומן באשראי ספציפי תוך שימוש בשיעור שהוא הממוצע המשוקלל של שיעורי העלות בגין אותם מקורות אשראי שעלותם לא הוונה באופן ספציפי. הפרשי שער הנובעים מאשראי במטבע חוץ, מהוונים במידה שהם נחשבים כתיאום לעלויות הריבית. עלויות אשראי אחרות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
- ט. **ירידת ערך**
 1) **נכסים פיננסיים**
 ירידת ערך של נכס פיננסי שאינו מוצג בשווי הוגן דרך רווח והפסד נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע הפסד התרחש לאחר מועד ההכרה לראשונה בנכס ואירוע הפסד זה השפיע באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הניתן לאמידה מהימנה.
 ראייה אובייקטיבית לכך שחלה ירידת ערך של נכסים פיננסיים עשויה לכלול הפרת חוזה על ידי חייב, ארגון מחדש של סכום המגיע לקבוצה המתבסס על תנאים אשר הקבוצה לא היתה שוקלת במקרים אחרים, קיום סממנים לכך שחייב או מנפיק חוב יפשוט רגל או היעלמות שוק פעיל עבור נייר ערך.
 בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, בוחנת הקבוצה גם את הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית תוך התייחסות לסטיית התקן של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר. בנוסף, ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראייה אובייקטיבית לירידת ערך.
 הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי חייבים והלוואות ברמה ספציפית.
 הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנזקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החזרי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מחלופי הזמן מוצגים כמרכיב של הכנסות מימון.
 הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לדוח רווח והפסד. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי הון, נזקף ישירות לרווח כולל אחר.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. ירידת ערך (המשך)

(2) נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, שאינם מלאי ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס. סכום בר ההשבה של מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש, נבדק אחת לשנה או באופן תכוף יותר אם יש סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוות הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. לשם בחינת ירידת ערך, הנכסים מקובצים יחד לקבוצות הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים") כך שהרמה בה נבחנת ירידת הערך משקפת את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך בכל מקרה אינה גדולה ממגזר פעילות (לפני קיבוץ מגזרים דומים). מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצירוף.

לצרכי בחינת ירידת ערך מוניטין, מגולם ערכו בספרים של המוניטין בהתאם לשיעור שבו מחזיקה החברה ביחידה מניבת מזומנים שאליה מוקצה המוניטין.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבה מזומנים, לאחר גילום המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה. הפסד מירידת ערך מוקצה בין הבעלים של החברה לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה. יחד עם זאת, אם הפסד מירידת ערך מיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה מתייחס למוניטין שלא הוכר בדוחות הכספיים המאוחדים, ירידת הערך האמורה אינה מוכרת כהפסד מירידת ערך מוניטין. במקרים כאלה, רק הפסד מירידת ערך המתייחס למוניטין שהוקצה לבעלים של החברה מוכר כהפסד מירידת ערך מוניטין.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

(3) השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה או בישות בשליטה משותפת נבחנת לירידת ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך (כמפורט בסעיף 1 לעיל). מוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה הכלולה, אינו מוכר כנכס נפרד ולכן אינו נבחן בנפרד לירידת ערך.

במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם ערכה של ההשקעה, הקבוצה מבצעת הערכה של סכום בר ההשבה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה. בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הקבוצה אומדת את חלקה בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה ממימושה הסופי של ההשקעה, או את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו ומהמימוש הסופי.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקף לרווח והפסד.

הפסד מירידת ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה.

הפסד מירידת ערך יבוטל אם ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת ערך. הערך בספרים של ההשקעה, אחרי ביטול ההפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים של ההשקעה שהיה נקבע לפי שיטת השווי המאזני אילולא הוכר הפסד מירידת ערך.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. קבוצות נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה

נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שצפוי כי ימומשו בדרך של מכירה ולא בדרך של שימוש מתמשך, מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה. מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה, נמדדים הנכסים (או המרכיבים של קבוצות המיועדות לסילוק) על פי המדיניות החשבונאית של הקבוצה. לאחר מכן נמדדים הנכסים (או הקבוצה המיועדת לסילוק), לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן, בניכוי עלויות מכירה. בתקופות עוקבות, נכסים ברי פחת המסווגים כמוחזקים למכירה אינם מופחתים הפחתה תקופתית. הפסדים מירידת ערך בעת הסיווג הראשוני של נכס כמוחזק למכירה, וכן רווחים או הפסדים עוקבים כתוצאה מהמדידה מחדש, נזקפים לרווח והפסד. רווחים מוכרים עד לסכום המצטבר של הפסד מירידת ערך שנרשם בעבר.

יא. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר העסקה. התכניות ממומנות בחלקן על ידי הפקדות לחברות ביטוח או לקרנות פנסיה והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

(1) תכניות להפקדה מוגדרת

מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד במועד בו נוצרת המחויבות להפקיד.

(2) תכניות להטבה מוגדרת

מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר פרישה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שגייע לעובד בתמורה לשירותיו, בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות שבהן יש שוק בו מתקיימת סחירות גבוהה באגרות חוב קונצרניות, הינו בהתאם לתשואה על אגרות החוב הקונצרניות. שיעור ההיוון של חברות הקבוצה הפועלות במדינות בהן אין שוק בעל סחירות גבוהה, כולל ישראל, הינו בהתאם לתשואה על אגרות חוב ממשלתיות, שהמטבע שלהן ומועד פירעון דומים לתנאי המחויבות של הקבוצה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. כאשר לפי תוצאות החישובים נוצר נכס לקבוצה, מוכר נכס עד לסכום נטו של הערך הנוכחי של הטבות כלכליות הזמינות בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית. הטבה כלכלית בצורת החזרים או הקטנת הפקדות עתידיות תחשב זמינה כאשר ניתן לממשה במהלך חיי התוכנית או לאחר סילוק המחויבות.

כאשר קיימת חובה, במסגרת דרישת הפקדה מזערית, לתשלום סכומים נוספים ביחס לשירותים שניתנו בעבר, מכירה החברה במחויבות נוספת (הגדלת התחייבות נטו או הקטנת נכס נטו), במידה וסכומים כאמור לא יהיו זמינים כהטבה כלכלית בצורה של החזר מהתוכנית או הקטנה בהפקדות עתידיות.

כאשר חל שיפור בהטבות שמעניקה התכנית לעובדים, אותו חלק מההטבות המוגדרות המתייחס לשירותי עבר של העובדים, נזקף לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני התקופה הממוצעת עד להבשלת ההטבות. במידה שההטבות מבשילות מיידי, ההוצאה נזקפת מיידי לרווח והפסד.

התנועה בהתחייבות נטו, בגין תוכנית הטבה מוגדרת המוכרת בכל תקופה חשבונאית ברווח והפסד מורכבת כדלקמן:

- (1) הוצאות שירות שוטפות (Service Costs) - הגידול בערך הנוכחי של ההתחייבות שנובע משירות של העובדים בתקופה המדווחת.
- (2) הוצאות ריבית שוטפות (Interest Costs) - היא הגידול בערך הנוכחי של ההתחייבות שנובע מחלוף הזמן.
- (3) תשואה צפויה על נכסי הקרן;
- (4) הפרשי שער.
- (5) עלות שירותי עבר (Past Service Cost) וצמצום של תוכנית - השינוי בערך הנוכחי של ההתחייבות בתקופה השוטפת כתוצאה משינוי של הטבות לאחר סיום העסקה המיוחס לתקופות קודמות.
- (6) הפחתה כתוצאה מהקטנת הטבות.

הפער, לתאריך הדוח, בין ההתחייבות נטו, לתחילת תקופה בתוספת התנועה ברווח והפסד כמפורט לעיל, לבין ההתחייבות האקטוארית בניכוי השווי ההוגן של נכסי הקרן לתום התקופה, משקף יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים שנזקפים דרך רווח כולל אחר ישירות לעודפים.

(3) הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות נטו של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב ממשלתיות שהמטבע שלהן ומועד הפירעון שלהן דומים לתנאי המחויבויות של הקבוצה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים ישירות לרווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו.

במקרים בהם גובה ההטבה זהה לגבי כל עובד, ללא התחשבות בשנות השירות, העלות של הטבות אלה מוכרות כאשר ניתנת ההטבה בפועל.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. הטבות לעובדים (המשך)

(4) הטבות בגין פיטורין

הטבות בגין פיטורין מוכרות כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשיה לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמאלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כאשר הקבוצה הציעה לעובדים תכנית המעודדת פרישה מרצון, צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

(5) הטבות לזמן קצר

מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

הפרשה בגין הטבות לעובדים לטווח קצר בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

(6) עסקאות תשלומים מבוססי מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנוקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי הבשלה שהינם תנאי ביצוע שהם תנאי שוק, הקבוצה מביאה בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים, לכן, הקבוצה מכירה בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר אם התקיימו התנאים הללו.

בעסקאות בהן מעניקה חברת האם לעובדי החברה זכויות למכשיריה ההוניים, מטפלת החברה בהענקה כעסקת תשלום מבוסס מניות המסולקת במכשירים הוניים, כלומר מכירה בשווי ההוגן של ההענקה ישירות בהון, בהתאם לאמור לעיל.

יב. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות.

(1) אחריות

הפרשה לאחריות מוכרת כאשר סופקו המוצרים או השרות, בגינם ניתנה האחריות. ההפרשה מבוססת על נתונים היסטוריים ועל שקלול כל התוצאות האפשריות בהסתברויות שלהן.

(2) שינוי מבני

הפרשה לשינוי מבני מוכרת כאשר הקבוצה מאשרת תכנית פורמאלית ומפורטת לשינוי מבני וכשהשינוי מבני החל למעשה או כאשר ניתנה הודעה עליו לעובדים. ההפרשה כוללת את היציאות הישירות הנובעות מהשינוי המבני, הכרוכות בהכרח בשינוי המבני ואשר אינן מיוחסות לפעילויות הממשיכות של הקבוצה.

(3) הפרשה בגין עלויות סביבתיות

הקבוצה מכירה בהפרשה בגין מחויבות קיימת שהתהוותה בגין עלות שוטפת להפעלה ולהחזקה של מתקנים למניעת זיהום הסביבה והפרשות צפויות לעלויות המתייחסות לשיקום סביבתי הנובע מפעילות שוטפת או מפעילות עבר. עלויות למניעת זיהום סביבתי, המגדילות את אורך החיים או את יעילות המתקן או מקטינות או מונעות את זיהום הסביבה, נזקפות לעלות הרכוש הקבוע ומופחתות בהתאם למדיניות הפחת הנהוגה בקבוצה.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. הפרשות (המשך)

(4) תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי. בנוסף, במקרים נדירים בהם לא ניתן להעריך את תוצאות התלויה לא נרשמת הפרשה בדוחות הכספיים.

יג. הכרה בהכנסות

(1) מכירת סחורות

ההכנסה ממכירת סחורות במהלך העסקים הרגיל נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שנתקבלה או העומדת להתקבל, בניכוי החזרות והנחות, הנחות מסחריות והנחות כמות. במקרים בהם תקופת האשראי היא קצרה ומהווה את האשראי המקובל בענף התמורה העתידית אינה מהווה. הקבוצה מכירה בהכנסה כאשר קיימת ראייה משכנעת (בדרך כלל ביצוע של הסכם מכירה) שהסיכונים המשמעותיים וההנאות מהבעלות על הסחורה עוברים לקונה, קבלת התמורה צפויה, קיימת אפשרות להעריך באופן מהימן את אפשרות החזרת הסחורה והעלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות לאמידה באופן מהימן, כאשר אין להנהלה מעורבות נמשכת עם הסחורה, וכן ההכנסה ניתנת למדידה באופן מהימן. העברת הסיכונים והתשואות משתנה בהתאם לתנאים הספציפיים של חוזה המכירה.

(2) הכנסות מהפלגות ושירותים נלווים

הכנסות ועלויות בקשר להובלת מטענים נזקפות על בסיס שיעורי ההתקדמות של ההפלגות. שיעור ההתקדמות נקבע לפי היחס בין מספר הימים שחלפו מתחילת ההפלגה עד לתאריך הדוחות הכספיים לבין אומדן סך ימי ההפלגה, אשר להערכת ההנהלה אינו שונה מהותית מקצב פקידות האוניות את הנמלים במהלך ההפלגה ושאינו מהווה בהכרח מדד זהה לקצב התקדמות כל מכולה בנפרד. לגבי הפלגות שבהן צפוי הפסד, נזקפת הפרשה למלוא ההפסד הצפוי. הכנסות ממתן שירותים נלווים להפלגות נזקפות במקביל למתן השרות.

(3) חוזי הקמה

ההכנסות וההוצאות מחוזי הקמה נזקפות לרווח והפסד, באופן יחסי לשיעור השלמת החוזה, כאשר ניתן לאמוד באופן מהימן את תוצאותיו. הכנסות מחוזה הקמה כוללות את הסכום המקורי שנכלל בחוזה בתוספת סכומים בגין שינויים בעבודה, תביעות ותמריצים, במידה וצפויה הכנסה ושניתן למדוד אותה בצורה מהימנה.

שיעור השלמת החוזה נקבע על ידי היחס בין עלויות החוזה שהתהוו בגין עבודה שבוצעה לבין סך אומדן עלויות החוזה. כאשר אין אפשרות להעריך באופן מהימן את תוצאות חוזה הבנייה, מוכרת ההכנסה מהחוזה רק בגובה העלויות שסביר כי ניתן יהיה להשיבן. הפסד צפוי מחוזה הקמה נזקף מיידית לרווח והפסד.

(4) הסדרי זיכיון

הכנסות ממתן שירותי תפעול או הכנסות ממתן שירותים אחרים מוכרות בתקופה שבה מספקת הקבוצה את השירותים. כאשר הקבוצה מספקת יותר מסוג אחד של שירותים במסגרת הסכם זיכיון, התמורה שמתקבלת מוקצת באופן יחסי, בהתאם לשווי הוגן של השירותים שסופקו.

במסגרת הסכמי זיכיון למתן שירותים עם גופים ממשלתיים להקמה ולתפעול מתקנים להתפלת מים בתמורה לתשלומים קבועים ומשתנים, מכירה הקבוצה בדוחות הכספיים בנכס פיננסי ממועד תחילת ההקמה של המתקנים. הנכס הפיננסי משקף את התשלומים הבלתי מותנים שעתידיים להתקבל מהממשלה ונושא ריבית הנקבעת על פי הריבית חסרת הסיכון של המזמין בתוספת פרמיה המשקפת את הסיכון המתאים. עלויות התפעול ואחזקת המתקן נזקפות לדוחות רווח והפסד עם התהוותן. ההכנסות מהתפעול חושבו בהתאם לסכום עלויות ההפעלה בתוספת מרווח קבוע.

יד. תשלום דמי חכירה

תשלומי חכירה מינימאליים, המשתלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצת לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע, על היתרה הנוותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה מעודכנים לאורך תקופת החכירה הנוותרת בדמי החכירה התלויים, במועד בו מתקבל האישור לשינוי תנאי החכירה. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים בגין דמי חכירה מותנים כאשר ההתניה מתבררת.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, רווחים ממטבע חוץ, הכנסות הנובעות משערוך נכסי תוכנית הטבה מוגדרת לעובדים ורווחים ממכשירים פיננסיים נגזרים המוכרים ברווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לקבוצה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה הקבוצה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית על הלוואות שנתקבלו, שינויים בגין הזמן בגין הפרשות, שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, עלויות בגין עסקאות איגוח, הפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים מסויימים, הפסדים ממכשירים פיננסיים נגזרים, ושינויים עקב חלוף הזמן בהתחייבויות בגין תוכניות הטבה מוגדרת לעובדים. עלויות האשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית. רווחים והפסדים מהפרשי שער מדווחים בנטו כהכנסות או הוצאות מימון, כתלות בתנודות שער החליפין וכתלות בפוזיציה שלהן (רווח או הפסד בנטו).

טז. הוצאות מסים על הכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. הוצאת מסים על הכנסה נזקפת לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון או ברווח כולל אחר. במקרים אלו, הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון או לרווח כולל אחר.

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההכרה במסים נדחים הינה בהתאם לשיטה המאזנית, בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. החברה לא מכירה במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות מאוחדות, בישויות בשליטה משותפת ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין ובמידה והקבוצה שולטת במועד היפוך ההפרש. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח. החברה מקזזת נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או בחברות שונות, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות תתממשנה, הם מופחתים.

הקבוצה עשויה להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנד בין חברות הקבוצה. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות חברות הקבוצה שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לחברה המקבלת, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה אחת מחברות הקבוצה לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לחברה המקבלת, יוצרת אותה חברה עתודה למס בגין תוספת מס שעשויה היא להתחייב בה בגין חלוקת דיבידנד. מס נדחה בגין עסקאות בין חברות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

יז. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך השנה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין השפעת אופציות למניות שהוענקו לעובדים.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הינו רכיב של הקבוצה העונה על שלושת התנאים הבאים :

1. עוסק בפעילויות עסקיות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ובגינן עשויות להתהוות לו הוצאות, לרבות הכנסות והוצאות המתייחסות לעסקאות בין חברות הקבוצה ;
2. תוצאותיו התפעוליות נסקרות באופן סדיר על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי של הקבוצה, על מנת לקבל החלטות לגבי משאבים שיוקצו לו ועל מנת להעריך את ביצועיו ; וכן
3. קיים לגביו מידע כספי נפרד זמין.

תמחור בין מגזרי נקבע בהתבסס על מחירי עסקאות במהלך העסקים הרגיל.

יט. עסקאות עם בעל שליטה

נכסים, התחייבויות והטבות שלגביהם מבוצעת עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, החברה זוקפת להון את ההפרש בין השווי ההוגן והתמורה בעסקה.

כ. מכירת נכסים פיננסיים

מכירת נכסים פיננסיים מוכרת כמכירה כאשר השליטה בנכס הפיננסי הועברה במלואה לצד שלישי בלתי תלוי והועברו מלוא הסיכונים וההתגמולים הכרוכים בנכס לצד שלישי בלתי תלוי.

כא. מענקי ממשלה

מענקי ממשלה מוכרים לראשונה כאשר קיים ביטחון סביר שהם יתקבלו ושהקבוצה תעמוד בתנאים המזכים בקבלתם. מענקי ממשלה המתקבלים לצורך רכישת נכס מוצגים בניכוי מהנכס המתייחס ונזקפים לדוח רווח והפסד באופן שיטתי, לאורך תקופת החיים השימושיים של הנכס. מענקים שהתקבלו ממשלת ישראל בגין עלות העסקת ימאים תושבי ישראל באוניות ישראליות, מזוכים מעלות השכר.

כב. מדדים ושערי חליפין

יתרות במטבע חוץ או צמודות אליו נכללות בדוחות הכספיים לפי שערי חליפין היציגים לתאריך הדוח על המצב הכספי. יתרות צמודות למדד המחירים לצרכן נכללות על בסיס המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות צמודים.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן :

שער החליפין של הדולר ביחס לאירו	שער החליפין של הדולר ביחס לשקל	מדד המחירים לצרכן (ידוע)	
0.749	3.549	113.09	ליום 31 בדצמבר 2010
0.694	3.775	110.57	ליום 31 בדצמבר 2009
7.91%	(6.0%)	2.3%	השינוי בשנה שהסתיימה ביום :
(3.3%)	(0.7%)	3.8%	31 בדצמבר 2010
5.6%	(1.1%)	4.5%	31 בדצמבר 2009
			31 בדצמבר 2008

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

(1) במסגרת פרויקט השיפורים לתקינה הבינלאומית משנת 2010 (Improvements to IFRSs), פרסם ואישר ה-IASB במאי 2010, 11 תיקונים לתקני דיווח כספי בינלאומיים ולפרשנות אחת במגוון סוגיות חשבונאיות. מרבית התיקונים יחולו לתקופות שמתחילות ביום 1 בינואר 2011 ולאחריו, עם אפשרות לאימוץ מוקדם, בכפוף לתנאים המפורטים עבור כל תיקון.

להלן פירוט לתיקונים, אשר רלוונטיים לקבוצה ואשר עשויה להיות להם השפעה על הדוחות הכספיים:

א. תיקון ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, אירועים ועסקאות משמעותיים (להלן - "התיקון") - בהתאם לתיקון, הורחבה רשימת האירועים והעסקאות המצריכים גילויים בדוחות כספיים לתקופות ביניים, כדוגמת הכרה בהפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים ושינוי סיווג של נכסים פיננסיים כתוצאה משינוי ביעודם או בשימושם. כמו כן, הושמט סף המהותיות בדרישות הגילוי המינימאליות הקיימות בתקן הנוכחי, לפני התיקון. התיקון יחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2011 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי.

ב. תיקון ל- IFRS 7, מכשירים פיננסיים: גילויים, תיקונים לגילויים (להלן - התיקון) - בהתאם לתיקון הוספה הצהרה מפורשת שהאינטראקציה בין הגילויים האיכותיים והכמותיים מאפשרת למשתמשי הדוחות להעריך בצורה טובה יותר את החשיפה של החברה לסיכונים הנובעים ממכשירים פיננסיים. כמו כן, הוסר הסעיף המציין כי גילויים כמותיים אינם נדרשים כאשר הסיכון זניח. בנוסף, דרישות גילוי מסוימות בדבר סיכון אשראי תוקנו ואחרות הוסרו. התיקון יחול על תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2011 או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי, תוך מתן גילוי.

(2) תקן דיווח כספי בינלאומי (2010) IFRS 9, מכשירים פיננסיים (להלן - התקן) - תקן זה הינו אחד השלבים בפרויקט ההחלפה הכוללת של תקן חשבונאות בינלאומי IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה (להלן - IAS 39) כאשר הוא מחליף את הדרישות המופיעות ב- IAS 39 ביחס לסיווג ומדידה של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות. בהתאם לתקן, ישנן שתי קטגוריות עיקריות של מדידת נכסים פיננסיים: עלות מופחתת ושווי הוגן כאשר הבסיס לסיווג לגבי מכשירי חוב מתבסס על המודל העסקי של הישות לניהול נכסים פיננסיים ועל מאפייני תזרימי המזומנים החוזיים של הנכס הפיננסי. בהתאם לתקן, השקעה במכשיר חוב תימדד לפי עלות מופחתת אם המטרה של המודל העסקי של הישות היא להחזיק נכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים שלהם וכן תנאיו החוזיים יוצרים זכאות לתזרימי מזומנים במועדים ספציפיים אשר מהווים תשלומים של קרן וריבית בלבד. כל נכסי החוב האחרים ימדדו לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. בנוסף, נגזרים משובצים לא מופרדים יותר מחוזים מעורבים הכוללים חוזה מארח שהוא נכס פיננסי. במקום זאת, החוזה המעורב כולו יבחן לצורך סיווג בהתאם לקריטריונים דלעיל. כמו כן, השקעה במכשירים הוניים תימדד לפי שווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן יזקפו לרווח והפסד. יחד עם זאת, התקן מאפשר בעת ההכרה הראשונית במכשיר הוני שאינו מוחזק למסחר, לבחור להציג שינויים בשווי ההוגן של המכשיר ההוני במסגרת הרווח הכולל האחר כאשר הסכומים שיוזקפו לרווח הכולל האחר לא יסווגו לעולם לרווח והפסד. דיבידנדים על מכשירים הוניים שהשערוכים שלהם נזקפים לרווח הכולל האחר, יוכרו לרווח והפסד אלא אם הם מהווים באופן מובהק החזר השקעה ראשונית.

התקן שמר ככלל את ההוראות המתייחסות לסיווג ומדידה של התחייבויות פיננסיות, כפי שהופיעו ב- IAS 39. עם זאת, בשונה מ- IAS 39, IFRS 9 (2010) דורש ככלל כי סכום השינוי בשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות שיועדו לשווי הוגן דרך רווח והפסד, למעט מחויבויות למתן הלוואה וחוזי ערבות פיננסית, המיוחס לשינויים בסיכון האשראי של התחייבות יוכרו לרווח כולל אחר, כאשר יתרת הסכום תוכר לרווח והפסד. אולם, אם פיצול כאמור מביא להחמרה בחוסר התאמה חשבונאית (accounting mismatch) לרווח והפסד, אזי כל השינוי בשווי ההוגן יוכר לרווח והפסד.

סכומים שהוכרו לרווח כולל אחר לא יסווגו לעולם לרווח והפסד. התקן החדש גם מבטל את החרג שהתיר למדוד בעלות נגזרים שהם התחייבויות הקשורים למכשיר הוני לא מצוטט שלא ניתן למדוד את שווי ההוגן באופן מהימן, ושיש לסלקם על ידי מסירת מכשיר כזה. נגזרים אלה יימדדו בשווי הוגן.

התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 או לאחר מכן. יישום מוקדם מותר, בכפוף למתן גילוי וכן בכפוף לאימוץ במקביל של התיקונים לתקני IFRS אחרים, המפורטים בנספח לתקן. יישום התקן ייעשה בדרך של יישום למפרע, למעט הקלות מסוימות, בהתאם להוראות המעבר המפורטות בתקן. בפרט, אם ישות בוחרת ליישם את התקן לפני יום 1 בינואר 2012 היא איננה נדרשת להציג מחדש מספרי השוואה.

הקבוצה בוחנת אפשרות לאימוץ מוקדם של התקן ואת ההשלכות הצפויות של אימוצו על הדוחות הכספיים.

באור 4 - קביעת שווי הוגן

כחלק מכללי המדיניות החשבונאית ודרישות הגילוי, נדרשת הקבוצה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות פיננסיים ושאינם פיננסיים. ערכי השווי ההוגן נקבעו לצרכי מדידה ו/או גילוי על בסיס השיטות המתוארות להלן. מידע נוסף לגבי ההנחות ששימשו בקביעת ערכי השווי ההוגן ניתן בביאורים המתייחסים לאותו נכס או התחייבות.

א. רכוש קבוע

השווי ההוגן של רכוש קבוע, שהוכר במסגרת צירוף עסקים, מבוסס על מודל העלות או מודל ערכי השוק. על פי מודל העלות השווי ההוגן של הרכוש הקבוע מבוסס על מחיר השיחלוף המופחת של הפריט הנמדד. על פי מודל ערכי השוק השווי ההוגן מבוסס על מחיר המכירה שנקבע בעסקאות מכירה של נכסים דומים, תוך ביצוע התאמות המיוחסות לפריטים של הנכסים שנמכרו לבין הנכס שנרכש במסגרת צירוף העסקים.

ב. נכסים בלתי מוחשיים

השווי ההוגן של פטנטים וסימנים מסחריים, אשר נרכשו בצירוף עסקים, מבוסס על הערך המהוון של אומדן התמלוגים אשר נדרש היה לשלם, אלמלא הבעלות על הפטנט או הסימן המסחרי. השווי ההוגן של קשרי לקוחות שנרכשו במסגרת צירוף עסקים נקבע תוך שימוש בשיטת הרווחים העודפים הרב-תקופתית (the multi-period excess earnings method), לפיה שווי ההוגן של הנכס מוערך לאחר הפחתת התשואה ההוגנת על יתר הנכסים המשתתפים ביצירת תזרים המזומנים המתייחס.

נכסים בלתי מוחשיים המתקבלים בעבור אספקת שירותי הקמה, במסגרת הסכמי זיכיון, נמדדים, במועד ההכרה לראשונה, בהתבסס על השווי ההוגן של שירותי ההקמה שסופקו.

השווי ההוגן של נכסים בלתי מוחשיים אחרים מבוסס על הערך המהוון של תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכסים וממכירתם.

ג. מלאי

השווי ההוגן של מלאי אשר נרכש בצירוף עסקים, נקבע כדלקמן:

- (1) מלאי מוצרים גמורים - על בסיס אומדן מחיר המכירה של המלאי במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלויות למכירתו, וכן מרווח סביר המבוסס על המאמצים הנדרשים להשלמת ולמכירת המלאי.
- (2) מלאי תוצרת בעיבוד - נקבע על בסיס האומדנים המפורטים בסעיף 1 לעיל בניכוי עלויות הדרושות להשלמתו.
- (3) מלאי חומרי גלם - בהתבסס על מחיר שיחלוף.

ד. השקעות בניירות ערך סחירים

השווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה וניירות ערך המוחזקים לצרכי מסחר נקבע על פי מחירם בבורסה למועד הדיווח.

ה. נגזרים

השווי ההוגן של חוזי אקדמה על מטבע חוץ נקבע תוך שימוש בתוכנות מסחר המתבססות על מחירי השוק שלהם. מחיר השוק נקבע על ידי שקלול שער החליפין ומקדם הריבית המתאים לתקופת העסקה ולמדד המטבעות הרלבנטי. השווי ההוגן של אופציות מטבע ואופציות על הדלק נקבע תוך שימוש בתוכנות מסחר המתבססות על מודל בלק ושולס הלוקח בחשבון את הערך הפנימי, סטיית התקן וריביות.

השווי ההוגן של חוזים להחלפת ריבית והחלפת דלק נקבע תוך שימוש בתוכנות מסחר ומבוסס על מחיר השוק הנקבע על ידי הוון אומדן תזרימי המזומנים העתידיים על בסיס התנאים ואורך התקופה עד לפדיון של כל חוזה ותוך שימוש בשיעורי ריבית וסטיות תקן שוק של מכשיר דומה למועד המדידה.

השווי ההוגן של עסקאות החלפת מטבע וריבית מבוסס על מחירי השוק להיוון תזרימי המזומנים העתידיים על בסיס התנאים ואורך התקופה עד לפדיון של כל עסקה ותוך שימוש בשיעורי ריבית שוק של מכשיר דומה למועד המדידה.

השווי ההוגן של עסקאות להגנה על שיעור המדד מבוסס על מחירי השוק והיוון תזרימי המזומנים העתידיים על בסיס התנאים ואורך התקופה עד לפדיון של כל עסקה ותוך שימוש בשיעורי ריבית שוק של מכשיר דומה למועד המדידה.

באור 4 - קביעת שווי הוגן (המשך)

ה. נגזרים (המשך)

חוזים עתידיים על מחירי אנרגיה מוצגים בשוויים ההוגן אשר נקבע על ידי שימוש בתוכנות מסחר המצטטות את מחירי המוצרים או מוצרים דומים באופן שוטף.

מחירי השוק מאותרים באמצעות נתונים נצפים במערכות מסחר וסבירותם נבחנת בהשוואה למחירים המתקבלים מבנקים לעסקאות דומות.

השווי ההוגן של נגזרים הקשורים לתכנית הסדר החובת של צים נאמדו באמצעות שימוש במודל כלכלי סטנדרטי.

מידע נוסף לגבי היררכיות שווי הוגן ראה באור 37(ה)2 בדבר מכשירים פיננסיים.

ו. התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרות

השווי ההוגן, אשר נקבע לצורך מתן גילוי, נקבע על בסיס המסחר בשוק לגבי אג"ח סחירות ולגבי אג"ח לא סחירות מחושב ע"י הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין מרכיב הקרן והריבית, המהווים על פי שיעור ריבית השוק למועד הדיווח. שיעור ריבית השוק בגין חוזי חכירה מימונית נקבע תוך התייחסות לחוזי חכירה דומים.

ז. עסקאות תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן של כתבי אופציה לעובדים ושל זכויות לעליית ערך מניות נמדד בעיקר באמצעות מודל בלק ושוולס. הנחות המודל כוללות את מחיר המניה למועד המדידה, מחיר המימוש של המכשיר, תנודתיות צפויה (על בסיס הממוצע המשוקלל של התנודתיות ההיסטורית במניות החברה, על פני התקופה החזויה של האופציות, והמותאם לשינויים צפויים בעקבות מידע זמין לציבור), הממוצע המשוקלל של אורך החיים הצפוי של המכשירים (על בסיס ניסיון העבר וההתנהגות הכללית של המחזיקים בכתב האופציה), דיבידנדים צפויים ושיעור ריבית חסרת סיכון (על בסיס אגרות חוב ממשלתיות). תנאי שירות ותנאי ביצוע שאינם תנאי שוק אינם נלקחים בחשבון בעת קביעת השווי ההוגן.

ח. לקוחות וחייבים אחרים

השווי ההוגן של לקוחות וחייבים אחרים, נקבע על בסיס הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, המהווים על פי שיעור ריבית השוק למועד הדיווח.

באור 5 - מזומנים ושווי מזומנים

הרכב:

31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,057	428	יתרות בבנקים
420	285	פיקדונות לפי דרישה
1,477	713	מזומנים ושווי מזומנים
(1)	(37)	משיכות יתר בבנקים המשמשים לצורכי ניהול המזומנים
1,476	676	מזומנים ושווי מזומנים לצורכי הדוח על תזרימי המזומנים

חשיפת הקבוצה לסיכון אשראי, שיעור ריבית, סיכון מטבע וניתוח רגישות לנכסים הפיננסיים מפורטת בבאור 37, בדבר מכשירים פיננסיים.

באור 6 - ניירות ערך המוחזקים למסחר

הרכב:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
4	-
1	2
1	11
6	13

השקעות במניות
מלוות קצרי מועד ואגרות חוב ממשלתיות
השקעות באגרות חוב

באור 7 - השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר

ההרכב:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
-	18
22	14
182	634
8	9
-	3
212	678

הלוואות לחברה כלולה
ניירות ערך זמינים למכירה
פקדונות בבנקים והלוואות לזמן קצר*
חלויות שוטפות של פקדונות לזמן ארוך
אחרים

* כולל פקדונות וחשבוניות מוגבלים בסך 35 מיליון דולר (31 בדצמבר 2009 - 7 מיליון דולר).

באור 8 - לקוחות

הרכב:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
1,262	1,309
9	37
1,271	1,346
19	12
1,252	1,334
13	21

חובות פתוחים
המחאות לגבייה

בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים

מחברות כלולות

באור 9 - חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים

הרכב:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
45	42	מוסדות ממשלתיים
9	11	מקדמות לספקים
36	38	הוצאות מראש
4	1	עובדים
7	2	חברות כלולות
19	-	הפלגות שטרם נסתיימו (1)
1	9	הכנסות לקבל
4	3	מכשירים נגזרים המשמשים לגידור
*60	85	מכשירים נגזרים שאינם משמשים לגידור
2	-	נכסים מיועדים למכירה
109	100	חייבים אחרים
296	291	

(1) הפלגות שטרם נסתיימו

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
341	-	עלויות
(56)	-	הפסד, נטו שנזקק על פי שיעור ההתקדמות של הפלגות שטרם הסתיימו
285	-	
266	-	בניכוי - מקדמות והכנסות לקבל
19	-	
58	-	לאחר ניכוי הפרשה להפסדים
		* סווג מחדש.

באור 10 - מלאי

הרכב

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
807	625	תוצרת גמורה
259	282	תוצרת בעיבוד
159	189	חומרי גלם ועזר
105	107	חומרי אחזקה וחלפים
1,330	1,203	
55	50	בניכוי - מלאי שאינו שוטף (מוצג במסגרת נכסים שאינם שוטפים)
1,275	1,153	

באור 11 - חברות מוחזקות

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי

1. תמצית נתונים כספיים לגבי חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי

להלן תמצית נתונים כספיים לגבי חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי, ללא התאמה לשיעורי הבעלות המוחזקים בידי הקבוצה:

חברות באיחוד יחסי		חברות כלולות		
31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
320	363	2,725	3,381	נכסים שוטפים
380	404	4,764	4,998	נכסים שאינם שוטפים
700	767	7,489	8,379	סך נכסים
189	160	1,791	2,269	התחייבויות שוטפות
287	329	3,135	3,674	התחייבויות שאינן שוטפות
476	489	4,926	5,943	סך התחייבויות

חברות באיחוד יחסי			חברות כלולות*			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,493	549	504	2,091	1,257	8,547	הכנסות
1,529	462	434	2,136	1,258	8,582	הוצאות
(36)	87	70	(45)	(1)	(35)	רווח (הפסד) לשנה

* החל מיום 31 בדצמבר 2009, בז"ן הינה חברה כלולה.

2. הרכב ההשקעות בחברות כלולות:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,458	1,604	השקעה במניות:
(206)	(298)	עלות מקורית
28	54	חלק הקבוצה בהפסדים ממועד הרכישה בניכוי דיבידנד שהתקבל
-	(17)	קרנות הון
1,280	1,343	הפרשה לירידת ערך
3	3	השקעות אחרות:
1	3	אגרות חוב הניתנות להמרה במניות
4	6	שטרי הון, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך
1,284	1,349	סה"כ

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

3. פרטים נוספים

(א) BETTER PLACE INC (להלן - בטר פלייס)

1. בשנת 2007, אישר דירקטוריון החברה השתתפות במיזם להפעלת כלי רכב חשמליים בסכום של 100 מיליון דולר (מתוך סך של 200 מיליון דולר אשר יושקעו במיזם בשלב הראשוני על ידי משקיעים שונים), אשר יתרכז, בין היתר, בשלב הראשון בהקמת רשת טעינה לרכב חשמלי וזאת בתמורה לכ- 33.33% מהזכויות במיזם הרכב. בחודש ינואר 2008, נחתמו הסכמים הקשורים להשקעה במיזם בין החברה, משקיעים נוספים והיזם. בשנים 2008 ו- 2009 הועברו לבטר פלייס סכומים של כ- 23 מיליון דולר ו- 61.7 מיליון דולר, בהתאמה.
2. ביום 27 בינואר 2009 התקשרה בטר פלייס עם חברת DONG Energy (להלן - דונג) בהסכם לצורך מימון חברה תפעולית בדנמרק (להלן - בטר פלייס דנמרק) באמצעות הזרמה של 103 מיליון אירו על דרך של הזרמת הון וכספים נוספים למימון פרויקט פריסת רשת הטעינה לרכבים החשמליים בדנמרק. בהתאם להסכם, ירכוש כל אחד מהצדדים מניות רגילות של בטר פלייס דנמרק בשווי של כ- 27 מיליון אירו. כמו כן, התחייבה דונג לספק שירותים לבטר פלייס דנמרק בסכום שלא יפחת מ- 60 מיליון אירו אשר את חלקו תוכל להמיר דונג להון בטר פלייס דנמרק אשר יקנו לה יחד עם זכויותיה האחרות בין 17%-25% מהון בטר פלייס דנמרק.
3. בחודש ינואר 2010, העבירה החברה סך של כ- 15.4 מיליון דולר לבטר פלייס תמורת הנפקת מניות בכורה A ובכך השלימה השקעה במניות בכורה A בסכום כולל של 100 מיליון דולר (מתוך סך של 200 מיליון דולר אשר הושקעו על-ידי כל המשקיעים) אשר הנהלת החברה החליטה להשקיע בכפוף לתכנית עבודה ואבני דרך.
4. בחודש ינואר 2010, יצאה בטר פלייס בסבב השקעה נוסף במסגרתו היא גייסה סך של 350 מיליון דולר ממשקיעים חדשים ומחלק מבעלי המניות הקיימים שלה וזאת תמורת הנפקת מניות בכורה B (מניות בכורה B זהות בזכויותיהן בעת פירוק למניות בכורה A) הגיוס הינו לפי שווי חברה בסך של כ- 900 מיליון דולר לפני הכסף (וכ- 1.25 מיליארד דולר לאחר הכסף). בחודש אפריל 2010 לאחר שהתקיימו התנאים המתלים, הושלם סבב ההשקעות בבטר פלייס במסגרתו השקיעה החברה סך של כ- 72 מיליון דולר.
5. בחודש ינואר 2010, רכשה החברה, יחד עם בעלי מניות נוספים בבטר פלייס, את מניותיו של אחד המשקיעים הזרים בבטר פלייס פרו-רטה לשיעור החזקותיהם בבטר פלייס. סך הכל השקיעה החברה סכום של כ- 8.8 מיליון דולר. לרוכשים הוקנתה אופציה PUT לתקופה מסוימת למכור, במחיר הרכישה עד 83.33% מאותן מניות בחזרה למוכר. בחודש אפריל 2010 מימשה החברה את אופציית ה- PUT שהוענקה לה אשר במסגרתה מכרה כ- 3.2 מיליון מניות בתמורה לכ- 7 מיליון דולר. החברה טיפלה בשתי העסקאות הנ"ל כעסקת רכישה אחת בסכום של כ- 1.8 מיליון דולר.
6. החברה כוללת את חלקה בהפסדי בטר פלייס על פי חלקה היחסי בסכום ההשקעה במניות הבכורה של בטר פלייס. בהתאם לכך, עד לגיוס האמור כללה החברה 50% מהפסדי בטר פלייס בדוחותיה הכספיים. בעקבות הגיוס האמור ירד חלקה היחסי של החברה בסכום ההשקעה במניות הבכורה של בטר פלייס לכ- 31.4% ונוצר לחברה בשנת 2010 רווח הון של כ- 28 מיליון דולר.
7. בטר פלייס, כמצופה מחברה בראשית דרכה, צברה מיום הקמתה הפסדים ותזרים מזומנים שלילי מפעילות שוטפת, בעיקר מעלויות שיווק, פיתוח והנהלה וכלליות וצפוי כי ייזכרו לה הפסדים נוספים בתקופות הבאות. פעילות בטר פלייס ורווחיותה תלויות בהצלחת הפיתוח והשיווק של מוצריה ובכוונת בטר פלייס לממן את המשך פעילותה באמצעות גיוסי הון בעתיד. לדעת הנהלת בטר פלייס, צפוי שהון בטר פלייס הנוכחי יספיק למימון הפעילות לפחות עד תום שנת 2011.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

3. פרטים נוספים (המשך)

(א) BETTER PLACE INC (להלן - בטר פלייס) (המשך)

8. להלן תמצית נתונים מתוך הדוחות הכספיים של בטר פלייס ליום 31 בדצמבר 2010:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010		
מיליוני דולר	מיליוני דולר		
95	339	נכסים שוטפים	
10	48	נכסים שאינם שוטפים	
105	387		
20	30	התחייבויות שוטפות	
30	38	התחייבויות שאינן שוטפות	
57	437	התחייבויות לבעלי מניות בכורה	
(2)	(118)	גרעון בהון	
105	387		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
32	83	133	הוצאות תפעוליות
2	20	38	הוצאות מימון
-	(2)	(4)	הפסד המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
34	101	167	הפסד לשנה

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

3. פרטים נוספים (המשך)

(ב) CHERY QUANTUM AUTO CO.LTD (להלן - מיזם משותף)

(1) בחודש פברואר 2007, חתמה חברת בת אמריקאית בבעלות מלאה של החברה, Quantum (2007) LLC (להלן - קוואנטום), על הסכם ארוך טווח להקמת מיזם משותף (להלן - המיזם המשותף) עם יצרנית רכב סינית - צ'רי אוטומובילים לימיטד (להלן - צ'רי). המיזם המשותף נועד לעסוק בייצור כלי רכב תוך שימוש בטכנולוגיה מתקדמת, ושיווק כלי הרכב והפצתם ברחבי העולם תחת מותג איכותי.

בחודש פברואר 2009, אימץ דירקטוריון המיזם המשותף תכנית עסקית מעודכנת למיזם המשותף לפיה צפוי המיזם המשותף להתמקד כבר בשלב הזה בפיתוח והיערכות לייצור הן של רכב מנועי רגיל והן של רכבים חשמליים. התכנית העסקית של המיזם המשותף הותאמה לשינויים המרכזיים בתעשיית הרכב העולמית תוך עליה במשקלו ובחשיבותו של הרכב החשמלי ושילובו כחלק מהמיזם המשותף. צרכי ההון של המיזם המשותף לשנים 2009 ו-2010 עודכנו לאור השינויים בתכנית העסקית האמורה.

בעקבות העדכון כאמור לתכנית העסקית של המיזם המשותף נכנסו לתוקפם בחודש דצמבר 2009, לאחר שנתקבל אישור הרשויות המוסמכות בסין, מספר החלטות מרכזיות אשר עוגנו כתיקון להסכם המיזם המשותף ובתקנונו, המתוות את אופן פעילות המיזם המשותף:

א. שינוי מבנה ההחזקה בהון המיזם המשותף - שיעור ההחזקה של הצדדים בהון המיזם המשותף ישתנה באופן שהצדדים יחזיקו בחלקים שווים בהון המיזם כדלקמן: קוואנטום, חברה בת ב-100% של החברה - תחזיק ב-50% מהון המיזם (במקום 45% בהם מחזיקה כיום); Wuhu Chery Automobile Investment Co. תחזיק ב-50% (במקום 55% בהם מחזיקה כיום).

ב. עדכון הדגמים המפותחים על ידי המיזם המשותף ועל עדכון המועד המתוכנן להקמת מפעל ייעודי. כתוצאה מהעדכון האמור נקבע כי צרכי ההזרמה מהצדדים למיזם המשותף יופחתו בשלב הנוכחי מסך של כ-900 מיליון דולר, לסך כולל של כ-500 מיליון דולר ללא צורך בהעמדת ערבויות נוספות על ידי הצדדים למיזם. יצוין כי כפועל יוצא מההסכמות המעודכנות, הצדדים למיזם לא יחוייבו להעמיד ערבויות נוספות לצורך קבלת מימון למיזם המשותף ובהתאם קוואנטום לא תידרש להעמיד את חלקה בערבויות בסך של כ-180 מיליון דולר כפי שהוסכם באופן מקורי במועד הקמת המיזם המשותף. (יצוין כי הסכומים המחייבים נקובים במטבע הסיני (RMB) והם מובאים בקירוב בדולר בדוח זה).

ג. קוואנטום לא תידרש להזרים למיזם סכום נוסף במהלך השנים 2009 ו-2010 מעבר לסך של כ-200 מיליון דולר אשר כבר הוזרמו על ידה למיזם המשותף בעבר. הזרמה נוספת של כ-40 מיליון דולר, אם וככל שיהא צורך בכך על פי התכנית העסקית של המיזם המשותף תיתכן לכל המוקדם בשנת 2011.

ד. בנוסף, הוקנתה לקוואנטום זכות למינוי דירקטור נוסף בדירקטוריון המיזם המשותף באופן שתהא לה זכות למנות 3 דירקטורים במיזם המשותף מתוך 6 דירקטורים (לעומת 2 דירקטורים מתוך 5 דירקטורים בטרם התקבל אישור הרשויות המוסמכות כאמור).

להערכת החברה, לאור הזכויות העודפות של צ'רי בעת פירוק, לא קיימת שליטה משותפת במיזם המשותף ובהתאם לזאת מוצגת ההשקעה במיזם המשותף לפי שיטת השווי המאזני.

(2) בחודש יולי 2010, אישר דירקטוריון החברה אימוץ תכנית עסקית מעודכנת למיזם המשותף בסין וכן הגדלת ההשקעה בהון המיזם המשותף על ידי בעלי המניות. בהתאם לכך כל צד ישקיע סך של כ-334 מיליון דולר נוספים בין השנים 2011 - 2013. ביצוע ההשקעה כפוף לחתימת תיקון להסכם וכן לקבלת אישור הרשויות הרלבנטיות בסין (ככל שנדרש).

(ג) PETROTECH AG (להלן - פטרוטק)

ביום 4 בדצמבר 2008, השלימה אי.סי. גרין אנרג'י בע"מ (להלן - אי סי גרין) חברת בת בבעלות מלאה של החברה, רכישת כ-43% ממניות פטרוטק בתמורה לכ-17 מיליון דולר (12 מיליון אירו) כולל עלויות עסקה. פטרוטק הינה חברה שמניותיה נסחרות בבורסה בגרמניה, ואשר עוסקת בייצור, שיווק ומכירת ביודזל, המבוסס בעיקר על מחזור שמן מאכל משומש, ובבעלותה שני מפעלים בגרמניה. עודף העלות שנוצר ברכישה הסתכם לסך של כ-11 מיליון דולר אשר יוחס בעיקר למוניטין. לאור המצב הכספי של פטרוטק ולאור ירידה חדה במחיר המניה בבורסה ליום 31 בדצמבר 2008 הופחתה יתרת המוניטין שנוצר ברכישה בסך 12 מיליון דולר.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

3. פרטים נוספים (המשך)

(ג) PETROTECH AG (להלן - פטרוטק) (המשך)

בחודש פברואר 2010, חתמה פטרוטק על הסכם עם בנק בגרמניה לפיו תפרע פטרוטק הלוואה מהבנק שיתרתה לאותו מועד הינה כ- 18.9 מליון אירו תמורת כ- 2.2 מליון אירו. לצורך פרעון ההלוואה מהבנק על ידי פטרוטק העמידה אי.סי.גרין לפטרוטק הלוואה בסך של כ- 2.2 מליון אירו. כתוצאה מהעסקה רשמה פטרוטק רווח הון של כ- 16.7 מליון אירו (חלקה של החברה כ- 8 מליון אירו).

לאור קשיים במצב הנזילות של פטרוטק, הנחת המשך פעילות פטרוטק כ"עסק חי" תלויה בסבירות להשגת מקורות מימון נוספים להמשך פעילותה.

(ד) טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר)

(1) בחודש אוקטובר 2007 ובחודש ינואר 2008, העמידה החברה לטאואר אשראי לצורך רכישת ציוד מתקדם בסך של 30 מיליון דולר, סכום זה הומר לשטרי הון בחודש ספטמבר 2008, כמפורט בסעיף (4) להלן. כמו כן, הוקצו על ידי טאואר לחברה כתבי אופציה הניתנים למימוש למניות עד מרס 2010 במחיר מימוש של 2.04 דולר למניה. כתבי האופציה פקעו במרס 2010.

(2) בחודש דצמבר 2000, קיבלה טאואר כתב אישור למענק השקעה ל- FAB2. בהתאם לכתב האישור, ההשקעות היו אמורות להתבצע עד 31 בדצמבר 2005. טאואר ניהלה דיונים רבים כולל ברמה המשפטית עם מרכז השקעות לאישור תוכנית הרחבה במשך שנים רבות, עד אשר בחודש פברואר 2011 קיבלה טאואר כתב אישור ממנהלת מרכז השקעות, לפיו אישרה מנהלת מרכז השקעות בישיבתה מחודש דצמבר 2010 את תוכנית ההשקעות של טאואר ברכוש קבוע. בהתאם לתוכנית צפויה טאואר לקבל מענק בהיקף של 150 מיליון ש"ח (כ- 42 מיליון דולר) בגין השקעות ברכוש קבוע המזכות במענק.

(3) בחודש מאי 2008, חתמה טאואר על הסכם לרכישת מניות ג'אז טכנולוגיות (להלן - ג'אז), חברה מובילה בייצור מוצרים עתירי רכיבים אנלוגיים. על פי ההסכם, טאואר רכשה את מניות ג'אז בעסקת החלפת מניות לפי שווי הון עצמי של ג'אז של 47 מיליון דולר כאשר כל מניה של ג'אז הומרה כנגד 1.8 מניות של טאואר. בחודש ספטמבר 2008, הושלמה עיסקת המיזוג.

(4) בחודש ספטמבר 2008 נחתם הסכם בין טאואר לבין בנק לאומי בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן - הבנקים) ולבין החברה, לארגון מחדש של חובותיה של טאואר באופן שתחול הפחתה משמעותית בהיקף חובותיה לבנקים ולחברה. בחודש ספטמבר 2008, הושלמה העיסקה. על פי עיקרי ההסדר, בין היתר:

א. בוצעה המרת חוב של טאואר לבנקים בסך של 200 מיליון דולר וכן בוצעה המרת חוב של טאואר לחברה בסך של 50 מיליון דולר בדרך של הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר. החוב של החברה כלל הלוואה בסך של 30 מיליון דולר ו- 20 מיליון דולר באגרות חוב (קרן וריבית צבורה) אשר הוקצו לחברה בשנת 2005.

ב. החברה השקיעה בטאואר סכום של 20 מיליון דולר כנגד הנפקת שטרי הון הניתנים להמרה למניות טאואר.

ג. מועד תחילת פירעון קרן ההלוואות הנותרות מול הבנקים לאחר ההמרה (כ- 200 מיליון דולר) נדחה לספטמבר 2010 (בהתאם לעדכונים נוספים של הסכם ההלוואה עם הבנקים נדחה מועד הפרעון). וכן תשלומי הריבית של טאואר לבנקים עפ"י הסכמי האשראי נידחו כך שיתחילו בספטמבר 2010.

ד. הבנקים ויתרו על הדרישה לעמידה ביחסים פיננסיים נדרשים ביחס לשני הרבעונים האחרונים של שנת 2008.

ה. החברה התחייבה להעמיד לטאואר, מעת לעת, סכומים בסך מצטבר שלא יעלה על 20 מיליון דולר וזאת במשך תקופה שתסתיים ביום 31 בדצמבר 2009. סכום אשר הושקע בהתאם לסעיף 5 להלן.

לאחר כניסת ההסכם לתוקף ולאחר רכישת מניות ג'אז ירד חלקה של החברה (בהנחה כי שטרי ההון הומר למניות) בטאואר לכ- 30% מהון טאואר ונוצר לחברה בשנת 2008 רווח הון בסך של כ- 25 מיליון דולר.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

- א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)
3. פרטים נוספים (המשך)
- (ד) טאואר סמיקונדקטור בע"מ (להלן - טאואר) (המשך)
- (5) בחודש ינואר 2009 השקיעה החברה בטאואר סך של 20 מיליון דולר כנגד הקצאת שטרי הון הניתנים להמרה למניות של טאואר ונוצר לחברה עודף עלות בסך של כ- 6 מיליון דולר. בחודש ספטמבר 2009 הנפיקה טאואר לגופים מוסדיים מניות ואופציות בתמורה לסך של כ- 21 מיליון דולר. במהלך 2009 הנפיקה טאואר לקרן השקעות אמריקאית (להלן - הקרן) מניות בתמורה להשקעה של כ- 13 מיליון דולר וזאת על פי הסכם שנחתם בין הקרן לבין טאואר לפיו הקרן תשקיע בטאואר עד סכום של 25 מיליון דולר (סכום אשר עודכן בהתאם להסכם בין טאואר והקרן בשנת 2010). בעקבות ההנפקות נוצר לחברה בשנת 2009 רווח הון בסך של כ- 13 מיליון דולר.
- (6) בשנת 2010 עודכן ההסכם בין טאואר לבין קרן ההשקעות האמריקאית לפיו גדל הסכום המירבי שהקרן התחייבה להשקיע בטאואר לסך מצטבר של 95 מיליון דולר. במהלך 2010 השקיעה הקרן בטאואר סך של 55 מיליון דולר.
- (7) במהלך שנת 2010 בצעה טאואר ארגון מחדש של חובותיה אשר כלל את העסקאות הבאות :
- ביוני 2010 חתמה טאואר על עדכון להסכם קו האשראי עם בנק Wachovia לפיו הוארך קו האשראי של ג'אז עד לשנת 2014 בסך של 45 מיליון דולר. קו האשראי נושא ריבית של ליבור פלוס 2.25% עד 2.75%
- ביולי 2010 חתמה טאואר על הסכם להחלפת 80 מיליון דולר אגרות חוב המירות של ג'אז שמועד פירעון 2011 באגרות חוב חדשות של ג'אז שאינן המירות ומועד פירעון הינו יוני 2015.
- באוגוסט 2010 חתמו טאואר והבנקים על הסכמים לפיהם טאואר הקדימה תשלומים בסך של 50 מיליון דולר ע"ח החזר קרן ההלוואות ושינתה את תנאי יתרת ההלוואות בסך של כ- 161 מיליון דולר כך שסכום זה עומד לפירעון בשנים 2013-2015. בהינתן תנאים מסוימים הקבועים בהסכם ובכפוף לקבלת כספים ע"י טאואר ממקורות מסוימים, טאואר תשלם חלק מסכומים אלה, ע"ח החזר ההלוואות העתידי, לפני המועדים שנקבעו לעיל. ההלוואות נושאות ריבית של ליבור פלוס 2.5%.
- (8) בתקופת הדוח גדל הון טאואר בסך של כ- 102 מיליון דולר הנובע מהמרת אגרות חוב והנפקת מניות לקרן יורקוויל, עקב כך ירד חלקה של החברה בטאואר (בהתחשב בהמרת שטרי ההון) מכ- 36.9% לכ- 33.2% ונוצר לחברה רווח הון של כ- 31 מיליון דולר.
- (ה) Generandes Peru S.A (להלן-Generandes)
- במסגרת רכישת חברת INKIA ENERGY LTD (להלן - אינקיה), רכשה אינקיה בעקיפין את חברת Generandes וחברת הבת שלה Edegel S.A.A (להלן-Edegel). החברות הנ"ל הינן חברות כלולות של הקבוצה ונסחרות בבורסה של פרו. על פי החוק בפרו, במקרים מסוימים, רוכש של חברות הרשומות בבורסה של פרו חייב לבצע הצעות רכש לזכויות שאינן מקנות שליטה. אינקיה ביקשה מרשות ניירות ערך הפרואנית (להלן - הרשות) פטור מחובת ביצוע הצעות רכש, ככל שחובה זו אכן חלה עליה על פי החוק הפרואני.
- אינקיה חתמה על הסכם עם Endesa, בעלת מניות עיקרית ב-Generandes, לפיו, בין היתר, Endesa הסכימה לבצע את הצעת הרכש למניות Edegel, Endesa תסייע לאינקיה לקבל את הפטור מביצוע הצעת רכש למניות Edegel ואינקיה ו-Endesa העניקו ויתור אחת לשניה מביצוע הצעת רכש למניות Generandes.
- הרשות סירבה לבקשה שהוגשה על ידי אינקיה, בנוסף נדרשה אינקיה לפרסם הצעת רכש למניות נוספות, המהוות 16.6% מהון המניות של Edegel, בטענה כי באמצעות הרכישה של מניות בחברת Generandes, רוכשת אינקיה שליטה משותפת בחברת Edegel מכוח הזכויות המגיעות לה כתוצאה מהרכישה האמורה, בהתאם לחוזה מסוים שנחתם בין בעלי המניות של Generandes.
- אינקיה הגישה לרשות בקשה לעיון מחדש בהחלטתו בטענה כי: (א) המושג של שליטה משותפת משתמעת, שעליו הסתמך הדירקטוריון בסירובו לבקשתה של אינקיה, אינו קיים בתחיקת ניירות ערך של פרו ולכן אין אפשרות להקימו בהחלטה מנהלתית, ו- (ב) הרשות הסכימה לוותר על פרסום הצעת רכש במקרה של חברת Globeleq International Limited, שהיא החברה הקודמת לאינקיה.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

3. פרטים נוספים (המשך)

(ה) Generandes Peru S.A (להלן-Generandes) (המשך)

בחודש ספטמבר 2010, השקיעה אינקיה סך של כ-53 מיליון דולר ברכישת מניות מזכויות שאינן מקנות שליטה בחברת Southern Cone Power Ltd. (להלן - SCP), חברת החזקות באיחוד מלא. כתוצאה מהעסקה, אינקיה הגדילה את אחזקותיה ב-Edegel (בשרשור) מ-14.35% ל-21.14%. ההפרש בין התמורה ששולמה והערך בספרים, לאחר ייחוס קרנות הון של זכויות שאינן מקנות שליטה לבעלים של החברה בסך של כ-9 מיליון דולר, נזקף לחלק הבעלים בהון החברה בסעיף עודפים.

אינקיה קיימה הצעת רכש לציבור עבור רכישת מניות נוספות של אדחל בשיעור של עד 3.47%. על פי החוק בפרו, שווי אדחל לצורך הצעת הרכש נקבע על-ידי מעריך שווי אשר מונה על ידי רשות ניירות הערך הפרואנית. הציבור לא נענה להצעת הרכש ואינקיה לא הגדילה את השקעתה באדחל כהוצאה מההליך.

(ו) בחודש נובמבר 2010, נחתם בין צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן - צים) וחברות קשורות שלה לבין תאגיד זר בלתי קשור China Merchants Holding (international) Company Limited (להלן - הרוכשת) הסכם למכירת, כל זכויות צים, במישרין או בעקיפין, מכל סוג ומין כלשהו, בחברה זרה כלולה TICT- Tincan Island Container Terminal (להלן - TICT) המחזיקה ומפעילה מסוף מכולות בלגוס שבניגריה.

תמורת מלוא מניות TICT אשר הוחזקו על-ידי צים, ויתור על מלוא הזכויות של צים ב-TICT, התחייבות של צים לאי תחרות לתקופה בת 5 שנים, וכן תמורת התקשרותה של צים בהסכם לתקופה של 10 שנים לקבלת שירותי נמל בלגוס, באופן בלעדי, מ-TICT, שילמה הרוכשת לצים סכום כולל של כ-154 מיליון דולר. רווח ההון הכולל בעסקה (לפני מס) מסתכם בכ-118 מיליון דולר.

4. פרטים בדבר ניירות ערך הרשומים למסחר

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		מניות(*) אגרות חוב הניתנות להמרה במניות
שווי שוק	ערך בספרים	שווי שוק	ערך בספרים	
מיליוני דולר		מיליוני דולר		
686	709	975	717	
3	3	4	3	
689	712	979	720	

(*) כולל מניות ושטרי הון המירים ושווי שוק של מניות שיינבעו מהמרת אותם שטרי הון, בהנחה שיומרו.

5. פרטים בדבר מוניטין אשר נבע מרכישת ההשקעות בחברות כלולות ובדבר סך ירידות ערך שהוכרו בגין השקעות כאמור

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010	
סך ירידת	סכום המוניטין שנבע מרכישה	סך ירידת	סכום המוניטין שנבע מרכישה
ערך השקעה		ערך השקעה	
מיליוני דולר		מיליוני דולר	
12	20	12	18

6. פרטים בדבר סכומים שהוכרו בגין ירידת ערך השקעות בחברות כלולות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
12	-	17

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

7. פרטים בדבר שטרי הון, הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך

פירוט בסיסי הצמדה :

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
-	1
1	2
1	3

במטבע ישראלי:

צמוד למדד המחירים לצרכן
ללא הצמדה

להלן פירוט לפי זמני פירעון של הלוואות ויתרות חובה לזמן ארוך :

31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר
3

ללא מועד גביה קבוע

8. פרטים בדבר דיבידנדים שנתקבלו מחברות כלולות

31 בדצמבר 2008	31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
21	29	60

מחברות כלולות

9. פרטים נוספים בדבר חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי המוחזקות במישרין על ידי החברה

מדינת התאגדות	זכויות החברה בהון	הלוואות שהעמידה החברה	היקף ההשקעה
	%		מיליוני דולר

31 בדצמבר 2010

איחוד יחסי

אל-רם חברה לשכון-שותפות מוגבלת	ישראל	49	-	-
מארס אינפורמיישן פרודקט גרופ בע"מ	ישראל	50	1	3
אסיק אינוסטמנטס אינק.	British Virgin Islands	50	1	-

כלולה

בטר פלייס אל.אל.סי.	ארה"ב	31.4	-	100
טאואר סמיקונדקטור בע"מ	ישראל	5.4	3	23
בתי זיקוק לנפט בע"מ	ישראל	37.1	-	695

* סכום הנמוך מ- 1 מיליון דולר.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

א. חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי (המשך)

9. פרטים נוספים בדבר חברות כלולות וחברות באיחוד יחסי המוחזקות במישרין על ידי החברה (המשך)

מדינת התאגדות	זכויות החברה	הלוואות שהעמידה	
		החברה	היקף ההשקעה
	בהון		
	%		מיליוני דולר

31 בדצמבר 2009

איחוד יחסי

אל-רם חברה לשכון-שותפות מוגבלת	ישראל	49	-	-
מאוס אינפורמיישן פרודקט גרופ בע"מ	ישראל	50	1	2
אסיק אינוסטמנטס אינק.	British Virgin Islands	50	-	1

כלולה

בטר פלייס אל.אל.סי.	ארה"ב	33	-	27
טאואר סמיקונדקטור בע"מ	ישראל	8.9	3	6
בתי זיקוק לנפט בע"מ	ישראל	37.1	-	703

* סכום הנמוך מ- 1 מיליון דולר.

10. פרטים בדבר ניירות ערך המיורים בחברה כלולה

א. טאואר

1. לטאואר סדרות של אגרות חוב הניתנות להמרה למניות טאואר וכן אופציות למניות טאואר.
2. בנוסף, הנפיקה טאואר במהלך השנים 2009 - 2006 שטרי הון המיורים לחברה, ראה באור 11.א.3.ד.
3. במידה ויומרו שטרי ההון המיורים שהנפיקה טאואר לחברה ולבנקים, יהיה חלקה של החברה בטאואר כ- 33.2%. במידה ויומרו כל ניירות הערך המיורים למניות יהיה חלקה של החברה בטאואר 23.1%.

ב. בז"ן

1. ביום 5 בספטמבר 2007, אישר דירקטוריון בז"ן תכנית אופציות לעובדים ודירקטורים של בז"ן בהיקף של 30,000,000 אופציות במסלול הוני (עם נאמן) לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. עד ליום 31 בדצמבר 2007, הקצתה בז"ן אופציות לרכישת 26,900,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת מהן. נכון ליום 31 בדצמבר 2007, נותרו להענקה 3,100,000 אופציות לרכישת מניות רגילות של בז"ן.
2. במידה ויומרו האופציות למניות בז"ן יהיה חלקה בבז"ן 36.84%.

באור 11 - חברות מוחזקות (המשך)

ב. חברות מאוחדות

1. פרטים נוספים בדבר חברות מאוחדות המוחזקות במישרין על ידי החברה

(א) מידע כללי

מדינת התאגדות	זכויות החברה בהון %	סכומים שהעמידה החברה לחברה מאוחדת		היקף ההשקעה בחברה מאוחדת
		ערבויות	הלוואות	
		מיליוני דולר		
			-	
ישראל	99.70	-	-	656
ישראל	28.12	-	-	901
ישראל	100	-	-	(36)
ישראל	100	-	-	317
ישראל	100	38	-	202
ישראל	100	-	-	57
ישראל	100	-	-	*-
ישראל	100	-	-	*-
ישראל	100	4	-	*-
ארה"ב	100	226	-	(42)
ישראל	100	105	1	(39)
ישראל	100	47	-	459

31 בדצמבר 2010

צים שירותי ספנות משולבים בע"מ
כימיקלים לישראל בע"מ
ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ
ח.ל. (החזקות - כי"ל) בע"מ
ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ
אורחות כוכבים בע"מ
נאמנות ורישומים של החברה לישראל בע"מ
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ
קוואנטום (2007) אל.אל.סי.
אי.סי.גרין אנרגי בע"מ
איי.סי.פאואר בע"מ

* סכום הנמוך מ- 1 מיליון דולר.

היקף ההשקעה בחברה מאוחדת	סכומים שהעמידה החברה לחברה מאוחדת		זכויות החברה בהון	מדינת התאגדות
	ערבויות	הלוואות	%	
	מיליוני דולר			
434			99.60	ישראל
975	-	-	28.70	ישראל
(26)	-	-	100	ישראל
309	-	-	100	ישראל
203	-	36	100	ישראל
57	-	-	100	ישראל
*-	-	-	100	ישראל
*-	-	-	100	ישראל
*-	-	3	100	ישראל
*-	-	213	100	ארה"ב
(30)	1	51	100	ישראל
409	-	136	100	ברמודה

31 בדצמבר 2009

צים שירותי ספנות משולבים בע"מ
כימיקלים לישראל בע"מ
ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ
ח.ל. (החזקות - כי"ל) בע"מ
ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ
אורחות כוכבים בע"מ
נאמנות ורישומים של החברה לישראל בע"מ
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ
קוואנטום (2007) אל.אל.סי.
אי.סי.גרין אנרגי בע"מ
אינקה אנרגי לימיטד

* סכום הנמוך מ- 1 מיליון דולר.

(ב) מידע בדבר ניירות ערך של חברות מאוחדות

כי"ל חברה מאוחדת נסחרת בבורסה לניירות ערך בת"א, שוויה ההוגן של כי"ל ליום 31 בדצמבר 2010 הינו כ- 21,650 מיליוני דולר.

2. פרטים בדבר דיבידנדים שנתקבלו מחברות מאוחדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
476	398	550

מחברות מאוחדות

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה

א. השקעות

1. רכישת מניות בתי זקוק לנפט בע"מ (להלן - בז"ן)

א. ביום 18 בפברואר 2007, התקשרה החברה עם חברת סקיילקס קורפוריישן בע"מ (להלן - סקיילקס) וחברה בשליטתה, פטרוליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - PCH) במזכר הסכמות מחייב (להלן - המזכר) על פיו יגישו החברה ו-PCH הצעה משותפת לרכישת מניות בז"ן.

ביום 21 בפברואר 2007, רכשה החברה יחד עם PCH 46% מהון המניות המונפק של בז"ן במסגרת הצעת מכר לציבור בתמורה לסך של כ- 716 מיליון דולר מזה חלקה של החברה ברכישה הסתכם בכ- 579 מיליון דולר. חלקה של החברה במישרין מהווה 36.8% מהון המניות של בז"ן.

הרכישה הותנתה בקבלת אישור השרים לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בבז"ן (להלן - אישור השרים) ולאישור רשות ההגבלים העסקיים.

ב. כדי לאפשר לחברה להגיש בקשה נפרדת לקבלת אישור השרים, הסכימו החברה, PCH וסקיילקס ביום 10 במאי 2007 על ביטול המזכר. בד בבד עם ביטול מזכר התחייבה החברה כלפי PCH וסקיילקס במסגרת כתב התחייבותבלתי חוזר, בין היתר, כי אם PCH וסקיילקס יקבלו את האישורים הנדרשים לרבות כל אישור או היתר אחר הנדרש על פי הוראות כל דין עד ולא יאוחר מיום 15 במאי 2009 (להלן - המועד הקובע), אזי במקרה כזה החברה תתקשר עימן בהסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה) בהתאם לנוסח שהוסכם בין הצדדים. כמו כן, הוסכם כי עד להתקשרות בהסכם השליטה, החברה תהיה זכאית להפעיל את כח השליטה שלה בבז"ן (בכפוף לכך שקיבלה את אישור השרים) לפי שיקול דעתה וללא כל מגבלות.

בחודש יוני 2007, קיבלה החברה את אישור השרים להיתר השליטה, כאמור.

ג. במהלך החודשים פברואר-יולי 2007, רכשה החברה בבורסה לניירות ערך בתל-אביב מניות נוספות של בז"ן המהוות כ- 8.3% מהון מניות בז"ן בתמורה לסך של כ- 138 מיליון דולר. לאחר הרכישה, החזיקה החברה בכ- 45.1% מהון המניות של בז"ן.

2. הסכם עם מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ (להלן - מפ"ב) לעניין שליטה משותפת בבז"ן

א. ביום 3 באוגוסט 2008, חתמה החברה על כתב התחייבות לטובת מפ"ב ופטרוליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - פטרוליום), אשר 100% מהון מניותיה המונפק מוחזק בידי פטרוכימיים (להלן - כתב התחייבות השלישי) (פטרוכימיים ופטרוליום ביחד להלן - קבוצת פטרוכימיים) בעניין התקשרות בהסכם לשליטה משותפת בבז"ן. כתב התחייבות השלישי החליף את כתבי התחייבויות הקודמים של החברה מהימים 10 במאי 2007 ו-1 ביוני 2008 לעניין ההתקשרות בהסכם שליטה משותפת בבז"ן, אשר בוטלו, וצורפו לו שתי טיוטות של הסכמי שליטה משותפת בבז"ן, אשר יכנסו לתוקף בכפוף לתנאים שיפורטו להלן.

כתב התחייבות השלישי נחתם בעקבות הסכם מיום 24 ביוני 2008, בין פטרוכימיים לבין בז"ן (להלן - הסכם כאו"ל) ולפיו, בין היתר, בכפוף להתקיימותם של תנאים מסויימים שנקבעו בהסכם כאו"ל, פטרוכימיים תמכור ותעביר לבז"ן את כל מניותיה בכאו"ל המהוות 50% מהון המניות המונפק של כאו"ל, בתמורה להקצאת מניות של בז"ן, אשר במועד הקצאתן יהיו 20.53% מהון המניות המונפק של בז"ן (להלן - הקצאת המניות). כתב התחייבות השלישי וטיוטות ההסכמים שצורפו לו מסדירים את הצטרפות קבוצת פטרוכימיים לשליטה בבז"ן בהתקיים תנאים מסויימים ותחת חלופות שונות, לפני השלמתו של הסכם כאו"ל ולאחריו, וכן במקרה שהסכם כאו"ל יבוטל בהסכמת הצדדים לו או יפקע עקב אי התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף, או עקב הפרתו על ידי הצדדים לו או על ידי מי מהם כאשר אין לצדדים תביעות לאכיפתו (כל אחד מהנ"ל - ביטול הסכם כאו"ל).

החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי במקרה שהסכם כאו"ל יבוצע על פי תנאיו וכן קבוצת פטרוכימיים תקבל את כל האישורים הנדרשים על פי דין להתקשרות בהסכם השליטה המשותפת בבז"ן (לרבות היתר שליטה לפי צו החברות הממשלתיות) (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ) (התשס"ז-2007) (להלן - האישורים הנדרשים) עד ולא יאוחר מתום חמש שנים שמניין החל מיום אחד עובר למועד הקצאת המניות (להלן - תקופת חמש השנים), אזי יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה) לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, וזאת על פי הטיוטה שצורפה לכתב התחייבות השלישי, ואשר עיקריה דומים להסכמות שגובשו בין הצדדים בעבר.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

א. השקעות (המשך)

2. הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

א. (המשך)

כל עוד הסכם כאו"ל טרם בוצע, החברה וקבוצת פטרוכימיים התחייבו הדדית כי אם יתקבלו כל האישורים הנדרשים עד ולא יאוחר מיום 10 במאי 2009 (להלן - המועד הקובע), אזי לדרישת קבוצת פטרוכימיים יחתם בין הצדדים הסכם שליטה משותפת בבז"ן (להלן - הסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל), על פי הטיטה שצורפה לכתב ההתחייבות השלישי, ואשר דומה להסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל, בכפוף לשינויים הבאים:

אם וככל שביטול הסכם כאו"ל יחול לפני המועד הקובע מטעמים שאינם נעוצים במעשה, מחדל או פעולה של פטרוכימיים, והסכם השליטה טרם ביצוע הסכם כאו"ל עדיין לא נחתם, אזי במקרה כזה, ועל אף האמור לעיל, כתב ההתחייבות של החברה מיום 1 ביוני 2008 יחזור ויעמוד בתוקפו ביחד עם טיטות הסכם השליטה המשותפת בבז"ן שצורפה לו ("כתב ההתחייבות השני"), וכתב ההתחייבות השלישי וטיטות ההסכמים שצורפו לו יחשבו כבטלים. על פי כתב ההתחייבות השני זכאית קבוצת פטרוכימיים, בין היתר, להעביר את זכויותיה מכוח כתב ההתחייבות השני לצד שלישי אשר יקבל את האישורים הנדרשים עד למועד הקובע וזאת בכפוף לזכות הסרוב הראשונה של החברה.

במועד חתימת כתב ההתחייבות השלישי חתמה פטרוליום על כתב הרשאה בלתי חוזר (להלן - כתב ההרשאה) המסמך את החברה להצביע בשמה באסיפות הכלליות של בז"ן, מכוח 235 מיליוני מניות של בז"ן (להלן - המניות נשוא ההרשאה). כתב ההרשאה יכנס לתוקפו יום אחד עובר למועד הקצאת המניות ויעמוד בתוקפו עד מועד חתימת הסכם השליטה לאחר ביצוע הסכם כאו"ל או עד תום תקופת חמש השנים, לפי המוקדם מבין השניים (להלן - תקופת הביניים).

לפי הוראות כתב ההתחייבות השלישי, עד להתקשרות בהסכם השליטה, החברה תהיה זכאית להפעיל את כח השליטה שלה בבז"ן לפי שיקול דעתה וללא כל מגבלות מכוח מניותיה בבז"ן, ובמהלך תקופת הביניים - גם מכוח כתב ההרשאה.

ביום 31 בדצמבר 2008, פקע הסכם כאו"ל מבלי שהתקיימו התנאים המוקדמים שנקבעו בו.

ב. בחודש מאי 2009, דיווחו מפ"ב ופטרוליום קפיטל הולדינגס בע"מ (להלן - פטרוליום) (להלן יחדיו - קבוצת הפטרוכימיים) על קבלת היתר מותנה לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בבז"ן (להלן - ההיתר המותנה). במסגרת ההיתר המותנה נקבע, בין היתר, כי האישור לקבוצת הפטרוכימיים לשלוט בבז"ן הינו יחד עם החברה בהתאם להוראות נוסח ההסכם לשליטה משותפת כאשר החברה מחזיקה ברוב מכלל אמצעי השליטה הכלולים בגרעין השליטה בבז"ן.

עוד דיווחה קבוצת הפטרוכימיים, כי היא החליטה שלא לממש את זכות אופציית ה- Call שהוקנתה לה לחייב את החברה למכור לה חלק ממניותיה של החברה בבז"ן והיא פקעה.

בחודש יוני 2009, הושלמה חתימתו של ההסכם לשליטה משותפת בבז"ן בין החברה ובין קבוצת הפטרוכימיים. כמו כן, נחתמה בין החברה ובין קבוצת הפטרוכימיים תוספת להסכם השליטה (להלן - התוספת), אשר קובעת, בין היתר, את אופן חלוקת מניות גרעין השליטה בין הצדדים.

בחודש יוני 2009, התקבל מכתב מרשות החברות הממשלתיות אליו צורף תיקון להיתר השליטה בבז"ן מהמדינה (להלן - התיקון להיתר), במסגרתו נקבע, בין היתר: (א) כי החברה לבד, או יחד עם קבוצת הפטרוכימיים בהתאם להסכם השליטה המשותפת, תפעיל את השליטה ואמצעי השליטה בבז"ן, וכן (ב) כי בעלי ההיתר היחידים (ה"ה"ה עידן עופר, איל עופר ואהוד אנג'ל - כקבוצה בהיתר השליטה בבז"ן), יחזיקו בשליטה ובאמצעי השליטה בבז"ן, באמצעות החברה, אשר תחזיק במישרין בשליטה ובאמצעי השליטה בבז"ן, לבד, או יחד עם קבוצת הפטרוכימיים בהתאם להסכם השליטה המשותפת, וכן (ג) היתר השליטה מתייחס לאישור לשליטה ואחזקת 24% או שיעור גדול יותר מאמצעי השליטה בבז"ן, וכן (ד) תוקף התיקון להיתר מותנה בתוקפו של היתר השליטה בבז"ן שניתן לקבוצת הפטרוכימיים וככל שההיתר האחרון יבוטל או יפקע, יחזור היתר השליטה בבז"ן של החברה לנוסחו כפי שהיה ערב כניסתו לתוקף של התיקון להיתר.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

א. השקעות (המשך)

2. הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

ב. (המשך)

עם כניסתה לתוקף, התוספת תתקן את הסכם השליטה וכן תחליף ותבטל תוספות קודמות שנחתמו בין הצדדים להסכם השליטה, באופן שבהסכם השליטה יחולו השינויים הבאים (בהשוואה להוראות הסכם השליטה המצויות כיום בתוקף):

1. הגדרת מניות גרעין השליטה בבז"ן: מניות גרעין השליטה בבז"ן יהיו 40% מהון המניות המונפק והנפרע של בז"ן לאחר הקצאת מניות ההקצאה. החברה תחזיק 55.625% ממניות גרעין השליטה בבז"ן ואילו מפ"ב תחזיק 44.375% ממניות גרעין השליטה בבז"ן. שאר מניות בז"ן המוחזקות על ידי מפ"ב באמצעות פטרוילים ועל ידי החברה יחשבו מניות חופשיות שאינן כפופות להוראות הסכם השליטה, למעט חובתו של הצד המחזיק בהן להצביע מכוחן באסיפות הכלליות של בז"ן בקול אחד עם מניות גרעין השליטה של אותו צד (להלן - מניות חופשיות).

2. מניות גרעין השליטה שבידי מפ"ב: במועד כניסתה של התוספת לתוקף, כל מניות ההקצאה, ורק הן, יחשבו מניות גרעין שליטה של בז"ן שבבעלות מפ"ב וכל מניות בז"ן המוחזקות בידי פטרוילים יחשבו מניות חופשיות. הצדדים להסכם השליטה יהיו זכאים להגדיר ולקבוע מעת לעת אלו ממניות בז"ן המצויות בבעלותם יחשבו מניות גרעין השליטה של בז"ן, וזאת בכפוף להוראות הסכם השליטה ובכפוף להוראות כל דין לרבות היתרי השליטה.

3. זכות סירוב ראשונה למפ"ב: למפ"ב תהיה זכות סירוב ראשונה לרכוש ולקבל בהעברה את כל מניות גרעין השליטה בבז"ן שיוצעו למכירה על ידי החברה (להלן - זכות הסירוב הראשונה). יצוין כי במועד הדיווח, זכות דומה כבר עומדת לחברה כלפי מפ"ב ופטרוילים. יובהר כי צד להסכם השליטה יהיה רשאי למכור ו/או להעביר את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידו באותה עת, אך לא חלק מהן. זכות הסירוב הראשונה תחול בשינויים מסויימים גם במקרה בו ימומש שיעבוד שיחול (אם יחול) על מניות גרעין השליטה על ידי בעל שעבוד במניות אלו. כחלק מזכות הסירוב הראשונה הוסכם כי שינוי שליטה בחברה או במפ"ב, כהגדרתו בהסכם השליטה ובכפוף להתקיימות תנאים מסויימים שפורטו בו, יקנה לצד האחר זכות לרכוש את מניות גרעין השליטה בבז"ן של הצד שבו השתנתה השליטה במחיר השוק הממוצע ב- 60 ימי המסחר שקדמו להודעה בדבר שינוי השליטה ובתוספת פרמיה של 15%.

4. זכות הצטרפות לחברה: לחברה תהיה זכות הצטרפות למכירה של מניות גרעין השליטה של מפ"ב, בכפוף לכך שזכות הסירוב הראשונה לא מומשה (להלן - זכות ההצטרפות). יצוין כי במועד הדיווח, זכות דומה כבר עומדת למפ"ב כלפי החברה.

5. מנגנון במב"י (BUY ME BUY YOU): החל מתום 6 חודשים ממועד כניסתו לתוקף של הסכם השליטה, לכל צד להסכם השליטה תהיה הזכות להפעיל מנגנון במב"י לגבי מניות גרעין השליטה בבז"ן לפיו אותו צד יציע לצד השני לרכוש את כל מניות גרעין השליטה שיוחזקו על ידי הצד האחר במחיר שינקוב בהצעה או לחלופין למכור לצד האחר את כל מניות גרעין השליטה המוחזקות על ידו במחיר האמור.

6. מינוי דירקטורים: דירקטוריון בז"ן ימנה 11 חברים (לרבות 2 דירקטורים חיצוניים), כאשר החברה תמליץ על מינוי 5 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד ומפ"ב תמליץ על מינוי 4 דירקטורים ועל מינוי דירקטור חיצוני אחד (יצוין כי במועד הדיווח דירקטוריון בז"ן מונה 9 חברים, החברה זכאית להמליץ על מינוי 5 דירקטורים, מפ"ב זכאית להמליץ על מינוי 2 דירקטורים והמלצה לגבי זהותם של 2 הדירקטורים החיצוניים נעשית בהסכמה בין הצדדים).

7. מינוי מנהלים ויועצים: בכפוף להוראות כל דין, הצדדים להסכם השליטה במעמדם כבעלי מניות בבז"ן יפעלו כך שמינוי מנכ"ל בז"ן, רואי החשבון המבקרים ועורכי הדין של בז"ן, חברות הבת של בז"ן, וככל הניתן החברות הקשורות של בז"ן, ייעשה בהסכמה בין הצדדים.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

א. השקעות (המשך)

2. הסכם עם מפ"ב לעניין שליטה משותפת בבז"ן (המשך)

ב. (המשך)

8. הצבעה בנושאים מסויימים : הצדדים להסכם השליטה יסכמו מראש את אופן הצבעתם במספר נושאים אם וככל שיעמדו על סדר היום ולהכרעה באסיפות הכלליות של בעלי מניות בז"ן, ובהעדר הסכמה יוכרע אופן הצבעתם על ידי פוסק מוסכם. הצדדים יפעלו לתקן את תקנון בז"ן על מנת שההכרעה באותם נושאים מוסכמים המסורים להכרעתו של דירקטוריון בז"ן תועבר להכרעת האסיפה הכללית של בעלי מניות בז"ן או שההכרעה בהם תחייב רוב מיוחס של 75% מכלל הדירקטורים הנוכחים. להלן רשימת הנושאים האמורים : (א) כניסה של בז"ן או של כל חברה בת שלה לתחומי עיסוק חדשים. (ב) הנפקה של מניות או של ניירות ערך אחרים על ידי בז"ן או על ידי חברה בת שלה. (ג) שינוי בתקנון של בז"ן ו/או של כל חברה בת שלה ו/או של כל חברה מוחזקת שלה. (ד) מיזוג או פיצול או ארגון מחדש של בז"ן או של כל חברה בת שלה. (ה) עסקאות שלא במהלך העסקים הרגיל של בז"ן או של כל חברה בת שלה או של כל חברה מוחזקת שלה עם בעלי ענין. (ו) מינוי רואי החשבון של בז"ן. (ז) פירוק או הקפאת הליכים בבז"ן ו/או בכל חברה בת שלה ו/או בכל חברה מוחזקת שלה. (ח) עסקת מכר או רכש מהותית של בז"ן.

9. הוראות נוספות במקרה של מכירת מניות גרעין השליטה בידי החברה : אם החברה תבקש למכור לצד שלישי את כל מניות גרעין השליטה שלה בבז"ן, ואם מפ"ב ו/או פטרוליום לא יעשו שימוש בזכות הסירוב הראשונה או בזכות ההצטרפות המוקנות להן, התחייבו מפ"ב ופטרוליום להודיע לשרים כי אין להן התנגדות לכך שהיתר השליטה שלהן יתוקן באופן שבכל מקום בו מופיעות המילים "החברה לישראל" הן יוחלפו בשמו של הצד השלישי וההתייחסות בהיתר השליטה תהיה אליו.

אם השרים יתנגדו לאשר את ההעברה לצד השלישי וליתן לו היתר שליטה בבז"ן או יעכבו את מתן ההיתר כאמור, מטעמים כלשהם הנעוצים במפ"ב ו/או בפטרוליום או בהיתר השליטה שלהן (להלן - ההתנגדות), אזי במידה שמפ"ב ופטרוליום לא יגרמו להסרת ההתנגדות תוך 30 ימים, תהא החברה רשאית להודיע על ביטול הסכם השליטה במהלך 30 הימים שלאחר תום המועד האמור (להלן - הודעת הביטול) מבלי שהדבר יקנה למפ"ב ו/או לפטרוליום טענה ו/או עילת תביעה כלשהי, ובלבד : (א) שמפ"ב ו/או פטרוליום יהיו זכאיות לחזור ולממש את זכות הסירוב הראשונה או את זכות ההצטרפות בתוך 15 ימים ממועד הודעת הביטול, וכן (ב) שהביטול יכנס לתוקפו במועד ביצוע ההעברה לצד השלישי והחל מאותו מועד יחשב הסכם השליטה כבטל. לא בוצעה ההעברה לצד השלישי - ימשיך הסכם השליטה לעמוד בתוקפו.

3. עסקת מיזוג כרמל אולפנים בע"מ (להלן - כאו"ל)

בחודש אוקטובר 2009, לאחר שהתקבלו אישורי וועדת הביקורת ודירקטוריון בז"ן, חתמו בז"ן ומפ"ב על הסכם על פיו במועד השלמת העסקה, מפ"ב תמכור לבז"ן את כל מניות כאו"ל שבבעלותה, המהוות 50% מהונה המונפק של כאו"ל (להלן - מניות כאו"ל הנרכשות), באופן שלאחר הרכישה תחזיק בז"ן 100% מהונה המונפק של כאו"ל. בתמורה למניות כאו"ל הנרכשות תקצה בז"ן למפ"ב מניות רגילות של בז"ן, המהוות (לאחר הקצאתן וללא דילול) 17.75% מהונה המונפק של בז"ן. מניות ההקצאה תהיינה שוות בכל זכויותיהן למניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א הקיימות בהון בז"ן.

השלמת העסקה הותנתה במספר תנאים מתלים, לרבות אישור האסיפה הכללית של בעלי המניות וקבלת אישורים רגולטורים ואחרים מצדדים שלישיים אשר נתקיימו במלואם עד ליום 30 בדצמבר 2009.

בעקבות העסקה ירד חלקה של החברה בבז"ן מ- 45.1% לכ- 37.1% ונוצר לחברה הפסד מירידה בשיעור החזקה בסך של כ-42 מיליון דולר. עם השלמת העסקה חדלה להיות לחברה שליטה בבז"ן ועל כן הפסיקה החברה לאחד את בז"ן בדוחותיה הכספיים וההשקעה בבז"ן מוצגת בשיטת השווי המאזני. כמו כן, זקפה החברה לקרן הון את חלקה בסכום המדידה מחדש לשווי הוגן של 50% מנכסי כאו"ל בסך 29 מיליון דולר וזקפה לרווח והפסד את חלקה במוניטין שלילי שנוצר ברכישת 50% מניות נוספות של כאו"ל בסך 25 מיליון דולר.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

א. השקעות (המשך)

4. בחודש אוקטובר 2009 חתמה אינקה, על הסכם למכירת 25.1% מהון המניות המונפק והנפרע של חברת קלפה ג'נרסיון אס איי (להלן - קלפה) חברה בבעלות מלאה של אינקה. קלפה הינה הבעלים והמפעילה של 2 טורבינות בפרו בעלות הספק כולל של כ- 374 מגוואט ומקימה יחידה נוספת בעלת הספק של 192 מגוואט. ההסכם עם הרוכשת הותנה בתנאים מוקדמים הכוללים, בין היתר, סגירה פיננסית למימון פרויקט הרחבת כושר הייצור ב- 280 מגוואט נוספים. ביום 13 בנובמבר 2009, הסתיימה הסגירה הפיננסית לפיה גייסה קלפה סכום של 277 מיליון דולר באמצעות בנקים והנפקת אגרות חוב. בעקבות המכירה נוצר לחברה בשנת 2009 רווח הון של כ- 34 מיליון דולר.
5. ביום 1 ביולי 2009, נחתם הסכם בין כימיקלים לישראל בע"מ (להלן - כי"ל) ל- Volkswagen AG (להלן - פולקסוואגן), אשר החזיקה ב-35% מהון המניות של החברה הבת של כי"ל מגנזיום ים המלח בע"מ (להלן - חברת המגנזיום) לרכישת כל מניותיה של פולקסוואגן בחברת המגנזיום על ידי כי"ל, ללא תמורה. טרם השלמת העסקה העבירו הצדדים סך של 86 מיליון דולר כהשקעה בהון (לפי שיעורי ההחזקה). כתוצאה מהסכם הפשרה נוצר לחברה לישראל, בשנת 2009, רווח בסך של כ- 42 מיליון דולר.
6. ביום 7 בדצמבר 2010, התחייבה כי"ל כלפי החברה האמריקאית Scotts Miracle-Gro Company (להלן - המוכרת), לרכישת החברות, הנכסים והפעילויות של יחידה עסקית בתחום הדשנים המיוחדים שבבעלותה של המוכרת המכונה The Global Professional Business (להלן - היחידה העסקית). סכום הרכישה משקף שווי של כ- 270 מיליון דולר לחברות, לנכסים ולפעילויות של היחידה העסקית וכפוף להתאמות, בעיקר בגין הון חוזר והתחייבויות. התמורה שנקבעה במו"מ בין כי"ל לבין המוכרת, תשולם במזומן במועד השלמת העסקה ותמומן ממקורותיה העצמיים של כי"ל. מחזור המכירות וה-EBITDA המצרפיים של היחידה העסקית, נכון לשנת הדיווח המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2010, הינם כ-242 וכ-31.4 מיליון דולר, בהתאמה (נתוני מחזור המכירות וה-EBITDA אינם לקוחים מתוך דוחות כספיים מבוקרים של המוכרת והם נערכו על מנת לשקף את המחזור והרווחיות המצרפיים של היחידה העסקית כיחידה עצמאית).
- היחידה העסקית עוסקת בייצור ומכירה של דשנים מיוחדים, מצעי גידול, מוצרים להגנת הצומח, זרעי דשא למשתלות מסחריות, משטחי דשא ציבוריים, משטחי ספורט וחקלאות מתקדמת. ביחידה העסקית מועסקים כ- 340 עובדים והיא מפעילה שלושה מפעלי ייצור הממוקמים בהולנד, בריטניה וארה"ב וכן מכרות כבול למצעי גידול בבריטניה. השווקים העיקריים בהם פועלת היחידה העסקית הינם, אירופה, צפון אמריקה, אסיה/פסיפיק ואפריקה.
- בכוונת כי"ל לשלב את פעילויות היחידה הנרכשת במגזר כי"ל דשנים, תוך ניצול סינרגיות שיווקיות, תפעוליות ואחרות עם פעילות הדשנים המיוחדים של כי"ל. השילוב של היחידה העסקית ירחיב את סל המוצרים של כי"ל דשנים בתחום הדשנים המיוחדים.
- לאחר מועד הדיווח, ביום 28 בפברואר 2011 הושלמה העסקה.
7. בחודש ספטמבר 2009 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הבקורת של החברה, את התקשרותה של החברה בעסקה מותנית לרכישה מאת חברת אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ (להלן - עופר אנרגיה), של 80% מהונה המונפק והנפרע של או.פי.סי רותם בע"מ (להלן - או.פי.סי) חברה פרטית, שהינה בעלת הזכויות להקמת תחנת כוח של כ-400 מגה וואט מותקן במישור רותם, מכח זכייתה בשנת 2004 במכרז שפורסם על ידי משרד התשתיות הלאומיות ומשרד האוצר. המניות הנמכרות ירכשו על ידי החברה בתמורה לערך הנקוב, ובנוסף תעמיד החברה הלוואה לאו.פי.סי. בסכום השווה לסכום הלוואות הבעלים שהעמידה עופר אנרגיה כפי חלקה (80%). ההלוואה בסכום הנאמד בכ-4 מיליון דולר תהיה צמודה למדד המחירים לצרכן ותישא ריבית שנתית בשיעור של 4%. הסכם הרכישה הותנה באישור האסיפה הכללית של החברה. ביום 28 בדצמבר 2009, אישרה האסיפה הכללית את העסקה האמורה על פי דוח עסקה שהוגש לרשות לניירות ערך ביום 17 בנובמבר 2009. ביום 3 בפברואר 2010, דיווחה החברה על השלמת העסקה האמורה.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

א. השקעות (המשך)

8. בחודש פברואר 2010, נחתם הסכם בין החברה לבין איי.סי. פאואר בע"מ (להלן - איי.סי.פאואר) לפיו תעביר החברה לאיי.סי.פאואר את מלוא החזקותיה בחברת אינקה. בהתאם להסכם שנחתם, ביום 1 במרס 2010 הקצתה איי.סי.פאואר לחברה 10 מיליון מניות רגילות, תמורת 300,000 מניות רגילות בעלות ערך נקוב של 0.01 דולר כל אחת של אינקה. בתקופת הדוח השקיעה החברה סך של כ- 45 מיליון דולר באיי.סי.פאואר בדרך של שטרי הון. לאחר מועד הדיווח, השקיעה החברה סכום נוסף של כ- 38 מיליון דולר בדרך של שטרי הון.
9. בחודש ינואר 2010, נחתם הסכם השקעה בין איי סי גרין, בעלי המניות המייסדים של חברת הליופוקוס בע"מ (להלן - המייסדים) וחברה סינית להשקעה במניות חברת הליופוקוס בע"מ (להלן - הליופוקוס). על פי ההסכם הקצתה הליופוקוס לאיי סי גרין ולחברה הסינית מניות בתמורה לסך של כ- 2.31 מיליון דולר שהושקעו על ידי איי סי גרין ו- 9.25 מיליון דולר שהושקעו על ידי החברה הסינית.
- בנוסף, הוסכם כי המייסדים ימכרו לחברה הסינית כמות מניות של הליופוקוס שבידם בתמורה לסך של כ- 1.2 מיליון דולר שישולם למייסדים. בחודש מרס 2010 רכשה איי סי גרין מניות נוספות מהמייסדים בתמורה לכ- 0.1 מיליון דולר במסגרת האופציה שניתנה לה.
- בעקבות העסקה, ירד שיעור ההחזקה של איי סי גרין בהליופוקוס, מכ- 56.5% לכ- 47.5% ונוצר לה רווח מירידה בשיעור אחזקה של כ- 9.7 מיליון דולר.
- במהלך הרבעון השני לשנת 2010, מימשו עובדים בהליופוקוס אופציות שברשותם למניות. בעקבות המימוש כאמור, ירד שיעור ההחזקה של החברה בהליופוקוס מכ- 47.5% לכ- 45.7% ונוצר לחברה הפסד בסך של כ- 526 אלפי דולר אשר נזקף להוצאות אחרות.
- ביום 30 בספטמבר 2010 מימשה החברה את האופציות לרכישת מניות נוספות מהמייסדים בתמורה לכ- 170 אלף דולר. בעקבות המימוש כאמור, עלה שיעור ההחזקה של החברה בהליופוקוס לכ- 47.1%.

ב. עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה

1. ביום 8 בנובמבר 2009, פרסמה צים הצעה לבעלי מניותיה לרכוש מניות רגילות של צים בנות ערך נקוב של 0.03 ש"ח כל אחת, בדרך של זכויות. דירקטוריון החברה החליט להיענות בחיוב להנפקת הזכויות של צים לבעלי מניותיה, כתוצאה מכך רכשה החברה בשנת 2009, 37,963,915 מניות רגילות של צים בסכום של 200 מיליון דולר. במהלך שנת 2010 בהתאם לכתב ההתחייבות, רכשה החברה 12,654,638 ו- 6,327,319 מניות רגילות נוספות בסכום של 100 מיליון דולר ו- 50 מיליון דולר, בהתאמה, וזאת על פי כתב התחייבות שחתמה החברה.
2. א. בחודש ינואר 2010, מכרה החברה 8 מיליון מניות רגילות של כ"ל המוחזקות על ידי המהוות כ- 0.63% מהון המניות המונפק של כ"ל בתמורה לסך של כ- 106 מיליון דולר. בעקבות המכירה רשמה החברה גידול בהון המיוחס לבעלים של החברה בסך של כ- 85 מיליון דולר.
- ב. בחודש דצמבר 2010, רכשה החברה 985,026 מניות רגילות של כ"ל המהוות כ- 0.07% מהון המניות המונפק של כ"ל, תמורת כ- 16 מיליון דולר. לתאריך הדוחות מחזיקה הקבוצה בכ- 52.6% מהון המניות המונפק של כ"ל.

ג. מידע נוסף

1. כ"ל וחברות מאוחדות מסויימות שלה, הנפיקו מניית מדינה מיוחדת המוחזקת על ידי ממשלת ישראל לשם שמירה על העניינים החיוניים של המדינה ומקנה לה, בין השאר זכויות מיוחדות בקבלת החלטות בנושאים כדלהלן:
- א. מכירה או העברה של נכסי כ"ל החיוניים למדינה שלא בדרך העסקים הרגילה.
- ב. פירוק מרצון או שינוי או ארגון מחדש של המבנה הארגוני של כ"ל או מיזוג (למעט מיזוגי תאגידים בשליטת כ"ל שאין בהם כדי לפגוע בזכויותיה או בכוחה של ממשלת ישראל כמחזיקת מניית המדינה המיוחדת).
- ג. רכישה או החזקה של מניות בכ"ל בשיעור של 14% או יותר מהון המניות המונפק של כ"ל.
- ד. רכישה או החזקה של 25% או יותר מהון המניות המונפק של כ"ל (לרבות השלמת החזקה עד 25%) גם אם נתקבלה בעבר הסכמה לגבי שיעור החזקה הנמוך מ- 25%.
- ה. כל שיעור של החזקה של מניות בהון המניות של כ"ל, אשר מקנות למחזיק בהן את הזכות, היכולת או האפשרות המעשית למנות במישרין או בעקיפין מספר דירקטורים בכ"ל המהווים מחצית או יותר ממספר חברי הדירקטוריון כפי שהוא מונה בפועל.

באור 12 - צירופי עסקים ועסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה (המשך)

ג. מידע נוסף (המשך)

2. צים הנפיקה מניית מדינה מיוחדת למדינת ישראל המקנה למדינה זכויות לשם הבטחת ענייניה החיוניים. מניית המדינה המיוחדת אינה ניתנת להעברה והיא נועדה להקנות למדינה זכויות מסויימות להבטחת ענייניה החיוניים של המדינה, לרבות החזקת צי מינימלי. פרט לזכויות הצמודות לה, לא תקנה מניית המדינה המיוחדת למחזיק בה זכויות הצבעה או זכויות הונות כלשהן.

3. ביום 3 בספטמבר 2008, החליט דירקטוריון כי"ל לאשר לכי"ל לרכוש מעת לעת בעצמה ו/או על ידי חברה בת, מניות רגילות של כי"ל בהיקף של עד 5% מההון המונפק והנפרע של כי"ל וזאת מתוך רווחי כי"ל הראויים לחלוקה על פי חוק החברות, תשנ"ט - 1999. לתקופה שמיום ההחלטה ועד יום 30 ביוני 2009. הרכישה נעשתה על פי המגבלות בדיון ובתכנית האכיפה הפנימית בניירות ערך של כי"ל ולפי הנחיות שניתנות מעת לעת על ידי וועדת דירקטוריון אד הוק שמונתה לנושא והכל במסגרת ההחלטה האמורה לעיל. בסך הכל נרכשו על ידי כי"ל 22,368,342 מניות המהוות כ- 1.74% מהון המניות המונפק והנפרע של כי"ל (חלקה של החברה כ- 0.9%).

באור 13 - השקעות בחברות אחרות

א. הרכב

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
31	13
26	1
1	1
-	-
58	15

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות(*)

שותפויות מוגבלות

מניות מקורות חברת מים(**)

(*) בתקופת הדוח מכרה צים את זכויותיה במיזם משותף בסין בתמורה לסך של כ- 29 מיליון דולר, כתוצאה מכך רשמה צים רווח הון בסך של כ- 2 מיליון דולר.

(**) השקעה במניות מקורות חברת מים בע"מ (להלן - מקורות) המוחזקות על ידי רותם וחברות נוספות בקבוצה מוצגת בסכום סמלי. החברות אינן יכולות להעריך את השווי ההוגן של החזקתן במניות מקורות.

המניות במקורות הוקצו בגין השקעות שביצעו החברות בתשתיות מים בעבר. החברות הצטרפו לתביעה שהוכרה בחלקה כתובענה ייצוגית נגד מקורות. התובענה כוללת, בין השאר, את תביעתן של החברות להקצאת מניות נוספות של מקורות בגין השקעתן בתשתיות מים וכן את תביעתן של החברות כי המדינה תציע הצעת רכש לרכישת החזקותיהן במניות מקורות הן להחזקות הנוכחיות והן לנתבעות וכן בקשה לסעד של השבה כספית במקרה והתביעה להקצאת המניות תדחה. ביום 28 בינואר 2004, ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בדבר דחיית הבקשה להקצאת מניות נוספות של מקורות, אולם בית המשפט הכיר בזכותן של החברות לנהל תביעה ייצוגית לסעד של השבת סכומים ששולמו על ידן. הצדדים ערערו על ההחלטה לבית המשפט העליון. בחודש פברואר 2009, התקבלה החלטת ממשלה בדבר אישור הקצאת מניות במקורות. המדינה ומקורות הודיעו על כך לבית המשפט. בחודש אוגוסט 2009 הגישו הצדדים הודעה לבית המשפט לפיה הם ממשיכים לקיים ביניהם מגעים לפשרה. הצדדים קיבלו מספר אורכות לניהול מו"מ וביום 5 בינואר 2011 הודיעו לבית המשפט כי חלה התקדמות נוספת לקראת השגת הסכם פשרה וקיבלו אורכה עד לחודש אפריל 2011.

באור 14 - פקדונות, הלוואות ויתרות חובה

א. הרכב

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
176	188	נכס פיננסי לזמן ארוך (1)
12	19	פקדונות בתאגידים בנקאיים
188	207	
8	9	בניכוי - חלויות שוטפות
180	198	
11	25	הוצאה מראש בגין חכירות תפעוליות
119	41	חייבים אחרים
310	264	
49	-	מחברות כלולות

(1) כולל נכס פיננסי מבניית מתקני התפלה. הנכס ייפרע לאורך חיי זיכיון ההתפלה בהתאם לתמורות שיתקבלו בגין המתקן (ראה באור 2.2.ז).

ב. פירוט לפי זמני פירעון

להלן פירוט לפי זמני פירעון של הלוואות לזמן ארוך, לאחר ניכוי החלויות השוטפות:

31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	
10	2012
9	2013
10	2014
11	2015
156	מעל 5 שנים
2	טרם נקבע
198	

ג. סווג פקדונות והלוואות לזמן ארוך לפי מטבעות ושיעורי ריבית (כולל חלויות שוטפות)

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	שיעור ריבית משוקלל ליום 31.12.10	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	%	
170	193	5.2	במטבע ישראלי
8	3	5.9	במטבע חוץ:
10	11	1.3	פרנק שווייצרי
			דולר
188	207		

באור 15 - רכוש קבוע

א. הרכב

שנת 2010						
יתרה לתחילת השנה	תוספות	גריעות	הפרשים בקרנות מתרגום	רכישות במסגרת צירוף עסקים	חברות שיצאו מאיחוד	יתרה לסוף השנה
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
826	43	(21)	(10)	-	-	838
4,372	344	(76)	(51)	-	-	4,589
718	71	-	(14)	-	-	775
115	6	(8)	-	-	-	113
294	23	(8)	2	-	(3)	308
*2,578	751	(31)	-	-	-	3,298
8,903	1,238	(144)	(73)	-	(3)	9,921
330	(9)	(1)	1	7	(2)	326
12	-	(2)	-	-	-	10
9,245	1,229	(147)	(72)	7	(5)	10,257
396	25	(9)	(7)	-	-	405
2,748	167	(73)	(34)	-	-	2,808
365	25	-	(8)	-	-	382
94	3	(7)	-	-	-	90
205	21	(7)	3	-	(1)	221
*641	182	(18)	-	-	-	805
4,449	423	(114)	(46)	-	(1)	4,711
4,796	806	(33)	(26)	7	(4)	5,546
484	-	-	-	-	-	235
5,280	-	-	-	-	-	5,781

עלות
 קרקע, פיתוח קרקע, כבישים, מבנים ושיפורים במושכר
 מתקנים, מכונות וציוד
 סכרים ובריכות
 ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
 ציוד וריהוט משרדי, כלי רכב וציוד אחר
 צי האוניות וציודו

מפעלים בהקמה
 חלפים למתקנים

פחת שנצבר
 קרקע, פיתוח קרקע, כבישים, מבנים ושיפורים במושכר
 מתקנים, מכונות וציוד
 סכרים ובריכות
 ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
 ציוד וריהוט משרדי, כלי רכב וציוד אחר
 צי האוניות וציודו

מקדמות על חשבון רכוש קבוע

סווג מחדש.

באור 15 - רכוש קבוע (המשך)

א. הרכב (המשך)

שנת 2009						
יתרה לתחילת השנה	תוספות	גריעות	הפרשים בקרנות מתרגום	רכישות במסגרת צירוף עסקים	חברות שיצאו מאיחוד	יתרה לסוף השנה
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
936	34	(4)	8	6	(154)	826
6,804	429	(16)	30	3	(2,878)	4,372
638	74	-	6	-	-	718
117	2	(4)	-	-	-	115
346	19	(7)	3	1	(68)	294
2,085	668	(175)	-	-	-	*2,578
10,926	1,226	(206)	47	10	(3,100)	8,903
278	233	-	4	-	(185)	330
58	5	-	-	-	(51)	12
11,262	1,464	(206)	51	10	(3,336)	9,245
385	36	(11)	5	-	(19)	396
3,510	274	(43)	19	-	(1,012)	2,748
343	18	-	4	-	-	365
95	3	(4)	-	-	-	94
247	24	(5)	2	-	(63)	205
591	158	(108)	-	-	-	*641
5,171	513	(171)	30	-	(1,094)	4,449
6,091	951	(35)	21	10	(2,242)	4,796
767						484
6,858						5,280

עלות
 קרקע, פיתוח קרקע, כבישים, מבנים ושיפורים במושכר
 מתקנים, מכונות וציוד
 סכרים ובריכות
 ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
 ציוד וריהוט משרדי, כלי רכב וציוד אחר
 צי האוניות וציודו

מפעלים בהקמה
 חלפים למתקנים

פחת שנצבר
 קרקע, פיתוח קרקע, כבישים, מבנים ושיפורים במושכר
 מתקנים, מכונות וציוד
 סכרים ובריכות
 ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
 ציוד וריהוט משרדי, כלי רכב וציוד אחר
 צי האוניות וציודו

מקדמות על חשבון רכוש קבוע

* סווג מחדש

באור 15 - רכוש קבוע (המשך)

ב. יתרה מופחתת

יתרה מופחתת ליום		
31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
433	430	קרקע, פיתוח קרקע, כבישים, מבנים ושיפורים במושכר
1,781	1,624	מתקנים, מכונות וציוד
393	353	סכרים ובריכות
23	21	ציוד מכני כבד, קרונות רכבת ומיכלים
87	89	ציוד וריהוט משרדי, כלי רכב וציוד אחר
2,493	1,937	צי האוניות וציודו
326	330	מפעלים בהקמה
10	12	חלפים למתקנים
235	484	מקדמות על חשבון רכוש קבוע
5,781	5,280	

ג. בקבוצה קיימים נכסים שהופחתו במלואם ועדיין מופעלים. עלותם המקורית של הנכסים ליום 31 בדצמבר 2010 הינה כ- 1,705 מיליון דולר.

ד. הרכוש הקבוע מוצג לאחר ניכוי מענקי השקעה שיתרתם המופחתת מסתכמת בסך של כ- 271 מיליוני דולר. (הסכום המקורי של מענקי ההשקעה כ- 923 מיליוני דולר).

ה. מפעלים בהקמה - התנועה מייצגת רכישות במשך התקופה, בניכוי העברות לסעיפי רכוש קבוע, נטו.

ו. ירידת ערך נכסים

1. בשנת 2008 בחנה חברת המגנזיום את הצורך בביצוע הפרשה בגין ירידת ערך נכסיה הקבועים. הבחינה כללה השוואת הערך המהווה של תזרימי המזומנים הצפויים בתקופת יתרת אורך החיים של המתקן, בתקופת תחזית של תזרימי מזומנים של 5 שנים, כאשר השנה החמישית נבחרה כשנה המייצגת ליתרת אורך החיים של הרכוש הקבוע, מול הערך של הנכסים כפי שהוא מוצג בספרי חברת המגנזיום. חישוב הערך המהווה של תזרימי המזומנים הצפויים נעשה לפי שיעור היוון שנתי לאחר מס של 14.9% והתבסס על אומדני חברת המגנזיום לגבי מחירי המגנזיום בשוק העולמי כיום והצפי להתפתחות המחירים בעתיד, הצפי לפיתוח מוצרים ייחודיים ועלויות האנרגיה הצפויות. בעקבות הבדיקה כללה חברת המגנזיום בשנת 2008 הפרשה בגין ירידת ערך נכסיה בסכום של 47.4 מיליון דולר אשר נזקפה לרווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות.

2. במהלך שנת 2009 אישר דירקטוריון חברה מאוחדת של כ"ל, כחלק מתוכנית התייעלות בחברה המאוחדת, תוכנית לסגירת אחד ממתקני הייצור של כ"ל מוצרי תכלית והעברת הייצור למתקנים קיימים אחרים. בעקבות התוכנית שאושרה, בחנה החברה המאוחדת את הצורך בהכרה של הפרשה לירידת ערך הרכוש הקבוע של מתקן הייצור. הבחינה כללה השוואת הערך המהווה של תזרימי המזומנים הצפויים בתקופת יתרת אורך החיים של המתקן (תקופה של כשנתיים), מול הערך בספרים של נכסי המתקן. חישוב הערך המהווה של תזרימי המזומנים הצפויים נעשה לפי שיעור היוון שנתי לפני מס של 9.5%. בעקבות הבדיקה כללה החברה המאוחדת הפרשה בגין ירידת ערך נכסי המתקן בסך של כ- 27 מיליון דולר, אשר נזקפה לסעיף הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.

3. בשנת 2008 צים הכירה בהפסד מירידת ערך בסך 95 מיליון דולר (71 מיליון דולר נטו ממס) בקשר לתשלומים על חשבון אוניות. הסכום בר השבה של התשלומים על חשבון רכישת האוניות נקבע על בסיס שווי השימוש של האוניות שיתקבלו. שווי השימוש חושב על ידי מעריך שווי חיצוני ובלתי תלוי בדרך של היוון תזרימי המזומנים הצפוי מהשימוש והתפעול של האוניות שנרכשו בשיעור של 13.3% לשנה. בשנת 2010, כ-38 מיליון דולר (2009 - 38 מיליון דולר) מתוך הסכום של 95 מיליון דולר הוקצו לאוניות שהתקבלו במהלך השנה.

באור 15 - רכוש קבוע (המשך)

ז. צי האוניות וציוד:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
(13)	(13)
6	6
98	109
4	6
362	538
92	116

כולל (לאחר ניכוי):
מרכיב הריבית הגלום במחיר הרכישה:
העלות

פחת שנצבר

הוצאות מימון שהוונו לעלות האניות:
העלות

פחת שנצבר

אניות וציוד שנכרכו בחכירה הונית:
העלות

פחת שנצבר

ח. בדבר התקשרויות צים לרכישת אניות, ראה באור 3.ג.22.

ט. באשר לשעבודים, ראה באור 22.ה.

באור 16 - נכסים בלתי מוחשיים

א. הרכב:

מוניטין	זכויות (1)	עלויות	פטנטים וסמלים	אחרות	סך הכל
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
490	200	*62	87	*275	1,114
15	-	-	9	17	41
-	1	17	1	24	43
3	-	-	-	-	3
(4)	(4)	-	-	(36)	(44)
(1)	-	(1)	-	-	(2)
1	2	-	6	6	15
504	199	78	103	286	1,170
6	1	-	-	13	20
-	-	9	-	3	12
(4)	-	-	-	-	(4)
(10)	(5)	-	(9)	(3)	(27)
496	195	87	94	299	1,171
57	34	18	13	81	203
-	4	10	3	27	44
-	-	-	-	8	8
-	(1)	-	-	(23)	(24)
-	-	(1)	-	-	(1)
1	-	-	2	6	9
58	37	27	18	99	239
-	6	7	3	22	38
(4)	-	-	(3)	(1)	(8)
54	43	34	18	120	269
433	166	44	74	194	911
446	162	51	85	187	931
442	152	53	76	179	902

עלות
יתרה ליום 1 בינואר 2009
רכישות במסגרת צירוף עסקים
רכישות - פיתוח עצמי
רכישות זכויות שאינן מקנות שליטה
יציאה מאיחוד
גריעות
הפרשי תרגום

יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
רכישות במסגרת צירוף עסקים
רכישות - פיתוח עצמי
יציאה מאיחוד
הפרשי תרגום

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

הפחתות והפסדים מירידת ערך
יתרה ליום 1 בינואר 2009

הפחתה לשנה
רכישות במסגרת צירוף עסקים
יציאה מאיחוד
גריעות
הפרשי תרגום

יתרה ליום 31 בדצמבר 2009

הפחתה לשנה
הפרשי תרגום

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

הערך בספרים :
ליום 1 בינואר 2009

ליום 31 בדצמבר 2009

ליום 31 בדצמבר 2010

(1) לחברה מאוחדת בספרד זכויות כריה המיועדות לפיתוח עתידי של מכרות חדשים למחצבי אשלג בסך של כ- 60 מיליון דולר. חלק מזכויות אלו הינם בתוקף עד שנת 2037 ויתרתם בתוקף עד שנת 2067. פיתוח המכרות החדשים טרם החל ובהתאם לכך הפחתת הזכויות במקרקעין טרם החלה.

* סווג מחדש.

באור 16 - נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

ב. בדיקת ירידת ערך ליחידה מניבת מזומנים הכוללת מוניטין ונכסים לא מוחשיים בעלי אורך חיים שאינו מוגדר

לצורך בחינת ירידת ערך, יוחסו המוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר ליחידות מניבות מזומנים המהוות את הרמה הנמוכה ביותר בקבוצה, במסגרתן נערך מעקב אחר המוניטין לצרכי ניהול פנימיים.

הערך בספרים של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר שיוחס ליחידות מניבות מזומנים הינו כלהלן:

31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
מוניטין		
205	207	כ"ל דשנים
102	102	כ"ל מוצרים תעשייתיים
59	59	כ"ל מוצרי תכלית
52	52	אינקיה וחברות מאוחדות שלה
18	18	צים וחברות מאוחדות שלה
6	8	חברות אחרות
442	446	
סימנים מסחריים		
13	13	כ"ל מוצרים תעשייתיים ארה"ב
8	9	כ"ל מוצרים תעשייתיים אירופה
13	13	כ"ל מוצרי תכלית ארה"ב
34	35	
476	481	

שווי השימוש נקבע על יד היוון תזרימי המזומנים העתידיים שינבעו והשימוש המתמשך ביחידות מניבות המזומנים, והתבסס על ההנחות הבאות:

שיעור ההיוון	שיעור צמיחה (5-2 שנים)	שיעור צמיחה ארוך טווח	תקופת התחזית של תזרימי המזומנים
9.1%-9.6%	4.0% - 9.9%	2.0%	5 שנים
9.6%-10.0%	2.7% - 12%	0.0% - 2.0%	5 שנים
10%	2.0%	3.0%	5 שנים
9.4% - 10.6%	2.0%	-	8-20 שנים
12.0%	1.0% - 9.0%	1.0%-6.0%	5 שנים

הסכום בר השבה של היחידות לעיל התבסס על שווי השימוש שלהן. שווי השימוש של היחידות שנבחנו נקבעו בחלקם בעזרת מעריך שווי בלתי תלוי וחלקם על ידי תחשיבים פנימיים. במרבית המקרים נקבע כי הערך בספרים של היחידות נמוך מהסכום בר השבה, ולפיכך לא הוכר הפסד מירידת ערך בגין יחידות אלה, מלבד צים אשר הכירה בהפרשה לירידת ערך מוניטין, בשנת 2009, בגובה כ-1 מיליון דולר.

האומדנים וההנחות נקבעו בהתאם להערכות ההנהלה לגבי מגמות עתידיות בענף, והם מתבססים על מקורות חיצוניים ופנימיים (נתונים היסטוריים ותקציבים).

שינויים אפשריים באופן סביר בהנחות מפתח, שהיוו בסיס לקביעת הסכום בר השבה של היחידות, אינם גורמים לערך בספרים של היחידות להיות גבוה מהסכום בר השבה שלהן.

הסכום בר השבה של יחידת כ"ל דשנים התבסס על שווי השוק של כ"ל ליום 31 בדצמבר 2010. הסכום בר השבה עולה משמעותית על הערך בספרים וההנהלה בדעה שאין זה סביר שיחול שינוי מהותי בסכום בר השבה של היחידה שיגרום שהערך בספרים של היחידה יהיה גבוה מהסכום בר השבה שלה.

באור 17 - אשראי והלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים

באור זה מספק מידע בדבר התנאים החוזיים של הלוואות ואשראי נושאי ריבית של הקבוצה, הנמדדים לפי העלות המופחתת. מידע נוסף בדבר החשיפה של הקבוצה לסיכוני ריבית, מטבע חוץ ונזילות, ניתן בבאור 37, בדבר מכשירים פיננסיים.

התחייבויות שוטפות

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
52	7
251	217
-	3
303	227
154	255
165	209
60	157
379	621
682	848

אשראי לזמן קצר:
משיכות יתר מבנקים
הלוואות לזמן קצר מבנקים
הלוואות לזמן קצר מאחרים

חלויות שוטפות של התחייבויות לזמן ארוך:
הלוואות מבנקים
אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות
אחרות

סך התחייבויות שוטפות

התחייבויות שאינן שוטפות

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
2,308	2,652
2,910	3,408
236	331
494	619
5,948	7,010
379	621
5,569	6,389

אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות
הלוואות מבנקים*
יתרות אחרות לזמן ארוך
התחייבות בגין חכירה מימונית
סך התחייבויות לזמן ארוך

בניכוי חלויות שוטפות

סך התחייבויות שאינן שוטפות

* לחלק מחברות הקבוצה זכות לפרעון מוקדם של הלוואותיהם מהמוסדות הפיננסיים.

באור 17 - אשראי והלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים (המשך)

א. סווג לפי מטבעות ושעורי ריבית

שיעור ריבית משוקלל ליום 31.12.10	31 בדצמבר 2010	31 בדצמבר 2009
%	מיליוני דולר	מיליוני דולר

התחייבויות שוטפות (ללא חלויות שוטפות)

משיכת יתר מבנקים		
באירו	-	15
בדולר	-	37
בשקל צמוד מדד	4.1	1
בשקל לא צמוד	4.8	6
		52

הלוואות לזמן קצר מבנקים		
ביואן סיני	-	25
בדולר	3.0	177
בשקל לא צמוד	4.5	11
באירו	-	12
במטבעות אחרים	4.3	29
		251

הלוואות לזמן קצר מאחרים		
באירו	5.9	3
		3
		303

התחייבויות שאינן שוטפות (כולל חלויות שוטפות)

אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות		
בשקל צמוד למדד	6.6	1,236
בשקל לא צמוד	5.0	1,027
בדולר	7.9	379
במטבע אחר	3.8	10
		2,308

הלוואות מבנקים		
בדולר	4.4	3,120
באירו	3.1	230
בשקל צמוד מדד	7.7	57
במטבעות אחרים	6.2	1
		2,910
		5,218

* סווג מחדש.

(1) הריבית בגין מרבית ההתחייבויות הדולריות נקבעת על בסיס ה- LIBOR בתוספת מרווח של 0.4%-0.6%.

(2) הריבית בגין מרבית ההתחייבויות באירו נקבעת בחלקה על בסיס EURIBOR בתוספת מרווח של 0.4% - 6.5% ובחלקה על בסיס ריבית קבועה שנתית בשיעור של 5.6%.

(3) הריבית השנתית בגין מרבית ההתחייבויות במטבע ישראלי צמודות למדד הינה בשיעור 3.4% - 21.3%.

באור 17 - אשראי והלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים (המשך)

ב. התחייבות בגין חכירה מימונית

מידע בדבר התחייבות בגין חכירה מימונית לפי פילוח מועדי תשלום:

2009			2010			
ערך נוכחי	דמי	ערך נוכחי	דמי	ערך נוכחי	דמי	
של דמי	חכירה	של דמי	חכירה	של דמי	חכירה	
מינימאליים	מרכיב	מינימאליים	מרכיב	מינימאליים	מרכיב	
מיליוני דולר	ריבית	מיליוני דולר	ריבית	מיליוני דולר	ריבית	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
51	23	74	74	40	114	פחות משנה
280	77	357	268	121	389	משנה עד חמש שנים
163	8	171	277	82	359	יותר מחמש שנים
494	108	602	619	243	862	

צים חתמה על הסכמי חכירה המסווגים כחכירה מימונית לגבי אוניות ומכולות. משך החכירה הממוצע למכולות נע בין 5-10 שנים. על פי מרבית הסכמי החכירה לגבי מכולות, לצים יש אופציה לרכוש את המכולות במחיר הצפוי להיות נמוך די הצורך מהשווי ההוגן במועד שבו ניתן יהיה לממש את האופציה.

ג. מכירת חובות לקוחות במסגרת עסקת איגוח

ביום 2 ביולי 2010 התקשרו כ"ל וחברות מאוחדות מסוימות בקבוצת כ"ל (להלן - החברות) במערכת הסכמים בדבר עסקת איגוח (Securitization) עם Credit Agricole Rabobank International (להלן - הבנקים המממנים) לביצוע עסקת מכירת חובות הלקוחות שלהן לחברה זרה אשר הוקמה למטרה זו ושאינה בבעלות או בשליטת הקבוצה (להלן - החברה הרוכשת).

הסכם זה מחליף הסכם איגוח קודם שהסתיים ביולי 2010. החברה הרוכשת מממנת את רכישת החובות באמצעות הלוואה שתתקבל מגוף פיננסי, בלתי קשור לכ"ל, המממן את ההלוואה מתמורת ניירות ערך מסחריים (commercial paper), אותם הוא מנפיק בשוק ניירות הערך המסחריים בארצות הברית. לפרעון ניירות הערך המסחריים ולפרעון ההלוואה ניתן גיבוי על ידי קו גיבוי של הבנקים המממנים. סך המזומן שיתקבל מעסקת המכירה בגין המכירה הראשונית של חוב הלקוחות בעסקת האיגוח יהיה עד 350 מיליון דולר.

הרכישה מתבצעת על בסיס שוטף, באופן שהתמורות המתקבלות מהלקוחות, שחובותיהם נמכרו, משמשות לרכישת חובות לקוחות חדשים.

התקופה בה זכאיות החברות המאוחדות למכור את חובות הלקוחות שלהן לחברה הרוכשת הינה לחמש שנים ממועד הסגירה של העסקה, כאשר קיימת לשני הצדדים אפשרות בתום כל שנה להודיע על ביטול העסקה. הסכם האיגוח החדש יפוג ביולי 2015.

המחיר בו נמכרים חובות הלקוחות הינו סכום החוב הנמכר, בהפחתה של עלות הריבית המחושבת על פי התקופה הצפויה לחלוף בין מועד מכירת חוב הלקוח לבין מועד פירעונו.

במועד רכישת החוב משלמת החברה הרוכשת את מרבית מחיר החוב במזומן והיתרה בהתחייבות נדחית שתפרע לאחר גבייתו של החוב הנמכר. שיעור התמורה במזומן משתנה בהתאם להרכב והתנהגות תיק הלקוחות.

החברות המאוחדות יטפלו בגביית חובות הלקוחות הכלולים במסגרת עסקת האיגוח, עבור החברה הרוכשת.

במסגרת ההסכם, התחייבה כ"ל לקיום אמות מידה פיננסיות מסוימות לפיהן היחס בין החוב נטו להון לא יעלה על 2.1 ושהיחס בין החוב נטו ל-EBITDA לא יעלה על 4.5. במידה וכ"ל לא תעמוד ביחסים כאמור, רשאית החברה הרוכשת להפסיק לרכוש חובות לקוחות חדשים (מבלי שישפיע על רכישות קיימות). נכון למועד הדיווח, כ"ל עומדת באמות מידה אלו.

בנוסף, נקבעו במסגרת ההסכם מספר תנאים הנוגעים לאיכות תיק הלקוחות אשר מקנים לבנקים המממנים אפשרות לסיים את ההתקשרות או לקבוע כי חלק מהחברות, שאיכות תיק הלקוחות שלהן אינה מקיימת את התנאים שנקבעו, לא יכללו עוד בהסכם האיגוח.

עסקת מכירת חובות הלקוחות אינה עומדת בתנאים לגריעה של נכסים פיננסיים שנקבעו במסגרת תקן בינלאומי 39 IAS, בדבר מכשירים פיננסיים הכרה ומדידה, מאחר וכ"ל לא העבירה את כל הסיכונים וההטבות הנובעים מחובות הלקוחות. לפיכך יוצגו התקבולים שיתקבלו מהחברה הרוכשת כהתחייבות פיננסית במסגרת אשראי לזמן קצר.

בתקופת הדוח ולמועד הדיווח לא ניצלה כ"ל את מסגרת האיגוח.

באור 17 - אשראי והלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים (המשך)

ד. אגרות חוב	1. החברה
א. במהלך שנת 2008, גייסה החברה סך של 139 מיליון דולר בהגדלת אג"ח סדרה 6 צמודה למדד לפרעון ב- 5 תשלומים שנתיים שווים החל משנת 2012 ונושאת ריבית שנתית בשיעור של 4.55% וסך של כ- 92 מיליון דולר בהנפקת אג"ח סדרה 8 נושאת ריבית שאינה צמודה למדד בשיעור 6.8% ועומדת לפרעון ב-4 תשלומים שנתיים שווים החל מיום 31 בדצמבר 2011.	ב. בשנת 2010 הנפיקה החברה אגרות חוב בתמורה כוללת של כ- 266 מיליון דולר. מתוך סכום זה סך של כ- 145 מיליון דולר נתקבל מהרחבת סדרת אגרות חוב 7 הצמודה למדד המחירים לצרכן (מח"מ של כ- 7 שנים) וסך של כ- 121 נתקבל מהנפקת סדרת אגרות חוב 9, שקלית לא צמודה (מח"מ של כ- 5 שנים). לאחר מועד הדיווח בוצעו עסקאות להחלפת כל ההתחייבויות בגין סדרה 9, וכמחצית מההתחייבויות בגין הרחבת סדרה 7 להתחייבות דולרית בריבית משתנה.
בשנת 2010 מחזרה החברה אשראי לזמן ארוך מבנק כך שהיא קיבלה הלוואה חדשה בסך 130 מיליון דולר למח"מ של 4 שנים ופרעה הלוואות שהיו קיימות בסך מצטבר של 94 מיליון דולר במח"מ של שנתיים.	בשנת 2010 פרעה החברה חלויות שוטפות של אגרות חוב והלוואות לזמן ארוך (בניכוי עסקאות הגנה בגין) בסך של כ- 164 מיליון דולר.
ג. בחודש פברואר 2009, הודיעה Standard & Poor's Maalot (להלן - מעלות) על הורדת דירוג אגרות החוב של החברה מ- AA/STABLE לדירוג של AA-NEGATIVE.	בחודש ספטמבר 2009, הודיעה מעלות על הורדת דירוג אגרות החוב של החברה לדירוג A+. תחזית הדירוג הינה יציבה.
ביום 30 בדצמבר 2010 אשררה מעלות דרוג ilA+/stable לחברה וכן דרוג A+ לכל סדרות אגרות החוב של החברה.	
2. כי"ל	
א. ביום 27 באפריל 2009, הנפיקה כי"ל שלוש סדרות אגרות חוב בהצעה פרטית בדרך של מכרז למשקיעים מוסדיים, בתמורה לסך של 695 מיליון ש"ח (כ- 167 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו בשלוש סדרות כדלקמן:	1. סדרה א' - כ- 452 מיליון ש"ח אגרות חוב צמודות למדד, עומדות לפדיון בתום 5 שנים. 2. סדרה ב' - כ- 61 מיליון ש"ח אגרות חוב שקליות לא צמודות, עומדות לפדיון בתום 4.5 שנים. 3. סדרה ג' - כ- 182 מיליון ש"ח אגרות חוב צמודות לדולר עומדות לפדיון בתום 4.5 שנים.
ב. בחודש אוגוסט 2009, רשמה כי"ל את אגרות החוב למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. שיעור הריבית השנתי שנקבע במכרז לאחר רישום אגרות החוב למסחר בבורסה הוא 3.4% לשנה לאגרות החוב צמודות המדד; 5.25% לשנה לאגרות החוב השקליות ו- 2.4% מעל ריבית הליבור הדולרי לשישה חודשים. לאגרות החוב הצמודות לדולר.	
ב. ביום 9 בספטמבר 2009, הנפיקה כי"ל שלוש סדרות אגרות חוב בדרך של מכרז הצעה לציבור, בתמורה לסך של 898 מיליון ש"ח (כ- 235 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו בשלוש סדרות כדלקמן:	1. סדרה ב' מורחבת - כ- 696 מיליון ש"ח אגרות חוב שקליות לא צמודות עומדות לפדיון בתום כ- 4 שנים נושאות ריבית בשיעור של 5.25%. אגרות החוב הונפקו במחיר של 1.031 ש"ח ליחידה ובשיעור ריבית אפקטיבית של 5%. 2. סדרה ג' מורחבת - כ- 102 מיליון ש"ח אגרות חוב צמודות לדולר עומדות לפדיון בתום כ- 4 שנים, נושאות ריבית 2.4% מעל ריבית הליבור הדולרי לשישה חודשים (ריבית למועד ההנפקה - 4.4%). אגרות החוב הונפקו במחיר של 0.913 ש"ח ליחידה ובשיעור ריבית למועד ההנפקה של 4.7%. 3. סדרה ד' - כ- 100 מיליון ש"ח, אגרות חוב שקליות לא צמודות עומדות לפדיון בתום כ- 5 שנים נושאות ריבית 1.45% מעל התלבור השקלי לשלושה חודשים.
בגין הסדרות השקליות והצמודות למדד ביצעה כי"ל עסקאות בנגזרים להחלפה של תזרימי המזומנים משקלים לדולרים. בנוסף ביצעה כי"ל עסקאות בנגזרים לגידור מרבית החשיפה לשינויים במדד המחירים לצרכן.	

באור 17 - אשראי והלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים (המשך)

ד. אגרות חוב (המשך)

3. צים

ביום 26 בספטמבר 2010, מסרה מעלות הודעה לצים בדבר העלאת דירוג אגרות החוב לדירוג il BB+ עם תחזית דירוג חיובית. לאחר תאריך הדוח, ביום 24 בפברואר 2011, מסרה מעלות לצים הודעה בדבר העלאת דירוג אגרות החוב לדירוג il BBB עם תחזית יציבה.

ה. ביום 17 בדצמבר 2009 חתמה כ"ל על הסכם עם EIB (European Investment Bank), לפיו תוכל חברה פיננסית בהולנד שבבעלות מלאה של כ"ל ליטול הלוואה בסכום של 100 מיליון יורו מ-EIB. במהלך חודש דצמבר 2010, ניטלה ההלוואה. פרעון ההלוואה הינו בתום 5 שנים ממועד משיכת ההלוואה ושיעור הריבית על ההלוואה הינו ליבור + 1.14%.

ו. לאחר מועד הדיווח, ביום 14 במרס 2011, התקשרה כ"ל עם קבוצה של 17 בנקים מאירופה, ארה"ב וישראל בהסכם במסגרתו העניקו בנקים אלה לכ"ל מסגרת אשראי בסך 675 מיליון דולר. האשראי הוא לתקופה של 5 שנים ויוחזר במלואו בסוף התקופה. הריבית הבסיסית של קו האשראי בניצול של עד 225 מיליון דולר הינה ליבור + 0.8%. בהיקפי ניצול גדולים יותר תגבה תוספת ריבית שבין 0.15% ל- 0.3%.

ז. באשר לשעבודים ואמות מידה פיננסיות ראה באור 22ה'.

באור 18 - ספקים ונותני שרותים

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
776	868
8	2
784	870
14	22

חובות פתוחים
המחאות לפרעון

מחברות כלולות

באור 19 - זכאים ויתרות זכות, לרבות מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
32*	54
4	5
47	60
260	272
16	4
125	174
-	4
8	9
-	81
178	280
670	943
2	4

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לגידור
מכשירים נגזרים המשמשים לגידור
ממשלת ישראל ומוסדות ממשלתיים
עובדים ומוסדות בגין שכר
מקדמות מלקוחות והכנסות מראש
הוצאות שנצברו
הפלגות שטרם נסתיימו (1)
הטבות לעובדים
דיבידנד לשלם מחברה מאוחדת
אחרים

מחברות כלולות

(1) הפלגות שטרם נסתיימו

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
-	380
-	(8)
-	372
-	(376)
-	(4)
-	20

עלויות
הפסד, נטו שנזקף על פי שיעור ההתקדמות של הפלגות שטרם הסתיימו

בניכוי - מקדמות והכנסות לקבל

לאחר ניכוי הפרשה להפסדים

* סווג מחדש.

באור 20 - הפרשות

א. ההרכב והתנועה בהפרשה

סך הכל מיליוני דולר	אחרים מיליוני דולר	תביעות משפטיות מיליוני דולר	שיקום אתרים פינוי ופירוק פריטי רכוש		אחריות מיליוני דולר
			קבוע מיליוני דולר	תביעות מיליוני דולר	
162	60	35	66	1	יתרה ליום 1 בינואר 2010
25	3	17	3	2	הפרשות שנוצרו במהלך השנה
(3)	-	(3)	-	-	הפרשות שמומשו במהלך השנה
(21)	(12)	(9)	-	-	הפרשות שבוטלו במהלך השנה
(3)	-	-	(3)	-	תשלומים במהלך השנה
2	-	-	2	-	השפעת חלוף הזמן (בגין היוון)
(2)	-	-	(2)	-	הפרשי שער
160	51	40	66	3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

מוצג בדוח על המצב הכספי:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
*88	92	בהתחייבויות שוטפות
*74	68	בהתחייבויות שאינן שוטפות
162	160	

* סווג מחדש.

ב. שיקום מכרות ואתרי כרייה

כ"ל והחברות המאוחדות שלה מייצרות, מאחסנות ומוכרות מוצרים כימיים מסוכנים, אי לכך, הן חשופות לסיכונים הנובעים מפגיעה באיכות הסביבה. החברות משקיעות סכומים מהותיים כדי לקיים את ההוראות והתקנות הסביבתיות. להערכת הנהלת כ"ל ועל בסיס המידע המצוי בידה נכון למועד החתימה על הדוחות הכספיים, ההפרשה הקיימת בדוחות הכספיים מכסה חבוינות הניתנות לכימות בגין עלויות הקשורות באיכות הסביבה.

1. כ"ל כללה בספרים הפרשה לשיקום מכרות ואתרי כרייה. ההפרשה מבוססת על תזרים המזומנים המנוכה המבוסס על אומדן ההוצאות העתידיות שידרשו לסגירת המכרות ושיקום אתר הכרייה. תאריך הסגירה המשוער של המכרות מבוסס על הערכה גיאולוגית של כמות האשלג שנוותרה במכרה ושל המשאבים העומדים לרשות החברות המאוחדות של כ"ל.

2. בהתאם להוראות החוק בספרד המתייחסות לאיכות הסביבה בנוגע לשטחים המושפעים מפעילות כרייה הגישה חברה מאוחדת של כ"ל בספרד תכנית לסילוק אתר פסולת כרייה. התכנית עתידה להימשך לאורך תקופה של כ- 24 שנים ו-36 שנים. על פי הערכת החברה המאוחדת היקפה הכולל של התוכנית לסילוק אתר פסולת הכרייה יסתכם לסך של 20,889 אלפי דולר (15,647 אלפי אירו). ליום 31 בדצמבר 2010 נכללת הפרשה בספרי החברה המאוחדת בספרד, בסך 12,395 אלפי דולר (9,284 אלפי אירו). ההפרשה חושבה על בסיס היוון אומדן העלויות החזויות לסילוק הפסולת.

3. במפעל חברה מאוחדת ברמת חובב יש פסולת מוצקה. על פי דרישות המשרד לאיכות הסביבה על החברה המאוחדת לטפל בפסולת המוצקה הקיימת והנוצרת. הטיפול בפסולת יהיה באמצעות מתקן להשבת HBR. לחברה המאוחדת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים אשר להערכת הנהלה, על בסיס המידע המצוי בידה נכון למועד החתימה על הדוחות הכספיים, מכסה את העלות המשוערת של הטיפול בפסולת ההיסטורית. בשלב זה, עד להפעלת המתקן לטיפול בפסולת, הנמצא בשלבי הרצה, מאוחסנות החבוינות באתר מיוחד בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה.

באור 20 - הפרשות (המשך)

ב. שיקום מכרות ואתרי כרייה (המשך)

4. מעת לעת נדרשת חברה מאוחדת לבדוק טענות שונות בדבר שאריות פסולת שנמצאו בשטחים בסביבת המפעלים או כי נוצר חילחול בתת הקרקע של שפכים שנוצרו בתהליך הייצור. החברה המאוחדת עלולה להידרש לנקות את השטחים או תתי הקרקע הרלבנטיים אם וכאשר יימצא כי היא אחראית לזיהומים כאמור. בשנים האחרונות מתבצעות בדיקות שונות על ידי מוסדות שונים לחקר מזהמים בקרקע באיזור רמת חובב ובסביבת אתר החברה המאוחדת בבאר - שבע.

ג. לפרטים בדבר תביעות והליכים משפטיים כנגד החברה וחברות הקבוצה בגינם נוצרו ההפרשות, ראה באור 22.ב.

באור 21 - הטבות לעובדים

א. הרכב

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
632	692	ערך נוכחי של מחויבויות ממומנות
598	638	בניכוי - שווי הוגן של נכסי תוכנית
34	54	
363	371	ערך נוכחי של מחויבויות בלתי ממומנות
8	14	הטבות רפואיות לאחר העסקה
405	439	התחייבות שהוכרה בגין תוכניות הטבה מוגדרת
133	136	הטבות בגין פיטורין והטבות אחרות לזמן ארוך
538	575	סך התחייבות בגין הטבות לעובדים שהוכרה בדוח על המצב הכספי

נכסי התוכנית מורכבים כדלקמן:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1	3	מזומן ופקדונות
173	174	מכשירים הוניים
386	420	מכשירי חוב
38	41	הפקדות בחברות ביטוח
598	638	

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. פיצויי פיטורין

בהתאם לחוקי העבודה בישראל ולהסכמי העבודה בתוקף, חייבות חברות הקבוצה בתשלום פיצויי פיטורין לעובדים שיפוטרו או שיפרשו מעבודתם בנסיבות מסוימות. פיצויי פיטורין מחושבים על בסיס משך תקופת שירותם ובדרך כלל לפי שכרם החודשי האחרון ומשכורת חודשית אחת לכל שנת עבודה.

ההתחייבויות בקשר לזכויות עובדים בעת פיטורין מכוסות כדלקמן:

1. בהתאם להסכמי עבודה קיבוציים, חברות הקבוצה בארץ מפקידות הפקדות שוטפות בתוכניות פנסיה חיצוניות בגין חלק מעובדיהם. תוכניות אלה מעניקות, בדרך כלל, כיסוי מלא בגין פיצויי פיטורין, ובמקרים מסוימים - 72% מההתחייבות לפיצויי פיטורין.
2. ההתחייבויות לפיצויי פיטורין המכוסות על ידי תוכניות אלה אינן מוצגות בדוחות הכספיים, מאחר שכל הסיכונים הכרוכים בתשלומי פיצויי פיטורין כמתואר לעיל הועברו לקרנות הפנסיה.
3. חברות הקבוצה בארץ מבצעות הפקדות שוטפות לפוליסות ביטוח מנהלים בגין עובדים בתפקידי ניהול. פוליסות אלה מעניקות כיסוי להתחייבויות בגין פיצויי פיטורין לאותם עובדים. על פי הסכמי עבודה, כפוף למגבלות מסוימות, פוליסות ביטוח אלה הן רכוש העובדים. הסכומים שהופקדו בגין הפוליסות כאמור אינם כלולים במאזנים מאחר שהם אינם בשליטת ובניהול החברות.
4. בגין יתרת ההתחייבויות שאינן מכוסות כדלעיל נעשית הפרשה מלאה בדוחות הכספיים.
5. בחברות מאוחדות מסוימות הפועלות במדינות בהן לא קיימת חובה לתשלום פיצויי פיטורין, לא נכללו הפרשות לתשלום אפשרי בעתיד של פיצויי פיטורין, למעט במקרים של הפסקת פעילות של חלק מהמפעל ופיטורי עובדים עקב כך.
6. חלק מגימלאי חברות הקבוצה מקבלים, פרט לתשלומי הפנסיה, על ידי קרן הפנסיה, הטבות שעיקרן שי לחג, סכום כספי לרכישת מוצרי החברה וסופי שבוע. התחייבויות החברות בגין עלויות אלו נצברות בתקופת העבודה. חברות הקבוצה, כאמור, כוללות בדוחותיהן הכספיים את העלויות הצפויות בתקופה שלאחר תקופת ההעסקה על פי חישוב אקטוארי.
7. בהתאם לחוזה עבודה בחברה מאוחדת, זכאים עובדי החברה המאוחדת להשתתפות בשכר לימוד של ילדיהם. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה בגין התחייבות זאת, מבוססת על הערכת אקטואר על בסיס הערך הנוכחי (לפי שיעור ניכיון של 3.9%) בהתחשב בהסתברות של תשלום שכר הלימוד כאמור, זאת בהסתמך על ניסיון העבר.
8. בהתאם לחוזה העבודה, זכאים חלק מהעובדים הפורשים לפנסיה לפיצוי מסוים בגין חופשת מחלה שלא נוצלה. בדוחות הכספיים נכללו הפרשות בגין ההתחייבות לפיצוי האמור מבוססות, בין היתר, על הערכת אקטואר על בסיס הערך הנוכחי בהתחשב בהסתברות של תשלום דמי המחלה בגיל פרישה, זאת בהסתמך על ניסיון העבר.

ג. פנסיה ופרישה מוקדמת

1. לחלק מעובדי הקבוצה בארץ ובחו"ל (חלקם לאחר פרישתם מהקבוצה), תכניות פנסיה מוגדרות (פנים-חברתיות) לעת פרישה. ככלל, על פי תנאיהן של תכניות הפנסיה, זכאים העובדים לקבלת תשלומי פנסיה המבוססים, בין היתר, על מספר שנות שירותם (במקרים מסוימים - עד 70% ממשכורתם הבסיסית האחרונה) או המחושבים, במקרים מסוימים, על בסיס משכורת קבועה.
2. לחברה מאוחדת בחו"ל התחייבות לתשלומי פנסיה לעובדיה, בגינה הקימה החברה המאוחדת קרן פנסיה. החברה המאוחדת אחראית לבצע תשלומים לקרן הפנסיה ובכל מקרה של חוסר בנכסי קרן הפנסיה על החברה המאוחדת להשלים את החסר בהתאם לכללים שנקבעו במדינה בה פועלת החברה המאוחדת. החברה המאוחדת אינה רשאית למשוך כספים מכספי הקרן גם אם ישנם עודפי כספים מעבר להתחייבות הפנסיונית. כמו כן החברה המאוחדת אינה רשאית לפרק את קרן הפנסיה.
3. בנוסף לעיל, חלק מחברות הקבוצה התקשרו עם קופת גמל או עם קופת פנסיה בתוכנית שלפיה הן משלמות לקופות סכומים שוטפים המשחררים את החברות מהתחייבותיהן לתשלום פנסיה בהתאם להסכמי העבודה לכלל עובדיהם במקרה של פרישת העובדים בגיל הפרישה. הסכומים שנצברו בקופת הגמל ובקופת הפנסיה אינם בשליטתם או בניהולם של החברות ולכן לא ניתן להם ביטוי במאזנים.
4. עובדי חברה מאוחדת בסדום זכאים לפרוש לפנסיה מוקדמת בהתמלא תנאים מסוימים, המשלבים גיל וותק במועד הפרישה.
5. על פי הסכמים שנערכו עם חלק מעובדי חברות מאוחדות, זכאים עובדים אלה, אשר פרשו לפנסיה מוקדמת, לתשלומי פנסיה עד הגיעם לגיל פרישה המקובל. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה המחושבת על בסיס הערך הנוכחי (מבוססת על שיעור ניכיון של 4%) של התשלומים בגין הפרישה המוקדמת.

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ד. (1) התנועה בערך נוכחי בגין תוכניות הטבה מוגדרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
968	1,003
39	37
50	50
1	-
(62)	(57)
70	43
8	-
(1)	-
(108)	-
9	35
29	(34)
1,003	1,077

מחויבות בגין תוכניות הטבה מוגדרות ליום 1 בינואר
 עלויות שירות שוטף
 עלויות ריבית
 הפקדות עובדים
 הטבות ששולמו
 הפסדים אקטואריים שנזקפו להון
 התחייבויות שנרכשו במסגרת צירופי עסקים
 הפחתה כתוצאה מהקטנת הטבות
 יציאה מאיחוד
 שינויים בגין הפרשי שער
 שינויים בגין הפרשי תרגום

מחויבות בגין תוכניות הטבה מוגדרות לסוף שנה

(2) התנועה בנכסי תוכניות הטבה מוגדרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
550	598
26	32
72	20
21	21
2	-
7	-
(40)	(35)
(67)	-
4	21
23	(19)
598	638

שווי הוגן של נכסי התוכניות ליום 1 בינואר
 תשואה צפויה מנכסי התוכניות
 רווחים (הפסדים) אקטואריים שנזקפו להון
 הפקדות מעביד
 הפקדות עובדים
 שינויים בגין צירופי עסקים
 הטבות ששולמו
 יציאה מאיחוד
 שינויים בגין הפרשי שער
 שינויים בגין הפרשי תרגום

שווי הוגן של נכסי התוכניות לסוף השנה

(3) הוצאה שנזקפה לדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
37	39	34
65	50	52
(47)	(26)	(32)
(13)	(1)	-
(3)	2	14
(2)	-	-
37	64	68

עלויות שירות שוטף
 עלויות ריבית
 תשואה צפויה על נכסי התוכניות
 הפחתה כתוצאה מהקטנת הטבות
 הפרשי שער, נטו
 אחרים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

(ד) (המשך)

(3) הוצאה שנזקפה לדוח רווח והפסד (המשך)

ההוצאה נכללה בסעיפים הבאים בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
26	31	33
2	2	1
4	4	3
1	1	1
-	(1)	(18)
35	27	17
68	64	37

עלות מכר
הוצאות מכירה ושיווק
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מחקר ופיתוח
הכנסות אחרות
הוצאות מימון

(4) התשואה בפועל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
53	98	(117)

התשואה בפועל על נכסי התוכניות

(5) רווחים והפסדים אקטואריים שנזקפו ישירות לרווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
81	69	(24)
-	14	-
6	(2)	93
87	81	69
(25)	(23)	(16)
62	58	53

יתרה מצטברת (לפני מס) ליום 1 בינואר
יציאה מאיחוד
הפסדים (רווחים) אקטואריים שהוכרו במהלך התקופה
יתרה מצטברת (לפני מס) ליום 31 בדצמבר
מסים נדחים בגין רווחים (הפסדים) אקטואריים
שנזקפו ישירות להון

(6) הנחות אקטואריות

ההנחות האקטואריות העיקריות למועד הדיווח (לפי ממוצע משוקלל):

2010	2009	2008
%	%	%
5.1	5.5	5.5
5.5	4.9	6.3
4.1	3.9	4.0
2.8	2.4	1.9

שיעור ההיוון ביום 31 בדצמבר
תשואה צפויה על נכסי התוכניות ליום 1 בינואר
גידול שיעור שכר עתידי
שיעור גידול בקצבה לפנסיה

ההנחות בדבר שיעור התמורה העתידי מבוססות על נתונים סטטיסטיים שפורסמו ועל לוחות תמורה מקובלים. לשינוי בהנחה בדבר שיעור מגמת עלות הטיפול הרפואי באחוז אחד אין השפעה מהותית על החברה.

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

(ד) (המשך)

(7) נתונים היסטוריים

31 בדצמבר 2008	31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
968	1,003	1,077	ערך נוכחי של המחויבות בגין תוכניות הטבה מוגדרות
550	598	638	שווי הוגן של נכסי התוכניות
418	405	439	גרעון בתוכניות
6	(9)	(7)	התאמות להתחייבויות הנובעות מניסיון העבר
(40)	62	20	התאמות הנכסים הנובעות מניסיון העבר

ה. התחייבות בגין פיטורין והטבות אחרות לזמן ארוך

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
8	8	התחייבות בגין חופשה
9	35	התחייבויות אחרות לזמן ארוך
116	93	התחייבויות בגין פיטורין
133	136	

ו. תכנית פרישה מוקדמת

בחודש יולי 2008, אישר דירקטוריון חברה מאוחדת תכנית לפרישה מוקדמת לפני גיל הפנסיה הקבוע בחוק. בשנת 2008 נרשמה הוצאה של כ- 32 מיליון דולר בגין התכנית האמורה, אשר הוצגה במסגרת הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.

בחודש ספטמבר 2009 אישר דירקטוריון חברה מאוחדת תכנית לפרישה מוקדמת לעובדים בתנאים מועדפים לפני גיל הפנסיה הקבוע בחוק. בשנת 2009 נרשמה הוצאה של כ- 48 מיליון דולר בגין התכנית האמורה, אשר הוצגה במסגרת הוצאות אחרות בדוח רווח והפסד.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות

א. ערבויות שאינן ערבויות פיננסיות

1. החברה ערבה בסך של כ- 1 מיליון דולר ללקוחות המחזיקים ביחידות דיור של אמ-חל בע"מ. על פי הסכם מכירת ח.ל. נכסים בע"מ (חברה מוחזקת לשעבר), החברה האם של אמ-חל בע"מ בשנת 1999, התחייבה הרוכשת לעשות כמיטב יכולתה על מנת לשחרר את החברה מהערבויות שהעמידה כאמור לעיל. כל עוד לא שחררה הרוכשת את החברה מהערבויות, הרוכשת מתחייבת לשאת בכל תביעה ו/או דרישה המופנית כלפי החברה בגין הערבויות הנ"ל החל מיום 31 בדצמבר 1999.
2. לאחר תאריך הדוח, נתנה החברה ערבות (לפי חלקה בעקיפין בפרויקט) לקיום התחייבותה של או.פי.סי במסגרת הסכמי המימון להקמת תחנת הכח (ראה באור 22.ג.5.2) וכן חברת מטה של החברה נתנה ערבות (לפי חלקה של החברה בעקיפין בפרויקט כאמור) להתחייבותה של או.פי.סי במסגרת ההסכם של או.פי.סי עם חברת החשמל (ראה באור 22.ג.5.א). הערבויות הינן בסכום מצטבר של כ- 175 מיליון שקל צמודות למדד (כ- 49 מיליון דולר).

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ב. תביעות**
- 1. בחברה**
- א.** ביום 5 בנובמבר 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת (וכן התובענה הנגזרת עצמה) על ידי בעל מניות המחזיק לטענתו ב-7 מניות של החברה נגד ה"ה עידן עופר ואהוד אנגיל המכהנים כדירקטורים בחברה (להלן: "בקשת זליכה").
- עיקר הרקע לתובענה הינו: (א) השקעתה של החברה בשנת 2008 בסך של כ-246 מיליון דולר תוך היענות להנפקת זכויות שפורסמה על ידי צים לבעלי מניותיה ו-(ב) העמדת הלוואה ארוכת טווח לצים בסך של 100 מיליון דולר שהושלמה בחודש יולי 2009. תמצית עיקר טענת התובע הינה כי לה"ה עידן עופר ואהוד אנגיל היה עניין אישי בהשקעה ובהעמדת הלוואה ומסקנת התובע הינה כי הם לא מסרו לחברה מידע אודות מהות עניינם האישי. על כן, לטענת התובע, ההחלטות בדבר הפעולות האמורות לא נתקבלו בהליכים הנדרשים על פי דין. התובע טוען כי כתוצאה מכך נגרם לחברה נזק בסך כולל של כ-346 מיליון דולר.
- ב.** ביום 9 בדצמבר 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בפתח תקווה בקשה לאישור הגשת תובענה נגזרת (וכן התובענה הנגזרת עצמה) על ידי בעל מניות, המחזיק לטענתו ב-6 מניות של החברה, נגד דירקטורים שכינה בחברה בתקופה הרלוונטית, בעלי עניין בחברה וחברת הבת, צים (להלן: בקשת יפעת").
- נשוא התובענה הינו השקעתה של החברה בהון מניות צים בשנת 2008 בסך של כ-246 מיליון דולר תוך היענות להנפקת זכויות שפורסמה על ידי צים לבעלי מניותיה. התובע טוען בין היתר כי ההחלטה נשוא ההשקעה האמורה לא נתקבלה בהליכים הנדרשים על פי דין, כי נושאי משרה בחברה בין היתר הפרו את חובותיהם כלפי החברה וכי הנתבעים, כולם או חלקם, פעלו שלא בתום לב. התובע טוען כי כתוצאה מההחלטה להשתתף בהנפקת הזכויות בצים, נגרם לחברה נזק בסך כולל של כ-246 מיליון דולר. לחלופין, לטענת התובע, הנזק שנגרם לחברה הוא 111 מיליון דולר, שהוא הסכום שהועבר מצים, מתוך כספי הנפקת הזכויות ששלמה החברה, לבעלי עניין כדמי חכירה, והכל לטענת התובע.
- ג.** מכתבי דרישה ששוגרו לחברה על ידי המבקשים בבקשת זליכה ובבקשת יפעת עובר להגשת הבקשות לאישור הגשת תובענה נגזרת כנדרש על פי הדין, נדונו בדירקטוריון החברה ביום 29 באוקטובר 2009 בהשתתפות הדירקטורים שאינם קשורים לה"ה עידן עופר ואהוד אנגיל (לעניין בקשת זליכה) וביום 12 בנובמבר 2009 וכן בישיבה נוספת בה נכחו רק דירקטורים שלא סומנו כנתבעים - בבקשת יפעת (שתיהן לעניין בקשת יפעת). דירקטוריון החברה, לאחר ששקל בעניין, החליט כי אין מקום, עילה, טעם או הצדק להגשת התביעות כמבוקש במכתבים האמור. הודעות פורמאליות ברוח זו נשלחו לבאי כוח המבקשים.
- ד.** יצוין כי בחודש פברואר 2010 נענתה בקשה שהוגשה לבית המשפט העליון להעברת מקום הדיון בבקשת יפעת ולאיוחד הדיון שם עם הדיון בבקשת זליכה (להלן - התיקים המאוחדים).
- ה.** בחודש מרס 2010, הגישה החברה את תגובותיה לשתי הבקשות לאישור הגשת תובענה נגזרת. בחודש יוני 2010, התקבלו אצל החברה תשובותיהם של המבקשים בבקשות הנגזרות לתגובות החברה.
- בחודש יולי 2010 התקיימה ישיבת קדם משפט בתיקים המאוחדים במסגרתה נקבעה ישיבת קדם משפט נוספת ליום 18 באוקטובר 2010. בהחלטה מיום 18 באוקטובר 2010 נקבע כי ישיבת קדם המשפט תתקיים ביום 28 בדצמבר 2010 והדיון בתובענה יתקיים ביום 20 בינוי 2011.
- במהלך הרבעון השני פנה המבקש בבקשת יפעת לכלל המשיבים בבקשה בדרישה לגילוי מסמכים שונים. במהלך הרבעון השלישי והרביעי של שנת 2010 ולאחר תאריך הדוח, הגיש אותו מבקש לבית המשפט בקשה לגילוי ולעיון במסמכים שונים, והחברה הגישה התנגדותה לבקשה זו. בית המשפט קיבל את התנגדות החברה בקשר עם מרבית המסמכים שנתבקשו, מלבד בשני עניינים. לגבי שניים מהמסמכים שנתבקשו הורה בית המשפט ביום 23 בפברואר 2011, לאחר שקיבל ערעור שהגישה החברה, להעביר לעיונו של המבקש את המסמכים לאחר שיושחרו בהם הקטעים החסויים. החברה פעלה בהתאם להוראות בית המשפט.
- בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, לאור השלב המקדמי בו מצויים ההליכים, אין החברה יכולה להעריך את החשיפה בגין התביעות. יחד עם זאת, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, החברה סוברת שיהיו לה טענות הגנה סבירות כנגד אישור התובענות הנגזרות כמו גם בכדי להדוף את התובענות עצמן.
- ו.** באשר לתביעה כנגד החברה וחברה מאוחדת ראה סעיף 22.ב.5 להלן.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

2. כי"ל

א. משנת 1994 ואילך קיבלה כי"ל הודעות צד ג' וצד ד', כנגדה וכנגד שתי חברות מאוחדות שלה, מטעם חברות אמריקניות שנתבעו בבתי משפט בארה"ב ובמדינות אחרות על ידי כ- 30,000 תובעים ממדינות שונות, בהן מדינות מרכז אמריקה והקאריביים. תובעים אלה עבדו ברובם כפועלי מטעים ולטענתם נגרמו להם נזקי גוף בגין חשיפה לחומר כימי שיוצר על ידי כמה יצרניות, ובהן חברות כימיקלים גדולות, ושסופק לחברות העוסקות בגידולי בננות (להלן - הנתבעות), במשך תקופה כוללת של כ- 30 שנה (1960-1990). מרביתן של התביעות הסתיימו זה מכבר.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, נותר הליך אחד שהחברות המאוחדות של כי"ל צד לו, ובו ביחד כ-9 תובעים המבקשים להכיר בתביעתם כתביעה ייצוגית. התביעה הנ"ל תלויה ועומדת בהוואי, טרם התקיים בה דיון והיא כרגע רדומה (להלן - התביעה הרדומה). התביעה הרדומה עניינה נזקי גוף לכן לא ננקב בה סכום התביעה.

יחד עם התביעה הרדומה, הוגשה, בהוואי, תביעה דומה אשר החברות המאוחדות של כי"ל נמחקו ממנה (להלן - התביעה הפעילה). אולם, לאור הדמיון הרב בין שתי התביעות, לתוצאות התביעה הפעילה עלולה להיות השפעה על המשך ההליכים בתביעה הרדומה. על פי דיווח עורכי הדין בארה"ב, בתביעה הפעילה, בשנת 2010 נדחתה בקשה לאישור התובענה כתביעה ייצוגית והמשיכו התביעות האישיות. ערעורים אשר הוגשו על דחיית התובענה הייצוגית, עדיין תלויים ועומדים.

להערכת כי"ל והחברות המאוחדות שלה, כמות החומר שסופקה על ידן למדינות הרלבנטיות ובתקופה הרלבנטית הייתה, אם בכלל, קטנה ביחס לכמות החומר שסופקה על ידי יצרנים אחרים. לדעת הנהלה כי"ל, בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, החשיפה נגדה וכנגד החברות המאוחדות שלה בסכום העולה על 10 מיליון דולר, הינה נמוכה, בכפוף לשינויים לרעה העלולים לחול.

ב. אקולוגיה

1. בדצמבר 2007 הוצאו למפעל תרכובות ברום תנאים מעודכנים לרישיון עסק לפיהם יהיה הטיפול בשפכים באחריותו הבלעדית של כל מפעל (לרבות שלב הסילוק). לפי תנאי הרישיון, יסולקו קולחי המפעלים לבריכות האידוי והאגירה שבהפעלת המועצה ובאחריותה עד סוף 2009. לאחר תאריך זה יופעלו מערכות סילוק עצמאיות באחריות כל מפעל ותיאסר הזרמת קולחים למערכת הקיימת. לא יאוחר מתחילת 2010 יעמוד כל מפעל בערכי הקבע של הקולחין (ובתנאי שיתקבלו כל האישורים מהרשויות לביצוע הפרויקט). בהתאם לתנאי רישיון העסק, פנה מפעל תרכובות ברום יחד עם יתר המפעלים הרלוונטיים באזור התעשייה לרשויות והציג עיכוב של כשנתיים בתהליך הקמת מערכת הסילוק העצמית בשל עיכוב בהליך הסטטוטורי. המשרד להגנת הסביבה דחה את המועד בו על המפעלים לעמוד בערכי הקבע של הקולחין עד ליום 1 באוקטובר 2011 וטיוטא המתקנת את לוח הזמנים שנקבעו בתנאי רישיון העסק הומצאה למפעל טרם כניסת התיקון לתוקף. לאחרונה פנתה תרכובות ברום ביחד עם יתר המפעלים הרלוונטיים באזור התעשייה לרשויות בבקשה להארכה נוספת של שנתיים מיום קבלת היתרי הבניה על ידי כל מפעל ובכפוף לכך שלא תהיה כל מניעה להשלמת העבודות בשל סיבה שאיננה בשליטת המפעלים. טרם התקבלה התייחסות הרשויות לפנייה הנ"ל.

בדצמבר 2006 נחתם הסכם בין המשרד להגנת הסביבה, התאחדות התעשיינים, מפעלים ברמת חובב (ומפעלי כי"ל מוצרים תעשייתיים בכלל זה) ועמותת נגב בר קיימא, ואשר אושרה על ידי בית המשפט המחוזי, לפיו הסכימו המשרד והמפעלים להיכנס להליך מואץ של הידברות לתקופה של חצי שנה (שנסתיימה ביוני 2007) בקשר לפליטות לאוויר, הן ממתקנים חדשים והן ממתקנים קיימים וכן לפליטות בלתי מוקדיות, למניעת זיהומים ומטרדי ריח, הכל על בסיס תקנים בינלאומיים. באפריל 2007 החליטה הממשלה, כחלק מההחלטה להעביר את בסיסי ההדרכה של צה"ל לצומת הנגב, בסמוך לאזור רמת חובב, כי משרדי הממשלה יפעלו לשיפור איכות האוויר סביב אזור התעשייה רמת חובב לפי מתווה הפעולה המוסכם על משרד הבריאות, המשרד להגנת הסביבה וצה"ל. במרס 2008 קיבלה חברה מכי"ל מוצרים תעשייתיים המפעילה את המפעל ברמת חובב תנאים לרישיון העסק שעניינם פליטות לאוויר. על פי תנאי הרישיון על המפעל לערוך סקרים בדבר פליטות מכל סוג מהמפעל לסביבה. על בסיס תוצאות סקרים אלו יקבע המשרד אמצעים לטיפול בפליטות וזיהומים. כי"ל מוצרים תעשייתיים ביצעה את הסקרים והגישה אותם למועצה ולמשרד להגנת הסביבה. הסקרים הצביעו על עמידה בערכי הייחוס בסביבת המפעל. בנוסף, הוגשה תוכנית עבודה לעמידה במפרטים שנקבעו במפעל. טרם הועברה למפעל התייחסות המשרד. כמו כן נדרש המפעל לבצע מדידה וטיפול בפליטות לא מוקדיות של חומרים הנפלטות בתהליך הייצור. פעילות זו בוצעה במהלך השנים 2008 עד 2010. פעילות סדירה בנושא זה מתוכננת גם בשנים הבאות.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

2. כ"ל (המשך)

ב. אקולוגיה (המשך)

2. הליכים תלויים ועומדים בקשר עם נחל הקישון

אתר הייצור של דשנים וחומרים כימיים בע"מ, חברה ממגזר כ"ל דשנים (להלן - דח"כ) גובל בנחל הקישון. במשך עשרות שנים הוזרמו שפכים, הן על ידי דח"כ והן על ידי רשויות מקומיות, גופים ומפעלים רבים אחרים, לנחל הקישון.

בשנים 2001 עד 2005 הוגשו כנגד דח"כ ושות' נתבעים נוספים (לרבות מדינת ישראל) מספר תביעות כספיות לבית המשפט המחוזי בחיפה על ידי 50 חולים (או יורשיהם ותלוייהם), ברובם דיגים שעבדו בשעתו, לפי הנטען, במעגן הדיג בקישון. לטענת התובעים, הזרמת שפכים לקישון על ידי כל אחד מהמפעלים הכימיים הפועלים על גדות נחל הקישון, גרמה למחלות הסרטן שבהן חלו (ולמחלות אחרות). לתביעות צורפו כצדדים שלישיים כעשרות מפעלים, רשויות וחברות ביטוח. במהלך בירור התביעות, חזרו בהם עשרה תובעים מתביעותיהם והן סולקו.

מאחר שמדובר בתביעת נזקי גוף, אין התובעים צריכים לכמת את מלוא הסכום הנתבע. במועד הכנת הדוח מסתכמים הנזקים המכומתים בתביעות לכ- 139 מיליון ש"ח (39 מיליון דולר) כערסם ביום הגשת התביעות, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד המחלה או מיום הגשת התביעה, וכן פיצויים עונשיים והוצאות נוספות כגון טיפולים ועזרת צד ג' אשר בחלקן הקטן לא כומתו, שכי"ט והוצאות. יובהר כי מדובר בחיבור אריתמטי של הסכומים המכומתים בכתבי התביעה ולא בהערכת סיכון של הנתבעים, כל שכן הסיכון לו חשופה דח"כ.

תיקים אלו מצויים במועד הכנת דוח זה בשלב שמיעת הראיות. בשלב ראשון דן בית המשפט בשאלת הקשר הסיבתי במובנו הצר, היינו הקשר בין החומרים שנטען שהיו מצויים במעגן הדיג ובין מחלות התובעים. מדובר במערכת עובדתית סבוכה ביותר שנמשכה עשרות שנים ובה מעורבים כמאה ויותר בעלי דין (תובעים, נתבעים וצדדים שלישיים), ובסוגיות משפטיות שאין לגביהן תקדים, הן לגוף התביעה והן באשר לסוגיית חלוקת האחריות בין הנתבעים לצדדים השלישיים.

דח"כ טוענת כי עומדות לה טענות הגנה, בהתבסס על חוות דעת מומחים שהוגשו מטעמה ומטעם יתר הנתבעים. (בהן: א) על פני הדברים, אין כל עודף תחלואה בסרטן בקרב הדיגים: (ב) מרבית המחלות מוסברות על ידי גורמי סיכון אישיים (בעיקר העובדה כי יותר מ- 90% מהנתבעים עישנו) ותחלואה טבעית הנובעת בין היתר מגילם המבוגר של התובעים: (ג) נסיבות החשיפה הנטענות אינן ידועות כגורמות למחלות התובעים.

עם זאת בהתבסס על הערכת יועציה המשפטית, לנוכח מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, והצדדים הרבים המעורבים, אין החברה יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

בשנים 2000 עד 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בחיפה מספר תביעות כנגד שורת נתבעים, על ידי חיילים לשעבר (וכן יורשים ותלויים) הטוענים כי נגרמו להם מחלות סרטן ו/או מחלות אחרות כתוצאה ממגע עם חומרים רעילים במי נחל הקישון ובסביבתו. לתביעות צורפו כצדדים שלישיים עשרות מפעלים (לרבות דח"כ) ורשויות, ובהם מדינת ישראל, וחברות ביטוח. למועד הדוח חזרו 23 תובעים מתביעותיהם ונותרו בביהמ"ש תביעות בגין 87 חיילים (89 תביעות). בתביעות נקב סכום כולל של כ- 480 מיליון ש"ח (כ- 135 מיליון דולר) אשר אינו משקף את מלוא תביעות החיילים, שכן מאחר שמדובר בתביעות לנזקי גוף, אין התובעים חייבים לכמת באופן מדויק את מלוא הסכום הנתבע. נזקים עיקריים נוספים, אשר לא הוערכו בכסף בכתבי התביעה, כוללים גם אבדן השתכרות לעתיד, הוצאות רפואיות, בחלקם של המקרים אובדן השתכרות בשנים האבודות ועוד, וכן הפרשי ריבית והצמדה, שכי"ט עו"ד והוצאות. יובהר כי מדובר בחיבור אריתמטי של הסכומים המכומתים בכתבי התביעה ולא בהערכת סיכון של הנתבעים, כל שכן הסיכון לו חשופה דח"כ.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

2. כ"ל (המשך)

ב. אקולוגיה (המשך)

2. הליכים תלויים ועומדים בקשר עם נחל הקישון (המשך)

תיקים אלו מצויים בשלבים של שמיעת ראיות. בשלב ראשון דן בית המשפט בשאלת הקשר הסיבתי במובנו הצר, כלומר בקשר בין החומרים שנטען שהיו מצויים בסביבת הקישון ובין מחלות התובעים. מדובר במערכת עובדתית סבוכה ביותר שנמשכה עשרות שנים ובה מעורבים מאות בעלי דין (תובעים, נתבעים וצדדים שלישיים), ובסוגיה משפטית תקדימית, הן לגוף התביעה והן באשר לסוגיית חלוקת האחריות בין הנתבעים לצדדים השלישיים.

בהתבסס על הערכת יועציה המשפטית, לאור מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, השלב הראשוני שבו הם מצויים והצדדים הרבים המעורבים, אין כ"ל יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

3. בחודשים מרס ויוני 2007 הוגשו לבית המשפט המחוזי בבאר שבע שלוש תביעות כנגד מדינת ישראל והמועצה המקומית התעשייתית רמת חובב, שבתחום שיפוט נמצא מפעלה העיקרי של חברה ממגזר כ"ל מוצרים תעשייתיים. התובעים טוענים כי זיהומים שונים באזור רמת חובב גרמו למחלות מהן הם סובלים ובכלל זה, בין היתר, מחלות נשימה, הפלות, מומים מולדים, מחלות עצבים, סרטן ועוד. התביעות מסתמכות בין היתר על תוצאות הסקר האפידמיולוגי. בתביעות נתבעים סכומים בגין הוצאות הטיפול בתובעים וכן פיצויים בגין סבל, עגמת נפש ופיצויים עונשיים. התובעים מסכמים את סך כל הסכום הנתבע כעולה על כ- 67 מיליון דולר.

בחודש מאי 2008 הגישה המועצה המקומית הודעת צד ג' כנגד מספר מפעלים ברמת חובב, ביניהם מפעלים של כ"ל מוצרים תעשייתיים. בדצמבר 2008 הגישה גם המדינה הודעת צד ג' כנגד אותם המפעלים. בהודעות נטען, כי אם יימצא שיש לחייב את המועצה או המדינה בפיצוי הנתבעים, יש להשית את החובה לפיצוי על המפעלים או לחייבם לשפות את המועצה או המדינה בגין כל פיצוי שתחויב לשלם לתובעים.

בשלב זה, אין ביכולת כ"ל להעריך את סיכויי התביעה ואת מידת החשיפה של כ"ל לפיצוי התובעים ביחס לשאר הנתבעים, אך נראה כי סיכויי התביעה להתקבל במלואה נגד כל הצדדים והשתת כל סכום התביעה על כ"ל הינם נמוכים.

4. לבית המשפט המחוזי בבאר שבע הוגשה בנובמבר 2007 תביעה ובקשה לאשרה כתביעה ייצוגית כנגד חברה ממגזר כ"ל מוצרים תעשייתיים (להלן בסעיף זה - החברה הבת). התובעים טוענים כי ממפעל הנתבעת נפלטו לאוויר חומרים מסוכנים. לטענת התובעים על הנתבעת לשלם לתושבי הנגב "פיצוי כספי בגין הפגיעה באוטונומיה של הרצון והעמדה בסיכון בריאותי" וכמו כן להעמיד "קרן למטרת השגחה רפואית". הסכום הנתבע במסגרת התביעה הייצוגית הנו כ- 288 מיליון דולר.

במהלך שנת 2010 פתחו הצדדים בהליך של גישור וביום 3 בינואר 2011 חתמו הצדדים על הסכם פשרה לסיום הליך התביעה והגישו את ההסכם לאישור בית המשפט.

במסגרת ההסכם, הוסכם כי ההליך הייצוגי יאושר כתביעה ייצוגית, ללא הודאה כלשהי מצד החברה הבת לגבי נכונות טענות התובעים ובית המשפט יפסוק לטובת חברי הקבוצה המיוצגת (שהם כל תושבי מדינת ישראל בשבע השנים שקדמו להסכם או בחלק מהן) את הסעדים הבאים ואותם בלבד:

(1) החברה הבת תתחייב לנקוט פעולות שונות שיפחיתו את כמות החומרים השונים הנפלטים ממפעלה. בהשקעה כוללת המוערכת בסכום של למעלה מ-9 מיליון דולר ובמשך 4 שנים לאחר אישור ההסכם, אם יאושר, כמפורט בהסכם הפשרה.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ב. תביעות (המשך)
2. כ"ל (המשך)
- ב. אקולוגיה (המשך)
4. (המשך)

(2) החברה ממגזר כ"ל תממן פעילות חינוכית בשווי מוערך של 450 אלפי ש"ח (כ-125 אלפי דולר) להגברת המודעות והמעורבות הסביבתית של תלמידים באזור.

הצדדים ימליצו לבית המשפט לפסוק לכל אחד מן התובעים גמול בסך של 50 אלפי ש"ח וכן סך כולל של 700 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ לטובת שכר טרחת באי כוחם. ההסכם יביא למיצוי תביעתם של חברי הקבוצה המיוצגת. הסכם הפרשה לווה בחוות דעת של המגשר באשר להוגנות וסבירות ההסכם. נכון למועד הדוח טרם התקבלה החלטת בית המשפט.

5. ביום 31 ביולי 2008 נחקק חוק אויר נקי, תשס"ח-2008 שנועד להסדיר את הטיפול והפיקוח על זיהום אויר בישראל. הוראות החוק הרלבנטיות לחברות הקבוצה יחולו בהדרגה, בחלקן מ-2011 ובחלקן מ-2014.

חוק אויר נקי עוסק בין היתר, במקורות נייחים (הכוללים גם את מפעלי החברה) ונועד לשמש פלטפורמה ליישום דירקטיבת ה- (IPPC) Integrated Pollution Prevention and Control ("הדירקטיבה") שהתקבלה באיחוד האירופי בשנת 1996.

החוק מבחין בין מפעלים שהוגדרו בדירקטיבה כבעלי השפעה סביבתית ניכרת ("מפעלי IPPC") לבין שאר המפעלים. על פי החוק, פעילותם של מפעלי IPPC תותנה בקבלת היתר פליטה בתוקף. היתר הפליטה אמור לכלול הוראות פרטניות המבוססות על הטכניקה המיטבית הזמינה. חברות הקבוצה בישראל מוגדרות כמפעלי IPPC.

ביום 22 ביוני 2010 התקין השר להגנת הסביבה את תקנות אויר נקי (היתרי פליטה), התש"ע - 2010 הקובעות את הדרישות להגשתו וקבלתו של היתר פליטה. לצורך קביעת הטכניקה המיטבית הזמינה, מפתות התקנות למסמכי הייחוס (ה-BREF) של האיחוד האירופי ומחייבות בחירת הטכנולוגיה הטובה ביותר מתוך הטכנולוגיות המוכרות (אלא בנסיבות מיוחדות הטעונות הנמקה ספציפית). עם קבלת היתר פליטה יושט על חברות הקבוצה היטל פליטה. טרם פורסמו תקנות בדבר אופן קביעת היטל הפליטה ואין לדעת בשלב זה מתי יוטל ההיטל ומה יהיה שיעורו. הואיל והטכנולוגיה שתידרש על פי התקנות אינה ידועה בשלב זה וכן מאחר ושיעור ההיטל טרם נקבע, אין באפשרות כ"ל להעריך בשלב זה את השפעותיו של חוק אויר נקי על פעילותה.

ג. עליית מפלס בריכה 150

המינרלים מים המלח מופקים על דרך של אידוי סולרי שבמסגרתו, שוקע מלח בקרקעית אחת מבריכות האידוי בסדום באתר פעילותה של מפעלי ים המלח בע"מ (להלן - מי"ה) מכ"ל דשנים. המלח השוקע יוצר שכבה על קרקעית הבריכה בגובה של כ-20 ס"מ מדי שנה. תהליך יצור חומר הגלם מחייב שמירה על נפח תמיסות קבוע בבריכה. למטרה זו מועלה דרך קבע מפלס התמיסות בבריכה בכ-20 ס"מ מדי שנה.

בחוף המערבי של הבריכה הנ"ל ממוקמים בתי המלון של עין בוקק וחמי זוהר, היישוב נווה זוהר ומתקנים ותשתיות אחרים. עליית מפלס מי הבריכה מעל לגובה מסוים עלולה לגרום נזק ליסודות ולמבנים של בתי המלון הנמצאים בסמוך לשפת הבריכה, ליישוב נווה זוהר ולתשתיות אחרות המפוזרות בחוף המערבי לאורך הבריכה; הכל לפי גובה העלאת המפלס ומיקום האובייקט הרלבנטי.

כבר בשנת 1971 היה ידוע ברבים, כולל לרשויות השונות, כי מפלס המים בבריכה 150 עלה מדי שנה בכ-20 ס"מ. רוב בתי המלון חתמו על מסמך בו הם מאשרים ידיעתם לגבי עליית המפלס וכי ייקחו עניין זה בחשבון בתכנון ובהקמה של בתי המלון, וכן כי ישאו בעלויות הקמת הגנות ולא תהיה להם כל תביעה כלפי מי"ה בגין העלאת המפלס. התאחדות בתי המלון טענה, על דרך ההכללה בעתירתה לבג"ץ הנזכרת בהמשך פסקה זו, כי "אין בהתחייבויות הללו כדי לשמוט את הקרקע תחת הבקשה לצו הביניים" למניעת העלאת מפלס הבריכה, אך לא פירטה מה הבסיס לטענה זו.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

2. כ"ל (המשך)

ג. עליית מפלס בריכה 150 (המשך)

המצב המתואר לעיל מחייב הקמת הגנות לאובייקטים הרלבנטיים. הגנות אלה מחולקות לשני שלבים. השלב הראשון מכונה "הגנות זמניות", האמורות לספק הגנה עד ליישום פתרון קבע. השלב השני מכונה "פתרון הקבע" והוא אמור לספק הגנה לפחות עד לתום תקופת הזכיון הנוכחית (כלומר עד 2030).

ההגנות הזמניות: ההגנות הזמניות מבוצעות זה מספר שנים במסגרתן מוקמת סוללה לאורך החוף המערבי של הבריכה, מול בית המלון הרלבנטי בשילוב, בחלק מהמקומות, עם מערכת להשפלת מי תהום. סוללות הגנה אלו מעת לעת, הכל בהתחשב בגובה מפלס המים בבריכה.

פתרון הקבע: נבדקות על ידי המדינה שלוש חלופות לפתרון הקבע: חלופת הקציר - שעיקרה קציר המלח מקרקעית הבריכה, תוך השארת מפלס בריכה קבוע; חלופת הלגונה - על פיה תוקם סוללה נוספת בתוך הבריכה והיא תפריד בין החלק הקרוב לבתי המלון, שבו המפלס יישאר קבוע והמלח השוקע ייקצר, ובין שאר הבריכה שבה המפלס ימשיך לעלות מדי שנה. חלופת העתקת בתי המלון - פריסת בתי המלון הנמצאים בקו המים של הבריכה והקמתם במיקום שאינו נושק לקו המים.

למועד פרסום דוח זה, ההערכה היא כי פתרון הקבע לא יושלם לפני שנת 2017. הדבר מחייב הקמת הגנות ביניים נוספות שתספקנה פתרונות שיהיו אפקטיביים עד למועד בו יושלם פתרון הקבע. אין וודאות שהקמת ההגנות האמורות תסתיים במועדים המתחייבים מגובה מפלס הבריכה שכן יכולים לחול עיכובים הנובעים, בין היתר, מהצורך לקבל היתרים הדרושים על פי הדין (במסגרת הליכים מורכבים וארוכים) ומסיבות אחרות. עיכוב בהקמת הגנות ביניים יכול לגרום נזק משמעותי לבתי מלון ו/או למי"ה.

נושא ההגנות (הן הזמניות והן ההגנות במסגרת פתרון הקבע) מטופל על ידי הממשלה, שהכריזה על פרויקט ההגנות כפרויקט בעל חשיבות לאומית. על מנת לקדם הפרויקט הקימה המדינה בשנת 2008 חברה ממשלתית בשם החברה להגנות ים המלח בע"מ (חל"י). נכון למועד פרסום דוח זה המדינה טרם החליטה איזו מחלופת פתרון הקבע יש לאמץ.

התאחדות המלונות בים המלח עתרה לבג"ץ בשנת 2006 וביקשה כי בית המשפט יורה למדינה: לזנוח את חלופת העתקת בתי המלון; להחליט איזו חלופה משתי החלופות הנותרות (קציר או לגונה) תיושם; להבטיח כי השלמת פתרון הקבע תיעשה לא יאוחר מתום שנת 2007; להצהיר כי בתי המלון לא ישאו בכל הוצאה הקשורה לפתרון הקבע. כן נתבקש צו ביניים שיאסור להגביה את מפלס המים בבריכה 5 מעל לגובה המתוכנן לסוף שנת 2008.

בית המשפט העליון קיים שורת דיונים בעתירה. בית המשפט הדגיש כי יש "צורך בשקידה מיוחדת, מתמדת ובלתי נלאית" לטיפול בעניין וכי חשוב לקדם החלטות תקציביות והליכים סטטוטוריים הקשורים בהגנות הזמניות ובפתרון הקבע תוך מודעות של הגורמים הרלוונטיים לגורם הזמן. בית המשפט, שלא נתן את הסעדים שהתבקשו, השאיר את העתירה תלויה ועומדת על מנת לקבל דיווחים מהמדינה על מהות וקצב ההתקדמות בפרויקט ההגנות. דיווחים כאמור אכן נמסרו.

מימון:

למועד הדיווח קיימת הסכמה בין מי"ה ובין המדינה כי בעלויות מימון ההגנות הזמניות (כולל בדיקות ההיתכנות) בהיקף כולל של כ- 300 מיליון ש"ח תישא מי"ה ב- 39.5% והמדינה תישא ביתרת המימון. הוסכם שהסכמה זו אינה מהווה תקדים לגבי חלוקת נטל המימון של פתרון הקבע. חילוקי דיעות בעניין זה, ככל שיהיו, ייושבו בדרך הקבועה בזיכיון ליישוב חילוקי דיעות, שהיא בורות.

תוכנית מתאר - כחלק מההחלטה להכריז על פרויקט ההגנות כעל פרויקט תשתית לאומי הוחלט לקדם בועדה לתשתיות לאומיות תוכנית מתאר מיוחדת לנושא בשם תת"ל 35. את התוכנית מובילה חל"י. התוכנית היא בת שני שלבים - שלב ראשון אמור לספק את התשתית הסטטוטורית להגנות הביניים ושלב שני שישפק תשתית סטטוטורית לפתרון הקבע. התוכנית המתייחסת לשלב הראשון נמצאת בהליכים כמעט סופיים, אישור התוכנית על שלביה, במועדים הרלוונטיים, הוא חיוני להמשך תהליך הייצור של מי"ה ועיכובים עלולים לגרום לפגיעה בתהליך ולפיכך לנזק/הפסד.

בהכנה נמצאת תוכנית מתאר ארצית לאזור ים המלח (כולל שטח הזיכיון) הידועה כתמ"א 13. מי"ה משתתפת בדיונים שונים המתקיימים לגבי התוכנית תוך יידוע הגורמים המעורבים בצרכי מי"ה. בשלב זה לא ניתן לקבוע עד כמה התוכנית שתאושר בסופו של התהליך תשפיע על פעילויות מי"ה באזור.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

2. כ"ל (המשך)

ד. בשנת 2008 הוגשה ע"י מע"צ תביעה לפיצויים בסך של כ- 10 מיליון דולר בגין נזקים שנגרמו לגשרים המצויים לאורך כביש 90. לטענת התובעת הנזקים נגרמו גם כתוצאה מחומר של כ"ל שנשפך ממשאיות שהובילו אותו לנמל באילת. כ"ל, על בסיס הערכת יועציה המשפטיים מעריכה כי סביר יותר שהתביעה תדחה מאשר שתקבל ולפיכך בספרי כ"ל לא בוצעה הפרשה לגבי הסכום הנידון.

ה. בנוסף להתחייבויות תלויות הנזכרות בסעיפים לעיל, תלויות ועומדות נגד כ"ל ומספר חברות מאוחדות תביעות (כולל תביעות משפטיות) שונות. בגין תביעות בסך של עד כ-22 מיליון דולר ליום 31 בדצמבר 2010, מתוכם הפרישו כ"ל והחברות המאוחדות לתאריך זה כ- 11 מיליון דולר. כמו כן בגין חלק מהתביעות האמורות לעיל, קיים כיסוי ביטוחי. להערכת הנהלת כ"ל, בהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, ההפרשה שנוקפה מספיקה לכיסוי החשיפה בגין התביעות הנ"ל.

3. בז"ן

א. הליכים תלויים ועומדים בקשר עם נחל הקישון

1. בשנים 2001 עד 2005 הוגשו תביעות כספיות על ידי כ- 50 תובעים (או יורשיהם ותלויים), ברובם דיגים שעבדו בשעתו, לפי הנטען, במעגן הדיג בקישון. לטענת התובעים, הזרמת שפכים לקישון ע"י כל אחד מהמפעלים הכימיים הפועלים על גדות נחל הקישון, גרמה למחלות הסרטן שבהן חלו (ולמחלות אחרות). לתביעות צורפו כצדדים שלישיים עשרות מפעלים, לרבות גדיב וכא"ל, רשויות וחברות ביטוח. במהלך בירור התביעות, חזרו בהם תשעה תובעים מתביעותיהם והן סולקו.

מאחר שמדובר בתביעת נזקי גוף, אין התובעים צריכים לכמת את מלוא הסכום הנתבע. במועד הכנת הדוח מסתכמים הנזקים המכומתים בתביעות כ- 37 מיליון דולר כערךם ביום הגשת התביעות, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד המחלה או מיום הגשת התביעה, וכן פיצויים עונשיים והוצאות נוספות כגון טיפולים ועזרת צד ג' אשר בחלקן הקטן לא כומתו, שכ"ט והוצאות. יובהר כי מדובר בחיבור אריתמטי של הסכומים המכומתים בכתבי התביעה ולא בהערכת סיכון של הנתבעים, כל שכן הסיכון לו חשופות בז"ן, גדיב וכא"ל.

תיקים אלו מצויים במועד הדוחות הכספיים בשלב שמיעת הראיות. בשלב ראשון דן בית המשפט בשאלת הקשר הסיבתי במובנו הצר, היינו הקשר בין החומרים שנטען שהיו מצויים במעגן הדיג ובין מחלות התובעים. מדובר במערכת עובדתית סבוכה ביותר שנמשכה עשרות שנים ובה מעורבים כמאה ויותר בעלי דין (תובעים, נתבעים וצדדים שלישיים), ובסוגיות משפטיות שאין לגביהן תקדים, הן לגוף התביעה והן באשר לסוגיית חלוקת האחריות בין הנתבעים לצדדים השלישיים.

בהתבסס על הערכת יועציה המשפטיים, לנוכח מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, השלב הראשוני שבו הם מצויים והצדדים הרבים המעורבים, אין בז"ן יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

2. בשנים 2000 עד 2007 הוגשו תביעות כספיות כנגד שורת נתבעים ובהם בז"ן, גדיב וכא"ל, על ידי חיילים לשעבר הטוענים כי נגרמו להם מחלות סרטן ו/או מחלות אחרות כתוצאה ממגע עם חומרים רעילים במי נחל הקישון ובסביבתו. לתביעות צורפו כצדדים שלישיים עשרות מפעלים ורשויות, ובהם מדינת ישראל וחברות ביטוח. למועד הדוח חזרו 22 תובעים מתביעותיהם ונותרו בביהמ"ש תביעות בגין 91 חיילים בתביעות המתבררות כיום ננקב סכום כולל של כ-132 מיליון דולר אשר אינו משקף את מלוא תביעות החיילים (כל הסכומים הינם נכון ליום הגשת התביעות), מאחר ומדובר בתביעות לנזקי גוף, אין התובעים חייבים לכמת באופן מדויק את מלוא הסכום הנתבע. נזקים עיקריים נוספים, אשר לא הוערכו בכסף בכתבי התביעה, כוללים גם אבדן השתכרות לעתיד, הוצאות רפואיות, בחלקם של המקרים אובדן השתכרות בשנים האבודות ועוד, וכן הפרשי ריבית והצמדה, שכר טרחת עו"ד והוצאות. יובהר כי מדובר בחיבור אריתמטי של הסכומים המכומתים בכתבי התביעה ולא בהערכת סיכון של הנתבעים, כל שכן הסיכון לו חשופות בז"ן, גדיב וכא"ל.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

3. בז"ן (המשך)

א. הליכים תלויים ועומדים בקשר עם נחל הקישון (המשך)

2. (המשך)

תיקים אלו מצויים בשלבים של שמיעת ראיות או הליכים מקדמיים. לפיכך, פרטים עובדתיים משמעותיים הנוגעים לתובעים ולנסיבות החשיפה הנתענות אינם ידועים ברובם לנתבעים ולצדדים השלישיים, לרבות לבז"ן, לגדיב ולכאו"ל. מדובר במערכת עובדתית סבוכה ביותר שנמשכה עשרות שנים ובה מעורבים מאות בעלי דין (תובעים, נתבעים וצדדים שלישיים), ובסוגיה משפטית תקדימית, הן לגוף התביעה והן באשר לסוגיית חלוקת האחריות בין הנתבעים ובין לבין הצדדים השלישיים. בהתבסס על הערכת יועציה המשפטית, לאור מורכבות התיקים, הן מבחינה עובדתית והן מבחינה משפטית, השלב הראשוני שבו הם מצויים והצדדים הרבים המעורבים, אין בז"ן יכולה להעריך את החשיפה בגינם ולא ביצעה הפרשה בעטיים בדוחותיה הכספיים.

3. נגד בז"ן ו- 11 גורמים נוספים, כולל גדיב, כאו"ל וחברה כלולה, הוגשה תביעה מטעם מספנות ישראל בע"מ, בטענה כי זיהום נחל הקישון ע"י הגופים הנתבעים גרם למתקני התובעת, המצויים במוצא הנחל, נזקים שונים. סכום התביעה הינו כ- 5.5 מיליון דולר למועד הגשתה (ינואר 2004). למועד הדוחות הכספיים מצוי ההליך בשלב שמיעת הראיות כאו"ל הגיעה להסכם פשרה לפיו נדחתה התביעה נגדה. כאו"ל התחייבה בהסכם כי ככל שתושג פשרה בתביעה בהסכמת רוב הנתבעים וצדדי ג' שיוותרו בתיק, אשר תסיים את כל ההליכים בתביעה, תשתתף כאו"ל באותה פשרה ב- 2.8% מהסכום שישולם לתובעת על פי אותה פשרה. כאו"ל מנהלת משא ומתן עם הנתבעים בתיק על מנת שלא ישלחו כנגדה הודעות צד ג' ועל כן מעמדה בתיק טרם הובהר סופית.

ב. במכתב מיום 11 בדצמבר 2006, שנשלח לבז"ן על ידי תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ (להלן - תש"ן), מבקשת תש"ן להפנות את תשומת לבו של בז"ן לשתי סוגיות בתחום איכות הסביבה. האחת - מקורה בדוח שנתי של המשרד להגנת הסביבה משנת 1997, בו נקבע, כי באיזור מסדרון צנרת הדלק שליד נמל הדלק בחיפה קיים זיהום מסיבי של הקרקע ומי התהום שמקורו בדליפות שהתרחשו בצנרת הישנה או בעת החלפתה בצנרת החדשה (מסדרון שבו מונחים צינורות של בז"ן). סוגיה שניה הינה טענות תש"ן בדבר קיומם של מספר מוקדי זיהום בחוות המיכלים בטרמינל קרית חיים ובאלרואי (שתי חוות מיכלים אלה הופעלו על ידי בז"ן, כך טוענת תש"ן, עד מחצית שנות ה-90). לטענת תש"ן קשה לאמוד את השלכותיה הכספיות והאחרות של בעיה זו ותש"ן דרשה כי סוגיות אלו יידונו בהקדם על מנת להגיע לפתרון מוסכם. בז"ן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא זה, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום, אינו ידוע וכמו כן, אין לבז"ן ידיעה אם קיים זיהום מתי נוצר, ובאחריות מי.

ג. ביום 12 במאי 2008, התקיים במשרד להגנת הסביבה בחיפה, שימוע לחברות תש"ן, קצא"א ולבז"ן, בעקבות טענות של המשרד להגנת הסביבה ולפיהן, התגלו ממצאים העלולים להעיד על זיהום וכי קרקע שנחשדת כמזוהמת, פונתה מאזור סמוך למעגן הדייג לבית זקוק חיפה. בשימוע שנערך הודיעה בז"ן בין היתר ממצאי הבדיקות מעידים כי לא ארעה דליפה מצנרת שברשותה. למרות האמור לעיל, בז"ן אינה יכולה לשלול את האפשרות כי קיימת לה חשיפה בנושא זה, בסכומים שאיננה יכולה להעריך בשלב זה, בין היתר, היות שהיקף הזיהום, אם וככל שהוא קיים כיום, אינו ידוע וכמו כן, אין לבז"ן ידיעה אם קיים זיהום מתי נוצר, ובאחריות מי.

בראשית שנת 2009 נדרשו בז"ן וקצא"א, במסגרת תנאי שהוסף לתנאי רשיון העסק שהוצא לכל אחת מהן, לבצע סקר קרקע לאורך פרוזדור הצנרת ולבצע את המלצות הסקר. בז"ן ערערה על תנאי זה ברשיון העסק, בהליך הקבוע בחוק. המשרד להגנת הסביבה ביטל את התנאים האמורים והוציא תנאים חדשים ברשיון העסק בהם נדרשה בז"ן לבצע סקר היסטורי ביחס לפרוזדור הצנרת ולאחר מכן לבצע סקר גז, קרקע, קרקע ומים באזורים לאורך הפרוזדור אשר יאותרו כחשודים בזיהום. סקר זה יכלול, על פי התנאים, גם סקר סיכונים והצעה לטיפול בזיהום. על פי התנאים ברשיון העסק, יקבע המשרד להגנת הסביבה תנאים ושלבים לביצוע התכנית לטיפול בקרקע, לאחר שתאושר על ידו. בתקופת הדוח, הודיעה בז"ן למשרד להגנת הסביבה כי תגיש לאישורו תוכנית לביצוע סקרים ולאחריהם יתבצע סקר סיכונים וכן נאמר בהודעה כי טיפול בתוואי הפרוזדור, ככל שיידרש על פי ממצאי סקר הסיכונים, יבוצע ע"י בז"ן ומשתמשים נוספים בתוואי, כל עוד תמשיך בז"ן לתפעל את קווי הצנרת שבפרוזדור, על פי החלטת המדינה. בתקופת הדוח ביצעה החברה סקר הסטורי והיא נערכת וביצוע סקר גז קרקע בהתאם לאישור המשרד להגנת הסביבה

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ב. תביעות (המשך)
3. בז"ן (המשך)
- ד. בראשית שנת 2009 התקיים במשרד להגנת הסביבה שימוע לבז"ן ולתש"ן, ביחס לשני אתרים נקודתיים, בהם נמצא, לטענת המשרד להגנת הסביבה, זיהום בתוצרי נפט של קרקע ומים.
- ביום 1 במרס 2009 נמסר לבז"ן צו פינוי רעלים לפי סעיף 16א' לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993 וצו ניקוי לפי סעיף 13ב' לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד - 1984, הדורש מבז"ן, מחברת תש"ן ומהמנהלים הכלליים שלהן, להגיש למשרד להגנת הסביבה תכנית לביצוע סקר גז קרקע, קרקע ומים לתיחום האזורים המזוהמים, לבצע את הסקר על פי התכנית המאושרת ולהגיש דוח ממצאי הסקר לאישור המשרד, שיכלול המלצות לביצוע ניקוי ושיקום הקרקע המזוהמת והמים המזוהמים והחזרת מצב הנחל וגדותיו לקדמותו בהתאם למה שיעלה מממצאי הסקר ותוך ציון לוחות זמנים קצרים ומחייבים לביצוע ולבצע את המלצות הסקר במלואן עד לסילוק הפסולת והרעלים מהקרקע ומהמים.
- בז"ן ביצעה סקר גז קרקע, קרקע ומים, בהתאם עורכי הסקר המליצו על פעולות מסוימות לטיפול במי תהום ועל ביצוע סקר סיכונים ביחס לקרקע. בז"ן הגישה לאישור המשרד להגנת הסביבה תכנית טיפול באזור נחל הגדורה, בהתבסס על ממצאי הסקר שבוצע כאמור. היא מבצעת את התכנית בהתאם לאישור המשרד. המשרד להגנת הסביבה פתח בחקירה לבירור מקור הזיהום באזור נחל הגדורה, במסגרתה נחקרו גם עובדים, מנהלים ונושאי משרה בבז"ן.
- למועד הדוח, אין באפשרות בז"ן להעריך את הפעולות שתידרשנה בעקבותיו ואת היקף ההוצאות שתידרש בז"ן להוציא בגין פעולות אלה.
- ה. המשרד להגנת הסביבה מקיים חקירה ביחס לאירוע של זיהום נטען בנחל הקישון, כחלק מאירוע גשם בתאריכים 20 עד 21 בינואר 2010. במסגרת זו נחקרו גם עובדים, מנהלים ונושאי משרה בבז"ן.
- ו. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (להלן - בסעיף זה - החוק), שתוקפו מיום 1 בינואר 2011, נועד להסדיר את הטיפול בבעיית זיהום האוויר בישראל באופן כולל ומקיף. החוק החמיר את משטר הפיקוח על פליטות חומרים לאוויר ומחייב מפעלים הפולטים חומרים לאוויר לקבל היתר פליטה לשם פעולתם. בנוסף, החוק מחמיר את הסנקציות הפליליות והמנהליות אשר עלולות להיות מוטלות על מי שיפרו את הוראות החוק ויגרמו לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.
- בהתאם להוראות המעבר של החוק, מפעל הפועל בתחום פעילותה של בז"ן ואשר ערב תחילת החוק הפעיל כדין מקור פליטה על פי הוראות צו אישי שניתן לו, יהיה רשאי להמשיך בהפעלתו אף ללא היתר לפי החוק עד ליום 30 בספטמבר 2016 או עד הכרעה בבקשת היתר הפליטה שגישה, לפי המוקדם, ובלבד שיגיש בקשה להיתר פליטה כאמור לא יאוחר מיום 1 במרס 2014 זאת ועוד, מחוקק המשנה הוסמך לגבש הוראות בעניינים מהותיים ומרכזיים הקשורים בהפעלת החוק, לרבות הוראות הקובעות מהו זיהום אוויר חזק או בלתי סביר וכן צעדים ואמצעים שיש לנקוט למניעת זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, אשר בחלקן טרם גובשו. נוכח האמור לעיל, בז"ן אינה יכולה להעריך את מלוא ההשלכות שיהיו עליה כתוצאה מיישום החוק וחקיקת המשנה שתתקבל מכוחו.
- ז. ביום 18 ביולי 2006, שלח השר להגנת הסביבה מכתב לשר האוצר בקשר עם הפרטת בז"ן. במכתב מתוארים ממצאים ראשוניים של סקר, הבודק את היקף הזיהום בנחל הקישון, על פיהם ישנה שכבת קרקע מזוהמת בעומק מספר מטרים ובאורך מספר קילומטרים לאורך תוואי הנחל וכי לאחר קבלת ממצאי הסקר בכוונתו לדרוש מהמפעלים, אשר תוצאות הסקר יוכיחו כי תרמו לזיהום, לשאת בעלויות הוצאת המשקעים המזוהמים מהנחל, טיפול בהם וסילוקם לאתר מתאים. בשנת 2008, נמסרה לבז"ן ולגדיב, להערות טיוטת ממצאי הסקר המייחסת להן תרומה בשעור של כ- 0.34% לתכולת המתכות הכבדות שנמצאו לכאורה, במשקעים שנבדקו בסקר ושל כ- 87.5% לתכולת החומרים האורגניים ממקור תוצרי דלקים. בז"ן סבורה כי ממצאי הסקר אינם עומדים במבחן הביקורת והיא העבירה לרשות נחל הקישון חוות דעת מטעמה בעניין זה.
- בשלב זה, הנהלת בז"ן אינה יכולה להעריך, מה יהיו ממצאי הסקר הסופיים; עד כמה ממצאים אלו יוכיחו את מידת אחרייתתה של בז"ן, אם בכלל, לזיהום, אם ימצא כזה; האם ומכוח איזו סמכות חוקית תדרש בז"ן לנקוט בפעולות המוזכרות במכתב השר, או בפעולות אחרות, כתוצאה מהאמור; ומה תהיינה העלויות הכרוכות בכך לבז"ן.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

3. בז"ן (המשך)

ח. בז"ן עתרה לבג"צ כנגד שר האוצר, שר התשתיות הלאומיות, שר הפנים והשר להגנת הסביבה ובה דרשה כי המשיבים ינמקו מדוע לא יעשו שימוש בסמכויות המוקנות להם לשם יישומה של החלטת הממשלה בנוגע לאספקת גז טבעי לאזור חיפה, אשר אמורה היתה להיות מיושמת עד יום 31 בדצמבר 2007 באופן שיבטיח בוודאות אפשרותה של בז"ן להשתמש בגז טבעי בכל ההקדם ולא יאוחר מתום שמונה עשר חודשים ממועד כניסתו לתוקף של הצו האישי החדש שהוצא לבז"ן בחודש נובמבר 2009; כמו כן, ביקשה בז"ן מבית המשפט להורות לשר להגנת הסביבה לנמק מדוע לא ידחה את המועד לכניסתו לתוקף של הוראות מסוימות בצו האישי החדש, הנוגעות להפחתת פליטות ממתקני בז"ן ("ההוראות המיוחדות"), עד למועד בו תחל אספקה סדירה של גז טבעי למתקניה של בז"ן. בית המשפט לא נעתר לבקשה לתת צו ביניים במעמד צד אחד, שיקפיא את המועדים הקבועים בצו האישי, וקבע כי ידון בבקשה לצו ביניים, לאחר קבלת תגובת המדינה לעתירה. בפני בג"צ מונחת גם עתירתם של בעלי קרקעות בהן מתבצעות עבודות להנחת צנרת הגז, כנגד המשך העבודות. למועד פרסום דוח זה, אין צו המורה על הפסקת העבודות.

למועד פרסום דוח זה, טרם הגישה המדינה את תגובתה לעתירת בז"ן. ביום 26 במרס 2006, הגישו שתי תובעות (להלן - המבקשות) לבית המשפט המחוזי בחיפה כתב תביעה כנגד בז"ן, כאו"ל, מנכ"ל בז"ן ומנכ"ל כאו"ל (להלן - המשיבים). המבקשות הגישו בקשה לאישור התובענה כייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן - הבקשה לאישור). בקשר לאירועים של פליטת עשן ממפעלי החברות הנתבעות שהתרחשו בימים 15 בספטמבר 2003 ו-5 באוקטובר 2003, בסך הכל העמידו המבקשות את תביעתן כנגד המשיבים על סך של כ-40 מיליון דולר. לדעת בז"ן, בהתבסס על יועציה המשפטית סיכויי התביעה עולים על 50% על כן בוצעה הפרשה נאותה בספרים. כמו כן, החברה מכוסה בפוליסת ביטוח.

בקשר לאותם אירועים הומצאה לכאו"ל בקשה לאישור תובענה ייצוגית נוספת, בה ביקש המבקש לייצג את תושבי מפרץ חיפה ומי ששהו באזור זה (חברי הקבוצה) ושנחשפו לפליטת העשן בתאריכים האמורים, ולפצות כל אחד מחברי הקבוצה ב-265 דולר (1,000 ש"ח) בגין הנזק שנגרם לו על-פי הנטען. הבקשה אינה נוקבת במספרם המוערך של חברי הקבוצה ואיננה נוקבת בסכום הכולל אשר לטענת המבקש יש לפצות בו את חברי הקבוצה. הדיון בתביעה החדשה הועבר לבית המשפט המחוזי בחיפה, הדין בתביעה המקבילה. ובמקביל, מתנהל מו"מ בין כאו"ל לבין המבקשות בתביעה המתנהלת בחיפה, במטרה לבחון את האפשרות לכלול את כאו"ל בהסדר פשרה משלים להסכם הפשרה שגובש במסגרת התביעה כנגד בז"ן. להערכת בז"ן, בהתבסס על חוות דעתם של יועציהם המשפטיים של כאו"ל, נוכח השלב המוקדם של התביעה, מורכבות ההליך והעובדה שלא נקב סכום בתביעה, לא ניתן לאמוד את חשיפתה הכספית של בז"ן.

ט. ביום 9 באוגוסט 2009, שלח מנהל מחוז חיפה במשרד להגנת הסביבה לכאו"ל ולמנכ"ל כאו"ל, מכתב התראה וזימון לשימוע לפי החוק למניעת מפגעים סביבתיים התשכ"א-1961, וזאת, על פי הנטען בהתראה האמורה בשל אי קיום הוראות הצו האישי החלות על כאו"ל, בקשר עם אירוע של פליטת עשן ממפעל כאו"ל מיום 7 באוגוסט 2009. השימוע התקיים ביום 16 באוגוסט 2009. ביום 5 בינואר 2010, הומצא לכאו"ל דוח צוות הבדיקה. צוות הבדיקה המליץ שלא לנקוט בצעדי אכיפה במקרה זה אך המליץ כי יינקטו צעדי מניעה שעשויים להפחית את ההסתברות להישנות מקרה כאמור.

בפגישה שהתקיימה בין נציגי כאו"ל לבין מנהל מחוז חיפה של המשרד להגנת הסביבה בעקבות דוח צוות הבדיקה ודוח של חברת Linde בנוגע לתפקוד לפידי כאו"ל, סוכם כי המשרד להגנת הסביבה יאמץ את המלצות צוות הבדיקה וכי כאו"ל תבצע את הפעולות הבאות: כאו"ל תחליף את קו אספקת הקיטור מתחתית הלפיד לראש הלפיד במתקן המונומרים לקו העשוי מפלדת אל חלד; כאו"ל תחליף את ראש לפיד מתקן המונומרים בראש חדש וכן תחליף במקביל את זוג ראשי הלפיד במתקן הפולירופילן; כאו"ל תתקין מיכל הפרדה לטיפול של נוזלים בסמוך לתחתית הלפיד של מתקן המונומרים; כאו"ל תעדכן את הנהלים לביצוע עבודות קריטיות במתקנים ותרענן את ההדרכה עליהם בהתאם, כדי למנוע טעויות מסוג הטעות שהתרחשה ביום 7 באוגוסט 2009. במסגרת הטיפול התקופתי שבוצע ברבעון האחרון של שנת 2010, כאו"ל ביצעה הפעולות המתוארות לעיל.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

3. בז"ן (המשך)

- י. בין שלוש חברות לשיווק דלק, מינהל הדלק במשרד התשתיות הלאומיות, בז"ן וחברת תשתית במשק הדלק, מתנהלים מספר הליכים משפטיים הנוגעים למלאי נפט גולמי בהיקף של כ- 38,000 טון (להלן - המלאי), שאוחסן על ידי שלוש חברות השיווק במתקן חברת התשתית, ואשר לא נמסר להן על פי בקשתן, בטענה כי מדובר בבוצה. לטענת חברות שיווק הדלק, הצדדים האחרים אחראים כלפיהן למסירת נפט גולמי בכמות הנ"ל או לתשלום בגין שווי. שווי התביעה למועד הגשתה (נובמבר 2002) כ-7 מיליון דולר. המדינה, תובעת מחברות שיווק הדלק, בז"ן וחברת התשתית, לפצותה בסכום של כ-32 מיליון דולר למועד הגשת תביעתה (פברואר 2004) בשל נזקים שנגרמו למדינה, לטענתה, עקב הסכומים ששילמה במשך שנים עבור אחזקת המלאי כמלאי חירום, אשר בדיעבד, טוענות חברות שיווק הדלק שהוא בוצה שאינה ניתנת לשימוש. כן תבעה המדינה תשלום סכום נוסף של כ-6 מיליון דולר למועד הגשת התביעה (אוגוסט 2007) מכוח מנגנון התחשבות שבין המדינה לבין חברות השיווק, ביחס לערך מלאי החירום. לבז"ן ולחברת התשתית הומצאה הודעת צד ג'.
- בז"ן, מצידה, הגישה תביעה כנגד חברת התשתית, באותו נושא, לפיה מתבקש בית המשפט להצהיר כי יתרות נפט גולמי המצויות במתקני חברת התשתית ואשר מופיעות בספריה כנפט גולמי ללא בעלים, שייכות לבז"ן. חברת התשתית, הגישה תביעה נגד חברות שיווק הדלק ובז"ן, בה היא טוענת כי הנתבעות חייבות לשלם לה דמי אחסון בגין המלאי, מחודש ספטמבר 2000 ואילך, בסך כולל של כ-9 מיליון דולר, הסעד כנגד בז"ן נתבע כסעד חלופי.
- התביעות הועברו לדיון בפני אותו שופט. שמיעת הראיות בתביעות החלה.

- יא. בראשית שנת 2009 קיים המשרד להגנת הסביבה שימוע לבז"ן ולגדיב בגין הפרות וישום לקוי לכאורה של הוראות הצו האישי. מרבית הטענות שנטענו כנגד בז"ן וגדיב התייחסו לאי קיום במועדן של חובות דיווח שהוטלו עליהן. בז"ן וגדיב הגיעו להסכמה עם המשרד להגנת הסביבה בכל הנושאים שהועלו בסיכום השימוע והן פעלו בהתאם לסיכומים אלו.

- יב. עירית חיפה דרשה מחברות קבוצת בז"ן תשלום להיטל ביוב בסך של כ-40 מיליון דולר. קבוצת בז"ן, המפנה את שפכיה הסניטריים, בחלקם על פי התקשרות עם איגוד ערים ביום ובחלקם על פי התקשרות עם עירית קרית אתא, הגישה ערר לבית המשפט. למועד הדוח טרם החל בירור הערר.
- בהתבסס על חוות דעתם של יועציהם המשפטיים של החברות בקבוצת בז"ן, בהסתברות של מעל 50% התביעה הנ"ל תדחה.

- יג. בז"ן וחברות מוחזקות שלה נוהגות לרשום בספריהן הפרשות לתביעות שלדעת הנהלותיהן, בהתבסס על יועציהן המשפטיים, מירב הסיכויים שיתממשו. ההפרשה נעשית על פי אומדן סכומי התשלומים הצפויים לסילוק ההתחייבות. סכום החשיפה הנוספת של בז"ן, לא כולל תביעות הכלולות בסעיפים א-ז, ט לעיל, בגינה אין הפרשה, עומד על סך של כ-147 מיליון דולר.

4. צים

- א. צים וחברות מאוחדות שלה הינן צד לבורריות ותביעות משפטיות בסכום כולל של כ-18 מיליון דולר.
- ב. במהלך שנת 2009 החלה חברת ספנות בהליכי בורות נגד צים בסכום כולל של כ-151 מיליון דולר, בקשר עם הסכמי שיתוף פעולה שלטענת חברת הספנות נקשרו בינה לבין צים. להערכת הנהלת צים, בהתבסס על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, לצים אין חשיפה כלשהי כתוצאה מאותן תביעות, מעבר לסכום ההפרשה שביצעה צים בדוחותיה הכספיים. הצדדים עדיין בתהליך מציאת פשרה הכולל שיתוף פעולה עסקי.
- ג. צים מעורבת כמשיבה בבקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת שהוגשה לבית המשפט המחוזי על ידי בעל מניות המחזיק במניות החברה לישראל. אם תאושר לתובע להגיש תביעה נגזרת בשם החברה לישראל ואם בסופו של יום תתקבל תביעה זו, עלולה צים להיות מחויבת להשיב לחברה לישראל סך של 246 מיליון דולר (או 111 מיליון דולר, אם יתקבל הסעד החלופי לו טוען התובע). הנהלת צים, על סמך חוות דעתם של יועציה המשפטיים, בדעה כי, הסיכויים שצים תצטרך להשיב לחברה לישראל נמוכים.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

5. קוואנטום

ביום 20 ביולי 2008 הוגשה תביעה כנגד החברה, קוואנטום, צ'רי ויחידים הקשורים לצ'רי וכנגד המיזם משותף. התביעה הוגשה במדינת מישיגן, ארה"ב על ידי חברה אמריקאית בשם V Cars, LLC (לשעבר Visionary Vehicles) (להלן - התובעת), בטענה שקיימה משא ומתן עם צ'רי להקמת מיזם משותף לייצור מכוניות בסין ולהפצתן בארה"ב. הטענות ביחס לחברה וקוואנטום כוללות טענות בדבר שימוש במידע חסוי שהועבר לחברה על ידי התובעת, חזרה מהטחות והפרת חובות אמון כלפי התובעת וקשירת קשר עם צ'רי למניעת השתתפותה של התובעת בייצור מכוניות של צ'רי, ייצואן, הפצתן ומכירתן בארה"ב. התובעת טוענת להפסדים בסך של כ- 26 מיליון דולר שלכאורה נגרמו לה, וכן טוענת לאובדן רווחים עתידיים מחלקה הצפוי במיזם בסך של כ- 14 מיליארד דולר במשך שלושים השנה שבהן המיזם צפוי היה לפעול. התובעת ביקשה צו מניעה להגנה על זיכיון הפצה בלעדי בארה"ב שלכאורה ניתן לה. בנוסף, מבקשת התובעת החזר הוצאות משפטיות וסעדים נוספים. ביום 2 בדצמבר 2008 הגישו החברה וקוואנטום בקשה למחיקתן מהתביעה בשל העדר סמכות שיפוט לבית המשפט במישיגן לדון בעניינן. ביום 23 בינואר 2009 הגישה התובעת תגובה לבקשה האמורה, וביום 13 בפברואר 2009 הגישו החברה וקוואנטום תשובה לתגובה זו. ביום 18 במרס 2009, התקיים דיון בבית המשפט במישיגן בו קיבל בית המשפט את הבקשה של החברה ושל קוואנטום למחיקתן מהתביעה, וביום 20 במרס 2009 ניתן צו המעגן את החלטתו האמורה של בית המשפט. החברה וקוואנטום אינם עוד צד לתיק המתנהל בבית המשפט שבמישיגן. למיטב ידיעת החברה, ביום 4 בספטמבר 2009, הגישה התובעת כתב תביעה מתוקן בבית המשפט במישיגן אשר בו נמחקו החברה, קוואנטום והמיזם המשותף כנתבעות, בעוד יתר הנתבעים, בהם צ'רי, נותרו בכתב התביעה, והטענות נגדם כוללות הפרה של חוקים למניעת שחיתות, הונאה, הפרת חובת נאמנות, הבטחת שווא, גרם הפרת חוזה, הפרת סודות מסחריים ועוד. בתגובה, ביום 24 בספטמבר 2009, צ'רי הגישה בקשה להעברת כל טענות צ'רי לבוררות בהונג קונג. ביום 4 בפברואר 2010, נתן בית המשפט במישיגן צו המפנה את הסכסוך לבוררות בהונג קונג בין התובעת וצ'רי.

למיטב ידיעת החברה, ביום 17 במרס 2010 הגישה התובעת בקשה לפתיחת הליך בוררות במוסד לבוררות בהונג קונג, במסגרתה העלתה טענות כנגד צ'רי דומות (אך לא זהות) לטענות שהעלתה בתביעה שהגישה במישיגן. למיטב ידיעת החברה, וכפי שנמסר לה, ביום 29 באוקטובר 2010 הגישה התובעת כתב תביעה מתוקן, במסגרת הליך הבוררות, וצ'רי הגישה את תשובתה לכתב התביעה המתוקן ביום 28 בינואר 2011. למיטב ידיעת החברה, וכפי שנמסר לה, התובעת הגישה תשובה לתשובה שהוגשה על-ידי צ'רי. על פי חוות דעתם של יועצי המשפטיים של החברה, בהתחשב בין היתר בכך שהחברה אינה צד לבוררות, אין בידיהם להעריך את תוצאות הליך הבוררות האמור. כמו כן, על פי חוות דעתם של יועצי המשפטיים של החברה, בטרם התברר הבסיס להחלטות נגד צ'רי, אם וככל שיהיו כאלה, במסגרת הליך הבוררות בהונג קונג, מוקדם להעריך את התחולה הפוטנציאלית של הוראות השיפוי הכלולות בהסכם המיזם המשותף כאמור להלן, על צ'רי ו/או על החברה, לפי העניין.

ביום 23 באוקטובר 2009, הגישה התובעת תביעה נגד החברה בבית המשפט הפדרלי במדינת ניו-יורק וכלולות בה עילות מעין חוזיות ועוולות נזיקיות הנטענות כנגד החברה בהן הבטחת שווא, הפרת חובת נאמנות, הפרת חובת סודיות ושימוש לא נאות בסוד מסחרי, כאשר הרקע לתביעה הינו אי הצלחת התובעת להתקשר בהסכם למיזם משותף עם צ'רי. התובעת טוענת, בין היתר, להפסדים שלכאורה נגרמו לה בסך 26 מיליון דולר, לאובדן רווחים שלטענתה היה צפוי לה בסך של 1.1 מיליארד דולר במשך חמש השנים הראשונות של המיזם המשותף, אובדן רווחים בהיקף של מיליארדי דולר כמפיצה והיבואנית של רכבי צ'רי בארה"ב וכן מבקשת צו מניעה לשימוש במידע לכאורה סודי של התובעת. החברה הסכימה להמצאת כתב התביעה.

בדיון מקדמי שהתקיים ביום 2 במרס 2010 נדונו עיקרי הטענות האפשריות של הצדדים. עיקר הדיון התמקד בטענה של החברה לפיה התובעת לא ביססה עובדות המקימות לבית המשפט בניו יורק סמכות שיפוט לדון בתביעה. התובעת טענה בתגובה כי קיימות בידיה עובדות נוספות, שלא פורטו בכתב התביעה, המבססות סמכות שיפוט לבית המשפט בניו יורק. בעקבות הדיון ניתן צו לפיו על התובעת להגיש בתוך 30 ימים ממועד הדיון כתב תביעה מתוקן המפרט את כל העובדות המקימות לטענתה סמכות שיפוט לבית המשפט בניו יורק. ביום 31 במרס 2010 התובעת הגישה כתב תביעה מתוקן. ביום 14 באפריל 2010 הוגש מטעם החברה מכתב הכולל את טענותיה למחיקת התביעה בשל העדר סמכות שיפוט ובשל כך שחלק, אם לא כל, הטענות המועלות בכתב התביעה אינן מהוות עילה לפי דיני סדר הדין האזרחי החלים. ביום 22 באפריל 2010 הגישה התובעת תגובה למכתב החברה האמור.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ב. תביעות (המשך)

5. קוואנטום (המשך)

ביום 29 באפריל 2010 קיים השופט בתיק שיחת ועידה בהשתתפות הצדדים בה הביע עמדה לפיה עדיין מוקדם להביא למחיקת התביעה בשלב זה. במסגרת ההליך הושלם כמעט לגמרי שלב גילוי העובדות, במסגרתו בית המשפט מתיר לכל צד, בין היתר, לבקש מהצד השני להמציא מסמכים, ולדרוש שהצד השני ישיב לשאלות וימסור תצהירי עדות. בהתאם ללוח הזמנים שנקבע בצו שניתן על ידי בית המשפט, הצדדים השיבו לבקשת הגילוי של הצד השני עד לאמצע חודש יולי 2010, וגבו את העדויות מהעדים עד ליום 11 באוקטובר 2010. מועד זה הוארך לאחרונה בצו בית המשפט, בהסכמת הצדדים, עד ליום 10 בנובמבר 2010, בכפוף למספר חריגים. נכון למועד זה אין אפשרות לגילוי עובדתי נוסף, אולם בית המשפט קבע בעבר חריגים מסוימים ללוח הזמנים של הגילוי, אשר עשויים להאריך את משך הגילוי העובדתי ביחס לאותם נושאים.

בהתאם לצו האמור, החברה השיבה לשאלות ולבקשות גילוי המסמכים של התובעת וכן הגישה מטעמה שאלות ובקשות לגילוי מסמכים לתובעת. יועציה המשפטית של החברה השלימו את סקירת מרבית החומרים שהומצאו על ידי התובעת במענה לבקשת החברה ואת גביית תצהירי העדות מהיחידים אשר התובעת זיהתה כבעלי ידיעה לעניין טענותיה בתביעה. בהתאם, גבתה התובעת תצהירי עדות של עדים מטעם החברה ובכללם עד מומחה. לדעת יועציה המשפטית של החברה, בהתבסס על החומר שהעבירה התובעת במסגרת הגילוי ועל העדויות מטעמה, ביקשה החברה כי התובעת תשלים את תשובותיה במסגרת הגילוי ביחס לחלק מהתביעות הכלולות בכתב התביעה. אם לא יושלם הליך גילוי המסמכים כמבוקש, תפנה החברה לבית המשפט בבקשה להורות לתובעת להשלים את תהליך גילוי המסמכים.

יועציה המשפטית של החברה סבורים על בסיס בחינתם עד כה של המסמכים והתצהירים במסגרת הגילוי העובדתי, כי לחברה קיימות טענות הגנה מבוססות לתביעות המועלות בכתב התביעה המתוקן. יצוין כי במסגרת הסכם המזים המשותף בין צ'רי וקוואנטום נקבעו הוראות שיפוי בין הצדדים לעניין נזקים ועלויות שייגרמו כתוצאה מהליכים משפטיים שנקטו על ידי התובעת בגין עילות מסוימות.

6. איי סי פאואר

Crystal Power (בעלת הזכויות שאין מקנות שליטה ב- Nejapa Power Company Ltd (להלן - Nejapa Holdings) ביחד עם חברה קשורה הגישו תביעה משפטית בטענה, בין היתר, שהופרו זכויות של Crystal Power, בתוקף מעמדה כבעלת הזכויות שאין מקנות שליטה ב- Nejapa Holdings. הטענה המהותית ביותר מתוך אלה שהועלו ע"י Crystal Power נובעת מפשרה ש- Nejapa עשתה עם CEL במרס 2002. לפני מועד זה, Nejapa סיפקה חשמל ל- CEL בהתאם ל- PPA שנחתם במאי 1994. בשנת 1999, CEL יזמה בוררות על מנת להביא את ה- PPA לסיום, בטענה שכתוצאה מנסיבות בלתי צפויות, ה- PPA הפך להיות מכביד מדי והמשך ביצועו הטיל על CEL הכבדה מיותרת. כתוצאה מבוררות זו, במרס 2002 Nejapa קיבלה פסק בוררות שכלל תשלום במזומן של 90,000 דולר מ- CEL ועריכת הסכם לעלויות תמסורת לפיו CEL הסכים לשלם עלויות תמסורת ועלויות קשורות מסוימות של Nejapa Holdings במשך חמש שנים.

בהתאם להסכם בעלי המניות של Nejapa Holdings שהיה בתוקף בזמן שפסק הבוררות הני"ל ניתן, Crystal Power החזיקה 13.5% ממניות Nejapa Holdings, אך היא הייתה זכאית לקבל מניות נוספות של Nejapa Holdings השוות ל- 15.7% ביום השנה השלוש עשרה להפעלה של התחנה.

Crystal Power הגישה את התביעה בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב- Texas באוקטובר 2002, נגד תאגיד El Paso, שבזמן פסק הבוררות הייתה בעלת המניות האחרת ב- Nejapa Holdings, בטענה, שהפשרה נחתמה בכדי למנוע מ- Crystal Power את החלק היחסי המוגדל שלה בתביעתה של Nejapa Holdings נגד CEL, להלן - תביעתה של Crystal Power.

במהלך שנת 2006, El Paso מכרה את החזקותיה ב- Nejapa Holdings ל- Globaleq והסכימה לשפות את Nejapa Holdings ו- Inkia Salvadorian Power (בעלת המניות היחידה ב- Nejapa Holdings) עבור הפסדים שנגרמים לפי או כתוצאה מטענות שהועלו בתביעתה של Crystal Power או טענות ש- Crystal Power או חברות הכלולות שלה היו רשאיות להעלות בהתבסס על העובדות שנטענו בה או שגרמו לה.

בינואר 2010, El Paso חתמה על הסכם פשרה עם Crystal Power לפיו Crystal Power הסכימה, בין היתר, למשוך את כל טענותיה נגד El Paso בתביעתה של Crystal Power. בהסכם הפשרה נקבע כי Crystal Power תוותר על כל טענות נגד Nejapa Holdings ונגד Inkia Salvadorian Power (להלן - חברות קבוצת אינקה) שלגביהן חלה על El Paso חובת שיפוי. למרות הסכם הפשרה שבה וטענה Crystal Power בתביעתה של Crystal Power אותן הטענות למעשה נגד חברות קבוצת אינקה שהיא יושבה עם El Paso בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב- Texas.

בנוסף לתביעות אלה, בפברואר 2008, תביעה קשורה נותקה מתביעתה של Crystal Power שבה Crystal Power טענה, בין היתר, טענות נגד חברות קבוצת אינקה בבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב- Texas בעילה שהיא זכאית ל- 29.2% מסה"כ הסכום של כל דיבידנדים ו/או חלוקות אחרות ששולמו ע"י Nejapa Holdings אחרי יום השנה השלוש עשרה של תאריך הפעלת התחנה. התאריך בפועל של הפעלת התחנה סוגיה במחלוקת בתביעה.

בפברואר 2010, שתי התביעות הועברו לבית המשפט המחוזי של טקסס. בנובמבר 2010, בית המשפט המחוזי של Texas דחה את בקשתה של Crystal Power להעביר את התביעות חזרה לבית המשפט המקומי באזור Brazoria, ב- Texas. השופט המליץ כי בקשתן של חברות קבוצת אינקה לאחד את תביעותיה של Crystal Power להליך אחד התקבלה. Crystal Power ביקשה שחברות קבוצת אינקה יסכימו להליך גישור בקשר למחלוקות אלה. חברות קבוצת אינקה הגישו בקשה לחייב את התובעים להסכים להליך בוררות והשופט הגיש חוות דעת ביום 1 במרס 2011, על פיה הוא ממליץ שבית המשפט המחוזי של טקסס יענה לבקשת הבוררות של חברות קבוצת אינקה למרות התנגדות התובעים. חוות הדעת של השופט כפופות לאישורן של בית המשפט.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ג. **התקשרויות**
1. **החברה**
- א. תקנוניהם של החברה וחברות מאוחדות שלה תוקנו, בהתאם להחלטות האסיפות הכלליות של בעלי מניותיה, באופן המאפשר שיפוי וביטוח אחריותם של דירקטורים ונושאי משרה והכל בכפוף להוראות חוק החברות ולהגבלות נוספות.
- ב. בחודש מרס 2001 אישרה האסיפה הכללית של החברה מתן כתב התחייבות לשיפוי ופטור של נושאי משרה של החברה (בנוסף לביטוח נושאי המשרה), שאינו חל על המקרים המפורטים בסעיף 263 לחוק החברות. הפטור הנו מאחריות נושא המשרה בשל נזק שנגרם ו/או יגרם על ידו לחברה עקב הפרת חובת הזהירות כלפי החברה. סכום השיפוי המרבי שתשלם החברה, בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת ביטוח, אם יתקבלו, לכל נושאי המשרה במצטבר, בגין אחד או יותר מהאירועים המפורטים בו, הוגבל ל- 25% מהונה העצמי של החברה, לפי דוחותיה הכספיים האחרונים שפורסמו סמוך לפני נקיטת ההליך המשפטי שבגיננו ניתן השיפוי, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן עד למועד התשלום. מעת לעת הוצאו לנושאי המשרה בחברה כתבי שיפוי כאמור. בין נושאי המשרה האמורים יש כאלה הנחשבים כבעלי שליטה בחברה.
- ג. ביום 11 בספטמבר 2007 האסיפה הכללית של החברה אישרה התקשרות לפיה החברה תרכוש פוליסה לביטוח נושאי משרה בחברה (ובניהם כאלו הנחשבים בעלי שליטה בחברה), כפי שיהיו מעת לעת, בשני רבדים - רובד ראשון, משותף עם כ"ל - הפוליסה תבטח אחריות נושאי משרה בחברה ובחברות בשליטת החברה (להלן, אך למעט כ"ל - "קבוצת החברה") וכן אחריותם וכחונתם בחברות מסוימות בהן הם מונו על-ידי כ"ל או מטעמה; וכן רובד שני נפרד - הפוליסה תבטח את אחריות נושאי המשרה בקבוצת החברה, כפי שיהיו מעת לעת. סכום הפרמיה השנתית המקסימאלית שישולם בשנת הביטוח הנוכחית לא יעלה על 350 אלפי דולר ביחס לשני הרבדים. ההחלטה האמורה מהווה החלטת מסגרת כמשמעותה בתקנות 1(3) לתקנות החברות (עסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות") המאפשרת במהלך 5 שנים, החל משנת הביטוח האמורה, את חידוש רכישת הביטוח ביחס לדירקטורים ונושאי משרה, ובלבד שועדת הביקורת ודירקטוריון החברה יאשרו ביחס לכל חידוש ביטוח כי תנאי רכישת הפוליסות תואמים את תנאי עסקת המסגרת. ביום 24 במרס 2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה לפני תום תקופת הפוליסה את חידוש הפוליסה האמורה בתוקף מיום 1 בספטמבר 2009. ביום 30 באוגוסט 2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה את חידוש הפוליסה האמורה בתוקף מיום 1 בספטמבר 2010.
2. **כ"ל**
- א. סך ההתקשרויות של חברות מאוחדות מסוימות של כ"ל עם ספקים בארץ ובחו"ל לרכישת חומרי גלם, במהלך העסקים הרגיל לתקופות שונות המסתיימות עד 3 שנים לאחר מועד הדיווח מסתכם בסך של כ- 119 מיליון דולר לכל תקופות ההסכמים.
- ב. חברות מאוחדות מסוימות של כ"ל התקשרו עם ספקים לרכישת רכוש קבוע. ליום 31 בדצמבר 2010 קיימות התקשרויות להשקעה ברכוש קבוע בסך של כ- 130 מיליון דולר.
- ג. חברה מאוחדת באנגליה קשורה במספר חוזים לחכירת מקרקעין המשמשים לכריית אשלג. דמי החכירה נקבעים בדרך כלל בהתאם לכמויות האשלג הנכרות בכל מכרה. שני חוזי החכירה העיקריים הם עד שנת 2035 ו-2015, כאשר האחרון יכול להסתיים בשנת 2012 כפוף להודעה מוקדמת של ששה חודשים. יתרת החוזים הם בדרך כלל לתקופות של בין 35 שנים ל- 50 שנים.
- ד. בחודש ספטמבר 2003 נחתם בין חברה מאוחדת לבין חברת Chemtura Corporation הסכם אספקה ארוך טווח לתקופה של 20 שנה החל מחודש ינואר 2004 במסגרתו תספק החברה המאוחדת ברום ותרכובות ברום.
- ה. קיימת התחייבות של חברות מאוחדות מסוימות של כ"ל לתשלום תמלוגים לממשלת ישראל, אשר מחושבים על פי שיעור של 2% עד 4% מהתמורה שתתקבל ממכירת מוצרים שממשלת ישראל השתתפה בהוצאות המחקר והפיתוח שלהם בדרך של מענקים. התחייבויות אלה הינן עד לשיעור של 100% - 150% מסכומם הדולרי של המענקים שנתקבלו על ידי החברות המאוחדות (בגין מוצרים שיוצרו בישראל). במועד קבלת המענקים מממשלת ישראל, ההצלחה של פיתוח הפרויקטים האמורים עדיין לא הייתה מובטחת. במקרה של אי הצלחה של פרוייקט שמומן בחלקו על ידי השתתפות ממשלתית הכרוכה בתשלום תמלוגים, כ"ל אינה מחויבת לשלם תמלוגים כלשהם לממשלה. סכום התמלוגים המרבי שכ"ל עשויה לעמוד בתשלומו מגיע ליום 31 בדצמבר 2010 לסך של כ- 7.7 מיליון דולר.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ג. **התקשרויות (המשך)**
2. **כ"ל (המשך)**
- ו. בשנת 2008 חתמה חברה מאוחדת של כ"ל בספרד על הסכם עם חברת אחרת (Petroleum Oil & Gas Espania - להלן - פטרוליום) לפיתוח מצבורים תת קרקעיים לגז טבעי. פטרוליום מעוניינת בפיתוח וניצול מצבורי גז טבעי ומתכננת לפתח פרויקט לייצור מצבורים בתהליך של כרייה והמסה. תשלום ראשוני בסך 2 מיליון אירו שולם ע"י פטרוליום בעת חתימת ההסכם. במידה ופטרוליום תחליט שהפרויקט אינו בר ביצוע - החברה המאוחדת תצטרך להשיב את התמורה שקיבלה. בדוחות הכספיים כלולה התחייבות בגובה המחויבות האפשרית. הנהלת כ"ל מאמינה שהפרויקט הינו בר ביצוע ושאופציית אחסון הגז ישימה.
- ז. לחברה מאוחדת באיחוד יחסי של כ"ל - איי.די.אי טכנולוגיות בע"מ (להלן - איי.די.אי) הסכמים בשיטת ה-BOT (Build, Operate, Transfer) בקשר עם התפלת מים, המבוססים על עיקרון "Take or Pay", כדלקמן:
- א. לחברה מאוחדת באיחוד יחסי של איי.די.אי. הסכם משנת 2001 עם מדינת ישראל למימון, תכנון, בנייה, הפעלה והעברה למדינת ישראל של מתקן להתפלת מי ים באשקלון. המתקן מייצר כיום בהיקף של כ-118 מיליון מטר מעוקב מי ים מותפלים לשנה. ההסכם הינו לתקופה של כ-25 שנים. הקמת המתקן הושלמה בשנת 2005 וההפעלה המסחרית של המתקן החלה בתחילת שנת 2006.
- ב. לשותפות מאוחדת של איי.די.אי הסכם עם רשות המים של קפריסין למימון, תכנון, בנייה והפעלה של מתקן להתפלת מים בהיקף של כ-21.5 מיליון קוב לשנה. ההסכם הינו לתקופת הפעלה של 10 שנים. הקמת הפרויקט הסתיימה בחודש יולי 2001 אז החלה השותפות המאוחדת בהפעלתו.
- בהמשך נחתם הסכם להרחבה של המתקן בהיקף של כ-20 מיליון קוב נוספים לשנה עד לתום תקופת ההסכם.
- ג. לחברה מאוחדת באיחוד יחסי של איי.די.אי. הסכם משנת 2006, עם מדינת ישראל למימון, תכנון, בנייה, הפעלה והעברה למדינת ישראל של מתקן להתפלת מי ים בחדרה. המתקן מייצר כיום בהיקף של כ-127 מיליון מטר מעוקב מי ים מותפלים לשנה. ההסכם הינו לתקופה של כ-25 שנים.
- ד. לחברה המאוחדת של איי.די.אי המוחזקת ב-51%, הסכם מחודש ינואר 2010 עם מדינת ישראל למימון, תכנון, בנייה, הפעלה והעברה למדינת ישראל של מתקן להתפלת מי ים בשורק בהיקף של 150 מיליון מטר מעוקב מי ים מותפלים לשנה. ההסכם הינו לתקופה של כ-26.5 שנים.
- ח. ביום 25 במרס 2008 נחתם הסכם לאספקת גז טבעי בין החברה הבת של כ"ל, מ"י"ה לבין השותפים בקבוצת ים תטיס לאספקת גז טבעי למפעלי קבוצת כ"ל בישראל. כמות הגז הכוללת אותה התחייבה קבוצת כ"ל לקנות מהשותפים בקבוצת ים תטיס על פי ההסכם הנה כ-2 BCM (כשני מיליארד מטר מעוקב), בכפוף להתאמות כמפורט בהסכם (להלן - כמות הגז החוזית). אספקת הגז תסתיים במוקדם מבין אלה (כפוף להתאמות):
- (1) חמש שנים ממועד השלמת תקופת ההרצה, אך לא יאוחר מספטמבר 2015 (בכפוף להארכה).
 - (2) השלמת רכישת כמות הגז החוזית.
- מחיר הגז נקבע לפי נוסחה המתבססת על מחיר המזוט, עם רכיב הנחה כולל מחירי "רצפה" ו"תקרה". קבוצת כ"ל התחייבה לרכוש או לשלם (Take or Pay) בגין כמות שנתית מינימלית של גז בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם.
- ההיקף הכספי הכולל של ההסכם מוערך בכ-260 עד 330 מיליון דולר.
- הסבת השימוש מדלק לגז מאפשרת לקבוצת כ"ל להקטין את הפליטות מארובות הייצור והיא משתלבת במדיניות קבוצת כ"ל לשימור משאבי הטבע ולחסכון.
- הולכת הגז נעשית על ידי חברת נתיבי גז לישראל בע"מ (נתג"ז). נתג"ז השלימה את חיבור מערך הצנרת (ומתקנים נלווים לצנרת) למפעלי כ"ל בסדום והחלה בהזרמת הגז לתחנת הכח של מ"י"ה החל מחודש דצמבר 2009. בחודש יולי 2010, החלה זרימת גז גם לחברת הבת של כ"ל מגנזיום ים המלח ולאחד ממתקני הייצור של מ"י"ה. במהלך שנת 2011, מתכננת מ"י"ה להשלים את חיבורי הגז לשאר המתקנים.
- כמו כן, נתג"ז מתכננת להשלים, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 את חיבור מערך הצנרת האמור לאתרי החברה במישור רותם ורמת חובב. מפעלי כ"ל באתרים אלו מתכננים להתחבר בהתאמה.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

2. כ"ל (המשך)

ח. (המשך)

ביום 12 בדצמבר 2010 התקשרה מי"ה עם East Mediterranean Gas S.A.E. בהסכם מותנה להספקת גז עבור שימוש בתחנת כח ששוקלת מי"ה להקים בסדום. אם יוחלט על ידי מי"ה על הקמת תחנה כאמור. תקופת ההסכם תחל עם גמר ההרצה של תחנת הכח, המתוכננת לשלהי שנת 2014, ותסתיים ביום 31 במרס 2030. ההסכם מתייחס לכמות גז שנתית של BCM 0.2.

מחיר הגז יהיה צמוד לשינויים ברכיב עלות ייצור החשמל של רשות החשמל, המתפרסם על ידי הרשות, כחלק מהשינויים במחירי החשמל (להלן - מחיר הגז לאנרגיה). המחיר כולל מחיר "רצפה" ו"תקרה".

ההסכם מותנה באישור הקמת תחנת הכח על ידי ועדת ההשקעות והדירקטוריון של כ"ל דשנים וכ"ל וקבלת היתרי בנייה עבור תחנת הכח עד ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2012.

בנוסף, קיבלה מי"ה אופציה לרכוש כמות נוספת של גז בכמות שנתית של עד BCM 0.53 (להלן - האופציה). האופציה ניתנת למימוש עד ליום 31 במרס 2011. היה ויוחלט על מימוש האופציה, חלק מכמות הגז נשוא האופציה ישמש את תחנת הכח וירכש במחיר הגז לאנרגיה. היתרה תשמש להפעלת מתקנים תעשייתיים ורכש במחיר שיוצמד בהתאם לנוסחה המבוססת על מחיר הנפט, הכולל מחיר "רצפה" ו"תקרה".

ההתקשרות כוללת התחייבות של מי"ה לרכוש או לשלם (take or pay) בגין כמות גז שנתית מינימאלית של גז, בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם עם הספק.

ההיקף הכספי הכולל של ההתקשרות לכלל תקופת החוזה עד שנת 2030, בהתאם לרכיב עלות ייצור החשמל הנוכחי מסתכם לסך של כ-370 עד 460 מיליון דולר (בהנחה שלא תמומש האופציה).

3. צים

א. תוכנית להסדר החובות של צים בשנת 2009

כתוצאה מהמשבר הכלכלי שהחל ב-2008 והשליך במישרין על פעילות הסחר הבינלאומי, במסגרתה אוניות צים מובילות סחורות מנקודות שונות ברחבי העולם, צים ספגה הפסדי תפעול כבדים שהייתה להם השפעה שלילית על ההון וההון החוזר.

כפועל יוצא מכך וכתוצאה מבעיות תזרים מזומנים שחוותה צים, לא היו לה מקורות מספקים של מימון לתמיכה בפירעון תשלומי חובותיה במועדים המקוריים שנועדו לתשלום. בנוסף, כתוצאה מאי עמידת צים באמות מידה פיננסיות שנקבעו עם נושי צים (לרבות כאלה אשר נגרמו עקב אי עמידה בתנאי הסדר חוב אחרים), לנושים ניתנה הזכות לתבוע פירעון מלא ומיידי של כל החובות.

כפועל יוצא מכך, צים הודיעה במאי 2009 שהיא מפסיקה לשלם את הקרן על החובות שלה ופותחת במי"מ עם נושיה על מנת לסדר מחדש את תנאי החובות שלה אליהם.

ברבעון הרביעי של שנת 2009 לאחר שדירקטוריון ואסיפת בעלי המניות של החברה לישראל בע"מ, שהינה בעלת השליטה בצים, אישרו הזרמה של הון ונתנו רשת בטחון לצים (ראה סעיפים 5 ו-6 להלן), צים חתמה על הסכמים חדשים עם נושיה, כחלק מתוכנית הסדר חוב כוללת, אשר נכנסה לתוקפה לפני ה-31 בדצמבר 2009 ואשר עקרוניתה העיקריים כמפורט להלן:

1. נושים פיננסיים שחובם מובטח כנגד אוניות קיימות, מכולות ואחרים

קבוצה זו של נושים הסכימה ליתן לצים תקופת חסד (Grace period) לפירעונות קרן החוב של בין 3 ל-36 חודשים (בהתאם למועד המקורי לפירעון החוב וטיב הביטחונית המבטיחים חוב זה) ולוח סילוקין מחודש לפירעון החובות הרלוונטיים.

בתמורה הסכימה צים להעלות את שיעור הריבית לרמות שבין ליבור + 200 נקודות בסיס לשנה עד ליבור + 400 נקודות בסיס לשנה, ועמלה חד פעמית לכל נושה כאמור בגובה של עד 1% מהיקף החוב לנושה.

כתוצאה מההסדר שהושג, כאמור לעיל, עם הנושים הללו, הלוואות מקוריות מסוימות בסכום של כ-805 מיליון דולר, בהם הוסכם על שינוי תנאי החוב שנקבע כי הינו מהותי (ראה ביאור 2.3.2). לא הוכרו והלוואות חדשות נרשמו במקום הלוואות אלו. הפער שבין הלוואות המקוריות והשווי ההוגן של הלוואות החדשות בסכום של כ-59 מיליון דולר נרשם כהכנסת מימון בדוח הרוח והפסד לשנת 2009.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ג. התקשרויות (המשך)
3. צים (המשך)
- א. תוכנית להסדר החובות של צים בשנת 2009 (המשך)
2. נושים פיננסיים מובטחים אשר החובות כלפיהם מובטחים (או שיובטחו במועד המסירה) כנגד אוניות בבניה הממומנות על ידי חובות אלה, והתחייבויות לתשלום עתידי

קבוצה זו של נושים הסכימה להעניק לצים את מימון החוב הדרוש כדי לאפשר את קבלת 8 האוניות שהיו אמורות להיות ממומנות בהסכמי ההלוואה המקוריים שבהם התקשרה עם נושים אלה (בהתאם לתנאים מתוקנים).

ההסכם כולל, בין היתר, הסכמת המספנות לדחיית המסירה ובהתאם עדכון מועדי התשלום של אניות שהוזמנו, תוך קבלת מימון מסוים מהמספנות עצמן והעברת מימון בין אוניות שונות.

3. נושים פיננסיים בלתי מובטחים לרבות מחזיקי אגרות חוב

קבוצת נושים זו הסכימה למועדי פירעון ולוח סילוקין חדשים, כך שתשלומי הקרן ייפרעו ביום 13 באוקטובר 2016, בכפוף לכך שיחס המינוף הכולל של קבוצת צים (אשר הוגדר כחוב המאוחד נטו של קבוצת צים חלקי EBITDA מתואם) ליום 30 ביוני 2016 יהיה שווה או נמוך מ- 1:3. אם יחס המינוף הכולל יעלה על 1:3 ביום 30 ביוני 2016 (בהתאם לדוחות הכספיים של צים ליום זה), יתרת קרן החוב לכל אחד מהנושים הפיננסיים הלא מובטחים תיפרע ב- 4 תשלומים שנתיים שווים שישולמו ביום 13 באוקטובר 2017, 13 באוקטובר 2018, 13 באוקטובר 2019 ו- 13 באוקטובר 2020, בכל מקרה בכפוף לכך שיחס המינוף הכולל לא יעלה על 1:3 ביום 30 ביוני שקדם למועד כל תשלום כאמור ואם יחס המינוף הכולל יעלה על 1:3 תשלום זה יידחה עד ליום 13 באוקטובר של השנה העוקבת (כאשר התשלום באותה השנה כפוף שנית ליחס המינוף הכולל ביום 30 ביוני בשנה העוקבת). אם פירעון הקרן יידחה מעבר ליום 13 באוקטובר 2016 צים תשלם בנוסף, לכל אחד מהנושים הפיננסיים הלא מובטחים, סכום השווה בקירוב לשיעור של כ- 1.2% מיתרת הקרן הבלתי מסולקת בכל אחד מהימים 13 בינואר, 13 באפריל, 13 ביולי ו- 13 באוקטובר בכל אחת מהשנים 2017, 2018 ו-2019 וביום 13 בינואר, 13 באפריל ו-13 ביולי ב- 2020 (עד לגובה יתרת הקרן הבלתי מסולקת במועד שבו תשלום זה צריך להתבצע).

מועד התשלום האחרון הוא 13 באוקטובר 2020, ותשלום זה לא יהיה כפוף לעמידה ביחס מינוף כולל כלשהו. צים גם הגיעה להסכמה עם קבוצת נושים זו, על תוספת ריבית כהגדרתה להלן, לפיה שיעור הריבית ביחס לחלק מסוים מהחוב יגדל במועדים מסוימים, כפי שנקבעו בשטרי הנאמנות או בהסכמי המימון הרלוונטיים ב"תוספת הריבית" (כהגדרתה להלן). התוספת הראשונה תהא בתשלום ריבית באופן שוטף במזומן ולאחר מכן התוספות הבאות תיצברנה כריבית "PIK" ותשולמנה ביום 13 באוקטובר 2016 (בכפוף ליחס המינוף הכולל שתואר לעיל). "תוספת הריבית" משמעה 1.2% לשנה (או 0.75% לשנה אם ערך הביטחונות שניתנו על ידי צים לנושים לא מובטחים הוא לפחות 100 מיליון דולר (אבל פחות מ- 150 מיליון דולר), או 0.40% לשנה אם ערך הביטחונות שניתנו לנושים לא מובטחים הוא לפחות 150 מיליון דולר).

נושים פיננסיים לא מובטחים יהיו רשאים להמיר עד 35% מיתרת הקרן הבלתי מסולקת של החוב (כולל ריבית ה-PIK והפרשי הצמדה שנצברו) למניות צים במחיר שישקף הנחה של 15% על המחיר בהנפקה הראשונה לציבור / באירוע האקזיט (לפי המתאים) קודם להמרה שכזו בקרות כל אחד מהבאים:

- (1) הנפקה ראשונה לציבור של מניות צים, או
- (2) אירוע אקזיט (קרי: העברת השליטה בצים, מיזוג של צים עם צד שלישי, מכירה של כל נכסי צים או רובם, או חלוקת דיבידנד בעין של מניות צים לבעלי מניות החברה לישראל).

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

א. תוכנית להסדר החובות של צים (המשך)

3. נושים פיננסיים בלתי מובטחים לרבות מחזיקי אגרות חוב (המשך)

בנוסף, כל אחד מהנושים הפיננסיים הבלתי מובטחים יקבל אופציות לרכישת חלקו היחסי (פרו רטה) של כ- 15% במצטבר מהמניות הרגילות של צים (בהמשך להזרמת ההון מהחברה לישראל המתוארת בסעיף 5 להלן ועל בסיס דילול מלא, כאשר החלק היחסי של כל נושה מבוסס על הסכום המצטבר העומד במסגרת כל ההתחייבויות הפיננסיות הבלתי מובטחות של צים) ובמחיר מימוש של 7.91 דולר. האופציות ניתנות למימוש: (1) במקרה של הנפקה ראשונה לציבור של מניות צים ובתקופה של 24 חודשים לאחר; (2) בעת אירוע אקזיט (כהגדרתו לעיל); ו- (3) במהלך 14 ימי המסחר שקדמו ליום 31 בדצמבר 2020, שהוא מועד הפקיעה של האופציות.

צים רשאית לבצע פירעון מוקדם (באופן מלא או חלקי) של חובות פיננסיים בלתי מובטחים בכל עת (אך במקרה של אגרות חוב סדרה א' וסדרה ג' (שהם מכשירים נושאי ריבית קבועה) בכפוף לתשלום פיצוי מסוים). לחברה לישראל ניתנה זכות צירוף (DRAG ALONG) של הנושים הבלתי מובטחים במקרה בו החברה לישראל תחדל להיות בעלת השליטה בצים והנושים הפיננסיים הבלתי מובטחים קבלו זכות הצטרפות (TAG ALONG) יחסית במקרה של העברת מניות אשר תגרום לכך שהחברה לישראל תחדל להיות בעלת השליטה בצים. כן ניתנה זכות פירעון מוקדם לאלה שיהיו בעלי המניות בצים כתוצאה מההסדר.

ההסכם עם הנושים הבלתי מובטחים, לרבות מחזיקי אגרות החוב, כללו בין היתר את השינויים הבאים:

- דחיית פירעון קרן החוב.
- מתן אופציה לצים לפירעון מוקדם של אגרות החוב.
- שינוי בשיעורי הריבית.
- מתן אופציה לבעלי אגרות החוב להמרת 35% מיתרת הקרן למניות צים.
- מתן אופציה לבעלי אגרות החוב להקצאה של עד 15% ממניות צים.
- העמדת רשת בטחון ע"י בעלי השליטה.
- העמדת שיעבוד שלילי (בכפוף להחרגות מסוימות).
- עמידה בהגבלות מסוימות לגבי חלוקת דיבידנד.
- תוספת עילות ותיקון של אירועי ההפרה הקיימים.

כתוצאה מכך, חובות מקוריים אלו בסכום של כ-440 מיליון דולר, לגביהם הוסכם כי שינוי תנאי החוב שנקבע הינו מהותי לא הוכרו ובמקומם, בהתאם לשווי ההון ביום ההחלפה, חובות חדשים נרשמו, כמו גם הזכות לפירעון מוקדם והמכשירים ההונים שהוקצו.

הפער בין ההתחייבויות המקוריות והשווי ההון של ההתחייבויות החדשות, הזכות לפירעון מוקדם והמכשירים ההונים בסכום של 221 מיליון דולר נרשם כהכנסת מימון בדוח רוח והפסד בשנת 2009. יתרה מכך, בחודש ינואר 2010 הסכמים אשר הושגו עם יתר הנושים הבלתי מובטחים לפני 31 בדצמבר 2009 נחתמו, לפיכך הכנסות מימון בסך של 11 מיליון דולר נכללו בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של 2010.

4. בעלי אניות המחכירים לצים אנויות

(1) צים הגיעה להסכמה עם בעלי אנויות שאינם צדדים קשורים על הפחתת דמי החכירה החוזיים בהסכמי החכירה הרלוונטיים עד למוקדם שבין תום תקופת החכירה של האוניה ומועד מוסכם (מועד זה תלוי בתקופת החכירה הקיימת והאם האוניה פעילה, אך בכל מקרה לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2012 לגבי כל אוניה).

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

א. תוכנית להסדר החובות של צים (המשך)

4. בעלי אניות המחירים לצים אנויות (המשך)

(1) (המשך)

בהתייחס להפחתה בדמי החכירה המקוריים במהלך תקופת ההפחתה (להלן - "פער ההפחתה"), הסכמים עם בעלי האנויות הושגו על בסיס של מספר אפשרויות שונות:

- קבוצה 1 - לבעל האנויה יונפקו שטרי חוב המירים בסכום השווה לפער ההפחתה, אשר ניתנים להמרה (בערכם הנקוב, ולפי בחירת בעל האנויה) למניות צים אם צים תנפיק את מניותיה לציבור לראשונה לפני ה- 1 ביולי 2016. שטרי החוב ההמירים יישאו ריבית PIK ויפרעו ביום 1 ביולי 2016 (אלא אם הומרו). בנוסף, בעלי האנויות יפוצו באם יחול גידול במחיר השוק של דמי החכירה באופן שמחיר השוק יעלה על דמי החכירה החוזיים.

- קבוצה 2 - כנגד פער ההפחתה תוארך תקופת החכירה (בדמי החכירה המקוריים או במחירי השוק בתקופת ההארכה, לפי הגבוה). אורך תקופת ההארכה יקבע על פי שיעור ההפחתה בדמי החכירה.

- קבוצה 3 - שילוב של קבוצה 1 וקבוצה 2 לעיל.

כפועל יוצא מכך, צים מודדת את הגידול במרכיב דמי החכירה בהתאם לשווי ההוגן על בסיס מודל שמעריך את ההפרש בין דמי חכירה צפויים ודמי החכירה הקבועים בחוזה. נכון ליום הדוחות הכספיים השווי ההוגן של המרכיב הנ"ל מסתכם בכ- 22.3 מיליון דולר (בשנת 2009 - לא מהותי).

(2) צים גם הסכימה עם בעלי אנויות שהינם צדדים קשורים על הפחתת דמי החכירה החוזיים בהסכמי החכירה הרלוונטיים. סכום הפחתה זה יהיה נחות לחוב הפיננסי הבלתי מובטח של צים ויוחזר (סכום קרן בלבד) לא לפני שנת 2016 ולא לפני החוב הפיננסי הבלתי מובטח של צים.

בעלי האנויות שהינם צדדים קשורים העבירו את הזכות לתקבולי החוב הנ"ל לחברה לישראל, בגין היותו של בעלי השליטה על דמי החכירה, בשנים 2010 ו- 2009 רשמה החברה לישראל הוצאות חכירה כנגד קרן הון בסכום של כ- 44 מיליון דולר ו- כ- 20 מיליון דולר, בהתאמה.

5. בעלי מניות

החברה הסכימה להזרים לצים סך של 450 מיליון דולר, מתוכו סך של 300 מיליון דולר הוזרם בשנת 2009 (מתוכם 200 מיליון דולר ניתנו במקור בדרך של הלוואות בעלים הניתנות להמרה למניות צים ואשר הומרו עד סוף 2009). בתקופת הדוח הוזרמו 150 מיליון דולר נוספים.

הון המניות שהונפק לחברה לישראל בתמורה להזרמה כאמור נגזר מסך ההון העצמי בספרים של צים נכון ליום 30 ביוני 2009.

בנוסף, אישרה החברה לישראל רשת ביטחון (כמתואר בסעיף 6 להלן) בסך 50 מיליון דולר אשר ישמש כזרבה כספית שתוזרם אם צים תזדקק לכך בקשר עם צרכי הנזילות או הצרכים התפעוליים שלה (סכום הזרבה יוזרם לפי שיקול דעתו של דירקטוריון החברה לישראל). בנוסף, קבוצת עופר (בעלת השליטה בחברה לישראל) הסכימה להעמיד רשת בטחון כמתואר בסעיף 6 להלן.

6. רשת בטחון

כל אחת מהחברה לישראל וקבוצת עופר הסכימו להעמיד לטובת צים רשת בטחון בסך של 50 מיליון דולר כל אחת וזאת בקרות כל אחד מהאירועים הבאים:

- אירע אירוע העמדה לפירעון מידי לפי אחת מסדרות אגרות החוב (ראה גם סעיף 3 לעיל) שהונפקו על ידי צים שלא רופא על פי תנאי אגרות החוב (למעט אירוע פירעון מידי שהינו שינוי שליטה בצים).
- רואי החשבון של צים כללו הערת עסק חי בדוחות הכספיים של צים.
- צים לא ביצעה תשלום כלשהו למחזיקי אגרות החוב במועדו והדבר לא רופא על פי תנאי אגרות החוב; וכן,
- צים תבקש להגיע להסדר נוסף עם נושיה שלא במהלך העסקים הרגיל.

רשת הביטחון האמורה תעמוד בתוקף עד לפירעון של לפחות 50% מהיתרה הבלתי מסולקת של קרן החוב של מחזיקי אגרות החוב (לרבות הריבית הצבורה בגינם).

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

א. תוכנית להסדר החובות של צים (המשך)

6. רשת בטחון (המשך)

אם תמומש, רשת הביטחון תחשב כהלוואה נחותה ותישא ריבית הנמוכה בשיעור של 10% משיעור הריבית המשולמת לבעלי אגרות החוב (סדרה ב').

כתוצאה מההטבה הכלולה בתנאי רשת הביטחון, כאמור לעיל, שנתנה קבוצת עופר, רשמה החברה לישראל בשנת 2009 קרן הון בסכום של כ- 21 מיליון דולר.

ב. התקשרויות בגין חכירות תפעוליות של אוניות וציודן (לתקופה העולה על שנה מיום 31 בדצמבר 2010)

דמי החכירה התזויים לשנים הבאות:

צד קשור	אחרים	סה"כ
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
2011	86	332
2012	70	293
2013	76	315
2014	52	267
2015	47	230
2016 ואילך	202	752
	533	2,189
	1,656	

1. צים חתמה על הסכמים עם צד קשור להצטיידות ב- 12 אוניות מכולה - שמונה אוניות בקיבולת 4,250 TEU כל אחת, שנמסרו בין השנים 2006-2007 (להלן - שמונה האוניות) וארבע אוניות בקיבולת 6,350 TEU כל אחת, שנמסרו בין השנים 2008-2009 (להלן - ארבע האוניות). מתוך שמונה האוניות, צים תרכוש שתי אוניות במחיר של 54.5 מיליון דולר כל אחת; ותחכור שתי אוניות למשך 10 שנים תמורת דמי חכירה של 23,000 דולר ליום; ותרכוש ארבע אוניות באמצעות חברה בבעלות משותפת (בחלקים שווים) של צים ושל עופר ספנות בע"מ (צד קשור לצים) במחיר של 54.5 מיליון דולר כל אחת, אשר יוחכרו לצים תמורת דמי חכירה של 23,000 דולר ליום. מתוך ארבע האוניות, צים תרכוש שתי אוניות במחיר של 74.3 מיליון דולר כל אחת ותחכור שתי אוניות למשך 10 שנים תמורת דמי חכירה של 31,500 דולר ליום מצד קשור לצים.

במהלך שנת 2006, הוחכרו ארבע האוניות לצד שלישי למשך 5 שנים מיום מסירת האוניות לצים לאחר בנייתן. בחודש אוגוסט 2007, התקשרה צים בהסכם למכירת שתי האוניות בבעלותה מתוך ארבע האוניות, כולל חוזה החכירה המשני הקיים ל- APL Ltd. במהלך שנת 2008 התקבלה אניה אחת מתוך השתיים ונמסרה לה בתמורה לסכום של כ- 111 מיליון דולר. רווח ההון שנוצר לצים הסתכם בכ- 33 מיליון דולר (כ- 25 מיליון דולר לאחר מס).

במהלך שנת 2009 התקבלה האניה השנייה. התמורה בגינה היתה כ- 111 מיליון דולר ורווח ההון הסתכם בכ- 33 מיליון דולר (כ- 25 מיליון דולר לאחר מס).

במהלך שנת 2009 אושרה על ידי דירקטוריון צים התקשרות עם בעלי עניין בה לפיה 2 אניות החכורות מצד קשור לצים והמוחכרות על ידי צים בחכירת משנה ל- APL יוסבו כך ש- APL תשלם ישירות לבעלי העניין.

היות ותעריפי החכרת המשנה גבוהים מאלו אותם צים מחויבת לתשלום לבעלי העניין (להלן - הפרש הרווח), הסכימו בעלי העניין להקדים ולהעביר לצים את הפרש הרווח בגין יתרת תקופת החכרת המשנה כשהיא מהוונת לערך נוכחי ומסתכמת לכ- 17 מיליון דולר (במידה ו- APL תממש את תקופות האופציה המנויות בהסכמיה מול צים, יתווסף במועד המימוש האמור הפרש רווח נוסף אותו בעלי העניין יעבירו לצים).

בהתאם להסכם עם בעלי העניין, אם מסיבה כלשהיא APL לא תשלם את דמי החכירה, תחויב צים בתשלוםם ולצורך כך תותיר בידי בעלי העניין סך של כ- 1 מיליון דולר כרזרבה להבטחת התשלומים האמורים.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

ב. התקשרויות בגין חכירות תפעוליות של אוניות וציודן (לתקופה העולה על שנה מיום 31 בדצמבר 2010)
(המשך)

2. בשנת 2007, התקשרה צים עם מספנה טיוואנית וחתמה על הסכם חוזי בנייה ורכישה של שש אוניות מכולה בנות TEU 1,700 כל אחת, במחיר של כ- 37 מיליון דולר לאוניה. האוניות צפויות להימסר לצים בשנים 2010 - 2011. בחודש אוקטובר 2007, הוסכם בין צים לבין צד קשור עופר (אחזקת אניות), בע"מ, עופר ספנות בע"מ וחברות בשליטתן (להלן עופר ספנות) פרטי שיתוף פעולה בנוגע לרכישה האמורה, כמפורט להלן:

- צים תעביר בדרך של חידוש (NOVATION) חוזי הבניה לעופר ספנות (בעלת ענין בחברה לישראל) בינה לבין המספנה הטיוואנית בכל הקשור לרכישת 6 האניות, וזאת בתנאים זהים ("BACK TO BACK"), באופן שעם כניסתם לתוקף של חוזי החידוש תחזיר עופר ספנות לצים את התשלומים ששולמו למספנה על חשבון מחיר הרכישה של 6 האניות בצרוף ריבית בשיעור של 12% לשנה וכן צים תשוחרר מערביותיה והתחייבויותיה למספנה בכל הקשור לרכישת 6 האניות.

- בד בבד עם האמור לעיל, תתקשר צים בעסקת חכירה עם עופר ספנות, במסגרתה תחכור צים את 6 האניות לתקופה של 12 שנים במחיר של 17,500 דולר ליום לכל אוניה. דמי חכירת האניות האמורות יכללו את דמי ניהולן והפעלתן (הכוללים ציוות, תחזוקה, משק, כלכלה, ביטוח שמנים, תיקונים, ניהול וכיו"ב).

- בסיום תקופת החכירה, לצים תהא האופציה לרכוש 50% מכל אחת מהאניות האמורות תמורת סך כולל של כ- 15 מיליון דולר לאוניה. מימוש האופציה האמורה לעיל יעשה בכפוף לדין.

לבקשת צים, הודיעה עופר (אחזקת אניות) בע"מ, עופר ספנות בע"מ וחברות בשליטתן (להלן - עופר ספנות) ביום 31 במרס 2009, למספנה, על כוונתה לבטל את הסכמי הבנייה של 6 אוניות בגודל TEU 1,700. לאחר שהתקיים משא ומתן עם המספנה הטיוואנית הוסכם כי דמי הביטול יעמדו על סך של 17.5% ממחיר הרכישה של האוניות, היינו, סך של 38.6 מיליון דולר. צים הגיעה להסדר עם עופר ספנות, על פיו תשלם צים 75% מדמי הביטול כפי שדרשה המספנה. חלקה של צים כאמור עומד על סך של 28.9 מיליון דולר. בדוח רווח והפסד של צים לשנת 2009 נרשמה הפרשה בסך של 28.9 מיליון דולר, כ- 16.5 מיליון דולר נכללו בסעיף זכאים ויתרות זכות וכ- 12.4 מיליון דולר נכללו בהלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים. בתקופת הדוח שילמה צים את ה-16.5 מיליון דולר נכללו בסעיף זכאים ויתרות זכות.

3. במהלך 2009 החברה וצד קשור שלה הסכימו על החזרת כלי שיט חכור לפני תום תקופת החכירה בתמורה לסכום של כ- 8.6 מיליון דולר המשקף את ההפרש שבין דמי החכירה לתקופת החכירה הנותנת בניכוי הוצאות התפעול היומיות. צים התקשרה בהסכמים לחכירת שתי אוניות בנות TEU 4,860 כל אחת מצד שלישי (בלתי קשור). האוניות נכרו על ידי צים לתקופה בת 7 שנים במחיר חכירה יומי בסך 32,588 דולר לכל אוניה. בשנת 2009 נמסרו האוניות לחברה.

ג. התקשרויות בגין רכישות של אוניות וציודן (לתקופה העולה על שנה מיום 31 בדצמבר 2010)

שנות ההסכם	2006 - 2007
מספר האוניות	13
גודל האוניות (TEU)	10,000-12,600
סכום הרכישה במיליוני דולר	133.2 - 170.9
תאריך צפי למסירה	2015

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

ג. התקשרויות בגין רכישות של אוניות וצידון (לתקופה העולה על שנה מיום 31 בדצמבר 2010) (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2010, יתרות שטרם שולמו בגין רכישת האוניות מסתכמות לכ- 1,838 מיליוני דולר, שישולמו כדלקמן:

מיליוני דולר	
188	2013
397	2014
1,253	2015
1,838	

1. במהלך שנת 2007, התקשרה צים בהסכם לבניית ורכישת שתי אוניות מכולה בקיבולת TEU 2,450 כל אחת. מחיר כל אוניה הוא 47.6 מיליון דולר (כפי שנקבע ביום הרכישה) והוא נקוב ביין יפני.

במהלך שנת 2008, התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (לא קשור) למכירת אוניה אחת במחיר הנקוב בהסכם הנקוב ביין יפני "Back to Back" ולחזרתה בחזרה לתקופה של 15 שנים. לצים אופציה לרכוש את האוניה בתום התקופה במחיר של 13.5 מיליון דולר או לחילופין להאריך את תקופת החכירה ב- 5 שנים נוספות, שלאחריהם האוניה תירכש במחיר דולר אחד. ב- 15 השנים הראשונות, תשלומי החכירה יסתכמו בסך של 13,400 דולר ליום. ב- 5 השנים הבאות תשלומי החכירה יסתכמו בסך של 9,500 דולר ליום. בתקופת הדוח נמסרה האוניה לרוכש. לאחר תאריך הדוח, לפי בקשת צים, סוכם עם המספנה על ביטול בניית האוניה כנגד פיצוי של 10% ממחיר הרכישה המקורי. כתוצאה מכך, רשמה צים הוצאה על סך 5.5 מיליון דולר.

2. במהלך 2007, התקשרה צים בהסכם עם צד שלישי (לא קשור) (להלן - המוכרת) לרכישת 2 אוניות מכולה בנות TEU 4,250 כל אחת (להלן - שתי האוניות), במחיר חוזה של כ- 73 מיליון דולר כל אחת. האוניות נמסרו בתקופת הדוח.

הסדרים עם צדדים קשורים ביחס לשתי האוניות, כמפורט להלן:

- צים סיכמה עם עופר ספנות בנוגע לשתי האוניות את הפרטים הבאים:
- בהתאם להחלטת ועדת הביקורת והדירקטוריון של החברה לישראל, צים מכרה לעופר ספנות את שתי האוניות בתנאי Back To Back.
- בד בבד צים חוכרת מעופר ספנות את האוניות לתקופה של 12 שנה. במשך 6 שנים ראשונות דמי החכירה יהיו 28,200 דולר ליום לאוניה וסך של 30,200 דולר ליום לאוניה במשך 6 השנים הבאות. דמי החכירה כוללים דמי ניהול והוצאות תפעול. בתום התקופה צים תרכוש 50% מכל אוניה במחיר של כ-20 מיליון דולר לאוניה.

בנוסף, צים התקשרה במהלך 2007 בהסכם חכירה לתקופה של 7-8 שנים עם המוכרת, במסגרתו תחכור צים מהמוכרת 2 אוניות מכולה נוספות בנות TEU 4,250 כל אחת בדמי חכירה של 28,200 דולר ליום לכל אוניה. בתקופת הדוח התקבלה אוניה אחת והשניה התקבלה בחודש ינואר 2011.

ד. צים הגיעה להסכמה לסיים את הסכם החכירה של האוניה "CAR STAR I", החכורה מבעל עניין עד ליום 13 באפריל 2011. הוסכם בין הצדדים כדלקמן:

לצים שמורה הזכות למשך תקופה מסוימת לחכור אונית רכב מבעל העניין (או כל חברה בת שלו) אשר נתונה דומים לאלו של "CAR STAR I" לתקופה זזה ליתרת תקופת החכירה ובמחיר דמי החכירה על פי ההסכם המקורי.

במידה ובתום תקופת האופציה לא מימשה צים את זכותה, תשלם צים לבעל העניין את דמי החכירה, בהפחתת רכיב עלות התפעול של האוניה, למשך יתרת תקופת החכירה ב- 24 תשלומים חודשיים שווים.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

3. צים (המשך)

ד. (המשך)

ביום 23 במרס 2010, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, הסדר שהושג עם התאגיד הקשור כדלקמן:

- צים תממש את זכותה לאוניה חלופית באופן שיתרת תקופת החכירה של האוניה האמורה תמומש החל מתום תקופת החכירה של האוניה החלופית שתועמד לאוניה "CAR BRIDGE I" כמפורט להלן.
 - החלפת האוניה CAR BRIDGE I, החכורה מתאגיד קשור, שלה יתרת חוזה עד מרס 2011 במחיר של 20,000 דולר ליום, באוניה חלופית מודרנית יותר ("האוניה החלופית"), באותם תנאים כקבוע בהסכם החכירה של האוניה CAR BRIDGE I (לרבות יתרת תקופת החכירה ודמי החכירה).
 - עוד אושר כי לאחר סיום תקופת החכירה של ה-CAR BRIDGE I, האוניה החלופית תמשיך להיות מוחכרת על ידי צים ליתרת תקופת החכירה של ה-CAR STAR I ליתרת התקופה כאמור לעיל.
- ביום 4 באפריל 2010, "האוניה החלופית" נמסרה, וביום 17 באפריל 2010 האוניה CAR BRIDGE 1 הוחזרה לבעל העניין.

ה. בתאריך 28 נובמבר 2000 התקשרה צים עם בעלי עניין בה בהסכם לפיו חכרה צים, החל מפברואר 2002, אוניה (בעלת כושר קיבולת של 5,000 מכולות) לתקופה של 10 שנים. במסגרת ההסכם האמור ניתנו לצים שלוש אופציות (חד צדדיות) לפיהן במסגרת כל אופציה תינתן לצים האפשרות להאריך את תקופת החכירה בשנתיים נוספות, ובלבד שכל אופציה תמומש 12 חודשים לפני תום תקופת החכירה הקודמת; היינו על צים לממש את האופציה הראשונה עד לפברואר 2011 (להלן - תקופת האופציה הראשונה). יחד עם האמור, לבקשת צים, מחכירת האוניה הודיעה לצים כי ניתנת לה האפשרות להודיע על מימוש האופציה עד ליום 30 באפריל 2011. בהתאם להסכם האמור, דמי החכירה בתקופת החכירה המקורית היו בין 22,700 דולר לבין 23,150 דולר (מתעדכן על בסיס דו-שנתי כקבוע בהסכם); ודמי החכירה בהתאם להסכם בגין תקופת האופציה הראשונה הינם בסך של 23,550 דולר ליום.

בחודש פברואר 2011, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, את מימוש האופציה הראשונה.

4. בז"ן

א. ביום 24 בינואר 2007 התקשרו המדינה ובז"ן בהסכם נכסים חדש המסדיר את המחלוקת שהיתה קיימת בין הצדדים לעניין הזכויות בנכסי בז"ן (להלן - נכסי בז"ן), ואשר החליף התקשרות קודמת בעניין זה, שנערכה בשנת 2002. על פי ההסכם, בז"ן מסכימה לעמדת המדינה במחלוקת כפי שהוגדרה בהסכם הנכסים המקורי משנת 2002, ומוותרת על כל טענה הנובעת מהמחלוקת או מעמדת בז"ן במחלוקת, או בנוגע אליהן. בהתאם להסכם החדש, זכויות בז"ן בנכסיה בז"ן הינן כדלקמן:

זכויות בנכסים שאינם נכסי מקרקעין - לבז"ן זכויות בכל אחד ואחד מנכסי בז"ן שאינם נכסי מקרקעין, שהיו לה באותו נכס, אלמלא עמדת המדינה במחלוקת.

זכויות במקרקעי בז"ן

(1) זכויות המדינה - לענין כל אחד ממקרקעי בז"ן שאלמלא עמדת המדינה במחלוקת היתה לגביו לבז"ן זכות בעלות, לרבות זכות להרשם כבעלים בפנקסי המקרקעין - המדינה היא הבעלים ולבז"ן אין ולא תהיה כל טענה נגד המדינה בנוגע לזכויות המדינה כאמור.

לענין מקרקעין אלה - לבז"ן זכות חכירה לדורות (להלן - הסכמי החכירה) ולבז"ן אין ולא תהיה כל טענה נגד המדינה בנוגע לזכויות כאמור.

תקופת הסכם החכירה תהיה 49 שנים שתחילתן במועד החתימה, (24 בינואר 2007), כאשר לבז"ן ניתנה האפשרות להאריך את התקופה כאמור ב-49 שנים נוספות (להלן - תקופת האופציה), בכפוף לקיום כל התחייבויותיה לפי אותו הסכם חכירה והסכם הנכסים החדש. בתום תקופת החכירה, לרבות תקופת האופציה, אם תמומש, תעביר בז"ן למדינה את החזקה בכל אחד מהמקרקעין המוחכרים, לרבות כל הבנוי עליהם או מחובר אליהם חיבור של קבע.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

4. בז"ן (המשך)

א. (המשך)

זכויות במקרקעי בז"ן (המשך)

(2) לענין כל אחד ממקרקעי בז"ן שאינם נכללים בפסקה א' לעיל - לבז"ן הזכות שהיתה לה לגביהם אלמלא עמדת המדינה במחלוקת.

(3) בהתאם להסכם, משלמת בז"ן לממשלה תשלומים שנתיים בסכום קבוע של 2.25 מיליון דולר ארה"ב וסכומים שנתיים נוספים, התלויים ברווח השנתי של בז"ן, על פי מדרגות הרווח כדלקמן: 8% מהרווח השנתי לפני מס ותשלום שנתי בתחום רווח של 0-30 מיליון דולר; ובנוסף, 10% מהרווח השנתי לפני מס ותשלום שנתי בתחום רווח של 30-52.5 מיליון דולר; ובנוסף, 12% מהרווח השנתי לפני מס ותשלום שנתי בתחום רווח של 52.5-67.5 מיליון דולר. בכל מקרה לא יעלו הסכומים המשולמים למדינה כתשלום שנתי על סכום (כולל התשלום הקבוע) של 8.7 מיליון דולר. כל הסכומים יתורגמו לש"ח בהתאם לשער של 4.80 ש"ח לדולר וצמודים למדד המחירים לצרכן (מדד בסיס מאי 2002). בהתאם להסכם הנכסים, החלה בז"ן לשלם דמי הרשאה. בגין שנת 2010 הסתכמו דמי ההרשאה בכ- 4 מיליוני דולר, (בגין שנת 2009 שולם סך של כ- 13 מיליוני דולר, ובגין שנת 2008 - 4 מיליוני דולר).

בהסכם הנכסים החדש הוגדרו מטרות החכירה במקרקעין וכן הוראות בדבר הצורך בהסכמת גורמים שונים להעברת זכויות בז"ן במקרקעין, למעט שעבוד ו/או משכון זכויותיה במקרקעין, המוכרכים לטובת מוסד פיננסי בלבד לשם השגת מימון לפעולותיה במהלך העסקים הרגיל. בז"ן לא תהיה רשאית לבצע או ליזום שינוי יעוד או ניצול במקרקעין המוכרכים, לרבות כל חלק מהן, אלא לאחר שתודיע על כוונתה לעשות כך מראש ובכתב למנכ"לים (להלן - הודעת שינוי יעוד או ניצול), ובכפוף לכך שאף אחד מהמנכ"לים לא הודיע לבז"ן על התנגדותו להודעתה. היה ותפר בז"ן התחייבות מהתחייבויותיה, לגבי מקרקעין מסוימים, יתבטלו כל זכויותיה של בז"ן באותם המקרקעין וכל הזכויות במקרקעין כאמור ישובו לידי המדינה (להלן - המקרקעין החוזרים) נוסף על חבות אפשרית בפיצויים.

צנרת תזקיקים (4)

במועד החתימה, תשיב בז"ן למדינה את כל זכויותיה בצנרת התזקיקים המובילה מבית זקוק חיפה לנמל הדלק בחיפה, לרבות כל זכות שהיתה לבז"ן, לפני מועד החתימה, בקרקע שבה מונחת מערכת הצינורות כאמור.

בתקופה שממועד ההפרטה ועד יום 28 בפברואר 2010 (להלן - תקופת הביניים), היתה לבז"ן הזכות להפעיל ולהשתמש בצנרת התזקיקים, בהתאם ובכפוף להוראות מדינה לגבי אופן ההפעלה והשימוש של צנרת התזקיקים, כפי שיהיו מעת לעת (להלן - זכות ההפעלה).

על פי ההסכם החדש לא יאוחר מיום 28 בפברואר 2010, היה על בז"ן להעביר למדינה את החזקה בצנרת התזקיקים כשהיא עומדת בכל הדרישות של כל דין ובפרט דינים הנוגעים לאיכות הסביבה; בז"ן פנתה למשרד התשתיות הלאומיות בבקשה להאריך את התקופה בה היא רשאית להפעיל ולהשתמש בצנרת התזקיקים ב- 15 שנים נוספות. בתקופת הדוח, קיבלה בז"ן הודעה כי המדינה מוכנה להאריך, בתנאים מסויימים, את זכויות בז"ן בצנרת התזקיקים בשלושה חודשים. ביום 29 בדצמבר 2010, פנתה לשכת החשב הכללי במשרד האוצר לבז"ן בבקשה שבז"ן תעביר אליה לאלתר, לוחות זמנים להשלמת היענותה לדרישות המשרד להגנת הסביבה בנוגע לפרוודור בו מצויה צנרת התזקיקים ומסירת החזקה בצנרת התזקיקים למדינה. לשכת החשב הכללי הבהירה כי האמור אינו גורע מזכותה לדרוש תשלומים בגין שימוש בצנרת התזקיקים בתקופה בה עשתה בז"ן שימוש בצנרת זו. בז"ן השיבה לשכת החשב הכללי והזכירה בקשתה להארכת תקופת השימוש והתפעול של צנרת התזקיקים על ידה לטווח ארוך וביקשה להמשיך במגעים בענין זה. החברה פועלת בענין זה גם מול משרד התשתיות הלאומיות.

בז"ן תהיה אחראית ותשפה את המדינה, על פי דרישת המדינה, בגין כל נזק ו/או הוצאה שנגרמו ו/או שיגרמו למדינה כתוצאה מהפרת התחייבויות בז"ן לפי האמור בסעיף זה. בז"ן לא תהיה רשאית לגבות תשלום כלשהו מאחרים בשל השימוש שיתאפשר להם בצנרת התזקיקים, אלא בהתאם להוראות המדינה מעת לעת.

ב. לצורך קיום פעילות בז"ן, תלויה בז"ן בקבלת שירותים מחברות התשתית, תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ (להלן - תש"ן) וקו צינור הנפט אילת אשקלון בע"מ, אשר הינן בעלות תשתיות חיוניות לפריקה, הובלה, אחסנה וניפוק נפט גולמי ומוצרי נפט. על פי מידע שבידי החברה לא הושלמו עבודות החלפת קטע מהצינור הימי שבבעלותה במפרץ חיפה ואשר משמש לפריקת נפט גולמי והזרמתו לבית הזקוק של בז"ן. אשר היו אמורות להתבצע בחודשים נובמבר - דצמבר 2010 ובידי החברה אין מידע מתי צפויות העבודות להסתיים. למיטב ידיעת בז"ן הליך ההחלפה צפוי להימשך כחודש ובז"ן תערך לצמצם ככל האפשר את השפעת סגירת הצינור בתקופה המתוכננת מראש, על היקף הזקוק, אך בכל מקרה צפוי קיטון מסויים בהיקף הזקוק בתקופה האמורה.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

4. בז"ן (המשך)

ג. המשטר המוניציפאלי החל על שטח המפעל

שטח מתחם המפעלים במפרץ חיפה מהווה חלק מן השטח המוניציפאלי של עיריית חיפה. בז"ן, גדיב, כאו"ל ומפעל נוסף התקשרו עם עיריית חיפה ורשויות מקומיות סמוכות אחרות בהסכם מיום 23 באוגוסט 2006, אשר נועד להסדיר את המשטר המוניציפאלי שיחול על שטח המפעלים (להלן - הסכם הרשויות). בהתאם להסכם הרשויות הוקמה חברה עירונית (להלן - החברה העירונית) אשר מלוא הזכויות בהון ומרבית זכויות ההצבעה בה מוחזקות על ידי הרשויות ויתרתן בידי המפעלים, ואשר מטרתה לתת שירותים מוניציפאליים בשטח המפעלים, לרבות קביעת כללים, תכנון ופיתוח. בהסכם נקבע, כי עיריית חיפה, כרשות הרישוי בשטח המפעלים, תטפל בבקשה לרשיון עסק אשר הגישה בז"ן וכי לא תוסיף תנאים נוספים ברשיון העסק מעבר לתנאים שייקבעו על ידי משרדי הממשלה הרלבנטיים לרשיון העסק של בז"ן.

עוד נקבע בהסכם, כי בשטח המפעלים יחולו חוקי העזר של העיר חיפה, אשר יופעלו בצורה שוויונית לשאר אזורי העיר חיפה. בהתאם להסכם, הוקמה ועדה משותפת על פי הוראות חוק התכנון והבניה. לוועדה המשותפת הוענקו סמכויות של ועדה מקומית ורשות רישוי מקומית. עד תום תקופת הזיכיון, לא קיבלה בז"ן היתרי בנייה ביחס לבנייה במרבית שטח המפעל. בשנת 2004 הגישו בז"ן ומפעלים נוספים המצויים בשטח המפעלים, תוכנית מפורטת לשטח, לוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה. בשנת 2008, אישרה הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה את הפקדת התכנית, בתנאים שנקבעו בהחלטתה.

ביום 13 בספטמבר 2010 אישרה הוועדה המשותפת לתכנון ובניה למתחם בז"ן וביום 21 בספטמבר 2010 אישרה הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה, מתן היתר בנייה למתקן החדש ובז"ן החלה בהקמתו. במסגרת זו, התחייבה בז"ן כי כתוצאה מהפעלת המתקן, לא תיגרם תוספת פליטות במפרץ חיפה; כי המתקן יופעל בגו טבעי בלבד וכי הסולר שיווצר במתקן ואשר הינו בעל יתרונות מבחינה סביבתית, יימכר בישראל ולא ייוצא ע"י החברה; וכי החברה תשתתף במימון פרויקט שיזם המשרד להגנת הסביבה, לניקוז נחל הקישון והעמדת הנחל וסביבתו לטובת הציבור, לרבות הטיית אפיק הנחל וטיפול בניקוי קרקעית הקישון ("פרויקט הנחל"), בהיקף כולל של עד 90 מיליון ש"ח מתוך עלות פרויקט הנחל. החל מתום תקופת הזיכיון, קיבלה בז"ן היתרי בניה עבור כל בנייה חדשה בחצריה, מכוח ההוראות הרלוונטיות בחוק התכנון והבניה. למועד פרסום הדוח, עומדת בז"ן להשלים את התנאים שנקבעו ע"י הוועדה להפקדת התוכנית.

ד. הסכם עם בז"א - העברת חומרי ביניים

ביום 9 במרס 2009, מועד חתימת הסכם הפיצול, חתמה בז"ן על הסכם להעברת חומרי ביניים עם בז"א (להלן - הסכם חומרי הביניים), במסגרתו הוסדר מנגנון להגשת הצעות וקבלתן לרכישה ו/או למכירה של מספר חומרי ביניים, שנועדו לשימושם של הצדדים בלבד במהלך עסקי הזקוק שלהם. מחיריהם של חומרי הביניים נקבעים בהתאם לנוסחאות מחיר המתבססות על פרסומים בין לאומיים.

הסכם חומרי הביניים בתוקף עד סוף הרבעון השלישי של שנת 2011, כאשר לצדדים ישנה אפשרות להאריכו לתקופות נוספות בנות שנה כל אחת בהסכמה הדדית על פי מנגנון שנקבע בהסכם.

ביום 8 במרס 2006 הודיעה רשות ההגבלים העסקיים, כי הסכם חומרי הביניים איננו הסדר כובל ואיננו טעון הגשת בקשה לפטור מהממונה.

ה. הסכמים עם העובדים

(1) הסכם עבודה קיבוצי לשנים 2006 - 2010, הסכם למעבר עובדים מן בז"ן לבז"א, הסכם לפרישה מוקדמת והסכם למתן הלוואה ל"חברה לפנסיה מוקדמת חיפה בע"מ", אשר נועד להבטיח קיום התחייבויות בז"ן על פי הסכם הפרישה המוקדמת. בנובמבר 2008 נחתמו בין בז"ן ועובדיה תיקון להסכמים הקיבוציים הני"ל, אשר האריך את התקופה בה יהיו זכאים עובדי בז"ן לפרוש לפנסיה מוקדמת והחיל את רשת הבטחון על עובדים נוספים אשר היו עובדי בז"ן במועד ההפרטה, ואשר נכללו ברשימה שמית שצורפה להסכמים.

(2) בשנת 2009, נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין בז"ן לבין נציגות העובדים על פיו, בשנת 2009 בלבד, לא ישולמו לעובדי בז"ן תשלומים מסוימים המגיעים להם בהתאם להסכמים הקיבוציים המיוחדים שבין בז"ן לעובדיה. ואולם, אם תציג בז"ן רווח נקי לאחר מס בדוחותיה הכספיים לשנת 2009, תשלם לכל עובד, בחודש שלאחר פרסום הדוחות הכספיים, את הסכומים שלא שולמו ב- 2009 והכל בתנאי שתשלום כאמור, אילו היה מתבצע בשנת 2009, לא היה מביא את בז"ן להציג הפסד נקי לאחר מס בשנת 2009. בהתאם לתוצאות פעילותה של בז"ן בשנת 2009 שילמה החברה בשנת 2010 לעובדיה את התשלומים שלא שולמו ב- 2009 אשר ההפרשה בגינם נכללה בשנת 2009.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ג. **התקשרויות (המשך)**
4. **בז"ן (המשך)**
- ה. **הסכמים עם העובדים (המשך)**
- (2) (המשך)
- בין בז"ן לבין נציגות העובדים, נחתם ב- 21 בינואר 2010 מזכר הבנות, בו נקבעו עקרונות מוסכמים לביצוע יישום המיזוג ביחידות הארגוניות השונות בשיתוף פעולה של עובדי בז"ן, השאלת עובדים מכאוו"ל לבז"ן, והארכת תוקף הסכם העבודה הקיבוצי עד חודש יוני 2016. ההסכמים וההסדרים הקיבוציים, החלים על העובדים בכל אחת מן החברות, נשארו בעינם.
- (3) בשנת 2010 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין בז"ן לבין נציגות העובדים (ובין כאוו"ל לבין נציגות העובדים בה), הקובע תנאי עבודתם של עובדים שייקלטו בחברות בעתיד. תנאים אלה, זהים בבז"ן ובכאוו"ל.
- (4) מרבית העובדים הבכירים מדרגה של מנהל מחלקה ומעלה מועסקים במסגרת חוזי עבודה אישיים. מספר מנהלי מחלקות מועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים. הסכמי העבודה האישיים של העובדים הבכירים כוללים כיסויים פנסיוניים וביטוחיים ותנאים סוציאליים והטבות שאינם חורגים מהמקובל למעט, זכאותם של חלק מהעובדים הבכירים למענק השלמת פיצויי פיטורין עד לשעור פיצויים של 200%, בגין חלק משנות עבודתם ולמענק השלמת פיצויי פיטורין עד לשעור של 150% בגין חלק משנות עבודתם, ושל חלק אחר מהם, לבחור במסלול פנסיה מוקדמת או במסלול פיצויים מוגדלים אם יפוטרו.
- (5) ביום 26 בינואר 2011 ניתן פסק דין בהליכים משפטיים שבין העובדים של בז"ן לבין רשויות המס על פיו מענקי ההפרטה והפיצול אשר שולמו לעובדים במסגרת ההסכמים הקיבוציים המיוחדים, סווגו כהכנסה הונית (כטענת העובדים) ולא כהכנסת עבודה (כטענת רשויות המס). במסגרת הסכמה דיונית בין רשויות המס, העובדים ובז"ן, הופקדו מלוא הסכומים שבמחלוקת בידי נאמן, כאשר היה וסכום המס הסופי יעלה על הסכומים שנצברו בחשבון הנאמנות, בז"ן תהיה אחראית לתשלום ההפרש (במקרה שסך הסכומים שבמחלוקת, בתוספת הפרשי ההצמדה למדד, יהיה גבוה מסך הסכומים שהופקדו בנאמנות בתוספת הפירות שנצברו בגינם). כמו כן, בז"ן התחייבה כי עד להכרעה במחלוקת היא לא תתבע הכרה בתשלומי המענקים הללו, אשר הופקדו בידי נאמן, כהוצאה לצרכי מס.
- ו. במסגרת הסכם שנחתם בין המדינה, בז"ן ובנקים זרים להשקעות (להלן - המפיצים הבינלאומיים) לצורך הצעת מכר פרטית של מניות בז"ן המוחזקות בידי המדינה, התחייבה בז"ן לשפות את המפיצים הבינלאומיים בגין סכומים שידרשו לשלם לצד שלישי עקב קיומו של פרט מטעה בתשקיף ו/או עקב אי נכונות תרגום התשקיף לאנגלית עד לסך התקבולים שיתקבלו ממכירת מניות בז"ן באמצעותם.
- ז. **הסכם לרכישת 50% בכאוו"ל ממפ"ב**
- במסגרת ההסכם לרכישת 50% ממניות כאוו"ל ממפ"ב, נקבע מנגנון שיפוי של כל אחד מהצדדים להסכם בגין נזקים או הפסדים כתוצאה מאי נכונות של מצג או הצהרה שניתנו על ידי אותו צד (בכפוף לחריגים). ככלל, חובת השיפוי תחול רק לאחר שסכומם המצטבר של כל הנזקים שנגרמו לצד הנפגע ושבינם הוא זכאי לשיפוי יעלה על סכום של 15 מיליון דולר, ובמקרה כזה תחול חובת השיפוי החל מ- 7.5 מיליון דולר עד לתקרת השיפוי בסך של 75 מיליון דולר. הזכאות לדרישת שיפוי כאמור מוגבלת לשמונה עשר חודשים ממועד השלמת העסקה (למעט דרישת שיפוי הנוגעת לענייני איכות סביבה או מסים, אשר יכולה להינתן עד לתום שלושים וששה חודשים ממועד השלמת העסקה). כל צד ויתר על זכותו לתביעת שיפוי מחברות בנות ומנושאי משרה של הצד האחר בגין אי נכונות של מצגים שניתנו במסגרת ההסכם. כן ויתר כל אחד מהצדדים על תביעות כלפי הצד האחר, לרבות חברות בנות ונושאי משרה, לגבי כל עניין הקשור לכאוו"ל ואשר עילתו קודמת למועד השלמת העסקה.
- ח. **הסכם לרכישת גז טבעי כחומר בעירה במפעלי בז"ן**
- ביום 12 בדצמבר 2010 התקשרה בז"ן בהסכם עם East Mediterranean Gas S.A.E (להלן בסעיף זה - EMG) לאספקת גז טבעי למפעלי קבוצת בז"ן, לתקופה של 20 שנה החל ממועד תחילת האספקה, על פי העקרונות הבאים:
- א. אספקת הגז תחל עם השלמת קו הולכת הגז הטבעי למפרץ חיפה וחיבור מפעלי בז"ן אליו.
- ב. כמות הגז הטבעי השנתית אותה צפויה בז"ן לרכוש (לרבות עבור החברות הבנות של בז"ן) בשנת 2011 תגיע לקצב שנתי של כ- 22.5 מיליון MMBTU והיא רשאית להגדיל בהדרגה את רכישות הגז עד ל- 38 מיליון MMBTU לשנה בשנת 2014 ואילך. עד סוף שנת 2011 על בז"ן להודיע ל- EMG מהי כמות הגז שהיא מעוניינת לרכוש החל משנת 2013 ואילך, ובלבד שכמות זו לא תפחת מ- 22.5 מיליון MMBTU לשנה.
- ג. מחיר הגז בהסכם נקבע לפי נוסחה המתבססת על מחיר הנפט, כולל מחירי "רצפה" ו"תקרה" וההסכם כולל התחייבות לרכוש או לשלם (Take or Pay) בגין כמות שנתית מינימלית של גז בהתאם למנגנון שנקבע בהסכם.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

4. בז"ן (המשך)

ח. הסכם לרכישת גז טבעי כחומר בעירה במפעלי בז"ן (המשך)

ד. ההיקף הכספי הכולל של ההסכם בפועל יושפע ממכלול של תנאים, ובעיקרם מחיר הנפט והיקף קצב צריכת הגז.

בז"ן סיימה את התקנת המערכות הנדרשות בחצריה לצורך קליטת הגז הטבעי ואף התקשרה עם חברת נתיבי הגז לישראל בע"מ (להלן - נתג"ז), המקימה את מערכת ההולכה הארצית, בהסכם להולכתו.

ה. על פי דיווחים שפרסמה ספקית הגז EMG וחברת אמפל, המחזיקה 12.5% ממניותיה, ביום 5 בפברואר 2011 הופסקה הזרמת גז טבעי שמקורו במצרים ע"י EMG עקב חבלה בקו הגז הטבעי לירדן. החל מיום 15 במרץ 2011, חודשה בהדרגה אספקת הגז הטבעי ע"י EMG ללקוחותיה בישראל. כפוף להשלמת חיבור מפרץ חיפה למערכת הולכת הגז הטבעי, תתאפשר החלפת המזוט בו משתמשות החברות במתקניהן כיום, בגז טבעי, ועם ביצוע ההחלפה, תוכלנה החברות להקטין את הפליטות לאוויר ממתקניהן ולעמוד בדרישות העתידיות של הצו האישי החדש. לענין זה ראה באור 22.ב.3.ח לעיל.

ט. ביום 29 ביוני 2010 נחתם הסכם המימון בין בז"ן לבין קונסורציום של מממנים בהובלת בנק הפועלים בע"מ. במסגרת ההסכם יעמיד הקונסורציום לבז"ן מסגרת אשראי (להלן - הלוואות) בסך של עד 600 מליון דולר (ללא בטחונות), למימון חלק מפרוייקט הקמת המידן, מימון השקעות נוספות של בז"ן ובתנאים מסויימים גם מימון פרעון אשראי לזמן ארוך שמועד פרעונו בין השנים 2009 עד 2012. ההלוואות הינן בריבית משתנה צמודה לליבור בתוספת מרווח, תקופת ההחזר של ההלוואה תהיה 8.5 שנים, פרעון קרן ההלוואות יחל 12 חודשים לאחר מועד התחלת ההפעלה של המידן. תנאי ההלוואות כוללים אמות מידה פיננסיות שעל בז"ן לקיים בתקופת ההלוואות. השלמת הסכם המימון הייתה מותנית בהתקיימותם של תנאים מתלים ובכללם חתימה על הסכם מימון בערבות סוכנות האשראי לייצוא בארה"ב, בהיקף של כ- 300 מליון דולר. באוגוסט 2010 התקיימו התנאים המתלים של הסכם המימון עם הקונסורציום המקומי. ולפיכך, ביצעה בז"ן משיכה ראשונה בסך 200 מליון דולר על חשבון מסגרת אשראי זו.

י. בתקופת הדוח, התקשרה בז"ן בהסכם מימון עם מוסד פיננסי אמריקאי, בערבות סוכנות האשראי לייצוא בארה"ב Export-Import Bank of The United States (EXIM) (להלן - הסכם המימון). במסגרת הסכם המימון תועמד לבז"ן מסגרת אשראי בסך של כ-300 מליון דולר לצורך רכישת ציוד ייעודי הדרוש להקמת המידן, המובטחת בידי סוכנות האשראי לייצוא בארה"ב (להלן - האשראי). פירעון האשראי יתבצע בעשרים תשלומים חצי שנתיים במהלך תקופה בת 10 שנים, החל מחודש אוקטובר 2012. ההלוואות הינן בריבית משתנה צמודה לליבור בתוספת מרווח. במסגרת הסכם המימון התחייבה בז"ן, בין היתר, לעמוד באמות מידה פיננסיות זהות לתניות הקבועות בהסכם המימון עם הקונסורציום המקומי (ראה לעניין זה באור 22.ג.4.ט. פרטים בדבר החברה להלן). האשראי אינו מובטח בבטחונות. בז"ן רשאית לסיים את הסכם המימון או לבצע פירעון מוקדם של האשראי בכפוף לתשלום דמי ביטול מוסכמים. כמו כן, נקבעו בהסכם המימון הוראות פירעון מיידי המקובלות בהסכמי מימון. במסגרת הסכם המימון נקבעו תנאים מוקדמים שונים למשיכת האשראי הראשונה על פיו, ובכללם כניסתו לתוקף של הסכם המימון עם הקונסורציום המקומי. האשראי נועד לספק, ביחד עם הסכם המימון עם הקונסורציום המקומי, את צרכי האשראי של בז"ן עד סוף שנת 2012, לרבות המימון הנדרש לביצוע ההשקעות בהתאם לתוכנית האסטרטגית של בז"ן ובכללן הקמת מתקן חדש וכן לפירעון אשראי לזמן ארוך. במהלך חודש אוגוסט 2010 הושלם ונחתם הסכם המימון עם סוכנות האשראי והבנק המממן. עד חודש אוקטובר 2010 הושלמו כל התנאים המתלים ולפיכך בחודש אוקטובר ביצעה בז"ן משיכה ראשונה בסך כ-6.7 מליון דולר על חשבון מסגרת אשראי זו.

יא. במסגרת ביצוע ייחוס עלות הרכישה בעסקת רכישת מניות כאו"ל ע"י בז"ן, הוגבלה אחריות מבצע העבודה מכל מקור שהוא למעט מקרה של זדון, לסך של 150 אלף דולר. כמו כן ניתן לו שיפוי לפיו אם יתבע לשלם סכום כלשהוא לצד שלישי בגין עילה העלולה לנבוע בעקיפין או במישרין מחוות דעתו תגבה אותו בז"ן בגין סכום בו יחוייב לשלם בהליך משפטי לצד שלישי וכן בהוצאות ההליך, והכל מעבר ל- 150 אלף דולר. לא ניתן כל שיפוי אם פעל נותן חוות הדעת בזדון.

יב. במסגרת ביצוע ייחוס עלות הרכישה בעסקת רכישת מניות שב"ח ע"י בז"ן, הוגבלה אחריות מבצע העבודה מכל מקור שהוא, בגין הערכת השווי לנותן חוות הדעת. כמו כן ניתן לו שיפוי לפיו אם יתבע לשלם סכום כלשהוא לצד שלישי בגין עילה העלולה לנבוע בעקיפין או במישרין מחוות דעתו תגבה אותו בז"ן בגין סכום בו יחוייב לשלם בהליך משפטי לצד שלישי וכן בהוצאות ההליך והכל מעבר לשכר הטרחה ששולם בפועל.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

5. אי.סי. פאואר

א. על פי תנאי המכרז להקמת תחנת הכח, ביום 2 בנובמבר 2009, התקשרה או.פי.סי בהסכם למכירת חשמל (Power Purchase Agreement) (להלן - PPA) עם חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן - חברת החשמל או חח"ל) מכוחו, מתחייבת או.פי.סי להקים את התחנה תוך 52 חודש ממועד חתימת ה- PPA וחברת החשמל מתחייבת לרכוש מאו.פי.סי זמינות ואנרגיה מהתחנה, בהתאם לתנאי ה- PPA, על פני תקופה של עשרים (20) שנה ממועד תחילת ההפעלה המסחרית של התחנה. ה- PPA הוא הסכם מסוג Capacity and Energy (זמינות ואנרגיה) שמשמעו, זכות של או.פי.סי להעמיד את מלוא ההספק הזמין נטו של התחנה (דהיינו מלוא כושר הייצור נטו של התחנה) לרשות חח"ל וכן לייצר חשמל בכמות ובמועדים הנדרשים על ידי חח"ל. בתמורה מתחייבת חח"ל לשלם לאו.פי.סי. תשלום קבוע (אשר אמור לכסות את כל העלויות הקבועות הכרוכות בהקמת התחנה ותפעולה לרבות עלויות הון וריבית) עבור העמדת ההספק הזמין נטו של התחנה לרשות חח"ל, בין אם דרשה חח"ל ייצור חשמל ובין אם לאו, וכן לשלם לאו.פי.סי. תשלום חודשי משתנה בגין האנרגיה שסיפקה התחנה לחח"ל על פי דרישתו בחודש החולף המכסה עלויות משתנות מסוימות של לאו.פי.סי בייצור אנרגיה. ביחס לעלויות הכרוכות בצריכת גז טבעי קובע ה- PPA כי העלויות האלו מוחזרות לאו.פי.סי על בסיס pass through, וחח"ל מחזירה לאו.פי.סי את מלוא העלויות בהן היא תשא בקשר לצריכת גז טבעי.

על פי ה- PPA מוטלת על או.פי.סי האחריות להשגת כל האישורים וההיתרים הדרושים להקמת תחנת הכוח וכן כל האחריות להקמתה והפעלה של תחנת הכוח. אבני הדרך המרכזיות הקבועות ב- PPA להקמת התחנה הן: השגת היתר בנייה להקמת תחנת כוח - בתוך תקופה של 23 חודש ממועד החתימה על פי ה- PPA, ביצוע סגירה פיננסית - תוך תקופה של 24 חודש ממועד החתימה, והפעלה מסחרית של הפרויקט תוך תקופה של 49 עד 52 חודש ממועד החתימה. ה- PPA כולל סעיפים נוספים המסדירים את ההתחייבויות של כל אחד מהצדדים לתקופה של בניית התחנה ואספקת החשמל וכן מנגנון פיצוי למקרה של אי עמידת אחד הצדדים בהתחייבויותיו על פי ה- PPA.

על פי ה- PPA רשאית או.פי.סי להודיע לחח"ל כי היא תפחית את ההספק הזמין העומד לרשות חח"ל על מנת שאו.פי.סי תבצע מכירות אנרגיה לצרכנים. לאחר תקופת הדוח, בחודש ינואר 2011, נחתם תיקון ל- PPA הנוגע בעיקר להוראות הקשורות למימון הפרויקט, וזאת לאור בקשות הגורמים המממנים של הפרויקט, ומבלי שחל שינוי מהותי בהוראותיו. במסגרת התיקון האמור חל עדכון בגובה הפיצויים המוסכמים הנזכרים לעיל. בדבר ביצוע הסגירה הפיננסית לאחר תקופת הדוח ראה באור 22.ג.5.

ב. בהתאם לתנאי המכרז להקמת תחנת הכח, או.פי.סי העמידה ערבות בנקאית לטובת משרד התשתיות בסך 1 מיליון דולר (כ- 4 מיליון ש"ח).

במועד חתימת ה- PPA העמידה או.פי.סי ערבות בנקאית לטובת חח"ל בסך של כ- 32 מיליון ש"ח (כ- 9 מיליון דולר) (צמוד למדד 12.2000). להבטחת הערבות הפקידה או.פי.סי פקדון בבנק נושא ריבית המשקף כ- 80% מערך הערבות אשר יתרתו לתאריך הדוח הינה 34,118 אלפי ש"ח (כ- 9,613 אלפי דולר) וכן חברת דלקיה ישראל בע"מ (להלן - דלקיה) העמידה לטובת הערבות בטחון נוסף המהווה כ- 20% מערך הערבות. בהתאם להסכם ה- PPA נדרשת או.פי.סי לאחר הסגירה הפיננסית להגדיל את סכום הערבות שתועמד למשך תקופת ההקמה, מסך של כ- 32 מיליון ש"ח (כ- 9 מיליון דולר) (צמוד למדד 12.2000), לסך של כ- 96 מיליון ש"ח (כ- 27 מיליון דולר) (צמוד למדד 12.2000). בהקשר זה, בתאום עם חח"ל לאחר תקופת הדוח העמידו החברה ודלקיה בהתאם לחלקם ערבויות בנקאיות לחח"ל בסכום זה. בהתאם לכך שוחררו הביטחונות ששמשו את הערבות הבנקאית והוחזרו לבעלים.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ג. התקשרויות (המשך)
5. אי.סי. פאואר (המשך)
- ג. ביום 27 ביוני 2010, התקשרה או.פי.סי בהסכמים מפורטים ומחייבים עם Daewoo International מקוריאה (להלן - דייהו) להקמת תחנת כוח (combined cycle) בכושר ייצור של כ- 440 מגה-וואט על בסיס שיטת Turn-key (להלן - הסכם הבניה), וכן עם Mitsubishi Heavy Industries מיפן (להלן - מיצובישי) לתחזוקה ארוכת טווח של תחנת הכוח לאחר הפעלתה המסחרית, לתקופה של כ- 12 שנה (להלן - הסכם התחזוקה). העלות הכוללת של שני ההסכמים מסתכמת בסך של כ- 440 מיליון דולר.
- על פי הסכם הבניה, דייהו התחייבה להשלים את בניית תחנת הכוח עד לדצמבר 2012. תשלום התמורה ישולם על ידי או.פי.סי לדייהו כנגד התקדמות הבניה ועמידה באבני דרך כמקובל בתעשייה זו. דייהו התחייבה לפצות את או.פי.סי במקרה של עיכוב או אי עמידה בהתחייבויות לביצועים עד לסכומים שנקבעו בהסכם הבניה, וכן להעמיד או.פי.סי. ערבות בנקאית להבטחת התחייבויות. כמו כן, תדאג דייהו להעמדת אחריות יצרן לתקופות כמקובל בענף.
- בהתאם להסכם התחזוקה, מיצובישי תבצע עבודות תחזוקה של הרכיבים העיקריים של תחנת הכוח (טורבינת הגז, טורבינת הקיטור והגנררטור), לתקופה בת כ- 12 שנים, בתמורה שנקבעה מראש אשר תשולם לאורך תקופת ההסכם לפי תחשיב שנקבע בהסכם. הסכם התחזוקה כפוף לתחילת ההפעלה מסחרית של תחנת הכוח. הסכם התחזוקה כולל התחייבויות מסוימות מצד מיצובישי בדבר איכות ביצועי תחנת הכוח. מיצובישי התחייבה לפצות את או.פי.סי במקרה של אי עמידה בהתחייבויות לביצועים, ואו.פי.סי מצידה התחייבה לשלם סכומי בונוס במקרה של שיפור בביצועי התחנה כתוצאה מעבודות התחזוקה, והכל עד לתקרה שנתית כוללת אשר נקבעה בהסכם התחזוקה. יצוין כי התחייבויות או.פי.סי על פי הסכם התחזוקה מגובות בערבות של אי.סי. פאואר ישראל.
- דייהו ומיצובישי העניקו אופציה לאו.פי.סי. לתקופה של 18 חודשים, להתקשר בהסכמי בניה ותחזוקה של תחנת כוח נוספת בהתאם למחיר ולתנאים אשר הוסכמו ביחס לפרויקט רותם, בכפוף להתאמות מסוימות שעשויות להידרש ביחס לפרויקט הנוסף. במקביל או.פי.סי תהיה מחויבת לפנות לדייהו ומיצובישי אם וככל שתהיה מעוניינת בהקמת תחנת כוח נוספת במהלך תקופת האופציה האמורה.
- במהלך הרבעון השלישי של שנת 2010 החלה דייהו בעבודות באתר.
- לאחר תאריך הדוח, ביום 18 במרץ 2011 מסרה דייהו לאו.פי.סי, בעקבות רעידת האדמה שארעה ביפן, הודעה מוקדמת בדבר אירוע "כוח עליון" אשר יתכן וישפיע על ביצועיו של קבלן משנה הפועל ביפן המספק ציוד המיועד לתחנת הכוח (הגם שציין בהודעתו לדייהו כי מתקניו אינם באזור האסון). נכון למועד הדוח אין ביכולתה של או.פי.סי להעריך את תוקף ההודעה המוקדמת האמורה ואת השפעתה על פרויקט הקמת תחנת הכוח, אם בכלל.
- ד. ביום 13 ביולי 2010, חתמה או.פי.סי על הסכם הולכת גז עם חברת נתיבי הגז בישראל הטבעי בע"מ. ההסכם הינו לתקופה של 15 שנה עם אופציה להארכה של חמש שנים נוספות. ההסכם כולל תשלום עבור תחנת הפחתה ומנייה אשר תוקם עבור או.פי.סי בעלות של כ- 10 מיליון דולר וכן תשלום חודשי שוטף עבור שימוש בתשתית ההולכה. במסגרת ההסכם העמידה אי.סי פאואר ישראל ערבות לטובת או.פי.סי על סך 5.1 מיליון ש"ח.
- ה. במסגרת הסכם בעלי מניות או.פי.סי הוסכם כי התפעול והתחזוקה השוטפים של תחנת הכוח יתבצעו באמצעות חברת התפעול, IPP Rotem Operation and Maintenance Ltd., המוחזקת על ידי דלקיה ואי.סי. פאואר ישראל בשיעורים של 65%-35%, בהתאמה (להלן - חברת התפעול).
- בין בעלי מניות חברת התפעול נחתם הסכם בעלי מניות המהווה מהותית ראי של מרבית הוראות הסכם בעלי המניות באו.פי.סי (הרלוונטיות להסכם שחל משלב ההפעלה המסחרית), באופן בו דלקיה נהנית ממעמד הרוב ואי.סי. פאואר ישראל תהיה זכאית להגנות המיעוט.
- ביום 28.12.2010 נחתם הסכם התפעול לתחנת הכוח בין או.פי.סי לחברת התפעול. תוקף ההסכם הוא ל-20 שנה ממועד הפעלת התחנה הצפוי. במסגרת ההסכם התחייבה חברת התפעול לבצע את כל השירותים הנחוצים לתפעול ואחזקת התחנה, למעט שירותים שהינם באחריות או.פי.סי ו/או מיצובישי בתוקף תפקידה כקבלן ה-LTSA (הסכם תחזוקה לזמן ארוך). בתמורה, תשלם או.פי.סי לחברת התפעול את עלות השירותים כפי שתאושר מידי שנה במסגרת התקציב השנתי בתוספת מרווח מוסכם מראש או סכום קבוע שיקבע במהלך 3 שנות התפעול הראשונות. בכל מקרה, חברת התפעול התחייבה במסגרת ההסכם שסך החיוב בגין מתן השירותים לא יחרוג מסכום מירבי מוסכם.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

5. אי.סי. פאואר (המשך)

1. ביום 12 בדצמבר 2010 התקשרה או.פי.סי בהסכם עם East Mediterranean Gas S.A.E. (להלן בסעיף זה - הספק), להספקת גז לתחנת הכוח לתקופה של עשרים (20) שנים החל ממועד סיום הרצת התחנה (היינו, הפעלתה המסחרית), המתוכננת לקראת ראשית 2013 (להלן - הסכם הגז).

ההסכם מתייחס לכמות גז שנתית של כ- BCM 0.3 (כפוף להתאמות כמות הקבועות בהסכם), כמות המהווה כ- 50% מצריכה הצפויה של תחנת הכוח. בנוסף, קיבלה או.פי.סי אופציה, הניתנת למימוש עד ליום 31 במרס 2011 לרכוש מהספק כמות נוספת של גז, בתנאים שסוכמו מראש, בכמות שנתית של כ- BCM 0.3, אשר תשמש את תחנת הכוח.

או.פי.סי התחייבה לרכוש או לשלם לספק (take or pay) בגין כמות גז שנתית מינימאלית של גז בהיקף ובהתאם למנגנון שנקבעו בהסכם עם הספק.

מחיר הגז יהיה צמוד לשינויים בתעריף התע"ז, כולל מחיר רצפה ותקרה. בהסכם נקבע מנגנון פתיחת מחיר (לרבות עדכון מחירי תקרה והרצפה), שיתבצע מדי חמש שנים, בהתאם למנגנון הקבוע בהסכם. ההיקף הכספי של ההסכם מוערך בכ- 700 עד 900 מיליון דולר (לא כולל האופציה).

הסכם הגז כולל מנגנוני פיצוי בגין נזקים שנגרמו לאו.פי.סי בשל העדר אספקת גז, כאשר שיעור הפיצוי נקבע לפי מדרגות בהתאם לכמות הגז שלא סופקה.

אספקת הגז מהספק לוטה בערפל לאור ההתפתחויות הפוליטיות במצרים. נכון למועד הדוח, קיים ספק ממשי האם ספק הגז המצרי יוכל לספק את כמויות הגז בהתאם לחוזה. במקביל, קיימת גם אי ודאות לגבי היכולת והמועד בו תוכל החברה לנהל מו"מ עם ספק הגז הישראלי, שותפות תמר, לאור הודעתה האחרונה שאין בכוונתה בשלב זה לנהל מו"מ למכירת גז עד להתבהרות יישום מסקנות ועדת ששינסקי ועד אשר שותפות תמר תסיים את דיוניה עם המדינה לגבי אספקת גז לחברת החשמל. החברה בוחנת את צעדיה בנדון.

2. לאחר תקופת הדוח, ביום 2 בינואר 2011 נחתם הסכם עם קונסורציום מממנים בהובלת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - בל"ל) למימון פרויקט תחנת הכוח (להלן - הסכם המימון). הפרויקט של הקמת תחנת הכוח ימומן לפי שיטת מימון פרויקט.

במסגרת הסכם המימון התחייבו הגורמים המממנים להעמיד לרשות או.פי.סי מסגרות אשראי לטווח ארוך (כולל מסגרת לחריגה בעלויות ההקמה), מסגרת להון חוזר, ומסגרת למימון שירות חוב בהיקף כולל של כ- 1,800 מיליון שקלים.

במסגרת הסכם המימון נקבע כי רק לאחר העמדת מלוא ההון העצמי הדרוש לפרויקט (שנקבע ל- 20% מעלות הקמת הפרויקט (לא כולל חריגות)), רשאית או.פי.סי להתחיל למשוך כספים ממסגרות האשראי האמורות לעיל. לאחר תקופת הדוח, בחודש ינואר 2011 הועמד ההון העצמי הנדרש כאמור. בנוסף, נקבעו שורה של תנאים שונים לביצוע משיכה ראשונה ממסגרת האשראי, ובכללם התקשרות בהסכם לאספקת גז טבעי בהיקף צריכה מינימלי שנקבע בהסכם המימון. כמו כן, נקבע כי על או.פי.סי להציג הסכם חכירה ביחס לשטח בו מוקמת תחנת הכוח עד לתום שנת 2011, וכי לאחר מועד זה לא תותרנה משיכות ממסגרת האשראי עד להשגת הסכם החכירה. נכון למועד הדוח טרם התמלאו כל התנאים לביצוע משיכה ראשונה ממסגרות האשראי על פי הסכם המימון.

במסגרת הסכם המימון נקבעו מגבלות שונות לחלוקת דיבידנד והחזר הלוואות בעלים לבעלי המניות של או.פי.סי, החל מהשנה השלישית שלאחר סיום הקמת תחנת הכוח.

בחודש ינואר 2010, במסגרת הסכם המימון העמידו אי.סי. פאואר ישראל ו- Dalkia International S.A. ערבויות בהיקף של 80 מיליון ש"ח ו- 20 מיליון ש"ח, בהתאמה (אשר פוחתות בהדרגה לאורך תקופת הסכם המימון החל ממועד הקמת תחנת הכוח).

במסגרת הסכמי המימון הנ"ל נטלה או.פי.סי הלוואות גישור על ההון העצמי שהעמידה דלקיה. מועד פרעון ההלוואה הינו ינואר 2013, בסמוך למועד זה תוציא או.פי.סי דרישת תשלום לדלקיה לפרעון ההלוואה. התחייבות זו של דלקיה מגובה בערבות בנקאית מאת בנק בי אן פי פאריבס (גובה הערבות הבנקאית כוללת גם את תשלומי הריבית על ההלוואה). ככל שתהיינה הוצאות בגין הלוואה זו תשא בהן דלקיה. עקב התנאים הנ"ל לא תרשם ההלוואה בספרי או.פי.סי והתחייבות או.פי.סי תוצג כשטר הון לדלקיה.

או.פי.סי ביצעה משיכה של 400 מיליון ש"ח ממסגרת המימון לפקדון לשם קיבוע הריבית. שימוש בכספי הפקדון מותנה בעמידה בתנאים המתלים, כאמור לעיל. כמו כן ביצעה או.פי.סי עסקת הגנת ריבית מסוג Lock Agreement על סך של 400 מיליון ש"ח נוספים.

ח. בחודש אפריל 2010, התקשרה חברת קלפה, הרשומה בפרו, בה מחזיקה החברה 75% באמצעות חברה מאוחדת, עם חברות חלוקה מקומיות במספר הסכמים ארוכי טווח, לתקופות של 8-10 שנים, על פיהם תמכור קלפה לאותן חברות חלוקה, החל משנת 2014, חשמל בהיקף של 560 מגוואט. ההיקף הכספי המצטבר של ההסכמים מוערך בסכום של מעל 1.5 מיליארד דולר אשר יתפרסו לאורך תקופת ההסכמים.

ט. קלפה הגיעה להסכם פשרה עם Calidda, הזכין להפצת גז עבור Lima ו- Callao, לפיו הסכימה קלפה (א) להעביר ל- Calidda את הצינור לגז טבעי שמחבר את תחנת הכוח שלה עם הצינור הראשי להובלת גז טבעי, (ב) למשוך חזרה את כל המהלכים המשפטיים שלה נגד הטלת תעריף הפצה על גז טבעי, ו (ג) לשלם את תעריף ההפצה על גז טבעי החל מ- 1 בינואר 2014. בתמורה Calidda הסכימה לשלם לקלפה פיצויים בסך 11 מיליון דולר. מתוך סכום זה, 5 מיליון דולר נרשם כרווח בשנת 2010 והיתרה, בסך של כ- 6 מיליון דולר, תוכר כרווח בשנים 2014-2019 בכדי לקזז חלק מעלויות תעריף ההפצה.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ג. התקשרויות (המשך)

5. אי.סי. פאואר (המשך)

י. לאחר מועד הדיווח, בחודש מרס 2011, אינקה זכתה (באמצעות חברה בת שלה) במכרז שפורסם לאספקת חשמל מתחנות כח הידרו אלקטריות חדשות בפרו, בהיקף של 200 מגוואט, לפיו תספק אינקה חשמל לחברת החשמל בבעלות ממשלת פרו. תקופת ההספקה היא למשך 15 שנה, החל ממועד תחילת האספקה, הצפויה במחצית השנייה של שנת 2015. היקפו השנתי של המכרז הוא כ-75 מיליון דולר (היקף המכרז לכל התקופה הוא כ-1.1 מיליארד דולר). לצורך השתתפות במכרז העמידה החברה ערבות בנקאית כנדרש במכרז. הזכייה במכרז להסכם מכר החשמל, תאפשר לאינקה להתקדם בסגירה הפיננסית ובנושאים אחרים, בקשר עם הקמת הפרויקט המתוכנן, Cerro del Aguila, שהיקפו המתוכנן הכולל 400 מגוואט, בעלות השקעה מתוכננת של כ-750 מיליון דולר.

ד. זיכיונות

1. מפעלי ים המלח בע"מ

לפי חוק זיכיון ים המלח, תשכ"א-1961 (להלן - חוק הזיכיון), כפי שתוקן בשנת 1986, ושטר הזיכיון המצורף כתוספת לחוק הזיכיון הוענק למי"ה זיכיון לניצול אוצרות ים המלח ולחכירת הקרקעות הנחוצות למפעליה בסדום לתקופה שתסתיים ב-31 במרס 2030 בלויית זכות קדימה לקבלת הזיכיון לאחר פקיעתו. תמורת הזיכיון משלמת מי"ה לממשלת ישראל תמלוגים, המחושבים בשיעור של כ-5% משווי המוצרים בשער המפעל בניכוי הוצאות מסוימות וכן משלמת כ"ל דשנים גם דמי חכירה. מי"ה העניקה זיכיון משנה לחברת ברום ים המלח בע"מ להפיק ברום ותרבותיו מים המלח שמועד פקיעתו מקביל למועד פקיעת הזיכיון של מי"ה. את התמלוגים בגין המוצרים המיוצרים על ידי חברת הברום מקבלת מי"ה מחברת הברום ומשלמת אותם למדינה. בנוסף קיים הסדר בנוגע לתשלום תמלוגים על ידי חברת מגנזיום ים המלח (להלן - מגי"ה) בגין הפקת מגנזיום מתכתי מכוח הסדר ספציפי עם המדינה הקבוע בהחלטת הממשלה מיום 5 בספטמבר 1993. על פי ההסדר משולמים תמלוגים על ידי מגי"ה על בסיס קרנליט המשמש לייצור המגנזיום.

לגבי תשלום התמלוגים על ידי מי"ה המדינה רשאית לתבוע דיון מחדש בקשר לשיעור התמלוגים לגבי הכמות העודפת על שלושה מיליון טון אשלג שתייצר בשנה כלשהי משנת 2010 ואילך, ובלבד ששיעור התמלוגים על אותו עודף לא יעלה על 10% משווי המוצר בשער המפעל בניכוי הוצאות מסוימות. בחודש דצמבר 2010 התקבל מכתב מהחשב הכללי ובו תביעה לקיים דיון מחדש בגובה התמלוגים לגבי כמות עודפת זו.

במסגרת ההסדר עם מגי"ה נקבע כי המדינה רשאית לדרוש, במהלך 2006, דיון מחדש בקשר לגובה התמלוגים ושיטת חישובם לגבי שנת 2007 ואילך. דרישת המדינה לדיון מחדש נתקבלה לראשונה בסוף שנת 2010.

בשנת 2006 התקבל מכתב מהחשב הכללי דאז בו נטען כי שולמו תמלוגים בחסר בהיקף של מאות מיליוני ש"ח.

על פי הזיכיון חילוקי דיעות בין הצדדים בענייני זיכיון, כולל תמלוגים, מוכרעים בבוררות של שלושה בוררים (כל צד ממנה בורר והשניים ממנים את השלישי). המדינה ומי"ה החליטו ביום 9 בינואר 2011 על פניה לבוררות לצורך דיון והכרעה לגבי אופן חישוב התמלוגים עפ"י הזיכיון, סוגית תשלום התמלוגים לגבי הכמות העודפת מעל 3 מיליון טון אשלג לשנה החל משנת 2010 ואילך וכן תמלוגים שיש לשלם בגין מגנזיום מתכתי ותשלומים או החזרים (אם בכלל) המתחייבים מנושאים אלה. הצדדים מינו כל אחד בורר מטעמו ובוררים אלו אמורים לבחור בורר שלישי.

ביום 14 במרס 2011, התקבל כתב תביעה של מדינת ישראל כנגד מי"ה במסגרת הבוררות. בכתב התביעה תובעת המדינה סכום של 265 מיליון דולר, בגין תשלום תמלוגים בחסר בשנים 2000 עד 2009, כשהוא נושא ריבית והצמדה, סכום נוסף של 26 מיליון דולר בגין העלאת שיעור התמלוגים, החל משנת 2010, ביחס לכמות המכירות השנתית העולה על 3 מיליון טון אשלג וכן שינוי של שיטת חישוב תשלום תמלוגים בגין מכירה של מגנזיום מתכתי. מעיון ראשוני בטענות המדינה בגין שנים עברו עולה, כי לא נטענות טענות מהותיות חדשות שלא היו ידועות למי"ה ואשר לגביהן סבורה מי"ה, בהתבסס על חוות דעת משפטית שבידיה, כי התמלוגים ששולמו על ידה ואופן חישובם תואמים את הוראות הזיכיון. מדובר בשיטת חישוב שיושמה בעקביות עוד מהימים בהם מי"ה היתה חברה ממשלתית והיתה ידועה למדינה ומקובלת עליה. בהתבסס גם על חוות הדעת המשפטית שמ"ה קיבלה לא נרשמה הפרשה בדוחות הכספיים לגבי סכומי תמלוגים שלטענת החשב הכללי שולמו בחסר.

לגבי העלאת שיעור התמלוגים החל משנת 2010 ביחס לכמות המכירות השנתית העולה על 3 מיליון טון אשלג, לאור העובדה שמדובר בדיון מחדש מבלי שנקבעו לצדדים הנחיות מהם הפרמטרים אותם יש לשקול על מנת להחליט על שיעור תמלוג העולה על זה הקבוע כיום (5%), וכן לאור העובדה שטרם החל הליך הבוררות, אין באפשרות כ"ל לקבוע כי תוצאה מסוימת בטווח התוצאות האפשריות שבין שיעור התמלוג הקבוע כיום לבין שיעור התמלוג המקסימלי הנדרש לפי המדינה הינה סבירה יותר ביחס לתוצאות אחרות. לפיכך זקפה כ"ל הפרשה בגובה מחצית הפרש.

סך התמלוגים ששולמו לממשלה בשנים 2010 ו-2009 הסתכמו לסך של כ-23 מיליון דולר וכ-90 מיליון דולר, בהתאמה.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ד. זיכיונות (המשך)

2. רותם אמפרט נגב בע"מ

רותם אמפרט נגב בע"מ (להלן - רותם) כורה פוספט בנגב יותר מחמישים שנה. הכרייה מתבצעת על פי זיכיונות לכריית פוספט, המוענקים מעת לעת על ידי השר לתשתיות לאומיות מכוח פקודת המכרות, באמצעות המפקח על המכרות במשרדו ("המפקח"), המלווים בהרשאות כרייה המונפקות על ידי מינהל מקרקעי ישראל ("המינהל"). הזכיונות מתייחסים למחצב (סלע פוספט) ואילו ההרשאות מתייחסות לשימוש בקרקע כשטחי כרייה פעילים.

זיכיונות כרייה:

בידי רותם ארבעת זכיונות הכרייה הבאים:

1. שדה רותם - בתוקף עד סוף שנת 2021 ;
2. שדה צפיר (אורון-צין) - בתוקף עד סוף שנת 2021 ;
3. שדה אפעה - בתוקף עד סוף שנת 2013 ;
4. שדה חתרורים - המפקח על המכרות החליט להרחיב את תחום זכיון שדה רותם (בתוקף עד סוף 2021) כך שיכלול גם את שטח שדה חתרורים. תחום זכיון רותם הורחב כאמור, והנושא הועבר למינהל מקרקעי ישראל לטיפול בהרחבה של תחום הרשאת הכרייה לשדה רותם, בהתאם להרחבת תחום זה.

תמלוגי כרייה:

בגין כריית הפוספט מחויבת רותם לשלם למדינה תמלוגים לפי מתכונת החישוב הקבועה בפקודת המכרות. מתכונת חישוב התמלוגים עודכנה בפברואר 2010 במסגרת הסכם פשרה שהסדיר את כל המחלוקות בנוגע לתמלוגי העבר ונוסחת התמלוגים העתידיים.

בשנים 2010 ו-2009 שילמה רותם כ- 12,787 אלף דולר, וכ- 629 אלף דולר בהתאמה, תמלוגים לממשלת ישראל.

3. באשר לזכויות כרייה של חברה מאוחדת בספרד, ראה באור 16.

4. זכויות הכרייה של CPL מבוססות על כ-113 חכירות כרייה ורישיונות להפקת מינרלים שונים, בנוסף למספר רב של זכויות קדימה וזכויות מעבר מבעלים פרטיים של הקרקעות שתחתן פועלת CPL או ביחס לכרייה מתחת לים הצפוני - מהכתר הבריטי. כל תקופות החכירות, הרישיונות, זכויות המעבר והקדימה הינן בתוקף עד השנים 2015 - 2038. תמלוגי הכרייה בשנת 2010 הסתכמו בכ- 2.4 מיליון ליש"ט.

5. עד לחודש דצמבר 2010 פעלה Compania Boliviana de Energia Electrica (להלן - COBEE) בייצור החשמל ובעסקי החלוקה המקומית תחת זיכיון שניתן לה מהממשלה הבוליביאנית בחודש אוקטובר 1990 לתקופה של 40 שנה. במסגרת החוק בבוליביה על COBEE לעבור מזיכיון לרשיון. COBEE השלימה את כל התחייבויותיה הפרוצדוראליות בתהליך. בנוסף, קיבלה COBEE רשיון זמני. נכון למועד הדוח אין וודאות כי COBEE תקבל את רשיון הקבע.

בתקופת הדוח הלאימה ממשלת בוליביה חברות אשר הופרטו בעבר. בנוסף, נשיא בוליביה הודיע שבכוונת הממשלה לשלוט בשוק החשמל ובכוונתו לקיים דיון פתוח בתנאים בהם יתקיים התהליך. נכון למועד הדוח, ממשלת בוליביה טרם הבהירה את כוונותיה. כפי שנמסר לחברה, בשלב זה לאינקה אין מידע בקשר לקיומה של כוונה מצידה של ממשלת בוליביה להלאים את COBEE.

ה. התחייבויות מובטחות בשעבודים

1. חברה ובחברות בבעלות ובשליטה מלאה של החברה (100%) (להלן - חברות המטה)

- א. לבטחון הלוואות ומסגרות אשראי בסך של כ- 661 מיליון דולר שיעבדה החברה מניות כי"ל בשיעור של כ- 19.1% מהון מניות כי"ל. על פי הסכמי האשראי לחברה זכות לשחרר מניות משיעבוד כך שישאר שיעבוד של כ- 12.4% בלבד.
- ב. לבטחון הלוואות, מסגרות אשראי וערבויות בסכום של כ- 225 מיליון דולר שקיבלו חברות המטה, שיעבדו חברות המטה מניות של כי"ל בשיעור של כ- 12% מהון מניות כי"ל. על פי הסכמי האשראי לחברות אלו זכות לשחרר מניות משעבוד כך שישארו בשעבוד 5.1% בלבד.
- ג. במסגרת הסכמי הלוואות ובהתאם למוגדר בהם, קיימות התחייבויות שונות והתחייבויות ליחסים פיננסיים מסוימים וביניהם:
 - ההון המיוחס לבעלי הזכויות ההוניות של החברה בדוח המאוחד לא יפחת מסכום של 300 מיליון דולר.
 - יחס ההתחייבויות בתוספת 50% מהערבויות, לא יעלה על 60% מהנכסים.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

ה. התחייבויות מובטחות בשעבודים (המשך)

1. חברה ובחברות בבעלות ובשליטה מלאה של החברה (100%) (להלן - חברות המטה) (המשך)

ג. (המשך)

- יחס מינימלי בין שווי בטחונות ליתרת אשראי. שווי הבטחונות לעניין הסכמי ההלוואות נגזר ממחירן בבורסה.
 - המשך שליטה בחברה ע"י בעלי השליטה הנוכחיים.
 - המשך שליטה של החברה בחברות המוחזקות שלה.
- נכון ליום 31 בדצמבר 2010, החברה עומדת באמות מידה אלו.

2. כי"ל

- א. חלק מחברות קבוצת כי"ל התחייבו כלפי תאגידים בנקאיים מסוימים בארץ ובחוץ לארץ בגין הלוואות ואשראי שהתקבלו מהם, שלא ליצור שעבודים (להלן - שעבוד שלילי). בהתאם לשיעבוד השלילי, נדרש מהחברות הנ"ל שלא לשעבד את נכסיהן. מלווים רשאים לבקש הקדמת פרעון של חובותיהם אם מדינת ישראל תפסיק להחזיק במניות המדינה המיוחדות שהונפקו לה על ידי כי"ל וחברות מאוחדות מסוימות שלה.
- בגין הלוואות ואשראי שהתקבלו ע"י כי"ל מתאגידים בנקאיים בחוץ לארץ כמצויין לעיל, נטלה כי"ל על עצמה התחייבויות שונות, ובין היתר - התחייבה כלפי המלווים שתגביל את הערבויות ואת השיפויים שיינתנו על ידיה לצדדים שלישיים (למעט ערבויות בגין חברות בנות) עד לסכום מוסכם של 550 מיליון דולר. כן התחייבה כי"ל לתת הלוואות רק לחברות מאוחדות וכלולות בהן היא מחזיקה לפחות 25% מכוח ההצבעה - עד לסכום כמצויין בהסכם עם התאגידים הבנקאיים. בנוסף התחייבה כי"ל כי לא תיתן כל אשראי למעט אשראי במהלך העסקים הרגיל, ולא תיצור שעבודים לרבות מתן זכויות עיכבון, פרט לשעבודים - שהוגדרו בהסכם כ"שעבודים שמותר ליצור אותם" - על נכסיה והכנסותיה הנוכחיים והעתידיים.

- ב. מגבלות על קבוצת כי"ל בקבלת אשראי - בגין חלק מההלוואות שקיבלה כי"ל מתאגידים בנקאיים התחייבה כי"ל לשמור על אמות מידה פיננסיות מסוימות כדלקמן:
- היחס בין החוב נטו ל- EBITDA לא יעלה על 4.5.
 - היחס בין ה- EBITDA להוצאות ריבית נטו יהיה 3.5 לכל הפחות.
 - ההון של כי"ל לא יפחת מסך של 700 מיליון דולר בתוספת 25% מהרווח הנקי השנתי לשנת 2005 ולשנים הבאות במצטבר (מגבלת ההון ליום 31 בדצמבר 2010 מסתכמת לסך של 1,990 מיליון דולר).
 - סך ההתחייבויות הפיננסיות של החברות הבנות של כי"ל מוגבלות ל- 10% מסך הנכסים בדוח המאוחד של כי"ל (במקרים מסוימים הלוואות לחברות בנות אינן נכללות במגבלה האמורה).
- כי"ל עומדת באמות המידה הפיננסיות המפורטות לעיל נכון ליום 31 בדצמבר 2010.

- ג. להבטחת קיום התנאים הקשורים בקבלת מענקי השקעה ממדינת ישראל שקיבלו חברות מאוחדות מסוימות של כי"ל נרשמו שעבודים שוטפים על נכסיה לטובת מדינת ישראל.

3. צים

- א. על מנת להגן על התחייבויות כלפי חברות בנקאיות, צים וחברות בנות שלה נתנו ערבויות בנקאיות בסכום של כ-15 מיליון דולר.
- ב. על מנת להגן על התחייבויות לגורמים שונים, צים וחברות בנות שלה נתנו ערבויות בסכום של כ-47 מיליון דולר (סכום זה כולל ערבויות לחברה כלולה בסך של כ-16 מיליון דולר).
- ג. חלק מההלוואות המובטחות של צים מהבנקים כוללות דרישה לעמוד באמות המידה שלהלן:

1. החל משנת 2010, צים נדרשת להחזיק במזומנים ושווי מזומנים, בטוחות סחירות ופיקדונות זמינים בסכום של 40 מיליון דולר. במועד מתן הדיווח צים עומדת באמת מידה זו.
2. בכל רבעון, החל מה-1 לינואר 2011, על צים לעמוד במספר אמות מידה:

- א. ה- Consolidated EBITDA (EBITDA לאחר מספר התאמות המוגדרות ספציפית בהסכמי ההלוואה) לא ייפול מתחת לשיעור מוגדר המשתנה מידי רבעון.
- ב. היחס שבין החוב המובטח המאוחד נטו Consolidated Net Secured (Debt) (כפי שהוא מוגדר בהסכמי ההלוואה) לבין ה- Consolidated EBITDA לא ייפול מתחת לשיעור מוגדר המשתנה מידי רבעון.

באור 22 - התחייבויות מותנות, התקשרויות וזיכיונות (המשך)

- ה. התחייבויות מובטחות בשעבודים (המשך)
3. צים (המשך)
- ג. (המשך)
2. (המשך)
- ג. היחס שבין החוב המובטח המאוחד נטו Consolidated Net Secured (Debt) (כפי שהוא מוגדר בהסכמי ההלוואה) לבין ה-Consolidated EBITDA לא ייפול מתחת לשיעור מוגדר המשתנה מידי רבעון.
- ד. היחס שבין ה-Consolidated EBITDA להוצאות הריבית (Interest Expenses) (כהגדרתן בהסכמי ההלוואה) לא ייפול מתחת לשיעור מוגדר המשתנה מידי רבעון.
- ה. החברה לישראל תחזיק בכל עת בשליטה בצים, והינה מחוייבת להימנע מלשנות את שיעור אחזקת המניות שלה בצים באופן אשר יוביל לשינוי בשליטה, למעט אם התקבלה בהסכמת סוכן הבטוחה (Security Agent) (כהגדרתו בהסכמי ההלוואה).
- ו. צים או כל חברת בת ספציפית של צים (כמוגדר בהסכמי ההלוואה) (להלן - הלוות) אינן רשאיות לשלם או להביא למתן דיבידנד, או לבצע חלוקה או פידיון של כל תשלום מניות או הטבה לבעל מניה של צים (Parent Guarantor) או של מי מהלוות או להתקשר בהסכם לביצוע של אלו מהפעולות הנ"ל, וזאת:
1. במהלך תקופת החסד (Grace Period) או תקופת האמורטיזציה המופחתת (Reduced Amortization Period).
 2. כאשר ערך הפעולה, או ערכן של מספר פעולות דומות שבוצעו במהלך שנת כספים אחת, יעלה על הרווח הנקי לאותה שנת כספים.
 3. כאשר אירע אירוע של מחדל (Event of Default), כהגדרתו בהסכמי ההלוואה, והמחדל עודנו נמשך, או - יארע מחדל כתוצאה מהפעולה.
 4. כאשר יחס המינוף הכולל (Total Leverage Ratio) (כהגדרתו בהסכמי ההלוואה) גדול מ- 1:3.
 5. כאשר הדוחות הכספיים המאוחדים המבוקרים האחרונים של צים מצביעים על העדר הכנסה נטו או על הכנסה נטו שלילית.
- ז. אם ביום 31 למרס 2013 שווי השוק של האוניות יהא פחות מהסכום הפרטני הנדרש, אזי מרווח (Margin) הריבית לתקופה החל מ- 31 למרס 2013 ועד 30 למרס 2014 יותאם כמפורט בהסכמי ההלוואה. אם ביום 31 מרס 2014 או אחריו שווי השוק ייפול מתחת לסכום הפרטני הנדרש, תעשה הלווה, בתוך 30 יום מהודעה, כדלקמן:
1. תשלם את סך ההלוואה שלאחר מסירה (Post Delivery Loan);
 2. תפקיד בידי סוכן ההלוואה (Facility Agent) (כהגדרתו בהסכמי ההלוואה) פיקדון כספי נושא ריבית;
 3. תעמיד או תביא להעמדתה של בטוחה נוספת לטובת סוכן ההלוואה.
- ד. במקרה של עודף מזומנים (Excess Cash) (כהגדרתו בהסכמי ההלוואה) על צים לבצע תשלום מוקדם של החוב המובטח המקביל לאחוז הרלוונטי של עודף תזרים המזומנים (Excess Cash Flow), אך זאת רק במידה ומיד לאחר תשלום כזה יהיו בידי הקבוצה המאוחדת של צים מזומנים, שווי מזומנים, בטוחות סחירות ופיקדונות זמינים בערך של 50 מיליון דולר.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות

- א. בחברה
1. ביום 15 במאי 2005 החליט דירקטוריון החברה, על הקצאה של 70,300 מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. של החברה לח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של החברה (להלן - ניהול וייעוץ), אשר תשמשנה בידי ניהול וייעוץ במסגרת תוכנית חדשה שאימצה ניהול וייעוץ באותו תאריך לתגמול עובדים ונושאי משרה בה (להלן - התוכנית). על פי התוכנית, ניהול וייעוץ הקצתה לעובדים ונושאי משרה כתבי אופציה לרכישת מניות החברה אשר הוקצו כאמור לניהול וייעוץ. על פי התוכנית הוקצו 70,300 כתבי האופציה לעובדים ונושאי משרה בניהול וייעוץ (חלק מהאופציות הוקצו למנכ"ל החברה דאז).
- ניירות הערך שהוקצו לניהול וייעוץ הם מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. של החברה. כתבי האופציה המוצעים לניצעים הינם כתבי אופציה לא סחירים, אשר על פי כל אחד מהם יהיה הניצע זכאי לרכוש מניהול וייעוץ מניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע.ג. של החברה בכפוף לתנאי התכנית.
- הזכויות לקבלת כתבי האופציה תתגבש בשלוש מנות: שליש ביום העסקים השני לאחר קבלת אישור מוקדם מפקיד השומה, שליש נוסף ב- 31 בדצמבר 2005 והיתרה ביום 31 בדצמבר 2006.
- מחיר המימוש של כל כתב אופציה יהיה שווה ל- 880 ש"ח (השווה למחיר הממוצע של מנית החברה בבורסה ב- 30 ימי המסחר אשר קדמו ליום ה- 31 בדצמבר 2004, בניכוי דיבידנד שחולק מתחילת שנת 2005), בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש נובמבר 2004, ועד למועד המימוש.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

א. בחברה (המשך)

1. (המשך)

כתבי האופציה הכלולים במנה הראשונה יהיו ניתנים למימוש החל ב- 31 בדצמבר 2007 ועד ה- 31 בדצמבר 2009 ; כתבי האופציה הכלולים במנה השנייה יהיו ניתנים למימוש החל ב- 30 ביוני 2008 ועד ה- 30 ביוני 2010 ; כתבי האופציה הכלולים במנה השלישית יהיו ניתנים למימוש החל ב- 31 בדצמבר 2008 ועד ה- 31 בדצמבר 2010. כמו כן, נקבעו כללים במקרה של סיום כהונה או העסקה של הניצעים. במועד מימוש כתבי האופציה יהיו הניצעים זכאים למניות בכמות שתקבע על פי שווי ההטבה. הערך הכלכלי של כל כתב אופציה המחושב על פי נוסחת בלאק אנד שולס הינו 429.21 ש"ח למנה הראשונה 443.79 ש"ח למנה השניה ו- 457.96 ש"ח למנה השלישית.

עלות ההטבה הגלומה בכתבי האופציה שהוענקו כאמור, בהתבסס על השווי ההוגן במועד הענקתם הסתכמה לסך כולל של כ- 8.5 מיליון דולר. סכום זה הופחת במלואו לדוח רווח והפסד על פני תקופת ההבשלה של כל מנה.

2. ביום 25 ביוני 2007, החליט דירקטוריון החברה על הקצאה של 60,000 מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. של החברה לח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ (להלן - ניהול וייעוץ), חברה בת בבעלות מלאה של החברה, אשר תשמשנה בידי ניהול וייעוץ במסגרת תוכנית חדשה שאימצה ניהול וייעוץ באותו תאריך לתגמול עובדים ונושאי משרה בה (להלן - התוכנית). על פי התוכנית, ניהול וייעוץ תקצה לעובדים ונושאי משרה כתבי אופציה לרכישת מניות החברה אשר הוקצו כאמור לניהול וייעוץ.

תנאי המענקים הינם כמפורט להלן :

מועד הענקת/ עובדים זכאים	מספר המכשירים (באלפים)	תנאי ההבשלה	משך החיים החוזיים של האופציות (שנים)
הענקת כתבי אופציה למנכ"ל באוגוסט 2007	20	3 - 1 שנים	5 - 3
הענקת כתבי אופציה לחמישה עובדים (2 מתוכם נושאי משרה) באוגוסט 2007	23.8	3 - 1 שנים	5 - 3
הענקת כתבי אופציה לנושא משרה באוקטובר 2007	10	3 - 1 שנים	5 - 3
הענקת כתבי אופציה לשני עובדים (אחד נושא משרה) בשנת 2008	5.3	3 - 1 שנים	5 - 3
<u>59.1</u>			

מחיר המימוש של כל כתב אופציה יהיה שווה לסך של 3,031 ש"ח, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש מאי 2007, ועד למועד המימוש.

כתבי האופציה המוצעים לניצעים הינם כתבי אופציה לא סחירים, אשר על פי כל אחד מהם יהיה הניצע זכאי לרכוש מניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע.ג. של החברה בכפוף לתנאי התכנית. זכאותם של כל אחד מהניצעים לקבלת כתבי האופציה המוענקים תתגבש בשלוש מנות : שליש שנה לאחר מועד הענקתם, שליש שנתיים לאחר מועד הענקתם ושליש לאחר שלוש שנים ממועד הענקתם.

כמו כן, נקבעו כללים במקרה של סיום כהונה או העסקה של הניצעים והוראות להגנת הניצעים. במועד מימוש כתבי האופציה יהיו הניצעים זכאים למניות בכמות שתקבע על פי שווי ההטבה.

עלות ההטבה הגלומה בכתבי האופציה שהוענקו כאמור, בהתבסס על השווי ההוגן במועד הענקתם, הסתכמה לסך של כ- 11 מיליון דולר. סכום זה נזקף לדוח רווח והפסד על פני תקופת ההבשלה של כל מנה. בהתאם לכך כללה החברה בשנים 2010 ו- 2009 הוצאה בסך של כ- 1 מיליון דולר ו- 3 מיליון דולר, בהתאמה בגין התוכנית האמורה.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

- א. בחברה (המשך)
3. ביום 30 באוגוסט 2010, אישר דירקטוריון החברה הצעה פרטית להקצאה של 65,600 אופציות הניתנות למימוש למניות החברה, ל-10 מבכירי החברה. ההצעה כוללת הקצאה של 12,000 כתבי אופציה ליו"ר הדירקטוריון ו-15,000 כתבי אופציה למנכ"ל.
- בנוסף, אישר הדירקטוריון, לאחר אישור ועדת הביקורת כי עד 19,400 כתבי אופציה נוספים לרכישת מניות החברה יכול ויוקצו בעתיד לנושאי משרה נוספים בחברה, על פי תוכנית האופציות ובכפוף לאישור הקצאות קונקרטיות על פי דין.
- ביום 16 לספטמבר 2010, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה את ההקצאה ליו"ר הדירקטוריון.
- כתבי האופציות הוקצו לניצעים, בהתאם להוראות סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה במסלול רווח הון, באמצעות נאמן.
- כתבי האופציה הינם כתבי אופציה לא סחירים, אשר על פי כל אחד מהם יהיה הניצע זכאי לרכוש מהחברה מניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע.נ. של החברה.
- זכאות כל אחד מהניצעים לקבלת כתבי האופציה המוענקים כעת תתגבש בשלוש מנות שוות ב- 31 באוגוסט 2011, 2012 ו-2013 למעט נושא משרה אשר הוקצו לו 4,000 אופציות, מועד זכאותו כדלקמן: מחצית ב- 31 באוגוסט 2012 ומחצית ב- 31 באוגוסט 2013.
- מחיר המימוש של כל כתב אופציה יהיה שווה לסך של 3,119 ש"ח למניה. מחיר המימוש נקבע על בסיס שער הסגירה הידוע של מניית החברה בבורסה במועד אישור הדירקטוריון, דהיינו שער הסגירה שנקבע ביום 29 באוגוסט 2010. מחיר המימוש יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן הידוע ביום 30 באוגוסט ועד למועד המימוש והינו כפוף להתאמות.
- כתבי האופציה הכלולים במנה הראשונה והשנייה יהיו ניתנים למימוש (בכפוף לתנאי התוכנית) החל ב- 30 בספטמבר 2012 ועד ה- 31 באוגוסט 2013; כתבי האופציה הכלולים במנה השלישית יהיו ניתנים למימוש (בכפוף לתנאי התוכנית) החל ב- 31 באוגוסט 2013 ועד ה- 31 באוגוסט 2014.
- מובהר כי בתום כל תקופת מימוש כאמור לעיל (בכפוף לתנאי התוכנית) כתבי האופציה הרלבנטיים, אשר לא מומשו, יפקעו מאליהם.
- הערך הכלכלי של כל כתב אופציה הכלול במנה הראשונה והשנייה הינו: כ- 1,207.5 ש"ח; הערך הכלכלי של כל כתב אופציה הכלול במנה השלישית הינו: כ- 1,274.1 ש"ח. הערך הכלכלי של כתבי האופציה שהוענקו ליו"ר הדירקטוריון ביום 16 בספטמבר 2010 במנה ראשונה ובשנייה הינו כ- 1,256.2 ש"ח לאופציה ובמנה השלישית הינו כ- 1,327.5 ש"ח לאופציה.
- הערך הכלכלי של כתבי האופציה האמורים חושב על פי נוסחת "בלק אנד שולס" בהתחשב בשער הנעילה של מניית החברה בבורסה ביום 29 באוגוסט 2010, 3,119 ש"ח למניה, כשסטיית התקן השנתית של המניה הינה: בקשר עם המנה הראשונה והמנה השנייה: 64.05%, ובקשר למנה השלישית 56.97%. שיעור ההיוון השנתי ביחס למנה הראשונה והשנייה: 0.03% - וביחס למנה השלישית 0.25%.
- בחישוב הערך הכלכלי דלעיל נלקחו בחשבון ההנחות הבאות:
- כל כתבי האופציה ימומשו חצי שנה לפני תום תקופת המימוש;
- חישוב הערך הכלכלי אינו מביא בחשבון את העובדה שכתבי האופציה לא יירשמו למסחר בבורסה, ואינו לוקח בחשבון את תקופת ההבשלה ותקופת החסימה.
- אורך חיי כתבי האופציה נקבע בהתאם להערכת הנהלת החברה לגבי תקופת ההחזקה של העובדים בכתבי האופציה בהתחשב בתפקידם בחברה ובנסיון העבר של החברה בדבר עזיבתם של העובדים.
- עלות ההטבה הגלומה בכתבי האופציה שהוקצו כאמור שמתבסס על השווי ההוון במועד הענקתן הסתכמה בסך של כ- 81 מיליון ש"ח (כ- 21 מיליון דולר). סכום זה ייזקף לדוח רווח והפסד על פני תקופת ההבשלה של כל מנה. בהתאם לכך כללה החברה במהלך 2010 הוצאה בסך של כ- 4.3 מיליון דולר.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

א. בחברה (המשך)

4. להלן התנועה בכתבי האופציה במהלך השנים 2008 - 2010 :

תכנית 2010	תכנית 2007	תכנית 2005	סה"כ
-	53,800	70,300	124,100
-	5,300	-	5,300
-	-	(61,965)	(61,965)
-	59,100	8,335	67,435
-	-	-	-
-	-	(6,151)	(6,151)
-	59,100	2,184	61,284
65,600	-	-	65,600
-	(18,999)	-	(18,999)
-	(4,734)	(2,184)	(6,918)
65,600	35,367	-	100,967

הממוצע המשוקלל של יתרת משך החיים החוזיים של אופציות הקיימות במחזור ביום 31 בדצמבר 2008, 2009 ו- 2010 הוא שנתיים, 3 שנים ו- 4 שנים, בהתאמה.

5. השווי ההוגן של כתבי האופציה שהוענקו כאמור לעיל נאמד תוך יישום מודל בלק-שולס (Black - Scholes) לתמחור אופציות. הפרמטרים אשר שימשו ביישום המודל הינם כדלקמן :

תכנית 2010	תכנית 2007	תכנית 2005
3,119-3,025	3,350 - 3,004	1,191
3,119	3,031	880
56.97%-64.05%	23.80%	24.95%
2.5-3.5	3-5.5	4.5-5.5
(0.03%)-0.75%	3%	2%

התנודתיות הצפויה נקבעה על בסיס תנודתיות הסטורית של מחירי המניה של החברה. אורך חיי כתבי האופציה נקבע בהתאם להערכת ההנהלה לגבי תקופת ההחזקה של העובדים בכתבי האופציה בהתחשב בתפקידים בחברה ובניסיון העבר של החברה בדבר עזיבתם של עובדים. שיעור הריבית חסרת סיכון נקבע בהתבסס על אגרות חוב ממשלתיות שקליות, כאשר יתרת התקופה שלהן שווה לאורך החיים הצפוי של כתבי האופציה.

6. בשנת 2010 כתבי האופציות שהוענקו במסגרת תכנית 2005 מומשו ל - 1,536 מניות רגילות 1 ש"ח ע.ג. וכתבי אופציה שהוענקו במסגרת תכנית 2007 מומשו ל-593 מניות רגילות 1 ש"ח ע.ג.

7. יתרת כתבי האופציה בתכנית 2007 ליום החתימה על הדוחות הכספיים מסתכמת בכ- 20,835 כתבי אופציה.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

ב. כ"ל

1. ביום 28 בינואר 2007, אישר דירקטוריון כ"ל תוכנית להקצאה פרטית ללא תמורה של 12.9 מיליון אופציות הניתנות למימוש למניות כ"ל לקבוצת נושאי משרה ועובדים בכירים אחרים בתפקידי ניהול של כ"ל וחברות בשליטתה, בישראל ומחוץ לישראל.

מהתוכנית האמורה הוקצו בשנת 2007 11.8 מיליון כתבי אופציה ויתרת כתבי האופציה שלא הוקצו, פקעו. בעת המימוש, כל כתב אופציה ניתן להמרה למניה רגילה אחת של כ"ל, בת 1 ש"ח ע.נ. המניות הרגילות שמוקצות בעקבות מימוש כתבי האופציה הינן שוות בזכויותיהן למניות הרגילות של כ"ל, מייד עם הקצאתן. על כתבי האופציה שהוקצו לעובדים בישראל יחול הוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) וכל התקנות מכוחו. כ"ל בחרה כי ההקצאה תהיה באמצעות נאמן, במסלול רווח הון.

כתבי האופציה הבשילו בשלוש מנות שוות כדלהלן: שליש בתום 12 חודשים מיום אישור הדירקטוריון, שליש בתום 24 חודשים מיום אישור הדירקטוריון ושליש בתום 36 חודשים מיום אישור הדירקטוריון. כל מנה תהיה חסומה למימוש למשך שנה נוספת ממועד הבשלתה. מועד פקיעתם של כתבי האופציה הוא בתום 60 חודשים מיום אישור הדירקטוריון. כמו כן נקבעו כללים במקרה של סיום כהונה או העסקה של אחד הניצעים. תוספת המימוש נקבעה ל- 25.59 ש"ח למניה הצמודה למדד המחירים לצרכן הידוע ביום התשלום (מדד הבסיס הוא המדד בגין חודש דצמבר 2006). במקרה של חלוקת דיבידנד על ידי כ"ל, תופחת תוספת המימוש, ביום ה"אקס", בגובה הדיבידנד למניה (ברוטו), לפי סכומו בש"ח במועד הקובע.

לחילופין ועל פי שיקול דעת כ"ל היא תוכל להעביר או להקצות מניות בשווי ההפרש בין מחיר המניה בעת המימוש ותוספת המימוש כשהוא מוכפל בכמות האופציות שבכוונת העובד לממש, כתבי האופציה אינם סחירים ואינם ניתנים להעברה.

השווי הכלכלי המשוקלל של כתב אופציה ערב יום ההענקה - מחושב על פי נוסחת בלאק ושולס (Black & Scholes) הינו 6.43 ש"ח, בהתבסס, על השער בבורסה של המניה הרגילה בת 1 ש"ח ע.נ. של כ"ל, ערב היום הקובע - 25.59 ש"ח.

עלות ההטבה הגלומה בכתבי האופציה שהוקצו כאמור, בהתבסס על השווי ההוגן במועד הענקתם הסתכמה לסך כולל של 17.9 מיליון דולר. סכום זה נזקף לדוח הרווח והפסד על פני תקופת ההבשלה של כל מנה. בהתאם לכך, כללה כ"ל בשנים 2010 ו-2009 הוצאה בסך של כ- 0.317 מיליון דולר וכ- 2 מיליון דולר בהתאמה, בגין התוכנית האמורה.

2. להלן התנועה בכתבי האופציה במהלך השנים 2010 ו-2009.

מספר אופציות תכנית 2007	
11,765,000	יתרה ליום 1 בינואר 2009
(1,781,148) (140,000)	תנועה בשנת 2009: מומשו במהלך השנה חולטו במהלך השנה
9,843,852	סה"כ אופציות שקיימות במחזור ביום 31 בדצמבר 2009
(4,678,849) -	תנועה בשנת 2010: מומשו במהלך השנה חולטו במהלך השנה
5,165,003	סה"כ אופציות שקיימות במחזור וניתנות למימוש ביום 31 בדצמבר 2010

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

ב. כ"ל (המשך)

2. (המשך)

השווי ההוגן של כתבי האופציה שהוענקו בתוכנית 2007 כאמור לעיל נאמד תוך יישום מודל בלק ושולס (Black & Scholes) לתמחור אופציות. הפרמטרים אשר שימשו ביישום המודל הינם כדלקמן:

תכנית 2007

25.59	מחיר מניה (בש"ח)
25.59	תוספת מימוש צמודת מדד (בש"ח)
24.60%	תנודתיות צפויה
4	אורך חיי כתבי האופציה (בשנים)
3.34%	שיעור ריבית חסרת סיכון
17.9	שווי כלכלי (מיליוני דולר)

התנודתיות הצפויה נקבעה על בסיס תנודתיות הסטורית של מחירי המניה של כ"ל.

אורך חיי כתבי האופציה נקבע בהתאם להערכת הנהלת כ"ל לגבי תקופת ההחזקה של העובדים בכתבי האופציה בהתחשב בתפקידם בכ"ל ובניסיון העבר של כ"ל בדבר עזיבתם של עובדים. שיעור הריבית חסרת סיכון נקבע בהתבסס על התשואה לפדיון של אגרות חוב ממשלתיות שקליות, כאשר יתרת התקופה שלהן שווה לאורך החיים הצפוי של כתבי האופציה.

3. בחודש ינואר 2010, אישר דירקטוריון כ"ל הקצאה של 10,930,500 כתבי אופציה, לא סחירים וללא תמורה ל- 318 נושאי משרה ועובדים בכירים בכ"ל, בישראל ומחוצה לה. ההקצאה כוללת הצעה פרטית מהותית של 1,100,000 כתבי אופציה למנכ"ל כ"ל ו- 800,000 כתבי אופציה ליו"ר דירקטוריון כ"ל. ביום 15 בפברואר 2010 אישרה האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של כ"ל את ההקצאה ליו"ר הדירקטוריון. כתבי האופציה ניתנים למימוש למניות כ"ל כנגד תשלום מחיר מימוש בסך 53.1 ש"ח (מחיר הבסיס של המניות בתחילת יום המסחר שבו התקבלה ההחלטה), כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן וכפוף להתאמות. כתבי האופציה ניתנים למימוש בשלוש מנות שוות בימים 7 בינואר 2011, 2012 ו-2013. מועד פקיעתם של כתבי האופציה הניתנים למימוש במנה הראשונה והשניה הוא בתום 36 חודשים מיום אישור הדירקטוריון, מועד פקיעתם של כתבי האופציה הניתנים למימוש במנה השלישית הוא בתום 48 חודשים מיום אישור הדירקטוריון. כתבי האופציות לעובדים בישראל הוקצו לנאמן על פי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה, במסלול הוני.

השווי ההוגן של כתבי האופציות שהוענקו בתכנית 2010 כאמור לעיל נאמד תוך יישום מודל בלק ושולס (Black & Scholes) לתמחור אופציות. הפרמטרים אשר שימשו ביישום המודל הינם כדלקמן:

תכנית 2010

53.1	מחיר מניה (בש"ח)
53.1	תוספת מימוש צמודת מדד (בש"ח)
	תנודתיות צפויה:
54.98%	מנה ראשונה ושניה
48.45%	מנה שלישית
	אורך חיי כתבי האופציה (בשנים):
2.5	מנה ראשונה ושניה
3.5	מנה שלישית
	שיעור ריבית חסרת סיכון:
0.59%	מנה ראשונה ושניה
1.29%	מנה שלישית

התנודתיות הצפויה נקבעה על בסיס תנודתיות היסטורית של מחירי המניה של כ"ל.

אורך חיי כתבי האופציה נקבע בהתאם להערכת הנהלת כ"ל לגבי תקופת ההחזקה של העובדים בכתבי האופציה בהתחשב בתפקידם בכ"ל ובניסיון העבר של כ"ל בדבר עזיבתם של עובדים.

שיעור הריבית חסרת סיכון נקבע בהתבסס על התשואה לפדיון של אגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד, כאשר יתרת התקופה שלהן שווה לאורך החיים הצפוי של כתבי האופציה.

באור 23 - תשלומים מבוססי מניות (המשך)

ב. כ"ל (המשך)

3. (המשך)

עלות ההטבה הגלומה בכתבי האופציה שהוקצו כאמור, בהתבסס על השווי ההוגן במועד הענקתם הסתכמה לסך כולל של 54.3 מליון דולר. סכום זה ייזקף לדוח רווח והפסד של כ"ל על פני תקופת ההבשלה של כל מנה. בהתאם לכך כללה כ"ל בתקופת הדוח הוצאה בסך של כ- 32.2 מיליון דולר בגין התוכנית האמורה.

באור 24 - הון וקרנות

א. הון מניות ופרמיה על מניות

מניות רגילות	
2010	2009
אלפי מניות 1 ש"ח ע.ג.	
7,698	7,698
160,000	160,000

הון מניות מונפק ונפרע ליום 31 בדצמבר (1)

הון רשום

לכל מניה רגילה בהון החברה יש זכות לדיבידנד, למניות הטבה ולהשתתפות בחלוקת עודף נכסי החברה בעת פירוק, באופן יחסי לערך הנקוב של כל מניה, מבלי להתחשב בכל פרמיה ששולמה עליה, והכל בכפוף להוראות תקנון החברה. כל אחת מהמניות מזכה את בעליה בזכות להשתתף באסיפה כללית של החברה ולקול אחד בהצבעה.

מניות החברה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ביום 31 בדצמבר 2010 היה מחיר הסגירה של המניה בבורסה 1,213 דולר (2009 - 730 דולר).

(1) לתאריך הדוח, מחזיקה חברה מאוחדת, בבעלות ובשליטה מלאה של החברה, ב- 75,480 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של החברה המהוות כ- 0.97% מהון המניות המונפק של החברה.

ב. קרן תרגום של פעילות חוץ

קרן התרגום כוללת את כל הפרשי מטבע החוץ הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ וכן מתרגום התחייבויות המגדרות השקעות בפעילות חוץ החל מיום 1 בינואר 2007.

ג. קרנות הון

קרנות הון כוללות:

קרן גידור שכוללת את החלק האפקטיבי של השינוי הנצבר נטו בשווי ההוגן של מכשירים המגדרים את תזרים המזומנים והמתייחסים לעסקאות שגודרו, וטרם השפיע על הרווח או הפסד.

קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה שכוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך ההשקעה.

קרן הון הכוללת זקיפה של הוצאות שכר כנגד גידול מקביל בהון בגין תשלומים מבוססי מניות לעובדים.

ד. באשר להקצאת כתבי אופציה לעובדים, ראה באור 23, בדבר תשלומים מבוססי מניות.

ה. דיבידנד

לאחר מועד הדיווח, ביום 29 במרס 2011, החליט דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך 70 מיליון דולר, כ- 9.18 דולר למניה.

באור 24 - הון וקרנות (המשך)

ו. רווח כולל אחר

סך הכל רווח(הפסד) כולל אחר, נטו ממס	זכויות שאינן מקנות שליטה	מתייחס לבעלי מניות החברה			
		קרן תרגום של פעילות חוץ			
		סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
2010					
9	(4)	13	-	-	13
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ					
(23)	(10)	(13)	(13)	-	-
הפסדים אקטואריים מתוכניות הטבה מוגדרת					
3	-	3	-	2	1
חלק הקבוצה ברווח כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
(9)	-	(9)	-	(9)	-
החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים					
(21)	(1)	(20)	-	(20)	-
שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה					
7	-	7	-	7	-
שינוי נטו בשווי הוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד					
3	(3)	6	-	6	-
מס הכנסה בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל					
(31)	(18)	(13)	(13)	(14)	14
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס					

באור 24 - הון וקרנות (המשך)

ו. רווח כולל אחר (המשך)

סך הכל רווח(הפסד) כולל אחר, נטו ממס	זכויות שאינן מקנות שליטה	מתייחס לבעלי מניות החברה				
		קרבן תרגום של פעילות חוץ				
		סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון	פעילות חוץ	
		מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
2009						
44	16	28	-	-	28	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
2	1	1	1	-	-	רווחים אקטואריים מתוכניות הטבה מוגדרת
58	11	47	-	40	7	חלק הקבוצה ברווח כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
15	-	15	-	15	-	החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
28	5	23	-	23	-	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
22	-	22	-	22	-	שינוי נטו בשווי הוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד
(8)	(1)	(7)	-	(7)	-	מס הכנסה בגין מרכיבים אחרים של הפסד כולל
161	32	129	1	93	35	רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס

באור 24 - הון וקרנות (המשך)

ו. רווח כולל אחר (המשך)

סך הכל רווח(הפסד) כולל אחר, נטו ממס	זכויות שאינן מקנות שליטה	מתייחס לבעלי מניות החברה				
		קרן תרגום של פעילות חוץ				
		סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון	פעילות חוץ	
		מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
2008						
	(87)	(44)	(43)	-	(43)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
	(93)	(46)	(47)	(47)	-	הפסדים אקטואריים מתוכניות הטבה מוגדרת
	(16)	-	(16)	-	(16)	חלק הקבוצה בהפסד כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
	(47)	-	(47)	-	(47)	החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
	(2)	-	(2)	-	(2)	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
	1	-	1	-	1	שינוי נטו בשווי הוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח רווח והפסד
	2	-	2	-	2	שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
	27	6	21	10	9	מס הכנסה בגין מרכיבים אחרים של רווח כולל
	(215)	(84)	(131)	(37)	(53)	הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס

באור 25 - מכירות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
3,694	2,436	4,302
-	5,141	8,257
6,171	4,921	7,243
9,865	12,498	19,802
5	140	167

הפלגות ושירותים נלווים להפלגות
מכירת דלק ומוצרי
מכירות ושירותים אחרים

לחברות כלולות

באור 26 - עלות המכירות

א. הרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
749	*909	*867
979	819	1,449
1,260	5,760	9,357
350	423	443
1,398	1,131	1,541
449	575	816
811	448	967
1,119	842	1,072
7,115	10,907	16,512
102	95	104

שכר עבודה והוצאות נלוות
הוצאות ייצור, שינוע, תפעול ועבודות חוץ
חומרים וסחורות
פחת והפחתות
הוצאות בקשר לטיפול במטענים
דמי חכירת אוניות
דלק ושמן לאוניות
עמלות סוכנים ואחרות

מחברות כלולות

ב. עלות המכירות לפי מקורות הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
3,475	2,973	4,476
-	*4,875	*8,297
3,640	3,059	3,739
7,115	10,907	16,512

הפלגות ושירותים נלווים להפלגות
מכירות, זיקוק ושירותים
מכירות ושירותים אחרים

* סווג מחדש.

באור 27 - הוצאות מחקר ופיתוח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
69	60	64
1	1	-
68	59	64

סך הוצאות מחקר ופיתוח
בניכוי השתתפות מדינת ישראל בהוצאות המחקר
ופיתוח

באור 28 - הוצאות מכירה, שינוע ושיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
584	*427	*626
75	107	113
25	25	32
78	64	49
762	623	820

הובלה וביטוח
שכר עבודה והוצאות נלוות
עמלות
אחרות

באור 29 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
268	*237	*248
2	-	3
26	41	77
151	156	193
447	434	521

שכר עבודה והוצאות נלוות
חובות מסופקים ואבודים
פחת והפחתות
הוצאות אחרות

* סווג מחדש.

באור 30 - הכנסות והוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
35	46	59
166	150	25
20	9	47
221	205	131
21	-	60
-	35	55
-	79	-
13	117	31
34	231	146

הכנסות אחרות
רווח הון ממכירת רכוש קבוע
רווח הון מממוש החזקות ומשינויים בשעורי החזקה
אחרים

הוצאות אחרות
ירידת ערך נכסים
הפרשות והפחתות
הפסד הון משינויים בשעורי החזקה
הוצאות שונות

באור 31 - הכנסות והוצאות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(155)	(247)	(41)
-	(7)	(6)
(23)	(33)	(50)
-	(18)	-
-	(263)	-
(21)	(10)	(10)
(199)	(578)	(107)
374	388	428
111	50	92
-	-	191
-	6	18
3	1	17
35	27	*17
5	22	1
-	8	*13
528	502	777
(15)	(33)	(37)
513	469	740
314	(109)	633

הכנסות מימון
שינוי נטו בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים
שינויים נטו בשווי הוגן של חלואה שניתנה
הכנסות ריבית מפיקדונות בבנקים
שינוי נטו בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים
המוחזקים למסחר
הכנסות מהחלפת חוב
הכנסות אחרות
הכנסות מימון שנוקפו לרווח והפסד

הוצאות מימון
הוצאות ריבית לבנקים ואחרים
הפסד נטו משינוי בשערי חליפין
שינוי נטו בשווי הוגן של נכסים פיננסיים המוחזקים
למסחר
הוצאות ריבית בגין עסקאות איגוח
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים
למכירה
הוצאות מימון בגין הטבות לעובדים
שינוי נטו בשווי הוגן של גידור תזרים מזומנים
שהועבר לרווח והפסד
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

בניכוי עלויות אשראי שהונו
הוצאות מימון שנוקפו לרווח והפסד

הוצאות (הכנסות) מימון נטו שנוקפו לרווח והפסד
* סווג מחדש

באור 32 - מסים על ההכנסה

א. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
279	232	273
(38)	(34)	38
241	198	311
(219)	(188)	15
22	10	326
111	76	-

הוצאות (הכנסות) מסים שוטפים

בגין השנה השוטפת
התאמות בגין שנים קודמות, נטו*

הכנסות מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים (1)

סך הוצאות מסים על הכנסה

(1) מתוכם סכום הטבה הנובע מהפסד לצורך מס, זיכוי מס או הפרש זמני מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר ואשר שימש להפחתת הוצאות מסים נדחים

* כולל שינוי בשיעור המס בשל חקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית.

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

ב. התאמה בין המס התיאורטי על הרווח לפני מסים על הכנסה לבין הוצאות המסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,192	507	1,307	רווח לפני מסים על ההכנסה
27%	26%	25%	שיעור המס הסטאטוטורי
322	132	326	מס מחושב לפי שיעור המס הסטאטוטורי של החברה
			תוספת (חסכון) בחבות המס בגין :
			הטבות מס הנובעות מהפחתה בשעורי המס בגין
(288)	(79)	(104)	מפעל מאושר ומפעל מוטב
10	31	14	שיעור מס שונה בחברות בנות הפועלים מחוץ לישראל
			ניטרול מס מחושב בגין חלק החברה בהפסדי חברות
13	2	10	כלולות
(2)	(26)	(1)	הכנסות פטורות
1	(46)	3	הכנסות חייבות בשיעור מס שונים
11	3	20	הוצאות לא מוכרות
(12)	(20)	(16)	ניכוי נוסף לצרכי מס של חברות מאוחדות בחוץ לארץ
7	16	-	מס בגין דיבידנד מחוץ לארץ
			הפרשים בין בסיס המדידה של ההכנסה המדווח
(1)	14	(5)	לצרכי מס לבין בסיס המדידה של ההכנסה המדווח
			בדוחות הכספיים (דולר)
(69)	(72)	-	ניצול הפסדים והטבות משנים קודמות בגינם לא
			נרשמו מסים נדחים
-	7	-	שינוי בהפרשים זמניים שלא מוכרים בגינם מסים
			נדחים
71	128	39	הפסדים והטבות לצורכי מס מהתקופה בגינם לא
(53)	(35)	38	נרשמו מסים נדחים
9	(37)	2	מסים בגין שנים קודמות
3	(8)	-	השפעת השינוי בשיעור המס
22	10	326	הפרשים אחרים
			מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

ג. נכסי והתחייבויות מסים נדחים

(1) **נכסי והתחייבויות מסים נדחים שהוכרו**
המסים הנדחים בגין חברות בישראל מחושבים לפי שיעור מס הצפוי לחול במועד ההיפוך כמפורט לעיל. מסים נדחים בגין חברות בנות הפועלות מחוץ לישראל חושבו לפי שיעורי המס הרלוונטיים בכל מדינה.

נכסי והתחייבויות מסים נדחים מיוחסים לפריטים הבאים:

סך הכל	אחרים	ניכויים והפסדים להעברה לצרכי מס	מלאי	הטבות לעובדים	רכוש קבוע
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
					יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2009
(540)	*(101)	*348	43	127	(957)
226	4	(33)	(12)	2	265
(6)	(1)	(7)	-	2	-
(7)	(1)	(1)	-	-	(5)
(2)	(1)	-	-	-	(1)
233	6	(95)	-	(18)	340
					יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2009
(96)	(94)	212	31	113	(358)
42	105	(36)	5	(8)	(24)
27	-	25	-	2	-
(4)	(3)	-	-	-	(1)
(6)	(6)	-	-	-	-
					יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2010
(37)	2	201	36	107	(383)

(2) **המסים הנדחים מוצגים במאזנים כדלקמן:**

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
110	130	במסגרת נכסים שאינם שוטפים
(206)	(167)	במסגרת ההתחייבויות שאינן שוטפות
(96)	(37)	

(3) **נכסי מסים נדחים שלא הוכרו**
נכסי מסים נדחים לא הוכרו בגין הפריטים הבאים:

ליום 31 בדצמבר 2009	ליום 31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
748	715	הפסדים לצורך מס

לפי חוקי המס הקיימים, אין הגבלת זמן על ניצול הפסדים לצורכי מס ועל ניצול ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי. נכסי מסים נדחים לא הוכרו בגין פריטים אלה, כיוון שאין זה צפוי כי תהיה בעתיד הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את הטבות המס.

* סווג מחדש.

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

ד. מיסוי החברות בישראל

1. מדידת התוצאות לצרכי מס על פי חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - חוק התיאומים)

על חברות הקבוצה בישראל חל חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) התשמ"ה - 1985. על פי חוק זה נמדדות התוצאות לצורכי מס על בסיס ריאלי בהתאם לעליית המדד. חברות קבוצת כי"ל בישראל מציגות את דוחותיהן הכספיים בדולרים. צים מודדת את התוצאות לצורכי מס בדולרים וזאת בהתבסס על ניהול פנקסים לצורכי מס בדולרים, כפי שנקבע בתקנות. ההפרש בין שיעור עליית המדד לבין שיעור השינוי בשער החליפין היציג של הדולר, על בסיס שנתי ומצטבר משפיע על היחס בין המס בפועל להכנסה המדווחת.

ביום 26 בפברואר 2008 עבר בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה), התשס"ח - 2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.

בהתאם לתיקון, משנת המס 2008 ואילך לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. השפעת התיקון לחוק התיאומים קיבלה ביטוי בחישוב המסים השוטפים והמסים הנדחים החל משנת 2008. תקנות מס הכנסה תיאומים בשל אינפלציה (שיעורי פחת), התשמ"ו - 1986 המתירות פחת בשיעורים אחרים מאלה שבסעיף 21 לפקודה, ימשיכו לחול גם לאחר סיום תחולת חוק התיאומים לפיכך תוכל החברה לדרוש פחת מואץ גם בתקופות הבאות.

מכוח חוק התיאומים, זכאיות החברות המאוחדות התעשייתיות לתבוע פחת מואץ על רכוש קבוע.

2. שיעורי המס

א. על פי חוק החברה לישראל בע"מ, התשכ"ט - 1969, היתה החברה פטורה ממס על רווחי ההון לתקופה של 30 שנה שהסתיימה בשנת 1999.

ב. ביום 25 ביולי 2005, עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו- 2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנת המס 2009 ואילך הינם כדלקמן: בשנת המס 2009 - 26%, בשנת המס 2010 - 25%, בשנת המס 2011 - 24%, בשנת המס 2012 - 23%, בשנת המס 2013 - 22%, בשנת המס 2014 - 21%, בשנת המס 2015 - 20% ובשנת המס 2016 ואילך יחול שיעור מס חברות של 18%. השלכת השינוי בשיעורי המס כאמור קיבלה ביטוי בשנת 2009 באופן של קיטון ביתרת התחייבות מס נדחה והכרה בהכנסות מס בסך של כ-129 מיליון דולר (מתוך זה מיוחס לבעלים של החברה האם סך של כ-64 מיליון דולר).

המסים השוטפים ויתרות המסים הנדחים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלה מחושבים בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית.

ג. ביום 17 בספטמבר 2009 פורסמו תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י)) (תיקון), התשס"ט-2009, במסגרתן שונו באופן מקיף הוראות תקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לעניין סעיף 3(י)), התשמ"ו-1986.

התיקון חל על הלוואה שניתנה החל מיום 1 באוקטובר 2009, ובמסגרתו נקבעו גם הוראות מעבר ביחס להלוואות שניתנו לפני יום תחילתו של התיקון.

שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) לפקודה, ביחס לנישומים הכפופים לו הנותנים הלוואה בשקלים, נקבע בשיעור של 3.3% לשנה (שיעור זה עשוי להשתנות כתלות בשיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי לא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים).

ה. מיסוי החברות מחוץ לישראל

חברות מאוחדות שאינן ישראליות נישומות על בסיס חוקי המס בארצות מושבן.

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

ו. חוקי עידוד בישראל

1. הטבות במס בתוקף החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן - חוק העידוד)

מתקני הייצור של כמה מהחברות המאוחדות בישראל (להלן - החברות) קיבלו מעמד של "מפעל מאושר" או "מפעל מוטב" על פי חוק העידוד, לרבות תיקון מס' 60 לחוק שפורסם באפריל 2005.

ההטבות מהן נהנות החברות הן בעיקר:

א. שיעורי מס מופחתים

בתקופת ההטבות - עשר שנים החל מהשנה שבה היתה לראשונה הכנסה חייבת מהמפעל המאושר או המוטב (ובתנאי שטרם חלפו תקופות מגבלה כקבוע בחוק) - חל על הכנסת החברות מהמפעלים המאושרים והמוטבים שבבעלותן מס בשיעורים מופחתים או שקיים פטור ממס בגין הכנסה זו, כדלקמן:

- 1) מס חברות על מפעלים מאושרים בשיעור של 0% או 25% במקום מס בשיעור הרגיל.
- 2) מס חברות על מפעלים מוטבים בשיעור של 0% במסלול הרגיל ו- 11.5% במסלול אירלנד במקום מס בשיעור הרגיל.

לחברה מפעלים מאושרים ששיעור המס שלהם 0% ו- 25%. כמו כן לחברה מפעלים מוטבים במסלול הרגיל (שיעור מס 0%) ומפעלים מוטבים במסלול אירלנד (שיעור מס של 11.5%).

במקרה של חלוקת דיבידנד במזומן מתוך הכנסה שחל לגביה פטור כאמור לעיל, תהייה החברה חייבת בתשלום מס בשיעור מגולם של 25% בגין הסכום שיחולק. ההפרש הזמני המיוחס לחלוקת דיבידנד מתוך הכנסה שחל לגביה הפטור ליום 31 בדצמבר 2010, בגינו לא נזקפו מסים נדחים מסתכם לסך של כ- 1,144 מיליון דולר.

החלק הזכאי להטבות בשיעורי המס, מתוך ההכנסה החייבת במס, מבוסס על היחס שבין המחזור המיוחס ל"מפעל המאושר" או "המפעל המוטב", לכלל המחזור של החברה; המחזור המיוחס ל"מפעל המאושר" מחושב ככלל, על פי הגידול במחזור, ביחס למחזור "בסיס", המיוחס לשנה שקדמה להפעלת ה"מפעל המאושר", או בסיס אחר שנקבע בכתב האישור. המחזור המיוחס ל"מפעל המוטב" מחושב ככלל, על פי הגידול במחזור ביחס למחזור "בסיס", המיוחס לממוצע של המחזורים בשלוש השנים שקדמו לשנת הבחירה של "המפעל המוטב".

ב. פחת מואץ

בגין בניינים, מכונות וציוד המשמשים את המפעל המאושר זכאית החברה לניכוי פחת מואץ בהתאם להוראות החוק, החל בשנת ההפעלה של כל נכס.

ג. תנאים לתחולת ההטבות

ההטבות כדלעיל מותנות בקיום תנאים שנקבעו בחוק, בתקנות שהותקנו על פיו ובכתבי האישור שלפיהם בוצעו ההשקעות במפעלים המאושרים. אי-עמידה בתנאים עלולה לגרום לביטול ההטבות, כולן או מקצתן, ולהחזר סכומי ההטבות בתוספת ריבית פיגורים.

ד. ביום 29 בדצמבר 2010 אושר בכנסת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו- 2012 אשר במסגרתו תוקן החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט - 1959 (להלן - התיקון לחוק). תוקפו של התיקון לחוק הוא מיום 1 בינואר 2011 והוראותיו יחולו ביחס להכנסה מועדפת שהופקה או שנצמחה בידי מפעל מועדף (מפעל תעשייתי שמתקיימות בו הוראות החוק לעניין, היותו מפעל בר תחרות התורם לתוצר המקומי הגולמי או מפעל בר תחרות בתחום האנרגיה המתחדשת) בשנת 2011 ואילך, חברה רשאית לא לעבור לתחולת התיקון לחוק העידוד ולהישאר בתחולת החוק, טרם תיקונו, עד תום תקופת ההטבות. שנת הבחירה האחרונה שחברות הקבוצה רשאית לבחור הינה שנת המס 2012 ובתנאי שההשקעה המזערית המזכה החלה בשנת 2010.

במסגרת התיקון בוטלו מסלולי הטבות המס הקיימים (מסלול הפטור ממס, "מסלול אירלנד" ומסלול "אסטרטגיה") ובמקומם נקבעו שני מסלולי מס חדשים, מפעל מועדף ומפעל מיוחד, שעיקרם שיעור מס אחיד ומופחת על כלל הכנסות החברה הזכאיות להטבות, כדלקמן:

1. לגבי מפעל מועדף - בשנות המס 2011-2012 באזור פיתוח א' - 10% ובשאר הארץ 15%. בשנות המס 2013-2014 באזור פיתוח א' 7% ובשאר הארץ 12.5%. משנת 2015 ואילך באזור פיתוח א' 6% ובשאר הארץ 12%.

2. מפעל מועדף מיוחד - באזור פיתוח א' 5% ובשאר הארץ 8% במשך 10 שנים רצופות.

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

ו. חוקי עידוד בישראל (המשך)

1. הטבות במס בתוקף החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן - חוק העידוד) (המשך)

עוד נקבע בתיקון לחוק, כי לא יחול מס על דיבידנד שיחולק מתוך הכנסה מועדפת לבעלת מניות שהיא חברה, הן ברמת החברה המחלקת והן ברמת בעלי המניות. שיעור מס של 15% יחול על דיבידנד שיחולק מתוך הכנסה מועדפת לבעל מניות יחיד או לתושב חוץ בכפוף לאמנות למניעת כפל מס. כמו כן, בתיקון לחוק נקבעה הקלה בנוגע למס המשולם על דיבידנד שמתקבל על ידי חברה ישראלית מרווחי מפעל מאושר/חלופי/מוטב, שנצמחו בתקופת ההטבות לפי נוסח החוק טרם תיקונו, אם החברה מחלקת הדיבידנד תודיע לרשויות המס עד ליום 30 ביוני 2015 על החלת הוראות התיקון לחוק והדיבידנד יחולק לאחר מועד ההודעה.

התיקון לחוק אינו חל על מפעל תעשייתי שהוא מכרה, מפעל אחר להפקת מחצבים או מפעל לחיפוש נפט. לפיכך, לא יוכלו מפעלים של כ"ל אשר יוגדרו כמפעלי כרייה והפקת מחצבים להנות משיעורי המס המוצעים במסגרת התיקון לחוק. יחד עם זאת, ההצעה לתיקון החוק כנוסחה לאחר התיקון אינה מבטלת הטבות מס להן היה זכאי מפעל מוטב בגין השקעות עד ליום 31 בדצמבר 2012, לכן אותם מפעלים יוכלו להנות מהטבות המס בגין השקעות מזכות שיעשו עד ליום 31 בדצמבר 2012 במסגרת הוראות הדין הישן. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים בוחנת כ"ל את השלכות החוק ויישומן בחברות הפועלות בישראל.

חלק מחברות קבוצת בז"ן עומדות בתנאים שנקבעו בתיקון לחוק לעידוד השקעות הון לכניסה לתחולת מסלול הטבות מס. בעקבות שינוי החוק, הכירה קבוצת בז"ן בהכנסות מיסים נדחים בסך של כ- 71 מיליון דולר. הערכת בז"ן עשויה להשתנות בעתיד וזאת עד למועד מסירת החלטתה הסופית של כל חברת בת שלה על שנת המעבר לרשויות המס, כקבוע בתיקון לחוק זה.

2. חוק עידוד התעשייה (מיסים), תשכ"ט-1969 (להלן - חוק התעשייה)

א. חלק מחברות הקבוצה בישראל הן "חברות תעשייתיות" כמשמעותן בחוק התעשייה. בתוקף מעמד זה זכאיות החברות לתבוע פחת בשיעורים מוגדלים לגבי ציוד המשמש בפעילות תעשייה, כפי שנקבע בתקנות מכוח חוק התיאומים.

ב. המפעלים התעשייתיים שבבעלות חלק מחברות הקבוצה בישראל הם בני קו ייצור אחד ובתוקף זה מגישות אותן החברות דוח מס מאוחד לפי סעיף 23 לחוק עידוד התעשייה. בהתאם לכך, זכאית כל אחת מהחברות האמורות, לקזז את הפסדיה לצורכי מס מההכנסה החייבת של החברה השניה.

ז. אי החלת תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) לצרכי מס

ביום 4 בפברואר 2010 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה מספר 174 - הוראת שעה לשנות המס 2007, 2008 ו-2009 (להלן: "התיקון לפקודה"). בהתאם לתיקון לפקודה תקן חשבונאות ישראלי מספר 29 בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), לא יחול לצורך קביעת ההכנסה החייבת בשנים האמורות אף אם יושם לצורך עריכת הדוחות הכספיים.

לאחר מועד הדיווח, פורסם תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, במסגרתו תוארך הוראת השעה כך שתחול גם על שנת המס 2010.

לתיקון הפקודה אין השפעה על הדוחות הכספיים.

ח. הפסדים להעברה לצורכי מס

לקבוצה הפסדים וניכויים לצורכי מס ליום 31 בדצמבר 2010, המועברים לשנים הבאות, בסך של כ- 1,665 מיליון דולר, וכן הפסדי הון לצורכי מס בסך של כ- 214 מיליון דולר. הקבוצה רשמה מיסים נדחים בגין הפסדים להעברה בסך של כ- 931 מיליון דולר. יתרת ההפסדים להעברה בגינם לא נוצרו מיסים נדחים הינה בסך כ- 734 מיליון דולר, בגין הפסדי הון לא נוקפו מיסים נדחים.

ט. הוראת שעה - תיקון 169 לפקודת מס הכנסה

ביום 1 בינואר 2009 התקבל תיקון 169 לפקודת מס הכנסה כהוראת שעה לשנת המס 2009 בלבד, לפיו חברה יכולה לבחור לשלם 5% מס על הכנסה מדיבידנד שהתקבל בידה בשנת 2009 ושולם לה על ידי חבר בני אדם תושב חוץ, ובלבד שהתקיימו מספר תנאים כקבוע בהוראת שעה. לאחר שחברה מאוחדת בחנה את הדרך ליישום התיקון האמור לפקודה, אישר דירקטוריון החברה המאוחדת הצעה, למשיכה חד פעמית של רווחים מחברות מאוחדות בחו"ל, בהיקף של 209 מיליון דולר.

באור 32 - מסים על ההכנסה (המשך)

י. שומות מס סופיות

החברה וחברות המטה קבלו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2006. לכי"ל ולחברות המתאחדות עימה לצרכי מס שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2008. ליתר חברות קבוצת כי"ל בישראל שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2005. לאחר מועד הדיווח בחודש ינואר 2011 נחתמו הסכמי שומות בין כי"ל והחברות המאוחדות עימה לצרכי מס לבין רשויות המס בישראל לשנים 2008 - 2004. כתוצאה מהסכמי השומה רשמה כי"ל הוצאת מס בסך של כ-40 מליון דולר בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. חברות מאוחדות עיקריות של כי"ל מחוץ לישראל קיבלו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2003 (עבור מרבית החברות). צים קיבלה שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 1997. יחד עם זאת, שומות המס עד וכולל שנת המס 2006 נחשבות כסגורות.

באור 33 - רווח למניה

הנתונים ששימשו בחישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה

א. רווח המיוחס לבעלי מניות רגילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
474	6	320
1	-	4
475	6	324
(3)	(1)	(4)
472	5	320

רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה

בתוספת - השפעות חלק ברווחי חברות מוחזקות

רווח לשנה המיוחס לבעלי המניות הרגילות (בסיסי)

הפרש בגין:

חלק החברה ברווחי חברות מוחזקות

רווח לשנה המיוחס לבעלי המניות הרגילות (מדולל)

ב. ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות

2010	2009	2008
אלפי מניות רגילות	אלפי מניות רגילות	אלפי מניות רגילות
7,618	7,611	7,568
3	7	43
7,621	7,618	7,611
12	1	8
7,633	7,619	7,619

יתרה לתחילת שנה

נוסף -

אופציות חברת בת שמומשו למניות החברה

ממוצע משוקלל של מספר המניות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה

נוסף -

השפעת המימוש של אופציות למניות

ממוצע משוקלל של מספר המניות ששימשו לצורך חישוב הרווח המדולל למניה

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות

א. כללי

פילוח הקבוצה למגזרי פעילות ברי דיווח בהתאם לתקן נגזר מדיווחי ההנהלה, המבוססים על תחומי הפעילות של החברות: כי"ל, בז"ן וצים. המרכיבות את הקבוצה, כמפורט להלן:

- (1) **כימיקלים לישראל בע"מ** - כי"ל הינה קבוצה רב לאומית, הפועלת בעיקר בתחומי הדשנים והכימיקלים המיוחדים. לקבוצת כי"ל זכויות ורשיונות להפקת מינרלים מים המלח, זכויות כרייה לסלע פוספט בנגב וכן, הסכמי חכירה ורשיונות לכריית אשלג ומלח ממכרות תת קרקעיים בספרד ובאנגליה. כי"ל עוסקת בהפקת מינרלים אלה, במכירתם ברחבי תבל וכן בפיתוח, ייצור ושיווק של מוצרי המשך המבוססים בעיקר על חומרי גלם אלו.
- (2) **בתי זקוק לנפט בע"מ** - בז"ן והחברות המאוחדות שלה עוסקות בעיקר בזיקוק נפט גולמי, בייצור מוצרי דלק, חומרי גלם לתעשייה הפטרוכימית וחומרים לתעשיית הפלסטיקה. עיקר מכירות קבוצת בז"ן נובעות מבז"ן אשר רוכשת נפט גולמי וחומרי ביניים, מזקקת ומפרידה אותם למוצרים שונים, חלקם מוצרים סופיים וחלקם חומרי גלם בייצור מוצרים אחרים. החל מיום 31 בדצמבר 2009, בז"ן הינה חברה כלולה.
- (3) **צים שירותי ספנות משולבים בע"מ** - צים עוסקת בעיקר בתחום ההובלה הקווית באמצעות מכולות. הפעלת קווי הפלגה בין יעדים קבועים ולפי לוח זמנים קבוע. צים מספקת, בהיקף לא מהותי, שירותים נלווים לפעילותה הספנותית כמו שירותי שילוח, עמילות מכס שירותי תובלה יבשתיים, הפצה, אחסנה, ביטוח, מסופי המכלה, שירותי הפעלת טרמינלים ימיים ופעילות לוגיסטית.
- (4) **אחר** - נוסף על המגזרים המפורטים לעיל קיימות בחברה פעילויות אחרות כמו טכנולוגיה מתקדמת, רכב, תשתיות לרכב חשמלי, תחנות כח ואנרגיה ירוקה.

הערכת ביצועי החברה במסגרת דיווחי ההנהלה מבוססת על רווח EBITDA.

מידע בדבר תוצאות מגזרי הפעילות מפורט להלן. תמחיר בין מגזרי נקבע בהתבסס על מחירי עסקאות במהלך העסקים הרגיל.

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע אודות מגזרים בני דיווח

מידע אודות פעילות המגזרים בני הדיווח מוצג בטבלה להלן.

סך הכל מיליוני דולר	התאמות מיליוני דולר	אחרים מיליוני דולר	צים מיליוני דולר	בז"ן מיליוני דולר	כ"ל מיליוני דולר	
9,865	(6,792)	479	3,694	6,792	5,692	שנת 2010:
23	-	-	23	-	-	סך הכנסות מחיצוניים
9,888	(6,792)	479	3,717	6,792	5,692	הכנסות ממכירות בין המגזרים
(23)	-	-	(23)	-	-	ביטול מכירות בין מגזרים
9,865	(6,792)	479	3,694	6,792	5,692	סך הכנסות
2,108	(175)	151	403	165	1,564	רווח (הפסד) לפי EBITDA
448	(115)	36	191	119	217	פחת והפחות
(199)	101	(141)	(38)	(89)	(32)	הכנסות מימון
513	(152)	264	175	140	86	הוצאות מימון
39	-	56	(14)	-	(3)	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
801	(166)	215	314	170	268	רווח (הפסד) לפני מיסים
1,307	(9)	(64)	89	(5)	1,296	מסים על ההכנסה
326	79	34	28	(82)	267	רווח (הפסד) לשנה
981	(88)	(98)	61	77	1,029	
21	-	-	21	-	-	פריטים מהותיים אחרים שאינם במזומן: ירידת ערך רכוש קבוע ונכסים מוחשיים
12,673	(4,240)	2,135	4,061	4,357	6,360	נכסי המגזר
1,349	(3,844)	5,120	29	16	28	השקעות בחברות כלולות
14,022						
10,187	(4,069)	3,933	3,344	3,232	3,747	התחייבויות המגזר
979	(231)	140	486	231	353	הוצאות הוניות

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע אודות מגזרים בני דיווח (המשך)

סך הכל מיליוני דולר	התאמות מיליוני דולר	אחרים מיליוני דולר	צים מיליוני דולר	בז"ן מיליוני דולר	כ"ל מיליוני דולר	
12,498	-	371	2,436	5,141	4,550	שנת 2009 :
18	-	-	13	1	4	סך הכנסות מחיצוניים
12,516	-	371	2,449	5,142	4,554	הכנסות ממכירות בין המגזרים
(18)	-	-	(13)	(1)	(4)	ביטול מכירות בין מגזרים
12,498	-	371	2,436	5,141	4,550	סך הכנסות
982	-	(27)	(518)	282	1,245	רווח (הפסד) לפי EBITDA
533	42	26	157	79	229	פחת והפחותות
(578)	20	(152)	(295)	(61)	(90)	הכנסות מימון
469	(19)	198	120	87	83	הוצאות מימון
51	-	56	(1)	(5)	1	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
475	43	128	(19)	100	223	
507	(43)	(155)	(499)	182	1,022	רווח (הפסד) לפני מיסים
10	(78)	3	(70)	(14)	169	מיסים על ההכנסה
497	35	(158)	(429)	196	853	רווח (הפסד) לשנה
36	-	-	5	-	31	פריטים מהותיים אחרים שאינם במזומן : ירידת ערך רכוש קבוע ונכסים מוחשיים
10,863	(4,106)	2,009	3,210	3,871	5,879	נכסי המגזר
1,284	(14)	1,172	83	14	29	השקעות בחברות כלולות
12,147						
8,822	(3,243)	3,454	2,765	2,733	3,113	התחייבויות המגזר
981	-	54	317	181	429	הוצאות הוניות

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע אודות מגזרים בני דיווח (המשך)

סך הכל מיליוני דולר	התאמות מיליוני דולר	אחרים מיליוני דולר	צים מיליוני דולר	בז"ן מיליוני דולר	כ"ל מיליוני דולר	
19,802	-	344	4,302	8,257	6,899	שנת 2008:
29	-	-	24	-	5	סך הכנסות מחיצוניים
19,831	-	344	4,326	8,257	6,904	הכנסות ממכירות בין המגזרים
(29)	-	-	(24)	-	(5)	ביטול מכירות בין מגזרים
19,802	-	344	4,302	8,257	6,899	סך הכנסות
2,676	-	4	(20)	(77)	2,769	רווח (הפסד) לפי EBITDA
806	55	12	230	75	434	פחת והפחתות
(107)	53	(28)	(11)	(65)	(56)	הכנסות מימון
740	(53)	277	212	126	178	הוצאות מימון
45	-	68	(12)	3	(14)	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
1,484	55	329	419	139	542	
1,192	(55)	(325)	(439)	(216)	2,227	רווח (הפסד) לפני מיסים
22	(15)	12	(101)	(107)	233	מיסים על ההכנסה
1,170	(40)	(337)	(338)	(109)	1,994	רווח (הפסד) לשנה
303	-	-	97	-	206	פריטים מהותיים אחרים שאינם במזומן: ירידת ערך רכוש קבוע ונכסים מוחשיים
14,080	634	2,106	3,260	2,369	5,711	נכסי המגזר
626	6	477	80	36	27	השקעות בחברות כלולות
14,706						
11,050	(424)	3,558	2,835	1,854	3,227	התחייבויות המגזר
1,062	-	15	461	142	444	הוצאות הוניות

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ג. גילויים ברמת היישות

1. מידע על בסיס אזורי גיאוגרפיים

בהצגת המידע על בסיס אזורי גיאוגרפיים, ההכנסות המגזר מבוססות על המיקום הגיאוגרפי של הלקוחות. הנכסים מבוססים על המיקום הגיאוגרפי של הנכסים.

הכנסות הקבוצה ממכירות ללקוחות חיצוניים על בסיס מיקום גיאוגרפי של הנכסים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
4,508	3,342	1,993	אירופה
2,243	204	-	אסיה
2,563	1,404	1,269	אמריקה
5,669	4,699	2,537	ישראל
4,302	2,436	3,694	צים (1)
517	413	372	אחרים והתאמות
19,802	12,498	9,865	סך הכנסות

נכסי הקבוצה שאינם שוטפים על בסיס מיקום גיאוגרפי:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
792	782	אירופה
1,043	1,092	אמריקה
1,711	1,878	ישראל
2,585	2,885	צים (2)
80	46	אחרים והתאמות
6,211	6,683	סך נכסים

* מורכב מרכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים.

להלן נתוני צים:

(1) הכנסות צים ממכירות ללקוחות חיצוניים על בסיס אזורי גיאוגרפיים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2008	2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1,418	899	1,447	טרנס פסיפיק
917	294	635	אסיה אירופה
643	456	547	טרנס אטלנטיק
221	173	205	פנים אמריקה
235	194	198	פנים אירופה
184	66	107	פנים אסיה
684	354	555	אחר
4,302	2,436	3,694	

באור 34 - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

ג. גילויים ברמת היישות (המשך)

1. מידע על בסיס אזורי גיאוגרפיים (המשך)

(2) נכסי צים שאינם שוטפים על בסיס אזורי גיאוגרפיים :

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
800	1,122
220	401
223	302
77	64
91	64
83	40
533	585
558	307
2,585	2,885

טרנס פסיפיק
אסיה אירופה
טרנס אטלנטיק
פנים אמריקה
פנים אירופה
פנים אסיה
אחר
לא מוקצה

באור 35 - צדדים קשורים ובעלי עניין

א. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים (לרבות דירקטורים)

הטבות בגין העסקת אנשי מפתח ניהוליים (לרבות דירקטור) כוללות :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2008		2009		2010	
מיליוני דולר	מס' אנשים	מיליוני דולר	מס' אנשים	מיליוני דולר	מס' אנשים
3	2	3	2	9	3
2	1	1	1	4	2
5		4		13	

הטבות לעובדים לטווח קצר
תשלומים מבוססי מניות

באשר לתוכנית אופציות למנהלים ראה באור 23.

הטבות בגין דירקטורים שאינם מועסקים בחברה :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2008		2009		2010	
מיליוני דולר	מס' אנשים	מיליוני דולר	מס' אנשים	מיליוני דולר	מס' אנשים
1	11	1	12	1	14

דירקטורים שאינם מועסקים

ב. עסקות עם בעלי עניין וצדדים קשורים :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
-	-	1
156	120	112
*-	*-	*-
-	4	5

מכירות

הוצאות תפעוליות של הפלגות ושרותים

הוצאות הנהלה

הכנסות אחרות

* סכום הנמוך מ- 1 מיליון דולר.

באור 35 - צדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

ג. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	קבוצת עופר מיליוני דולר	קבוצת בנק לאומי מיליוני דולר	קבוצת בנק מזרחי מיליוני דולר	סה"כ בעלי עניין וצדדים קשורים מיליוני דולר	סה"כ בעלי עניין וצדדים קשורים מיליוני דולר
-	342	155	497	172	-	172
-	105	121	226	25	-	25
1	5	1	7	6	1	6
-	-	-	-	29	-	29
12	35	-	47	21	12	21
33	154	4	191	173	33	173
1	4	1	6	3	1	3
-	4	-	4	2	-	2
284	128	40	452	199	284	199
8.59	2.52	4.60	-	-	8.59	-
-	17	1	18	15	-	15
-	7.75	2.10	-	-	-	-
-	4	-	4	13	-	13
-	5.1	-	-	-	-	-
-	2	-	2	-	-	-
-	6.0	-	-	-	-	-
-	4	-	4	-	-	-
-	2.9	-	-	-	-	-
29	1	-	-	-	29	-
30	25	40	-	-	30	40
27	29	-	-	-	27	-
20	25	-	-	-	20	-
21	38	-	-	-	21	-
157	37	1	-	-	157	1
284	155	41	-	-	284	41

מזומנים ושווי מזומנים
פקדונות והלוואות לזמן קצר
לקוחות ויתרות חובה
פקדונות לזמן ארוך
יתרות חובה לזמן ארוך
התחייבויות לזמן קצר
ספקים וזכאים ויתרות זכות
התחייבות לזמן ארוך
אשראי לזמן ארוך
בדולר או צמוד לו
שיעורי ריבית משוקללים (באחוזים)
במטבע ישראלי צמוד מדד
שיעורי ריבית משוקללים (באחוזים)
אגרות חוב שקליות צמודות למדד
שיעור ריבית משוקללים (באחוזים)
אגרות חוב שקליות שאינן צמודות
שיעורי ריבית משוקללים (באחוזים)
אגרות חוב דולריות
שיעורי ריבית משוקללים (באחוזים)

שנות פרעון:
חלויות שוטפות
שנה שניה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית
שנה שישית ואילך

ד. במהלך שנת 2006 החליט דירקטוריון צים, לאור המאפיינים היחודיים של ענף הספנות, כי עסקאות חכירת אוניות מבעלי עניין לתקופות שאינן עולות על חמש שנים תיחשבה כעסקאות שאינן חריגות וזאת בכפוף למספר מגבלות באשר למספר האוניות המוחכרות לתקופות קצרות מבעלי עניין ולהתחייבויות הכספיות בקשר לכך. כל עסקת חכירה לתקופה קצרה עם צד קשור אשר תעשה תוך חריגה מהמגבלות שנקבעו, תחשב לעסקה חריגה.

נכון לימים 31 בדצמבר 2009 ו-2010, עמדה צים במגבלות שנקבעו.

בנוסף, הוחלט לאשר הסכם לשיתוף פעולה (להלן - הסכם מסגרת) בין צים לבין בעלי עניין בצים. נשוא עסקת המסגרת הינו הסכם לשיתוף פעולה בין צים לבין בעל עניין לתקופה של 12 שנים החל מחודש מאי 2006 (מועד אישורו על ידי האסיפה הכללית של צים). צים התחייבה כי מדי תקופה של 4 שנים ההסכם יחודש על ידי האסיפה הכללית שלה. עסקת המסגרת כוללת שורה של מגבלות, מבחנים ואמות מידה אשר נועדו להבטיח את נאותות, מידתיות, הוגנות ושקיפות של כל עסקה אשר תבוצע מכוחה של עסקת המסגרת ותאפשר לוועדות הביקורת ולדירקטוריונים של צים והחברה לבחון את עמידתה של כל עסקה בתנאים כאמור. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים הסכם המסגרת טרם חודש.

באשר להתקשרויות בגין חכירות תפעוליות של אניות וצידוך עם בעלי עניין, ראה באור 3.ג.22.

באור 35 - צדדים קשורים ובעלי עניין (המשך)

ה. בשנת 2007 אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של החברה ושל צים, נוהל שימוש בשירותי הטסה פרטיים מחברה בעלת עניין. בגין השימוש בשירותי ההטסה על ידי יו"ר החברה לשעבר - מר עידן עופר - וממלאי תפקיד בחברה, החברה תשלם לחברת ההטסה סך שלא יעלה על סכום השווה למחירה של טיסה ברמת מחלקת עסקים לאותו היעד כפי שיהא מעת לעת, וזאת עבור כל נוסע בתפקיד בטיסה הרלבנטית.

ו. במסגרת הקמת נציגות החברה בסין, שתהא אחראית על פיתוח וקידום ענייני החברה בסין, אישרה ועדת הביקורת של החברה התקשרות עם חברה הקשורה לבעל השליטה בחברה בהסדר לפיו תקבל החברה שירותי משרד בסין ממשרדה של אותה חברה בתמורה להשתתפות בשיעור של 75% מהעלות החודשית הכוללת של שירותים אלה. על פי תנאי ההסדר סך השתתפות החברה בעלות כאמור הינו כ- 19 אלף דולר בחודש.

ז. בדבר שיפוי וביטוח אחריות נושאי משרה, ראה באור 1.ג.22.

ח. גילוי לעסקאות עם חברות כלולות ניתן במסגרת הביאורים.

באור 36 - ניהול סיכונים פיננסיים

א. כללי

לקבוצה פעילות בינלאומית ענפה במסגרתה היא חשופה לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק (הכולל סיכון מטבע, סיכון ריבית, סיכון אנפלציה וסיכון מחיר אחר). כדי לצמצם את החשיפה לסיכונים אלה, מחזיקה הקבוצה מכשירים פיננסיים נגזרים (כולל עסקאות אקדמה, עסקאות החלפה ואופציות) לצרכי גידור כלכלי (לא חשבונאי) של סיכונים מטבע חוץ, סיכונים אינפלציה, סיכונים מחירי סחורות וסיכונים ריבית וכן מחירי תשומות. כמו כן, הקבוצה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לגידור החשיפה לסיכונים בתזרימי המזומנים של הלוואות ואגרות חוב שהונפקו שחלקם מהווה גידור חשבונאי.

בבאור זה ניתן מידע בדבר החשיפה של הקבוצה לכל אחד מהסיכונים שלעיל, מטרות הקבוצה, מדיניות ותהליכים לגבי מדידה וניהול של הסיכון.

ניהול הסיכונים של חברות הקבוצה מבוצע על ידן במסגרת הניהול השוטף של החברות. חברות הקבוצה עוקבות אחרי היקף החשיפות באופן שוטף. מדיניות ההגנות בכל סוגי החשיפות נדונה בדירקטוריונים של החברות.

האחריות המקיפה לבסס את מסגרת ניהול הסיכונים של הקבוצה ולפקח עליה מצויה בידי הדירקטוריון. הדירקטוריון מינה את סמנכ"ל הכספים של החברה לניהול הסיכונים בחברה ובחברות המטה. ועדת הכספים דנה באופן שוטף בניהול הסיכונים של החברה.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון, על פי תוכנית עבודה הנקבעת מעת לעת, מפקחת גם על מעקב ההנהלה אחר ביצוע מדיניות ניהול הסיכונים של החברה.

ב. סיכון אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לקבוצה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של לקוחות וחייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך ועסקאות בנגזרים.

המזומנים ושווי המזומנים, הפקדונות לזמן קצר וההשקעות הסחירות לזמן קצר של הקבוצה מופקדים בעיקרם בתאגידים בנקאיים ומוסדות כספיים בישראל, באירופה וארה"ב. ניירות הערך הסחירים המוחזקים בידי הקבוצה מייצגים בעיקר אגרות חוב קונצרניות בישראל ובחו"ל ושל ממשלת ישראל וקרנות נאמנות המשקיעות בעיקר באגרות חוב. להערכת הקבוצה סיכון האשראי בגין יתרות אלה הינו נמוך.

חברות הקבוצה מפקדות את מרבית הנכסים הכספיים הנזילים שלה בפקדונות בנקאיים לטווח קצר בלבד. כל הפיקדונות מופקדים בתאגידים בנקאיים מן השורה הראשונה תוך פיזור נאות שבין התאגידים הבנקאיים ושימוש מועדף בתאגידים בנקאיים הנותנים הלוואות לחברה.

הקבוצה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בניירות ערך נזילים בלבד כאשר נקבעו בחברות מגבלות להשקעה בדירוג אשראי ומח"מ.

עסקאות הנגזרים נעשות עם תאגידים פיננסיים גדולים בארץ ובחוץ לארץ ולפיכך לדעת הנהלת הקבוצה סיכון אשראי הינו נמוך.

באור 36 - ניהול סיכונים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון אשראי (המשך)

רוב מכירות הקבוצה נעשות למספר רב של לקוחות בפיזור גיאוגרפי רחב, לפיכך, החשיפה לריכוז סיכון אשראי בקשר לחייבים לקוחות הינה מוגבלת. חברות בקבוצה קבעו מדיניות אשראי ללקוחות) והן בוחנות באופן שוטף את טיב הלקוחות וכוללות בחשבונותיהן הפרשה מתאימה בגין חובות מסופקים. כמו כן חלק מחובות הלקוחות מבוטח בביטוח סיכוני סחר חוץ.

ג. סיכון נזילות

סיכון נזילות הוא הסיכון שחברה לא תוכל לעמוד במחויבויותיה הפיננסיות בהגיע מועד תשלומן. גישת החברה לניהול סיכונים הנזילות שלה היא להבטיח, ככל הניתן, את מידת הנזילות המספקת לעמידה בהתחייבויותיה במועד, בתנאים רגילים ובתנאי לחץ מבלי שיגרמו לה הפסדים בלתי רצויים או פגיעה במוניטין.

החברה מנהלת את סיכון הנזילות באמצעות החזקת יתרות מזומנים, פקדונות לזמן קצר, נכסים פיננסיים נזילים אחרים ומסגרות אשראי מובטחות.

ד. סיכונים שוק

סיכון שוק הוא הסיכון ששינויים במחירי שוק, כגון שערי חליפין של מטבע חוץ, מדד המחירים לצרכן, שיעורי ריבית ומחירים של מוצרים ומכשירים הוניים ישפיעו על השווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של מכשיר פיננסי.

במהלך העסקים הרגיל קונה ומוכרת הקבוצה נגזרים וכן לוקחת על עצמה התחייבויות פיננסיות לצורך ניהול סיכונים שוק. העסקאות האמורות מתבצעות בהתאם לקווים המנחים שנקבעו על ידי הדירקטוריון של החברות. לרוב, מתקשרות חברות הקבוצה בעסקאות גידור לצורך מניעת חשיפות הנוצרות בפעילותן. מרבית העסקאות שנקשרו אינן עומדות בתנאים להכרה כגידור חשבונאי ולכן הפרשים בשווי ההוגן בגינם נזקפים לרווח והפסד.

ה. סיכון מטבע

המטבע הפונקציונלי של הקבוצה הוא דולר ארה"ב. החשיפות של חברות הקבוצה נמדדות ביחס לשינויים בשער הדולר לבין המטבעות האחרים בהם הן פועלות.

הקבוצה חשופה לסיכון מטבע בגין מכירות, קניות נכסים והתחייבויות הנקובות במטבעות השונים ממטבעות הפעילות המתאימים של חברות הקבוצה. עיקר החשיפה הינה למטבעות השקל, האירו, הלירה שטרלינג, היואן, היין והריאל ברזילאי.

הקבוצה משתמשת באופציות ובחוזי אקדמה על שערי חליפין לצורך גידור סיכונים מטבע לטווח קצר, בדרך כלל עד שנה, כדי להקטין את הסיכון שתזרימי המזומנים הסופיים בדולרים הנובעים מנכסים והתחייבויות קיימים ומכירות ורכישות של טובין ושירותים במסגרת התקשרויות איתנות או צפויות, לרבות בגין הוצאות תפעוליות עתידיות.

הקבוצה חשופה לסיכון מטבע בקשר עם הלוואות שנטלה ואגרות חוב שהנפיקה במטבע השונה מהדולר. סכומי הקרן של הלוואות מבנקים ואגרות החוב במטבעות אלו גודרו ברובם על ידי עסקאות החלפה שמועד הפירעון שלהם תואם למועד פירעון ההלוואות ואגרות החוב.

ו. סיכון שערי ריבית

הקבוצה חשופה לשינויים בשערי הריבית בגין הלוואות הנושאות ריבית בשיעור משתנה וכן בגין עסקאות החלפה של התחייבויות במטבע שונה להתחייבויות בדולרים בשיעור ריבית משתנה.

הקבוצה לא קבעה מדיניות להגבלת החשיפה והיא מגנה מפני חשיפה זו בהתאם לתחזיות של שערי ריבית עתידיים.

הקבוצה מתקשרת בעסקאות בעיקר כדי להקטין את החשיפה לסיכון תזרימי מזומנים בגין שיעורי ריבית. העסקאות כוללות החלפת ריבית IRS ו-SWAP כן בעסקאות החלפת ריבית COLLAR. חלק מהעסקאות כוללות הגנה מעל שיעור ריבית מסויים (רף עליון) ומנגד, כמימון לכך, התחייבות בשיעור ריבית בסף תחתון. בנוסף נרכשות ונכתבות אופציות להגנה על שיעור הריבית בשיעורים שונים.

נכסים והתחייבויות בריבית קבועה של הקבוצה אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. לכן, לשינויים בשיעורי הריבית לתאריך הדוח, לא צפויה כל השפעה על הרווח או הפסד בגין שינויים בערך הנכסים וההתחייבויות בריבית קבועה.

באור 36 - ניהול סיכונים פיננסיים (המשך)

ז. סיכון אנפליציה

חברות הקבוצה הנפיקו איגרות חוב שקליות או הצמודות למדד. כדי לצמצם את חלק מהחשיפה לשינויים במדד, עושה הקבוצה שימוש בעסקאות החלפת ריבית ומטבע (ראה ניהול סיכונים שער חליפין). כמו כן מתבצעות עסקאות להגנה מפני עליה בשיעור המדד מעל מדד צפוי במועד ביצוע העסקאות ע"י קיבוע שיעור השינוי במדד.

חלק מההוצאות השוטפות של חברות הקבוצה צמודות למדד בעוד שההכנסות צמודות לדולר. שוני זה בבסיס ההצמדה הינו מקור לחשיפה מהתפתחות אינפלציונית וזאת בנוסף להתחייבויות אחרות הצמודות למדד.

חשיפה זו נדונה בהנהלת החברות רק כאשר יש תחזיות לשינויים משמעותיים באינדיקטורים מקרו כלכליים.

ח. סיכונים מחיר שוק אחרים

הקבוצה אינה מתקשרת בחוזי סחורות, אלא לצורך עמידה בצרכי השימוש והמכירות המשוערים. חברות הקבוצה מתקשרות, מעת לעת, בעסקאות הגנה על מנת להקטין את החשיפה מפני השינויים במחירי הדלק על תזרים המזומנים בקשר לרכישות, בשנה הקרובה, של דלקים המיועדים לתפעול השוטף וכן בגין עלויות הובלה ימית. חברה כלולה מתקשרת בעסקאות לגידור סיכונים הנובעים משינוי במחיר הנפט הגולמי ומוצריו.

באור 37 - מכשירים פיננסיים

א. סיכון אשראי

(1) חשיפה לסיכון אשראי

הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים מייצג את חשיפת האשראי המרבית. החשיפה המרבית לסיכון האשראי בתאריך הדוח, היתה כדלקמן:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
הערך בספרים במיליוני דולר		
713	1,477	מזומנים ושווי מזומנים
6	13	ניירות ערך סחירים מוחזקים למסחר
212	678	השקעות, פקדונות והלוואות לזמן קצר
1,252	1,334	לקוחות
201	245	חייבים ויתרות חובה, לרבות מכשירים נגזרים
318	240	פקדונות, הלוואות ויתרות חובה
*235	421	מכשירים נגזרים לזמן ארוך
2,937	4,408	

* סווג מחדש.

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. סיכון אשראי (המשך)

(1) חשיפה לסיכון אשראי (המשך)

החשיפה המרבית לסיכון אשראי בגין לקוחות, לתאריך הדוח לפי אזורים גיאוגרפיים היתה כדלקמן:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	
הערך בספרים במיליוני דולר		
131	136	מקומיים
325	378	ארצות גוש האירו
268	104	הודו
60	231	המזרח הרחוק
127	102	דרום אמריקה
186	193	צפון אמריקה
155	190	אזורים אחרים
1,252	1,334	

(2) גיול חובות והפסדים מירידת ערך

להלן גיול חובות של לקוחות:

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		
ירידת ערך	ברוטו	ירידת ערך	ברוטו	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
1	1,008	1	1,135	אינם בפיגור
3	218	2	176	פיגור של עד 3 חודשים
4	11	1	7	פיגור של 3 עד 6 חודשים
1	3	-	3	פיגור של 6 עד 9 חודשים
2	10	-	10	פיגור של 9 עד 12 חודשים
8	21	8	15	פיגור של מעל שנה
19	1,271	12	1,346	

התנועה בהפרשה לירידת ערך בגין יתרות לקוחות היתה כדלקמן:

2009	2010	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	
26	19	יתרה ליום 1 בינואר
3	5	הפסד מירידת ערך לקוחות שהוכרו בתקופה
(3)	(4)	מחיקה של חובות לקוחות שהוגדרו שאינם ניתנים לגביה
(4)	(8)	ביטול הפרשה שהוכרה בעבר
(3)	-	יציאה מאיחוד
19	12	יתרה ליום 31 בדצמבר

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון נזילות

להלן מועדי הפירעון החוזיים של התחייבויות פיננסיות, כולל אומדן תשלומי ריבית. גילוי זה אינו כולל סכומים אשר לגביהם קיימים הסכמי קיזוז:

31 בדצמבר 2010					
הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	עד 1 שנה	2 - 1 שנים	5 - 2 שנים	מעל חמש שנים
מיליוני דולר					
227	227	227	-	-	-
870	870	870	-	-	-
701	701	701	-	-	-
2,652	3,715	355	492	1,521	1,347
3,739	4,550	444	1,089	1,511	1,506
619	1,007	307	106	225	369
13	13	5	2	6	-
86	81	30	25	25	1
29	29	15	11	3	-
5	5	5	-	-	-
22	22	-	-	5	17
6	6	2	4	-	-
8,969	11,226	2,961	1,729	3,296	3,240

**התחייבויות פיננסיות
שאינן נגזרים**

אשראי מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים *
ספקים ונותני שירותים
זכאים ויתרות זכות
אגרות חוב שאינן ניתנות
להמרה במניות **
הלוואות מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים **
התחייבויות בגין חכירה
מימונית

**התחייבויות פיננסיות
מכשירים לגידור
חוזי החלפת ריבית**

מכשירים שאינם לגידור
חוזי החלפת ריבית ואופציות ריבית
מכשירי צילינדר
נגזרים על שערי חליפין
נגזרים משינוי מבנה חוב
מכשירים נגזרים על סחורות והובלה
ימית

סך הכל

* ללא חלויות שוטפות.
** כולל חלויות שוטפות.

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון נזילות (המשך)

31 בדצמבר 2009

הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	עד 1 שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	מעל חמש שנים
מיליוני דולר					
303	304	304	-	-	-
784	784	784	-	-	-
471	471	471	-	-	-
2,308	3,199	294	317	1,510	1,078
3,146	4,050	256	449	1,950	1,395
494	620	75	90	202	253
13	13	8	3	2	-
4	4	(3)	(1)	1	7
57	57	30	20	7	-
18	13	9	4	-	-
5	10	(2)	2	10	-
7,603	9,525	2,226	884	3,682	2,733

**התחייבויות פיננסיות
שאינן נגזרים**

אשראי מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים *
ספקים ונותני שירותים
זכאים ויתרות זכות
אגרות חוב שאינן ניתנות
להמרה במניות **
הלוואות מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים **
התחייבויות בגין חכירה
מימונית

**התחייבויות פיננסיות
מכשירים לגידור**

חוזי החלפת ריבית
חוזי אקדמה על שער חליפין

מכשירים שאינם לגידור

חוזי החלפת ריבית ואופציות ריבית
מכשירי צילינדר
נגזרים על שערי חליפין

סך הכל

* ללא חלויות שוטפות.
** כולל חלויות שוטפות.

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון נזילות (המשך)

הטבלה הבאה מציגה את התקופות בהן תזרים מזומנים, המתייחס לנגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים, צפוי להשפיע על הרווח או ההפסד.

31 בדצמבר 2010					
הערך בספרים	תזרים מזומנים צפוי	0-1 שנים	2-3 שנים	4-5 שנים	מעל חמש שנים
מיליוני דולר					

(1)	(1)	-	1	(2)	-
-	-	3	2	(5)	-
(1)	(1)	3	3	(7)	-

חוזי החלפת ריבית
חוזי אקדמה על שערי חליפין

31 בדצמבר 2009					
הערך בספרים	תזרים מזומנים צפוי	0-1 שנים	2-3 שנים	4-5 שנים	מעל חמש שנים
מיליוני דולר					

(9)	(9)	(5)	(4)	-	-
(4)	(4)	3	2	(2)	(7)
(13)	(13)	(2)	(2)	(2)	(7)

חוזי החלפת ריבית
חוזי אקדמה על שערי חליפין

ג. סיכונים מדד ומטבע חוץ

(1) החשיפה לסיכון מדד ומטבע חוץ

חשיפת הקבוצה לסיכון מדד ומטבע חוץ, המבוסס על ערכים נקובים, הינה כדלקמן:

31 בדצמבר 2010					
שקל			מטבע חוץ		
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אירו	שטרלינג	אחר
מיליוני דולר					

277	-	1,047	76	1	76
90	-	471	77	14	19
92	-	780	286	41	133
31	-	95	13	-	25
1	-	14	-	-	-
116	79	21	51	-	3
607	79	2,428	503	56	256
43	168	620	11	8	34
289	-	324	180	11	97
339	5	217	82	10	29
114	2,085	3,921	244	-	83
785	2,258	5,082	517	29	243
(178)	(2,179)	(2,654)	(14)	27	13
816	1,441	(1,157)	(176)	-	108
638	(738)	(3,811)	(190)	27	121

מכשירים לא נגזרים

מזומנים ושווי מזומנים
השקעות, פקדונות והלוואות
לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה

סך הכל נכסים פיננסיים

אשראי מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
זכאים ויתרות זכות
הלוואות מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים
לזמן ארוך ואגרות חוב

סך הכל התחייבויות פיננסיות

סך מכשירים פיננסיים לא נגזרים, נטו

מכשירים נגזרים

חשיפה, נטו

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכוני מדד ומטבע חוץ (המשך)

(1) החשיפה לסיכון מדד ומטבע חוץ (המשך)

31 בדצמבר 2009					
מטבע חוץ				שקל	
אחר	שטרלינג	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני דולר					
52	1	67	515	-	78
19	10	29	111	-	49
67	34	264	816	-	71
16	-	12	123	-	22
-	-	-	31	-	-
5	-	44	77	75	100
159	45	416	1,673	75	320
32	6	40	490	107	7
81	14	190	244	-	255
46	11	94	150	22	150
1	-	164	3,547	1,551	319
160	31	488	4,431	1,680	731
(1)	14	(72)	(2,758)	(1,605)	(411)
(5)	17	(120)	(1,157)	1,408	616
(6)	31	(192)	(3,915)	(197)	205

מכשירים לא נגזרים

מזומנים ושווי מזומנים
השקעות, פקדונות והלוואות
לזמן קצר
לקוחות
חייבים ויתרות חובה
השקעות בחברות אחרות
פקדונות, הלוואות ויתרות חובה

סך הכל נכסים פיננסיים

אשראי מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים
ספקים ונותני שירותים
זכאים ויתרות זכות
הלוואות מתאגידים בנקאיים
ומנותני אשראי אחרים
לזמן ארוך ואגרות חוב

סך הכל התחייבויות פיננסיות

סך מכשירים פיננסיים לא נגזרים, נטו

מכשירים נגזרים

חשיפה, נטו

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכוני מדד ומטבע חוץ (המשך)

(2) ניתוח רגישות

התחזקות בשיעור 10%-5% בשער החליפין של הדולר כנגד המטבעות הבאים, היתה מגדילה (מקטינה) את הרווח או ההפסד בסכומים המוצגים להלן. ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים, ובמיוחד שערי הריבית, נשארו קבועים, הניתוח לגבי שנת 2009 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

31 בדצמבר 2010			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
221	113	(124)	(258)
4	2	(2)	(3)
(2)	(1)	1	2
(1)	(1)	1	1
(1)	-	-	(1)
(3)	(1)	1	3
-	-	-	1
5	3	(3)	(4)
(201)	(101)	101	201

מכשירים פיננסיים לא נגזרים

שקל/ דולר
דולר/אירו
דולר/ליש"ט
יין/ דולר
ריאל/ דולר
יואן/ דולר
דולר קנדי/ דולר
סול/ דולר

מדד

31 בדצמבר 2009			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
208	105	(114)	(241)
9	5	(5)	(7)
(1)	(1)	1	1
(2)	(1)	1	2
(2)	(1)	1	2
(166)	(83)	83	163

מכשירים פיננסיים לא נגזרים

שקל/ דולר
דולר/אירו
דולר/ליש"ט
יין/ דולר
ריאל/ דולר

מדד

להלן ניתוח רגישות ביחס למכשירים הנגזרים במטבע חוץ של החברה ליום 31 בדצמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009. שינוי בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, לתאריך 31 בדצמבר, היתה מגדילה (מקטינה) את הרווח והפסד בסכומים המוצגים להלן. ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים ישארו קבועים.

31 בדצמבר 2010			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(201)	(106)	122	256
18	8	(8)	(16)
1	-	-	(1)
2	1	(2)	(3)
(17)	(8)	10	20
10	5	(5)	(10)
(4)	(2)	1	4
(8)	(4)	4	8
148	74	(74)	(148)

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/דולר
דולר/אירו
דולר/ליש"ט
יין/דולר
יואן/דולר
שקל/ יין
ליש"ט/אירו
סול/דולר

מדד

31 בדצמבר 2009			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(148)	(79)	87	186
38	18	(16)	(31)
2	1	(1)	(3)
1	-	-	(1)
144	71	(71)	(144)

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/דולר
דולר/אירו
דולר/ ליש"ט
יין/דולר

מדד

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון שיעורי ריבית

(1) סוג ריבית

להלן פירוט בדבר סוג הריבית של המכשירים הפיננסיים נושאי הריבית של הקבוצה:

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
הערך בספרים מיליוני דולר	הערך בספרים מיליוני דולר
2,009	2,140
(3,249)	(4,024)
(1,240)	(1,884)
462	890
(2,441)	(4,371)
(1,979)	(3,481)

מכשירים בריבית קבועה

נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות

מכשירים בריבית משתנה

נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות

(2) ניתוח רגישות השווי ההוגן לגבי מכשירים בריבית קבועה

נכסים והתחייבויות של הקבוצה בריבית קבועה אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, וכן הקבוצה אינה מייעדת נגזרים (חוזי החלפת ריבית) כמכשירים מגדרים בהתאם למודל חשבונאות גידור של שווי הוגן. לכן, לשינוי בשיעורי הריבית לתאריך הדוח, לא צפויה כל השפעה על הרווח או ההפסד בגין שינויים בערך הנכסים וההתחייבויות בריבית קבועה.

(3) ניתוח רגישות תזרים מזומנים לגבי מכשירים בשיעורי ריבית משתנים

ניתוח להלן זה נעשה בהנחה שיתר המשתנים, ובמיוחד שערי מטבע חוץ, נשארו קבועים. הניתוח לגבי שנת 2009 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

ליום 31 בדצמבר 2010			
השפעה על רווח או הפסד			
ירידה של 1% בריבית	ירידה של 0.5% בריבית	עליה של 0.5% בריבית	עליה של 1% בריבית
מיליוני דולר			
(2)	(1)	1	11
(3)	(2)	1	3
(10)	(5)	4	7
(4)	(2)	1	(1)
(19)	(10)	7	20

מכשירים לא נגזרים
חוזי החלפת ריבית
מכשיר צילינדר
עסקאות החלפה - swap

ליום 31 בדצמבר 2010			
השפעה על ההון			
ירידה של 1% בריבית	ירידה של 0.5% בריבית	עליה של 0.5% בריבית	עליה של 1% בריבית
מיליוני דולר			
(3)	(1)	1	12
4	1	(2)	(4)
(6)	(3)	3	4
(8)	(4)	3	2
(13)	(7)	5	14

מכשירים לא נגזרים
חוזי החלפת ריבית
מכשיר צילינדר
עסקאות החלפה - swap

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון שיעורי ריבית (המשך)

(3) ניתוח רגישות תזרים מזומנים לגבי מכשירים בשיעורי ריבית משתנים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2009			
השפעה על רווח או הפסד			
ירידה של 1% בריבית	ירידה של 0.5% בריבית	עליה של 0.5% בריבית	עליה של 1% בריבית
מיליוני דולר			
29	14	(14)	(29)
(17)	(9)	11	21
(6)	(4)	4	8
(8)	(4)	4	8
(2)	(3)	5	8

מכשירים לא נגזרים
חוזי החלפת ריבית
מכשיר צילינדר
עסקאות החלפה - swap

ליום 31 בדצמבר 2009			
השפעה על ההון			
ירידה של 1% בריבית	ירידה של 0.5% בריבית	עליה של 0.5% בריבית	עליה של 1% בריבית
מיליוני דולר			
29	14	(14)	(29)
(17)	(9)	11	21
(6)	(4)	4	8
(8)	(4)	4	8
(2)	(3)	5	8

מכשירים לא נגזרים
חוזי החלפת ריבית
מכשיר צילינדר
עסקאות החלפה - swap

(4) תנאי מכשירים נגזרים המשמשים לגידור סיכון ריבית דולרית

ליום 31 בדצמבר 2010			
ערך בספרים (שווי הוגן)	ערך נקוב	טווח שנות פקיעה	טווח שיעור ריבית
מיליוני דולר	מיליוני דולר	שנים	%
7	68	1-5	4.5 - 4.7
(80)	1,534	1-6	1.0 - 5.3
(37)	745	1-5	2.3 - 5.5
(1)	30	1-6	3.2
(4)	30	4	3.0

מכשירים שאינם לגידור
חוזי החלפת ריבית קבועה למשתנה
חוזי החלפת ריבית משתנה לקבועה
מכשיר צילינדר
אופציות אחרות

מכשירים לגידור
חוזי החלפת ריבית משתנה לקבועה

ליום 31 בדצמבר 2009			
ערך בספרים (שווי הוגן)	ערך נקוב	טווח שנות פקיעה	טווח שיעור ריבית
מיליוני דולר	מיליוני דולר	שנים	%
7	106	1-7	4.0-4.7
48	1,485	1-5	2.4-5.3
(21)	654	1-6	1.5-5.5
(4)	86	5	7.6
(1)	75	5	3.0
(3)	90	4	2.9 - 5.0

מכשירים שאינם לגידור
חוזי החלפת ריבית קבועה למשתנה
חוזי החלפת ריבית משתנה לקבועה
מכשיר צילינדר
אופציות אחרות

מכשירים לגידור
חוזי החלפת ריבית קבועה למשתנה
מכשיר צילינדר

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שווי הוגן

(1) שווי הוגן בהשוואה לערך בספרים

המכשירים הפיננסיים של הקבוצה כוללים בעיקר נכסים לא נגזרים: מזומנים ושווי מזומנים, השקעות ופיקדונות והלוואות לזמן קצר, חייבים ויתרות חובה, השקעות ויתרות חובה לזמן ארוך לקבל; התחייבויות לא נגזרות: אשראי לזמן קצר, זכאים ויתרות זכות, הלוואות והתחייבויות אחרות לזמן ארוך לפירעון; וכן מכשירים פיננסיים נגזרים.

בשל אופיים, השווי ההוגן (fair value) של המכשירים הפיננסיים הכלולים בהון החוזר של הקבוצה בדרך כלל זהה או קרוב לערך בו הם מוצגים בחשבונו. השווי הנאות של הפיקדונות ויתרות החובה לזמן ארוך לקבל והתחייבויות האחרות לזמן ארוך לפירעון קרוב אף הוא לערכם בחשבונו כיוון שמכשירים פיננסיים אלה נושאים ריבית בשיעור קרוב לריבית המקובלת בשוק.

הטבלה להלן מפרטת את הערך בספרים והשווי ההוגן של קבוצות מכשירים פיננסיים המוצגים בדוחות הכספיים, שלא על פי שווים ההוגן:

ליום 31 בדצמבר			
2010		2009	
ערך בספרים	שווי שוק	ערך בספרים	שווי שוק
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
2,652	2,914	2,308	2,365
4,323	4,016	3,363	3,305

אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות

הלוואות מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי

השווי ההוגן של ההלוואות לזמן ארוך שנתקבלו מבוסס על חישוב הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים לפי שיעור הליבור המקובל להלוואות דומות בעלות מאפיינים דומים - 15.1% - 3.7% (31 בדצמבר 2009 23.0% - 3.2%). השווי ההוגן של אגרות החוב שנתקבלו מבוסס על חישוב הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים לפי שיעור הליבור המקובל להלוואות דומות בעלות מאפיינים דומים - 17.6% - 1.7% (31 בדצמבר 2009 29.4% - 2.0%). שווי השוק של אגרת חוב סחירה מבוסס על המחיר בבורסה למועד הדיווח.

(2) היררכיית שווי הוגן

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן, תוך שימוש בשיטת הערכה. הרמות השונות הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: נתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 31 בדצמבר 2010			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
13	-	-	13
14	-	-	14
-	1	-	1
-	347	124	471
27	348	124	499

נכסים

ניירות ערך מוחזקים למסחר
נכסים פיננסיים זמינים למכירה
נגזרים המשמשים לגידור
נגזרים שאינם משמשים לגידור

התחייבויות

נגזרים המשמשים לגידור
נגזרים שאינם משמשים לגידור

9	9	-	18
3	83	22	108
12	92	22	126

באור 37 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שווי הוגן (המשך)

(3) מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

נכסים פיננסיים	התחייבויות פיננסיות
נגזרים שאינם משמשים לגידור	
מליוני דולר	
66	(2)
55	(20)
3	-
124	(22)

יתרה ליום 1 בינואר 2010
סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
הנפקות
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

(4) ניתוח רגישות השווי ההוגן לגבי מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

על אף שלדעת הקבוצה ערכי השווי ההוגן שנקבעו לצורכי מדידה ו/או גילוי הינם נאותים, שימוש בהנחות או שיטת מדידה שונות עשוי לשנות את ערכי השווי ההוגן. ביחס למדידות שווי הוגן שמסווגות לרמה 3 בהיררכיית השווי ההוגן, שינוי אפשרי וסביר בנתון לא נצפה אחד או יותר היה מגדיל (מקטין) את הרווח וההפסד ואת ההון כדלקמן (לאחר מס):

31 בדצמבר 2010			
השפעה על רווח והפסד		השפעה על ההון	
עליה של 10%	ירידה של 10%	עליה של 10%	ירידה של 10%
מליוני דולר			
(5)	1	(5)	1
(3)	2	(3)	2
15	(16)	15	(16)

רגישות לשינויים בריבית החברה

רגישות לשינויים בסטיית התקן של מחירי
החכירה

רגישות לשינויים בסטיית התקן של
תשואת אגרות החוב

באור 38 - ישויות הקבוצה

חברות בנות מהותיות

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		מדינת ההתאגדות
שעור הצבעה %	שעור הבעלות %	שעור הצבעה %	שעור הבעלות %	
53.2*	53.2*	52.6*	52.6*	ישראל
99.6	99.6	99.7	99.7	ישראל
100.0	100.0	-	-	ברמודה
-	-	100.0	100.0	ישראל

כימיקלים לישראל בע"מ
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ
אינקיה אנרג'י לימיטד
איי סי פאואר בע"מ

* כולל באמצעות חברות בנות.

באור 39 - אירועים לאחר תאריך הדוח

- א. בדבר השלמת רכישת יחידה עסקית ע"י כ"ל, ראה באור 6.12.א.
- ב. בדבר התקשרות כ"ל עם קבוצת בנקים, ראה באור 17.ו.
- ג. בדבר הסכם למימון פרויקט תחנת הכח, ראה באור 22.ג.5.ז.
- ד. בדבר הסכם לרכישת גז טבעי של בז"ן, ראה באור 22.ג.4.ח.ה.
- ה. בדבר הסכם עם העובדים של בז"ן, ראה באור 22.ג.4.ה.ז.
- ו. בדבר זכייה במכרז לאספקת חשמל של אינקה, ראה ביאור 22.ג.5.י.
- ז. בדבר כתב תביעה כנגד מ"ה בגין תמלוגים, ראה באור 22.ד.1.
- ח. בדבר חלוקת דיבידנד, ראה באור 24.ה.
- ט. בדבר הסכמי שומות של כ"ל, ראה באור 32.י.

שם החברה המוחזקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון	ההחזקה בשליטה
		%	%
החברה לישראל בע"מ			
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ	מאוחדת	99.7	99.7
כימיקלים לישראל בע"מ**	מאוחדת	* 28.1	28.1
אל-רם חברה לשכון-שותפות מוגבלת	שותפות באיחוד יחסי	* 49.0	49.0
ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
ח.ל. (החזקות - כי"ל) בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
אורחות כוכבים בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
נאמנות ורישומים של החברה לישראל בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
טאואר סמיקונדקטור בע"מ ***	כלולה	5.4	5.4
סורבי הולדינגס לימיטד (בפירוק מרצון)	מאוחדת	62.2	62.2
מארס אינפורמישן פרודקט גרופ בע"מ	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	50.0
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
קוואנטום (2007) אל.אל.סי.	מאוחדת	100.0	100.0
בתי זיקוק לנפט בע"מ**	כלולה	37.1	37.1
אי.סי.גרין אנרגיי בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
אי.סי. פאואר בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
בטר פלייס אינק.***	כלולה	29.9	29.9
אסיק אינווסטמנטס אינק.	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	50.0
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ			
אוברסיז פרייטס	כלולה	40.0	40.0
תאי סטאר שיפינג קו.	כלולה	49.0	49.0
אוברסיז שירותי אחסנה בע"מ	מאוחדת באיחוד יחסית	50.0	50.0
סטאר שיפינג פורטוגל	כלולה	50.0	50.0
צים-רום רומניה	מאוחדת	100.0	100.0
לגוס אנד נייגר שיפינג	מאוחדת	97.0	97.0
תובלה משולבת	מאוחדת	100.0	100.0
אלחוט-ים בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
צים גרמניה	מאוחדת	100.0	100.0
צים נד'רלאנדס	מאוחדת	100.0	100.0
גל-מרין בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
מ. דיזנגוף ושות' בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
צים אינטגרטד סרביסז הלס	מאוחדת	100.0	100.0
הלסטיר מריטיים	מאוחדת	100.0	100.0
צים צרפת	מאוחדת	100.0	100.0
צים דו ברזיל לטד.	מאוחדת	100.0	100.0
צים בלגיה	מאוחדת	100.0	100.0
צים קניה	מאוחדת	100.0	100.0
סטאר שיפינג אייג'ניס (סינגפור) פטי.	כלולה	50.0	50.0
זד.אל.אן פילואט אס.אי.	מאוחדת	51.0	51.0
זד.אל.אן שוויץ	מאוחדת	100.0	100.0
צים פורטס 2006	מאוחדת	100.0	100.0
זד.אל.אן רוסיה	מאוחדת	51.0	51.0
סלע חברה לטכנולוגיה בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
סטלהאווין נ.ו.	מאוחדת	100.0	100.0
צים סאות' אפריקה	מאוחדת	100.0	100.0
צים אמריקה (צאסיקו)	מאוחדת	100.0	100.0
צים קנדה	מאוחדת	100.0	100.0
קריב סטאר שיפינג לימיטד	מאוחדת	100.0	100.0
רמון בטוח לונדון	מאוחדת	100.0	100.0
פארטופ	כלולה	50.0	50.0
פאסיפיק סאן	כלולה	50.0	50.0
ג'מאייקה קונטיינר ריפיייר סרביסס לטד.	מאוחדת	100.0	100.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

** החברה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

*** החברה נסחרת בנסדא"ק ובבורסה לניירות ערך תל-אביב.

**** שיעור ההחזקה הינו בדילול מלא

שם החברה המוחזקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (המשך)			
צים יו.קיי	מאוחדת	100.0	100.0
סן סייפרס קו. לטד.	מאוחדת	80.0	80.0
סטאר שיפינג ארגנטינה ס.א.	כלולה	50.0	50.0
צים שירותי ספנות משולבים (סין) לטד.	מאוחדת	100.0	100.0
אינטרמודל שיפינג אייג'נסיס גאנה	כלולה	50.0	50.0
אינטרמודל שיפינג אייג'נסיס בנין	כלולה	50.0	50.0
סטאר לאנקה שיפינג ל.ט.ד.	כלולה	40.0	40.0
צים טנזניה	מאוחדת	100.0	100.0
צים לוגיסטיק (סין) לטד.	מאוחדת	100.0	100.0
צים איטליה	מאוחדת	100.0	100.0
בלצים (הולדינג)	כלולה	50.0	50.0
בלסטאר	כלולה	50.0	50.0
קינדאו לו היי אינטר. לוגיסטיקס קו.	כלולה	32.0	32.0
צים יפן	מאוחדת	100.0	100.0
רוסיאן קונטיינר	כלולה	50.0	50.0
אמ.פי.אל מולטי פרפס לוגיסטיקס בע"מ.	כלולה	50.0	50.0
סינו סטאר שנחאי	כלולה	49.0	49.0
סטאר וורלד אוויאיישן (ס) פטי לטד.	כלולה	50.0	50.0
אריבי סטאר	מאוחדת	100.0	100.0
צים אינדיה	מאוחדת	100.0	100.0
סטאר אינדיה	מאוחדת	100.0	100.0
צים לוגיסטיקס ה.ק. קומפני	מאוחדת	100.0	100.0
קונטיינר סטאר אינטרנשיונל קינדאו	מאוחדת	55.0	55.0
צים קוריאה	מאוחדת	85.0	85.0
צים הונג-קונג	מאוחדת	100.0	100.0
הוייסטו אינטרנשיונל קונטיינר CXIC	כלולה	25.0	25.0
צים אוקראינה	מאוחדת	100.0	100.0
צים פולאנד	מאוחדת	100.0	100.0
צים נמלים ולוגיסטיקה בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
ג'אמייקה אינטר. פרי זון דיבלופמנט	כלולה	25.0	25.0
קינגסטון לוגיסטיקס סנטר	מאוחדת	85.0	85.0
יו.טי.אי	כלולה	25.0	25.0
צים גאורגיה	מאוחדת	51.0	51.0
אמריקן ווסט	מאוחדת	75.0	75.0
צים טיוואן	מאוחדת	100.0	100.0
צים ויטנאם	מאוחדת	51.0	51.0
אנטוורפן גטוואי	כלולה	20.0	20.0
זד.אל.אי אינדיה	מאוחדת	100.0	100.0
אינטרלוג	מאוחדת	100.0	100.0
אומגה דפו	מאוחדת	51.0	51.0
זיס קפיטל	מאוחדת	100.0	100.0
טרגונה	כלולה	40.0	40.0
צים הונגריה	מאוחדת	100.0	100.0
מירטיני איילנד קונטיינר	מאוחדת	51.0	51.0
צים אוסטרליה	מאוחדת	100.0	100.0

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ			
מפעלי ים המלח בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
ברום ים המלח בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
רותם אמפרט נגב בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
פריקלאס ים המלח בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
מפעלי תובלה בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
רותם אמפרט נגב ב.ו., הולנד	מאוחדת	32.6 *	32.6
איי. די. אי. טכנולוגיות בע"מ	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	50.0
כי"ל מימון והנפקות בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
פרסון חומרים כימיים בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
אי.סי.אל פיין כימיקלס בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
פמי"א (פתוח משאבי אנרגיה), ישראל	כלולה (לא פעילה)	25.0 *	25.0
מגנזיום ים המלח בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
איי.סי.אל פינאנס ב.ו., הולנד	מאוחדת	100.0	100.0
איי.סי.אל פינאנס אינק. ארה"ב	מאוחדת	100.0	100.0
טווינקאפ פורסקרינגס איי.בי, שבדיה	מאוחדת	100.0	100.0
איצ'ווי בי אינק, ארה"ב	מאוחדת (לא פעילה)	80.0	80.0
מפעלי ים המלח בע"מ			
כי"ל דשנים - שותפות	מאוחדת	50.0 *	50.0
אשלי כימיקלס לימיטד, אנגליה	מאוחדת (לא פעילה)	100.0	100.0
אשלי כימיקלס - (הולנד) ב.ו. ישראל	מאוחדת	100.0	100.0
קליבלנד פוטאש ל.ט.ד, בריטניה	מאוחדת	75.0 *	75.0
אשלי כימיקלס - (הולנד) ב.ו. ישראל			
קליבלנד פוטאש ל.ט.ד. בריטניה	מאוחדת	25.0 *	25.0
איי.סי.אל. פיינס בלגיה אן.וי.	מאוחדת	100.0	100.0
קליבלנד פוטאש ל.ט.ד, בריטניה			
קונסטנטין אנד קומפני (אקספורט) ל.ט.ד, בריטניה	מאוחדת באיחוד יחסי (לא פעילה)	50.0	50.0
אי.סי.אל איבריה אל.טי.די. אנגליה	מאוחדת	100.0	100.0
אי.סי.אל איבריה אס.סי.אס ספרד	מאוחדת	100.0	100.0
איי.סי. אל איבריה אס.סי.אס ספרד			
איברפוטאש ס.א. ספרד	מאוחדת	100.0	100.0
טרפיקו ד מרסינאנס ס.א., ספרד	מאוחדת	100.0	100.0
מדנטק אל. טי. די, אירלנד	מאוחדת	100.0	100.0
אבסיה אס איי, ספרד	מאוחדת	100.0	100.0
מנטוניו לימיטד, אירלנד	מאוחדת (לא פעילה)	100.00	100.00

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה

שם החברה המוחזקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון בהון %	ההחזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
ברום ים המלח בע"מ			
תרכובות ברום בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
אי.סי.אל איי.פי יורופ ב.ו. הולנד	מאוחדת	100.0	100.0
תמי (אימי) מכון למחקר ולפתוח בע"מ, ישראל	מאוחדת	100.0	100.0
איי.סי.אל איי.פי יפן בע"מ	מאוחדת	100.0	100.0
לנדקס לימיטד, דרום אפריקה	מאוחדת	100.0	100.0
ברומין אנד כימיקלס לימיטד, אנגליה	מאוחדת	100.0	100.0
יורוקלירון נדרלנד בי.וי, הולנד	מאוחדת	100.0	100.0
פריקלאס ים המלח מוצרים מותכים - שותפות	מאוחדת	99.0	* 99.0
אמריברום אינק. ארה"ב	מאוחדת (לא פעילה)	100.0	100.0
תרכובות ברום בע"מ			
טטראברום טכנולוגיות בע"מ	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	* 50.0
כימדע כימיקלים עדינים בע"מ, ישראל	כלולה	26.0	* 26.0
תרכובות ברום שיווק (2002) בע"מ, ישראל	מאוחדת	100.0	100.0
פריקלאס ים המלח מוצרים מותכים - שותפות רשומה בישראל	מאוחדת	1.0	* 1.0
איי.סי.אל איי.פי יורופ ב.ו. הולנד			
איי.סי.אל. איי.פי טרנאוזן ב.ו. הולנד	מאוחדת	100.0	100.0
סוסיטה פורל - טרייטמנט דס סולו א אלימטיישן	מאוחדת	100.0	100.0
אנימל אס.איי צרפת	מאוחדת	100.0	100.0
ברומיסה תעשיות ומסחר לימיטד, ברזיל	מאוחדת	90.9	* 90.9
ליאניונגאנג דד סי ברומיין קומפאונדס אל טי די, סין	מאוחדת	60.0	60.0
סינוברום, סין	מאוחדת באיחוד יחסי	75.0	75.0
רותם אמפרט נגב ב.ו., הולנד	מאוחדת	67.4	* 67.4
רותם אמפרט נגב ב.ו. הולנד			
יורוכיל הולדינג ב.ו. הולנד	מאוחדת	41.9	* 0.0
תמי (אימי) מכון למחקר ולפתוח בע"מ, ישראל			
החברה לחנקת אשלגן בע"מ, ישראל	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	50.0
נובוטייד בע"מ, ישראל	מאוחדת באיחוד יחסי	50.0	50.0
מגסנס בע"מ, ישראל	מאוחדת באיחוד יחסי	22.2	22.2
איי.סי.אל. איי.פי טרנאוזן ב.ו. הולנד			
ברומיסה תעשיות ומסחר לימיטד, ברזיל	מאוחדת	9.1	* 9.1

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %*	החזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
רותם אמפרט נגב בע"מ			
	כי"ל דשנים, ישראל	50.0 *	50.0
	יורוכיל הולדינג ב.ו., הולנד	100.0 *	50.10
	אגרו-ונט, ישראל	98.5	98.5
	דשנים וחומרים כימיים בע"מ	100.0	100.0
	זוארי רותם דשנים מיוחדים בע"מ, הודו איי סי אל הולדינג הולנד קואופרטיב יו.איי, הולנד	50.0	50.0
		100.0	100.0
דשנים וחומרים כימיים בע"מ	צל"ח בע"מ, ישראל	100.0	100.0
	רביבים במפרץ מים וסביבה בע"מ, ישראל	100.0	100.0
	אגריפוזיה - שותפות מוגבלת, ישראל	49.5 *	49.5
צל"ח בע"מ, ישראל			
	אגריפו שירותי ניהול בע"מ, ישראל	50.0	50.0
אגריפו שירותי ניהול בע"מ			
	אגריפוזיה - שותפות מוגבלת, ישראל	1.0 *	1.0
יורוכיל הולדינג ב.ו. - הולנד			
	רותם הולדינג ג.מ.ב.ה, גרמניה	10.0 *	10.0
	איי.סי.אל.אף. אי פוטש ב.ו., הולנד	100.0	100.0
	אמסטרדם פרטיליזרס ב.ו., הולנד	100.0	100.0
פקפרט ב.ו., הולנד			
	יורוכיל לוקמבורג ס.א, לוקסמבורג	100.0	100.0
איי סי אל ברזיל, לטד			
	פוסברזיל ס.א ברזיל	44.0	44.0
	אנטיגרם דויטשלנד ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	אנטי גרם אוסטריה ג.מ.ב.ה, אוסטריה	100.0	100.0
	אנטי ג'רם פרנס אס.אי.אס. צרפת	100.0	100.0
	ספסיאליטי טכנולוגיים יורופ ב.ו, הולנד	100.0	100.0
	יורוקלירון בי.וי, הולנד	100.0	100.0
אנטי ג'רם פרנס אס.אי.אס. צרפת			
	אנטי גרם איבריקה, ספרד	100.0	100.0
יורוקלירון בי.וי, הולנד			
	קלירון הולדינגס, אינק., ארה"ב	100.0	100.0
איי.סי.אל.אף. אי פטאש בי.וי, הולנד			
	פלורט אס.אי., לוקסמבורג	85.0	85.0
קלירון הולדינגס, אינק., ארה"ב			
	קלירון קורפ, ארה"ב	100.0	100.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה

שם החברה המוחזקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
קלירון קורפ, ארה"ב	סי סי רסיובלז פרציסינג אל אל סי, ארה"ב	100.0	100.0
אנטי גרם אוסטריה ג.מ.ב.ה, אוסטריה	אנטי-ג'רם סי זי אס.אר.או, צ'כוסלובקיה	100.0	100.0
	אוהג הונגריה קיי.אף.טי, הונגריה	100.0	100.0
	אנטי ג'רם סלובקיה אס. אר. או, סלובקיה	100.0	100.0
	מרק סי זד, צ'כיה	100.0	100.0
מרק סי זד, צ'כיה	מרק, רוסיה	100.0	100.0
	מרק, סלובקיה	100.0	100.0
אנטי-ג'רם סי זי אס.אר.או, צ'כוסלובקיה	מרק סי זד, צ'כיה	100.0	100.0
אנטי ג'רם פרנס אס. איי. אס, צרפת	פנגר היספניה אס אל, ספרד	100.0	100.0
ספסיאליטי טכנולוגיס יורופ ב.ו, הולנד	סקורה אס. אי, צרפת	100.0	100.0
רותם הולדינג ג.מ.ב.ה, גרמניה	בי קיי ג'וליני ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	פיבריסול סרוויסס ל.ט.ד, בריטניה	100.0	100.0
	פיבריסול סרוויסס אוסטרליה פי.טי.ויי ל.ט.ד, אוסטרליה	100.0	100.0
	סופימה - ס.א.ס, צרפת	100.0	100.0
	בי.קיי ג'וליני ארגנטינה ס.א, ארגנטינה	95.0	*95.0
	שנגחאי טרי אינטרנשיונל ל.ט.ד, סין	51.0	51.0
	יונאן בי.קיי. ג'וליני טיאנצ'ונג פוספיט קו ל.ט.ד, סין	60.0	60.0
	פיבריסול מוסקלה ג.מ.ב.ה, גרמניה	34.65	34.65
	בי קיי ג'וליני פולסקה ספ.ז.או.או, פולין	95.0	* 95.0
	בי קיי ג'וליני יפן לימטד, יפן	100.0	100.0
	בי קיי ג'וליני לט'ר כמיסטרי קו. ל.ט.ד, הונג קונג	100.0	100.0
	בי.קיי.ג'י פרנס אס.איי.אס, צרפת	100.0	100.0
	בי קי ג'י פרסונל קייר, הונג קונג	100.0	100.0
	איי.סי. אל פרפורמנס פרודקטס הולדינג אינק, ארה"ב	100.0	100.0
	פלקסוטקס ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	בי. קיי ג'י פרפורמנס פרודקטס ג'יאנגין קול.ט.ד, סין	46.03	46.03
	איי.סי.אל נורת' אמריקה אינק, ארה"ב	100.0	100.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המוחזקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון בהון %	החזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
בי קיי ג'ולני ספסיאליטיס פריוט לימיטד, הודו	בי קיי ג'ולני ספסיאליטיס פריוט לימיטד, הודו	51.0	51.0
טוריס אשכוראנו ג.מ.ב.ה	טוריס אשכוראנו ג.מ.ב.ה	100.0	100.0
איי.סי.אל ביוגמה אס.איי.אס. צרפת	איי.סי.אל ביוגמה אס.איי.אס. צרפת	100.0	100.0
איי.סי.אל.איי. פי ביטרפלד ג.מ.ב.ה. גרמניה	איי.סי.אל.איי. פי ביטרפלד ג.מ.ב.ה. גרמניה	100.0	100.0
סופרסטה וורולטונס ג.מ.ב.ה. גרמניה	סופרסטה וורולטונס ג.מ.ב.ה. גרמניה	100.0	100.0
פרימלאס.איי.אס. צרפת	פרימלאס.איי.אס. צרפת	100.0	100.0
בי קיי ג'ולני לטיר כמיסטרי קו	בי קיי ג'ולני לטיר כמיסטרי קו		
ל.ט.ד. הונג קונג	ל.ט.ד. הונג קונג	9.54	9.54
פלסטקס ג.מ.ב.ה. גרמניה	פלסטקס ג.מ.ב.ה. גרמניה		
איי.סי.אל נורת' אמריקה אינק, ארה"ב	איי.סי.אל נורת' אמריקה אינק, ארה"ב		
פוספורוס דריוואטיבס אינק, ארה"ב	פוספורוס דריוואטיבס אינק, ארה"ב	100.0	100.0
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס אינק, ארה"ב	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס אינק, ארה"ב	100.0	100.0
איי.סי.אל פי מריקה אינק, ארה"ב	איי.סי.אל פי מריקה אינק, ארה"ב	100.0	100.0
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.אל.סי, ארה"ב	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.אל.סי, ארה"ב	100.0	100.0
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.פי, ארה"ב	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.פי, ארה"ב	99.0	99.0
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס לימיטד, קנדה	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס לימיטד, קנדה	100.0	100.0
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס אל.אל.סי, ארה"ב	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס אל.אל.סי, ארה"ב		
איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.פי, ארה"ב	איי.סי.אל פרפורמנס פרודקטס, אל.פי, ארה"ב	1.0	1.0
בי קיי ג'ולני פרסונל קייר, הונג קונג	בי קיי ג'ולני פרסונל קייר, הונג קונג		
בי.קיי.ג'ולני פרפורמנס פרודקטס ג'יאנגין קו	בי.קיי.ג'ולני פרפורמנס פרודקטס ג'יאנגין קו	44.43	44.43
בי.קיי.ג'ולני פורפוס ב.ו, הולנד	בי.קיי.ג'ולני פורפוס ב.ו, הולנד		
איי.סי.אל. אסיה ל.ט.ד. הונג-קונג	איי.סי.אל. אסיה ל.ט.ד. הונג-קונג		
איי.אר.אמ.ל.ט.ד. הונג קונג	איי.אר.אמ.ל.ט.ד. הונג קונג	100.0	100.0
איי.סי.אל אסיה שנגחאי נציגות, סין	איי.סי.אל אסיה שנגחאי נציגות, סין	100.0	100.0
איי.סי.אל פרטיליזרס (אינדיה) פריוט, הודו	איי.סי.אל פרטיליזרס (אינדיה) פריוט, הודו	100.0	100.0
גיאנקסיג אי.סי. אל כמיקל, סין	גיאנקסיג אי.סי. אל כמיקל, סין	100.0	100.0
זהאנגיאנג אף טי זי, איי סי אל טריידין קו	זהאנגיאנג אף טי זי, איי סי אל טריידין קו	100.0	100.0

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון בהון %	החזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
איי.אר.אמ. ל.ט.ד., הונג קונג			
	איי.סי.אל טריידינג (הק), הונג קונג	100.0	100.0
	די.די.אפ.אר. קורפוריישן לטד, הונג קונג	50.0	50.0
	בי.קיי. ג'וליני הונג קונג לימטד, הונג קונג	100.0	100.0
	איי.יו.בי. סטוריינג אנד סרוויסס (הונג קונג) ל.ט.ד., הונג קונג	55.0	55.0
	בי.קיי. ג'וליני הונג קונג, לימטד הונג קונג		
	ביי.קיי. ג'וליני הייג' הונג קונג לימטד הונג קונג	100.0	100.0
	אנגאנג בי קיי ג'וליני ווטר טריטמנט קו, לימטד, סין	50.0	50.0
	בי קיי ג'וליני ג.מ.ב.ה, גרמניה		
	פיבריסול מוסקלה ג.מ.ב.ה, גרמניה	65.3	* 65.3
	הורמן כימי ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	בי.קיי. מרקוסור אס. איי - אורוגווי	100.0	100.0
	רנפלקס ג.מ.ב.ה - גרמניה	100.0	100.0
	רותם דוברזיל-ל.ט.ד, ברזיל	100.0	100.0
	טרי אינטרנשיונל נ.ז.ל.ט.ד, ניו זילנד	100.0	100.0
	רנפלקס דרייר ס.א.ר.ל - צרפת	10.0	* 10.0
	בי.קיי. ג'וליני פולסקה ספ.ז.או.או, פולין	5.0	* 5.0
	בי.קיי. ג'וליני ארגנטינה ס.א. ארגנטינה	5.0	* 5.0
	רנפלקס ג.מ.ב.ה - גרמניה		
	גוריס וורבל ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	רנפלקס דרייר ס.א.ר.ל, צרפת	90.0	* 90.0
	נוטריסיי הולדינג - בלגיה		
	פרטיליזרס נטורליס דה צ'ילי אס. איי, ספרד	66.7	66.7
	אנ יו 3 אנ וי, בלגיה	50.0	50.0
	אנ יו 3 אנ וי, בלגיה		
	אן יו 3 ב.ו, הולנד	100.0	100.0
	אמסטרדם פרטיליזרס ב.ו. - הולנד		
	אי סי אל הולדינג בסצ'רנקט הפטנדה או.ה.ג, גרמניה	95.0	* 95.0
	פינאכיל אי.אי.ג'י (ניורפיאן אקונומיק אינטרסט גרופין), הולנד	12.5	* 12.5
	בי.קיי.ג'י פורפוס ב.ו. הולנד	100.0	100.0
	איי.סי.אל פרטיליזרס יורפ סי.וי, הולנד	100.0	100.0
	נוטריסיי הולדינג אנ.וי, בלגיה	50.0	50.0
	אינקאפ ב.וי, הולנד	100.0	100.0
	פקפרט ב.י., הולנד	100.0	100.0
	איי.סי.אל ברזיל, לטד ברזיל	100.0	100.0
	פי.אמ. כימיקלס אס.אר.אל, איטליה	100.0	100.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	החזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשך)			
בי קי ג'ולני כימיה וה סאנאי טיקרט איי.אס, טורקיה	בי.קי.גיי פיורפיוס סי וי, הולנד	* 0.4	0.4
	בי קי ג'ולני כימיה וה סאנאי טיקרט איי.אס, טורקיה	100.0	100.0
איי.סי.אל פרטריליזרס יורופ סי.וי	רותם כימייזי מדלר סנאי וה טיקרט איי.אס, טורקיה	100.0	100.0
	בי.קי.גיי פיורפיוס סי.וי, הולנד	99.7	99.7
איי.סי.אל הולדינג בסצ'רנקט הפטנדה או.ה.ג, גרמניה	שטנדיק דונגר ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	איי.סי.אל. הולדינג גרמניה או.ה.ג, גרמניה	100.0	100.0
איי.סי.אל הולדינג גרמניה גי.אמ.בי.איי.ג, גרמניה	רותם הולדינג ג.מ.ב.ה, גרמניה	90.0	90.0
	איי.סי.אל פרטריליזרס דויטצ'לנד, ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
איי.סי.אל הולדינג בסצ'רנקט הפטנדה או.ה.ג, גרמניה	אייסנבאציר דנטאלווארן אי די ג.מ.ב.ה, גרמניה	100.0	100.0
	אדנטאטק ג.מ.ב.ה קומפטנס אין דנטל, גרמניה	100.0	100.0
אנקאפ ב. ו. הולנד	אי סי אל הולדינג בסצ'רנקט הפטנדה או.ה.ג, גרמניה	* 5.0	5.0
	אינטרקאפ אנשוראנס, שוויץ	100.0	100.0
מפעלי תובלה בע"מ	שרות - שרותי רכבת ותובלה 1990- שותפות רשומה בישראל, ישראל	50.0	50.0
	מ.מ.מ. מפעלי מטמנות מאוחדים (1998) בע"מ, ישראל	33.3	33.3
איי.די.אי. טכנולוגיות בע"מ	אמביינט טכנולוגיס אינק, איי התולה	100.0	100.0
	איי.די.אי קאנריס ס.א, האיים הקנאריים	100.0	100.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	לרנקה ווטר פרטנרס, קפריסין	* 95.0	95.0
	פלאגוס דסאליניישן סרוויס, קפריסין	100.0	100.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	דטלקה יו.טי.אי, ספרד	20.0	20.0
	אינדיאן דסאליניישן אנגי נירינג פ.וי.טי. הודו	50.0	50.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	וי.אי.די. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	50.0	50.0
	או.טי.איי.די. שותפות להתפלה, ישראל	50.0	50.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	אדום (התפלת אשקלון)	40.5	45.0
	הגליל המערבי חברה להתפלה בע"מ, ישראל	50.0	50.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	אי.די.אי.אס.בי שותפות התפלה	50.0	50.0
	איי.די.אי.2.די.ל.ט.ד., ישראל	50.0	50.0
איי.די.אי. חברה להתפלה בע"מ, ישראל	איי.די.אי. אייג סי.אייג או אנד אס. קומפ. ל.ט.ד.	* 60.0	60.0
	אומיס ווטאר ל.ט.ד., ישראל	60.0	60.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
כימיקלים לישראל בע"מ (המשד)			
אמביינט טכנולוגיס אינק, איי הבתולה	איי.די.אי טכנולוגיה הודו פרייבט ל.ט.ד., הודו	99.0	99.0
	איי.די.אי הולדינג הונג קונג ל.ט.ד.	100.0	100.0
	איי.די.אי טכנולוגיה (אוסטרליה) פ.טי.וואי ל.ט.ד.	100.0	100.0
	שורק התפלה בע"מ, ישראל	51.00	51.00
	איי די אי אמריקס אינק, ארה"ב	100.00	100.00
מגנזיום ים המלח בע"מ	לרנקה ווטר פרטנרס, קפריסין	* 5.0	5.0
	איי.די.אי טכנולוגיה הודו פרייבט ל.ט.ד. הודו	* 1.0	1.0
בתי זיקוק לנפט	אס.אר.אי. ריסרץ' אנד דיוולופמנט בע"מ, ישראל	* 99.0	77.8
	מגנזיום ים המלח, ארה"ב	100.0	100.0
	מגנזיום יציקות בע"מ, ישראל	100.0	100.0
	מיזם מתכות קלות לישראל בע"מ, ישראל	9.0	9.0
שמונים בסיסיים חיפה בע"מ	שמונים בסיסיים חיפה בע"מ	100.0	100.0
	גדות תעשיות ביוכימיה בע"מ	23.07	23.07
	החברה המאוחדת לייצוא נפט בע"מ	25.0	25.0
	שרותי טנקרים בע"מ	25.0	25.0
	פמ"א (פתוח משאבי אנרגיה) בע"מ	* 25.0	25.0
	כרמל אולפינים בע"מ	100.0	100.0
	גדיב תעשיות פטרוכימיה בע"מ	100.0	100.0
	מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ	12.29	12.29
	מרקורי תעופה (ישראל) בע"מ	31.25	31.25
	הבול טרייד אנד אינשורנס בע"מ	100.0	100.0
	כרמל אולפינים		
	דומו כימיקלים	49.0	49.0
ח.ל. (החזקות - כי"ל) בע"מ	קולנד פולימרים	100.0	100.0
	כרמל אולפינים (יו.קיי.) לימיטד	100.0	100.0
	קולינס לימיטד	100.0	100.0
	כרמל אולפינים (שווק) 1990 בע"מ	100.0	100.0
	כרמל אולפינים השקעות 2007 בע"מ	100.0	100.0
ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ	כימיקלים לישראל בע"מ	* 13.6	13.6
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ	כימיקלים לישראל בע"מ	* 7.7	7.7
אורחות כוכבים בע"מ	כימיקלים לישראל בע"מ	* 3.2	3.2
אל-רם חברה לשכון-שותפות מוגבלת	שותפות באיחוד יחסי	* 1.0	1.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
טאואר סמיקונדקטור בע"מ			
גיאז טכנולוגיות אינק.	טאואר סמיקונדקטור ארה"ב	100.0	100.0
	גיאז טכנולוגיות אינק.	100.0	100.0
	סי אנד טי מדיקל סלושן אל פי	37.62	37.62
	גיאז סמיקונדקטור אינק.	100.0	100.0
	גיאז ישראל	100.0	100.0
איי. סי. פאואר בע"מ			
איי. סי. פאואר ישראל בע"מ	אינקיה אנרגיי לימיטד	100.0	100.0
	איי. סי. פאואר ישראל בע"מ	100.0	100.0
	או. פי. סי. רותם בע"מ	80.0	80.0
	אינקיה אנרגיי לימיטד		
	אינקיה אמריקאס אל.טי.די. (ברמודה)	100.0	100.0
איי. סי. די. (ברמודה)	אינקיה אמריקאס אל.טי.די. (ברמודה)	100.0	100.0
	אינקיה הולדינגס (קאלפה) אל.טי.די. (ברמודה)	100.0	100.0
	אינקיה הולדינגס (קובי) אל.טי.די. (ברמודה)	100.0	100.0
	אינקיה הולדינגס (גיי פי פי סי) לימיטד (ברבדוס)	100.0	100.0
	אינקיה הולדינגס (סי אי פי פי - קיימן) אל.טי.די.	100.0	100.0
	אינקיה סי אי פי פי אופריישיונס אס.איי (רפובליקה דומיניקנית)	0.1	*0.1
	אינקיה הולדינגס (סי אי פי פי) אל.טי.די. (ברמודה)	100.0	100.0
	אינקיה הולדינגס (פנמה ג'נריישן) אל.טי.די. (קיימן).	100.0	100.0
	אינקיה פנמה מנג'מנט אס.אר.אל (פנמה)	95.0	*95.0
	אינקיה הולדינגס (נג'אפה) אל.טי.די. (קיימן) קומפניה דה אנרגיה דה	100.0	100.0
	סנטרואמריקה, אס.איי. (אל סלבדור)	99.0	*99.0
	אינקיה הולדינגס (אקטור) אל.טי.די. (קיימן)	100.0	100.0
	אינקיה אנרגיי גואטמלה אל.טי.די. (גואטמלה)	57.5	*57.5
	אינקיה הולדינגס (קאלפה) אל.טי.די. (ברמודה)		
	קאלפה ג'נראסיון אס.איי (פורמלי גלובלק פרו אס.איי) (פרו).	74.9	74.9
	סמארי איי. אס. אי.	100.0	100.0

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	החזקה בשליטה %
אינקה אנרג'י לימיטד (המשך) אינקה הולדינגס (קובי) אל.טי.די. (ברמודה)	קומפניה בוליביאנה דה אנרג'יה אלקטריקה אס.איי. - (נובה סקוטיה)	100.0	100.0
	קומפניה בוליביאנה דה אנרג'יה אלקטריקה אס.איי. - בוליביאן בראנץ' אופיס (בוליביה)	100.0	100.0
אינקה הולדינגס (גיי פי פי סי) לימיטד (ברבדוס)	ווסט אינדיס דוולופמנט קורפוריישן לימיטד (גימאייקה)	100.0	100.0
	קומפאניה דה אלקטריסידאד דה פוארטו פלאטה אס.איי. (רפובליקה דומיניקנית) אינקה אנרג'י גואטמאלה אל.טי.די. (גואטמלה) אינקה ספ אופריישן ס.אי. (רפובליקה דומיניקנית)	48.34 0.58 99.4	48.34 *0.58 *99.4
אינקה הולדינגס (פנמה ג'נריישן) ל.ט.ד. (קיימן).	פדרגאל פאוור קומפאני אס.אר.אל. (פנמה) אינקה ספ אופריישן ס.אי. (רפובליקה דומיניקנית)	21.2	21.2
	אינקה הולדינגס (נג'אפה) ל.ט.ד. (קיימן).	*0.1	0.1
אינקה הולדינגס (קיימן) קומפניה דה אנרג'יה דה סנטראמריקה, אס.איי. (אל סלבדור)	אינקה סלבדוריאן פאוור ל.ט.ד. (קיימן) אינקה ספ אופריישן ס.אי. (רפובליקה דומיניקנית)	100.0	100.0
	אינקה אנרג'י גואטמאלה ל.ט.ד. (גואטמאלה)	41.09	*41.09
אינקה הולדינגס (קיימן) סאוטרן קון פאוור ל.ט.ד.	סאוטרן קון פאוור ל.ט.ד.	100.0	100.0
	לאטין אמריקה הולדינג I, ל.ט.ד. (קיימן) לאטין אמריקה הולדינג II, ל.ט.ד. (קיימן)	100.0	100.0
אינקה הולדינגס (קיימן) קומפניה בוליביאנה דה אנרג'יה אלקטריקה אס.איי. - בוליביאן בראנץ' אופיס (בוליביה)	סרוויסוס אנרג'יטיקוס אס.איי. (אס אי אס איי) (בוליביה)	99.99	99.99
	לאטין אמריקה הולדינג I, ל.ט.ד. (קיימן)	0.1	0.1
ווסט אינדיס דוולופמנט קורפוריישן לימיטד (גימאייקה)	לאטין אמריקה הולדינג II, ל.ט.ד. (קיימן) סאוטרן קון פאוור פרו אס.איי. (פרו)	100.0	*99.9
	גימאייקה פרייבט פאוור קומפני אל.טי.די. (גימאייקה)	15.6	15.6
אינקה סלבדוריאן פואר אל.טי.די. (קיימן)	נג'אפה פואר קומפני, אל אל סי. (איי דלאוור קומפני) נג'אפה הולדינגס קומפני אל.טי.די. (קיימן)	1.0 70.85	*1.0 70.85

* החברה מוחזקת על ידי חברות נוספות בקבוצה.

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	החזקה בשליטה %
אינקה אנרג'י לימיטד (המשך) נג'אפה הולדינגס קומפני אל.טי.די. (קיימן)			
סאוטרן קון פאוור פרו אס.איי (פרו)	נג'אפה פאוור קומפני, אל אל סי.(איי דלאוור קומפני)	99.0	99.0
	נג'אפה פאוור קומפני, אל אל סי. (איי דלאוור קומפני) בראנץ' אין אל סלבדור	100.0	100.0
	ג'נראנדס פרו אס.איי. (פרו)	39.0	39.0
	ג'נראנדס פרו אס.איי. (פרו)	54.2	54.2
מארס אינפורמישן פרודקט גרופ בע"מ			
	אס.איי.טי. תוכנה לטכנולוגיות מידע בע"מ	100.0	100.0
	סי.אם.אס. קומפיוסנטר בע"מ	100.0	100.0
	מארס אינפורמישן קומפיוטר נטוורקינג סולושן בע"מ	100.0	100.0
	סי.פי.אם שירותי מחשוב בע"מ	100.0	100.0
קוואנטום (2007) אל.אל.סי			
	צ'רי קוואנטום אוטו לימיטד	50.0	50.0
אסיק אינבסטמנטס אינק.			
	אסיק גרופ. ישראל בע"מ	100.0	100.0
אי.סי.גי. אנרג'י בע"מ			
	פטרטק אי.גי.	48.3	48.3
	אי.סי.גי. פינאל יו.אס.איי אינק	100.0	100.0
	פרימוס גרין אנרג'י אינק.	67.35	67.35
	הליו-פוקוס בע"מ	47.1	47.1
	אי.סי.גרין אנרג'י בי.וי.	100.0	100.0
	איי סי גרין פרוג'קטס בע"מ	100.0	100.0
	פטרטק אי.גי.		
	פטרטק ביו דיזל גיי.אם.בי.איג'	100.0	100.0
	ויטל פטרסייקלינג גיי.אם.בי. איג'	100.0	100.0
	הליו פוקוס טכנולוג'יס אינק.	100.0	100.0
	הליו פוקוס בע"מ		
	איי סי גרין פרוג'קטס בע"מ		
	איי סי ג'י סולאר 1 (ישראל) בע"מ	100.0	100.0
	איי סי ג'י סולאר 2 בע"מ	100.0	100.0
	איי סי ג'י סולאר 3 בע"מ	100.0	100.0
	איי סי ג'י סולאר 4 בע"מ	100.0	100.0
	איי סי ג'י סולאר 5 בע"מ	100.0	100.0

שם החברה המחזיקה	שם החברה המוחזקת	שיעור בהון %	ההחזקה בשליטה %
בטר פלייס אינק.			
	בי פי די אייץ' אל אל סי	100.0	100.0
	בטר פלייס קופראייטיב	99.0	99.0
	בטר פלייס ישראל (אייץ' טי) 2009 אל. טי. די.	100.0	100.0
	פטר פלייס לאבס ישראל אל. טי. די.	100.0	100.0
	בטר פלייס הוואי אינק	100.0	100.0
	בטר פלייס יפן סי. או. אל. טי. די.	100.0	100.0
	בטר פלייס מוביליטי סרוויס סי. או.	100.0	100.0
בי פי די אייץ' אל אל סי			
	בטר פלייס קופראייטיב	1.0	1.0
בטר פלייס קופראייטיב			
	בטר פלייס בי וי	100.0	100.0
בטר פלייס בי וי			
	בטר פלייס צרפת אס איי אס	100.0	100.0
	בטר פלייס ישראל (אייץ' טי) 2009 אל. טי. די.	100.0	100.0
	בטר פלייס הולנד בי וי	100.0	100.0
	בטר פלייס דנמרק איי/אס	85.0	85.0
	בטר פלייס (ניו-זילנד) אל. טי. די.	100.0	100.0
	בטר פלייס (אוסטרליה) פי. טי. וואי. אל. טי. די.	90.0	90.0
	בטר פלייס גי. אס. בי. גי.	100.0	100.0
	בטר פלייס יו. קי לימיטד	100.0	100.0
בטר פלייס ישראל (אייץ' טי). 2009 אל. טי. די.			
	בטר פלייס מוטורס אל. טי. די.	100.0	100.0

החברה לישראל בע"מ

**מידע כספי נפרד המובא לפי תקנה 9'ג'
לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים
ומיידים), התש"ל - 1970**

ליום 31 בדצמבר 2010

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד
3	נתונים על המצב הכספי
5	נתונים על רווח והפסד
6	נתונים על הרווח הכולל
7	נתונים על תזרימי המזומנים
8	מידע נוסף

סומך חייקין

טלפון 03 684 8000
פקס 03 684 8444
אינטרנט www.kpmg.co.il

מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

לכבוד

בעלי המניות של החברה לישראל בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970

ביקרנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דיעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 23 מיליוני דולר וכ- 6 מיליוני דולר לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009, בהתאמה, וחלקה של הקבוצה בהפסדיהן הינו כ- 15 מיליוני דולר, כ- 31 מיליוני דולר וכ- 22 מיליוני דולר לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מזגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 במרס 2011

נתונים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
230	458
-	53
1	-
-	16
1	49
*39	54
35	22
306	652
3,078	3,338
32	14
445	559
*173	327
3,728	4,238
4,034	4,890

נכסים שוטפים

מזומנים ושווי מזומנים
פקדונות לזמן קצר
ניירות ערך המוחזקים למסחר
הלוואות לחברות מוחזקות
חייבים ויתרות חובה
מכשירים נגזרים
מס הכנסה לקבל

סה"כ נכסים שוטפים

נכסים שאינם שוטפים

השקעה בחברות מוחזקות
השקעות בחברות אחרות
הלוואות לחברות מוחזקות
יתרות חובה לרבות מכשירים נגזרים

סה"כ נכסים שאינם שוטפים

סה"כ נכסים

* סווג מחדש

ליום 31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
178	265
24	29
*29	35
231	329
569	534
1,348	1,563
*42	75
33	-
1,992	2,172
2,223	2,501
281	282
97	107
46	90
1,387	1,910
1,811	2,389
4,034	4,890

התחייבויות שוטפות
חלויות שוטפות בגין התחייבויות שאינן שוטפות
זכאים ויתרות זכות
מכשירים נגזרים

סה"כ התחייבויות שוטפות

התחייבויות שאינן שוטפות
הלוואות מתאגידים בנקאיים
אגרות חוב
התחייבויות לזמן ארוך, לרבות מכשירים נגזרים
מיסים נדחים

סה"כ התחייבויות שאינן שוטפות

סה"כ התחייבויות

הון
הון מניות ופרמיה
קרנות הון
קרן הון בגין עסקאות עם בעל שליטה
יתרת עודפים

סה"כ הון המיוחס לבעלים של החברה

סה"כ התחייבויות והון

אבישר פז
סמנכ"ל כספים

ניר גלעד
מנכ"ל

אמיר אלשטיין
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור המידע הכספי הנפרד : 29 במרס 2011

נתונים על רווח והפסד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			מידע נוסף	
2008	2009	2010		
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר		
(5)	(4)	(14)		הוצאות הנהלה וכלליות
(2)	(65)	-		הוצאות אחרות
26	36	59		הכנסות אחרות
19	(33)	45		רווח (הפסד) מפעולות רגילות
(210)	(145)	(220)		הוצאות מימון
71	119	143		הכנסות מימון
(139)	(26)	(77)		הוצאות מימון, נטו
441	64	527	4	חלק ברווחי חברות מוחזקות, נטו
321	5	495		רווח לפני מסים על הכנסה
1	(1)	21		מסים על הכנסה (הטבת מס)
320	6	474		רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה

נתונים על הרווח הכולל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
320	6	474
-	(2)	(5)
-	1	2
(2)	18	(18)
2	-	-
(131)	112	8
(131)	129	(13)
189	135	461

רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה

מרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

החלק האפקטיבי של השינוי בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים
שינוי נטו בשווי ההוגן של גידורי תזרימי מזומנים שהועבר לדוח
רווח והפסד
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
שהועברו לדוח רווח והפסד
רווח (הפסד) כולל אחר בגין חברות מוחזקות, נטו

רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס

רווח כולל לשנה המיוחס לבעלים של החברה

נתונים על תזרימי מזומנים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
474	6	320
77	28	139
(59)	29	(25)
(527)	(64)	(441)
-	-	4
5	-	-
21	(1)	1
(9)	(2)	(2)
(22)	(18)	(22)
(39)	4	(5)
(70)	(16)	(29)
536	398	551
466	382	522
(239)	(386)	(291)
(59)	133	(48)
-	-	(10)
1	(2)	5
(122)	(200)	(92)
13	201	89
26	*5	*16
11	*(1)	*1
(369)	(250)	(330)
(16)	-	-
106	-	-
-	-	(50)
392	75	434
(266)	(92)	(72)
-	-	(210)
(103)	*(94)	(121)
(2)	-	-
111	(111)	(19)
208	21	173
230	216	29
20	(7)	14
458	230	216

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה
התאמות:

הוצאות מימון, נטו
הפסדי (רווחי) הון, נטו
חלק ברווחי חברות מוחזקות, נטו
הפסד מהשקעה בניירות ערך זמינים למכירה
עסקאות תשלום מבוסס מניות
מסים על הכנסה (הטבת מס)

שינוי בחייבים ומס הכנסה לקבל
שינוי בהפרשות וזכאים

דיבידנד שהתקבל

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים לפעילות השקעה

השקעות בחברות מוחזקות ואחרות
פיקדונות והלוואות לזמן קצר, נטו
השקעה בניירות ערך זמינים למכירה
מכירת (רכישת) ניירות ערך המוחזקים למסחר, נטו
מתן הלוואות לזמן ארוך לחברות מוחזקות
גבית הלוואות לזמן ארוך מחברות מוחזקות
ריבית שהתקבלה
תמורה ממכירת נגזרים, נטו

מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

תזרימי מזומנים לפעילות מימון

רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה
תמורה ממכירת החזקה בחברה מוחזקת
דיבידנד ששולם
קבלת הלוואות לזמן ארוך והנפקת אגרות חוב
החזר הלוואות לזמן ארוך ואגרות חוב
אשראי לזמן קצר
ריבית ששולמה
תשלום בגין סילוק נגזרים המשמשים לגידור

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון

גידול נטו במזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים לסוף שנה

* סווג מחדש.

מידע נוסף

1. כללי

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה לישראל בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר 2010 (להלן - דוחות מאוחדים), המפורסמים במסגרת הדוחות התקופתיים, המיוחסים לחברה עצמה (להלן - מידע כספי נפרד), המוצגים בהתאם לתקנה 99 (להלן - התקנה) והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) התש"ע-2010 (להלן - התוספת העשירית) בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד.

במידע כספי נפרד זה -

- (1) החברה – החברה לישראל בע"מ.
- (2) חברות מאוחדות/חברות בנות - חברות, לרבות שותפות, שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות החברה.
- (3) חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות, לרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת החברה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
- (4) דולר - דולר של ארצות הברית.

2. עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה במידע הכספי הנפרד

כללי המדיניות החשבונאית אשר פורטו בדוחות המאוחדים יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות במידע הכספי הנפרד על ידי החברה, לרבות האופן בו סווגו הנתונים הכספיים במסגרת הדוחות המאוחדים בשינויים המתחייבים מהאמור להלן:

א. הצגת הנתונים הכספיים

- (1) **נתונים על המצב הכספי**
נתונים אלו כוללים מידע בדבר סכומי הנכסים וההתחייבויות הכלולים בדוחות המאוחדים המיוחסים לחברה עצמה (למעט בגין חברות מוחזקות), תוך פירוט לפי סוגי הנכסים וההתחייבויות. כמו כן נכלל במסגרת הנתונים הללו, מידע בדבר סכום נטו, בהתבסס על הדוחות המאוחדים, המיוחס לבעלי החברה עצמה, של סך הנכסים בניכוי סך ההתחייבויות, בגין חברות מוחזקות, לרבות מוניטין.
- (2) **נתונים על רווח והפסד והרווח הכולל**
נתונים אלו כוללים מידע בדבר סכומי ההכנסות וההוצאות הכלולים בדוחות המאוחדים, בפילוח בין רווח או הפסד ורווח כולל אחר, המיוחסים לחברה עצמה (למעט בגין חברות מוחזקות), תוך פירוט לפי סוגי ההכנסות וההוצאות. כמו כן הנתונים כוללים, מידע בדבר סכום נטו, בהתבסס על הדוחות המאוחדים המיוחס לבעלי החברה עצמה, של סך ההכנסות בניכוי סך ההוצאות בגין תוצאות פעילות של חברות מוחזקות.
- (3) **נתונים על תזרימי המזומנים**
נתונים אלו כוללים פירוט של סכומי תזרימי המזומנים הכלולים בדוחות המאוחדים המיוחסים לחברה עצמה (למעט בגין חברות מוחזקות), כשהם לקוחים מתוך הדוח על תזרימי המזומנים המאוחד, בפילוח לפי תזרים מפעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון תוך פירוט מרכיביהם. תזרימי מזומנים בגין פעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון בגין עסקאות עם חברות מוחזקות מוצגים בנפרד בנטו, במסגרת הפעילות המתחייבת, בהתאם למהות העסקה.

ב. עסקאות בין החברה לחברות מוחזקות

- (1) **הצגה**
יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות הדדיות, אשר בוטלו במסגרת הכנת הדוחות המאוחדים, הוצגו בנפרד מהיתרה בגין חברות מוחזקות והרווח בגין חברות מוחזקות, יחד עם יתרות דומות מול צדדים שלישיים.
- (2) **מדידה**
עסקאות שבוצעו בין החברה לחברות מאוחדות שלה נמדדו בהתאם לעקרונות ההכרה והמדידה הקבועים בתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), המתווים את הטיפול החשבונאי בעסקאות מעין אלו המבוצעות מול צדדים שלישיים.

3. מכשירים פיננסיים

א. נכסים פיננסיים לא נגזרים

(1) פרטים בדבר הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2010			
סך הכל	שקל חדש	מטבע חוץ	לא צמוד
	לא צמוד	דולר	צמוד למדד
מיליוני דולר			
458	207	251	-
מזומנים ושווי מזומנים			
הלוואות וחייבים			
שוטפים:			
53	53	-	-
49	1	48	-
16	16	-	-
פקדונות לזמן קצר			
חייבים ויתרות חובה			
הלוואות לחברות מוחזקות			
559	381	177	1
68	-	68	-
שאינם שוטפים:			
הלוואות לחברות מוחזקות			
יתרת חובה			
13	-	13	-
1,216	658	557	1

סך הכל נכסים פיננסיים לא נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2009			
סך הכל	שקל חדש	מטבע חוץ	לא צמוד
	לא צמוד	דולר	צמוד למדד
מיליוני דולר			
230	7	223	-
מזומנים ושווי מזומנים			
נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי			
הוגן דרך רווח והפסד			
ניירות ערך המוחזקים למסחר			
1	-	-	1
הלוואות וחייבים			
שוטפים:			
1	1	-	-
חייבים ויתרות חובה			
שאינם שוטפים:			
הלוואות לחברות מוחזקות			
יתרת חובה			
445	309	136	-
11	-	11	-
נכסים פיננסיים זמינים למכירה			
מניות סחירות			
31	-	31	-
719	317	401	1

סך הכל נכסים פיננסיים לא נגזרים

(2) ניתוח מועדי המימוש החזויים

מועדי הפרעון של הלוואות לחברות מוחזקות טרם נקבעו.

3. מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

(1) הרכב

התחייבויות שוטפות

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
73	75
105	190
178	265

חלויות שוטפות של התחייבויות לזמן ארוך:
הלוואות מבנקים
אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות

סך חלויות שוטפות

התחייבויות שאינן שוטפות

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
מיליוני דולר	מיליוני דולר
1,453	1,753
642	609
2,095	2,362
178	265
1,917	2,097

אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות
הלוואות מבנקים
סך התחייבויות לזמן ארוך

בניכוי חלויות שוטפות

סך התחייבויות שאינן שוטפות

(2) סווג לפי מטבעות ושעורי ריבית

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	שיעור ריבית משוקלל ליום 31.12.10
מיליוני דולר	מיליוני דולר	%

התחייבויות שאינן שוטפות (כולל חלויות שוטפות)

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010	שיעור ריבית משוקלל ליום 31.12.10
מיליוני דולר	מיליוני דולר	%
1,360	1,523	4.7%
93	230	6.2%
1,453	1,753	
642	609	3.1%
2,095	2,362	

אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות
בשקל צמוד למדד
בשקל לא צמוד

הלוואות מבנקים
בדולר

(א) הריבית בגין ההתחייבויות הדולריות נקבעת על בסיס ה- LIBOR בתוספת מרווח של 0.905% - 3.6%.

(ב) הריבית בגין אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות הצמודות למדד בתוספת ריבית של 4.55% - 5.40%.

3. מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים נגזרים

פרטים בדבר הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2010				
סך הכל	מטבע חוץ		שקל חדש	
	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
מיליוני דולר				

(4)	-	(4)	-	-
240	179	(1,266)	1,349	(22)

מכשירים פיננסיים נגזרים לגידור תזרים מזומנים

מכשירים נגזרים שאינם לגידור

ליום 31 בדצמבר 2009				
סך הכל	מטבע חוץ		שקל חדש	
	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
מיליוני דולר				

(1)	(1)	-	-	-
143	(1,179)	1,316	6	

מכשירים פיננסיים נגזרים לגידור תזרים מזומנים

מכשירים נגזרים שאינם לגידור

ד. סיכון נזילות

להלן מועדי הפירעון החוזיים של התחייבויות פיננסיות, כולל אומדן תשלומי ריבית. גילוי זה אינו כולל סכומים אשר לגביהם קיימים הסכמי קיזוז:

31 בדצמבר 2010

הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	עד 1 שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	מעל חמש שנים
מיליוני דולר					

29	29	29	-	-	-
1,753	2,120	276	376	775	693
609	677	94	99	440	44
4	4	2	2	-	-
22	21	11	8	2	-
48	45	21	16	8	-
2,465	2,896	433	501	1,225	737

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

זכאים ויתרות זכות אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה במניות* הלוואות מתאגידים בנקאיים*

התחייבויות פיננסיות מכשירים נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים חוזי החלפת ריבית

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לגידור מכשירי צילינדר חוזי החלפת ריבית

סך הכל

*כולל חלויות שוטפות.

3. מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. סיכון נזילות (המשך)

31 בדצמבר 2009

הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	עד 1 שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	מעל חמש שנים
מליוני דולר					
24	24	24	-	-	-
1,453	1,767	175	241	843	508
642	728	93	108	527	-
1	1	2	1	(2)	-
27	27	18	10	(1)	-
18	13	9	4	-	-
3	8	(3)	1	10	-
2,168	2,568	318	365	1,377	508

התחייבויות פיננסיות
שאינן נגזרים

זכאים ויתרות זכות
אגרות חוב שאינן ניתנות
להמרה במניות*
הלוואות מתאגידים בנקאיים*

התחייבויות פיננסיות
מכשירים נגזרים המשמשים
לגידור תזרים מזומנים
חוזי החלפת ריבית

מכשירים נגזרים שאינם
משמשים לגידור
חוזי החלפת ריבית
מכשירי צילינדר
נגזרים על שערי חליפין

סך הכל

*כולל חלויות שוטפות.

3. מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. סיכוני מדד ומטבע חוץ - ניתוח רגישות

(1) התחזקות בשיעור 10% ו-5% בשער החליפין של הדולר כנגד המטבעות הבאים, היתה מגדילה (מקטינה) את ההון ואת הרווח או ההפסד בסכומים המוצגים להלן. ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים, ובמיוחד שערי הריבית, נשארו קבועים, הניתוח לגבי שנת 2009 נעשה בהתאם לאותו בסיס.

31 בדצמבר 2010				מכשירים פיננסיים לא נגזרים דולר/שקל
השפעה על רווח או הפסד				
10% קיטון	5% קיטון	5% גידול	10% גידול	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
(173)	(82)	74	141	מדד
164	82	(82)	(164)	
31 בדצמבר 2010				מכשירים פיננסיים לא נגזרים דולר/שקל
השפעה על ההון				
10% קיטון	5% קיטון	5% גידול	10% גידול	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
(173)	(82)	74	141	מדד
164	82	(82)	(164)	
31 בדצמבר 2009				מכשירים פיננסיים לא נגזרים דולר/שקל
השפעה על רווח או הפסד				
10% קיטון	5% קיטון	5% גידול	10% גידול	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
(166)	(78)	71	135	מדד
140	71	(71)	(143)	
31 בדצמבר 2009				מכשירים פיננסיים לא נגזרים דולר/שקל
השפעה על ההון				
10% קיטון	5% קיטון	5% גידול	10% גידול	
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	
(166)	(78)	71	135	מדד
140	71	(71)	(143)	

3. מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. סיכונים מדד ומטבע חוץ - ניתוח רגישות (המשך)

(2) להלן ניתוח רגישות ביחס למכשירים הנגזרים במטבע חוץ של החברה ליום 31 בדצמבר 2010 וליום 31 בדצמבר 2009. שינוי בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, לתאריך 31 בדצמבר, היתה מגדילה (מקטינה) את ההון ואת הרווח והפסד בסכומים המוצגים להלן. ניתוח זה נעשה בהנחה שכל שאר המשתנים ישארו קבועים.

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/ דולר
יואק/ דולר

מדד

31 בדצמבר 2010			
השפעה על רווח או הפסד			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(120)	(64)	70	147
(17)	(8)	10	20
135	68	(68)	135

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/ דולר
יואק/ דולר

מדד

31 בדצמבר 2010			
השפעה על רווח או הפסד			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(120)	(64)	70	147
(17)	(8)	10	20
135	68	(68)	135

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/ דולר

מדד

31 בדצמבר 2009			
השפעה על רווח או הפסד			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(120)	(63)	69	147
132	66	(66)	(132)

מכשירים פיננסיים נגזרים

שקל/ דולר

מדד

31 בדצמבר 2009			
השפעה על רווח או הפסד			
10% גידול	5% גידול	5% קיטון	10% קיטון
מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר	מיליוני דולר
(120)	(63)	69	147
132	66	(66)	(132)

4. קשרים, התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

א. רווח מחברות מוחזקות נטו כולל את חלק החברה ברווחי חברות בנות, חברות באיחוד יחסי וחברות כלולות.

ב. עסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010
אלפי דולר	אלפי דולר	אלפי דולר
551	398	536
24	7	28

דיבידנד מחברות מוחזקות

מימון מחברות מוחזקות, נטו

ג. הלוואות

(1) החברה העניקה הלוואות דולריות לחברה מוחזקת, אשר הינן ללא תאריך פרעון. ההלוואות בסך 127 מיליוני דולר נושאות ריבית ליבור רבעונית בתוספת מרווח של 2%, והלוואה בסך של 50 מיליוני דולר נושאת ריבית 8% שנתית.

(2) חברות מוחזקות הנפיקו שטרי הון לחברה. שטרי ההון הינם שקליים, אינם צמודים למדד, אינם נושאים ריבית וניתנים לפרעון לאחר חמש שנים מיום הנפקתם.

* למידע נוסף בדבר חברות מוחזקות, ראה באור 11 בדוחות המאוחדים.

החברה לישראל בע"מ

***פרטים נוספים על התאגיד
לשנת 2010***

פרטים נוספים על התאגיד לשנת 2010

שם החברה: החברה לישראל בע"מ מס' חברה ברשם: ח.צ.-0028010-52

כתובת: רח' ארניא 23, מגדל המילניום, תל-אביב

טלפון: 03-6844517 פקסימיליה: 03-6844587

תאריך המאזן: 31.12.2010

תאריך הדו"ח: 29.3.2011

חוק ניירות הערך תשכ"ח 1968

תקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומיידיים) תש"ל - 1970
פרטים נוספים על התאגיד לשנת 2010
(בהתאם לסעיפי התקנות הנ"ל)

תקנה :

8א. תאור עסקי התאגיד

מצורף.

9. דוחות כספיים

מצורף.

10. דו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

מצורף.

10א. תמצית דוחות רווח והפסד רבעוניים לשנת 2010 (במיליוני דולר)

<u>סה"כ שנתי</u>	<u>רבעון 4</u>	<u>רבעון 3</u>	<u>רבעון 2</u>	<u>רבעון 1</u>	
9,865	2,528	2,542	2,542	2,253	הכנסות ממכירות
<u>7,115</u>	<u>1,836</u>	<u>1,799</u>	<u>1,774</u>	<u>1,706</u>	עלות המכירות
2,750	692	743	768	547	רווח גולמי
<u>1,090</u>	<u>202</u>	<u>310</u>	<u>294</u>	<u>284</u>	הוצאות מו"פ, מכירה, הנהלה, והוצאות/ הכנסות אחרות
1,660	490	433	474	263	רווח מפעולות רגילות
(314)	(64)	(151)	(83)	(16)	עלויות מימון, נטו
<u>(39)</u>	<u>(36)</u>	<u>7</u>	<u>2</u>	<u>(12)</u>	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
1,307	390	289	393	235	רווח לפני מיסים
<u>326</u>	<u>105</u>	<u>62</u>	<u>92</u>	<u>67</u>	מיסים על ההכנסה
981	285	227	301	168	רווח לתקופה
474	161	107	157	49	מיוחס לבעלים של החברה
<u>507</u>	<u>124</u>	<u>120</u>	<u>144</u>	<u>119</u>	מיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
981	285	227	301	168	רווח לתקופה
===	===	===	===	===	

10ג. שימוש בתמורת ניירות ערך תוך התייחסות ליעדי התמורה עפ"י התשקיף

תמורת ההנפקה על פי דוח הצעת מדף מיולי 2007 משמשת את החברה לצורך מחזור התחייבויות פיננסיות במועדים המתאימים, מימון והשקעות או לפי החלטת הדירקטוריון מעת לעת, כמפורט בדוח הצעת מדף מיום 7.7.2010.

11. רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות

השקעות התאגיד נכון ליום 31.12.2010 בחברות בנות ובחברות קשורות, כולל יתרות הלוואות במאזן המותאם ועיקר תנאיהן :

שם החברה	מס' המניה בבורסה	סוג מניה	מספר מניות	סה"כ ע.ג.	עלות מתואמת	ערך מאזני מותאם	שיעור ההחזקה				שער בבורסה לתאריך המאזן
							נייר הערך	בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים	
חברות נסחרות בבורסה					מיליוני דולר	מיליוני דולר					
כימיקלים לישראל בע"מ	0281014	1 ש"ח	356,093,722	356,093,722	477	901		28.12	28.12		
בתי זיקוק לנפט בע"מ	2590248	1 ש"ח	901,591,743	901,591,743	768	695		37.08	37.08		
טאואר סמיקונדקטור בע"מ	1082379	1 ש"ח	14,260,457	14,260,457	205	23		33.16 *	33.16 *		
חברות שאינן נסחרות											
איי סי גרין אנרגי בע"מ					*	(39)		100.0	100.0		
אורחות כוכבים בע"מ					*	*		100.0	100.0		
נאמנות ורישומים של הח"ל בע"מ					*	*		100.0	100.0		
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ					902	656		99.7	99.7		
ח.ל. ניהול ויעוץ (1986) בע"מ					9	(36)		100.0	100.0		
ח.ל. (החזקות-כ"ל) בע"מ					76	317		100.0	100.0		
ח.ל. רכש כ"ל (1998) בע"מ					--	202		100.0	100.0		
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ					--	57		100.0	100.0		
מרס אינפורמישן פרודקט גרופ בע"מ					4	3		50.0	50.0		
אלרם שותפות מוגבלת					8	*		50.0	49.0		
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ					*	*		100.0	100.0		
סורבי הולדינגס לימיטד (בפירוק מרצון)					*	*		62.2	62.2		
איי.סי. פאואר בע"מ					427	459		100.0	100.0		
קואנטום LLC (2007)					*	(42)		100.0	100.0		
א-סיק אינווסטמנט					*	*		50.0	50.0		
בטר פלייס LLC					174	100		31.4	31.4		

* סכומים הנמוכים מ-1 מיליון דולר.

** בהתחשב בהשקעה בשטרי הון.

11. רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות - המשך

השקעות התאגיד ליום 31.12.2010 בחברות בנות ובחברות קשורות, כולל יתרות הלוואות במאזן המותאם ועיקר תנאיהן:

הלוואות לזמן ארוך		
שם החברה	סכום במיליוני דולר	תנאים
מרס אינפורמיישן פרודקט גרופ בע"מ	1.0	צמוד מדד
ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ	37.8	שטר הון שקלי לא צמוד
טאואר סמיקונדקטור בע"מ	3.0	אגרות חוב להמרה בהצמדה לדולר נושאות ריבית לפדיון בשעור של 5%
אינקיה אנרג'י לימיטד	176.8	דולרי ונושא ריבית בשיעור של ליבור + 2% עד 8%
איי.סי. פאואר בע"מ	46.6	שטר הון שקלי לא צמוד
אסיק אינווסטמנט בע"מ	1.1	שטר הון שקלי לא צמוד
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ	3.6	שטר הון שקלי לא צמוד
איי סי גרין אנרג'י בע"מ	104.9	שטר הון שקלי לא צמוד
קוואנטום (2007) LLC	226	שטר הון שקלי לא צמוד

12. שינויים בהשקעות בחברות בנות ובחברות קשורות

תאריך השינוי	מהות השינוי	שם החברה	מס' המניה בבורסה	סוג המניות	סה"כ ע.נ.	עלות נומינלית מיליוני דולר	עלות מותאמת מיליוני דולר
ינואר 2010	קיטון	כימיקלים לישראל בע"מ	0281014			(10.30)	(10.30)
ינואר 2010	גידול	בטר פלייס LLC	לא סחירה			15.37	15.37
אפריל 2010	גידול	בטר פלייס LLC	לא סחירה			73.7	73.7
ינואר-מרץ 2010	גידול	צים שירותי ספנות משולבים	לא סחירה			100.00	100.00
דצמבר 2010	גידול	צים שירותי ספנות משולבים	לא סחירה			50.00	50.00
מרץ 2010	קיטון *	אינקיה אנרג'י לימיטד	לא סחירה			(382.00)	(382.00)
מרץ 2010	גידול	איי.סי. פאואר בע"מ	לא סחירה			427.00	427.00
דצמבר 2010	גידול	כימיקלים לישראל בע"מ	0281014			16.00	16.00

* ההשקעה באינקיה עברה ל- איי.סי. פאואר בע"מ.

13. הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות התאגיד מהן

(על פי דוחותיהן הכספיים) (במיליוני דולר)

הכנסות שנתקבלו או נצברו				
שם החברה	רווח (הפסד) לפני מס	רווח (הפסד) אחרי מס	דיבידנד	ריבית והפרשי שער / הצמדה
ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ	(12.4)	(12.4)		0.4
אורחות כוכבים בע"מ	*	*		
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ	82	54		
אלרם חברה לשיכון	*	*		
נאמנות ורישומים של החברה לישראל בע"מ	*	*		
ח.ל. (החזקות-כ"ל) בע"מ	138.1	138.1	124.5	
ח.ל. רכש כ"ל (1998) בע"מ	78.9	78.9	74.0	
ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ	30.6	30.6	29.5	
איי סי גרין אנרג'י בע"מ	(3.5)	(2.3)		
מרס אינפורמיישן פרודקט גרופ בע"מ	*	*		
כימיקלים לישראל בע"מ	1,291	1,025	328.0	
סורבי הולדינגס לימיטד	*	*		
טאואר סמיקונדקטור בע"מ	(29.6)	(42.4)		
בתי זיקוק לנפט בע"מ	(5)	77	27.8	
קואנטום LLC (2007)	(39)	(39)		
א-סיק אינווסטמנט	*	*		
בטר פלייס LLC	(167)	(167)		
אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ	*	*		
איי.סי. פאואר בע"מ **	37	30		0.4

* מהווים סכומים הקטנים מ-1 מיליון דולר.

** לא כולל רווחי אינקיה אנרג'י לימיטד ברבעון הראשון.

14. רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך המאזן, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

"אין".

20. מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר / הפסקת מסחר - מועדים וסיבות

בשנת הדוח החברה הנפיקה ניירות ערך כדלהלן: (א) אגרות חוב (סדרה 7) ערך נקוב של 467,512 אלפי ₪, וזאת כמפורט בדיווח מיידי מיום 11.7.2010; (ב) אגרות חוב (סדרה 9) ערך נקוב של 469,577 אלפי ₪, וזאת כמפורט בדיווח מיידי מיום 11.7.2010; (ג) 65,600 כתבי אופציות לעובדים, כמפורט בדיווח מיידי מיום 4.10.2010 וכן ראה את הפירוט ביחס לתקנה 21 להלן.

21. תגמולים לנושאי משרה בכירה

1. להלן פירוט התגמולים ששולמו לכל אחד מחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בחברה בשליטת החברה, שניתנו להם בקשר עם כהונתם בחברה או בחברה בשליטת החברה, וכן פירוט ביחס לכל אחד משלושת נושאי המשרה הבכירה בעלי התגמולים הגבוהים ביותר בחברה שהתגמולים ניתנו לו בקשר עם כהונתו בחברה עצמה, לרבות פירוט ביחס לתגמול לבעלי עניין בחברה (ראו גם סעיף 2 להלן):

סה"כ באלפי ש"ח	תגמולים בעבור שירותים (באלפי ש"ח)			פרטי המקבלים			
	תשלום מבוסס מניות בגין תוכניות אופציות	מענק ⁽²⁾	שכר ⁽¹⁾	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	תפקיד	שם
23,487	13,124 ^{(4) (5) (6)}	7,000	3,363 ⁽³⁾	-	100%	מנכ"ל החברה	ניר גלעד
21,643	11,683	5,700	4,260	-	100%	מנכ"ל כיל	עקיבא מוזס
8,346	2,715 ⁽⁴⁾	3,000 ⁽⁹⁾	2,631 ⁽⁸⁾		⁽⁸⁾	יו"ר דירקטוריון החברה	אמיר אלשטיין
8,013	3,717	1,900	2,396			משנה למנכ"ל כיל	אשר גרינבאום
7,988	4,108 ^{(4) (5)}	1,700	2,180 ⁽⁷⁾	-	100%	סמנכ"ל כספים בחברה	אבישר פז
1,334			1,334			יו"ר דירקטוריון החברה היוצא ⁽¹⁰⁾	עידן עופר

(1) רכיב השכר הנקוב לעיל כולל את הרכיבים הבאים: שכר חודשי, זכויות סוציאליות, הפרשות סוציאליות ונלוות כמקובל, החזקת רכב והחזר הוצאות טלפון.

(2) מענקים בחברה בגין שנת 2010. ביום 29 במרס 2011 אישר דירקטוריון החברה, בהמשך להמלצת ועדת התגמול (בדיונים מיום 24.2.2011 ומיום 24.3.2011) ואישור ועדת הביקורת (בדיונים מיום 24.2.2011 ומיום 29.3.2011), תשלום מענקים שנתיים לנושאי משרה בחברה לרבות ליו"ר הדירקטוריון (מענק היו"ר כפוף לאישור האסיפה הכללית), בגין שנת 2010, בהתאם למדיניות הנוהגת בחברה של תשלום מענקים לנושאי המשרה בה בהתאם להמלצת ועדת התגמול ולשיקול דעתם ואישורם של ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה. הקריטריונים בהם מתחשבת החברה בהענקת המענקים וקביעת שיעורם כוללים, בין היתר, את תוצאותיה העסקיות של החברה ושל חברות מוחזקות של החברה בשנת 2010 ותרומתם של כל אחד ממקבלי המענקים לקידום תוצאותיהן, תרומתו להתפתחות החברה ועסקיה ולקידום תהליכים שתכליתם השגת יעדי החברה בראייה ארוכת טווח, בתנאי ההעסקה הכוללים של כל אחד ממקבלי המענקים, בעמידתו של כל אחד בדרישות תפקידו ובהסכם ההתקשרות עימו, בביצועיו ובתרומתו של כל אחד ממקבלי המענקים לפעילות החברה והחברות הנמנות על קבוצת החברה ותוצאותיהן העסקיות, וכן בתרומתו לקידום פיתוח ולווי יוזמות עסקיות של החברה בתחומים שונים, ביעדים הניהוליים שהושגו על ידו בשנת 2010, במקובל בחברות בסדר גודל דומה בהתחשב במורכבותה ובייחודיותה של החברה ומגוון פעילויותיה, ובמענקים שניתנו בשנים קודמות תוך לקיחה בחשבון את תוצאות השיא של החברה בשנת 2010 ותרומתם של מקבלי המענקים לקידומן. לפרטים נוספים, לרבות

בדבר נימוקי ועדת הביקורת והדירקטוריון לאישור המענקים השנתיים לשנת 2010 כאמור, ראה גם דיווח מיידי מיום 30.3.2011 במרס 2011.

ביום 24 במרס 2010 אישר דירקטוריון החברה תשלום מענקים שנתיים לבכירים בחברה בגין שנת 2009, אשר שולמו בשנת 2010 (ואינם נכללים בטבלה דלעיל). המענק השנתי שהוענק מר ניר גלעד בגין שנת 2009 הינו 2,700,000 ₪. המענק השנתי שהוענק למר אבישר פז בגין שנת 2009 הינו 1,000,000 ₪. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 25 במרס 2010 (מס' אסמכתא 2010-01-429207) המובא על דרך ההפניה.

(3) ביום 14 בדצמבר 2010, אישר דירקטוריון החברה, בהמשך לאישור ועדת הביקורת ולהמלצת ועדת התגמול של החברה, עדכון לתנאי העסקתו של מנכ"ל החברה שנקבעו בהסכם העסקה המקורי עימו מיום 19.9.2007, וזאת בין היתר בהתחשב בתקופה שחלפה מאז ההתקשרות בהסכם העסקה האמור ובתכנית האופציות שאימצה החברה כאמור להלן (וכמפורט בדיווח מיידי מיום 13 בספטמבר 2010 מס' אסמכתא 2010-01-619053) ("העדכון לתנאי העסקת המנכ"ל"). במסגרת העדכון בתנאי העסקתו של מנכ"ל החברה נקבע כי העסקת המנכ"ל תהיה קצובה לתקופה של 3 שנים ("התקופה הקצובה") החל מיום 1.1.2011, השכר החודשי יעודכן החל מיום 1.1.2011 למשכורת חודשית כוללת של 196,600 ש"ח צמוד למדד המחירים לצרכן, כאשר מדד הבסיס הינו המדד שפורסם ביום 15.11.2010, והמנכ"ל ימשיך להיות זכאי לתנאים סוציאליים זהים, בהם ביטוח מנהלים, קרן השתלמות, רכב, טלפון, משכורת 13, 26 ימי חופשה, 22 ימי מחלה וכיו"ב. עוד נקבע במסגרת העדכון לתנאי העסקת המנכ"ל, כי המנכ"ל יהיה זכאי לבונוס שנתי על פי שיקול דעת הדירקטוריון ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי דין. מבלי לגרוע מהאמור, נקבע כי בתום כל שנה קלנדארית ידונו מוסדות החברה בזכאותו של המנכ"ל לבונוס בגין ביצועי השנה החולפת ובשיעור הבונוס האמור, כאשר סכום הבונוס השנתי ייקבע בהתאם למדיניות הגמול של החברה ביחס להענקת בונוסים ביחס לשנה הרלבנטית, ובמקרה בו נמסרה במהלך התקופה הקצובה הודעה על הפסקת כהונת המנכ"ל, יהיה המנכ"ל זכאי לבונוס יחסי בגין תקופת כהונתו (כולל בתקופת ההודעה המוקדמת) באותה שנה שבה הסתיימה כהונתו, תוך בחינת השיקולים הקבועים במדיניות החברה לקביעת מענקים שנתיים, משך תקופת העסקתו בפועל של המנכ"ל בתפקידו באותה שנה וכן תרומתו לעסקי החברה באותה שנה. ביחס לאופציות שהוענקו למנכ"ל על פי תכנית האופציות של החברה לשנת 2010 (המתוארת להלן ובדיווח המיידי מיום 13.9.2010), נקבע במסגרת העדכון לתנאי העסקת המנכ"ל, כי במקרה בו הופסקה כהונתו של המנכ"ל ביוזמת החברה (כמוגדר בעדכון לתנאי העסקת המנכ"ל) במהלך התקופה הקצובה, יהא זכאי המנכ"ל להבשלה מוקדמת של אופציות אשר הוענקו לו על ידי החברה בהתאם למועד ו/או לנסיבות בהן ניתנה ההודעה על סיום העסקת המנכ"ל. בנוסף, נקבע במסגרת העדכון לתנאי העסקת המנכ"ל, כי במקרה של סיום העסקת המנכ"ל מכל סיבה שהיא, למעט בנסיבות בהן ניתן לפטרו תוך שלילת פיצויי פיטורין על פי הדין, יהיה המנכ"ל זכאי לפיצויי פיטורין בשיעור של 200% (כולל הפרשות שבוצעו על ידי החברה) על בסיס של 13/12 ממשכורתו החודשית כפי שתועדכן מעת לעת, ודירקטוריון החברה ישקול מתן מענק פרישה נוסף למנכ"ל, ואת שיעורו, וזאת על פי הנסיבות שימצא לנכון ועל פי שיקול דעתו הבלעדי. כמו כן, נקבעו במסגרת העדכון לתנאי העסקת המנכ"ל הוראות לעניין זכאותו של המנכ"ל למשכורת במהלך תקופת ההודעה המוקדמת (שישה חודשים) ובמהלך תקופת הסתגלות (שישה חודשים) מתום העסקתו. לפרטים נוספים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה מיום 15.12.2010 (מס' אסמכתא 2010-01-718788) המובא בזאת על דרך ההפניה.

(4) ביום 30 באוגוסט 2010, החליט דירקטוריון החברה על אימוץ תכנית אופציות וכן הקצאה פרטית מכוח התכנית של 65,600 אופציות הניתנות למימוש למניות החברה בשלוש מנות, מהן 15,000 למר ניר גלעד, 14,000 למר אבישר פז ו-12,000 למר אמיר אלשטיין. הערך הכלכלי של כל כתב אופציה ביום 30 באוגוסט 2010 המחושב על פי נוסחת בלאק אנד שולס הינו כ-1,207.5 ש"ח למנה הראשונה ולמנה השנייה, וכ-1,274.1 ש"ח למנה השלישית. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים של החברה מיום 31 באוגוסט 2010 (מס' אסמכתא 2010-01-606381), מיום 13 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 2010-01-619053) ומיום 16 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 2010-01-623115) ומיום 20.9.2010 (מס' אסמכתא 2010-01-626433), המובאים בזאת על דרך ההפניה.

הסכומים הרשומים בטור "תשלום מבוסס מניות" מייצגים את ההוצאה שנרשמה בספרי החברה בשנת 2010 על-פי הערך הכלכלי של התכנית.

(5) ביום 25 ביוני 2007, החליט דירקטוריון החברה על תכנית תגמול עובדים ונושאי משרה בה להקצאה של 60,000 אופציות הניתנות למימוש למניות החברה. הערך הכלכלי של כל כתב אופציה ביום 25 ביוני 2007 המחושב על פי נוסחת בלאק אנד שולס הינו כ-600 ש"ח למנה הראשונה, כ-710.5 ש"ח למנה השנייה וכ-810 ש"ח למנה השלישית. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 26.6.2007 (מס' אסמכתא – 2007-01-305395) המובא בזה על דרך ההפניה.

הסכומים הרשומים בטור "תשלום מבוסס מניות" מייצגים את ההוצאה שנרשמה בספרי החברה בשנת 2010 על-פי הערך הכלכלי של התכנית.

(6) מנכ"ל החברה זכאי להשתתף בתוכנית אופציות בכל, בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון כיל, כדלהלן: בהמשך להחלטת ועדת הביקורת ודירקטוריון כיל מיום 3.1.2010 ו-7.1.2010, בהתאמה, ולאישור האסיפה הכללית של כיל מיום 15.2.2010, במסגרת ועל פי תנאי תוכנית אופציות למניות כיל לנושאי משרה ועובדים בכירים אחרים בתפקידי ניהול בכל ובחברות בשליטתה, להקצות למנכ"ל החברה, מר ניר גלעד, בכשירותו כיו"ר דירקטוריון כיל: 800,000 כתבי אופציה, לא סחירים, ללא תמורה, הניתנים למימוש לעד 800,000 מניות רגילות של כיל בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א, אשר תהווה עד כ- 0.063% מההון המונפק ומזכויות ההצבעה בכל נכון ליום 7.1.2010 (עד כ- 0.062% בדילול מלא). כתבי האופציה יהיו ברי מימוש בשלוש מנות שוות על פני תקופה של 3 שנים וזאת כנגד תשלום מחיר מימוש של 53.1 ש"ח למניה, מחיר השווה למחיר הסגירה בבורסה של מנית כיל ביום 6 בינואר 2010 (מועד הסגירה האחרון הידוע בהחלטת דירקטוריון כיל בדבר אישור התכנית). מחיר המימוש כפוף להתאמות וצמוד למדד המחירים לצרכן. יצוין כי כמות מניות המימוש שתוקצה למר גלעד בפועל בעת מימוש כתבי האופציה ושיעורן מההון המונפק ומזכויות ההצבעה, עשויים להיות נמוכים יותר אם תבחר כיל להפעיל את זכותה להקצות מניות שוות סכום ההטבה הכספית. השווי הכלכלי של כתבי האופציה המוצעים למר גלעד כפי שחושב לפי מודל "בלק אנד שולס" סמוך למועד החלטת דירקטוריון כיל, הינו בסך של 14,800 אלפי ש"ח. התיאור דלעיל, המובא בתמצית, מתבסס על הדיווחים המידיים של כיל, שהינה חברה הנסחרת בבורסה בת"א. לפרטים נוספים והרחבה, ראו דיווחי כיל מימים 7.1.2010 ו-15.2.2010 בין השאר באתר 'מגני' של רשות ניירות ערך (www.magna.isa.gov.il).

(7) על פי תנאי ההתקשרות עימו, סמנכ"ל הכספים, אבישר פז, זכאי למענק שנתי בכפוף לשיקול דעתו של הדירקטוריון בהתאם להמלצת המנכ"ל, ובהסכם ההתקשרות עימו כלולים הסדרים ביחס לתשלומים לקרן השתלמות, ביטוח מנהלים ו/או קרן פנסיה, וכן לעניין תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות.

(8) ביום 30 באוגוסט 2010, החליט דירקטוריון החברה, בהמשך להמלצת ועדת התגמול ולאישור ועדת הביקורת, לאשר את תנאי העסקתו של מר אמיר אלשטיין כיו"ר הדירקטוריון של החברה לתקופה קצובה בת 3 שנים מיום מינויו לתפקיד (1.7.2010), כאשר היקף משרתו ייקבע כפועל יוצא מצרכי החברה ומוערך בהיקף של כמשרה מלאה, וכן תישמר זכותו להמשיך בתפקידו כיו"ר דירקטוריון חברת "טאוור סמיקונדקטור בע"מ" וכדירקטור בחברת "טבע תעשיות פרמצביות בע"מ". שכו החודשי יעמוד על סך של 174,000 ש"ח צמוד למדד המחירים לצרכן, תנאיו הסוציאליים יתאימו לאלו המקובלים למנהלים בחברה (ובכללם ביטוח מנהלים, קרן השתלמות, רכב, טלפון, משכורת 13, 22 ימי חופשה, 20 ימי מחלה והחזר הוצאות כנגד דיווח וקבלות), כלל הסדרי ביטוח, פטור ושיפוי הנהוגים ביחס לשאר הדירקטורים בחברה ימשיכו לחול לגביו. כמו כן, על פי תנאי הסכם ההתקשרות עימו, יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי להשתתף בתכנית אופציות לעובדי החברה ככל שתיקבע, וכן מדי שנה ידון הדירקטוריון במתן תגמול שנתי מיוחד ליו"ר הדירקטוריון, אשר יהא כפוף לשיקול דעתו של הדירקטוריון, והכל בכפוף האישורים הנדרשים על פי דין. בנוסף, נקבעו זכויותיו של היו"ר במקרה של סיום ההתקשרות. לפרטים נוספים ראו דיווחים מידיים של החברה מיום 13 בספטמבר 2010 (מס' אסמכתא 619053-01-2010) ומיום 20.9.2010 (מס', אסמכתא 626433-01), המובאים בזאת על דרך ההפניה.

התמורה לה זכאי אמיר אלשטיין בהתאם להסכם ההתקשרות עימו המתואר לעיל כוללת את כל המטלות שיבצע מכוח תפקידו בחברה ובכל תאגיד מוחזק של החברה. ואולם אין באמור כדי לגרוע מזכויותיו של היו"ר לממש אופציות של טאוור שהוענקו קודם להתקשרות בהסכם האמור. יובהר כי מהמועד בו התמנה אמיר אלשטיין ליו"ר דירקטוריון החברה (1.7.2010) הוא אינו זכאי לגמול דירקטורים ול"תגמול הנוסף" שאושר על ידי האסיפה הכללית של החברה מיום 12.4.2010, בסך של 300,000 דולר ארה"ב לשנה (בתשלום חודשי בסך של 25,000 דולר) בגין תפקידו של מר אלשטיין כסגן יו"ר דירקטוריון החברה ובגין תפקידים נוספים בחברה לרבות כהונתו כדירקטור בדירקטוריון בטר פלייס ובדירקטוריון צ'רי קוואנטום. לפרטים נוספים לעניין ה"תגמול הנוסף" (שכאמור אינו בתוקף ממועד מינויו כיו"ר הדירקטוריון) ראו דיווחים מידיים של החברה מהימים 10.3.2010 ; 11.3.2010 ו-12.4.2010, המובאים על דרך ההפניה. התגמול הכולל בטבלה שלעיל כולל גם את "התגמול הנוסף" ששולם לאמיר אלשטיין בשנת 2010.

למען הסדר הטוב יצוין, כי בהתאם למידע שפורסם על ידי טאוור, ביום 15.11.2009 אישרה האסיפה הכללית של טאוור הקצאת אופציות בטאוור לאמיר אלשטיין בגין כהונתו כיו"ר דירקטוריון טאוור, במסגרתה הוקצו למר אלשטיין 11,500,000 כתבי אופציה לא סחירים ללא תמורה, הניתנים למימוש לעד 11,500,000 מניות רגילות של טאוור, אשר תהווה עד כ-1.47% מההון מונפק ומזכויות ההצבעה בטאוור (בדילול מלא) נכון ליום 17.6.2009. בהתאם למידע

שפורסם על ידי טאואר, מר אלשטיין החל לכהן כדירקטור בטאואר בספטמבר 2008, שימש כיו"ר בפועל של דירקטוריון טאואר החל מינואר 2009 ומונה כיו"ר דירקטוריון טאואר באפריל 2009. הקצאת כתבי האופציה האמורה נעשתה על ידי טאואר, חברה מוחזקת על ידי החברה, ללא קשר לכהונתו של מר אלשטיין בחברה. לפרטים נוספים בדבר המידע שפורסם על ידי טאואר ביחס לכתבי האופציות שהוענקו למר אלשטיין ושונים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 13.9.2010 (מס' אסמכתא 2010-01-619053), המובא בזה על דרך ההפניה.

(9) המענק לשנת 2010 למר אמיר אלשטיין אושר על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה וכפוף לאישור האסיפה הכללית של החברה.

(10) ביום 1.7.2010 מסר עידן עופר הודעה כי לאחר 11 שנים בתפקיד הוא מבקש לסיים כהונתו כיו"ר דירקטוריון החברה, וכי ימשיך לכהן כדירקטור בחברה וכיו"ר דירקטוריון בטר פלייס. דירקטוריון החברה נענה לבקשתו של עידן עופר, כאמור בדיווח המיידי של החברה מיום 1.7.2010 (מס' אסמכתא 2010-01-541047) המובא בזה על דרך ההפניה. על פי תנאי ההתקשרות עם עידן עופר הוא זכאי לשישה חודשי משכורת מתום תקופת כהונתו כיו"ר הדירקטוריון. כמו כן, בתקופת המעבר לאחר סיום כהונתו כיו"ר הדירקטוריון, ממשיך מר עופר לעשות שימוש לתקופה מסוימת במשרדי החברה ובשירותי מזכירות אישיים באישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה. חברה קשורה לעידן עופר החזירה לחברה את ההוצאות הכרוכות בשירותים אלה.

2. סך השכר וטובות הנאה של בעלי עניין, שאינם מועסקים על ידי החברה, ששילמה החברה, הסתכם בכ- 4,107 אלפי ש"ח (בגין 14 דירקטורים) בשנת 2010¹ (כולל פרמיה בגין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה) (לתגמול יו"ר הדירקטוריון, ראה תקנה 21). לפרטים ראו ביאור 35 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010.

3. ביום 29 במרס 2011 אישר דירקטוריון החברה, בהמשך לאישוריהן של ועדת התגמול וועדת הביקורת, מדיניות לקביעת המענקים השנתיים לנושאי משרה בחברה, שתחול ביחס לשנת 2011 ואילך ("מדיניות המענקים"). בבסיסה של מדיניות המענקים מספר עקרונות, בהם הכפפת מתן המענקים השנתיים לבחינה מקדמית ופרטנית של סבירות, קביעת נוסחה המבוססת על פרמטרים מדידים מבחינה אובייקטיבית, הכפפת המענק השנתי לרווח מינימלי לחברה בשנה הרלבנטית, קביעת "תקרה" לסכום המענק השנתי, הערכה פרטנית של כל אחד מנושאי המשרה בהתאם לפרמטרים כמותיים ופרמטרים איכותיים בהתאם ליעדים ומשקולות שייקבעו מראש ביחס לכל אחד מנושאי המשרה (לגבי כל יעד יינתן ציון פרטני בין 0.5 - 1.5, אשר ישוקלל בהתאם למשקולות שייקבעו לכל אחד מהיעדים), הערכה אישית, ושיקול דעת סופי של האורגנים הרלבנטיים – ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון. להערכת דירקטוריון החברה, יש במדיניות המענקים כדי לקדם את השגת מטרות החברה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח תוך התחשבות בניהול הסיכונים של החברה ובתמריצים הראויים לנושאי המשרה בחברה.

4. על פי עיקרי מדיניות המענקים, תנאים מקדימים להענקת מענק שנתי הינם: (1) בחינה פרטנית של סבירות הענקת מענק שנתי ביחס לכל נושא משרה; וכן (2) בכפוף להחלטה על סבירות הענקת מענק שנתי, קיומו של רווח נקי מינימלי מסוים לחברה בשנה הרלבנטית. עם התקיימות התנאים המקדימים האמורים, ייערך חישוב מבוסס נוסחאות רווח מדרגות שנקבעו ביחס ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל החברה ולנושאי המשרה הכפופים למנכ"ל ("נוסחת הרווח"). נוסחאות הרווח שנקבעו במדיניות המענקים ביחס למענקים השנתיים ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל החברה ולנושאי המשרה הכפופים למנכ"ל נפרסות על פני 8 מדרגות רווח ומוגבלות ב"תקרה" מקסימלית.

5. בהתאם למדיניות המענקים עם קבלת הציון המשוקלל כתוצאה מההליך ההערכה המתואר לעיל ביחס ליעדים הכמותיים והאיכותיים של כל נושא משרה יוכפל הציון המשוקלל בסכום המתקבל כתוצאה מהפעלת נוסחת הרווח הישימה לגביו. הסכום שיתקבל מההליך האמור יבטא את סכום המענק השנתי ביחס לנושא המשרה שיובא לשיקול דעת סופי של ועדת התגמול, ועדת הביקורת והדירקטוריון. הדירקטוריון יבחן אם סכום המענק השנתי שהתקבל מההליך האמור הינו סביר והוגן בהתחשב במכלול הנסיבות, לרבות (אך לא רק) בהתחשב בתגמול הכולל של נושא המשרה על מרכיביו השונים, בציון המשוקלל שנתקבל בגין ביצועיו ותרומתו לחברה ולאור בחינת נתוני תגמול של חברות אחרות במשק הישראלי והתגמול שניתן בשנים קודמות. קבע הדירקטוריון כי סכום המענק השנתי הינו סביר והוגן יוענק המענק לנושא המשרה. קבע הדירקטוריון כי סכום הבונוס אינו סביר והוגן בנסיבות העניין, יחליט הדירקטוריון על סכום בונוס אחר.

¹ גמול לו זכאים דירקטורים מסוימים בחברה הוסב על ידם למיליונים השקעות אלעד בע"מ, בעלת שליטה בחברה, בגין כהונת אותם דירקטורים בחברה. כמו-כן, גמול לו זכאי דירקטור מסוים בחברה הוסב על ידו לבנק לאומי לישראל בע"מ בגין כהונת אותו דירקטור בחברה.

21. שם בעל השליטה בתאגיד

מילניום השקעות אלעד בע"מ (להלן: "מילניום") הינה בעלת השליטה בחברה. למיטב ידיעת החברה, השליטה במילניום הינה בידי משט השקעות בע"מ (להלן: "משט"), המחזיקה ב-80% מהון מניות מילניום ויתרת המניות (20%) מוחזקות בידי קבוצת עופר השקעות בע"מ (להלן: "קבוצת עופר השקעות"). משט, שהינה חברה פרטית, מוחזקת במלואה על ידי חברה הולנדית בשם Ansonia B.V. (Holdings) (להלן: "אנסוניה"). אנסוניה מוחזקת במלואה ע"י Jelamy Corporation N.V. (הרשומה באיים האנטילים), אשר מוחזקת במלואה ע"י חברה ליברית בשם Court Investments LTD (להלן: "קורט"). קורט מוחזקת במלואה ע"י נאמנות זרה (Discretionary Trust), אשר מר עידן עופר הינו נהנה עיקרי בה. קבוצת עופר השקעות הינה חברה פרטית המוחזקת במלואה על ידי עופר הולדינגס גרופ בע"מ (להלן: "עופר הולדינגס"). מניותיה הרגילות של עופר הולדינגס מוחזקות בחלקים שווים על ידי אורונה השקעות בע"מ, הנמצאת בעקיפין בשליטתו של מר אהוד אנג'ל ועל-ידי לינב החזקות בע"מ (להלן: "לינב"), חברה הנשלטת על ידי נאמנות זרה (Discretionary Trust), שמר עידן עופר הינו נהנה עיקרי בה. למר אהוד אנג'ל קיימת מניה מיוחדת המעניקה לו בין היתר, במגבלות מסוימות ולעניינים מסוימים, קול נוסף בדירקטוריון עופר הולדינגס.

22. עסקאות עם בעל שליטה

להלן יבואו פרטים, לפי מיטב ידיעת החברה, בדבר כל עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, אשר החברה (לרבות, תאגיד בשליטתה או חברה קשורה שלה) התקשרה בה במהלך שנת הדיווח או מאוחר לסוף שנת הדיווח עד למועד הגשת דוח זה או שהיא עדיין בתוקף במועד הדוח, וזאת למעט עסקאות זניחות (כמפורט להלן):

א. עסקאות המנויות בסעיף 270 (4) לחוק החברות:

1. **שיפוי ופטור** - בחודש מרץ 2001 אישרה האסיפה הכללית של החברה מתן כתב התחייבות לשיפוי ופטור של נושאי משרה של החברה (בנוסף לביטוח נושאי המשרה), שאינו חל על המקרים המפורטים בסעיף 263 לחוק החברות. הפטור הנו מאחריות נושא המשרה בשל נזק שנגרם ו/או ייגרם על ידו לחברה עקב הפרת חובת הזהירות כלפי החברה. סכום השיפוי המרבי שתשלם החברה, בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת ביטוח, אם יתקבלו, לכל נושאי המשרה במצטבר, בגין אחד או יותר מהאירועים המפורטים בו, הוגבל ל-25% מהונה העצמי של החברה, לפי דוחותיה הכספיים האחרונים שפורסמו סמוך לפני נקיטת ההליך המשפטי שבגינו ניתן השיפוי, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן עד למועד התשלום. מעת לעת נמסרו לנושאי המשרה בחברה כתבי שיפוי כאמור. בין נושאי המשרה האמורים יש כאלה הנחשבים כבעלי שליטה בחברה.

2. **ביטוח** - ביום 11.9.2007 האסיפה הכללית של החברה אישרה התקשרות לפיה החברה תרכוש פוליסה לביטוח נושאי משרה בחברה (וביניהם כאלו הנחשבים בעלי שליטה בחברה), כפי שיהיו מעת לעת, בשני רבדים - רובד ראשון, משותף עם כיל - הפוליסה תבטח אחריות נושאי משרה בחברה ובחברות בשליטת החברה (להלן, אך למעט כיל - "קבוצת החברה"), וכן תבטח את אחריותם וכהונתם בחברות מסוימות בהן הם מונו על-ידי כיל או מטעמה; וכן רובד שני נפרד - הפוליסה תבטח את אחריות נושאי המשרה בקבוצת החברה, כפי שיהיו מעת לעת. סכום הפרמיה השנתית המקסימאלית שישולם בשנת הביטוח הנוכחית לא יעלה על 350 אלפי דולר ביחס לשני הרבדים. ההחלטה האמורה מהווה החלטת מסגרת, כמשמעותה בתקנות 31(3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), התש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות"), המאפשרת במהלך 5 שנים, החל משנת הביטוח האמורה, את חידוש רכישת הביטוח ביחס לדירקטורים ונושאי משרה, ובלבד שועדת הביקורת ודירקטוריון החברה יאשרו ביחס לכל חידוש ביטוח כי תנאי רכישת הפוליסות תואמים את תנאי עסקת המסגרת. מכוח "החלטת המסגרת" האמורה, ובהתאם להחלטות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, החברה חידשה מעת לעת את הפוליסה האמורה, לרבות בהתאם להחלטת ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מיום 30.8.2010, והכל כמפורט בדיווחים מיידים של החברה מימים 25.9.2008, 24.3.2010 ו-31.8.2010.

3. **הסכם מסגרת לשיתוף פעולה** - ביום 11.5.2006 אישרה האסיפה הכללית של החברה "עסקת מסגרת" (כמשמעותה בתקנה 1(3) לתקנות הקלות), אשר באה בהמשך ל"נוהל חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי ענין בצי"מ"² (להלן: "**הנוהל**"), ואשר מהווה מסגרת להמשך שיתוף הפעולה בין צים לבין "קבוצת עופר", שהחל עוד בשנת 1969. נשוא עסקת המסגרת הינו הסכם לשיתוף פעולה בין צים לבין עופר (אחזקת אניות) בע"מ ועופר ספנות בע"מ (להלן: "**עופר ספנות**"). ו- "**הסכם המסגרת**", בהתאמה, לתקופה של 12 שנים החל ממועד אישור האסיפה הכללית (להלן: "**תקופת שיתוף הפעולה**"), ואולם החברה נטלה על עצמה התחייבות לפיה מדי תקופה של 4 שנים מעת אישור האסיפה הכללית את עסקת המסגרת, ובסמוך לפני האסיפה הכללית השנתית של החברה, ידונו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צים והחברה בהמשך שיתוף הפעולה לתקופה נוספת של 4 שנים. בכפוף לאישור האורגנים כאמור את המשך שיתוף הפעולה, החברה תביא את המשך שיתוף הפעולה לאישור האסיפה הכללית השנתית של החברה (ברוב הקבוע בסעיף 275(א)(3) לחוק החברות). הסכם המסגרת מאפשר לצים, על פי צרכיה ושיקול דעתה, להתקשר עם בעלי ענין בה בין השאר בעסקאות כדלקמן, בתנאים ובמגבלות שנקבעו בהסכם המסגרת: (א) רכישת משותפת של אניות עם עופר ספנות (בחלקים שווים), והחכרתן לתקופה ארוכה לצים בתנאי שוק; (ב) חכירת אניות לתקופות ארוכות מבעלי ענין; (ג) הארכה או חידוש, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים, של חכירות אניות שהוחכרו לצים מלכתחילה על-ידי בעלי ענין בה לתקופות שאינן עולות על 5 שנים; (ד) הסדרי שיתוף פעולה נוספים בין הצדדים בתחום הספנות. ביחס להתקשרויות בין צים לבעלי ענין בה בקשר עם רכישת/חכירת אניות, החליט דירקטוריון צים, כי בנוסף למגבלות הכלולות בנוהל ובהסכם המסגרת, תחול מגבלה כללית לפיה סך יכולת הקיבולת במכולות (TEU) של אניות מכולות החכורות בפועל על-ידי צים מבעלי ענין בה (לרבות אניות בבעלות משותפת) לא יעלה בכל עת על 50% מסך כל יכולת הקיבולת במכולות (TEU) של אניות מכולות שתפעלנה באותה עת בשירות צים. לפרטים ולהרחבה: לענין עסקת המסגרת וההתקשרויות שאושרו במסגרתה, ראו דוחות מיידיים (דוחות עסקה) של החברה מיום 26.3.2006 ומיום 1.5.2006; ולענין הנוהל הנזכר לעיל, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 5.1.2006.

מובהר כי החברה לא הביאה את המשך שיתוף הפעולה לפי הסכם המסגרת לאישור האסיפה הכללית השנתית של החברה שהתכנסה ביום 18.11.2010, ולפיכך החל ממועד זה אין תוקף להסכם המסגרת.

4. **הצטיידות צים ב-12 אוניות** - ביום 9.12.2004 אישרה האסיפה הכללית של החברה עסקה עם בעל ענין, שעניינה הצטיידות צים ב-12 אוניות, ביניהן 8 אוניות מכולה בעלות תפוסה של 4,250 מכולות (TEU) כל אחת, הנבנות במספנה בסין ו-4 אוניות מכולה בעלות תפוסה של 6,350 מכולות (TEU) כל אחת, הנבנות במספנה ביפן (להלן: "**האניות בנות 6,350 מכולות**"). עד למועד הדו"ח התקבלו כל 12 האוניות הנזכרות לעיל. לפרטים והרחבה בדבר עסקת הצטיידות האמורה ראו סעיף 9.22.1 לדו"ח וכן דיווח מיידי (דוח עסקה) של החברה לישראל מיום 14.11.2004.

5. **הסבת חוזי חכירה לצדדים קשורים של שתיים מתוך האוניות 4 האניות בנות 6,350 מכולות (המפורטות לעיל):** בחודש ספטמבר 2006, התקשרה צים בהסכם להחכרתן של 4 אוניות בנות 6,350 TEU לצד שלישי (בלתי קשור). בחודש אוגוסט 2007 התקשרה צים בהסכמים למכירת שתיים מתוך 4 האוניות בנות 6,350 מכולות לצד ג' בלתי קשור. ביום 30.9.2009 אישרו ועדת

² ביום 3 בינואר 2006 ועדת הביקורת והדירקטוריון של צים אישרו נוהל חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי ענין בצי"מ. למען הסדר הטוב, אושר הנוהל ביום 4 בינואר 2006 אף על ידי ועדת ביקורת של החברה ודירקטוריון החברה. הנוהל קובע עקרונות לבחינת התנאים של עסקאות חכירת אניות לתקופות קצרות (עד 5 שנים) מבעלי ענין בצי"מ. לצורך הקביעה האם חכירת אנייה הינה לתקופה קצרה ועל כן נופלת במסגרת הנוהל נקבע כי יצורפו תקופות האופציה המוענקות לצים בהסכם החכירה לתקופת החכירה המקורית ובמקרה בו תקופת החכירה המקורית בצירוף תקופות האופציה יסתכמו בתקופה העולה על 5 שנים לא תחשב החכירה כחכירה לתקופה קצרה לצורכי הנוהל. הנוהל קובע קריטריונים, כללים ומגבלות ביחס לסיווגן של עסקאות חכירה לתקופה קצרה מבעלי ענין כעסקאות שניתן לאשרן במסגרת הנוהל, כעסקאות שאינן חריגות (כמשמעותן בחוק החברות, התשנ"ט-1999). כן קבוע בנוהל כי חכירת אניות לתקופות קצרות מבעלי ענין תעשה בתנאי שוק, בהתאם למנגנון הקבוע בנוהל. לחברה נמסר מצים כי צים עומדת בפרמטרים הקבועים ב"נוהל".

הביקורת ודירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כי חוזי חכירת משנה של שתי אוניות בנות 6,350 מכולות (מתוך 4 האוניות האמורות), יוסבו לתאגידים הקשורים ויחודשו כך שחוכרת המשנה תחכור ישירות את האניות מהתאגידים הקשורים, וזאת כנובע מבקשת צים מהתאגידים הקשורים הנ"ל להקדים לה תשלומים בסך המוערך בכ-17 מיליון דולר ארה"ב (במטרה לסייע למצבה התזרימי דאז של צים). נכון למועד דו"ח זה, העסקה האמורה הושלמה. בתום תקופת חכירת המשנה של שתי האניות (תום ה-innovation) תחזורנה האניות להיות בחכירת צים על פי חוזי החכירה המקוריים בין צים ובעלי האניות. לפרטים והרחבה ראו סעיף 9.22.1 ג' לדו"ח וכן ראו דיווח מיידי לפי תקנות ההקלות שפרסמה החברה ביום 30.9.2009.

6. הסדרים שונים בהתאם להסכם המסגרת בקשר עם הצטיידות צים ב-8 אוניות

א. 6 אוניות - בהתאם להחלטות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מאוקטובר-נובמבר 2007, ובהמשך לדיווחים מיידיים לפי תקנות ההקלות מיום 5 ו-7 לנובמבר 2007, צים העבירה בדרך של חידוש (novation) חוזי הבניה לעופר ספנות את זכויותיה והתחייבויותיה מכוח ההסכמים בינה לבין מספנה טיוואנית (צד ג' בלתי קשור) בכל הקשור ל-6 אוניות שנרכשו על-ידה (להלן: "6 האניות"), וזאת בתנאים שווים ("Back to Back"), באופן שעם כניסת חוזי החידוש לתוקף (ואכן אלה נכנסו לתוקף) תחזיר עופר ספנות לצים את התשלומים ששולמו למספנה על חשבון מחיר הרכישה של 6 האוניות בצירוף ריבית בשיעור של 12% לשנה (מחירה של כל אוניה הינו 36,750,000 דולר ארה"ב). כמו-כן, צים תשוחרר מערבויותיה והתחייבויותיה למספנה בכל הקשור לרכישת 6 האוניות. בד בבד עם האמור, התקשרה צים בעסקת חכירה עם עופר ספנות, במסגרתה תחכור צים את 6 האוניות לתקופה של 12 שנים במחיר של 17,500 דולר ארה"ב ליום לכל אוניה. דמי חכירת האוניות יכללו את דמי ניהולן והפעלתן (לרבות ציוות, תחזוקה, משק, כלכלה, ביטוח, שמנים, תיקונים וכיו"ב). בסיום תקופת החכירה, לצים תהא אופציה לרכוש 50% מכל אחת מהאוניות האמורות תמורת סך כולל של 14,750,000 דולר ארה"ב לאוניה. מימוש האופציה האמורה ייעשה בכפוף להוראות הסכם המסגרת ובכפוף לכל דין (לפרטים ראו סעיף 9.22.2 לדו"ח).

לאור השינויים שחלו בשוק הספנות ולאור בקשת צים להשתחרר מחוזה ההצטיידות ב-6 האוניות ומהעלויות העתידיות הכרוכות בו, הודיעה עופר ספנות ביום 31 במרץ 2009, למספנה, על כוונתה לבטל את הסכמי הבניה של 6 האוניות. לאחר שהתקיים מו"מ עם המספנה הוסכם כי יבוטלו הסכמי הבניה ודמי הביטול בגין כך יעמדו על סך של 17.5% ממחיר הרכישה של האוניות, היינו, סך של 38.6 מיליון דולר. בהמשך לאישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מאפריל 2009, ובהמשך לדיווח מיידי לפי תקנות ההקלות מיום 30.4.2009, צים הגיעה להסדר עם עופר ספנות, על פיו צים תשלם 75% מדמי הביטול כפי שדרשה המספנה. חלקה של צים כאמור עומד על סך של 28.9 מיליון דולר, אשר ישולמו על ידה בתנאים ובמועדים כמפורט בדוח המיידי האמור לעיל. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה לפי תקנות ההקלות מיום 30.4.2009 המובא בזאת על דרך ההפניה.

ב. 2 אוניות - בהתאם להחלטות ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מאוקטובר-נובמבר 2007, ובהמשך לדיווחים מיידיים לפי תקנות ההקלות מיום 5 ו-7 לנובמבר 2007, צים מכרה את זכויותיה וחובותיה על פי חוזי הבניה של 2 אוניות (להלן: "2 האניות") שנרכשו על-ידה מצד ג' (בלתי קשור) לעופר ספנות בתנאים זהים ("Back to Back") ונחתמו הסכמי מכירה. בד בבד, התקשרה צים בעסקת חכירה עם עופר ספנות במסגרתה תחכור את 2 האוניות לתקופה של 12 שנים. במהלך 6 השנים הראשונות דמי החכירה יעמדו על סך של 28,200 דולר ארה"ב לכל יום לאוניה. במהלך 6 השנים שלאחר מכן, יעמדו דמי החכירה על סך של 30,200 דולר לכל יום לאוניה. דמי חכירת האוניות האמורות יכללו את דמי ניהולן והפעלתן (לרבות ציוות, תחזוקה, משק, כלכלה, ביטוח, שמנים, תיקונים וכיו"ב). בסיום תקופת החכירה, תרכוש צים 50% מכל אחת מהאוניות האמורות תמורת סך כולל של 19,750,000 דולר ארה"ב לכל אוניה. בעקבות תכנית ההבראה כמצוין בסעיף 9.17 לדו"ח הופחתו דמי החכירה (כמפורט בסעיף 9.17 לדוח השנתי לשנת 2009 של החברה). לפרטים נוספים והרחבה ראו סעיף 9.22.2 לדו"ח וכן דיווחים מיידיים של החברה לפי תקנות ההקלות מיום 5.11.2007 ו-7.11.2007 המובאים בזאת על דרך ההפניה.

7. הארכת חכירת אוניות לזמן קצר על ידי צים במסגרת הסכם המסגרת - במהלך חודש פברואר 2008 אישרו ועדות הביקורת והדירקטוריונים של צים ושל החברה את הארכת תקופת החכירה, בתנאי שוק, לתקופות שאינן עולות על 5 שנים, של שלוש אוניות המוכרות לצים על ידי חברות

בבעלות בעלי עניין בחברה, כאשר תקופת החכירה האחרונה אינה עולה על 5 שנים. לפרטים נוספים והרחבה ראו סעיף 9.22.3 לדו"ח וכן ראו דיווח מיידי לפי תקנות ההקלות שפרסמה החברה ביום 13 בפברואר 2008, המובא בזאת על דרך ההפניה. לפרטים בדבר סיום מוקדם של הסכם החכירה ביחס לאחת מהאוניות האמורות ("Marseille Star") ראו סעיף 9.22.4 לדו"ח.

8. **תוכנית ההבראה של צים** - לפרטים בדבר פעולות החברה בקשר עם תוכנית ההבראה של צים, לרבות "השקעת החברה בצים" (כמשמעותה בדיווחים הנזכרים להלן) וההסדרים השונים עם תאגידים קשורים לבעלי השליטה בחברה בקשר עם תוכנית ההבראה של צים (לרבות דחיית דמי חכירה לתאגידים קשורים בסכום אשר לא יפחת מסך של 150 מליון דולר והעמדת "רשת ביטחון" לצים בסך של 50 מליון דולר על-ידי בעלת השליטה), ראו סעיף 16.3, 9.17 ו-9.19.11 לדו"ח וכן ראו דיווחים מיידיים של החברה מימים 2.8.2009, 9.8.2009, 18.8.2009, 25.8.2009, 26.8.2009, 10.9.2009, 24.9.2009, 7.10.2009, 19.10.2009, 21.10.2009, 25.10.2009, 1.11.2009, 3.11.2009, 4.11.2009, 26.11.2009, 1.12.2009 ו-21.12.2010.

9. **מימוש אופציה להארכת תקופת חכירה**: (א) ביום 24.2.2011 ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה אישרו, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, מימוש אופציה להארכת תקופת חכירת האוניה "צים מדטרינאן" (בעלת כושר קיבולת של 5,000 מכולות) בשנתיים נוספות (לתקופה שהחל מיום 28.2.2012) בדמי חכירה בסך של 23,550 דולר ארה"ב ליום. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה לפי תקנות ההקלות מיום 27.2.2011; (ב) ביום 29.3.2011 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון של החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, מימוש אופציה להארכת תקופת חכירת האוניה "צים פנמה" (בעלת כושר קיבולת של 5,000 מכולות) בשנתיים נוספות (לתקופה שהחל מיום 15.4.2012) בדמי חכירה בסך של 23,550 דולר ארה"ב ליום. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי של החברה לפי תקנות ההקלות שמפורסם בד בבד עם דוח זה.

10. **רכישת ההחזקות בחברת או.פי.סי רותם בע"מ** - ביום 28.12.2009 אישרה האסיפה הכללית של החברה, בהמשך לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, את התקשרותה של החברה בעסקה עם חברת אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ במסגרתה תרכוש החברה 80% (שמונים אחוזים) מהונה המונפק והנפרע של או.פי.סי רותם בע"מ חברה פרטית, שהינה בעלת הזכויות להקמת תחנת כוח של כ-400 מגה וואט מותקן במישור רותם, מכח זכייתה בשנת 2004 במכרז שפורסם על ידי משרד התשתיות הלאומיות ומשרד האוצר. לפרטים נוספים והרחבה ראו סעיפים 11.2 לדו"ח וכן דיווחים מיידיים של החברה מימים 21.9.2009, 17.11.2009 (הכולל מתאר של או.פי.סי), 14.12.2009, 28.12.2009 ו-3.2.2010.

11. **בטר פלייס**

- א. ביום 27 בדצמבר 2007 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, השקעה של החברה, לצד השקעה של חברה הקשורה לבעלי עניין בה, בחברת בטר פלייס. לפרטים והרחבה ראו דיווח מיידי לפי תקנות ההקלות שפרסמה החברה ביום 27.12.2007.
- ב. ביום 24 בינואר 2010 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, השקעה נוספת של החברה, לצד השקעה נוספת של גופים קשורים לבעלי עניין בה וגופים נוספים, בחברת בטר פלייס וכן רכישה של מניות של בטר פלייס מאחד המשקיעים בבטר פלייס, לגביהן ניתנה לחברה אופציית Put, אשר מומשה בעת השלמת ההשקעה הנוספת. לפרטים והרחבה ראו סעיף 11.4.4 לדו"ח וכן ראו דיווחים מיידיים לפי תקנות ההקלות שפרסמה החברה בימים 25.1.2010; 27.1.2010 ו-27.4.2010.

ב. **עסקאות שאינן מנויות בסעיף 270 (4) לחוק החברות:**

1. **הסדרים בקשר עם החזרה מוקדמת של אניות או החלפת אניות**

א. **האוניה "CAR STAR I"**: לפרטים בדבר ההסדרים הנוגעים לסיום מוקדם של הסכם החכירה של האוניה "CAR STAR I" (שנחכרה מתאגידים קשורים), כפי שאושרו בחודש פברואר, 2009, על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון של צים, כעסקה שאינה חריגה, ראו סעיף 9.22.4 לדו"ח. כמו-כן, ראו בסעיף האמור לדו"ח פרטים בדבר הסדר שהושג עם

התאגיד הקשור לפיו יתרת תקופת החכירה של האוניה "CAR STAR I" תמומש החל מתום תקופת החכירה של האוניה החלופית שתועמד לאוניה "CAR BRIDGE I" כמפורט בס"ק ב' להלן, כפי שאושר ביום 23.3.2010 על-ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה.

ב. החלפת האוניה "CAR BRIDGE I": לפרטים בדבר ההסדרים הנוגעים להחלפת האוניה **CAR BRIDGE I**, החכורה מתאגיד קשור, כפי שאושרו ביום 23.3.2010 על-ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון צים, כעסקה שאינה חריגה, ראו סעיף 9.22.4 לדו"ח.

ג. האוניה "Marseille Star": לפרטים בדבר ההסדרים הנוגעים לסיום מוקדם של הסכם החכירה של האוניה **Marseille Star** (שנחכרה מתאגידים קשורים), כפי שאושרו על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון של צים, כעסקה שאינה חריגה, בחודש יוני 2009, ראו סעיף 9.22.4 לדו"ח.

2. הסדרים לגבי 5 אוניות משותפות -

א. לפרטים בדבר ההסדרים הנוגעים לחכירה ותפעול של 5 אוניות משותפות של צים ותאגידים קשורים, אשר נכון למועד הנוכחי כולן נמכרו לצד ג' (בלתי קשור) לצורך גריטה, ראו סעיף 9.22.5 לדו"ח.

ב. לפרטים בדבר ההסדרים בדבר שתיים מהאוניות הנזכרות לעיל בנוגע לקיצור תקופת חכירתן, ראו סעיף 9.22.5 לדו"ח.

3. **חכירת אוניות -** נכון ליום 1.3.2010, צים חוכרת מבעלי עניין בחברה (לרבות באמצעות תאגידים הקשורים להם), במהלך העסקים הרגיל ושלא במסגרת עסקת המסגרת ומעבר למתואר לעיל, אוניה אחת לתקופות קצרות (עד 5 שנים), אשר חכירתה אושרה במסגרת הנוהל; וכן 5 אוניות לתקופות ארוכות (מעל ל-5 שנים), אשר חכירתן אושרה עוד בטרם הפכה החברה לישראל לבעלת השליטה בצים. הסכמי החכירה הנזכרים בסעיף זה לעיל נערכו במתכונת המקובלת של הסכמים מסוג זה בענף הספנות הבינלאומי. המחירים שנקבעו בהם הינם מחירי שוק³ כפי שנמסר לחברה. לטבלה המרכזת את מצבת האוניות של צים נכון ליום 1.3.2010 תוך פילוח בין סוגי העסקאות לרבות התקשרויות עם בעלי עניין בחברה - ראו סעיף 9.4.1 לדו"ח. בגין כלל עסקאות חכירה מבעלי עניין (לרבות עסקאות מכוח עסקת המסגרת ועסקאות נוספות כמתואר לעיל), הוצאות דמי החכירה של צים במהלך שנת 2010 היו 111 מיליון דולר. התשלומים אשר שולמו בפועל לתאגידים הקשורים, לאור ההסכמות בדבר דחיית תשלומים במסגרת תוכנית ההבראה (ראו סעיף 9.17 לדו"ח), בשנת 2010 היו 94 מיליון דולר.

ג. עסקאות זניחות

לפרטים בדבר הגדרת "עסקה זניחה" כפי שאושרה על-ידי דירקטוריון החברה, ראו סעיף 5 לפרק החמישי לדוח זה.

על אף האמור לעיל, ולפנים מן הצורך, החברה מוצאת לנכון לפרט בדבר אירועים ועסקאות מסוימות נוספות, כדלקמן:

1. **פוליסה לביטוח נושאי משרה וכתבי שיפוי בחברות בנות** - למיטב ידיעת החברה, בחלק מהחברות הבנות והקשורות של החברה (בס"ק זה להלן: "החברות הקשורות") נתקבלו החלטות

³ בתקופה שלפני כניסת "נוהל חכירת אוניות לתקופות קצרות מבעלי עניין בצים" מחירי השוק נבחנו על ידי הנהלת צים על בסיס נתונים מתוך פרסומים מקצועיים בדבר עסקאות רלוואנטיות בשוק. בתקופה שלאחר כניסת הנוהל לתוקף, מחירי השוק נבחנו על-ידי הנהלת צים בהתאם להוראות הנוהל האמור.

לפיהן הוצאו לטובת נושאי המשרה בחברות הקשורות פוליסות לביטוח אחריות נושאי משרה (לרבות על דרך של השתתפות חברות בנות בפוליסה של קבוצת החברה) ו/או כתבי שיפוי ו/או ויתור, כאשר עם נושאי משרה הנכללים באותן פוליסות ו/או המוטבים לפי כתבי השיפוי או הויתור נמנים גם נושאי משרה שהינם בעלי עניין בחברה (לרבות כאלו העשויים להיחשב כבעלי שליטה בחברה).

2. **נוהל שימוש בשירותי הטסה פרטיים** – לשם קידום עסקי החברה (וחברות בנות שלה) והעמקת פעילותה הבין לאומית, וכחלק ממהלך העסקים הרגיל של החברה, היה נדרש יו"ר החברה (שחזל מכהונתו ביולי 2010), מר עידן עופר (הנחשב כבעל שליטה בחברה), מעת לעת (בין בעצמו ובין יחד עם ממלאי תפקיד נוספים בחברה) לצאת לפגישות עסקיות במדינות אחרות, וזאת באמצעות טיסות לחו"ל. לנוכח כך סברה הנהלת החברה כי, בכפוף לכך שהעלות הכרוכה בשימוש בשירותי הטסה פרטיים לא תעלה על העלות הכרוכה בטיסות מסחריות רגילות, יהיה יעיל יותר, לעיתים, כי מר עידן עופר יו"ר דירקטוריון החברה (בתקופה בה כיהן) וממלאי תפקיד הנלווים אליו יעשו שימוש בשירותי הטסה פרטיים, וזאת בהתחשב בכך כי שימוש בשירותי הטסה פרטיים יאפשר, בין השאר, לקצר את הזמן הכרוך בהמתנה למועדי הטיסות של החברות המסחריות ליעדים המסוימים, יאפשר לקבוע את מועדי הטיסות (הלוח ושוב) לפי צרכי החברה ויו"ר החברה (תיאום פגישות ומניעת אובדן זמן יקר) ויחסוך עלויות לינה (בתי מלון בחו"ל). בחודש ינואר 2007 אישר דירקטוריון החברה, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת, נוהל שימוש בשירותי הטסה פרטיים בחברה (להלן: "נוהל הטיסה"), וזאת על בסיס הסכמות שקיבל מר עידן עופר, יו"ר החברה, מאת א.א. תעופה אזרחית⁴ (להלן: "תעופה אזרחית") לפיהן האחרונה תהיה מוכנה להעמיד, מעת לעת, תוך תיאום מראש, את השימוש באחד מהמטוסים שברשותה לרשות יו"ר החברה וממלאי תפקיד נוספים בחברה ובחברות בנות שלה, אשר יכול ויצטרפו למר עידן עופר (בתקופה בה כיהן כיו"ר הדירקטוריון), לצורך מילוי תפקידים בחו"ל, וזאת בתנאים הבאים:

א. בגין השימוש בשירותי ההטסה ליעד מסוים (הלוח ושוב) ע"י מר עידן עופר (בתקופה בה כיהן כיו"ר דירקטוריון החברה) וממלאי תפקיד בחברה (מנהלים ויועצים של החברה) אשר יצטרפו לנסיעתו, החברה תשלם לתעופה אזרחית סך שלא יעלה על סכום השווה למחירה של טיסה ברמת מחלקת עסקים ("Business Class") לאותו היעד בחברת אל על נתיבי אוויר לישראל בע"מ (להלן: "אל על"), כפי שיהא מעת לעת, וזאת עבור כל נוסע בתפקיד בטיסה הרלבנטית; אלא אם מר עידן עופר (כיו"ר הדירקטוריון באותה תקופה) או מנכ"ל החברה יסברו אחרת בנסיבות המקרה ובהתחשב בנהוג בחברה, ובמקרה כאמור, החברה תשלם לתעופה אזרחית, בעבור שירותי הטסה ליעד מסוים כאמור, סך שלא יעלה על סכום השווה למחירה של טיסה ברמת מחלקת תיירים ("Economy Class") לאותו היעד.

ב. אם חברת אל על לא מעניקה בעת הרלבנטית שירותי הטסה ליעדים הרלבנטיים, יקבע מחיר הטיסה לנפש בהתאם לממוצע שיעשה בין 2 חברות תעופה גדולות אשר מעניקות שירותי הטסה ליעדים המבוקשים.

ג. על אף האמור, ולהסרת כל ספק הובהר, כי תעופה אזרחית לא תהא זכאית לתשלום מהחברה בגין שימוש מר עידן עופר (יו"ר הדירקטוריון בתקופה הנדונה) בשירותי ההטסה אם מטרת נסיעתו כללה עניינים עסקיים שאינם מענייני החברה.

בשים לב לכך כי עלות חכירת מטוס בשוק הינה לפי שעות טיסה והמתנה והיא כרוכה בעלויות ניכרות, העולות בצורה ניכרת על הסכומים אותם משלמת החברה כאמור לעיל, הוסכם בין מר עידן עופר לבין תעופה אזרחית, כי הראשון יהיה אחראי לכיסוי יתרת הסכום אשר לו תהא זכאית תעופה אזרחית בגין שירותי ההטסה.

במסגרת נוהל הטיסה שאישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה נקבע, בין השאר, כי: (א) אם וככל שממלאי תפקיד בחברה (למעט דירקטורים, אשר ביחס אליהם לא יחול נוהל הטיסה)

4. א.א. תעופה אזרחית הינה שותפות מוגבלת אשר מחזיקה ב- 2 מטוסי מנהלים סילונים. בעלי הזכויות בתעופה אזרחית הינם עופר (אחזקת אוניות) בע"מ (99%), בעלת עניין בחברה, כשותף מוגבל וא.א. תעופה אזרחית בע"מ (1%) כשותף כללי.

יתבקשו להצטרף, בשליחות החברה ולמטרותיה העסקיות, לנסיעת יו"ר החברה דאז, טרם השימוש האמור, וכתנאי לו, יובא הצורך בשירותי ההטסה בפני מנכ"ל החברה, לצורך אישורו את השימוש בשירותי ההטסה למטרה המיועדת (להלן: "אישור המנכ"ל"); (ב) היה ומר עידן עופר (יו"ר הדירקטוריון בתקופה הנדונה) יעשה שימוש בשירותי ההטסה של תעופה אזרחית או של תאגיד אחר המעניק שירותי הטסה פרטיים (בין לבדו ובין יחד עם ממלאי תפקיד אחרים בחברה), בשליחות החברה ולמטרותיה העסקיות, התאגיד המעמיד את שירותי ההטסה יהיה זכאי לתשלום מהחברה בסכום השווה למחיר כרטיס טיסה במחלקת עסקים, בדומה לתשלום בגין נסיעתם של ממלאי תפקיד אחרים. טרם נסיעת מר עידן עופר (לרבות יחד נלווים), יימסר על-ידו עדכון למנכ"ל החברה. כאמור, אם הנסיעה של מר עידן עופר כללה עניינים עסקיים שאינם ענייני החברה, התאגיד הרלבנטי לא יהיה זכאי לתשלום מהחברה בגין נסיעת יו"ר החברה; (ג) כן נקבעו מנגנוני בקרה על יישום נוהל הטיסה ובחינתו מעת לעת, לרבות באמצעות ועדת הביקורת ומבקר הפנים של החברה; (ד) נקבע, כי הוראות נוהל הטיסה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על שימוש מר עידן עופר והמצטרפים אליו בשירותי הטסה פרטיים אחרים (בין בשליטה ובין שאינם בשליטה של בעלי עניין בחברה) וזאת על פי צרכי החברה.

ביום 24 במרץ 2010, דירקטוריון החברה הבהיר כי נוהל הטיסה האמור לעיל יחול, בשינויים המתחייבים, גם ביחס לתאגידים אחרים (הקשורים לבעלי עניין בחברה) אשר יהיו מוכנים להעמיד, מעת לעת, את השימוש במטוסים שברשותם לצרכי החברה כאמור בנוהל הטיסה. בגין טיסות כאמור, חויבה החברה בשנת 2010 בתשלומים בסך 99 אלף דולר; 243 אלף דולר ו-120 אלף דולר (בהתאמה).

צים אימצה נוהל טיסה כמתואר לעיל, ובגין טיסות כאמור, חויבה צים בשנת 2010 בתשלומים בסך כ-46 אלף דולר ו-כ-24 אלף דולר (בהתאמה).

יובהר כי הנוהל האמור חל בתקופה בה כיהן מר עידן עופר כיו"ר דירקטוריון החברה (היינו, עד ליום 1 ביולי 2010).

3. **קבלת שירותים בנקאיים מבנק לאומי לישראל בע"מ:** (א) החברה והחברות הבנות מקבלות מבנק לאומי לישראל בע"מ (בעל עניין בחברה) שירותים בנקאיים במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים ראו ביאור 35 לדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2010; (ב) בפברואר 2011 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה עסקה עם בנק לאומי לישראל בע"מ למחזור אשראי לזמן קצר של חברת מטה של החברה (בסך של כ-150 מיליון דולר); (ג) במאי 2010 אושרה על-ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה התקשרות עם לאומי ושות' כאחד מהמפיצים בהנפקה שביצעה החברה (בשיעור השתתפות של 25% מהיקף ההנפקה, ובתנאים שהינם זהים ליתר המפיצים).

4. **בנק המזרחי טפחות בע"מ ("בנק המזרחי") -**

א. **קבלת שירותים בנקאיים מבנק המזרחי** - החברה והחברות הבנות מקבלות מהבנק (שלמיטב ידיעת החברה, מר איל עופר, אחיו של מר עידן עופר, הינו בעל עניין בו) שירותים בנקאיים במהלך העסקים הרגיל. לפרטים נוספים ראו ביאור 35 לדוחות הכספיים של החברה.

ב. **תביעת צים כנגד בנק המזרחי** - במהלך תקופת הדוח ניהלה צים תביעה נגד בנק מזרחי לאכיפת הסכמי אשראי שנחתמו בין בנק המזרחי לצים, כמפורט בסעיף 9.23 לדו"ח.

5. **קשרים עם הקהילה** - מעת לעת, החברה תורמת, בין לבד ובין יחד עם חברות הנמנות על חברות הקבוצה (לרבות, תאגידים הקשורים לבעלי עניין בחברה), לקהילה ולגופים או גורמים הנוקטים לסיוע (לרבות גופים כי יכול לבעלי עניין בחברה זיקה אליהם), ובמסגרת זו לעיתים החברה מתקשרת בהסכמים, להם צדדים גם תאגידים שהינם בעלי עניין בחברה כאמור או תאגידים שבעלי העניין בחברה הינם בעלי עניין בהם.

6. **הסכם קיבוצי** - צים ותאגידים הקשורים לבעלי עניין בחברה, הינן צד להסכם קיבוצי, וזאת בין היתר כמפורט בסעיף 2.ב.9.14.4 לדו"ח.

7. **השאלות עובדים וגיוס כח אדם עם בעלי ענין** - (א) לפרטים בדבר הסדרים בין צים ותאגידים קשורים בדבר שאילות עובדים ראו סעיף 9.14.6 לדוח; (ב) לפרטים בדבר התקשרויות של צים עם Offer Ships Management ו-Ofer Brothers (Management) Ltd. Romania עם

India PVT, לפיהם החברות האמורות תגייסנה ימאים לעבודה באוניות צים, ראו סעיף 9.14.6 לדוח.

8. **שירותי משרד** - בהתאם לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון מיום 30.8.2010, יו"ר הדירקטוריון (הנחשב כבעל שליטה בחברה, ראה תקנה 21.א להלן) שחדל לכהן בתפקיד יו"ר הדירקטוריון, ביולי 2010, יהיה רשאי לעשות שימוש במשרדו הממוקם במשרדי החברה וזאת באופן זמני, עד למציאת משרד חלופי. ביום 29 במרס 2011, אישרה ועדת הביקורת והדירקטוריון החברה את המשך שימוש יו"ר הדירקטוריון היוצא במשרד החברה וזאת לתקופה זמנית נוספת. השימוש במשרדי החברה נעשה כנגד החזר הוצאות. ממועד סיום הכהונה כיו"ר הדירקטוריון ועד ליום 31 בדצמבר 2010, שילמה החברה את עלות העסקתם של שני עוזרי יו"ר הדירקטוריון, כנגד החזר ההוצאות.

24. (א) החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה (נכון לתאריך הדו"ח)

שיעור החזקה ב-%		שיעור החזקה ב-%		מספר ני"ע המוחזקים סמוך לתאריך הדוח	מס' הנייר בבורסה	שם הנייר	מס' תעודת זהות/ מס' חברה ברשם	שם בעל העניין
בהצבעה	בהון	בהצבעה	בהון					
46.54	46.54	47.38	46.94	3,613,446	0576017	רגילות 1	51-275111-6	מילניום השקעות אלעד בע"מ * ע"י פועלים שרותי נאמנות בע"מ
2.44	2.44	2.48	2.46	189,181	0576017	רגילות 1	053567350	עידן עופר ⁶
2.90	2.90	2.96	2.93	225,472	0576017	רגילות 1	51- 4048156	עופר הולדינגס גרופ בע"מ *
0.73	0.73	0.75	0.74	57,054	0576017	רגילות 1	C - 107302	* KIRBY ENTERPRISES INC
17.81	17.81	18.13	17.96	1,382,802 3,209,840 7,245,544	0576017 5760160 5760202	רגילות 1 אג"ח (סדרה 7) אג"ח (סדרה 9)	52- 0018078	בנק לאומי לישראל בע"מ
0.03	0.03	0.03	0.03	2,014	0576017	רגילות 1	004290144	אמנון ליאון
0	0	0	0	9	0576017	רגילות 1	004180063	יעקב עמידור
0	0	0	0.94	72,415	0576017	רגילות 1	51-114794-4	ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ
0.15	0.15	0	0	12,000	5760210	אופציות 2010	053663753	אמיר אלשטיין
0.28	0.28	0	0	6,667 15,000	5760194 5760210	אופציות 2007 אופציות 2010	054702808	ניר גלעד

5 למיטב ידיעת החברה, נכון למועד הדו"ח, מתוך סך המניות כאמור לעיל 2,315,963 מניות משועבדות לטובת גורמים מממנים, כאשר מרבית המניות האמורות אף מוחזקות בנאמנות עבור מילניום וגורמים מממנים, וזאת בקשר עם הסכמי מימון שחתמה מילניום עם גורמים מממנים. בהתאם להסכמי המימון קיבלה מילניום ייפוי כוח להפעיל את זכויות ההצבעה הצמודות למניות המוחזקות בנאמנות כאמור וכן להפעיל את הזכויות הקשורות למניות המוחזקות בנאמנות ואז הזכויות כבעל מניות כלפי החברה, לפי שיקול דעתה, בכפוף להוראות ההסכמים.

6 בהתאם למידע שנמסר לחברה, בשנת הדו"ח, מר עידן עופר שיעבד מתוך מניותיו 94,590 מניות בקשר עם עסקה פיננסית, וכן במסגרת עסקה פיננסית אחרת בינו לבין תאגיד מקבוצת Morgan Stanley ("השואל"), השאיל מר עופר לשואל ביום 14 בדצמבר 2010 כמות של 107,416 מניות של החברה. במשך תקופת ההשאלה, שהינה עד ליום 31.12.2011 (כאשר הצדדים הסכימו לפעול להארכתה מעת לעת עד למועד סיום העסקה הפיננסית האמורה, הצפויה להסתיים במהלך התקופה שבין חודש ספטמבר 2013 לחודש אפריל 2014), יהא זכאי השואל לסחור במניות המושאלות. בתום תקופת ההשאלה, ובכפוף לתנאי העסקה הפיננסית האמורה ועם סיומה כאמור, רשאי מר עופר לבחור בין השבת המניות המושאלות לבין מכירת המניות המושאלות (היינו, קבלת שוויין אותה עת, בהתאמות הקבועות בהסכם).

0.24	0.24	0	0	4,668 14,000	5760194 5760210	אופציות 2007 אופציות 2010	054190921	אבישר פז
0.08	0.08	0	0	6,500	5760210	אופציות 2010	027219062	ערן שריג
0.08	0.08	0	0	6,500	5760210	אופציות 2010	029470861	מאיה אלשיך קפלן
0.09	0.09	0	0	3,333 4,000	5760194 5760210	אופציות 2007 אופציות 2010	52025616	אלי גולדשמידט
0.05	0.05	0	0	534 3,000 40,000	5760194 5760210 5760160	אופציות 2007 אופציות 2010 אג"ח סדרה 7	08765653	חביבה שפט
—	—	—	—					

* תאגידים הקשורים לבעלת השליטה בחברה (ראו תקנה 21.א להלן).

(ב) מניות ו/או ניירות ערך המוחזקים ע"י בעלי עניין ונושאי משרה בחברה בת או בחברה קשורה של התאגיד, נכון לתאריך הדו"ח

שם בעל העניין	שם החברה (בת או קשורה)	סוג הנייר	כמות	שיעור החזקה בהון (בדילול מלא)
עידן עופר	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	מניות רגילות 1 בנות 1 ₪ ע.ג.	1,115,000	
	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	אגרות חוב המירות	2,000,000 ש"ח ע.ג.	
ניר גלעד	כימיקלים לישראל בע"מ	אופציות לעובדים	800,000	
זהבית כהן	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	מניות רגילות 1 בנות 1 ₪ ע.ג.	910	
אמיר אלשטיין	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	תוכנית אופציות 2009	11,500,000	
רון מושקוביץ	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	תוכנית אופציות דירקטורים 2007	40,000	
ערן שריג	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	מניות רגילות	2,360	
חביבה שפט	בתי זיקוק לנפט בע"מ	מניות רגילות	15,000	
	כימיקלים לישראל בע"מ	מניות רגילות	16,464	
בנק לאומי לישראל בע"מ	כימיקלים לישראל בע"מ	אגרות חוב	18,138,198	
	צים שירותי ספנות משולבים בע"מ	אופציות	*414,753	
	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	אופציות	6,708,522	
	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	שטרי הון	הניתנים להמרה ל- 96,409,37 מניות 7	
	טאואר סמיקונדקטור בע"מ	מניות רגילות	4,225,996	
(עופר הולדינגס) גרופ בע"מ (במישרין או בעקיפין)	כימיקלים לישראל בע"מ	מניות רגילות	377,662	
עופר היי-טק השקעות בע"מ	Better Place	28,686,274 מניות מסוג "A"		

		3,512,200 מניות מסוג "B"	Better Place	קבוצת עופר השקעות בע"מ
		1,666,667 מניות מסוג "B"	Better Place	לינב בע"מ
		1,666,667 מניות מסוג "B"	Better Place	UBP Holdings Ltd.

* האופציות הנ"ל הוקצו לבנק לאומי לישראל בע"מ כחלק מהסדר חוב של צים שירותי ספנות משולבים בע"מ.

24. הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המיריס, נכון לתאריך הדוח :

הון המניות הרשום : 160,000,000

הון המניות המונפק והנפרע : 7,698,467 בניכוי 72,415 מניות רדומות = 7,626,052

מניות רגילות 1 : 7,698,467

24. מרשם בעלי המניות של החברה :

מצ"ב כנספת א' מרשם בעלי המניות של התאגיד נכון למועד פרסום הדו"ח.

25. מען רשום

רחוב ארניא 23, מגדל המילניום, תל-אביב - טלפון : 03- 6844500 / פקס : 03- 6844587

WWW.ISRAELCORP.COM

26. הדירקטורים של התאגיד, נכון למרץ 2011 :

- א. (1) שם : אמיר אלשטיין, יו"ר (א1) מס' ת.ז. 053663753 ;
- (2) תאריך לידה : 20/11/1955 ;
- (3) מען להמצאת כתבי בי-דין : האלון 50, הר אדר ;
- (4) נתינות : ישראלית ;
- (5) חברות בועדות הדירקטוריון : יו"ר ועדת אסטרטגיה ; יו"ר הועדה לענייני צים ; יו"ר ועדת מינויים ; ועדת תגמול ; ועדת קשרי קהילה ;
- (6) דח"צ : לא ;
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : לא ;
בעל כשירות מקצועית : כן ;
האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין : יו"ר הדירקטוריון כמפורט בדיווח המידי מיום 1.7.2010 של החברה ; יו"ר טאוור סמיקונדקטור בע"מ ; מר אלשטיין מכהן כדירקטור בחברות בנות של החברה BETTER PLACE LLC ו- CHERY QUANTUM AUTO CO.

LTD ;

(8) תאריך תחילת כהונה : 5.2.2009 ;

(9) השכלה :

B.SC בפיסיקה ומתמטיקה - האוניברסיטה העברית בירושלים ;
M.SC בפיסיקה - האוניברסיטה העברית בירושלים ;
דיפלומה בניהול עסקי בכיר, האוניברסיטה העברית בירושלים.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות:

סגן יו"ר דירקטוריון החברה מיום 31.8.2009 ועד 1.7.2010 ; יו"ר טאוואר סמיקונדקטור בע"מ מיום 1.4.2009 (ממלא מקום מיום 5.1.2009) ; משנה למנכ"ל טבע תעשיות פרמצבטיות - בין השנים 2005-2008 ;

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור

כאמור לעיל, וכן - טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ ; BETTER PLACE LLC ו- CHERY QUANTUM ; AUTO CO. LTD ;

יו"ר חבר נאמנים - האקדמיה להנדסה ירושלים ; יו"ר עמותת רוח חדשה ; חבר ועד מנהל, ועדות ועמותות : היוזמה למחקר יישומי בחינוך - האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים ; ולמט"ת - ועדה לאומית לקשרי אוניברסיטה-תעשייה ; ועדה לאומית לנטוטכנולוגיה - INNI ; מכון לטכנולוגיה בטכניון - RNBI ; ועדה מדעית מיעצת באוניברסיטה העברית בירושלים ; קרן קלור - ועדה לעידוד מצוינות מכון וויצמן ; מוזיאון המדע בירושלים ; ביה"ס לקולנוע סם שפיגל.

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא ;

ב.

(1) שם : עידן עופר (א1) מס' ת.ז. : 053567350 ;

(2) תאריך לידה : 02/10/1955 ;

(3) מענו להמצאת כתבי בי-דין : ארניא 23, תל-אביב

(4) נתינות : ישראלית / אוסטרית ;

(5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת מינויים ;

(6) דח"צ : לא ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : כן ;

בעל כשירות מקצועית : כן ;

האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;

(7) עובד של התאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל ענין : יו"ר דירקטוריון BETTER PLACE LLC.

(8) תאריך תחילת כהונה : 26/1/1999 ;

(9) השכלתו :

בעל תואר בוגר בכלכלה וספנות וכן לימודי עסקים ב-LONDON BUSINESS SCHOOL.

התעסקותו בחמש השנים האחרונות:

מנהל חברות בתחומים שונים ובכללן ספנות ואנגריה.

יו"ר דירקטוריון החברה מ-14.4.1999 ועד ליום 1.7.2010 ; יו"ר דירקטוריון BETTER PLACE LLC החל מינואר 2008 ; יו"ר דירקטוריון צים שירותי ספנות משולבים בע"מ מיום 13.2.2005 ועד 1.12.2009.

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :

החברה לישראל בע"מ; מילניום השקעות אלעד בע"מ; משט (השקעות) בע"מ; עופר הולדינגס גרופ בע"מ; ANSONIA HOLDINGS B.V; או.פי.סי רמת חובב בע"מ; אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ; או.פי.סי רותם בע"מ; עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ; עופר ספנות בע"מ; קבוצת עופר (ניהול) בע"מ; עופר היי-טק בע"מ; עופר מדיה בע"מ; עופר היי-טק השקעות בע"מ; קבוצת עופר השקעות בע"מ; עופר תעופה בע"מ; מרתף קרית היוצרים בע"מ; BETTER PLACE LLC; המרכז הבינתחומי הרצליה.

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא ;

ג.

(1) שם : אהוד אנג'ל (א1) מס' ת.ז. : 000636670 ;

(2) תאריך לידה : 02/02/1950 ;

(3) מען להמצאת כתבי בי-דין : בניהו 6, צהלה, תל-אביב ;

(4) נתינות : ישראלית ;

(5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת תגמול ; ועדה לענייני צים ; יו"ר ועדת קשרי קהילה ; ועדת מינויים ;

(6) דח"צ : לא ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : כן ;
בעל כשירות מקצועית : כן ;

האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;

(7) עובד של התאגיד, חברת בת, חברה קשורה או של בעל ענין : מנהל חברות קבוצת הולדינגס גרופ בע"מ ;

(8) תאריך תחילת כהונה : 14/4/1999 ;

(9) השכלתו : BA בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת חיפה ;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות :

מנהל חברות קבוצת הולדינגס גרופ בע"מ.

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור :

צים שירותי ספנות משולבים בע"מ; קבוצת עופר ניהול בע"מ; עופר היי-טק בע"מ; עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ; עופר ספנות בע"מ; עופר היי-טק השקעות בע"מ; ווי.וי.סי - יוזמה ניהול והשקעות בע"מ; מילניום השקעות אלעד בע"מ; אור אוריינט השקעות בע"מ; אורנה השקעות בע"מ; ביזאר השקעות בע"מ; אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ; לין-אור (תקשורת) בע"מ; רשת - נגה בע"מ; עופר תעופה בע"מ; אודיאן השקעות בע"מ; אודיאן ניהול בע"מ; רונה אנג'ל בע"מ; א.א. תעופה אזרחית בע"מ; או.פי.סי רמת חובב בע"מ; מרתף קרית יוצרים בע"מ; קבוצת עופר השקעות בע"מ; עופר הולדינגס גרופ בע"מ; עופר מדיה בע"מ; יו.בי.פי החזקות בע"מ; (כמו כן דירקטור בחברות זרות וישראליות שהינן חברות בנות של עופר ספנות בע"מ, א.א. תעופה אזרחית ש.מ ועופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ, אשר הינן פורמלית בעלות אנרגיה ומטוסים).

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא ;

ד.

(1) שם : אמנון ליאון (א1) מס' ת.ז. : 004290144 ;

(2) תאריך לידה : 20/03/1941 ;

(3) מען להמצאת כתבי בי-דין : מרגלית 22א', חיפה ;

(4) נתינות : ישראלית / בריטית ;

(5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת ; ועדת לענייני צים ; ועדת קשרי קהילה ;

- (6) דח"צ : לא ; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : לא ; בעל כשירות מקצועית : כן ;
האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין : מועסק בתאגיד שעשוי להיחשב כבעל זיקה לבני משפחה מסוימים ממשפחת עופר ; יו"ר, מנהל עסקים ראשי ודירקטור ב- ZODIAC MARITIME AGENCIES LTD ;
- (8) תאריך תחילת כהונה : 14/4/1999 ;
- (9) השכלת : תיכונית.
- תעסוקה בחמש השנים :**

יו"ר, מנהל עסקים ראשי ודירקטור ב-ZODIAC MARITIME AGENCIES LTD - חברה זרה שמושבה בלונדון, העוסקת בספנות, ואשר היא וחברות שמקבלות ממנה שירותים עשויות להיחשב כבעלות זיקה לבני משפחה מסוימים ממשפחת עופר.

התאגידים בהם הוא משמש כדירקטור :

צים שירותי ספנות משולבים בע"מ ; מאדים השקעות (1996) בע"מ ; מילניום השקעות אלעד בע"מ ; עופר הולדינגס גרופ בע"מ ; קבוצת עופר השקעות בע"מ ; עופר (אחזקת אניות) בע"מ ; עופר ספנות בע"מ ; קבוצת עופר ניהול בע"מ ; עופר מדיה בע"מ ; עופר תעופה בע"מ ; עופר הייטק בע"מ ; עופר הייטק השקעות בע"מ ; עופר טכנולוגיות בע"מ ; אחים עופר (אחזקות אנרגיה) בע"מ ; או.פי.סי רמת חובב בע"מ ; מרתף קריית היוצרים בע"מ ; יולדן ספנות בע"מ ; לין-אור (תקשורת) בע"מ ; א.א. תעופה אזרחית בע"מ וחברות זרות המשמשות לרישום פורמלי בחו"ל של בעלות ותפעול של כלי שיט וכלי טיס.

- THE LONDON STEAMSHIP OWNERS MUTUAL INSURANCE ASSOCIATION LTD
 Zodiac Maritime Agencies Limited, וחברות זרות אחרות הקשורות לקבוצת Zodiac והמערבות בספנות בינלאומית.

; ALBANY BUNKERS SUPPLY LIMITED

; KESHET EILON FOUNDATION

; KKL CHARITABLE FOUNDATION (קרן קיימת באנגליה) ;

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא ;

- ה. (1) שם : זאב נהרי (א1) מס' ת.ז. : 010063733
- (2) תאריך לידה : 16.5.1944 ;
- (3) מען להמצאת כתבי בי-דין : אהרון בקר 3, תל ברוך צפון, תל-אביב ;
- (4) נתינות : ישראלית ;
- (5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת כספים + מאזן ; ועדת תגמול ;
- (6) דח"צ : לא ; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : כן ; בעל כשירות מקצועית : כן ;
האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין : ממלא תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ כמפורט להלן ;
- (8) תאריך תחילת כהונה : 14/5/2008 ;

(9) **השכלתו:** רואה חשבון מוסמך - אוניברסיטת חיפה ;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

משנה בכיר וממלא מקום למנכ"ל, חבר הנהלה בכיר לכספים, חשבונאות ושוקי הון בבנק לאומי לישראל בע"מ.
ראש החטיבה לכספים ולכלכלה בבנק לאומי לישראל בע"מ עד סוף 2008.
יו"ר דירקטוריון לאומי החזקות ריאליות בע"מ; יו"ר דירקטוריון לוקסאינוסט ס.א. הולדינג;
יו"ר לאומי פרטנרס.

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:

כאמור לעיל וכן - בנק לאומי ארה"ב; בנק לאומי לישראל קורפ'; לאומי רי ל.ט.ד.; לאומי אינטרנשיונל אינווסטמנטס ו.ו.

(10) **האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:** לא ;

ו. (1) **שם:** פרופ' גדעון לנגהולץ (א1) **מס' ת.ז.:** 001110717 ;

(2) **תאריך לידה:** 12/12/1942 ;

(3) **מען להמצאת כתבי בי-דין:** לוין שמעון 28 דירה 22, הרצליה

(4) **נתינות:** ישראלית ;

(5) **חברות בועדות הדירקטוריון:** יו"ר ועדת ביקורת; ועדת כספים + מאזן; ועדת אסטרטגיה; ועדת תגמול; ועדה לענייני צים; ועדת קשרי קהילה ;

(6) **דח"צ:** כן ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: לא ;

בעל כשירות מקצועית: כן ;

"דירקטור חיצוני מומחה": כן ;

(7) **עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין:** לא ;

(8) **תאריך תחילת כהונה:** 11/10/2007 ;

(9) **השכלתו:**

בוגר הנדסת חשמל - הטכניון חיפה ;

דוקטור בהנדסת חשמל ומחשבים - אוניברסיטת לונדון.

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

מנכ"ל אוניברסיטת תל-אביב 2002-2007.

נשיא המכון הטכנולוגי חולון - משנת 2007.

תאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:

חברת רובוגרופ ט.א.ק. בע"מ (דח"צ); חברת ויז'ן סיגמא בע"מ (דח"צ).

(10) **האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:** לא ;

ז. (1) **שם:** יעקב עמידור (א1) **מס' ת.ז.:** 004180063 ;

(2) **תאריך לידה:** 15/05/1948 ;

(3) **מען להמצאת כתבי בי-דין:** רח' ציפמן 40, רעננה ;

(4) **נתינות:** ישראלית ;

(5) **חברות בועדות הדירקטוריון:** ועדת ביקורת; ועדת אסטרטגיה; ועדה לענייני צים ;

(6) **דח"צ:** לא ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: לא ;

- בעל כשירות מקצועית: כן ;
האם "דירקטור מומחה": בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: יצוין כי הדירקטור הנ"ל הינו דירקטור בצים שירותי ספנות משולבים בע"מ;
- (8) תאריך תחילת כהונה: 21.6.2007 ;
- (9) השכלתו:
- תואר ראשון - אוניברסיטת תל-אביב ;
תואר שני במדעי המדינה - אוניברסיטת חיפה.
- תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:
סגן נשיא מכון לנדר, מרכז אקדמי בירושלים.
- התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
צים שירותי ספנות משולבים בע"מ.
- (10) האם היא בת משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא.

- ח. (1) שם: רון מושקוביץ (א1) מס' ת.ז. 057773020 ;
- (2) תאריך לידה: 2/2/1963 ;
- (3) מען להמצאת כתבי בי-דין: אצל גורניצקי ושות', שדרות רוטשילד 45, תל-אביב ;
- (4) נתינות: ישראלית ;
- (5) חברות בועדות הדירקטוריון: ועדת אסטרטגיה ; יו"ר ועדת תגמול ; ועדת מינויים ;
- (6) דח"צ: לא ;
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן ;
בעל כשירות מקצועית: כן ;
האם "דירקטור מומחה": בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: מועסק בתאגיד שעשוי להיחשב כבעל זיקה לעידן עופר - מנכ"ל של QUANTUM PACIFIC ADVISORY LIMITED ;
- (8) תאריך תחילת כהונה: 14.5.2008 ;
- (9) השכלה:
B.A. בכלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת חיפה ;
M.B.A. מינהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
- תעסוקה בחמש השנים האחרונות
מנכ"ל של Quantum Pacific Advisory Limited, חברה זרה שמושבה בבריטניה, אשר היא וחברות שמקבלות ממנה שירותים עשויות להיחשב כבעלות זיקה לעידן עופר.
מנהל כספים ראשי בחברת AMDOCS LTD. יו"ר Pacific Drilling S.A.
- התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:
כאמור לעיל וכן - טאואר סמיקונדקטור בע"מ, ובמודו בע"מ ;
- (10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא ;

- ט. (1) שם: זהבית כהן (א1) מס' ת.ז. 058344797 ;
- (2) תאריך לידה: 16/11/1963 ;
- (3) מען להמצאת כתבי בי-דין: רח' הלבונה 31, רמת השרון ;
- (4) נתינות: ישראלית ואמריקאית ;
- (5) חברות בועדות הדירקטוריון: ועדת כספים + מאזן ; ועדת אסטרטגיה ; ועדה לענייני צים ;
- (6) דח"צ: לא ;
- בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן ;
- בעלת כשירות מקצועית: כן ;
- האם "דירקטור מומחה": בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;
- (7) עובדת של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: לא ;
- (8) תאריך תחילת כהונה: 29.6.2009 ;
- (9) השכלה:
תואר ראשון - חשבונאות - אוניברסיטת דיוקין ;
תואר שני MBA - מימון - אוניברסיטת פיטסבורג ;
תואר שני MA בחשבונאות - אוניברסיטת פנסילבניה ;
- תעסוקה בחמש השנים האחרונות:
מרצה במימון וחשבונאות, ביה"ס לניהול וורטון, אוניברסיטת פנסילבניה מ-1988 ; משנה למנכ"ל אי די בי חברה לאחזקות בע"מ ומנהלת כספים ראשית בקבוצת אי די בי 1998-2006 ; מ-2006 מנכ"ל אייפקס פרטנרס ישראל בע"מ ; מ-2008 יו"ר תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ; מ-2010 יו"ר פסגות בית השקעות. כמו-כן, יו"ר פסגות ניירות ערך בע"מ ופסגות נאמנות בע"מ.
- התאגידים שבהם היא משמשת כדירקטור:
כאמור לעיל וכן - תעשיות מזון תנובה - אגודה שיתופית חקלאית בישראל בע"מ ; תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ ; צהוב ירוק מימון והשקעה בע"מ ; סגול ירוק פרוייקט והשקעה בע"מ ; סגול צהוב בינלאומי בע"מ ; אפ.מש.תנ. אחזקות בע"מ ; אמ.תנ.א.פ.פ. בע"מ ; אפ.תנ.בע"מ ; GENETRIX ; מבט בשר טרי בע"מ ; אפ.פס אוקויזישן בע"מ ; הימלאיה אפ.פס. בע"מ ; אוורסט אפ.פס. בע"מ ; דירקטורית בחלק מן החברות המחזיקות (במישרין או בעקיפין) בפסגות בית השקעות בע"מ ; אוניברסיטת חיפה ; יו"ר חבר הנאמנים המכללה האקדמית בית ברל.
- (10) האם היא בת משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא.
- י. (1) שם: יואב דופלט ;
- (א1) מס' ת.ז. 024074429 ;
- (2) תאריך לידה: 13/12/1968 ;
- (3) מען להמצאת כתבי בי-דין: מושב אלוני אבא 36005 ;
- (4) נתינות: ישראלית ;
- (5) חברות בועדות הדירקטוריון: ועדת אסטרטגיה ;

- (6) דח"צ: לא;
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: לא;
האם בעל כשירות מקצועית: כן;
האם "דירקטור מומחה": בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000
(7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: כן. מנכ"ל עופר היי-טק השקעות בע"מ מקבוצת עופר הולדינגס גרופ בע"מ;
(8) תאריך תחילת כהונה: 18/02/2010;

(9) השכלתו:

בוגר כלכלה וניהול, הטכניון; מוסמך מנהל עסקים, אוניברסיטת חיפה.

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

מנכ"ל חברת עופר היי-טק השקעות בע"מ.

תאגידים בהם הוא משמש כדירקטור:

- לומינס בע"מ; אנזימוטק בע"מ; אס.גיי.וי.אס בע"מ; קורפלו בע"מ; RAY V INC; ווי.וי.סי. יוזמה III ניהול והשקעות בע"מ; ווי.וי.סי יוזמה ניהול והשקעות בע"מ; ניות מרכז טכנולוגי בע"מ.
(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד: לא.

- יא. (1) שם: אביעד קאופמן (א1) מס' ת.ז. 028005270;
(2) תאריך לידה: 4/12/1970;
(3) מען להמצאת כתבי בי-דין: אצל עו"ד צבי אפרת, גורניצקי ושות', שד' רוטשילד 45, ת"א
(4) נתינות: ישראלית;
(5) חברות בועדות הדירקטוריון: ועדת כספים + מאזן; ועדה לענייני צים;
(6) דח"צ: לא;
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: כן;
בעל כשירות מקצועית: כן;
האם "דירקטור מומחה": בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000
(7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין: CFO של Quantum, Pacific Advisory Limited חברה זרה שמושבה בבריטניה שעשויה להיחשב כבעלת זיקה לעידן עופר;
(8) תאריך תחילת כהונה: 1.7.2010;
(9) השכלתו:
MBA - התמחות במימון - אוניברסיטת תל-אביב;
BA - כלכלה וחשבונאות - האוניברסיטה העברית בירושלים;
רואה חשבון;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

CFO של Quantum Pacific Advisory Limited חברה זרה שמושבה בבריטניה אשר היא וחברות שמקבלות ממנה שירותים עשויות להיחשב כבעלות זיקה לעידן עופר;
דירקטור מיסוי בינלאומי, Amdocs Limited;

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:

לינב החזקות בע"מ; לינב ספנות בע"מ; מאראבל II בע"מ (חברות שעשויות להיחשב כבעלות

זיקה לבני משפחה מסוימים ממשפחת עופר);

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא.

יב.

(1) שם : עופר טרמצ'י (א1) מס' ת.ז. 058822669 ;

(2) תאריך לידה : 21/10/1964 ;

(3) מען להמצאת כתבי בי-דין : השחר 14/3 בית הכרם, ירושלים

(4) נתינות : ישראלית ;

(5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת ; יו"ר ועדת כספים + מאזן ; ועדת מינויים ;

(6) דח"צ : כן ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : כן ;

בעל כשירות מקצועית : כן ;

האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;

(7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין : לא ;

(8) תאריך תחילת כהונה : 30.8.2010 ;

(9) השכלתו :

BA סטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית בירושלים ;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

מנכ"ל חברת הביטוח הכשרת הישוב חברה לביטוח - 5 שנים
סמנכ"ל פיתוח עסקי - מגדל חברה לביטוח - שנה (טרם מינויו למנכ"ל הכשרת הישוב)

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור : אינו משמש כדירקטור בחברות אחרות.

(10) האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד : לא.

יג.

(1) שם : איתן רף (א1) מס' ת.ז. 001587161 ;

(2) תאריך לידה : 31/8/1941 ;

(3) מען להמצאת כתבי בי-דין : רוקח 112 דירה 40, רמת גן

(4) נתינות : ישראלית ;

(5) חברות בועדות הדירקטוריון : ועדת ביקורת ;

(6) דח"צ : לא ;

בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית : כן ;

בעל כשירות מקצועית : כן ;

האם "דירקטור מומחה" : בהתחשב בהצהרותיו של הדירקטור, דירקטוריון החברה קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור מומחה", כמשמעות המונח "דירקטור חיצוני מומחה" בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000 ;

(7) עובד של התאגיד, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין : לא ;

(8) תאריך תחילת כהונה : 21.10.2010 ;

(9)

השכלתו:

בוגר בכלכלה ובמדעי החברה - האוניברסיטה העברית;
מוסמך במנהל עסקים - האוניברסיטה העברית;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

יו"ר בנק לאומי לישראל בע"מ מ-1995 עד 2010;
יועץ בכיר במורגן סטנלי מאגוסט 2010;

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור: וולפסון קלור מאיר; וריפון; אירונאוטיקס; קיקה ישראל; גירביניה.

(10) **האם הוא בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:** לא.

26. נושאי משרה בכירה של התאגיד

א. (1) **שם:** אמיר אלשטיין, יו"ר הדירקטוריון (ראה תקנה 26 לעיל)

ב. (1) **שם:** ניר גלעד (א1) **מס' ת.ז.:** 54702808

(2) **תאריך לידה:** 06/04/1957;

(א2) **תאריך תחילת כהונה:** 1/6/2007;

(3) **התפקיד שהוא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:** מנכ"ל החברה לישראל; וכן דירקטור בחברות הקבוצה כמפורט בס"ק (5) להלן;

(4) **בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:** מכהן כמנכ"ל החברה;

(5) **השכלתו:**

בוגר BA כלכלה ומינהל חקלאי - התמחות במתמטיקה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית בירושלים;

מוסמך MA במינהל עסקים - התמחות במימון - אוניברסיטת בר אילן;

תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:

יו"ר דירקטוריון צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (1.12.2009); יו"ר דירקטוריון כי"ל (החל מיום 1.1.2008); יו"ר איי סי גרין אנרגי בע"מ; יו"ר ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ; יו"ר או.פי.סי רותם בע"מ; יו"ר IC POWER בע"מ; מ"מ יו"ר דירקטוריון כי"ל (28.5.07 - 31.12.07); משנה למנכ"ל החברה לישראל בע"מ (15.5.06 - 31.5.07); משנה למנכ"ל מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ; מנכ"ל מגדל ניהול השקעות 2001 בע"מ ויו"ר מגדל שוקי הון (2004-2006).
החשב הכללי - משרד האוצר (1999-2003).

התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור:

כאמור לעיל וכן - כי"ל; מפעלי ים המלח בע"מ, רותם אמפרט נגב בע"מ, ברום ים המלח בע"מ, תרכובות ברום בע"מ, מגנזיום ים המלח בע"מ, טאואר סמיקונדקטור בע"מ, ח.ל. (החזקות-כי"ל) בע"מ, ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ, ח.ל. רכש כי"ל (1998) בע"מ, צירי קוואנטום בע"מ (2007), צים.

ג. (1) **שם:** אבישר פז (א1) **מס' ת.ז.:** 54190921;

(2) **תאריך לידה:** 29/01/1957;

(א2) **תאריך תחילת כהונה:** 01/04/2001;

(3) **התפקיד שהוא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:** סמנכ"ל כספים ואחראי על ניהול סיכונים שוק בחברה; דירקטור בחברות הקבוצה כמפורט בס"ק (א) להלן;

(4) **בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:** לא.

- (5) השכלתו:
בוגר כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת תל-אביב;
רואה חשבון מוסמך;
תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:
סמנכ"ל כספים בחברה;
התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
חברות המטה של החברה לישראל; כ"ל; רותם אמפרט נגב בע"מ; מפעלי ים המלח בע"מ; ברום
ים המלח בע"מ; תרכובות ברום ים המלח בע"מ; ועדת כ"ל מוצרי תכלית; צים שירותי ספנות
משולבים בע"מ; בתי זיקוק לנפט בע"מ וחברות אחרות בקבוצת החברה לישראל.

- ד. (1) שם: **אלי גולדשמידט** (א1) מס' ת.ז.: 52025616;
(2) תאריך לידה: 17/10/1953;
(א2) תאריך תחילת כהונה: 01/04/2008;
(3) התפקיד שהוא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו: סמנכ"ל
תקשורת ורגולציה;
(4) בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד: לא;
(5) השכלתו:
בוגר משפטים אוניברסיטת תל-אביב
מוסמך משפטים LLM - אוניברסיטת תל-אביב
תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:
יועץ לחברות; גישורים;

- ה. (1) שם: **ערן שריג** (א1) מס' ת.ז.: 027219062;
(2) תאריך לידה: 3/4/1974;
(א2) תאריך תחילת כהונה: 01/03/2010;
(3) התפקיד שהוא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו: סמנכ"ל
פיתוח עסקים ואסטרטגיה בחברה; דירקטור בכימיקלים לישראל בע"מ;
(4) בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד: לא;
(5) השכלתו:
עורך דין - בוגר משפטים LLB - אוניברסיטת תל-אביב
מוסמך משפטים - אוניברסיטת דיוק, ארה"ב
מוסמך במנהל עסקים - המרכז הבינתחומי הרצליה
תעסוקתו בחמש השנים האחרונות:
דירקטור, פיתוח עסקים גלובלי - טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ (עד פברואר 2010)
עורך דין - טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ (עד 2006)
תאגידים שבהם הוא משמש דירקטור: כימיקלים לישראל בע"מ.

- ו. (1) שם: **מאיה אלשיך-קפלן**;
(א1) מס' ת.ז.: 29470861;
(2) תאריך לידה: 5/5/1972;
(א2) תאריך תחילת כהונה: 15/3/2010;
(3) התפקיד שהיא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו: היועצת
המשפטית הפנימית ומזכירת החברה.
(4) בעלת עניין בתאגיד או בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד: לא;

(5) השכלתה:

עורכת דין - בוגרת משפטים LLB - האוניברסיטה העברית
תעסוקתה בחמש השנים האחרונות:
עורכת דין במשרד הרצוג פוקס נאמן ושות' - משרד עורכי דין
תאגידים בהם היא משמשת דירקטורית: חברת מאיה אלשיך קפלן.

ז. (1) שם: חביבה שפט (א1) מס' ת.ז.: 08765653;

(2) תאריך לידה: 28/01/1948;

(א2) תאריך תחילת כהונה: 25/01/1978;

(3) התפקיד שהיא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו: חשב החברה;

(4) בעלת עניין בתאגיד או בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד: לא;

(5) השכלתה: חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב
תעסוקתה בחמש השנים האחרונות: חשב החברה;

תאגידים בהם היא משמשת דירקטורית: ח.ל. (החזקות-כ"ל) בע"מ; ח.ל. (כסלו, 1998) בע"מ;
ח.ל. רכש כ"ל (1998) בע"מ; אודי אינטרנשיונל (1994) בע"מ.

ח. (1) שם: שמואל רוזנבלום (א1) מס' ת.ז.: 050594068;

(2) תאריך לידה: 21/4/1951;

(א2) תאריך תחילת כהונה: 20/6/2007;

(3) התפקיד שהוא ממלא בתאגיד, בחברה בת שלו, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו: מבקר פנימי (אינקה, ICG);

(4) בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד: לא;

(5) השכלתו ונסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות:

תואר ראשון - כלכלה וחשבונאות (BA) - אוניברסיטת בר אילן;

תואר שני - מוסמך במשפטים (L.L.M.) - אוניברסיטת בר אילן;

רו"ח מוסמך - מועצת רו"ח;

מבקר פנימי - CIA, הלשכה בארה"ב;

מבקר פנימי ושותף במשרד רו"ח.

מבקר מעילות מוסמך CFE מהלשכה האמריקאית לבוחני מעילות.

27. רואה החשבון של התאגיד

סומך חייקין ושות', מרחוב ארניא 23, תל-אביב.

28. שינוי בתזכיר או בתקנות

"אין".

29. המלצות והחלטות הדירקטורים לשנת 2010

א. המלצות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית, והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר:

(1) תשלום דיבידנד או ביצוע חלוקה, כהגדרתה בחוק החברות, בדרך אחרת, או חלוקת מניות

הטבה: לא בוצע בשנת 2010 (לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בשנת 2011 ראו סעיף 5 לדו"ח).

- (2) שינוי ההון הרשום או המונפק של התאגיד: לא בוצע במועד הדו"ח.
- (3) שינוי תזכיר או תקנון של התאגיד: לא בוצע במועד הדו"ח.
- (4) פדיון ניירות ערך בני פדיון, כמשמעותם בסעיף 312 לחוק החברות: לא בוצע במועד הדוח.
- (5) פדיון מוקדם של איגרות חוב: לא בוצע במועד הדוח.
- (6) עסקה שאינה בהתאם לתנאי השוק, בין התאגיד ובעל ענין בו: ראו הפירוט הנכלל ביחס לתקנה 21 ו-22 לעיל לדו"ח.

ב. החלטות אסיפה כללית מיוחדת של החברה:

- (1) אסיפה כללית מיוחדת מיום 12.4.2010: במסגרתה הוחלט, בין היתר: (א) אישור הענקת תגמול נוסף בסך 300,000 דולר ארה"ב לשנה למר אמיר אלשטיין ("התגמול הנוסף"), סגן יו"ר דירקטוריון החברה, בגין תפקידים נוספים בחברה; (ב) מינוי מר יואב דופלט כדירקטור בחברה וקביעת זכאותו לכל התנאים הנהוגים בחברה.
- (2) אסיפה כללית מיוחדת מיום 30.8.2010: במסגרתה הוחלט, בין היתר: (א) למנות את עופר טרמצי כדירקטור חיצוני בחברה לתקופת כהונה של שלוש שנים החל ממועד אישור מינויו על ידי האסיפה הכללית; (ב) כי מר עופר טרמצי, כדירקטור חיצוני בחברה, יהא זכאי לכל תנאי הכהונה המקובלים בחברה, לרבות בהתחשב בכך שהוא זכאי לתוספת מומחיות; (ג) כי מר אביעד קאופמן יהא זכאי כדירקטור, בתוקף ממועד תחילת כהונתו (1.7.2010), לכל תנאי הכהונה המקובלים בחברה, לרבות בהתחשב בכך שהוא זכאי לתוספת מומחיות.
- (3) אסיפה כללית מיוחדת מיום 16.9.2010: במסגרתה הוחלט, בין היתר: לאשר את תנאי הכהונה של מר אמיר אלשטיין, יו"ר דירקטוריון החברה, בתוקף מיום 1.7.2010, וכן לאשר את הקצאת האופציות ליו"ר דירקטוריון החברה, והכל כמפורט בדיווח מיידי של החברה מיום 31.8.2010 והדוח המשלים מיום 13.9.2010.
- (3) אסיפה כללית מיוחדת מיום 13.10.2010: במסגרתה הוחלט, בין היתר: (א) למנות את פרופסור גדעון לנגהולץ לתקופת כהונה נוספת בת 3 שנים, כדירקטור חיצוני לחברה, החל בתום תקופת כהונתו הסטטוטורית הנוכחית כדירקטור חיצוני, היינו מיום 11.10.2010; (ב) כי פרופסור גדעון לנגהולץ, כדירקטור חיצוני בחברה, יהא זכאי לכל תנאי הכהונה המקובלים בחברה, לרבות בהתחשב בכך שהוא זכאי לתוספת מומחיות.
- לשם שלמות הדברים יצוין כי ביום 18.11.2010 התקיימה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של החברה, במסגרתה בין היתר אושר מינוי דירקטורים בחברה (לרבות מינויו של מר איתן רף), והכל כמפורט בדיווחים מיידיים מימים 2.11.2010 ו-21.11.2010.

א29. החלטות החברה לשנת 2010

להלן יובאו פרטים בדבר החלטות החברה כמפורט להלן:

1. אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות: לא אושרו פעולות כאמור, מעבר למפורט ביחס לתקנה 21 ו-22 לעיל לדו"ח.
2. פעולה לפי סעיף 254(א) לחוק החברות אשר לא אושרה: לא בוצעו פעולות כאמור.

3. עסקאות הטעונות אישורים מיוחדים לפי סעיף 270(1) לחוק החברות, ובלבד שהמדובר בעסקה חריגה, כהגדרתה בחוק החברות : ראו הפירוט ביחס לתקנה 21 ו-22 לעיל לדו"ח.
4. פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי, לנושא משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח : ראו הפירוט ביחס לתקנה 22 לעיל לדו"ח.

29.3.2011

החברה לישראל בע"מ

תאריך

שמות החותמים ותפקידם

ניר גלעד, מנכ"ל החברה

אבישר פז, סמנכ"ל כספים

מרשם בעלי המניות של התאגיד נכון למועד פרסום הדו"ח

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
3708		
י תרת מחזיק:		
שם:	DAVID BARCOHANA AND ROSETTE -BANOO AMINI	
כתובת:	P.O.BOX 355 BEVERLY HILLS, CA 90213 U.S.A.	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
4632		
י תרת מחזיק:		
שם:	GRAHAM BECK C/O KANGA	
כתובת:	POB 2465 JOHANNESBURG, 2000 SOUTH AFRICA	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
1188		
י תרת מחזיק:		
שם:	DR. AYOUB BEROUKHIM &/OR DR. EBRAHIM BEROUKHIM	
כתובת:	WILSHIRE BLVD. #1106 LOS ANGELES, CALIFORNIA, 90024 U.S.A.	
10433		

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
1074796		
י תרת מחזיק:		
שם:	BEROUKHIM BAROUKH AND/OR EZAT L. BEROUKHIM	
כתובת:	10551 WILSHIRE BLVD. #1405 LOS ANGELES, CA 90024 U.S.A	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
84		
י תרת מחזיק:		
שם:	CONG. BNAI ABRAHAM SYNAGOGUE	
כתובת:	53 EAST BALTIMORE STREET HAGERSTOWN MD. 21740 U.S.A.	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
2316		
י תרת מחזיק:		
שם:	JONATHAN COBB C/O JENNIFER TUIL	
כתובת:	P.O.BOX 186 DALTON STREET 4 KOCHAV YAIR, ISRAEL	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
2316		
י תרת מחזיק:		
שם:	CHARLES COBB C/O JENNIFER TUIL	
כתובת:	P.O.BOX 186 DALTON STREET 4 KOCHAV YAIR, ISRAEL	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
924		
י תרת מחזיק:		
שם:	BAHRAM COHANIM & CYRUS COHANIM	
כתובת:	WINE,MISHEIKER& ERNSTOFF Keren Hayesod 19A Jerusalem 94188	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
924		
י תרת מחזיק:		
שם:	MRS. MEHRANGIZ COHANIM KH ZAND 205	
כתובת:	SHIRAZ IRAN	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה: רגילות
2778		
י תרת מחזיק:		
שם:	ב תיה יחצק זאדה	
כתובת:	רחוב אהרנפלד נחום 15 ירושלים 97556	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
1676		GUILTY SIMANTOB AND/OR MICHAEL DAVID BOROOKHIM	
יתרת מחזיק:		P.O.BOX 2706 BEVERLY HILLS, CA. 90213 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
579		ELYAS FARYABI	
יתרת מחזיק:		5301 BALBOA BLVD. #H14 ENCINO, CALIFORNIA, 91316 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
12		ALFRED GEBER	
יתרת מחזיק:		S. OCEAN BLVD APT #405 SOUTH FLORIDA 33480 U.S.A.	
שם:			
כתובת:		3590 PALM BEACH	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
72		DR. IRADJ GHADISHAH &/OR MRS. JANETTE RAHBAN GHADISHAH	
יתרת מחזיק:		10660 WILSHIRE BLVD . # 1108 LOS ANGELES, CA. 90024 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
546		MRS. SALA GIBERSTEIN	
יתרת מחזיק:		34 AVENUE RAPHAEL 75016 PARIS, FRANCE	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
462		R. HENRIQUES JR.** ALTIESELSKABET VARDE BANK	
יתרת מחזיק:		HOJBRO PLADS 9, P.O.B. 2234 1019 COPENHAGEN K. DENMARK	
שם:			
כתובת:		INCORRECT ADDRESS	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
924		K. HOURFAR & M. HAKHAMIAN C/O FRED & BIJAN HOURFAR	
יתרת מחזיק:		158 N. WILLAMAN DR. BEVERLY HILLS, CA 90211 U.S.A	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
330		JACOBSON ALEX (ELIAS) THE LATE C/O MR HENRY JACOBSON	
יתרת מחזיק:		EXECUTOR OF THE ESTATE POB 1091 , JOHANNESBURG 2000 RETURNED	
שם:			
כתובת:		IN MAIL	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
84		JOUBIN KALIMIAN	
יתרת מחזיק:		10 RUSSEL WOODS ROAD GREAT NECK N.Y. 11021 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
22		JANET &/OR ROGER NAWY THE BARCLAY	
יתרת מחזיק:		3530 PIEDMONT RD. NE. APT. 11-L ATLANTA, GA 30305 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהו"י:	144	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	VALANTINE LIVIAN & DIANA NAMDAR C/O MOOSA NAMDAR			
כתובת:	120-15 TH AVENUE KEW GARDENS, NEW YORK 11415 U.S.A84.			

מספר זהו"י:	342	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	LOUIE PARVIZ / SIMIN / SHERVIN/ DAVID AND MAZIYAR			
כתובת:	17732 PALORA STREET ENCINO, CA 91316, U.S.A.			

מספר זהו"י:	1854	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	JAMSHID MADDAHI, M.D.			
כתובת:	620 ENDRINO PL. BEVERLY HILLS, CA. 90210 U.S.A.			

מספר זהו"י:	1014	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	MRS. RENEE LEAH MELAMED			
כתובת:	C/O DAVONPORT INC STONEHAGE SA PUIS-GODET 12 2005 NECUCHATEL SWITZERLAND			

מספר זהו"י:	1854	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	YOUSSEF MASJEDI & MORVARID KALATIAN-MASJEDI & JACOB MASJEDI			
כתובת:	11963 MAYFIELD AVE. APT. 301 LOS ANGELES, CA.90049 U.S.A.			

מספר זהו"י:	924	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	MORDECHAI & ALBERT MASSACHI			
כתובת:	1301 NORTH HIGHLAND AVE. LOS ANGELES, CALIFORNIA 90028 U.S.A.			

מספר זהו"י:	924	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	MORDECHAI & JACQUES MASSACHI			
כתובת:	1301 NORTH HIGHLAND AVENUE HOLLYWOOD, CA 90028 U.S.A			

מספר זהו"י:	1938	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	MORDECHI MASSACHI & PARVIN KHORSANDI (MASSACHI)			
כתובת:	1301 NORTH HIGHLAND AVENUE HOLLYWOOD , CA 90028 U.S.A			

מספר זהו"י:	780	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	ROBERT D. MENKO RETURNED IN MAIL**			
כתובת:				

מספר זהו"י:	924	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:				
שם:	BENLEE HOLDING PTY LTD			
כתובת:	P. O. BOX 340 MORLEY 6943 PERTH WEST AUSTRALIA			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
3708		LEO GLOBAL INVESMENTS LTD C/O BURGAUERR HUSER AMAN &	
יתרת מחזיק:		PARTNER - MR. ARTHUR HUSER STOCKER STRASSE 14 P.O.B 8022	
שם:		ZURICH, SWITZERLAND	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
037983315		DR. EHSAN OLLAH MOSHFEGH & ELHAM MOSHFEGH	
1014		10701 WILSHIRE BLVD SUITE 1103 LOS ANGELES, CA 90024, USA	
יתרת מחזיק:			
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
1014		Dr. EHSAN OLLAH MOSHFEGH & MOUSSA MOSHFEGH	
יתרת מחזיק:		10701 WILSHIRE BLVD SUITE 1103 LOS ANGELES, CA 90024, USA	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
10026		JOSEPH J. NAHMIAS - THE LATE EXECUTIVES OF THE ESTATE	
יתרת מחזיק:		REPUBLIC NATIONAL BANK OF N.Y. 20	
שם:		-FRANCE	
כתובת:		PLACE VENDOME, PARIS 75001	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
1098		NILS KEVIN JACOBSENS FAMILIEFOND C/O ADV. NIELS FISCH-THOMSE	
יתרת מחזיק:		FREDERIKSHOLMS KANAL 20 1220	
שם:		DENMARK	
כתובת:		COPENHAGEN	

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
924		NARGES FARYABI RAHIMI	
יתרת מחזיק:		5301 BALBOA BLVD. APT.#H14 ENCINO, CALIFORNIA, 91316 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
1854		IRADJ RAHMANOU & FARIFITH BAROUKHIAN & RAMIN RAHMANOU	
יתרת מחזיק:		C/O RAMIN RAHMANOU P.O.B. 349, GREATNECK NEW YORK 11022, .	
שם:		U.S.A	
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
1014		DR. MEHRDAD RAVAGHI C/O MS. HOMAYRA SHISHENEH	
יתרת מחזיק:		4547 VIA PLUMA NEWBURY PARK, CA. 91320 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
414		DR. ANTHONY H. SACKS	
יתרת מחזיק:		8490 CLIFFRIDGE LANE LA JOLLA CALIFORNIA, 92037 U.S.A.	
שם:			
כתובת:			

מספר זהוי:	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
924		ASHER SAFAMANESH** C/O DISCOUNT BANK	
יתרת מחזיק:		ROTHSCHILD DRIVE TEL-AVIV, ISRAEL NO KNOWN ADDRESS	
שם:			
כתובת:			

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
1681			
יתרת מחזיק:			
שם:	GITY SIMANTOB AND/OR GUITA BOROOKHIM		
כתובת:	P.O.BOX 2706 BEVERLY HILLS, CA. 90213 U.S.A.		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
512			
יתרת מחזיק:			
שם:	NEDJAT &/or KAMRAN SIMANTOB		
כתובת:	3041 MERCER LN. SAN DIEGO, CALIFORNIA 92101, U.S.A.		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
924			
יתרת מחזיק:			
שם:	YAGHOUB & SHAHRAM SOUFERIAN		
כתובת:	1423 ALLENFORD L A CALIFORNIA, 90049 U.S.A.		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
84			
יתרת מחזיק:			
שם:	CARL DAVID UDLER U/C/O ALLAN S. OR ARLINE P. UDLER		
כתובת:	11500 GAUGUIN LANE POTOMAC, MD. 20854 U.S.A.		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
84			
יתרת מחזיק:			
שם:	ERIC J. UDLER U/C/O ALLAN S. OR ARLINE P. UDLER		
כתובת:	11500 GAUGUIN LANE POTOMAC, MD. 20854 U.S.A.		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
308			
יתרת מחזיק:			
שם:	YOUSSEF KALATIZADEH		
כתובת:	187 REGENTS PARK ROAD LONDON, N3 3PB, ENGLAND, UK		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
308			
יתרת מחזיק:			
שם:	FARIBA KALATIZADEH		
כתובת:	187 REGENTS PARK ROAD LONDON N3 3PB, ENGLAND, UK		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
213052957	מספר דרכון		
308			
יתרת מחזיק:			
שם:	ALBERT KALATIZADEH		
כתובת:	186 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, NY 11024 U.S.A		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
924			
יתרת מחזיק:			
שם:	MANOUCHER ZAGHI C/O NISSAN ZAGHI		
כתובת:	AV. ANARI STREET LASHGARI N36, SHIRAZ IRAN		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
507			
יתרת מחזיק:			
שם:	DR ROUHOLLAH NEMANIM AND/OR DR MALIHEH TABIBI		
כתובת:	1138 STANFORD STREET SANTA MONICA, CA 90403 U.S.A		

מספר זהו"י:	סוג זהו"י:	שם מניה:	רגילות
2316			
יתרת מחזיק:			
שם:	ADAM MARK HERMAN C/O A.M. RECHTMAN		
כתובת:	39 HILL ROAD PINNER, MIDDX, HA5ILB UNITED KINGDOM		

מספר זהווי:	215054438	סוג זהווי:	מספר דרכון	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	308	שם:	TABIBI DAVOOD	כתובת:	45-41 PL APT 6G L.I.C. N.Y. 11104 U.S.A39
מספר זהווי:	64837123	סוג זהווי:	מספר תעודת זהות	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	6	שם:	יהודה בר-לב	כתובת:	רח' ברסקי 6 א תל-אביב 69080
מספר זהווי:	52602349	סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	60	שם:	ברוידא אלון	כתובת:	ת.ד. 23933 תל-אביב 61231
מספר זהווי:	34936	סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	115	שם:	לוי אמנון	כתובת:	משה סנה 17/1 כפר-סבא 44288
מספר זהווי:		סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	6	שם:	ניומן דוד	כתובת:	רח' דוד שמעוני 14 ירושלים 92623
מספר זהווי:	4156865	סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	480	שם:	נאמן יהושע	כתובת:	תרעד 1ב' דירה 15 רמת גן ישראל
מספר זהווי:	797516	סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	471	שם:	רוט חיים	כתובת:	המליץ 6 ירושלים
מספר זהווי:		סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	751	שם:	טיגנר לובה	כתובת:	החלוץ 51 ירושלים 96269
מספר זהווי:	038506499	סוג זהווי:	מספר תעודת זהות	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	30	שם:	טל סביון	כתובת:	גאולים 44, זכרון יעקב
מספר זהווי:	55088645	סוג זהווי:		שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק:	1	שם:	לבנת רז	כתובת:	הרימון 23 גבעת סביון 55900

מספר זהוי: 55641757	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 6			
שם:	דב קוזליק		
כתובת:	רח' מינק 6 ירושלים		
מספר זהוי: 5416377/9	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 1			
שם:	פרידמן דוד		
כתובת:	ת.ד. 1443 רמת השרון		
מספר זהוי: 512751116	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 632955			
שם:	מילניום השקעות אלעד בע"מ		
כתובת:	אנדריי סחרוב 9 חיפה		
מספר זהוי: 8037392	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 10			
שם:	נתן פנצר		
כתובת:	ת.ד. 4241, חיפה 31042		
מספר זהוי: 51-1147944	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 60000			
שם:	ח.ל. ניהול וייעוץ (1986) בע"מ		
כתובת:	רח' ארניא 23, מגדל המילניום תל-אביב		
מספר זהוי: 5570310	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 1314			
שם:	שלם עזרא		
כתובת:	רח' ברקת 5 ת.ד. 170 רעות 71908		
מספר זהוי: 307023440	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 2			
שם:	נוחימובסקי מאיה		
כתובת:	אורטל 4/1 בית שמש 99612		
מספר זהוי: 312770886	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 507			
שם:	שהראם נאמנים		
כתובת:	שד' בן צבי 39 דירה 25 ירושלים		
מספר זהוי: 4112527	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 4112527			
שם:	מזרחי טפחות חברה לרישומים בע"מ		
כתובת:	רח' זבוטינסקי 7, מגדלי אביב רמת-גן		
מספר זהוי: 51-2758616	סוג זהוי:	שם מניה:	רגילות
יתרת מחזיק: 2444290			
שם:	רישומים מזרחי עבור מילניום		
כתובת:	זבוטינסקי 7 מגדלי אביב רמת-גן		

מספר זהווי: 51-0023294 סוג זהווי: מספר ברשם החברות שם מניה: רגילות
יתרת מחזיק: 207637
שם: דיסקונט נאמנות בע"מ נאמנות עבור בנק דיסקונט ומילניום
כתובת: דרך מנחם בגין 52 תל-אביב

מספר זהווי: 51-0474810 סוג זהווי: מספר ברשם החברות שם מניה: רגילות
יתרת מחזיק: 172677
שם: יו בנק חברה לנאמנות בע"מ בנאמנות עבור הבינלאומי ומילניום
כתובת: שד' רוטשילד 38 תל-אביב

החברה לישראל בע"מ

דוח ממשל תאגידי אפקטיביות הבקרה וביקורת פנים לשנת 2010

חלק ה' - דוח ממשל תאגידי, אפקטיביות הבקרה וביקורת פנים

במסגרת האחריות החברתית תאגידית (Corporate Social Responsibility), פועלת החברה על פי עקרונות שמטרתם להבטיח את איכות ושקיפות תהליכי קבלת ההחלטות בחברה; וכל זאת כפי שיפורט בין היתר להלן:

פרק א' – גילוי אודות הדירקטורים ונושאי המשרה הבכירה בתאגיד, זהות בעלי עניין בתאגיד והחלטות מהותיות

1. גילוי אודות בעלי תפקיד מסוימים ובעלי עניין:

א. לפרטים בדבר הדירקטורים ונושאי המשרה הבכירה בתאגיד, זהות בעלי העניין בתאגיד ראו סעיפים 24, 26 ו-26א בפרק הפרטים הנוספים על התאגיד לדוח וכן דיווחים מיידיים של החברה מימים 22.11.2010 ו-21.2.2011.

ב. אין בחברה "מורשה חתימה עצמאית", כהגדרתו בסעיף 37(ד) לחוק ניירות ערך.

2. ביקורת פנים:

להלן פרטים על המבקר הפנימי של החברה לישראל וחברות המטה:

פרטי המבקר הפנימי

- א. שם המבקר הפנימי: שמואל רוזנבלום, רו"ח.
- ב. תאריך תחילת כהונה: יוני 2007.
- ג. כישורים: המבקר הפנימי הינו רואה חשבון מוסמך, שותף במשרד רו"ח, עוסק בביקורת פנימית בחברות ציבוריות רבות.
בוגר בכלכלה וחשבונאות (BA) מוסמך במשפטים (LL.M), מבקר פנימי מוסמך (CIA) מהלשכה האמריקאית, מבקר מעילות (CFE) הלשכה בארה"ב.
- ד. למיטב ידיעת החברה, המבקר הפנימי עומד בהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות, ובהוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית.
- ה. למיטב ידיעת החברה, המבקר הפנימי אינו מחזיק בניירות ערך של החברה או של גופים הקשורים אליה.
- ו. המבקר הפנימי אינו עובד התאגיד והוא מעניק שרותי ביקורת פנימית. בביצוע ביקורתו נעזר המבקר בצוות עובדים מקצועי ממוסדר.

דרך המינוי של המבקר הפנימי

מינוי המבקר הפנימי אושר ע"י דירקטוריון החברה בתאריך 20 ביוני 2007, לאחר המלצת ועדת הביקורת; ואושר, למען הסדר הטוב, ביום 29.3.2011. בין הנימוקים לאישור

המינוי: (א) למבקר הפנים השכלה וניסיון רחבים, לרבות: תואר ראשון - כלכלה וחשבונאות (BA) - אוניברסיטת בר אילן; תואר שני - מוסמך במשפטים (L.L.M) - אוניברסיטת בר אילן; ר"ח מוסמך - מועצת ר"ח; מבקר פנימי - CIA, הלשכה בארה"ב; מבקר פנימי ושותף במשרד ר"ח; מבקר מעילות מוסמך CFE מהלשכה האמריקאית לבוחני מעילות; (ב) בין היתר בהתחשב בהשכלתו ובניסיונו, החברה סבורה כי יש בידי מבקר הפנים לעמוד בחובות, בסמכויות ובתפקידים המוטלים עליו בהתאם לדין, לרבות בהתחשב בסוג החברה, גודלה, היקף ומורכבות פעילותה.

זהות הממונה על המבקר הפנימי

הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הינו מנכ"ל החברה, תוך תיאום עם יו"ר הדירקטוריון ועם ועדת הביקורת של החברה.

תוכנית העבודה של המבקר הפנימי

תוכנית הביקורת השנתית נקבעת על ידי ועדת הביקורת של החברה, בין היתר, בהתחשב בשיקולים הבאים: סיכונים טבועים בפעילותה של החברה, ניסיון שנים קודמות, פוטנציאל ליעילות וחסכון, רגולציה ותקנות החלות על החברה ונקודות תורפה הנראות לדירקטוריון החברה, להנהלה או למבקר הפנים באופן שוטף, וכן בדיקת יישום דוחות ביקורת קודמים. בתוכנית העבודה קיימים נושאים רגולטוריים מסוימים הנבדקים מידי שנה. הכל בהתחשב בכך כי מדובר בחברת החזקות ולחברות הבנות העיקריות מבקר פנימי נפרד וועדת ביקורת עצמאיות הפועלות עפ"י התקנות. תוכנית הביקורת השנתית מוצעת על-ידי מבקר הפנים. במהלך השנה, ככל שמבקר הפנים סבור כי יש לעדכן את תוכנית הביקורת השנתית, הדבר מובא לאישור ועדת הביקורת, ולאחר מכן מובא לידיעת הדירקטוריון. דגשים מיוחדים מוספים מעת לעת על ידי המנכ"ל בהתאם להתרחשויות.

עסקאות כאמור בסעיף 270 לחוק החברות אשר בוצעו בשנת הדוח, נבדקות על-ידי מבקר הפנים כחלק מתוכנית העבודה השנתית שלו. כמו-כן, עסקאות מהותיות אחרות נבחנות על-ידי מבקר הפנים מעת לעת על-פי תוכנית ביקורת שנתית, לא בהכרח בשנת הדוח בה נערכה העסקה.

ביקורת של תאגידים מוחזקים

לגבי חלק מהתאגידים המוחזקים, בהם אין מבקר פנים, או שהשליטה בתאגידים אלה הינה שליטה ישירה של החברה לישראל (כדוגמת חברות בצפון אמריקה, דרום ומרכז אמריקה), תוכנית הביקורת של החברה מתייחסת אף לתאגידים אלו (לרבות, כאמור, תאגידים מחוץ לישראל). ככל שבתאגידים מוחזקים של החברה קיים מבקר פנים, תוכנית הביקורת של החברה בוחנת את סבירות הביקורת על חלק מהחברות המוחזקות.

במסגרת בחינת הסבירות של הביקורת הנערכת בחברות מוחזקות בהן קיים מבקר פנים, מבצע מעת לעת המבקר הפנימי דיונים וסקירות כלליות במטרה לוודא קיום שגרת ביקורת פנימית אף בתאגידים אלה. לביקורת הפנימית קשר ישיר עם מבקרי הפנים בתאגידים הנ"ל.

היקף העסקה

היקף העסקת המבקר הפנימי של החברה וצוות העובדים הכפופים לו הינו כמפורט להלן תוך התייחסות למבקר פנים נוסף בחברות קשורות מהותיות(*) :

סה"כ	השעות שהושקעו בביקורת בתאגידים מוחזקים של החברה		השעות שהושקעו בביקורת פנימית בחברה	
	השעות שהושקעו לגבי פעילות מחוץ לישראל	השעות שהושקעו בביקורת לגבי פעילות בישראל		
800	² 300	-	¹ 500 (**)	מבקר פנים החברה לישראל
2,049	-	2,049	-	מבקר פנים נוסף בכל (***)
4,000	-	4,000	-	מבקר פנים נוסף בבזון
-	-	-	-	מבקר פנים נוסף בצים (****)

(*) יובהר כי התיאור דלעיל כולל התייחסות לחברות קשורות מהותיות בלבד של החברה.

(**) כולל סקירות על מערכי הביקורת הפנימית בתאגידים מוחזקים להם מערכי ביקורת פנימית נפרדים.

(***) בנוסף למבקר פנים החיצוני, קיימת בכל ביקורת פנים באמצעות צוות שמועסק על-ידי כיל במסגרת יחסי עובד-מעביד.

(****) מבקר הפנים הנוסף וצוותו מועסקים כעובדי צים.

להלן הנימוקים לקביעת היקף העסקת המבקר הפנימי של החברה: היקף העסקה סביר בהתחשב בגודלה ומורכבותה של החברה ובחברות בנות המבוקרות על-ידו או על-ידי מבקר פנים אחר, לפי העניין. בידי ההנהלה ניתנה האפשרות להרחבת ההיקף בהתאם לנסיבות.

1 כולל ביקורת פנים בחברת איי.סי.גרין וקבוצת ICP.

2 בגין ביקורת פנים בחברת אינקה.

עריכת הביקורת

על פי הודעת המבקר הפנימי, הביקורת נערכת בהתאם לדרישות חוק הביקורת הפנימית, חוק החברות, הנחיות מקצועיות בינלאומיות בתחום הביקורת הפנימית, ואירועים מיוחדים הדורשים סטיה מתוכניות העבודה ובקשות וועדת הביקורת. נחה דעתו של הדירקטוריון כי המבקר עמד בכל הדרישות בתנאים שצוינו דלעיל, וזאת בהתחשב בהודעתו של המבקר פנים שנמסרה לדירקטוריון.

גישה למידע

למבקר הפנימי גישה מלאה, בלתי מוגבלת ובלתי אמצעית למערכות המידע ולנתונים כספיים לצורך הביקורת על פי סעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית. יצוין כי הוראות אלו מיישמות גם לגבי חברות מוחזקות או פעילות מחוץ לישראל, והדבר מוודא מעת לעת על-ידי הנהלת החברה, לרבות בדרך של תיאום וביצוע ביקורות בחברות מוחזקות וביצוע ביקורות נפרדות, בפועל, בתאגידים מעבר לים וביקורות באתרי חברות מוחזקות ופעילויות בחו"ל ווידוא כי כל המידע הנדרש לו מועבר אליו.

דוחות המבקר הפנימי

דוחות הביקורת הפנימית מוגשים בכתב ונידונים באופן שוטף עם הנהלת החברה והמנכ"ל, ומוצגים ונדונים בפני ועדת הביקורת של החברה ודירקטוריון החברה. כן מתקיימות ישיבות ודיונים פרטניים בוועדות הביקורת של החברות המוחזקות בגין ממצאי הביקורות.

המועדים בהם הוגש דין וחשבון על ממצאי המבקר הפנימי בחברה ובמוחזקות הינם כדלקמן: 13.6.2010, 29.8.2010, 10.11.2011, 16.11.2010 ו-20.12.2010. המועדים בהם התקיים דיון בוועדת הביקורת בדוחות המבקר הפנימי הם: 24.11.2010.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

להערכת דירקטוריון החברה וועדת הביקורת, כישורי המבקר הפנימי, השכלתו הרחבה וצוותו, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי, הינם סבירים בנסיבות העניין ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בחברה.

תגמול מבקר הפנים

הגמול הכספי הכולל המשולם למבקר הפנימי ולצוות עובדיו בחברה מבוסס על תעריף מוסכם לשעת עבודה (273 ש"ח לשעה). בגין שנת 2010 שולם למבקר הפנימי סך של כ-40 אלפי דולר. להערכת הדירקטוריון התגמול למבקר הפנימי הינו סביר ואין בו כדי להשפיע על אופן הפעלת שיקול דעתו המקצועי העצמאי.

גילוי בדבר החלטות מהותיות:

3.

לפרטים בדבר החלטות מהותיות בהתאם לתקנות 28, 29 ו-29א ראו את הפירוט הנכלל בפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים).

פרק ב' – גילוי אודות עסקאות עם בעלי שליטה בתאגיד

4. עסקאות בעלי שליטה:

4.1. לפרטים בדבר עסקאות עם בעלי שליטה בתאגיד ראו את הפירוט הנכלל ביחס לתקנה 22 לפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים).

4.2. יצוין כי במרץ 2011 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון מתווה לזיהוי עסקאות עם בעלי עניין.

5. עסקה זניחה:

החברה מתכבדת לציין את הסוגים והמאפיינים של העסקאות שהיא רואה אותן כזניחות, תוך פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לכך - וזאת בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מיום 24 במרץ 2010 כפי שנבחנה ואושרה שוב על-ידי הדירקטוריון בסמוך לפני מועד דוח זה. יובהר, כי הגדרת עסקה זניחה שלהלן, תחול בשינויים המחויבים גם לגבי עסקאות עם בעלי עניין. החברה תפרט בדוח השנתי ותדווח בדיווח מיידי (לפי העניין) רק על עסקאות החורגות מהגדרת "עסקה זניחה", כמפורט להלן. כן יובהר, כי החברה אינה מתייחסת לעסקאות של חברות ציבוריות שבאחזקתה, בין השאר בהיותן חברות מדווחות בפני עצמן, והיא תדווח בהתאם לדיווחיהן, אם וככל שהדבר יהיה נחוץ בהתאם לדיווחיהן.

"עסקה זניחה בחברה" - עסקה שאינה "עסקה חריגה" (כמשמעותה בחוק החברות) עם בעל שליטה או עסקה שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, ובלבד: (א) שלעניין מתן דיווחים מיידיים, הסכום של כל עסקה זניחה בודדת בחברה (עצמה) לא עלה על שיעור של 0.1% מתוך ההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים האחרונים; ובמקרה של עסקאות נמשכות (לרבות שכירויות, חכירות וכיו"ב) הבחינה של סכום העסקה, לעניין ההגדרה הנדונה, תעשה לפי סכום העסקה לחודש אחד או סכום תקופת ההתקשרות, לפי הקצר/הנמוך מביניהם; (ב) שלעניין מתן פירוט בדוחות השנתיים של החברה, הסכום הכולל של כל העסקאות הזניחות מסוג מסוים בחברה (עצמה) עם בעלי שליטה בשנה קלנדארית לא עלה על שיעור של 0.5% מתוך ההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים האחרונים.

במקרה והעסקה אינה "עסקה זניחה" לפי הקבוע בס"ק (א) לעיל, החברה תשגר דיווח מיידי בגין עסקה כאמור.

במקרה והעסקה אינה "עסקה זניחה" לפי הקבוע בס"ק (ב) לעיל, החברה תכלול את סוג העסקאות וסכומן המצטבר במסגרת הדוח השנתי שלה.

נימוקים והסברים: העסקאות כאמור הינן במהלך העסקים הרגיל של החברה ומתבצעות בתנאי שוק. באשר למהותיות העסקאות - סכום של כל עסקה בודדת כאמור אינו עולה על 0.1% מההון העצמי של החברה וסכום כלל העסקאות הזניחות מסוג מסוים עם בעלי

שליטה בשנה קלנדארית כאמור אינו עולה על 0.5% מהון העצמי של החברה. לפיכך, החברה סבורה כי המדובר בעסקאות זניחות לחברה.

"עסקה זניחה בחברה בת (פרטית) בשליטת החברה" - עסקה שאינה "עסקה חריגה" (כמשמעותה בחוק החברות) עם בעל שליטה או עסקה שלבעל השליטה יש בה ענין אישי, ובלבד: (א) שלעניין מתן דיווחים מיידיים, הסכום של כל עסקה זניחה בודדת בחברה הבת (עצמה) לא עלה על שיעור של 0.1% מתוך ההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים האחרונים; ובמקרה של עסקאות נמשכות (לרבות שכירויות, חכירות, לרבות חכירת אוניות, וכיו"ב) הבחינה של סכום העסקה, לעניין ההגדרה הנדונה, תעשה לפי סכום העסקה לחודש אחד או סכום תקופת ההתקשרות, לפי הקצר/הנמוך מביניהם; (ב) שלעניין מתן פירוט בדוחות השנתיים של החברה, הסכום הכולל של כל העסקאות הזניחות מסוג מסוים בחברה הבת (עצמה) עם בעלי שליטה בשנה קלנדארית לא עלה על שיעור של 0.5% מתוך ההון העצמי של החברה לפי הדוחות הכספיים האחרונים.

במקרה והעסקה אינה "עסקה זניחה" לפי הקבוע בס"ק (א) לעיל, החברה תשגר דיווח מיידי בגין עסקה כאמור.

במקרה והעסקה אינה "עסקה זניחה" לפי הקבוע בס"ק (ב) לעיל, החברה תכלול את סוג העסקאות וסכומן המצטבר במסגרת הדוח השנתי שלה.

נימוקים והסברים: העסקאות כאמור הינן במהלך העסקים הרגיל של החברה בת ומתבצעות בתנאי שוק. באשר למהותיות העסקאות - סכום של כל עסקה בודדת כאמור אינו עולה על 0.1% מההון העצמי של החברה וסכום כלל העסקאות הזניחות מסוג מסוים עם בעלי שליטה בשנה קלנדארית כאמור אינו עולה על 0.5% מהון העצמי של החברה. לפיכך, החברה סבורה כי המדובר בעסקאות זניחות לחברה.

פרק ג' - גילוי לגבי תגמולי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

6. תגמול בעלי עניין ונושאי משרה בחברה:

לפרטים בדבר תגמול בעלי עניין ונושאי משרה ראו את הפירוט הנכלל ביחס לתקנה 21 לפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים).

פרק ד' - גילוי בעניין אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל

הגילוי (iSox) והליך אישור הדוחות הכספיים

7. דוח שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

7.1. ההנהלה, בפקוח הדירקטוריון של החברה, אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בחברה.

7.2. לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. ניר גלעד, מנהל כללי;

2. אבישר פז, מנהל כספים ראשי;

3. ערן שריג, סמנכ"ל פיתוח עסקים ואסטרטגיה ;
 4. מאיה אלשיך קפלן, יועצת משפטית ומזכירת חברה ;
 5. אלי גולדשמידט, סמנכ"ל תקשורת ורגולציה.
- 7.3. בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקרות ונהלים הקיימים בחברה, אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם, או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון החברה, אשר נועדו לספק מידה סבירה של ביטחון בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.
- 7.4. הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקרות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהחברה נדרשת לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת החברה, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.
- 7.5. בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.
- 7.6. ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, ביצעה בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בחברה והאפקטיביות שלה ; בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בחברה ליום 31 בדצמבר 2010 היא אפקטיבית.
- 7.7. דוח רואה חשבון המבקר של התאגיד : ראו דוחות כספיים של החברה.
- 7.8. הצהרות מנהלים : מצורף להלן (בהתאמה) : (א) הצהרה חתומה של המנהל הכללי ; (ב) הצהרה חתומה של נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים.

הצהרת מנהל כללי

לפי תקנה 9(ב)(ד) (1) ל תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970

אני, ניר גלעד, מצהיר כי:

- (1) בחנתי את הדוח התקופתי של החברה לישראל בע"מ (להלן – התאגיד) לשנת 2010 (להלן – הדוחות);
 - (2) לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
 - (3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות ש אליהם מתייחסים הדוחות;
 - (4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
 - (5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - (א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –
 - (ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - (ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, והצגתי בדוח זה את מסקנות הדירקטוריון וההנהלה לגבי האפקטיביות של הבקרה הפנימית כאמור למועד הדוחות.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 במרס, 2011

ניר גלעד, מנכ"ל

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

לפי תקנה 9(ב)(ד)(2) ל תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970

אני, אבישר פז, מצהיר כי:

(1) בחנתי את הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות של החברה לישראל בע"מ (להלן – התאגיד) לשנת 2010 (להלן – הדוחות);

(2) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;

(3) לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות ש אליהם מתייחסים הדוחות;

(4) גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והדוחות הכספיים של התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן –

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;

(5) אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:

(א) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחי, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, ככל שהוא רלוונטי לדוחות הכספיים ולמידע כספי אחר הכלול בדוחות, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן –

(ב) קבעתי בקרות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם של בקרות ונהלים תחת פיקוחנו, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;

(ג) הערכתי את האפקטיביות של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות למועד הדוחות; מסקנותיי לגבי הערכתי כאמור הובאו לפני הדירקטוריון והנהלה ומשולבות בדוח זה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

29 במרס, 2011

אבישר פז, סמנכ"ל כספים

8. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

8.1.1. ועדת כספים ומאזן (הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) של החברה

הועדה לבחינת הדוחות הכספיים של החברה (להלן: "**ועדת כספים ומאזן**") הינה ועדה נפרדת, שאינה משמשת גם כועדת הביקורת של החברה.

8.1.2. חברי הועדה

הועדה מונה 5 חברים, כלהלן:

עופר טרמצ'י - שהינו יו"ר הועדה (דירקטור חיצוני); והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפרטים בדבר כישוריו, השכלתו, ניסיונו והידע שלו שבהסתמך עליהם החברה ראתה בו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ראו סעיף 10.1.3 לדוח.

גדעון לנגהולץ - שהינו דירקטור חיצוני; ואינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפרטים בדבר כישוריו, השכלתו, ניסיונו והידע שלו שבהסתמך עליהם החברה ראתה בו כמי שיש לו יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים, ראו את הפירוט הנכלל ביחס לתקנה 26 לפרק הרביעי לדוח זה (פרק הפרטים הנוספים), וכן החברה הסתמכה על הצהרתו בכתב בעניין זה.

זאב נהרי – שאינו דירקטור חיצוני או בלתי תלוי; והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפרטים בדבר כישוריו, השכלתו, ניסיונו והידע שלו שבהסתמך עליהם החברה ראתה בו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ראו סעיף 10.1.3 לדוח.

אביעד קאופמן - שאינו דירקטור חיצוני או בלתי תלוי; והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפרטים בדבר כישוריו, השכלתו, ניסיונו והידע שלו שבהסתמך עליהם החברה ראתה בו כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ראו סעיף 10.1.3 לדוח.

זהבית כהן - שהינה דירקטורית בלתי תלויה; והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפרטים בדבר כישוריה, השכלתה, ניסיונה והידע שלה שבהסתמך עליהם החברה ראתה בה כבעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ראו סעיף 10.1.3 לדוח.

כל חברי הועדה נתנו הצהרה בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 כנדרש עובר למינויים.

8.1.3. הליך אישור הדוחות הכספיים

א. ועדת הכספים והמאזן דנה וגיבשה את המלצותיה לדירקטוריון החברה בישיבתה מיום 24.3.2011. כל חברי הועדה השתתפו בדיוני הועדה הנ"ל, למעט

גב' זהבית כהן וכן למעט מר אביעד קאופמן אשר נכח בהצגת הדברים ואולם יצא מהשיבה בעת הדיון וקבלת ההחלטות (בהתחשב בדרישה לרוב דירקטורים בלתי תלויים בדיון ובקבלת ההחלטות).

ב. להלן ציון שמו ותפקידו של כל נושא משרה בכירה, בעל עניין, בן משפחה של מי מאלו ו/או מי מטעמו שנכח בישיבת הוועדה: מר ניר גלעד, מנכ"ל; מר אבישר פז, מנהל כספים ראשי; גב' מאיה אלשיך-קפלן, היועצת המשפטית הפנימית ומזכירת חברה.

ג. דירקטוריון החברה סבור כי המלצות ועדת כספים ומאזן הועברו זמן סביר מראש (אשר לדעת הדירקטוריון הינו עד 2 ימי עסקים לפני מועד ישיבת הדירקטוריון) לפני ישיבת הדירקטוריון, זאת בהתחשב בהיקף ההמלצות ומורכבותן.

ד. להלן פירוט התהליכים שננקטו על-ידי הוועדה לצורך גיבוש המלצתה לדירקטוריון:

ועדת הכספים והמאזן בחנה, באמצעות הצגה מפורטת של מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים, את הדוחות ובכלל זה את: (א) ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; (ב) הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; (ג) שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; (ד) המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד.

דיוני הוועדה מתבססים על החומר שמוצג לה בנושאים אילו ע"י הנהלת החברה ושאלות ותשובות שעולות נידונות במהלך הדיון לרבות התייחסותו של רואה החשבון החיצוני לסוגיות אלו. במידת הצורך, דורשת ועדת הכספים והמאזן כי יינתנו בפניה סקירות מקיפות בעניינים בעלי השפעה מהותית.

רואה החשבון המבקר של החברה, מתייחס לסוגיות העולות בדיוני הוועדה ולפי הצורך מציג הממצאים העיקריים שעלו מתהליך הסקירה. אישור הדוחות הכספיים בחברה כרוך במספר ישיבות, בהתאם לצורך: תחילה מתקיים בוועדת הכספים והמאזן, מספר ימים לפני אישור הדוחות, דיון עקרוני ומקיף בסוגיות הדיווח המהותיות ולאחר מכן, סמוך למועד אישור הדוחות בדירקטוריון, נערך דיון בדירקטוריון שעיקרו התוצאות עצמן. לישיבות אלו של הדירקטוריון מוזמנים רואי החשבון המבקרים וכן המבקר הפנימי של החברה. בעקבות הדיון, לאחר שנחה דעת הדירקטוריון כי הדוחות משקפים נכונה את מצב החברה ואת תוצאות פעולותיה, מאשר הדירקטוריון את הדוחות.

ה. לאחר שהדירקטוריון קיבל את המלצות הוועדה, ולאחר שנחה דעת הדירקטוריון כי הדוחות משקפים נכונה את מצב החברה ואת תוצאות פעולותיה, דירקטוריון החברה החליט לאשר את הדוחות הכספיים של החברה לשנת 2010.

פרק ה' - גילוי לגבי רואה החשבון המבקר

9. רואה חשבון מבקר ("המבקר"):

- (1) שם המבקר: KPMG (משרד רו"ח סומך חייקין)
- (2) השכר הכולל שמשולם למבקר בעד שירותי הביקורת, שירותים הקשורים לביקורת, שירותי מס ושירותים אחרים וכן שעות העבודה שהושקעו על-ידי במתן שירותים אלו:

2010				
שירותים אחרים ³	שירותי בקורת		שם רואי החשבון	
	כמות שעות	ושרותי מס	כמות שעות	
מליוני דולר		מליוני דולר		
0.1	415	0.4	6,602	KPMG
0.1	196	-	-	רואי חשבון אחרים
חברות מאוחדות				
קבוצת צים				
0.2	1,552	1.0	11,493	KPMG
0.1	1,565	0.2	1,890	PWC
0.3	3,300	0.8	6,382	רואי חשבון אחרים
0.5	3,288	6.0	59,178	KPMG
0.2	2,732	0.1	13,040	KPMG
		0.2	4,400	ברייטמן אלמגור ושות'

3 שירותים אלו בחברה כוללים: עבודות מיוחדות בנושאים שוטפים.

2009

שם רואי החשבון	כמות שעות	שרותי בקורת		שרותים אחרים ⁴
		מיליוני דולר	מיליוני דולר	
החברה וחברות המטה	KPMG	5,530	0.3	1,610
חברות מאוחדות				
קבוצת צים				
	KPMG	13,062	1.1	863
	PWC	2,400	0.2	15,114
רואי חשבון אחרים		7,210	0.7	1,416
קבוצת כ"ל	KPMG	46,528	4.6	5,614
בז"ן	KPMG	10,100	0.7	3,487

(3) להלן פירוט העקרונות לקביעת שכר הטרחה של המבקר ביחס לשנת הדיווח והגורמים אשר אישרו את שכר הטרחה: שכר הטרחה לרואי החשבון נדון בועדת הכספים והמאזן ואושר על-ידי דירקטוריון החברה. שכר הטרחה נקבע תוך התייחסות לשעה ולתעריף שעה בשנה הקודמת תוך התאמתם לשינויים ואירועים שחלו בשנה המדווחת.

⁴ שירותים אלו בחברה כוללים: עבודות מיוחדות בנושאים שוטפים.

פרק ו' – ממשל תאגידי

10. דירקטוריון החברה:

10.1.1. עצמאות הדירקטוריון

בחברה קיימת הפרדה בין זהות ותפקידי יו"ר הדירקטוריון לבין זהות ותפקידי המנכ"ל, וכן קיימת הפרדה בין תפקידי הדירקטוריון לבין תפקידי נושאי המשרה בחברה. הדירקטורים (למעט הדח"צים שמינויים נקבע על פי חוק לתקופת כהונה של שלוש שנים) נבחרים מדי שנה על ידי האסיפה הכללית.

10.1.2. דירקטורים בלתי תלויים

למועד הדוח לא אימצה החברה הוראה בתקנונה בדבר שיעור מזערי של דירקטורים בלתי תלויים, כמשמעות מונח זה בסעיף 219(ה) לחוק החברות.

10.1.3. דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

א. על פי חוק החברות והתקנות מכוחו, על חברה ציבורית לקבוע את המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולגלות מי מהדירקטורים המכהנים בחברה עונים על דרישה זו. על הדירקטורים האמורים להיות דירקטורים שאינם ממלאים תפקיד נוסף בחברה ואשר בשל השכלתם, ניסיונם וכישוריהם, הינם בעלי מיומנות גבוהה והבנה בנושאים חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים באופן המאפשר להם להבין לעומק את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים.

ב. דירקטוריון החברה החליט לקבוע את המספר המזערי לדירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לשני דירקטורים.

ג. הדירקטוריון סבור כי מספר זה מאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בהתאם לדין ולמסמכי ההתאגדות, ובמיוחד בהתייחס לאחריותו לבדיקת מצבה הכספי של החברה ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. בקביעתו זו התחשב הדירקטוריון בגודל החברה, במורכבות פעולתה, במגוון הסיכונים שהחברה חשופה אליהם, במערכות הבקרה הקיימות כיום בחברה - הן בקרה פנימית והן ביקורת רואי החשבון המבקרים, בקיומם של דירקטוריונים בחברות מוחזקות בהם חבר צוות מיומן ומקצועי, הבוחנים את הפעילות בכל חברה ומוודאים כי ניתן לחברה תיאור נכון בדוחות הכספיים של החברות המוחזקות שלהם. בהערכת מומחיותם החשבונאית והפיננסית של הדירקטורים הובאו במכלול השיקולים, בין היתר, השכלתם, ניסיונם (לרבות הניהולי בחברות ציבוריות ומספר שנות כהונתם כדירקטורים בחברות ציבוריות) וכן ידיעותיהם ומידת היכרותם בנושאים הבאים: סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה אופייניות לענף בו פועלת החברה; תפקיד רואה החשבון המבקר, החובות המוטלות עליו ויחסי הגומלין בין דירקטור סביר לרואה החשבון המבקר; תהליכי הכנת ואישור

הדוחות הכספיים על פי הדין ועל פי נהלי החברה ומערכת הבקרה הפנימית הקיימת בחברה.

ד. יחד עם האמור באשר למספר הדירקטורים המזערי בחברה שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, דירקטוריון החברה סבור כי למועד הדוח, מתוך 13 חברי הדירקטוריון של החברה, 8 דירקטורים הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, כלהלן:

עידן עופר - מנהל חברות בתחומים שונים ובכללן ספנות ואנרגיה. בעל תואר בוגר בכלכלה וספנות וכן לימודי עסקים ב-LONDON BUSINESS SCHOOL.

זאב נהרי - משנה בכיר למנכ"ל בנק לאומי ומ"מ בהעדרה, חבר הנהלה בכיר לכספים, חשבונאות ושוקי הון. ראש החטיבה לכספים וכלכלה בבנק לאומי (עד סוף שנת 2008). בעל תואר רואה חשבון מוסמך.

אודי אנג'ל - משמש כמנהל חברות קבוצת הולדינגס גרופ בע"מ, דירקטור בשורת חברות פרטיות בישראל ובעולם. בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות.

רון מושקוביץ - מנכ"ל חברת קוונטום פסיפיק גרופ. בוגר כלכלה וחשבונאות ומוסמך במנהל עסקים.

זהבית כהן - משמשת מנכ"ל אייפקס פרטנרס ישראל בע"מ, יו"ר תנובה מרכז תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, מיו"ר פסגות בית השקעות. בעלת תואר MA בחשבונאות, ותואר שני במימון.

איתן רף - יועץ בכיר במורגן סטנלי. יו"ר בנק לאומי משנת 1995 עד לשנת 2010. דירקטור בחברות שונות. בעבר החשב הכללי באוצר. בעל תואר M.A. במנהל עסקים ותואר B.A. בכלכלה ומדעי המדינה.

אביעד קאופמן - סמנכ"ל כספים בחברת קוונטום פסיפיק; דירקטור בחברות שונות; ובעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ו-M.B.A. במנהל עסקים (מימון).

עופר טרמצ'י - מנכ"ל חברת הביטוח הכשרת הישוב; בעל תואר B.A. בסטטיסטיקה.

10.1.4 הכשרת הדירקטורים

חברי דירקטוריון חדשים מקבלים עם מינוים מצגת בקשר עם פעילות החברה וכלל הדירקטורים מקבלים סקירות מעת לעת בנושאים שחלים בהם שינויים מהותיים כגון בתחומים משפטיים וחשבונאיים.

10.1.5. פיקוח הדירקטוריון

בשנת 2010 התכנס דירקטוריון החברה לכ-27 ישיבות, וועדות הדירקטוריון התכנסו לכ-42 ישיבות.

מדי שנה מקיים דירקטוריון החברה דיונים מפורטים בנושאי תקציב שנתי, תכנית עבודה שנתי, אישור דוחות תקופתיים ודוחות כספיים שנתיים ורבעוניים. במהלך השנה מתכנס הדירקטוריון מעת לעת, לדיון עם הנהלת החברה המציגה את פעילותה בנושאים מהותיים.

10.1.6. ועדות הדירקטוריון

דירקטוריון החברה מינה נכון להיום 7 ועדות וכן, לפי שיקול דעתו, הדירקטוריון ממנה, מעת לעת, ועדות אד-הוק העוסקות בעניינים מיוחדים. בין יתר הוועדות ניתן למנות את הוועדות הבאות:

ועדת הביקורת: בראשות ועדת הביקורת של החברה מכהן מר לנגהולץ. בשנת 2010 קיימה הוועדה 15 ישיבות. בהתאם לנהלי החברה, מספר הדירקטורים בה לא יפחת משלושה וכל הדירקטורים החיצוניים יכהנו חברים בה. נכון למועד הדיווח, הועדה מונה 5 חברים. תפקידי ועדת הביקורת בחברה הינם בין היתר: (א) לעמוד על ליקויים בניהול העסקי של החברה, בין השאר תוך התייעצות עם המבקר הפנימי של החברה או עם רואה החשבון המבקר, ולהציע לדירקטוריון דרכים לתיקונם; (ב) להחליט אם לאשר פעולות ועסקאות הטעונות אישור ועדת ביקורת לפי סעיפים 255 ו-268 עד 275 לחוק החברות; (ג) להמליץ לדירקטוריון על מדיניות ניהול סיכונים; (ד) להמליץ לדירקטוריון על זהות מבקר הפנים, על היקף שעות ביקורת שנתי ועל תוכנית ביקורת שנתי. כמו-כן, ועדת הביקורת תדון בדוח מבקר הפנים לפני הצגתו לפני הדירקטוריון.

ועדת תגמול: בראשות ועדת התגמול עומד מר רון מושקוביץ. בהתאם לנהלי החברה, בין היתר ועדת התגמול תהיה אחראית להמליץ על תגמולם של יו"ר דירקטוריון החברה, מנכ"ל החברה ונושאי משרה הכפופים למנכ"ל; תערוך דיון ותגבש מדיניות והמלצות בכל הנוגע למבנה ומרכיבי התגמול, הסכמי העסקה, תנאי העסקה, תנאי פרישה, שכר (והטבות נלוות), בonus שנתי, אופציות וכיו"ב; תקבל סקירה בקשר לתגמולם של מנכ"לי חברות הבנות הפרטיות שבשליטת החברה ותתייחס לסבירות התגמול בהתאם לשיקולים שהוגדרו; וכן תקבל סקירה בקשר לתגמול מנכ"לי חברות בנות ציבוריות שבשליטת החברה.

ועדת קשרי קהילה: בראשות הוועדה הנ"ל עומד מר אהוד אנגיל. בהתאם לנהלי החברה, בין היתר ועדת קשרי קהילה תדון ותמליץ לדירקטוריון על יעדי החברה בתחום קשרי הקהילה.

ועדה לענייני צים: בראשות הוועדה הנ"ל עומד מר אמיר אלשטיין. הוועדה הנ"ל הוקמה אד-הוק ותפקידה הינה להתעדכן מעת לעת בענייני צים.

ועדת אסטרטגיה : בראשות הועדה הנ"ל עומד מר אמיר אלשטיין. הועדה הנ"ל עוסקת בגיבוש אסטרטגית החברה ובמעקב אחר הטמעתה.

ועדת מינויים : בראשות הועדה הנ"ל עומד מר אמיר אלשטיין. הועדה הנ"ל הוקמה לשם ריכוז נושא מינויים של נושאי משרה בחברה.

ועדת הכספים והמאזן : לפרטים והרחבה ראו סעיף 8 לדוח.

11. קוד אתי, נהלי החברה ותוכניות אכיפה פנימיות

כחלק מהמצוינות של החברה, החברה אימצה קוד אתי ושורה של נהלים ותוכניות אכיפה, כדלהלן:

11.1.1 קוד אתי

בחודש פברואר לשנת 2011 אימץ דירקטוריון החברה קוד אתי הקובע כללי התנהגות ראויים לחברה ולעובדיה. הקוד מבוסס על חמשה עקרונות יסודיים, כלהלן:

- א. כיבוד החוק;
 - ב. הגינות עסקית - ניהול עסקים ביושר;
 - ג. כיבוד הזולת - עובדים, ספקים, לקוחות ונותני השירותים;
 - ד. שימוש נאות בנכסי החברה והגנה עליהם;
 - ה. עבודה לפי תכניות האכיפה והנהלים, כבסיס למצוינות ארגונית.
- הקוד האתי מתייחס לכל עובדי החברה, חברי הנהלה וחברי הדירקטוריון שלה.

11.1.2 נהלי ממשל תאגידי

בחודש פברואר לשנת 2011, החברה אימצה שורה של נהלים בקשר עם ממשל תאגידי, לרבות:

- א. נוהל דירקטוריון;
- ב. נהלים הנוגעים לסמכויות ותפקידי ועדות דירקטוריון מסוימות;
- ג. נוהל הענקת תרומות לגופים בהם פעילים בעלי עניין בחברה או קרוביהם;
- ד. נוהל שאלון הערכה עצמית לדירקטוריון;
- ה. נוהל טיפול בתלונות לעובדים (קו חם);
- ו. מתווה זיהוי עסקאות בעלי עניין;
- ז. נהלים נוספים שנועדו לתמוך ולהסדיר את עבודת הדירקטוריון והנהלת החברה.

11.1.3. תוכניות אכיפה פנימיות

החברה מקיימת מערכת אכיפה פנימיות כדי לוודא ציות להוראות הדין הרלוונטיות. בין היתר, הוכנו ומופעלות תוכניות אכיפה פנימית בתחומי ההגבלים העסקיים, דיני ניירות הערך ומניעת הטרדה מינית; בחודש מרס 2011, נערך בחברה יום עיון למנהלים ולעובדים והוצגו תוכניות האכיפה והוסברו הוראות רלבנטיות ודרכי אכיפתן. המנכ"ל הדגיש בפני המנהלים והעובדים את החשיבות שהוא רואה בקיום ומילוי אחר כל הוראות תוכניות האכיפה.

12. המעורבות החברתית קהילתית של קבוצת החברה לישראל

12.1. כללי

סך כל התרומות של הקבוצה בשנת החשבון הסתכמו בסכום של כ- 26 מיליון ש"ח. הקבוצה תרמה, הן כסף והן שווי כסף, לאגודות ולעמותות שונות ביניהן: בתי חולים ובעיקר סורוקה בנגב, עמותת "חיים" לסיוע לילדים חולי סרטן ומשפחותיהם, סיוע למשפחות נזקקות בחגים, "עינבל" - מרכז תמיכה בילדים נפגעי אלימות מינית, "מסל"ן" שמלווה נשים נפגעות אלימות ותקיפה מינית בהליך השיקום, "אל-סס" בבאר שבע, "ניצן" לקידום לקויי למידה, "צעד קדימה" ועוד. בשנת 2010 חל גידול בתמיכה בישובי הפזורה הבדווית בנגב ובין היתר הוקמו מועדוניות ברהט ובתחומי העצמת נוער וסטודנטים.

עוד סייעו חברות בקבוצה לפרויקטים שונים של ניקוי ויזום של ציר התנועה בערבה ממפעלי ים המלח ועד אילת, פעילות לשימור העופות הדורסים ומניעת הכחדתם ועוד.

12.2. פרויקט אימוץ רשת מועדוניות לילדים בסיכון

הקבוצה ממשיכה את פעילותה בתחום אימוץ רשת מועדוניות לילדים ונוער בסיכון. הקבוצה מסייעת לפיתוח וטיפול מועדוניות הן באמצעים חומריים (כסף וציוד) והן באמצעות קשר פעיל והדוק של עובדי חברות הקבוצה וגימלאיה, שמלווים את פעילות המועדוניות בדרום ובצפון הארץ.

12.3. קרן התרופות של קבוצת החברה לישראל למען הבריאות בישראל

קרן התרופות של קבוצת החברה לישראל למען הבריאות בישראל (מיסודם של מר סמי עופר, החברה, כ"ל וצים) הושקה בשנת 2005 למימון תרופות חיוניות שמחוץ לסל התרופות. הקרן סייעה לקבל פניות בשנת 2008. יתרת הקרן שלא נוצלה בכל הקבוצה, בסך של כ- 2.9 מיליון ש"ח, משמשת עתה לצורך קניית תרופות ועזרים שונים ומימון טיפולים לילדים במסגרת קרן וראייטי.

12.4. פרויקט "סיסמה לכל תלמיד"

בשנת 2007 הצטרפה הקבוצה לפרויקט "סיסמה לכל תלמיד" המובל וממומן על ידי חברות בקבוצת החברה לישראל וחברות בשליטת בעלי השליטה בחברה לישראל. במסגרת הפרויקט מחברים בתי ספר בעיירות פיתוח לרשת המחשבים, יוצרים רשתות משתמשים ברמה הכיתתית, השכבתית, הבית ספרית והישובים ומאפשרים לכל תלמיד להשתמש ברשת הייעודית על מאגרי הלומדות והמידע שבה.

באמצעות שם משתמש וסיסמה שכל תלמיד וכל מורה מקבל, הוא נכנס למערכת מכל מחשב, או מסוף המחוברים לאינטרנט בבית הספר, במתנ"ס, בבית או אצל חבר - ונמצא תמיד באותה סביבת עבודה בה נמצאים כל תכני הלימוד שלו. המערכת מאפשרת לתקשר עם תלמידים ומורים מהכיתה, מביה"ס, מהישוב בו הוא גר ומישובים אחרים ברחבי הארץ המקושרים למערכת סיסמה לכל תלמיד. בספטמבר 2010 השתתפה הפעילות על 21 ישובים, 83 בתי ספר, 30,000 משתמשים, 2,450 מורים ו- 26,600 תלמידים. הישובים שבהם פועל פרויקט "סיסמה לכל תלמיד": ירוחם, דימונה, ב"ש, אופקים, נתיבות, שדרות, קריית גת, ירושלים, כפר קרע, מגדל העמק, עוספיא, דליית אל כרמל, טירת כרמל, נשר, בית שאן, שפרעם, עכו, משגב ונהרייה. הכוונה היא להגדיל את היקף הפעילות בעשרות אחוזים.

סה"כ הושקע בשנת החשבון סך של כ- 1.5 מליון ש"ח.

12.5. הקמת מועדוניות בבתי חולים

החברה יחד עם וראייטי ישראל שותפות בפרויקט של הקמת מועדוניות וחדרי פעילות במספר בתי חולים בארץ. מטרת הפרויקט הינה לסייע לילדים חולים הנאלצים לשהות לפרקים קצרים או ממושכים בבתי החולים וזאת על ידי הקמת ספריות, חדרי קולנוע לילדים, פינת מוסיקה, משחקיה וכד'. החברה תרמה עד כה להקמת מועדוניות ופעילויות אחרות לילדים בבתי החולים הבאים: בי"ח שניידר, בי"ח סורוקה, בי"ח מאיר, בי"ח ספרא תל השומר, בי"ח הלל יפה, בי"ח דנה איכילוב, בי"ח רעות, בי"ח אלין, בי"ח אסף הרופא, בי"ח הדסה, בי"ח רמב"ם.

12.6. אלו"ט

הדירקטוריונים של כי"ל ושל החברה לישראל, אישרו, בשנים 2005 עד 2007 ו- 2009, תרומות לאגודת אלו"ט להקמת בית קבע לנערים אוטיסטים ומתבגרים בבאר שבע. שני המבנים הראשונים של "כפר האירוסים" נחנכו בתחילת 2009 וכבר אוכלסו. בסוף 2009, החליט דירקטוריון כי"ל על הוספת 3 מיליון ש"ח, כסיוע להשלמת כפר האירוסים בב"ש ב- 2 מבני מגורים נוספים ומרכז עבודה וחדר אוכל, התרומה תתפרס על פני 3 שנים, החל מ- 2009 ועד 2011. החברה לישראל אישרה תרומה להשלמת כפר האירוסים בסכום של 3 מיליון ₪. בשנת 2010 העבירה הקבוצה סך של 2 מיליון ₪.

- 12.7. ביה"ס לקיימות המוקם במרכז הבינתחומי בהרצליה
- מימון להקמת ביה"ס לקיימות נעשה במשותף על ידי כיל בזן והחברה לישראל. סך התרומה הוא 20 מיליון ₪ בשנים 2010-2013.
- 12.8. פעילויות נוספות
- 12.8.1. חלק מחברות הקבוצה ממירות את השי לחגים (ראש השנה ופסח) שהיה נהוג לשלוח לעמיתים וגורמים חיצוניים, למאות חבילות מוצרי מזון ותווי שי ומקדישות אותם כתרומה למשפחות נזקקות בערי הפיתוח וכן חבילות ממתקים לילדים חולי סרטן המאושפזים ומטופלים גם במסגרות יומיות בבית חולים.
- 12.8.2. בסוף שנת 2010, בעת השריפה ביערות הכרמל, סייעה כי"ל למדינת ישראל ללא תמורה באספקת חומרים מעכבי בעירה ממתקניה בחו"ל לריסוס מהאוויר בסכום של כ- 3.6 מיליון ₪.

החברה לישראל בע"מ

חוות דעת בנושא

שווי הוגן ודירוג

Standard & Poor's Maalot

30 דצמבר, 2010

החברה לישראל

אשרור הדירוג 'ilA+'; תחזית הדירוג נותרה יציבה בצפי לשמירה על רמת מינוף המתאימה לדירוג

אנליסט אשראי ראשי: יובל טורבטי yuval_torbati@standardandpoors.com

אנליסט אשראי משני: איציק מאיסי Itzik_maissi@standardandpoors.com

תמצית

- אין שינוי מהותי בפורטפוליו של החברה לישראל והיא שומרת על רמת מינוף נמוכה
- חברת הבת המרכזית, כימיקלים לישראל, ממשיכה לדווח על ביצועים טובים ולחלק דיבידנדים בהתאם לציפיותינו. חברת הבת צים שנקלעה לקשיים בשנה שעברה והגיעה להסכם עם נושיה, מדווחת בשני הרבעונים האחרונים על שיפור ניכר בביצועים התפעוליים וברמת הנזילות
- דירוג החברה ממשיך להיות מוגבל על ידי הדומיננטיות והתלות הגבוהה של הקבוצה בכלי שמהווה כ-82% משווי תיק הנכסים ומניבה יותר מ-90% מתקבולי הדיבידנד.
- אנו מאשררים את הדירוג של חברת ההחזקות התפעולית, החברה לישראל, ברמה 'ilA+'.
- תחזית הדירוג היציבה משקפת את ציפיותינו שהחברה תשכיל לשמור על LTV של עד 35% תוך שהיא עומדת בתוכניות ההשקעה שלה בחברות המוחזקות ומחלקת דיבידנדים יחסית צנועים לבעלי המניות

פעולת הדירוג

ב-30 לדצמבר 2010, אשררה Standard & Poor's Maalot את הדירוג 'ilA+' של חברת ההחזקות התפעולית החברה לישראל בע"מ. תחזית הדירוג נותרה יציבה.

שיקולים עיקריים לדירוג

אנו בוחנים את הסיכון העסקי של החברה לישראל על בסיס איכות האשראי של החברות המוחזקות, הפיזור הנכסי והענפי של תיק ההשקעות ועל בסיס רמת הנזילות של המניות המוחזקות. בהערכת הסיכון הפיננסי, הפרמטר המרכזי הנו המנוף הפיננסי של חברת ההחזקות כפי שמתבטא ביחס שבין סך החוב נטו (סולו) לשווי הפורטפוליו (LTV), ויחסי הכיסוי כפי שבא לידי ביטוי ביחס שבין הדיבידנדים ודמי הניהול המתקבלים להוצאות המימון בתוספת

הוצאות המטה והדיבידנדים המשולמים לבעלים. שקלול הסיכון העסקי והפיננסי מעיד על רמת הגמישות הפיננסית של החברה ועל יכולתה למחזר חוב או למכור נכסים במהירות על מנת לפרוע חוב אשרור הדירוג של החברה לישראל משקף את הערכתנו שלא חלו שינויים מהותיים בסיכון העסקי או בסיכון הפיננסי; אם כי יהיה זה נכון לציין את השיפור בדירוג האשראי של צים המהווה 3.4% משווי תיק ההשקעות בלבד, וכן ירידה ב-LTV של 15% בהשוואה ל-20% במועד המעקב האחרון. רוב רובו של הירידה במינוף נובע מעליה של כ-20% בשווי המניות של כיל במהלך השנה האחרונה.

לחברה לישראל תלות גדולה מאד בביצועים של כיל, המהווה 82% משווי תיק ההשקעות ואחראית על יותר מ-90% מתזרים הדיבידנדים המתקבלים. כיל (ilAA+/Stable) נהנית ממיצוב עסקי ופיננסי מבין הגבוהים בקרב החברות המדורגות על ידי S&P Maalot. החברה לישראל למעשה נשענת על כיל, בין היתר, למימון הזרמות ההון לחברות הבוסר שלה כגון OPC, INKIA, Chery Quantum, Better Place – כיל דיווחה על ביצועים תפעוליים טובים בשנת 2010, וממשיכה ליהנות ממגמה חיובית במחירי האשלג, בביקוש לאשלג, במחירי הסחורות (גרעינים), ובקונסולידציה של יצרנית גדולים בענף. אנו סבורים שמגמות ארוכות הטווח בשוק האשלג יישארו חיוביות וכי התוצאות הכספיות של כיל צפויים להיות טובות בטווח הקרוב.

לגבי חברת הבת צים (ilBB+/Postive), אליה כבר הזרימה החברה כ-700\$ מיליון במהלך השנתיים האחרונות, אנו סבורים שההתפתחויות האחרונות בחברת הבת מקנים לה ערך חיובי פורטפוליו של החברה לישראל, אם כי חברת הבת עדיין ממונפת מאד וענף הפעילות שלה ממשיך להיות תנודתי.

רמת המינוף של החברה נמוכה יחסית ומקנה לה גמישות פיננסית טובה שמתקזזת בחלקה על ידי העובדה שהחברה מחזיקה בגרעין השליטה בכיל, דבר אשר מקטין את הנכונות שלה למכור מניות מעבר לכמות מסוימת (נהנית מפרמיה שליטה). לחברה חוב סולו (ברוטו) של כ-2.5\$ מיליארד ושווי פורטפוליו של כ-13.5\$ מיליארד. בניכוי מזומן, החברה כיום עומדת על יחס חוב נטו לשווי פורטפוליו (LTV) של כ-15%. להערכתנו, בהינתן רמת הדירוג של החברה, מדובר ביחס מינוף יחסית נמוך המשאיר מקום ללקיחת חוב נוסף או ירידה בשווי התיק תוך שמירה על הדירוג הנוכחי. בהינתן הערכתנו הנוכחית לפרמטרים העסקיים, אנו סבורים שהדירוג הנוכחי מתאים ל-LTV של עד 35%.

נזילות

הנזילות של החברה לישראל הנה 'חזקה'. נכון לנובמבר 2010, לחברה מזומנים בהיקף של כ-645\$ מיליון דולר ופירעונות של כ-670\$ מיליון עד סוף 2012. בהינתן היתרות הנזילות שלה, הצפי לדיבידנד מכיל, יכולתה המוכחת למחזר חוב במערכת הבנקאית וצרכיה השוטפים (הוצאות מטה ומימון), אנו סבורים שרמת הנזילות של החברה חזקה ותומכת בדירוג הנוכחי. כ-32% מהחוב הפיננסי של החברה הנו בנקאי, במסגרתו נדרשת החברה לעמוד בשתי התניות פיננסיות עיקריות. החברה שומרת על מרווח (headroom) משמעותי מהתניות אלו. כמו כן, החברה

משעבדת כ-37% מהחזקתה בכיל לטובת מממנים בנקאיים, אך להבנתנו, אין לחברה מחויבות להשלמת ביטחונות כחלק מהסכמי המימון שלה.

להערכתנו, יחס כיסוי הדיבידנדים הצפויים להתקבל להוצאות המטה והמימון (interest cover) בשנת 2011 צפוי להיות מעל 3.0x ואילו יחס כיסוי הדיבידנדים הצפויים להתקבל להוצאות המטה, מימון ודיבידנדים משולמים צפוי לעמוד על כ-2.2x. להערכתנו, יחסים אלו טובים מאד ומשאירים מרווח בטיחות להתפתחויות בלתי צפויות ברמת הדיבידנדים המתקבלים.

תחזית דירוג

תחזית הדירוג היציבה מבטאת את הערכתנו שהחברה לישראל תשמור על LTV שלא יעלה על 35%, תוך איזון בין רמת ההשקעות שלה בחברות המוחזקות והחזרי השקעה לבעלי המניות אנו עלולים לנקוט בפעולת דירוג שלילית במידה וניווכח להרעה משמעותית ביכולת יצירת תזרימי המזומנים של כיל שתיפגע ביכולתה לחלק את תשלומי הדיבידנד הנחוצים לחברה לישראל על מנת לשרת את החוב ואת המחויבויות שלה להשקעות נוספות בחברות המוחזקות. בהינתן הריכוזיות הגבוהה של נכסי תיק ההשקעות ומדיניות החברה להשקעות ארוכי טווח (עובדה אשר בפועל מגבילה את הגמישות הפיננסית שלה) אנו סבורים שפעולת דירוג חיובית תצריך שיפור ברמת הפיזור של תיק ההשקעות וכן מדיניות מינוף מתוקשרת ובהירה יותר.

מחקר קשור

מתודולוגיה – גישת הדירוג לסוגים שונים של חברות החזקה, נובמבר 2010

את המאמר המוזכר ניתן למצוא באתר של S&P Maalot בקישור הבא:

<http://www.maalot.co.il/content.asp?pagelid=274>

רשימת דירוגים

דירוג נוכחי

ilA+/Stable	החברה לישראל
ilA+	סדרות 3 עד 9
ilA+	מוסדי 2002

דירוגי Standard & Poor's Maalot (להלן: "S&P Maalot") מבוססים על מידע שנתקבל מהחברה וממקורות אחרים אשר S&P Maalot מאמינה כי הנם מהימנים. S&P Maalot אינה מבקרת את המידע שנתקבל ואינה מאמתת את נכונותו או שלמותו.

מובהר בזאת כי דירוג S&P Maalot אינו משקף סיכונים הקשורים ו/או הנובעים מהפרות, במעשה או במחדל, של איזו מן ההתחייבויות הכלולות במסמכי האג"ח ו/או אי נכונות או אי דיוק באילו מן המצגים הכלולים במסמכי הקשורים להנפקת האג"ח נשוא דירוג זה, דוח S&P Maalot או העובדות שבבסיס חוות הדעת שניתנו ל S&P Maalot כתנאי לקבלת הדירוג, פעולות או מחדלים שבוצעו במרמה או הונאה או כל פעולה אחרת בניגוד לדין.

הדירוגים עשויים להשתנות כתוצאה משינויים במידע המתקבל, או מסיבות אחרות. אין לראות בדירוג משום הבעת דעה לגבי מחיר ניירות הערך בשוק הראשוני או המשני. אין לראות בדירוג משום הבעת דעה על כדאיות קניה, מכירה או החזקה בנייר ערך כלשהו.

© כל הזכויות שמורות ל־S&P Maalot. אין להעתיק, לצלם, להפיץ או לעשות כל שימוש מסחרי בתמצית זו ללא הסכמת S&P Maalot, למעט מתן העתק מן הדוח במלואו תוך ציון המקור למשקיעים פוטנציאליים באגרת החוב נשוא דוח דירוג זה לצורך קבלת החלטה בדבר רכישת אגרת החוב האמורה.